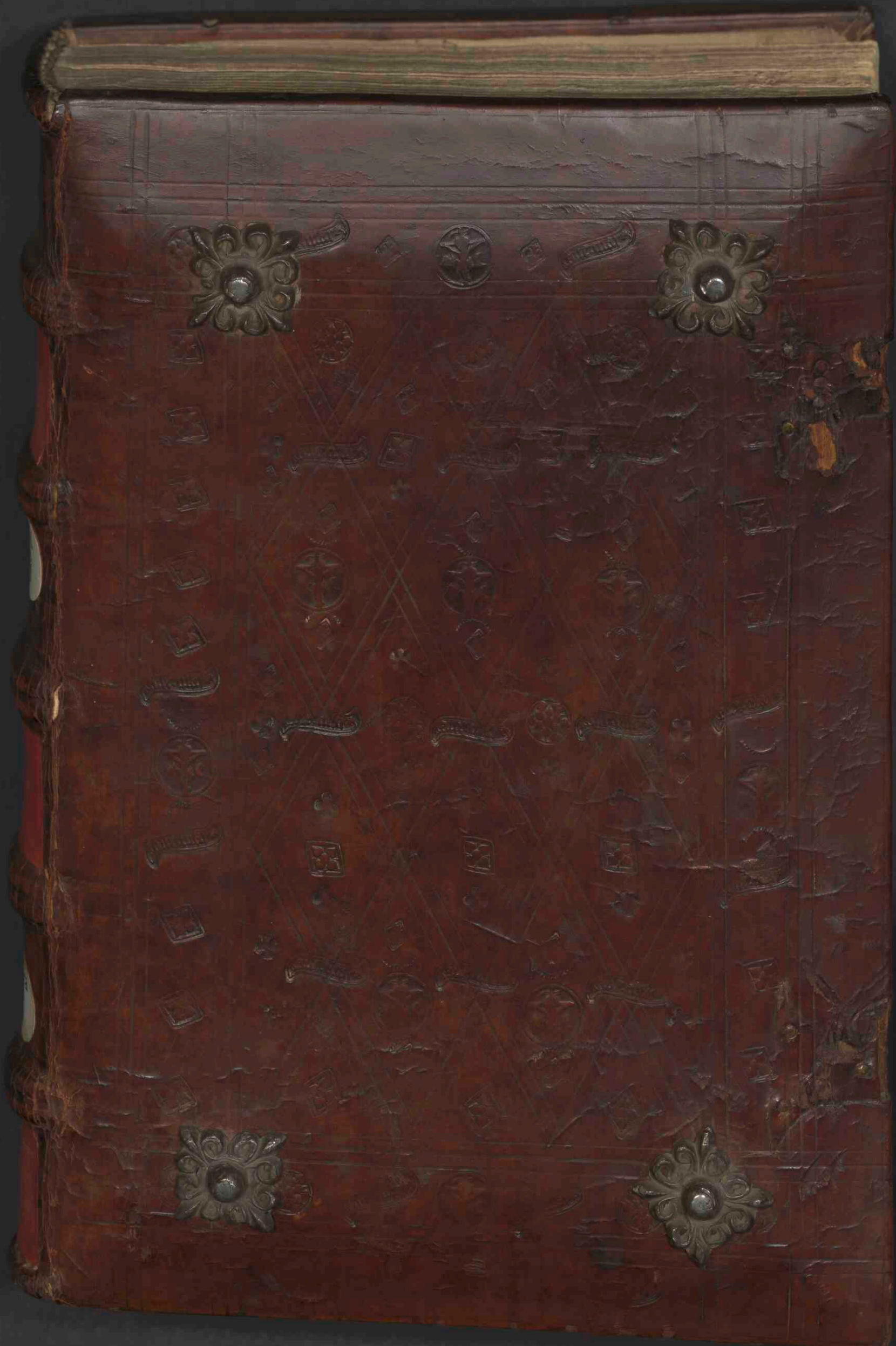

Sermones sancti Vincentij fratris ordinis predicatorum de tempore Pars hiemalis

<https://hdl.handle.net/1874/461427>

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
<https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/>

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
  - de rug van het boek
    - de kopsnede
    - de frontsnede
    - de staartsnede
    - het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
<https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/>

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
  - the spine
  - the head edge
  - the fore edge
  - the bottom edge
  - the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

E. fol.
149

Rariora

Cm

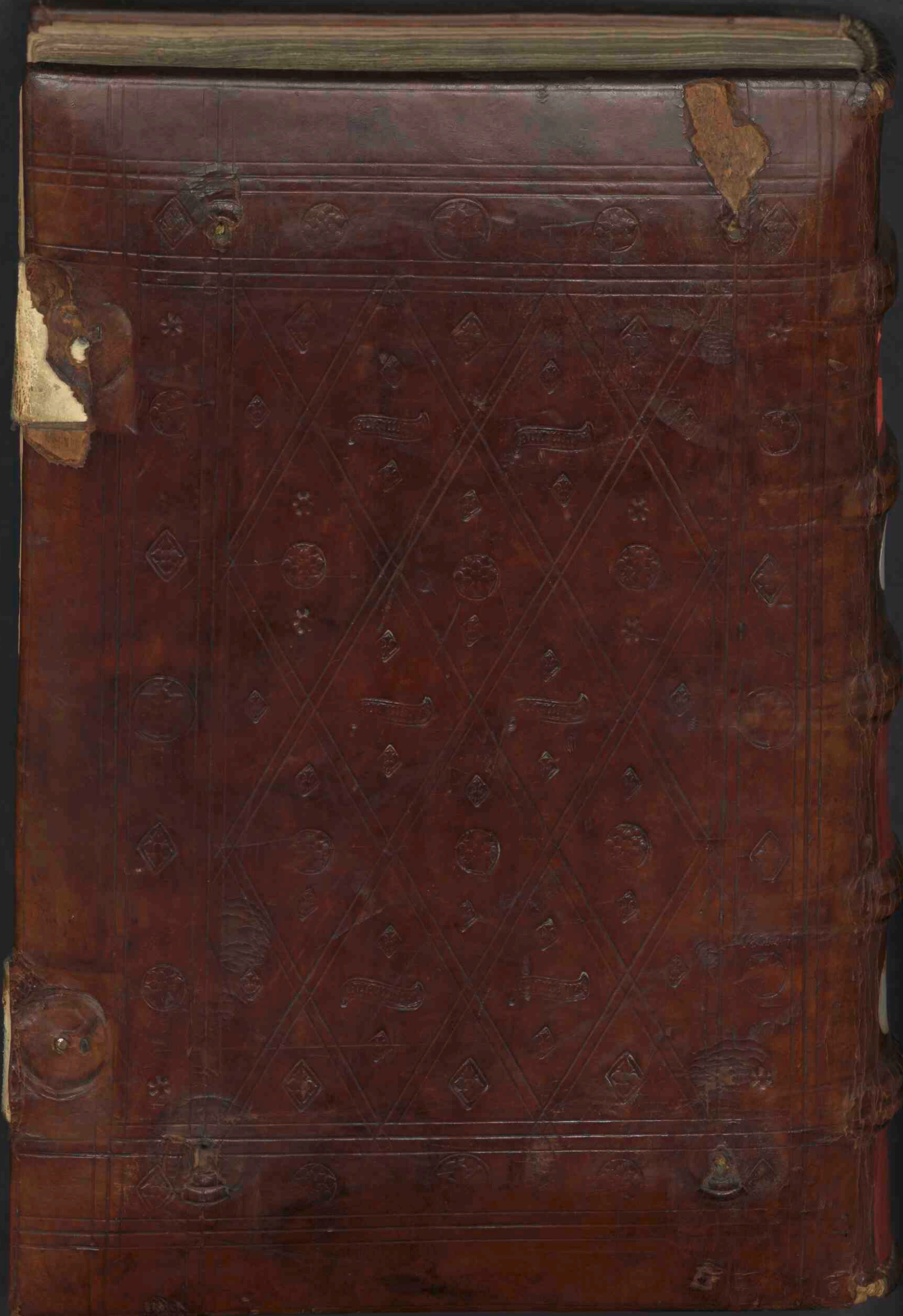

Cm

Cm

Theologia

Folio n°. 149.

E. fo.

149

193. **Corona Mariae virginis.** Straatsburg [Geo. Husner] 10, 27 Aug.
1492. 2o. F. 2o, 320

Typen 1, 3. — H* 5748. — BMC I p. 143. — Peddie II p. 198. — Pr. 627. —
Zie over den drukker: Voulliéme, Zur ältesten Buchdruckergeschichte
Strassburgs (Zentralbl. f. Bibliothekswesen, XXXII-1915 p. 309 vlg.).

— Tweede exemplaar.

E. 2o, 1492

Op het 2e schutbl.: „Liber monasterii sancti pauli In traiecto inferiori”. Op
het laatste bl.: „Liber monasterii sancti pauli traiectensis”. — In oorspr.
led. stempelband, waarvan de stempels zijn beschr. en afgeb. bij Hulshof-
Schretlen p. 6, pl. I 10, 13, 15, 16. Met looden doppen; de sloten ontbre-
ken. — Samengeb. met nr. 751.

... dei gratia ... xultet omnium turba fidelium pro gloria ...

... Spi ... ur precipue cater ue monachorum celebriant eius festa

... erris de cuius societate sancti congaudent in celis. **Inuitat** ...

... ra petus domi ... drum regem ad oremus qui celestis regni meritum & gloria

... reuelata ... cessit sancto suo benedictio. **In primo hoc uirno** ...

... est beatus iohannes uir uite uenerabilis gracia benedictus & nomine. **Ab** ...

... Dilige ueritatis sue tempore cor gerens senile etatem quippe moribus

... prerogatiua siens nulli animum dedit uoluptati. **A** Dum in hac terra

... num quia uir quo temporaliter libere uti potuisset iam quasi aridum mu

... sic. **I**ni cum flere despexit. **A** Liberiori genere ex prouincia natus

... cois ro me uerbalibus litterarum studiis natus a parentibus fuit

... apparuit eare. **R**elicta domo rebusq; patris soli deo placere cupiens sancte

... uer sationis habitam quesiuit. **R**ecessit uirum scienter nec

... sapienter indocuit

... in conuincit

M

[Faint, mostly illegible text in a medieval script, possibly Gothic or Carolingian minuscule, covering the upper portion of the page.]

Ab *[Faint text following the red initial 'Ab', continuing the script.]*

S

[Faint text following the red initial 'S', continuing the script.]

D

[Faint text following the red initial 'D', continuing the script.]

Liber monasterii sancti pauli In tractatu inferioru

O

O

O

O

O

almsent facturte nobis inuirtu sic

uentu iudicis.

Preterea pliciter
Spe dmi. A hie syon.
Ecce uener dmi in sal
Ammaniam. In eu
milit et habet anglo
m ad hie forat
em d. m in laudib

De hoy uen d. I. de syon.
Conuere d. d. de a syb.
Pnt loqfer. In eu glo.
Ex quib facta est uox
vni d. lanuarii
vni d. lanuarii
Uener dmi in portuare
da re dmi lanariu nam.
Expectet fia. Ecce rex
uener d. n eu a glo.
Omni uallid. ex d. lan
m. Canie ml.
xiii d. lanuarii
P. ai. in laudib P
Ecce uener dmi pcept.
Dit uener d. Nee ia il
Naurient. P. q. d. hie
d. te loco. r. d. glo.
Expectet fia. d. d. d.

Ecce deus meus. A hie
Dicit dmi.
Constantis glorie. Puar
cho d. d. Veni dmi d. uol.
de d. hie. Cap au ad d.
Vigilare aio.

Senore. Hodie scous.
Crastina die delectat iud.
Crastina cr. Significat.
Ioseph fili d.

Rouie ad. Emite
agnu. Et cognoscat
Da merodon. Lec y
mores d.
L. d. hie fia m d.
hac re moue.

Deo in hie angli ual.
d. d. d. d. d. d.

Handwritten text in a medieval script, likely Latin, with some red initials and decorative flourishes.

Hic est mandatum quod perhibuit ubi dicitur...

...
Ad...

B...

...
R...

...
R...

V...

...
R...

...
R...

...
R...

...
R...

...
R...

...
R...

...
R...

Faint handwritten text at the top of the page, possibly including a title or introductory lines.

in chul. **¶** Quia sic non est impedita...

Ry. U.

Main body of faint handwritten text, appearing to be a list or a series of entries.

¶ In principio...

... **¶** ... **¶** ...

Quare...

N. 173. B.

Sermones sancti Vincentij
fratris ordinis predicatorū
De sanctis

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY OF THE DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
540 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

Tabula i fmones de sancti sciti Vincentij p
 toti anni circuli specialiu puctoz i bis pte
 toz alphabeticè directiua z ostensua Incipit

De littera A

Aron summus pntifex sol accedere so
 ler altare sanctifanctoꝝ qd nob h de
 signat. p3 ser. scdo sciti Johis baptiste.

Abraa no in iuuetute sz ano. lxxv. locut e cu
 deo. ser. j. eiusde baptiste xpi

Abstinentia corpal bonoz opez mltiplicatio
 ne copoztat z aministrat. ser. d scdo lauratio

Abstinentias qs sancti anthoni habuit nob
 in exeplo factas. Reque de eode

Actiua ad vita qrtuoz cause. s. efficiens. mate
 rialis. formal. finalis. pcurrut. vt habet i f
 mone de sancto georgio.

Adolefcetes huiles erut z misericordes z fide
 les i puerfatioe. caritate z fide. f. u. sciti marti

Adoratio fiet ad deu n ad idola. f. j. martini.

Adoratio idoloru subtili disputatioe scite ka
 therina hgis anihilat. ser. de eadem

Ad gubnadu equu duo reqrut q ad nostraz
 emedatoz dirigit. ser. de scdo iohis euage.

Adversitatibz circudat quoz paties ee debe
 at. vt h hct qda moralisatio d scdo si uestro

Afflictio q corp nfm affligere dem vt deo
 placeam. f. de scdo Nicolao

Agartha bra filis xpo i ser fuit. vt habet i ser
 mone de ei festo

Alexader magnus qre iterfecit leonide mgm
 suu. ser. de scdo Laurentio.

Altare dei qta reuerentia dz hzi. z qles est mi
 nistri altari. ser. ij. sciti Johis bap.

Amauit xps btm Johem pte puritate h gina
 le. vt i octaua sciti Johis euangeliste

Amici dei efficiunt p tria. s. p oroz spual. p
 vniuersale subiectoz. z p martyr ale afflictio
 nem. f. mone de scdo Bartholomeo

Amoz diuini tres sut gd. z qto gdu xps di
 lexit iohem euangelista. ser. Joh. euangeliste

Angeli nob vtilitates septesferut z ammini
 strat. ser. de scdo Michaele

Angloz ebori siue ordies qrtz q sutz quoz fm
 sub z sup differut. f. d comemoratioe pauli.

An in hac vita possit sciri certitudinalit de
 aliq psona an sit i gra. f. de scdo siluestro.

Angeli dei oes vident sanctissima incarnati
 one filij dei. vt hct ser. viij. sciti stephani.

Angel saluans beatam hginem qre dixit. Ecce
 pcipies i vtero. cu tn alibi no pcipit. f. mone
 de incarnatioe filij dei.

Angel dñi hginem maria saluans i bndicta in
 carnatoe declarauit sibi octo secreta fidei q

habet f. mone de incarnatoe filij dei

Aiaz pditio ptingit ex septē vicis capitalibz
 Reque illa fm ordine ser. scite Cecilie

Aiaz defunctoru qrtplex e gd siue stat. z q
 bus plit suffragia z p qbz no. ser. j. aiaz

Anna genitrix marie qre pl colit qz scitis io
 achim pz marie. ser. de sancta anna

Apli p receptoz spussci mortalit peccare no
 potuerut. vt hct ser. de scdo andrea.

Apli an fuerit duodecim vl qrtuordecim. q
 re h in f. mone de scdo Barnaba.

Aploz duoz. s. petri z pauli copatio. qz iter
 illos duos dz maior. ser. de comemoratioe
 beati pauli.

Archana dei vidit paul rapit in celu. q no li
 cet ho loq. Reque ibidem

Argumeta rebz z phoz subtilia duicit fa
 cillime scita Katherina. ser. de eadem

Argumeta q fecerut legisperiti d sciti stepha
 nu qbz ipe p tuose restitit. vt hct ser. de scdo
 Stephano

Assimilamur z placem xpo si fecerim opa q
 ipe fecit. f. mone de scdo Nicolao

De littera B

Bella qnqz in h mdo sut. d qbz victori
 am hnti dat corona paradisi. f. mone de
 scdo Petro mediolanensi.

Bnficiu petes cu cura. ho etiā qntucuz san
 ctus efficit symoniae. ser. d scdo thoma ca
 thuariensi.

Benedicti sancti exeplo diabolo resistere de
 bem. ser. de scdo Benedicto.

Biblia dz liber vite. sed codices poetaz libri
 mortis. ser. de comemoratioe pauli

Blaspheias deu efficit mur. Vide miracu
 lu in scdo Petro mediolanensi

Bona duo singularia de scdo stephano oste
 dunt in f. mone eode de scdo stephano.

Bonoz vita crescit z augmetat. maloz ho
 decrescit z minuit. ser. de sancto Jacobo

Bonu p successum z variatione tepis efficit
 reprobabilit malu. ser. de scdo Marco

Bonitas veri fuit dei no solu ad seipm sz ad
 omes primos suos misericordia z pietate
 respiciet. f. mone de scdo Barnaba

De littera C

Carcere tenebroso detenti sut pctozum
 mltitudine iuolunt. f. petri ad vincula

Tabula

Carmīna angloꝝ magdalenā septies in die
 eleuariū in aera q̄ fuerit. ser. d̄ magdalena
Caritat̄. xij. q̄d̄. q̄re ī s̄. de sc̄o thoma ap̄lo.
Caritat̄ diuine exēpla maxie nob̄ fructuosa
 ponūt s̄mōe sc̄i Francisci
Cataracta q̄d̄ significet z quō interptet. ha
 bet̄ in ser. de sancto thoma ap̄lo.
Castitatē sc̄tis iohes euā. s̄uauit̄ vltra om̄s
 sc̄os paradisi. dēpta castissima m̄se x̄pi. z quō
 x̄ps ip̄s ad castitatē vocauit. s̄. d̄ s̄. ioh. euā.
Cāp̄leticie. s̄. gla ī excels̄. All̄a. zc̄. nō canit̄ in
 die inocētū. q̄re s̄. h̄et̄ s̄mōe innocentū
Casus de duob̄ icarcerat̄ z rege q̄ tenebāt
 soluere regi q̄d̄ p̄rigit. s̄. de sc̄o Siluestro
Cathene due sūt q̄b̄ pctōz fixe ligat̄ z detine
 tur ī pctis. p̄ma ē s̄uuetudo lōga. sc̄da ē soci
 etas mala. ser. ad vincula Petri
Catholice fidei lucida declaratō manifesta
 q̄ demōstratio. s̄. sc̄e katherine
Celoz tres dispositōes q̄re ī octa. sc̄i step̄a.
Cēties ī die z toridē ī nocte flexis genib̄ ora
 bat sanct̄ Bartholomē. vt ī ser. de eodem.
Cymbala b̄n̄ sonātia z cymbalū iubilatiōis.
 quō d̄rūt ī psalmo. p̄tz ser. oim̄ sc̄toꝝ in fine.
Cōsomes efficimur d̄o cū vestigia ei⁹ op̄an
 do bona seq̄mur in hūilitate z patia. sermōe
 simonis z iude. z ser. ij. beati Martini
Cōsuetudo mala z lōga p̄cipitatōes bonozū
 inducit z infinita scandala generat. s̄mōe
 ad vincula petri
Cōtēplatiue vite q̄d̄. q̄re de sc̄o Gregorio
Cōsiliū demōes habuerit quō b̄m̄ anthoni
 um de heremo z bona vita reuocarēt. s̄. de
 sancto anthonio
Cōceptiōes q̄nc̄ beatissime s̄gis marie. de
 clarant̄ ser. de p̄ceptōe b̄tē s̄gis.
Chozi siue ordines angloꝝ q̄ z q̄t sunt. s̄mō
 ne om̄n̄iū sanctor̄
Correctio q̄d̄ nō s̄uātes ieiunia. p̄cepta. ser
 mōe de sancto Nicolao.
Corona gl̄ie recipiet q̄ in bellis q̄nc̄ victoz
 extiterit. ser. Petri mediolanēsis
Corona s̄ginitat̄ s̄ginitatē s̄uantib̄ dat̄. vt
 habet̄ in s̄mōe de sc̄a Lucia.
Corona v̄n̄ cōponi solet z q̄re d̄r̄ dyadema.
 patet ser. de corona spinea
Corp̄ n̄m̄ sp̄iū cōparatū equ⁹ d̄r̄. sermōe d̄
 sc̄o Ioh̄e euāgelista.
Correctio q̄d̄ s̄ has s̄ḡies q̄ clādestine ma
 trimoniū adēūt. s̄. sine sc̄itu parentū. ī ser. de
 sancta Agnera.
Cōtra vagos studētes h̄et̄ q̄d̄ correctoria i

formatio. quō se exēplo vincētū i studio ha
 bere d̄nt. in ser. de sc̄o vincētio.
Corp̄ ihu x̄pi gloriofissimi post venerabilez
 resurrectōz x̄pi q̄ttuor florib̄ siue donis flo
 ruit. ser. ouersionis sancti Pauli
Creatura cui p̄dicādū est euāgelii x̄pi q̄ est.
 q̄re d̄t̄ x̄ps. oī creature. z ite ī orbe vniuersū
 p̄tz s̄mōe de cōmemoratione pauli
Creaturas iterficere vl̄ destruere an sit pec
 catū vel nō. z q̄re de sc̄e creaturas. sermōe
 de sc̄o Ioh̄e euāgelista
Chris̄t̄ z ch̄ristian⁹ debēt scribi p̄ l̄ram C. q̄
 retū in l̄ra X̄
Chr̄stiana fides ānulo cōpat̄. vt habet̄ in s̄
 mōe de sancta agnera
Cruc̄ x̄pi festinitas q̄re bis ī āno s̄nat̄ ab ec
 clesia. q̄re sub cruc̄ tormēto voluit mori x̄ps
Crū cruc̄ lignū cepit oriz̄ z initiiū. patet s̄
 oīa ser. exaltatōis. z etiā inuētionis cruc̄is
Cruc̄is scandalū euacuatū est m̄ltis modis
Crū cruc̄ q̄ndā supplicii latronū iā trāsit ad
 frōtes impatoꝝ. s̄. ij. de inuētionē cruc̄is

De littera D

Dantes elemosynā d̄ bonis male acq̄
 sitis. miam q̄d̄ faciūt. s̄. non cū iusti
 cia. ser. de sancto Nicolao
Defuncti sūt ī triplici q̄du vl̄ d̄ia. s̄. j. aiaz
Dei volūtas ē cā oim̄ fiendoꝝ vt habetur in
 s̄mōe de sc̄o mathia ap̄lo
Desperare nemo d̄z d̄ mia dei vt d̄r̄ in q̄das
 moralizatōe. in sermone de sancto Andrea.
Deuotio sp̄ualis in duob̄ p̄sistit. vt in s̄mōe
 de sancto Nicolao
Dies d̄nica sc̄tificari d̄z a nob̄. s̄. demōstrat̄
 p̄ exēpla ihu z marie. q̄re ī sabbato ī l̄ra S.
Dies vite n̄se q̄ z q̄t sunt. patet ser. ij. de san
 cto Martino
Dines q̄s s̄e dicat̄ habet̄ p̄ distinctionē cu
 iusdā q̄stionis. ser. de sancto andrea
Differētia vite bone z male. bonoz̄ z maloz̄
 ser. de sancto Jacobo
Digiti q̄nc̄ ī manu dei desiḡnt q̄nc̄ sp̄alia
 attributa q̄ d̄o insunt. p̄z s̄. ij. Ioh̄is bapti.
Digiti mie d̄i q̄ntuplices. p̄z. ser. sc̄e marga.
Dilectōis diuine tres sūt q̄d̄. s̄. general. sp̄eal.
 z singlaris. ser. d̄ sc̄o Ioh̄ane euāgelista.
Diligētib̄ deū oīa coop̄at̄ ī bonū. d̄ sc̄o Jac.
Dies ī sacra scriptura q̄nc̄ p̄ die nafali. q̄nc̄
 pro die vsuali sumit̄. ser. de sancto Nicolao
Disputaciones q̄s incredulū b̄m̄ siluestriū
 habuerūt. habent̄ ser. de sc̄o Siluestro

Tabula

Disputatōes q̄s increduli s̄ b̄m̄ mathiā dis/
purabāt. habet ser. de sc̄to mathia
Disputatōes triplices s̄ tres stat⁹ hoim̄ s̄go
deo dilecta sup̄auit. ser. de sc̄tā katherina.
Doctria q̄dā quō more pentū sci nicolai pa/
rētes suos natos dirigere d̄nt. ser. sci nicolai
Dona septē maḡ q̄ de⁹ brē agnete tribuit. ha
bent in s̄mone de sancta agneta
Doctria sc̄ti thome quō approbata sit q̄ nul
lus i ea diffidit d̄z. f. d̄ sc̄o thoma d̄ aq̄no.
Doctria sc̄ti pauli excedebat doctrias alioꝝ
aploꝝ i tribu. ser. de cōmemoratōe eiusdem.
Doctria sapiētū h̄ mūdi sophistica d̄z r̄ va
cillās i p̄paratōe ad doctria spūsc̄i q̄ verissi
ma est r̄ inuincibil. ser. sancte Katherine
Dūca dies sc̄ificāda ē. q̄re d̄ sabbato i s̄mōe
Dormire i p̄ctis r̄ i carcere diaboli teneri pe
riculosissimū ē. vide i octaua sc̄ti d̄n̄ci
Dubū est quō sc̄iri possit ab aliq̄ q̄ apparitō
q̄ in somnio apparet. an sit reuelatio vel som
niū. ser. in octaua sc̄toꝝ innocentū

De littera E

Eclesia dei d̄z nauis. m̄stri p̄fessores.
r̄ s̄bi dei semiatōes dicūt piscatores
doctria r̄ p̄dicatio eoz d̄z rete siue
ham⁹. q̄re h̄. ser. beati petri apli
Effectualia signa q̄nq; q̄ in sc̄o siluestro rep
ta fuerūt. s̄mone de sc̄to siluestro
Effect⁹ p̄prij h̄e sapie q̄ etiā in brō thoma de
aq̄no rep̄i sūt. f. de sc̄to thoma de aq̄no.
Electi pauci sūt r̄ t̄n̄ innumerabiles sūt. quō h̄
intelligi d̄z. ser. ij. de oib; sc̄tis
Elemosynā faciētes d̄ bono iniuste acq̄sito.
miam q̄dē faciūt s̄ h̄ iusticiā. f. sc̄ti martini
Elemosynā faciētes maxie diligunt a do. f. i
octaua sancti Johis euangeliste
Electio dei et̄na quō sit p̄ncipiū r̄ fundamē
tū saluatōis hoim̄. f. d̄ p̄uersione sc̄ti pauli
Electio regere debētū exēplo xp̄i q̄ nō elegit
germanū aliq̄. s̄z mathiā. Sic i cōitatib;
regēdis nō d̄z fieri electio nisi p̄ cōi bono to
tius cōitat. s̄mone de sancto mathia.
Epp̄curi felicitatē ponūt i delectatōib; car
nis. vide diuersitatē sectaz. f. sc̄ti Clemētis
Equ⁹ in q̄ eq̄tauit sanct⁹ thomas d̄ aq̄no q̄
mō p̄ mortē ei⁹ crepuit q̄n̄ por eiusdē p̄uētul
in q̄ sanct⁹ thomas obiit i eodē eq̄ eq̄tare vo
luerat. ser. de sancto thoma de aq̄no
Etates septē mūdi v̄l hoīs habēt in f. d̄ icar
natiōe filij dei. f. sc̄ti Johis baptiste.
Etatib; q̄nq; large acceptis placebim⁹ deo. i.

toto tpe vite n̄re. f. ij. de sc̄to martino.
Euacuatū est scandalū cruc̄s multipl̄. vide
infra in scandalo de l̄ra S
Euāgelij xp̄i p̄dicādū ē vniuerso m̄do nullo
loco d̄pto. oī create. i. oī hoī. nō aut̄ doctri
na poetaz l̄ gētiliū. f. d̄ p̄memoratōe pauli
Excellentie. x. rep̄iūt in do. r̄ q̄libet illaz decez
h̄z effect⁹. r̄ sic decies decē faciūt cētū. q̄re cē
ties i die r̄ cēties i nocte flectebat sc̄tus bar
tholome⁹ genua sua deuote orādo r̄ ḡratuz
actiōes faciēdo. f. de sc̄to bartholomeo
Excellentias q̄ttuoꝝ h̄uit sc̄tā Katherina. p̄z
s̄mone eiusdem
Expositiōē sacre scripture triplicē. Req̄re i
s̄mone petri ad vincula.
Excellentias q̄nq; de xp̄o. q̄re. s̄mone de san
cto Johē euangelista
Exēplo sc̄ti andree nō d̄m⁹ nos ip̄licare ne
goc̄is secularib;. ser. de sc̄to andrea
Exēplū d̄ sc̄o nicolao quō tres filias militis
q̄s ad lupanaria dare voluit redemit. i. ser.
de sancto nicolao

Expositio subtili h̄ auctat. In p̄ncipio cre
auit de⁹ celū r̄ terrā. Beñ. i. q̄d p̄ celū. r̄ q̄d p̄
terrā itelligit. h̄et f. de p̄ceptōe brē s̄ginis
Exēplū d̄ q̄dā pb̄zo cui sanct⁹ thomas cātu
ariēsis misse celebratōz p̄hibuit. cui postea a
brā s̄gie d̄cm̄ fuit q̄ ip̄m celebrare p̄mitterz
s̄mōe de sc̄to thoma cantuariensi
Exēpla pl⁹ q̄ s̄ba s̄tutes i gētib; generāt. vt
habet s̄mone in octaua innocentū
Exēplū d̄ s̄b; soc̄is q̄z p̄m⁹ elegit vitā solita
riā. sc̄os elegit f̄uire infirmis i hospitali. ter
ti⁹ elegit tractare pacē. f. in octaua innocentū
Exēplū de q̄dā p̄ncipe latronū i q̄dā via ad
dep̄dandū cr̄is quō p̄ q̄ndā abbatē p̄uersus
fuit. ser. p̄uersionis sancti pauli

De littera F

Fabule poetaz nō d̄nt p̄dicari p̄plo. s̄z
euāgelium xp̄i p̄ vniuersum mūduz.
sup̄ in euāgelio de l̄ra E.
Facies dei ē p̄dicatio euāgelica q̄ aīas ḡui
dat. f. de p̄ceptōe beate s̄ginis
Familiaritatē magnā fec̄ xp̄s ambulās sup̄
trā p̄ctōib; r̄ peccatricib;. q̄re d̄ magdalēa
Femie castitatē s̄uare cupiētes quō se i p̄uer
satiōib; suis heb̄ūt. f. ij. natiuitatis marie
Festū sc̄e agnet̄ q̄re in festū sc̄i sebastiani et
sc̄ti vincētij mediat. f. d̄ sc̄tā agneta
Festa tria de sc̄to Petro p̄ncipe aploꝝ colit
ecclesia. q̄re h̄ ē. p̄z ser. ad vincula petri

Tabula

Festū pceptōis sc̄tissime v̄ginis marie triplici
rōe colit. vt hēt i f. de pceptōe br̄e v̄ginis
Festū purificatōis v̄ginis gl̄ose. q̄ tñ purifica
ri n̄ indiguit. pulcre declarat f. d̄ purificatō
ne beate v̄ginis

Fidei catholice corroboratōz z eiusdē defen
sionē maxie sc̄t sc̄a v̄go katherina. vide d̄ ea

Finis sectoz nūc ē. p̄z f̄ d̄ sc̄o Ioh̄e baptista.

Finis ad infinitū n̄lla est portio. quō ḡ diui
nitas z hūanitas i x̄po sūt vnite cū in infini
tū distāt. ser. de sancta katherina

Finis z pncipiū vite x̄pi differt. vt hēt f̄mo
ne de innocentibus

Filiū defēdi v̄l nō defēdi quō. habet in ser
mone de sanctis innocentibz

Filiū portabit iniquitatē p̄ris. z p̄z n̄ portabit
iniquitatē. zc. q̄ auctas hēt Ezech. xvij. Ex
positio z similitudo habet f̄mone innocentum

Firmitas sine stabilitas vite bone nullū re
cusat laborē. nō extollit in p̄speris nec tristat
in aduersis. ser. j. de sc̄o Martino.

Flumis ipe p̄letificat civitatē dei. q̄druplex
repiit flumē p̄ctōz penitētis. f. olei. mellis. aq̄.
z sanguis. quō h̄ intelligit. Req̄re f̄mōe d̄ sc̄o
Ioh̄e baptista

Fornicatōz simplicē dicētes n̄ eē p̄ctm̄ mor
tale s̄ hos q̄re q̄ndā correctōz i f̄mōe d̄ san
cta Agatha

Frācisc̄ minor q̄nqz radios claritat̄ hūit in
se. q̄ z q̄les fuerit illi. p̄z f̄mone de eodem.

Fructificavit maria q̄li vite. q̄drupl̄t p̄z de
natiuitate ei f̄mone p̄mo

Fuga x̄pi p̄tuosa pulcerrime describit f̄mo
ne innocentum

Fuga marie z ioseph cū x̄po i egyptū. i tribz
p̄ctis pulcerrime declarat. f. i octa. innocentū

Fuga x̄pi i egyptū q̄re fuit br̄e marie v̄gi ab
sc̄odita. s̄z port̄ p̄pi Ioseph i somnis fuit ma
nifestata. cū tñ br̄a v̄go melior sit Ioseph. f̄
mone in octava innocentum.

De littera G

Gaudēs gaudebo i d̄no. zc. Istō v̄bz
Isa. lxj. positiū p̄ q̄ttuoz clausulas. pul
cerrime declarat i f̄ d̄ sc̄o Ioh̄e euāgelista

Gaudia h̄m̄di tristitūz z doloribz sūt admi
tta. p̄z h̄ extb. vid̄ i f. ij. natiuitatis Marie

Gaudia p̄ncipalia br̄e marie q̄ fuerūt. ibidē

Genua flectebat cēties i die sc̄us bartolome
z totidē i nocte. q̄re vid̄ s̄. Cēties i l̄fa L.

Gloriā mūdā q̄res z placere hoibz repbus
efficit corā d̄o. p̄z f̄ ad vincula Petri

Gloriari ver̄ x̄pian̄ n̄ d̄z nisi i cruce d̄ni per
quā oēs ad verā gl̄az z p̄fectissimū gaudiū
sum̄ reuocati. f. d̄ inuētōe sc̄e crucis.

Brad̄ xv. ascēdebat v̄go maria cū p̄ntabat i
tēplū. z q̄d desiḡt p̄ illos. p̄z f. p̄mo natiuita
tis Marie

Brad̄ oim̄ sup̄celestiū creaturaz. f. sc̄tōz z
angl̄oz sūt. x. ser. j. de oibz sanctis

Brad̄ seu star̄ aiaz oim̄ defunctorz triplex f̄
mone oim̄ fidelū aiaz p̄mo

Brad̄ ser̄ sanctificatōis. q̄re in f̄mone d̄ p̄ce
ptione beate v̄ginis

Brad̄ tres phie q̄s beat̄ Hieronym̄ ponit
vj. c. ad paulinū. Req̄re ser. d̄ sc̄o vincētio

Brad̄ tres sc̄tōz de d̄b̄ festa sūt. hūit f̄mone
purificatōis br̄e Marie v̄ginis.

Brad̄ q̄ttuoz sc̄titat̄ i sc̄tō matthia ap̄lo iue
ti. declarant in f̄mone de eodē

Brad̄ triplici doctores sacre sc̄pture distin
guunt. vt hēt in f. de sc̄o thoma de aq̄no

Brad̄ tres sūt iij. d̄i. q̄re i f. d̄ sc̄o Grego. pap̄

Br̄a dei quō i hoie sit mutabil̄ z n̄ mutabil̄.
habet in f̄mone de sc̄o Ambrosio

De littera H

Heresis orit̄ z nutrit̄ vbi euāgelii x̄pi
nō p̄dicat̄. f. d̄ p̄memoratiōe b. pauli

Historia sancti iochim̄ z sc̄e anne. p̄z i ser.
de sc̄a anna. z i f̄mōe natiuitat̄ Marie.

Historia d̄ p̄stātino le p̄lo q̄ ex inocētū puero
rū sanguie baptizari iussus fuit. f. d̄ sancto
Siluestro

Historia martyrizatōis sc̄tōz innocentū pul
cre describit in f̄mone innocentum.

Homo p̄mus de generatōe carnali d̄z fuisse
adā. ser. vigilie natiuitatis x̄pi

Honores q̄s x̄ps br̄o Ioh̄i euāgeliste on̄dit
z dotauit. habet f. de sc̄o Ioh̄e euāgelista.

Hoim̄ z iumētōz differentiā. q̄re ser. octaue
sancti Stephani.

Honorē dei in oibz fact̄z z actibz n̄ris p̄ferre
d̄m̄ exēplo sc̄i vincētij. vt hēt i f̄mone de
sancto vincētio.

Hospita x̄pi vicebat sc̄a martha p̄ cūct̄ hoī
bus. z h̄ p̄t opa ml̄ta pietat̄z z mie ei q̄ ex h̄
buit x̄po. q̄re de sc̄o Martino.

Hūilitas cordis p̄a ad p̄l̄ma b̄oā disponit.
nihil de seip̄o p̄sumēs. ser. j. d̄ sc̄o Martino.

Hūilitas z pietas i adolescētia magis plac̄z
deo. ser. ij. de sc̄o martino

Hūilitatē duplicē. Req̄re ser. d̄ sc̄o Blasio.

Tabula

De littera J

Jeiunantes hora nona comedere dñt. q̄
re h. q̄re ser. de scō Nicolao
Ihs ē nomē suauissimū z mire fruct. qd̄ ca/
put scī pauli abscisus ter saltādo tribus vicibus
vociferādo exp̄ssit. ser. de p̄memoratōe pauli
Infirmitas corpis a malo retrahit z ad bō/
nū inducit. Nota de sancta Barbara
Iohes euāgelista cū ī pectore dñi q̄uit. z in
cena r̄cubuit coronabatur corona q̄tuor flo/
res hñte. vt ī f. d̄ eodē
Joachim sanctus cur n̄ venerat ab eccia tm̄ si
cut sc̄a anna. q̄re s̄. in l̄ra A.
Iohes baptista q̄nqz mirabilia alta z singu/
laria habuit a deo. p̄z s̄mone de eodem.
Iudeoz duas sectas distinctas. s. saduceoz
z phariseoz. habes ser. de sc̄o clemente.
Iudices sp̄ales nullā excipiet p̄sonā nec pa/
rētes nec fr̄es nec amicos. s. oibz eq̄l̄it faciet
iusticiā. vide s̄mone ad vincula Petri.
Iugū dñi ab adolescētia portādū ē. Req̄re h̄
in ser. sancti Laurentij.
Jurās falsē vl̄ sine nēcitate dō blasphemāt. ī
octava sc̄i dñice s̄mone p̄mo.
Icut triplici p̄ns mūdū bellās mltos nescien/
tes se defendere occidit. ser. d̄ sc̄o antonio.
Ignorātes aut ī aliq̄ deuātes instructōes ab
exptiozibz pete n̄ formidēt. de q̄ h̄et subtilis
instructō z correctō. ī f. de sc̄o iohanna ap̄lo.
Intētio oim̄ n̄foz bonoz opez d̄z ad deum
dirigi. f. de sc̄o Nicolao
Inimicōz vindictā exēplo b̄tē agarbe porta
re z sufferre n̄ dēm. ser. de agartha.
Instructio pentū p̄eros hñtū quō exēplo
parētū sc̄i mathie suos natos dirigere dñt
s̄mone de sc̄o mathia
Inimici p̄ncipales xp̄ianoz z marie clerico
rū. q̄ sūt. Req̄re s̄mone de sc̄o mathia.

De littera K

Katherina s̄go b̄tā ī tribus strictis z ar/
duis disputatōibz victoriā obtinuit.
sermone de sancta katherina
Katherina sc̄a q̄tuor excellētiās hñt. s. nobi/
litatē generis. pulcritudinē corpis. potētiā in
diuitijs. z sapiām intellectus. p̄z ibidem.
Katheria ab h̄emita p̄uertit. xp̄o p̄ anulū de
sp̄satur. q̄nqz doctrias ī v̄s̄idē vt sp̄so suo
placere z maria r̄cepit. q̄nq̄ginta rethoz ar/
gumēta s̄btilia sup̄auit. martiriū palmā p̄ ca/
pit. trūcatōz p̄meruit. z ī mōte synai māibz

angelicis deportata sepulchz r̄cepit. de q̄ oleū
multis medicamētis icessantē fuit. p̄z ibidem

De littera L

Labores p̄ncipis ap̄loz. vide de p̄di/
catōe in l̄ra p̄
Laudis sp̄s patēt ī ser. de sc̄a agnete
Laudare deū tenemur quō z q̄lit. Ibidem.
Legēda s. adree ppulcrez itricate declarat f̄
Legēda z vita scī nicolai (mo. d̄ sc̄o adrea
ppulcre declarat ser. de sancto Nicolao
Legēda scī stephāi ppulcre cū alijs itricatis
habet ser. de sc̄o Stephano
Legēda z vita scī siluestri pulcre describit f̄
mone de eodem
Leges generales hoim̄ tres sūt. s. paganica.
mosayca. z euāgelica. f. de sc̄o marco
Legēda scī marci. vide ī f. d̄ eodē. s. p̄fectus et
plenus eoz alijs sc̄tis repies ī nouo passio/
Leonides m̄gr̄ z ifozmaroz (nali sc̄toz
alexātri magni ab alexādro iterrific. q̄ d̄ cā
vide in sermone de sancto Laurentio
Leticia z gaudiū mūdānū. p̄z s̄. in l̄ra S.
Lex moysi q̄ndā bona. q̄re nūc reprobatur. pa/
ter h̄ in ser. de sancto Marco.
Libri sacre sc̄pture dicūt libri vite. libri s̄o
poetarū z rethoz gētiliū dicūt libri mortis.
ser. de cōmemoratiōe sancti pauli.
Lignū sancte crucis v̄n̄ traxit originē. q̄re s̄
de cruce in l̄ra L
Loc⁹ corpis defuncti q̄druplex repit. z quis
loc⁹ est nobilitoz. p̄z ser. h̄. aiaz
Loc⁹ aiaz defunctoz q̄druplex ē. p̄z Ibidē.
Lucia s̄go sc̄a m̄sem suā ad diuitios r̄curre/
re volētē ad deū fugere cōpulit. z ab ip̄o de
fluxu sanguis sanitatē r̄cepit. ser. d̄ sc̄a lucia
Lucifer quō p̄ sup̄biā cū oibz sibi adherē/
tibz detrusus iit. ser. d̄ p̄ceptōe b̄tē v̄ginis
Lucis q̄tuor p̄ditōes q̄s etiā habuit b̄tā lu/
cia. vt in ser. de sancta Lucia
Lumen ī die purificatōis tria q̄ in xp̄o sūt si/
gnificat. ser. purificatōis beate v̄ginis
Lucerne p̄sone deuote z tēplatiue dicūtur
vt in ser. de sancto Benedicto
Lucernas septē xp̄us in h̄ mūdo fecit q̄n̄ ab
eo separari voluit q̄ habent ibidem

De littera M

Macule septē repiunt q̄bz tot⁹ mūdus
infect⁹ est. ser. de sc̄o georgio
Maculis duabz nascit q̄libet infans dēptis
paucis. sermone in nocentum

Tabula

Benedicere creaturę dei ę qđamō deū blasphemare. ser. de scđo Iohē euāgelista.
Ban⁹ paupēz dicūt mēsa cāpōz qz thesaurus paupibz h distribut⁹ i alio mōdō n̄ dimi-
 nut⁹. s. cū mag⁹ lucro repiet. f. d. scđo lauretio
Bartin⁹ appuit p⁹ obitū scđo ābrofio i medio-
 lano. z scđo leuerio i colonia. f. ij. d. scđo marti.
Barrimonij tres gđ⁹. qre i f. de scđa Lucia.
Baria vgo sacratissima expectabat vide qđ
 tuoz de filio suo dilectissimo. qđ declaratur i
 f. mone vigilie natiuitatis xp̄i
Batres z p̄ces scđoz in qđ deū peccauerūt
 qđ de talē stragē z plagā z eos. s. occisionē fi-
 lioz pmisit. ser. innocentum
Bartha dicebat hospita xp̄i. vide d. h. i. h.
Batrimonij fecūdū quō fuabit int⁹ viz et
 vxoz. vide i f. scđe anne z natiuitatis marie.
Bedaciū nō est inuentū in ore eoz qđ me-
 rito ascribit. vide i f. mone innocentū
Berces scđoz quō copiosa erit i cel⁹ cū tñ sit
 solū vnū celū scđoz. s. empireū. f. ij. d. oibz f.
Bichael qre i festiuitate oim bonoz āglōz
 noialit⁹ expm̄it. cū tñ mille milia sūt i celo eo
 maiores. f. mone de eodem
Bilitē qđ tuoz trahūt ad supbiā. s. nobilitas
 generis. pulcritudo corpis. dñitū de hoibz. et
 victoria d̄ inimicis. f. d. scđo georgio
Birackz d̄ honēdo iudicio. f. mo. d. corona
 spinea
Biraculū quō ad p̄ces scđi blasij qđā puer
 ex spina piscis i gutture suffocat⁹ reuixit. f.
 de sancto Blasio
Biraculū quō sanct⁹ sebastian⁹ duos roma-
 nos a fide declinare volētes p̄fortauit. f. de
 sancto Sebastiano.
Biraculū quō auicula a niso capta auxiliū
 a btō thoma cātuariensi petijt. f. d. scđo Tho-
 ma cantuariensi
Biraculū quō btūs thomas cātuariēf ce-
 ce mulieri visum recupauit. ser. de eodē.
Biraculū quō d̄mōes i qđā ciuitate corda
 hoim ad discordiā alliciebāt. qđ vidit scđus
 frācis⁹. f. viij. scđi Iohis euāgeliste.
Biraculū d̄ qđā dño qđ audita fama scđi seba-
 stiani ipz ad se vocabat vt ipz a lāguozibz re-
 dimeret. cui scđus sebastian⁹ negauit. f. d. scđo
 Sebastiano
Bisericordia dei erga paupes d̄z man⁹ quō
 h̄ intelligit. ser. ij. margarethe.
Bia libalipmeret salariū gl̄e celest⁹. f. luce.
Bia n̄ p̄ repiri i dō sine iusticia. nec iusticia
 sine mīa. f. de scđa Katherina

Bissam primā qđ post xp̄m celebrauit. p̄z
 ser. philippi z iacobi
Bysterioz xp̄i lucida declaratio. p̄z ser. scđe
 katherine. scđi marci. scđi petri mediolanēsis.
Bod⁹ dādi elemosynā hēt f. d. scđo siluestro.
Bodū quē f̄nat de⁹ i sua puidētia. Reqre i
 ser. de sancta lucia
Bors innocentū in vno p̄icto subtilit⁹ no-
 tat. f. Innocentū.
Bortalia pctā omīa ad septē pctā capitalia
 reducūt. f. i octaua scđi stephani
Bodi septē qđz pctōz more scđi pauli ad xp̄z
 p̄uertit d̄z. f. p̄uersionis pauli
Bonumētū hois qđ duplex. f. ij. aiaz
Bonumētū aiaz etiā qđ duplex ē. Ibidem.
Borz piculū qđ duplex sustinuit xp̄s i h̄ mū-
 do. s. solū i vltio. s. crucifixionis voluit mor-
 tē gustare. f. exaltatōis scđe crucis

De littera R

Rascit puer q̄libz xp̄o z btā v̄gie dēpt⁹
 cū duabz macul⁹. f. Innocentum
Ratiuitates scđoz tor⁹ noui testa. n̄ colūt vl⁹
 festināt nisi triū. s. xp̄i. marie z btī ioh. bapti.
 z qre fit d̄ ill. p̄z ser. Iohis bap.
Romē ihs maxie p̄rut⁹ est. vt s̄ i l̄ra J. De h̄
 noie Ihs iocūdas iuenies p̄teplatiōes. f. de
 cōmemoratōe scđi pauli (pauli
Roiat scđus petr⁹ diuersis noibz. ser. Petri z
Ruier⁹ elcōz pauc⁹ ē. tñ inūerabil. quō itellr.

De littera D

Dificia tria exercuit mathē malaz pe-
 riculosa. p̄z f. d. scđo matheo
Difficiū oibz creaturę corpilibz cōe qđ ē illud
 ser. de scđo Dñico
Dipari⁹ dign⁹ ē mercede sua. ser. scđi Luce
Dipapierat⁹ z mīe trāscēdunt alia bona opa
 patet de sancta Bartha
Dipiones qđ tuoz falsas scđus paul⁹ aī p̄uersiōz
 hūit. vt hēt i ser. de p̄uersiōe scđi pauli.
Dipa ser in qđz si qđ se exercitauerit deo pla-
 cebit. ser. de sancto Nicolao
Doriginale pctm̄ qđ sit. z qđā subtil⁹ declara-
 tio ad itelligēdū pctm̄ originale. hēt ser. san-
 ctorum innocentum
Drabat cēties flexis genibz in die. z totidē in
 nocte. vide s̄ de centies in l̄ra L.
Drōes z obsecratiōes quō fiet z qñ exaudiū-
 tur. ser. de scđo petro ad vincula
Drare tenemur p̄ plator dño terre. qz capita
 sunt tot⁹ cōitatis. patet ibidem

Tabula

Ordines angloꝝ q̄ z q̄t sūt. patet in sermone
omniū sanctoꝝ p̄mo z tertio
Ordines siue stat' oim sup̄celestiū creatura-
rū. patet in sermone p̄mo oim sc̄toꝝ
Ordines angloꝝ z eoꝝ noīa q̄re sermone d̄ cō-
ceptōe beate ꝑginis
Dynamēta corpis q̄sqz spūaliū z deuotoꝝ
reculare tenet. q̄re d̄ sc̄to Augustino.
Quis d̄ d̄ d̄ z ꝑrietates. f̄ d̄ corona spinea

De littera S

Paradis gl'am incremur singulariter
q̄tuoꝝ ꝑtuitibz. q̄ patet in sermone sancti
luce euangeliste
Pariēti tps elizabeth qd nob̄ desigt. vide in
sermone Johis baptiste
Parturire qd sit. z quōd quilibet a malo decli-
nās z bono inherere volēs pturire d̄. sermo
ne de ꝑceptōe beatissime ꝑgis marie
Passio z vita sc̄ta quā habuit beatus thomas
ap̄lo subtilit̄ declarat in sermone de eodem
Patiētia martyriā p̄sistit in tormētoꝝ susce-
ptione. sermone d̄ sc̄to Laurentio
P̄es sc̄ti an̄ xp̄i natiuitatē sanctissimā ardēt
desiderauerūt. q̄t modis q̄ habent. sermone
vigilie natiuitatis xp̄i
Pauli labor z ꝑdicatio ꝑcellerat oim ap̄loꝝ
ꝑdicatōz. ser. de cōmemoratōe b̄ti pauli
P̄ctm̄ qd p̄ ꝑnias statū nō diluit. moꝝ suo pō-
dere ad aliud trahit
P̄ctōres vocat xp̄s z nō iustos. quōd h̄ intelligi-
tur. p̄z sermone d̄ sc̄to Matheo
P̄fectōes z excellētiās tres i vita sc̄ti seba-
stiani reptas. Req̄re i ser. d̄ sc̄to sebastiano.
P̄sone multe sunt caste siue ꝑgitate. ser. de
sancta Agneta
P̄sonas bonas z deuotas tres disputatio-
nes vincere optet. vt h̄t ser. d̄ sc̄ta agatha
P̄sonaz q̄tuoꝝ ꝑditōes q̄bz subuenire est
magna mia. ser. de sc̄to gregorio
P̄rditiōe aīe. vide s̄ de aīa. in l̄ra A
P̄riparhericoꝝ secta poit̄ felicitatē hūanaz
iuitate intellectuā. vide d̄ iam illaz sectarū
in sermone sancti Elemētis
P̄tr̄ z paul̄ ap̄li ꝑp̄at̄ ad inuicē i dignitate
tribz modis. f̄ d̄ cōmemoratōe sancti pauli.
P̄ietas opis ornatiū z delicias ꝑp̄ij corporis
abijcit. z penurias alioꝝ cōpatiēdo s̄bleuat
sermone p̄mo Martini
Placēbim' d̄o q̄nqz t̄pibz siue etatibz vite no-
stre. vide infra T̄pibz i l̄ra T (ad vincla
Placere volēs hoībz displicet deo. ser. Petri

Potētiā diuiciāz an̄ possum' dimittēre. q̄re
de sancta Lucia
P̄relatio nisi iuuet a xp̄o on'bz ip̄ortabile. f̄
sermone beati ambrosij
P̄sentiā dei cognouit Iohes baptista in
vtero m̄ris. qz vsus liberi arbitrij f̄m q̄sdā i
co sūt accelerat ser. i. Johis baptiste
P̄dicatio sc̄ti ambrosij i duobz ꝑncipaliter
p̄sistebat. vt p̄z in sermone de eodem.
P̄ns vita q̄ ad corp' z q̄ ad aīam cap' p̄lij d̄.
vt declarat in ser. de sc̄to anthonio.
P̄dicator imbz affilāt. f̄ d̄ sc̄to vincētio
P̄ntari i tēplū xp̄s sp̄ b̄ndict' p̄t̄ q̄tuoꝝ vo-
luit. f̄ de purificatōe beate ꝑgis
P̄ncipiū z cā bonoꝝ nedū de'. s̄z etiā malo-
rū de' est. ser. de sancto sebastiano.
P̄rolē in m̄rimonio suscitare cupiētes. q̄lem
medicinā adhibebūt. p̄z f̄. de sc̄ta anna. z f̄
sermone natiuitatis marie p̄mo
P̄romissio maria z mirabil. quā xp̄s sp̄ bene-
dicit' suis discipul' alijsqz martyribz z sc̄tis
tribuit q̄ fuerit q̄re f̄mōe de sc̄to stephano
P̄rodiū qd sit. h̄t ser. de sc̄ta agneta
P̄roximal' mia duplex est. f̄. corp'al' z spūal'. p̄-
ma nutrit corp'. f̄. reficiēdo. colligēdo. vt v̄
ficiēdo. sc̄da nutrit aīam. ꝑfortādo i fide z in
bonis opibz a malo f̄trahēdo. f̄. d̄ sc̄to laurē.
P̄rudētiās siue sapias q̄nqz sc̄tus vincēti' in
h̄ mūdo habuit. ser. de sc̄to vincētio
P̄urificatio marie celebrat. cū t̄n̄ ip̄a purifi-
cari nō indiguit. f̄ d̄ purificatōe
P̄ulcritudo b. ꝑgis i t̄bo d̄clarat. qz i t̄bo pul-
critudinē h̄uit. f̄. i die purificatōis b̄re ꝑgis
P̄urgatōis festū vt h̄ant mulieres p̄ p̄tū. q̄
re de' h̄ac legē instituit. Et q̄s differēt z m̄-
tis modis mulieres q̄ ꝑceperūt z ꝑepererunt
peccauerūt. ser. purificatōis beate ꝑgis
P̄ueri de societatiū maloꝝ subtrahēdi sūt
ne ex ꝑsuetudine sequant' vestigia p̄uersoꝝ
sermone de sc̄to Laurētio
P̄ueri q̄lit a parētibz erudiūt dicēdo Pat̄ n̄
Aue maria. Credo. ser. ij. d̄ sc̄to marino.

De littera Q

Quare d̄ de sc̄tis innocētibz. Rachel
plorauit filios suos. cū t̄n̄ ip̄i filij ra-
chel nō fuerūt. ser. Innocētum
Quare sc̄tus ambrosi' ep̄atū recusauit. cum
sciret se m̄ltā bōa posse facere. f̄. d̄ sc̄to amb.
Quaternio q̄s d̄. ser. Petri ad vincula.
Questio q̄re Joachim vir iust' nō colit' tāqz
sic vxor ei' sc̄ta anna. ser. sancte anne.

Tabula

Questio in theologos. quō p̄t s̄bū xp̄i veri
ficari. cū d̄t. pauci sūt electi. cū tñ iohes euā
gelista vidit turbā elcōz tā magnā q̄ nemo
eā dinumerare poterat. p̄z istō liq̄de s̄mo/
ne. ij. z. iij. de oibz sanctis

Querit q̄re merces sctōz d̄r copiosa i cel. cū
tñ vnicū sit celū. s. empyreū loc⁹ sctōz. So/
lutio habet s. iij. de oibz sanctis

Questio est q̄lit brā s̄go añ creatōz abyssi cō
cepta ab etno fuit. cū tñ p̄z ei⁹ z m̄ ei⁹ vene
rabiles penes n̄ erāt añ creatōz abyssi sub/
tilit declarat s̄mone de p̄ceptōe brē s̄gis.

Questio q̄re xp̄s i egypto septē ānis morari
voluit. ser. in octava innocentū.

Questio ē p̄sūda q̄re fili⁹ q̄ idē est subalit euz
p̄z z sp̄sctō hūanitatē assūpsit. zc. d̄clarat
subtili exēplo i s̄mōe d̄ icarnatōe filij dei

Quis s̄uelauit nob noia z ordiatōes ordinū
brōz. s̄ h̄et s̄mōe de p̄ceptōe brē s̄gis

Quinqz lumia beat⁹ ambrosij h̄uit in q̄bz d̄e
claratio sue sctē vite p̄sistit. s̄mone de eodē

Quinqz sunt q̄ faciūt hoiem valde p̄fectū. s̄/
mone p̄mo Martini

Quinqz ginta rethores h̄ mūdi sapientissimi
p̄ vnā puellā sp̄s p̄itatis plenā sunt supati. s̄/
mone de sancta katherina

Quintupl̄ arguit ip̄ator katherine s̄gini p̄
q̄ntuplicē locū seu modū arguēdi. p̄z ibidē

Quō ad p̄ces sctē agnete q̄dā infidel̄ r̄surre/
xerit z postea fidē suscepit. s̄ d̄ sctā agneta

Quō differēt festū fiat i die purificatōis ma
rie de xp̄o brā s̄gie simeone. habet s̄mo. pu
rificatōis beate s̄ginis

De littera R

Radio q̄ntuplici illuminat⁹ fuit beatus
francisc⁹. s̄mone de eodē

Ratiōes decē antiq̄s q̄re de⁹ p̄posuit
creare beatissimā s̄ginē mariā habent s̄mo
ne de p̄ceptōe beate s̄gis

Ratio q̄re xp̄s saluator n̄r deo p̄zi i oibz obe
dire voluit. habet s̄mone innocentū.

Rōes mor̄s inocētū. q̄re ser. de innocētibz

Radios p̄tutū septē beū b̄ndict⁹ h̄uit. q̄bus
hūc mōm illustrauit. s̄ d̄ sancto B̄ndicto

Regulas q̄t q̄les z q̄re instituit francisc⁹. ser/
mone de eodem

Regulas p̄hoz p̄fectissime nouit sctā kathe
rina. patet s̄mone de eadem

Reuerētie q̄nqz q̄ sunt aie bone a corpe rece
dēt. ser. vigilie natiuitat⁹ xp̄i

Religiosus fact⁹ ep̄s. an ad huc teneat s̄uare

suas cerimonias sic añ. ser. de sctō thoma
cantuariensi

Redimi xp̄s voluit q̄nqz siclis i tēplo. cuz tñ
sit mūdi redēptor. s̄ d̄ purificatōe s̄gis ma.

Regula quā de⁹ ab initio mūdi i missiōe ali/
cui⁹ scti ob s̄uauit. declarat tripl̄r. s. p̄ tres le
ges a deo datas. vt habetur in s̄mone d̄ sctō
thoma de aq̄no

Rethores eloquētissimos h̄ mūdi disputā/
do deuicit s̄go tenera sctā katherina. p̄z
in s̄mone de sancta katherina.

Roman⁹ q̄dā sanct⁹ i martyrio brī Laurētij.
p̄mo fuit p̄uersus. z ab eodem baptisat⁹. ser
mone de sancto Laurentio

Rub̄ ardēs quē vidit moyses. de q̄ habetur
Exo. iij. de beatissima s̄gine exponitur. vt
habetur s̄mone de p̄ceptōe brē s̄ginis.

De littera S

Sabbatū siue diē festū solēnisare tene
mur. vide exēpla quō xp̄s z brā Ma
ria festiuabāt i die d̄nica. z q̄ d̄ causa.

s̄mone p̄mo in octava brī d̄nici

Sacerdos necessario tria habebit. s. claram
sciam. sanctā vitā. z bonā famā. p̄z s̄mone
de sancto Marco

Sal tres bonas p̄ditōes h̄z. emūdat de infe
ctione p̄seruat d̄ corruptōe. z delectat in re
fectione. quō iste p̄ditōes p̄ueniūt s̄bi dei p̄
dicatōibz. p̄z s̄mone de sctō d̄nico

Salariū gl̄e celestis acq̄ritur singl̄r q̄tuor
p̄tutibz. s̄mone de sancto Luca

Sanctificat de⁹ hoiem q̄ntuplicē. de sctō
Iohē baptista

Sanctitatis tota p̄fectio p̄sistit i q̄nqz p̄tutibz.
ser. de sancta Margaretha

Sanctificata sūt differēt brā s̄go electa dei
mat. beat⁹ iohes. hieremias. maria magda
lena. sanct⁹ paul⁹. hō mox baptizat⁹. latro. s̄

oia ppulcre in s̄mone de p̄ceptione beate s̄
ginis marie

Sacrificioz tres sp̄s. z p̄ q̄libet eoz fiebat
s̄mo. in octava sancti iohis euāgeliste

Sancti anthoni⁹ tres victorias i s̄ mundo
habuit. vt habetur s̄mone de eodem.

Sanitatē h̄ze volēs q̄ z q̄t s̄uare d̄z. s̄mone
de sancto sebastiano

Sapiētie a scia pulcrā inuenies differētiā
in s̄mone de sancto vincētio

Sanctitatē sanct⁹ matthias magnā habuit
ex ieiunio. zc. manet in s̄mone de eodem.

Sapiētia cū p̄ctō stare nō p̄t. sic nec albus z

Tabula

nigrū. ser. de scō Thoma de aqno
Sapiētia diuina in hoie qle exercitiū z gu
bernationē hz. ser. scī Luce
Sapiētia diuina dz corona triplici rōe. smone
ne de corona spinea
Scandalū qd ē z q̄duplex ē. q̄duplicit̄ euacu
atū ē scādalu crucis. p. 3. f. iij. d. inētiōe crucis.
Sciētia h̄ mūdi stulticia corā dō. smone de
sancta Katherina
Scole vl studia q̄nqz q̄ndā vigebāt i roma
s. tres phoz z due theologoz. f. scī clemētis.
Seculū duplex repit. f. ij. natiuitas marie
Senibz necessariū est h̄zē p̄tute patie. sermo
ne. ij. sancti Martini
Sepulchre tres inueniūt. d. scō iohē baptista
Sepulcrū hoim q̄duplex ē quō hoies p̄sci
entia fecidi dicūt sepulchra. ser. ij. aiaz
Signo crucis q̄libz xpian⁹ sepe seipm z pue
ros dz munire. f. d. cōmemoratōe scī pauli
Synagoga qd sit. z q̄re doctores synagoge
p̄ insurrexerūt sc̄m stephanū q̄s d̄ discipu
los xpī q̄ p̄ tūc etiā hierosolymis fuerūt. Rō
h̄ habet in ser. de sancto stephano
Si volum⁹ saluari q̄nqz sicutis exēplo xpī nos
redimi opter. f. de purificatōe brē vginis
Symon z iudas p̄ ceter⁹ aplis fuerūt xpō
siles. f. corpe martyriali aia rōnali. ope p̄tua
li. p̄uersatōe spūali. p̄dicatōne euāgelicali. z
passione martyriali. smone eorundem.
Societas mala plimos ad casū trahit et ad
inferni baratra duc. ser. ad vincula Petri
Solēnsat ter i anno festū iohis bapti. p̄ter
tres excellēcias bone vite sue. ser. de eodem.
Soroz scī thome d̄ aqno i purgatorio p̄p̄
excessus nimios vestiū detēra. quō p̄cibz scī
thome fuit liberata. f. de scō thoma d̄ aqno
Spōsa xpī dz sc̄a katherina p̄ excellēciam p̄
ceter⁹ vginibz. ser. de sc̄a Katherina
Spōsum quē aliq̄ puella vl matrona m̄ri
monio sumpsit an ip̄sum derelinq̄re poterit
vl cōuerso. ser. de sancta Lucia
Steriles q̄bz modispcurabūt suscitare ple.
vide ser. sc̄e anne. z natiuitas marie p̄mo.
Stoyei ponebāt felicitatē hūanā i honesta
te p̄tut. ep̄ycuri i delectatōe carnis. peripa
retici i vitate intellectuāli. ser. scī Elemētis
Studiū in q̄ studuit paul⁹ apls. qle fuit. vid
in smone de cōmemoratōe ei⁹
Suffragia z orōes q̄bz defunctis p̄sunt. z q̄
bus nō. smone p̄mo aiaz.
Supbia q̄ magnū pctm̄ sit. q̄re sermone de
p̄ceptione beate virginis

De littera T

T Aciturnitas plaga p̄cussus fuit Za
charias p̄ Johis baptiste. q̄re h̄ in
fra de zacharia in lra Z
Temporibz q̄nqz placebim⁹ deo. i. oibz etati
bus vite n̄re. ser. ij. de scō Martino.
Temptatōes q̄s habuit sanct⁹ Anthon⁹ i B
mūdo. q̄re in smone de eodem
Tēptatiōibz diaboli resistēs coronari p̄mere
tur i celesti paradiso. f. infra octa. scī d̄nici.
Timor dei i oibz agēdis p̄ponēd⁹ est. qz spūa
lium ḡfaz fons est redūdans. ser. de sancto
Marco
Timores q̄s habuit brā virgo z Joseph q̄n
xp̄m ducere ad egyptū debebāt. Req̄re in
smone in octaua innocentū.
Thomas h̄ nomē tribz sc̄is sc̄e est sic nomi
natis. Et quō diuersis anni ip̄ibz talū san
ctoz festa celebrāt. habet. smone de sancto
thoma cantuariensi
Thomas sanct⁹ cantuariensis q̄nqz p̄ditōi
bus z obseruātis deo sedule misrauit. vt
habet in smone de eodem
Tormēta octo q̄ sanct⁹ vincētius p̄p̄essus ē.
habent sermone de sancto vincētio
Tormēta q̄ passus est sanct⁹ blasī p̄ xpī noie
habent sermone de sancto blasio
Thome sancti de aqno excellēcias su p̄ alios
doctores. q̄re in smone de eodem.
Tormēto triplici martyrizat⁹ fuit sanct⁹ bar
tholome⁹ z q̄libz martir d̄ici p̄meruit. f. eod
Tormētis decē martyrizat⁹ fuit sc̄us laurē
tius. patet sermone de eodem.
Trāsūt q̄nqz q̄s inuēūt vl trāsiefi scī z electi.
habent ser. de sancto Gregorio.
Tres plagas z penas de mittit d̄ illos q̄ cō
tra deū hoibz placēt. ser. in nocētum.
Tres p̄ditōes p̄sonaz sūt. q̄ nō arrediāt de q̄
busdā negotijs. ser. purificatōis brē vginis
Tres similitudines int̄ deū z hoim. z d̄ q̄ simi
tudine thēa itelligat. d̄ q̄ est f. d̄ sc̄a agartha
Tria alta z trāscēdētia d̄ incarnatōe filij dei
declarāt. f. de incarnatōe filij dei
Tria didicit ambrosi⁹ ab augustino ml̄tū p̄
ficua. Req̄re in smone de scō augustino.
Tribun⁹ q̄s dz. ser. j. sancti Martini
Turbā magnā sanctoz vidit iohēs euāgel
sta quā nemo dinūerare poterat. quō itelli
git h̄ cū paucis sūt electi. ser. ij. d̄ oibz sanctis

De littera W

Tabula

Questio fuit sanctus Johannes de eodem patre
 no cum christo. ut habet sermone de sancto Jo-
 hanne

Veste duplici nos induere debemus ex exemplo sancte
 agnere. ut habet sermone de sancta agneta

Vigilat quidam ex quattuor rationibus. scilicet pro lucro temporalium.
 vel pro periculo vel afflictione corporis. vel pro voce
 alicuius. scilicet in octava sancti dionysii. Tu vero.

Vincula per peccata in carcere iniquitatis tenebroso
 duabus cathenis de difficultate solubilibus. sermone
 Petri ad vincula

Vincula quoniam bella habet mundi corona paradisi
 si dabit. ser. de sancto petro mediolanensi

Virtutes sex que de sancto andrea fore facte. habent
 in sermone de sancto andrea

Virtutes sex que beatus thomas apostolus habuit.
 declarant in sermone de sancto andrea apostolo.

Virtutes septem beatus iohannes euangelista habuit.
 ut habet in sermone in octava sancti iohannis euangeli-
 geste. Quibus fugit a nobis deo diligimur.

Virtutes que dicitur habere homines que non habent proprias
 manibus laborare. sermone de sancto sebastiano.

Virtutes quoniam in chemate declarant. et in beato
 blasio repte. de quibus est sermo de sancto blasio

Virtutes habet nois ihesus. videlicet de nomine israela

Virtutes nobis infuse a deo dicuntur lucerne ar-
 detes. quod exponit. scilicet de sancto bartholomeo

Virginitate suare volente. que etiam necessario
 respiciet. ser. in natiuitate marie

Vita triplex reperitur. scilicet nature. gratie. et glorie. que per
 ma sunt bona. secunda melior. tertia optima. sermone
 de assumptione marie.

Vite stabilitas suorum dei non deficit vel agita-
 bit vel ad mortem. ser. sancte Margarethe

Vitas siue leges de sanctorum perfectorum que in passi-
 onali nouo de plurimis sanctis

Ubi sit beatus Johannes euangelista. quia aliquid dicitur
 esse in paradiso terrestri. Aliquid dicitur ipsum
 esse assumptum cum corpore aia. Quid tamen dicen-
 dum et tenendum sit habet sermone de sancto Iohanne
 euangelista

Universitas siue latitudo creaturarum abyssus
 est. ut habet ser. de conceptione beate virginis.

Unum est necessarium nobis quousque erga plura
 turbamur. ser. sancte margarethe et assumptionis
 marie. et sermone de maria magdalena

Vocare venit peccatores et non iustos. quod intel-
 ligitur. Requere sunt in scriptura per

Votum religionis melioris statum quam insuffi-
 cientes et stultum ex tribus. scilicet primo natiuitate marie

Visura committitur in multiplici statu hominum diuer-
 sis negociis et officiis se questuantibus. sermo

ne de sancto **B**atheo
 Utilitates septem referunt nobis ab angelo. ser
 de sancto **M**ichaele

De littera X

Xpus ante quatuordecim menses in vte
 ro virginis stare voluit. que habet. que sermo
 ne vigilie natiuitatis christi

Xpus saluator noster eodem die que ad adam de terra forma
 uit accipi voluit. ser. vigilie natiuitatis christi

Xpus in hunc mundum venit ut aperiret tres portas
 paradisi sermone de Innocentibus

Xpus solus mori voluit et non in societate aliorum
 sanctarum personarum. sermone de innocentibus

Xpus cognomen est. Ihesus christi nomen est salua-
 toris. ser. de commemoratione sancti pauli.

Xpiani que gaudium queles scolae in primitia ec-
 clesia suabatur. sermone sancti clementis

Xpus quod fuit principium et principium. factor et fa-
 ctus. finis et infinitus. causa et causatus. per ser-
 mone sancte Katherine.

De littera Y

Ydolor adoratio marie et lucidissime
 reprobata fuit vide sermone de sancta
 Katherine

Ydola dabant responsa paganis. sermone pri-
 mo Martini.

Ymago propria filii dei que est. et quod in ea tantum
 in speculo transformemur de imperfecto ad per-
 ferrum. sermone ibidem.

Ymaginem dei queque boium tenet in se. sermone
 primo animalium

Ymagines que venerant a christianis. et non adorantur
 sicut ydola infidelium. sermone sancte Katherine

De littera Z

Zacharias diu stans in matrimonio cum
 vxore sua elizabeth sine prole templum in-
 travit orans deum ut messiam vix mitte-
 ret de proprio fructu desperans. quia sterilis erat
 cum vxore sua. Statim per angelum solatus
 est ut Elizabeth perciperet. sermone de sancto Jo-
 hanne baptista

Zacharias quia incredulus extiterat plaga taci-
 turnitatis percussus fuit. quod habet designatum. videlicet ibidem

Zacharias interpretatur memorans deum. et que
 Iohannes non vocabatur nomine patris. scilicet zacharias
 patet ibidem

Explicit tabula sermonum sancti Vin-
 centij ordinis predicatorum de sanctis

Liber monasterij Sancti Pau **Sermo** si In Traiecto inferiori

Diuini uerbi prece

nis z pdicatoris. ac sacraz lraz interpretis z pffessoris subtilissimi sancti Vincentij confessoris de valentia ordinis diuini pdicatoru sermones yberrimi de sanctis p totius anni circulum Incipiunt feliciter.

De sancto Andrea.

Diuus est in omnes q inuocat eum. Habetur uerbuz istud originaliter ad Romanos. z recitatu est statim in epla pntis solenitatis. Sicut festum z solenitas hodierna to

ta est beati Andree apostoli. ita etiam et sermo noster. Et habebim bonas doctinas z multas p nostra bona instructioe z animaru saluatione. Salutes ego Maria zc. Istud uerbu scribit in epistola hodierna de beato Andrea. et dicit q beatus Andreas e diues in omnes q inuocat eum. z intus in corde uocat eum. Pro meliori declaratoe huius uerbi et introductione materie volo hic declarare vna antiqua questione q fuit inter phos maxime stoycos z theologos. scilicet q sunt illa p q homo vere potest dici diues. Quic questioni fuit responsu tripliciter fm tres opiniones. Prima fuit antiquoru phoz dicentiu. q diuitie artificiales faciunt hoitem diuite. q sunt moneta de auro vel de argento. que arte humana sunt inuentez facte. q a pncipio mundi no erat moneta. sed gētes pmutabāt vnū pro alio. et uiuebant. sicut bladū. p vino vel oleo. z ecōuerso. lanā. p carne. agrū. p domo. et sic uiuebant grosso mō. Isto modo patriarcha Jacob emit agrū a filijs emoz. c. agnis. Beñ. xxxij. sed post ex arte. igenio z subtilitate hominū inuēta fuit moneta auri vel argēti. Nō dicunt artificiales. Dixerūt g illi phi. q hē multas pecunias est esse diuite. Ratio. quia cum illis homo habet omnia abūdanter. Pecunie obediūt omnia. Eccl̄a. x. Sed ista opinio est falsa. vt pbabo etiā p regulaz pbilosophie di. Ab extrinseco nō sit uera z absoluta denominatio. Verbi gr̄a. de famelico habēte coram se mensam opulentam z plenā escis nisi comedat nō dicitur satiatus. quia ab extrinseco zc. Dodo diuitie artificiales vbi nō sūt

in taci vel bursa. Ideo nō satiant. qz nō intrāt intus i corde vbi est fames. sed si possent comedi vel potari liquefacte tūc satiant. Sed sicut epule nō satiant mēsam. nec esurientē nisi comedat. sic diuitie satiant taciā vt bursam. quā implēt z faciūt diuitē nō hoitem quia ab extrinseco. Sic ergo nō dicor prianus d padio alterius. nec albus de albedine alterius. nec magn⁹ d magnitudine. nec pulcer de pulcritudine alterius zc. Ecce rō clara. Et concordat scptura dicens de quodā homine habere pecunias. Est quasi diues cum nihil habeat. s. intra se. z est quasi paup. cū in multis diuitijs sit. Prouer. xij. Patet q prima respōsio nō est vera. s. q ex moneta artificiali nō dicitur homo vere diues. Licet tamē multi hodie sunt isti opinionis. Alij aut volentes corrigere primā opinionē. dixerūt q diuitie naturales faciūt hominē vere diuite. Diuitie naturales dicunt. quia non arte humana inuente sunt sed naturaliter sūt. vt bladū. vinum. oleum. possessiones. z hmōi. dicūt q iste diuitie faciunt hominē diuite. Sed ista opinio etiā est falsa. nō solum p theologiam. sed etiam p regulā pbilosophie dicētē. q nulla res naturalis simul in eodē inducit effect⁹ contrarios. quia nulla res simul calefacit et frigidificat. nulla res simul inducit sanitatē z infirmitatē. vel leticiam z tristitiam. Nō diuitie naturales causa sunt indigētie. ergo non sunt causa diuitiarum. quia effect⁹ sunt contrarij. Si em̄ habetis agrum. oportet hēre animalia ad arandū. z stabulum p animalib. et paleas z annonā. Nē iugum. vomerem. aratrum. semen. falcē. messores. horrea. molendinum. furnū zc. Ecce quot indigētiās trahūt secum diuitie naturales. Nō si habetis vineam. oportet etiā habere instrumēta. vasa. cellararia. torcularia. famulos zc. Ecce quot indigētiē. qui non habet vineā est liber. Nē si habetis gregē. necessario habebitis terram vbi pascat. pastores. tōfores. lauet lana. cardet zc. Si g nulla res naturalis ē simul causa contrarior. et diuitie naturales zc. ergo res naturales nō faciūt diuite. Et concordat scptura dicens. Et ē quasi paup cum in multis diuitijs sit. s. naturalib. Prouer. xij. Contra istas opiniones nota quattuor rationes. Prima ē ista. Null⁹ debet dici ver⁹ dñs ideo q tractat multas pecunias de quibus ipse nō est dñs vt famulus feneratoris. quia fenerator ē domin⁹ pecuniaz. Ita diuites de diuitijs arti-

De sancto Andrea apostolo

ficialibus siue naturalibus non sunt domini. nec debent diuites nominari. sed famuliz ad ministratores. quia christus est dominus cui habet dare computum. Sic nos existimet homines ministros christi et dispensatores. **Loz. iij. Stulticia est dicere famulos feneratoris diuites.** **Secunda ratio.** Nam quod bastarus. i. ille qui portat insignia regalia. puta torquem auream de perlis et preciosissimis iocalibus. debet dici diues. **No. Ratio.** quia omnia sunt regis siue domini sui. Sic et vobis qui habetis diuitias artificiales vel naturales commisit deus thesaurum diuitiarum siue iocalia portare vsque ad portam palatii. i. vsque ad mortem. dans vobis pro salario victum et vestitum. et vos portatis onus. **Job. 2. de Abrahā.** Erat autem Abrahā diues valde. **Gen. xij. Hic dicitur hebrei.** Erat autem Abrahā grauis valde. Qui enim portat costale aurum et argenti bastarum est pro abundat. et nihilominus maius onus portat. vel rex vel papa etc. **Tercia ratio.** Nullus debet dici diues de illo in quo nihil habet. licet homo videatur habere diuitie cuius sunt non tui sed mundi. **1. Thimo. vj. Nihil intulimus in hunc mundum. hanc dubium quia nec auferre quod possumus.** Hinc Ambrosius. **Hoies non sunt que secum afferre non possunt.** Quod prope dicitur Job postquam omnia perdidit ait. **Audite gressus sui sui de vterore etc. Job. i. Patet per exemplum de cane sequente duos homines simul. sed in biuio altero dimisso sequitur dominum suum. et tunc cognoscitur cuius est canis.** Ita modo homo et mundus vadit simul in societate. et canis. i. diuitie sequitur. et ignorat cuius est siue sint diuitie. sed in recessu quando homo per mortem recedit a mundo. diuitie sequitur mundum et in ipso remanet. ergo ex diuitiis alterius nullus debet dici diues. **Quarta ratio est.** Nullus debet dici diues eo quia somniat habere magnas diuitias. quia somniat quod est papa vel rex. sed quando excitatur. inuenit se nudum in lecto. ita de isto mundo. Quia presentis vita non est nisi somnium. Papa enim somniat quod est papa et quod dat beneficia. sed quando excitabitur per mortem. et anima aperiet oculos. inueniet se solum etc. **Idem de rege etiam somniat etc. Sed quando excitabitur non inueniet coronam.** Ex somnio nullus nisi inter stultos debet dici diues. **Auctas.** Dormierunt somnum suum. et nihil inuenerunt offis viri diuitiarum in manibus suis. **Non vocat eos diuites. sed viros diuitiarum.** **Tercia opinio** vel prius scientia certa dicitur. et videtur quod diuites opa meritoria et sancta vita faciunt hominem diuites. **humilitas. castitas etc. Ratio.** quia intrat in tuas. **humilitas enim non est in archa seu bursa.**

sed in terra aia consistit. nec multiplicat indigentiam immo diminuit. **Idem de fructu castitatis et liberalitatis.** et sic de aliis. **Patet ergo quod solum diuites faciunt hominem viuere diuite in hunc mundo et etiam in alio. quia quando homo moritur portat illud thesaurum.** Et ista est vera opinio et determinatio questionis. **Idem Gregorius.** Improbatis promissis duabus opinionibus concludendo dicit. **Ergo fratres si vere diuites esse cupitis. veras diuitias amate.** **Solere diuitie sunt que nos futuribus diuites efficiunt. que mentem sariat et secum omnia portant. ut in eternum diuites faciant.** **Cum ergo beatus Andreas fuerit virtuosus et cum virtute morali et theologicali. Job de eo dicit thema.** **Dives est in omnes qui inuocant eum.** **De suis fructibus dicam vobis aliquas. de quibus poterimus recipere edificationem bonam pro vita nostra. et dicam sex fructus quas inueni in euangelio et in legenda sua.**

Prima est sancta diligentia

Secunda est prompta obedientia.

Tercia firma confidentia.

Quarta fructuosa sapientia.

Quinta rigorosa penitentia.

Sexta virtuosa patientia.

Ex istis beatus Andreas singulariter debet dici diues. **Ideo dicitur thema.** **Dives est in omnes qui inuocant eum etc.** **Dico primo quod beatus Andreas fuit diues per unam singularem virtutem que dicitur sancta diligentia. que est quando homo curat non solum de factis temporalibus. sed prius de spiritualibus. quia taliter debet fieri negocia temporalia ne deserant spiritualia. ita fecit beatus Andreas.** **Dicatur quod erat pauper piscator ipse et frater suus beatus Petrus. habentes uxores et filios. et piscabant in mari galilee.** **Tunc tempore beatus Iohannes exiit de deserto ubi steterat viginti quatuor annis in magna penitentia et austeritate. vestitus de pilis camelorum. qui ex revelatione spiritus sancti predicabat dicens. quod Messias erat natus dicens. **De diuis vestitus stetit quem vos nescitis etc.** **Hoc audiens beatus Andreas fecit se discipulum beati Iohannis. ut patet Job. i. et secundum consilium Iohannis ordinabat vitam suam.** **Faciebat enim tres partes de nocte. et tres de die.** **In prima parte. i. noctis orabat dicens. Excita potentiam tuam et veni ut saluos facias nos. Deus virtutum conuerte nos. et ostende faciem tuam et salui erimus. ps. lxxij.** **Secundam partem noctis expendebat in necessitate nature dormiendo. Terciam in labore piscando ut pueret domui. Et nullus****

debet deserere vxore nec filios vt fualat deo.
In pma aut hora diei ibat ad fmonē bti Jo
hānis. z cū magna deuotōe audiebat. z post
ibat ad prandium. deinde curabat de domo.
Ita erat diligēs qz temporalibz nō dimittebat
spūalia. nec ecōuerso. sic faciūt multi. **W**ale
dicē qz totā curā ponit in rebz tpalibz. **D**ec
opruit. facere illa nō omittere. **D**at. xxiij.
Ex ista diligētia xps fecit sibi grām qz fuit p
mus discipul⁹ eius. **U**n cū semel eēt cuz Jo
hāne di. **O** pīz qn ostēditis nobis messyam
Et **J**ohes. **I**n breui ostendā vobis. **C**ū em̄
semel beat⁹ **J**ohānes p̄dicaret. xps sol⁹ qz ad
huc nō habebat discipulos trāsīuit. **E**t spū
sanct⁹ reuelabat **J**ohāni qz ille erat messyas.
Tunc **J**ohānes cepit clamare alta voce. **E**c
ce agn⁹ dei. ecce qz tollit pctā mundi. **E**t digi
to ostēdebat. **X**ps dissimulabat. fingēs se nō
audire. **L**ogitate quō tor⁹ plus surrexit vo
les eū videre. **E**t qn iudei viderūt eū paupes
qz sperabāt. z etiā nūc expectāt messyā v̄turū
i magno comitatur fastuz. **A**liqui dixerūt.
Nolum⁹ hūc regnare sup nos. **D**e omni illa
multitudine nō nisi duo. s. **A**ndreas. ali⁹ ne
scit⁹ certo. sed opinatur qz sit **J**ohānes euā
gelista secuti sunt xpm. recepto p̄gerio a **J**o
hāne bap. dicētes qz volebant seq̄ messyā. **E**t
placuit **J**ohāni dicēti. **D**e optet minui. illū
aut crescere **J**oh. iij. **E**t iuerūt post xpm. **E**t
puerlus xps ad eos dixit. **Q**uid q̄ritis. **R**ū
dit b̄tus **A**ndreas. **R**abi vbi habitas. **E**t xps
Venit vide. **E**cce quāta diligētia. **E**t fuit ve
rificatū verbū xpi dicentis post. **O**is qz petit
accipit zc. **D**at. viij. **I**tē plus. **E**x qz b̄tus an
dreas inuenit xpm. nō fuit p̄tētus. sed ques
uit fratrē suū **P**etrz. cui dixit. **I**nuenim⁹ mes
syā qz d̄. xps. z duxit eū ad xpm. **N**ota qz p
mo fuit discipul⁹ xpi **A**ndreas qz petr⁹. **D**o
raliter hic habetis exemplū. nō implicare se i
negocijs mūdi nec in diuitijs. qz false sunt. so
lū laborare p̄ necessitate domus. z curare p̄
spūalibz. querēdo xpm. orādo. audiendo mis
sas. fmones zc. z nō p̄tētari de sua salute. sed
trahere alios ad xpm. **U**ir si sit deuot⁹. dulci
ter trahat vxorē deuotā sine ad deuotōem. et
ecōuerso. z sic de alijs. **D**e mandauit vnicui
qz de primo suo **E**ccli. xvij. **S**ecda virt⁹ zc
p̄mpta obediētia. qz in h̄ p̄sistit qn statim p̄ce
ptū implet. **I**stam habuit b̄tus **A**ndreas. qz
em̄ habebat puidere domū z vxorē. redibat
ad domū z ad officii piscatōis. **E**t cū semel
ipse z **P**etr⁹ piscarent. xps trāsīens p̄ litt⁹ ma

ris clamauit eis dicēs. **V**enite post me faci
am vos fieri piscatores hoīm. **A**t illi cōtinuo
relictis retibz nauī secuti sunt eū. **D**at. iij.
Ecce p̄mpta obediētia. **D**icit hic **B**regeon⁹.
Nulla hūc facere adhuc miracula viderant.
nihil ab eo de p̄mio eterne retributōis audi
erāt. et tū ad vñū dñi p̄ceptū h̄ qd possidere
videbant obliti sunt. **O** diceres tu. parū di
miserūt. **D**icit **B**regeonius. **S**atis dimittit qz
nihil sibi retinuit. **M**ultū reliq̄t qz quātum
libet paz totū deseruit. **I**n hac re poti⁹ pen
sands est affectus qz c̄sus. tū illuminatōez
mētis habuerūt i verbis xpi dicētis. **V**enite
post me zc. qd intellexerūt qz eēt magni p̄di
catores. qz p̄dicare idēē quod piscare. **S**er
mo est rete quo corda audientū trahit. **E**t
qn aliqs dñs p̄uertit dimittēdo pompā. va
nitate zc. z vult humiliari. potest dicere predi
cator. qz cepit vñū delphinū. **I**tē de honora
bili dñarē. vñū salmonē. **D**e ista materia di
lata sicut tibi placuerit. **M**oraliter habem⁹
hic exemplū obediēdi p̄ceptis dei. ne sim⁹ re
belles eizc. **T**ercia virt⁹ zc. est firma p̄fidē
tia. qz pl⁹ qz aliq apli p̄fidebat de xpo. **D**ō i h̄
ostendit. qn em̄ xps fuit in deserto cum ma
gna multitudine populi qui secut⁹ erant xpm
nec haberēt qd māducaret. xpus dixit. **P**hi
lippo. **U**n emem⁹ panes vt manducēt hi. **J**o
hā. vi. **R**ūdit **P**hilippus **D**ucetoz denarioz
panes nō sufficiūt eis vt vnusqzqz modicum
qd accipiat. **D**odieū p̄fidebat adhuc xpo.
Deinde dixit aplis. **V**os quid dicitis. **R**ū
dit. **E**t qz poterit tātos saturare panibus
Om̄s erāt desperati nisi beat⁹ **A**ndreas qui
dixit. **E**t puer vñ⁹ hic qui habet qnqz panes
ordeaceos z duos pisces. qsi dicere vellet fm̄
Lhyf. **V**os dñe potestis multiplicare **I**ste
habuit firmā p̄fidentia. **I**ta fecit xps vt dic
b̄tus **A**ndreas. **M**oraliter instrumur hic
scz in om̄ibz necessitatibz z piculis nostris. cō
fidere i dño. z nūqz deficere nobis p̄uisio. **E**c
ce instrumentū xpi. **N**ostre solliciti esse dicen
tes zc. **D**at. vi. **B**enedict⁹ vir qz cōfidit i do
mino. z erit domin⁹ fiducia eius **D**iere. xvij.
Quarta virtus zc. que inuenit est sapiētia
p̄tuosa. que est qn ex sapiētia nō solum seip
suz. sed z alios dirigit et gubernat. **S**ic fecit
beatus **A**ndreas p̄ suam sapiētia. **D**icatur
quō post xpi ascensionem z spūsancti missio
nem apostoli inceperūt predicare z discurre
re p̄ mundū. beatus **A**ndreas incepit p̄mo p̄
dicare i b̄rlm et p̄uertebat multos. **D**einde

De sancto Andrea apostolo

p totā iudeā, galyleā, z samariā; Deinde iuit ad greciā i cinitatē achaię iuxta pceptū xp̄i. **Eritis mihi testes i hierl'm z in omni iudea z samaria, z vsq; ad vltimū terre.** Act. i. Qñ ibi magni phi audiebāt secreta fidei ab eo pdicari: admirabant querēdo rōnem. **Sed, b. Andreas faciebat pbatōes insolubiles.** Ad practicā, qñ pdicabat q̄ vn̄ de' erat, quē phi vocabāt pmā cām, pmū motorē. **Sed ille deus est tres p̄sone, p̄z, filius z spūs sanctus, phi seum arguēdo dicebāt. Essentiez quidditates multiplicātur fm multiplicatōem indiuiduorum.** **Sed, b. Andreas ad pbatōez veritatis suscitauit mortuū d.** Sicut hoc quod ego pdico est veritas, ita anima, corpus z vita sūt vnū in isto. **Et statim mortu' suscitabatur viuus.** Ecce pbatō. **Idē quando pdicabat de xp̄i in carnatiōez passiōe: ne aliqs sibi credēs zobediēs suspēdatur in furca inferni.** **Idē de sacramento altaris.** Et sic gentes puerthebāt ad xp̄z. **Ecce quō sua sapiētia erat fructuosa.** **Si dicatur, quō vn̄ homo poterat puertere tot infideles, qz mō cū sint tot predicātes: nullū pueritū.** **Rūdeo ppter tria, q̄ habebat singlariter.** **Primo, qz sua sapiētia erat euāgelicalis, qz illa tāgit cordaz puerit gentes, sed nostra est poeticalis, q̄ solum tāgit aures.** **Ideo xp̄s. Euntes i mundū vniuersum pdicate euāgelium, nō dicit Quidium vel Virgiliū.** **Secūdo habebat sapiētiā virtualē, quia sicut pdicabat ore: ita seruabat ope.** **Nō sicut illi qui predicāt humilitatē z sunt supbi, z sic de alijs.** **Predicāt em̄ vitā virtuosam, z ipsi seruant vitā viciosam.** **Sed ap̄tus dicit. Nō em̄ audeo aliquid loq̄ eoz q̄ p me nō efficit xp̄us, ad Rom. xv.** **Tercio sapiētiā miraculosam in faciendo miracula.** **Sed mō miracula nostra sunt, primuz scādalizare.** **Ideo nō solū null' puerit, immo xp̄iani pdūt fidē ex mala vita nostra.** **Quo viuita despiciūt: restat vt eius predicatio p̄tēnna' Dec Gregorius.** **Quinta virt' zē penitētia rigorosa in suo corpe.** **Licet em̄ esset plenus spūs sancto z nō posset peccare mortalit', vt dicunt sancti doctores, qz ex quo apostoli ceperūt spūs sanctū: fuerūt ita in grā p̄firmati, qz nō poterant mortaliter peccare, tamē affligebat se rigorose, nō solū ppter se sed in exemplū aliorū.** **Dicat miraculū de sene luxurioso puerlo vocatō nicolao, p quo ieiunauit tribus diebus nihil comedēs.** **Ostenditur hic difficultas ad puerendū illos, q̄ sunt assueti ad pec-**

candū, qz p̄suetudo quasi i naturā pueritū. **Iō Hier. xij.** **Si p̄t ethiops mutare pellem suā z vos poteritis bñ facere cū didiceritis malū zē.** **Moraliter instrumur qz nō ē de sperandū de misericōdia dei q̄tūcūq; bñ sit peccator, sed facere p̄niam vt ille sener.** **Un̄ dicit ap̄tus. Mortificate mēbra v̄ia q̄ sūt sup terrā, ad Col. ij.** **Sexta virt' ē patiētia p̄tiosa, qz postq; puerit grecos: impator romanus Nero, fecit magnā p̄secutiōem xp̄ianis.** **Missit vnū p̄missariū suū in partibz grecie i Achaya q̄ vocabat Egeas, z vidēs plm ad xp̄m puerum, sciēs qz beat' Andreas cōuerterat ipsum: cepit eū, et volēs eū tenere dixit.** **Estu Andreas qui p̄tra ordinatōem impatoris ausus es predicare nouā sectā z falsam.** **Rūdit Andreas. Nō est falsa: immo est vera Egeas dixit. Reuoca als i cruce interficiam te vt m̄g' tuus.** **Rūdit Andreas. Si crucis patibulū expauescerē crucis gl̄iam nō predicarē.** **Et Egeas. Et sic respōdes, fecit eū cuz fustibz verberari.** **Et beat' Andreas in quolibet ictu dicebat Ihs. Et p̄fortabat. Et sagittones p̄debāt vim, z renouabant p̄cepto egee intm, qz viginti homines fuerūt lassati z fessii.** **Finaliter Egeas dedit sniam vt crucifigeretur.** **Et beat' Andreas gratanter acceptauit.** **Cūq; duceret ad crucē z videret eā a longe adorauit flexis genibz dicēs. Salue crux q̄ i corpe xp̄i dedicata es, z ex mēbris eius tanq; ex margaritis ornata, suscipe me discipulum, et qui pepēdit i te.** **Orux inenarrabilis. Orux inerrimabilis. Orux q̄ p totū mundū fulges.** **Nō me dimittas, seruantē sicut oues nō habentē pastorem.** **Habetis hic exemplū bonoz adī crucem quādo p̄vias inuenitur zē.** **Et qñ fuit iuxta crucē denudauit se vt xp̄us, z crucifixerūt eum p̄transuersum vt plus penalizaret.** **Sed interim ipse predicabat xp̄ianis p̄fortās z eos animās, z sic vixit duobz diebus.** **Ecclesia dicit. Biduo viues p̄debat in cruce p xp̄i noie beat' Andreas, docebat populū.** **Et tor' plūs p̄mor' voluit occidere cōmissariū, sed brūs Andreas pbibuit.** **Dic qz qñ debuit mori apparuit sibi xp̄s ad ipsū descēdēs cū multitudine angeloz i tāta claritate qz plūs nō poterat respicere.** **Cui dixit xp̄s fm qz tāgit Aug.** **Vis venire mecum vel vis videri de istoz.** **Rūdit. Dñeyos noluiſtis videri de v̄is inimicis: quō ḡ recipere ego.** **Et tradidit aiām.** **Et visibilis ascēdit in celū.** **In patiētia v̄ia possidebitis aiās v̄ias.**

De sancto Nicolao

In diebus suis placuit deo

Ita erit et fmo maxime qz i eius sanctissima vita inuenim? multa bona exempla sicut p informatioe vite nre. Sed pmo salutef sgo Maria. **In diebus suis.** s. qn beatus Nicola? viuebat i hoc mudo. tal fuit eius vita q placuit deo. **Nota q dies i scriptura capiunt duplr. s. p diebus naturalibz siue artificialibz seu vsualibz de pñcto ad punctuz. et sunt. xxiij. horarū. De istis auētas. In diebz illis nō erat rex in isrl. sed vnusqz qd rectū sibi videbatur h faciebat. Judiciū. xvij. Secūdo mō capiūtur p virtutibz. qz in scriptura vtutes dicuntur dies virtuales. Nam vtutes habent claritatē fidei. gratie z boni exempli. Ideo vtutes dicuntur dies vtuales. Auētas de Heliseo virtuoso. In diebus suis. s. vtutibus. nō pertimuit principēz potentia nemovicit illum. **Eccli. xlviij.** Isto modo maxime reperio dies in themate. Etia si volum? loq de vsualibus diebus. in illis etiam placuit deoz. **Questui amore vestri i scriptura iuxta h quo possemus placere deo. Et inueni q in sex operibz vtuosis quilibet i vita potest si vult laborare se exercere in predictis opibz fideliter deo omnipotēti placere. z sunt iste que sequūtur.****

- P**rima intērio celestialis.
- S**ecda afflictio penitētiālis.
- T**ercia deuotio spūalis.
- Q**uarta miseratio fraternalis.
- Q**uinta humilitas cordialis.
- S**exta duratio virtualis.

Et his quelibet psona potest placere deo in vita sua. Et qz beat? Nicola? habuit perfecte istas sex vtutes. Ideo de eo dicit thema. **In diebus suis placuit deo.** **Dico pmo q hō potest placere deo p intentionē celestiale. qn psona in opibz q facit z dicit habet totā intētiōez celestiale. s. vt de honozetur z laudet. z non habet intentionē terrenā zc. Hoc fundat sic rōne. Deus creauit hominē diuersum qzuz ad principū z finem. qz principū essendi hominis est de terra. qz deus a principio de terra formauit corp? Ade quo formato creauit et infudit animā. z infūdēdo creauit. Idem etiam de nobis. Corpus nostrū format in vtero matris. z ibidem creatur anima. et crean**

do infunditur. ergo principū est terrenū. Anis vero est postq homo vixerit bene et vir tuose i hoc mundo. finaliter q homo habeat gliam celestē z eternaliter homo regnet in celis. nō in aia tm. sed etiā in corpe. qd etiā iu uit aiam ad bona opa exercēda. Sed pmo habuit meritū cogitādo. ordinādo. ideo pmo habet gloriā. **Licet ergo pncipiū homis qzuz ad corp? z animā sic diuersum in hoc mudo. Finis tñ ei est regnare i celo. Nō est ita de alijs animalibz. quoz principū z finis est in terra. ideo respiciūt terram. sed de fecit hominē rectum vt respiciat celum. Pater di uersitas inter principū z finem. Ideo dicūt anime beatorum. Nostra ouersatio in cel est. **Sz diceret aliqs eis. Et quid erit de corporibus. Responderēt. Expectamus saluatore dñm nrm Jesum xpm qui reformabit corp? humilitatis nostre. ad Phil. ij. Quādo ergo psona omnia opera sua ordinat taliter vt ad celum possit puenire tanqz ad finem. talis psona concordat z conformat suam intentionem cum deo. z multum placet deo. Sicut multum placet principi quādo populus cō cordat cum eo in aliqua bona ordinatōne. z gratis acceptatur a populo. De hoc auctoritas. **Miserere anime tue placens deo. z contine z congrega cor tuum in sanctitate eius. Eccli. xxx.** **Nota. Miserere anime tue. nīhil dicit de corpe. quia si domicella filia regis esset extra palaciū patris inter feras nuda z indigēs. magna misericordia esset illi subuenire. Ita anima nostra filia est regis Ihu xpi in qua nihil facit pater carnalis. z nobilis et pulcra intm. q si possētis eam videre. Et ē extra palaciū paradisi in isto loco iumentorum. Ideo dicit. **Miserere anime tue. s. eleuādo in altum. vt dicit David. Ad te dñe leuaui animā meā. sequit. placēs deo. p bonaz intentionē celestem. z contine. i. simul tene cor tuum. ne dispergat in negocijs mūdānis. dicit. Si vero sit iam dispersus in mūdānis. dicit. z cōgrega cor tuum in sanctitate. vt si vis ora reuel dare elemosynam. z hmōi intērio est celestis. **Dicatur quō beatus Nicolaus mirabiliter habuit istam virtutē. quia in omnibus operibus suis habuit intētiōē ad deū. z non ad mūdū nec vanā gloriā. Et hoc in pncipio sue vite fuit ostēsi. Dicat de nobilitate parentū z generez moribz. Et quō beat? Nicolaus die natiuitatis dum obstetrix voluit eum lauare. vidit ipsum stantez in pelui. que**********

De sancto nicolao

admirāse vocauit p̄rem rē in quo iā ostende
batur intentio recta quā habitur erat. crexit
se ac si haberet vsu rōnis z regratiaret deo.
quia fecit ipsum creaturā rationālē ad yma
ginem suā. qz nō fuit suffocatus in matr̄ vte
rozē. **Moraliter habem⁹ hic exemplū di
rigendi i omnibus intēdem ad deū. Uerbi
grā. Quādo vis dare elemosynaz. ordina
intentionē ad deū. dicendo intra te. vt vos do
mine faciatis elemosynam mihi quādo veni
am ad portas paradisi dabo huic elemosinā
zē. Item quare oras z laudas deum. quia so
lum istud officium erit in celo. Ideo isto mō
ordinādo intēdem. omnia mala penalia eēt
meritoria. vt labor rusticozum malum pene
est. sed esset meritorium ex bona intēctione. re
ctaz celestis. Sicut em̄ ille qui seruat peniten
tiā p̄fessoris meretur. ita de penitētia data a
deo p̄fessor. qui dicit. In sudore vultus tui
vesceris pane tuo. **Sen. iij. Item de mal⁹ for
tuitis p̄ patiētia vt Job. meritoria eēt. Quo
niam diligētibus deum omnia cooperatur in
bonum. ad Rom. viij. etiam mala. s. penalia.
Que sursum sunt querite. vbi christus est in
dextera dei sedens. Que sursum sunt sapite.
nō que sup̄ terram. ad Colof. iij. Nota. nō q̄
super terram. quia terrena z trāitoria sunt.
**Dico secūdo quādo i hoc mūdo homo af
fugit corpus ieiunādo. vel als ex peccat. que
homo fecit. z vt p̄seruetur a fiendis in futuz.
istud multū placet deo. Nam si rex in suo re
gno haberet aliquod castrum rebellez inobe
diens. z eēt aliquis miles ita valens q̄ vi ar
morum ipsum subīceret regi ad obedientiā
z voluntatem. multū hoc placeret regi. Ita i
pposito. Castruz inobediēs z rebelle regi chri
sto est corpus nostrū. semper faciens z incli
nans ad oppositum. Deus em̄ p̄cepit humili
tatem. z corpus inclinā ad supbiā. pompā z
vanitatē. Deus p̄cipit misericordiam z liberalita
tem. z corpus inclinā ad furta. rapinas vsu
ras zē. Deus p̄cipit castitatem. corp⁹ incli
nat ad luxuriam. corruprōem zē. Deus p̄cipi
t caritatem. z corpus inclinā ad inuidiam
iram z malignitatem. Deus p̄cipit abstinenti
am. corp⁹ inclinā ad gulam z voracitatē. fran
gendo ieiunia. Deus p̄cipit p̄cordiā. dilecti
onē z pacē. corpus inclinā ad vindictā. De
us p̄cipit diligentiā. corpus inclinā ad ne
gligentiā. Castrum est rebelle. Ideo ap̄tus
dicit. Infelix ego hō. q̄s me liberabit de cor
pore mortis hui⁹. ad Rom. viij. Ideo multū******

placet deo q̄n aliq̄s subīcit deo castz corpo
ris vt obediat. z hoc fit p̄ p̄niam z afflictōem.
qz sicut domatur equus in domo. amonēdo
annonā. itaz corpus. Ita est ratio quare pe
nitētia placet deo. Dicunt ignorātes. Et q̄s
bonū habet de deo meo ieiunio vel vigilia. et
sic de alijs. De nullū bonū habet de hoc sed
honorē. vt rex honorat q̄n sua bāneria et ve
rilla sunt pulcra. Ideo ē hic honor deoz no
bis vtilitas. qz ex hoc euadim⁹ penas inferna
les vel purgatorij. **Sō ap̄ls. Obsecro vos fra
tres p̄ misericordiam dei. vt exhibeatis corpora v̄ra
hostia viuente. sc̄tam. deo placente. Rom. xij.
Dicat q̄s. b. Nicola⁹ habuit istā p̄tutē. in tā
tum q̄ simile nō legit de alio sācto. qz adhuc
puer lactans iā bis i hebdomada ieiunabat.
qz quarta feria. in qua x̄ps fuit v̄ditus. et se
ra i qua fuit passus. semel hora nona sumebat
vbera. **Ad practicā. q̄n em̄ m̄ sua nobil⁹
z pulcra corpe. sed nobilitoz z pulcrior in aia
ipsa voluit lactare filiū vt virgo x̄pm. qz sicut
de ordināuit q̄ v̄ter m̄ris eēt camera. plis.
ita ordināuit q̄ pecc̄ et vbera eēt cellariū si
ue vinariū eius. Nō em̄ dedit vt ostēdantur
amatorib⁹. **Dicat q̄s feria quarta z sexta m̄
prebuit sibi vbera. et puer nolebat ap̄ire os.
z iterum inuitabat eum. z noluit. Mater t̄
mebat q̄ vbera sua essent exicata. sed in ho
ra nona ipse aperiebat os et sumebat vbera.
zē. **Sed quis docuit eum ieiunare in ill⁹ die
bus z comedere hora nona. sp̄s sanctus qui
habitabat in eo. **Sed quare magis comedi
mus i hora nona q̄s in alijs horis diei. qz tali
hora x̄ps exiuit dolores passionis p̄ mortē. et
tali hora cū x̄po homo debet extire dolorē sa
mis. **Ideo. b. Nicola⁹ sp̄s sancto edoctus tra
faciebat. **Ideo de eo cātat ecclia. **Br̄s nico
la⁹ adhuc paruul⁹ multo ieiunio macerabat
corp⁹. **Cogitate q̄n fuit magn⁹ qualē p̄niam
fecit. qz si iā puer zē. **Jō dicit thema. In die
bus suis placuit deo. **Moraliter. qd̄ dicēt
i iudicio illi q̄ nō solū bis in hebdomada nō
ieiunāt. imo nec vigilia. nec q̄tuoꝝ tempora
nec quadragesimā. cū sint corpulēti. z decipi
unt p̄fessores dicētē. **Fortitudine indigem⁹
ad laborandū. quare ieiunare nō possumus.
Quibo deberet dicere bon⁹ p̄fessor. **Caueatis
a luxuria q̄ aufert fortitudinē. z nō ieiunium.
q̄s dar vitā longiorē. **Pro aia nolūt ieiunare
sed obseruādo inimicos in nemoribus ieiunāt
diabolo. **Itē p̄ deo nō portant cilicium
sed pro diabolo portant loriceam. **Idem de********************************

Sermo

mulieribus iam non inveniuntur penitentiae nec ieiunium, quia non possem dormire, sed ut curentur de febre corporis ieiunant seruando dietam medici, sed ut curentur de luxuria que est febris anime nihil facerent. **De** de cilicio, quia sum delicata, quales excusationem dabis deo in iudicio, quando dabit illam penitentiam terribilem damnationis. **Dico** vobis quod nisi penitentiam egeritis, omnes simul peribitis. **Luce. xiiij.** **Di**co tertio, que in duobus consistit, sicut enim est homo consistit in duobus, scilicet in corpore et anima, quia caro sine anima non est homo, ita de uotio consistit in ardore spiritus, ut lete fiant que sunt de uotio orationes, venire ad ecclesiam, et hinc. **Sed** aliud requiritur, ut scilicet fiat cum reuerentia corporali, scilicet cum genuflexione, vel gestu corporis humili. **Si** alterum istorum deficit non est deuotio. **De** istis auctoritas, **David** psal. lxxxiij. **Cors** meum, **Ecce** ardor spiritus, et caro mea, **Ecce** gestus corporis, exultauerunt in deum uiuum. **Ista** est deuotio que placet deo, sicut cuiuslibet domino placet seruicium letum, et reuerentiale seruorum, patri filiorum, viro uxoris, magistro discipulorum. **Ita** etiam placet deo quoniam cum leticia et reuerentia seruimus sibi. **Auctas.** **Habemus** gratiam per quam seruimus placere deo cum metu et reuerentia. **ad** **Heb.** xij. **Dicit** quo beatus **Nicolaus** habuit istas virtutes, et qualiter quando habuit discretiorem ordinauit vitam suam et deuotionem, surgens quolibet nocte in media nocte dicendo matutinas ut clerici, et postea orabat cum lacrimis, premissis signo crucis, et in auroa ibat audire missam, et cum silentio eam audiebat. **Continebatur** communicabat qualibet dominica. **Ecce** deuotio, et quando alij filij nobilium et diuitem locum suum ibant ad vanitates, ipse ibat ad ecclesiam. **Ideo** ecclesia dicit de eo. **Ecclesie** sancte frequens limina, sacra pectori commodebat mandata. **Ergo** in diebus suis etc. **Moraliter** istas deuotionem habuit beatus **Nicolaus** principalliter a deo tanquam a causa agente, sed instrumentaliter a parentibus, qui cum magna cura et diligentia nutrebat eum, ne iuraret, ne diceret mendacium, ne faceret furta, ne steteret cum aliquo. **Magna** culpa est parentum malicia filiorum, sicut tortuositas arborum in viridario est culpa ortulani. **Ita** in viridario christi, scilicet ecclesia, ortulani estis vos de matrimonio. **Ideo** quoniam filij sunt parui, nutriendi sunt, ut sciunt se signare, orare sero, mane ante missam, ante panem dei. **Scias** fili mi quod est quedam regina etc. si

militer in sero, et incutiendo timorem de dyabolo, qui vadit de nocte. **Ita** nutriendi sunt pueri. **Sed** non ostendunt eis viam inferni. **De** de puella. **Iohannes** dicit scriptura. **Ne** iocunderis in filiis impiis, id est in deuotis, si multiplicentur, nec oblecteris super ipsos, si non est timor dei in illis. **Ro.** quod melior est vnus timens deum quam mille filij impij. **Et** vile est mori sine filiis quam reliquere filios impios. **Eccli.** xvi. **Q**uis miseris parens, qui de usuris, furtis, et rapinis congregatis per filios impios. **Dico** quarto, quando homo est ita misericors, quod libenter communicat alijs bona sibi a deo commissa, multum placet deo talis miseratio. **Nam** si aliquis vnum habet multos filios, ille qui magis assimilabit ei, propter sibi placet, et diligit eum. **Omne** animal diligit sibi simile, sicut omnis homo primum sibi. **Eccli.** xiiij. **Quod** videamus que sint conditiones patris nostri christi. **David** quo cognoscebat eum dicit nobis. **Miseratorum** misericors dominus, patiens, multum misericors. **Per** istam virtutem ergo possumus ei assimilari. **Ideo** dicit. **Estote** misericordes sicut et pater vester misericors est. **Luce.** vi. **Et** possumus sibi placere. **Auctas.** **Facere** misericordiam et iudicium magis placet deo quam victime. **Pro** uer. xxi. **Nota** facere misericordiam. **Miscordia** fit quando homo subuenit pauperibus, de elemosynis, et bono iusto. **Iudicium** fit quando visum furti, rapine, restituitur, tunc fit iudicium vel iusticia, quod de illis non debet fieri elemosyna, sed restitutio. **Alij** faciunt misericordiam, sed non cum iudicio et iusticia, ut diuites visum rarij quam dare elemosynas, construunt capellas hospitalia, misericordiam faciunt, sed sine iusticia, quod deberet restituere. **Quia** sic facit dominus mala, primum recipere per usuras vel furta seu rapinas, scilicet dando, quod facit se impotentem ad restituendum illis quibus tenet. **Nota** magis placet deo quam victime, hoc dicitur per illos presbiteros qui nesciunt dare aliam penitentiam nisi de missis. **Si** quis habuerit iniusta, dicitur. **Faciat** dicere tot missas, ut veniant ad manus suas, sed melius est restituere his quibus abstulerunt, ut patet, xiiij. q. vi. **Si** res habere quoniam alij peccauerunt peccato luxurie faciat dicere tot missas, sed melius est eos ab iniuncto separe. **De** pe. di. v. **Falsas** penitentias. **Sed** alij peccata sunt que requirunt missas, ut pro homicidijs. **Alia** que requirunt aliam penitentiam, **Ideo** dixit christus. **Ecce** discite quod est misericordiam, volo, non sacrificium. **Mat.** ix. **Dicit** vi. **Dicit** quo beatus **Nicolaus** fuit misericors. **Remansit** enim heres diuitiarum parentum

De sancto nicolao

suoz. Cogitate quō loq̄bat sibi vroz. sed ipse
pl^o volēs deo fūire. orabat deū vt sibi ostēde-
ret modū quō posset distribuere hereditatez
ad dei honorēz saluatōem anie sue sine vana
glia. **Dica** t̄ quō in illa ciuitate erat vn^o miles
sed ex vanitatibz effect^o fuit paup. intm̄ q̄ nō
poterat maritare tres filias q̄s habebat ma-
gnas. nec sibi nec eis poterat puidere. **Dixit**
p̄z filiabz. **Filie** habeat^{is} lucrū si potēstis h̄re.
Rūderunt filie. **Bñ** placet nobis filandozē.
Nō dixit p̄z. q̄ illud modicū lucz cēt. sed q̄a
vos estis pulcre. z q̄libet teneat suā camerā.
q̄n̄ milites z scutiferi visitabūt vos. faciat^{is} bñ
soluere. **Cogitate** q̄ fēdo ista dicebat. **Filie**
p̄o q̄ erāt bonez honeste. dixerunt stentes. **D**
p̄z est istud p̄siliū boni patris. z noluerūt cō-
sentire. q̄ i his q̄ sunt p̄tra deū filij nō debēt
obedire parētibz. sed potius deo. **Quā** ista sue-
rūt dicta beato Nicolao. **Dixit.** **O** domie nō
possum distribuere hereditatē meam ad v̄i
bñ placitum. **Dica** t̄ quō emit pomū z impo-
sui pecunie quātitatez forte tricentoz flore
nozū. z vna nocte piccit i camera militis per
trapā. **Cogitate** gaudiū militis in crastinu. z
Et de p̄mo maritauit p̄mogenitā. **Idem** d̄
scōo maritauit scōam. **Terciu** pomū dupli-
cauit. vt de illo posset maritare terciā z ipse
viueret. **Et** p̄z obseruās secur^o est beatū Nico-
laū. q̄ fecit eū iurare ne i vita sua reuelaret h̄
Ecce quāta miscōia. **Si** ḡ ex miscōia aliq̄s
placet deo. quid dicem^o de b̄to Nicolao. **In**
dieb^o suis zc. **Moraliter** habetis h̄ exem-
plū exercitādū vos in opibz miscōie. q̄ oīa bo-
na mūdi auz z argentū z alia p̄ ignē p̄flagra-
tionis i breui p̄sumēt. solū remanebit mise-
ricordia facta. q̄ illud q̄ dabit^{is} hic inueni-
etis i celo. **Iō** iuxta p̄siliū apli dicētis. **Cari-
tas** fraternitatis maneat i vobis. z hospitali-
tate nolite obliuisci. p̄ hāc em̄ placuerūt q̄dā
angel^o hospitio receptis. **Hebre.** vlt. **Dico**
q̄ntozē. q̄n̄ hō p̄ nulla re nec diuitiaz nec bo-
noz officioz dignitat^{is} vel scitatis inflat^{is} ad
supbiā. immo sp̄ h̄z se humiliē cogitās q̄d. sū
ego nisi vas putridū. corumpēs mibi grās
a deo datas. q̄ si ali^o h̄zēt tot grās plura bo-
na faceret q̄ ego. tal^{is} multū placet deo. **Ratō**
cuilibet volētī q̄scere placet sibi camera quie-
ta. nō vētosa nec fumosa. **Camera** in q̄ deus
vult q̄scere est p̄scia cuiuslibet. **Iō** placet si
bi q̄ nō sit vētosa z fumosa p̄ supbiā. pompaz
zc. **Auctas.** **Neqz** supbi placuerūt tibi ab ini-
tio. sed humiliū z māsuetoꝝ sp̄ tibi placuit de

p̄catio. **Judith.** **Dica** t̄ quō b̄tūs Nicolao
fuit semp̄ humili. immo quāto pl^o augmenta-
bat in famaz sanctitate. tāto pl^o erat humili-
or. **Postq̄** em̄ fecit illā miscōiam de pomis
aureis. gētes q̄ sciebāt paupertatē militis. q̄ren-
tes v̄n̄ habuerat zc. fama diuulgabat. **Iō** be-
atus Nicolaus vt vitaret vanam gloriā.
recessit. et iuit ad ciuitatem de mirea. et con-
duxit v̄nā domunculāz vinebat ibi in penitē-
tia humiliter. surgēs qualibet nocte ad matu-
tinas. z ibat ad sedem. z ibi secrete i aliqua ca-
pella dicebat officiū suū deuore. **Sed** de^o ex-
altat humiles. **Dica** t̄ de morte archiepi illi^o
ciuitatis. z de p̄gregatōe epoz z canonicoz p̄
electōez de reuelatiōe facta v̄n̄i sancto ep̄o. q̄
ille q̄ hora matutinaz intraret p̄ talē portam
vocat^o Nicola^o eēt ep̄s. **Hora** q̄ violēter acce-
pit ep̄atum. z q̄ humiliē se habuit i eo. iu-
cta illud. **Quāto** maior es. humilia te in om-
nibz. z corā deo inuenies grām. **Quā** magna
potētia dei solius. ab humilibz honoratur
Eccli. iij. **Iō** de exaltatōe illū i miracul^o ma-
gnis. cum ad buciueret. vt p̄z de pegrinis
tribz interfectis a carnificē. **Iō** de tritico tē-
pore famis. **Iō** de capti. zc. ad libitū dicit^{is} i
legenda inuenies. **Moraliter** ḡ humiliem^o
nos iuxta illud. **Dēs** em̄ inuicē humilitatez
insinuate. q̄ dñs supbiis resistit. humiliibz au-
tem dat grām. **Humiliam** igit^{is} sub potētē
manu dei. vt vos exaltet in tempe visitatōis
i. Pet. v. **Dico** sexto zc. **Cōtinuate** opa pe-
nitētia vel orōnes. nō dico multiplicare. q̄
re. forte nō posset hō adimplere. sed augmen-
tādo ardore z deuorēz spūs. q̄ h̄ multū pla-
cet deo. **Rō.** **Inter** alias bonas p̄ditōes ami-
co necessarias est firmitas. aliter si sit variabi-
lis nō placet. **Enoch.** q̄ interpretat^{is} dedica^o.
placuit deo. z trāstus est in paradisu. **Eccli**
clij. **Dica** t̄ quō. b. Nicola^o p̄seuerauerit i bo-
navitaz placuit deo. intm̄ q̄ in fine i die obi-
tus receptis sacramētis ecclesie tradidit an-
imā in manibz angelozū sibi a deo missozum.
z trāstus est in paradisu. cantus angelo-
rum fuerunt auditi. **Dicatur** de oleo quod
emanauit de eius tumba. **Moraliter** con-
tinuate in bona vita z in bonis operibz vs-
q̄ ad mortem. que est porta paradisi. **Ideo**
ep̄s. **Qui** p̄seuerauerit vsq̄ i finē h̄ salu^o erit.

De conceptione virginis Marie.

Annou erāt abis
si. et ego iā concepta erā. **Prouer.**

Sermo

viii. in epistola hodierna. Solenitas et festu hodiernu est de conceptioe virginis Marie. Ita erit et sermo. Materia est satis speculativa. Sed ut ego nobis impetret gratiam presentem sibi salutacionem angelicam. Verbus positum in persona virginis dicit. Hodum erant abyssus. Pro huius verbi breui declaracione et materie introductione sciendum quod tota latitudo siue vniuersitas creaturarum dicitur abyssus secundum herimologiam, ab a quod est sine, et byssus. Et est abyssus profunditas immensurabilis, sicut si homo respiciet profundissimu puteum, illa profunditas dicitur abyssus. Ita profunditas que est a celo empirico usque ad terram dicitur abyssus, quia immensurabilis est. Ex ista ratione vniuersitas creaturarum dicitur abyssus. Et concordat auctoritas. In principio creauit deus celum et terram, terra autem erat inanis et vacua, et tenebre erant super faciem abyssi. Gen. 1. Omnes doctores sancti concorditer dicunt quod celum sumitur ibi pro celo empirico. Terra autem pro vniuersitate creaturarum corporaliu. Si ergo volumus compare omnes creaturas corporales spirituales visibiles et inuisibiles ad altitudinem dicuntur et posunt dici abyssus, et in isto sensu loquitur thema in persona virginis dicens. Hodum erant abyssus, scilicet nec celus, nec terra, nec angeli, nec aliqua creatura, et ego iam concepta eram. Et iste est intellectus thematis quem volo modo pertractare, sed per questionem volo intrare materiam. Quo virgo erat concepta vel vbi, si nondum pater et mater. Et declaratio huius questionis erit persecutio sermonis. Pro cuius declaracione sciendum quod inuenio quatuor conceptioes virginis Marie gloriose.

Prima est conceptio diuinalis.
Secunda conceptio angelicalis.
Tercia conceptio humanalis.
Quarta conceptio septuaginta.
Quinta conceptio maternalis.

Ecce hic quatuor mirabiles conceptioes virginis Marie, et licet de qualibet possit intelligi thema aliquo modo, tamen proprie loquitur de prima conceptioe dicens. Hodum erant abyssus. Dico primo quod prima conceptio est diuinalis, ista fundatur sub ratione et auctore, ut melius intelligatur. Ratione scilicet. Propositum cordis dicitur conceptio, scilicet quando aliqua persona proponit in corde, mente seu voluntate facere aliquid, illud firmum propositum dicitur conceptio. Et iam vulgenter dicitur de aliquo facto notabili fiendo

Ita concepti facere in mente mea. Verbi gratia. Quando homo cognoscit peccata sua que facit, malam vitam quam tenuit, et periculum damnationis quod imminet, et proponit emendare vitam suam, et vult conteri et confiteri de peccatis et facere penitentiam. Illud propositum dicitur conceptio, et iam dicitur communiter. Ego concepti mutare vitam meam. Auctoritas. A facie tua domine concepimus, et quasi parturimus et peperimus spiritum salutis. Isa. xlv. Nota. A facie tua domine concepimus, et quasi parturimus, etc. Facies dei est predicatio euangelica, que grauidat animas. Ratio, quod sicut in facie cognoscitur homo, ita in predicatione vos qui nescitis scripturas cognoscitis deum. Ideo dicit scriptura. Faciem tuam, id est predicationem domine requiram. Ibi enim grauidant anime, quod multi veniunt ad predicationem magis peccatores, superbi, pomposi, et in predicatione attente audita aliquid, proponit humiliter viuere de cetero, talis pregnans est. Idem de auaricia, luxuria, accidia, iracundia. Nota parturire est habere dolores partus antequam, scilicet opus exequatur vel exerceatur, quod executio boni propositi partus est. Multi enim concipiunt a facie domini, scilicet in predicatione, sed in partu ibi est dolor, ut patet de usurario qui proponit satisfacere, sed in partu, scilicet quando vult satisfacere, ibi est dolor. Idem de illo qui proponit de mittere malam societatem. Idem de illo qui proponit remittere iniurias. Patet ergo ex ista auctore quod firmum propositum dicitur conceptio. Ad propositum dico quod deus antequam aliquid crearet, in sua voluntate firma et incommutabili, posuit creare unam puellam virginem sanctissimam, que esset mater filii sui, camera spiritus sancti, porta paradisi, regina celi. Auctas. Dominus possedit me ab initio viarum suarum, antequam quicquam faceret a principio, ab eterno ordinata sum, et ex antiquis. Prover. viii. Nota. Dominus possedit me, scilicet in voluntate sua immutabili, in initio viarum suarum, id est creaturarum, et ex antiquis, scilicet rationibus. Nota decem rationes antiquas que deus posuit ipsam creare. Prima est, sciebat enim deus eternaliter quod quedam mulier erat futura scilicet. Eva que esset initium et causa omnis mali, quod ipsa primo peccauit. A muliere initium factum est peccati, et per illam omnes morimur. Eccli. xxv. Et ista ratione posuit deus creare unam mulierem, scilicet virginem Mariam, que esset causa totius boni et initium. De sine muliere potuisset redimere saluare hominem. Secunda ratio est, quod sciebat quod mulier que esset causa mali existens virgo peccaret.

De conceptione uirginis Marie

Ideo ordinauit alia vt posset carne assume/
re. **Tercia.** qz mulier ca mali fuit desponsata.
De fuit sacerdos q ipfos desposauit dicens
Arescitez multiplicami. **Beñ. j.** Jo de mulie
re yginerz desposata voluit nasci. **Quarta.** qa
mulier q eet ca mali eet p angelu malu incita
ta z visitata. s. p Luciferz serpentē. **Tro** possu
it q mulier q eet causa boni: p angelu bonuz
eet saluata. **Quinta.** qz pma eet tentata z de
cepta siue seducta. **Tur** pcepit vobis de vt
no comederetis ex omi ligno paradisi. **posu**
it de q scda no eet tentata sed informata. qñ
dicit angelus. **Sp**uscus supuentet in te. **zc.**
Sexta. qz pma eet inclinata ad psentienduz
dyabolo. **Ideo** voluit q scda eet inclinata ad
psentiendu angeloz. **Ecce** ancilla dñi. fiat mi
hi. **zc.** **Septima.** qz pma fuit saturata fructu
qz comeditz i vtero misit. **Ideo** voluit yginē
pcipe fructu zc. **De** q dr. bñdict fructu v̄tris
tui. **Octaua.** qz p Eua fructu comest fuit cau
sa mort. sic fructu yginis natus venit ad nos
z fuit causa vite. **Nonā.** qz p pma in miseris z
doloribz tota natura debuit psrari. z p **Ma**
ria yginē reparari. **Decima.** sciebat de q per
pma porta paradisi eet clausa sed p virginem
Maria impregnata. dilatata. porta paradisi
eet apta. **Ideo** canit ecclia. **Paradisi** por
ta p Eua cunctis clausa est. z p **Maria** yginē
itez patefacta est. **Ecce** qre dicit. **Dñs** posse
dit merē. **Fiat** ḡ clusioz. **Si** ḡ firmu ppo
sitiu z volūtas deliberata ad aliqd sciendū dr
pceptio. **Et** de ab eterno z volūate immu
tabili pposuit facere istā gl̄iosissimā virginem.
Ecce quare dicit thema. **Nōdū** erat abyssi z
ego iā pcepta erā. s. in mente diuina. **Dico**
secūdoz. **Ista** nō fuit añ mūdi creatōem sed
fuit in pncipio creatōis mundi. **Dicit** theo
logi. q qñ deus creauit celum empirreuz vbi
sunt mō anime beate. simul creauit in eo no
uē ordines angeloz. **Prim** ordo inferi ē an
gelozum. **Secūds** archangelozū. **Terci** prin
cipatuū. **Quari** potestatiū. **Quint** virtutuz
Sextus dominationū. **Septim** thronoz
Octau cherubinoz. **Non** seraphinoz. **Si**
dicat. **Et** quō scitur. q̄s descēdit. **Dicatur** q
spus z btūs Paulus q̄s reuelauit Dioni. di
scipulo suo q̄ de b̄ fecit vñū libz vocatū de ce
lesti hierarchia. z licet tūc eēt angeli. tñ non
dum beati. **Et** dicit Gregoz q̄ melior crea
turaz in dignitate altior. quā de creauit tūc
erat lucifer de supmo ordine. s. seraphinoz. q̄
respiciēs vidit omnes creaturas sub se. et solū

deū supra se. voluit deo parificari. z istō pec
catum manifestauit omibz angelis di. **Quid**
videtur vobis. z mlti vs̄ serui adulatores. vo
lētēs domino complacere. cōsenserūt sibi fal
si cōsiliarij. dicēdo. **Certe** bonū eēt q̄ habere
tis illum honozē. conformitatē z parificatio
nē. **Boni** autē angeli vt **Michaēl.** **Sabriel.**
Raphael nō cōsenserūt. immo tradixerunt.
Videns deus q̄ in domo sua mouebat talis
arrogantia z guerra de superbia dixit. **Non**
habitabit in medio domus mee. qui facit su
perbiam. **Cogitate** hic quale z quantū pec
catum est superbia. q̄ de angelis sancts fecit
demonēs damnatos de habitatoribz celi ha
bitatores inferni. **Si** illi ex supbia sunt ex
puli de celo. quō eū superbia nos poterim
intrare celum. **Si** sciretis quō est grane pec
catum. teneretis psiliū. **Thobie** dicētis. **Su**
perbiā nunq̄s in tuo sensu aut tuo verbo do
minari pmittas. **In** ipsa em̄ inicitū sumpsit
omnis pditio. **Thobie. iij.** **Modo** cogitate
rōnabiliter qualē tristitiā debuerūt h̄re san
cti angeli. nō dico q̄ haberent dolozem seu
tristitiā. **Sicut** haberetis vos si ista cini
tas: dñs custodiat eam. depopularet q̄ rema
nerēt dicerēt. **Deuzc.** **Ira** cogitate de angel
quādo in quolibet ordine viderūt tot cathe
dras vacuatas. potestis cogitare q̄ supplica
bant deo: dicēdo. **Dñe** ista ciuitas vestra sic
remanebit depopulata. **Tūc** de reuelauit s̄
ctis angelis. q̄ eoz ordo repararet. nō de an
gelis sed de homibz penitētibz z obedientibz
z credentibus. **Et** archāgelis q̄ repararetur
locus eoz d̄ psonis deuotiaz spūalibz. **Prin**
cipatibus q̄ d̄ personis misericordiosis. **Po**
testatibus de psonis patientibus. **Virtutibz**
de psonis pacificis. **Dominationibus** de bo
nis psidentibus. **Thronis** de psonis paup
tatem euangelicam. als apostolicā seruanti
bus. **Cherubin** de psonis sapiētibz diuinam
sciam. **Seraphinis.** q̄ de psonis q̄ sūt de sū
ma caritate. dicens omnibz q̄ ipse crearet et
formaret vñā virginē. ex cui fructu tota cini
tas ista populabit. **Cogitate** quomō sc̄ti an
geli cōceperūt illam virginem in mētibz eo
rum p quā eoz ruina repararetur. z inceperūt
tripudiare z facere magnū festū zc. **Ecce** vir
go **Maria** quomodo fuit concepta in mēti
bus angeloz. **Ideo** dicit ipsa. **Ego** ex ore al
tissimi prodiui. quando eam reuelauit san
ctis angelis. primogenita ante omnē creatu
rā. nō in tempe sed in sanctitate. z dignitate.

Ego feci celis ut oriret lumē indeficiēs. s. di
 es reuelationis. **Eccli. xxiij.** de illa dicit. **Nō**
 dum erāt abyssi. s. creaturaz inferiorz distin
 ctiones. **Ego iam cōcepta eram.** s. in menti
 bus angelorum. **¶ Dico terciōz.** q. fuit hu
 manalis. **Ista fuit post creatōem Adēz Eue**
 z post peccata videntes z considerātes eoz con
 demnatōem. z totū generis humani pditōez.
Logitate quantus erat dolor z tristitia ac si
 meo defectu z culpa oēs sone huī ciuitatē
 magnez parue deberēt iugulariz ego cū eis
 quāta eēt mea tristitia. **Quā g. Adam cogita**
 bat. q. mala. q. infirmitates. q. dolores i cor
 poribz z q. damnatōes animaz sequerentur ex
 ei? culpa. qz als nihil hoz fuisset. **Neqz mirū**
 si tristabat z lamentabat. **Hoc innuit sc̄ptu**
 ra sacra cū dicit. **Er vocauit Adam nomē vr**
 oris sue **Euam.** eo q. mater eēt cunctozū vi
 uētium. **Fecitqz dñs de? Ade z vxori eius tu**
 nicas pelliceas. z induit eos z ait. **Ecce adā**
Ben. iij. **Quāqz peccauerat vocauit eā virago.**
 sed post vocauit eam **Euā.** i. v. ppter miseriā
 z calamitatē. **Ideo dicit psus. Nēs dicunt e**
vel a quoz q. nascunt ab eua. i. v. ppter miseri
 am z dolore in quē intrā. **Dū autē Adā z ena**
 eēt in illa tristitia. **deus reuelauit eis q. ab**
 eis pcederet vna virgo sanctissima q. afferret
 maus bonū q. ipsi pdidissent. quia **Eua ab**
 stulit nobis paradysum terrestrē. **z ego Maria**
 nobis attulit paradysū celestē. **Illa. s. eua**
 attulit mortē corporis. **ego maria nobis dona**
 uit vitā aiaz. **Illa etiā fecit pdere deuotōem.**
 ista fecit inuenire dei fructiōem. **Eua clausit**
 tanuam paradysi quā virgo aperuit. **Logita**
 te **Adāz Euā** quomō cōceperūt virginē ma
 riā ipsam desiderādo. **¶ Deus eis hoc reue**
 lauit expresse dicunt doctores sancti. **Sz ad**
 huc auctas. **Deus maledicēs diabolo dixit.**
Inimicitias ponā inter te z mulierē. et semē
 tuū z semē illius. **Ipsa pteret caput tuū. et tu**
 insidiaberis calcaneo eius. sicut habet **Ben.**
iij. **Caput diaboli est dominatio tyānica h?**
mūd. quā sibi vsurpauerat. quaz sibi abstulit
 ego **Maria** p filiū suū bñdictū. **De h. Sigi**
bert. **Dicit de? ad serpentē. etern? ad veterēz.**
Inimicitias ponā inter te et mulierēz. Si
queratur. que nā mulier operata est huiusce
 modi victoriā. que nimiz illud antiq. serpen
 tis caput venenatū virtutis pedestrinuit. **De**
 ista pceptione dicit sc̄ptura in psona s̄ginis
Ego in altissimis habitauī. z thronus meus
i. columna nubis. Byrum celi circuiui. sola

z pfundū abyssi penetraui. et i fluctibz maris
 ambulauī. z i omī terra steti. **Et i omī popu**
 loz in omni gente p̄matū habui. z omniū ex
 cellentiū z humiliū corda virtute calcavi. **Ec**
cli. xxiij. **Alti fuerunt Adam z Eua.** quia ca
 put humane generatōis. **Altiores q̄tum ad**
 locum paradisi terrestris. **Altissimi q̄tum ad**
 iusticiā originalem z sanctitatem. quibz vir
 go **Maria** fuit columna nubis ardore dolo
 rū refrigerātis. **De ista pceptione dicit thēa.**
Nō dum erāt abyssi. s. mortis z damnatōnis.
 qz adhuc null? fuerat mortuus. z ego iam cō
 cepta eram. s. in mente humana. **Quarta**
 pceptio s̄ginis est sc̄pturalis. **Sācta em̄ sc̄rē**
 ptura maxime veteris testamenti tota graui
 da est. p̄tines in se celestia mysteria. vt mulier
 p̄tinet in vtero filiū. **Sic secretū mysterium**
 dici pōt pcept?. **Beda dicit de sc̄ptura sacra.**
Sanctā venerandāqz p̄ntis festi memoriaz
 paucis quidē vbis euāgelista comp̄hēdit. sed
 nō pauca celestis mysterij p̄ture grauidā reli
 quit. **Cū g. ego Maria** i omībz libris sacre
 sc̄pturez in omībz cāticis. immo etiā i singu
 lis psibz directe vel indirecte sit mystice p̄tēz
 ta. patet eius pceptio sc̄pturalis. **Declaretur**
Legitur i hystoria Moyſi. dū pasceret oues
 in mōre synai. vidit rubum arderēz. **Exodē**
iij. **Ista sc̄ptura grauida est de virgine Ma**
ria. **Mons synay alt? est vita s̄ginis Marie.**
Rubus incombustus est psona s̄ginis. Ignis
 nō comburēs rubū flores nec folia. est filius
 dei incarnatus sine corruptōe. **Et sic posset**
 declarari pceptio multis alijs hystorijs. sed
 sufficiet mō. **De ista pceptiōe dicit ego.** **Ego**
 quasi thērebin? .s. arbor extendēs ramos. ex
 tendi ramos meos. z rami mei honoris z ḡ
 tie. **Eccli. xxiij.** **Virgo Maria pcepta i sc̄rē**
 ptura sc̄rā extendit ramos. s. libros. **Ramūcu**
 li sunt capitula. **Rami mei** dicit ipsa honorē
 z ḡre apud gentes. qz p̄phetata fuit. **Magn?**
 em̄ honor. **Johāni ē q. d. eo d. q. fuit in sacra**
 scriptura p̄betatus. **Malach. iij.** **Ecce ego**
 mitto angelū meum z. **Qualis ergo honorē**
 grā est virgini. que in omībz libris z capitū
 lis figurat. **Ideo dicit. Nō dū erāt abyssi.** scz
 doctrinaz euangelicaz noui testamēti. z ego
 iam concepta eram. s. in sc̄ptura veteris testa
 menti. **¶ Quinta pceptio est maternalis.** qz
 beata **Anna** in vtero suo sancto ipsam cōce
 pit. z de ista sit hodie solēntas. **De nullo sc̄rō**
 fit festū pceptiōis nisi xpi z virginis. **De virgē**
 ne autē sit triplici ratione.

De conceptione uirginis Marie

Prima. qz fuit impetrata digne.

Secunda. qz fuit sanctificata alte.

Tercia. qz fuit pseruata firme.

De primo dicat. quo p̄ ei? Joachim et Anna ambo sciz iusti. xx. annis fuerūt sine ple. sed oꝛonibz. uigilijsz elemosynis impetrauerūt istā bñdictā filiā q̄ cursū nature. qz de m̄se terili. Rō est q̄ vt de b̄ fiat festū. Cognouit belchana Annā v̄pore suā. p̄cepit Anna p̄pe rit. j. Reg. j. Melchana. i. possessio dei. signifi cat Joachim q̄ fuit possessus a deo. **S**ecūda fuit. qz fuit sanctificata alte. **N**ota hic sex grad⁹ sanctificatōis. tres añ natiuitatē. z tres p̄na ciuitatē. **P**rim⁹ grad⁹ sanctificatōis post nati uitatē z infimior est p̄ p̄tridē finalē. qñ em aliq̄s toto tpe vite sue vixit in peccatis. s; ali quotiens in p̄cto mortis dat de sibi contri tionē. z sic aia sanctificat. **I**sto mō sanctifica tus fuit latro. z aliq̄ qui mortui fuerūt pro si de. De isto gradu auctas. **C**ōgrega eos qua si gregem ad victimā. z sanctifica eos in die occisionis. **D**iere. xij. **S**ecūda grad⁹ est illo rum. s. q̄ de hora bona p̄uertunt ad deum. di mittūt pctā. p̄terunt. p̄fitent. seruant p̄niam. **I**ste est melior. qz deserūt mundū z pctā añ q̄ mūdus z peccata deserāt eos. z sanctifican tur. **I**sto mō fuit sanctificatus Paulus Ma ria magdalena. **L**iberati a peccato. fuit autē facti deo. habetis fructū vestrū in sanctifica tionē. ad Rom. vi. **T**ercē grad⁹ est in bap tismo. vbi sanctificat nō solum puer. sed etiā in fideles adulti. qñ nō sicte accedūt. **P**eccato res aliqñ fuistis. sed abluti estis. sed scificati estis. sed iustificati estis in nomie dñi n̄ri Je su xp̄i in spū dei nostri. j. Cor. vi. **Q**uar tus est in vtero m̄ris. vt **D**ieremias. **A**nteq̄ exires de vulua sanctificauit te. **D**iere. j. **S**an ctificat⁹ est in vtero. qz dicit. **A**nteq̄ exires d̄ vtero. **Q**uint⁹ grad⁹ est maior. z nō legit̄ nisi de beato **J**ohāne baptista. q̄ p̄ tres menses añ eius natiuitatē fuit scificatus. **S**pūsc̄rō replebitur adhuc ex vtero matris sue. **L**uc. j. **D**icit **C**hrysost. q̄ in salutatione h̄ginis z ely sabeth. quādo exultauit **J**ohannes in vtero. tūc fuit sanctificatus. **S**ext⁹ grad⁹ z super omnes alios est sanctificatio h̄ginis **M**arie quia nō quādo debuit nasci nec in vltio die nec hebdomada nec mense. sed in eadem die z hora formato corpe z anima creata. qz tūc fuit rōnalis z capax sanctificatōis fuit sancti ficata. **A**uctas. p̄ria. **F**luminis impetus leri ficat ciuitatē dei. sanctificauit tabernaculuz

suū altissim⁹. **N**ota. **F**luminis impetus fuit scificatio h̄ginis **M**arie. qz scificatio alioz sc̄toz nō d̄r fluuius. sed vna gutta gr̄e. **B**erū. **L**eteris p̄ partes datur gratia spūalis. **M**arie aut̄ tota se infudit plenitudo gratiarum. **I**mpetus. s. sanctificatōis. qz eadē hora. non expectauit diē. hebdomadā zc. lericat ciui tatē dei. s. sanctos angelos. **R**ō qz si gaudiuz est angel⁹ vt d̄r. sup vno pctōre p̄niam agente. nō mirum si fecerunt festum de illa q̄ nunq̄ peccauit. nec corde. nec ore. nec ope. **S**acti ficauit tabernaculū suuz altissim⁹. s. virginē **M**ariā. que fuit tabernaculuz dei. **L**egitur **E**xo. vltimo. q̄ **M**oyles ex p̄cepto dei fecit tabernaculū. **Q**ñ em corpus gl̄ose virginis fuit organizatū z lineatū. z aia p̄sicta corpo ri p̄ creatōez. tunc altissimus sanctificauit ta bernaculū suū. **S**critis qualiter. sicut cōstru cta ecclia z nō ante inerat ep̄s ad consecran dū. **I**ta de virgine **M**aria. postq̄ corpe fuit organizatū. z aia ifusa venit ep̄s. i. spū sancti q̄ eā sanctificauit. **A**uctas. **P**ostq̄ cūcta per fecta sunt. operuit nubes tabernaculū. z im pleuit illud gloria dñi. **E**xo. viij. **T**ercia ra tio. quia fuit pseruata firmiter. **J**ohānes ba ptista z **D**ieremias fuerūt sanctificati. **S**ed beata virgo fuit ita firma. q̄ nec ore nec cor de peccauit aliquo modo. **I**deo **D**auid dic̄. **D**e in medio ei⁹ nō p̄mouebit. **M**ouere z ca dere differūt. **L**adit homo z p̄strat p̄ morta le pctm. z p̄mouet p̄ veniale. **D**ō nunq̄ su it sanctus qñ ceciderit p̄ mortale. vel fuerit motus p̄ veniale. t̄po z virgine **M**aria exce ptis. **D**e t̄po non est dubiū. **S**ed de virgine **M**aria dicit scriptura. **D**e in medio ei⁹ nō cō mouebit. nō solū nō p̄strabitur. **I**deo **B**erū. **E**go puto q̄ copiosior scificatōis bñdictio q̄ in alios i vtero sanctificatis. eam descen dit. que nō solū ipsius ortū sanctificaret. sed z vltā ei⁹ ab omni peccato deinceps immu nē pseruaret. qd̄ alteri nemini i natis qd̄ de mul ierz credit esse donatū. **E**rgo dignū est q̄ de ei⁹ p̄ceptione maternali dicit virgo in thema te. **N**ondum erant ab yssi. s. euāgelistarū. p̄e dicatoz. apostolorz et ecclesie determinatio nū. z ego iam concepta eram.

De sancta Lucia.

Reposui prolu
p̄ ce habere illam. **D**abetur verbus istud original̄ in li. **S**ap. vij. **S**i cut tota solēntas ē beate **L**ucie. ita z sermo.

Sermo

Pro declaratōe h^o bⁱ fm sensum quē volo p tractarez introductōe materie inuenio q de us suar regulā i sua puidētia q cui libet scē p sone iuxta prietatesz stutes q s habitura ē ordinat ei nomē iponi. **Rō.** qz tot stutes i vi ta vni^o scē q hō nō posset recordari. **I**deo p nra recordatōe vult vt vocent noie in q eorū vita summarie p tuncat. **V**idēt em de^o tenere modū istoz mgroz facientuz libros vbi in vno sbo designat tota materia libri. **P**tz p mo in p hia i libro q tractat de pdictōibz d po tētis. de prietatibz aie q d^r de ania. **I**te de li bro q d^r de celoz mūdo. **I**te d alio libro qui tractat de creaturis inferioribz q d^r de gene ratione oim rez. d^r **Genesis.** **I**te **Exod^o** id ē itinerari^o. qz loquit de via filioz isrl in exitu de egypto. **I**te **Leuitic^o** grece. i. offertoriū la tine. qz loquit de sacrificijs p peccatis vel p bñficijs vel de sacrificijs p vctoria. **P**atz idē q fecit libz. in titulo sūmarie pprehēdit totū libz. siue totā materiā libri. **I**ta facit xps. **V**i ta em hois ē q si vni^o liber tot pprehēdēs sex ter nos qz habet hō annos. tot capitula qz men ses siue septimanas. **C**arte sunt diesz noctes. **C**arta alba ē dies. z nīgra nox. in q carta na tus es: alba vel nīgra: in illa incipit liber vite tue. **D**e isto libro vite humane dicit de p^rz fi lio. **S**ume tibi libz grandēz scribe in eo sti lo hois. **I**sa. viij. **Q**uia hois est maior liber qz biblia vel decretū. quot anni. qz mēses. quot hebdomade. qz dies. qz hore. scribit em stilo id ē libero arbitrio hois. **Q**ū g aliq psona dz tenere sanctā vitā z fruolam i baptismo. de disponit z ordinat p reuelatōez vel als q vo cet nomine summarie eius vitā p tūēte. **A**u to. **J**udicū. xij. **D**ixit angel^o ad matrē **S**am sonis. **S**erilis es absqz liberis. sed picipies z paries filiū. ipse incipiet liberare isrl. **E**t se quif. peperit filiū. **E**t sequif. vocauit nomen eius samson. i. robust^o. **I**n ei^o noie innuit to ta ei^o fortitudo. **E**t de **J**esu naue d^r **Eccī. xl. vj.** **F**uit magn^o fm nomen suū. **I**te de preco ne suo d^r prenūciās. **E**ly sabeth vxor tua pa riet filiū. z vocabit nomē ei^o **J**ohannes. **E**rit em magn^o corā dño **L**u. **P**er oppositū quā do aliquis habet nomē significās bonū inf pzetatiue vel als. z vita est mala: multū displi cer deo. **A**uto. **S**cio opa tua. s. mala quia no mē habes q viuas z mortu^o es. **A**pocalip. iij. **D**icit glosa q vocabat mellicus. i. dulcior. et ipse erat amar^o p malā vitā. **I**deo iohes rep hēdebat eū. **P**atet g regula diuine puiden

tie. **E**ū g beata **L**ucia in tota vita sua habue rit prietates z virtutes z pdictōes lucis. con grue vocata fuit **L**ucia que d^r a luce. **Q**uat tuoz modis noia denominant ad significan duz. vel p ppiā significatōem. vt hoc nomen **P**aul^o pace. vel p derinatōem. vt lucia a luce. vt p etimologia. vt lucia q si lucina. vel p in terpretatōem. vt lucia q si lucis via. **I**te d^r brā **L**ucia. qz sumit lucis prietates dicit thema. **E**t loquit xpus. **P**roposui p luce habere illā ac si responderet questionī querētī. quare fu it hoc nomine vocata. **R**ūdit. **P**roposui pro lucez. **N**ota quattuoz pdictōes lucis q s ha buit beata **L**ucia. s.

Pulcritudinē sine deformitate.

Amplitudinē sine tenacitate.

Rectitudinē sine obliquitate.

Longitudinē sine retarditate.

Dico p moz. **D**oc ptz in radio solis. qui nō sordidat nec inqnat. licet tāgat multa immū dar corrupta. immo purificat desiccādo zc.

Istā pdictōem luc^o habu i brā lucia i hac vita. qz nūqz sordidata fuit p aliquā immundiciā nec corpale nec spūale. licet staret inter mul tas psonas z infideles immo purificauit eos.

Dicat eū eēt. xv. annoz. pulcra i corpe. s. pul crior in aia. z eēt desponsata. qz antiq^r sit sta bāt sgn^o as z desponsatio. nō tū mō. marie in nos. **I**te sunt multe q grauide veniūt iam ad missam. **T**ū c tps mī sua infirmabat. de immūda. s. infirmitate. s. fluxu sanguinis. quā passa est p. xvij. annos. z qñ vidit q medicis naturalibz nō potuit curari. cogitate q volu it recurrere ad diuinos z cōiuratores. **S**ed

brā **L**ucia eā retraxit dicens sibi hystoria de muliere eandē infirmitatē habēte. q ad tacitū simbrie xpi fuit curata. vt patz **D**ar. ix. indu cēs eā vt ad xpm recurreret. **E**t mī rūdit. **F**il ia vbi ē mō xps. iā est i celo. quō g zc. **D**e fa

ciam^o qd in nobis est. z xps faciet quod i se ē. **A**dām^o ad eccliam z tāgatis simbrā sui a tarris. **E**t iuerūt ad eccliam beate **A**gatbe in qua. b. **L**ucia orauit. z rapta vidit celū aptū. z scōs angelos. z beatā **A**gatbā sibi dicente.

Soroz mea **L**ucia sgo deo deuota. qd a me peria. qd ipsa poteris p stare p tūuo mī tue. **N**am fides tua. matri subuenit. z ecce sanata est. **E**cce **L**ucia vt lux. nō sustinēs maculam infidelitatis vitādo diuinos. qz recurrere ad diuinos p quīs causa est macula turpissima aie. **N**ec declinetis ad magos. nec ab ariolis aliq^d sciscitemi vt polluami p eos. **L**eu. i. xij.

De sancta Lucia

Pte nō habuit maculā carnalitatis. Nā cura
ta matre: hūiliter petijt ab ea. vt d̄ cetero nō
noiaret sibi spōsū. narrās m̄ri reuelatōz quā
viderat. /z quō Agatha ppter ḡginitatē tantū
placuerat deo. R̄ndit m̄. qz m̄rimoniuz bo
nū estz a deo institutū in paradiso terrestri. Et
x̄ps p̄mū miraculū fecit in nuptijs. Ideo si
lia dimittatis illud. positū. qz forte tentatio
est. R̄ndit Lucia. Dater: m̄rimoniū bonū ē
sed melior ē ḡginitas. Ideo dimittēdo bonū
p̄ meliori bonū est. Virgo Maria z ihs sem
per fuerūt ḡgines. Et m̄. O filia vultis mi
hi auferre gaudiū qd̄ spero de nuptijs vestris.
zē. R̄ndit brā Lucia. N̄ multoties gaudiū
nuptiaz vertit in luctū ad sp̄. ideo zē. Et fe
cit aliā rōem mater. vt haberet filiū beredes
de omnibz bonis redditibz. R̄ndit brā Lu
cia. Dater h̄ze filiū incertū est. qz multi sunt
in m̄rimonio q̄ nō habēt. Sed h̄ ē certū. qz
ex sine m̄rimoniū mulier pdit meliorem the
saurz quē h̄z. s. ḡginitatē. Ecce quō fuit pura
a macula carnalitatis. qz non pdidit ḡginita
tē. qz licet m̄rimoniū fiat sine pctō. tū i eo pdi
tur ḡginitas. Iō possum dicere de ea. Nihil
iniquitātū in illā incurrit. Cādor em̄ est lucis
eternēz speculū sine macula. Sap. vii. Est
hic questio. cū. b. Lucia esset spōsata zē. an sic
licitū dimittere spōsum. vel econuerso. R̄n.
deo. tres sunt grad⁹ in m̄rimonio. Primus ē
incartatio. Scōs despōsatio. Terc⁹ m̄rimo
niū p̄sumptio. Licet alia sint verba iuris. qz
fm̄ ius incartatio seu sponsalia dicunt a spō
deo spondes. i. p̄mitto. Scōs grad⁹ est quā p
verba de p̄nti sponsant in facie ecclie vel als.
Istud licet apud nos dicat spōsare. tū iam ē
vez m̄rimoniū. Terc⁹ grad⁹ est copula car
nis. Nō videam⁹ si ē licitū dimittēte spōsuz
vel econuerso zē. Et videt q̄ sic. qz. b. Lucia ip
sum dimisit. Dico de p̄mo gradu non de
bēt retrocedere. Nāz ille q̄ retrocedit peccat
mortalit. z ē piur⁹. Sed dimissus pōt ḡbere
Dico de scōdo gradu q̄ nō p̄nt diuidi aliquo
modo. qz iam est vez m̄rimoniū. nisi p̄ ingres
sum religionis. si nō habuerūt copulā carna
lē. z tūc facta p̄fessione alter poterit p̄trahere.
D̄ q̄t sunt in mūdo q̄ secrete faciunt m̄rimo
niū zē. z post ḡhūt cū alijs. Ideo pueller mu
lieres caueāt a clādestinis. Sed dicāt. si vul
tis me in vxorē loq̄mini cū p̄ze vel parētibus
zē. De hoc m̄rimonio auctoritas. Dis qui in
m̄rimonio iūcti sunt p̄cipio nō ego sed d̄ns.
vxorē a viro non discedere. z vir vxorē nō dī

mittat. i. Corinth. vii. De tercio gradu di
co. q̄ non p̄nt separari nisi p̄ mortem. licet de li
centia p̄lati possint separari et intrare religio
nē. sed alter in seculo manēs nō potest cōtra
bere. Jam non sunt duo sed vna caro. Quos
de⁹ p̄iurix homo nō sepet. Dat. xij. Brā autē
Lucia erat in p̄mo gradu. et poterat separari
a sponso ppter impedimētū qd̄ d̄z dispar cul
tus. qz eius sponsus erat infidelis. Dico se
cūdorē. qz in instanti illuminat mediū z dat
lumen sine sui diminutione. vt patet de can
dela accēsa. Ista p̄ditōem habuit beata Lu
cia p̄ opera miscōie z pietatis. dando elemo
synas. Ad p̄cticam. Postq̄ em̄ obrinuit a
matre q̄ sibi nō nominaret sponsum. alia die
humiliter petijt a matre dī. Illud qd̄ mihi
datura eras eunti ad hominē mortalem ad
corruptōem. da mihi eūti ad d̄nm ihm̄ p̄m
integritatis mee custodē. Filia. X̄ps nō in
diger aliquo. qz d̄ni est terra z plenitudo ei⁹
zē. Et Lucia. Nō indiger aliq̄ sua p̄sona. sed
in mēbris. s. paup̄ibz. dī. Quod vni ex mimis
meis fecistis: mihi fecistis. Et mater. Tege
p̄mo oculos meos. z postea facias de omnibz
facultatibz q̄cqd̄ vis. Dicatur quō antiq̄tus
erat p̄suetudinis. q̄ heres p̄mogenit⁹ claude
bat oculos ex singulari officio. Auctas de p̄
mogenito Jacob qui fuit Ruben. sed ex deli
cto pdidit p̄mogeniturā. z data fuit Joseph
dixit de⁹ Jacob. Joseph quoq̄ ponat man⁹
suas sup oculos tuos. Gen. lvi. In signū q̄
esset heres. P̄te de Thobia. Reuersus est au
tem ad soceros suos. inuenitq̄ eos incolu
mes in senectute bona. z curam eoz gessit. z
ipse clausit oculos eoz. z omnē hereditatez
dom⁹ raguel ipse p̄cepit. Thob. xiiij. Ex ista
p̄suetudine dixit m̄. Tege p̄mū oculos me
os zē. q. d. vulgare puerbiuz. Nemo debet se
ertere quousq̄ vult ire ad lectū ad dormien
dū. Respondit. b. Lucia. Nō est magnū da
re deo qd̄ p̄ferri nō potest. viuēs ḡ da r̄po qd̄
possides. qz illud est meritū. Obtena autē a
matre. incepit distribuere et vendere iocalia.
z dare in elemosynis zē. Dum em̄ iocalia vē
derent spōsus cognouit. z venit ad nutricē q̄
re illa vendebant. Nutrix autē xp̄iana et de
uota respondit sapienter. dicēs. q̄ vnam ma
gnā vellet emere hereditatē. ipsa intelligebat
de gloria celesti quam sponsa volebat emere
vt sibi cūctis bene esset. Ipse autē vt carnal
nō intellexit de gloria. sed d̄ baronia aliqua
iuit eam ad videndū. vt sciret territorium zē.

Sermo

Dicat quō se reputant derisū qm̄ intellexit.
Ecce quō habuit scdm̄ lucis proprietatē pās
 et distributōrē. Recte tenuit p̄siliū euangeli
 ce p̄fectōis. **S**i vis eē p̄fect⁹. vade r̄v̄de oia
 q̄ habes ⁊ da paup̄ib⁹ ⁊ veni seq̄re me. **D**at.
 xij. **M**oralit. Nos ex necessitate nō tenem⁹
 q̄cqd̄ habetis dare. nec dimittere. **D**imittere
 em̄ diuitias est in triplici gradu.
Primo totaliter derelinquēdo.
Secundo miscōiter distribuēdo.
Tercio liberaliter restituēdo.
Prim⁹ grad⁹ p̄perit religios⁹ q̄ ex voto se ob
 ligarūt ad p̄silia euāgelica p̄uāda nihil h̄re p̄
 priū. **B**ndict⁹ ē ille q̄ poterit dicere cū Petro
Ecce nos reliqm̄ oia ⁊ c. **D**at. xij. **R**ota. cū
 dicit oia q̄ totū dicit nihil excludit. om̄ia.
 scz diuitias. honores. dignitates. familiari
 rates. oia habitat habēda. **Q**uātū ad scōz
 gradū distribuēdo. hoc p̄uenit om̄ib⁹. maxi
 me aut̄ clericis. **N**ō est necessariū eis dimitte
 reb̄n̄ficia. nisi simoniacē sint habita. nec red
 dit⁹. sed nō debēt p̄gregare. qz q̄ habet fontē
 i domo nō optet facere cisternā. **B**erū. **Q**uic
 qd̄ clerice de facultatib⁹ ecclie tibi retinuer⁹
 p̄ter simplicē victū ⁊ vestitū. furtū facis. sacri
 legiū p̄mittis. **Q**uātū ad terciū gradū cō
 uenit vsurarijs. raptorib⁹. latronib⁹. et om̄ib⁹
 q̄ sciūt se aliqd̄ h̄re de malo iusto tenent resti
 tuere. illis a quib⁹ receperūt si ē certū. **I**ncer
 tis aut̄ fm̄ consiliū boni cōfessoris. restituere
 vsuras. furta secreta. rapinas. seruitozib⁹ soli
 data. elemosynas mortuis iuxta eoz volūta
 tes. **R**edditē ḡ om̄ib⁹ debita. **N**emi q̄cqd̄ de
 beatis **R**om̄. xij. **D**ico terciōrē. **N**ā recte
 micrit ⁊ dirigit radios suos. vt patet i radijs
 solarib⁹. cādele. **I**stā proprietatē habuit beata
 Lucia q̄ in om̄ib⁹ suis opib⁹ habuit suam in
 tentionē. s. rectā. nec amore. odio. nec fauore
 seu timore aliq̄n̄ deuiauit. **A**d practicā quō
 oia postq̄ distribuit cōdurtit quādā domun
 culam viuēs p̄p̄ijs manib⁹ vt beggina. venit
 sp̄s⁹ ad nutricē dicens. vbi erat illa baro
 niarē. **E**t illa declarauit sibi totū. **I**lle autē
 vidēs se p̄fusum ⁊ delusum accusauit eaz. im
 ponēs ei titulū xp̄ianitatis ⁊ ⁊tra legē au
 gustoz viuētē. **P**ascalius aut̄ p̄fectus voca
 uit eam. querēs ab ea vbi eēt patrimonium.
Que r̄ndit se p̄stituisse i loco tuto. **E**t iudex.
Tu patrimonium tuū cum corruptozib⁹ expē
 disti. **Q**ue r̄ndit. **C**orruptiones corpis ⁊ aie
 ntijs cognoui. **E**t pascalius. **S**acrificadijs
 als ⁊c. **R**ndit beata Lucia. **E**go p̄ tres ānos

nō cessauī sacrificare deo q̄cqd̄ habui. mō qz
 nihil supeit. me ipsam offero. faciat de hostia
 sua q̄cqd̄ voluerit. **E**t iudex. **I**sta verba por
 tes dicere xp̄iano. **D**ibi aut̄ q̄ p̄ncipum de
 creta custodio. ista frustra p̄sequis. **E**t Lucia
Tu p̄ncipū leges attēdis. ego dei leges attē
 do. **T**u illos times. ego deū ⁊ timeo. **T**u illis
 placere desideras. ego deo. **E**t iudex. **L**essa
 b̄nt p̄ba cū p̄uentū fuerit ad verbera. **E**t Lu
 cia. **A**ncilla xp̄i sum q̄ dixit. sp̄s̄sc̄s loquit̄ i
 vobis. ⁊ ideo nō cessabūt. **E**t iudex. **I**n te ḡ
 est sp̄s̄sanctus. **R**ndit et noluit dicere q̄ sic
 vitādo vanā gl̄iam. sed dixit. **A**pl⁹ dixit. q̄
 caste viuētēs templū sunt dei. ⁊ sp̄s̄sc̄s ha
 bitat i eis. **E**t iudex. **E**go te duci faciā ad lu
 panar. vt a te fcedat sp̄s̄sc̄s. **R**ndit. **S**i me
 inuitā violare fecer⁹. castitas mihi duplicabi
 tur ad coronā. **D**icat hystoria quō nō potuit
 moueri. **R**ota q̄ p̄ginib⁹ dat̄ vna corona vir
 ginitatis. qm̄ custodiūt p̄ginitatē nō soluz in
 corpe nō faciēdo actū. sed in mēbris om̄ib⁹.
 in ore nō loquēdo de illa materia. **I**n ocul⁹
 auribus. manibus ⁊c. sed si eis fiat violentia
 ip̄s̄ nō consentiētibus dat̄ alia corona. **I**o
 dixit. **C**astitas mihi duplicabitur ad coronā.
Ecce quō habuit rectitudinē intentōis sine
 obliquitate. **R**ectas facite in solitudine semi
 tas dei nostri. **I**sa. xl. et **L**uce. iij. **M**oralit.
 cōtra mulieres meretrices que sunt i ho
 spitib⁹ ⁊c. digni sunt morte nō solū q̄ faciunt
 ea. sed etiā q̄ consentiūt facientib⁹. **A**d **R**om̄. i. **E**t
 xvij. q. iij. **O**m̄s pari pena p̄niti s̄nt. / agē
 tes et consentiētes. **S**to. Augustini. **C**ōsenti
 re dicunt q̄ debent ⁊ p̄nt corrigere et nō faci
 unt. **E**t. xvij. q. iij. **Q**ui potest vbi d̄. **R**esiste
 re posse p̄uersis ⁊ nō facere est eis consentire.
Dico quarto ⁊c. q̄ lux subito emittit ra
 dios. **V**erbi gr̄a. de sole qui qm̄ orit̄ in primo
 mittit radios ad occidentē. **I**dez de creto. il
 luminato. **I**stā conditōem siue proprietatē ha
 buit beata Lucia. qz in instanti p̄ martyriū
 aia sua intrauit in celū empireū. **A**d practicā
 ⁊c. **D**icat quō. **P**ascal⁹ fecit p̄conizatōem. qz
 q̄cunqz vellēt peccare cū tali domicella veni
 rent ad lupanar. **Q**ūt milui venerunt ad
 cadauer. ⁊ cum vellēt eā ducere ad lupanar
 nō potuerūt eā mouere ⁊c. **D**icat de oleo fer
 uētū sup̄ eaz. **E**cce quō habuit r̄ditōes siue
 proprietates lucis. ita etiā luc̄ effect⁹ illis q̄ h̄nt
 ad eā deuotōem. illuminādo mentē. oculos
 aie ⁊ corpis. **E**t calefaciēdo voluntatē ⁊ de
 uotōnē erga christū.

De sancto thoma apostolo

De sancto Thoma aplo.

Thomas unu sex

Duodecim q̄ d̄i didim⁹. Jobā. xx. r̄ recitatu ē i euāgelio hodierno. Si cut tota solēnitas hodierna ē beati Thome apli/ita etiam r̄ sermo. Sed salutetur p̄mo virgo Maria. **V**erbū thematis ē responsio questionis/quam possent facere ignorantes dicēdo/q̄d festū est hodie. r̄ iste sanctus q̄nō vocabat. r̄ qualis dignitatis fuit. **R**espōdet thema. vñ⁹ ex duodecim r̄. Et ē quasi descri ptio. p̄tines nomē r̄ p̄ditōes sancti Thome. **Q**uestui amore vestri virtutes apostoli hui⁹ tam in hystoria euangelij q̄ in legēda. Et in ueni de eo sex magnas virtutes. **T**res em̄ colligunt ex textu euāgelij Job. alie tres de e⁹ legēda que subtiliter r̄ ingeniose p̄nt notari in themate iuxta singula verba.

Prima ē alta caritas. q̄r thomas

Scōda vera humilitas. q̄r vnus.

Tercia clara fidelitas. q̄r ex duodecim.

Quarta castimonia gr̄osa. q̄r qui.

Quinta miscōdia copiosa. q̄r dicit.

Sexta paciētia fr̄uosa. q̄r didimus.

Ecce hic tota n̄ra materia p̄phendēs totam virā sancti Thome r̄. **D**ico p̄mo r̄. alta caritas/que ē maior. r̄ deuotio ad deum sup omnia/de qua dicā vobis duodecim gradus/ r̄ videbitis in quo gradu caritatis fuit beatus Thomas. **P**rim⁹ grad⁹ ē q̄n̄ habet tā tam caritatē ad deū q̄ totum intellectū dat deo ad cogitandū et p̄emplādum. **N**ā scitis quō res valde dilecta sepe cogitat/ r̄ nō facili ter obliuiscit/ vt patet de filioz. **S**cōd⁹ gra dus altior. q̄n̄ nō solū intellect⁹/ sed voluntas desiderat honorē dei r̄ eē cū eo. quia res ama ta ē multū desiderata. **T**erc⁹ q̄n̄ hō recorda tur de b̄n̄ficijs creatōis. redemptōis. iustifi catōis r̄. voluit em̄ suspēdi. ne aliq̄s sibi obe diēs r̄. **Q**uartus in ore loquendo. nō vanita tes nec mendacia. sed loqui de deo. orando nō iurādo. legēdo vel predicādo. quia liben ter homo de re valde dilecta loquit. **Q**uint⁹ in oculis ad plorādum ex xp̄i passione et xp̄i p̄passione et peccatoz remissioe. **S**ext⁹ i aurib⁹ audiēdo missas cū deuotōe. q̄r liben ter audit homo nona d̄ re dilecta. **S**eptim⁹ in manibus ex elemosynarum largitōe amo re sui. **O**ctau⁹ in tyb̄is r̄ pedibus peregrinā do amore sui. **N**on⁹ i toto corpe. i ieiunijs. vi gilij. cilicio. disciplinis/ cauēdo a delicij lu

rijs. **D**ecim⁹ dare diuitias r̄ bona tempora lia amore sui/ r̄ viuere i paupertate apostolica. **U**ndecim⁹ renūciare honorib⁹ r̄ dignitatib⁹ hui⁹ mūdi. **D**uodecim⁹ r̄ sup om̄s. q̄n̄ amore sui homo dat vitam corpalem. quādo homo est ita philocapt⁹ de deo q̄ amore sui homo sustineret mortē anteq̄ aliquid faceret cōtra eum. **S**i em̄ homies mūdani. p̄vna muliere vana sustinerēt/ quāto magis pro deo r̄. Et iste est maior r̄ altior gradus caritatis. **M**a iorem caritatē nemo habet vt animā suā po nat quis p̄ amicis suis Job. xv. **A**ullus ē tā bonus amicus sicut christus. **I**sta d̄r alta ca ritas. **I**n isto gradu fuit beatus Thomas. **D**iceret aliquis. etiā r̄ ali⁹ apostoli. **D**ico q̄ non ita excellēt in casu quem dicā vobis. **L**egit tur Jobānis. viij. q̄ cuz christus predicasset iudeis d̄ sua eternitate r̄ diuinitate. iudei vo luerūt lapidare christū tanq̄s blasphemū. sed q̄ nōdum venerat hora sue passionis. nec ta li morte erat moriturus. **D**icit Johannes q̄ abscondit se. s. fecit se inuisibilem/ r̄ iuit ad aliā prouinciā. s. galilee. **S**ed cum tempus passi onis appropinquaret/ dixit apostolis. **E**am⁹ iterum in iudeā Job. xj. **C**ogitate q̄n̄ aposto li qui erant ad huc timidi audierūt r̄ et di xerūt christo/ Rabi nūc querebāt te iudei la pidare/ r̄ iterum vadis illuc. **T**homas autē su per alios dixit. **E**am⁹ r̄ nos r̄ moriamur cū illo. quasi dicat. **N**ūquid gloriofius nos pos sumus mori. **I**n isto casu omnes apli timue rūt p̄ter beatū Thomā. **E**cce quō erat in altiori caritate. **I**ste gradus caritatis ostēdit tur i hoc q̄ d̄r Thomas. q̄d bebrayce interp/ ratur abyssus/ que est pfunditas obscura/ et immēsurabilis/ r̄ fuit i eo cōpleta p̄pheta da uid di. **A**byssus abyssum inuocat di/ **E**am⁹ r̄ nos r̄. **D**ors em̄ abyssus erat ante christi passionē/ q̄r per eam omnes descendebāt in abyssum inferni/ in voce catharactaz. **N**o ta. catharacte fm̄ primā significatiōem/ sunt ostia siue aperture acute flumioz vñ aqua flu it/ vt p̄ de nilo fluuio egypti/ r̄ quādo aq̄ exi bat faciebat sonum. **T**rāssūptiue autē nubes dicunt catharacte. **C**atharacte celi apte sūt. r̄ facta est pluuia super terrā Gen. vij. **F**igu ratine autē apostoli dicunt catharacte fm̄ be arum Augustinū in glosa ordinaria/ ex abun dantia aquarum. s. doctrinarū euangelicarū cū magnis vocibus predicādo/ quas doctri nas deus misit in hoc mūdo sterili p̄ aposto los ad fructificādū. **C**lor autē catharactarū

Sermo

id ē aploz fuit tremulosa qñ dixerit xpo. Ra/
bi nūc indei zē. **Sz** abyssus. i. thomas. abys/
sū. i. mortē iuocat. i. sup vocē catharactaz. i.
aploz di. **Eam** z nos z moriamur cuz illo.
Thozaliter. h. mlti sūt siles aplis. et nō brō
Thome qz multi sūt q nō audēt ire cū xpo p
bonā vitā q timent lapidari cū aplis. **Lapi/
des** dūri sūt sba derisoria et truffe q fiunt a
malis ad infernū cūtibz cū iudeis. **Mlti** re/
ligiosi sūt z clerici q nō audēt seq xpm. ne di/
cat eis ypocrita. zē. **Sz** sic thomas nō timea
m dīcedo. **Eam** z nos. s. p bonā vitā z p pe
nitentiā moriamur cū xpo. **Multi** cognoscere
debilitatē illoz q isto timore nō sequūt xpm
Dicat silitudo de puero puulo qui mittit a
matre. q vidēs catellū i viā latrātē nō audet
trāsire. cū tñ nō posset sibi nocere. **Multi** sūt
bodie i ista stulticia. qz pī nī ihs xps et mat
nra ecclia sancta mittit nos vt portem? ioca
lia bone vite vsqz ad portā paradisi. q est mors.
Et multi nō audēt trāsire ex latratu canicu/
loz. i. malaz pfonaz timore. **De** qbz dīc dō.
Sagitte puuloz facte sūt plage eoz. z infir/
mate sūt s eos lingue eoz. ps. lxiij. **No**. de
sagittis z balistis puuloz. **Sagitte** sūt quali
palee q nō interficiūt muscā. **Tales** sūt lin/
gue obloquētū. infirmate. i. debilitate s eol
scz bonos. **Nō** reqrit solū q intētio sit bona.
z dicere cū aplo. **Magnificabit** xps i corpe
meo siue p vitā siue p mortē. **Mibi** autē viue
re xps z mori lucrū. ad phil. j. **Dico** scdo
de ei? vera hūilitate. **Uideam** vera hūilitas
vñ pcedit. **Sciendū** q sicut supbia venit in
corde cogitādo prias excellētas. **Ira** hūili
tas venit in corde cogitādo prios defectus
Verbi grā. qñ hō cogitat suū genus magnū
z nobile zē. cor ei? mouet ad supbiā zē. sed si
cogitēs defect? dicēs. **Miser** ego sū gene
rosus sū corp? sed sū animā ex pctis meis
sum turpis z deformatis. **Idē** de pulchritudi
ne z dispositiōe corpis. de q multi habēt su
perbiā z vanā gloriā. **Sz** cogita quō aia est
turpis z maculata. **Idē** cogitādo q hō habz
magnas diuitias. reddit? possessiōes zē. sed
cogita quō in aia es paup sine meritis z quō
nud? apparebis corā deo i morte. z sic humi
liat hō. **Idē** q supbit de scia. di. **Miser** de?
dedit mihi magnā sciam. et ego habeo malā
sciaz. z hūiliaberis cogitādo defect? **Sic**
pauo qñ respicit caudam pulchrā z plumas
pulchras supbit. sz qñ respicit pedes turpes
z deformatos hūiliat z deponit caudā. **Ira** de

illis q hnt supbiā respiciēdo plumas vanita
tis zē. **Sz** qñ respiciūt pedes. spectāt vilita
tes z defect? hūiliant. **Nō** beat? **Bern.** **Diffi**
niēs hūilitatē p cam dīc. **Hūilitas** ē verissi
ma ppiū defect? cognitio. **Qui** g vult hūilia
ri sepe cogiter. prios defect? **Ita** sicut hūi
litas habuit beat? **Tho** sup oēs alios apo
stolos i casu quē vob dīcā. **Dñs** ihs xps i no
cte passiōis facta cena recipiens cōgeriū ab
aplis solabat eos. int alia dicens eis. **Quo**
ego vado scit? z viā scit? **Dicit** ei **Thomas**.
Dñe nescim? q vadis. **Et** quō viā scire possu
m? **Joh. xiiij.** **Apli** aut tacebāt q si gauderēt
qz xps cōmēdabat eos de scia et tñ nesciebāt
q xps ibat. vñ qz verecū dabāt pete q ibat ne
viderent ignari. **Sz** beat? **Tho**. cognoscēs
z pfitens defectū suū p se z p alijs dicit. **Dñe**
nescim? q vadis. z quō possum? viā scire? **Est**
h qstio. **Xps** dicebat. **Quo** ego vado scit? zē
z **Tho**. di. **Dñe** nescim? quo vadis. **videt** q
alter ipoz dicat falsum. **Rñsio**. **Termin**? ad
quē xps ibat erat dolorosa passio. **Nō**ne hec
oportuit pati xpm z ita intrare i glia suā. **Lū.**
xiiij. **Xps** vñ multotiens pdicaauerat de sua
passiōe z resurrectiōe. **Nō** apli sciebāt viā et
terminū. z h dicebat xps. **Quo** ego vado sci
tis. z viā scit? **Sed** apli nesciebāt q xps iret
ad illū terminū nec p illā viā. **Sic** vbi grā.
si dicerē vob. habeo ire ad talē locū. z dicerē
vobis. q ego vado scit? zē. **Sic** de aplis ne/
sciebāt viā zē. q nesciebāt q p viā passiōis.
xps iret ad gliaz resurrectiōis. **Nō** dixit. quō
possum? viā scire. **Ecce** mag hūilitas beati
Tho. **Nō** dīc vñ. i. singular? int alios ad co/
gnoscendū ppiū defectū. **Et** videt i eo com/
pleta fuisse pphia illa. **Un**? ē. s. thomas apls
singularis. s. i collegio aploz. z scdm nō hz q
scz cognosceret defectū. nō filiū. nō frēm. **Fi**
li? est **Johes** euāgelista. de q xps dixit vginē.
Ecce fili? tuus. **Frat** petr?. qz sic frater fra
tri cōmittit domū. ita xps petro cōmisit eccle
siā. **Hec** aliū apli cōgnerūt defectū suum nisi
beat? **Tho**. z ideo dīc. et tñ laborare nō ces/
sat. **Eccl. iij.** suple scire veritatē di. **Dñe** ne
scim? quo zē. **Thozaliter** instruinr h ex
emplo beati **Tho**. ne verecūdemur cōfiteri
nostrā ignorantiā z petere dubia ab illis qui
sciūt. **Quia** ista supbia q est i mundo. s. vere/
cūdiā d dubijs certificari ne homo reputet
ignar? multa mala facit. **Verbi** grā. **Multi**
nesciūt se signare z verecūdant petere. **Idē**
de pī hī. **Aue maria**. z **Credo** in deū. **Itē**

De sancto Thoma apostolo

quot clerici q̄ errāt in formis sac̄oz et q̄ dā
natio. z ex verecūdia nolūt petere zc̄. **Itē** q̄t
notariū ignorātes q̄ recipiūt p̄tract. z nesci
unt clausulas zc̄. nihil valebit in firm̄ testā
mentū. Et ideo sequūt q̄stiones z diuisiones.
Itē q̄t male s̄nie q̄t false aduocatōes ex igno
rantia. z nolūt appetere ab antiquis iuristis.
Itē q̄t mortēs sequūt ex ignorātia medicoz
z nolūt petere. **Sed** zc̄. **Itē** q̄t errores p̄di
cant a religiosis vel clericis ex ignorātia. et
nolūt petere. imo verecūdant̄ p̄mones p̄di
care alteri. s̄z vadūt ad cōcordātiās. **Berū.**
veniāt vel nō hēbo p̄monē. **Itē** q̄t ieiunia frā
gunt z festa ex ignorātia. q̄ nō fuerūt i missa
in dñica zc̄. **Jō** dicit̄ septura talibz. **Ue** q̄ sapi
entes estis in oculis v̄ris. sed nō dei nec gen
tīū. z corā vobis incipis prudētes. **Isa. v.** **Jō**
deponat talis verecūdia dānata. tenētes cō
siliū moyli dicētis. **Interroga** patrē tuum z
annūciabit tibi. maiores tuos z dicent tibi.
Deut. xxxij. **Dico** tertio clara fidelitas. **Fi**
delitas em̄ nō est obsecra. q̄ in corde credit
q̄d dicit̄ ore. **Sicut** dō dicit̄ ps. cxx. et Paul⁹
h. ad Cor. iij. dicit̄ septū est. **Credidi.** s. i cor.
de. p̄pter q̄d locut⁹ sum. z nos credim⁹. p̄pter
q̄d z loq̄mur. **Istā** habuit beatus Thō. super
oēs alios ap̄los in isto casu. **Postq̄** em̄ x̄ps
surrexit a mortuis apparuit ap̄lis. s̄z nō erat
ibi beatus Thō. **Ap̄li** aut̄ gauisi sūt viso dño.
habuerūt em̄ fidē resurrectionis in corde. sed
nō legit̄ aliqd̄ dixisse eos ore. **Ap̄li** aut̄ dixē
runt Thome. quō viderūt dñm. **Qui** dixit
eis. **Misi** videro in manibz eius figurā clauo
rū. et mittā digitū meū in locū clauozū. non
credā. **Joh. xx.** Deinde post dies octo iteruz
apparuit eis ih̄s. z Thomas erat cū eis. q̄bz
salutatis dixit Thome. **Infer** digitū tuū zc̄
q̄ credit in corde. z locut⁹ ē ore clamando
di. **Dñs** me⁹ z deus me⁹. **dicit̄** Augustin⁹ z
Breg⁹. q̄ x̄ps voluit vt palpado p̄baret vt se
quētes p̄firmaret. **Non** legit̄ q̄ aliq̄s ap̄loz
post x̄pi resurrectionē ita cōfiteret̄ fidem di
uinitatis x̄pi. deus me⁹ z hūanitatē. et dñs
me⁹. **Jdeo** dicit̄ ex duodecim. **Rō** est. **X̄ps** em̄
volens ostēdere claritatē fidei ap̄loz dixit.
Hōne. xij. hore sunt diei. **Joh. xj.** **Dies** clara
est x̄ps. **Duodecim** hore clare h̄mōi diei sunt
duodecim ap̄li. **Inter** q̄s beatus Thō. in hoc
q̄ ore p̄fessus est fidē fuit clarior. **Hoc** patet
autoritate ecclie. q̄ ap̄los nominādo i sacro
canōne ponit Thomam sexto loco di. Petri
pat̄li. andree. iacobi. ioh̄is. thome. ybi sexto

loco ponit̄ Thomas. **Luce** p̄o. vj. z **Bath.**
x. septimo loco ponit̄. **Hō** clarum est. q̄ q̄si
dies h̄z. xij. horas. **hōra** sexta diei clarior est.
et fuit hōra q̄si x̄ps dixit. **Si** q̄s ambulat in
die nō offendit. q̄z lucē h̄mōi mundi videt. **Jō.**
xj. **Sic** thomas ambulauit in luce clare fide
litatis. **Do**ralit. h̄ in h̄ mūdo ōz h̄zē cla
rā fidelitatē in corde credēdo. z in ore loquē
dor fidē p̄fitendo. dicēdo. **Credo** in deū. ma
ne z sero. cū prestatiōe sicut miles facies regi
homagiū. talis p̄tute fidei ad bonū finē veit.
Auctas. **Corde** credit̄ ad iusticiā. **ore** aut̄ cō
fessio fit ad salutē. ad **Ro. x.** **Tres** p̄tutes alie
sunt de legenda siue de historia. **Dico** q̄r
to zc̄. **Castimonia** gratiosa. **Fuit** em̄ castissi
mus int̄m q̄ loquendo verbis imp̄ssit volū
tatē castitatis in cordibz audientīū. q̄z verba
recipiunt saporē a p̄ferente. **Si** p̄ferens su
p̄bus fuerit p̄ba recipiūt saporē sup̄bie. **Si**
humilis hūilitatis. z sic de alijs. **Dicat** quo
modo post penthe. ap̄li diuiserūt sibi mōm
ad p̄dicādū. **Dicat** historia quō beatus Tho
mas iuit ad Indiā. z dum iret fuit in q̄dam
ciuitate. et audiuit p̄conē di. q̄ oīs q̄ essent
i ciuitate essent in cōiunio de nuptijs filie re
gis sub pena indignationis. **D**ixit beatus
Thomas. non possum⁹ etiā esse ibi. z fuit in
nuptijs. z sicut erat male indut⁹ cogitate q̄
fuit de vltimis. **Jam** scitis in nuptijs quō
dissolutōnes z excessus sūt. **q̄d** vidēs beatus
Thomas p̄ quādā fenestrā respiciens celuz
cōtemplabat. siue p̄templādo flebat. **Quod**
videns vnus qui seruebat de aqua p̄cussit
eū alapa di. **Iste** p̄ditor p̄fundit regē. oīs
letant z gaudēt. z ipse plorat. **Subito** beatus
Thomas. vt tangit **Aug⁹.** habuit reuelatio
nē de punitione p̄cipientis. **Ad** quem dixit
beatus Thō. non ad vindictā s̄z dixit vt dīnia
virt⁹ manifestaret corā omibz. **Anteq̄** surga
mus man⁹ tua p̄ os canis portabit huc. **Et**
ita factū est vel fuit zc̄. **Ex** isto miraculo rex
voluit vt b̄ndiceret sp̄sūm z sp̄sām. qui ad
huc erāt p̄gines z b̄ndixit eis dicēs. **Dñe** ih̄s
x̄pe amator castitatis z puritatis. **Da** b̄ndicti
onē tuā sup̄ istos zc̄. **Subito** em̄ corda eoz
fuerūt ita alterata int̄m q̄ fecerūt votū virgi
nitatis. **Ecce** virt⁹ siue castimonie quid fecit.
Et baptisauit eos. z fuerunt sancti. et multi
fuerūt ibi cōuersi. **Ecce** castimonia gratiosa
de ip̄o transiens ad alios. **Jdeo** dicit̄. **Qui**
em̄ scribit̄ tribz l̄ris. ita castitas cōseruat̄ euz
tribz. **in** corde nō desiderando illud zc̄. nec

Sermo

ore loquēdo, nec corpe faciēdo. De isto qui
auctas. Qui diligit cordis mūdiciā p̄t̄ gr̄az
labioꝝ habebit amicū regem. Prouerb. xxiij.
Moraliter. audiuit q̄ illi sp̄s̄i p̄gines ve
nerūt ad m̄fimonū, videat̄ mō quō veniūt
q̄ nisi p̄quisierint oīa lupanaria. Dō ps. xiiij
Corrupti sunt z abominabiles facti sūt, nō est
q̄ faciat bonū. s. caritatis, nō est vsq̄ ad vnū. s.
de adult. Domicelle credo q̄ veniūt p̄gines
vtinā nō mēciar. Nō pdunt gratiā dei i m̄ri
monijs. Ideo xps. Sunt lūbi v̄i p̄cincti et
lucerne ardētes. i. bona opa. in manib̄ v̄is.
Luc. xij. **D**ico q̄nto zē. s. m̄scōdia copiosa.
ope z p̄bo p̄dicando. vt facerēt elemosynas.
q̄ tales nunq̄ sūt egētes. Dicat quō q̄n fuit
in India rex volebat fabricare palatiū, tunc
Thomas habuit occasionem, z dixit regi q̄
ip̄e erat magister zē. dicēs q̄ faceret funda
mēta q̄ nō possēt dirui. nec parietes. z q̄ pal
latiū eēt ierpugnabile, z nō mētiebat. q̄ loq̄
bat sp̄ialiter. **F**ūdamenta sunt articuli fidei.
Fundamentū aliud nemo pōt ponere p̄ter
id qd̄ positū est, quod est xps̄ ihs. Glo. fides
ihu. p̄ma ad Corinth. iij. **P**arietes sūt virtu
tes. **F**enestre sūt p̄tēplatiōes. **T**ectū est cha
ritas. **R**ex aut̄ erat tor̄ carnalis, z nō intelli
gebat. **E**t q̄ erat recessur̄ a regno. tradidit
magnas pecunias b̄tō Thome, et dedit sibi
vt scutifero vt custodiret pecunias zē. **T**ho
mas aut̄ intra se dixit. **O**portet p̄mo me con
uertere istū zē. z ita fecit. **D**einde obrēta l̄ra
a rege q̄ in toto regno et ciuitate fieret illud
q̄d Thomas p̄cipet. **T**ūc beat̄ thomas in
cepit p̄dicare xpm̄. z edificare ecclesias de ill
pecunijs. **I**ntm̄ q̄ acq̄siuit xpo magnā multi
tudinē gentiū. **L**ū aut̄ rex rediret. obulanti
bus sibi suis d̄ regno. quesituit de palatio zē.
Rūderunt. **D**e q̄ pallatio. **N**ihil est. **R**ex h̄o
reputauit se deceptū. **I**deo cepit et incarce
rauit beatū Thomā. **D**icat de resurrectione
fratris regis zē. **E**cce de sua m̄scōdia copio
sa. **I**deo d̄r. qui d̄r. i. famose noīat̄. q̄a p̄sone
misericores famose noīant. **A**uctas. dixit
xps̄ de magdalena q̄ fuit misericors. **I**n to
to mūdo dicef. i. noīabit q̄ h̄ fecit in memo
riā eī. **M**oraliter. credo q̄ nullus vestrū
est quin in celo vellet h̄re pallatiū, z nō cura
tis edificare. s. z edificatis h̄ pallacia, domos.
cameras. q̄ destruent in breui. **E**dificate ḡ i
celo vnā cellam. fundat̄ em̄ elemosynis. **S**i
magnas elemosynas facitis. magnā domū
habebitis. **S**inautē remittit vos ad hospī

tale miseror̄ ad infernū. **I**deo auisētis vos
vt habeatis domū vbi semp habetis stare.
Dicūt viatores q̄ vna mala nox leuē trāsīt
sed semp stare zē. **A**uisa. **I**deo apl̄s. **S**ci
mus q̄ si terrestris dom̄ n̄fa hui⁹ habitati
onis dissoluat̄ q̄ edificationē a deo habem⁹
domū. nō manu factā. eternā in celis. **D**i
co serro zē. **P**atientia virtuosa est. quādo p̄
xpo homo est paratus sustinere patienter in
iurias verbosas. vel etiam in operib̄. s. mori
p̄ xpo. **I**deo xps̄. **T**rademini a parētib̄ z
fratrib̄ z cognatis z amicis. z morte afficiēt
ex vobis. z eritis odio omnib̄ hominib̄ pro
pter nomen meū zē. **I**n patientia vestra pos
sdebitis animas vestras. **L**uc. xxi. **D**icatur
eius martyriū. quod fuit in vltima Indiarū.
vbi adorabant solem tanq̄ deum. q̄ non vi
debant pulchriore creaturam. **B**eatus aut̄
Thomas incepit p̄dicare h̄ istū errorem. **D**e
hoc vide in sermone Symonis z Jude. **D**i
catur. quō volebant q̄ discalciatus iret sup
laminas ferreas ignitas. et signant se signo
crucis. fons erupit et eas extinxit. **S**cōdo
fuit posit⁹ in furno ferreo ignito. in quo ste
tit p̄ diem orando. ac si esset in prato. **T**unc
dixit quidā incantator. **D**eus suus cōseruat
eum. sed faciam⁹ q̄ faciat aliquid cōtra do
minū seu deum suum z dimittet eum. **T**ūc
dixerūt eum ad templū solis vt adoraret p̄
vim. tūc nō fuisset peccatū si vi adorasset. q̄a
peccatū ideo peccatū. q̄ voluntariū. **E**t di
xit. **E**go adoro nō solem sed deū. nō creatu
ram sed creatorē. **E**t p̄cepit demoni vt egre
deret de idolo z cōminueret. et ita factū est.
Quod videntes pōtiffices templi z sacerdo
tes cum lanceis interfecerūt eum zē. **I**do d̄r
didimus. i. deo dubi⁹. vel gemin⁹. i. duplica
tus. **A**ngeli em̄ sunt simplices. **N**os aut̄ su
mus gemini. quia habem⁹ sp̄m vt angeli. et
carnem vt animalia. **S**p̄s̄ quidē p̄mptus
est. s. ad patiendū. caro aut̄ infirma. **D**ath.
xxvi. vel dubius. quia caro dubitat mori.
Moraliter. si tantum deconstitit paradisi
apostolis amicis dei. quid faciem⁹ nos. quo
precio emem⁹. **S**imus penitētes. vt ad suaz
pueniamus societatem. **A**mē.

In vigilia natiuitatis xpi Sermo.

Expectabo deum
saluatorem meum. **D**ichee. viij.
Hodie virgo Maria expectabat
natiuitatē filij dei. q̄ licz h̄go semp expecta/
b 2

In uigilia natiuitatis christi

ret in deū z i nullo alio / s; singulariter mō in
ptu expectabat videre q̄ttuor de filio suo. s.

Primo natiuitas gaudiosa.

Secūdo maiestas virtuosa.

Tertio dignitas copiosa.

Quarto potestas glorioza.

Et q̄ subtiliter uellet p̄dicare esset nimis lō-
gus. **I**sta quattuor notant i themate i q̄ sūt
q̄ttuor dictiones. **P**rimū in p̄ma. **S**ecūdū in
sc̄da. zc. **D**ico p̄mo. zc. s. in natiuitate gau-
diosā / z magis modo q̄ i alio tpe. **Rō.** qz in-
uenim? qz s̄go maria cōcepit filium dei. die
xxv. **M**arcij eadē. s. die qua adā fuit forma-
tus d̄ terra s̄gine z patre deo. **U**irgo d̄z plo-
na q̄ nūq̄ sensit corruptionē. nec in corde de-
siderādo / nec i ore loquēdo / nec i corpe ope-
rādo actū illuz. **T**alis erat tūc mater **A**de-
scz terra. quia quādo adam fuit format? ad-
huc in terra nullū peccatū fuerat cōmissum.
Tali die uoluit x̄ps in utero matris forma-
ri ope sp̄s sancti. **P**rim? homo de terra ter-
renus. secūd? hō de celo celestis. i. **Loz. xv.**
Hora **A**dā dicit p̄mus hō. uerū est / sed qz
christ? fuerit secūdus. quō est uerū / cum tot
fuerint homies in mūdo. **R**ūdeo qz adā fuit
prim?. **C**hristus s̄o secūdus / quia ambo fue-
runt p̄ncipiū vni? generatiōis. s. **A**dā fuit
p̄ncipium de generatiōe carnali. **X̄ps** s̄o de
generatiōe sp̄ali. **I**deo dicebat x̄ps xp̄ianis
om̄s uos fratres estis / z patrē nolite uocare
uobis sup̄ terrā. **U**n? est em̄ p̄r uester qui in
celis est. **M**arcij. **T**ert? secūd? hō de celo
celestis. **E**x ista auērate aliq̄ heretici dixerūt
qz x̄ps habuit corp? celeste / qd̄ falsuz est. **S**z
uirgo dicit celū. **C**elū celi d̄no. s. ad habitā-
dum. **E**t nūquid uterus uirginalis fuit ha-
bitatio dei. **I**mmo **A**mbrosi? **D** uenter ca-
pacior celo / qz quē celi capere non poterant.
tuo gremio cōtulisti. **S**i ḡ uolum? cōputa-
re mēses a. xxv. die **M**arcij erūt nouem mē-
ses lunaz. s. xxx. dierū completi. **S**ciens autē
uirgo s̄m cōmūne cursum qz mulieres por-
tant nouē mensib; proles / ipsa cum **J**oseph
computabat mēses zc. **I**deo uirgo maria
hodie expectabat illam gaudiosam natiuita-
tem uidere. **E**t sicut mulieres que sunt iuxta
partū parāt sibi necessaria. **I**ta uirgo **M**a-
ria / et expectabat cū magno gaudio / z pote-
rat dicere. **E**xpectans expectaui dominum
et intendit mibi. **P̄s. xxxij.** **H**ora. expectans
sc̄z deum semp; expectaui modo maxime / et
intendit mibi. s. accensum desiderinz accen-

dit intente / formalis est qm̄ ignitū plus ignit
Sic desiderū incensum uirginis plus in-
cendebat hodie. **C**hristus autem recepit sex
dies de decimo mense z fuit completa p̄phe-
tia q̄ d̄ h̄ dicit. **I**n uentre matris figurat? sum
caro. x. mensuz tempe. **Sap. vij.** **D**ozalr
quicquid x̄ps fecit in sua b̄ndicta p̄ceptione
nō sine magna ratōne fecit. **U**oluit em̄ i uer-
ro. ix. menses stare / ad inuendū fructū. s. re-
parationis. ix. ordinū angeloz q̄ sūt in celo /
de quib; mali angeli ceciderūt. et peccatoz zc.
Item recepit sex uel septe dies d̄ decimo mēse
inuens ex sua incarnatiōe sex uel septe sta-
sanctoz in celo. s. patriarcharū. apostolorū.
martyz. s̄ssoz z doctoz z uirginū. **I**te qz
in h̄ mūdo meremur decē p̄ceptis / z septem
opib; misericordie / qz sepelire mortuos. paz
est. **D**e p̄ceptis dicit x̄ps. **S**i uis ad uitā in-
gredi serua mādata. **M**arcij. **D**e opib; au-
tē dicit christ? in iudicio. **U**eite b̄ndicti pa-
tris mei zc. **M**arcij. **M**ulta alia ope-
ra allegabit / tamē nō dicit si fuisti sciens. po-
tens. diues. generosus. sed zc. **D**ico secū-
do zc. s. maiestas virtuosa / expectabat enim
filium dei et suum sine homie patre. **I**stud
desiderum fundatur sic. **N**am inuenitur in
scriptura qz ex quo deus pater promisit filiū
suum mittere pro mūdi redemptione / sancti
patres ardentē ip̄m desiderabāt. **P**rimum
Abraham cui specialiter fuit p̄missas. **D**e
quo dixit x̄ps. **A**brahā pater uester exultauit
ut uideret diē meū / uidit z gauisus est. **Joh.**
viii. **Q**uanto magis si ipsum uidisset in p̄p̄a
p̄sona. **S**ecūdo **M**oyse qui. xl. dieb; fuit
cum eo locutus in monte synai. z non uide-
bat eum dixit. **S**i inueni gratiā in cōspectu
tuo ostende mibi faciē tuā / ut sciā te. et inue-
niam gratiā ante oculos tuos. **Exodi. xxxij.**
Et nō uidit eum. **T**ertio **d**auid q̄ de hoc fe-
cit unū psalmū dicens. **Q**uē admodū deside-
rat ceruus ad fōtes aquaz. zc. **P̄s. xli.** **Q**uar-
to **S**alomon di. deo. **Q**uis mibi det te fra-
trem meū sugentē uera matris mee / ut inue-
niam te solum foris z deo sculer. **Canti. vij.**
Quinto **I**saia di. **U**tinam dirumperes ce-
los z descenderes. **I**sa. lxxij. **S**exto **T**hob.
di. **B**eat? ero si fuerint reliquie seminis mei
ad uidendū claritatē hierlem. **T**hobie. xij.
Septimo om̄s alij sancti s̄m **A**mbrosium
clamādo dicebant. **Q**ū ueniet. qm̄ nascet. qm̄
apparebit. putas ne hic me inueniet illa nati-
uitas. **Q** si oculi mei uideāt per quem oculi

De sancto Stephano

nō est ad mortē. s. tanq̄ terminū ad quez sed
bñ p̄ quez qz p̄ illā erat ventur⁹. s. p̄ gl̄ia dei.
vt glorificet fili⁹ dei p̄ eam. Joh. xij. **In par-**
tu h̄ginis em̄ m̄tra miracula debebāt p̄tinge
re in gl̄ia dei. Dicat̄ p̄mū de claritate noctis
secūdu de apparitione angeloz ad pastores
tertū de cantu ipoz. de gl̄ia i excelsis deo. q̄r
cū de adoratiōe bouis et asini. Ideo Isa. ix.
Paruul⁹ nat⁹ ē nobis. z fili⁹ dat⁹ est nob̄ zc.
Nota de miraculis. p̄pter miracula natiuita-
tis. Dec̄ ḡ sc̄ies h̄go maria vehemēter expe-
ctabat singula videre. z poterat dicere. Ue-
niat q̄ mittend⁹ ē. z ip̄e erit expectatio gentiū
Sen. xlij. Nota. ista q̄nc̄ mirabilia de
bem⁹ nos expectare q̄ ventura sunt in partu
corpis q̄n p̄ mortē parit bonū sp̄m. qz als̄ n̄
si sit bon⁹ fili⁹ nō sūt ista mirabilia. Primo
em̄ in partu honorū q̄n aia erit de corpe per
mortē. noz p̄ntis vite q̄ noz s̄ respectu diei
gl̄ie clarescit. et aia diē. Noz p̄cessit. dies autē
appropin̄bit. ad Ro. xij. Secūdo q̄n angeli
mittunt ad eam. Anima em̄ bona q̄n egredi
tur de corpe nō inuenit se solā. s. associatam
angelis bonis. mala autē malis angelis asso-
ciat. Tertio angeli cantādo ducūt eā ad glo-
riā vt sponsa ducit ad ecclesiā. Factū est vt
moreret̄ medicus. z portaret̄ ab angelis i hi-
nū Abzabe Lu. xij. Quarto qz bestie. s. infer-
nales in aere existētes faciūt reuerentiā i trāsi-
tu fugiētes. Quito de leticia z gaudio q̄d sic
in plateis vel ordinibz angeloz. Quia gau-
dili est i celis angelis dei sup̄ vno peccatore
pniam agēte. Luc. xv. Multo magis est eis
gaudiū de sancto pniam. cōplente. Uidet̄ ḡ
vobis si ille partus debet ardēter desiderari
quēadmodū domicella expectat z desiderat
gloriā nuptiarū. que nihil est respectu illius
gl̄ie z honoris. Ideo dicit de his omibz. D̄
Dec̄ sup̄le miracula recordat̄ sam. z effudi
in me animā meā. Ecce partus. qm̄ transi-
bo in locū tabernaculi admirabilis vsqz ad
domū dei. Ps. xlj.

Sermonē secūdu vigilie natiuitatis
xpi quere in parte hyemali de tēpore.

De sancto Stephano.

Disputantes cum
Stephano non poterant resistere
sapientie et spiritui qui loquebatur
Act. vi. Inter oēs alias p̄missiōes magnas
et mirabiles q̄s xps̄ fecit apl̄is et discipulis
singularis fuit illa. Ego dabo vobis os z sa-

piētiā cui nō poterūt resistere z d̄dicere om-
nes aduersarij v̄i. Luc. xij. **Nota. Ego dabo**
vob eloquentiā ad loquēdum p̄dicandū
z disputandū. z dabo vobis sapiāz. s. p̄ infu-
sione. Rōhui⁹ p̄missiōis fuit qz volebat eos
mittere p̄ mūdū ad p̄dicandū. id̄ fuit necessa-
ria ista p̄missiō. marie si vultis cogitare de-
sec̄ apl̄oz xpi z discipuloz. qz erant rud̄es
piscatores z sine eloq̄ntia. Iā scitis qz p̄ ma-
lam locutionē homo p̄dit ius suū. Deficie-
bant autē in scientia intellectuali. qz nunq̄
studuerāt logicā philosophiā theologicā zc.
et habebant disputare etiā p̄ncipia philo-
sophie cū magnis philosophis. Ecce ratio
quare eis p̄misit dicens. Ego dabo vobis
os. id est eloquentiā in ore. corā regibz p̄ncipi-
bz z philosophis. ne rōnibz v̄is z argumē-
tis possint resistere. et argumenta sopp̄sticia
philosophoz intelligere. Ista p̄missiō i om-
nibz apostolis z discipulis fuit cōplera. S̄
singulariter ostendit thema fuisse cōpletū in
beato stephano. cū dicit. Disputātes cū ste-
phano zc. Patet thema. Secūdo verba the-
mat̄is notauit in beato stephano duo singu-
laria. s. Primo ex parte iudeoz bellū mul-
tum rigorosum. ibi. Disputātes cū stepha-
no. Secūdo ex parte xpi victoria miraculo-
sa. ibi. z nō poterāt resistere sapientie z spiri-
tui qui loquebat̄. Dico p̄mo qz fm̄ verba
themat̄is ostēdit̄ i beato stephano bellū mul-
tū rigorosum. qz de fide catholica. de mate-
ria tā alta z subtili. z tot arguētes p̄tra vnū
respōdentē. sicut plium esset rigorosum z pi-
culosum alicui militi habēti plures p̄ cū pre-
liantes diuersis generibz armoz. lozicat̄. ri-
goros⁹ z piculosus est plium vbi de fide ca-
tholica cū inimicis fidei disputat̄. z vn⁹ sol⁹
p̄tra multos cū tot argumētis rōnibus. de-
ductionibz. z p̄suasionibz. que sūt lancee. gla-
dij zc. Nota fuit de bello sancti stephani. quia
ip̄e solus inuenit se in cāpo. et venerūt ad eū
magistri z arabes z rabini de q̄nc̄ synagogis
sive iud̄is generalibz disputātes p̄ eū. Dic-
tezt̄. Surrexerūt autē quidā de synagoga q̄
appellabāt libertinoz. z cirenensiu. et alexan-
drioz. z coz qui erat a cilicia et asia dispu-
tantes cū stephano. Act. vi. Synagoga autē
idem est qz cōgregatio doctoz rabinoz zc.
Questio est hic. Certum est qz tūc̄ ip̄is q̄n
iste synagoge insurrexerūt p̄ beatū stephanū.
qz apl̄i xpi z discipuli erant in hierl̄m. Qua-
re ergo surrexerūt p̄ stephanū. et nō p̄ petrū.

et Johannē vel Jacobum et Respondeo.
 porellis cogitare q̄ aliqd̄ singularitatis gr̄e
 et p̄tuis erat in p̄dicatiōe beati stephani l̄ cō
 uertendo gentes pl̄ q̄s in alijs. hoc dicit t̄r̄
Stephanus plenus gr̄a et fortitudine facie/
 bat signa et p̄digia magna in p̄p̄o. Actū. vi.
 Nota. plenus gr̄a. s. illa de q̄ David. Diffusa
 est gratia in labijs tuis. p̄terea b̄ndixit te de
 in eternū. Ps̄. cliij. Secūdo erat plenus
 fortitudine. Legit autē. vi. et. vii. capitulo q̄
 in p̄mitiua ecclesia multi homines et mulie/
 res p̄uertebant et volebant stare in societate
 ap̄loz. in t̄m q̄ inter mulieres erat dissensio.
 p̄ter qd̄ apl̄i p̄posuerūt eis i rectorē vnū ho/
 minē sanctū castū et fortē. iste fuit beatus Ste/
 phanus. Ita fuit fortis q̄ nulla occasione pec/
 cauit. et rexit eas laudabiliter. Ecce fortitu/
 do. qz vn̄ hō satis habet facere q̄ gubernet
 v̄oz et filias. et beatus stephanus regebat tot̄
 quo regimine apostoli excusarūt se rōne p̄di/
 cationis. et cum toto hoc beatus stephanus non
 dimittebat p̄dicatiōe. Item faciebat prodi/
 gia. i. p̄cula digito. que nullo posse creature
 possunt fieri. vt suscitare mortuos. illumia/
 re cecos. et sic de alijs. que p̄ naturā nō possēt
 fieri. Item faciebat signa. sicut sunt illa q̄ pos/
 sunt fieri p̄ naturam. sed non illo mō. Verbi
 gr̄a. De febre curat homo naturaliter. Sed
 non p̄uertebant. p̄ter qd̄ q̄nqz synagoge iu/
 deoz surrexerūt cōtra beatū stephanū. Ecce
 bellum rigorosum. qz disputates cū stepha/
 no. Dico scdo q̄ in v̄bis thematis notat
 in beato stephano ex p̄te ih̄u xpi victoria mi/
 raculosa. cū dicit. nō poterat resistere sapien/
 tie et sp̄i q̄ loquebat. Ita erat armat̄ beatus
 stephanus q̄ nec sagitte argumētōz nec gla/
 dij rationū. nec baliste p̄suasiōnū. nec lancee
 deductionū. ip̄m potuerūt vulnerare. Ver
 bi gr̄a. Surrexit ē eū synagoga libertinōz
 p̄mo. cōtra beatū stephanū cum p̄dicaret de
 materia aduentus xpi. di. q̄ iam messias in
 lege p̄missus venerat. d. q̄ erat cecus q̄ h̄ nō
 videbat clare. marie cuz patriarcha Jacob
 de hoc dedisset signūz dicens. Non auferet
 sceptrū de Juda. nec dur̄ defemore eius do/
 nec veniat q̄ mittend̄ est. et ipse erit expecta/
 tio gentium. Sen. clix. Dodo dicebat ipse
 iam videris q̄ sceptrum p̄ditum est. qz hero/
 des alienigena regnat. Idō nō oportet messia
 expectare. licet multi deceptores veniēt post
 eū dicendo se messiam esse. Item de. lxx. heb
 domadibz annozū. Dan. ix. que sunt. ccccij.

anni. et iam sunt cōpleti. Contra h̄ synago/
 ga libertinōz volens cōfundere beatū Ste/
 phanū corā tota multitudine surrexit dicens
Et nūquid dicit Isaias. Egrediet virga de
 radice yesse. Hōne ista debet eē mater messie.
Rūdit beatus stephanus. imo et flos de radice
 eius ascēdet. s. messias fili⁹ eius. imo. Et nū/
 quid ibi ponit signa de messie aduētū dicens
Habitabit lupus cū agno. et pard⁹ cū hedo
 accubabit. Vitul⁹ et leo et ovis simul mora/
 bunt. et puer paruulus minabit eos. Isa. xij.
Cū ergo ista signa nō sint cōpleta. qz lupus
 nō habitat cū agno. imo deuorat. nec pard⁹
 cū hedo. ergo Stephane reuoca qd̄ dixisti.
Ecce victoria. Rūdit beatus stephanus dulci/
 ter. Signū p̄phete vcrū est. et iam completū
 est. nec intelligendū est q̄ loquat̄ de illis be/
 stijs. q̄a ille naturaliter possent domari. sed
 p̄pheta loquit̄ figurat̄ de hominibz p̄ be/
 stias figuratis. Sicut locut⁹ fuit Jacob di/
 cens. Latus leonis Juda. Ysachar asin⁹
 fortis. Reptalim ceru⁹ emissus. Beniamin
 lupus rapax. Sen. clix. Lex ergo nostra mo/
 saica vocat bestias s̄m p̄rietates. et p̄ditōes
 q̄s habituri erāt bestiales. Hō em̄ intellige/
 bat Jacob q̄ iuda esset leo nisi s̄m p̄rietates
 quia sicut leo dominat̄ bestijs. ita iuda. et de
 David ex illa tribu debebat dominari. Idō
Isaias dans illa signa. de hominibz loque/
 batur. Lupus em̄ rapax fuit Mattheus. vt
 dicit Beda p̄ter vsuras zc. Agnus purus et
 simplex fuit Johannes euāgelista. simul ha/
 bitant. Pardus diuersozū colorum fuit Hi
codemus pharise⁹. Hedus Petrus aposto/
 lus. qui simul habitabat. Vitul⁹ em̄ de quo
 fiebat p̄ncipale sacrificiū signat corpus xpi.
Quis simplex animā christi. Leo potentis/
 simus significat diuinitatem. Et puer par/
 uulus scilicet christus nouiter natus mina/
 bit eos. Et caro et anima et diuinitas tria s̄
 simul erant in christo. Et q̄ Isaias loquere/
 tur de hominibus pater ibidem. quia sequi/
 tur in textu. Non nocebunt et non occident
 in vniuerso monte meo. quia repleta est ter/
 ra scientia domini. sicut aque maris operiē/
 tis. Isaie. xij. Clarū est q̄ loquit̄ de bestijs q̄
 significabant exemplū de hominibz bestia/
 les cōditiones habentibz. Et nō poterant re/
 sistere zc. Ecce victoria rigorosa de tam ri/
 goroso bello. Secūdo surrexit ē eū syna/
 goga cirenensū. p̄dicantē d̄ materia diuini/
 tatis christi et humanitatis. quia sicut deus

De sancto Stephano

quoniam voluit dare legem iudeis assumpsit formam ignis. ut patet **Exo. xix. 7. 24.** Et vocabatur ignis. **Quætas.** Dominus deus tuus ignis consumens est dixit moyses populo. **Deut. x. 1.** **Dicit** quoniam voluit dare legem novam evangelicam gratie et assumpsit formam humanam que est nobilior et melior. forma ignis vel humanitas. clarum est quod humanitas. Non nunquam dimittet istam formam. Et iam dimisit formam ignis. quia est irrationalis. Item nisi esset deus non posset salvare aliquem nec etiam seipsum. quia sic lucerna sine lumine non potest illuminare. nec etiam humanitas sine divinitate. **Tunc illi. 3.** vos predicatis errores. **Et nunquam legitis psalterium et in ps. lxxx. dicit.** **Audite** popule meum et contestabor. i. prestabor tibi. **utrum si** audieris me non erit tibi deus recessus neque adora bis deum alienum. **Cum ergo ille vidit** quod ille sit deus recessus. quia de matre ubi habitavit natus. **igitur respondit** Stephanus. **Christus** ihesus non est deus recessus. sed eternus. sed est homo recessus. **Sicut** de filio regis. xxx. annorum quoniam sit novus miles esset novus miles. sed non esset novus filius regis. **Ita** dominus ihesus christus est eternus filius dei secundum divinitatem. Sed in aula veteri virginis factus est novus miles. recipiens habitum humanitatis ut posset bellare. **Et** sic si fuerit homo recessus. non tamen fuit deus recessus. nec alienus. **Docet** patet cum in eodem ps. sequitur. **Ego** sum dominus deus tuus qui eduxi te de terra egypti. dilata os tuum et implebo illud. **Deus** enim in hebraico ore stricte nominatur. scilicet. et etiam in latino deus. sed dilata os tuum et implebo illud. in hebraico dicens **Adam.** i. homo. in latino dicens homo. vult dicere quod ero deus et homo. et victi recesserunt. **Populus** autem gaudebat. quia non poterat resistere sapientie et spiritui sancto. **Tertio** cum semel predicaret de trinitate. dicens. quia sic videtur deus solus. in ille tres persone patet generas. filii generationis. et spiritus sanctus spirans. **Exemplificatio** in sole vno. in quo est patet generas. scilicet. suba. et qui generat patet potest dici. et filii generationis. scilicet. radii. et spiritus sanctus spirans. scilicet. calor. **Ita** deus de sua suba generat radii quem filium dicimus quem misit in hoc mundo. et non recedit ab eo. sic nec radii a sole. et caritas spirans a patre et filio spiritus sanctus dicitur. **Dicebat** beatus stephanus non intelligat quod tres persone sint ut tres reges vel gygates. quia non sic sumuntur persone sed sicut dixi. **Ideo** dicitur ps. xviii. **In** sole posuit tabernaculum suum. i. similitudine suam. **Tunc** surrexit in eum synagoga alexandrinorum dicens. **Et** nunquam dicitur. **Audi** israel dominus deus tuus deus vnus est. **Deut. x. 1.** et vos ponitis tres deos reuocate et respondit beatus stephanus. **Verum** est quod deus non est nisi vnus in sua essentia. sed ille deus vnus est tres persone. et hoc non est in moysen i auto

ritate allegata per vos. imo moyses in dicta autoritate ponit tres personas secretas. quia ponit ibi tria vocabula. volens nominare deum dicitur. **Audi** israel dominus. dominus enim est nomen potentie. **Ecce** populus na patris cui attribuit potentia. **Secundum** dicitur deus quod est nomen sapientie. **Ecce** persona filii cui appropria sapientia. **Tertium** dicitur tuus quod est nomen clementie et bonitatis quod spiritus sancto attribuitur. **Et** nunquam in principio biblie habetur. **In** principio creavit eorum in plurali. ubi accipit pluralitas persona. et non poterat resistere sapientie et spiritui qui loquebatur. **Quarto** cum semel predicaret de sacro altaris. dicens quod an panis illa est panis. sed dicitur scripturis a christo ordinari a sacerdote. statim suba panis convertitur in corpus christi. et tunc infra illam corinthiam albam et adoratur. **Quoad** modum rex quoniam audit missam est infra corinthas. et milites sed non videant regem inclinatum corinthas. **Rogare** deus in stituit istud sacramentum. fuit. quia sic dyabolus per fructum introduxit totum malum in mundum dicitur. **Onem** ita de sapientio dyabolo voluit per fructum afferre omne bonum mundo et saluationem. de quo dicitur virginis marie. **Benedicite** fructum ventris tui. **Idem** dicit christus. **Dicit** est panis qui de celo descendit. qui manducat hunc panem vivet in eternum. **Joh. vi.** **Populus** autem hunc clare videns et intelligens convertebatur. tunc surrexit in eum synagoga cilicianorum cum furia dicitur. **Vos** predicatis stulticias. quia panis non est adorandus. nunquam dixit deus. **Domini** deum tuum adorabis. et illi soli servies. **Deutro. vi.** **Ideo** renocate quod dixistis. quia panis non debet adorari. **Respondit** beatus stephanus dicitur. **Verum** est quod adoratione latris. solus deus adorandus est. **Ideo** deus adoratur in hostia consecrata. quoadmodum adorabat a moysen et aaron. et alijs in archa. **Non** enim adorabant lignum. nec aurum. vel figuram. quia fuissent idolatre. sed adorabant deum. quia tunc in figura arche voluit adorari. **Rogare**. quia sicut dat deus vitam gratie hinc et glorie in futuro. **Idem** sicut tunc non reputabat inconueniens adorare deum. nec modo debet reputari inconueniens adorando deum in hostia. **Illi** autem consulti recedebant. quia non poterant resistere sapientie. **Quinto** cum semel predicabat quod lex moysi cessabat et erat dimittenda quantum ad indicialia et ceremonialia. non autem quantum ad moralia. scilicet. precepta. quia sic esset bona per illo tempore non tamen per se. quia est bonum et melius quoadmodum in formatione hominis. **Secundum** enim. **Formavit** deus hominem de limo terre. et inspiravit in faciem eius spiraculum vite etc. **Bonum** fuit corpus. formatum. sed melius iuste

Sermo

anima inspirata / optimū autē fuit quā hō fuit
pfect^o in corpore aia. z vita. Ita lex moysi de li
mo terre / q̄a tota ē terrena i pmissiōib^{us} / nihil
celestē pmittit. bona erat vt corp^o. sed melior
est aia / qz est spūalis. Ita melior ē lex euāgeli
ca / tota spūalis et pfecta q̄ nō pmittit spūalia /
imo dē q̄ despiciant / z pmittit celestia. glia z
z beatitudinē. Bon^o est puer. sed melior est
vir. magn^o fortis z discret^o. Sed de q̄ fecit pue
rū / facit ipm magnū etiā zc. Ita de lege vete
ri / puerorū z noua viroz / zc. Surrexerūt de
synagoga asianoz dī. zc. Et nūqd dīc dō.
Fidelia oia mādata ei^o / firmata i seculū se
culi / facta i firmitate z eq̄tate. ps. cx. Rūdit bea
tus stephan^o. imo ista anctas declarat / qz lex
moysi debebat durare in seculū seculi. Pri
mū seculū fuit ex q̄ fuerūt i tra. pmissiōis p
eritū de egypto / z durauit vsqz ad trāsmigra
tionē. Scdm sc̄m fuit a trāsmigra tiōe vsqz
ipm melliaz. De b̄ dauid. Redēptionē misit
dñs p̄lo suo / mādauit in eternū testamētū
suū. Et nō poterāt eū supare. Tūc venerunt
ad man^o / z accusauerūt eū corā iudicib^{us} etiā
obstinat^o / z habuerūt tres falsos testes accu
santes eū de blasphemā in deū. i moysen / z
in legē. Beat^o stephan^o excusans / facta est
facies eius vt angeli / et illi stridebat dētib^{us}
in eū. Videns beatus stephan^o qz nec ei^o ex
cusatio nec p̄dicatio p̄ficiēbat / incepit eos
redarguere zc. **Parra breui ei^o martyriū.**

De sancto Johāne euangelista.

Erat uir magn^o
apud dñm suū et honoratus. iij.
Regū. v. Pro declaratiōe h^o s̄bi
z introductiōe materie p̄dicade recordor de
quadā historia q̄ habet Hester. vi. de q̄ reci
piā fundamētū mei s̄monis. Ille magn^o rex
z impator Assuernus fecit semel q̄stionē cui
dā subtili p̄siliario suo / querēs ab eo cōsiliū
dicēs. Quid debet fieri viro quē rex hono
rare desiderat. Cogitās modicū ille. post re
spōdit. Homo quē rex honorare vult. debet
indui vestib^{us} regis / z imponi sup equū q̄ de
fella regis est / z accipe regiū dyadema super
caput suū. Et p̄m^o de regis p̄ncipib^{us} teneat
equū ei^o / z p plateas ciuitatis vadēs clamet z
dicat. Sic honorabit quēcūqz voluerit rex
honorare. Hester. vi. Dia ista debēt fieri. scz
ista q̄nqz homi quē rex vult honorare. Dñs
iesus rex potentissim^o oia ista q̄nqz magnifi
ce cōpleuit in beato Johē euāgelista. Ideo

de eo p̄posul vob̄ thema dī. **Erat uir magn^o**
z honorat^o apud dñm suū. Et his q̄nqz patz
thema. **Nō videam^o de qlibet vnū modicū**

Quārum ad p̄mū dīc. Homo quem rex
vult honorare dīz indui vestib^{us} regis. Dico
qz beat^o Jobes fuit induit^o vestib^{us} regalib^{us} dī
eodē panno cū xp̄o. Et ecce quō hūanitas q̄
xp̄s induit^o est i vtero v̄ginis dīz vestis. Rō. q̄a
sic vestis coopit corp^o ne caro videat. Ita dīc
scriptura. Qui cū in forma dei esset. semetipm
exinanīuit formā suā accipiēs. in similitudi
nē hoim fact^o / et habitu inuentus vt homo.
ad Phil. ij. Dico qz de eodē panno. s. de eadē
carne induit^o fuit beat^o Jobes. Cū cogitate
ac si de eadē pecia panni p̄ciosi. s. scarlata in
dueret rex z miles. Rex de vno capite et mi
les de alio. Ita fuit de rege xp̄o / z milite Jo
hāne. Pecia p̄ciosi panni habuit brā Anna
q̄ vt pecia panni habuit duo capita. i. duas fi
lias. Prima tanqz caput p̄ncipale fuit virgo
Maria / vltima maria salome. De primo ca
pite. s. virgine maria fuit induit^o xp̄s. de vlti
mo capite fuit induit^o beat^o Jobes euange
lista. Et ecce quō habuit p̄mū honorē / q̄a fuit
frater ihu xp̄i p̄ singularē filiationē virginis
marie. q̄n cū xp̄s rex in die veneris sc̄ta fuit
in plio. equitās sup equū cruc^{is} dixit virgini
matri sue de Johāne. **Quilic ecce fili^o tu^o**
nō solū nepos. sed fili^o spūalis. Et ideo dixit
Ecce mater tua. nō solū cognata siue aoun
cula / z ex illa hora accepit eā discipul^o in suā
scz matrē. Hodo ista singularitas de nullo
alio legit. Ideo ac si de eodē capite panni eēt
induit^o ego maria vocabat eū filiū. **Hō dē Jo
hannes vocabat eam matrē / z Jobes consi
derans istū honorē. ler^o cantabat cancionēz
dicens. Gaudens gaudebo in dño. z exulta
bit anima mea in deo meo. Quia induit me
vestimētis salutis z indumēto iusticie circū
dedit me. Isa. lxj. Nota in auctate q̄truoꝝ
clausulas reddēdo singula / singulis. Prima
gandēs. s. de consanguinitate xp̄i. qz de eadem
pecia panni induit^o. **Secūda gaudebo etiā**
qz fili^o v̄ginis marie. **Tertia et exultabit. id ē**
extra saltabit anima mea in deo meo / q̄a in
duit me vestimētis salutis. i. ihu. q̄ hebraice
salus interpretat. vestimētis. s. consanguinita
tis et germanitatis ihu fuit inductus. Quar
ta z indumento iusticie. **Moralit. Han
tellus est bona vita vel p̄nā cooperiēs ma
las vestes inferiores. s. supbie. auaricie / z lu
xurie. inuidie. gule. ire. accidie. Induite vos****

De sancto Iohanne euangelista

mātello pñe r nullū pctm̄ apparebit i p̄fusi-
 onē v̄i. Jō dō Beati q̄z remisse sūt iniqui-
 tes / r q̄z tecta sūt pctā. Ecce q̄r dicit. indu-
mēto iusticie. s. pñe. circū dedit mē. Uel alit-
si vis. Indumēto iusticie. i. bone vite et iusti-
cie. circū dedit me. s. ante versus deū p obedi-
entia ad diuina p̄cepta. pl̄ facere fm̄ dei vo-
lūtate q̄z fm̄ sensualitate. Retro p̄ beniuolē-
tiā ad oēs. tam xp̄ianos q̄z infideles. tā amī-
cos q̄z inimicos. A dextris p̄spicitatis p̄ tem-
pantiā nō sup̄bire nec excessum facere. A si-
nistris. s. aduersitatē p̄ paciētiā. r lz nō porte-
tis vestimēta p̄ sanguinitatē vt Jōhēs. tñ por-
tabitis mātellū bone vite. de q̄ pl̄ gaudebat
Jōhēs. qz licz eēt de xpi parētela nisi habuis-
set bonā vitā nō habuisset padisum. Jō apo-
stol̄. Renouami spū mētis v̄ie. r induite no-
uū hoīem. s. sanctā vitā. q̄ fm̄ deū creat̄ ē in
iusticia r sanctitate. Si aliq̄s sit discōoptus
añ p̄ inobediētiā. retro p̄ inimiciā. A dextris
p̄ intempantiā. a sinistr̄ p̄ paciētiā induat se
mātello bone vite rē. Quartū ad scōm gra-
dū honoris d̄r. Vir que rex voluerit hono-
rare d̄z ipōni sup̄ equū d̄ sella reḡ. Istū ho-
norē fecit xps ioh̄i. Eq̄tauit em̄ equū xpi de
sella freno r calcarib̄ ei. Si dicat. Xps nō
eq̄tauit equū s̄z asinū p̄ necessitate. Pro quo
sciēdū q̄ i sc̄pta sc̄ra corp̄ n̄m spūi cōpatuz
d̄z equū. Rō. qz sic miles regit equū. ita corp̄
n̄m regit a spū eq̄tate. eūdo añ p̄ bona opal
refrenādo p̄ spantiā a dextris vel a sinistris.
Nota q̄ ad gubernādū equū req̄runt duo.
Pr̄mo frenū. sc̄do calcaria. Freno retinet si ē
indom̄t̄. Calcarib̄ p̄cutit si ē piger. Mul-
ti em̄ tā religiosi q̄z clerici q̄z etiā sc̄lares eq̄-
tant equū sine freno. Jō p̄nciunt i luto luxu-
rie r corruptiōis cōpatrū et cōmatrū r̄tor̄
mūd̄ est corrupt̄. Multi dicūt. Ego vellē
viuere castesi de faceret mihi gr̄am. sed non
possum rē. Rō. qz equitatis sine freno. Ecce
stulticie. ac si miles vellet equitare equū ido-
mitū sine freno. si cadit culpa est sui. Ideo qz
null̄ equū est tam infrenis q̄z corp̄ hoīs. Jō
d̄r apl̄s. Equis frena in ora mittim̄ ad p̄sen-
tiendū nob̄ r om̄e corp̄ illoz circūferimus.
Jac. iij. Calcaria aut̄ sūt amor de saluatōne
de pede dextro. r timor de damnatōe de pe-
de sinistro. Si equus tū sit piger ad ieiunā-
dū. vigilandū. orandū. vt veniēdi ad eccl̄iaz.
p̄cutiat̄ cuz calcari de pede dextro dicendo.
Corp̄ labora modo. q̄a refurges ipassibile
clarum subtile. leue rē. Si aut̄ sic nō vult se

mouere pcutiat̄ cū illo de pede sinistro. s. ti-
 more dānatōis. dicēdo. si mō nō vis ieiuna-
 rei inferno nūq̄z comedes. Jō de vigilia ci-
licio rē. Qui h̄ nō vult facere pñiam faciet in
iferno r sine fructu. Jō d̄r sc̄ptura d̄ istis cal-
carib̄. Qui timet̄ deū. Ecce vnū calcar. di-
ligite illū. Ecce secūdū Eccl̄. ij. Et aliq̄ mali
eq̄tāt. vt luxuriosi. qz spūs nō eq̄tat sup̄ car-
nē regēdo vt miles equū s̄z ecōuerso. qz caro
dominat̄. De q̄b̄ d̄r apl̄s. Qui fm̄ carnē sūt
q̄z carnis sūt sapiūt. ad Ro. viij. Aliq̄ aut̄ eq̄-
tant ad os sine sella. vt sūt illi d̄ m̄rimonio q̄
tangūt carnē. lz nō cadāt fuādo modū circa
mutuā fidelitate. Virgines em̄ eq̄tāt cū sella
equū q̄ nūq̄z tangūt carnē. nec corde deside-
rādo. nec ore loq̄ndo. nec ope faciēdo. De q̄
bus apl̄s. In carne ambulātes. nō fm̄ car-
nē militam̄. q̄ ad Cor. x. Xps aut̄ rex r dñs
n̄r eq̄tauit equū carnis sue siue corp̄is sui cū
sella p̄ginitatis. qz nūq̄z sciuit experiētiā
ter illaz delectationē quā luxuriosus querit.
Ideo apl̄s. Talis decebat vt nob̄ esset pō-
tifex. sanct̄. innocēs. impollut̄. segregatus a
pctōrib̄. r excellior celis factus. ad Heb. vij.
Quinq̄ excellētias d̄ xpo d̄r d̄ q̄nq̄z modos
peccādi p̄ luxuriā. Primus modus est cogi-
tando. desiderando. r delectando. sed qz xps
non cogitauit nec talia vnq̄z desiderauit. qz
sanctitas p̄ncipaliter cōsistit in corda. Se-
cūdus mod̄ est loquēdo de materia vel can-
tando rē. Corrūpūt em̄ bonos mores collo-
quia praua. s. ad Cor. xv. tales nō sūt inno-
centes. Hieronym̄. Hō lōge est a facto q̄ de-
lectat in p̄bo. Et qz xps nūq̄z de tali mate-
ria loq̄bat nisi reprehēdēdo. iō d̄r innocēs.
Tert̄ mod̄ est mollities de illis q̄ p̄ se pol-
luunt. timētes p̄fundi si cū alijs rē. iō d̄r i-
pollut̄. Quart̄ q̄ peccāt cū mulierib̄ faciē-
do op̄. xps h̄o nūq̄z. ideo d̄r segregat̄ a pec-
catorib̄. Quint̄ mod̄ est d̄ naturam. qñ nō
potest sequi generatio rē. christ̄ d̄r altior ce-
lis factus. s. in puritate. In isto equo eq̄tauit
beat̄ Jōhēs. sciuit em̄ regere corp̄ suū cum
freno abstinētie r calcarib̄ rē. qz nūq̄z ceci-
dit de sella p̄ginitatē. Ecce equū de sella reḡ
Ideo de ip̄o potest intelligi qd̄ ip̄emet dicit.
Ecce equus albus. s. corpus beati Jōhānis
r q̄ sedebat sup̄ equū vocabat̄ fidelis r verax.
Apocal. xij. Fidelitas respicit cor. qz nūq̄z
corde desiderauit inhonestatē. r verax qz nō
fecit ope actū carnalem. Si dicat. h̄ nō fuit
singulare i iobāne. qz mlti aliq̄ fuerūt p̄gites

Dico q̄ multi sūt in paradiso regineas et i b mū-
do s̄ nō credo q̄ tali mō sic Jobes q̄ nō cre-
do q̄ aliq̄s i tali p̄cto seruasset reginitatē sic
fecit beatus Jobes. Cū em̄ fuisset xxxvij. an-
norū despōsāuit vxorē. Deinde fecit puiliū
nuptiarū in q̄ fuit xp̄s et mater ei⁹ s̄ go maria.
vt dicit Hiero. vbi xp̄s mutauit aquā in vinū.
Et facta cōuiuio in sero. forte iā spōsa erat in
camera et forte in lecto. Et spōsi q̄d nūc cogi-
tas. vos scitis q̄ trāsiuistis a capite vsq̄ ad pe-
des. sūt carnales. Tūc xp̄s vocauit eū dicēs
Ueni mecū volo q̄ sis religios⁹. Qz vt dicit sa-
ctus Tho. in scda scda. apli faciebāt tria vo-
ta. castitatis. paupertatis. et obediētie. Et statim
Jobes recepit cōgerio a spōsa secū. Et xp̄m.
Ipa potuit ducere aliū virū. Et ex hoc etiā
determinat q̄ despōsati p̄nt separi p̄ ingressū
religionis. Ecce in q̄li p̄cto expectauit dñs
eū vocare. nō ante despōsationē. nec ante cō-
uiuū. s̄ q̄ lupus volebat deuorare ouē. Jo-
dic Hieronym⁹ in plogo sup euangeliū Jo-
hānis. Dic est Job euāgelista. vnus. i. singu-
laris ex discipulis dñi. q̄ s̄ go a deo elect⁹ est.
quē de nuptiis volentē nubere vocauit de⁹.
Dozaliter. Jobes piscator. xxxvij. anno-
rū et s̄ go venit ad matrimoniū. mō si cēt vn⁹
talis. nō inueniret vxorē. statim dicerēt. non
dabo illi. Et p̄tē q̄z statim obediuit xp̄o. dimi-
tendo spōsam. Xp̄s nō p̄cepit vobis dimittē
vxores nec spōsas. s̄ q̄ caueatis ab imundi-
cijs. et q̄ sitis p̄tenti de vxore via. alba vt bru-
na. iuvene vt antiq̄. sana vt infirma. qz illud
est onus m̄rimoniū. Qui s̄o nō sūt de matri-
monio. abstineāt. viuāt caste s̄m p̄siliū. Tho-
bie dicētis. Attēde tibi fili ab omi fornicati-
one. et p̄ter vxorē tuā nunq̄s patiaris crimē
scire. Thob. iij. **Q**uātuz ad tertiu gradū
honoris dicit. Vir quē rex honorare voloz
accipe regis dyadema sup caput suū. Coro-
na q̄ xp̄s fuit coronat⁹ in quātū hō in die cō-
ceptiōis sue fuit sapiētia p̄fecta oim rex. Rō-
qz sic corona portat in capite. ita et sapia. Jo-
dicit vulgariter de sapiēte. bonā testā h̄z. Co-
rona aut xp̄i habuit quatuor flores ad simili-
tudine corone regis circūquaq̄. **A**nte p̄ scien-
tiā trinitatis. quā habuit i cōceptiōe. nō solum
in q̄tū deus. s̄ in q̄tū hō. vidit trinitatē ita
clare sicut modo in celo. Vidit em̄ patrē et
filiū spirātes sp̄m sanctū. **R**etro habuit scien-
tiā et cognitionē omniū creaturaz. et oim rex
factaz et fiendaz. q̄t homines fuerunt ante. et
post erūt. et q̄t aialia. de die iudicij. et de omi

bus cordiū cogitationibz. **A**d dextris habuit
cognitionē et sciam de gl̄ia paradisi. qz i instāti
cōceptiōis aperuit sibi librū p̄destinatiōis. et
cognouit q̄t essent saluādi et cām saluatiōis.
Ad sinistris aut habuit sciam et cognitionem
penaz inferni et omniū dānandorū. in libro
p̄scientie vidēs clare et causas dānatiōis. **D**e
ista em̄ corona xp̄i fuit coronat⁹ in p̄cto sue
cōceptiōis q̄n s̄ go p̄senties dixit. Ecce ancil-
la dñi. fiat mihi s̄m s̄bū tuū. **I**n vltimo ver-
bo corp⁹ xp̄i fuit formatū. et aia infusa statim.
hūit sciam oim p̄dictorū. **D**e ista corona au-
toritas. **E**gredimī filie syon et videte regem.
Salomonē in diademate q̄ coronauit eum
mater sua i die despōsatiōis illi⁹. et in die leu-
tic cordis ei⁹. **L**an. iij. **N**ota. Filie syon. i.
p̄tēplatiōis aie. **E**t videte regē salomonē. i.
xp̄m. **R**egula est tā iudeoz q̄ etiam doctorū
n̄roz q̄ in libro canticorū vbi dicit. **S**alo-
mon vel dilect⁹ vel spōsus intelligit de⁹. **I**n
dyademate q̄ coronauit eū mat̄ sua. qz ex pte
m̄ris sibi debebat de iure regnū dauid. et nō
ex pte patris. qz nō habuit hoicm patrē. i die
despōsatiōis illi⁹. i. assumptiōis hūanitatē et
vnitatis suppositi. qz sicut vir et vxor nō sunt
oim duo sed vna caro. **I**taqz iam non sunt
duo. sed vna caro. **Q**uē ergo deus coniūxit
hō nō separet. **D**ath. xix. **I**ta humanitas et
diuinitas in xp̄o nō sunt nisi vna p̄sona diui-
na. **E**t in die leuic cordis ei⁹. et scientia quā
habuit subito. **D**e ista corona sapientie fuit
etiā coronatus Jobānes euāgelista sup oēs
alios in nocte passiōis christi. **D**icit quōd be-
atus Jobannes quia als non fecisset reclī-
nauit caput quasi veller coronari super pe-
ctus christi in cena. et tūc habuit scientiā. q̄a
tūc fuit sibi imposta corona regis quattuor
habens flores. **A**nte p̄ cognitionē dei. **I**deo
beatus Jobānes fecit euangeliū. **R**etro p̄
cognitionē omniū creaturaz et. **A**d dextris
p̄ cognitionem gl̄ie et saluandorū. **I**deo fecit
primā epistolā canonicā. **A**d sinistris p̄ cogni-
tionē damnatorū. **I**deo fecit secundā et ter-
tiā epistolā canonicā. **I**deo possumus
de eo dicere. **C**orona aurea sup caput eius
exp̄ssa signo sanctitatis. **E**ccli. xlv. **N**ota.
exp̄ssa signo sanctitatis. qz sicut intus in ani-
ma habebat coronā sapientie. **I**ta etiā exp̄s-
abat extra p̄ signum sanctitatis et bone vite.
Multi em̄ hodie portant coronam sapien-
tie. sed nō exp̄ssam signo sanctitatis sed va-
nitatis. habent magnam scientiā sed malam

De sancto Iohanne euangelista

pscientia. Sūt em̄ multi hñtes coronā sapi-
entie i capite q̄tuoꝝ flores lilij ornata in cir-
cuitu. Ante p̄sciam quā hñt de deo. legedo.
disputādo de attributis. relatiōibz et nomibz
diuinis s; nō exp̄ssat signo sc̄tatis. q; nullū
sapore sentitū deuotiōis. Retro p̄sciaz crea-
tura. disputādo de imp̄ssiōibz. cōstellatiōibz
corpoz celestiu. de generatiōe et corruptiōe
et s; nō exp̄ssa signo sanctitatis. despiciendo
creaturas corruptibiles. imo aliq̄ maculant
ibi. **A** dextris p̄sciam de glia celesti. de illis
q̄ saluant. et p̄ q̄ opa p̄dicādo. disputādo. dis-
ponedo. de ordinibz angeloz. de gradibz glo-
rie disputādo. s; nō exp̄ssat signo sanctitatis.
q; nō param̄ nos p̄ bonā vitā vt ad illā pue-
niam. nec illā ardēter desideram. **A** sinistris
p̄sciam certā quā habem̄ de inferno. de pe-
nis dānatoꝝ disputādo. et. sed nō exp̄ssat sig-
sanctitatis. cauēdo a peccat̄. ne illuc descēda-
mus. **Q**uātū ad q̄ntū gradū honoris dic̄.
Uir quē rex honorari vult. p̄m̄ de regis p̄-
cipibz teneat equū ei. **I**stū honore fecit x̄ps
beato Iohāni. **M**aior p̄nceps curie x̄pi in
angelos q̄ veniūt ad nos. **M**ichael. **E**cce
michael vn̄. i. singularis de p̄ncipibz p̄mis.
Dan̄. **I**ste p̄nceps ex mādato x̄pi tenuit
equū. i. corp̄ beati Iohis. in t̄m̄ q̄ nō impe-
git cadendo p̄ mortē in aliq̄ tormētōz. cū t̄m̄
ali apli mortui sunt in tormētis. **I**ohes autē
nec i tormēto olei fernēris. in q̄ fuit missus a
Domiciano impatore p̄pter x̄pm̄. cuz t̄m̄ esset
tam senex. **I**tē nec exilio i insula deserta ca-
ptiuus fuit mortu. fame. et. nec venenū sibi
datū ab Aristodemo p̄ncipe idolorū sibi no-
cuit. **R**ō. q; maior p̄nceps curie x̄pi tenuit et
duxit equū suū. et fuit cōpleta p̄phetia in eo
dicēs. **S**eru. meus es tu. **L**uz trāsieris per
aguas. i. q̄ ducebat in exiliū in part̄mos.
tecū ero. et flumina nō operiēt te. et cū ambu-
laueris in igne. i. in tormēto olei nō cōbure-
ris. et flama nō ardebit i te. **I**sa. xliij. **Q**ua-
tū ad q̄ntū gradū dicit̄ et p̄ plateas ciuitatis
incedens. i. equitādo cū corona in capite. et
p̄ncipe equū ducente. clamat p̄nceps dicens
Sic honorabit̄ quēcūq; rex voluerit hono-
rare. **I**stū honore fecit de. b̄ro Iohāni. **L**i-
uitas est paradisus. **D**e qua David. **G**loriosa
dicta sunt de te ciuitas dei. ps. lxxvi. **P**latee
late sunt ordines angeloz. **E**t platee ciuita-
tis aurū mundū tanq̄ vitrū plucidū. **A**poc.
xxi. **V**ido videam̄ quō p̄nceps magn̄. i. c; z
Michael clamauit p̄ plateas hui. ciuitatis

Dicat. cū beatus Iohes fuisset centū an-
noꝝ senex. x̄ps sibi apparuit inuitas cum ad
gloriā. **D**icat quō beatus Iohes ante diem
sui obit̄ fecit fieri foueā q̄dratā in ecclesia. et
p̄nci terrā extra ecclesiā. **E**t vocato p̄lo p̄re-
dicauit magnū sermonē de pace di. **F**ilioli
diligite inuicē. **L**ūq; nihil aliud diceret. **C**o-
gita quō p̄lus debuit dicere. **P** p̄ et oblit̄
estis tā pulchros s̄mones et. **R**ndit. q; erat
recessu. ideo dicebat ista vltima s̄ba. vt re-
cordarent q; si diligit̄ vos ad inuicē nō ha-
bebitis int̄ vos rixas. discordias nec malas
volūtates. nec inuidiam de honore. diuitiis.
officiis et. **F**acto sermone intrauit foueā po-
pulo respiciente. **R**ogitate s̄let̄ de recessu tā-
ti patris dicens. **I**nuitatus ad cōiuuiū tuū
dñe ihu x̄pe ecce venio. **E**t subito x̄pus cum
aplis et sanctis angelis descēdit cum tanta
claritate. q; p̄lus nō poterat respicere. et bea-
tus Iohannes sine dolore tradidit animas
in manibz x̄pi. **I**deo dicit **D**ieronim̄. tā ex-
trane. fuit a dolore mortis q; a corruptiōe
carnis inuenit̄ alien. **P**ost recessum clarita-
tis p̄lus iuit ad foueam. et nō inuenerit nisi
manna ibi q̄ scaturiebat. **D**ixerunt aliqui.
ip̄e est de. **E**cce anbelit̄ eius qd̄ facit. s; sal-
sum est. sed istud bullire de māna significat
q; sic sua doctrina euangelica scaturiuit per
mundū. **A**lii dixerunt q; est in paradiso t̄restr̄.
vt p̄dicer̄ **S**anti p̄m̄. vt sint tres testes cōtra
eum. vn̄ de lege nature. vt **E**noch. **A**lius d̄
lege septure. vt **D**elyas. **A**lius de lege gr̄e. et
erit tert̄. vt **I**ohānes. sed hoc est falsum. qm̄
ip̄emet dicit in **A**poca. q; erunt solū duo te-
stes. s. **D**elyas et **E**noch. p̄dicantes **S**anti
christū. **E**rgo vbi est. tene doctrinā et op̄in-
onē sancti **T**home doctoris ordinis frat̄rū
p̄dicatoꝝ. q; in postilla super Iohannē d̄t. q;
postq; fuit mortu. in fouea. ibidē resurrexit et
in corpe et in anima iuit in celū siue in paradi-
sum. **E**t intrauit paradisu. transiēs p̄ plateas
id est ordines angeloz equitans. quia. i. i cor-
pore et aia transibat. **M**ichael p̄nceps clama-
bat dicēs. **S**ic honorabit̄ quē rex voluerit
honorare. **E**t sic cū tali honore ascendit vsq;
ad ordinē seraphin ad pedes domini nostri
ihū christi et virginis **M**arię vbi habebat
cathedram. **I**deo potest dicere Iohannes.
Quādo p̄cedebam ad portā ciuitatis in pla-
tea. sup̄le superiori. parabant mibi cathedrā
Job. xxx. **E**cce quare dicit **t**hema. **E**rat vir
magnus et.

Sermo

De innocentibus.

Pueros percussit
rūt gladio. z euasi ego solus. Job 1.
Hodie est tertiu festu iunctu nati-
uitati dñi nri ihu xpi. Rō h' societatis est ista
Xps venit i hūc mōm vt apiret tres portas
paradis. Prima est de pnia p quā possent intra-
re pctōres. Jō dixit xps. Nō veni vocare iu-
stos s; pctōres ad pniā. Lu. v. Et q; beat'
stephan' fuit magne pnie. nō solū in ieiunijs.
vigilijs. zc. s; etiā volūtariē patiēter sustinēdo
martyriū. Et sic intrauit p portā pnie. iō iūgi-
tur natiuitati xpi. Scda porta est de obediē-
tia. Et q; beat' iohes fuit obediēs nō solū ad
pcepta s; ad cōsilia euāgelica. Jō fuit singu-
larit' dilect' a dño. Jō iūgit natiuitati xpi i se-
cūdo loco. Tertia porta ē innocētie. z istam
aperuit puer' innocētib'. Jō in tertio loco iū-
gunt natiuitati xpi. Festu hodiernū de quo
mō volo pdicare erit de innocētib'. S; pus
salutē ego maria. Pro declaratōe h' verbi z
introducōe materie sciendū q; int' pncipiū z
sacratissime vite dñi nri ihu xpi quā tenuit i
B mūdo. xxxij. annis z sine inuenio magnaz
diām z diuersitatē z q̄si p̄trarietate. Nā in si-
ne voluit mori sine societate alicui' scē p̄one-
licet inter latrones voluerit mori. nō tū cum
societate sanctaz psonaz. s; sol' voluit porta
re onus. Rō. q; si aliqua psona sc̄ta z inocēs
cum eo fuisset mortua. dixissent aliqui infide-
les q; sua passio nō fuisset sufficiens. Jmo fuis-
set necessariū q; tal' sanct' cū eo fuisset mortu'
Jō ad expellendū istū errorē sol' voluit mori
cū latronib'. de q̄b' nulla fuisse h'mōi suspitō
seu error. Jō in nocte passionis qñ debuit ca-
pia iudeis. obtulit se eis dicēs. Quē queris.
At illi. Jesum nazarenū. Et ille. Ego sum.
Et p̄cipiēs eis ait. Si q̄ me queris. sinite hōs
abire. Job. xij. Sol' voluit pati. oñdens q;
sua passio fuit p̄cium sufficiens z supabūdans
z fuit cōpleta p̄phia. Isa. lxiij. Torcular calca-
ui sol'. z d' gentib' nō est vir mecū. Torcular
fuit sancta crux. vbi calcatur fuit racemū hu-
manitatis. z vinū sanguis effusum cū sberf-
bus. corona spinaz. clavis. zc. Et de gētib'
nō est vir mecū. s. a p̄tute. sanct' z iust'. Nō est
vir mecū. s; sol' voluit pati. Ecce finem vite
xpi. s; pncipiū vite sue glōse fuit diuersū. q̄a
ipō nato omēs innocētes illi' patrie de atti-
nētia de bēthleē mortui sunt. z ipē sol' eua-
si. Rō. q; licet fuisset redēpti p morte illam.

si voluisset. tñ adhuc indigebam' instructiōe
euāgelice doctrine ab ore ei'. Jte q; dixisset
infideles q; inuolūtariē fuisset mortu'. Jō no-
luit mori puer. s; i meliori etate voluit volun-
tariē mori. De h' moyses p̄phetas. z ē s̄l' figu-
ra xpi z p̄ceptū iudeis. dixit. Nō coques edū
in lacte m̄fis sue. Exo. xxxij. Iudei vt rudes
exponūt ad lram zc. ac si de' fecisset se eorum
coquinariū. s; est s̄bū. p̄phie. z dirigit herodē
regi. Nō coques. s. p anticipationem mortis
edū. i. xpm. in lacte matris sue. s. puer' p̄uuluz
lactentē. Istud verbū ter replicat a Moysē
scz Exo. xxxij. z xxxij. Et Deut. xxiij. Et ter
pposuit Herodes occidere puer' ihm. s; de'
impediuit. Primo in ei' natiuitate qñ audis
miraculis de claritate noctis. de pastozibus
de aialib'. de angelis in aere cantantibus. co-
gitauit ipm occidere. s; nō fuit ausus timens
insultū. q; erat nou'. Scdo in aduentu re-
gum oriētis q̄rentiū z dicentiū. Ubi est q̄ nā-
tus est rex iudeoz. tūc etiā pposuit ipm occi-
dere s; nō potuit. q; filij sui insurrexerūt eū
z in illis occupat'. zc. Tercio qñ fuit q̄dra-
gesimo die p̄ntat' i templū i hierlm. vbi erat
herodes. z sanct' simeon z anna p̄phetissa oi-
bus p̄phetabāt q; ille erat rex messias. Logi-
tate q; ista s̄ba venerūt ad aures herodis. et
tūc herodes voluit eū occidere. S; angel' i
somis apparuit Joseph dicēs. Accipe pue-
rum z m̄rem ei' z fuge in egyptū. Tūc alij pu-
eri fuerūt occisi. z xps euasit p fugā. Ideo dē
thema. Pueros pcusserūt gladio. z euasi ego
sol'. Istud thema tāgit duas materias. Pri-
mo de morte innocentū p̄ciosa. cū dē. Pue-
ros pcusserūt gladio. Scdo de fuga xpi s;
tuosa. cū dē. Et euasi ego solus. Solū pdica-
bo de p̄ma materia. s. de morte innocentū.
de q; inueni tres rōnes siue causas. Prima ex
pte xpi. Scda ex pte herodis. Tertia ex pte iude-
ozum. Si em mors istoꝝ pueroz causa seu
rō sumit ex pte xpi. venit p obediētiā copio-
sam. Ex pte herodis venit p maliciā veneno-
sam. Ex pte iudeoz venit p duriciā malicio-
sam. Dico p̄mo q; zc. fundat sic. In tota vi-
ta sua voluit deo patri obedire in quantū hō.
suando oia p̄cepta legis veteris vsq; ad mor-
tem. Rō. ad complendū eā. q; sicut fuit ini-
tium noue legis. ita fuit cōplementū veteris.
Jō voluit suare vtrūq;. q; sic sol est initium
diei z finis noctis. Practice. Ita xps fuit ter-
minus siue finis. vt dicunt omnes doctores.
Quētas xpi. Ego sū alpha z ω. p̄m' z nouiss'

De innocentibus

mus. pncipiū z finis. **Apo. vi.** Nota. sic em̄ i nro alphabeto pma lra ē a. z vltia est z. In al phabeto iudeoz pma lra est aleph. vltia tau. Ita i greco alphabeto pma lra est alpha. et vltia ω. **Jo. dr.** Ego sum alpha. i. pncipiū no ue legi. z o. i. finis veteri legi. **Jo. moztuo xpo moztua ē lex moſayca. Et reſurgēdo reſurre xit lex noua. Auētas.** Nolite putare qm̄ ve ni ſoluere legē aut pphas. Nō veni ſoluere ſed adimplere. Amē q̄ppe dico vob̄ donec trāſe at celū z tra. iora vniānt vniāper n̄ pteribit a legē donec oia fiāt. **Dat.** **Nota celū.** Celū p̄tinēs ſecreta celeſtia ē aīa xpi. terra corpus. Celū z terra trāſierūt i morte xpi. qm̄ aīa cuz diuitate trāſiuit ad limbū. z corp⁹ ad ſepulch rūc lex moſi trāſiuit quā xps ſuauit. nec ali qd̄ pceptū dimiſit. **Dō** inē alia pcepta erat vni de p̄mitiis offerēdis. Verbi gr̄a. q̄ habe bāt agrū. tpe meſſis colligebāt p̄mas ſpicas albas. z ponebāt i canistroz offerēbāt ea deo i tēplo. **Idē** de p̄mis racemis matur. et de alijs fructibz ſuit pceptū. Cū intrauerit terrā quā dñs dē tu datur⁹ eſt tibi poſſidendam z obtriuert eā atqz habitauerit i illa. tolles cū ctis frugibz tuis p̄mitias z ponas i cartallo pgeſqz ad locū quē dñs dō tu elegerit. vt ibi innocēt nomē ei⁹. **Deut. xxv.** **Doc** ſit ſuit pceptū z figura d̄ xpo. **In** q̄tū eſt pceptū eſt vbum dei ad pl̄miſit. **In** q̄tū eſt figura ē verbum dei ad filiū d̄. **Cū**qz itrauerit terram quā intrauit die icarnatōis. z obtriuert eaz atqz habitauerit. ſ. naſcēdo. **Tolles** d̄ cunctis frugibz tuis. fruct⁹ q̄s xpus expectabat erant martyres z doctores. p̄ſſores. ſ. gies. penitē tes. p̄tinētes. z innocētes. q̄ ſueſt inumerabi les. **In** tū q̄ iohes q̄ vidit dixit. **Vidi** turbā magnā quā diuſerare nemo poſat. **Apo. viij.** **P**̄mitie at̄ iſtoz fructū ſueſt ſeti innocen tes. q̄s xps obtulit dō p̄zi d̄ fructibz ſui agri. ſ. z h̄ mūdū. **Ecce** p̄ma rō ſue cauſa moztis i nocentū ex pte xpi. ſ. obediētia copioſa. ſuan do pceptū p̄zis. z p̄ledop̄ham. **Sed** nota cū dr̄. **Et** ponas i cartallo. i. i canistro. **Et** nū qd̄ tū valeret aliud vas. non. p̄pter figuram. **Cartall⁹** ei figurabat limbū inferni ſctōzpa trum. ibi innocētes fuerūt poſiti. xxxij. ānis. poſt paſſionē xpi i die aſceſſionis obtulit i tēplo padifi p̄mitias dō p̄zi. **Jo. dr.** pergeſqz ad locū. zc. **De** h̄ auētas noui teſtamēti. **Dy** empei ſunt ex oibz. ſ. ſctis futur⁹. p̄mitie deoz agno. z i ore ipoz nō eſt inuent⁹ z mēdaciū. **Sine** macula ei ſūt aīa thronū dei. **Apo. xliij.**

Nota qm̄ dr̄. **In** ore eoz nō eſt inuentū mēdaci ſum. **Que** mēdatio eſt iſta. cū ipi nūqz ſuerit locuti. **Nō** dicere mēdaciū i adult⁹ loq̄ntibz ē virt⁹. ſ. i puer⁹ nōdū loq̄ntibz. q̄ virtus eſt. **Rū**deo q̄ i h̄ mō nō ſueſt locutus. ſ. i cartallo. id eſt i limbo. **Logite** h̄ qm̄ illi ſcti p̄zes vide rūt ſimul venire tot pueros zc. **Et** interroga bāt eos vñ veniebāt. zc. **Pueri** icēperūt loq. zc. dixerūt eis cām moztis eoz. q̄ p̄pter xpm̄ vez meſſiā nati. **Logitate** quale gaudiū ſu it ſanctis patribz. **Logitate** moyses q̄ p̄phe tauerat de iſtis p̄mitiis ponendis i cartallo. quō ſuit gaudiū qm̄ vidit ſuā p̄phetiā cōple tam. **Et** qz pueri dixerūt purā veritatē. ideo dr̄. **In** ore eoz nō eſt inuentū mēdaciū. **Itē** dr̄. **Sine** macula em̄ ſunt. ſ. mō i paradifo aī thronū dei. **Nota** qz pueri qm̄ naſcuntur. de lege cōmuni naſcunt cum duabus maculis ſ. cū macula culpe. q̄ a theologis dr̄ pctm̄ originale. z cū macula pene. ſ. ignorātia. q̄ eſt pena peccati originalis. **Dicat** qd̄ ſit peccatū originale. ſ. ſi iſta villa feciſſet imaginem de auro vel argēto. vt ponat i tēplo. z dū por tat cadit i luto. zc. **Aīa** homis eſt p̄riſſima imago dei. pulcra intm̄ q̄ ſi poſſet videri. zc. **de** vt bon⁹ argētari⁹ fecit eam vt ponat i tem plo padifi. ſ. cadit i luto generatōis hūane. i vtero m̄ris vbi creat z inſundit. ibi reci pit maculā ſine culpa ſua. z niſi lauetur p̄ ba ptiſmū. nō intrat tēplū padifi. ſ. qz nō eſt cul pa ſui. ideo nō habebit penam. **Ecce** quid eſt pctm̄ originale. **Jo. dr̄** ſcriptura. **Quid** eſt h̄o. vt immaculat⁹ ſit. ſ. ſine pctō originali. z vt iſtus appareat nat⁹ d̄ muliere. **Job. xv.** **Secū** da macula eſt pena. ſ. ignorātia. qz pueri quado naſcunt nullā h̄nt ſciam. aīalia autē z aues qm̄ naſcunt. iam h̄nt ſciam ſuā z iudiciam. vt pull⁹ ſtatim natus ſcit eligere grana milij ſine panis inter perlas ſi apponant. **Itē** agnus vlt capriolus nouit nat⁹ ſtatim inuenit vbera. z puer nihil. **Itē** i clamore cognoscit m̄tem. z puer nihil. **Itē** pulluſi videt miluū. z agn⁹ lupum. ſtatim cognoscūt q̄ ſunt inimici ſui. puer nihil. **Jo. p̄hs** coactus eſt dicere. qz aīa i pncipio ſue creatōis eſt tanqz tabula raſa i qua nihil eſt depictū. **Ab** iſtis duabz macul pueri iſti innocētes p̄ martyriū ſuerūt mun dati. licet eis diſplicuerit. ſic mundātur ab eadē pueri i baptiſmo. ſ. diſpliceat eis. ſ. i ſide parentū purificant. **Pl⁹** purificat bapti ſmus ſanguis. qz aq̄. qz nō ſolū purificat aīam nō tñ vt ſiat feſtum. purificabātur em̄. i ſide

Sermo

parentū. s. xpi. in cuius noie occidebāt / r matrē
 eccie. **N**i sūt q̄ venerūt ex maḡ tribulatōe / r la-
 uerūt stolas suas / r dealbauerūt eas i sanguie
 agni. Apo. viij. qz frute passiōis xpi purifica-
 ti sūt. **N**re mūdant a culpa ignorātie / qz stati-
 aiab sepatis p̄ martyriū infusa / r data fuit
 eis tāta scia de phia / r theologia / pl̄ q̄ habu-
 erit aliqs mgr̄ seu doctor vnq̄ i hac vita. **L**z
 nō stati habuerūt glam. habuerūt tamē sciam.
Dicat silicudo d̄ tacea febrida sub cappa ab-
 scōdita. nō clarescit. Ita d̄ aiab sub carne ab-
 scōditis. s. a carne extus seu sepatis hāt tāta
 sciam. **B**rego. Quid ē qd̄ nō videāt q̄ vidēre
 oia vidēt. **E**cce qre d̄r. **S**ine macla em̄ sunt
 scz culpe / r ignorātie. **S**cōda rō seu cā mo-
 ris scōz innocētū ex pte herodis fuit mali-
 cia venenosa. **Q**ū ei audiuit xpm̄ natū fuisse
 r miracula / r reges oriēt. timuit ne plus in-
 saltaret d̄ eū / r cogitauit euz occidere. **E**t qz
 ipm̄ nesciebat determinate occidit innocētes
Ecce malicia venenosa. **F**ūdat sic p̄ phiaz
 moralē / r theologia diuinalē. **R**egula est q̄ idē
 act̄ respectu diuersaz cāz ē virtuosus / r vici-
 osus / bon̄ / r mal̄. **S**ic cū iuueculē paup̄i ele-
 mosina mittit a dño pio p̄ malū seruū / r lubri-
 cum / q̄ occasiōe illi elemosyne peccat cum ea
Illa elemosyna hz duas p̄rias cās / bona / r v-
 tuosa ex pte dñi / mala / r viciosa ex pte sui. **D**e
 in pposito iuuecula gratiosa erat gēs iudai-
 ca / r paup̄cula de bonis / r sc̄tis psonis. **E**t do-
 min̄. **I**hs d̄ mēsa gl̄e voluit mittere elemosy-
 nam sibi vnū manipulū denarioz. s. m̄ltitu-
 dinē scōz innocētū quā misit p̄ suū lubricū
 scz herodē. **I**ntētiō xpi fuit bona vt abunda-
 ret i sc̄tis. rē. **I**ntētiō aut̄ herodis m̄ltri ma-
 la. qz vt corrupet eū / r tyrānice occidret. **I**do
 d̄r euāgelii. **H**erodes mittēs occidit oēs pu-
 eros q̄ erāt i berbleē / r i oibz finibz ei⁹ a bima-
 tu / r infra. **D**at. iij. **D**icat practica. **F**m̄ q̄ rati-
 onabilis p̄t cogitari quō sc̄m̄ fuit. **H**erodes
 vocauit gētes armoz q̄s tenebat / qz nōdum
 reputabat se secuz. **D**icēs eis. **J**a audiuitis d̄
 isto puero nato. / r murmurat q̄ est rex isrl̄. **T**i-
 meo q̄ vna die popul⁹ insurgat d̄ me / r d̄ vos
 rē. mal⁹ rex / r mali m̄ltri dixerūt. **E**rgo moria
 rui ille puer. **D**ixit herodes. **N**ō possuz scire
 vbi est. **D**ñi tñ scio q̄ est i berbleē nat⁹. **I**deo ibi
 est vel in locis vicinis. **J**ō cogitauit vt oīes
 pueri illi p̄zie interficiant. **E**t m̄ltri. **B**onuz
 est. **S**z quō fiet ne popul⁹ se auiser. ne abscon-
 dat pueros filios. **D**ixit herodes. **N**ō optz
 q̄ sic secretū / r ordinauit talit̄ q̄ eodē diez bo-

ra interficerēt. **C**ogitate q̄ sub aliq̄ colore. **E**t
 dixit herodes. **N**ō inuenio aliū modū / nisi q̄ si
 cut octavian⁹ ipator mādauit describi omēs
 magnos vt soluerēt vnū denariū d̄ argento
 sic / r ego ordiabo q̄si volēs scire q̄ pueri sint
 in terra / nolēs q̄ aliqd̄ soluāt ne forte abscon-
 dant. **I**mo dicet q̄ dabo eis strenas. / r sic fuit
 ordinatū. **I**ta fuit p̄conisatū i terra berbleez.
 q̄ tali die / r tali hora oēs pueri fuissent p̄gre-
 gati i platea. / r ita fuit. **E**t hoies armoz posu-
 erūt se i angul⁹ plateaz / ne aliqs p̄ aut m̄ cū
 filijs possent fugere. **V**l si vellēt se defende q̄ i-
 terficerēt / r q̄libet m̄ leta portabat vl mitte-
 bat p̄ nutrice suū filiū sperās strenas h̄ze. eti-
 am forte elenodia. **D**icat d̄ crudeli filiz oc-
 cisiōe innocētū. **D**icebāt aliq̄. nō est fil⁹ / s. si-
 lia volēs filiū saluare a morte. **A**lie absconde-
 bāt ne etiaz p̄derēt. **D**einde p̄q̄rebāt domos
 si inuenirēt p̄ tecas / r iterficiebāt pueros. tot
 innocētes occiderūt q̄ innumerabiles q̄si fue-
 rūt. **P**arētes s̄o vidētes tot gētes armoz nō
 poterāt resistere. **A**liq̄ volētes defendere fili-
 os mortui fuerūt cū ipis. **E**cce ista effusio san-
 guinis scōz innocētū quē fuit sc̄a ex crudelita-
 te herodis. **D**e h̄ p̄phauerat hieremias dicēs
Vox i rama. i. i excelsō. audita ē. **P**lorat⁹ / r vlti-
 latus mul̄. **R**achel plorās filios suos. / r nō
 luir solari. qz n̄ sūt. **D**icē. xxxij. **E**t allegatur
Dat. ij. **C**ogitate q̄ lamētatiōes / r flet⁹ erāt i
 locis illi⁹ p̄zie. **D**iceret aliqs. qre d̄r. **R**achel
 plorās. rē. qz nō fuerūt filij rachel / s. lye. que fu-
 it m̄ tribu iude. **D**uas r̄siones dabo. vnā lfa-
 lem. aliā allegoricā. **F**alis est. qz rachel
 it sepulta iuxta berbleē / r qz erat sc̄a reputa-
 bat m̄ tribu iude / r patrona / vt bt̄a eulalia
 tuchie. **J**ō d̄r. rachel plo. rē. **A**llegoicē rach-
 el. i. visum p̄ncipiū. / r s̄gt sc̄dam xpi vxorem.
Prima fuit synagoga. s. vt putana x̄p̄z abne-
 gavit p̄ bentosina. **S**cōda ē sc̄a m̄ eccia. **L**ya
 lipa s̄gt synagoga. **R**achel pulcra ecclesiam.
Rachel. i. eccia plorās filios suos. **I**deo ho
 die dimittit cār̄ leticie. s. **B**la in excelsis. **T**e
 deū laudam. **A**lla. / r noluit solari. qz nō sūt
 nec in h̄ mūdo. nec i gl̄a. qz. xxxij. **A**n̄is stete-
 runt i limbo. **J**ō cessant canē leticie. **J**ō hie-
 remias q̄i solado dicebat. **Q**uiescat vox tua
 a ploratu. / r oculi tui a lachrymis. qz est mer-
 ces op̄i tuo ait dñs oipotēs. / r reuertentur d̄
 terra inimici. / r est spes nouissimis tuis ait dñs
Et reuertent filij tui ad terminos suos. **D**ie
 re. xxxij. **L**imbo d̄r loc⁹ inimici. **I**deo quia ip̄e
 pcurauit illum locū. **M**oraliter habetis

De Innocentibus

Exemplū i dicta auertate q̄ filij sūt flēdi i mor-
te. z q̄ nō Rachel. i. ecclia plorat filios q̄a nō
sunt. s. i. glia. Ita qm̄ moriūt filij q̄ nō intrāt i
celū. sic pueri nō baptizati. q̄ ex culpa parētū
moriunt. aliquoties ex culpa p̄ris q̄ male tra-
ctat vt orē gravidā. vl̄ ip̄i m̄ris grauide que
tripudiādo vl̄ equitādo. vl̄ pctm̄ absconden-
do fecit abortiuū. illi sunt flēdi. z i iudicio pe-
sent iusticiā a dō zc. **Ite flēdi sunt filij filie**
adulti. z filij z filie male viter. ribaldi. ruffato
res. zc. qz illi nō intrāt i celū. s. z ad furem in-
ferni. S. z in morte filioz innocentū post ba-
p̄tismū. mar̄ festū deberet fieri q̄ in nuptijs.
Dicat de dño q̄ in morte p̄mogeniti gaudēs
vestit̄ de scarlata. iō zc. Iō apl̄s. Nolimus
vos ignorare d̄ dormiētibz. vt n̄ p̄ristem̄ sic
ceteri q̄ spem nō hnt. i. Thez. iij. Tertia
rō est. Ex pte iudeoz. s. parentū pueroz. fuit
duricia malignosa. Fundat sic ista rō. Deus
h̄z istud in sua p̄uidencia q̄ nunqm̄ dimittat
pctm̄ impunitū. qz vel punit in h̄ mundo. vl̄
in alio mūdo. vel in vtroz. Sicut enim nō
dimittit aliqd̄ bonū irem uneratū. qz vl̄ hic
vel in alio mūdo. vl̄ vtrozqz remunerat. Et
dicūt doctores q̄ in p̄nitionibz p̄n̄a corre-
sponder culpe. Aug. De p̄nia tua pctm̄ tuū
accusa. Verbi gra. Si doles caput. cogita q̄
p̄ caput peccasti supbiendo vel vane oznan-
do crines. zc. qz p̄ q̄s peccat p̄h̄ z torquet.
Sap. xj. Idem si p̄ oculos vidēdo vane tor-
ue ex odio vel inuidia. vel p̄ nares. zc. De pe-
nitēcia tua vel de p̄na tua pctm̄ tuū accusa.
Si in facie cogita q̄ ex pictur. Dicat d̄ illa
nobili muliere que effecta fuit leprosa. Item
de alia que habuit cancrū in vberibz q̄ offen-
debat. z mortua ē. Patet q̄ fm̄ culpā de d̄at
penā. Dicat exemplū de rege Adonibezzech
supbissimo. q̄ sibi subijciebat reges mltos. q̄a
tūc quelibet ciuitas habebat regem sicut mo-
do ep̄m. z scindebat eis manū z pedes. et sine
manibz z pedibz faciebat eos comedē sub mē-
sa cum canibz p̄h̄ciēdo ossa. z qm̄ se p̄cutiebāt
p̄pter ossa ip̄e ridebat. Ecce q̄lis crudelitas.
Lū aut̄ semel intrasset plūm d̄ plūm israel.
p̄cussus fuit. z pdidit manū z pedes. Et dixit
p̄cussoribz. Anteq̄ interficiatis me audite
modicū. z dixit. Septuaginta reges ampu-
tatis manū ac pedum summitatibz collige-
bant sub mensa mea ciboz rleiq̄as. sicut secti.
ita reddidit mihi dñs iudic. j. Per q̄ q̄s pec-
cat. zc. Patet regla. zc. Ad p̄positū videā-
mus p̄res z m̄res innocentuz in q̄ peccauerūt

d̄ deuz. **None in h̄ q̄ noluerit hospitiū recipere**
gine gūidā. nec Joseph sp̄sum. nec etiā p̄
natiuitate visis tot miracul̄ voluerūt recipere
filij dei z m̄sem z Joseph. ne herodi regi dis-
plicerēt. Iō de p̄uocauit d̄ eos herodem. zc.
qz p̄ que q̄s peccat. p̄ hec z torq̄t. Et fuit cō-
plerappbia. Dzee. ix. Ipsi intrauerunt ad be-
elphégor. i. ad herodē. i. deuorantem. z ab alie
nari sunt. s. a rege suo in d̄fusione. Qd̄ z si enu-
trierit filios suos. absqz liberz eos faciā i bo-
minibus. Si dicat dño qm̄ erit h̄. Rspōdet
De eis cum recessero ab eis. s. fugiēs in egyptum
z d̄oralit̄ habetis h̄ doctrinam z in-
structionē ne cōplacētis creature d̄ deū. q̄a
als de p̄uocabit d̄ vos dñm. Iō pauci diu-
durant in amore dñoz. qz d̄ deū zc. Idem d̄
muliere complacēte viro p̄tra deū. Deus p̄
uocabit istū p̄tra eā. David. Qm̄ de d̄ dissipauit
ossā eoz q̄ homin̄. h̄ placēt. confusi sunt
qm̄ deus sp̄ruit eos. ps. liij. Nota duas pe-
nas quas de d̄at talibz q̄ hoibz placēt d̄ deū.
Prima. de d̄ dissipauit ossā eoz. s. diuitias. ho-
nores. z officia. que sustinet̄. Scda. d̄ fusio
scz in morte. quia nihil obtinent a deo. Ter-
tia. qz in iudicio particulari vel generali ta-
les despiciunt a deo z sanctis. zc. S. z est h̄ q̄
stio. Diceret aliqd̄ subtilis. Et q̄ iusticia dei
fit. ex peccatis parentū punire filios. Et nū
qd̄ d̄ scriptura. Filij nō portabit iniquitatem
p̄tris. z p̄ter nō portabit iniquitatem filij.
Ezech. xxiij. R̄deō q̄ patres fuerūt puniri.
z non filij. Primop̄pter crepicoz d̄m̄ de morte
filioz. Scdo. qz multi p̄res volentes filios
defendere mortui sunt vel fuerūt. z damnati
ex eoz peccatis. filij autem non fuerūt puni-
ti. Declarat p̄ similitudinem de male induto
cui rex motus cōpassione facit dilacerare illā
malā tunicā quā portat. vt post induat eū de
serico vel de auro. licet displicat sibi z triste
tur qm̄ tunica dilacerat. tū qm̄ videt se optiē
durum gaudet. nunqd̄ dicit̄ h̄ p̄nitio. Ita
est de carne. Non est nisi vn̄ facē. sed post in-
duti sunt scarlata glorie. Ideo nō filij dicunt
tur puniri. s. z patres. Iō apl̄s. Dportz corru-
pibile h̄ induere incorruptionem. et mortu-
le h̄ induere immortalitatez. i. Coz. xv. Vel
de rege qui facit destrunere domuz ruinofam
rustico. z post dat sibi castrum. nō d̄ h̄ p̄ni-
tio. sed remuneratio. Idem de corporibz san-
ctorum innocentū. domus erat ruinofa q̄b̄
destructis p̄ martyriū dedit castrum paradī-
si in Christi ascensione. Ideo poterant di-

cere sancti innocentes. Scim⁹ qm̄ si terrestri⁹
dom⁹ nra h⁹ habitacōis dissoluat⁹ q⁹ edifica-
tionē ex deo hē⁹ domū nō manufactā eter-
nam in cel. ij. *Loz. v.*

De sancto Thoma cantuariensi

Ubi ego sum illic

Ubi ego sum illic et mister me⁹ erit. *Joh. xij.* De tribus
sanctis vocatis h⁹ noīne thoma fit
festū in ecclesia dei. Et p⁹mo de brō aplo Tho-
ma añ natiuitatē dñi. de scdo thoma q⁹ d⁹ de
cantuaria. q⁹ fuit archieps ciuitatē de cātua-
ria in anglia. fit festū hodie q⁹ est q̄nta dies p⁹
natiuitatē dñi. De tertio q⁹ d⁹ bea⁹ Thomas
de aq̄no ordinis nri frat⁹ pdicator⁹ fit festū i
pncipio martij. Ideo non intelligatis q⁹ isti
tres sint vn⁹ et idē thomas. Et de isto de quo
facim⁹ hodie festū dicit christus in themate.
Ubi ego sum illic et mister me⁹ erit. Pro cu-
ius declaratione sciendū q⁹ doctrina est com-
munis in sancta theologia. q⁹ xps ad huc in
vtero virginis existēs etiā in instāti sue con-
ceptionis habuit tantā grām et bñdictionē
tantā glām et fruitionē quantā h⁹ hodie i ce-
lo. Non cogiteris q⁹ beata trinitas dederit g⁹
riam. sapiam. sanctitatē. et benedictionē xpo
sicut nobis datur gradatim et paulatim. **Dic**
Beda. q⁹ nemo repente fit summus. sed gra-
datim ascendendo cōtinuando bonam vitā
et virtuosam. S⁹ dñs Ihs xps repente fact⁹
fuit summus. quia sancta trinitas in instāti
sue conceptionis dedit sibi summū gradum
sanctitatis et glie. Hoc potest exemplo decla-
rari. Et fundatur p regulā phie. **Dicit phis**
in libro de causis. q⁹ omne agens pfectū ne-
cessario habet p⁹tes p⁹rior⁹ effectū p⁹ducti-
uias. Verbi grā. Ignis est agens pfectum
in multis effectib⁹. q⁹ calefacit. illuminat. de-
coquit. liquefacit metalla. icinerat ligna. Nō
necessario oportet q⁹ habeat p⁹tes istorum
effectū p⁹ductiuias. s. calozē. claritatē. actiui-
tatē. et c. Etiaz potest declarari regula in istis
mūdānis. Si rex pstituit vnū vicariū vl⁹ gu-
bernatorē ille gubernator d⁹ agens. q⁹ habz
pseruare cōitatē in iusticia et pace. Cōseruare
et custodire et defendere ab inimicis. ad istos
effectus pducēdos optet eū hēre p⁹tes taliū
effectū p⁹ductiuias. s. potentiā seu potestates
regiā. s. iudicandi. corrigendi. pcorrigendi. p
conifandi. et sic de similib⁹. Idem in pposito
Sancta theologia dicit. q⁹ xps in instāti sue
pceptionis fuit pstituit⁹ et factus pncipium et

causa illuminationis mundi. iustificationis
peccator⁹. sanctificationis animar⁹. redēptio-
nis et glificationis. Nō ē⁹ em̄ habebat illumia-
re mundū. de virtute fidei et secretis. et gloria
paradis. de pena inferni. et purgatorij. d⁹ lym-
bo pueroz et sanctor⁹ patz. **Quid credēdum**
q⁹ d⁹ siendū. q⁹ d⁹ sperandū. **Item alius effectus**
ad eum p⁹tinens tanq⁹ pncipium cause iusti-
ficando peccatores. remittēdo peccata. **Item**
sanctificādi animas. gratias. sanctitates. vi-
tam spūalem. et finaliter gloriā eternā. **Au-**
ctoritas. Vos estis in xpo ihu q⁹ fact⁹ est nob⁹
sapiētia a deo et iusticia et sanctificatio et redē-
ptio. i. *Loz. i.* **Nota cum d⁹ qui factus est et**
Inquantū de⁹ non est factus s⁹ factor. Fili-
us a patre solo est. non creatus nec factus s⁹
genitus. **Sed loquitur de incarnatione in q⁹**
factus est nobis pncipium effectiui sapiētie
quantū ad fidem. et iusticie quantū ad iustifi-
cationem pctoz. et sic de alijs. **Et q⁹ in instā-**
ti pceptionis factus est nobis pncipium cau-
sa taliū effectiui. g⁹ necessariū erat vt h⁹ret p⁹tes
res. p⁹ductiuias taliū effectiui. s. sapiam. poten-
tiam. et gloriā. et c. **Siam aut⁹ habuit in aima**
statim in instāti sue cōceptionis. et merebat
etiam habere in corpe. sed disp⁹atiue fuit re-
tenta in aia. q⁹ adhuc habebat facere op⁹ no-
stre redēptiois in corpe. **Ideo Isa. lxij.** **Di-**
cite filie syon. Ecce saluator tuus venit. ecce
merces ei⁹ cum eo. et opus illi⁹ corā illo. **Nota**
dicite. s. vos pdicatores filie syon. i. eccleie vel
anime deuote et cōtemplatiue. **Ecce saluator**
tuus venit. ecce merces ei⁹ cū eo. **Declaret p**
strarietate de opib⁹ mūdānis. q⁹ si cōducit
opantes vel laborantes p⁹mo op⁹ est cum la-
boratorib⁹ facere p⁹ciū siue merces vel sala-
rium. et ponere cū eis vel coram eis. et nō vsq⁹
ad sero soluunt. **Non sic in xpo opante opus**
nre redēptionis. q⁹ opus ei⁹. s. glia cum eo
erat ab instāti pceptionis. s. op⁹ illi⁹. s. passi-
onis ex quo ope debuit seq⁹ effect⁹ nre saluati-
onis corā illo fuit in puncto pceptionis. q⁹ tūc
deus pater aperuit sibi libz p⁹destinatōis di-
cens. **Fili ecce q⁹ sunt sancti in limbo. et quot**
anime in purgatorio. et nunq⁹ poterūt celuz
intrare nisi p⁹ vestrā passionem et mortē dolo-
rosam. vultis eam sustinere. **Respondit Pla-**
cet mihi. ecce opus illius corā illo. **Item ondit**
sibi pueros innocentes q⁹ sola xpi passionis
p⁹te saluant sine p⁹ris meritis. **Item de pe-**
nitentib⁹. q⁹ nulla p⁹ia fuisz sufficiens ad glo-
riam nisi ex xpi passione. **Item de martyrib⁹**

De sancto thoma cantuariensi

Fili vult vos ieiunare. capi. ligari. vapulari. spinis coronari. vt oēs vob credētes obe- diētes habeāt glām. **Rūdit.** Placet. ecce op^o ei^o corā eo. s; merces. s. glā paradisi quā datur^o est bonis iā erat cū eo. **Ecce qre dicit.** **Dicite si** lie syon. **Ecce saluator tu^o venit.** et incepit via in die sue pceptōis. **Pt^o g̃** ha doctrina theo- logoz q^o xps i instāti sue pceptōis habuit tā tam sciam. grām. virtutē. sanctitatē. et gloriā quantā bz mō in celo. **Jō dicit i themate.** **Ubi** ego sum illic et mister me^o erit. **Hō loquit de** hierlm vbi tūc erat corpaliē in mēsa cū esset i cena dñi. qz modica pmissio esset illa. **Hō dicit** vbi ego ero. qz iā habebat glām. **Jō dicit.** vbi ego sum illic et mister me^o erit. **Pt^o tbe.** **Nota** itez vbi ego sum. illic. qz nō erit mecū i carbe- dra. qz null^o est sibi eqlis in glā. **S; illic. s. i** ordine. rē. erit et mister me^o beat^o **Tho.** **Nota** ad h̃ qnq; declaratōes morales fm q^o beat^o **Thomas** xpo sedule mistrauit in h̃ mō so- ta aīa et corpe

Primo fideliter p obedientiam

Secundo humiliter p pniā.

Tertio vtiliter p misericordiam

Quarto prudēter p diligētiam.

Quinto stabiliter p patientiā

Dico pmo rē. omni tēpe etiā puer. **P**uer fidel^o xpo nihil faciēs qd cognosceret esse tra pce- ptū dei. **D**icas quō ppter suā sanctitatē vite et honestatē puer fatōis et sciam erat multum fa- mosus in anglia. ppter qd mortuo archiepo de cantuaria. fact^o fuit archieps. et est digni- tas pinguisima. valet. lxx. milia francos an- nuatum. **C**ogitate quot cōpetitores habebat talis dignitas. s; sup omnes sanct^o **Thomas** fuit elect^o. et p̃sentata sibi electōe renunciauit cum instrumēto publico. **E**lectores vero re- currerūt ad papā. et papa cōfirmavit eum. q̃ renunciauit. **E**t papa coegit eum per senten- tiam excoicationis. et tūc flens acceptavit ne deo displiceret. **E**t post modicū tps. videns tantū on^o de ratōe reddenda de animab; rē. venit ad papā **Alexandrū** supplicans sibi vt acceptaret renūciationem. et tūc fecit q^o papā acceptavit. et ad sui petitionē dedit sibi habi- tum beati **Bēdicitū**. et cū staret in quodā mo- nasterio et null^o inueniret sufficiēs p archiepi- scopo. itez coact^o p papā habuit reassumere on^o. et p̃t dicere. **S**ic nos existimet homo vt mistros xpi et dispēatores misteriorū dei. nō mundi. nō diaboli. **S**equit^o h̃ iam q̃rit inter dispēatores. vt fidelis qd inueniat. **L**oz.

iiij. vt se; intrēt p portā et coacte. qz alio infido- les sunt. **S**ic ille q^o vsurpat sibi dñum regi- um sine scitu regis faciēs se gubernatores. insti- del^o est ipse et eū manutinentes. **D**e de illo q^o mergit se ad dignitatē et plātōz et curā aīarū. **D**ic beat^o **Tho.** q^o q̃tūcūq; sit dign^o sanct^o et iust^o hōsi penierit bñficiū cū cura et symonia- cus. **R**ō. qz p̃sumit se dignū. et ecce temeritat^o et p̃sumptio. et efficit indign^o. vt reputat se in- dignū. iō nō d; petere. **J**ō p̃cludit sc̃tus tho- mas q^o nullo mō bñficiū cū cura potest peri- **B**ñficiū aut sine cura pōt hō petere. si alit nō bz vñ viuat hō. **P**atet in sc̃da sc̃de. q. c. **S**ed mō q̃libet ingerit se vel precib; vel donis rē.

Jō dicunt infideles. qz sine voluntate dñi **L**egit^o de impatorib; romanis **Julij** cesa- ris q^o fecerūt legēne aliq; sine licētia impera- toris recipet nomen regis. nec auderet vllō modo. **E**t istā legē allegauerūt indei **J** xpm pylato dicētes. **S**i hūc dimittis. nō es ami- cus cesaris. **O**m̃is qui se regē facit. tradidit cesari. **J**oh. xij. **I**stā legē facit xpus impator celi et terre ne aliq; p̃curet sibi nomē p̃ncipis.

Prelat^o em̃ d; p̃nceps ecclie. **D**icit enim lex. **A**cc quisq; sumat sibi honozē. s. p̃lationis. s; q^o vocat a deo tanq; aaron. **S**ic et xps nō se- metipm clarificauit vt pontifex fieret. s; q^o lo- cur^o est ad eū. **F**ili^o me^o es tu. ego hodie genui te. ad **Deb. v.** **C**ōtra oppositū faciētes d; tps **J**pi regnauerūt et ñ ex me. p̃ncipes extiterūt et nō cognoui. **A**uz suū et argentū suū fecerūt sibi idola vt interirēt. **D**zee. xij. **E**cce infide- litas. **I**deo xps p̃uidens tps qd mō tenem^o. dicit **P**etro. **Q**uis putas est fidelis. s. dispen- sator et prudens. quem p̃stituit dñs sup fami- liam suā. vt det illis in tpe tritici mensuram. **L**u. xij. **N**ota mensura tritici ē doctrina euā- gelica et sanctitas vite. **P**oterat r̃ndere beat^o **petr^o**. **I**ste est **thomas**. **J**ō xps in themate dicit. **U**bi ego sum. rē. **D**ico sc̃do q^o mistra- uit humiliter p pniā. **J**am anteq; esset plāt^o faciebat magnam penitentiā. sed maiorez se- cit post q̃ fuit platus. dicens intra se. **D**o- do habeo magnas occasiones peccādi ex ab- undantia diuitiaz. **I**deo modo est mihi ma- gis necessaria penitentiā. **I**ndutus est aspe- ro cilicio. et femozalia cilicina vsq; ad publi- ces. dormiebat super terram. ieiunabat. et sic macerabat corp^o suū. **M**agis indiget platus p̃niā q̃ aliq; quia nō habet maiorem prope se. **R**eligiosus et simplex cleric^o timet platus. rē. **D**e tali mistro d; tps. **A**mbulans in via im-

Sermo

maculata h mibi ministrabit. ad placitū meū
Ps. c. Quia em dicitur via immaculata qz sic ille q
 ambulat p via pnie dicitur immaculatus. sec d gu-
 losis ambulatibz p via humidā q cadūt i lu-
 to luxuri. Querit b. Tho. in qdlibet. An re-
 ligiosus factus eps teneat seruare ceremonias
 sua religionis. Determinatio sua est qz cerimo-
 nie icōpētibiles sue dignitati pnt dimitti. vt
 silentiū. Dicat de silentio religiosoz. Ad istud
 nō tenet eps. qz hz rñdere. zc. Factus eps tenet
 portare habitū sue religionis. sz ppe dignita-
 tem pōt portare cappā lōgiorē sz d ceremoniā
 que sunt cōpētibiles dignitati tenet ad eas.
 imo etiā decorat dignitatē nō comedere car-
 nes. non vti lineis ad carnē. De de ieiunijs
 ordiō. zc. z sic de alijs. multū decorat z ornāt
 z pficiūt dignitatē. qz licet ceremonie nō obli-
 gent ad mortale. tñ pseruāt a mortali. De ista
 via dicit David Beati immaculati in via q ambu-
 lant i lege dñi. ps. cxviii. Qualit fuitiū z mi-
 nisteriū beati Thome i pnia placuit deo. Di-
 cat miraculū de illo clerico sui epat. q nescie-
 bat nisi missam bte Marie quā dicebat sem-
 per. etiā in die natal. resurrectionis. zc. Quem
 sanctus Thomas p uauit missa ex sua ignoran-
 tia. q flens p tristitia. semel xgo apparuit sibi
 dicēs qz diceret archiepo qz stituerz sibi mis-
 sam. zc. Et ille. Dñā nō credet mibi. Et xgo.
 Dicat q amore illi. que fuit ciliciū quod in
 nocte deposuit. z inueniet i eo adhuc vnuz fi-
 lum de serico. z dabit tibi licentiā celebrandi
 zc. Et archieps de iure spēali ex diuina dispē-
 satione cessit sibi licentiā. Nul⁹ sacerdos fa-
 ciat de hō sequentiā. Ecce quō fuitiūz beati
Thome placebat dō. Di. tertio qz mīstra-
 uit vtilit p misericōdiam. sc. aie sue z pauperū re-
 creationē. Nā de redditibz paupibz expende-
 bat. qz solū necessitatē recipiebat. non dabat
 bistrionibz nec amicis. sz paupibz xpi. Scie-
 bat iam qz vidue indigētes erant in ciuitate.
 quot pupilli z paupes. Itē qz puelle ad mari-
 tandū. qz captiui ad redimendū. In his ex-
 pendebat reddit. nolebat aliqd recipere de oz-
 dinibz. nec de sigillo. Jā habebat suos nota-
 rios sub certo salario. mādans eis qz nihil re-
 ciperent. Itē quolibet die vltra elemosynas
 dabat ad comedendū. xij. paupibz xpi in chri-
 sti memoriā. aploz. quibz ipsemet seruebat
 in aliqua camera secreta. potat dicere paupi-
 bus. Quis maior est an qz ministrat. an qz recū-
 bit. Nōne qz recūbit. Lu. xxij. imo qz ministrat
 Hora qd vult dicere epm esse manumissorē

illius hois diuitis dñi nri Jhu xpi. q licz vo-
 luit viuere vt paup cū diues erat fm sūitates.
 qz dñi est tra z plenitudo. zc. Et in suo vltio
 testamēto p mortē firmato de bonis suis ec-
 clesiasticis dimisit platos manumissores z di-
 stributores. Sic nos. sz platos. existimet ho-
 mo vt mīstros xpi. z dispēfatores mīstriorū
 dei. j. Loz. iij. Dō nō cōplētes volūtātē te-
 stamētoris. nūqd dicerēt se pditores. zc. Itē
 manumissoribz dicit petr⁹. Pascite eū qz in vob
 est gregē dei. puidētes nō coacte sed spōtance
 fm deū. nō turpis lucrigrā. sz volūtarie. neqz
 vt dñantes in cleris. sz forma facti gregis ex
 aīo. z cū apparuerit pnceps pastoꝝ picipiat
 immarcessibile glē coronā. j. Pet. v. Nota
 qz sicut beatus Thomas dabat bona tpalia p
 deo. ita de⁹ dabit sibi grām in miracul facien-
 dis. Dicat miraculū de anicula fugiēte d ca-
 uea sciēte loq. scē Thomā adiua me. Quā
 cū nifus vellet cape clamauit. Sācte thoma
 adiua me. z subito mortu⁹ fuit nifus. z auis
 ad gabiam reuersa. Itē magis in psonis de-
 uotis. zc. claret miraculis. Diues est in omis
 qz inuocāt illū. Roz. r. Dicatur qto qz mī-
 nistravit prudēter p diligentia seruiedo. vili-
 tando epatum. corrigendo peccata notoria.
 cōcubinas. vsurarios. putanas. zc. dādo sen-
 tentiā excoīcatōis. Sic fecit aplo. j. Loz. v.
Si is qz frater. xpianus noīat inter vos est
 fornicator. auarus. aut ydolis seruicns. aut
 maleficus. aut ebriofus. aut rapax. cū hōi.
 nec cibum sumere. Auferte malū ex vobis pīs
 Pro aiabz habebat pdicatores z magistros z
 doctores. vt pdicārēt eis. tenens psilium be-
 ti petri. Vos aut curā omnē subinferētes mī-
 nistrate in fide vestra. scūtē. in scūtē at sciam.
 in scia aut abstinētia. in abstinētia aut pati-
 entiam. in patientia aut pietatē. in pietate aut
 amorem fraternitatis. in amore autē fraterni-
 tatis charitatē. j. Pe. i. De pecunijs aut reci-
 piendis iam habebat suū thesaurariū. De
 corpibz xpo nō multū curabat. Dicat miracu-
 lum de muliere pulcra z vana. cui nihil desi-
 ciebat nisi ocul⁹. z cū arte medicine nō possz
 asseq. recurrit ad scm Thomā. vt saltē suis
 orationibz obtineret visū sanū. Dicat quō p-
 didit visum quōsqz cognouit sua facultatez. z
 pmisit de cetero deponere ornāmēta. z tunc
 orōibz sancti Thome recupauit visū. Dicat
3 mulieres qz ornāt se. z faciūt sibi oculos ni-
 gros cū coloribz. z dōs faciet eos lippos. Idēz
de equis de castello. Dicat qnto qz mīstra-

De sancto Siluestro

bat stabiliter p̄ patientiam ad sustinēdū mar-
tyrium p̄ xp̄o. **D**icat quō rex anglie usurpa-
uerat sibi aliquas ecclie libertates. **S**ic sibi
gr̄a q̄ null' sacerdos exiret suum regnū sine
suilicētia. et sic de alijs multis. **E**t p̄decesso-
res b̄ti Thome timore nō audebāt resistere.
Beat' aut' Thomas nolēs talia sustinere. tā-
ta cōmotio regis et suoz fuit p̄tra eū q̄ septē
annis fuit in francia exul a sua ecclia. **P**apaz
rex francoz ille sanct' Lodouic' p̄uidebāt si-
bi et amicis etiā exulatis. et p̄mittebāt sibi re-
gressus si vellet sustinere sicut sui p̄decesso-
res. et noluit. **F**inalit' papa minar' est regi an-
glie. q̄ sustinuit q̄ beat' Thomas rediret ad
suā eccliam. **C**ui apparuit xp̄s nūciās ei q̄ ad
suā eccliam rediret. et p̄ martyriū celos itra-
ret. **R**egressus ḡ ad suā eccliam suscept' ē tā-
a clero q̄ a p̄lo toto. **C**ū aut' p̄ paucos dies
itēz mora esset questio int' regem et archiep̄s.
Rex etiā in mensa dixit corā suis. **O** bene ē
miserabilis rex anglie. nō h̄z aliq̄e q̄ defen-
dat eum de vno capellano siue de vno sacer-
dote. **O** q̄tum debēt attendere magni domi-
ni qd loquūt. qz licet rex ille vt postmodum
iurauerat nō h̄zet intētionē vt archiep̄s oc-
cideret. tñ audiētes sua s̄ba q̄truo: mali ho-
mines capitanei latronū cupiētes regi place-
re. statim inuest' s̄c̄m Thomā quē in sede in-
uenerūt. et p̄mo verbis iniuriōsis inuaserūt.
deinde cū armis. **I**po dicēte. **V**irgini Ma-
rie et beato dionisio et sc̄is patronis h̄ ecclie
cōmendo cām ecclie. **E**t percussus in capite di-
xit. **I**n man' tuas dñe. et et secund' et tert' p̄-
cusserunt in eodē vulnere. et q̄r' amouit me
diētatē capitis. et sic p̄ martyriū recept' est in
celum. **E**t ista p̄stātia ad recipiēdū ictus qñ
canonici i sepultura volebāt facere officiū d̄
mortuis. magna multitudo angloz fuit i se-
de. q̄ inceperūt officiū martyris cātates. **L**e-
tabit' iust'. et dixerūt totū introitū misse. tūc
canonici depositis vestimētis requle p̄tinua
uerūt. **E**cce q̄ eodem die fuit canonizatus
a papa Jhu in celo. mittēs canonizationem
p̄ angelos. vt fa cerēt officiū martyris. **D**eind
fuit canonizat' a papa alexādro. **J**ō pōt dici
de eo. **Q**ui mihi mīstrat me seq̄t. **E**t vbi ego
sum. illic et minister meus erit. **J**ob. xij.

Gratia Dei erat in
illo. **L**u. ij. Pro themat' declaratio

ne et materie introductione sciendum. **Q**uestio
in theologia. **A**n in hac vita possit sciri
certitudinalit' de aliqua p̄sona q̄ h̄eat gratiā.
Decisio et determinatio h̄ q̄stionis p̄stitit in
duab' p̄clusionib'. **P**rima q̄ aliquā p̄sonam
h̄zē gr̄am dei ex gr̄e effectib' sciet' p̄iecturalit'.
Secunda q̄ h̄zē aliquā p̄sonā gr̄am dei nō po-
test sciri certitudinalit'. **I**ste p̄clusiones d̄cla-
rant ex similitudine de arborē. **Q**uō em̄ p̄t sciri
q̄ et' radix sit vna v' mortua. h̄ō nō p̄t scire
scientialit' p̄ cām p̄p̄riā q̄ est radix. qz radix s̄b
terra est abscondita. s̄z pōt scire cōiecturalit'.
Qñ em̄ arbor emittit flores. folia. fructus. ex
istis effectib' p̄iectural' q̄ radix est vna. **I**dē
in p̄posito hoies vel mulieres sūt vt arbores
in xp̄i viridario. sc̄e ecclie. plātati i die baptis-
mi. **V**ideo homies velut arbores ambulātes.
Par. viij. **N**ota. ambulātes p̄ tres effect' q̄
dicatas in florib'. folioz et fructuū p̄ductione.
Signū ḡ est q̄ radix viuūt. s̄ gr̄a dei. q̄ ē vita
aie. **S**ic aut' aia rōnal' est a solo dō infusa. ido
p̄p̄riam cām nō pōt sciri de se vel de alio si
h̄z gr̄am dei. qz dō q̄ est p̄p̄ria et totalis causa
nō pōt h̄ a nob' videri. nec ei' gr̄a etiā nec ip̄a
aia. ideo scientialit' nō potest sciri. sed p̄ effe-
ctus potest p̄iecturari. qñ homo fac' flores bo-
nozū verboz. dulciter loquendo. nō iuran-
do. nec mentiendo. nō diffamādo. neminem
s̄bo iniuriando. bonas doctrinas dando. si-
gnum est q̄ radix viuūt. **I**dē de folijs hone-
ste p̄uersationis. **I**dē de fructib' operū mi-
sericordie vel penitentie. **F**acite fructus di-
gnos p̄nie. **L**u. ij. **E**x his effectib' p̄iectura-
tur q̄ radix viuūt. s̄z scientialit' nō potest sciri
nisi sp̄ealiter de' reuelaret. quēadmodū pau-
lo reuelauit dicēs. **S**ufficit tibi gratia mea.
ij. **C**oz. xij. **A**lter nō potest sciri scientialiter
Auētas. **S**unt iusti atqz sapiētes et opa eoz
in manu dei. s̄ scientialit' et tñ nescit h̄ō vtrūz
amore an odio dignus sit. s̄z oia in futurū ser-
uantur incerta. **E**c̄s. ix. **L**icet bñ per effect'
posset p̄iecturari. vt Paulus q̄ anteqz de' s̄i/
bi reuelasset q̄ habebat gr̄am suam. dicebat.
Gratia dei sum id qd sūz. i. **C**oz. xv. **E**t quō
scitis. **A**p̄stolus rñdit. q̄ gratia dei i me va-
cua non fuit. quia p̄pter ipsum labores sibi
erant dulces. et laborabat diligenter. **E**cce ef-
fectus gratie. **I**deo dicit. **A**bundant' omi-
bus alijs laboraui. non ego solus sed gr̄a dei
mecum. i. ad **C**ozinth. xv. **C**onsiderando
ergo diligenter effect' virtuosos. quasi qdaz
manifesta signa diuine gratie in beato Sil-

Sermo

uestro possumus dicere. **Gratia dei erat in illo.** Patet thema. **Modo in tua suam vitam et legendam inuenio quoniam effectualia signa diuine gratie in eo.**

Larga misericordia in prosperis.

Firma patientia in aduersis

Digna presidentia in maiestate

Clara sapientia in sanctitate

Alta eminentia in potestate

Ita quoniam iam in vita sua poterat dici de eo. **Gratia dei erat in illo.** **D**ico primo quod beatus Siluester habuit in vita sua largam misericordiam in prosperis, que fuit effectus diuine gratie in eo et illentis. **N**ota de magno patrimonio suo in roma, cum esset filius nobilium, et nutritus fuit in fructibus. **E**t sicut erat pulcher in anima, ita et in corpore, quia videbatur quasi angelus dei, et mortuo patre remansit heres. **E**t videns se in tanta prosperitate diuitiarum noluit ducere uxorem, sed voluit fructum misericordie primo de suo patrimonio fecit hospitale pro christianis qui male recipiebantur in roma propter infideles, et ministrabat eis de bonis suis, etiam seruando eis in propria persona. **E**cce primus effectus diuine gratie seruando verbum sacre scripture. **C**haritas fraternitatis maneat in vobis, et hospitalitatem nolite obliuisci. **P**er hanc enim quam placuerunt, deo angelis hospitio receptis, ad **Hebr.** ultimo. **Q**ui enim seruat hospitalitatem, antequam moriatur recipit christum in domo sua in forma pauperis. **I**tem nunquam patietur ipse indigentiam. **A**uctoritas. **D**icit scriptura de persona misericordie. **M**anus suam aperuit inopi, et palmas suas extendit ad pauperes. **E**t quid consequetur ex hoc respondit. **N**on timebit domum suam a frigidibus nivis. **O**mnes enim domestici eius vestiti sunt duplicibus. **P**rouer. ultimo. **N**ota, manus suam aperuit inopi. **N**on dicit taxam vel bursum. **I**nnuit hic modum faciendi elemosinam, quando enim in die dominica vaditis ad ecclesias ad petendum elemosinam a christo, ut det vobis gratiam, remissionem peccatorum, vel bona temporalia, etc. quilibet debet recipere in manu elemosinam quam vult dare, duos vel tres denarios vel plures, ne in apertione burse propter aspicientes habeatis occasionem vane glorie. **S**ecundo dicit, et palmas suas extendit ad pauperes, recipiendo pauperes ad hospitium cum gaudio et charitate. **E**t sequitur. **N**on timebit domum suam a frigidibus nivis, s. tribulationis, infirmitatum vel mortalitatum, vel sic,

citatum, vel demonum, vel inimicorum, quia de fructu misericordie dat dulcem salnam adiutorij vel patientie. **O**mnes enim domestici eius vestiti sunt duplicibus. **H**oc dicit quantum ad hoc, quod quilibet potest tenere dare filiis suis fructibus et domesticis duplici provisione, corporalem scilicet et spiritualem. **C**orporalis, s. cibum, potum, vestitum. **S**piritualis de doctrina, ut sciant dicere. **P**ater noster. **A**ve **M**aria. **C**redo. **C**onfiteri, audire missam, sermones, communicare ad minus in pascha. **A**l. **E**cce quod dicit scriptura. **S**i quis suorum, et maxime domesticorum curam non habet, fidem negauit, et est infidelis deterior. **P**rimo ad **Thimotheum**, v. **I**nfidelis in re nature prouidet suis, etc. **D**ico secundo, in eo fuit firma patientia in aduersis, quia alio modicum valeret misericordia in prosperis, quia sicut salina prosperitatis est misericordia, ita salina aduersitatis est patientia. **D**icit de persecutione christianorum magna in roma, quia adhuc imperator erat infidelis, in tantum quod nullus christianus auderet emere vel vendere aliquid. **T**unc tempore quidam sanctus christianus **Thimotheus** nomine venit romam, predicans christum et doctrinam euangelicam, et cum nullus christianus auderet ipsum recipere hospitio, nec etiam episcopus beatus **Siluester** recepit eum hospitio. **H**ac de causa **Thimotheus** et **Siluester** fuerunt capti, et **Thimotheus** fuit sententia. **M**arquilius autem prefectus vocauit **Siluestrum**, redarguens eum, quia contra edictum imperatoris, recipet christianos in sua domo. **Siluester** respondit, quoniam de voluntate imperatoris recipiebat, sed equiuocabant de imperatore, quoniam vnus dicebat de christo. **A**l. de infideli. **C**um ergo profectus minatus fuisset **Siluestro**, quod in crastinum sententiaret eum, **B**eatus **Siluester** habita a christo prius reuelatione dixit. **N**on poteris, quoniam ista nocte a dyabolo suffocaberis, et ad infernum ibis. **E**t suffocatus fuit media nocte, propter spinas piseis in gutture transuersatas. **D**ortuo profecto in crastinum populus extraxit beatum **Siluestrum** de carcere, et sic euasit pro tunc. **D**einde autem propter verbum dei passus est exilium ab imperatore in quadam montanea deserta, solum comedens herbas, etc. **S**ed in omnibus habuit patientiam, quoniam gratia dei erat in eo. **D**ozaliter instruimur hic. **S**i aliquis vestrum habet aliquam aduersitatem infirmitatis, vel paupertatis, vel persecutionis, recipiatis salnam ipsam patientie, quia talis omnem cibum dulcorat. **A**uctoritas.

De sancto Siluestro

Dñe gaudiū existimate frēs mei cū i tēptati
ones varias. i. tribulatōes varias inciderit.
sciētes q̄p̄batio fidei v̄e patiā opat̄. Pati
entia aut̄ op̄ p̄fectū h̄z. vt sit̄ p̄fecti z integri
in nullo deficiētes. Si q̄s aut̄ v̄m idiget sa
piētia. postulet a deo. q̄ dat oibz affluent. **Ia**
cobi. j. **N**ota h̄ casum d̄ incarcerat̄ q̄ tenēt
soluere regi i crastinū mille florenos. nec h̄nt
obulū v̄n reddere possent. s̄ rex pius z mitis
cōpatēs eis imittit duas massas auri. z tūc
vni frāgit caput suū. q̄ irat̄ p̄icit massam ex
tra. Alteri brachiū fregit. s̄ vidēs aux gau
sus est. q̄ hēbat v̄n soluere. Ita de nob. om
nes obligamur dō. zc. Rex aut̄ p̄ dñs Jhs
mittit aux tribulatōis. q̄ omē malū pene est
a deo. vt possim̄ soluere. z si patiēt recipim̄.
Dimittit nobis debitū. **Quare** Thobias ait.
B̄ndictū est nomē tuū d̄s p̄m nostror̄ q̄ cū
irat̄ fueris. miam facies. z i tpe tribulatōis
pectā dimittit̄ his q̄ inuocāt te. **Thobi. iij.** **J**ō
nō debetis indignari d̄ deū murmurādo. nec
d̄ p̄ximū se vindicādo. cogitādo q̄ ex illo tbe
sauro poteris soluere debitū p̄ctōz. **Ecce** q̄
re d̄t. **D**ñe gaudiū existimate zc. **D**ico ter
tio q̄ in eo fuit digna p̄sidentia in maiestate.
q̄ fuit papa subito. p̄ cōem inspiratiōz omes
tam clerici q̄ laici clamauerūt. **Siluestz** vo
luntus in papā. q̄ tūc t̄pis nō solū cardiales
eligebāt. h̄ p̄sentiens beat̄ **Siluester** voluit
fugere. s̄ retētus fuit. z i suā volūtate i tronū
satus. sed vidēs diuinā volūtatez acceptauit.
Nō credatis q̄ ex tāta dignitate mutasset vi
tam. s̄ misericōdiam. p̄niam. imo fact̄ papa habe
bat noia viduaz pauper̄. orphanor̄. z hospi
taliū ciuitat̄. romē. z omibz p̄uidebat. **E**x ista
digna p̄sidentia de fec̄ sibi istā grām. q̄ cū ce
teri p̄decessores fuissent in odiū z irā impera
toris. beat̄ **Siluester** habuit grām impator
ris. intm̄ q̄ p̄uertit eū ad fidē. **D**icat quō p̄stā
tinus aū suā p̄uersionez fuit crudel̄ p̄secutor
xp̄ianor̄. p̄ q̄s de p̄secut̄ est eū d̄ infirmitate
lepre i tertia specie. **M**edici aut̄ fecerūt sibi
mltas medicinas. s̄ incurabil̄ erat natu
rali. **D**icat quō fuit curat̄ miraculose. q̄ no
lebat se lauare in sanguie pueror̄ sic medici
ordinauerūt. dicēs q̄ malebat mori vt viuere
cū illo dolore. q̄ cum tāta crudelitate curari
Tūc illa nocte apparuerūt sibi pet̄. z paulus
dicēs sibi. q̄ vocaret siluestz. q̄ ille oñderet
sibi fontē in q̄ si veller lauari q̄ curaret. **Q**ui
statim misit p̄ eo. **Bea**t̄ **Siluester** credēs se ve
nire ad martyriū. tot̄ timid̄ venit coram eo

Lui impator assurgēs. gauisus est beat̄ **Sil**
uester. **A**d quē impator dixit. **S**cias in hac
nocte mihi duos deos apparuisse dicēs. q̄
tu scis fontē in q̄ si lauero. curat̄ ero. **H**oc in
telligēs siluester. r̄ndit. z dixit. **I**llos nō eē de
os. s̄ ap̄los ihu xp̄i. **Q**ui dixit se scire p̄dictū
fontē. s̄ aūq̄ i eo lauaret req̄rebāt tres dispo
sitiōes. **P**ria in aia. s̄ p̄ fidē ihu. quā sibi p̄edi
cauit. z dedit sibi. **E**redo in deū. q̄ corde didi
ci. **S**ec̄da dispositio i corpe. s̄ ieiunare. et fec̄
ip̄m ieiunare p̄ hebdomadā. **T**ertia disposi
tio in ope. vt. s̄ liberaret oēs xp̄ianos q̄s tene
bat in carceribz. z totū sc̄m est. **E**t cū bapti
zaret descendit sup eū maḡ claritas. in q̄ dixit
se xp̄m vidisse. z ex h̄ dedit ip̄erū ecclesie.
Questio. **S**i beat̄ **Siluester** fec̄ bene vt
male recipiēdo impium. dicit̄ aliq̄ q̄ male se
cit. **J**ō vt d̄r fuit audita vox dicēs. **H**odie est
fulum ē venenū i ecclesia dei. **A**lij dicit̄ q̄ b̄n
fec̄. **P**ro declaratiōe h̄ q̄stionis ponat̄ casus.
De diuitie q̄ in morte dimisit maḡs diuitias
distribuedas. iuxta manu missor̄ discretione.
Quo mortuo. mali hoies occuparūt sibi illas
diuitias z possessiones ne i man̄ manu mis
sor̄ veniret. **S**z q̄dā acut̄ z subtil̄ sciuit face
re z talit̄ ordinare. q̄ illa bona veniret i man̄
manu missor̄ vt distribuerent. **D**ō q̄s dice
ret q̄ iste doctor. n̄ fecerit bonū op̄. imo fecit.
Idē xp̄s magn̄ diues i morte fec̄ manu mis
sorez bonor̄ suor̄ p̄latos. ep̄os zc. **C**lausula
testamēti habet. **D**at. xxv. **D**ō q̄dā peregre
p̄ficiscens vocauit suos suos z tradidit illis
bo. su. **E**t vni dedit. v. talera. alij aut̄ duo. alij
s̄o vni. vnicuiq̄ s̄m pp̄ria stutē. z p̄fect̄ e zc.
Ad istam. xp̄s loquit̄ de se q̄ suis p̄lat̄ dimisit
bona sua. **U**ni q̄ng. i. abundantā magnam.
Alij aut̄ duo ad sufficiētā. **A**lij vni. z p̄fect̄
est statim. **S**z mūdani hoies. i. ipatores roma
ni z tyrāni occuparūt sibi bona diuit̄. **S**z b.
siluester vt doctor subtil̄ sciuit ita b̄n allega
re i iudicio diuio. q̄ h̄nt sniaz vt illa bōa ve
niret ad man̄ manu missor̄ z dispensatoruz.
Sic nos existit̄ hō vt mistros xp̄i. z dispen
satores. **L**oz. iij. **E**rgo b̄n fec̄ beat̄ **Silue**
ster. **S**i tu dicas. vez est. s̄ p̄lati oia expēdit̄
in vanitatibz. zc. non est culpa beati siluestri.
Nam credendū erat q̄ illa bona melī distri
buerent p̄ ip̄os p̄latos. q̄ zc. **J**ō nulla culpa
est doctoris. **S**ed si verum sit de illa voce.
Hodie effusum est venenum. zc. **F**uit ver
bum propheticum pro isto tempore. q̄ non
tenentur p̄lati occupando sibi illa bona.

Sermo

Sz rps est testator: z iudex q̄ dicitur Judiciū du-
rissimū in his q̄ p̄sunt fieri: criguo em̄ p̄cedit
ma. potētes aut̄ potēt tormēta patiēt. Sa-
piēne. vi. **D**ico q̄to q̄ i eo fuit clara sapia i
sanctitate. nō solū ad p̄solandū xp̄ianos: s̄z ad
p̄uertendū infideles. **D**icat h̄ quō helena m̄
impatoris cōstantini effecta fuerat iudea: ma-
lena adorare deū celi q̄s idola q̄ filius suus ado-
rabat cū esset infidelis: z morabatur i iudea. **E**t q̄n
audiuit q̄ filius suus effectus fuit xp̄ianus: credidit
mori p̄ dolore: z scripsit talē litterā in effectu.
Filii dñe mi placuit mihi quando audiui q̄
dimisit is idola: sed doleo q̄ essis christianus: z
adoratis hoīem crucifixum: z inducebat euz
vt se faceret iudeū. **E**ni rñdens dixit q̄ veni-
ret romam: z duceret secum omnes iudeos
magistros rabinos. **E**t ipse ex alia pte habet
doctores xp̄ianos: z fieret disputatio vt vi-
deret veritas. **E**t multū placuit m̄ri credens
q̄ iudei vincerent. **z** **V**enit romam. **E**t cō-
stituto die disputationis: disposuerūt q̄ ha-
berent iudices nō partiales sed indifferentes:
ne scz essent xp̄iani nec iudei: q̄ essent hōmi-
nes iusti: q̄ nec donis. amore. odio. seu seruo-
re dicerēt oppositum. **E**t facti fuerūt iudices
duo magni phi hoīes insuspecti. quoz vnus
dicebat **E**raton: q̄ nihil terrenū habere vole-
bat. **A**lter **Zenophon**: q̄ cōsul existēs nunq̄
munus ab aliquo suscepit. **E**t placuit vtriq̄
parti. **H**elena aut̄ obtulit p̄ parte iudeoz: un-
centū iudeos aptissimos. **I**mpator aut̄ obtu-
lit p̄ pte xp̄ianoz: solū beatū **Siluestrum**: **D**
dixerūt iudices. nimis esset. **N**ō de centū iu-
deis illis fuerūt electi duodecim: q̄ disputa-
uerūt cū beato **Siluestro**. cū tali pacto z cō-
ditione: q̄ pars victa adhereret alteri in fide
z credulitate. **E**t inceperunt disputationem.
Prima conclusio fuit de trinitate personarum.
Dicat disputatio cū auctoritatibz. p̄nt habet
in s̄mone beati stephani. **D**icat in fine quo-
modo iudices imposuerūt silentiū iudeis vt
victis. **S**ecūda q̄stio vtz xp̄us esset deus z
hō. **T**ertia de passione. **Q**uarta de sacramē-
to altaris. **Q**uinta de cessatione legis. **E**t sic
ad libitū s̄m questiones iudeoz. z sic victi fu-
erunt vñdecim iudei: remāsit duodecim: s̄z
vltim⁹ qui dicebat **Zambri**: q̄ erat magn⁹ ra-
binus: qui dixit impatori. dñe nō in s̄bis sed
in opibz. **D**icat quō voluit z requisit vt addu-
cerent vnū thaurū indomitū. **z** ita factus est.
Et ait iudeus. **E**t intelligaris q̄ lex nostra ē
sancta. beata. z vera. z nulla alia est bona. ego

dicam vnū verbū ad aurē thauri. z si moriet̄
credatis legē nostrā siue fidem verā esse. z ita
fuit: z omnes iudei clamauerūt victoriam. **z**
Et beatus **Siluester** d̄ stulticia illi⁹ incepit sub-
ridere. dicens iudeo. **J**udee nūq̄ d̄ de⁹ dicit. **E**go
occidā z ego viuere faciam. p̄cutiam: z ego sa-
nabo: z non est q̄ de manu mea possit eruere.
Item. **D**ñs mortificat z viuificat: v̄ducē ad
inferos z reducit. **D**ent. xxxij. **S**i in noīe do-
mini thaurū occidisti: in noīe dñi ip̄m viuifi-
ca: bñ dixit dixerūt iudices. **R**ñdit nō. sed sil-
uester suscitēt eū. **N**ō si faciet. ego z iudi om-
nes q̄ h̄ sum⁹ erim⁹ xp̄iani: z ita fuit compro-
missum. **T**ūc beatus **Siluester** de loco in quo
erat clamauit dicens. **I**n noīe dñi nostri **J**hu-
thaurē surge z ferocitatem deponē: z subito
thaur⁹ surrexit ambulās vt ouis. **T**ūc **D**e-
lena iudices z iudei tria milia. z infideles de
roma baptizati sunt. **E**rgo gr̄a dei erat i illo.
Dozaliter h̄ nota. **F**ides xp̄iana quō su-
it pbata z p̄ q̄t furnellos purificata. **P**urior ē
auro liquefacto: nō oportet q̄ dubitare in ali-
quo: s̄z vt floren⁹ florentie ponat̄ in bursa cō-
scientie. dicens **C**redo in deū. **M**odicū nūc
scz in hac vita si optet tristari: q̄ multi h̄nt
multas temptatōes de fide: s̄z si eis displicet
nō peccāt. in varijs temptatōibz vt probatō
fidei vestre multo p̄ciosior sit auro q̄ p̄ ignē
pbatur. **s̄. Pet. i.** **D**ico q̄nto q̄ in siluestro
fuit alta eminentia in potestate. scz faciendū
miracula. vt dixi de boue. **S**ed mō dicā ali-
ud de dracone. **P**ost p̄uersionem impatoris
z p̄dictoz iudeoz: quidā draco posuit se in q̄
dampfunda fouea infra ciuitatem romē: z ex
suo anhelitu corrupto z infecto moriebatur
quoti die i ciuitate vltra. ccc. p̄sonas: int̄m q̄
depopulabat. **P**ropter q̄ pontifices idolo-
rum. venerūt ad impatorē indirecte innuen-
tes q̄ ex quo fact⁹ est xp̄ian⁹ illa plaga eis ac-
cidit. quasi dicens q̄ meli⁹ esset si adhuc esset
gentilis. **E**cce qualis temptatio. **D**e illi casu
respondit impator. **E**go p̄uidebo: z vocauit
br̄m **Siluestrum** dicens q̄ in h̄ p̄uideret: q̄ posu-
it se in oratione: in q̄ apparuit sibi beatus **P**e-
trus ap̄ls dicens q̄ sine timore d̄scenderet ad
eum in foueā in qua erāt centū octuaginta q̄
dus: qui d̄scēdit cū cruce in vna māu z cor-
da forti d̄ filo in alia z ligauit draconem. **D**e
hac ligatione propheta **J**ohannis. **E**t vidit
angelum d̄scēdentē de celo habentem cla-
uem abyssi z catenam magnā in manu sua:
z apprehēdit draconē serpētē antiquū qui

In octaua sancti Stephani

est diabolus et sathanas et ligauit eum per annos mille et misit eum in abyssum et clausit et signavit super illum ut non seducat amplius gentes donec consummentur mille anni et post hoc optet illum solui modico tempore. Apo. xx. Omnes sancti doctores et glorie ordinarie exponunt sathanas ligari per lucifero qui mille annis debuit ligari et post tempore antichristi deus solui ad temptandum sed ligatus fuit tempore siluestri qui se impator fuit puerus. Et dico quod iste mille anni per quos debuit ligari inceperunt computari a beato Siluestro qui in figura ipsius ligauit et iam illi mille anni sunt completi. Solus enim mundus stat in quadam pura pro rogatione. etc.

In octaua sancti Stephani.

Ecce uideo celos

E aptos. Act. vii. Uolens inclinare corda uestra ad amandum celestia et despiciendum terrena uolo in hoc sermone declarare uobis aliquas celestiales ditiones. Sed prius salutem ego uaria pro breui declaratione et materie introductione sciendum quod inueste homines et iumenta deus posuit istam diuinitatem quod iumenta sunt terrena et nihil habent celestia sed nos homines principaliter pre forma lem. sciamus bene celestia. Est enim anima rationalis substantia spiritualis et super celestis propter habitacionem quod licet corpus corrumpat sicut corpora iumentorum anima tamen in celum tanquam propria habitacione ascendit nisi contra peccatorum impediatur. Iohannes apostolus. Scimus non debet opinari quod si terrestris domus nostra habitacionis dissoluatur quod edificacionem ex deo habeamus domum non manufactam sed eternam in celis. ij. Co. v. Numera sunt quia nihil habent in celo terram respiciunt. Ideo de eis de scriptura. De terra facta sunt et in terram pariter reuertuntur. Eccl. iij. Propter differentiam inter homines et iumenta Iohannes de nostra habitacione loquens thema dicit. Ecce uideo celos aptos etc. Ideo si volumus possumus intrare ut filii ad domum patris. Patet thema. Duo celi habent tres diuersas dispositiões seu habuerunt.

Prima fuerunt duri impenetrabiliter.

Secunda fuerunt molles delectabiliter.

Tertia fuerunt aperti uniuersaliter.

De tertia loquitur thema. Ecce uideo celos aptos etc. Quantum ad primum etc. fuerunt duri impenetrabiliter. Ista dispositio celorum fuit a transgressione primorum parentum et durauit usque ad christum. inquit quod anime hominum que sunt spiritus subtilissimi plures aer et lux que transiit per fenestram uirearum et

etiam plures uoxes subtiliores sunt anime. Rō. quod nulla creatura potest impedire eorum egressum vel ingressum ut patet de spissitudine terre quam transeunt descendendo ad infernum vel purgatorium. Cum tota ista subtilitate nulla brute poterant intrare celum. Ecce quomodo erant duri impenetrabiliter. De hoc Job plangendo dicebat. Tu fabricatus es celos qui solidissimi quasi ere fusi sunt. Job. xxxviij. Rō. hanc dispositiōis fuit quod omnes creature tam terrestres quam celestes fuerunt create per deum ad fruendum hominum quod deus per se non indigebat. Iohannes de quibus uoluit facere hominem dixit. Faciemus hominem ad imaginem et similitudinem nostram et prout piscibus maris et uolatilibus celi et bestiis terre uniuersarum creature scilicet corporali. Ben. i. Ideo propter peccatum hominis non solum inferiora sed etiam celestia deteriorata sunt. Quia sicut quando aliquis magnus nobilis seu baro facit aliquod magnum delictum seu peccacionem regem rex destruit sibi terram. Ita deus secundum quod ille magnus et nobilis baro Adam peccauit deus vastauit terram et uoluit omnia annihilare ut prius sed destruxit minuendo uirtutes ad fructificandum. Secundo aqua et aerem quia non est ita purus postea igne et celum. Nam scientia est indeterminate theologorum in quarto sententiarum quod de omnibus rebus abstulit de septem partes uirtutis et proprietatum et qualitarum scilicet de claritate solis lune et stellarum. septem partes amouit. Ideo celum quod ante transgressionem et peccatum erat apertum hominibus non solum animabus sed etiam corporibus propter peccatum induratum fuit non solum corporibus humanis sed etiam animabus non solum peccatoribus sed etiam sanctissimis. De istis auctoritas. Si non obedieritis mihi addam correctiones uestras septuplum propter peccata uestra et contram superbiam uestre duricie daboque uobis celum desuper sicut ferrum et terram eneam. Leuitici. xxvi. Nota addam correctiones uestras septuplum propter peccata uestra. Omnia peccata mortalia que possunt fieri reducuntur ad ista septem. Ratio quia in septem posunt gentes peccare. Primo in honoribus. officiis. dignitatibus. possunt peccare inordinate contra deum appetendo et sibi procurando. Ecce hic peccatum superbie. Alia autem bona sunt temporalia ut diuitie. bladium. uinum. oleum. et huiusmodi. Si inordinare et contra dei preceptum lucent. Ecce hic peccatum auaricie. etc. Tertia bona sunt

bona delectatōis carnal'z qñ inordinate re-
cipiūt seq̄ luxuria. **Quartū** ē amicitia prior'
Itō bonū nō hñt iumēta qz vnū nō curat d'
alio. **Et** qñ hoies d' amicitia n̄ bñ se gubnant
seq̄ inuidia. **Quintū** bonū est cib' p' nēitate
vite. s; qñ inordinate sumit seq̄ p' gule
Sextū bonū ē inimicōz. qz ex eis fabricant
corone padis. **Nā** si brī laureti' z vinceti' nō
habuissent inimicos nō fuissent vt martires
coronati. **Itē** si castitas nō habuiss; inimicā
luxuriā. **ygies** nō habuissent aureolā. **Sep-**
timū bonū est tps. p'ciosum bonū est incm' q'
li vn' d'ānat' possit h'zē tm' tēps q̄tū duraret
vnū. **Aue maria** ita vt ess; viator. possit sal-
uari. **Et** qñ male expēdit. ecce p'ctm' accidit.
Ex his septē bonis si inordinate sumāt sunt
septē p'ctā mortalia. **Ecce** q̄re d'r. addam cor-
rectōes v'as septuplū p' p'ctā v'as. s. infirmi-
tates. mortalitates. caritias. siccitates. guer-
ras z malignitates. **Secūdo** d'r. **Et** p'terā sup-
bia. zc. **Et** nō fac' mētionē de alijs p'ctis. **Rū-**
deo. qz nūq̄ sit p'ctm' mortale qñ habuerit in-
itiū in supbia. **Itō** p'ctm' includit omnia alia
p'ctā. **Verbi** grā. q̄re aliq̄s ē auar' facies vsu-
ras. furta. zc. qz nō vult hūiliari ad vsurāzē
mādatū dei. **Nō** feneraber' fratri ad vsurāzē
Idē de luxuria. **Jā** em' d' dedit hoi reglam
certā. s. in actu matrimonij fuādo moduz. zc.
Alī aut' vt nō curēt de illo actu s; nolūt sub-
ijci legi dei. **Ecce** supbia itō p'ctm' icludit. zc.
Idē de gula. iā dedit reglam in cibus sume-
re necessitatē p' vita corpis sustētanda. s; gu-
losi nolūt fuare. **Ecce** supbia. **Et** s; n̄ dicāt
ore. nolo fuare. tm' ope oñdunt oppositū. **Idē**
de inimicis. **De** p'cepit ne recipiāt vindictā
nec in ore nec in corde habeāt eis malā volun-
tatē. z nihil fuāt. **Ecce** supbia. **Et** iam dedit
legē ne pdam' tps. s; in opib; spūalib; sumus
diligētes. z nihil facim'. **Ecce** supbia. **P'z** g'
p'ome p'ctm' h; radice z inicitū i supbia. **Ec-**
ce q̄re d'r. **Et** p'terā supbia. **Tertio**. **Et** da-
bo vob' celū desup sic ferz. **Dicit** scriptura q'
orōes hūiles z deuote facite p' vos sūt sagitte
penetrātes celū z ascēdunt vsq; ad xp̄m ad-
uocādop vob'. vt pcurator vel aduocat' corā
iudice. **Idō** hūiliātis se nubes penetrabit. et
donec appropinquet nō solabit. z n̄ discedz
donec altissimus aspiciat. z dñs n̄ elongabit
Eccl. xxxv. **S; qñ** sum' i p'ctis celū ē ferreū z
non possum' penetrare celū. **Quarto** z dabo
terrā enā. ne. s. fructificet. z i cassum psumet
labor' v'. **Ecce** de pma celozum dispositōis.

Quātū ad scdam celoz dispositōis. **Trans-**
actis qñq; millib; annis. in q̄b; celi fuerūt du-
ri. subdita pma dispositōe celi mutauert' di-
tione z fuerūt molles z dulces delectabilis. **Et**
durauit ista dispositio a xpi' incarnatōe vsq;
ad ascēsiōe. **Rō** h' dulcedis z mollificatiōis
est. qz q̄diu poss; ferrū ad ignē applicari et in
igne stare ligieret. **Ita** exq; ille ignis infinite
diuini amor' ardētissimi z dulcissimi de quo
apls. **De** n̄ ignis psumēs est. **Heb. xij**. p' rāsi
uir celos veniēdo ad nos. iā ipi' celi mollissi-
mi z mellisui facti sunt. **Idō** cātat ecclia in na-
tuitate dñi. **Hodie** de celo pax p'a descendit.
hodie p' totū mundū mellisui facti sunt celi.
Hora nō d'r melley. s; mellisui. i. stillātes gut-
tas dulcedis i cordib; p'teplatoroz. s; terreni
hoies z carnales n̄ gustāt. **Rō** h' dispositōis
est p' riu' ad p'mā. **Nā** p' aduētū filij dei mltū
meliorata est hūana p'ctio. z deteriorata om-
niū rez causalitate oīa p'porcionabilē fuerūt
deteriorata. als nō fuiss; p'porcio. **Idō** at hō
est meliorat'. qz exq; rex duxit i spōsam filiam
rustici. oēs de illo genere meliorant'. **Ita** de
xpo rege ducēte sorore n'ram naturā hūana z
in spōsam. oēs nos sum' meliorati etiā create
s; marie celū. **De** h' d'r dō i ps. **De** cū egredre
ris i sp'ctu p'li tui. cū p' rāsires i deserto. **Ter-**
ra mora est. tereni celi distillauerūt a facie dī sy-
nai. a facie dei isrl'. **Plurā** volūtaria segregā-
bis de hereditari tuez z infirmata ē. tu hō p'
fecisti eā. **Alia** tua habitabunt i ea. pasti in
dulcedine tua paupi d'. **ps. lxvij**. **Hora** secre-
ta cū d'r. **De** cū egredere' i sp'ctu p'li tui.
Ecce h' tagit mysteriū incarnatōis filij dei.
Rō. qz qō est theologie. z brī Berni. i epla ad
hugonē d' sctō victore. q' i die incarnatōis
oīs angli viderūt ipm incarnatū. **Idō** d'r i cō-
spectu p'li tui. s. angli. **Dicat** quō sunt nouez
ordies agloz. **Ordo** altior ē seraphin'. **Secūdo**
cherubin'. z sic d' alijs descēdēdo. **Cogitate** q'
modo egrediebat. nō itelligat' p' morū localē
s; p'templatōz eoz z visionē quō in qlib; or-
die dicebat sibi. **O** dñe assumat' naturā hūa-
nam. z nūqd' hoies sunt nobiliores nobis. zc.
Et sic omnes angeli sciuerunt in celo. **In** ter-
ra aut' solum sciuit virgo **Maria**. que eū rece-
pit. **Cum** p'transires in deserto. h' tagit nati-
uitatem xpi'. **Iste** mūdus dicebat loc' desert'.
Ratio. quia licet tūc mūdus esset bñ popula-
tus. z hominib; associat'. tm' sicut p'sona asso-
ciata nisi habeat deum dicitur deserta. **Sed**
si habet deum per gratiam. licet sit in deserto.

In octaua sancti Iohannis euāgeliste

nō est sola. Et qz tūc mūd^o ex pectis non habe
bat deū. **Jo. 8.** Et cū p^rasires. s. p. virginē q̄
fuit via p quā venit i desertū h^o mūdi. Terra
mota ē. s. ex edicto impatoris. vt q̄libet p^rite
ret in suā ciuitatē. Celi distillauerūt a facie dī
synai igniti. s. caritate. Ecce cā. a facie dei isrl̄
Ecce effect^o. qz vt mūdus videret deū p fidē
Ecce scda celoz dispositio. **Quantū ad ter
tiam. zc.** Sūt ap^ri vniversalit^r. **Jo. 8.** de thema
Ecce video. zc. **Ista dispositio incepti i xpi
ascensione. z durauit vsqz ad diē iudiciū.** In
introitu xpi i sanctorz porte fuerunt aperte.
Chrys. loquēs de p^rditōibz celoz dī. **Erāt p^r
obstacula q̄dā q̄bz obsistētibz sic defunctorū
introire nō poterāt celos. S; nota qualiter
xpo ascendente obstacula amota sunt. s. m. q̄
rāgit p^rha dō. ps. xxiij. Attollite portas pnci
pes v^ras. z eleuami porte eternas. z introi
bit rex glē. Et date fuerunt due rñsiones. s. q̄
erāt duo obstacula. **Primū est in regiōe aeris.**
zc. vbi est maior multitudo demonū trāsitus
obseruatiū. z q̄n angli dixerūt eis. **Attollite zc
rñderūt. Quis ē iste rex glē. zc. Et scī angeli.
Dñs fort^r z potēs in plio. zc. q̄. s. vicit vestrū
pncipē. z fugerunt. Et sic amorū est p^rmū ob
staculū scīs psonis. **Scdm obstaculū erat
scōz angeloz celū custodiētū. q̄bz dictum
fuit. Attollite portas. zc. Rñderūt. Quis est
iste rex glē. nō ignorāter s; admiratiue. qz tā
tam glām dat aiabz. z sic ap^ri sunt celi. Ideo
beat^o stephan^o q̄ post xpi ascēsiōnē passus est.
vidit celos apertos. ideo nō dubitauit mori.
**Quādiū em̄ viuim^o celi sūt nob ap^ri. et post
mortē nō ap^runt. nisi iā in vita fuerint ap^ri.
Cū intrauerit p^rfamilias. z clauerit ostium.
incipietis foris stare z pulsare dicentes. Dñe
dñe ap^ri nob. Et rñdens dicet vob. Amē di
co vob. Nescio vos vñ scitis. zc. Lu. xij. No
ta. clauerit ostiū. s. p^rcoris. Ergo festinemus
nō expectem^o mortē. Nec iuuenis expectet se
nectutē. qz etiā hīre v^rlagn^o mortē sic et ovis
Nec san^o expectet infirmitatē. Ne accidat no
bis sic legūt de duobz viatoribz simul ad suā
villā ambulantiū. **Dicat pabola** q̄ villa ha
bebat p^ruetudinē portalia claudēdi i sero. qz
vñ remāsit i prato amenissimo. z porte fuerit
clausa. zc. **Villa nostra ad quā nos sum^o am
bulātes est paradysus. qz nō hēm^o h manentē ci
uitatē ad Heb. vlt. Et in nocte. s. culpe. clau
dit. **Jo. 8.** optet venire d die. s. cū claritate g^rtie.
**S; mūdani remanēt in prato luxurie. Aua
ri in fonte mōris auaricie. Supbi in arbore************

vanitatis. in vestitu. ornatu. zc. **S; prudēs
trāsit cū labore pnie. v^r p^rpe veniat ad portā
zc. **Jo. ap^rs. Festinem^o ḡ ingredi i illā req̄em
ad Heb. iij.****

In octaua sancti Iohannis euāgeliste.

Hic est discipulus
ille quē diligebat ih̄s. **Jo. vi.** Sic i
festo beati Iohannis p^rdicant de amo
re quē xps habebat ad beatum Iohem sup
om̄s alios. **Dō volo p^rdicare p q̄ opa possu
mus nos diligi a xpo. S; p^rus saluēt virgo
Maria. Verbū themat^r p^rie dī de b^ro Jo
hanna euāgelista. **Diceret aliq̄s. Nūq̄d xpus
diligebat om̄s alios ap^rs. imo. qre ḡ dicit.
Dic est. zc. Licet em̄ xps diligeret oēs alios
magno amore. singlarē em̄ amorē z familiari
tatē hēbat ad b^rm Iohem. sic parētes natu
ralit^r diligūt om̄es filios. s; singlarit^r diligūt
eis magis similiozē. gratiosozē. z pulcrosz.
**Ita xps diligebat om̄s. s; singlarit^r Iohem
sibi silem i puritate. z ginitatis. Beda. Dilige
bat Ihs Iohem nō exceptis ceteris singlarit^r
solum. s; p ceteris q̄s diligebat familiari^r vñū.
quem spēalis p^rogatiua castitatis ampliori
dilectione fecerat dignuz. **Ecce quare de be
ato Iohanne p^rie dī thema. Et dicit Beda
rōem dilectionis. s. puritates vite. Dō vide
amus si sunt alie rōes seu frutes ex q̄bz deus
diligat nos. Ego amore v^ri q̄siui z iueni. s.
p^rtem virtutes.********

Prima est p^remplatio de sapientia.

Secda dilectio de beniuolētia.

Tercia obseruatio de obedientia.

Quarta simplicitas de p^rscia.

Quinta puritas de p^rsentia.

Sexta largitas de misericordia.

Septima vnitas de p^rcordia.

**Et p oibz insimul pōt q̄s diligi a deo. z d ta
li poterim^o dicere. Dic est discipul^o ille quem
zc. **Dico p^rmo q̄ p^remplatio sapientie ē rō
quare homo diligit a deo. Quando em̄ cre
atura dat se p^remplationi diuine. legēdo. stu
dendo. sermones audiendo. deuote orando.
z per ista visibilia deum intruendo. ex mundi
gubernatione z p^ruisione. diuinā p^rudenti
am p^rsiderando. gloriā paradisi z penas in
ferni meditando. talis creatura multum di
ligitur a deo. **Auctas. Fundamenta eius in
montibz sanctis. diligit dñs portas syon sup
omnia tabernacula Jacob. Psalmo. lxxxvi.
Nota secreta. Fundamenta eius. scilicet******

Sermo

prælati. i. mōribz sc̄is. s. articulo fidei. **T**aliter em̄ d̄z fundari p̄tēplatio ne sit s̄ aliquēz articulo fidei. q̄z edificiu sine fundam̄ to cito cader̄. **D**iligat dñs portas syon. i. p̄tēplatiōes. **P**orte dicit̄ sensus p̄ q̄s hō p̄tēplā. **S**i ei hō p̄tēplā legēdo sacra scripturā. tē ocli sūt porte. si audiēdo s̄mōes. aures sūt porte. si orando. os zē. sup̄ oia tabernac̄la iacob. **P**riarche nō edificabāt domos. s̄z hēbāt tēdas mobili seu barranas. z sign̄t sc̄ias phozū mobili z trāsitorias i sine mūdi. **A**strologia q̄z n̄ erit mor̄ celi. **I**te nec ifluētia nec generatio. nec corruptio. tūc nō erit necaria medicina. q̄z null̄ erit infirm̄. nec regle grāmaticorum seu logicor̄ erūt tūc necessarie. **J**ō dicit̄ ille sc̄ie tabernac̄la iacob. q̄z mobilia. **V**ult ḡ dicere q̄ maḡ d̄ diligit p̄tēplatiōes etiā vnius vtule. s̄ his que fidei sunt. q̄z p̄tēplatiōes phoz̄ d̄ astr̄. zē. **N**eminē diligit d̄s nisi eū q̄ eū sapia inhabitat. s. p̄tēplatiōis. **S**ap̄. vij. **S**ec̄da ē dilectō d̄ beniuolētia. **I**nuenit̄ ei duplex amor siue dilectō. s. de cupiscētia z beniuolētia. **E**t sc̄da hō diligit a p̄p̄o. **A**mor em̄ beniuolētie est rōne bonitatis rei dilectē. q̄z tota rō de beniuolētia amoris est i re dilectā. q̄z sc̄z est bona. vtilis. deuota. sc̄ta. **A**mor autē cupiscētie ē q̄n̄ vñ amat̄ p̄tē aliud. vt p̄ uis amat dñm rōe salarii. vt amor pedagogi rōe filii. **V**os em̄ diligit̄ m̄rem z filiū. sed alia rōe diligit̄ filiū. q̄z caro v̄za. zē. **I**deo ille amor d̄ beniuolētie. **E**t alia rōe diligit̄ maḡist̄z. q̄z p̄tē filiū. **J**ō ille amor d̄ cupiscētie. **I**de de amore filii vt̄ filie z nutritis. **I**ta aliq̄ amat̄ deū amore cupiscētie. z n̄ placent̄ d̄o. **A**liq̄ autē amat̄ eū amore beniuolētie. z istos diligit̄ dē. **V**erbi gr̄a. **S**i tu diligis deū vt̄ det tibi diuitias tpales. honores. z dignitates. ergo p̄ diligit̄ creaturā q̄z creatorē. q̄z si diligit̄ m̄rem p̄tē filiū. p̄ diligit̄ filiiū. q̄z p̄pter qd̄ vñ qd̄z tale z illd̄ maḡ. s̄z si diligit̄ deū p̄tē suā ifinitā bonitatē clemētia. miam. ita q̄ tota rō dilectōis sit i eo. tal̄ amor est bon̄. et est amor beniuolētie. **I**ta q̄ de amore cupiscētie nō faciat̄ rōem antecedentē. dicēdo. diligit̄ deū vt̄ det tibi diuitias. zc. bonam famā. vt̄ glam̄ etnā. **S**z faciat̄ d̄ ea effectū p̄sequentē. isto mō dicēdo. **S**i bonū d̄z diligit̄ dē est sūme bon̄. vt̄ pulcer. vt̄ misericors. ideo volo diligere vos dñe. **E**t vos dñe dilectoribz v̄zis dat̄ bona tpalia. honores. bonā famā. z glam̄. spero dñe q̄ etiā dabit̄ mibi. **I**sto mō nō ponit̄ amor creaturaz p̄ rōe. s̄z p̄

dispositōe. **T**al̄ amor est beniuolētie. z tales diligit̄ dē. **A**uctas. **E**go diligentes me diligo. **E**t sequunt̄ effect̄ p̄sequentes eū subditur. **D**ecū s̄ diuitie z gl̄ie opes supbe. z iusticia. **P**rouer. vij. **O**pes supbe sūt diuitie. honores. q̄z dat̄ occasionē supbie. **J**ō x̄ps. **Q**ui diligit me diligit a p̄e meo. **D**ñe z ql̄is effectus sequit̄ vt̄ seq̄t̄. **R**ūdet. **E**go diligā eū. z manifestabo ei meipm. **J**o. xiiij. **D**ic p̄ grām. z in futuro p̄ glam̄. **T**ertia est p̄suatio obediētie ad dei mādāta. **D**ñi hō p̄ ista refrenat̄ se. q̄ an̄ p̄mitteret̄ se occide q̄z facere s̄ di mādātū. tal̄ diligit a p̄p̄o. **R**ō. cui libet dño ē amabilis p̄sona. villa. ciuitas. seu tra sibi obediēs. **I**n obediētes autē odit z conat̄ destruere. **D**ē d̄ deo. **S**i q̄s s̄mōnē meū fr̄uabit̄. **E**cce obediētia. p̄ me diligit eū. z ad eū veniemus. sc̄z ego z p̄ z sp̄s sc̄ct̄s. **J**o. xiiij. **D**icā quō aia est creata ad imaginē trinitatis. q̄z sic est vnus dē i essentia. z tres p̄sonē. ita z aia vna z tres potētē. **C**ū ḡ d̄t. z māsionē ap̄d eū faciemus. **I**n memoria em̄ p̄sona patris manet p̄ rōz dationē opis creationis. **I**n intelligētia p̄sona filii. **V**olūtas autē est camera sp̄s sc̄ct̄i. **E**t ad voluntarē p̄tinet desiderare dei bonitatē. que sp̄s sc̄ct̄i attribuit̄. **E**cce quale signūz amoris. ac si rex amore vellet v̄ire ad domū rustici z quiescere ibi. **J**ō dicit̄ beatus **J**ohānes. **Q**ui manet in charitate in deo manet. z dē in eo. **J**o. iij. **D**e ista obediētia ad precepta dei d̄t x̄ps. **S**i p̄cepta mea seruaueritis. manebitis in dilectione mea. sicut ego p̄cepta patris mei fr̄uati. z maneo i eī dilectōne. **E**t loquitur inquantū homo. quia seruauit̄ p̄cepta patris. **J**o. xv. **Q**uarta est simplicitas de conscientia quando homo in omnibus suis factis dictis z operibus habz cor ad deum z intentionē rectam. non habz cordis duplicitatē vel triplicitatē. placeat vt̄ displiceat cui voluerit. solum qd̄ placeat deo. **A**lter quando homo dicit. tenebo bonā vitam. zc. vt̄ gentes laudent me vel honorent. vel vt̄ habeam hominūz familiaritates. cor est multiplex. **L**egitur in tertio libro biblic. videlicet **L**euitici primo z secundo. q̄ erant tres species sacrificiorum. **P**rimū erat hostia pacificorum. **S**c̄d̄m erat sacrificiū p̄ peccato. **T**ertiu sacrificiū holocausti. **P**rimū offerebāt p̄ grā a d̄o recepta. **D**e q̄ sic bāt tres p̄tes. **P**inguedo z sanguis offerebāt d̄o z p̄burnebāt. **S**c̄da sc̄z pectus et spatula.

In octaua sancti Johannis euāgeliste

dertra dabat sacerdoti. Tertia ps. l. totū aliud erat offerētis. Ecce triplicitas. Scdm sacrificiū erat p pccō. vt dō remittet sibi pccā. De isto siebāt solū due ptes. pma offerebatur deo. Ecce simplicitas. Hoc p̄mū sacrificiūz placebat dō. s; mag; scdm. s; maxime terciūz. **Nota** est de vita nra. Aliq offerūt se dō p penitentiā v; p ingressum religionis. s; faciūt de se tres ptes. **Pinguēdinē** deuotiōis dāt deo cui vellēt placere. **Scdo** vellēt hē bonā famā. **Tercio** vellēt hē diuitias. nō tñs deum q; iam nō esset sacrificiū. **Istud** sacrificiū placet deo. Alij offerūt se deo scdo mō. q; cupiunt placere deo. scdo cupiūt hē bonā famā z placere gentib; nō curāt de diuitijs. **Istō** sacrificiū mag; placz deo q; p̄mū. s; sup omnia est sacrificiū holocausti. qñ solum curat placere deo dicēdo. **Sufficit** dñe q; vita mea placeat vob; nō curo si placet v; displicet gentib;. **S; diceret** aliq; **Rūqd** dī apls. **Prouident** bona. nō tñ corā deo. s; etiā corā hominib;. **Roz. xij.** **Intelligit** nō rōe same. s; timore dei. **Et** de ista simplicitate dī **Dauid.** **Scio** dñe de me? q; pbes corda. z simplicitatē diligas. **Un** z ego i simplicitate cordis mei. **let** obruli vniuersab; .i. **Paral. xxiij.** **Per** cōtrariū. multiplicitatē scie odit de. **Dicat** hic historia de **Isaac** p̄tarcha. cui? vxor: peperit duos filios gemios. **Esau** z **iacob.** **Esau** aut erat tot? multiplex z dilatat? in negocijs. **dīc** text?. **Quib;** adules? fact? est **Esau** vir gnarus venādī. i. astut? z homo agricola. **Jacob** aut vir simplex z habitabat in tabernaculis. **Gen. xxy.** **Et** dī deus **Malach. i.** **Jacob** dilexi. **Esau** odio habui. **Quinta** est puritas de continentia. **Ista** est ratio qre p alijs dilexit xps **Johem.** **Puritas** em̄ conscientie est quando vir z vxor seruāt sibi mutuā fidelitatem z modū. **zē.** **De** alijs aut q nō sunt de m̄imonio non curare de illo actu quomodocunq;. **Tales** diligunt a xpo ex puritate cōscientie. **Rō** est. **Christ?** est in domo sua que dom? sumus nos. **ad Heb. iij.** **Infidelis** autē est domus diaboli. ideo qñ baptisat exorcisatur vt diabol? eijciat. **Jo** cauendū est ab immundicijs. **Ideo** dicebat xps deo p̄i p os **Dauid.** **Dñe** dilexi decorē domus tue. s. p̄sone xp̄iane. z locum habitationis glorie tue. **Ps. xxy.** **Nota** differentiā inter domū z locum habitationis. cum dicit. **Domine** dilexi decorē domus tue. z locum habitationis glorie tue. **sz** si sit pulcrū. non cogitādo. nec desideran

do immūdicias. **Ideo** **Prouer. xxiij.** **Qui** diligit cordis mundiciā ppter grām labioz suorum. habebit amicū regē. **Sexta** est largitas misericordie. **Qñ** em̄ p̄sone est liberalitas elemosynis dandis. vel de spūalib; vel de temporalibus. **Elemosyne** spūales sunt bōe doctrine. p̄dicationes. zc. tunc datur p̄anduz animab; de pane celesti. **Dicit** aliq;. **Frates** semp petūt z nunq; faciūt elemosynā. imo de cibo scientie parato in coquina spiritus sancti dant elemosynam paupib; ignoratib;. **zē.** **Item** redimūt captiuos. qñ p̄dicator cum thesauro sapientie redimit aīas de captiuitate diaboli. **Item** induūt nudos virtutibus. **Item** cōsolant tristes ad patiā puocando. **Item** de illis qui faciūt elemosynas corporales. tales diligūt a deo. **Rō** est. **Si** vos habetis plures agros. claz est q; pins diligitis z seminatis campū q; abundant? reddit fructum. **Jo** dñs **Jhs** xps est seminator. p̄sone vite humane sunt agri. diuitie sunt semia di. **Ipe** em̄ seminat abundanter dans vob; libere. z vos redditis vnū denariū fractū. vel zc. sed de illo q; facit magnū fructū elemosynaz. **Dicit** de in isto agro volo seminare. quia dat abundanter. **Dilarem** datorē diligit deus. **Potens** est autē de omnez grām abundare facere in vobis. **Dispersit** dedit pauperibus iusticia eius manet in seculū seculi. **ij. Lo. ij.** **Item** **Dauid.** **Diligite** misericordiā z iudiciū. **ps. xxxij.** **Septima** est vnitas de concordia. **Qñ** em̄ in domo vir z vxor p̄cordat. **Vxor** enim obedit viro fm̄ deum. z vir non despicit eam s; p̄corditer viuūt. **Idē** de communitate qñ maiores non odiūt nec despiciunt minores. nec diuites paupes. tales diligunt a deo. **Rō** h? est. **q;libet** diligit p̄ domū ppriam q; alienā. **Dom?** dei z loc? est vbi est pax z p̄cordia. **Factus** est in pace locus eius. **Per** oppositū vbi sunt diuisiones z guerre ē diabolus z locus demonum. **Dicat** miraculum qd legit in vita beati francisci de ciuitate sicuti diuisa. z cum semel in duab; partibus essent diuisi volētes se interficere. **beat?** franciscus habuit p̄ reuelationē q; demones faciebant illā cōmotionē totā. **elenatis** oculis vidit infinitos demones sup ciuitatē q; mouebant corda gentiū zc. q; expulit **beat?** franciscus. z statim secuta est int eos pax. **Fact?** est in pace loc? ei?. **Jo** apls. **Pacē** habete z deus pacis z dilectionis erit vobiscū. **ij. ad Lorinth. vltimo.**

Sermo

In octava innocentum.

Accipe puerum et

Ambrōsius et fuge. **Dat. ij.** Pro declaratione h' verbis introductioe materie recordor devno notabili s'bo. b. Gregorij di. q' ad informadū hoies i' s'c'rib' p' p'ficiūt ex empla. s. opa visa q' s' b'ū. Nā maior impressio fit in hoib' ocul' vidēdo q' aurib' audiēdo. Verbi grā. s' homicidio p' p'mouet' turbat' ille q' vidit q' ille q' audiuit. Idē d' alijs. Ido dicit q' meli' ē exemplū d' visu q' de auditu. Exemplificet etiā de m'g'ro viciofo. q' docet discipulū ore d' bonis morib' p' p'uer infor. mabit exemplo ei' male vite q' s' b'is sue doct' ne. Ido dicit Grego. Dia i nobis vicioz ma la mortifica vt fide tuā quā lingua n'ra loqui tur etiā morib' vita fateat. Nō x'p's et m'g' ve. niēs ad informadū nos debentib'. nō solū s' bo voluit nos informare: s' etiā ope. Sicut pictor volēs docere discipulū. nō solū docet. sed exemplū i imagine ope ostēdit. Ido Act. i. Lepit ihs faceret docere. Ad p'positū. Int' alias s'c'utes nobis necessaria ē s'c'rus pruden tie in piculis vitādīs. q' piculis fluminū. peri cul' latronū. etc. h. **Loz. ij.** Et nisi eēt magna necessitas. s. p'pter honorem dei vel vtilitatez necessitas. homo vitādo picula debet fugere. iu. p'rimi: homo vitādo picula debet fugere. iu. p'ra dicit' x'pi. Cū aut' plequent' vos in cinita te ista fugite in aliā. **Dat. ij.** Et p'mo ostendit ope fugiēdo Herodis piculū. vidēs nō eē ne cessitate nec vtilitate mori puer fugit. s' dicit verbū rhematis. Accipe puez et matrē eius. et fuge. In die veneris sc'tā nō fugit. imo venit obuiā eis di. quē querit' rē. **Joh. xvij.** q' tūc mors sua erat vtilitatis s'c'm suāz p'is ordina tione. Patet t' b'ca. Ex q' scitis rōem fuge op' tet de ea tria p'icta declarare.

Primū quō fuit reuelata diuinitus.

Secūdo quō fuit p'cicata humanitus

Tercio quō fuit reuocata t'paliter.

Quantū ad p'mū rē. q' x'p's debuit sic muta ri de regno ad regnū vt deus reuelauit. De h' dicit euangelij breuiter. Angel' d'ni apparuit i somnis ioseph di. Surge et accipe puerū et matrē eius et fuge in egyptum. et esto ibi vsq' dū dicā tibi. Futur' est em' vt Herodes que rat puez ad p'dendū eum. Nota hic duas questionē. Prima. quare ista reuelatio fuit facta i somnis de tam magno negotio. quia multa somnia sunt q' credunt' diuine reuelationēz et sunt illusionēz. **Rūflo.** q' reuelatio

diuina requirit dispositōem i' p'sona cui debet fieri. s. trāquillitatē cordis et quietē mentis. et segregationē negociōz seculariū t'palium. q' tales sollicitudines sunt vt nubes. claritatez solis diuini radij impediētēs. Hoc ostendit in v'ital' spatz de istis trib' soch's. quoz vn' ele git vitā solitariā. Al' elegit fuisse infirmis in hospitali. Tercio tractare paces. Prim' habe bat magnas reuelatōes. alij duo non. immo erāt multū occupati. i' bonis tñ negocijs. Et isti duo iuerūt simul ad visitandū terciū soli tariū. q' dixit eis. quō erat solat' rē. Alij rñ dendo dixerūt q' nullā habuerūt reuelatōez. Tūc ille accepit peluim plenā aqua. et cōmo uit aquā. et dixit. Tale ē cor homis in nego c'is occupatū. sed sepatū a negocijs. et est sic aqua quieta. et tūc apparet in ea imago diuine reuelationis. Patet q' diuina reuelatio requirit cor quietū. Ideo dicebat de p'sonis in negocijs occupatis. Vacate. s. a negocijs et curis sup'fluis. et videte qm' suauis ē d'ns. i' p's rly. et xxvij. p' vltima picula. Nō ad p'positū. Licet ioseph eēt hō iust'. sanct'. et bon'. tñ nō habebat vigilādo cor quietū. timebat em' vi gilādo Herodē. ne x'p'm occideret et tor' alte ratus. Sed cū dormiret habebat cor quie tū. et tūc habuit diuinā reuelatōem. Ecce an gel' d'ni apparuit i' somniō. Ecce quare in somniō fuit facta. De h' auētas. Per somniū in v'isione nocturna qm' irruit sopoz super ho mines et dormiūt i' lectulo. Tūc aperit aures viroz et erudiens eos instruit disciplina. vt auertat boiem x'p'ianū. s. et liberet eū a supbia. s'z Herodis. Erues aiam ei' a corrupōne. et vitā illi' vt nō transeat in gladiū. **Joh. xxvij.** Si dicat. dū ē dubiū quō p't se regere hō. et determinare vt sit somniū aut reuelatio. Dicat q' qm' est reuelatio dei cū tanta certitu dine venit i' claritate. ac si oculis p'p'is videre tur. Ideo dicit apl's de q'dā reuelatōe quam habuit. Scio cui credidi et cert' sum. ij. **Thy mo. j.** Itē dicit. b. Aug. in li. p'sc'f. de m're sua que habebat multas reuelatōes. Nō mea nescio q' sopoz. qd' verbis exp'mere non pote rat. dicebat se scire distinguere inter deū reuelantē et aiam somniantē. als reuelatio p'phe taz nō fuisset certaz vera. q' in somniō. Ec ce qd' dicit de. Si q's fuerit int' vos p'pheta d'ni i' v'isione apparebo ei. vel p' somniū loqr ad illū. **Numeri. xij.** Secūda qō ē. quare ista reuelatio de fuga x'pi ad infideles nō fuit facta p'gini. **Marie.** que erat s'c'cioz ioseph. que

In octava innocentium

erat ita q̄ta vigilas sicut dormies / r sibi vigi
lanti apparuit gabriel q̄n salutavit eam. **R̄nsio.**
q̄ licet s̄go Maria incōpabilis eēt magis sā
cta q̄ ioseph / tñ ad ostēdendū q̄ regimen do
mus ad vix p̄tinetz nō ad mulierē / r q̄ muta
tio dom̄ r b̄m̄oi ad aliud regimen p̄tinebat.
sc̄z ad ioseph / ideo r̄. **I**deo fuit lex impator
Assueri p̄firmata i textu biblie di. **L**ūc̄ ex
res tā maior q̄ minor deferat maritis suis
honorē. **De**ster. j. **N**ic mulieres habēt exem
plū cogitādo / quō s̄go Maria erat nobil. q̄
de genere D̄s. pulcrat sc̄z / r de voluit vt eēt
subiecta sp̄so suo. **E**t vos dicit. **C**erte nihil
fiet i domo nisi illud qd̄ ego volo / gallina cā
tabit i domo / nō sunt tot diuisiones inter vi
ros r uxores. q̄ s̄ ius diuinū r hūanū ē q̄ mu
lier dñe. **D**e s̄ sunt i causavetule aliq̄ dicen
tes sp̄se. **E**cce filia. mō est hora dū sp̄sus di
ligit vos / recipiat dominū / cantet gallina
sp̄ris dñi. **D** malūz iniquū p̄siliū / q̄ susti
net talia. q̄ diu durat panis nuptiaz / durat
ille hō fatu. **S**ed postea hō cognoscit sc̄z vi
dit. **I**sta stulta vult dñari. **E**t ecce tumultū
i domo. **I**deo bona uxoz d̄z honorare viz / sūz
r h̄e eū vt dñm. **E**cce qd̄ dicit ap̄s. **M**ulie
res viris suis subdite sint sicut dñō / q̄ caput
mulieris ē vir / sicut x̄ps ē caput ecclie / Eph. **v.**
Quanti ad sc̄m quomō ista fuga fuit
practicata humanitus. dicit euāgelii. **Q**ui
p̄urgens accepit puerū r matrē eius nocte
Ad practicā. **C**ogitate quō ioseph facta
sibi reuelatōer excitat / cū quāta sollicitudie
r credo q̄ flēs iuit ad camerā s̄ginis / r credo
q̄ ipsa iam surrexerat. **J**uxta illud D̄s. **D**e
dia nocte surgebā ad p̄tendū r / r quale re
tabulū habebat corā se / q̄ filii dei quem ge
nibz flexis p̄templabat / corā se dormientem
fm̄ humanitatē / oīa regentē fm̄ diuinitatē.
sed cū eēt in sua p̄templatōe r dulcedine. **J**o
seph cū magna reuerētia tetigit ad portā ca
merē. r dixit virgini. **C**ito cito fugiam. q̄
Herodes vult occidere filiu r v̄m. **C**ogitate
q̄nta mutatio debuit eē i corde s̄ginis marie.
subito referēte sibi ioseph reuelatōem media
noctē / quāta sollicitudo ad fugiēdū statim io
seph stravit asinā / r s̄go flēs orans dicendo
Filios q̄ liberastis / D̄s tres pueros d̄ cami
no / nūc adiuuate me matrē vestram r ioseph.
Eqtavit s̄go cū puero r recesserūt de domo.
Cogitate qd̄ fuit de piculo mortis matie d̄ re
ge / cū q̄nto timore et pauore ibāt. **E**t si virgo
sentiebat aliq̄s discurrentes p̄ ciuitatē cū exi

bat / statim videbat sibi q̄ eēt herodes. **C**um
aut fuerūt extra ciuitatē s̄go Maria q̄sūt a
ioseph / si dixerat sibi angel̄ q̄ irēt. **R̄ndit q̄ sic**
In egiptū. **V**irgo maria tūc valde timuit. sin
gularit. p̄pter tria. sed i singul̄ data ē sibi cōso
latio a deo. **P**rimo timuit p̄siderādo crudeli
tatem egiptioz ad pueros hebreoz. **i**ntim q̄
Ero. j. pater. q̄ occidebāt oēs pueros iudeo
rū. hoc sciēs s̄go Maria. cogitate quō dice
bat. **D**ñe vos q̄ Moysen liberaastis ab illo pi
culo. liberate matrē cū filio. **S**ed arbor incli
nādo se ad s̄ginē i via / r fons de radice scatur
riens. significauit sibi egiptios obsecuturos
ex corde. **H**oc intelligēs s̄go Maria fuit cō
solata. **E**t tūc fuit p̄pleta p̄phetia David i p̄
sona s̄ginis di. **P**opul̄ que nō cognouit fui
uit mihi. ps. xvij. **M**oralit. **A**rbor offen
dit nobis quō debem̄ salutare s̄ginē inclina
do / q̄ regina reuerēter corde cogitādo quō ē
in cathedra glorie ad dexterā filij. p̄ nob̄ ad
uocādo / r sic scaturiet fons lacrimaz. **S**e
cūdo timebat p̄siderando eoz carnalitatē.
Erat em̄ valde luxuriosus / r habebant uxores
turpes / r hebrez erāt valde pulcre. **J**ō custo
des portaz habebāt mandatum a rege / vt si
aliq̄ pulcra mulier veniret ducerent eā ad re
gē. **D**icitur hystoria de Sara uxore Abrahę
Gen. xij. **H**oc totū sciēs s̄go Maria / cogita
te si habebat rōem timoris / cū nūq̄ fuit pul
crioz / sed dicebat. **V**os dñe q̄ liberaastis Sa
rā. **D**icat q̄n custos des viderūt eā / admiran
tes de tāta pulcritudine / eoz corda mutabā
tur i deuotōem. exhibēdo sibi magnā reuerē
tiā. **H**iero. d̄. **A**spect̄ s̄ginis fugabat affectū
libidinis. **S**ed p̄pter reḡ mādātū iuerūt ex
cusare se regi / quō vna pulcra mulier venerat
r. **C**ogitate q̄ rex misit p̄ ea. sed mutat̄ cor
dibz. **C**ogito ego q̄ rex met voluit videre
eā / quā honorauit offerēs se sibi. p̄cipiens ne
aliq̄s sibi displiceret i aliq̄. **D**e s̄ p̄phetia i p̄so
na s̄ginis. **E**go q̄s vites fructificauit suauita
tē odoris / r flores mei fruct̄ honoris r hone
statis. **E**ccl̄. xxiij. **A**ora h̄ s̄trūe floris vinee.
q̄ dicūt naturales q̄ tractat̄ p̄pteratibz reoz /
q̄ bestie venenosē r serpētes vitāt flores vinea
ruz. **S**erpētes r aīta venenata sūt p̄sone lu
xuriose. **i**n q̄b̄ s̄go Maria fugauit mor̄ car
nalis p̄ tūc. **J**ō d̄. **E**go q̄s vites fructificauit
r̄. **M**oraliter. cogitādo luxuriā et pecca
ta notoria in oīi loco. sed fugant̄ vbi ē inuo
catio virginis marie. **J**ō d̄. **T**rasite ad me oēs
q̄ p̄cupiscitis me. **T**erc̄o timor virginis fuit

Sermo

cōsiderādo egyptioꝝ infidelitatē qꝫ erāt pes
 simi ydolatre. Nota hic fm m̄gr̄m hystoꝝiaz
 quō ad uanciniū Hieremie eos de ydolatria
 rep̄hēdētis fecerūt ymaginē puellē puez ge
 stātis quā secrete adorabant. Et ingrediente
 dño egyptū oia ydola corruerūt. z fuit cōple
 ta p̄betia Isaie. On⁹ egypti. Ecce dñs ascen
 det sup nubē leuēz ingrediet egyptū. z moue
 bunt simulacra egypti a facie ei⁹. Isa. xix. Au
 bes est caro seu xp̄i humanitas. Que est uita
 nostra vapor ad modicū parens. z deinceps
 exterminabitur Jacobi. iij. Dñs em̄ ascendit
 sup nubē. quia ipse regebat humanitatē. leuē
 qꝫ sine onere peccati. Lum aut̄ uirgo intrat
 set p̄ primā ciuitatē egypti que d̄r̄ eliopoleos
 inuenit gētes plorantes. qꝫ simulacra cecide
 rant z p̄ fracta fuerūt. z interrogabāt uirginē
 vñ ueniret. Que r̄ndit. qꝫ de terra p̄missiois.
Dicebant ei. Scitis uos qꝫ uirgo peperit. qꝫ
taie signū fuerat eis datum a Hieremia qꝫ
qñ illa p̄go pareret. simulacra corruerēt. Cre
 do qꝫ uirgo uoluit uidere illam ymaginē pu
 elle. dicens qꝫ nō adorarent eam. sed deum
 in ymagine representatum. Et qualis consola
 tio fuit ista uirgini Marie. et poterat dicere.
Secūm multitudinē dolorū meoz in corde
meo. solatōis tue letificauerūt animā meā.
Si cognouissent eam. Horaliter hic p̄
rusticis: ne credāt se adorare ymagines: sed
xpm̄. Dominū deum tuū adorabis: z illi soli
seruies. Dat. iij. Quantū ad terciū quō
ista fuga fuit reuocata finaliter. siue sp̄aliē di
 cit enāgelii. Et erat ibi vsqꝫ ad obitū Hero
 dis. i. per. vij. annos fm̄ magistrū hystoꝝiaz.
Defuncto aut̄ Herode: ecce angel⁹ dñi appa
 ruit i somnis Ioseph i egypto. di. Surge ac
 cipe puerum z matrē eius. z uade in terrā isrl̄.
Defuncti sunt em̄ qꝫ querebāt aiām pueri. vs
 qꝫ in finem. Nota hic duas questiones. Cū
uirgo fuisset quasi exul i egypto p. vij. annos.
de quo uinebat. qꝫ Ioseph erat iam senex et
nō poterat laborare. R̄ndeo. qꝫ uirgo Maria
de manib⁹ consuit. filauit. tenuit. p̄uidebat si
bi. filioꝝ Ioseph. Dicat quō p̄ filiū mittebat
capucia uel camillas ad domū cui⁹ erant An
 geli. p̄uidissent sibi. sed noluit. Ad hoc p̄rie
iste est textus. Cōsiderauit semitas dom⁹ sue
scz paup̄tatis. humilitatis. z panē ociosa nō
comedit. Pronerb. vlt̄. Horaliter. mulie
 res habent hic exemplūz doctrinā. qꝫ multe
p̄sentit̄ peccato ex paup̄tate. nūquid habes
 man⁹ zc. Ideo apl̄s. Rogam⁹ aut̄ uos fr̄es. ut

abūdetis magis z operā detis ut quieti sitis.
 z ut uestz negociū agatis ut opemini manib⁹
 v̄ris. Sic p̄cipim⁹ uobis ut honeste ambule
 tis ad eos qꝫ foris sunt. z null⁹ aliqd̄ desidere
 tis. i. ad Thes. iij. Nota qꝫ regula est iuristaz
qꝫ v̄bicqꝫ papa dicit p̄cipimus: obligat sub
pena peccati mortalis. nō aut̄ cū dicit māda
mus. Scda questio ē quare xps uoluit sta
re. vij. annis in egypto. nec pl⁹ nec minus. qꝫ
quicqd̄ faciebat xps erat mysterium. Respō
sio qꝫ triplici de causa.
Prima anagogica.
Scda allegorica.
Tercia tropologica.
Propter quā roēm filius dei uirgo z Ioseph
fuerunt in egypto. vij. annis corporaliter. sed
quantū ad animas erant in terra p̄missio
nis. Et post. vij. annos angel⁹ apparuit Jo
seph. redierunt ad terram p̄missionis. In
quo innuitur. qꝫ post. vij. etates ibim⁹ ad ter
ram p̄missionis. i. gl̄iam. i qua nūc sunt solū
anime sanctorū. Sed post. vij. annos. id ē. vij
etates simul corpa cū animab⁹. De h̄. r̄. r̄.
Sicut mane trāsit. p̄transit rex israel. qꝫ pu
er isrl̄ z dilexi eum. z ex egypto uocaui filium
meū. Uocauerūt eos. sic abierūt a facie corū
zē. Scda allegorica. Egypt⁹ septem te
nebras signat. qꝫ sicut xps. vij. annis fuit in
egypto. z post angel⁹ apparuit. z reuersus ē in
terram p̄missionis. sic peccatores septem an
nis. i. ex septēz peccatis sunt in egypto id est
in tenebris peccatoꝝ. Supbia est vna tene
bra. qꝫ nō uidēt periculū in quo sunt. z sic d̄
alijs. Auctas. Nescierūt neqꝫ intellexerūt in
tenebris ambulāt. ps. lxxij. Et loquit̄ de pec
catoribus. sed reuertunt ad terrā isrl̄. i. lucis.
qñ uenit angel⁹. i. p̄trictio cordis de peccatis.
Tercia ē tropologica. Cōclusio ē sanctorū
doctoꝝ. qꝫ p̄ quolibet pctō mortali hō obli
gatur deo in. vij. annis de p̄nia in hoc mun
do. uel restat in purgatorio. Rō. qꝫ in quoli
bet peccato mortali sit p̄tra. vij. dona sp̄sā
cti. Sed qualitas p̄nie ē arbitraria. Nō xps
uoluit stare septem annos in egypto. id ē an
gustia. ostendens qꝫ septem annis p̄uenit sta
re in angustia p̄nie. z post hoc homo est liber
a p̄nie. Cum completi fuerint. vij. anni. di
mittat vnusqꝫ fratrē suū hebreū. i. peniten
tē qꝫ uēdit⁹ ē. i. diabolo peccatis. Hierc. xxxij.
Transit peccator de culpa ad gratiam p̄ pe
nitentiam.
De sancto Anthonio confessore. h̄. r̄. r̄.

De sancto Antonio

Certamen forte de
 dit illi ut vinceret. Sap. x. Tota so-
 lenitas officii pñis diei e illi bea-
 riz amici dei Anthonij confessoris. Ita etiã
 erit z fmo noster zc. Salutes ego Maria zc.
Pro declaratione huius verbis breui intro-
ductione materie sciendũ. qd est scriptura lra-
lis z etiã hoc declarat experientia sensualis. qd
psens vita nõ est nisi campus prelii z q̄tum ad
corp⁹ z q̄tum ad animã. Primum q̄tum ad
corpus. quia homo statim natus. a die nati-
uitatis vsqz ad finem est in prelio. quia q̄ctu-
or qualitates intra corpus continue bellant.
scz calor cum frigiditate. z siccitas cum humi-
ditate. quousqz interficiunt hominẽ semp bel-
lãt corumpendo. alterãdo. minuendo. z cõ-
traducendo ad inuicem. ac si teneret in vtero
quattuor serpentes. inter se bellãtes. morden-
tes zc. Ita potestis cogitare de quattuor q̄li-
tatibz intra corpus humanũ. Item ad extra
corpus est in prelio miseriarum. sudoruz. fri-
goruz. periculoz. infirmitatuz. pauprtatuz
tristitiaruz zc. Itẽ cum primis ad inuicem
vel lingua vel manu. seu opere. intm qd Da-
uid de isto prelio corpis fecit vnũ psalmũ di-
cẽs. Miserere mei de⁹ qm̄ calcavit me hõ.
Hoc q̄tum ad preliuz cum primis. tota die
impugnãs tribulauit me. Cõculcauerunt me
inimici mei. s. quattuor qualitates elemento-
rum. tota die. qm̄ multi bellãtes aduersũ me
q̄tum ad miserias. ps. l. Secundo q̄tum
ad animã. quod est prelium periculosius. qd
anima melior est corpore. Istud prelium po-
testis intelligere p̄ talem similitudinẽ. ac si in
isto campo eeryna domicella nobilis et deli-
cata. z impugnaretur a tribz militibz armat⁹
quoz vnus venit añ cuz ense euaginato. Ali-
us a dextris cum balistaz sagittazc. Alius a
sinistris cum lancea. z ipsa stat innixa ad pa-
rietem. bñ talis domicella eẽt in magno plio
z periculo. gratia dei eẽt qd euaderet. qd nul-
lum habet defensorium nisi parietem vbi su-
stinetur. Ita e de anima cuiuslibet nostrum.
que est domicella nobilis. qd nullũ habet pa-
trẽ nisi deum qd eã creauit ad ymaginẽ suam.
z stat innixa ad parietẽ zc. ad parietẽ. s. fidem
xpianã. qd sicut paries sustinet z impedit vilũ
ita fides xpiana est appodiatum xpiani. Itẽ
fides est de his que homo nõ videt. Jo apo-
stolus diffiniẽs fidem dicit. Est em̄ fides sub-
stãtia sperandarum rerum. Ecce fundamen-

tum. Argumentum nõ apparentiũ. s. de his q̄
 nõ vident. Heb. xij. Ad istum parietẽ armãt
 aia xpiana. qd als iam capta eẽt mortuar de-
 structa. et impugnat a tribz militibz. añ venit
 mũd⁹ ense euaginato. s. cum negocijs. curz su-
 perfluis. iniusticijs zc. A dextris aut caro cũ
 sagittis malaz inclinationuz. luxurie. zc. A
 sinistris aut dyabol⁹ cum lancea tentationuz
 diuersarum rerum. De istis militibz dicit Pe-
 trus apłus. Militãt aduersus animã. i. Pe-
 t. ij. Et ppter hoc dicit Job. Militia est. s. q̄tum
 ad aiaz. qd vbi nos habem⁹ militia. alia trãssa-
 tio autentica habet tentatio est. que respicit
 animã. vita hominis sup terram. Et sicut mer-
 cẽnarij dies eius. Job. vij. Qui si fideliter la-
 borat meretur salarium. als penãz. Ita d nõ
 bis. si fideliter militãm⁹ nõ frãgendo dei pre-
 cepta. habemus coronam. Si aut vt conar-
 dus homo sit victus. captiuat in inferno. Er-
 go bñ est verum qd tota vita nostra est preliuz
 q̄tum ad corp⁹ z q̄tum ad animã. In isto p̄-
 lio. de⁹ dedit gratiam beato Anthonio vt vin-
 ceret. Ita theima dicit. Certamẽ forte zc. de-
 us. s. dedit illi. s. beato Anthonio vt vinceret.
Ad practicã quomodo beatus Anthoni-
nius habuit prelium. z quõ habuit victoriã.
vicit enim
Primo mundũ. qd venit ab ante cuz gladio
euaginato.
Secũdo carnem. que venit a dextris cũ ba-
lista extensa.
Tercio dyabolũ. qd venit a sinistris cũ lan-
cea vibrante.
Ideo dicit theima. Certamen forte dedit zc.
Dico primo qd beat⁹ Anthoni⁹ habuit p̄-
lium cũ mũdo. qd veniebat coram eo cum en-
se euaginato. Dicat quõ puer fuit nutritus a
parentibz vt timeret deũ. ne iuraret. ne dice-
ret mẽdacia. erat totus verecũdus. z didicit
lras. s. bat cum parentibz semp audire missas.
smones. pro indulgentijs. et sic de alijs. Pa-
rẽtes ei⁹ obierũt. z ipse erat quasi. xx. annoz. z
remãsit heres multarum possessionum z red-
dituum. et cuiusdam magni oliuarij. Tunc
mũdus incepit pugnare cõtra eũ dicẽs yma-
ginationi modos mũdi. Anthoni tu es mō-
dũs dom⁹ z diuitiarum zc. z poteris ducere
vtorem. z eris de maioribz ciuitatibz in regi-
mine zc. Et si vis mutuarẽ decem pro duode-
cim. poteris valde ditari. vl mutuarẽ sup pos-
sessiones. z interim recipe fruct⁹ vel emere p̄-
parata pecunia zc. vel vendere plus ratione

Sermo

expectatōis rē. Ecce tentatōem mūdi. Sed cum beat^o Antonius fuisset assuet^{us} audire missam rē p^rmones. quia tales raro faciūt malum finem. dum semel audiret missam: audiuit p^rsiliū euāgelij. Sivis pfectus eē: vade rēde omnia que habes rēda paupib^{us}: rē habebis thesaur^{us} i celo. rē veni rē sequere me. Dicitur. Dicitur. b. Antonius: habeo mō scutum. cum isto potero me cooperire ab ictib^{us} mundi. Dicitur. quomō statim post missam de dicit bona sua ad vendendū seruitorib^{us}. Qui dicit bona sua ad vendendū seruitorib^{us}: psonis pauperibus. Hoc facto secutus est rē p^rm in vita spūali. dimittēs mundū. iuit ad desertum. rē sic euasit a p^rmo ictu mūdi. s. pcutiēdo super eum. Sed iterum mundus inuasit eum. quia aliquotiens quādo homo non potest pcutere inimicum ad caput: ducit gladium p trāsuersum rē. Ita voluit facere mūdus. b. Antonio. quādo em̄ fuit in deserto rē in sua paupertate seruiret deo. ecce q^u mūdus p trāsuersum rē a latere percussit dicens ymaginatio. Dō Antonii tu es in deserto. Nūquid fuisset bonum reservare tibi aliquid. de quo fecisses vnam cellā. altare. oratorium. lectulum. tabulā. rē hmōi. Lūq^{ue} sic cogitādo incederet p desertum: inuenit vnam plattā argēteam pulcrā. Cogitare quō statim sensualitas dicit. Antonii de hoc poter^{is} facere cellam rē. rē nō audebat eaz tēgere. Sed admirās intra se dicebat. Et quō ē hoc. cū hic nō sit via rē. Ecce quō percussit a latere. Sed tūc est remedium. s. retrahere pedem. Et ita fecit. b. Antonii dicens. Ihs retrahit se. Et scutella disparuit vt fumus. Et potuit dicere. b. Antonius. Elōgavi fugiens: rē māsi in solitudine. ps. liij. Istud est bonum remedium. ne homo vincatur rē. Sed iterum mūdus voluit sibi dare vnum ictu rē iura cor. Cum em̄ semel staret in cella i deserto: dixit mūdus ymaginatōi. Antonii tu es hic mō. rē cui p^rficies. de^{us} fecit te hominē qui est animal sociale p naturā. rē tu facis te aial. Cōtra illud David. Homo cum in honore eēt nō intellexit. compat^{er} e iumētis insipientibus. rē siliis fact^{us} est illis. ps. clvij. Si fuisses in ciuitate: poruisses multis p^rficere. tractando paces. dādo p^rsilia. corrigēdo peccata. et hmōi. vel ad mir^{is} si fecisses vnu monasteriū hic p^ro ter alijs qui vellēt fugere occasiones mūdi. Dum sic cogitaret: exiuit cellam rē inuenit massam siue pomū auri. Statim sen-

sualitas stulta locuta ē. D. Antonii: de isto auro posses adhuc pstruere h^{oc} monasterium. Ecce ictū ad cor. vt pderet amorē paupertatis. q^{ui} i corde p^rsistit. Sed. b. Anthon. iduit se d^{omi}na pāsera. s. vna aucte scripture di. Beātus hō q^{ui} in uētus est sine macula. rē q^{ui} post auz nō abijt. nec spauit in pecunia rē thesauris. Eccli. xxxij. Fortē dixit ipse posset eē tentatio. rē dixit si gnādo se ihs. rē aurum euauit vt fumus. Ecce quō. b. Antonii vicit primū militē. s. mūdum ptra eum bellantē. Ideo thema dicit Certamē forte dedit illi. Thozalie. iste mūdus triplici ictu bellās multos interficit. q^{ui} nesciunt se defendere. nec ab ictu se mūnīre. Primo ad caput super^{ius} vulnerat laicos. eos inclinās ad vsuras. furta. rapinas. calumnias. rē hmōi. Dicitur p hoc iuxta audientium qualitates. O modernis temporib^{us} quot interficiunt i isto vulnere. Secūdo p trāsuersum mūdus vulnerat religiosos. qui p paupertatem euangelicā vel apostolicā euaserunt ab ictu superiori. s. ad caput. sed p trāsuersum ne merito possint ad paradysum ambulare p p^rrietatē: pgregādo bona. diuitias rē. Tercio de dega cū qua vulnerat interficit platos et curatos. q^{ui} spūalia sacramēta q^{ui} habēt ministrare. ppter honorē dei rē saluatōem animarū. mōiā nō sic nisi rōne pecunie omnia sacramēta vendūt aliquo mō. Alij etiā ne habeāt solvere laudes. impositōes. rē hmōi iura. faciunt falsa iuramēta. tales occidūt p degam sigēdo. Propter hoc xps auisando nos dicebat. Cauete ab omni auaricia. Nota ab omni. s. his trib^{us} modis p auariciā laicoz. p^rrietatē religiosorum. rē symoniā clericoz. q^{ui} nō in abundantia cuiusq^{ue} vita ei^{us} est et his q^{ui} possidet. Luc. xij. Dico scdo q^{ui} vicit carnem. Caro em̄ bellat cum sagittis acutis siue intoxicatis. s. inclinādo. incitādo. rē mot^{us} varios luxurie mīstrādo. rē nisi homo sciat se defendere interficiūt. Sed in isto p^rlio. b. Antonius sciuit se mirabiliter defendere. Cum em̄ eēt in destro rē viciisset primū militē. s. mundū. vt audim^{us}. secūsus miles. s. corpus carnale incepit ipm. impugnare. quia erat in flore iuuetutis. Et fm q^{ui} p^rolixē ponit Athanasius. qui suam legendā cōposuit. Caro diuersimode ipm impugnauit. mō vigilādo. dādo motus. cogitationes rē. Dō dormiēdo i somnis q^{ui} erat cū mulierib^{us} rē. Et qualis sagitta est ista p^rsone spūali. q^{ui} psonis carnalibus nō displicent tālia somnia siue motus. Dicitur. b. Antonii.

De sancto Anthonio

Ego indigeo medicina/ Qui enim vult curari
a vulnere sagitte, oportet expellere sagittam. De in-
de apponere tyriacā. Venenū qđ remāct in-
tus. Ita fecit. b. Antonius. Primo expelle-
bat sagittas. s. tētatōes. statim mutādo yma-
ginatōez. cogitādo passiōē xpī. vñ penas in-
ferni. z filia. **S**ecđo Venenū sagitte recipie-
bat tyriacā abstinētie a spūscō pfectā. **P**rio
abstinebat i cibo. nihil aliud comedebat nisi
panē cū sale post sol occasuz. z bibebat aquā
semel in die tm comedebat. Et aliquētes tran-
sibat duos vel tres dies qđ nō comedebat ali-
qd. **N**ē abstinēbat a somno. solū p duas vel
tres horas dormiēdo sup terrā. **I**tem porta-
bat aspez ciliciū. desup mātellū. z ope manu-
um suaz viuebat. operabat cisteletas vñ cistu-
las puas. z hmōi. z cū ista tyriaca p̄uabat se
Venenū luxurie. qđ nūq̄ sibi nocuit. qz nun-
q̄ p̄sensum inclinātōi prebuit. tenēs p̄silium
apli. **F**ugite fornicatōem. **O**mne em̄ pctm̄ qđ
cūq̄ fecerit hō: extra corp̄ est. **Q**ui aut̄ forni-
cat i corp̄ suū peccat. **A**n nescitis qm̄ mēbra
v̄ia templū sunt spūscōi qđ i vobis ē. quem ha-
betis a deo. z nō estis v̄i. **E**mpti em̄ estis pre-
cio magno. **G**lificatez portate deū in corpe
v̄io. **E**cce p̄mū remediū. s. expellere venenū. s.
p̄mos mor̄. j. **L**oz. vj. **E**cce scđm remediū d̄
abstinētia. **I**te. **H**ortificate mēbra v̄ia qđ sūt
sup terrā. fornicatōem. immūdiā. libidinē.
p̄cupiscētia malā. z auariciā qđ est simulacro-
rum seruic̄. p̄pter qđ venit ira dei sup filios in-
credulitatis. in q̄b ambulastis cū viueret̄ in
illis. **N**ūc aut̄ deponite z vos om̄ia. irā. indi-
gnatōem. maliciā. blasphemā. turpē p̄monē
de ore v̄io. **N**olite mēiri inuicē. expoliantes
vos veterē hōiem cū actibus suis. z induite
nouū hōiem qđ p̄m deū creat̄ est. ad **L**oz. iij.
Sed itez. non. dixit caro. qz for̄ sagittabit̄
sagitta de p̄nulis ornata. **D**icat q̄s dyabo-
lus venit ad eū in specie pulcherrime mulieris.
z p̄ma facie nō cognouit demones fuisse. **D**e
quo **A**nthoni⁹ admirās ait cū spū. **E**t qualis
estis vos hic. **R**ndit. **A**udita fama v̄e sc̄titat̄
velle p̄uire deo. z volo p̄silū a vobis q̄oz in
q̄ loco possem facere p̄riam z hmōi. et p̄uire
deo. **S**tatim caro dixit. **A**nthoni. **E**cce ista
mulier iuuenis ēz pulcra z sola. si peccares cū
ea. null⁹ sc̄ret. nō p̄deres famā. **I**deo videns
br̄s **A**nthoni⁹ qđ caro calefaciebat. **D**ixit
ipse. **A**n ignis expellet aliū. **S**pecta modicū.
Elenatis s̄mbrijs a tergo posuit se i igne. di-
cēs mulieri. **S**i vis br̄e mecū placitum veni

as huc zc. z disparuit diabol⁹. **E**t deus fecit
grām. b. **A**nthonio. qđ i igne sedēs nō fuit cō-
bust⁹. sed fugauit tētatōem tam fortē. z pote-
rat dicere cū **D**ō. **P**robasti cor meū et visita-
sti nocte. igne me et am̄nasti. z nō est inuēta i
me iniquitas. **P**s. xvj. **S**ic vicit scđm militem.
Ideo thema. **C**ertamē forte dedit zc. **H**o-
raliter. habem⁹ h̄ exemplū castitatis. seruade
nos religiosi. qđ habem⁹ votū exp̄ssū. et clerici
annexū. fugere occasiones. vitare muliez. sa-
miliaritates. z locutōes. z oportunitates. **D**i-
cebat. b. **D**ieronym⁹ ad Rusticū monachuz.
Feminā quā bñ p̄uerfantē didiceris. mente
dilige. nō corpali p̄sentia. **E**t ille. **Q**uid d̄ ma-
tre mea. **R**espondet. b. **D**ieronymus. **D**a-
trem tuam ita videas. ne p̄ illam alias videre
cogaris. **H**abet em̄ famulas. habet pedisse-
quas. z quāto melior earum p̄ditio. tanto fa-
cilior ruina. **I**n isto plio q̄ plures interficiū-
tur. qz nesciūt expellere sagittas tentationis.
nec recipere medicinas abstinētie. **D**icat hic
etiam de impedimētis matrimonij. si mate-
ria hoc requirat. **D**e tercio. **D**icat cum se-
mel. b. **A**nthonius staret in sua p̄templatōe
in heremo. demones qđ tenuerūt consilia. vt
idem expelleretur a cella. ne ipsi perderent il-
lam habitatiōē. in specie hominū venerunt
ad eum dicentes. **E**t quid **A**nthoni. z tu vis
nos expellere de nostra habitatiōe. **E**t nūc
quid ciuitates z ville sunt habitatiōes ho-
minū. z deserta demonioz. **I**deo recedas va-
das ad ciuitatem. als expellemus te. **R**espon-
dit sanctus **A**nthonius. **D**ñs mihi adiutor
nō timebo qđ faciat mihi homo. **N**oc idō di-
xit. quia ipsi erant in specie hominis. **E**t quia
noluit recedere. fuit grauit̄ a demonibus
p̄cusus. **I**ntantū qđ quidam sanctus homo qđ
veniebat visitare eum tunc venie z inuenit ip-
sum mortuum vt credebat. credēs ipsuz a la-
tronibus occisum. plant̄ eum z reportauit
eum ad cellam suam. **T**unc vt moris est vi-
gilaret de nocte iuxta corpus beati **A**ntho-
nij. **A**nthonius virtute dei fortificatus ape-
ruit oculos. z miratus vbi eēt. cogitauit qz ne-
gocium sicuti euenerat. **E**t dum vigilēs doz-
mirent **A**nthoni⁹ surrexit z secrete recessit. et
reuersus est in cellam suam ad heremū. **D**e
qualis miles fuit **A**nthonius. **L**ogitate qm̄
nō inuenerūt eum vigilēs quātū debuerunt
admirari. **Q**uādo aut̄. b. **A**nthoni⁹ fuit i spe-
lūca sua. statim cepit excitare demones. di-
cens. **H**ic sum ego. z hmōi. **S**tatim vene-

Sermo

runt demones in speciebus diuersarum besti-
arum. vnicoz nis. leonis. vrsi. lupi. serpentis.
z crudeliter inuasit eum. Cūq; iam eēt vul-
neratus ad mortem. dicebat vt poterat Ihs
Ihs. Ihs. z subito spelūca magna claritate lu-
strata respondit. z demones fugierūt. Tūc
beatus Anthonius vidit dñm Ihm xpm. Cui
dixit. O bone Ihu vbi eras. z quare a princi-
pio nō affuisti mihi vt sanares vulnera mea.
Respondit Iesus. Anthoni hic eram. sed ex-
pectabam videre certamen tuum. z quia taz
fortiter dimicasti. faciam te in toto orbe no-
minari. Et curat⁹ fuit subito. Nec demones
de cetero ausi fuerūt ad eum accedere. Ergo
certamē forte dedit illi vt vinceret. Sed h
p questione intrabimus ad moralitatem. Et
querit quare deus voluit q; beatus Anthoni-
us haberet tam magnū prelium cū demo-
nibus. etiam visibiliter sibi apparentib; quia
inuisibiliter etiam multi impugnant ab eis.
sed sic visibiliter nō legitur nisi de beato An-
thonio. Rūssio. q; prim⁹ heremita in nouo te-
stamēto notorius post christū fuit btus An-
thonius. In veteri autē testamēto legunt ali-
qui tenuisse vitam heremiticam. sicut Hely-
as. Helyseus. Jobānes baptista. In nouo
autē testamēto xps fuit primus. Deinde bea-
tus Paulus. sed erat secret⁹ z incognit⁹. S; z
btus Anthonius fuit reuelatus. Ideo videt⁹
res demones. q; b. Anthoni⁹ ostēdebat mul-
tis eū sequentib; in futurū viā paradisi. q; tū in
eis fuit voluerūt ipm occidere. sed de nō p-
miserunt. q; p muniter in plijs ille qui portat ve-
xillū magis impugnat. vt ceteri sequētes de-
mētē succumbāt. Et q; Anthoni⁹ fuit p m⁹ et
pnceps hui⁹ vite. de sibi promisit vt ipm face-
ret in toto orbe nominari. Moraliter Il-
li q; incipiūt bonam vitam portāt vexillū sal-
uatoris. dādo bonū exemplū alijs. Sic eti-
am illi qui incipiūt malā vitam vel vanitatē in-
indumētis vel ornāmētis. portāt vexillū dam-
nationis. Dicit mulieres. Bñ cognoscim⁹ z
vanitates z supfluitates quas facimus. q; sa-
ciūt nos z viros nostros damnare. sed q; inci-
piet dimittere. q; si vna incipet etiā omēs di-
mitteremus. H; vult dicere. q; portabit vexil-
lū vel q; lucrabit coronā. q; licet oēs martyres
habeāt coronā glie. singulari⁹ tñ. b. stephan⁹
q; fuit p m⁹. Et licet omnes penitētes saluen-
tur z habeāt coronā specialē tñ. btā Maria
magdalena. Ideo dō. Omis q; pcutiet Je-
buseū. i. diabolu i p m⁹ erit pnceps et dux. s.

Paral. ij. Ora dicit xps. Omis q; h; victoria
de dyabolo. erit pnceps z rex in paradiso. S; z
pncipaliter incipiētes bonā vitam eā ztinuā-
tes. Vir⁹ em̄ boni opis pseuerātia ē. vt dicit
Grego. Et q; b. Anthonius incepit. p tina-
uit z pfectit bonam vitam. virtuosam z sanctam.
Ideo quādo fuit. xcix. annoz. receptis sacra-
mentis z vale a discipulis. ac si deberet ire vt
tra mare eos osculando. lera facie vidit ange-
los sanctos ad se venientes. remisit animā su-
am sanctā. z statim coronata fuit gloria. Et
sicut in hoc mūdo nominat⁹ ex singulari san-
ctitate. ita etiam i celo nominat⁹ ex magna di-
gnitate. Et pōt dici. Bonū certamē certauit.
q; tū ad primū milite. Cursum psummaui
q; tū ad scdm. Fidem seruauit. q; tū ad ter-
cium. Ideo in celo reposita est mihi coronā iu-
sticie. s. glia eterna. ij. ad Thymo. iij. De cō-
cedat nobis istas victorias. Amen.

De sancto Sebastiano.

Pulsit me quasi
signū ad sagittā. Habet sbū istud
originaliter in libro Trenoz vl la-
mentationū. iij. ca. Licet hoc festū sit duozū
beatoz martyz. tñ de beato Fabiano nō ha-
bem⁹ in sua hystoria nisi q; fuit papa sanct⁹ et
bon⁹. z postmodū fuit marty. Sed i vita sā-
cti Sebastiani legim⁹ multas putes. d; q; b;
poterim⁹ recipe ad gubernādū vitam nostram.
Sed p; salutes pgo maria z p; breuide
claratōe thēmaris sciendū. q; doctrina est ge-
neralis. omnia. z vera i sancta theologia. q;
de nō solū est ratio. causa. principiū et actor
bonoz oim. immo etiā est rō. causa. pncipiū
z actor oim maloz. nō tñ culpe nisi pmissiue
quia mala culpe a libero arbitrio homis p-
cedūt q; de nō impedit. q; hāc libertatē de-
nō aufert viatori. Sed mala pene nō soluz
a deo pmittunt. immo ab ipso infligunt. sic
dolores. infirmitates. z silia. Rō est. quia om-
nia mala penalia licz carni sint dolorosa. alē
quotiens verēcūdosa. sunt tñ sic medicinalia
z pfectiosa. quē admodū medic⁹ qñ amputat
vulnera. dat purgatōem vel cauteria. talia lē-
cet sint dolorosa tñ sūt medicinalia. q; danē
p sanitates sequenda. Idē est de malis pena-
lib; Sūt em̄ multi q; in sanitate vl pspērita-
te nō curāt de deo. viuūt i pctis. totā animā
habēt vulneratā z grauiē infirmā. o d; de vt
bon⁹ medic⁹. Iste vl isti idigēt medicia cura-
tiua. z infligit dolores. infirmitates. misērias

De sancto Sebastiano

paupertates. et tunc illi conuertunt ad deum. **ps. rvi.** Vel sunt aliqui ut medicina preseruatiua quia licet homo non sit in peccato. de tunc quia omnia videt scit omnia quia homo habet aliquam magnam gratiam. pro prietate vel salute superbiat. vel alibi caderet in peccatum. **De autem ut bonum medicum dat medicinam preseruatiuam.** scilicet aduersitate aliquam vel homini ut patet in Paulo. quod de se dicit. **Ne magnitudo reuelationum extollat me. dat est mihi stimulus carnis mee. angelus sathane qui me colaphisat.** Propter quod ter dominum rogavi ut discederet a me. et dixit mihi. **Sufficit tibi gratia mea.** Nam propter infirmitate perficitur. **Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis. in contumeliis etiam. ut inhabitet in me spiritus christi. iij. Cor. iij.** Vel ut medicina nutritiua. ut scilicet augmetur virtutibus. quia de immitit mala penalia alicui non pro peccatis ad puniendum. sed ad merita virtutes augmetadum. ut patet in Job quod pro omnia mala ista fuit sanctorum. **Cui non dedit illam medicinam ut ipsum curaret. quia non habet peccata sed ut preseruaret a peccato et nutritur in virtutibus.** **Auctas.** Ego dominus non est alter deus. formas lucem creatas tenebras. facies pacem et creatas malum. **Ego dominus facies omnia haec. Isa. xlv.** **Nota. formas lucem.** scilicet intellectus claritate scientie. pro scientia acquisita vel infusam. vel propter ingenium subtilitate ad cognoscendum deum diligendum. **Et creans tenebras.** scilicet ignorantia et ruditatis. quia est malum penez medicina preseruatiua. quia multi sunt qui si haberent scientiam superbiat. **Ideo ut sint humiles id non dat eis scientiam.** **Item facies pacem** ut si bi seruiat. et creans malum. scilicet guerras ut gentes corrigatur. quia cives et milites tunc pacis quia nihil habet facere dat guerram mulieribus eas imperedo. quia autem sunt in guerra. non curant. confident. et timet deum. **Item alia auctas.** Bona et mala. vita et mors. paupertas et honestas a deo sunt. **Ecclesi. xij.** **Item alia auctas.** Si est malum. scilicet pene. in ciuitate. quod de non fecerit. quasi dicat. non. **Amos. iij.** Ergo conclusio vera. quia omnia mala penalia sunt a deo. **Ideo. b. Sebastiano.** scilicet scientiam illam doctrinam siue malam pene. scilicet sagittas. attribuit deo dicit. **Posuit me. scilicet deus et quia impator et alij sagittates solu fuerunt mistri.** **Patet thema.** In eius autem vita notantur tres excellentias seu perfectiones.

Primo vita virtuosa. ibi. **Posuit me.**

Secundo doctrina gratiosa. ibi. **quasi signum.**

Tercio passio dolorosa. ibi. **quia ad sagittam.**

Quantum ad primum notat. scilicet vita virtuosa. quae notat. **Posuit me. scilicet deus.** **Na scitis quoniam ille qui facit pulchrum viridarium. procurat arbores bonas et fructiferas. et plantat in suo viridario. istum modum tenuit christus. qui fecit unum viridarium. scilicet sanctam ecclesiam christianam. ubi vult habere personas virtutibus fructificantes.** **Ideo de nemore huius mundi elegit. b. Sebastianum** ut arborem fructiferam. et plantauit in viridario suo. **Ideo dicit. Posuit me.** **Et ad hoc est auctas.** **Ego elegi vos ut posui vos ut caris fructum afferatis. et fructus vester maneat.** **Job. xviij.** **Nota. ut caris.** **Uadunt enim arbores pro tres dietas. scilicet. producendo flores. folia. et fructus.** **Ita quilibet bonus christianus debet facere istas tres dietas. et quia non ponit in viridario ecclesie sit ociosus.** **Ideo dicit. ut fructum.** **Dicitur hic fructus beati Sebastiani. de quo dicit legenda. quod erat vir totus prudens. et vniuersa morum honestate preclarus.** **Et necesse erat ut quae de profuderat gratia. ab omnibus amaretur.** **Si ergo dico vobis aliquas virtutes suas non possum errare. cum in omnibus honestate fuerit preclarus.** **Virtutes enim suae fuerunt in triplici gradu. quia aliquae virtutes ordinant hominem erga deum. aliquae erga seipsum. aliquae erga proximum.** **Istas virtutes debent habere diuites et milites qui non habent propriis manibus laborare.** **Prima virtus ordinans hominem erga deum est deuotio. quam habuerat sanctus iste Sebastianus.** **Hoc sic potest videri. quia fuerat primo ciuis narboni.** **Deinde mediolani. postmodum Rome fuit officialis impatoris.** **Et quotidie regratiabatur deo. quia dederat sibi vitam opulentam. et quia propriis manibus non oportebat eum laborare. et ergo illud tempus quod expenderet in temporalium acquisitione. expendebat in deuota oratione.** **Surgens autem auroram ad orationem. et facta die ibat ad missam. quam audiebat deuote cum silentio. post missam autem ibat ad negocia vel solia impatoris.** **De sero iterum orabat. et examinat. vitam illius diei. si in aliquo defecerat. confitebatur. et comunicabat in omni die deus.** **Et ista debet esse vita diuitum et militum erga deum.** **Sed hodie diuites parum curant de deo.** **Si sint pauperes laborant pro vita. et bene.** **Si autem sint diuites. nunquam est finis in acquirendo pecunias.** **Unde hoc dicit scriptura. Qui argenti thesaurisunt et aurum in quo confidunt homines. et non est finis acquisitionis eorum. Baruth. iij.** **Secunda virtus ordinans hominem erga seipsum. est abstinencia a superfluis. Hanc habuit sanctus iste. quia**

Sermo

fuit bñ ordinat⁹ erga seipm. **Primo** i cibo nō faciebat excessū. qz suabat ieiunia ecclie. **Itē** in vestitu satis honorabiliter sūm statū. qz nō faciebat supfluitates vel vanitates i manicis vel scissur⁹. qz milites debēt portare vestē nō nimis longā nec nimis breuē. sed medio mō se habentēz honorabile. **Itē** i scutifer⁹ iuxta suū gradū. z dabat eis salariū. nō sustinebat qz cēt lutores vlt ruffiani. sicut multi faciunt mō. nec erat expediēs qz ipsi iuraret. alis ipse puniebat eos. **De** hē paucoz bonos. qz multos z malos. **Nō** placebat sibi audire trassas de mulieribz. et sic custodiebat seipm sūm dei pceptū. qz scriptura dicit cuilibet hoī. **Custodi** temeripm z aiam tuā sollicite. **Deu** tro. iij. **Tercia** virt⁹ ordinās hoīem erga pximū ē puidētia. Et hāc habuit sanct⁹ iste. qz bñ ordiat⁹ fuit erga pximū. qz oibz amabile se exhibebat et sua sapia z bono regimie. **Dicit** hystoria qz impatoribz Diocleciano z Maximiano valde car⁹ fuit. et a tota eoz curia valde venerabat. **Erat** em̄ in silio puid⁹ nō sustinebat qz alicui fieret iniuria. **Et** ex misericordia quā sūme habebat defendebat causas viduarū z pupilloz vt suas. z pacificabat discordātes. **Et** istud ē officū militū. sed mō diuites seu milites decipiūt iuenculas z viduas. vt sint eoz putane. i. meretrices. **Idē** dicitū est de monialibz. qz oēs faciunt meretrices. **De** redditibz suis etiā expēdebat certū quid pvtu. z certū qd pvestitu. z certū qd paialibz. z certū qd paia in elynis. **Ita** debēt facere milites. sed hodie milites nullā regulā suāt. debent em̄ iā ordinare sua facta s mō cogitando. **Ego** habeo milles vel duo milia florenoz in redditibz. tot expēdā p fuitio corpis. z tantū p anima. z restringere se deberēt de vanitatibz. z tūc nō facerent illas rapinas vel exactiōnes a subditis. z possent facere elemosynas. **Deo** dicit scriptura. **De** mādauit vnicuiqz d primo suo. **Eccli. xvij.** **Ira** faciebat beatus Sebastianus. **Deo** si etiā nō fuisset martyr fuisset excellētissim⁹ pffesor. **Nō** possum⁹ dicere de eo. **Quali** vas auri solidū. ppter caritatē. ornātū omni lapide pioso. **Eccli. l.** scz pcurtibz multis. **Quantū** ad scdm notat doctrina gratiosa. ibi. quasi signū. et h sequit⁹ ad pīmū. qz si pmo homo vellet hē doctrinā. scdo vitā zē. eēt ordo pposterus. **Verba** em̄ sunt signa vite hoīz eius. **Deo** dicit. quasi signū. **Verbi** gra. q loquit⁹ de honoribz. vanitatibz pompis. sūm h cognoscit pditio illi cre

ature. qz signū est supbie. **Si** aut loquit⁹ de ne gocijs. ferijs zc. signū ē auaricie. **Si** aut loquit⁹ de mulieribz z immūdis zc. signū est luxurie. **Si** loquit⁹ malū de primis zc. signū ē inuidie. **Sūt** ergo ea q sunt in voce. eaz q sunt in anima passionū vel ceptionum. note. i. si gna. pmo peribermēnias. **Idē** alibi. **Qua**lis vnusquisqz est. talia loquit⁹ z opat. **Idē** pater i theologia. **Dixit** ille magn⁹ theologus. **Ihs** xps dñs noster. **Et** abundantia cordis os loquit⁹. **Bonus** homo de bono thesauro cordis. pfert bona. et malus homo de malo thesauro profert mala. **Matth. xij.** **Itē** **Deu** tro. vj. **Erunt** hec verba que ego precipio tibi in corde tuo. z ligabis ea quasi signū i manu tua. **Deo** dicit. quasi signū. in quo ostenditur doctrina gratiosa beati Sebastiani. **Nō** intelligatis qz predicat⁹ in cathedra. sed dabat bonas doctrinas. sicut tenetur facere quilibet bonus christianus particulariter instruendo. vel corrigēdo. **Dicat** quomō i illo tēpore ab impatoribz fuit facta maxima psecutio christianozum et christianis. **Intātū** qz Sebastianus cuz mantello occultabat se esse christianū. non timore. sed vt posset xpianos in carceribz visitare. z ad constantiā anmare ne descēret in fide. z de pfirmabat doctrinā suā miraculis. **Dicat** hic miraculū de illo magno domino infideli infirmo. qui audiens famā z miraculum beati Sebastiani vocauit eum. dicens z rogans eum qz ipsum curaret sicut curauit talem z talem. **Respon** dit qz nō erat medicus. nec faciebat miracula nisi sūm hominū deuotionem. **Si** ergo habes deuotōem ad xpm. pūciedo ydola a domo tua. christ⁹ dabit tibi sanitatem. **Qui** statim pccit omnia ydola. et in xpm credit. et curat⁹ fuit. **Eccē** testimonium quod deus dedit doctrine sue. **Bozaliter** nota hic. qz ille qvult hē sanitatē. ille in domo sua vel psona nō debet sustinere ydola. s. sortilegia vlt putanas vlt ludū taxilloz vbi negat⁹ deus. quod est maius peccatū in christiano qz ydolatria in infideli. qz de illis. s. de bestijs modicum curat⁹ deus. sed de xpiano siue de xpianis. p quibz tot fecit. reputat sibi grauem factā ex his iniurijs. **Deo** foras projicite h mōi ydola. vt possitis dicere. **Nō** est idolum in Jacob. nec videtur simulacrū in israel. **Numeri** xxiij. **Dicat** cum semel beatus Sebastianus iret p romam. z videret duos honorabiles ciues rome. **Marcellianū** et **Dareuz** fratres

De sancta Agnete uirgine

carnales xpianos i tormēt' positos vt vide licet abnegarēt fidē vel morerent' ad q's uenerūt vxores. nobiles filij scētes et parentes amici vt animos illoz emollirēt. **Tū** iā incepiſſent deficere. ita vt fidē uellēt negare. **Tūc** o dicit. b. sebastian' mō optet vt me ipm manifestēz in mediū se obijciēs dicit. **O** fortissimi milites. o diuini plij bellatores. p nimia fēritē puenistis ad palmāz nūc p misera blā dimēta coronas deponitis sempiternas. **D**icat hic quō. b. sebastian' pfortauit eos. z ex h nō solū ipsi. sed etiā vxores eoz. filij. parētes amici eoz oēs fuerūt martyres effecti. **Nō** de eo possum' dicere. **P**erfectio tua et doctrina tua a viro scō tuo quē pbasti in tētatōe **De** tro. xxxij. **S**ed hodie alia doctrina pdicat' z particulariter docet de fortiligēz z uanitatibz zc. **Q**uantū ad terciū notat passio dolorosa. qz ad sagittā. nō dicit bombardā q statim occidit. sed sagittāz. q maiorē dolorē infligit. qz possit ē qsi p signo. inē alias martyz mortes / z ita fuit magis dolorosa. **Nō** Job volēs oīdere suos dolores. dicit. **V**erba mea dolore sunt plena. qz sagitte dñi i me sūt. qz indignatio ebibit spm meū. **J**ob. vi. **A**d pcticā dicat ei' martyr iū. postq' pfortauit illos dicitū fuit impatorū q' erat xpian' effect'. **Q**ui impator furibūd' vocauit. b. sebastianū: dicit. **D**icit d' te q' xpian' es. **Q**ui rñdit. ita ēz volo eē. **C**ui impator ait. **O** pditor: decepisti me. **R**ñdit. b. sebastian'. **D**icatis q' ego fuerim fidel' ihu xpo z vobis p q' orauit sps. sed ex pcticis v'is est' indign' ne xps audiat orōnes meas. **Tūc** cogitauit impator quō posset maiorē penā sibi infligere. pcepit ipm assagittari. pmittēs sibi remissionē si uellet xpm abnegare. **D**icat p'ctica de assagittatione. in quolibet icu dicebat ihu. z dicit hystoria q' fecit eū qsi ericium impleri sagittis. ita vt mortu' ab omibz reputaret'. **D**e nocte aut' deuoti xpiani volētes eū sepelire. ipm viuū inuenerūt. z secrete portauerūt eū ad quandā domū. **D**icat de magno ei' dolore in extrahēdo sagittas a mulieribz. z ponebāt yngentū in vulneribz in noie ihu xpi. z curat' fuit. **Nō** cogitate quā dicebat sibi a xpianis q' fugeret. **R**ñdit. **E**t qlis miles eē m si fugeret. **E**t nūquid xps obuiā venit crucifixoribz di. **Q**uē queritis. ergo bñ poterat dicere. **Q**m sagitte tue. qz p xpo eas recepit. infire sūt mibi. z firmasti sup me manū tuā. ps. xxxvij. **D**einde cum Dyoclecian' et Maximian' irent adorare ydola. fuit eis ob

niā. **Q**ui admirātes de eo: dixit eis. **D**eus scitauit me vt respēdam vestrā maliciā. **Tūc** pcepto impatoris sustigat' in ypodromio. i. stabulo coronā martyrij suscepit vel accepit. **U**n' de eo pgrue dicit illud. **B**eat' vir q' suffert tentationē. qm cum pbat' fuerit accipiet coronam vite. **J**aco. i. **M**oraliter. si volum' coronam glorie obtinere. oportet hic nos sagittari z sustigari. **N**am incipiētes deuote viuere. sagittant' z sustigantur. **U**nde apostolus. **D**ēs q' pie uolūt viuere in xpo ihu. psecutor' patientur. ij. **T**hymo. ij. **D**icat de qlibet statu. **S**tatim em sagittant' irrationibz z detractionibz maloz. et multi timēt istas sagittas. intantū q' nō audent incipere. sed nō sunt timende. quia debiles sunt. **U**nde dicit **D**auid. **S**agitte paruuloz facte sunt plage eorum. **D**icat de balistis pueroz sagittatibus mulcas zc. ps. lxiij. **S**ecūdo sustigant'. pmo a dyaboio p varias tentatōes. secus de illis q' viuūt in solatijs. **U**nde **G**regorius. **E**os tentare negligit quos q'eto iure se possidere sentit. **S**ecūdo a carne p infirmitates et dolores. sed p multas tribulationes oportet nos intrare in regnū celoz. **A**ct. xliij.

De sancta Agnete.

Quia laudabo te de
Cum saluatore meū. **E**ccl. ij. **H**oc scitu beate Agnetis positum est inter duos martyres. s. beatū Sebastianū z beatū Vincentiū. qz optime puenit vna rosa alba p virginalem puritatem. inter duas rubreas p martyrij acerbitatē. **E**t de ipsa erit sermo. z habebim' multas bonas doctrinas p vite gubernatōe. **S**ed pmo salutē ego **V**aria **T**hema pposituz in plona beate Agnetis xpo loquētis de bñficijs receptis sibi regratiante. dicit. **L**audabo te deū zc. **P**ro cui' de claratōe z materie introductōe sciendū. q' in sacra scptura inueniunt' due spēs laudis. vt dicit. s. **T**ho. scda scde. q. xcj. arti. pmo. s. laus mentalis z laus uocalis. **L**aus em mentalis est. quando homo actualiter siue mentaliter cogitat grās z beneficia a deo recepta. z cordis affectione cogitādo. **Q**uāt grās fecit mibi de. **P**rimo qz me creauit creaturaz rationalem ad ymaginēz similitudinē suā. cū potuisset me fecisse lapidē. vel lignū. vel animal brutū. ergo o dñe z tantū teneor vobis. **I**tez qz de xpianis inter xpianos fecit me nasci. quia si in infidelibz et inter infideles fuisset

Sermo

nat? etiā fuisset damnat? & fuisset infidel? vt
 ipsi. **Itē** qz me redemit. **Voluit** em̄ suspēdi i
 ligno crucis. ne aliq̄s sibi credēs obediēs su
 spendat i ligno inferni. **Itē** qz ad sc̄m̄ bap̄tis
 mū me p̄duxit. **Q̄t** sunt filij xp̄ianoz q̄ mo
 riuñ sine bap̄tismo. **Itē** de pctis q̄ ego feci
 nō me statim punit. imo dulcit ad p̄niam ex
 pectat. **Istā** gr̄am dñe angel? peccatib? nō cō
 cessistis. & sic de alijs bñficijs. **Talib?** cogita
 tiōib? mētis absq̄ vocali exp̄ssione deū lauda
 mus. **Et** iste sūt laudes mētales q̄ multū pla
 cēt deo. **Isto** mō sc̄i angeliz b̄ti q̄ sūt in celo
 laudāt deū mētalit̄. **De** ista laude **David** di.
Laudate dñm de celis. laudate eū i excels. ps
 cxi. viij. **Secda** laus ē vocalis q̄ p̄dicta bñ
 ficia a deo accepta nō solū p̄tēplānt mēte. sed
 p̄ferunt ore dicēdo. **O** dñe q̄t gr̄as mibi feci
 stis. **Primo** i creatōne rē. **Isto** duplici mō te
 nemur deū laudare. **Rō.** qz eēntia hūana in
 duob? p̄sistit. s. in aīa & corpore. qz nō ē hō dīstī
 ctim sine diuisim. sed totū p̄positū facit ho
 minē. s. aīa & corpus. **Ideo** tenemur ad dupli
 cē laudē. s. ad mentalē. q̄ est p̄ncipal? & placet
 deo. **Et** ad vocalē. **Prima** corrūdet aīe. **Secda**
 corpi. **Prima** nō ē p̄fecta sine **secda**. nec **secda**
 sine **p̄ma**. qz corp? sine aīa nō est homo. **Isto**
 apls. **Offeram** hostiā laudis sp̄ deo. i. fructū
 labioz. **Itentū** nomi eius. **Debz.** vlt. **Pro**
 pter plurimā ḡ dona a diuina mīsc̄dia recepta.
dicit beata Agnes. **Collaudabo.** i. sp̄ mēte vlt
 corde vel ore laudabo. s. in qualibet specie lau
 dis. te deū saluatore mēū. **Patet** thēa. **Pro**
 ta. vñ. **dona magna que deus dedit beate ag**
nes. feliciter p̄mū est
Sancta charitas.
Vera fidelitas
Digna honestas
Perfecta puritas.
Clara sanctitas.
Plena firmitas
Alta felicitas.
Et istis gratijs & bñficijs a deo receptis dicit
 br̄a agnes i themate xpo regiz deo saluatori
 suo. **Collaudabo** te deū saluatore mēū. **Di**
 co p̄mo qz br̄a Agnes recepit a xpo sc̄rām ca
 ritatē. **Caritas** em̄ ē amor dei. s. iūp̄s? & p̄ri
 mi ordinat. **Amor** em̄ dei debet eē in corde
 xp̄iani sicut oleū i lampade natās sup aquā.
 om̄ia mūdāna despiciēs p̄pter deū. **Istaz** ca
 ritatem habuit beata Agnes. **Cuz** em̄ esset
 puella in ciuitate Rome valde nobil? & gene
 rosa. **recepit** tantū amorē & deuorē ad xpm̄.

qz sicut crescebat corporaliter. ita etiam cresce
 bat & ualiter i aīa i dei amore. **Et** ista est opri
 ma p̄portio. **Uñ** cū eēt duodecim annorum
 erat deuotissima in aīa & pulcra i corpore. **Rō** ē
 qz sicut lucerna cristallina d̄ se est pulcra. **pul**
crioz tñ est qñ candela ardēs in ea ponit. **Istā**
 ē de p̄sona q̄ est pulcra corpore. sed qñ intra te
 net candelā diuine gr̄e pulcrioz efficit. **Cum**
 aut̄ fm̄ p̄suetudinē antiquā romanoz puelle
 nobiles addiscerēt artes liberales i certa sco
 la. iuuenes romani semel uoluerūt videre pu
 ellas a scolis redeūtes. posuerūt se intra por
 taz scole. **Inter** q̄s erat fili? p̄fecti. **Qui** p̄fecti
 erat q̄si rex. & sc̄ds post impatorē. **artēdentes**
 pulcritudinē puellaz. **Lupi** em̄ libenter va
 dūt ad cadauera. **Inter** alias aut̄ puellas be
 ara Agnes fuit iudicata pulcrioz. **Et** int̄m̄ fi
 li? p̄fecti ad amauit eā. qz q̄si rabid? effect? ē p̄
 amoris magnitudine. **Et** vt inclinaret eā ad
 p̄sentendū vt esset vxor sua. obtulit Agneti io
 calia que p̄muniter placēt mulieribus. **Sic**
 ut piscator uolens capere pisces ponit escā
 in bamo quam scit piscibus placabile. **Bea**
 ta autem Agnes uidens suas stultas saluta
 tiones. noluit iocalia recipere. sed ad terram
 p̄fecit iocaliaz pedibus calcavit dicens. **Di**
 scede a me pabulū mortis. qz iā ab alio ama
 tore p̄uenta sum. quem cuz amauero casta
 sum. cum accepero uirgo sum. cum terigero
 mūda sum. **Et** sic eo despecto recessit. **Logi**
 tate qd dixerūt alie puellaz domicelle. **Qd**
 erit de ista sup̄biosa. & nūquid posset habere
 meliore uiruz rē. **Eccē** quomō habuit sc̄rām
 caritatem ad christuz. **despiciens** p̄pter amo
 rem xp̄i omnia mundana. **Et** poterat dicere
Regnū mundiz omnē ornatum seculi p̄rem
 psi propter amorem domini mei Jesu chri
 sti. quem uidi. quē amauit. in quē credidi. quē
 dilexi. vt cantat in ecclia. **U**oraliter h̄ba
 bent doctrinā om̄es mulieres cuiuslibet sta
 tus. **Si** uolūt esse castez boneqz nō recipiāt
 dona a uiris. quia dona que recipiūt uēdūt
 eas. **Sicut** em̄ pisces capiunt bamo. sic mu
 lieres dono. **Mulier** paup? vt uidua uel mo
 nialis seu puella pōt recipere elemosynā a uiro.
Aliud em̄ ē recipere elemosynā. aliud iocale uel
 mun? **Et** hanc differentiā potes cognoscere
 ex parte dantis. ex parte dati. & ex mō dandi.
Neqz mirum si mulieres capiuntur & obligā
 tur donis. **Quia** magni domini & sapientes
 indices et aduocati qui uolunt esse casti i iu
 sticia caueant ne munera recipiāt. qz & lega

De sancta Agnete uirgine

subuertit. et excecāt oculos iudicūz capiunt.
Jō de lex diuina. **Nō accipies psonā nec mu-
nera.** Quia munera excecāt oculos sapientū. et
mutāt vba iustoz. **Iuste qđ iustū ē. psequer-
yriuasqz possideas terrā quā dñs de^o tu^o de-
derit tibi.** **Nō plātabis lucūz oēm arborē in
pta altare dñi dei tui.** **Nec facies tibi atqz cō-
stitues statuā que odit dñs de^o tu^o.** **Deut. xvi.**
**Ideo antiq^o qñ aliqđ magnū negociū vole-
bāt antiq^o pmittere alicui. p̄q̄rebāt iudices q̄
nō reciperēt dona. sed mō nō inuenirēt h̄moi.**
Dico scđo qđ scđm donū fuit h̄a fidelitas.
qz valde fuit fidelis suo sponso dño ihu xpo. qz
nec donia. nec pmissis. aut iniuriis. voluit ipm
dimittere. cui p̄votū castitatis se dederat. vt
ptz i e^o legēda vbi sic d^r. **Postq̄s autē fili^o p̄fe-
cti vidit se ab ea ita despectū. lecto p̄sternit d^r
sebre amoris siue rabie. et p̄ alta suspiria amor-
a medicis aperit. dicētes p̄zi. Fili^o v̄z nullū
defectū corpalē patit. sed patit febrē amoris.**
**Et ideo vos qđ estis p̄zi ei^o secrete q̄ratis cām
istius. Cū autē p̄zi interrogasset cām. hui^o ape-
ruit fili^o cor suū p̄zi. sibi referēs qualitē agnes
filia tal^o nobilis ipm desperit. Et nisi ipsā ha-
beret vxorē qđ moreret. Rūdit p̄zi. Fili nō du-
bites. habeas bonam spem. qm ipsa erit vxor
tua. vel cubina. et statim p̄fect^o milit^o p̄ ea. Et
beata Agnes cū parētibz amicis venit corā
p̄fecto. Qui p̄mo affabiliter dixit. quō dñs fece-
rūt sibi magnā grām qđ esset vxor futura filij
sui. qđ tñ poterat ducere filiā regis in vxorē. et
filia p̄ba. Cui rūdit brā Agnes. Nā ab alio
amatore p̄uēta sum. Ip̄si em̄ sū despōsata. cui
angeli fuit^o cū pulcritudinē solz luna mirā-
tur. Tūc p̄fect^o nouit ipsam eē xp̄ianā. et volu-
it eā terroribz inclinare. qz tūc erat maria p̄se-
cutio xp̄ianoz. siue xp̄ianos. di. Filia op-
tet vnuz ex duobz eligere. vel qđ sis vxor filij
mei. v̄l tormēt^o interire. Sed ipsa terrentē sic
blādientē deridebat. dicēs. nūq̄z se ducere ho-
minē mortālē i v̄z. Ecce hic h̄a fidelitas ad
sponsū suū. de qđ dicebat. Anulo suo subarra-
uit me dñs me^o ihu xpo. et tāqz spōsā decora-
uit me corona. Posuit signū in faciē meā. vt
nullū p̄ter eū amatore admittā. **No. anu-
lo suo. Anul^o est fides xp̄iana. figure circula-
ris. qz voluit in. xii. articulis. Lapis p̄ctiosus
est meritū fidei. Signū in faciē est chara-
cter. quē recepit in baptisimo. **Doraliter.
hic habēt exemplū mlieres maritate seu mo-
niales qđ receperūt xp̄m i sponsū. Exq̄ em̄ se
dederūt vni nō recipiāt aliū. sals eēt ifideles nō******

suādo pmissū. **Brā at agnes lz secrete xp̄m
i sponsū recepit p̄votū castitatis. nō tñ fuit ex-
cōicata. p̄pter iniam de clādestinis. Dicit h̄o
h̄. qz multe clādestine desponsant. et p̄ timore
parentū nō audent reuelare. et trahūt eū alijs
et nihil faciūt. vel si reuelat. et tradicūt. et ma-
le. Sed optima punitio eēt. qđ pater nō da-
ret sibi dotē. ex quo sine scitu sui despōsauerit
sibi v̄z. De his dicit sc̄ptura. **His autē qđ
in m̄fimonio iūcti sunt p̄cipio nō ego s̄ dñs.
mulierē a viro nō discedere. Qsi discesserit.
manere innuptā. aut viro suo reconciliari.
et vir vxorem nō dimittat. i. ad. Ro. vii. **Di-
co terciō qđ terciū donū est digna honestas.
qz de^o voluit eam honestissime conseruare.
Ad practicā dicat ex legēda. **Vidēs ergo p̄fe-
ctus qđ nec amore nec timore voluerit spon-
sari cū filio suo qđ moriebat amore sui. opposu-
it sibi titulū xp̄ianitatis. et dedit sniam cō-
tra eā. s. vt duceret ad lupanar p̄missio p̄cone
qđ oēs iuuenes qđ vellent cum tali domicella
h̄re placentā. ibi puenirēt quousqz morere-
tur. **Qualis iudex iste fuit. **Hoc fecit vt ei^o
fili^o ad min^o videret eā nudaz. **Ista snia. s. u-
it sibi durior. qđ snia mortis. Tūc ipsa eleua-
tis oculis in celū ad suū spōsum. ih̄m christū
flens orauit dicēs. **Dñe non placeat vobis
et nō sustineatis tantā confusionē. qđ isti infi-
deles videant me nudam. et ne corpus meū
polluat. tamen quia vos domine nud^o fui-
stis in cruce. parata suz sustinere sicut vobis
placuerit. **Dicatur quō cum denudaret. tūc
visibiliter angeli submiserūt eius capillos in
tanta densitate. qđ ita p̄fecte fuit cooperta ac
si esset veste induta. **Ista qđ nihil videbatur de
eius corpore. **Et sicut debuerant p̄uerti v̄s
hoc miraculo. ita dixerūt qđ erat incantatio
et arte magica hoc factū fuisse. **Et tunc p̄ce-
pit p̄fect^o vt ad lupanar duceret. **Ducebat
autē ad lupanar vt ouis ad macellum. et intro-
duserunt eā in domū cuiusdam meretrice.
et ibi inuenit angelū. circūdantem eam tanto
lumine. vt null^o eam p̄re splendore videret. in-
duens ei vestem candidissimā. quā spōsus si-
bi misit. quam induit gratias agēs deo. et po-
terat dicere. **Gaudens gaudebo i domino. et
exultabit ania mea in deo meo. qz induit me
vestimētis. **Isa. lxi. **Nota de vestimētis. s. ca-
pilloz densitate. scđo veste candida. **Ecce di-
gnitas hōesta. **Jō d^r. **Lollaudo boz. **Do-
raliter duplici veste hōestatis. idueren nos dem^o
exemplo beate agnetis. s. capillozū densitate**

Capilli em̄ sunt volatiles et signat̄ cogitatio-
nes volatiles et diuersas q̄s induere dem̄ p
bonestatem̄ nihil in honestū cogitare in corde
secūdo in corpe induamur veste cādida bo-
neste puerlatōis; cauere ab ope imūdicie car-
nalis. **H**ite vestes sūt nob̄ necessarie; als̄ qm̄
aia sine istis apparet corā xp̄o et sancto; ita ab-
ominabilis q̄ statim mittit̄ ad infernū. **N**ō dicit
Iohes. **B**eat̄ q̄ vigilat et custodit vestimēta
sua ne nudus ambulet et videat turpitudinē
eius. **Apo.** **rvj.** **D**icit q̄to q̄ quartū donū ē
alta et pfecta puritas. **T**riplex ē grad̄ puri-
tatis. **I**ngualis. vidualis. et h̄ginalis. **U**ndē
dicit **Beda.** **B**ona ē castitas iugalis; melior
est p̄nētia vidualis; optima ē pfectio h̄gina-
lis. **M**agna gr̄a fecit creature dē quā pfer-
uar̄ i puritate h̄ginitatis; cū sit vitro debili-
or. **U**irū em̄ nō frangit nisi tāgāt h̄ginitatē
aut solo visu p̄cupiscētie ledit; nō tñ p̄dit; ni-
si p̄ opus q̄s volūtariē delectationē illā vene-
reā fuerit exptus; vt dicit doctor sanct̄ in sc̄da
sc̄de. q. clj. ar. j. ad quartū. **B**eata aut̄ agnes
fuit a deo i puritate p̄seruata. **U**ñ cū esset in
dica domo meretricis; et multi iuuenes eēt
ibi cōgregati; et aliq̄ intrassent ad eā. vidētes
tantū lumē timebāt et egrediebant̄. **I**nterit̄
venit p̄fecti fili; cū sodalib; suis; deridēs ali-
os ingressus ē audacter. **E**t vidēs s̄m lumē
circa virginē et irrūēs in eā in ip̄o lumie p̄-
t̄ eā manu tāgeret cecidit in faciē suā; et suffo-
cat̄ a dyabolo expirauit. **U**idēs aut̄ vn̄ q̄
mor̄ta faceret; credēs ip̄m cū ea delectari; in-
gressus ē ad iuuenē; et inuenit eū mortuū; et ex-
clamanit dicens. **P**ūssimi romani succurrite
meretrici ista magicis artib; p̄fecti filiū in t̄se
eius. **P**̄fect̄ aut̄ audiēs venit illuc; et vidēs
filiū vnigenitū suū mortuū; dixit beate agne-
ri. **C**rudelissima femiarū i meo filio voluisti
tuā magicā artem demonstrare. **R**ūdit beata
Agnes. **I**lle cui; voluntatē volebat p̄ficere
in eū potestātē accepit. **P**ater ḡ alta puritas
beate agnes; ex dictis; qz nec cogitatione nec
ope h̄ginitatē amisit. **N**ō aplus dicit h̄ginib;
Despōdit em̄ vos vni viro virginē castā exhi-
bere xp̄o. **h.** **C**oz. **xi.** **N**ota cū dicit h̄ginē castā.
Multe p̄one iūt caste sine h̄ginitate; vt ille
q̄ fuerit de m̄rimonio vel als; s; post viuūt
caste. **A**lie aut̄ sunt virginēs sine castitate; q̄a
nunq̄ fecerūt actū s; sustinet̄ tact̄; amplex̄.
et oscula. **T**alis h̄ginitas modicus valet. **D**e
talib; **H**ieremias fecit planctū dicens. **U**ir-
gines syon squalide. i. inerecūde. impudētes

et ip̄a supple h̄ginitas oppressa amaritudine.
Thren. **j.** **U**irginitas em̄ nō solū p̄sistit cauē-
do ab actu; s; oportet cauere ab actu et cogi-
tatiōib; malis; imo etiā virginēs oēs sensus
corpales debēt h̄re castos; vt. s. nolint videre
vilitates; nec audire; nec loq̄ de materia car-
nali. qz als̄ est h̄ginitas fetēs. **D**ico quito
q̄ quitiū donū est clara sanctitas. **A**liqui em̄
habēt sanctitatē sed nō clarā mūdo; imo ob-
scura est et abscondita; qz abscondit eā timore
vane gl̄ie; et bñ faciūt. iuxta xp̄i p̄siliū. **A**ccēdi-
te ne iusticiā vestrā faciatis coraz homib; vt
videamini ab eis. **z.** **B**ath. **v.** **S**ed alia est
sanctitas aliquoz quā de publicat̄ et clarifi-
cat etiā miraculoz testimonio ad laudē dei.
Et dicit xp̄s istis. **S**ic luceat lux v̄a corā ho-
minib; vt videat̄ opa vestra bona et glorificēt
patrē vestrū qui i celis est. **B**ath. **v.** **T**alem
sanctitatē clarā habuit beata agnes. **U**ñ cū
p̄fectus genib; flexis et stendo supplicaret sibi
dicēdo. **I**n hoc apparebit q̄ cū magica arte
istā fecisti. **S**i de p̄cata fueris angelū tuū et
restituas mihi filiū. **R**ūdit beata agnes. **O**-
r̄ ip̄us ē vt virtus dñi mei ihu xp̄i manifestet̄.
Egredimī foras. **O**r̄ate ḡ beata agnete ap-
paruit ei angel̄ dñi et eleuauit eā stentē. et iu-
uenē suscitauit. **C**ogitate q̄liter petijt veniā
beate agnetis. **Q**ui egressus foras cepit cla-
mare. **U**ñ est de; in celo i terraz in m̄ari q̄
est de; xp̄ianoz. **D**ixerūt sibi aliq̄ qd̄ dicit̄
Rūdebat. **E**go scio qd̄ dico. **C**ogitate quō
dixit multa de alio mūdo; de inferno in quo
fuerat. de purgatorio. de paradiso. qz damnati
possunt beatos videre in gl̄ia vsqz ad diē iu-
dicij. **E**tiam multi ex h̄ fuerūt cōuersi. **D**icat̄
cōtra illos q̄ dicūt q̄ null̄ venit de alio mū-
do. imo multi venerūt. **A**ūquid venit xp̄s et
Lazarus et q̄plures ali; et iste fili; p̄fecti. **N**ō
xp̄s. **Q**ui credit in me; opa q̄ ego facio et ipse
faciet et maiora hoz faciet. **Ioh.** **xij.** **T**unc
fuit cōpleta ista p̄missio i beata agnete. **Q**ue-
rit̄ in glosa **Augustini.** **Q**ue sunt ista maiora;
q̄ mortuos suscitare; cecos illuminare; lepro-
sos curare. **E**t dicit ip̄e; q̄ mal̄ est de impio
instū facere q̄ celūz terrā creare. **E**t hoc etiā
dicit doctor sanct̄ p̄ma sc̄de. q. cxij. arti. ix.
in corpe. **I**n h̄ miraculo nota duas resurre-
ctiones magnas; vna corpis; qz diuina p̄tu-
te aia que erat in inferno fuit reunita corpo-
ri ozonib; beate agnetis. **S**ec̄da fuit resurre-
ctio aie; qz de infidelitate et mala vita ad fidē
xp̄i et bonā vitā fuit p̄uersus; hoc est mal̄ q̄

De sancto Vincentio

suscitare corp^o. **S**z aliq^o pl^o ammirant d^o miraculis corporalib^o q^o d^o spūalib^o q^o sūt maiora. **D**icū aliq^o. **O** si mō fierēt ista miracula. **D**ico q^o maiora sūt. **M**agnū miraculū eēt suscitare aliquē q^o iā p^o mēse v^o p^o annū fuit mortuus. **M**aius miraculū ē suscitare xpianos pctōres iā iā mortuos et pctis q^o fuerūt mortui q^o nq^o v^o decē annis. **I**tē magnū miraculū est cecū illuminare. **M**ai^o ē illuminare infideles cecos i^o fide. **I**tē magnū miraculū ē leproso curare. **S**z mai^o ē miraculū luxuriosum z corruptū corrigere z emendare. **I**tē magnū miraculū ē scū curare. **M**aius accidiosū vt vadat ad missā z ambulet p^o bona opa. **I**tem de mutis. q^o mō loquunt^o p^o fitentes pctā sua. **I**tē orādo deuote. **I**tē de surdis. sed mō audiūt s^o mones. **E**cce q^ore dīc. z maiora hoz faciet. **I**tē magnū miraculū esset si hō mortu^o mēbrati diuisus suscitaret. **S**z mai^o miraculū est. q^o corp^o mysticū. s. dom^o. villa ciuitas v^o regnū q^o est diuisum vnū z viuificat in vno s^o spū sancto. in bona pace z cōcordia. **H**ominēs autē carnales solū atredūt ad miracula carnalia q^o b^o dīc David. **V**enite et videte opa d^oni q^o posuit pdigia sup^o terrā. auferens bella vsq^o ad finē t^ore. **H**o. pdigiū est miraculū q^o sit sup^o naturā. q^o intellect^o n^o p^o vī capere nec intelligere. **D**ixi sexto q^o septū do nū est plena firmitas. s. in martyrio. cu^oz esset tenera z delicata. xij. annoz. **V**iso miraculo pfectus d^o filij sui suscitatioē voluit eā liberare. s^o tēploz pōtīfices timētes p^odere lucrū si p^o plus ad xpī p^o uertere^o cōmouerūt z turbauerūt totū pplm. **P**refec^o em^o h^o vidēs obtimuit. s^o ne videret^o tēploz pōtīfices aliqd^o dicere vicariū derelinquēs recessit cu^oz filio tristis. q^o eā liberare nō potuit. **T**ūc vicari^o Aspasi^o igne copioso accēso iussit eā iactari i medio. q^o cū fuisset factū flama i duas ptes diuisa est. ipaz in nullo ptingebat incendiū. s^o mistros exurebat. **T**ūc beata Agnes orōne fecit. dicēs. **O**mīpotēs adorāde. colende. tremēde p^o d^oni mei ihu xpī q^o p^o filiū tuū euasiminas impioz. z spurcias dyaboli impoluto calle trāsui. z inter flamas intrepidā ad te puenire bone ihu pmittis. **V**idētes h^o gētilēs multi p^ouertebant. **A**lii autē p^otradicebant. **A**spasi^o autē ppli seditionē nō ferēs. gladiū in eius gutture imergi fecit. **E**t sic migravit ad xpī. **P**ater g^o ei^o plena firmitas. **V**n^o scriptura dīc. **F**ortitudo z decōz indumētū eius. z ridebiti die nouissimo. **P**rouer. vii. **D**o

raliter habem^o h^o exemplū in beata agnete p^o seuerādi i bona vita incepta. nō desistere t^omore s^o boz detrahētū. nec tēptatiōib^o dyabolī. nec occasiōib^o mōi. **I**ō dīc apls. **I**ta g^o frēs mei dilecti. stabiles stater immobiles. abū dātes in oī ope d^oni sp^o sciētes q^o labor v^o nō est inanis i d^ono. j. **L**oz. xv. **D**ico septimo. **A**lta felicitas. **L**icē enī sit doctrina firma q^o martyres sūt i felicitate padisi. singulariter tū fuit ostēsum de beata agnete. **F**uit em^o ei^o corp^o sepultū honorabilē. z cū iuxta illi^o patrie p^ouerudinē parentes ei^o fētes vigilarēt ad ei^o sepulcrū. viderūt exercitū s^o ginū p^oter euntē cū ingēti lumie. q^o oēs erāt indute cicladib^o auro textis. z palme in manib^o eaz. in signū victorie. **I**nter q^os viderūt beatā agnetā. z ad dextrā ei^o agnū niue candidiorē. que stans dixit eis. **V**idete ne me q^osi mortuā lugetis. s^o cōgaudete. q^o cū his oib^o lucidissimas sedes accepi z p^otraui. **E**t isto miraculo sit festū agnetis secūdo. **D**oralie dīc. **H**ic s^o illos q^o indiserete flent illos de q^o b^o sunt certū q^o sūt in paradiso. sic sūt pueri innocētes. **I**ō nō sūt flendi nisi paz satisfaciēdo nati. **S**icut si rex duceret secū filium vestrū vt ipm faceret magnū dūm. z de hoc ploraret. **I**dē in pposito zc. **I**ō dīc apls. **H**olum^o vos ignorare de dormiētib^o. vt nō cōtristemi sūt z ceteri q^o spem nō habēt. p^oma ad **T**hef. iij. **F**lendi autē sūt mortui q^o damnant.

De sancto Vincentio.

Beatus uir qui in sapia morabit. **H**abet verbū istud originalit. **E**ccl. xij. **P**er totū mū dū inter xpianos sit hodie festū b^o Vincentij de quo erit s^omo n^o. **S**z p^omo salutes s^ogo maria zc. **B**eat^o vir. s. h^o p^o gram. et in futuro per gloriā. q^o in sapia morabit. **P**ro declaratione h^o z introductione materie sciendū. **S**et q^o q^ostio fuit inter antiq^os p^ohos. imo etiaz inter theologos. q^o differētia est inter sapiām z scīaz. q^o sancta scriptura loquēs d^o sapia dicit. q^o saluat creaturā. s. occasionalit. z etiā dicit quis scia inlar. j. **L**oz. viij. **D**ō autē dimittendo opīones p^ohoz z theologoz in textu biblie oñdit q^od est s^oa sapiētia dīcēs. **S**apiētia doctrine s^om nomē ei^o est z nō in mltis est manifesta. **Q**uib^o autē agnita est p^omanet vsq^o ad p^ospectū dei. **E**ccl. vi. **F**lora s^om nomē ei^o est q^o sapia s^om nois etymologiā idē est q^o sapida sciētia. **S**ciētia em^o dīc cognitiōz veritat^o de

deo et de creaturis. Sapia autem plura dicitur. scilicet cognitio de deo et creaturis. cum sapore deuotionis. Verbi gratia. In theologia multi sunt qui habent scientiam theologie in intellectu ad disputandum. arguendum. ridentium. legendum. predicandum. sed in corde non sentiunt saporis spiritualis deuotionis et dulcedinis tales habent scientiam sed non sapiam. Tu ei scis legendo. predicando. studendo. disputando. quod est unum de essentia et trinitate in personis. Et filius dei fuit incarnatus. natus. mortuus. et passus. In istis sentis tu saporis amoris et deuotionis. si dicas quod sic. tunc habes sapiam. si dicas quod non. tunc habes scientiam solum. Ad si volueris loqui de iure canonico vel civili. quando vos dicitur doctor legitur vel disputaris. quando cogitatur diuina prouidentia quod isto modo regit mundum. scilicet quod homines sapientes regunt alios. vel ut habeant meritum iusticie. pro eos ad ministrandum per ordinationes et malorum punitiones. si in his sentis saporis sapiam habes. si autem scientiam tantum. et debetis dici scies et non sapiens. Ad de magnis personis et medicis. scientibus cursu celi et stellarum. In tali scientia si sentis in corde deuotionem dicendo. O benedictus deus. et quod liter et disposuit et ordinavit ut ista inferiora regantur a superioribus corporibus. tunc habes sapiam. aliter scientiam. Ecce quod dicitur. sapia secundum nomen eius est. Sed beatus cum sequitur. et non in multis est manifesta. quod licet multi habeant scientiam. pauci tamen habent sapientiam. Hinc est magna scientiam et mala scientiam. Iohannes apostolus loquens de illis magnis personis dicit. Qui cum cognouissent deum. non sicut deum glorificauerunt aut gratias egerunt. sed euauerunt in cogitationibus suis. dicentes enim se esse sapientes. stulti facti sunt. Rom. i. Quibus autem cognita est premanet usque ad aspectum dei. Iohannes dicit thema. Beatus vir. scilicet beatitudine vite. et post beatitudine patrie. quod in sapia morabitur. Appropiando autem thema ad beatum Vincentium. inuenio quod in mundo habuit quosdam sapientias. et non sunt plures. scilicet.

- Prima sapientia physica.
- Secunda sapientia theologica.
- Tertia sapientia apostolica.
- Quarta sapientia angelica.
- Quinta sapientia heroyca.

Istis quosdam sapientibus deus in mundo dotauit Vincentium. Iohannes de eo appropiare dicit thema. Beatus vir. scilicet. et in sapia. Dico primo quod beatus Vincentius habuit scientiam physicam. Sapia enim antiquorum viros philosophorum in hoc erat licet ut haberet cognitionem peritiam de prima causa

de alijs. Et abstinebat se ab omnibus delectationibus. maxime luxurie que eberat et obscurat intellectum. Vitabat enim negocia ut haberet intellectum recollectiuum. quod virtus unita fortior est se ipsa dispersa. et cauebat a peccatis. Iohannes Salomoni magnus philosophus de se dicit. Cogitavi in corde meo abstrahere a vino carne mea. ut animam meam transferre ad sapiam. Eccles. ii. Vinum enim liget illa tria. primo luxuriam que eberat. Iohannes apostolus. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. Secundo negocia temporalia que dant fumo sitates. Tercio delectationes que impediunt profectum sapie. quia vinum licetificat cor hominis. Ista sapiam habuit beatus Vincentius. Dicat cum esset aragonensis de ciuitate hostien. de nobili genere et in domo patris esset occasio peccatorum. negotiorum. delectationum. et beatus Vincentius velle habere sapiam dimissa domo patris iuit in sus augustam. vbi tunc erat studium generale de philosophia. et tunc profecit quod infra breue tempus omnes alios precessit. Tenebat istum modum quod summe vitabat peccata. Dicat hinc ad correctionem studentium. ne expendat in vanum pecunias parentum. Ista peccata vitabat beatus Vincentius quod virginem se preseruauit. scies illud. In malinola aiaz non intrabit sapia. nec habitabit in corpe subdito peccatis. Sap. Nota. in malinola aiaz. per inuidiam vindictam et non intrabit sapia. licet intret scientiam. Iohannes beatus vincetius preseruabat se in unad. orado. et habebat intellectum clarum et tenebat portam apertam. Ite vitabat negocia mundana que spargunt cor hominis. nec potest comprehendere. Iohannes oportet quod sit vacuus a negocijs. Iohannes dicit sapiens. Sapiam scribe in tpe vacuitatis. et quod minorat actu sapiam precipiet. quod sapia replebit. Eccles. xxxviii. Tercio vitabat omnes delectationes carnis. imo macerabat corpus ut ad sapiam eleuaret intellectum. scies illud. Dis sapiam a domino deo est. et cum illo fuit semper. et est ante eum. Eccles. i. Non solum occupabat se in libris temporalibus philosophorum. sed etiam in libro spiritualis amoris et deuotionis dei. quod sicut aqua descendit de alto fonte ad ortum. Ita sapia descendit ab illo fonte. de quo Eccles. i. Fons sapie fons dei in excelso. Iohannes si vultis quod descendat ad ortum cordis vestri sine intellectu. ponatis canale orationis et deuotionis. Intra consilium beati Iacob apostoli. Qui indiget sapia postulet a deo. quod dat omnibus affluenter et non impropere. Iacob. i. Ita faciebat beatus Vincentius. Iohannes habuit magnam scientiam physicam. Iohannes in laudem dei et honorem beati Vincentii carat ecclesia. Sanctus Vincentius a puericia studio litterarum traditus supna

De sancto Vincentio

sibi puidete clemētia gemina scia efficacissi-
me claruit. **No.** gemina scia. **Phi** ponit du-
plicē sciaz. speculatiuā. s. et practica. quā di-
cūt praxim. qm̄ scia speculatiua descendit i cor-
de p deuotionē z sapore. z i vita p sanctā cō-
uersatiōz. **Sz** mō solū curat de scia specula-
tiua vt appareat. **No.** efficacissime claruit in
suplatiua. qz tres sūt grad^o phie scie. vt dicit
Diero. ad Paulinū. c. vj. **Rōnalis.** natural.
moralis. **Rōnalis** alit ondit modū rōcinādi
disputādi zc. vt grāmatica. logica. rethorica.
Et i isto gradu claruit bea^o vincēt^o. **Natu-**
ralis ē cogitare mor^o celoz z stellaz. natural
elemētōz z silia. z i ista efficaci^o claruit bea-
tus vincēt^o. **Moralis** aut docet quō est vi-
uendū fm̄ q̄ttuoz p̄tutes morales erga seipz
z erga primū suū tā in p̄speritate q̄ in aduer-
sitate. **Et** i ista bea^o vincēt^o excellētissime
claruit. **Jō** dicit thema. **Bea^o vir i virtute.** s.
meritoria. q̄ in sapia zc. **Moralit.** mō est
totū oppositū. **Nā** multi curat d̄ phia rōnali
disputādo. arguēdo. legēdo zc. **Alij** autē de
naturali. scietes mor^o z naturas. mutatiōes
generatiōes. corruptiōes. z alteratiōes rez.
Et astrologiā. **Sz** d̄ tertio gradu phie z p̄n-
cipali nullus curat mō ordinare vitā suam.
Multi sunt q̄ hnt intellectū pleniū q̄ntionibz
z sop̄bismatibz. z volūtate infectā et plenam
corruptiōibz. z vitā plenā dissolutiōibz. **De-**
lius esset b̄re ignorātia. qz ignorātia q̄ nō est
affectata excusat aliq̄lit. **Jō** dicit d̄ns ihs x̄ps
Ille seru^o q̄ cognouit volūtate d̄ni sui et nō
se p̄pauit. z nō fecit fm̄ volūtate ei^o. plagis
vapulabit multis. q̄ aut nō cognouit z fecit
digna plagis vapulabit paucis. **Lu. xij.** Er-
go meli^o eēt nescire q̄ scire z malā vitā tene-
re. **Jō** d̄ de b̄to Vincētio. efficacissime cla-
ruit. **Dico** sc̄do q̄ habuit sapiāz theologī-
cā q̄ maior est q̄ phisica. q̄ in h̄ p̄sistit. q̄ ex q̄
em̄ creatura tenet bonaz vitā quā h̄z. z cū h̄
ōndit alijs veritatē creatoris z creaturaz. nō
solū p̄bo docēdo. s̄z etiā exēplo ope adimple-
do. ita q̄ nō solū dicat. vadatis ad paradisum.
sed veniat. s̄q̄mini opa mea. qz sicut bon^o
pictor nō solū instruit puerū ore loquēdo. s̄z
manibz opando z lineādo zc. **Ira** ē de bono
theologo. **Jō** d̄ eo d̄z. **Ipe** tanq̄z imbrēs mī-
tet eloq̄a sapie sue. palā faciet disciplinā do-
ctrine sue. **Eccl. xxxij.** **Nota** ipse sc̄z p̄dicator
theolog^o tanq̄z imbrēs. qz p̄dicatio tanq̄z aq̄
diuinaz doctrinaz refrigerat ardore sup̄bie
in sup̄bia. auaricie i auarīa. luxurie i luxurio-

sis. z sic de alijs. **Et** sic plūma facit fructifica-
re in bonis opibz z merit^o. **No.** ipse palā faci-
et zc. ne dicat. **Iste** frater dicit z loquit mul-
ta bona de hūilitate. s̄z ipse est sup̄bus. **Pul-**
chros s̄mōnes facit de misericordia z libera-
litate. s̄z ipse est auar^o. **Multi** cōmēdat casti-
tate. s̄z ipse est luxuriosus. z sic de alijs. **Itaz**
sapiam habuit bea^o Vincēt^o excellēt^o. **Et**
quo em̄ habuit p̄mā sapiētā. s. phisicā. dedit
se ad studendū bibliā. et postq̄z in ea fuit b̄n
instruē^o incepit p̄dicare. nō solū p̄bo s̄z ope.
Postq̄z enīz sua fama diuulgata erat q̄ esset
deuotior. sanctior. z aptior alijs. **Ep̄us** cesar
augustan^o Valer^o noie volēs puidere omnibz
suis de p̄dicatiōis pastura. vocauit beatum
Vincētū z ordinauit eū vsq̄ ad diaconū.
Et qz ep̄us erat sener. iō cōmīsit sibi officiū
p̄dicatiōis p̄ totā diocesim. **Nā** p̄dicare offi-
ciū est ep̄ale. vt patet in p̄mis ep̄is. s. ap̄tis vt
dicit Petrus de se et de alijs. **Nos** p̄o oziōnī
q̄stū ad missam. q̄ est p̄ncipalis oratio. et mi-
nisterio verbi instātes erim^o. **Actū. vj.** **Jō**
q̄ ep̄us cōsecrat in ep̄o do. so ponit euāgelia-
riū ap̄tū. z d̄z sibi. **Vade** p̄dica verbū dei. vt
dicit decretalis **Cū** ex adiuncto. **Hoc** officiū
fuit p̄ncipale filij dei in h̄ mūdo. q̄re ait. **Eu-**
mus i vicos z ciuitates vt etiā ibi p̄dicet. **Ad**
hoc em̄ veni. **Bar. x.** **Tūc** bea^o Vincēt^o
cogitauit imitari maiorē p̄dicatōrē. s. x̄pm̄. q̄
cepit faceret docere. **Incepit** seruēt^o p̄dica-
re. nō solū verbo s̄z exēplo et ope. **Primo** em̄
fundauit suaz vitā in magna hūilitate. **Institit**
q̄ nec genere nec sciētia nec dignitate sup̄bi-
ebat. **Ideo** poterat p̄dicare p̄tra sup̄biā. **Ite**
despiciēbat p̄ deo oia sp̄alia bona. **Jō** p̄dica-
bat p̄tra auariciā. vsuraz. rapinam. furta zc.
Ite qz cōseruauit se in virginitate p̄terat p̄
dicare p̄tra luxuriā. rephēdēdo hoīes. mu-
lieres. clericos. z religiosos. qz habebat faciē
ferream siue carnē de ferro zc. **Ite** quia erat
fundat^o in charitate. p̄dicabat p̄tra rācores.
malas volūtates. qz erat abstīnēs. audacter
poterat p̄dicare p̄tra gulosos. ebriosos. z ie-
iunioz fractores. **Et** qz erat patīēs. p̄dica-
bat p̄tra iracūdos. **Ite** qz erat diligēs nūq̄z
erat ociosus. s̄z laborabat in opibz sp̄ualibz.
Jō poterat rephēdere ociosos. q̄ pdunt t̄p̄s
eis a deo p̄cessum ad p̄niam. **Pre**latiō p̄dica-
bat vt magis curaret de aiabz q̄ de redditū-
bus. **Clericis** q̄ haberēt deuotionē. **Religi-**
osis obediētā. **D̄nis** villaz z cōmunitatū
rectoribz vt facerēt iusticiā. z vitaret peccata.

Sermo

notoria. Subditis fidelitate. Diuitibus misericordiam. Pauperibus et tribulatis patiam. Ecce quod habuit sapientia theologica. **I**o de eo cantat ecclesia. **S**acritate quae insignis archidiaconatum suscepit et vices pontificis diligenter exequabatur quod tam gloriosum officium predicacionis dicitur exequi cum diligentia siue diligenter. **E**t quod periculum est illorum qui solum ore curant exequi officium predicacionis et non opere. **V**ultus intelligere quod periculum est ac si aliquid iret ad papam vel regem. **P**aliqum dignitate seu beneficio obtinendo et rex vel papa de hoc fecit eis litteram vel bullam optime scriptam. **T**u ille non curat de sigillo. nihil obtinebit quoniam vellet intrare possessione dignitatis. **Q**ui non adhiberet ei fides. **I**ta est de predicacionibus quibus deus permittit magnam dignitatem et beneficium. **Q**ui fecerit. scilicet opera bona et docuerit alios ore ut faciat. **H** magnus vocabitur in regno celorum. **D**icitur. **S**i ergo nos de isto beneficio volumus habere litteram seu bullam. id est sermonem optime ordinatum. colore rethorico adornatum. cum magnis autoritatibus. originibus. realibus et vocalibus. **S**i si ibi non est sigillum bone vite. non datur fides subditis. non penetrat corda gentium ut auertant et corrigant. **I**o necessaria est sigillum quod dat autoritatem doctrine. **I**o ex sigilli defectu multi amittunt beneficium a christo permittum. dicitur christo. **Q**ui. scilicet ille qui habet predicare soluerit unum de mandatis istis minimis et docuerit sic homines. minimus vocabitur in regno celorum. **D**icitur. **S**i in nullo. quod nunquam intrabit in illud. **I**o dicebat apostolus vniuersi salis predicatores. **N**on audeo aliquid loqui. scilicet in predicacione eorum quae per me non efficit christum in obedientiam gentium. in serbo et factis. in serute signorum et prodigiorum. in serute spiritus sancti. **R**oz. **xv.** **D**icitur. **Q**uod tertio quod tertia sapientia est sapientia applicata. quoniam in hoc consistit. scilicet predicare serbo et opere. **E**t cum hoc propter honorem dei et saluationem animarum laborando per mundum discurre de villa in villam etc. exemplo christi et precepto. **E**untes in mundum vniuersum. **D**icitur. **U**nde admodum mercatores per terra et marinarum per mare laborant cum magnis periculis pro modico lucro. **I**ta apostoli et predicatores applicati laborant per mundum ut christum lucrifaciant. **Q**ui lucrum portabunt in iudicio paulus et petrus et alii. **I**o predicatores applicati dicitur apostolus. **U**idete itaque fratres quomodo caute ambuletis. non quasi in periculis sed quasi sapientes. redimentes spiritus quoniam dies mali sunt. **A**d **E**ph. **v.** **I**ta sapientiam habuit beatus Vincencius. quod non solum in ciuitate cesarauguste laborabat predicando. sed per villas et castra cum magnis periculis propter

infideles. **T**unc ei temporis fuit maxima persecutio christianorum. **I**mperatibus dioclecianorum maximiano. qui miserunt virum gubernatorem qui tormētis cruciabat et occidebat christianos qui volebant se de christo abnegare. **C**rudelis dominus sed crudelior miser. **E**t fuit sibi dictum quod. **b.** **V**incencius. fuit captus ex precepto daciani. qui captus et cathenis pedester misit ipsum apud valentiam ubi sunt diete multe. **Q**uas iuuat oneratus cathenis et ferro. **Q**uale fuit istud tormētum. et hoc fuit primum tormētum. **S**ed cogitans omnino christi quod christus portauit quoniam ducebat ad crucifigendum patienter portauit. attendens ad verbum christi dicens. **S**i quis vult post me venire abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. **D**icitur. **xv.** **S**econdum tormētum fuit. quod dacianus noluit quod statim periret sibi. ut magis timeret et manseresceret et precepit ut poneretur in carcere sine cibo et potu tribus diebus. et cum corpore esset ibi detentus anima ibat per plateas paradisi contemplando. et cum ista confortatione transiuit. **L**ogitate quomodo oneratus ferro dormiebat in terra. et erat sine cibo. et poterat dicere recte cum apostolo. **A**fra conuersatio in celis est. **Q**uoniam ad animam. et vltimum dicitur. **U**ni etiam saluatore expectamus dominum nostrum ihesum christum. qui reformabit corpus humilitatis nostre figuratum corpori claritatis. sue secundum operationem quam etiam posset sibi subiacere omnia. **P**hil. **ii.** **T**ertium tormētum fuit. quoniam illa die fuit daciano perit. et videtur ipsum pulchrum in uenere et rubicundum et in nullo alteratum. **C**redes quod custodes ei ministrassent cibaria voluit eos occidere. **E**t dixit beatus Vincencius. **N**on occidas eos. quod bene tenuerunt tuum crudele preceptum. **T**unc dixit sibi dacianus quod abnegaret fidem christi. **A**ls omnia tormēta expenderent in eum. **R**ndic beatus Vincencius. **S**cito nepharium esse apud christianos deitas cultum abnegare. **T**ormēta tua non timeo. quod per ipsa deducimur ad coronam. et per mortem ad vitam. **I**nsurge ergo miser et toto malignitatis spiritu debachare. **U**idebis me dei serute posse dum torqueor. quod possis ipse qui torques. **Q**ualis christi miles intrepidus et statim denudarunt eum. **Q**uartum tormētum fuit. quod statim posuit in euleo sed cogitans penam christi in cruce pendētis patienter sustinuit illud tormētum. **L**ui dixit dacianus. **M**iser miserere tui etc. **B**eatus autem Vincencius alacri vultu rudit. **H**oc est quod modis omnibus exequi. **Q**uintum tormētum fuit quoniam cum falcastris ferreis et caro crudeliter lacerabat. **I**po autem dicitur. **N**on sunt condigne passiones beatorum temporis. sustinuit.

De sancto Vincentio

patiēter. **S**extū tormētū fuit de laminis ferreis ignitis ad e^o latera applicatis/ i^opo dicēte/ **P**robasti cor meū z visitaſti nocte. i. tribulatiōis. igne me examiaſti. z nō ē inuēta in me iniquitas. etiā ſuſtinuit. **S**eptimū tormētū qñ de poſit^o de eculeo poſit^o fuit i craticula vt beat^o Laurēt^o. **D**e h^o cātat eccl^{ia}. **A**ſſūptus ex eculeo leuita **V**incēt^o atq; ad patibulū rapi^o moras carnificū arguēdo ad penā alacrit^{er} pperabat. **D**icaſ^o cū fuit i craticula ferrea voluebat eū pñciētes ſal i igne. **X**pī miles p̄cioſus leuita **V**incēt^o vt tribunal ſpōte rogū. i. focū aſcēdit inrepid^o. **C**ui^o ſalis crepitiōis p corp^o minutie ſparſim ibāt atq; prune p̄nabant ſanguine. **O**ctauū tormētū fuit q amor^o de craticula poſit^o fuit i carcere tenebroſo. pedib^o p̄ſtrict^o ligno z tūc ſternūſ fragmenta teſta^o vt quocūq; ſe h̄teret vulnēra ip̄a iueniāt. **D**inaſ^o oī^o p̄ſortio hūano vt ſi nō moreret darent ſibi alia noua tormentā. **S**z aſſunt angeli lux refulget in carcere. la^o rāſ^o ligna a pedib^o teſtarū aſperitas vertit i floz molliciem. **D**ant^o laudes deo. z angelice vocis ſuauitas p̄cul diffundit. **E**uigilātes cuſtodes z h̄ vidētes. cū multis alijs cernētibus ad dñm p̄uertūt. **E**cce p̄ncipalia tormēta q̄ beat^o vincēt^o ſuſtinuit i dei honorē z in aiaz ſaluatiōis. **E**cce h̄ ſapīa aplica. **E**t poterat dicere cū ap̄lo. **D**ia ſuſtineo p̄t electos vt z ip̄i ſalutē p̄ſequant^o q̄ eſt i xpo ihu cū glia celeſti. ij. **T**himo. ij. **I**gū. **B**eat^o vir q̄ in ſapīetia zc. **M**oralit^{er} meli^o forz poſſum^o nos h̄re de paradīſo. **C**ōtemplatē h̄ quō care vēdit xps ſuis amicis. **N**ō faciam^o p̄niam z laborē^o i bonis opib^o. **D**e illis q̄ nolūt laborare dic^o dauid. **I**n labore hoīm nō ſūt. et cū hoīb^o nō flagellabunt. **G**lo. ſz cū demonibus i inferno. **D**ico q̄rto q̄ q̄rta ſapīa eſt ſapīa angelica. q̄ in h̄ p̄ſiſtit. i. in oib^o angelorū opib^o. **X**pī p̄ferūt z p̄ponūt honorē dei et gliaz ſup oīa. **H**oc declarat ſic. **I**n p̄ncipio cūm dī aīq; de^o creaffet hoīem. de^o creauit angelos. **I**nē q̄s lucifer erat maior z ſanctior. vt dicit **B**reg^o. **Q**ui voluit deo parificari z reuelauit h̄ alijs angelis. z multi p̄ſenſerunt dicēdo q̄ eſſet bonū. vtut adulatorēs cupientes dñis complacere. **B**oni autē angeli vt michael. gabriel z raphael nō p̄ſenſerūt. imo p̄radixerūt. p̄ſerētes z p̄ponētes honorē dei z ei^o glia. **E**cce ſapīa angelorū. **N**ō p̄firmati ſunt in grā. **P**er ſapīaz ſanati ſunt q̄cūq; plaquerūt tibi dñe a p̄ncipio. **S**ap. ij. **H**o. **P**er

ſapīetia ſanati ſūt. ab infirmitate. i. creaturā rū. q̄ ē peccabilitas. qz oēs creature erāt peccabiles. ſed ſanati tūc fuerūt ſancti angeli. qz p̄firmati fuerūt tūc i grā z i glia quā tūc habuerūt. **I**ſta ē ſapīa angeloz. **I**ſta ſapīaz habuit ſanct^o vincēt^o. qz in nullo tormētorum mortu^o fuit. vt dacia^o p̄ſunderet. et de^o haberet glia z honorē. **Q**ñ em̄ dacia^o audiuit miraculū de his q̄ in carcere viſa ſunt z audita de p̄uerſiōe multoz dixit victi ſumus z infaniēs dixit. **R**eponat^o in q̄t i lecti mollicie. vt poſt renouet itez ad tormēta. **E**t habuit medicos z fingens ſe ip̄m dimiſiſſe. p̄miſit vt xpīani curaret deco vt cito fortificat^o duriora tormēta ſibi daret. **D**ō cū fieret p̄hs credentū manib^o xpo ſp̄m reddidit. vt de^o haberet glia z honorē. qz null^o pōt aliq̄ inſt cere niſi de^o velit p̄mittere. **E**t poterat dicere cū ap̄lo. **D**ignificabit xps in corpe meo ſine p̄ vitam ſine p̄ morte. **D**ibi autē viuere xps eſt z mori lucrū. ad **P**hil. **M**ota. **D**ibi autē viuere xps eſt. qz ſupnaturaliter z miraculoſe vixit in tā aſperis tormētis. et mori in xpīanos recept^o eccl^{ia}ſtiſticis ſacramētis. **L**uc. z **M**oralit^{er} iſtā ſapīam debem^o nos habere. **I**n oib^o dictis z factis n̄ſio p̄ſeram^o dei honorē z glia. nō mētiēdo. nec primū decipient^o. nec iurādo. nec renegando. nec blaſphēmādo. **I**n oib^o honorificet^o deus p̄ ip̄m xpm dñm n̄m. cui eſt glia et imperiū in ſecula ſeculoz amē. p̄ma **P**er. iij. **D**ico q̄nto q̄ habuit ſciam heroyca. **S**apīa heroyca. i. diuina. **I**ſta ē alijs maior. q̄ in h̄ p̄ſiſtit. q̄ de^o obtinēt de creatura ſine quē ip̄e intēdit in fallibilis. qz nulla cā pōt ip̄edire q̄n eueniat q̄d ip̄e ordinauit de creatura. imo p̄ regulas logicales. **D**icit em̄ logic^o q̄ ex puris negatiuis nō ſequit^o p̄clūſio affirmatiua. **S**z de^o ex negatiuis p̄clūdit affirmatiua vt ſibi placet. **P**hus autē dic^o. **E**x h̄ijs nō p̄ducit^o cōtrariū. imo de^o ex p̄trarijs p̄ducit effectū cōtrariū vt patet in **J**oſeph^o de quo ordinauit q̄ eſſet dñs fratrū ſuoz. q̄ intelligētes frēs ſui ip̄m vendiderūt vt eſſet captiu^o et nō dñs eozum. **E**t ex illi^o venditiōe ſecutū fuit q̄ **J**oſeph ſuit dñs eoz. **E**cce quō ex p̄trarijs de^o p̄clūdit ſuū p̄poſitū. **A**d h̄ auctas. **S**apīaz. ſupple diuinā. nō vincit malicia. ſupple creaturarum. **A**ttigit a ſine vſq; ad ſine fortiter. z diſponit oīa ſua uic. **S**apie. vij. z viij. **I**ſta ſapīaz habuit beat^o **V**incēt^o dei voluntate. qz eā. ſc. z cōcauſit. **N**ō d̄z vincēt^o q̄ ſi vincēs dacia^o

q̄ dacia^o ordinauit q̄ moreret in tormētis /
 Et q̄n̄ audiuit q̄ mortu^o fuerat i lecto. dixit.
 victi sum^o / s̄ ex quo i vita nō potuit ip̄m vin
 cere. in morte cogitauit b̄re victoriā d̄ corpe.
 Ecce malicia / Et mādaui ei^o corp^o p̄ici in
 campū a feris z auid^o p̄sumēdū. s̄ affuit cor
 uis q̄ aues cū feris abigebat. Et credidit suis
 se angel^o. Ad reuelatū fuit Daciano. q̄ fecit
 corp^o p̄ici i mari cū mola funib^o collo liga
 ra. Et q̄ in tra nō poterat eū vincere. ad min^o i
 mari vinceret eū. S̄ nō erat ita. q̄ sapia di
 uina alit^o ordinauit. Et dū submersores redi
 rent ad denūciādū quō piecissent corp^o i ma
 ri. dei p̄te corp^o delatū est ad lit^o quoddā.
 z facta reuelatiōe sup hoc cuidā viro fideli z
 cuidā vidue. cōcurrētib^o illuc fidelib^o reptū
 corp^o sepultū ē ab eis i q̄daz pua basilica ibi
 p̄te. Cessante h̄o rabie p̄secutiōis deuotio si
 deliū honorabil^o eū extra muros ciuitatis
 valerie sepeliuit. Jo cantam^o. Vincenrē mū
 dū adorem^o d̄nm. in quo p̄surā mūdi mar
 ty^o dicit vincenrē. Ergo Beat^o vir q̄ in sapi
 entia. s̄ diuina morabit.

De cōuersione sancti Pauli apl'i sermo.

Quis electionis est
 mibi iste. Habet verbū istud i acti
 bus apl'oz. ca. it. Hodie fit festū i
 ecclia de p̄uersione sancti Pauli. De nullo san
 cto fit festū cōuersionis nisi de beato Paulo
 apl'o. Hō solū rōne fuit. q̄ fuit miraculosa. s̄
 etiā rōne n̄ fuit. q̄ fuit peccatorib^o p̄ficuosa. q̄ i
 sua p̄uersione oñd̄it quō pctōr d̄z ad xpm̄ con
 uerti. S̄ p̄mo salutē s̄go maria rē. Pro
 breui declaratiōe z materie introductiōe sci
 endū q̄ p̄ncipale fundamētū z p̄ncipiū salua
 tōnis hoim̄ est electio dei eterna. Anteq̄ de^o
 crearet celū z terrā nec aliqd̄. iā in secreto scō
 sistorio trinitat^{is} facta fuit electio de saluādīs
 tali mō. Tot d̄ni impatores. reges. duces. co
 mites rē. erūt in mūdo. De istis dixit p̄z fili^o
 z spūs sanctus. tot saluabunt amore iusticie.
 quā faciet in subditoz correctiōe. Item tot
 plati. pape. cardinales. patriarche. archiep̄i
 z ep̄i rē. erūt in mūdo. De istis tot saluabunt
 p̄tute charitatis z diligētie suaz ouīū. Item
 tot religiosi erūt. de q̄b^o tot saluabunt p̄tute
 obediētie suū ordinē seruādō. Item tot clerici
 p̄tute deuotiōis. Item tot diuites p̄tute mise
 ricordie. Tot paupes p̄tute paciētie. Item tot
 mulieres p̄tute honestat^{is} z p̄tinetie. Ita q̄ ista
 electio est p̄mū fundamētū z p̄ncipale. z p̄n

cipiū saluatiōnis hoim̄ ac mulierū. Auctas.
 Elegit nos in ip̄o ante mūdi p̄stitutionē vt
 essem^o sancti z imaculati in cōspectu eius in
 charitate. q̄ p̄destinauit nos i adoptiōez filio
 rū per ihm̄ xpm̄ d̄nm̄ nostrū. ad Ephe. j. Et
 ista electio d̄z p̄destinatio. Et q̄z beat^o paul^o
 fuit a deo eternalit^{er} elect^o vt esset de maiorib^o
 sanct^o padiss^o. De eo dicit xps̄ i themate. Uas
 electiōis. i. electū passine. est mibi iste. s̄. Pau
 lus. S̄ q̄z diuina electio facta in eternitate
 habet executionē in tpe. dicā vobis p̄acticā
 executionis electiōis beati Pauli. put in epl'a
 hodierna p̄tinet. Dicat^o h̄istoria. put die Lu
 cas in epl'a hodierna. Actu. it. Quō p̄seque
 batur xp̄ianos vt lupus oues. intm̄ q̄ multi
 xp̄iani fugerūt de hierl'm. Jo dixit ip̄e. Ego
 sequar eos. Dicat^o quō furis infect^o ibat da
 mascū rē. Saule saule qd̄ me p̄sequer. Ho
 ta non dicit. cur p̄sequeris meos seruitozes.
 q̄z tant^o est amor xpi ad suos seruitozes q̄ il
 lozū p̄secutionē reputabat suā. Sicut enim
 bonū qd̄ fit suis seruitozib^o amore sui recipit
 in p̄sonam suā. ita z malū. Jo dicit i iudicio
 vniuersali. Esuriui z nō dedistis mibi man
 ducare rē. Tūc dicit. Quā vidim^o te esuriens
 rē z dedimus tibi māducare rē. Quibus di
 cet. Quādiū fecistis vni ex minimis meis. mi
 hi fecistis. Math. xxv. Hic patet quō homo
 debet cauere ne displiceat seruitozib^o dei. q̄z
 ip̄e recipit in p̄sona sua quē admodū rex reci
 pit in se q̄n̄ offendit miles vel eius officialis.
 Et p̄pter h̄ t̄m̄ timet ne offenda^t regis officia
 lis. Jo dixit xps̄. Saule. Sic em̄ vocabat
 aū ei^o p̄uersionē. Saule qd̄ me p̄sequis. Ec
 ce amor xpi ad nos. Et paul^o timēs ac stupēs
 dixit. Quis es d̄ne. R̄ndit ihs. Ego sum ihs
 nazaren^o quē tu p̄sequis. Durū est tibi cōtra
 stimulū calcitrare. Nota q̄ Paul^o aū con
 uersionē suā habebat quatuor falsas credēti
 as seu opinionēs z errores s̄ d̄nm̄ nostrū Je
 sum xpm̄. Prima q̄ nō credebatur ip̄m̄ eē deū.
 s̄z purū hoim̄. Secūda q̄ nō fuit saluator mū
 di s̄z deceptor. Tertia q̄ non surrēxit a mor
 tuis. Quarta q̄ nō erat iudex bonoz et ma
 loz. Sed xps̄ in r̄n̄siōne q̄n̄ dixit. Ego sum
 Jesus nazaren^o rē. fugauit oēs errores. Et
 p̄mo q̄n̄ dixit. Ego sum. qd̄ est nomē diuini
 tatis. q̄z de^o pp̄rie habet esse. Nostrū autē esse
 est nobis a deo datū. iō nō debet dici eē. Si
 cut null^o debet dici diues de pecunijs mu
 tuo receptis. Totū em̄ nostrū esse mutuatū
 est nobis a deo. Ideo pp̄rie loquēdo. null^o h̄z

De cōuersione sancti Pauli

essenisi sol^o de^o **N**ō legim⁹ Exod. iij. q^o qñ de^o voluit mittere moysen vt liberaret pplm isrl de egypto dixit sibi moyses **S**i dixerint mibi qd ē nomē dei. qd dicā eis **R**ūdit dñs ad moysen. **E**go sum q sū. **S**ic dices filijs isrl. **Q**ui ē misit me ad vos. **E**ro. iij. **E**cce quare rūdit paulo. **E**go sū. **r** dic Aug⁹. in libro de videndo deū. q^o xps oñdit tūc panto diuinā essentiā vt ibi dētermiat Aug⁹. **C**ōtra scōm errozē dixit Ihs. qd idē est qd saluator. ostē dēs sibi clare q null⁹ pōt intrare paradisu nec saluari. nisi sibi credēdo et obediēdo. **C**ōtra tertiū dixit. nazaren⁹. i. florid⁹. qz ei⁹ corp⁹ in resurrectione sua gl^oiosa floruit q̄ttuoz floribz. **P**rima ipassibilitatis. **S**ecūda leuitat⁹. **T**ertia subtilitatis. **Q**uarta claritatis. **N**ō dixit nazaren⁹. **C**ōtra q̄rtū errozē dixit. **D**urū ē tibi s̄stimulū calcitrare. **S**timul⁹ est snia dura. quā dabit vt iudex vniuersalis bonoz z maloz. qñ dicit malis. **D**iscēdite a me maledicti in ignē eternū zc. **D**at. xxy. **T**ūc paul⁹ tremēs ac stupēs dixit. **D**ñe qd me vis facere. s. vt possim salu⁹ fieri. **H**ō em̄ video clare errores in q̄b erā. **E**t ait dñs ad eū. **S**urge et ingredere ciuitatē z dicet tibi qd te oporteat facere. **S**urrexit autē de terra. ap̄risqz oculis nihil videbat. **T**āta fuit claritas q̄ eū circūfulsit q^o pdidit visum. ac si hō diu respiceret solē amitteret visum. **A**d man⁹ autē illū trahētes viri q̄ comitabant cū illo q̄ stabāt stupēfacti introduxerunt damascū. **E**t erat ibi tribz diebz nō vidēs. z nō māducauit neqz bibit. **D**icūt doctozes. q^o in his tribz diebz vidit z vidit i scola paradisi. q̄qd postmodū pdicauit. **I**nteri xps appuit cuidā disciplo suo in damasco existētē q̄ dicebat Ananias. z dixit ei. **A**nanias. **E**t ille. **E**cce ego dñe. **E**t ait. **S**urge z vade in vicū q̄ vocat rect⁹. z q̄re in domo Jude saulū noie tarsensez. **E**t timuit ananias dicēs. **D**ñe audiui a multis qm̄ psequit nomē vestrū zc. **N**ō dñe nō mittatis me ad illū lupū zc. **T**ūc dixit dñs ad eū. **V**ade qm̄ vas electiōis est mibi iste vt portet nomē meū corā gentibz z regibz filijs isrl. **Q**uia si cur in vase auri vel argēti p̄sentant fruct⁹ dominis. **I**ta iste portabit nomē meū zc. **P**erficiatur hystoria eplē zcludēdo thema. **V**as electionis est mibi iste. **E**cce electio eterna. **Q**uātū ad secūdū dico q^o in p̄uersione beati Pauli oñdit modus p̄uersionis p̄ctōris ad deū. **N**ō ecclia facit festū d̄ ista p̄uersione pauli solū. **E**t sūt septē modi q̄b peccator p̄uertit ad deū vt Paul⁹. q̄ sequunt. scz

Illuminatio diuinalis.
Humiliatio p̄sonalis.
Reprehensio fraternalis.
Ostensio iudicialis.
Instructio doctrinalis.
Exemplificatio virtualis.
Afflicto penitentialis.
Prim⁹ mod⁹ illuminatio diuinalis. qñ peccator p̄uertit ad deū vt paulus. a deo subito illuminat. qz p̄ctōr q̄diu existit in p̄ctis est cecus. **C**ecus em̄ nō videt piculū in q̄ est. **S**icut em̄ ille q̄ trāsit p̄ vicū. z modo cadit in luto. **m**ō inter lapides. **m**ō inter vepres. **ce**cus iudicat. qz **v**e ille est cec⁹. **I**ta de p̄ctōre transeūte p̄ viā hui⁹ mūdi vel vite. **m**ō em̄ cadit in luto fetētis luxurie. **m**ō inter spinas pungētis auaricie. **m**ō inter lapides iracūdie z malicie. **N**ō septura sancta tales iudicat cecos. **A**mbulabūt. vt ceci. qz dñō peccauerūt. **S**opho. i. **N**ō necessaria est lux diuina illustrāmentē p̄ctōris. **N**ō lumine illuminat p̄ctōr qñ dicit. **M**iser q̄t annis fui in luto luxurie. vel spinis auaricie. z sic de alijs. **M**iser qd erit de me siue de aīa mea. **D**ñ diuinū lumē irradiat ei⁹ p̄sciam cognoscit p̄ctā. qz lux naturalis intellect⁹ nō sufficit. nec etiā lux scie acq̄site. s; lux diuina est necessaria. **H**oc ostendit in p̄uersione sancti pauli vbi d̄r. **E**t cū iter faceret subito circūfulsit eū lux de celo. **H**o. lux de celo. **A**ctu. ix. **N**ō de intellectu naturali seu ingenio hūano. **I**ste mod⁹ p̄uersionis est multū dulcis qñ de^o subito illuminat p̄ctōrem in domo. camera. lecto. v^l in via existētē vt cognoscat p̄ctā sua dicēs. **M**iser qd erit de me zc. **I**stud lumē petebat dauid dicēs. orādo. **I**llumina oculos meos ne vnqz obdormiā in morte zc. **S**ecūd⁹ mod⁹ ē hūiliatio p̄sonalis v^l delectio. **Q**ñ em̄ p̄sone pōpōse inflatē q̄ nō curāt nisi de mūdānis. deū ciunt vel hūiliant. **E**t h̄ si cōtingit. qz **D**icē de^o. isti alio remedio indigēt. z facit eos p̄de re bona spalia. amore dñoz in q̄b cōfidebāt. **E**t tūc p̄uertunt ad deū. qz al⁹ nō curarent de eo. **N**ō David **I**mp̄le facies eoz ignominia. z querēt nomē tuū dñe. **B**ēdicta est aduersitas. seu tribulatio paup̄tatis v^l aduersitatis infirmitat⁹ seu p̄secutiōis dñoz q̄ p̄uertit p̄ctōrē ad deū. **I**ste mod⁹ oñdit in paulo. q̄ibat furijs infect⁹ dirūqz toto p̄ctore v^l efflabat. z cadēs in terrā ex p̄secutore fact⁹ est vas electiōis dicēs. **D**ñe quid me vis facere

Sermo

Ecce quod ex aduersitate fuit uersus. **Ter**
 tius est reprehensio fraternalis. Sūt em aliq
 q nec pmo nec scdo mō uertunt, qz de nō
 exequit i eis die pna, s; qñ aliqz vt amie fra
 ter. soci. pat. vl' vicin' dulcit corrigit amicu
 suū vel filiū dicēs. **Hoc** d; de vob. **Jā** gētes
 loquūt de vobis ista. **Nō** amore dei corrige
 tis rē. **Isto** mō multi uertunt ad xpm. **Nō**
 dicē xps. **Si** aut peccauerit i te frat tu'. **vade**
 z corripe eū in te z ipm solū. **Si** te audierit
 z corripe es frat rē tuū. **Dat. xvij.** **Iste** mod'
 lucrat' es frat rē tuū. **Quare** ē ostē
 oñdit i paulo qñ xps corrigēdo eum dixit ei.
Saule saule qd me psequis. **Quare** ē ostē
 sio iudicialis. qñ de' p se inuisibilit' vel p os
 alicui' sancti z deuoti hoīs oñdit sibi rigore
 iusticie tali mō. **Videam** tu si vis pseuerare
 i ista mala vita. qd dices i iudicio. qd rñde
 bis xpo dicēti. **Quid** fecisti p me. oñdes vul
 nera z dicēs. **Ecce** qd ego feci p te. cognosce
 ista vulnera. **Videamus** tu qd fecisti p me. qd
 dices tu q mō stas z viuīs i peccatis. et nihil
 boni facis. quō euades inferni penas. **Tales**
 ostēsiōes iudiciales faciūt uertere multos.
 pfitent' z faciūt pniām. vt possint aliqd ostē
 dere in iudicio. **Jō** David. **Cognosce** dñs
 iudicia faciēs. in opib; manuū suaz cōprehē
 sus ē pctōr. **Cōuertant** pctōres in infernū. i.
 p cogitationē. ps. ij. **Iste** modus oñdit' pau
 lo. cui xps oñdit se in forma iudiciali. quē ad
 modū debet stare in die iudicij. qñ dixit sibi
 Durū est tibi ptra stimulū calcitrare. **Et** sta
 tim Paul' dixit. **Domine** qd me vis facere.
Quis est instructio doctrinalis. vt i pdi
 catioē. ad quā multi veniūt pctōres z in ma
 gnis pctis inuoluti. z redeūt cōuersi ad deū.
 qz i pdicatioē qñ pdicator pdicat bonas do
 ctrinas. pctōres cogscūt suā vitā malā. z di
 cūt. **O** miser s'm s in malo statu sum ego. **Et**
 isto mō uertunt ples qz alijs supdictis mo
 dis. **Nō** dicebat ap'us. **Nō** erubesco euāge
 liū. **Chri'** ei dei ē in salutē omī credēti. **Ro. i.**
Nō erubesco euāgelii sic illi q mag' cu
 rat de poetis qz de euāgelij. **Doctrina** poe
 taz neminē saluat. **Nō** pdicatores euāgelice
 doctrine singularē coronā hñt i paradiso. **Iste**
 mod' uersiois oñsus fuit in paulo. cui di
 xit xps. **Surge** z ingredere ciuitatē. **et** dicet
 tibi qd te oporteat facere. **si** voluisset dicere
 paul'. **Dñe** oñdatis mihi vos qd habeo fa
 cere. **Cur** me ad aliū remittitis. dixisset xps
Vade qz i te do instructionē xpianis vt quō
 ap' iuisti ita ipi faciāt z instructionē habeant.

Nota illa ciuitas ad quā xps remisit paulū
 dicēs. **Surge** z ingredere ciuitatē rē. **Dice**
 bat damasc'. q' interpretat sanguinosa. z signi
 ficat ecciam vbi sanguis xpi cōficiē. z sumit'.
Quā g' dicit. **Ingredere** ciuitatē. i. ecciam ad
 audiēdā missam z pmonē. **Ibi** em' dicet tibi
 qd te oporteat facere. **Iste** ē pncipal' mod' con
 uersiois pctōr. **Ter** mod' ē exēpli pua
 lis. qñ em' vidēt q' aliqz tenet bonā vitā z sa
 ctā. etiā si nō loq' pdicādo. exēplo tñ illi' ml
 ti uertunt. **Dicat** h' de uersioē cuiusdā p
 cipis latronū i qdā via ad pdandū existētē.
Quidā ei sac' abbas volēs ipm ad xpm cō
 uertere iuit ad eū. z stati capt' ē vt eū denu
 daret. **Abbas** hō interrogauit eū d' q' viue
 ret i tali heremo. **Dixit** abbas i magno la
 bore z piculo viuūt. **si** vultis mecū venire ad
 monasteriū. **ego** pvidebo vob opulēter. **Ille**
 timēs d' captioē nō audebat ire. **s; abbas** ipm
 assicuraui. z secur' est eū. z dedit illi optimā
 camerā. z vnū monachū deuotissimū in ser
 uitorē vt seruiret sibi. **dans** ei z mīstrās qd qd
 vellet. gallinas. pdices. capones. **Et** postqz
 ipse erat p'asus. **frater** ille seruitor corā eo co
 medebat panē z aquā. **Ite** qñ ipse iacebat i le
 cto. **frat'** orabat genib; flexis cū lachrymis rē.
Post multos dies ille capitane' dixit fratri.
Et qualē vitā tenuistis vos in mōdo. qz tantā
 pniāz facit. **Rēdit** frat' q' fuit valde pctōr. **Et**
 ille. **Et** dicatis mihi. z i qbz peccasti. **Et** dixit
 frat'. **In** ml'is dñe. **Et** dicatis mihi si placet
 vob. **Ego** dicā. **Risi** excessiue z trussau. z sic
 d' alijs venialib;. **Et** capitane'. **O** miser z qd
 erit d' me q' tot hoies depdat' suz z occidi qz
 vos de tā pnis pctis facit' tantā pniāz. **de** ce
 tero volo viuere vt vos. **nō** dētis mihi lectū
 nec gallinas. **Et** sic fuit exēplo illi' cōuersus.
Jō dic' Greg'. **Plus** mouēt exēpla qz sba. **ex**
 empla. s. bone vite. **Fortē** si centū ānis aliqz
 pdicasset illi' nō uertisset eū. **et** in exēplo bo
 ne vite uersus est. **Legit** q' tpe beati Petri
 apli qñ ipse pdicabat i roma. **aliq'** bone mulie
 res iam ad xpm cōuerse habebāt viros puer
 sos uertere. **Et** eis oñdēs istū modū dixit.
Mulieres subdite sint viris. vt si q' non cre
 dūt s'bu p mulierū uersationē sine s'bo lu
 crisiāt. **psiderātes** i timore sanctā uersatio
 nem vestrā. **Pe** iū. **Iste** mod' oñsus fuit in
 paulo. qñ ad man' illū trabēdo i ciuitatē in
 troduserūt. **Dan'** signō opa qz manib; opa
 mur. **Jō** dicit ad man' illū trabētes. **in** q' in
 nuit q' exēplo opez trabunt pctōres ad deū.

De purificatione beate Marie uirginis

Septimus modus est afflictio pñialis. dicē/
do. **D**ueliciz sim mal⁹ ⁊ peccator. spero tñ q
ex ista pñia extraheris me de pctō ⁊ uertetis
ad bonā vitā. **N**ō licz hō sentiat se in peccat⁹
nō debet pñiaz dimittere. qz dispositiua ē ad
pñionē. ⁊ finalit ad saluationē. **P**ñiaz agi
te appropinqbit em regnū celoz. **Matth. iij.**
Iste mod⁹ oñdī in pñiōe beati pauli. qui
trib⁹ dieb⁹ nō māducauit neqz bibit. q̄lis af/
flictio pñialis. signū fuit qz ex pñia de⁹ ducit
peccatorē ad pñionē ⁊ saluationē. **E**cce
qre ecclia facit festū de pñiōe beati pauli
apli. qz nō solū fuit miraculosa s; etiā pecca/
torib⁹ fuit pficiuosa. **A**men.

De purificatione uirginis Marie sermo

Dies purgationis

Marie. **Luc. ij.** **I**stud pñens festum
vnū est de maiorib⁹ toti⁹ anni. **Rō.**
quia tres sunt sanctor⁹ gradus de quibus fa
cim⁹ festum.

Prim⁹ de pñia emīnētī. i. alta.

Secūd⁹ maior. s. de pñia scā excellētī.

Tertius multo maior de pñia sancta
transcendentī.

Dico pmo qz de pmo gradu fuit quilibet
aplozū. **P**etr⁹. **P**aul⁹. ⁊c. **J**ohānes baptista.
martyres. pñiores ⁊c. **J**ō eoz festa sūt mag.

De scdo gradu est uirgo **M**aria q̄ nō so/
lū est sancta s; habet excellētīā sup oēs san/
ctos. **I**deo ei⁹ festa sūt maiora. **I**n tertio
gradu est sol⁹ xp̄s q̄ trāscēdit oēs altitudinē
creaturaz. **J**ō ei⁹ festa vt natiuitat⁹. epipha
nie. pñentatiōis. resurrectiōis ⁊c. sunt multo
plus maiora. **I**stos tres grad⁹ sanctor⁹ inue
nio in festo hodierno. qz hodie fit festū.

De **S**ymeone sancto emīnētē.

De uirgine sancta sup oēs excellētē.

De xp̄o sanctissimo trāscendentē.

Qui hodie fuit i tēplo pñentat⁹ a v̄gine ma
ria sicut mō mulieres post ptū veniūt ad ec/
clesiā cū ple. **J**ō istud festū habet tria nomia

In q̄stū est symeonis d̄r dies obuiatōis sy/
meonis. **I**n q̄stū est ihu xp̄i d̄r dies pñentati
ōis. **I**n q̄stū hō est v̄ginis **M**arie intitulat⁹

dies purgatiōis marie. **E**t qz speciali⁹ hodie
fit festū de v̄gine maria. **N**ō singularit dicit
thema. **D**ies purgatiōis ⁊c. **J**ō pmo loquit⁹

de v̄gine. **S**ecūdo de xp̄o. **T**ertio de sancto
Symeone. **Q**uātū ad p̄mū ⁊ in q̄stū pñis festū
tangit uirginē. dicit. dies purgatiōis marie.

Quātū autē audis istud nomē purgatiōis nō intel

ligatis qz ego maria indigeret purgatiōe. q̄a
nunq̄ peccauit aliq̄ mō. nec corde male co/
gitādo. nec ore vane loquēdo. nec corpe ma
le opando. imo fuit purior sole. in tñ qz spūs/
sanct⁹ de ea philocapt⁹ de sua puritate fecit
vnā cantilenā dicens. **Q**uā pulchra es amica
mea. qz pulchra es tota. ⁊ macula nō est in te.

1. Cañ. iij. **N**ota qz est dictio admiratī. **E**t d̄r
ter pulchra. qz pulchra fuit in aīa. qz nūq̄ ha
buit malā nec vanā cogitationē. sec⁹ de nob.

Scdo pulchra i ore. qz nūq̄ vane seu ociose
vl̄ indiscrete locuta fuit. **H**os hō nō habem⁹
os pulchrū. **T**ertio pulchra i toto corpe. q̄a

sine oī defectu ⁊ negligētīa. t̄pata i cibo ⁊ po
tu. diligēs i seruitio dei. sec⁹ de nob. **Q**uare
ḡ dicit thema. **D**ies purgatiōis marie. **I**staz

q̄stionē declarat beatus **L**ucas i euāgelio ho/
dierno dicens. **D**ies purgatiōis marie. **I**statim
dixit fm legē moysi. ⁊ nō dixit fm pñonā suā

qz nō indiguit. **N**ō videam⁹ q̄ lex est moysi
quā dedit mulierib⁹ parientib⁹ masculos. **D**i
cit em lex. **M**ulier q̄ suscepto semie pepererit

masculū. imūda erit septē dieb⁹. nec igre
rit in sanctuariū donec impleant⁹ dies pur
gatiōis sue. **L**euic. xij. **D**oc ḡ pceptū nō tan
gebat v̄ginē mariā. qz nō peperit suscepto semi

ne. **U**n̄ q̄rit sanct⁹ **T**ho. iij. pte. q. xxxvii. ar.
iij. **A**n ueniētē m̄ dei purgāda ad tēplū
dei accesserit. **E**t r̄ndet qz sic. qz sic plenitudo

grē a xp̄o deriuat⁹ i matrē. ita decuit vt mat
būilitati filij p̄formaret. **M**ūlilib⁹ em de⁹ dat
gratiā. vt d̄r **J**ac. iij. **E**t iō sic xp̄s licz legi

ēēt obnox⁹. voluit tñ circūcisionē ⁊ alia legē
onera subire. ad oñdendū būilitatē ⁊ obedi
tie exēplū. et vt approbaret legē. et vt calūnie

occasionē iudeis tollerēt. **P**ropt̄ easdē rōes
voluit matrē suā implere legē obseruatiōis. q̄

bis tñ nō erat obnoxia. **L**icē em beata v̄go
nullā haberet imūdiā. voluit tñ purificati
ōis obseruatiā implere. nō p̄ indigentīā.

s; p̄pter legē pceptū. **E**t iō signatē euāgeliz
Luc. ij. dicit qz impleri sunt dies purgationis
marie fm legē moysi. **I**pa em fm se purgati

ōne nō indigebat. **N**ā **L**euic. xij. d̄r. **M**ulier
si suscepto semie pepererit masculū. imūda

erit. **U**bi moyses videt fuisse locut⁹ ad exci
plendā matrē dei ab imūdiā. q̄ nō peperit su

scepto semie. ⁊ iō patz qz nō obligabat ad iplē
tionē illi⁹ pcepti. s; volūtarie purgatiōis obf
uantiā iplēnit. **S**z h̄ est q̄stio. **Q**uare de

ordinauit istā legē. nūquid ē pctm̄ generare
filios i statu matrimoniali. **R**ndet qz nō. sed

Sermo

multe rōnes assignant a sanctis doctoribus /
 vna solā ego volo declarare. **Rō illi⁹ legis ē.**
 qz oīa pcepta legi⁹ reducunt z includunt i de
 cē pceptis decalogi q frāgunt qdrupliciter. s.
 opatiōe / omisiōe / locutiōe / z cogitatiōe. **Et q**
tuor decies faciat numerū quadragenariū.
Mulieres autē i dēcipiēdo / portādo / pariēdo
z nutriēdo / istis qtuor modis peccāt dē dei p
cepta. iō faciūt dies purgatiōis. **Primo pec**
cāt in opatiōe dēcipiēdo. **Nā deus ordinauit**
actū generatiōis ad pseruatōez hūane natu
re. **Et mltotiēs nō mouent ad eā nisi sic equ⁹**
z mlt⁹ canis vlt⁹ porc⁹ fm carnis sensualita
tē / cū tñ deberēt hēre intentionē pdicatoris q
pdicat vt puerat gentes ad deū vt padifus
impleat filiū dei ita genitores debēt hēre in
tentiōz generādi filiōs p padiso. **Virgo autē**
maria nō peccauit opatiōe / qz nō ab hoīe. s3
a spū sancto pcepit / q formauit illud corpus
dñi nri ihu xpī. vt forma f granū infra auel
lanā vlt⁹ amigdalū. Nō ecclia cātat. Nō ex vi
rili semie s3 mystico spiramie pbū dei factū ē
caro. fructusqz vētris floruit. **Secūdo peccant**
mulieres obmissiōe portādo / qz si pmo facie
bāt pniaz. s. ieiunia. oīes. pegrinationes. et
bmōi / qñ sūt guide totū omittūt. **Et licz sint**
fatia fastidiose / tñ ipse faciūt plus fastidio
fas z magis delicatas se fingūt. **S3 hgo ma**
ria in hoc nō peccauit aliqd obmittendo / qz
dicat **Berū qz erat grauida sine gūamie. imo**
pregnat⁹ portabat eā. Sic de nube q nō pōt
eleuari / s3 qñ radi⁹ solis tāgit eā eleuaf. et est
magis leuis. Ita radi⁹ solis eterni in vtero
hginis existēs. Nō nō dimittebat aliqd de
suīs deuotiōibz. imo ampli⁹ faciebat / quē ad
modū sacerdos qñ portat custodia eucharis
tie est deuotior. Ita hgo q custodia erat tūc
corpis xpī. Tertio mulieres peccāt locutiōe
pnuriēdo / qñ ei sentiūt dolores part⁹ / dicūt
multa pba vana z indiscreta. Cū tñ deberēt
recurrere ad xpī dicēdo. Jhs. et ad virginē
Mariā q sine dolore pepit / z ad sanctos dei.
Ipse tñ aliq maledicūt eūā. alte viros / alia di
ci. O si mō euadā nunqz accedo ad virū / sed
hgo in h nō peccauit / qz sine dolore et mise
ria pepit. Sic radi⁹ solis trāsīt p fenestrā vi
treā sine ruptura. imo pulchriorē reddit eaz.
Nō Jsa. Berminās germiabit z exultabit le
tabūda z laudās. Bla libani data ē ei / decor
carmeli z zaron. Jsa. xxxv. Quarto mulieres
peccant cogitatiōe nutriēdo. Cogitāt em.
Nō habeo heredē. mō sum dña cū tñ in ma

gno timore dicere deberent. **D dñe dedisti**
 mibi istū filiū / qd scio mō qd erit de isto filio
 meo / si erit mal⁹ hō. talit⁹ vt me interficiat / vlt⁹
 qz faciat aliqd malū vt sit suspēsus z finaliter
 dānat⁹ / s3 hgo in h nō peccauit. Sciebat em
 scpturas. **Nō qñ in pū ipa vidit mirabilia q**
 facta fuerūt cogitabat suā passionē. **Nō dic**
 beat⁹ Lucas. **Maria autē pseruabat oīa ver**
 ba hec pserēs i corde suo. **Lu. ij. Qñ vidit pu**
 erū ihm natū z nudū cogitauit in corde suo
 dicēs. **O vesic fili⁹ me⁹ erit nud⁹ i cruce. De**
 inde pānis eū inuoluit cogitans q sic ei⁹ cor
 pus inuolueret syndone i ei⁹ sepultura. **De**
 inde posuit eū in psepio i medio duoz aialū /
 cogitās q sic suspenderet in medio duoz la
 tronū. **Pater g qz hgo maria nullo mō pecca**
 uit. nec cōcipiēdo opatiōe / nec portādo ob
 missiōe / nec piēdo locutiōe / nec nutriēdo co
 gitatiōe tñ voluit bñiliari ad suādū legē moy
 si ac si eēt imda z peccatrix vt ceterē mlīeres.
Recte dic⁹ Berū. qz fuit filis filio suo q voluit
 circūcisionē recipe ad quā nō tenebat / qz da
 bat in signū peccati. vt scindunt aures latro
 ni in signū furti. **Ita hgo voluit seruare istā**
 legē ad quā nō tenebat. **Dicat practice hic. z**
 pbabiliter quō fuit ab ea lex ista suata / qz i. xl.
 die a natiuitate filij sui vt est dies hodierna /
 venit ad tēplū dñi in q seorsum stabāt mulie
 res generose z diuites / z seorsuz simplices et
 paupes. z seorsuz hginēs. **Et iste mos hodie**
 a iudeis seruat⁹ / hgo autē maria i ingressu tē
 pli resperit cogitās quibz se associaret / qz licz
 esset generosa z nobilis de genere dauid / tñ
 erat paup z simplicit⁹ induta qz totū pūmo
 niū dedit amore dei / z totū aux qd sibi obtu
 lerūt reges oriētis / z volebat viuere manibz
 pxijs. **Nō si iūgeret se mlīeribz diuitibz potu**
 issēt sibi dicere. **Uadat⁹ ad locū vīm. Bñdi**
ct⁹ de vxo vni⁹ paupis carpētarij vult se nob
sociare z c. **Si cū hginibz. s3 fuisz hgo dixit**
sent sibi. z vos q hētis vix z filiū venitis no
biscū / z vñ h z c. **Nō posuit se cū simplicibz z**
paupibz mlīeribz. Et fuit cōpleta qdā pbia
quā pdixit spū sanct⁹ p os salomonis dicēs /
Sicut liliū inter spinas / sic amica mea. sup
ple est inter filias. Cañ. ij. Habem⁹ h exēplū
hūilitatis / z tñ mō qlibet se ingerit / qz qlibet
vult esse i capite i cōiuijs z c. / Et iō hgo ma
ria regina padisi posuit se retro. Ideo dicit
Maria. Quia resperit hūilitatē ancille sue
z c. Nō dicit charitatē nec virginitatē / Ecce
em ex hoc beatā me dicent omīs generatiōes /

De purificatione beate Marie uirginis

Et hec fuit p̄ma humilitas quā hodie fecit i
impletiōe legis. **N**ō nota aliā magnā hūili-
tatē in h̄gine Maria; qz dicit euāgelii hodie
nū vt faceret fm̄ p̄suetudinē legis p̄ eo. **L**ō
suetudo em̄ legis erat. vt patet **Leuit. xij.** qz
qñ post ptū in .xl. die mulier veniebat ad tē-
plū s̄lexis genibz corā sacerdote dicebat. **E**c-
ce oblationē offeratis. p̄ me sacrificiū. vt de-
remittat mihi pctā q̄ comisi cōcipiēdo. por-
tādo. pariēdo. z nutriēdo. **S**acerdos aut̄ re-
cepta oblationē z factō sacrificiō dabat muli-
eri b̄ndictionē. z recedebat m̄lior. **I**stā p̄sue-
tudinē voluit h̄go maria hodie terna die sua
re veniēs in tēplo dicēs sacerdoti. nō symeo-
nū. qz nō legit ipm̄ fuisse sacerdotē. s̄z hominē
sanctū. **H**odie est q̄dragesima dies qz peperit
istū filiū. z octava die fuit circūcisus. z vocat̄
fuit **Jhs.** z dedit sibi oblationē par turturū
aut duos pullos colūbaz. dicēs vt oraret p̄
ea. **O** maxima hūilitas. sanctissima dicebat
pctōri. orate p̄ me. **E**t sacerdos nō cognosce-
bat eā. **D**eli? cognoscebat eā **Isaías.** **E**cce
h̄go cōcipiet z pariet filiū. z vocabit̄ nomen
ei? emanuel. **Isa. vij.** **T**ūc fuit cōpleta p̄be-
tia salomonis dicētis i p̄sona h̄ginis. **N**igra
sum sed formosa filie hierl̄m. **H**olite me cōsi-
derare q̄a fusca sum. qz decolorauit me sol.
Can. j. **V**irgo erat nigra oculis ignaris eaz
nō cognoscentibz. sed erat formosa angelis dei.
Holite me p̄siderare. supple despiciēdo qz de-
colorauit me sol. q̄a ardor diuini amoris sic
hūilitari faciebat. supple incedēdo. **N**ō pōt no-
bis dicere illud **Matth. xj.** **D**iscite a me quia
mitis sum. z hūilis corde. z inuenietis requiē
aiabz v̄ris. **J**ugū em̄ meū suauē ē z on? meū
leue. **Q**uātū ad secundū punctū. tūc hoc
festū tangit dñm nostrū ih̄m xp̄m. **I**ntitulat̄
em̄ dies p̄ntatiōis ih̄u xp̄i. **N**on intelligatis
qz xp̄us indigeret p̄sentatione. qz nunq̄ fuit
elongatus a deo patre. nec vnq̄ fuit absens.
imo sicut sol mittit ad nos suū radiū. z tamē
semp est cū sole. **I**ta de christo. **N**os aut̄ pec-
catis elongamur a deo. ideo indigem? p̄sen-
tatione. **C**hristus aut̄ semp fuit p̄sens p̄li.
etiā in vtero virginis existens de die z etiaz
de nocte. **I**deo dicebat pater ad eū. **T**u fili
semp meū es. **Luce. xv.** **A**ic? miserim te in
mundū ad illuminandū in fide euangelica.
calefaciendū in amore dei. z fructificandū
in bonis opibz. **I**deo hodierna xp̄i p̄ntatiō
nō fuit necessitatis s̄z hūilitatis. sicut virgi-
nis matris purgatio. **N**oluit em̄ christ? sua

re legē p̄ntationis. vt dicit sanct? **Thomas.**
iij. p̄c. q. xxxvij. arti. iij. **V**bi sic dicit qz xp̄s vo-
luit sub lege fieri. vt eos q̄ sub lege erāt redi-
meret. et vt iustificatio legis i suis membris
sp̄ualiter impleret. **E**t in solutione ad tertiu
dicit. qz p̄ter hoc ipsuz etiā voluit legales ho-
stias. p̄ se offerri. qui erat vera hostia. vt figu-
ra veritati cōiungeret. z p̄ veritatē figura ap-
probaret. **E**t illud dicit̄ est d̄tra illos. q̄ deū
legis negāt a xp̄o fuisse in euāgelio p̄dicatū.
Nō em̄ putandū est. vt **Origenes** dicit qz filiū
suū bon? deus sub lege nasci fecerit. quā ipse
nō dedecrat. **N**ec ille ibidē. **U**nd vt et corpe
ist? articuli tertij z ex solutiōibz argumēto-
rū colligit christ? voluit in tēplo hodie p̄nta-
ri. p̄ter quattuor. **P**rimo p̄ter legis imple-
tionem. **E**t hoc tangit doctor ibidē in corpe
articuli. **V**bi dicit sic. **E**t prole nata duplex p̄-
ceptum in lege tradit. **U**num quidē genera-
le quo ad om̄s. vt scz cōpletis diebz purgati-
onis matris offerret sacrificiū. p̄ filio siue p̄
filia. vt habet **Leuit. xij.** **E**t hoc quidē sacrifi-
ciū erat z ad expiationē peccati in quo. p̄les
erat cōcepta z nata. z etiā ad p̄secratiōez qñ-
dam ipm̄. qz p̄mo p̄ntabat in tēplo. z ideo ali-
qd offerebat in holocaustū. z aliqd pro pctō.
Aliud aut̄ p̄ceptū erat sp̄ale in lege d̄ p̄mo
genitis tam in hoibz q̄ in iumentis. **S**ibi em̄
deputauerat om̄e p̄mogenitū filioz israel. p̄
eo qz ad liberationē ppli israel p̄cusserat p̄mo
genita egypti ab boie vsqz ad pecus. **P**mo ge-
nitis filioz israel reseruat̄. **E**t hoc mādātū
ponit. **Exod. xij.** **I**n q̄ etiā p̄figurabat xp̄s
q̄ est p̄mogenitus in multis fratribz. vt d̄z ad
Ro. vij. **Q**uia igit xp̄s ex muliere nat? erat
q̄si p̄mogenitū. **N**ō voluit fieri sub lege z in tē-
plo offerri z p̄ntari. **E**t hec duo circa christū
Lucas oñdit obseruata. **P**rimo quidē id qd
p̄inet ad p̄mogenitos cū dicit. **T**ulerūt illū
in hierl̄m vt sisterēt eū dño. sicut scriptū est in
lege dñi. qz om̄e masculinū adaperiens vul-
uam sanctū dño vocabit̄. **S**ecdo illud qd p̄-
tinet cōiter ad oēs. cū dicit. vt darēt hostiaz
fm̄ qz dicit̄ erat in lege dñi. par turturū aut
duos pullos colūbaz. **S**ecdo voluit christ?
in tēplo offerri. p̄tēpli sanctificatiōez. **E**t
h̄ tangit ibidē doctor i solutiōe ad p̄mū. **V**bi d̄t
sic. **S**ic dicit **Bregio. nisen?** illud legi p̄ceptū.
Sanctifica mihi om̄e p̄mogenitū qd aperit
vulvā in filiis israel. **Exod. xij.** **I**n solo deo
incarnato singulariter. z ab alijs differenter
impleri videt̄. **O**p̄le nāqz solus ineffabiliter

Sermo

ceptus. ac in corpore habilitate editus. Regina
 lem vterū apuit. nō antea cōnubio referatū.
 seruās etiā post p̄tū inuolabilē signaculū
 castitat. Un̄ cū dīcā adaperiēs vuluā desigē
 q̄ nihil antea intrauerat vel exiuerat. Per h̄
 etiā q̄ d̄r. masculinū significat. qz nihil dese/
 m̄tate culpe portauit. Singularit̄ etiā
 sanct̄ d̄r. q̄ terrene ptagia corruptele imacu/
 lan̄ p̄ nouitate nō sensit. nō nō indigebat sā/
 ctificari in tēplo. sz pot̄ tēplū debebat san-
 ctificari p̄ ip̄m q̄ erat z est sanctusctōz. Un̄
Aggei. ij. Adhuc vnū modicū et ego moue.
Et mouebo celū et
terā z terrā mare z aridā. Et mouebo celū et
terā z veniet desiderat̄ cunctis gentibz zc.
Dagna erit gl̄ia dom̄ ist̄ nouissime pl̄ q̄s
p̄me. et Dalach. ij. d̄. Stati veniet ad tem-
plū suū dñator quē vos q̄ritis. z angel̄ testa-
mēti quē vos vult̄ zc. Tertio voluit x̄ps in
tēplo offerri. p̄pter nostrā instructiōez. vt do-
ctor ibidē tāgit ad sc̄dm. qz sic dei filī. nō p̄t
seip̄m fact̄ est hō z circūcisus i carne. sed vt
nos p̄ ḡfaz faceret deos. z vt sp̄ualit̄ circūci-
damur. sic p̄t nos sicut̄ dñō. vt discam̄ deo
p̄ntare nos ip̄os. Et h̄ post circūcisionē eī fa-
ctū est. vt oñdat neminē nisi circūcisus vicijē
dignū eē diuis̄ z spectibz. Quarto voluit i tē
plo offerri. p̄t mysticā significatiōē. vt ibi
dē doctor tāgit ad q̄rtū. Hā Leuit. xij. p̄cipit
vt illi q̄ possent offerret̄ agnū sū z turturē si-
ue colūbā p̄ filio aut filia. q̄ hō nō sufficeret
ad offerendū agnū offerrent duos turtures
aut duos pullos colūbe. X̄ps ḡ cū diues eēt
p̄pter nos egen̄ fact̄ ē vt ill̄ inopia diuites
essem̄. Un̄ d̄r. ij. Loz. viij. ple pauperē ho-
miā offerri voluit. sic z in ip̄a natiuitate p̄anis
inuoluit. reclinat̄ i p̄sep̄io. Nihilomin̄ tamē
hm̄oi aues figure cōgruūt. Turtur em̄ qz est
aial z auis loqz. p̄dicatiōz z p̄fessionē fidei i-
portat. qz hō est aial castū sūt castitatē. qz hō
est aial solitariū significat̄ p̄tēplatiōz. Colū
ba hō est aial simplex z māsuētū. et significat
māsuētudinē z simplicitatē. Est aut̄ aial gre-
gale. vñ significat vitā actiuā. et h̄ hostia si-
gnificat p̄fectōz x̄pi z mēbroz eī. vtrūqz aut̄
p̄t p̄suētudinē gemēdi p̄ntes sc̄tōz lucr̄ de-
sigt̄. Sz turtur q̄ est solitaria fcat orationū
lachrymas. Colūba hō q̄ est gregalis signi-
ficat publicas oñones ecclie. vtrūqz aut̄ aial
duplicatū offerebat. vt sanctitas nō solū sit
in aia sz etiā in corpe. Dec sanct̄ Thomas
ibidem dicit. Et p̄pter bec quattuor. x̄ps vo-
luit in tēplo p̄ntari. Cū etiā ex dict̄ p̄z rō l̄ra/

lis q̄re x̄ps sibi resuauerat om̄ie p̄mogenitū.
 Sz rō moralis ē ista. sic em̄ int̄ virū z vxorē
 sit m̄rimoniū ad ples generādas. ita int̄ sp̄m
 z carnē est q̄si m̄rimonalis p̄iunctio ad gene-
 randū ples. f. ac̄t̄ vtuosos et opa meritoria.
 qz caro sine sp̄u nihil valet. Hā sp̄us mouet
carnē ad opa vtutū et meritorū exerecnda q̄
ples dicunt. Un̄ dicit̄ d̄s. Filij tui sic nouel-
le oliuaz i circuitu mēse tue. De istis filijs. f.
actibz vtuosis. dē vult p̄mogenitū sibi offer-
ri. Sz q̄s est ille p̄mogenit̄. Regula ē p̄hie.
q̄ illud qd̄ ē vltimū in exerecitiōe est p̄mū i in-
teritiōe erga deū. Verbi gr̄a. si q̄rat q̄re ho-
die venistis ad missam. q̄ fuit vestra p̄ma in-
teritiō. si dicitis p̄pter honorē dei z virginis.
z ex ordinatiōe ecclie. tūc bñ statis in p̄scien-
tia. qz p̄mogenitū offertis deo. qz interitiō v̄za
bona est. quia p̄pter deū venistis. si hō dicitis
veni ad ecclesiā vt videā tantū mulieres zc.
tunc p̄mogenitū offertis dyabolo et nō deo.
quia vestra interitiō mala est. Idē de elemosy-
na. si datis eam interitiōe vane glorie. vel hu-
iusmodi. primogenitus datur dyabolo. Si
autē datur. vt dē faciat vobis elemosynā d̄
gratia quā ab eo petit̄. quādo anima vestra
veniet ad portā paradisi pulsans z petēs ele-
mosynā q̄ dē vobis faciat elemosynā. tunc
offertur primogenit̄ deo. Idē in quolibet
ope virtuoso q̄ratis inter vos cui dat̄ et of-
fertur p̄mogenitus. ne meritū p̄dat̄ et mala
interitiōe. qz nihil valet opus virtuosū ma-
la interitiōe factū. z multa z magna opa vir-
tuosa perdunt̄ et mala interitiōe facta. qz h̄
mogenit̄ nō offertur deo. Ecce q̄re deus p̄-
cipit sibi offerri primogenita. Idē dicit apo-
stol̄. Siue ḡ māducaris siue bibitis. omnia
in gloriā dei facite. j. Corinth. x. Idē dñs no-
ster ihs x̄ps vt primogenit̄ et vnigenit̄ vir-
ginis Mariē voluit in tēplo p̄ntari deo p̄z.
z i manibz sacerdotis offerri. Et q̄nqz siclis
quasi q̄nqz regalibz argēti redimi. iuxta legē
que habet̄ Numeri. xvij. vbi dicit. Quicqd̄
p̄mū erūpet̄ a yulua cūcte carnis quā offerūt
dñō. siue ex homibz siue d̄ pecoribz fuerit. tui-
iuris erit. Ita dūtarat vt p̄ homis p̄mogeni-
to p̄ciū accipias. et facias redimi q̄nqz siclis
qui viginti obolos habet. Et sic nisi redime-
retur erat sacerdotis. z seruiebat in templo.
Dicatur p̄ctica p̄sentationis. Virgo enīz
Maria obtulit filiū suū x̄pm in manibz sa-
cerdotis. z ille obtulit eū domino. Idē fatu-
us sacerdos. si cognouisset eū. ip̄m adorasset.

De purificatione beate Marie uirginis

Deinde uoluit eum retinere sacerdos/uidens
 uirginē matrē pauperē/ Et ait sgo. Nō rei
 near eū/ Ecce qnqz siclos habeo. Vos pau
 latim pgregauit/ z recepit a labore suo ppo
 forte min⁹ comedēs ut filiū suū redimeret/ et
 aperuit bursam nō de auro vel serico. et sol
 uit qnqz siclos fm legis psuetudine. **¶ Que**
stio ē h. Quare xps uoluit redimi qnqz siclia
 cū eēt mūdi redēptor/ z hac de cā fuerit mis
 sus a deo p̄ter. **¶ Nota** duas ad h̄ r̄s̄iōes vna
 allegorica/ alia moralem. **¶ Allegorica** est ista.
 Uoluit em̄ qnqz siclis redimi/ quē ad modū
 ip̄e redēptur⁹ erat m̄dm qnqz p̄ncipalibz pla
 giā q̄b̄ p̄stitit tota n̄ra redēptio. s. circūcisi
 onē fuga in egyptū. flagellatiōē coronatiōē. z
 crucifixiōē. **¶ Jō** dauid. Apud d̄nm misericōdia
 z copiosa apud eū redēptio. **¶ Secūda** rō est
 moralis dās nobis exēplū/ ut qn̄ hō est vēdi
 tus a dyabolo ex p̄ctō/ qz peccare mortaliter
 est seipm̄ vēdere dyabolo. **¶ Verbi** gr̄a. q̄ facit
 pompā z uanitatē p̄cio sup̄bio statim uendit
 se dyabolo. **¶ Quat⁹** recipiēs vsurā z p̄ciū/ quo
 uendit dyabolo z etiā p̄ furtū. rapinā. z sic de
 alijs sp̄ibz auaricie/ luxuriosus illa delecta
 tiōē dat suā aīaz dyabolo. **¶ Idē** de alijs p̄ctis
¶ Jō oportet redimi qnqz siclis si uolum⁹ salua
 ri. s. opibz p̄nē. **¶ Primū** est p̄trictio cū p̄posito
 nō redēdi ad p̄ctā. **¶ Scdm̄** or̄s p̄fessio. **¶ Ter**
tiū corp̄is afflictio. **¶ Quartū** debitorū restitū
 tio. **¶ Quintū** iniuriarū remissio. **¶ Et** verificat il
 lud sacre scripturē s̄bū. **¶ Est** qui m̄lta redimat
 modico p̄cio/ restituēs ea ī septuplū. **¶ Eccl̄i. xi.**
¶ Quatuor ad tertū h̄ festū inc̄ptū r̄git sc̄m̄
 symeonē d̄z dies obuiatiōis symeonis. **¶ Dicit**
p̄ctica. Nam tūc ip̄is qn̄ sgo pepit filiū suū
 oēs iudei ap̄ri z ī lege eruditi p̄ certo hēbant
 qz messias erat nat⁹/ qz uidebāt ip̄s in p̄p̄e
 t̄is assignatū cōpletū/ s̄z nō cognoscebāt eū.
¶ Et p̄pter h̄ dicit ioh̄es baptista. **¶ Bedi⁹** ve
 strū stetit quē uos nescit̄. **¶ Job. i.** **¶ Jō** multi
 orabāt ut oñderet se eis/ singularit̄ sanct⁹ sy
 meon z iust⁹. **¶ Et** r̄s̄uz accepit symeon a sp̄ū
 sc̄tō/ nō uisurū se mortē nisi uideret xpm̄ d̄ni
¶ Et sc̄ies illā p̄p̄etiā. **¶ Stati** ueniet ad tēplū
 sanctū suū d̄nator quē uos q̄ritis/ z angelus
 testam̄ti quē uos uult̄. **¶ Malach. iij.** **¶ Prop̄**
h̄ q̄libet die ueniebat ad tēplū/ et qn̄ uidebat
 aliquā mulierē portatē plem/ ip̄e petebat. est
 ne fili⁹ uel filia/ z sp̄ū sanct⁹ nihil sibi dicebat
 vsqz ī hodiernū diē in q̄ sibi dixit. **¶ Hodie** ob
 uiaabis ī tēplo messie regis ip̄m qz uidebis. **¶ Jō**
 post somnū bono mane surrexit/ z iuit ad tē

plū mūdās ip̄m z ornās/ qz qn̄ rex d̄z intrare
 domū d̄z dom⁹ ornari. **¶ Jō** cātat eccl̄ia. **¶ Ad**
 orna thalamū tuū syon z suscipe regē xpm̄/ z
 cū magna deuotiōē expectabat uidere eum/
 se⁹ d̄z sacerdote q̄ expectabat eū ut acciperet po
 t̄ oblatiōes/ z h̄ret turturē z colūbā. **¶ Dēs** ei
 q̄ sua sūt q̄runt/ nō q̄ ih̄u xpi. ad **¶ Ph̄il. ij.** **¶ H̄**
 tres d̄ditōes p̄sonarū sūt. q̄ non attendant de
 q̄uidā negotijs/ **¶ P̄mo** de ludo pueri. **¶ Se**
cūdo mulieres de choristatiōē. **¶ Tertio** sacer
 dotes de offertorio. **¶ Sed** de illis q̄ sunt ih̄u
 xpi statim attendiant. **¶ Cū** autē sgo cū ioseph
 intrauit tēplū/ sp̄ū sanct⁹ dixit symeon. **¶ Sy**
 meon ista ē m̄t̄ eius/ z fili⁹ ei⁹ est rex z messias
 in lege p̄missus. **¶ Statim** senex fletus p̄ gati
 dio adorauit eū/ z ip̄m recipiēs ī uinas su
 as incepit cātare vna cātēlenā pulchrā q̄tra
 or̄ s̄uū. **¶ H̄nc** dimittis suū tuū d̄ne fm̄ s̄bū
 tuū in pacere. **¶ Ecce** diē obuiatiōis symeonis
¶ Jō hodie cātat eccl̄ia. **¶ Cū** induceret puerū
 ih̄m parētes ei⁹/ accepit eū symeon in uinas
 suas z dixit. **¶ H̄nc** dimittis seruū tuū d̄ne fm̄
 uerbū tuū in pace. **¶ Querit** quare sanctus
 symeon accepit eū in uinis suis/ qz h̄ non
 fuerat sibi a sp̄ū sancto p̄missus/ sed p̄missus
 fuit sibi qz nō moreret nisi prius uideret xpm̄
 d̄nm. **¶ Unde** ergo tanta p̄sumptio qz ip̄m ac
 cept̄. **¶ Respondeo** qz ad saluationē nostrā nō
 sufficit uidere xpm̄ per fidē/ sed ip̄m recipere
 oportet in manibz p̄ bona opa. **¶ Ideo** **¶ Barci**
ylt. **¶ Qui** crediderit et baptisat⁹ fuerit salu⁹
 erit. **¶ Diceret** aliq̄s/ **¶ Ego** habeo istos ocu
 los anime/ sed dextrū credendo xpi diuinita
 tem/ z sinistrū xpi humanitatē. **¶ Sic** uideatur
 xps a nobis in uia/ quid ḡ oportet me aliud
 facere. **¶ Dico** qz sicut symeon qz accipiat xps ī
 manibz p̄ bona opa. **¶ Quid** proderit fratres
 mei si fidē quis dicat se habere/ opera autē
 nō habeat. **¶ H̄nc** quid poterit fides saluare eū.
¶ Fides sine opibz mortua est. **¶ Jacobi. ij.** **¶ In**
 signū hui⁹ hodie portam⁹ candelas accēsas
 in manu/ que significāt tria que sunt in xpo.
¶ Cera mollis signat carnem xpi quā habuit
 passibile/ q̄ liquefacta fuit in passiōē. **¶ Ligm̄**
 album signat animā xpi purissimā. **¶ Lumen**
 s̄o signat xpi diuinitatē immēsam. **¶ Non** em̄
 sufficit uidere lumen in altari/ nec christum
 per fidē/ sed manibz per bona opa ip̄m re
 cipere. **¶ Ideo** apostolus. **¶ Glorificate** z portate
 deū in corde. **¶ p̄ma** ad **¶ Corin̄th. vj.** **¶ Tunc**
 em̄ portat xps a nobis quādo eius amore ui
 tamus peccata. **¶ Deo** gr̄atias.

Sermo

De sancto Blasio Sermo.

Granum frumen

Graciam cadēs in terrā mortuū. Verbum istud habet Job. xij. Sicut tota solentitas hodierna est beati blasij epi z martyris gloriosissimi. Ita erit z sermo maxie qz i epi bona vita sunt multe frutes z exempla qz quibus poterit recipere bonā instructionē p bono vite nre regimie. Sed pns salutes virgo Maria zc. Istud thema est rnsio ad qstionē qrentē p aliquē ignorantē. Quis fuit iste. s. Blasius z cui? dicitur. Rndet thema. Granū frumēti cadēs in terra zc. Verba sunt figuratiua secrete indicātia virtutes z excellētiās iuxta qnqz verba thematis.

Prima virtus est humilitas virtuosa. qz granū z non palea.

Secūda est sublimitas gratiosa. qz frumēti. z non ordei.

Tertia est aduersitas rigorosa. qz cadēs scz dignitate.

Quarta est acerbitas dolorosa. qz in terram. scz p tormenta.

Quinta est felicitas piciosa vel gloriosa. quia mortuū.

Quātū ad p̄mū dico qz vna virt⁹ magna z excellētia vna beati Blasij fuit eius humilitas virtuosa. Licz em̄ esset plen⁹ frutibus. tū eas pseruabat i bursa humilitatis. als em̄ perderent. Greg⁹. Qui frutē sine humilitate congregat. q̄li puluere in ventū portat. Nota h̄ duplice humilitatē.

Prima est virtuosa.

Secūda est viciosa.

Virtuosa ē qn̄ hō ex vna pte cogitat dei imētitatē z potētā infinitā. Et alia p̄tia sui paruitatē z defect⁹. z sic cor hūiliat. Et talis humilitas q̄ est respectu dei est frutiosa. z multū placet deo. qz isto mō creatura nihil se reputat nec p̄sumit de se. Istā laudat beat⁹ Jacobus dicēs. Hūiliamī in cōspectu dei. nō dicē hoim. z exaltabit vos. Jac. iij. Scda hūilitas est viciosa qn̄ q̄s in p̄spectu hoim hūiliat z tū int⁹ habet cor inflatū. vt v̄ter mulieris grauidē. z corā hoibz faciūt vt ypocrite. De illis dicit scriptura sancta. Est q̄ neq̄ter se hūiliat. z interiora ei plena sūt dolo. Eccli. xix. Hūilitas autē beati Blasij fuit frutiosa. qz humiliabat i p̄spectu dñi. abs̄debat ei sua opa vt vitaret vanā gloriā. Pernoctabat ei orādo z p̄replando. z secrete tenebat lectū p̄nic

z portabat ciliciū. z extra ibat honeste indutus. Jeiuabat. z quātū poterat ex hūilitate abs̄cōdebat suā sanctitatē. scz de⁹ exaltant eū. Auctas. Hūiliamī sub potētī manu dei. vt vos exaltat i tpe visitatiōis. p̄ma Pet. v. Nre hūiliamī i cōspectu dei. z exaltabit vos. Jac. iij. zc. qz de⁹ vult cām manifestare ad gloriā dei. z bonū exēplū hoim. Nota sup illo s̄bo. Nō pōt ciuitas abs̄cōdi supra montē posita. dicit glo. Augustini. i. p̄sona sup ingentē vitā. scz de hypocritis q̄ appetūt videri et laudari. Et sicte faciūt multa opa. z tales vt sumus transeūt totalit⁹. z nō habēt fūdamentū in deo. qz dicit scriptura. Gaudiū hypocrite ad instar pūcti. Job. xx. Hūilitas frutiosa beati Blasij notat cū dicit. granū. Nam palea siq̄e supbos. Rō. qz plures sunt eoz q̄ humiliū. Secūdo etiā qz palea est vana z leuis. et sp̄ eminet. granū hō parū. z sp̄ subūcit. sic hūilis zc. Iuxta h̄ dicit scriptura. qd futurū est. s. p̄sona sancta. seminas. s. in h̄ mūdo. s. nudū granū. s. a vanitatibz. Ecce hūilitas. j. Loz. xv. Deus autē dat illi zc. Quāto magis beat⁹ Blasij abs̄cōdebat suā sanctitatē. tāto magis publicabat i miraculis q̄ faciebat. Dicatur quō erat de ciuitate capadocie zc. Et dicat miraculū de puero curato filio vidugi cui⁹ gutture spina piscis trāuersa ipm suffocauit. vel suffocabat zc. Xps hō cōcessit sanitate p illo z poibz q̄ de malo gutture ipm luocarēt. ex h̄ hodie b̄ndicit i honore beati Blasij panis. vinū z h̄mōi. z verificat illud in brō blasio Lu. xvij. Dis q̄ se hūiliat exaltabit. Nota. Qui se hūiliat. s. de hūilitate vera. exaltabit. Dico scdo qz secūda virt⁹ ē sublimitas gratiosa. s. i dignitate. qz fuit epus ciuitatē sebasti. iō dicit frumēti. qz. s. int alia grana est meli⁹. Jō plati q̄ in p̄plo sunt maiores z nobiliores significant p frumētū. Zach. ix. Quid bonū eius. s. ppli xpiani. z qd pulchriū ei nisi frumētū electoz. i. platorū. Et qz beat⁹ blasius fuit epus. iō dicit frumētū. Dicat quō fuit elect⁹ nō solū a canonicis scz etiā ab omibz laicis sebasti orantibz zc. Et subito de⁹ inspirant i cordibus. s. talis oim vt peterēt blasij in epm alta voce. P̄p̄o autē p̄tradicēte oino fuit electus z flens assumpsit. Rō quare ipse flebat. quia iudicio epi h̄nt reddere rōem. nō solū d̄ suis p̄p̄is aiabz. scz de oibz sibi cōmissis. Jō dicit scriptura. Iudiciū durissimū in his qui p̄sūt fiet. Et igno em̄ cōcedit misericordia. potentes em̄ potētē tormēta patient. Sapie. vi.

De sancto Blasio

Nota iudiciū durissimū. **T**ria em iudicia
hūt plācis. **P**rimū ē quō intravit dignitatē.
Si p portā qñ. s. sine scitu eligis. v. l. papa p/
videt sine sui vel suoz req̄sitiōe. **S**i s̄o aliter
intra fur est z latro. nec p̄t saluari nisi renū/
ciet. **U**n̄ septura de h̄ dic. Amē amē dico vo/
bis q̄ nō intrat p ostiū in ouile ouiu s̄z ascen/
dit aliūde. **V**el p lras vel p p̄ces armatas. **V**el
p dona zc. ille fur est z latro. **J**oh. r. **D**urū
iudiciū fiet ei. **S**ecūdū erit durū iudiciū.
q̄s ei fiet. s. quō vixit postq̄ intravit. z quō red/
dit exp̄dit. qz tres pres dz facere de eis. v. nā
p se. **S**ecūdā p sua familia. **T**ertiā p paupibus.
Tertū erit. s. iudiciū durissimū. q̄s fiet ei
qñ reddet cōputū de aiabz dānatis ex sua ne/
gligētia. **N**am cui libet tali dz **E**zech. xxxij.
Speculatozē te dedi domui isrl. **A**udies ḡ
ex ore meo s̄monē. annūciabis eis ex me. **S**i
me dicēte ad impiū. impie morte morieris. nō
fueris locut⁹ vt se custodiat impi⁹ a via sua.
ipe impi⁹ i iniquitate sua moriet. sanguinē autē
ei⁹ de manu tua requirā. **S**i autē annūciāte
te ad impiū vt a vīs suis puerat. z nō fuerit
puerfus. ipe moriet. tu autē aiaz tuā liberasti.
Nam videtis quō et qualiter curat de aiabz.
quia parū. **E**cce q̄re dicit. **J**udiciū durissi/
mū zc. **I**sta p̄siderātes antiq̄ sancti cū mari/
mo timore accipiebāt on⁹ epatus. z d̄dicebāt
quousq̄ sciebāt dei volūtātē. z tūc p̄sido
de auxilio diuino accipiebāt. **D**icat quō be/
atus **B**lasi⁹ facit epus nō mutauit statū suū
vt fa ciūt multi mali. statim em faciūt vani/
tates i familia nimis magna. in eq̄s z p̄p̄is.
dicēdo. **D**onozes mutāt mozes. s. in malis.
z in bonis nō est verū. **E**t qz beat⁹ blasī⁹ non
dimisit suū statū. ergo nec deus abstulit sibi
gratiā miraculoz. imo augmētavit eā. qz nō
solū curabat hoies. s̄z etiā ḡlalia ferocissima
que etiā sibi obediebant. **D**icat miraculū de
muliere paupcula habēte vnicū porcellū. q̄
a lupo fuit capr⁹. q̄ cū maxima festinatōe ac/
currit ad beatū blasīū. vt p̄ciperet lupo vt re/
stitueret sibi porcū quē emerat zc. **Q**z fecit.
Statim em viuū p̄stitit sibi lupo. **M**odo
cogitate h̄ duo diligēter. **P**rimo p̄tē beati
Blasi⁹. **S**ecūdo duriciā nostrā. **V**irtus em
erat beati **B**lasi⁹. qz mouit cor lupi ferocissi/
mi ad restituendū carnes q̄s tantū ipe dili/
git. obediedo beato blasīo. qz erat amic⁹ dei
z deo obedieds. **S**ic etiā fuit in p̄mo statu q̄
q̄s diu adā fuit deo obedieds. aialia obedierūt
ei. **S**ecūdo p̄siderate duriciā nostrā. **L**up⁹

em rapax ad p̄ceptū beati blasīi restituit fur/
tū. **E**t tu fur latro nō ex p̄cepto blasīi sed dei
nō vis restituere furtū seu vsurā. peiores su/
m⁹ q̄ bestie. **Q**z vsurarij sunt q̄ mutuāt de/
cē florenos. z ponit i instrumēto q̄ sūt. xij. vel
emūt minori p̄cio parato. vel vendūt i plus
p̄pter p̄ciū speratū. vel sup possessiōes acco/
modāt pecuniā. interim recipiunt fruct⁹. vel
recipiūt a cōitate zc. vel retinēt sibi solidat⁹
seruoz vel bona ecclesie. vt decimas. vel p̄mi/
cias. vel bona defunctor. nō possunt saluari
nisi restituāt. **N**ō em dimittit peccatū nisi re/
stituāt ablatū. **R**egula est iurista. x. xij. q. vi.
Si res. z etiā theologoz z ē Augustini ori/
ginaliter. **D**ic dicere poteris p̄ ipos vsura/
rios. **D**ico tertio q̄ tertia virt⁹ est aduersi/
tas rigorosa cum dz. cadēs zc. s. de dignitate
epali. **C**um em fuisset diu i suo epatu. venit
aduersitas p̄ xpianos. vel q̄ abnegarent fidē
xpi. vel q̄ morerent. p̄pter q̄s beat⁹ blasī⁹ fuit
deposi⁹. z exul a suo epatu a p̄fecto. z iuit in
desertū vbi in quodā monte z in quadā spe/
lūca vixit in maria p̄nia. **E**cce quō p̄t dici
cadēs. **E**t poterat dicere cū **D**avid. **I**mpul/
sus euersus sum vt caderem. et dñs suscepit
me. s. de deserto. **E**t quia in tāta aduersitate
noluit deū deserere. nec de⁹ ipsum deseruit.
Nā cū esset in deserto nec haberet ad come/
dendū p̄sido i deo dixit. **O**culi omniū i te
sperāt dñe zc. dicens suas horas deuore ac si
fuisset i ciuitate. **E**t hora prandij exibat spe/
luncam. **E**t dicit historia q̄ volucres venie/
bant ad eū portātes ei cibū de illo quod ipse
aues comedebāt. **P**ortabant enim sibi hora
prandij. scz hora nona veniebāt q̄n quaginta
vel centū colūbi cū granis tritici. **M**ez stor/
nell⁹ cū oliuo in rostro. **M**ez corui portabant
ficus nouas. **M**ez falcones veniebāt cū pdi/
cibz. **E**t beat⁹ blasī⁹ dicebat s̄suz z oēs aues
erāt in circuitu. **N**ota q̄ null⁹ epus nec rex
habet tot seruitozes z comedebat illud q̄s si
bi placebat. non carnes. **E**t p̄ diuidebat eis
cibum. p̄cipiēs eis q̄ nō litigarēt. **D**icat quō
est p̄sido de deo. **Q**ui em bñ seruiūt deo
nō oportet eos timere q̄ eis deficiat. **N**ō di/
cat ḡ religios⁹. **M**iser vñ habebō aliā cap/
pam qñ ista erit rupta zc. **S**eruiatis deo di/
ligenter. qz nihil vobis deficiet. **N**unq̄d dic/
ipe de⁹ ihs xps scz. **P**rimū q̄rite regnū dei z
iusticiā eius. z hec oia adijciēt vobis. **D**a/
thei. vj. **M**de de clericis z laicis. **S**z mō istis
est vira mltioz q̄ mirū est. quō inueniūt aqm

Sermo

in fontibus. quia non sunt digni. Sed de illis qui ser-
uiunt deo dicit scriptura. Nolite solliciti esse dicentes
quid manducabimus? aut quid bibemus? aut quo opi-
emur? scit enim pater vester quia his omnibus indigeretis.
Mat. vi. **Item** non solum aues: sed etiam animalia. ut
leones. vulpi. si aliqui infirmabant. quod ha-
bebant aliquid in gutture. vel spinam. veniebant
ad eum: ostendentes ei vulnera. quae curabat ea in no-
mine Iesu cum signo crucis facto super plagam
dicitur. De cetero caueatis. nulli noceatis. quia ex
malicia vestra ex culpa evenit vobis hoc malum
vel filia verba. **Nota** hic. quia animalia irrationabi-
lia per sanitate obtinenda recurrunt ad christum. et
vos ad quem recurratis ad diabolum. quia ad
diabolum vel sortilegos. **Si** dicat. Hoc faci-
mus. quia non habemus medicos. apothecarios.
nec medicinas. **Dicat** de virtute huius nominis
Iesus. **Iuxta** illud. Domine. iumenta salva
bis dominice. quemadmodum multiplicasti magnifi-
centiam tuam deus. **ps. xxxv. 2c.** **Ideo** dicitur. Bea-
tus vir cuius est nomen domini spes eius. et non respe-
xit in vanitates. et infanias falsas. **ps. xxxix.**
Quarta virtus est acerbitas dolorosa. scilicet mul-
torum tormentorum. quod innuit cum dicitur. in terra. quia de-
desertum ducit fuit ad terram suam. ut ibi per martyri-
um coronam gloriae acquireret. **Isa. lxxij.** **Coro-**
nas coronabit te in tribulatione. quasi pilam
mittet te in terram latam et spaciosam. id est tor-
mento in tormentum. **Cum** enim fuisset in deser-
to. ut dicitur in spelunca. christus sibi apparuit. dicens
quod sibi offerret sacrificium. quod intellexit quod dice-
ret missam. et surrexit. et interim venerunt ad eum
aliqui homines missi a praefato impatore. ut
ipsum adducerent captum. **Et** tunc. b. Blasius in-
telligit. quod christus dicebat de sacrificio corporis sui
in martyrio. **Et** flexis genibus gratias egit christo.
quia recordabatur de seruo suo. **Cum** autem duce-
retur captus. perierunt multos videntes mira-
cula quae faciebat. **Cum** autem adductus esset coram
fide. dixit ei praefatus. **Haud** de Blasius amice deorum.
salutas eorum dulciter. **Et** ait Blasius. Non dicas
deos: sed demones. **Tunc** iratus praefatus dedit sibi
quatuor tormenta. **Primum**. quia fecit eum sustulisse ce-
cum. et in quolibet ictu. b. Blasius dicebat. **Ihesus**
christus. et virtute huius nominis vivebat. quia alio mirum
erat quomodo poterat vivere. **Secundum** fuit ca-
ptio carceris fetentis sine ciborum potu. sed licet
corpore detineretur in carcere. anima tamen ipsius di-
scurrebat per palacia paradisi. devote et templa-
do ordines angelorum. **Fuit** etiam prostratus a mu-
liere cui lupus porcum restituerat. **Quae** audiens
hunc Blasii captivum. portavit caput porci co-

ctum. et panem et vinum cum lucerna accensa ad beatum
Blasium. **Quae** habita licentia a carcerario intra-
vit carcerem. **Ad** quam dicit. b. Blasius. **Filia** vo-
lo tibi solvere charitatem quam erga me fecisti.
Floueris pro ego in breui debeo martyrizari. et
impetrabo tibi solutorem. **Et** quia filia tu es
pauper. dabo tibi modum ditandi. **Quolibet** enim
anno cum candelam accensas venies ad ecclesiam. me
am. **Et** ita fecit. et ditata est infra breue tempus.
De nullo alio sancto legitur promississe alicui diuiti-
as temporales. **Tertium** tormentum. fuit eculeus
in quo nudus et ferreis pectinibus dilaniatus fuit.
intus quod fluit sanguis decurrebat de corpore
re eius. **Ipsa** autem dicitur. Non sunt indignae passi-
ones huius temporis ad futuram gloriam. **Rom. viij.**
non curant hoc tormentum. **Et** iteque reducit ad
carcerem. ut interim pararentur fortiora torme-
ta. **Septem** autem mulieres quae sanguinem martyris
colligebant ex deuotione. capite truncata. **Quar-**
tum tormentum fuit. quia praefatus iussit ipsum mitti in la-
cum. qui signatus ab eo stetit sicut arida. et ipse
in medio. **Luliores** vero ydolorum volentes ad eum
venire dimersi sunt. **Aqua** enim sustinet leuia
sed non grauium onera: peccatorum maxime. **Di-**
co quanto quod dicitur virtus est felicitas gloriosa. cuius dicitur.
mortuum. **Nullum** enim tormentum facit martyrem
gloriosum nisi mors. **Ideo** ait David. **Precio-**
sa in conspectu domini mors sanctorum eius. **Sic** or-
dinatum est a christo quod nullus habet felicitatem
gloriae nisi per mortem. quia nec ipse christus. nec eius
mater virgo Maria aliter habuerunt. **Nonne**
sic oportuit pati christum. et ita intrare in gloriam
suam. **Lu. xxij.** **Ideo** dicitur mortuum in themate.
Nota eius martirium. **Cum** enim fuisset in stag-
no: angelus domini dixit ei. **O** gloriose egredere et
suscipe coronam. **Ipsa** autem egresso apparuit lux
magna ante faciem eius. **Et** dixit praefatus. **Ut** co-
gnoscas quia reputo tibi ad gloriam mori pro
christo. ecce me huc praesentem. **Et** quia multi conuer-
tebantur ex eius miraculis. ideo dedit praefatus con-
tra eum sententiam decapitationis. **Cum** autem. b.
Blasius oraret. dixit ei dominus. **Omne** pe-
nitentiam tuam adimplebo. promittens iuuare
omnes aduocantes eum. **Et** hoc dicto capite
cessus est. **Nota** hic sancti amici dei cum qua-
ta pnia habuerunt paradysum. et nos credimus
illum habere sine pnia. sed mentita est iniqui-
tas sibi. **Ideo** oportet nos facere peniten-
tiam. scilicet in corde per penitentiam. in ore per confessi-
onem. et in corpore per aliquam afflictionem. **Non** ait
christus. Pniam agite quoniam appropinquabit regnum
celorum. **Matth. iij.**

De sancta Agatha

De sancta Agathavirgine et martyre.

Similis est homi
ni patrifamilias. Habet verbū istō
Dat. xij. Sicut tota solēnitas et
officiū hodiernū ē. b. Agathe virginis p̄ciosis/
simez martyris. ita erit fmo. Sz pmo salu/
tes ego maria. Istud p̄bū fm q̄ ego volo istō
ptractare de p̄nti hz talē intellectū. q. b. Aga
tha ē filis hoi p̄familias. Querit q̄ q̄s ē iste
p̄familias. Dico q̄ null' al' nisi xps. Un' ipe
ait. Patrē. s. vniuersalē. nolite vocare vob sup
terra. Un' ē em' p̄ v̄. s. vniuersal. q̄ in cel' est
Dat. xij. Dicit ḡthema nostrū. q. b. Aga
tha est filis homi p̄familias. i. gētis xp̄iane
qz genitiū singularis ē fm declinatōem gre
cā. Sciendū aut' q̄ i sacra scriptura inueniun
tur clare tres similitudines inter deū et hoīem.
Et sic videbim' de q̄ loquit' thema.
Prima est p̄ essentialē vel substantialem
creationem.
Secda p̄ humanalē incarnatōem.
Tercia p̄ p̄tualiē imitatōem.
Per p̄mā hō fact' ē ad imaginē z similitudinē
dei. Un' em' de' creat aiā imp̄mit in ea suā
ymaginē. Sicut tu qm̄ imprimis sigillū cere
imprimis siml' z ymaginē sigilli. velut etiā mu
lieres sigillādo panē i furno. Ita qm̄ de' creat
aiā. i. ea imp̄mit suā ymaginē. Cogita q̄ de
us sit vt sigillū vni' eēntie vel substātie. et triū
psonaz. Ita aiā est vni' eēntiez triū potētiāz.
Prima ē memoria q̄ ē de p̄teritis. Secda est
intelligētia. s. de p̄nti. Et tertia ē voluntas d̄
futuris. Nulla alia creatura hui' mūdi habz
istā similitudinē cū deo. nisi hō. nō sol' licet sit tā
pulcra creatura. nec lunaz. Et sicut deus ē
vni' in toto mūdo. z ipm̄ regit z gubernat. ita
aiā est vna in toto corpore. tota i toto corpore. z
tota in qualibet pte. vt vult p̄s i scdo de aīa
Et ex ista similitudine dicit de' qm̄ voluit crea
re hominē. Faciam' hominē ad ymaginē z
similitudinē nostrā. Sen. j. Verbū est dei patris
ad filiū z sp̄m̄ sanctū. q̄ p̄nt' creare hominē. et
nō ad angelos. vt false dicūt in dei. Ista est p̄
ma similitudo inter deū z hoīem. sed ista simi
tudo sola nō sufficit ad saluatōem. qz omnes
homines habēt istā similitudinē cū deo. z tñ
nō oēs saluant. Ideo damnabile ē tantā simi
tudinē diuine ymaginis idigne suare. Ma
gnū em' pctm̄ eēt p̄ccere ymaginē crucifixi i
luto vel in igne. Maius pctm̄ est illoz q̄ p̄/
ciūt aiā quā fecit nō faber lignarius. vt ar

gentarius. sed de' ad ymaginē suā. Et tu aua
re p̄ccis eā in luto auaricie. Et tu luxuriose
in igne luxurie. Ideo p̄uāda ē honestissime
vt reliq̄e ligni crucis vel virginis Marie. qz p̄
ciosior ē aiā q̄ quecūqz reliquie. Secunda
similitudo inter deū z hoīem est p̄ humanalē in
carnatōem. quādo de' fact' est ad ymaginē
z similitudinē homis. assumēs p̄fectam huma
nitatē in vnitatē p̄sone. Sicut em' i creatōne
hō fact' fuit ad ymaginē dei. ita de' fact' ē ad
ymaginē z similitudinē hoīem. Hoc dicit scri
ptura. Qui cum in forma dei eēt. nō rapina
arbitrat' est eē se equalē deo. sed semetipsū exi
nauit formā serui accipiēs. in similitudinē
hoīem factus. z habitū inuēt' est vt homo. ad
P̄bil' ij. Nec ista etiā similitudo sufficit ad sal
uatōem. immo p̄sequēter aggrauat' damnatō
hoīs indigne tractāris naturā quāz de' assū
psit. De' em' exaltauit humanitatē i glia sup
angelos. z tu vitupas eā viuēdo vt porc' luxu
riose. Tercia similitudo est p̄ p̄tualiē imitatio
nem. Per hoc em' hō reficit' ad ymaginē z
similitudinē dei. sicut ad exemplar oīm fructuz
Verbi grā. Sicut fuit misericors z liberalis
p̄tra auariciā. noli eē auar' p̄ysurā. furtū vel
fraudēz. Sicut xps fuit cast' z pur' z absti
nēs charitatiū z plen' amorē. ita z tu zc. Ista
similitudo sufficit ad saluatōem. p̄suppositis p̄
mis. Et ista est melior. z dat' p̄lemētū alijs.
qz sine ista alie similitudines nō saluaret' hō.
Dicit scriptura. Estote imitatores. i. filios dei.
sicut filiū charissimū. z ambulāte i dilectōne si
cut z xps dilexit vos. ad Ep̄. v. Iuxta istam
similitudinē tertiā dicit' thema de. b. Agatha
Silis est homi. nō solum p̄ primāz secundā
vt alijs. sed p̄ virtualē imitatōem. Hōdo vide
am' similitudines p̄tiales maiores Agathe ad
xpm̄. et de quibz possum' recipe bonā instru
ctōem p̄ regimine vite n̄re. Et notau' sex i eō
vita. Fuit em' silis xpo
Primo istuosa p̄uersatōe.
Secdo i fructuosa p̄dicatōe.
Tercio i luminosa disputatōe.
Quarto i sua passione.
Quinto i sua defunctōe.
Sexto i sua tumulatōe.
Quantū ad p̄mū dico qz beata Agatha simi
lis fuit xpo i p̄uersatōne virtuosa. quia recte
vt xps fuit p̄uersat' i hoc mūdo. ita voluit eti
am. b. Agatha p̄uersari. qz sicut pictor' vt mu
lieres que operant' de serico iuxta exemplar de
pingūt ymaginē. ita. b. Agatha ad ymaginē

Verbo

se vite xpi depingebat suavitatem et utilitatem opibus bonis. **Primo** enim respiciebat faciem xpi principium vite humane, quia cum esset altissimi sui palacio paradisi cum patre spiritus sancto cum suis baronibus id est angelis, voluit descendere claudere in pua celula veteri originali. **In** d. b. Agatha notavit infinitam xpi humilitatem. Et voluit ei in se assimilari, quia cum esset nobilior genere, pulchrior corpe, et famosior bonitate civitatis cathanensis. Et mortuis parentibus remansit heres illi magni palacii patris sui, quod exemplo xpi dimisit palacium patris sui, quod nomen erat aurea et argentea, et um patris sui, quod nomen erat aurea et argentea, et restrinxit se in quadam pua domo, ut simplex persona. **Ecce** quo fuit similis xpo in humilitate. **Ita** sicut xps in sua pueritate fuit purissimus et castus, quia nunquam gustavit de illa delectatione venerea. **Ita** b. Agatha in hoc fuit sibi similis. **Ecce** quomodo ad xpi exemplum depingebat vitam suam, vitabat familiaritates hominum, quia alibi virginitas non potest bene conservari. **Dicatur** pro correctioe beginarum, ut vitent familiaritates. **Sicut** etiam xps in hoc mundo voluit tenere asperam vitam, quia ultra quadragesimam quam fecit tota vita xpi fuit. **Dicit** magister hystoriarum, quod nunquam comedit carnes nisi forte de agno pascale, volens suare legem, nunquam cenabat. **Ita** b. Agatha in se voluit sibi assimilari, ieiunabat, dimisit carnes, quia virginitas cum abstinentia conservatur. **Persona** enim gulosa semper est luxuriosa. **Et** si ad extra ostendat casta, secrete tamen faciet multas corruptioes, nisi sit abstinens. **Ita** xps in se modo voluit esse pauper, cum tamen esset dominus omnium rerum, quia domini est terra et plenitudo eius, tamen, xxxij. annis portavit eandem vestem, quam sibi fecit mater sua cum esset puer. **Ita** b. Agatha voluit indui pauperrime, ut begina, et dabat pauperibus amoris dei, et vivebat propter manibus, silavit, insuit, tenuit, quia nullus potest continue orare. **Isto** modo ergo Maria puer debet sibi, filioz Joseph. **Ob** bndictus est qui sic dividit tempus, modo orando, modo operando, et sic xps fuit diligens laborando, predicando de villa in villa. **Ita** b. Agatha fuit diligens in operibus suis spiritualibus. **Surgebat** in media nocte ad orationem, et hebdomada profitebatur, etiam cum lachrymis, et qualibet die dominica coicabat cum maxima devotione. **Ecce** quo fuit similis homini patri familias. **Moraliter**, si non possumus ita esse filios xpi, ut fuit ergo b. Agatha, ad minimum quolibet die teneatis certam orationem, maner sero cogitando, quod videris christum presentem. **Ita** pro labore septem diebus hebdomade, in dominica quiescatis ab omni

ni ope temporalium, non tagatis partem domini, sed audiatissimam propletam cum silentio. **Aliud** autem tempus sit tuum ad delectandum, ludendum, non ad taxillos, sed ad balistam, non pro pecunia, et hominum non eundo ad lupanar, vel ad furandum fructum, vel aliud, quia si sic feceritis, melius est fodere, quia non est tanta magnitudo peccati. **Dicit** enim deus. **Demerito** ut die sabbati scitifices. **Sex** diebus operaberis, et facies omnia opera tua, septimo autem die sabbatum domini dei tui est. **Non** facies in eo omne opus. **Ergo**, xx. **Sabbatum** quiescit est dominica, in qua xps quiescit ab ope nostre redemptionis. **Sac**ctificat enim audiendo missam, sermones, et in quolibet anno communicare in pascha. **Si** ista regulam velletis servare, iretis ad paradysum absque purgatorio. **Omnia** honeste, id est devote et secundum ordinem fiat in vobis. **Loz**, ciiij. **Dico** scdo ergo b. Agatha fuit similis xpo in fructuosa predicatioe. **Modo** videam xps quomodo in hoc mundo predicavit. **Deinde** videbimus quomodo b. Agatha predicavit. **Christus** predicavit solum in una domo, scilicet in iudeorum. **Non** sum missus nisi ad oves que pierunt domum israel. **Dat**, xv. **Et** nunquid xps venit pro redemptione omnium, quare ergo dicit. **Non** sum missus, sed ad predicandum pro sonaliter. **Et** predicabat pro vij. peccatis seu viciis in quibus ille populus stabat. **Non** predicabat prophetiam, nec poetrias, nec de astrologia, licet sciret omnia, sed ad correctionem viciorum. **In** hoc sibi similis fuit b. Agatha, que predicavit in una domo pro vij. peccatis seu vij. viciis. **Cum** enim b. Agatha viveret simpliciter, ut dixi, venit commissarius imperatoris Quincianus nomine contra christiianos, ut abnegarent christum, vel interficerentur, et fuit sibi dictum de vitas sanctitate. **b. Agathe**, que erat nobilior et pulchrior, dicitur aliis, et quo erat christiana. **Ideo** quod faceret eam abnegare, et posset eam ducere in vxores. **Et** quia erat superbus illud attentabat, ut sonaret in auribus vulgi, quod tantus esset quod posset nobiles subjugare. **Et** quia erat libidinosus, ad aspectum virginis pulcherrime suam concupiscentiam commovebat, et ut auarum ad suas divitias siue ad eius facultates suspirabat. **Et** ut idolatra christi nomine audire non poterat. **Et** volens b. Agatha pervertere tradidit eam cuidam meretrici nomine Afrodise pulchra corpe, sed meretrici, que habebat novem filias corpe pulcras, sed etiam meretrices, ut ei animam immutaret. **De** venalis docet ut filia sit talis. **Queliber** etiam illarum tenebat cameram suam ornatam in eadem domo, ut peccando acquererent magnas pecunias, et dabat

De sancta Agatha

se delicijsz placit / z multis mulieribz aufere
 bārviros nō curabāt de deo. z corā b. Aga-
 tha faciebāt dissolutōes / tace / z oscula vt eā
 accēderēt. **N**te inhonestas locutōes. vt pos-
 sent eā inclinare ad pmissarij volūtate. vt sen-
 tiret vt eēt vxor ei / z eēt magna dñā aliqñ cū
 minis. **B**tā Agatha rñdebat. **V**erba vestra
 nō sunt nisi vent. pmissiones vt pluuia. mi-
 neso q̄si vnde. **E**go autē fundatai petra for-
 tissima. s. xpo. nō timeo aliquē. **F**ilie xpo affro-
 disse cogitātes eā vanitatibz inclinare / orna-
 bāt se vestimētis aureis / seric / dicētes Aga-
 the / q̄ ita posset ipsa ornari si vellet. **I**psa autē
 rep̄hendēs eas dicebat. **M**iserere tm̄ cōsta-
 bit ille ornari i alia vita. z flebat. **N**te comede-
 bāt capones. perdices / qz ignis luxurieli-
 gnis ciboz pseruat. **A**gatha dicebat eis. qz i
 inferno eēt sp̄ esurientes. z ipsa comedebat
 panēz aquā. **E**cce quō filis fuit p̄familias i
 pdicatōe. **Q**uia sicut xps pdicauit i domo il-
 li. meretricis. s. iudaeice / qz meretrix ē vxor q̄ di-
 misso viro recedit cū alio. **I**ta iudea z. **S**ic
 b. Agatha in domo illi. meretricis. **A**ffrodisie
 igit z. **S**illis est homi p̄familias. **D**o-
 raliter. illa meretrix **A**ffrodisia cū filiabz suis
 corrupēbat totā illā ciuitatē. **Q**ñ em̄ meretri-
 ces sustinent p̄ricos ciuitatis / corumpunt
 totā ciuitatē. **I**deo ciues debēt ad partē fa-
 cere lupanar añ portas. **D**icaf ḡ illuz erro-
 rem. qz simplex fornicatio nō sit p̄ctm̄ morta-
 le. sic dicēdo. **E**go sum liber. z ipsa filz / z pla-
 cet sibi / mibi / cui ḡ facio iniuriā. **I**sta rōe de-
 ciptuntz dānant multe aie. **R**ñdeat ad hoc
 p̄ similitudinē de rege habēte plures filias. z tu
 peccas cū aliqua filia sua. z sibi placet et tibi.
 z dicis. cui facio iniuriā. **N**ñ qd dño tuo facis
 pdicatōe. **I**ta xps rex tuus ē pater oim̄ muli-
 erū iure creatōis / redemptōis. **E**t qz eas ge-
 nuit i regeneratōe baptismali. **V**el etiā si pec-
 cas cū captiua. nūquid dño suo facis iniuri-
 am. **D**ēs mulieres sunt captiue xpi / quia suo
 sanguine empte sunt. **E**rgo heresis est dicere
 qz simplex fornicatio nō ē p̄ctm̄ mortale. **N**ō
 dicit scriptura. **A**bominatio facta est in israel
 id est xpianitate. z in hierl̄m a clericis. qz fili-
 am dei habuerūt alieni. s. q̄ nō erāt eius viri.
Malach. ij. **S**isō rex dat tibi filiā suā in vx-
 ore. recipias eā / z habeas placitū cū ipsa. **A**li-
 ter nō vult de qz fiat. **I**deo Am̄. v. **L**ocut. ē
 dñs ad **M**oylen di. **P**recipe filijs isrl̄ vt eij-
 ciāt de castris omnē leprosum / z q̄ semine flu-
 it. s. p̄sonas publice notorie luxuriosas. **P**i-

Po tercio qz fuit filis xpo in sua disputatōe.
Xps disputauit solēniter cū diabolo. **P**ostq̄
 ieiunauit. xl. diebz / diabolus voluit ipm̄ incli-
 re ad p̄ctm̄ gulae primo / scdo vane glie / tercio
 auaricie. **S**ed xps habuit victoriā. **I**ta btā
 Agatha disputauit cum diabolo. **Q**uinci-
 ano pmissario / in cui. ore diabolus loquebat.
Nā videns **A**ffrodisia qz nihil faciebat / abijt
 ad **Q**uincianū dicēs ei. **F**acili. p̄nt fara emol-
 liri. qz ab intencōe xpiana. mēs isti. puelle re-
 nocari. **T**ūc **Q**uincian. fecit eā ad se adduci.
 tūc incepit disputatio. **Q**ñ autē **Q**uincianus
 vt carnalis expectabat videre **A**gathā orna-
 tā / qz ita fuerat sibi laudata / qñ vidit eā in ba-
 bitu despecto. cū despectu dixit. **C**ui. pditio-
 nis es. **R**ñdit **A**gatha. **I**ngenua sum. z no-
 bilis / spectabilis genere. vt om̄is parentela
 mea testat. **C**ui. **Q**uincian. **Q**uō ergo i habi-
 tu tali despecto icedis. **R**ñdit **A**gatha. qz an-
 cilla xpi sum. suo sanguine empta. iō me ostē-
 do suile p̄sonā. **E**t **Q**uincian. dixit. **C**ontra
 dicis tibi ipsi. qz dicis te nobile / z captiua si-
 ue suile. **E**t **A**gatha. **S**ūma ingenuitas. i.
 nobilitas ista est / qua seruit. xpi. p̄probat. **E**t
 sic fuit **Q**uincian. vict. d̄ p̄ma q̄stione. **E**t qz
 nō potuit replicare. minas. est ei dicēs. **E**lige
 vnū de duobz. aut diuersas penas incurrere
 aut dñs sacrificare. **M**oies adorabāt ydolū
 iouis. **E**t mulieres alii qui dicebat venus.
Agatha rñdit. **S**icut vxor tua talis qualis est
 dea tua venus / z tu tal. q̄lis de. tu. **J**upiter.
Tūc **Q**uincian. indignat. iussit eā alapis ce-
 di. **I**n iniuriā iudic. noli garrire. **A**gatha
 autē cogitās quō xps fuit etiā celsus sustinuit
 patiēter. dicēs **Q**uinciano. **D**ixor te virum
 prudentē. qz iō impator te pmissariū suū insti-
 tuit. ad tāta stulticiā deuolutū. vt illos dicat
 deos. quoz vitā nec te nec vxorē tuā vel imi-
 tari. **S**i ei credis qz sint boni. bonū tibi ora-
 ui. **S**i vero mali. dimittas eos. **E**t sic fuit vi-
 ct. de scdo. **E**t iussit eā i carcerē mitti di. **C**o-
 gita tecū vt possis euadere. **A**t illa. **T**u mini-
 ster sathane. cogitaz penite vt possis euadere
 damnatōz eternā. **T**ercia disputatio fuit nō
 rōibz. s. tormēt. **S**eq̄nti ei die fecit eā addu-
 ci corā se. z ait. **Q**uid tractasti circa salutē tu-
 am. **A**gatha rñdit. **S**al. mea xps ē. **E**t **Q**ui-
 cian. **C**essabit ista rñsio frivola. qz tormētis
 te affligā. **A**gatha rñdit. **S**i bestias pmittis
 audito noie xpi māfuescūt. **S**i ignē. virtute
 xpi angeli rore deli extinguit. **S**audiu meum
 est pati. p̄ xpo. **N**escis tu. qz granū tritici non

Sermo

reponit in granario vsq; excussum e a palea /
Ita nec aia mea q; sic a corpe soluta per
 mortē poterit celū intrare / **E**cce quō dispu
 tavit. **N**ō silis e hoīz. **M**oralit. Ita optet p
 sonas bonas et deuotas vincere tres disputa
 tōes. **P**rima e male loqntiū. illoz. s. qui va
 dūt ad paradīsum tā inter religiosos. q; int cle
 ricos. q; etiā inter laicos. **I**ta disputatio vi
 cit cogitādo sbū xpī dicent. **C**ū maledixerit
 vobis hoies / et psecutivos fuerint. et dixerint
 omne malū aduersus vos mētientes ppter me.
Baudete et exultate qz ecce merces vā copī
 osa e i celo. **B**at. v. **S**ecūda disputatio est
 carnis. s. infirmitatū. dolorū. et vincit em tal
 cogitādo illud sbū apli. **P**er multas tribula
 tōes oportet nos intrare i regnū celoz. **A**ct.
 xiiij. **T**ercia est diaboli p varias tētatōes
 vel fidei q; pōt hoc sustinere. **D**ico qz
 to q; fuit silis xpī i sua passione. **L**egitur de
 xpō q; i nocte passionis cū oraret / et tota pas
 sio sil fuit xpō pns. factus est sudor ei vt gutte
 sanguis decurrētis i terrā q; vne strinxerūt
 se. et sic sanguis abūde exiuit. **S**tatim affuit
 angelus de celo pfortās eū. licet nō indigeret.
 sed angelus exhibuit debitū famulatū dño suo
Ita fuit de b. Agatha q; i passione sua posi
 ta fuit i eculeo / et i māmillaz tortura. s. i ab
 scissione eaz. ad quā dicebat. **N**ō habes qd
 optabas. **D**ō videam an ille Jhs liberabit
 te de manibz meis / et si poterit ipse tm quan
 tū ego. **A**gatha ex infinito dolore. qz māmī
 la est ps delicataz iuxta cor. incepit clamare
 di. **A**d iuuā me dñe i tortura māmillaz. **T**ūc
 ille iniquus pcepit abscondi ei māmillas. **C**ogi
 tate vulnera sine foramina q; remāserūt / et ri
 uos sanguis defluētis / et apposuit sibi man
 retinens sanguinē. et ait Quinciano. **I**mpie
 crudeliter dire tyrāne nō es pfusus amputa
 re i femina qd ipse in mēe suristi. **E**go habeo
 māmillas integras int i aia mea q; ab infā
 tia dño psecraui. **E**t tota sanguinolēta iterū
 posita est i carcere. **E**t euz oraret. ecce circa
 mediā noctē sener qdā in forma medici quē
 antecedebat puer lamis portitor q; credidit fu
 isse angelus ferēs diuersa medicamenta / et illu
 minato carcere salutauit eam / et postea dixit.
Cū te afflixerit sularis ibi erā / et vidi qz potes
 curā suscipere. **A**gatha dixit. **M**edicinā car
 nale nūq; corpi meo exhibui. sed habeo salua
 torē dñm Jhm xpī q; solo sbū curat omnia.
Tūc subridēs senior ait. **E**t ipse me misit ad
 te. **N**ā ego apls ei. s. peni. s. i noie ei scias

te esse sanandā. **E**t b dicto disparuit. **R**une
 Agatha pstravit se in oīoz grās agēs. et fini
 ta oīone in noie Jhu xpī inuenit se omīno sa
 nata. **P**er totā aut noctē lux refulsit i carcere.
Quo viso custodes territi fugerunt / relicto
 carceri ostio aperto. **I**psa aut nolebat fugere ne
 coronā martyrii amitteret / et custodes in tri
 bulatōe poneret. **E**cce quō silis fuit xpō. qd
 pfortata ab aplo. q; silis e hoīz. **M**oralit
 Agatha noluit fugere. nec custodes i angu
 stias ponere cū tm eēt inimici sui. **H**abem
 h exemplū ne velis vindictā iimicōz. ne por
 teris eis malā volūtate. q; diu em sum i ma
 la volūtate. sum i ira dei. **N**ō optet remittere
Alter aut dixit xpūs. **S**i me celestis tradet
 vos torcoribz si nō remiserit / vnusq; s; sri suo
 de cordibz vris. **B**at. xvij. **D**ico qnto q;
 fuit silis xpō i sua defunctōe. **X**pūs em p mul
 ta tormēta in cruce clamādo. **S**i in manus
 tuas p mēdo spm meū / et cū lacrimis mortu
 fuit. **C**ū clamore validoz lachrymis se obtu
 lit deo. **D**ebz. v. **I**ta recte. b. Agatha p plu
 rima tormēta. **N**ā postq; fuit curata **Q**uin
 cianus fecit eā sibi pntari. q; admirās de cura
 tōe / et querēs q; eā sanauit. **A**gatha respōdit.
Dñs Jhs q; e salus mea. **I**ndigē quincianus qz
 adhuc Jhm noiabat. **S** p silio duoz malozū
 boim fecit eā sup acutissimas testas et carbo
 nes volutari. ligatis pedibz et manibz ne se iu
 uare posset. **C**rudel dñs et crudeliores p sil
 arii. sed stativindicta seqbat. qz subito mor
 e loc iste / et ps pariet / corruēs oppsil p silarios
 p dictos / et ois ciuitas exagitata est p mota
 i iudicē. **E**t cū currerēt ciues tumultuātes
 ad Quincianū / ipse iussit eā poni i carcerē et
 fugit. **B**tā aut Agatha cū in carcere rogaret
 dñm vt acciperet spm ei / regratiādo deo qz cō
 seruaueit ei corpa corruptōe / et aiam a mal
 desiderijs / et de victoria inimici. et de patētia
 in tormētis / et clamās. **I**n manū tuas dñe rē.
 emisit spm. **S**ilis est q; p sil familias. **M**o
 ralit habem hic exēplū faciēdi aliquā pntāz
 q; sic truffandoz ridēdo nō possum intrare
 paradīsum. **N**ō recipiam tormētū pnie si volu
 mus obtinere pmiū glie. **N**ō xpūs. **P**ntāz agi
 te: appropinqbit em regnū celoz. **B**at. h. iij
Dico sexto q; fuit silis xpō i ei tumulatōe
 vel sepultura. **X**pūs em licet habuerit mortē
 ignominiosam / crudelēz dolorosaz / tm habu
 it sepulturā honorabilēz gl'iosaz. **D**icat quō
 bz. **I**sa. xij. **E**t erit sepulcz ei gl'iosum. **I**ta de
 btā Agatha. postq; fuit mortua / xpiani rece

De sancto Matthea apostolo

perunt ei? corp? r? cū balsamoz mirraz aloes
honorificet pccissimalit clerici ciuitatū nō req̄
emulz gaudeam? oēs idōz? portauerūt corp?
ad eccliam vt poneret i monūto nouo. s. iū
ba lapidea. Cū aut corp? sepeliret ecce qdaz
iuuentis sericū induit. quē sequebāt pl? q̄ cētū
aliū armati et pulcri. q̄s nō vnq̄ viderat. an
gelū aut erāt. r? posuit ad caput ei? tabulā bre
uē et marmoreā q̄ erat scriptū. **Ventē scām**
spōtaneā honore deo r? patrie liberatōz. Est
h? figura q̄ dicit eclipis vult dicere. Ventē sā
ctā. supple habuit. spōtaneā. s. martyrio se ex
hibuit. honore deo. supple dedit. r? patrie libe
ratōem. supple acq̄siuit. Ista q̄ttuor vba sic in
telligūt. Extrūc ḡ tā indei q̄ gētilis ceperūt ve
nerari sepulchri ei. Qui cian? ho p? paucos di
es i flumine iuerūt. Silis ē ḡ hoi p̄zfallias
Dozalit. Ista q̄ttuor dēm? nos b̄z p̄mū
mentē scām r? cor mūdū a mal? cogitatōibus.
Ibi ei ē inicitā bone vice. expellēdo malas co
gitatōes a corde vt prunas a māu subito. al? s
pbureret man? Imaginatio em̄ hoi tādoz
miēdo q̄ vigilādo apta ē diabolo. in q̄ p̄t po
nerē prunas malaz cogitationū siue tētatō
nū. s. nisi vclit eas retinere delectabilē cogi
tādo. nō pbureret vos. si stati expellit. dicendo
Ihs ihazē. Iō dicit scriptura. Qui custodiat fua
cor tuū. qz et ipso vita pcedit. Proverb. iij. si
bñ custodiat. al? mors. Scō spōtaneā. s.
ad faciēdū p̄niam. qz nō vi sed ḡtis p̄niam de
bem? facere. qz p̄niaz coactā faciūt illi d̄ infer
no. sed nihil valet eis. Iō. i. Pe. v. Nō coacte
s? spōtaneē fm̄ deū. supple p̄niam faciamus.
Tercio honore deo nō sustinēdo ludū taxil
loz. s. q̄ vitupat de? r? dānat tot aie. Vñ de h
scriptura. In om̄ibz honorificet de? .j. Pe. iij.
Quarto patrie liberatōz. iunādo cōitatē vt
liberet ab oibz oneribz. Aliq̄ tñ reddūt terrā i
captiuitatē r? destructōz. vt vsurariū q̄ vsuras
falſe vocāt cēsualia. Si dicat. In q̄ cogſcit qz
sit cēsuale vt vsura. Ad cēsuale req̄rūt duez di
tōes. p̄ma qz sit emptōz n̄ mutuū. scōda qz p̄cū
sit iustū. Sico ē mutuū. tūc ē vsura dānata.
De sancto Matthea apostolo.

I**ta pater. quoniā**
sic fuit placitū an te **Dat. xi. textua**
lit. r? i euāgel. hodierno officiali. **Si**
cut totū officiū eccliez tota solēnitās ē illius
gloriosi apli. b. matthei. Ita etiāz fmo. maxie
qz de sua scissima vita poterim? recipere bonas
info:matōes r? instructōes. **Salutes fgo ma**

riarē. **Verbū** ppositū fm̄ intellectū quē volo
tractare indiget declaratiōe theologica. **Et**
sic declarādo itabo materiā quā volo p̄dica
re. **Scdm̄ scām verā theologiā. oia illa opa**
q̄ sūt in h? mōdo siue sint natalia siue volūtaria
siue meritoria: hnt vnā cāz p̄ncipalē. s. bñpla
citū diue volūtāt. **licet p̄ pbiam assignēt alie**
causē. oēs tñ alie causē sūt inf̄rales in tē medie
r? q̄si dispositiue. **Principālē cā oim̄ ē volūtās**
dei. Si dicat. Quare hoc fuit factū. q̄ fuit cā
isti? Rndet. volūtās dei. qz de? voluit. Et h
facilit p̄videri p̄ similitudinē i horologio. i quo
oim̄ motionū cā tādē reducūt i mḡm seu gu
bernatorē horologiū. **Si tñ pōt deduci i natu**
ralibz artificialibz moralibus r? meritorijs
Si q̄ral em̄. qre mō sit vent? diceret p̄hs qz
terra emittit vapores. q̄ nō p̄nt ascēdere. r? qz
tal? planeta regnat r? **Si vltra q̄ral qre habz**
planeta talē sturē. **Rndet. qz de? a p̄ncipio si**
bi dedit. r? si q̄ral qre. r̄ndendū est. qz placuit
sibi. **Si vltra. r? quare sibi placuit. stulta est q̄**
stia. Dic iubet Plato q̄scere. Idem q̄n q̄rit
qre sūt fames alicubi. r̄nderet p̄hs qz nō sem
nauerūt nec collegerūt. **Si vltra q̄ral. qre tñ**
qz terra erat arida diceret ipse r? etiā sicca q̄a
nō pluerat. qre nō pluerat. qz vapores nō ele
uabant in altū nec p̄densabant r? **Rnderet**
p̄hs qre nō. qz de? dedit talē sturē. qre dedit
qz sibi placuit. **Sola ista r? satiat. Alie aut**
rōes nō satiat. **Idē de mortalitatibz r? infir**
mitatibz. nō ē attribūdū causē scōdis r? inf̄rali
bus. sed diue volūtāt. **Idē idē p̄z i causē ar**
tificialibz. **Notari? em̄ volēs bñ scribere car**
tā multis indiget. r? multa p̄currūt ad illam
scripturā cartē. s. calam?. scindipendū. regula.
incaustū. tñ bonitas lre nō attribuit calamo
nec alio. sed notario q̄ est cā p̄ncipal. **Idē d̄**
cista que ē optime fabricata. nō attribuit sca
seu martello sed carpētario. **Idē d̄ cipho ar**
gētizē. **Idē d̄ il? optibz q̄ sūt in h? mōdo. sola d̄**
uina volūtāt ē cā oim̄ q̄ sūt. dempto pctō.
q̄d nō ē op? suū. **Idē in optibz volūtarijs r? me**
ritorijs. si dicat r? q̄ral. qre David: r? ita intel
ligit de q̄libet alio: fuit ita sanct? **Si dicat.**
qz tenuit h? bonā vitā r? vitauit pctā. qz nōle
bat facere d̄ diuinā volūtātē r? ordinatiōem.
nōdū satiat r̄nsio. sed si dicat. qz ita placuit
deo. ista r̄nsio satiat. **Et si querat. qre placuit**
deo. q̄stio ē stulta. qz vltra sū mū ḡdū nō est ali
ud. **Iō d̄ in ps. s. de dixit. Eduxit me in lat**
tudinē. s. sc̄itāt r? bone vite. saluum me fecit.
r? q̄si voluit me. r? etiā b̄z. **Reg. xij. Quis**

Sermo

placuit ei. qđ idē ē. **Et ista rōe sci p̄tes totū att**
buebat deo. et in h̄ nō pōt hō errare. / **z sit deo**
magn⁹ honoꝝ. De h̄ exemplū i Job ditissimo.
q̄vna die pdidit q̄ngēta paria bouū totidem
paria asinaz. qz sabei secū duxerūt. / **z volue**
rūt interficere custodes qz defendebāt. / **Itēz**
habebat. vij. milia capita omiū. / **z eadē die du**
rerūt secū. z etiā tria milia cameloz. / **Itē ha**
bebat. vij. filios milites. z tres filias. z eadez
die dū comederēt in eadē domo faciētes zui
uū. venit vēr⁹ z diruit domū. z opp̄ssit om̄s.
qñ aut̄ veneūt noua ad Job. credit qz ipse di
xisset. h̄ fecerūt inimici. ignis v̄l vēr⁹. nō cura
uit d̄ scōis caus⁹. qz solū sunt infra. sed totū
attribuit deo. d. Dñs dedit. dñs abstulit sic
dñs placuit ita factū ē. Job. Itē iacob qñ
esau ff̄ su⁹ q̄sinit ab eo. Quid sibi volūt isti. et
si ad te p̄nēt. R̄ndit. puuli sunt q̄s donauit
mibi de suo tuo. Ben. xxxij. Ecce q̄ quō pz
docena. qz oia q̄ sūt i mōdo sine op̄ibz natali
bus sine artificialibz sine volūtarijs. de e cā
p̄ncipal̄ oim̄. dēpt̄. culp̄is pctōz. de q̄b act⁹
a deo. culpa q̄ a pctōre. / Jo d̄i maḡ sen. in. f.
z allegat Aug. dicētē. Sufficiat xp̄iano sci
rez p̄fiteri oim̄ rez z opationā q̄ sūt in h̄ mū
do cām esse diuinā volūtate. Ideo qz. b. mar
thias fuit ita sanct⁹. / Si q̄rat. q̄ fuit cā ei⁹ sa
ctitatis. R̄ndet qz ozones z icūniavel p̄nia.
nō qz iste cause solū qz sunt instrales z dispo
sitiue. sed cā p̄ncipal̄ fuit bñplacitū dīne vo
lūtatis. Ideo xps̄ dicit p̄ri. Ita p̄. s̄. ita san
ct⁹. b. marthias. Et inde sic fuit placitū ante
te. p̄z. thema. Et norauit q̄tuoz q̄d̄ sc̄ritatis
Barthia. Prim⁹. s̄ctitas laical̄. Scōs s̄cti
tas clerical̄. Terc⁹. s̄ctitas p̄r̄tical̄. Quare
s̄ctitas martyrial̄. / Si q̄rat q̄re habuit tot
id̄ s̄ctitatis. R̄ndz. thema. Ita p̄. qm̄ sic fuit
placitū ante te. Dico p̄mo qz in Barthia
fuit sanctitas laical̄. Que in h̄ p̄sistit. vt ser
uent̄ stricte dei p̄cepta. z qz homies ponāt in
corde suo nihil facere qđ sit d̄ deū. etiā p̄ to
to mūdo acq̄rēdo. Quid em̄. p̄dest homi li
mudā vniuersū lucrē. aiebo. suē detrimentū
patiat. Bar. xvi. Dodicū lucrā q̄ aiam p̄
dit. Qñ hō maḡ vult vinere fm̄ diuinā or
dinatōz. q̄ fm̄ p̄riā inclinātōz. qñ. s̄. dicit ca
ro ad deū. / Vos dñe ordinast̄. oppositū p̄ ma
lā inclinātōz. id̄ volo hūiliari ad fruēdū v̄is
mādaris. / sic discurredo pctā. vt erit expedi
ens. / Ita ē s̄ctitas laical̄. De h̄ auctas. Sā
ctificamiz estote sancti. qz ego sanct⁹ sū dñs
de v̄z. / Et si q̄rat. dñe. quō sanctificabimur.

R̄ndet. Custodite precepta mea et facite ea.
Ego dñs q̄ sacrifico vos. / Leuit. xx. / Ito mō
b. Barthias habuit sanctitatē laicalē. / Luz
em̄ fuisse laic⁹ potius gubernabat se fm̄ dei
mādaca. q̄ fm̄ p̄riā sentimēta. Dicit hysto
ria qz fuit ciuitatis berbleem de tribu iuda.
Itē scitis quō fuerit. vij. tribz p̄ncipal̄ fuit tri
bus iudade qua fuit xps̄. etiā. b. Barthias
p̄z. quō erat nobilis genere. z parētes ei⁹
erāt diuites in diuitijs z moribz. z habuerūt
magnā diligentia ad nutriendū p̄nez. b. ma
thiam. qz pueri in puericia lucrant v̄l pdunt
et negligētia parentū. qz dimittūt eos ad li
bitū eoz. / Dicit hystoria qz parētes ip̄z ab an
nis puerilibz dīne leḡ instrūctōibz mācipat.
Ad pcticā dicat. quō p̄ ei⁹ vocabat eū corā
se dicēs. ei. Fili scias qz de dedit nobis p̄ce
ptaz ordinatōes fm̄ q̄s debem⁹ viuere nō
fm̄ n̄fam volūtate seu inclinātōem. id̄ caue
ne dicas mēdaciū. / Idē. ne iures nisi p̄nci
tate. s̄. coact⁹ i iudicio z v̄ritate. z tūc cū p̄ta
te. / Alit̄ em̄ iurare s̄ ē pctm̄. Itē qz nō dispa
riet aliquē v̄l diceret maluz de primo. ne
p̄deret. ne iniuriā alicui faceret. Itē ne fur
cū faceret. nec inuentū aliqd̄ retineret. ne vel
let vindictā de iniuria. vt oraret z ad templū
iret. z cū silētio officii audiret. / Ecce quōdi
uine leḡ instrūctōibz māciparūt. / Et sic aug
mētabat etate. etiā augmentabat sanctitate.
Itē leḡ ip̄m fecisse carnalitatē. imo dicit by
storia qz erat corpe mūdissim⁹. / Dūdi sunt
virz vxoz ei⁹ p̄uātes sibi mutuā fidelitatem z
modūz. / Dūdiōres sunt p̄nētes. / S̄z mū
dissimi sūt h̄gines. / Ecce sc̄itas laical̄. ita p̄.
qm̄z. / Moraliter haberis hic instructio
nē nutriēdi filios. / Magna damnatio ē parē
tū qz nō curāt de sp̄uali instructōe puerozum.
vult cogscere qđ pctm̄ ē. sic si p̄z nollet. pul
dere filijs puul̄ de cibo. poru. vestiu z more
rent̄ fame. nūqd̄ eēt maḡ crudelitas z magnū
pctm̄. mal⁹ pctm̄ ē qñ nō curāt instruere d̄ his
qz p̄nēt ad aiam. qz pl⁹ valet q̄ corp⁹. qđ est
corp⁹ nisi face⁹ stercoz z cib⁹ vermū. qđ morit
z corrupit nō aia. / Jo. Jo. vi. Sp̄s ē q̄ vini
ficat. caro aut̄ nō. p. q̄c̄. / si q̄ tā magnū pctm̄
ē parētū nō curare de corpe filioz. q̄to ma
gis de aia eoz z maxie q̄ndo sūt puuli. tūc em̄
flecti possūt vt arbores tenues. magni at̄ mi
me. sed i furca inferni castigabūt. id̄ parētibz
diē scriptura. / P̄tes nolite ad iracūdiā. supple
dei. puocare filios v̄ros. sed educate illos in
disciplina z correptione domini. / ad Eph. vi.

De sancto Matthea apostolo

Dico scdo qd i eo fuit scitas clericalis qd i hoc
 psistit vt dixit zacharias p? Johis baptiste qd
 fuit sacerdos. De manibz inimicorū nrorū li-
 berati suam illi. In scitatez iusticia corā il-
 lo: oibz diebz nris. **L**u. j. Tres sūt iimici oim
 xpianoz pncipales. s? pncipue clericorū. s. dia-
 bolus. caro. mūdus. **D**iaabolus cū manu sua capit.
Ban? diaboli ē lud? tarilloz. cū ista māu di-
 abolus aufert ludētes. **S**cdo psentiētes. **T**er-
 cio aspiciētes. **Q**uarto mutuantes tarillos.
Quinto pecunias. **S**exto domūz tabulariū.
Septimo rectores ciuitatū pmissētes ludū.
Dēs isti capiūt a māu diaboli i ludo. **N**ō su-
 gere debet vt possit dicere cū thobia. **B**un-
 dā suauitāz meā ab oī cupiscētia. nūqz cū
 ludētibz miscui me. neqz cum his qd i leuitate
 ambulāt pncipē me p̄bui. **T**hob. ij. **M**aledi-
 ctus ē qd ludit dō clericū cū sit eis p̄bitū. di. xxxv
 c. **E**ps. vbi dicit. **E**pus. sacerdos. diaconus aut
 subdiaconus ebrietati aut alec deficiēs aut de-
 sistat aut certe dānet. **S**cōs inimic⁹ est caro
 cui⁹ man⁹ ē cū qd capit mltas aīas. s. oēs illos
 qd volūt hīc delectatōes p illas ptes. p̄ter viz
 z vrozē. qz nō vult de qd illud op⁹ turpe fiat ni-
 si in vrozē z vrozē m̄rimonialitē plūctoz suā-
 tes modūz. **S**i autē dicat. **E**roz mea ē senex
 vl infirmus vl dimisit me. **D**ico qd viuatis p̄se-
 quentē castē. **I**stō ē on⁹ m̄rimonij. **C**lerici p̄o-
 tenent viuere caste ex voto ordibz annexo zē.
Tercio inimic⁹ ē m̄s. cui⁹ man⁹ ad capiēdū ē
 vsura i laicis. z symonia i clericis. **C**ū ista māu
 capit p̄mo oēs ad vsuram mutuātes. **S**cdo
 notariū. qz piur⁹ ēz infamis. qm̄ em̄ sit notari-
 us. iurat nō recipere p̄ct⁹ illicitos. **T**ercio testes
 dātes fauorē vsurario. **Q**uarto vrozē vsurarij
 si dō illo lucro facit vaitates. **Q**uinto filios reci-
 piētes hereditatē. z filias recipiētes de vsura
 dotē. qz deberēt dicere p̄zi. qd daret eis simpli-
 cē dotē vl hereditatē. **S**exto generos. qz re-
 cipiūt dotē. **S**eptio filij vsurarij succedētes
 qd deberēt totū restituere nō faciunt. ab ista
 vsurazē. **S**ymonia matie canere dñt clerici
Dicūt aliqz qd clerici. religiosi z viduo p̄nt reci-
 pere vsurā. hē falsū z error. **S**i papa mutua-
 ret ad vsurā dānaret. **I**n hō psistit scitas cle-
 ricalis vt sint liberati de manu inimicorū. s. di-
 aboli. carnis z mūdi. **I**stā scitatē habuit. b.
Matthias. **P**ostqz em̄ habuit scitatē laicalē
 audinūt xpm̄ pdicātēz miracula facere. oñdēs
 qd ipse erat messias i lege pmissus. **D**ixit. b.
Matthias. **M**utare statū optet z ascendere
 alti⁹. vñ statim inrauit societate p̄pi. z xps se-

cit eū vnū d. lxxij. discipul⁹. **R**ō. qz p⁹ diluuiūz
 mūd⁹ diuisus fuit i. lxxij. ptes z linguas. **S**en.
 xi. **E**t qz xps venit ad p̄uertēdū mundū totū/
 elegit. lxxij. discipulos qd fuerūt sacerdotes. d.
 qd **L**uce. x. **D**esignauit dñs Jhs z alios. lxxij. z
 misit illos binos añ faciē suā i oēm ciuitatēz
 locū qd erat ipse v̄tū. **E**t xpando sba ad. b.
Matthias qm̄ xps misit ipm̄ ad pdicandū pe-
 nitentiā. **E**cce materia de qua pdicabāt. **R**ū-
 debāt. dñe nō credet mihi. **E**t xps ait. **I**do-
 tibi p̄tate faciēdi miracula. curare infirmos.
Dicat p̄ctice. **E**cce quō habuit scitatē cleri-
 calē liberat⁹ de manu inimicorū diaboli. car-
 nis z mūdi. **I**ta p̄z qm̄ zē. **I**deo affilemur ei
 i aliqz nos ecclesiastici vincēdo diabolu. subiu-
 gando carnē. z despiciēdo mundū z munda-
 na. **D**ico tercio qd in eo fuit scitas pontifi-
 calis qd in hō psistit. s. eē aplm̄ xpi. qz sic discipuli
 xpi fuerūt sacerdotes. ita oēs apli fuerūt epi.
Sacitas ep̄alis in hō psistit. vt dicit apls ad
Tytū. j. **O**portet ep̄m sine crimine esse sic dei
 dispensatorē. nō supbū. nō iracundū. nō vino-
 lentū. nō p̄cussorē. nō turpis lucri cupidum.
 sed hospitalē. benignū. sobriū. iustū. sanctum.
 p̄tinentēz. **S**ed qd ē hz laudabim⁹ eū. **I**stā
 scitatē habuit. b. **M**atthias. **E**rgo diu vi-
 xit i scitate clericali p⁹ xpi ascensionēz spūsci
 missionē. p̄m papa p⁹ xpm̄. s. b. **P**etrus. voca-
 uit ciliū grāde. **E**rat autē turba fere. cxx. **A**ct.
 j. dices. quō numer⁹ apostolorū erat duodena-
 rius. sed diminut⁹ erat p̄ morte Jude. **O**p-
 tet impleri scripturā quaz pdicit spūscit⁹ p
 os **D**avid. de **J**uda qd erat dux eoz qd comp-
 benderūt ihm̄. qd p̄numeratus erat i nobis. z
 forit⁹ est forit⁹ misterij bui⁹ zē. **A**ct. j. **D**icatur
 quō in psilio aliqz tenebāt qd loco iude eligere-
 tur **J**oseph qd cognominat⁹ est iust⁹ ex sua san-
 ctitate. qd erat psaguine⁹ german⁹ xpi. z nepos
 s̄ginis **M**arie. qd erat p̄ns in psilio. z fili⁹ ma-
 rie cleopbe qd habuit q̄ttuor filios. s. **J**acobū
 minorē. **S**ymonēz iudā qd fuerūt xpi apli. z **J**o-
 seph iustū. **A**lij autē dicebāt qd matthias sua
 scitate z magna scia. **I**deo statuerāt eos in
 medio. **E**t orādo flexis genibz apli dixerunt
 hanc ordem. **T**u dñe qd nosti corda hoīm oñz.
 de quē elegeris ex his duobz vnū accipe i locū
 misterij bui⁹ z aplat⁹ de qd p̄nariatus est **Ju-**
 das vt abiret in locū suū. **E**t dederūt sortes
 eis. z cecidit sors sup **M**atthiam. **A**ct. j. **B**e-
 tus **D**ionys⁹ declarās qd fuit ista sors. dicit qd
 fuit radi⁹ ignis qd de celo descendēs posuit se
 sup caput **M**atthie. **E**cce quō fuit electus.

Sermo

V Moralit habem⁹ exemplū i electōibz sic
dis. **P**ps em nō elegit p sanguineū germanū
suū. licet eēt sanc⁹. z hiet tres frēs aplos. z v/
go **M**aria eēt auūcula. tū radi⁹ descēdit sup
Maria. **L**ogitate qualē verēcū diā debuit
hīe **J**oseph. sed nō curauit. imo regratū est
Exemplū habetis ne i electōe iuratorū
seu p sūū vel alioz q̄ habēt regere ciuitatē vel
p̄munitatē respiciatis parētes v^l amicos seu
p̄iā vilitatē. sed bonū p̄mune. **D**icatur d̄ il
los q̄ faciūt pcurāt regimen p amicos v^l se
manuteneāt in regimine zc. **P**ps noluit elige
re p sanguineū germanū suū. **E**t ista affectio
ne amicoz p̄dunt ciuitates. qz assumunt in
sufficiētes. **Q** q̄ p̄m̄ ē. **C**ōtra h̄ dicit apls
Dēs q̄ sua sunt q̄rūt. nō que **J**hu xpi p̄bil. ij
Dico quarto q̄ i eo fuit sancitas martyri
alis. **D**e q̄ dicit ecclia. **I**sti sunt sancti q̄ pro
dei amore minas hoīm p̄tēserunt. **S**ancti
martyres i regno celoz exultant cū angelis
Sancitas ḡ martyrial in h̄ s̄stitit p̄ manute
nētia p̄tūtū sancitatis honoris dei effunde
re sanguine suū. **I**stā habuit. b. **M**atthias.
Dicatur quomō post xpi ascensionē sc̄i apo
stoli diuiserūt sibi mundū ad predicandū. b.
Petr⁹ iuit ad **A**ntiochiā. **A**ndreas a **ch**aiam
Johes a **sy**am. **J**acoby hyspaniā. **B**artholo
mē z **T**homas i **i**ndiā. **E**t. b. **M**atthias pre
dicauit i iudea. **R**ō. qz erat nobilis genere. z
iudei habebant ipm i reuerētia. **E**t q̄a erat
de magna scia. dabāt ei fidē in m̄. q̄ multi iu
deoz ex sua p̄dicatōe p̄uertebant ad xpm. p̄
pter qd̄ summ⁹ p̄tifer voluit eū occidere. et
ne diceret q̄ ex inuidia euz occidisset. noluit
ipm statim occidere. sed disputare eū eo de
mysterio trinitatis. **D**i **M**atthias predicat
tres deos. **V**erbu **D**eut. vij. **A**udi isrl. de⁹ tu⁹
v⁹ zc. **R**ūdit **M**atthias. q̄ ipse solū p̄dica
bar vñū deū. sed ille vñ⁹ de⁹ ē tres p̄sone. p̄z. fili
us. sp̄s sc̄s. **N**ō em̄ i deo accipiūt p̄sone sic
i nobis. nec itelligat. q̄ tres p̄sone diuie sint
v^l tres reges. sed sic i sole ē p̄z. fill⁹ z sp̄s sc̄s.
Nūqd̄ de⁹ maior p̄tūt. q̄ sol. **J**ō d̄. **I**n so
le posuit tabernaculū. i. similitudinē. **S**ecdo d̄
xpo q̄ ē de⁹. et bō. **C**ōtra. qz dicit scriptura.
Audi p̄s me⁹ z p̄testabor tē. isrl. si me audie
ris nō erit i te de⁹ recēs. neqz adorabis deum
alienū. **R**ūdit. q̄ xps ē v⁹ de⁹ etern⁹. sed bō
recēs. v^l fill⁹ reg⁹. incipit eē nou⁹ miles. licz sit
xxx. annoz q̄ sit miles. sed non incipit eē no
uus fill⁹ reg⁹. **T**ercio d̄ xpi passioē. **S**i erat
de⁹ qd̄ ḡ optebat ipm mori. qz frustra sit p̄ plu

ra qd̄ pōt fieri per pauciora. **R**ūsto. q̄ iste mo
dus fuit p̄ueniētor. p̄ n̄ra salute. **N**am si villa
obligat regi sub pena mortis soluere mille mi
lia florenoz nō pōt soluere cētū. si aliq̄s soluit
p̄ eis. ipsi enā dēt mortē zc. **S**ic totū gen⁹ hu
manū erat sniatū ad mortē. v^l q̄ solueret dō
zc. z null⁹ hō sufficiens erat ad soluedū. n̄ xps
nisi fuisset de⁹. **Q**uarto disputabant d̄ sacro
altar⁹. vbi adorāt de⁹ v^l antiq̄⁹ i archa **M**oy
si. **Q**uito de circūcisione. z p̄m⁹ fuit abrahā. z
vltim⁹ debuit eē xps. **G**en. xvij. diē hystoria.
q̄ facta ē lōga disputatio int̄ summū p̄tiferē
z ipm. **I**psē hō p̄ legēz. p̄phas ostēdebat māi
festē de q̄ erāt. p̄pter qd̄ p̄tifer tāqz in blasphemā
p̄tulit eū sniam. **D**icat et⁹ martyriū.

De sancto **T**homa de aquino.

A **P**recedebat me
ista sapia. **V**erbu istud h̄z origina
lit in li. **S**ap. vij. z recitatū ē statū
i epla p̄nt̄ solēnitat⁹. **N**ā scit. q̄ hodie in n̄ra
sc̄tā religione ordinis frat̄z p̄dicatoz p̄ totū
mūdū fit festū illi⁹ sc̄tissimi p̄fessoris. z gliosif
simi doctoris. b. **T**home de aq̄no. **I**ta etiā d̄
eo ē s̄mo n̄r⁹ de e⁹ vita. sc̄itate zc. z poteri
m⁹ recipe exēplaz doctrinas ad gubernandū
vitā n̄raz. **S**alutē h̄go **M**aria zc. **V**erbu p̄
positū. i. p̄sona. b. **T**home vult dicere. **A**n̄ce
debat merē. **N**ō ist⁹ d̄bbū indiget declaratō
ne. z sic declarādo it̄rabo mat̄riā quā volo p̄
dicare. **P**ro e⁹ declaratōe recipio tanqz p̄ re
gula generalī sc̄tā theologia. quā regulā de
us suauit̄ p̄ticitauit. **A**b initio h̄m̄ diuis⁹
mō. q̄n vult mittere aliquem sc̄m̄ p̄ generalē
mūdi illuminatōe seu reformatōe p̄fuevit di
uina p̄uidētia ipm sc̄m̄ p̄mo ostēdere. vel p̄
p̄bū p̄phicū. vel p̄ signū vniuersalit̄ cognitū.
Doc pōt statū declarari i q̄libet statu mōdi si
ue lege nature. sc̄pture z ḡre. **P**rimo p̄z pre
dicta reglā i statu siue lege nature. **D**i aut̄ leg
nate qz tūc gētes gubernabāt se solo intellectu
nate. **N**ō em̄ habebāt legē sc̄ptā. nec libros
nec mḡros. seu doctores. z durauit illud tps
ab **A**dā vsqz ad moysen. z trāsact⁹ millēz q̄n
gēz. annis. z cū multiplicarēt p̄ctā i terra. de⁹
voluit mittere vñū hoīez ad illuminādū z re
formādū mōm. s. noe. q̄ cētū annis p̄dicauit
p̄niam. rādū durauit etiā fabricatio arche. p̄
dicabat v^l p̄uertēret. qz diluuiū instabat. **E**t
tanta erat malicia p̄ctōz in mūdū. qz infra cē
tum annos nō p̄uertit. nisi. vij. personas. sc̄z
vxoem suam z tres filios. et vxoem filioz suū.

De sancto Thoma de aquino

Tamē anteq̄ de ip̄m mitteret: oñderat ip̄m
 verbo p̄phético dicēte p̄re ip̄s. **H**oc i nomis
 impositōe: dicēs. **U**ste vocabit̄ hoc iste con/
 solabit̄ nos ab operibz laboribz manū nō
 strarū in terra cui maledixit dñs. **Gen. v.** Et
 iudei q̄ solū vadūt ad l̄ram, exponūt istā con/
 solatōem fuisse: q̄ p̄mo hoc inuenit q̄ terra
 coleret animalibz arando: q̄ añ cum manibz
 p̄p̄is colebant terrā. **E**t iste est intellect⁹ l̄ra
Ulis. **S**ed alii speculādo intellect⁹ sp̄ialis ē q̄
 hoc consolaretur eos. s. dupliciter. **P**rimo p̄
 dicādo spaciū penitētie centū annis ex parte
 dei. **S**ecūdo p̄mittēdo veniā de peccat⁹ cer/
 titudinaliter si vellent cōuerti. istā practicā
Seruauit deus. **S**ecūdo hec regula patet in
 lege scripta. que incepit r̄pe **M**oyse. qñ deus
 in scriptis dedit legem s̄m quā homines vi/
 uerēt: q̄ lex nature nō sufficiebat. **D**e deo de/
 scendit de in monte synai: z dedit in scriptis
 q̄quid facturi eēnt. **T**ūc em̄ misit **M**oyse
 q̄ ostēdit nō verbo p̄phético. sed signo diuini
 nō. **D**icit m̄gr̄ hystoriarū etiā **J**oseph⁹ q̄ cū
Moyse eēt puer pulcerrimus. z fuisset p̄fi/
 liā **P**haraonis in filiū adoptatus. et p̄cissit
 coronā de capite **P**haraonis regis. dixerūt
 sapiētes **P**haraonis. **D**ñe moriatur iste pu/
 er. qm̄ hoc est signū q̄ iste puer debet vos de/
 struere regnū vestrū. **A**lii autē volētes ip̄m a
 morte defendere: dixerūt factum fuisse ex ig/
 norātiā puericia. **E**t ad hoc p̄bandū z expe/
 riendū. posuerunt i manu sua vnā prunā de
 igne. i. carbonē ignitū quā immediate misit i
 ore. **D**e deo fuit innocēs iudicatus. z sic euasit
 mortē. **N**ō qñ de⁹ voluit ip̄m mittere. excusa/
 bat se di. **D**ñe nō sum eloq̄ns ab heri et nudi/
 uster. q̄ impeditiōis z tardiois lingue sum.
Exo. iij. **D**icit h̄ glose q̄ ex illo carbone igni/
 fo vel pruna quā apposuit ori nō fuit eloq̄ns.
Sed ista depositio corone fuit signū diuini
 scz q̄ ipse **M**oyse eēt destructōr **P**haraonis
 z regni sui. z reformator ppli israel. **P**runa ig/
 nis significabat legem dei quā de⁹ i forma ig/
 nis sibi tradidit. z moyses ore suo plo expo/
 suit z publicauit. **E**cce quō de p̄mo dedit si/
 gnū añz fieret factū. **T**ercio p̄t̄ p̄ctica dicte
 regule in lege q̄re in qua de⁹ ordinauit mitte/
 re **J**ohem baptistā. s̄t oēs crederēt p̄ illū **J**o.
i. **E**t iā ip̄m p̄mōstrauit verbo p̄phético. p̄ an/
 gelū dicentē. **D**ixerit magn⁹ corā dño. vinū
 z sicerā nō bibet. z sp̄sctō replebit̄ adhuc in
 vtero m̄ris sue. z multos filios israel p̄uertet
 ad dñm deū ip̄s. **L**u. i. **I**tē signo diuino. qñ

Sigo **M**aria p̄ceptōem filij dei venit ad ely/
 sabeth. **J**ohes exultauit in vtero m̄ris. **D**e q̄
 dicit. s. **T**ho. in. iij. sen. di. vi. q. i. ar. j. q. j. et. ij.
Quis liberi arbitrij fuit accelerat⁹ i **J**ohē la/
 lutando xpm̄ exultādo in vtero m̄ris. **N**ō di/
 cit **E**ly sabeth. **E**t q̄ facta ē vox salutatiois tue
 i auribz meis. exultauit infans i gaudio i vte/
 ro meo. **N**ō ad p̄positū videndū ē z sciendū.
Q de⁹ ad illuminādū z reformādū mūdū mi/
 sit. b. **T**homas q̄ ex sua vita sc̄rāz scia clara. to/
 tū mūdū illuminauit. **E**t nunq̄d iā añ eū mi/
 sit de⁹ doctores sc̄rōs. s. **R**emigiū. **H**ylarium
Hieronymū. **E**lyfosto m̄rū. q̄re ḡ iste fuit
 missus singulariter ad illuminādū. zc. **P**ro/
 r̄fusione nota. q̄ doctores theologi sunt i tri/
 plici gradu. **A**lii doctores fuerūt q̄ habuerūt
 de se magnāz altā auctē. sed nō habuerūt cla/
 ritatē. vt sc̄i apl̄z euāgelistez doctores q̄ sūt
 antiq̄. q̄ ex sc̄ritate vite habuerūt magnā au/
 ctoritātē. sic l̄ra regis vel pape ex sigillo aucto/
 rizat. sed nō habuerūt claritatē. s̄mo ad intel/
 ligēdū eos sūt necessarie glose. z postille. **I**tem
 q̄ de libris eoz heretici recipiūt auctēs z ar/
 gumēta ad defendendū hereses suas. sic nos
 ad defendendū fidē catholicā. **S**c̄rōs grad⁹
 doctoz fuit aliquoz doctoz. q̄ postq̄z habu/
 erūt magnā claritatē. q̄ clare i libris suis po/
 suerūt sciam p̄ distinctōes. argumēta. z rōes.
 sed nō habuerūt auctē. s. ex defectu sigilli bo/
 ne vite. z deuotōis. nec sunt canonisati. sed ali/
 qui eoz fuerūt boni socij. **T**ercio grad⁹ docto/
 rū fuit illoz q̄ habuerūt auctē claritatē. **I**n
 h̄tercio gradu ē solus. b. **T**homas q̄ habz p̄/
 dicta duo. s. auctē claritatē. **A**uctē em̄ habz
 ex sua sanctissimā vita miracul̄ approbata. et
 ex canonizatōe. q̄ ecclia catholica vidēs tot
 miracula. z libros suos catholicos. cano/
 nizauit eū. **S**c̄do hz claritatē. q̄ simplex
 grāmatic⁹. z p̄s. p̄ se pōt suā doctrinā stude/
 rez intelligere. **C**lar⁹ em̄ fuit. q̄ multas q̄sti/
 ones q̄s **A**ug. z **H**ierony. vident̄ discordare
 z cordauit. **P**atet ergo q̄. b. **T**homas fuit
 sp̄aliter a deo missus p̄ mundi vniuersali il/
 luminatōe. ex sua clara scia. **N**ō est inuētus
 filius illi. s. in glia. qui in sua doctrina h̄et si/
 mul tantā auctoritatē claritatē. ita q̄ **T**ho/
 misse p̄nt r̄ndere ad oēm questionē. **S**z añ
 q̄ ip̄m de⁹ mitteret. voluit fuare regulā p̄di/
 ctā ip̄m demonstrādo verbo p̄phético. vt **J**ohā/
 nem baptistā. **E**t signo diuino vt **M**oyse.
Pro primo dicatur quomodo ille sanct⁹ be/
 remitar valde famosus venit ad matrē beati

Thome comitissam q̄ se guldā ignorabat eē
 dicēs s̄bū p̄pheticū. **Baude** d̄na theodora qz
 p̄cipiesz paries filiusz **Thomas** vocabit. i.
 abyssus ex p̄fūditate scie. nomē ei? **Dic** erit
 magn? i toto orbe i vitaz scia/eritqz frater or
 dinis p̄dicatoz. **Recte** sicut **Gabriel** saluta
 uit matrē dei. **Et sic** q̄go **Maria** p̄salutatioz
 flexis genibus dixit. **Ecce** ancilla d̄niz. **Ma**
 rī. b. **Thome** dixit. **Faci**at de me z meis
 d̄ns qd̄ placitū ē i sua volūtate. **Itē** ostendit
 eū p̄ signū diuinale. **vt** **Moyse**. **Hā** q̄n fuit
 nar? z vni? eēt anni etatis z nutrit? m̄ morez
 vellet ip̄m abluere z denudasset eū in manu
 sua inuenit cartā angelicā salutatioem solum
 p̄tinentē z nūq̄ fuit scitū vñ illā cartā habu
 it. intellexit ei? m̄. q̄ multum erat sp̄sialis. qz
 sibi fuit missa a s̄gine **Maria**. **Magnū** si
 gnū fuit scie suē saluatiōis. **cu?** fundamē
 tum est filij dei incarnatio. **Patz** regula. **Nō**
 de scientia sua loquens thema dicit. **Ante**
 debat me. s. p̄ verbū p̄phetales signū diuinale.
Ita ē sapiētia quā habuit p̄ mūdi illumina
 tiōnez reformatōe. nūc patet thema. **Quat**
 tuoz sunt signa seu effect? p̄ri? vere sapiētie. q̄
 oia fuerūt i beato **Thoma**.
Primū ē de fine ordinare
Secūm ē offensam z scandalū cauere.
Tercū est p̄fecte docere.
Quartū ē p̄seuerāter oia p̄plere.
Oia ista signa siue effect? fuerūt p̄fecte in. b.
Thoma p̄ter qd̄ p̄ōe dicere. **Ante**debat me
 istaz. **Dico** p̄mo qz p̄mū signū sapie ē de
 fine ordinare. s. vitā suāz ea q̄ habz facere ad
 finē debitū. **Si** em̄ vis cognoscere an religi
 osus. cleric? vel laic? sit sapiēs. attēde si ordi
 nat vitā suā ad finē z ea q̄ habet facere. s. si
 seruat religionēz. **Si** sic sapiēs est. als? stul
 tus est. **Hā** fecit de? rationalē creaturā. **vt** sū
 mū bonū intelligeret. **Itelligēdo** amaret. **amā**
do possideret. **possidēdo** frueret. **vt** dicit ma
 gister in. ij. sniarum. **dist. ij.** **Nō** ergo est finis
 bonis in hoc mūdo p̄gregare magnas di
 uitias. honores. dignitates aut delicias. **sed**
 vt hic mereatur vt paradisum possideat. q̄a nō
 habent? hic manentē ciuitatē sed futurā in q̄
 rimus. **ad** **Heb. 2. vlt.** **Qui** ergo taliter ordi
 nat vitā suā vt ad illū finē attingat sapiens
 ē. **Sicut** em̄ bon? patron? q̄ contra vndas
 maris fortunam. ventumz pericula nauē gu
 bernat ad bonū portū p̄ducit sapiens ē. sic
 etiam qui in mari magno hui? mūdi s̄ p̄spe
 ritatem vel aduersitatē scit vitā ordinare vt

finaliter ad portū paradisi p̄ueniat. sapiens est.
Hoc nō solū theologi dicunt. sed etiā p̄hidi
 cētes. **Sapiētis** ē ordinare. j. metha. s. vitāz
 suā ad debitū finē. **Hō** videam? quō. b. **tho**
mas habuit istū effectū vel sapientie signum.
Dicat hic quō q̄n fuit q̄nqz annoz mater re
 cordans de verbis sancti heremite. ip̄m tra
 didit l̄fis imbuendū z infra q̄nqz annos tū
 p̄fecit qz fuit magn? grāmaticus logic? z p̄hs
 ita qz in duodecimo anno etatis sue non ha
 bebat parē in studio. z iā tunc fecit fallacias.
q̄ dicunt sancti **Thome**. **Ecce** qualiter sciuit
 ordinare vitā suā ad finē studij q̄ est sciaz ha
 bere. **Et** isto fine patres mittūt filios ad stu
 dium. non aut ad faciendū ribaldrias. ad di
 scendū artē dimicatoriāz s̄ilia. **Inuenis** em̄
 q̄vult h̄ se sciam debet eē attē? circa studiu.
 z deuot? erga deum. **Talis** fuit. b. **Thomas**
Legit qz q̄n debebat se ponere ad studendū.
 p̄mo orabat dicēs. **Declinate** a me maligni.
 z scrutabor mādata dei mei. **Versus.** **Emi**
 te sp̄m tuū z creabunt. z renouabis faciē ter
 re. **Dio.** **De** q̄ corda fidelīū sanctis sp̄s illu
 stratōe docuisti. da nobis in eodē sp̄u recta
 sapere. **Quā** cū semel disputaret multū acute
 z curialiter. z quidā deuot? religiosus ip̄suz
 audiret p̄templādo ip̄m z admirās de tanta
 sapiētia in puero tā paruo. subito vidit radi
 os splendoris ab ei? facie p̄cedere. z totū mū
 dū illuminare. ostēdēs in hoc de? qd̄ attēde
 bat de eo facere. **Quā** aut voluit studere theo
 logiā. quesitū vbi meli? legebat. et inuenit qz
 in p̄uentu p̄dicatoz. **Ideo** cogitauit intrare
 ordinē p̄dicatoz. z secrete venit ad portē con
 uent? neapolitani. aperiens ei suū desiderū
 asserēs qz de scia quā de? sibi dederat volebat
 deo fuisse. primo. qz ista sancta religio ad h̄
 est instituta. **Alique** religiones sunt soluz vi
 te p̄templatiue. aliq̄ solū vite actiue. sed ista
 vtrūqz p̄phendit. **Est** em̄ p̄templatiua in stu
 dēdoz orādo. z actiua p̄dicādo. **In** p̄dicatō
 ne em̄ p̄plēt opa misericōdie. qz ibi captiui demo
 nū p̄tritione redimunt. **Esuriētēs** s̄bo diui
 no pascunt. infirmi ex p̄ctis visitant. nudi s̄
 tubio induunt. sic de alijs. **Prior** vero letus
 ex vna parte de tāto puero. et ex alia parte ti
 mēs comitē. dicit puero. **vt** haberet licētiaz
 a parentibz. **Qui** r̄ndit qz hoies mundiales z
 carnales nō p̄cipiūt negocia dei. sed qz ip̄e re
 quirebat eū. qz ip̄m recipet ad ordinē anteq̄
 p̄ aliquē impediret. qz facta sp̄salia ante de
 bent eē facta q̄z dicta. p̄t qd̄ p̄or ip̄m recepit.

De sancto Thoma de aquino

Ecce quō ordinavit vitā suā ad finem dei
nō ad spalia. s. ad honores. dignitates. platio
nes. vt faciūt multi. **Nō p̄t dicere vt Salo
mō. postq̄ dedit illi de^s sapiam. Optauit da
tus ē mihi sensus. s. ad intelligēdū phiam. et
venit i me spūs sapie. s. theologie. et p̄posui illā
regnis. i. dñis spaliū. et sedibz. i. platonibz ec
cliaisticis. et iustias nihil eē dici in op̄atōe il
li. **Sap. viij. Sapiam quā habebat nō attri
buebat sibi nec ingenio p̄prio. sed spūi sancto.
Ipsemet dixit socio suo secretez papa refert
in canonizatōe. q̄ p̄ habuit sciam suā a deo
infundēdo. q̄ ab ingenio p̄prio studēdo. **Di
co scdo q̄ scdm signū seu effectū sapiētis est ca
uere offensam. s. vitare pctā. als non eēt sapi
ens. q̄ sapiētia et peccata nō sunt simul. nec
p̄t simul stare. **Sed scia et peccata possunt
simul stare. q̄ multi sunt magni magistri et
doctores. qui tamē sunt magni peccatores.
supbi. auari. luxuriosi. **Nō apls. Scia inflat
j. Loz. viij. Sapiētia aut. i. lapida sciētia.
Sapia em̄ doctrine p̄m nomē e^s est. et nō in
multis ē manifesta. **Eccī. vi. Talis sapia non
stat simul cū peccatis. nec simul stāt albūz ni
grū. calidūz frigidū. **Auctas de hoc. In ma
liuolā aiām. s. superbiāz inuidiā. iracundam et
maliciosam. nō intrabit sapia. Sicut in spe
culo maculoso nō intrat imago. sic nec i aiā
maculata intrabit sapia. licet sciētia possz in
trare. nec habitabit in corpe subdito pctis. s.
luxurie. gula. accidie. vt dī. **Sap. i. Dical hic
quō. b. Thomas vitauit non solum peccata
q̄ nūq̄ peccauit mortaliter. sed etiā vitabat
illa que p̄t virtutes impedire. Postq̄ em̄ fu
it ordinē ingressus. et fama fuit diuulgata de
ei^s ingressu. Aliq̄ dixerunt. **Hodo exaltabit
ordo p̄dicatoz q̄ tūc nouiter inceperat. Aliq̄
dicebāt q̄ fuit op̄ dñi. Aliq̄ admirabāt quō
tam nobilis puer et famosus in scia potuit in
trare ordinē pauperū mendicātium. **Pater
ho eius patienter sustinuit. recordans de ver
bis heremite. **Pater ho ei^s videt iā mortuus
fuisse. sed frēs ei^s carnales impatiēter recepe
rūt q̄n̄ audierūt. **Erāt em̄ in curia impato
ris Frederici. q̄ audietes q̄ frater eozū fact^s
fuerat p̄dicator. dixerūt vt p̄muniter dicunt
hoies mundaniz carnales. **Si frater noster
voluisset eē cleric^s potuisset ep̄ari. vel si mōa
cb^s alby vel niger. fuisset magn^s clericus. et p̄
abbas. et q̄nq̄ misissem^s ad eum. sed q̄ sit pau
per medicās in vituperiūz dedec^s oim nostz.
hoc nō placet nobis. q̄ nō intelligebant ope**************************

ra dei. **Et obtēta licētia ab ipatore. venit ad
fratrē eoz vt ipm extraheret de ordine. quez
in uenerūt extra p̄uentū cū quattuor fratribz
ipm comitātibz. et receperūt eū volētes eū ex
poliare habitu. sed nō potuerūt. et tanq̄ ca
ptū duxerūt eū ad castz. et miserūt eū in qua
dā turri. p̄mittentes sibi honores et bona spa
lia si uellet habitū deponere et ordini renūcia
re. sed nihil p̄fecerūt. **Et tenuerūt ipm captū
in dicta turri duobz annis. nō tamē fuit ocio
sus. immo p̄tinue studebat ac si fuisset in stu
dio. immo p̄ habebat em̄ vnū mḡm. s. illū
q̄ docuit aplos rudes in die penthecostes. s.
sp̄m sc̄m. q̄ secrete docebat eū. et in dicta ca
mera f̄uabat suū ordinē. **Vidētes frēs q̄
ipm nō poterāt sic a bono incepto retrahere.
cogitauerūt p̄ mulierē ipm inclinare. cū tūc
fuisset iuuenis. xv. vel. xvj. annoz. dixerunt.
**Iste nō ē sanctioz. Adā. nec fortioz. **Samsō
ne. **Dauid. **vl. **Salomone. q̄ introduxerūt do
micellā pulerā. p̄mittētes ei q̄ si posset ipsuz
Thomā inclinare. q̄ sibi donaria darēt satis
magna. q̄ reputauit sibi ad magnū honore. p̄
pter qd̄ ipsa ornauit se ad oñdendū uaitates.
**Que intrās camerā ipm dulciter salutauit.
**Qui tāq̄ ignorās. nō statiz cognouit malici
am dicte domicelle. **Que posuit se cū eo i ver
bis. **Deinde recepit man^s di. **Quō est frigi
dus. ponatis man^s i sinu meo. **Nota bñ legē
dā. **Dical quō angeli dixerunt. **Ex pre dei te
cingim^s cingulo castitatis. qd̄ nullaten^s d̄ cete
ro dissolues. et ex hoc intm̄ fuit cast^s q̄ de cete
ro nō habuit mor^s in ill^s p̄tibz. **Sed lz eēt cer
tus de sua castitate et p̄ginitate. adhuc tū no
luit loq̄ secrete cū mulieribz. **Qd̄ exempluz
dat nobis q̄ sum^s incerti d̄ fortitudine. vt ca
ueam^s a familiaritatibz mulierū. qz serpit. **Et
m̄tē mulieres caueāt a familiaritatibz hoim
z. **Dical quō tūc fuit ordini restituz. et a fra
tribz cū magno gaudio suscept^s. vt ep̄s q̄n̄ re
dijt de exilio egypti. **Si ergo sapiētia ē vita
re peccata. **Et. b. Thomas ita vitauit pecca
ta vere fuit sapiēs. et p̄t dici de eo. **Loz sapi
ens et intelligibile abstinebit se a peccatis. et i
opibz iusticie successus. i. p̄fect^s vel augmētū
habebit. **Eccī. iij. **Dico tercio q̄ tercio li
gnū sapiētie ē docere p̄fecte. s. p̄bo et exemplo
scz p̄ doctrinā celestiale. verboz exemplo. s. p̄
vitā spūiale. hoc est docere p̄fecte. **Ratō. quia
pictor solo verbo nunq̄ faceret bonū disci
pū. **Ita p̄dicator est vt pictor. depingens
nobis ymaginē p̄t̄arcbaz. quādo p̄dicat de**

miseriordia. Et pphaz qñ pdicat d̄ deuoti
 onez aploz qñ de caritate. z sic d̄ alijs. d̄ pa/
 tencia qñ d̄ martyribz. zc. **S**z si solo p̄bo di
 cat nūq̄ faceret bonos discipulos. qz oportet
 vt ope etiā man⁹ apponat. vt ope adimpleat.
 qd̄ alijs suandū pdicat. **A**ls d̄ nob. **O**ribal
 dus iste tā bñ d̄. z male fac. zc. **I**o d̄ scriptu
 ra. **V**ir sapiēs plebē suā erudit. supple p̄bodo
 crimali z fruct⁹ sensus illi. s. qñ opa p̄cordāt
 cū doctrina in vita sp̄iali. fideles sunt. **E**ccl̄.
Dō de nullo alio sancto legit qd̄ in
 uenit de sancto Thoma. s. de ei⁹ vita sp̄iali et
 rapt⁹ contemplatōis. qd̄ est maxim⁹ i theologia
 qz ita rapiebat. z ita erat i sua ptate sicut i tua
 est claudere oculos vel apire. nec tūc vtebat
 sensibz corp̄alibz. **D**icatur h̄ de fistula in ti
 bia. eo qz nō mouebat de studio. z cū esset de
 licatissim⁹ timebat. qz medici cum cauterijs
 ignis dabāt sibi medicinā sine curā. **D**icatur
 quōd p̄ mediā horā añ fuit ita rapt⁹ qz non sen
 sit cauteria. **M**te de candela accensa q̄ cō
 buisit sibi digitos. z nihil sensit cū legeret li
 brum Boetij difficilē z ingeniosum. **M**tez qñ
 ad p̄ces sororis sue iuit ad eius castrū. z in ca
 mera fuit rapt⁹ in contemplatōe. qz soror credi
 dit ipm̄ fuisse mortuū. qz nō rñdebat sibi. z so
 roz incepit clamare. s. socius fecit eam tace
 re. dicens sibi suā p̄suetudinem. z ip̄o dimisso
 fuerūt ad prandij. z sic fuit rapt⁹ p̄ tres dies
 vt paul⁹ sine cibo z potu. z tertia die dixit soci
 us. **N**oc nimis durat. **E**t ip̄e cum sorore cla
 mando. **D**agister thoma. z tangētes redire
 erunt eū ad se. **Q**uibz dixit. **P**arcat vob̄ dens
 tam bonū prandij mibi abstulistis. zc. **E**cce
 ista erat ei⁹ sp̄ialitas vite. **M**te qñ orabat i ec
 clesia. z fr̄s aliquoties obseruabāt eū. vide
 bant ipm̄ a terra eleuatū ex seruoze sp̄is qui
 ad se traherat corp⁹. z de nob̄ miseris ē oppo
 situm. qz pond⁹ corp̄is trahit ad se sp̄itū ad
 cogitandū de coq̄na seu taberna. n̄ possum⁹
 orare quādo deberem⁹. zc. **I**o d̄ scriptura.
Corp⁹ qd̄ corrumpit. aggrauat aiām. z terre
 na inhabitatio depmit sensum. multa cogitā
 tem. **S**ap. i. **M**erū est in nob̄. s. nō in beato
 thoma. amo corp⁹ sequebat aiām. **M**te vt pos
 set legere. dictare. disputare. z pdicare. vita
 bat colloq̄a hoim̄. s. de de alio mūdo mitte
 bat sibi cū quibz loqueret. vel sc̄tōs d̄ paradiso.
 vel angelos. vel aias de purgatorio. vt eas su
 is orōnibz iuuaret. z sic solabat. **Q**ui em̄ di
 mittit p̄ deos solatōes mūdanas. de dat sibi
 solationes celestes. **D**icatur de mḡo roma

no quē ip̄e dimiserat parisi⁹ vt regeret scolaf
 suas qñ iuit neapolim. **Q**ui mortuus fuerat
 nesciente sancto Thoma. **E**t cū oraret appa
 ruit sibi aia ei⁹ dicens. qz fuerat q̄ndeci dieb⁹ i
 purgatorio p̄pter negligentia quā habuit in
 quadā manumissoria sibi ab ep̄o commissā.
Dicatur hic d̄ manumissores z heredes. q̄ non
 solū sunt negligētes. imo sunt bona defūcto
 rū occupātes z retinētes. **A**q̄ beat⁹ Thomas
 quesituit multa dubia. s. de statu suo. de vita.
 de sc̄ia. si placebat deo. **R**ndit qz sic qz p̄tinua
 ret. qz magna glā erat sibi parata. **A**ltas ali
 as questiones fec̄ sibi. z ad om̄s rñdit. s. mo
 do nō est curandū. **D**icatur de sorore sua defū
 cta. z missa in purgatorio ex vanis ornamen
 tis z picturis. quō sibi apparuit petens ab eo
 suffragia. **Q**ue ab eo adiuuata. itez apparuit
 sibi cum de purgatorio ad paradysum euolarz
 sibi regratiando. **Q**ui etiā quesituit ab ea de
 sua vitaz statu si placebat deo. **N**ota in q̄ du
 bio viuebat sancti. **E**t q̄to magis nos q̄ su
 mus pctōres. **R**ndit sibi qz multū. **M**tem cuz
 semel oraret p̄ fratre suo ab impatore interfe
 cto p̄ defensione ecclie. **A**pparuit sibi angel⁹
 dei cum libro. **E**t in vna pte erant sc̄pta no
 mina p̄fessorz de l̄sa lazurina. z in alia nomia
 martyz de l̄sis aureis. vbi inuenit scriptum
 nomen fr̄is sui. **P**ater de eius vita sp̄itualī
Dodo videndū est de eius celesti doctrina
Qui cū volebat disputare. scribere. vt dicta
 re. recurrebat ad orōem. **I**dem qñ sibi dubia
 occurrebat. z statim vel ab angelo. vel apl̄is
 petro z paulo z visibiler apparētibz de du
 b̄ijs certificabat. **E**cce quales mḡos habe
 bat. imo semel apparuit sibi virgo maria cuz
 filio in brachijs que ait filio. **F**ili declarētis
 sibi h̄ dubiū. **M**te cū scripsisset sup materia
 accidentiū sacramēti altaris. que est materia
 valde subtilis. in quo illa accidentia existunt
 subiectiue. posuit se in extremis altaris orās
 zc. **D**ixit sibi crucifixus. **B**ū scripsisti de me
 Thoma. **E**cce sua doctrina approbata a pa
 pa Jhu. quā q̄ recipies p̄ tuo labore mercedē.
Quid respondisses tu. **D**ñe qz sim episcopus
 vel cardinalis. s. beat⁹ Thomas rñdit. **D**ñe
 nō aliā mercedē recipiā nisi teipm̄. **E**t qz xp̄s
 fecit mentionem de mercede. innuebatur de
 eius obitu. p̄ in quo. **E**t tunc beat⁹ Thomas
 scribebat vltimā p̄te in qua tractabat de pdi
 cta materia accidentiū quam nō p̄fec̄ morte
 puentus. **I**dem de officio corp̄is xp̄i qd̄ de
 mandato dñi pape ordinauit. **Q**uo cōpleto

De sancto gregorio

libz sup altare posuit /z ipso orate xps in for-
ma pueri sup libz se posuit dices / q illa ordi-
natio erat sancta z bona / qtu intellectus hna-
nus posset pphendere / Ergo de ei doctrina
dubitari na dz / qz n solu a vicario xpi / s etiaz
ab ipso dno Jhu xpo approbata fuit / Jo libri
ei sunt ita p mudu multiplicati / Jo de ipso
cantat bodie / Ipse taqz imbres mittet eloqa
sapie sue / qtu ad doctrina spuale / Ipse palaz
faciet disciplina doctrine sue / z h qtu ad vi-
tam spuale / collaudabunt multi sapiam eius / z
vsqz in seclm no delectibit / **Eccl. xxxix. Dico**
qto q qtu signu sapie est p seuerat coplere.
Signu sapie est bn incipe / z melius pteuare
s3 optime finire z pficere / Na no reputaret sa-
piens q tpe indulgentiaz vadit roma cu ma-
gno labore z picul p indulgentis lucradis / z
qu esset iuxta portale ciuitatis rome rediret
absqz h q no visitauerit sanctuaria / nec tra-
uerit roma cu tot expensas fecerit / z nullam in-
dulgencia lucrata fuerit / qz no dat nisi intraci-
bus / Sic z d mult q incipiunt pegrinatione
z via bone vite / qz religiosi qz clerici qz laici
incipiunt bn / s3 anteqz sint ad portu paradisi que e
mors redeunt retro p pcta / zc / Joz oportet p-
ficere z oia coplere / Un auctas / Sapia vin-
cit malicia / Ro. Attingit em a fine vsqz ad fi-
nem fortit / z disponit oia suauit / Nota p n-
sione duos fines in bona vita / s deliberatois
sive intencionalis executionis sive tempale / qa
vt dt phs / q p mu in intencione / est vltimum i
executioe / z e conuerso / Finis intencionalis e vt
bona q facit fiat p dei honore z aie saluatioe /
z duratio bone vite dz attingere a fine inten-
tionis vsqz ad fine tpalis executionis / Sicut
fecit beatus Thomas / q sp seuerant in bona
vita ppter honore dei / nihil facies ex vana gla-
ria vel hypocrisia / q volens de ipm remunerare /
reuelauit sibi sine tpale / Dicat qu eundo ad
psilium declinauerit ad monasteriu fosse no-
ue / z cert de sua morte cu intrabat monaste-
rium dixit / Hec reges mea in seculum seculi
h habitabo qm elegi ea / Et qda cometa appa-
rui sup dictu monasteriu p tres dies an obi-
tum sci doctoris / Et aliq dicebat h signum
guerre / Aliq imo mortalitatu / Aliq imo ali-
cui magni pncipis mortis / S3 mortuo san-
cto doctore / stella no apparuit / In q patet q
venit ad associandu eu que admodu de stella
q associant reges orientis / Cu aut suprior di-
cti puer q erat cec audiret obitu sci doctoris /
venit ad stabulu vbi erat aial sancti doctoris

in quo equauerat / tunc illud crepuit qsi repa-
taret indignu aliu in eo equare / **Cum autem**
frater albertus de brixia oraret deu vt sibi fue-
laret gliam sancti Thome / apparuerunt sibi
due reuerende psone / vna in habitu epi / alia in
habitu pdicatoris / qz vn erat beatus Aug / al-
ter beatus Thomas / vt in .it. rnsorio dicitur /
gestans cum torque duplici / capta gemmis
ornata / cernitur ex monili fulgoris celici lux
emissa mundo diffundit / Augustinus fratri
sic loquitur / Thomas mihi par est in gloria
Verbi gra / h pstant mudicia / lapis pccolus
quem habebat in pectore significabat inten-
tionem sancta qua habuit / Stelle aut figura /
bant libros tractat / z replas septure quas se-
cerat / Torqs sunt due corone / vna doctora /
tus / alia pgnitatis / Habem q exempli perse-
ueradi i bona vita / Qui at adhuc no incepe-
rut / incipiunt dimittedo pcta / zc / Ecce qre vi-
cit beatus Thomas / Antecedebat me ista sa-
piencia / zc.

De sancto Gregorio Sermo

Beatus ille seruus

Bat. xviii. Sermo noster erit d
beato Gregorio / Pro declaratoe
h pbi optet scire p qd seruitijs spualibus crea-
tura pot psequi celestem beatitudinē / Pro
quo sciendu / q inuenit clare in sancta scrip-
tura q seruitiu dei spuale in h mudo habz tres
gradus seu differentias.

Primus est de vita actiua vel opatiua.

Secundus est de vita contemplatiua.

Tertius est de vita platiua

Isti tres gradus ponit a beato Augustino / q
dt. Triplex est genus vniuersi / actiuosum / oc-
iosum / z ex viroqz copositu / Et qn creata bn
fuit deo in h mudo in aliq gradu pdictoris /
qn morit sine dubio obrinebit bndictionem
sive beatitudinē paradisi / Et qz beatus gregorius
in his tribz gradibz diligens seruauit xpo in h
mudo / Jdo de eo dt thema. Beatus / suple. est
mo ille seruus / s. beatus Gregorius / **Dico primo**
q pm gradus seruiendi deo est in vita actiua /
que est facere opa psciuosa / z vitia proximo
amore sui z dei / Et ad hec opa exerceda con-
currunt qctnor cause / Prima est efficiens q est
deus / z libez arbitriu hois / Materialis que est
exercere opa misericordie erga pimos / For-
malis po que dat rei pfectione / Et etiam fina-
lis est respectus dei / sive debita intentio / scilicet
cet q illa opera misericordie fiant amore dei /

Sermo

nō vane gl'e nō intēione pprie vtilitatē n̄ lau
 dis. zc. s. solo respectu dei fieri dñt. **S**pēs ei
 bonitatis v̄l malicie in actibz moralibz sumi
 tur ex fine. vt dicit sanctus **T**ho. p̄ma sc̄de. q. xviij
 ar. iij. **S**ine illa opa sint corpalia. vt puta qz
 respiciūt vtilitatē corpis. sine sint spūalia. oīa
 talia meritoria sunt. **A**d vtilitatē em̄ corpis
 sunt opa mie corpalia. vt esurientē pascendo.
 sitientē potādo. nudū vestiendo. pegrinū ho
 spitādo. z sic de alijs. **I**n his em̄ opibz magis
 seruit hō deo q̄ primo. qz dicit p̄b̄. **P**ropt̄ qd
 vnū qd̄qz talez illd̄ magis. **S**i vos seruitis pri
 mo p̄pter deū. s̄ magis seruitis deo. z x̄ps reci
 pit in p̄sona sua tale seruitiū. **E**suritū z dedi
 cio p̄sonis opa mie faciētibz. **E**suritū pau
 perū z deditis ei comedere. sed ego esuritū. qz
 qd̄qz vni ex mimis meis fecistis. mibi fecistis
Mat. xxv. **I**ta qz ip̄e recipit seruitiū illd̄ in
 p̄sona sua. **I**dē d̄ opibz mie spūalibz vite acti
 ue. que exercētur erga aīas primoz. q̄ sūt me
 liora q̄ corpalia. qz aīa est melior corpe. vt p̄
 dicare verbū dei. dare p̄siliū in dubijs p̄rio.
 corrigere errātes dulciter z charitative. **C**o
 solari tristē. supportare tediosos. vir vxorem.
 z ecōuerso. socii sociū. religiosus religiosum.
 vicini vicini zc. **R**emittere iniurias inimicū
 p̄pter deum. **R**ogare. p̄ primis si sunt i bono
 statu. vt p̄seruent. als vt ad bonū statū redū
 cant. **I**sta est vita actiua spūalis seruēdo vt
 dicitur est. **D**e ista vita dicit scriptura. **V**os in li
 bertate vocati estis fr̄es. **H**ōz in libertate li
 beri arbitriū qd̄ nō cogit. em̄ ne libertatem i
 occasionē detis carnis. s̄ p̄ charitatē spūs f̄
 vite inuicē. ad Gal. v. **I**stud seruitiū vite
 actiue ita placet deo. qz ex isto hō p̄sequit eter
 nam beatitudinē si vultis scire. z itell̄igere q̄
 re. **A**udiatis pabolaz de nobili dño. q̄ hēbat
 filios z filias z multos seruitores. **Q**uibz dedit
 multas diuitias. **E**t mort̄ deo dē voluit ire
 in pegrinationē. z in suo recessu recōmisit fili
 os suos z filias seruitozibz suis. si aliq̄ indige
 rent. inuaret eos. z recessit z in pegrinatione
 morā fecit. **F**ilij autē z filie ex tā lōga p̄ris ab
 sentia. ex idigētia recurrerūt ad seruitores pa
 tris vt subuenirēt eis. **A**liq̄ dixerūt. nō curo.
Ego habeo filios z filias q̄bz optet me sub
 venire. **A**liq̄ autē amore p̄ris. puidebāt eis de
 oībz necessarijs. **T**andē venit p̄r. z filij dice
 rūt sibi quō sui se babuerāt erga eos. **P**r̄
 autē diues z nobilis retribuit seruitozibz suis
 q̄ passionē dederāt filijs. alios autē seruitores

q̄ noluerūt eis subuenire dure puniuit. **I**ste
 diues z nobilis dñs est x̄ps. diues. qz domini
 est terra z plenitudo eius zc. **Q**ui habz mul
 tos seruitores z mistros om̄es scz diuites. z
 multos filios z filias. s. om̄es xp̄ianos. s̄ ma
 xime z appropate paupes dicunt̄ ei filij. **I**ta
 dicit beatus **J**ohes. q̄ erat paup̄. dicens alijs pau
 peribz. **V**idete qualē charitatē dedit nob̄ de
 us vt filij dei noiemur z sim⁹. **J**oh. iij. **Q**ui
 in die ascētionis iuit in pegrinationē ad san
 ctuaria paradisi recedēdo de mūdo. ascēdit cor
 poraliter in celū. **H**ō quidā nobilis abijt i re
 gionē longinquā accipe sibi regnū. z reuertit̄
 ad iudiciū. z loquit̄ de se **L**u. xij. **F**ilij autē sui
 scz paupes indigētes recurrūt ad diuites. q̄
 bus p̄r̄ eoz dedit qd̄qz habuit. **N**on creditis
 vos diuites h̄re bona ex v̄ris laboribz. quia
 multi laborāt q̄ nihil lucrant. s̄ x̄ps dedit vo
 bis. **A**liq̄ autē nolūt eis subuenire. **A**liqui sic
 dñs ḡ veniet p̄r. s. ad iudiciū. retribuet illis q̄
 in opibus mie corpilibz vel spūalibz seruiert̄
 sibi. vt filijs suis collocando eos ad dexteraz
 vt saluent. alios autē ad sinistrā vt puniantur.
Ecce q̄re ex vita actiua p̄sequit̄ hō beatitu
 dinem. **U**n̄ ad **H**auctas. **B**eati serui illi. q̄s
 cū venerit dñs inuenerit vigilātes. i. diligen
 tes in exercitio vite actiue. **L**u. xij. **A**mē di
 co vobis. qz p̄cinget se. z faciet illos discūbe
 re. z transiens ministrabit illis. **I**bidē. **N**ota
 p̄cinget se. qz qui est p̄cinctus. h̄z simbrias
 restrictas. secus q̄ nō est p̄cinctus. **C**hristus in
 gl̄ia sue humanitatis nō est p̄cinctus. qz tantā
 gl̄iam habet quantā creatura p̄t h̄re. **S**ed
 p̄cinget se. s. dando gl̄iam alijs. qz licet posset
 dare gl̄iam infinitā. nō tamē dat p̄m̄ium ali
 cui creature nisi p̄m̄ meritū ei⁹. **E**t quia nul
 la creatura h̄z meritū infinitū. **N**ō p̄cinget se
 dando gl̄iam p̄m̄ mensurā meritoz. z ita ex
 ponit glosa. **I**deo dicit ap̄ls. **U**nusq̄sqz p̄ri
 am mercedē accipiet p̄m̄ suū laborē. **L**o. iij.
Secundo dicit. **E**t faciet illos discumbere.
 eo quia in vita actiua seruēdo laborarunt.
 correspondet eis quies que est in mensa pa
 radisi que est essentia diuina. **U**n̄ auctoritas
Vos estis q̄ p̄mansistis mecum in temptatio
 nibz meis. qz vita actiua multas temptatōes
 h̄z. tedia z impatiētias. **E**go dispono vob̄ vt
 edatis z bibatis sup̄ mensam meam in regno
 meo. **L**u. xij. **T**ertio dicit. z transiens mini
 strabit illis. **N**on dicit stans sed transiens. **H**o
 ra q̄nqz transit̄ in beatis. **P**rim⁹ est de fruitō
 ne diuinitatis transit̄. ostendens eis suā bu

De sancto gregorio

manitate et e converso. i. his obiectaliter consistit beatitudo. **Secundus** de intellectu per claram cognitionem. quia ibi consistit visio. transit in voluntatem per fruitionem et delectationem. **Tertius** transit ad oes. quia tanta est delectatio voluntatis quod operi praeipit in laudes. **Unde** dicit Augustinus. videbimus et amabimus et laudabimus. **Quartus** transit de gaudio. scilicet accidentaliter in gaudium. Gaudium est angelus dei super uno peccatore penitentiam agente. **Luci. xv.** **Quintus** transitus est per diem iudicii. quia gloria aie transibit in corpus. **Non** solum aie sunt gloria et corpora iacet in sepulchris incinerata. ut corpus beatorum petri et pauli et aliorum. **Sed** tunc gloria aie redundabit in corpus. quia non est gloria corporis alia a gloria aie nisi quia gloria aie redundabit in corpus. **In** laterna cristallina eadem lux est lumen et laterna. **Patet** ergo quod ex servitio vite actiue propter deum homo meretur beatitudinem. **In** ista vita actiua beatus Gregorius fuit deus. **Dicitur** ex eius legenda quod fuit de civitate rome ex nobili progenie romanorum. quod adolescentem in liberalibus artibus sufficienter instructum. **Tandem** mortuo patre remansit beres magnarum operum. et cogitavit expendere illas pecunias ad servitium dei in opibus misericordie. **Cogitavit** quod sui amicum suadebat sibi ducere uxorem. sed noluit. et omnes illas pecunias distribuit in operibus misericordie et spiritualibus. **Primo** quatuor sunt conditiones personarum que habent necessitatem corporalem. quibus subvenire est magna misericordia. **Primi** sunt captivi. et qui ad aliquid precipuum opus misericordie corporalis est redimere captivos. ut dicit sanctus Thomas. **iiij. scilicet. di. xv. q. ij. ar. iij.** ex his enim aia liberat. et **Secundi** sunt pauperes verecundi qui de prosperitate venerunt ad magnam pauperiam. qui ante morerent fame quam mendicare. **Istis** etiam subvenire est magna misericordia. **Tertii** sunt pupilli et orphani. et et his beatus Gregorius distribuit magnam partem hereditatis. **Secundo** in opibus misericordie spiritualibus. qui respiciunt animas. quia septem monasteria instituit. et modo reges non possunt facere unum sine adiutorio ecclesie. **Et** beatus Gregorius fecit septem. scilicet ordinis beati benedicti qui tunc incipiebat. et fundavit ad modum antiquorum vitando vanitates et superfluitates. **Si** ergo ex servitio vite actiue propter deum homo consequitur beatitudinem. **Et** beatus Gregorius in dicta vita fuit christo in mundo diligenter. quod dicemus de eo. **Beatus ille servus.** **Secundus gradus** scilicet vite contemplatiue est melior. qui est occupare se solum in opibus misericordie spiritualibus qui immediate respiciunt deum. **Ita** quod materiale. scilicet opera spiritualia et formale habitus vite contemplatiue solum respiciunt deum. ut

orare devote cum fervore spiritus certis horis diei et certis horis in nocte. cogitare de gloria paradisi. legere libros spirituales ut deus cognoscatur. audire missas. sermones. **Cogitare** iustitiam dei in penis damnatorum. **Contemplare** divinas providentias in mundi gubernatione. potentiam in mundi creatione. sapientiam in generalis iudicii ordinatione. **Istud** servitium desiderabat david dicens. **Servus tuus sum ego.** da mihi intellectum domine. scilicet ad contemplandum. quia contemplatio est actus intellectus. **Et** ista vita est melior quam vita actiua. **Ratio.** quia licet actiua faciat plura et fuit actiua propter miatur apud deum contemplatiua quam actiua. **Nota** ad hanc similitudinem in curia pape vel regis in qua sunt multi servitores. et multa officia. **Cubi**cularii autem serviunt solum in camera psonae regis vel pape. **Alii** autem serviunt extra ut coquarii et alii qui pro laborant et plura opera exercent. tamen plus premiant illi qui solum curant de pape persona et sunt cum eo in camera. **Dignum** quod est esse immediate cum papa vel rege. **Idem** de papa et rege. **Ihu** christo. cui palatium est ecclesia. **Contemplati**vi autem serviunt christo solum. **Acti**vi autem extra camera laborant. **Et** licet plura servitia faciant. tamen maius est meritum contemplationis. **Auctoritas** de beato. **Et** est scriptura allegorica. scilicet ecclesie ad romanos dicens. **Beati viri tui et beati servi tui** hi qui stant coram te spiritus. **Nota.** **Beati viri.** scilicet a parte scientie bone vite et moralitatis. quia viciosi non possunt esse contemplativi. **Et beati servi tui.** **Et** ostendit de quibus loquitur dicens. **Hi qui stant coram te semper.** scilicet contemplando. **Nota** semper. quia vita actiua finit in morte. **Contemplati**va non. imo in morte contemplativa crescit. **Iohannes** christus dicit. **Marta** quod dederat se vite actiue. et dixerat christo. **Domine** non est tibi curae quod soror mea reliquit me sola ministrare. **Rendit** christus. **Marta** martha sollicita es et turbaris erga plurima. **Maria** autem optima partem elegit. que non auferet ab ea. **Luci. x.** **In** ista vita beatus Gregorius fuit christo. **Pro** quibus enim in vita actiua fuit christo. dedit se vite contemplatiue. et iste est ordo. quod de vita actiua homo debet venire ad vitam contemplativam. et ita fecit sanctus Gregorius. quia in uno illorum septem monasteriorum recepit habitum. in quo dedit se contemplationi. **separando** se a negociis huius mundi ab amicis. ut dicit historia. quod quibus infirmato stomacho propter abstinencias et orationes quotidie langueret. nunquam tamen quiescebat quando aut oraret. aut legeret. aut scriberet. aut diceret. **Mirre** autem sua beata filia. ibi crudis leguminibus pascebatur. **Idem** spiritus fortificabatur in

Sermo

Item plado. Nota h vnu singulare de ei co-
templatoe qz ei dyacon' dixit se vidisse sup
caput ei' sepissime spm scm in specie colube.
No sua orō erat magne efficacie z vtur' intā
tū q nō legif sile de aliquo scō alio. Dicit h
de Traiano impatore infideli. s. iusto. mora
li iusticia. Dicit h de strictissima iusticia qm
fecit idē impator de filio suo. q' cū eā interse-
cerat filiū mulier' vetule. Et ecce hāc iustici-
am z historiā romani depinxerūt in quadam
domo. In quā dū ingressus fuit beatus gregori-
us. z repleret gl'am paradisi z penas inferni. z
vidisset dictā historiā depictā orauit dūm di-
cens. Dñe z tāta iusticia erit in inferno. Et
q' sciebat ipm esse in inferno. nō audebat sim-
plicit' dicere. Dñe liberetis eū ab inferno. s.
flens dicebat. Dñe z tāta iusticia ist' impe-
ratoris dānabit. z sic tacite ei' liberationē pe-
tuit. Et angel' dñi locus est ei dicēs. Grego-
ri obtines p Traiano. nūq' tū de cetero oves
p dānato. s. qz exorasti iō patieris dolores in
corpe. Sup h habem' q' ille traian' diffinici
ne nō erat dānatus. s. ad tps q' tū ad locū. Et
habem' dicere q' angel' dñi deduxit animas
traiani ad ei' corp'. Et suscitatus est. Et beatus
gregori' ipm baptizauit. z sic opter h' intelligi-
tū. Vide sup h beatus Tho. in quarto. disti. xl.
vz infragiat sunt. zc. in solu. ad argumētus.
Ecce quāte efficacie fuit orō beati gregori' p
tute. z contemplatois. Null' d'z hic recipe exēplū
orādi p dānatis. qz peccaret. qz sancti imitā-
di sunt in vtutib' moralib'. s. nō in miracul-
is. s. ex seruitio vite. z contemplatiue acq'rit beati-
tudo. zc. qd dicem' de beato gregorio. Beatus
est ille. zc. Moraliter. vos dñi officiales z
rectores cōtatis habetis h' exēplū diligēdi. z
seruādi iusticiā. sicut ille traian' fuit anti-
quum statutū in filio. Nō respexit magnitu-
dinem psonē. nec affinitatē. s. diligite iustici-
am q' iudicatis terrā. Sap. i. Item Dauid.
Beati q' faciūt iusticiam in omni tpe. Terri-
um seruitiū est mal'. s. vite platiue. que inclu-
dit vitā actiua z vitā contemplatiua pfecte. Sic
bonū est corp' hois. s. melior est aia. De z bo-
na est vita actiua. melior contemplatiua. s. opti-
ma est platiua. que amplectit' vtrāq'. Iō dicē
beatus Gregori' de plato. Sit rector actiōe p-
cipuus. z p cūctis contemplatoe suspēsus. Nota
actiōe p'cipua. Op' vite actiue est predicare.
Ibi cōplent opa misericordie. quia famelici
z esuriētes p'bo dei satiant. tristēs solatiōib'
potant. z nudi vtutib' induūt. z infirmi pec-

catis visitant. zc. De ista vita auctas. Barth
xliij. Beatus ille seru' que cū venerit dñs ine-
nerit sic faciente. Amē dico vob. qm sup oia
bona sua. s. ordines angl'oz. p'stinet eū. s. cuz
seraphinis. Ista vitā platiua habuit beatus
Gregori' qz mortuo papa eum licz renitēte z
senatus z p'ls zcorditer elegerūt. omēs vna
vocē clamātes. Gregori' sit papa. Ipe p'o mis-
sis lris adiuratozib' ad impatorē eum vt pā-
trem suū rogauit ne sentiret. z videt q' tunc
impator' sentire habebat in electionēz papē.
q' tū desiderabat q' sup omēs gregori' esset pa-
pa. Dicit g' quō fugit ad doliū. vt p'z in legē-
da. qz porte custodiebant ne fugeret d' ciuitā-
te roma. z in quadā spelunca latuit. s. in dicitō
columnne fulgide sup se de celo descendēt' in-
uēne' caput. trahit. z summ' pontifex cōsecrat.
Tū aut' fuit papa seruauit optime vitā acti-
uam. qz omēs viduas. paupes. et orphanos
habebat in scriptis z p'uidebat eis. Et palati-
um papale nō erat. nisi granariū cōmunitat'.
Paup'ib' aut' verecūdiōzib' de mensa mitte-
bat suā scutellā. Eterū hierosolymis cenō-
dochiū p'stuit. z tā ibi q' i mōte synai famū-
lis dei victum. z vestimēta annualiter misit.
Tū aut' quidā heremita rogaret vt ferret dñm
vt sibi oñdere dignaret quā mansionem ha-
biturus esset in celo. z sibi reuelatū esset q' cū
gregorio papa. Et ille p'ferēs suā inopiā eius
diuitiis sup h' miraret. audiuit vocē dicentē
sibi. Cur audes cōparare paup'tatem tuā di-
uitiis gregori'. magis diligit cattam quā ha-
bes. s. ille tātas diuitias. Ite seruiuit etiam
deō in vita contemplatiua studēdo. legendo. di-
ctando. qz p'dicauit in. xl. Ecce quō in vitā p-
latiua seruiuit dō. g' Beatus ille seru'. Do-
raliter. q'libet vest' est plat' hñs vasallos. scz
sensus corpales. cogitatioēs cordis. z deside-
ria eiusdē. Ido mō in isto scō tpe regamus z
gubernem' ea diligēter dō seruiendo in vitā
actiua z contemplatiua. Iuxta p'siliū Lu. De
manu inimicōz nostrōz liberati. s. p' p'niām
modo facta p'fessione. seruiam' illi i sanctita-
te z iusticia.

De sancto benedictō

Sicut lucerna ful-

goris illuminabit te. Lu. xi. Origina-
lie sub isto intellectu ego recipio istō
sbū. s. q' beatus benedict' fuit sicut lucerna. zc.
Pro declaratoe z materie introductione sci-
endum est. q' in multis locis sacre scripturē

De sancto Benedicto

Inuenit q̄ sc̄tē p̄sone q̄n̄ h̄nt claritatē fidei, et ardorē deuotiōis, et feruorē bone vite, dicūt lucerne ardētes. Rō est p̄t̄ offiū, et imitatō, et similitudinē quā h̄nt ad lucernas ardētes. Cū nō ob aliā cām accēdūt lucerne nisi p̄t̄ solis absentia, ne sūm̄ in tenebris. Q̄d̄iu sol est p̄ns nō sūt necessarie lucerne ardētes. Ita etiam q̄d̄iu ille sol de q̄ d̄r̄ p̄gini marie. Felix nāq̄ es sacra p̄go maria, et oī laud̄ dignissima, q̄a ex te or̄t̄ sol iusticie xp̄i d̄s n̄r̄, q̄d̄iu h̄ sol fuit p̄ns m̄do, illuminauit m̄dm̄ i fide catholica p̄ dicādo, et calefec̄ in deuotiōe, et fec̄ fructifica re i p̄nia i meritis, et tūc ei nō erāt necessarie lucerne sc̄tāz p̄sonaz. s̄z p̄t̄ q̄ sol occubuit, et p̄ suā passionē et mortē, et recessit a m̄do per ascensionē fuerūt necessarie lucerne ardētes sc̄tāz p̄sonaz, sic ap̄toz, martyz, doctoz, confessorz, p̄ginū, p̄tinentiū, et penitentiū. Ecce rō q̄re sc̄tē p̄sone dicūt lucerne ardētes. Auctas de h̄ p̄ria q̄n̄ d̄s p̄cepit moysi vt faceret tabnaculū, int̄ alia p̄cepta q̄ sibi fec̄ fuit istd̄. Facies lucernas septē, et ponas eas sup̄ candelabruū vt luceāt ex aduerso. Exo. xxv. Nota q̄ h̄ s̄bū est d̄i p̄ris ad filiū, s̄z i figura dictum fuit moysi, q̄n̄ ei dei filiū debuit h̄ m̄do recedere, dixit sibi d̄s p̄t̄, facies lucernas septē.

Prima est sanctitas ap̄toz.

Secunda martyrum

Tertia doctorum

Quarta confessorum

Quinta virginum

Sexta p̄tinentium

Septima penitentiū.

Supra candelabz fidei xp̄iane i q̄ fundamēto fundant. Nemo accēdit lucernā et i absco ditō, s̄z p̄ctōz ponit, neq̄ sub modio, s̄z erroris seu falsē opionis, s̄z sup̄ candelabz. Luce. xij. Nota vt luceāt ex aduerso, s̄z p̄ctōz mortaliū q̄ sunt septē, p̄ septē p̄tutes oppositas eis. Nā p̄ma lucerna, s̄z sc̄titas ap̄toz, lucet ex aduerso p̄ auariciā, p̄ voluntariā paup̄tatez, dicebat em̄. Nōtes alimēta, nō d̄t̄ delectamēta, et q̄to regamur, nō d̄t̄ et q̄to ornemur, p̄tēti sūm̄. p̄ma Thy. vi. Sanctitas martyz, lucebat cōtra irā ex aduerso, s̄z p̄ patiam, q̄z canis. Non murmur resonat, nō q̄rimonia, s̄z corde taci to mēs b̄n̄ p̄scia p̄seruat patiam. Sanctitas doctoz, lucebat p̄ accidiā p̄ diligentia in studendo, scribēdo, p̄dicādo, de q̄to d̄r̄. Cōuertes p̄t̄s mē h̄, s̄z p̄ doctoz, et dies pleni inuenient in eis. Sanctitas p̄fessorz, lucebat p̄ gulam lumie ab inētie, memorātes de s̄bo p̄pi

dicētis. Attēdite vobis ne forte ḡuent corda v̄a in crapula et ebrietate. Lu. xxi. Sanctitas p̄ginū, lucebat p̄ luxuriā lumie p̄ginitat̄ et p̄ritat̄, q̄z nec cogitādo, nec gaudēdo, nec t̄ngēdo, seu opando sensēnt aliquā luxurie corruptiōz. Cū d̄ eis d̄r̄. Nō sunt coinquati, virgines em̄ sūt. Apo. iij. Sanctitas p̄tinentiū, p̄ iugatoz, lucebat ex aduerso p̄ inuidiā, p̄ dilectionē et caritatē ordinatā dei et p̄t̄mi, q̄bul d̄t̄ sc̄ptura. Deponētes oēm maliciā et omnē dolū, et simulationē et inuidias, i. Pe. i. Sanctitas penitentiū, lucet ex aduerso p̄ sup̄biā lumie b̄n̄ litatis p̄nialis tenētes p̄siliū petri, Hūiliāmi sup̄ple, i p̄nia sub potētī manu dei vt vos exalter i tpe visitatiōis, i. Pe. v. P̄t̄z ḡ rōne et auctoritate q̄ sc̄tē p̄sone dicūt lucerne ardētes, et de q̄libet sc̄tō p̄t̄ dici q̄ erat lucerna ardēz lucēs. Joh. v. Cū ḡ beat̄ b̄ndict̄ fuit p̄sona sanctissima d̄ ipo d̄t̄ thema. Sic lucerna fulgoris, et Nota i b̄to b̄ndictō septē radios p̄tutū, tres p̄tutū theologicāliū, et quatuor cardinaliū q̄bus illuminat m̄dum. Et radius

Primus est de prudentia intellectuali

Secundus de iusticia generali.

Tertius de r̄pantia corporali.

Quartus de fortitudine virtuali.

Quintus de fide cordiali.

Sextus de spe sup̄nali

Septimus de charitate integrali.

De ist̄ q̄libz v̄estz p̄t̄ recipe lumē p̄ vita sue aie. Quātū ad p̄mū dico q̄ p̄m̄ radi⁹ est, s̄z de prudentia intellectuali, q̄ i h̄ p̄sistit, vt homo sciat eligere illd̄ qd̄ meli⁹ et vtili⁹ est. Istā prudentiā h̄uit beat̄ b̄ndict̄, v̄n̄ parētes ei⁹ vidētes ei⁹ d̄spositiōz et ingenij subtilitatē, miserūt eū ad studiū, h̄ d̄nt respicere parētes quādo volūt mittere filios ad studiū, ne sint rudes, grossi, s̄z subtiles. Beat̄ b̄ndictus a puericia cor̄ senile gerēs nulli voluptati animū dedit vt d̄t Gregori⁹, q̄ ei⁹ vitā sc̄psit i li. dialogorū. Cū aut̄ fuisset missus ad studiū rome, et liberalibz disciplinis tradit⁹, et multos studentes p̄ abrupta vicioz ire cerneret, q̄z aliq̄ studentes in libro sup̄bie, p̄sumptiōis, et vanitatis, Aliq̄ in libro auaricie, lud̄ et falsitatis, Aliq̄ i libro luxurie et carnalitat̄, Aliq̄ in libro gulae et voracitatis, Aliq̄ in libro ire et malignitatis, et sic de alijs. D̄ dixit beatus B̄ndict⁹. Melior est ignorātia cum bonā p̄scia, q̄z h̄re magnam sciam et malā p̄sciam, q̄z de⁹ nō dat paradisum p̄t̄ sciam solū, s̄z dat p̄pter bonā conscientia, d̄ nocte dimissis socijs secreta f̄cessit.

Sermo

de q̄ d̄t gregorius laudās eū despectis studijs
z relicta domo sc̄t̄e p̄uersatiōis h̄itū quesiuit
Moraliter. **I**sto radio d̄nt illuminari reli
giosi clerici seu laici si h̄nt malas societates.
seu familiaritates i occasione peccādi fugere
z recedere ab eis. immo etiā a p̄re z m̄re. z ab
amicis vt saluet aiam suā. De ista materia di
cebat x̄ps. **S**i oculi tui sc̄dālisat teerne eū z
p̄ice abs te. **S**i man⁹ v̄ pes tu⁹ sc̄dālisat te
abscede eū z p̄ice abs te. **M**att. v. z. xvij. ca.
Ocul⁹ q̄ h̄z officiū oñdedi. signat m̄ḡm l̄ cō
fessoze tuū. si ḡ sc̄dālisat te. p̄ice eū abs te.
Man⁹ q̄ facoga. si ḡ p̄curatoze vel aduoca
tū. si ḡ sc̄dālisat te. p̄ice eū abs te. **P**es q̄ su
stinet corp⁹ signat d̄m vel amicū q̄ dat tibi
vitā seu p̄uisionē te sustinēdo. si ḡ te sc̄dāli
sat p̄ice eū. **C**ū dic̄ d̄. **D**irūpam⁹ vincula eo
rū. z p̄iciam⁹ a nob̄ iugū ip̄oz. ps. ij. lamor⁹
vani. z familiaritat⁹ prane. **Q**uot sunt i hoc
mūdo q̄ viuerēt sc̄t̄e nisi ex ist⁹ mal⁹ familiari
tatib⁹ rerraberēt. **N**ō fugere d̄nt exēplo beati
b̄ndicti. z ḡ sicut lucerna fulgoris illuminabit
te ex vita sua. **Q**uantū ad se
cundū rad⁹. **S**ecūdo est de iusticia generali que
fm̄ iuristas z theologos ē reddere vnicuiq̄
q̄d suū est. nec recipere ab alio nisi q̄d iustum ē.
Iusticia d̄t eq̄tas. **I**stā habuit beatus b̄ndi
ctus. de q̄ laudat a b̄to gregorio. **C**ū em̄ fuge
ret de studio. z iret ad desertū. hospitat⁹ fuit
in domo cuiusdā mulier⁹ paup̄cule. que mu
tuo recepat capisteriū ad purgandū tripiciū. z
fregit in duas pres. z h̄ videt fuisse de terra. z
incepit flere. nō h̄ns v̄n̄ restitueret. **B**eatus au
tem b̄ndict⁹ cōpaties mulieri orauit forte sic.
Dne de⁹ om̄ipotēs. q̄ duos p̄los. si iudicūz
gentile adunasti ad vnā sanctā fidē catholi
cam. aduna istas duas pres mulieri fletū. z sic
reintegratū capisteriū reddidit mulieri. **H**oc
miraculū vidētes incole p̄ admiratiōne in in
gressu ecclie ip̄m capisteriū suspenderūt. **N**o
tate h̄ quāta erat iā sua sanctitas. cū tamē cēt
valde iuuenis. in q̄ oñdit p̄ns iusticie. **O**ra
uit etenim p̄ reintegratiōe vt illa mulier posset
restituere q̄d mutuo recepat. **M**oraliter.
isto radio lumis illuminent illi q̄ receperūt ali
qd̄ de vsura. **D**e illi q̄ retinēt aliqd̄ d̄ mortu
is nō cōplēdo testamēta. **D**e si aliqd̄ retine
tis de ecclia. vt decimas. p̄micias. q̄ sacrile
giū est. **D**e si de rapina v̄ solidata seruozum
aliqd̄ retinet. **D**e si d̄nificasti aliquē solua
tis. **D**e si ipedimisti iusticiā false iurādo. **D**e
si v̄zō p̄silio abstulisti. alicui officiū. b̄nficiū lū

ne legatū. tenemī ad restitutiōz. recipiat. istū
lumē. als ira dei est sup̄ domuz v̄zā. **I**deo
ap̄s. **R**eddite oib⁹ debita. **C**ui tributum tri
butū. cui vectigal vectigal. cui timorē timo
rem. cui honorē honorē. **N**emi q̄c̄q̄z debeat
nisi vt inui. dili. **R**o. xij. **Q**uātū ad tertiu
terti⁹ rad⁹ est. s. d̄ p̄antia corpali p̄ quā in de
litis h̄ m̄di h̄o recipit mēsurā. **I**stā habuit
beatus b̄ndict⁹. **N**ā p̄ dictū miraculū de capti
sterio om̄s gētes cupiebāt ip̄m vide. vt t̄ḡie
gregori⁹. **D**ixit ip̄e b̄ndict⁹. ego fugio vnū
z possem cadere i aliū. d̄t **G**reg⁹. **B**eatus b̄ndi
ctus p̄o laudē fugiens. deserti recessū petijt. q̄
dū p̄geret. monach⁹ q̄dā sanct⁹ z sener roma
nus noīe ip̄m repiens z desiderū ei⁹ cogno
scēs habitū ei sc̄t̄e p̄uersatiōis tradidit. forte
habitū heremitaz. z pmisit sibi dare p̄uisionēz
panis. q̄ cū sc̄stella q̄tidie cum corda sibi sub
mittebat de cella sua alta panē z aquā z raro
legumia. z trib⁹ ānis ibi in spelunca soli mo
nacho p̄dicto romano cognit⁹. m̄stic. comede
bat p̄tinue panē z aquā. v̄ forte raro legumi
na. zc̄. **S**olā hēbat pellē z ossā. **P**̄ tres autez
annos in die pasce q̄dā cleric⁹ bone vite q̄ ie
iuanerat p̄ quadragesimā pauerat sibi bo
nū prandiu. **C**ui d̄ns apparēs dixit. **T**u tibi
delicias p̄paras. z fu⁹ me⁹ i illo loco cruciat
fame. **Q**ui p̄tin⁹ surgēs cū alimētis q̄siuit eūz
in specu repit. **Q**uē cū beatus b̄ndictus vidisset.
cogitauit q̄ esset diabol⁹. vel illusio. **S**ed sa
cerdos dixit sibi. quō erat missus a d̄o. zc̄. **D**i
xit. sumam⁹ cibū. q̄z hodie pasca d̄ni est. **A**ir
aīe d̄ni h̄ ignorabat. q̄z nō habebat libz. nec
breuiariū. **M**oralit̄ habem⁹ exemplū p̄nie
si nō fecerim⁹ ita magnā p̄niam vt b̄ndictus.
t̄n̄ ad m̄n̄ seruem⁹ ieiunia ecclie. z i die pasce
sacerdos dabit vobis prandiu. s. agnū pasca
lem. sicut illi⁹ ouis beate ḡginis marie. **I**deo
in isto sc̄t̄o t̄pe cantat eccia. **P**aradisi portas
aperuit nobis ieiunij t̄ps. suscipiamus illud
orātes z dep̄cantes vt in die resurrectiōis cū
d̄no gliemur. **E**cce sicut lucerna fulgoris. zc̄.
Quantū ad q̄rtū. quart⁹ rad⁹ est. s. de for
titudine virtuali z nō de fortitudine bestiali.
Fortitudo em̄ fm̄ q̄d est virtus moralis et
donū sp̄s̄cti est fortitudo resistēdo inclina
tionib⁹ carnis. occasiōib⁹ m̄di z tēptationib⁹
diaboli. **I**stā habuit beatus b̄ndict⁹. **C**ū enim
diu vixisset i illa p̄nā z abstinētia. q̄dā die tē
ptator affuit. **N**ā nigra auis q̄si merula cepit
vultui ei⁹ ip̄ortune insistere vt musca asinina.
que licet ad signum crucis recessisset. tamen

De sancto Benedicto

mirabilis et insitata temptatio carnis secuta est
inuisibilis ipse temptando. Lepit enim cogitare
de quadam muliere gibbosa quam viderat in ciuitate
et in tantum temptatio augmētabatur quod volebat di-
mittere heremum et redire ad matrem ad inquam
dā dictā gibbosam quod fecisset si fuisset pulcra
Sed ecce fortitudo quod statim post hoc nudum se pro-
iecit in spinis et vitiis ita quod fuit totus cruciatus
et sanguinolentus et dicit Gregorius quod pro vulnera cuius
eduxit vulnere mentis nec exposuit unquam tunc aliquid
sensit. **E**cce fortitudo maior quam si decem gygan-
tes vicisset. **M**oraliter huiusmodi huiusmodi resistere
diuinitati in seipso diabolo quod nihil potest. **D**ebilis est
enim hostis qui non potest vincere nisi volente. **V**t dicit
Gregorius pro hoc dicit Augustinus. **I**tem aliquid est peccatum quod
voluntarium. **N**isi enim esset voluntarium non esset pec-
catum. **E**stote ergo fortes in bello et pugnate cum an-
ti quo serpente et accipietis regnum eternum cum beato
benedicto. **Q**uatuor ad quantum radii quantum est prima
fortitudo theologica scilicet fides cordialis et dicuntur for-
tutes theologice a theos quod est deus quod im-
mediate respiciunt deum pro obiecto quod fides est
credere deo spes sperare in deo charitas dilige-
re deum pro se et proximum pro deum. **S**ecundum fortitu-
dines moralibus que sunt proximum pro obiecto seu crea-
turas. **I**sta fortitudo fidei excellent huiusmodi beatus
benedictus ad illa que sunt fidei christiane scilicet singula-
ritate ad crucem domini nostri ihesu christi et ad eius nomen vt
propter eius legem ubi sic habet. **L**um autem celebre eius
nomen et fama haberet quod pro illum sacerdotem et pro
pastores fama sue sanctitatis fuit divulgata.
Congregatio cuiusdam monasterii ad eum venit
vt ei pessis petierit quod abbas eorum moriturus
quod ipsi erant male vite et male fame et ribaldi ge-
tes nolent eis facere elemosinas. **E**t ita sub
mattello sanctitatis sancti benedicti volentes coopere
sua mala vita et pro eum famam recuperare elegerunt
ipsum in abbate. **C**ui licet diu displicuisset di-
cens suos et illorum mores puenire non posse tamen
victus assensum dedit. **M**orose conscientia quod forte illi
emendaret vitam et iuit cum eis et vixit reglam eorum
prostituit. **I**uenit quod non debebat comedere car-
nes nec hinc aliquid proprium et precepit frangere reglam
prostitutes nolens quod loquerentur cum mulieribus
et hominibus. **E**t monachi huiusmodi videntes quilibet die te-
nebant sua proilia quod faceret sibi vt recederet ab
eis. **E**t dixit vnus. **E**go scio quod poterim facere
re. **D**em sibi vinum infectum ad bibendum et omnes
proferunt et ita fecerunt et in collatione dederunt sibi vi-
num infectum. **L**um autem beatus benedictus iuxta mores
benedixisset vinum cum signis crucis cyphra fragebat in
quatuor partes quod ubi sit signum vite non potest nocere

eis mortis. **E**t intelliges vir dei quod morte sua
tractassent allocutus est eos dicens. **D**isereat
vni oipotens deus quare ista facere voluistis. **R**um
quod non dixi vobis quod vni meis moribus non pueniret.
Et recessit ab eis rediens ad solitudinem. **E**cce
fide quam habuit ad crucem de qua armauit se alio
infectus mortuus fuisset. **I**ta debetis vos facere
quod debetis aliquid comedere et bibere signetis vol-
te. **I**tem ecclesia carat. **S**alue cruce scilicet salue mui
di gloria. **V**a spes nostra. **V**a ferens gaudia. **S**ignum
salutis salus in piculo vitale lignum. **V**ita ferens om-
nium. **Q**uatuor ad sextum radii sextus radius est de
spe supernaturali que sequitur ad fidem. **S**pes enim finis
quod est pro theologice est quod persona non despat
de misericordia dei quod sit peccatrix scilicet sperat di-
cendo. **U**t ait medicinis a deo ordinatis. **I**tem pla-
gas peccatorum et infirmitates et sperat non solum sal-
uare se scilicet multos alios. **N**am habuit beatus
benedictus quod enim fama sanctitatis sue fuit extensa
pro multum ceperunt nobiles filios suos et dare
nutriendos oipotenti deo. **I**tem clerici puenie-
bant ad eum vt possent saluari in tantum quod tot sunt
ab eo congregati vt. xii. monasteria construeret.
Credatis quod de licentia pape. **E**t ita placuit deo
quod cum non haberet aquam in quadam monasterio il-
lorum imo distaret monachi de mandato benedi-
cti foderunt in rupe et statim fons aqua dulcissime
prupit. quod adhuc durat. **I**tem tpe famis spera-
bant in domino et abundabant ita quod ipsi dabant elemo-
synas. **I**tem lumie debet illuminari sperare in
deum non in diuitiis nec in diuis et nec in persona
vra nec in scia nec in fortitudine. **U**n die apertus
diuitibus huius seculi pcepit non sublimis sape nec
sperare in incerto diuitiarum scilicet in deo vno quod pre-
stat nobis oia ab ipse. **T**hy. vi. **I**tem David ait.
Sperate in eo ois congregatio populi effundite co-
ram illo corda vira de adiutor noster in eternum.
ps. lxx. **Q**uatuor ad septimum septimus radius est
de charitate integrali scilicet dei et proximi. **U**n apertus
Daior autem horum est charitas. **I**tem Corinth. xiii.
Charitas autem integral est diligere deum super oia
et proximum sic se pro deum. **I**sta huiusmodi beatus benedictus
postquam enim huiusmodi magna fama sanctitatis ex cha-
ritate mortuus dixit intra se. **N**on potes predicare
et proficere quod predicare cum mala fama esse scin-
dere cum gladio non acuto scilicet quod predicatores habet
bonam famam tunc fac fructum. **I**tem dicit Gregorius
Sacri predicatorum laudari appetunt vt reuer-
ter audiatur reuerent audiri desiderat vt maio-
rem fructum faciat. **I**tem beatus benedictus famosus
de vita et de scia non acqisita scilicet huiusmodi sciam infa-
sam predicauit primo in castro motis castini et

Sermo

puerit eos ab infidelitate, fregerunt ydola in templo apollinis, oraculum beati martini fecit. Ecce charitate quam habuit erga primos. Et quia in vita sua suscitavit mortuos. Idem est charitate ad deum, quia ut philosophus ait de deo semper cogitabat de deo. Dicit illud singulari, Cum die nocte ad portam camere orasset deum, ostendit sibi totum mundum, et omnes creaturas. Beatus Thomas in quolibet, s. ar. 1. q. 1. v. 2. beatus benedictus tunc vidit divinam essentiam, dicit quod non solum vidit omnes creaturas mundi, non solum in genere sed in specie sed in individuis, sciuit tunc philosophus de philosophia quod aristoteles, nec per tholomeum, nec aliquis philosophorum. Cogitavit ei ardore charitatis, propter quem de sibi fuerat laudat die obiit, sepultura apertam iussit ut iohannes euangelista, et sexta die portat ad ecclesiam iter discipulorum manus orationis spiritus efflauit. Vide est autem ipso die duo monachi via ab eis cella in celum tendente strata pallijs et choruscante innumeris lapidibus, et vir clarus desuper assistens ait illis, Hec est via quam dilectus dei benedictus celum ascendit. Ergo sic lucerna fulgoris, etc.

De incarnatione filij dei

Ecce. ecce. ecce. Verbum

habet themas colligitur ex euangelio hodierno festivitatis, quod originaliter habet Lucam 1. Gloza solennitas hodierna tota est sanctissime incarnationis filij dei in utero virginali. Et de ista erit sermo. Sed ut sit in filij dei et eius genitricis honore et nra aiaz solatoris, humilitate pntemus virginis salutatoris, quod hodie fuit dicta per angelum gabrielem, etc. Credo quod multi mirantur vbi habet istud thema, quia videtur quod non sit in euangelio nec in epistola. Dico quod colligitur ex euangelio in quarto de ecce, non sine magnis secretis et transcendentibus. Primum quoniam angelus nuntiavit virgini quod esset mater dei, dicens, Ecce concipies in utero et paries filium. Secundo quoniam denunciavit virgini quod Elizabeth conceperat dicens, Ecce Elizabeth cognata tua et ipsa concepit filium in senectute sua. Tertio quoniam finaliter virginis sentiens dixit, Ecce ancilla domini fiat mihi secundum verbum tuum. Ecce vnde colligitur positum thema. Et ecce dicitio demonstratiua. Dicit enim grammatice. Da demonstratiua, ut en ecce

Et ecce dicitio, etc. tunc ecce, quia tria magis alta et transcendencia sunt acute et astute attendenda et contemplanda in ista benedicta incarnatione, scilicet

Divinalis benignitas

Humanalis utilitas

Originalis humilitas

Ecce, scilicet aperiat aures cordis ad contemplandum

cum magis deuotione et affectu ista tria predicta dico primo quod est acute contemplanda in ista benedicta incarnatione diuina benignitas quae de nobis ostendit in ista sancta incarnatione. Quod deus amore nostri factus sit homo est philosophus si aurum fieri licet, vel celum plumbum, et huiusmodi. Creator factus est creatura, rex fuit, et dominus fuit, diues pauper, omnipotens debilis, eternus temporalis, infinitus amoris nostri factus est finitus, et perit ut formica in humanitate, immensua circumscribitur in utero virginali, impassibilis factus est passibilis. Nullus intellectus potest cogitare nec comprehendere istam benignitatem, totum hoc fecit ad adiuuandum nostram fragilitatem. Ecce diuina benignitas. Ex ista ratione quasi omnia prophetiae loquentes de ista materia incipiunt per ecce. Vnde David, Ecce enim deus adiuuat me, et dominus susceptor est anime mee. psalmus liij. De isto adiutorio nota parabola illo magno rege hunc vineam iuxta suum palatium, ad quam misit cultores permittens eis magnam salariam, si eadem die excolerent, alia quod nihil haberent, propter quod dicti cultores laborabant diligentem, tamen hora vespertina adhuc habebant tamen facere quantum fecerant. Vides filij regis per fenestram illi non poterant proficere voluit eos iuuare et intravit cameram et se dissimulando recepit habitum cultorum, et iuuauit eos et profecerunt, et finaliter illi habuerunt salariam. Nonne videtur vobis magna benignitas in filio regis permogenito tamen humiliate se ut seruitores haberent lucrum eius permissum. Talis fuit humilitas filij dei. Vineam regis est iste mundus. Vineam enim domini exercituum domus israel est, Isaias, vnde ad quam misit cultores, scilicet patriarchas, prophetas, permittens salariam, si autem sol occasum, id est mortem bene faceret, intraret regnum celorum. Vides filij dei Iesus christus per fenestram sue sciebat quod non poterant acquirere lucrum glorie, quod ex morte christi et eius merito opera nostra sunt meritoria, et ante mortem christi nullus christianus sanctus potest ingredi celum, erat ei porta clausa. Iohannes filij regis intravit cameram vteri virginali, scilicet hodie vbi indutus fuit veste illi rustici ad eum ut eos iuuaret, quod usque ad mortem inclusiuo continue laborauit. Ecce quod dicitur. Ecce enim deus adiuuat me, adiutorio gratie in presenti, et dominus susceptor est anime mee, scilicet in gloria eterna. Item Isaias dans signum de ista incarnatione dicit incipiens per ecce, Ecce ego concipiet et pariet filium, et vocabitur nomen eius emanuel, Isaias viij. Nota, Ecce ego concipiet, licet enim de alijs mulieribus posset carnem assumere, tamen de virgine assumptus, et pariet filium, non patet, quia nunquam fuit homo nec est nec erit, Item nec spiritus sanctus, sed pietas filij.

De incarnatione filij dei

Magis ei erat pueniens q filij incarnaret si vo-
lum' atredere ad sine h' incarnationis. q est vt
pctores z inimici fieret dei amici z filij dei / z
heredes siue coheredes regni. **H**ac rōz tūgit
ap' s' dicens. **Q**uos psciuit z pdestinavit pfor-
mes fieri imaginis filij sui / vt sit ipse p'ogenit'
in mltis scrib'. **R**o. viij. **N**ota emanuel. **E**ma-
id ē. nobiscū. el. i. de'. iō emanuel. i. nobiscum
de'. qz al' nisi fuisset d's nec posset seipm sal-
uū facere. **N**ō inf' alias p'phas istā marie p're-
plamur. **E**t qñ angel' eā salutauit istā p'phā
legebat. vt ipa s'go reuelauit elizabeth. **L**ogi-
tabat ei tūc s'go ira se. **O** dñe z q'lis erit illa
s'go. q' sit digna p'cipe filij dei. esse m'cm dei.
reginā celi. **E**t rogabat dñm ne moreret qñf
q' illā videret z possz illi fuire. **D**ñe p'serue
tis mihi visū vt eā videā / auditū vt eā audia-
os vt sibi possim loq'. man' vt sibi fusa. **B**ñ
dicta erit illa s'go. z flebat. nec potat de se cog-
gitare. q' ipa eēt illa ex hūilitate. **E**t cū sic cog-
gitaret. subito gabriel archangel' p'trauit sine
portaz ap' tōe. **E**t cor' rutilās z pulcer. cū ma-
xima reuerētia s'ginē salutauit. **A**ue gratia
plena. dñs tecū. bñdicta tu i mulierib'. **Q**ue
cū audis. turbata ē in f'mone ei'. nō d' angli
visione. qz d' **H**iero. q' assueta erat vide āge-
los. s' turbata est i f'mone eius. **U**n' aduētum
angli s'go cogitabat d' illa s'gie. z d' tāta grā.
Et statim angel' eā salutauit. **A**ue grā plēa.
q. d. tu es illa s'go. plēa grā. **S**ecūdo cogitabat
de tāta ei' p'pinqtate cū d'o. vt esset m' ei'. **N**ō
angel' dixit sibi. dñs tecū. s. i. maiori p'uctioe.
q' cū alijs creatur'. **T**ertio cogitabat d' excel-
lentia illi' s'gis sup' alias mulieres. **N**ō dixit si-
bi angel'. **B**ñdicta tu i mulierib'. **E**t turba-
ta est i f'mone ei'. **S**i angel' salutasset eā mō-
p'ucto vt bone p'one salutāt. nō fuisset turba-
ta. **S**z qñ audiuit istā salutatioē. **H**ic habet
exemplū vos mulieres iuuenes. si aliq's salu-
tat vos mō p'ucto. n' optet vos turbari. s'z re-
salutare mō p'ucto. s'z si mō inusitato vos sa-
lutar aliq's stult'. nō optet rñdere. nisi dicēdo
qd tu mecū habes. zc. qz tal' salutatio iniqua
est. s. qñ d' de' vos saluter flos lilij. vt flos de
padiso. vt angel' g'riosus. vos estis mea vita zc.
Si s'go turbata fuit. s. d' angeli inusitata sa-
lutatioe. cū tñ cū anglo nō poterat peccare.
q' to magis vos debetis turbari d' mō inusi-
tato hoim stultoz. **E**t angel' solās eā dixit.
Ne timeas. qz i ista salutatioe nō ē peccm. **I**n-
uenisti em' grām ap' dñm. sup' oēs creaturas
supple. **E**t s'gie solata. angel' sibi explicauit

ambasiatā suā. incipiens p' ecce. dicens. **E**cce
p'cipies i vtero z p'ies filij. vsq. regni ei' nō
erit finis. **E**cce h' tota ambasiata q' habz octo
clausulas secreta fidei xp'iane p'tinētes. q' an-
gel' sibi tūc declarauit. **P**rimū ibi. **E**cce p'ci-
pies i vtero. **D**iceret aliq's. qd optz diceret i
vtero. cū alibi nō p'cipiat. sic qd optet diceret
vos videbit' ocul'. cū p' alias p'tes hō nō vide-
at. **R**ñdeo. q' nō sine eā dixit āgel'. **E**cce cōci-
pies i vtero. qz s'go maria iā añ aduētū āgeli
p'cepit deū in mēte p'plādo illā p'phā. **A**d
angel' declarās sibi maternā p'ceptioē dixit.
p'cipies i vtero. nō solū in mēte in q' iā p'cepisti
s'z i vtero. declarās sibi modum p'ceptiois. vt
auellana p'cipit granuz sine fractura. zc. **S**i
dicat ab aliq'. h' fac' nafa. **N**ā bñ est bestia. **E**t
nūqd' p' p' de' q' s'ginē g'uidauit. **E**t qñ s'go
maria intellexit h' cogitare q'le gaudiū habuit
Secūdo dixit. z p'ies filij. **E**cce natiuitas.
Nota. p'ies filij. nō p'zem. qz nūq' p'zem
nec erit hō. nec sp'itū sc'm. **S**z diceret aliq'is
Quō est possibile cum p' filij. z sp'itū sc'm sine
vnū i essentia id iuisibili. q' filij. assū p'it bñ
nitate z fac' sit dō. cū sit vna entitas. **D**ecla-
ret p' similitudine d' sole vno. i q' p' p'iderari p'
generās. s. suba. z filij. genit'. s. rad'. z sp'itū
spirat'. s. calor. z tñ nō est nisi vn' sol. z trāsēū
te radio p' fenestrā vitreā rubeā. vt alter' co-
loris. rad' recipit illū colorē. z nō suba sol' nec
calor. **S**ic fenestra clarior. cristallo erat vit-
go **M**aria. **N**ō cātat ecclia. **C**eli fenestra scā
es. **E**t p' eā trāsēūit rad' solis eterni filius d'i
intrans ad illum iandū domū h' mūdi. sine
fenestre fractioe. imo clarior remāsit. **E**t qñ
angel' dixit sibi. p'ies filij. s'go intellexit q' ei-
set m' nō patria. nec sp'itū sc'm. s'z filij. **T**ertio
clausula ibi. vocabis nomen ei'. **I**hm. **E**cce
passionē. qz **I**hs idē est qd saluator. ex cuius
passione saluati sum'. **U**n' ait **B**regor'. **A**-
bil nob' nasci. p'fuit nisi redimi. p'fuisset. **E**t qñ
s'go audiuit ab angelo h' nomē ihs. credo q'
inclinauit se. **R**o. qz antiq' p'phe habebāt ipz
in magna reuerētia. **I**sa. xxvj. **D**ñe nomē tu-
um z memoriale tuū i desiderio aie. **A**ia mea
desiderauit te i nocte. **N**ō laudabil' p'suetudo
est qñ noiāt **I**esus inclinari. **S**i predicātes
qñ p'dicant coram papa inclinānt qñ noiānt
eum. q' to magis qñ summus papa nomina-
tur. **Q**uartū. h' erit magnus. **E**cce descensio
nem ad inferos. quia sicut erat magn' i celo
añ incarnationē. debuit etiā oñdi magnus i
terra corāz hoibus p' miracula. voluit etiā

Sermo

ostendere suā magnitudinē i inferno 3 ipm li-
tigado / 2 sc̄os p̄res inde educēdo. **Quitum**
ibi. 2 fili altissimi vocabit. Ecce resurrectōz
Dicit phi. q̄ diffinitio hoīs h3 vnū genus 2
duas differētiāz qz hō est aīal mortale. rōna
le. An passionē aūt x̄ps erat rōnal 2 mortal
3ō poterat vocari fili hoīs. s3 p̄ resurrectōz
tū d3 vocari fili altissimi qz immortal 2 ipassi
bilis. **Sextū ibi. 2 dabit illi dñs de sedē da**
uid p̄ris ei. Ecce ei mirabile ascēsiōē qz sic
cathedra dauid fuit altior p̄ excellētiā 2 potē
tiam dñi alij regibz. **Sic x̄ps i sua ascēsiōe**
fuit collocat̄ in cathedra gl̄e ad regnandam
sup om̄es creaturas. **Septimū ibi. 2 regibit**
in domo Jacob i eternū. Ecce facim̄ eucha
ristie. **Ecce ecclia d3 dom⁹ Jacob in qua est**
luctandū 3 diabolu p̄ hūilitatē. **Hoc est q̄stū**
ad hoīm cognitiōz q̄ nesciūt vltimū diē mōi.
7 dia dies i q̄ nulla missa dicet̄ in h̄ mōdo. illa
dies erit vltima h̄ mundi. **Hoc h̄et̄ ex illo te**
xtu x̄pi. Ecce ego vobiscū sum oibz diebz vsqz
in p̄sumationē secl̄i. **Dat. vlt. 3ō ait dauid**
Dñs in tēplo sc̄to suo. dñs in celo sedes ei.
Octauū ibi. 2 regni siue gl̄e siue pene nō erit
finis. Ecce iudiciū generale. **Regnabit ei su**
per malos 2 dēnatos rigore iusticie qz nun
q̄ a penis liberabunt. **Sup bonos 2 beatos**
regnabit dulcore m̄iei celo sine fine. De ista
clausula p̄havit dauid dices. **Regnū tuū re**
gnum oīm secl̄oz. 2 dñatio tua in oī genera
tione. s. saluādoz. 2 generatōe. s. dānan doz. 2
p̄s. Exaltabo. cclij. Hūc h̄em p̄mum ecce
h̄ ambasiatē. **Dico sc̄do q̄ h̄ est notāda hu**
manal vtilitas. nō credat̄ q̄ p̄ sui vtilitate et
bono sit incarnat⁹ qz bonoz n̄oz nō indigz
vr̄ d̄t dauid. s3 p̄ vtilitate n̄ra. qz om̄e bonuz
radicalit̄ p̄cedit a filij dei incarnatōe. sic flo
res 2 fruct⁹ arboris a radice oriunt̄. **Sic totū**
bonū 2 maxime fidei 2 obediētie a radice in
carnatōis p̄cedit. qz isto supposito aliū articuli
fidei leuis credētie sunt. qz nō est mix si nat⁹
est de muliere ex q̄ est hō. **Itē credis q̄ sc̄e mi**
facula. **Dicat̄ practice. neqz mix ex q̄ est deus**
Idē p̄r̄ dici de oibz articul̄ fidei ad x̄pi hūa
nitatē 2 diuinitatē p̄tinētibz. P3 q̄ q̄ incarna
tiō x̄pi est radice siue ianua oīm alioz articulo
rum fidei. p̄ h̄ d̄t x̄ps. Creditis in deum. 2 i
me credite. s. q̄stū ad humanitatē. Job. xliij.
Itē in b̄ndicē filij incarnatōe est totum bo
num de obediētia supnali. Antiquē em̄ nō su
it ductoz q̄ nō errauerit in via quē possemus
seq̄. qz nec moyses qz peccauit nec alios nisi

solū Ihm q̄ hodie vt possem⁹ seq̄ ipm recepit
hūanitatē vt essz visibilis. **Un Aug⁹. ait. De**
us sequēd⁹ erat. s3 videri n̄ poterat. hō sequen
dos nō erat q̄ videri poterat. vr̄ ḡ hōi exhibere
tur q̄ ab hoie videret̄. 2 quē hō sequeret̄. p̄te
rea de fact⁹ est hō. Itē de vtilitate 2 bono no
stre redēptōis in b̄ndicta incarnatōe totum
p̄ncipiū n̄re redēptōis fuit positū i bursa vte
ri p̄ginal. 2 in passione p̄cium fuit solatum.
Un ait David. Redēptōnē misit dñs popu
lo suo. ps. cx. Itē ex vtilitate 2 bono n̄re sal
uationis q̄ ex incarnatōe p̄cedit. sit restaura
tio in celo 2 i terra. Rō est. sic em̄ d̄ statera qm̄
vna ps pl̄ hūiliat̄. alia maḡ eleuat̄. Ita filius
dei hūiliauit se vt nos exaltaret. vt d̄t Greg⁹.
De q̄ in filij tui hūilitate iacentē mundū ere
risti. fidelibz tuis tuis p̄petuā p̄cede leticiā. s.
eternā vt numer⁹ angloz repet̄. Et h̄ significat
cavit angel⁹ p̄gini qm̄ dixit sibi sc̄dm ecce. Ec
ce elizabēth cognata tua 2 ipa p̄cepit filium i
senectute sua. Ad l̄ram dicūt glose 2 postille.
q̄ h̄ dixit angel⁹ ad p̄fortādū p̄ginē. s3 sp̄ualit̄
intelligit̄ sic. Elizabeth fm̄ hebraicā interp̄
tationē ex tribz noibz hebraicis cōpositū. Eli.
deus. J. i. me. s. abeth. i. septima. Elizabeth. i.
dei mei septima. Ista dei mei septima est na
tura hūana. A p̄ncipio creauit de⁹ terrā cūz
arboribz. Aquā cū piscibz. Aerē cū p̄rietati
bus. Ignē cū q̄litate. Celū cū planetis. Na
turā angelicā. Septio formauit naturā hu
manā. Ecce dei mei septia. Ista toto t̄p̄vite
sue fuit steril. qz non potuit p̄cipere meritum. p̄
gl̄a obtinēda vsqz mō in senectute. 7 Nota.
qz septē sunt etates mūdi vl̄ hoīs. Prima est
infantia. Ista fuit ab adā vsqz ad noe. Sc̄da
puericia. ista fuit a noe vsqz ad abraā. Tertia
est adolescētia. ista fuit ab abraā vsqz ad moy
sen. Quarta est iuuent⁹. ista fuit a moyse vsqz
ad dauid. Quinta fuit virilitas. ista fuit a da
uid vsqz ad transmigratiōē babilonia. Se
xta est senect⁹. a trāsmigratiōe vsqz ad chri
sti incarnationē. Septima est decrepit⁹. Et
ista durabit a x̄po vsqz ad finē mūdi. Et i ista
Elizabeth. i. natura humana p̄cepit meritū
p̄ gl̄ia obtinēda p̄ fidem. sp̄em. 2 charitatez.
Ecce quare d̄t. Ecce Elizabeth 2c. Idē Isa
ias ait. A facie tua dñe p̄cepimus. 2 q̄si par
turiuimus 2 peperimus sp̄m salutis. Isaiē.
xxvj. Dico tertio q̄ est hic notanda p̄gi
nalio humilitatē. cū d̄t tertiū ecce. Post q̄ em̄
angel⁹ p̄posuit sibi suam ambasiatam. q̄ esset
mater dei. regina celi. 2c. Ipa cū maria hūilit

De sancto Ambrosio

tate rñdit dicens. **E**cce ancilla dñi fiat mi. fm
verbū tuū. **C**ogitate q̄ flexis genibz z cuz la
crimis z p̄ gaudio dixit ista s̄ba. **E**cce ancilla
dñi. **N**otate h̄ deuote qñ s̄go maria dixit
pmū s̄bū. **E**cce. nō statim fuit gūida. nec m̄
dei effecta. nec in sc̄do nec in tercio. s̄ in vltio
sc̄z tuū. **E**t tūc statim s̄go adorauit deū i vte
ro suo. quē nō videbat ocul̄ sui corpis s̄ mē
tis. **S**ic est etiā in p̄secratiōe hostie in missa
nō in p̄mo verbo nec in sc̄do est ibi corp̄ xp̄i.
s̄ in vltimo. s̄ z tūc sacerdos adorat hostiaz
gratūidā. z tūc vos debet̄ adorare z nō ante
sic s̄go maria fecit. **B**n̄ est ḡ h̄ p̄tēplāda s̄gi/
nalis hūilitas. **A**ngel̄ vocabat ip̄am dñam.
matrē dei. z reginā celi. z ip̄a vocauit se ancillā
Ecce ancilla dñi. **R**ecte fuit figurata hūi/
litas s̄gis p̄ illā sanctā mulierē. q̄ audita am/
basata regi dauid q̄ etiā nolebat in vxorem
duci vt ess̄ regina. s̄ dixit. **E**cce famula tua
vt lauet pedes seruoꝝ dñi mei. **R**eguz. xxv.
Abigail interpretat̄ p̄ris mei exultatio. **E**cce s̄
go maria q̄ lerificauit p̄rem suū adā tristem z
fentē ex suo pctōe q̄ occasione sui tot dam
narent. **I**ō nō modica exultatio fuit sibi fue
lario h̄ s̄ginis in maledictōe serpētis quādo
de dicit diabolo in serpēte existēt. **I**nimici
cias ponā inter te z mulierē z semē tuū z semē
ill̄. **I**sp̄aret caput tuū. **B**en. iij. **E**cce abi
gail. i. p̄ris mei exultatio. quā xp̄s rex voluit
in reginā celi. q̄ rñdit. **E**cce famula tua vt la
uet pedes seruoꝝ dñi mei. **N**ota. vt la
uet pedes seruoꝝ dñi mei. **I**pa ei s̄go lauat
pedes. **P**edes em̄ sunt vltime volūrates cor
poris hūani. etiā z mystici. **C**aput mūdi fuit
stat̄ patriarchaz. collū p̄phaz. v̄ter ap̄loꝝ z
pectus z brachia martyꝝ. crura doctorū. ty
bie p̄fessoꝝ. finis mūdi est tps p̄ris. **N**os sum̄
in q̄s fines seculoꝝ deuenerūt. **J**. **L**oz. x. **E**t
s̄go lauat nos ab immūdicis pctōꝝ nostro
rū z macul̄. q̄z ptinē orat p̄ nob̄. q̄z als iam
fuissem̄ destructi. iō cātat eccia sibi. **D**ōstra
te esse m̄rem sumat p̄ te p̄cem q̄ p̄ nob̄ nat̄ tu
lit esse tuus.

De sancto Ambrosio. Sermo

Inextinguibile est
lumē illi. **S**ap. viij. **P**ro aliq̄li d̄cla
ratōe h̄ s̄bi. z veniēdi ad materiam
p̄dicandā sciendū. q̄ gr̄a diuina ex̄is in aliq̄
p̄sona in hac vita p̄siderari dupl̄. **P**rimo
respectu p̄ditōis hūane. z sic gr̄a dei est vari
abilis z mutabil̄. z p̄t̄ dep̄di. **R**ō. q̄z cōditio

humana ex libero arbitrio ē mutabil̄. vt gal
lus in campanili. **I**ō gr̄a p̄t̄ dep̄di vel p̄ in
clinatōes carnis. vt p̄ occasiones mūdi. vt p̄
tēptationes diaboli. **I**ō gr̄a sp̄ualis i creatu
ra in h̄ mūdo nō est ita firma qñ possit muta
ri z dep̄di. **I**ō sp̄d̄z esse h̄o cū timore q̄tum/
cūq̄ h̄o sit sanct̄ z bon̄. q̄z p̄t̄ effici malus.
nec pctōes dñi desperare. q̄z possent redire
ad lumē gr̄e. **I**ō d̄t ap̄ls aliq̄b̄ q̄ pus fuerat
mali. **E**rat̄s aliq̄n tenebre. nūc aut̄ lux i dño
vt filij lucis ambulate. ad **E**p̄he. v. **I**lli autē
q̄ habēt lumē gr̄e videāt ne extinguat̄ vento
supbie vel luto auaricie. vel luxurie. z sic d̄ ali
is. **I**ō xp̄s. **V**ide ḡ ne lumen q̄s in te est tene
bre sint. **L**uc. xi. **V**el possum̄ loqui de gratia
dei respectu dispositionis diuinalis. que est
immutabilis. q̄z quod de ordinat̄ dispositio
z p̄destinat̄. impermutabiliter ita venit. **E**r
go **B**regor̄. **I**n quādā oratiōe d̄t. **D**eus cui
p̄uidencia in sui dispositione nō fallit. **D**o
do loquēdo de gr̄a dei in beato ambrosio re
spectu diuine dispositōis d̄t. **I**nextinguibile
est lumen illi. p̄t̄z thema. **A**d cōphenden
dū suā historiā in certis p̄ctis inuenio q̄ ba
buit q̄nq̄ lumina

Primo lumen de celesti deuotione
Secundo lumen de intellectuali cognitiōe
Tertio lumen de sp̄uali p̄lacione
Quarto lumen de iudiciali correctione.
Quinto lumen de integrali p̄fectione.
Et de q̄libet d̄t thema. **I**nextinguibile est lu
men illi. **D**ico p̄mo q̄ beat̄ **A**mbrosī ha
buit lumē de celesti deuotiōe. **D**e uotio ei n̄
bil aliud est nisi quedā celestis illustratō i cor
de hois qua dulcēt afficit. z cū leticia opat̄ ea
que dei sunt. **N**ā aspect̄ rei dilecte mouet af
fectū. **I**ō **D**auid d̄t. **S**ignatū est sup nos lu
men vult̄ tui dñe. dedisti leticiā in coz̄ meo
ps. iij. **I**stud lumen habuit beat̄ **A**mbrosī
q̄ in vita sua habuit magnā deuotionē. z cū
leticia magna fuit deo. **S**ignum erat q̄
lumē deuotiōis erat int̄. **D**icat̄ cū adhuc ei
set duoz annoꝝ z dormiret. examē apum in
trauit os eī z eribāt ac si intraret z erirēt de
alueario. **D**ō vidēs eī p̄t̄ dixit. **A**liq̄d magnū
erit in infantulo isto. si vixerit. **A**pes autē z q̄
faciunt mel. figurabāt dulcedinē deuotionis
eius. z q̄z eribāt de ore eī. figurabāt suaz p̄di
cationem futurā. **N**ā qñ fuit magnus i scia
z etate p̄dicauit seruide. **C**uius p̄dicatō erat
circa duo principaliter. **P**rimo vt de cogno
sceret. **S**ecundo vt peccata vitarent. **U**no

Sermo

cū semel extirparet quoddam peccatum in quo quiddam erat
valde culpabilis et sic debuit corrigi ipse fuit
valde indignus. **S**icut beatus Ambrosius qui inuocauit de-
mones, dicens eis, quod faceret de eo quicquid vellet,
solum quod ambrosius sibi interficeret vel quicquid verbe-
rareretur, quod promiserit se facturum. Cū autem venissent
ad domum beati Ambrosii in nullo potuerunt sibi
nocere, dicens circa eius domum esse murem igneum.
nec poterat ad eum accedere. **E**cce quod deus ma-
nifestauit suam deuotionem. **D**ico secundo, quod habuit
lumen de intellectu cogitacione, scilicet beata scientiam, non
solum ex studio, sed ex infusione. **S**cientia eius naturalis
quod habet ex studio, prius est sensualis, scilicet quantum ad prin-
cipium, et primum intellectuale, scilicet quantum ad finem, quod ni-
hil est in intellectu quam prius fuerit in sensu, ut vult
Aristoteles. **S**cientia infusa seu cognitio super
naturalis, tota est intellectualis, quod non prius ad por-
tas sensuum, sed a fonte diuini luminis procedens in-
trat in intellectu per diuinam potentiam. **U**nus David
apud te est fons vite, et in lumine tuo videbimus
lumen. **P**salmus xxxv. **I**stod lumen habuit beatus Ambro-
sius. **P**rius enim habuit scientiam acquisitam. **D**icitur quod
prius eius profecerit Rome eum tradidit liberalibus arti-
bus instruendum, quoniam autem studuit theologia, mi-
rabili se habuit, in tantum quod habuit spiritum prophetie.
Dicitur cum puer offerret manum ad osculandum, et
soror noluit osculari. **R**espondit, quoniam ero episcopus oscu-
labimur tibi, etc. **Q**uidam ambrosius fecit magnam
festam et primum quod volens dare aliquam bonam do-
ctrinam hospiti, interrogauit diuitem de eius vita
et respondit quod erat beatorum mundi, diuissimus in
bonis temporalibus, in filiis, etc. omnia sibi succedebant
prosperare, etc. **D**icitur quod beatus Ambrosius dixit
ad suos, vadam, vadam, quod ira dei est super
domum istam, et tota illa domus submergebatur. **Q**uod
videns beatus Ambrosius cepit predicare fratribus
suis de timore dei. **N**ota bene hic legenda. **E**cce
quod habuit spiritum prophetie. **C**ogitate bene quoniam de-
bet aduersitate signum est quod deus, ut prius corrigat
filius. **V**alidum signum est et reprobationis quoniam omnia
prosperare succedunt. **N**on Christus ait apud apoc. iij. Ego qui
amo arguo, et castigo. **Q**uot sunt in mundo qui
in prosperis non cognoscunt deum, et in aduersis re-
deunt. **D**e de mulieribus. **B**enedicta aduersi-
tas que genes trahit ad deum. **I**tem Thob. iij. **B**ene-
dictum est nomen tuum deus patrum nostrorum, quod cum iratus
fueris misericordiam facies, et in tempore tribulationis pec-
cata dimittis, bis qui inuocant te. **N**ota, cum iratus
fueris, secundum iudicium gentium, qui dicunt deum iratum
et illum qui patitur aduersitates. **S**ed non est ita, sed sic
medicatus dans cauteria non reputat iratus et infir-
mum nisi a fatuis, sic nec deus datus aduersitates,

Dico tertio quod habuit lumen, scilicet de spirituali
lacione. **P**relatio enim spiritualis dicitur lumen, **N**eo
accendit lucernam et in abscondito ponit, neque
sub modio, sed super candelabrum, ut qui ingrediun-
tur lumen videant. **L**u. xi. **N**ic copat prelatio lu-
mini. **P**relatus est lucerna, qui quoniam deus est electus,
quoniam se ipsum non tractauit, nec per potentiam est in-
trusus, tunc est lucerna accensa, et stat in candela-
bro dignitatis, ut lumen videat. **I**ta fuit de be-
ato Ambrosio, qui non fuit intrusus, sed ipsum deus
elegit. **D**icitur quod beatus Ambrosius erat in ciuitate
te mediolani, et mortuo episcopo, ciuitas fuit per episcopi
electione, quod est magnus episcopus. **E**t cum essent in ec-
clesia, ut introduceret unum episcopum, unus voluit
beate illum, alij alium. **C**um autem beatus Ambrosius
causa sedande seditionis que erat in populo premissis,
ad ecclesiam, subito referret vox infantis sonans
se. **A**mbrosium episcopum. **A**d quam vocem totus populus cla-
mauit Ambrosium episcopum. **D**icitur quod fecit, ut eua-
deret ne esset episcopus. **P**rimo cum minus minabat
eum graues populo punitiones, etc., nec sic potuit
populum a proposito reuocare. **T**unc cogitauit in-
tra se dicens. **I**sti credunt quod ego sum bonus homo.
Ideo introduxit ad se meretrices publicas,
non, ut peccaret cum eis, sed ut euaderet, quod spiritus
fuit ego, ut testatur Hieronymus, nec propter hoc
populus cessauit, imo clamando dixerunt, **P**eccatum
tuum sit super nos, tamen sis episcopus noster. **S**cripsit
peratori, ut diceret, et ipse approbavit. **D**einde
fugit et abscondit se, sed inuentus fuit. **D**einde
iteque voluit fugere, sed in crastinum inuenit se ad
portam que romana dicitur. **T**unc cognouit dei vo-
luntatem, et accepit cum fletu, ac si duceretur ad
furcam. **Q**uoniam autem fuit secretus episcopus, cepit magnam
abstinentiam, semper fuit sibi quadragesima, ex-
pendebat redditum in pijs causis, predicabat, scri-
bebat libros, et habuit lumen spiritualis prelatio-
nis. **Q**uestio, quare tantum contradixit cum sci-
ret se multa bona posse facere. **R**esponsum, quod pre-
latio habet omnem importabile nisi de iuuet, scilicet ob-
ligari se ad reddendum rationem de tot animabus
quot sunt in dyocesi, cum tamen de sua homo debe-
at tremere. **N**oc cogitabant sancti antiquus,
sed modo non curant nisi de bonis temporalibus.
Non attendentes illud verbum terribi-
le Sapientie sexto. **J**udicium durissimum
in his qui presunt fieri. **E**xiguo enim conce-
ditur misericordia, potentes autem potenter
tormenta patientur. **N**ota, iudicium durum
fieri dando computum de sua vita, cum sit mul-
tum difficile bene viuere in tanta abundan-
tia. **D**urius in computo reddendo de diuitijs

De sancto Georgio

Sz durissimū in cōputo reddēdo de aiabul
sz erigū^o dē. dñe aiām meā porto. **D**ō. **A**ima
mea in manibz meis sp. ps. cxviii. **N**ō de re/
ctoribz cōitatis / q̄ etiā coacti dñt venire. etiā
pclamādo. qz si sustinet p̄ctā notoria. dānant
Nō dē. **F**ortioribz aut fortior instat cruciatio
Sap. vi. **N**ō Eccl. vii. **N**oli q̄rere fieri iudex
nisi valeas virtute irrūpere iūctates. ne forte
extimescas faciē potētis. / z ponas scādalum ī
agilitate tua. **I**bidē. **N**ec te imittas in p̄lm.
neqz alliges p̄ctā duplicia. **D**ico quarto q̄
habuit lumē de iudiciali correctōe. **N**ā iudi
cialis correctō nō est nisi lumē. **N**oc dē apls
Dia q̄ arguunt. a lumē manifestāt. **O**mne ei
q̄ manifestat lumē est. ad Eph. v. **I**stud lu
men habuit beat^o Ambrosi^o ad arguendū et
corrigendū magnos z puos. diuites z paupe
res. **E**t licet esset ep̄s. nihilomin^o posuit se ad
audiendū p̄fessiones. / z q̄ veniebant aliq̄ ad
p̄frendū frigidū. ip̄e animabat eos vt dicerēt
p̄ctā. qz nō est ira in curia dei sic in curia secu
larū. **I**n curia em̄ dei absoluunt. / z in curia se
culari p̄demnant. **E**t flebat vt puocaret pec
catores ad flendū. / z orabat p̄ eis dicens. **T**u
pastor bone reduc ouē errantē. **M**agnos at
feriebat grauit^o vt p̄z de theodosio impatore
q̄ peccauit puniēdo quandā ciuitatē. occidē
do innocētēs. **L**ui negauit ingressum eccle
się donec publicā ageret p̄niam. **E**t dicenti sibi
q̄ dauid peccasset. illico r̄ndit. **S**ecur^o es er
rantē. seq̄re z penitentē. **N**ō vbi audiuit ita
suscepit vt publicam p̄niam nō abhorreret.
Prop̄ h̄ in lombardia beat^o ambrosi^o depin
gitur cū funicul^o. qz ita p̄cutiebatur magnos do
minos oēs. / z etiā puos amicos. / z iūmicos. z c̄
Dico q̄nto q̄ habuit lumē de integrali p̄
fectiōe. q̄ sc̄z creatura p̄leuerat in bona vita
vsqz in finē. qz nec diaboli temptatiōibz. nec
mūdi occasiōibz. nec carnis inclinatiōibz di
mittit bonā vitā inceptā. **T**ūc lumē sc̄e vite
integralit^o p̄ficiū. cū vsqz in finē in desinent cō
tinuat. **I**n iustorū semita
quasi lux splendēs. p̄cedit. / z crescit vsqz ad p̄
fectā diē. **N**ō x̄ps dē. **V**ide ḡ ne lumē q̄ in te
est tenebre sint. **S**i ḡ corp^o tuū lucidū fuerit.
nō h̄ns aliquā p̄tē tenebrarū. erit lucidū totū.
/ z sicut lucerna fulgoris illuminabit te. **L**uce
rij. **I**stud lumē habuit beat^o Ambrosi^o. p̄ q̄
em̄ vixit sancte z p̄tuos. **D**icat quō cōuertit
Augustinū. q̄ tūc t̄pis ibi legebat rethoricā. / z
veniebat ad sermones beati ambrosi^o. / z fuit
ad fidē xp̄i p̄uersus. **T**ūc t̄pis erat etiā ibi qui

dam al^o infidel^o valde ap̄t^o. nec aliq̄s poterat
illā ad fidē catholicā trahere. **F**uit dictū sibi
q̄ iret ad audiendū s̄mones ambrosi^o. / vnit z
vidit angelū dī loquentē cū ambrosio ad au
rem cū p̄dicaret. / z statim p̄uersus fuit. **E**t autē
in fine vite sue iaceret. apparuit sibi dñs dicens.
In pasca eris mecū in paradiso. **T**ūc beat^o am
brosi^o vocauit sacerdotes. dicens eis. quō erac
itur^o ad dñm ī pasca. **D**e h̄ sciētes ciues z re
ctores ciuitatis. dixerūt inter se. **L**ombardia ē
mō p̄dita. qz ex sc̄a vita ist^o ambrosi^o dē d̄is
simulauit p̄ctā n̄ra. **N**ō vadam^o ad eū vt ro
get p̄ vita sua. ne mō moriat^o. / z ita sc̄z. **S**z bea
tus ambrosi^o sciēs dei volūtate determinatā
noluit p̄ vita sua orare. sz r̄ndit. **N**ō ita cōuer
satus sum ap̄d vos. vt pudeat me viuere. **L**a
nonci aut p̄gregati ī camera sua tractabant
de ep̄o futuro submisit loquēdo. **A**liq̄ dice
bāt. q̄ simplician^o esset bon^o. **R**ūdit beat^o am
brosi^o. senex ē. sz bon^o. **A**b hora aut vndecima
quā migratur^o erat vsqz ad horā mortis. extēsis
manibz in modū crucis orauit. **H**onorat^o aut
sacerdos vir excellēs q̄ quiescebat in domo.
tertio audiuit vocē dicentē. **S**urge festina
qz mō est recessur^o. q̄ descēdēs obrulit ei totū
corp^o. postea emisit sp̄m. / z mlti pueri viderūt
multa miracula. **N**ō aut est in lumē. q̄ d̄
dem lumē est inextinguibile.

De sancto Georgio martyre :

Beatus uir qui in

Bene est sine macula. **H**abet s̄bz
istud originalit^o in libro. **E**ccl. xxxi. z
recitatū est in eplā bodierna. **I**sta solēntas
annualis beati georgij. fit p̄pter adinorū q̄
exhibuit xp̄ianis. in captiōe nobil^o ciuitatis
maioritatis. **S**z p̄us salutes s̄go **M**aria z c̄
Declarationē h̄ s̄bz ī introductionē mate
rie. recipio a quadā lege a deo antiquit^o da
ta. in q̄ ostēdit quō sibi offerri d̄z sacrificium
victorie dicens. **N**ō q̄ obtulerit victimā pac
ficioz dño. / vel vota soluens. / vel sp̄te offerēs
tam de bobz q̄ d̄ onibz. / immaculatū offeret
vt acceptabile sit. **O**mnis macula nō erit in
eo. **L**euit. xxij. **N**oc est p̄pter excellentiā dei
quo nulla est macula. purissim^o est in substan
tia sua. **D**e deo antiquit^o valde respiciebatur sa
crificium. ne haberet aliquā maculā in ocul^o.
nec esset cecum vel tractum. / z c̄. dicebat em̄
illa lex. **N**on immolabis dño deo tuo boues
z ouem in quo est macula. / aut quippiam vici
quia abominatio est dño do tuo. **D**eut. xvij.

Sermo

Duis signat psonā simplicē / bos aut psonā
nobilē bñs duo cornua. s. potētie z scie. **A**
ueant g tales si volūt dō offerre sacrificiū. q
se sine macula. qz als abomiabile esset dño.
Propterea bea^g georgi^g vt sacrificiū marty
rij sui esset dō acceptū. seipm obtulit imacla
tū. qz nō legit vnqz habuisse maculā peccati
mortal. **I**ō d eo dicit thēa. **B**ea^g vir. s. i p^ute.
q inuēt^g est sine macula. **P**z thēa. **E**go inue
nio in sacra scriptura septē maculas. scdm q
sunt septē pctā capitalia. s.

- P**rima macula est de supbia z vanitate
- S**ecunda de luxuria z carnalitate
- T**ertia de auaricia z cupiditate
- Q**uarta de ira z malignitate
- Q**uinta de gula z voracitate.
- S**exta de pigricia z ociositate
- S**eptima de inuidia z puerisitate

Nullā istaz hūit bea^g georgi^g vt videbitis.
Iō bea^g vir q inuēt^g est sine macula. q em bz
aliquā maculā d istz nō intrabit i regnū celo
rū. nō intrabit i eā aliqd coindnatū aut abo
minatōz facies. **A**po. xij. **D**ico pmo q be
a^g georgi^g fuit sine maculā supbie z vanitat^g p
grām del. **N**ota q tunc q cōit dāt supbiā mī
litibz q oia hūit excellēt bea^g georgi^g sed cu
Rodit se a macula supbie

- P**rimū est nobilitas de sanguine
- S**cdm pulcritudo de corpe.
- T**ertiu dominū de hoibz
- Q**uartū victoria de inimicis.

Qn em miles cogitat. **E**go sū nobil^g d gene
re antiq. zc. supbi i corde. **B**ea^g georgi^g hūit
nobilitatē sanguis. **D**ic hī storia q erat capa
docie nobilissim^g. s. nūqz ex b ascēdit supbia
in capite suo. **D**uas nobilitates hēbat in aia
qz fil^g reg^g xpi. z regie. s. eccie. **E**t d ista nobili
tate se appciabat. **S**cdā i corpe. s. d ista nō cu
rabat. imo dicebat cū dō. **Q**ue vtilitas i san
guine meo. dū descēdero i corruptiōz. **S**e
cūdo pulcritudo corpi sē mult^g occasio sup
bie. vadūt ornati vt fatui. **N**ō op^g e sollo suspē
dere cymbalū collo. s. bñs georgi^g licet pul
cerim^g. nō tñ se appciabat nisi d pulcritudie
aie. vt eēt alba z clara p verā fidē. z rubea per
memoriā passōis ornata p^ute. **R**ecordaba
tur de p^ute salomōis dicēt. **F**allax grā z ya
na ē pulcritudo. s. corpi. mulier. i. aia timens
deū ipa laudabit. **P**rouer. xl. **T**ertio dñi
um hoim ē occasio supbie. qñ miles se videt
capitanē mltōz. zc. **B**ea^g georgi^g fuit tribu
nus. s. capitane^g mille hoium armoz. nec sup

biebat. nec alicui faciebat iuriā. nec ipse nec
sui gubnabat se nisi hūilit^g z simplr. **I**uxta il
lud. **Q**uāto magn^g es hūilia te i oibz z coram
dō inuenies grām. qñ mag^g potētia dei soli^g z
ab hūilibz honorat. **A**ltiora te ne qsier. z forti
ora te ne scrutat^g fuer. s. q pcepit tibi de. illā
cogita sp. z i plibz opibz ei^g ne fuer. curiosus.
Nō est ei tibi necessariū ea q abscondita sūt vi
dere ocul^g tuis. **I**n supnacuis rebz noli scru
tari mltiplr. z i plibz ei^g opibz nō eris curiosus
zc. **E**ccī. iij. **Q**uarto victoria inimicōz. cō
suevit dare supbiā victoriosis. **B**ea^g georgi^g
fuit sp victoriosus. **B**ñ hēbat materiā supbi
endi. s. totū attribuebat dō. dicēs q victoria
inimicōz grā z donū dei ē. qz plerūqz plures
qñqz vincūt a pauc^g. z fortes supant ab iposē
tibz. **I**ō dicebat. **N**ō nob dñe nō nob. sed noi
tuo da glā. **P**z q maculā supbie nō maculā
uit eū. nec inuēta fuit i eo. **E**rgo bea^g vir. q i
uentus est sine maculā. **S**cdō fuit sine ma
cula luxurie. i. carnalitat^g. intm q credit fuis
se pgo. qñ em capiebat aliquā villā. castz. vl
ciuitatē. hoies carnales solent se dare vt lupi
ad cadauer. **B**ea^g georgi^g custodiebat z pser
uabat mulieres. ac si esset p^u oium eaz. **M**o
dicā vob vnū scm singulare. qd accidit i qdā
puincia iuxta capadociā. in q omis erant ido
latre. **R**ex pō illi puincie hēbat vnicā filiam.
Demonēs pō q nō tentant de paucis pctis
s. paulatim deducūt ad magna. eoz ordina
tione actū est. vt gētes illi^g puincie offerrent
filios suos z filias suas diabolo. **D**e b dauid
in ps. **I**mmolauerūt filios suos z filias suas
demonijs. **I**uxta ciuitatē regis illi^g erat sta
gnum in q erat draco ingens. q adorabat vt
de^g. **R**ex pō inuocauit deū suū. q si iuuaret
eū offerret sibi filiā suā. q adiut^g a demōe opoz
tuit eū implere. pmissum. **B**ea^g georgi^g pō diuina
reuelatōe dimissa gēte sua solus sine famulo
venit. **Q**ui vidēs puellā talit^g ornata z flentē.
descēdit de eq. querēs ab ea. q lit^g zc. q narra
uit beato **B**ea^g georgio totū factū. dicēs q de^g pe
tebat eā in cibū suū. intm q ei^g p^u licz essz rex
nō potuit eam liberare. **A**d quā bea^g **B**ea^g geor
gius. **N**ō dnbites qz p^ute noia xpi ego libe
rabo te hodie. **D**icat quō draco exiuit d lacu
z beatus **B**ea^g georgius signauit se signo scē cru
cis z exiuit. tra eū. quē pensit. quo facto. du
xit puellam ad patrē suū. **L**ogitate quādo
domicella vidit militē pulcrū z ita audacem.
Logitate quō dicebat patri q daret sibi ipz
in viz. quia magis vellet eū q impatorez.

De sancto Georgio

Pater autē dabat sibi filiā suā in vxore cū re-
 gno. Rūdit beatus Georgius: Nō detis eā mibi
 s; xpo dño. z baptizet; q; xps illā filiā libauit.
 Tūc baptizati sūt puer z rex p; ei; z vltra. xx.
 milia fuerūt in illa ciuitate baptizati. Ecce q̄
 modo erat sine macula luxurie z carnalitat;. **T**
Quē milites duxissent eā libent; dicētes. **V**
 ni filiā ad aulā meā. bñ tibi faciā. z vt ipi de
 uorassent eā z nō draco. **S**z beatus Georgius
 vt miles vrbani liberauit eā z tradidit patri
 suo. nec voluit ipam nec regnū. **E**t potuit di-
 cere illud **Thob. iij.** Tu scis dñe q; nūq; co-
 cupini. supple mulierē. **B**undā suauitiam
 meā ab o; cupiscētia. **D**ic bñt exemplū mi-
 litēs q̄ mō nō curāt nisi de luxuria. nec suffi-
 ciūt eis mulieres cuiusuis pditōis siue statul-
 Jō beatus vir q̄ inuētus est sine. zc. **T**ertio
 fuit sine macula auaricie z cupiditatis. **L**uz
 em possēt multas gregare in captione villaz.
 ciuitatū. z castroz. s; nō curabat. **I**te rex ille
 cū filiā liberauit. ex q̄ nolebat filiā suā vxor-
 rem. dabat sibi infinitū thesaurū. noluit reci-
 pere. s; vt daret. p ecclīas. pstruedis. z hospita-
 lib; p paupib; psonis instruit. **P**ater ḡ quō
 fuit sine macula. z q̄p̄ auz nō abijt. nec spe-
 rauit in pecuniāz thesaur;. **E**cclī. xxxj. **S**z ho-
 die est tāta auaricia militū q; pdāt vasallos.
 dicēdo. q; sunt gratiose petitōes. tñ includūt
 eos in carcerib; vel in alio loco dicēdo. **N**on
 exhibitis q̄nq; detis tñ. **E**cce gratiose petiti-
 ones. retinēt sibi decimas z p̄micias. **E**tiam
 ipi met arrendāt iurā ecclesiastica cum ma-
 gno piculo. al; nō pmittūt colligere decimas
 z p̄micias. **E**tia ipi met retinēt solidatas ser-
 uoz z ancillaz. q; tā reddit; nō sufficiūt. tot
 sunt vanitates. **J**ō dicebat xps. **V**idetez ca-
 uete ab omi auaricia. q; nō in abundantia cu-
 iusq; vita ei; est ex bis q; possidet. **L**uce. xij.
Quarto fuit sine macula ire z malignitat;. **N**
 ūq; em voluit vindictā de aliqua iniuria
 sibi facta nisi fm ordinē iusticie. s; patient; su-
 stinebat iniurias remittēdo bono corde. **D**i-
 catur q̄ iniurie fuerūt sibi facte in tormētis.
 q; patient; sustinuit. p xpo. **R**egnātib; autez
 diocleciano z maximiano impatorib;. q; gra-
 ues psecutiones dederūt xpianis. **I**sti mise-
 serūt dacianū s; sus ptes capadocie ad psequē-
 dum xpianos. vt se; abnegarēt fidē vel tor-
 mētis interirēt. q; infra mēsem interfecit plus
 q; xx. milia xpianoz. z multi deficiebāt in tor-
 mentis. **T**ūc beatus Georgius dixit itra se. **D**iu
 militauit z bellauit cū eq; z armis corpilibus.

Jō iam de cetero volo bellare pedib;. z cum
 armis spūalib;. dedit oia bona sua paupib;. z
 in simplici habitu venit corā daciano. q; cru-
 ciabat xpianos. z clamādo dixit illū versum
 psalterij. **O**mnes dñi gentiū demonia. dñs au-
 tem celos fecit. **T**ūc dacian; interrogauit euz
 vñ esset z quō vocabat. **Q**ui rñdit se capado-
 cem esse. q; ad nationē. **Q**uo ad nomē rñdit. z
 dixit. **E**go vocor georgius. z sum miles noiar;
 p totū mūdū. **T**ūc dacian; iussit illū poni in
 eculeo. **D**icat qd est ecule;. q; memorās quō
 xps fuit extēsus in cruce. sustinuit patienter.
Tūc dacian; dedit sibi aliud tormētū. cū fer-
 reis penalib; totū corp; fec dilaniari. s; cogi-
 tans effusione sanguinis xpi in cruce sustinuit
 patienter. deinde applicauit laminas igneas
 ad latera ei;. **D**einde iussit s;bera z plagas sa-
 lesfricari. **E**t beatus georgius dicebat. **N**ō sunt
 pdigne passiōes h; xpi ad futurā glām q; re-
 uelabit in nob;. **N**ā expectatio creature fue-
 rationē filioz dei expectat. **V**anitati em cre-
 atura subiecta ē. nō volēs. s; p̄t eū q; subiecit
 eā in spe. **Q**uia z ipa creatura liberabit a ser-
 uitate corruptōis in libertatē glie filioz dei.
Sum; em q; ois creatura ingemiscit z par-
 turit vsq; adhuc. **N**ō solum autē illa. s; z nos
 ipsi p̄micias spūs bñtes. z ipi intra nos gemi-
 mus adoptionē filioz dei. expectātes redem-
 ptionē corpis nr̄i. **R**o. viij. **P**tz ḡ q; n̄ habuit
 irā nec odiū. nec malā volūtate. s; dulcē su-
 stinuit. **I**deo cantat. **N**on murmur refonat.
 nō querimonia. s; corde tacito mens bñ cō-
 scia p̄seruat patiam. **S**ec; de militib; moder-
 nis impatiētib; z brigosis. **J**ō Job. v. **V**irus
 stultum interficit iracūdia. **S**tult; d; iracū-
 dus. **R**o. quia sicut ille esset stult;. q; volēs re-
 cipere vindictā de inimico. recipet venenū.
Ita est de iracundo querēte vindictā. p̄mo
 interficit seipsū. **O**m̄is q; odit fratrem suū ho-
 micida est. s. i. i. **J**ob. iij. **Q**uinta ma-
 cula est gula z voracitatis. **I**ta em macula
 destruit corp; z animā. **P**rimo destruit vñ.
 secūdo anhelitū corrumpit. tollit fortitudinē
 q; vñ pcutit nernos. aufert intellectum. in-
 ducit podogrā. morbū caducū. z alias infir-
 mitates. **J**ō xps. **A**ttēdite vobis ne forte gra-
 uent corda v̄ra in crapula z ebrietate. **L**uce.
 xij. **B**estie recipiūt necessitatē cibi z potus. z
 hoies vltra necessitatem. **A**b ista macula fu-
 it liber beatus Georgius. **F**uit em valde absti-
 nens. semp ieiunabat quadragesimā z vigi-
 lias ecclie. quattuor tempa. z bis in qualib;

hebdomada. s. feria quarta et sexta. Et modo dicitur
 cū milites p̄fesso: ibi. Nō detis mihi ieiunia
qz ego indigeo fortitudine. ieiunent clerici.
Dicas quō meli⁹ custodirēt fortitudinē canē
do a mulierib⁹. ex q̄b⁹ p̄dunt fortitudinē cor
poria et audaciā animi. Sexta macula est
pigrice et ociositatis. Dicas de diligētia bea
ti Georgii in spūalib⁹ et tpalib⁹. In tpe em̄
pacis faciebat bellū s̄ corp⁹ suū p̄ p̄niam. q̄
libet mane genib⁹ flexis cū silentio audiebat
missam. q̄libet die dñico cōicabat. Et ista di
ligētia de⁹ dedit sibi virtutē. Dicas quō da
cian⁹ volēs ipm̄ trere fecit rotas cū gladijs.
vt legit de beata katherina vt fidē xp̄i abne
garet. Sz beat⁹ Georgius signādo se salta
uit in medio rotaz et i nullo sibi nocuerūt. sz
frute dei p̄fracte sūt. et mltos gētiles necaue
rūt. Deinde ponit in sartagine plena feruēte
plūbo. sz facto signo crucis ibi q̄si in balneo
rozis iā cadētis sedebat. Sz mō milites tpe
pacis dant se ocio et peccatis et. Quilibet tñ
eorz diē scriptura. Q̄d cūq̄ pōt facere manus
tua. i. virtus. instāter opare. qz nec opus nec
rō. nec sciētia nec sapia erūt apud inferos q̄
tu p̄peras. Eccl̄s. ix. Septima macula est
inuidia et pueritas. qz cōiter p̄fone excellē
tes et notabiles q̄n audiūt cōmēdare vel lau
dare aliū statim intrat in corde eoz vermis
inuidie et odiūt illū. Ab ista macula fuit imu
nis beat⁹ Georgi⁹. Nō em̄ inuidebat alicui
Dacian⁹ em̄ cogitauit q̄ generosus antimus
magis inclinā p̄cibus et dulcib⁹ s̄monib⁹ q̄
tormentis seu terrorib⁹. Nō blādimētis tēpta
uit emollire beatū Georgiū. dicēs. Georgi.
nūquid vides quāta est paciētia deoz n̄roz.
Ideo si vis tenere leges et decreta impatorz
eris magn⁹ et. Et sic voluit decipe beatum
Georgiū cū malicia. Rūdit bea⁹ Georgi⁹.
Uō dicis mihi ista. p̄ tā dura tormēta. q̄re
nō dixisti a p̄ncipio. Voluit decipe dacianū
p̄ suā sapiam bea⁹ Georgi⁹ simulās q̄ vellet
deos adorare tā solēniter. De q̄ gaudēs Da
cian⁹ fecit p̄conizare quō bea⁹ Georgi⁹ ado
raret deos et. Cū autē deduct⁹ esset in tēplo
i porta tēpli adorauit dicēs. Ego adoro. nō
idola sed deū v̄x. Ego adoro. nō demones
sed xp̄m saluatore. subito ignis descēdit de
celo. et tēplū cū idolis et multis gentilib⁹ q̄
eruerāt oino destruxit. Quo audito Dacia
nus indignat⁹ voluit v̄l q̄ adoraret idola. v̄l
q̄ moreret. Stulte dixit beatus Georgi⁹. et
quō credis q̄ adorem deos tuos. q̄s ego de

struxi. Propter qd dacian⁹ ptulit sentētiā ca
 pitalē cōtra beatū Georgiū. Et p̄mo q̄ susti
 bus cederet. Cū ergo fuisset distract⁹ p̄ ciui
 tatē et capitalē s̄niam signo crucis se munit⁹
 reepisset. Dacian⁹ inde recedēs igne celesti
 subito p̄sumpt⁹ est. Et bea⁹ Georgi⁹ in celo
 recept⁹. Nō em̄ inuidit bonis daciani sibi. p̄
 missis. q̄nimo eo deluso martyriū sustinuit.
 Juxta illud. De⁹ q̄ p̄cincit me frute ad bellū
 et posuit immaculatā vitā meā. ps. xvij.

De sancto Marco.

Qui timet deū fa

ciet bona. Eccl̄s. xv. et i eplā hodie
 na. Nōs sermo n̄r erit illi⁹ glorio
 sissimi euāgeliste beati Marci. qz hodie est
 sua solēnitas et festū. si placet deo habebim⁹
 mltas bonas doctrinas p̄ intellect⁹ illumia
 tiōe et vite correctiōe. et p̄ctōz detestatiōe. sed
 pus salutē s̄go maria et. Pro breui decla
 ratiōe hui⁹ s̄bi. et materie introductiōe scien
 dū. q̄ inter alia p̄ que q̄s potest h̄e sufficiētiā
 et abundantiā bonoz tā spūaliū q̄ etiā tēpo
 raliū. est timor dei. Nō em̄ creatura in corde
 suo timorē p̄ponit. nō facere aliqd̄ p̄tra deū.
 nec corde cogitādo. nec ore loquēdo. nec ope
 pficiēdo. dicēs. De⁹ custodiat me ne faciam
 aliqd̄ p̄tra ei⁹ volūtate. Nō surgūt de mane
 cōmēdāt se deo dicēdo. Uōdo incipit ista
dies. iō dñe governa me. ne faciā malū. Uō
si incipiūt viā. vel si ponūt se ad mēfā. dicūt
Uōdo habeo recipe refectiōe. iō dñe v̄ri
nā cū mēfura comedā et bibā. ne te offēdas.
Uōdē q̄n ponūt se ad dormiēdū. et in opibus
alijs. talis timor dat abundantā bonoz sp̄i
ritualiū. Nā si aliq̄s h̄z intra domū suā fon
tē viuū. certū est q̄ talis nō hēbit penuriā aq̄.
Ita timor dei in domo cōscientie est vt fons
redundās gratiaz spūaliū virtutū et p̄fectio
nū et meritōz. Būctas dauid. Time de dñm
oēs sancti ei⁹. i. xp̄iani q̄ in baptisimo sancti
ficant. q̄m nō est inopia timētib⁹ eū. Diuites
scz bonoz tpaliū eguerūt et esurierūt. Inqui
rētes autē dñm. i. timorose. nō minuent omni
bono. ps. xxxij. Et ista rōne de beato Mar
co q̄ semp̄ timuit dñm. diē thema. Qui timet
deū faciet bona. Uō habuit bona tpalia h̄et
spūalia i patria. In historia em̄ beati Mar
ci inueni tria bona magna q̄ habuit.

Primū fuit p̄uersio de veritate.

Secūdū p̄fectio de bñilitate.

Tertiū deuotio de sanctitate.

De sancto Marco

Ecce tria magna bona beati **M**arci que p[ro]p[ri]a
thema. Qui timet deū faciet bona. **D**ico p[ro]
mo q[uo]d p[ri]mū bonū beati marci fuit p[ro]uersio d[omi]ni
bitate q[uo]d p[ri]mo fuit iude[us] de tribu leui. et de ge
nere aaron. Erat em̄ sacerdos. et ad p[ro]dicatio
nē b[ea]ti petri apli fuit ad fidē p[ro]uers[us]. s. xpi. **L**o
gitate q[uo]d venit cū multis argumētis et rōnib[us]
q[ui]s sibi soluit beatus Petrus. **P**ria fuit de trini
tate. **S**c[ri]pta de xpi incarnatione. **T**ertia d[omi]ni pas
sione. **Q**uarta d[omi]ni lege moysi. s. de duratiōe ei[us]
Quia d[omi]ni t[em]p[or]e messie. **A**d p[ro]phetia. q[ui]n beatus mar
cus audiuit q[uo]d beatus Petrus et alij apli p[ro]dica
bāt de trinitate q[uo]d ē vn[us] de[us] et ille de[us] pater
et fili[us] et sp[iritu]s sanct[us]. dixit marcus. **N**ō p[otes]t esse.
q[uo]d d[icitur] Deut. vi. Audi isrl[em] d[omi]n[us] de[us] tu[us] vn[us] est.
Ista rōem faciūt hodie iudei. **S**ed ecce r[ati]o
clara. q[uo]d p[er]sone nō sic sumunt i deo sic i nobis.
q[uo]d q[ui]libet p[er]sona in nobis facit vnā essentia.
Credūt em̄ iudei q[uo]d q[ui]n dicim[us] tres p[er]sonas q[uo]d
sint q[ui]si tres gigātes vel tres reges. s. sumunt
vt in sole. in q[uo] designat p[ater] fili[us] et sp[iritu]s sanct[us]. t[em]p[or]e
nō est nisi vn[us] sol. s. est tāte p[er]fectionis. q[uo]d de se
generat radiū. quē mittit h[ic] et t[em]p[or]e nō recedit ab
eo. **N**ō suba solis p[otes]t dici pater generā[us] ra
dius fili[us] genit[us]. et calor sp[iritu]s ab vtroq[ue] proce
dēs p[otes]t dici sp[iritu]s sanct[us]. et t[em]p[or]e nō est nisi vn[us]
sol. **S**ic intelligim[us] nos trinitatē. q[uo]d de[us] nō
est minoris p[er]tutis q[uam] sol. **E**t dixit petrus mar
co. **A**ttēde q[uo]d p[ro]phete q[ui] loquūt de deo ponunt
tria ad innuendū trinitatē p[er]sonaz. **C**ū i au
toritate allegata d[icitur]. **A**udi isrl[em] d[omi]n[us] de[us] tu[us]
tria noia sunt ibi ad innuendū trinitatē p[er]
sonaz. **I**te **I**sa. vi. vbi dicit **I**saias. **V**idi d[omi]n[um]
sedentē sup[er] soliu[m] excelsuz. et eleuatus. et plena
erat dom[us] maiestate ei[us]. et ea q[ue] sub ipso erant
replebāt templū. **U**bi int[er] cetera vidit duos
angelos clamantes alter ad alterū. **S**anct[us]
sanct[us]. d[omi]n[us] de[us] exercitū. et sic de mul
tis alijs autoritatib[us] p[otes]t dici. **D**ixit mar
cus. credo trinitatē. alit[er] intelligebā ego. sed
errabā. nō video clare. **S**c[ri]pta fuit de icar
natione p[ro]p[ri]a. **D**icebat em̄ marcus. vos dicitis q[uo]d
de[us] fact[us] est hō. quō est h[ic] possibile. cū sc[ri]ptura
dicat deū esse imutabilē. **E**go d[omi]n[us] et nō mu
tor. **Malach. iij.** **S**i fact[us] est hō igit[ur] mutat[us]
est. **S**ed ista rō p[ro]cedit ex ignorātia. q[uo]d h[ic] de[us]
sit imutabilis. etiā est infini[us]. et est vbic[us]. **E**t
o[mn]is creatura est plena diuinitate. q[uo]d diuini
tas implet totū mōd[um]. vt claritas solis totuz
aerē. **I**ncarnatio igit[ur] nihil aliud ē nisi q[uo]d illa hu
manitas in vtero p[ro]ginis formata a sp[iritu] sancto
erat plena diuinitate. nō solū potēntialiter

vt est in ceteris creaturis. sed etiā p[er]sonaliter
q[uo]d al[ia] nec seip[s]m p[otes]t saluare. **S**ic em̄ fer
rū ignitū calefacit et illuminat nō p[otes]t ferre
s[ed] ignis. **I**ta illa h[um]anitas xpi habuit p[otes]tate
redimēdi gen[us] h[um]anū. et saluādi credētes et
obediētes rōne diuinitat[is] sibi p[ro]iuncte. al[ia] em̄
nec se nec alios p[otes]t saluare. **N**ō dixit petrus
marco. **N**ō intelligas q[uo]d de[us] sit mutat[us]. s. illa
h[um]anitas fuit substātiata i diuinitate p[er]sonaliter
tūc marcus credidit incarnationes. **T**ertia
fuit de xpi passione. **D**ixit marcus. vos dicitis
q[uo]d xps sustinuit mortē et passionē in cruce. vt
saluaret sibi credētes et obediētes. cū tamen
dicat **Dauid.** **D**ia quecūq[ue] voluit d[omi]n[us] fecit
in celo et in terra. in mari et i oib[us] abyssis. **S**i
ergo xps erat de[us]. sine morte et passione pote
rat saluare dicēdo. **E**go parco oib[us]. d[omi]n[us] cetero
custodiat[is] vos. quē admodū vn[us] rex facit vnā
generalē remissionē. q[ui]re ergo voluit pati. ca
pi. ligari. **R**ūdīt ei Petrus dicens. **S**cias q[uo]d in
de[us] iusticia et misericordia sunt sua cēntia et
suba. **I**n nobis autē iusticia et misericordia
sunt q[ui]litates accidentales. **N**ō hoies aliquo
tens faciūt p[ro]tra iusticia. aliquoties igit[ur] mise
ricordia. **S**ed de[us] in oib[us] opib[us] suis o[mn]idit suā
iusticia. nō cōtra misericordia. sic nec igit[ur] diuinita
tem suā. **S**i igit[ur] remisisset generalit[er] oib[us]. vt di
cis. op[er]e eēt misericordie. s. vbi fuisset sua iu
sticia. si autē dānaasset oēs. in inferno fuisset ri
gor iusticie. et vbi fuisset sua mis[er]icordia. ser
uare modū in quo o[mn]ideret sua iusticia sum
ma. soluēs in cruce p[ro]p[ri]i sanguis. et et o[mn]ide
ret summa misericordia. q[uo]d ipse q[ui] nō tenebat
voluit soluere. et q[ui] ita debuit fieri. et q[uo]d de[us] de
beret pati. **I**tem **Dauid.** p[ro]phetauerat in ps.
De[us] de[us] respice in me etc. **I**n q[uo] psalmo ponit
clare xpi passionē. **I**te **I**sa. **C**ere languores
nostros ipse tulit. et dolores n[ost]ros ipse porta
uit. **E**t reputauim[us] eū q[ui]si leprosum. et percussū
a deo et humiliatū. **I**pse autē vulnerat[us] p[ro]p[ri]e
iniquitates n[ost]ras. attrit[us] est p[ro]pter scelera n[ost]ra
Isa. liij. **I**te **Dauid.** ix. **P**ost hebdomadas. lxx
ij. occidet[ur] xps. **T**ūc beatus **M**arcus credidit.
Quarta fuit de lege **M**oysi. cū sit bona a
deo data. et multis et magnis miraculis appro
bata. q[ui]re igit[ur] est dimittēda. **R**ūdīt beatus **P**etrus
q[uo]d lex **M**oysi fuit bona et sancta suo t[em]p[or]e. sed
nō iam nō esset bona. **D**icat[ur] similitudo. de p[ro]p[ri]e
q[ui] dat leges pedagogo p[ro] filijs p[ro]p[ri]is nutrien
dis. p[ro]mittēs eis fruct[us] etc. **T**alis lex bona est
p[ro] pueris nutriēdis. s. nō p[ro] adultis. q[uo]d aliam
legē et p[ro]missionē dāt pueris. et alia vir[us] p[ro]fect[us]

Sermo

Ita fuit & lege moysi data a pte deo pueris
iudeis. s; mō optet recipe legē euāgelicāz istā
petebat dauid di. Legē pone mihi dñe viāz
iustificatiōnū tuāz & exgrā eaz sp. ps. cxviii.
Et nūquid hēbat iā legē moysi. imo. s; pete/
bat legē euāgelicā. Tūc beat⁹ marc⁹ credidit
Quia de tpe messie dicebat beat⁹ marc⁹
q̄ nō dūz spūs erat cōpletū. qz Isaias dede/
rat signū di. Et cōstabūt gladios suos i vo/
meres & lāceas suas in falces Isa. ii. In isto
caplo Isaias loquit de puerione gentiū ad
messiā stendā. nō violētē s; gratiose. Et fluēt
ad eū oēs gētes & ibūt ppli multi & dicēt. Ue
nite ascēdam⁹ ad montē dñi et ad domū dei
Jacob & docebit nos vias suas zc. Eū ḡ dōz
Et cōstabūt zc. intelligit q̄ p pueriōe gētiū
nō exercebunt vltra ad p̄liū. s; p̄dicādo z di/
cēdo. Dom⁹ iacob venite & ambulem⁹ in lu/
mine dei nrī. Tūc beat⁹ marc⁹ credidit & fuit
letus & rogauit beati⁹ Petri p grā spēali q̄
ip̄met baptisaret eū & ita fecit & recepit ip̄m
in discipulū suū. Ecce quō a p̄dicatiōe beati
petri fuit ad fidē xp̄i p̄uersus & ab eo baptisā
tus atq; in diuio smone ei⁹ discipul⁹. Ideo
beat⁹ Pet⁹ vocabat ip̄m filiū di. Salutat
vos marc⁹ fili⁹ me⁹. i. ps. vi. Patz quō beat⁹
marc⁹ habuit pmū bonū. s. p̄uersionē de ve/
ritate. Ergo. q̄ timet deū zc. Secūdū bo
nū qd̄ habuit fuit p̄fectiō de hūilitate. Ille
dō h̄re p̄fectionē hūilitatis vite q̄ q̄nto ē ma/
ior tanto ē hūilior. iuxta illud Eccl. ii. Quā/
to magn⁹ es hūilia te i oibz. & corā deo inue/
nies gratiā. Ita fecit beat⁹ marc⁹. q̄n ei fuit
ad fidē p̄uersus habuit tantā sciām theolo/
gie. q̄ effect⁹ ē secūd⁹ euāgelista. Mattheus
fuit pmus. Marc⁹ secūd⁹. Ecce quātā grāz
fecit sibi de⁹. Et sic scripsit euāgeliiū. ita p̄di
cabat. & dicta sua p̄firmabat miraculis. Quā
em̄ p̄dicabat de trinitate q̄ erāt tres p̄sone et
vn⁹ de⁹. nō solū h̄ p̄firmabat auctate s; mira
culo. suscitādo mortuū sibi adductū. dicēdo
Sic est verū q̄ p̄r fili⁹. et spūssanc⁹ sunt vn⁹
de⁹. ita corp⁹ aīa. & vita ista tria vniant i isto.
Et statim suscitabat. Idē q̄n p̄dicabat de in
carnatiōe. & de passiōe & resurrectiōe. Idem
alijs p̄firmabat miraculis. & poterat dicere.
Nō audeo aliqd loq̄ eoz. q̄ p me n̄ efficit xps
Roz. xv. & cū toto h̄ erat ita hūilis q̄ p nullo
se habuit. Vidēs em̄ q̄ papa. s. beat⁹ Petrus
ip̄m discipulū diligebat. ex hūilitate ne faceret
ip̄m sacerdotē nec ep̄m abscidit sibi pollicē.
Dagnū mirabile fuit. Nūquid eē sacerdo

tē est bonū. imo. si hz tria. s. clarā sciaz. sanctā
vitā. & bonā famā. als meli⁹ esset clerico non
h̄re man⁹ nec pedes. Dz ei p̄mo h̄re sciaz cla
rā vt itelligat qd̄ legit. ad min⁹ ad lras. & sciat
sacra ecclie & formā eoz. Beat⁹ marc⁹ q̄ erat
tant⁹ theolog⁹ nō reputabat se sufficientē ad
sacerdotiū. Nō abscidit sibi pollicē ne p̄mo
ueret. Nō autē qlibet se reputat sufficientē &
dicūt infinitos errores i euāgelio zc. Et sic
deberēt studere. dāt se ad venandū & ludēdū.
& faciūt se pcuratores. & illa ignorātia vadūt
ad infernū. Quia tu sciētiam repulisti. repel
laz te ne sacerdotio fungaris mihi. Dz. iiii.
Secūdo in sacerdote req̄rit sancta vita. vt
vinat. s. castet & honeste. qz habet tractare cor
pūs dñicū. cū suis manibz. cuius lingua apit
celū. vt patet de ps. dist. ii. Et q̄s fideliiū. Nō
debz cauere a mēdacijs & blasphemijs. Roz
pūs sacerdotis ē sepulcrū xp̄i. Cogitate q̄n
tā sanctitatē dz h̄re in vita. Et qd̄ pctm̄ illo
rū q̄ p̄ficiūt corp⁹ suū in latrinā luxurie. ma
ius pctm̄ est. q̄ si duo p̄icerēt sc̄m̄ sepulcrū
xp̄i in cloacā. Idō dic̄ scriptura. Sacerdotes
q̄z q̄ accedūt ad dñm sanctificent̄ ne pcutiat
eos. Ero. xii. Nō beat⁹ Marc⁹ licz esset san
ctus. tñ nō reputabat se dignū. Tertiū dz
h̄re sacerdos bonā famā. Nō sufficit clerico
q̄ secrete sit bon⁹. s; q̄ om̄s dicāt bonū de eo.
Antiquus q̄n vn⁹ cleric⁹ trāsibat p viā vel p
viciū. licz tarde trāsiret. om̄s assurgebāt. di
cendo. De⁹ me habeat in v̄ris oīonibz. Nō
autē tot sunt vicia & vanitates sacerdotū & cle
ricoz q̄ pet⁹ loquunt̄ de ip̄is q̄ de iudeis. ex
eoz mala vita. Nos sacerdotes recessistis de
viā & scādalizastis plurimos in lege. Irritū
fecistis pactū leui. dicit dñs exercitū. Pro
pter qd̄. & ego dedi vos p̄temptibiles et hūi
les om̄ibz pplis. Malach. ii. Ecce rō quare
beat⁹ Marc⁹ licz h̄ret clarā sciam. sanctam
vitā. & bonā famā. nō tñ reputabat se dignū
sacerdotē ex hūilitate. Nō abstulit sibi polli
cem. S; de⁹ puidit q̄ beat⁹ pet⁹ vocauit eū.
volēs eū ordinare ad sacerdotē & ep̄m alexā
drie. Rndit. N̄ nō est possibile. on̄dit sibi de
fectū pollicis. S; beat⁹ pet⁹ orauit & curat⁹
est. & fact⁹ est sacerdos. & ep̄s alexādrice. Ideo
Lu. xviii. Dis q̄ se humiliat exaltabit. Ter
tū magnū bonū beati Marci fuit deuotio
de sanctitate. q̄ est q̄n hō in oibz q̄ facit et dic
dat gloriā & honorē deo. Multa bona opa
pdunt. qz multi nesciūt dare honorē deo. s;
dant honorē suis opibz. Verbi grā. Quare

De sancto Petro mediolanensi

facitis filiū sacerdotē. vt vnuat delicate z in quiete. hic deficit deuotio sanctitatis. si facitis filiū sacerdotē vt oret p vobis. z de ex eo laudet z glorificet. **I**dē si facitis filiū religio sum. vt sit abbas. vl magister in theologia. vl epus. **I**dē d remissioe iniuriarū amore hominū. **I**stud op^o pdif. qz in iudicio qn xps dicet vob. **E**cce qd ego feci p te. qd fecisti tu p me. **S**i tu vis dicere. **D**ñe ego remisi mortē p̄is z dicit xps. amore cui⁹ regis. **R**ñdes p amore talis vel talis domini qui me rogabat zc. **E**t xps. **I**o vadas ad eum vt det tibi padisum. q habebit satis facere vt habeat p scipō. **S**z qn remissio fit p amore et honore deitūc est deuotio scitatis. **I**o apl⁹. **R**egi seculoz imortali inuisibili soli deo honor et glia. **p**rima ad **T**hi. **S**ic fecit beat⁹ **V**ar⁹cus q venit alexandriā vbi pdicando et miracula faciēdo puerit innumerabiles hoies. z fuit sibi dictū. q rectores terre indignabāt ptra eū. **R**ñdit. **N**ō curo. ex quo ego do honorē deo in omnib. **L**ū aut ibi tā multiplicatis fratrib. z ecclia ab eis cōstructa miraculis choruscasset. z ipse cū in festo pasce concurrēt tūc cū festo gentiliū celebraret diuina. ligato fune ad collū eius traxerūt eum p ciuitatē. gratias agente. **D**einde recluso eo i carcere apparuit ei angel⁹ pmo. z secūdo dñs ihs xps pfortans eū. **L**ū aut in crastino traherēt eū p ciuitatē vt p̄s. orauit dicēdo. **I**n man⁹ tuas dñe cōmendo spm meū. **E**t tradidit spm. **L**ū aut reliqas ei⁹ vellēt cōbure. **r** tanta facta est tēpesta. q fugerūt gētilis. **E**t viri religiosi sepelierūt corp⁹ eius. quod postmodū apud venetias est translatū. **I**git in oib honozificet de⁹ p ihs xpm dñm nostrū. cui est gloria z imperiū in secula seculorū. amē. p̄ma **P**e. iij.

De sancto Petro mediolanēsi Sermo.

Coronabitur qui legitime certauerit. **V**erbuz istud habet textualitē. i. ad **T**himo. ij. **E**t recitatū est statim in epla hodierna. **H**odie p totū mūdū in nostra religioe pdicatorū sit festū de beato Petro martyre. **E**t sicut sit totū officii de eo. ita erit z sermo n̄r. **E**t habebim⁹ multas bonas doctrinas ad instructionē virtutū. z correctionē pctōz. z solationē aīaz n̄raz. **S**alucez virgo **V**aria p̄mo zc. **I**stud s̄bū positū p̄hemate z fundamēto sermonis habet talē intellectū. **N**lle corona

bif in celis corona glie q legitime certauerit in h mōdo p victoriā. **A**more v̄ri ego q̄iui q̄ bella habem⁹ in h mūdō. p q̄b habēdo victoriā coronemur i celo. **E**cce quō materia erit bona. **E**t inueni q̄ in hoc mōdo p habēdo victoriā habem⁹ q̄nq̄ bella. in q̄b vincētib⁹ a deo. dat corona glie in paradiso.

Primo habem⁹ bellare p nostrā intelligētā. de q̄ hēm⁹ victoriā p simplicē credentiā.

Secōdo habem⁹ bellū p nostrā volūtatē. de q̄ habem⁹ victoriā p hūilē obedientiā.

Tertio habem⁹ bellū p nostrā carnē. z de illo habem⁹ victoriā p purā abstinentiā.

Quarto habem⁹ bellū p dyabolū. z d illo habem⁹ victoriā p verā sapiētā.

Quinto habem⁹ bellū p mūdū. de q̄ habem⁹ mūs victoriā p māfuetudinē z paciētā.

In his modis fuit victor beat⁹ **P**etr⁹. **I**o de eo singularit⁹ dicit⁹ thema. **C**oronabit⁹ q̄ legitime certauerit. **D**ico p̄mo q̄ in h mōdo habem⁹ plūū satis forte. s. i n̄ra intelligētā naturali. **I**n intellect⁹ n̄r naturalit⁹ q̄rit rōem rei mirabilis z imēse z trāscēdētis. dicēdo quō ē h possibile. ac si mō diceret⁹ ab aliquo. noneritis q̄ ego vidi equos volare. statiz intellect⁹ cogitat z bellat dicēs. **Q**uō ē possibile h. cū n̄ habeāt alas. **I**dē si dicat⁹ q̄ vltra mare sunt homies q̄ habēt vnū pedē solū tā magnū q̄ tegūt se cū eo p̄ pluiā z solē. statim intellect⁹ q̄rit rōnem anteq̄ assentiat firmit⁹. **I**o est regula phie. **Q** ppter admirari ceperunt phi philosophari. i. q̄stioēs facere. **m**arie q̄ videbāt eclipsem solis z lune. dicebāt. q̄re ē hoc. quō est possibile. z hmōi. **M**odo nihil ē tam extraneū z tā trāscēdens mirabile q̄ secreta fidei xpiane. s. q̄ sint tres p̄sone distincte. z q̄ nō sit nisi vna essentia z diuinitas trium p̄sonaz. statim intellect⁹ bellat querens rōnem. **S**z vincit p simplicē credentiā. **C**aptū uādo z subiugādo eū ad credendū illud q̄ dixit ille qui nō pōt mēiri. nec decipere. nec decipi. z sui apli pdicauerūt. z ecclia affirmat z determinat. **D**e hoc triūpho meremur coronā in celo. **I**dē de xpi incarnatione. fuit vnq̄ aliqd ita extraneū mirabile z inauditū q̄ q̄ de⁹ fact⁹ sit hō. plus est q̄ q̄ sol fuisset factus lapis vel celū lutū. magis est mirabile q̄ de⁹ infinitus fuerit fact⁹ hō in vtero vn̄ puelle. statim intellect⁹ querit rōnem. **S**ed habet victoriā. dicēdo. **C**redo dñe simplicit⁹ ex quo vos dixistis z apli pdicauerunt. z ita habet in euāgelis z ecclia determinat. **I**dē

Sermo

de sacramēto altaria q̄ ex h̄bis hū sacerdo
tis forte pctōris celū ap̄iat̄ z x̄ps descēdit in
hostia z etiā in multis hostijs. vt vox mea in
v̄ris auribz z cum diuidit̄ hostia nō diuidit̄
x̄ps. sed tot⁹ integer manet in q̄libet p̄ricula.
vt imago i speculo ē in q̄libet ei⁹ p̄te. **Stati**
intellectus q̄rit quō est h̄ possibile z quō stat
x̄ps i hostia sedēdo vel iacēdo et hmōi. s̄z vi/
ctoria habet p̄ simplices credentiā. **Dñe** ego
credo simplr. ex quo vos ordinastis z ecclia
tenet. z tot miraculis ē cōfirmatū. **Ista** ē vi/
ctoria ex q̄ meremur coronā in celo. sic subiu/
gādo z captiuādo intellectū nostrū. **De h̄ dī**
cit apl⁹. **Destruētes** omnē altitudinē extol/
lentē se aduersus sciam dei. z i captiuitatē re/
digentes omnē intellectū in obsequiū x̄pi. **ij.**
Coz. x. **Ex tali** victoria s̄biugādo intellectū
ad credendū. dat̄ corona a deo i celo. nō vni⁹
regni corruptibilis. q̄ hodie habet et cras p̄/
dit̄. s̄z dat̄ corona gl̄ie duodecim stellarū. vt
d̄ de p̄gine maria **Apoē. xij.** **Uter** amicta
sole z luna sub pedibz ei⁹. z i capite ei⁹ corona
stellaz duodecim. **Moralit̄** dici pōt de q̄/
liber xp̄iano h̄ntē triumphū p̄ intellectū per
simplicē credentiā. **Ista** mulier ē aia xp̄iana
amicta sole. i. x̄po p̄ simplicē credentiā. **Et lu**
na. s̄cie p̄bie sub pedibz ei⁹. nō curādo i his
q̄ fidei sunt de rōnibz. **In capite** eius corona
stellaz duodecim. i. duodecim articulorū si/
dei s̄m qd̄ fuerūt. **xij. apli.** q̄ articuli p̄tinent
in **Credo.** **Dicat.** **Ecce h̄** duodecim vitates.
tanq̄ duodeciz stelle. **Esset** pulchra corona
regine in q̄ esset stella maritima. pulchrior ē
corona q̄ dat̄ aie q̄ habet victoriā de intelle/
ctu suo. **De q̄ dīc̄ apl⁹.** **Bonū** certamē cer/
tani. cursum cōsumāni. fidē seruāni. i. reliquo
supple seculo. reposita ē mihi corona. **ij. Thi.**
ij. **In isto** bello habuit triūphū beat⁹ petr⁹
martyr. q̄ fuit lombard⁹ de ciuitate cumana.
vbi erāt multi heretici z infideles. z ei⁹ parē/
tes om̄s fuerūt infideles. inter q̄s exiuit bea/
tus **Petr⁹** vt rosa inter spinas. **Qui** cū esset
puer q̄nqz vel sex annoz. veniēs de schola in
quadā platea obuiauit aūculo suo infideli.
Et q̄renti vnde veniret. r̄ndit puer q̄ de sco/
la. **Interrogat⁹** qd̄ didicisset. **R̄ndit.** **Credo**
in deū patrē zc. **Aūcul⁹** aut̄ rephendēs di/
xit. **Et** q̄s docuit te hoc mō. credas qz nō est
ita. **R̄ndit** puer. **Ita** docuit me m̄ḡ. z habet
ita in carta mea. z ita ego credo. **Et** aūcul⁹
voluit eū pcutere. s̄z erat sibi dīctū q̄ nō face/
ret. sed saceret sibi aliquā rōnem p̄ dicta pue

ri. q̄ statim puer esset victus. **Et** fecit sibi ra/
tiōes de p̄bia. q̄s puer annullauit. p̄ q̄ auū/
cul⁹ indignat⁹ p̄cussit eū dicēs. **O** petrine z
mecū p̄tenditis vos. **R̄ndit** puer. **In** ista fi/
de volo viuere z mori. **Et** tūc recepit fidē in
tantā firmitatē. q̄ desiderabat z orabat mo/
ri p̄ fide. **Qñ** videbat corp⁹ x̄pi. sic ali⁹ dicūt
Adoram⁹ te dñe zc. ip̄e dicebat. **Utinā** dñe
moriar p̄ te z p̄ fide tua. vt tu dñe mortu⁹ es
p̄ me. **Uñ** cū semel soci⁹ quereret ab eo scire
orōnē quā faciebat i eleuatiōe corpis x̄pi. dī/
xit sibi istā que nō placuit sibi. **Fiat** ḡ rō. **Si**
vincētibz intellectū xp̄iū p̄ simplicē credentiā
dat̄ corona. **Et** petr⁹ habuit victoriā. ḡ coro/
nabit q̄ legitime certauerit. **Moralit̄** ha/
beris h̄ exemplū. vt addiscatis. **Credo** i deū.
null⁹ pōt se excusare. **Sic** em̄ addiscitis can/
tiōes. ita z symbolū addiscere potestis. z dice/
re eū q̄libet mane et sero cū p̄statiōe. sic lu/
crabit corona. **B̄ndict⁹** erit q̄ h̄ cōsilū tenuerit.
Secūdu plū est p̄tra xp̄iā volūtātē.
Sup oēs creaturas hō habet hoc q̄ habet
liberū arbitriū ad volendū z desiderandū
q̄cqd̄ vult. **Auctas.** **Deus** ab initio cōstituit
hoiēm z reliq̄t illū in manu p̄silij sui. **Glosa.**
i. libertate arbitrij. **Eccī. xv.** **Victoria** habet
p̄ hūilē obediētā. s̄. p̄tra liberū arbitriū obe/
diendo deo. **Uerbi** ḡra. **Si** volūtas te incli/
nat ad supbiā. pompā z vanitatē z de p̄cipit
hūilitatē. dicas. **Dñe** licz incliner ad supbiā.
tū dñe qz vos p̄cipitis hūilitatē. potius volo
vobis obedire. q̄ p̄rie volūtati. **Idē** de auar/
ricia. luxuria. ira. gula. inuidiā. z accidiā. **Ec**
ce quō habet victoriā per hūilē obediētā.
quali dicēdo vt x̄ps dixit in nocte passionis.
Non mea sed tua voluntas fiat. **Ex** isto tri/
umpho meremur coronam padisi. **Auctori**
tas. **Hoc** aut̄ habet p̄ certo ois q̄ colit te. q̄a
vita ei⁹ si in p̄batiōe fuerit coronabit. **Tho**
bie. ij. **In** isto bello beat⁹ **Petrus** habuit vi/
ctoriā. **Postq̄** em̄ habuit victoriā de intelle/
ctu p̄ simplicē credentiā. voluit h̄c victoriā
de volūtate p̄ hūilē obediētā. nō solū obe/
diendo p̄ceptis q̄b om̄s tenemur obedire.
sed etiā p̄silij euāgelicis. **Nō** inrauit nostrz
ordinē p̄dicatoz. postq̄ se recognouit dixit.
O q̄ malū est stare inter serpentes z bestias
venenosas. z sine licentia parentū recessit ad
monasteriū p̄dicatoz. qz tūc incipiebat or/
do noster. **Et** dicūt aliqui q̄ adhuc vinebat
beat⁹ **Dñe.** **Dicēs** pozi quō erat nat⁹ z nu/
trit⁹ inter infideles q̄ nō credūt articul⁹ fidei.

De sancto Petro mediolanensi

sed de^o fecit sibi gram qz nō fuit ab eis dece-
ptus ppter qd volo intrare ordinē vestz q p̄di-
cat fidē xp̄i. De q̄ porz oēs fr̄es fuerūt ganisi
qz erat puer iā famos⁹ z receperit eū. In q̄ or-
dine obediuit nō solū p̄ceptis dei s̄ etiā p̄si-
lijs. **B**ernauit em̄ ibi obediētā generalē cō-
tinētā angelicā z paupratē aplicā. **N**ō opte-
bat h̄re clauēs sic mō. qz nihil h̄bat i cella vt
lucraret meritū paupratē aplicē. **N**ē suauit
cerimontas religiois i cibo z potu. i ieiunijs
in bitu z silētio. in inclinatioibz z alijs. ita qz
sua vita nō erat nisi exemplū religiois. **E**t qz
sic hūiliabat se ad obediētā. n̄ solū deo s̄ ho-
mibz ppter deū. de^o etiā obediēbat ei i miracul^o.
Nora de blasphemio heretico quē rep̄he-
dit qz ita d̄z fieri. **C**ū ille n̄ corrigeret se imo
forti⁹ blasphemabat. **P**etr⁹ orabat vt de^o au-
ferret sibi s̄bū. ex q̄ ita male vtebat eo. z sub-
ito effect⁹ ē mut⁹. **E**cce quō de^o facit volūta-
tē illoz q̄ faciūt volūtatē dei. **S**i q̄s dei cul-
tor est z volūtatē eius facit. hūc de^o exaudit.
Joh. ix. **E**cce quō habuit victoriā de volū-
tate p̄ humilē obediētā. s̄ coronabit q̄ legiti-
me certauerit zc. **M**oralit̄ h̄ctis h̄ exemplū
obediēdi p̄ceptis dei z cauedi a blasphemijs. qz
ex isto pctō veniūt siccitates z mortalitates z
fames. **D**e blasphematoribz aut̄ deberet fie-
ri punitio. s̄ vt p̄derēt linguā. **E**t s̄ rectores
nō faciāt. de^o faciet qz morient sine cōfessioe
z sine testamēto. **D**ñe maledicti erūt q̄ p̄tem-
perint te. et p̄dēnati erūt oēs q̄ blasphemā-
uerint te. **J**oh. xij. **T**ertiu⁹ bellū est p̄tra
p̄riā carnē. **E**cce quō sequit⁹ p̄ ordines. **P**ri-
mū bellū est p̄ intellectū. **S**ecūdu⁹ p̄ volūta-
tē. **T**ertiu⁹ p̄ carnē. d̄ q̄ habem⁹ victoriā p̄ pu-
rā p̄tinentiā. **Q**ñ hō h̄z etatē discernēdi. caro
p̄surgit p̄ ip̄m q̄ vellet p̄tēplari. caro aut̄ vel-
let in delectatioibz z luto luxurie volutari vt
porz. **C**aro cōcupiscit aduersus sp̄m. sp̄s
aut̄ aduersus carnē. ad Gal. v. **S**z vincit⁹ p̄
purā p̄tinentiā vel purā p̄nīaz. hūiliādo car-
nē afflictionibz. **S**ic em̄ equ⁹ cui auferit an-
nona stat simplr. ita de equo corpis auferē-
do delectatiōes sibi placitas. abstinēdo a ci-
bo z potu solū recipiēdo necessitatē. **S**z ill⁹
q̄ nimis curat de corpore accidit. vt d̄no q̄ ni-
mis curat de suo eq̄. qz p̄icit eū in luto. **T**e-
neat⁹ corp⁹ sub freno r̄p̄antē z viuētis i pace.
Et hoc triūpho meret⁹ hō coronā i celo. **A**u-
toritas. **Q**z pulchra ē casta generatio cum
charitate. **I**mmortalis ē em̄ memoria illius
qz apud deū nota ē z apud hoies. **E**t sequit⁹.

In p̄petuū coronata triūphat **S**apie. iij.
Nora. cū charitate. **A**liq̄ sunt casti sed nō cū
charitate s̄ ex necessitate. **V**erbi gr̄a. **S**unt
multi religiosi vel clerici. q̄ solo timore p̄den-
di honore z famā viuūt caste. **S**z hūc istud
desideriū si posset fieri secrete faceret. ita ca-
stitas nō ē pulchra z cū charitate. qz nō amo-
re dei s̄ timore piculi fit. **N**de de multis mu-
lieribz castis solo timore. s̄ si secrete possent.
darēt se luxurijs et immūdicijs. tales coram
deo sunt meretrices. **I**ta habuit bea⁹ petr⁹
martyr. q̄ cū magnis abstinētis z afflictioibz
z asperitatibz vite sp̄ cōseruauit s̄ginitatē vt
papa testat⁹ in sua canonisatōe. **T**estimonio
p̄fessoz. **N**unc em̄ in corde desiderauit illō
op⁹. s̄ forte i somnis. h̄ nō est culpa zc. **F**uit
em̄ purus vt puer q̄nqz annoz ppter h̄ deus
faciebat sibi gr̄am. qz qñ tangebatur infirmos
statim curabant. illum iabat cecos. curabat
surdos. mutos. zc. **T**antā gr̄am habebat ex
sua s̄ginitate. qz etiā ei⁹ vestes curabāt infir-
mos. z possum⁹ dicere de eo **L**uc. vi. **O**m̄is
turba q̄rebat eū tāgere. qz p̄tus de eo exibat
z sanabat oēs. **P**atz victoria quā habuit cō-
tra carnē. **E**rgo coronabit q̄ legitime certa-
uerit. **M**oralit̄ habetis h̄ exemplū viuē-
di caste. **M**ulti em̄ deficiūt in isto plio z viu-
cunt. **D**icat⁹ iuxta auditores zc. **I**deo ap̄tus
Dec est volūtas dei sanctificatio v̄ra. vt ab-
stineatis vos a fornicatiōe. et sciat vnusquisqz
vas suū possidere in sanctificatiōe z honore
p̄ma **T**hef. iij. **Q**uartū bellū est p̄ dyabo-
lum q̄ fortiter bellat p̄tra nos. nec cessat die
ac nocte. **B**ellū intellect⁹ volūtatē z carnē
cessat aliquoties. s̄ bellū dyaboli non cessat.
Jo petr⁹ ap̄tus. **F**res sobrii estote z vigilate
qz aduersari⁹ vester dyabol⁹ tanqz leo rugiens
circuit querēs quē deuoret. **J**. **P**et. v. **V**incit⁹
aut̄ p̄ verā sapiam dupl⁹. **A**liqui em̄ vincūt
dyabolū expellētes eū a se. nō solū a se s̄ etiā
ab alijs p̄ verā sapiam. **I**sta est melior victo-
ria. **S**ic miles q̄ diligēt custodit castrū sibi
cōmissum a rege. bñ facit. qui p̄o custodit ca-
strū. z cū h̄ acq̄rit regi p̄l⁹ sua sapiā z astu-
tia. meret⁹ mal⁹ salariā. **I**ta si ille q̄ p̄dicat cu-
stodit castrū p̄sone sue p̄ bonā vitā talis me-
ret⁹ coronā. **S**z si p̄ sapiam diuine p̄dicatiōis
acq̄rit regi x̄po castra inimicorū. qñ p̄dicādo
p̄uerit sup̄bū q̄erat castz dyaboli p̄ sup̄biā
vel p̄ auariciā. z sic de alijs. talis mel⁹ meret⁹
coronā. **A**uctas. **P**ascite q̄ in vobis ē gregē
dei. p̄uidētes nō coacte s̄ sp̄tānee. **F**m̄ deū.

nō turpis lucri grā s; volūtate / z cū apparu
erit pnceps pastorū imarcessibile pceptis
glie coronā. **i. De. v. Hīcā victoriā habuit bea
tus petrus. Qū em fuit magn⁹ z studuit theo
logiā incepit pdicare. D q̄ castra acquisiuit
p̄p̄o. P̄o em ip̄e custodiuit castz corpis sui
Dicit papa q̄ nunq̄ peccauit mortalit̄ s; in
grā baptismali p̄seruauit se / eam p̄tinne au
gmetādo. Deinde pdicādo sapiam dī. Quot
sup̄bi fuerūt c̄uersi z fecerūt p̄nias / z sūt mo
do in paradiso ex sua pdicatione. **Hic q̄t auari.
vsurarij. Hic q̄t luxuriosi z c̄ubinarij. q̄t gu
losi. q̄t iracūdi q̄ remittebāt inimicis z facie
bāt pacē. q̄t infideles z heretici c̄uersi sunt.
Si ḡ p̄ verā sapiam q̄s cōsequit coronā qd
dicem⁹ de beato petro. Coronabit zc. Dicit
h̄ de nube adducta s̄ estū solis mirabilis p̄p̄
p̄li p̄solationē. **Moralit̄ habetis h̄ exem
plū docēdi filios seruitores z ancillas vras.
qz q̄n h̄o docet alioa illō bonū qd h̄o scit. h̄o
acq̄rit coronā. **Auctas. Rectorē te posuerūt
noli extolli. esto in illis q̄si vn⁹ ex illis. **Curā
illoz habe. z sic p̄sidera. z omni cura tua ex
plicita recūbe vt leteris p̄p̄ illos. z ornamē
tū gr̄e accipias coronā **Ecc̄i. xxxij. **Quitū
bellum est cōtra istū mundū tpalem. qui bel
lat cōtra nos infirmitatib; paup̄tatib; siccit
tatib; tribulatiōib; z aduersitatib;. **Jō dicit
r̄ps. In mūdo pressurā habebitis. sed p̄sidi
te ego vici mundū. **Joh. xvi. **Cūcū aut̄ iste
mūdu p̄ firmā paciētiā dicēdo. **Dñe vos
possertis me iuuare. sed ex quo vobis placet
q̄ patiar. paciēter recipio. **Ex hoc homo me
retur coronā. **Apocal. ij. **Esto fidelis vsq̄ ad
mortē z dabo tibi coronā vite. **Hīcā victoriā
habuit beatus Petrus. **Dicit cū essz inquis
sitor et disputaret p̄tra hereticos. nec sibi pō
terāt respōdere. heretici tractauerūt ei⁹ mor
tem. **Fuit em vedit⁹ vt r̄ps. vt dū iuxta viāz
occideret. **Nota eius martyriū z quō pluit
sanguis s̄ arborib; illi⁹ nemoris vbi fuit oc
cīsus / z celū fuit visum apertū. z r̄ps cū ḡgi
ne **Maria respiciētes in celo beatū Petrū.
Illa terra vbi fuit occīsus habuit magnam
virtutē ad curandū infirmitates. **Fuit sepul
tus honorifice. et lampades accēdebant lu
mine de celo descendēte. **Jō cantat. **Ad san
cti Petri tumulū frequēs lux descēdit in cu
lus laudis titulū lampades accēdit. **Mira
cula que fecit in terra z in mari / z i mulierib;
p̄ filijs habendis infinita sunt. **Patet ḡ quō
beat⁹ Petrus habuit victoriāz de intellectu p**

simplicē credentiā / de voluntate p̄ humilem
obediētiā / de carne p̄ nitidaz p̄tinentiā / de
dyabolo p̄ verā sapiam / de mūdo p̄ firmam
paciētiā. **Ergo. beat⁹ vir q̄ suffert tēptationē /
qm̄ cū pbatus fuerit accipiet coronam vite /
quā repromisit de⁹ diligētib; se. **Jac. j.****

**Sermo duorum apostolorū Philippi
et Jacobi.**

Ecce quō compu

estati sunt inter filios dei. **Habet ver
bum istud textualiter. **Sapientie. v.
officialiter in eplā hodierna. **Hodie est festū
duoz glorioz ap̄loz. **Et si de vno ap̄lo est
magna solēnitas. multo maior de duobus.
Ita z sermo erit de duob; ap̄lis. **Et si placet
deo habebim⁹ bonas doctrinas ad virtutū
instructionē. peccatoz correctionē / z vite re
formationē. **S; p̄mo salutē ḡgo maria zc.************

**Pro hui⁹ p̄bi declaratiōe z materie predi
cande introductionē sciendū q̄ inter oēs san
ctos q̄ fuerūt a p̄ncipio mūdi z sunt et erunt
in posterū. qui pus z excellenti⁹ dicūtur filij
dei sunt apostoli. **Licz omnes sancti z deuo
te p̄sone dicant filij dei. mag⁹ p̄p̄rie z sup̄ oēs
apostoli dicunt filij dei. **Ratio est ista. **Nam
filiatio diuina causat i homie ex vita sp̄uali.
que habet p̄ grām z p̄ntiam sp̄i sancti. **Alis
quātūcūq̄ sit magn⁹. vel platus. vt magister
seu graduar⁹. si nō habet vitā sp̄ialem nō est
filius dei sed inimic⁹. **Hic em fer⁹ cōceptus
nō habet rōem humane filiatiōis donec in
fundit aīa rōnalis q̄ cōplet humanā vitā. **Et
dat esse substāciale in specie humana. **Nota
ad h̄ pulchrū miraculū beati petri marty
ris. de muliere pariēte frustū carnis zc. **Patet
ergo q̄ filiatio humana venit ex sp̄i rōnali.
quo depōito p̄ mortē. illud corp⁹ nō dī fili⁹
nec filia vīa p̄p̄rie loquendo. **Ita licz homo
sit genit⁹ a deo in baptismo. z sic p̄firmatus z
sit magn⁹ dñs zc. nisi habeat vitā sp̄ialem et
sp̄i sanctū secū p̄ grām nō dicit filij dei. sed
q̄n post baptismū z p̄firmationē h̄o viuūt in
vita sp̄uali. qz pl⁹ curat de aīa q̄ est sp̄us z me
lior corpe q̄s de corpe. dolet de pctis p̄teritis.
cauet de futuris. talis dī filius dei. **Auctas.
Qui cūq̄ sp̄i dei agunt. i. regunt mouent et
informant hi filij dei sunt. **Roz. viij. **Item
alta de veteri testamēto. **Dauid loquēs p̄lo
nis que tenēt vitā sp̄ialem. dicit. **Ego dixi
dij estis z filij excelsi omnes. **ps. lxxij. **Nota
dij estis. nō essentialiter sed p̄ p̄icipationem**********************************

De sancto philippo et iacobo apostolis

Ad adpositū. **C**ōstat q̄ int̄ oēs sc̄tōs apl̄i excellēt̄ tenuerūt vitā sp̄ualē z fuerūt pleni sp̄ūctō. **H**ā doctrina ē clara ī sc̄tā theologia q̄ x̄ps ē fons oīm gr̄az sp̄ualīū. **S**ō sancti q̄ fuerūt x̄po p̄p̄ndores fuerūt magis sp̄uales qz q̄ maḡ appropinquat x̄po fonti sp̄uali magis ē sp̄ualis. **Ad** int̄ sc̄tōs q̄ fuerūt aū x̄pm vel post eū apl̄i fuerūt x̄po p̄p̄ndores qz cu3 sp̄o steterūt comederūt z biberūt. **S**ō fuerūt maḡ sp̄uales z maiores sancti. **N**ota sicut dicitur **U**inē digitorū ī manu ad digitū lōgiorē. **S**ācti p̄iarche q̄ fuerūt aū x̄pm fuerūt sancti z sp̄uales s; magis sancti z p̄fecti fuerūt p̄phe q̄ fuerūt x̄po p̄p̄ndores. vt moyses. dauid. et alij s; int̄ eos sanctior fuit **J**ohes baptista qz fuit x̄po p̄p̄ndor. qz ip̄m baptisauit. **U**nō dicit x̄ps de eo **B**at̄. c. i. **N**nt̄ natos mulier nō surrexit maior iohē baptista. **V**irgo autē maria sup oēs fuit sp̄ualior qz fuit x̄po p̄p̄ndor qz ip̄m portauit ī utero nouē mensib; **P**ost p̄ginē autē maiores sancti z maḡ sp̄uales z plus pleni sp̄ūctō fuerūt sancti apl̄i. **P**ost eos sancti martyres z post sc̄i p̄fessores. **U**ltimo venim̄ nos q̄ iā nihil valemus nō sum̄ nisi labrusta in vineis. **S**ō dicebant apl̄i. **N**os ip̄i p̄mitias sp̄ūctō h̄ntes. **B**losa q̄a t̄p̄e p̄us z ceter̄ abūdanti. **I**p̄e em̄ sp̄ūs testimonīū reddit sp̄ūi nostro qm̄ sum̄ filij dī **R**o. viij. **R**ecte ḡ de apl̄is dicit thema. **E**cce sc̄z rōem z modū quō. s. isti duo apl̄i cōputati sunt inter filios dei. patz̄ thema. **Ad** p̄dicare de vita vni apl̄i est magn̄ p̄mo quāto magis de duob; apl̄is. **S**ō dicā modicū de q̄libet. **I**n beato philippo notaui tria signa diuine filiationis. quoz sc̄z
Primū est dilectio sp̄ualis.
Secundū p̄dicatio euāgelicalis.
Tertū passio martyrialis.
Quātū ad p̄mū dilectio quā beat̄ philipp̄ hēbat ad suos parētes z amicos tota erat sp̄ritualis. **P**rim̄ apl̄us vocat̄ a x̄po fuit philippus. vt p̄z **J**oh. i. **D**ixit sibi x̄ps. **S**equere me. **N**ōduz x̄ps h̄ verbū dixerat alteri philippus s̄o illuminat̄ et instruct̄ a x̄po voluit etiā attrahere z ducere frat̄r suū ad x̄pm vt sibi daret aliqd̄ nō t̄p̄ale s; vt saluaret animā ei; z ibat q̄rendo frat̄r suū nathanaelē. qui erat magn̄ doctor ī lege. **Q**uo inuēto dicit sibi philipp̄. **Q**uē scripsit moyses ī lege z prophete inuenim̄ ih̄m. **V**eni z vide **J**oh. i. **E**t duxerat eū ad x̄pm. q̄i velle dicit. dñe sicut me illuminastis z puertistis. illuminet̄ con-

uertatis frat̄r meū. **P**lacet mihi dicit x̄pus. **E**t dicit de nathanael. **E**cce he israelita ī q̄dol̄ nō est. **D**ic̄ ei nathanael. **U**n̄ me nosti. **R**ūdit ih̄s et ait. **P**riusq̄ philipp̄ te vocaret cū esses s̄b ficu vidi te. **T**ūc nathanael a x̄po illuminat̄ z r̄uersus dicit x̄po. **R**abi tu es filij dei. tu es rex isrl̄. **J**oh. i. **E**cce quō ostēdit amor sp̄ualis b̄ti philippi erga frat̄r suū. **I**n h̄ deficiū mō ī mūdo qz tota dilectio n̄ra ad parētes et amicos ē carnal̄ diligim̄ n̄ra ad parētes et amicos ē carnal̄ diligim̄ corpa. honores z officia z comedere z biberere ridere z truffare. valde pauci sūt q̄ habeāt amorē sp̄ualē diligēdo aīaz alteri. eū inducēdo ad bonā vitā omni t̄m homi p̄cipit x̄ps dicēs. **H**oc mōdo vobis vt diligatis inuicē dñe z q̄li amoz. **R**ūdet. sic dilexi vos amore sp̄uali. **J**oh. xv. **S**ō bon̄ vir debet diligere vxorē suā. nō solū dilectioē seu amore carnali. s; sp̄uali. **Q**uia si vir sit bon̄ z deuot̄ z vxor vana. p̄p̄osa. vir d; tenere bonos modos vt eā trahat ad x̄pm. z ec̄uerso vxor virū ribaldū. et parētes filios suos instruēdo. vt sciāt se signare z orare. **E**t iā debet dare oportunitatē audiēdi missam. p̄fiteđi z c. **U**icini vicinū. socii sociū. religiosus aliū religiosum. cleric̄ clericū. trahant ad x̄pm quātū possunt bonis modis. **I**sta est dilectio sp̄ualis bona z sancta. **S**ō dicit sc̄ptura. **S**ponsus z sp̄sa dicūt veni. **A**poc. vi. **S**ponsus est x̄ps. sp̄sa est ecclia. q̄ dicūt veni. s. ad paradisum. dimittas vias inferni. **T**u em̄ vadis p̄ viā sup̄bie. q̄ ducit ad infernū. ideo veni p̄ viam hūilitatis. z sic de alijs. **E**t qui audit. s. verbū x̄pi obediēdo dicat. s. alteri veni. **Q**uantū ad secundū signū filiationis diuine beati philippi fuit p̄dicatio euāgelica siue apostolica. **P**ostq̄ em̄ diu vixit cum x̄po sp̄ualiter. finaliter post x̄pi passionē. ascensionem. z spiritū sancti receptionē. **P**hilippus memorās verbū x̄pi dicētis. **E**ritis mihi testes ī hierusalē z ī omni iudea z samaria z vsq; ad vltimū terre. **A**ctuū. **N**ota. **E**ritis mihi testes de vita mea. cōuersationē. p̄dicationē. passionē. resurrectionē. ascensionē. p̄pter hoc beatus philipp̄ p̄mo incepit p̄dicare ī hierusalē ī plateis z vicis ciuitatis. vbi fecit magnū fructū. cōuertendo multos ad fidē x̄pi. **D**einde p̄ villas z castra p̄dicando visitauit totā iudeā. **D**einde transiuit ad p̄uinciam samarie. **D**einde transiuit ī asyram que est maior ps mūdi. **D**ic̄ historia q̄ innumerabiles ad fidē x̄pi puertit. **S**ō philippus

Sermo

dicit os lapidis propter suam luculentam predicati
 onem. **L**apas enim habet os latum. scilicet est uncta oleo
 tertio est clara ad illuminandum. **I**ta os beati
 philippi fuit latum ad predicandum ubique, unctum
 et medicinale ad convertendum populos multos.
Ergo dicitur per
 clausam ad illuminandum corda gentium. **S**i sepaucris
 preciosum a vili quasi os
 meum eris. **C**onvertentur ipsi ad te. et tu non puer-
 teris ad eos. **D**iere. xv. **P**reciosum est fides ca-
 tholica. vilius est error et idolatria. **N**oc sepa-
 bat beatus philippus ore predicando. **I**te preciosa
 res est vire. vilius res est viciu. **N**oc sepa-
 bat beatus philippus de de superbia et humilitate, aua-
 ricia et liberalitate, luxuria et castitate, et sic de
 alijs. **B**eatus philippus sepa-
 bat preciosum a vili.
 quod superbum convertebat et faciebat ipsum humilem, et
 sic de alijs. **N**on sequitur. **I**psi convertentur ad te. scilicet
 ad fidem quam tu predicabas. **E**t tu non converteris ad
 eos. scilicet ad eorum sectam et errorem. **E**t hanc questionem. quomodo
 vult homo simplex per mundum tantos populos
 convertere, qui erant antiquati in eorum secta
 mala, et statim credebat et convertebant ad christum.
Ide de peccatoribus assuetis in peccatis, et sta-
 tim convertebant ad fructus. **E**t modo cum simus
 totum predicatores non possumus convertere unum in-
 fidelis. imo iam vultis convertunt, quod apostoli convertunt
 totum mundum quasi, quod in omni terra existit
 sonus eorum, et modo multi vultis sunt. **P**ro-
 missionem dicat quomodo apostoli habebant tria, quare neque
 mirum si gentes convertebantur. scilicet primo doctrinam
 celestialem nos habemus oppositum, scilicet et scilicet do-
 ctrina apostolorum tota erat celestis, inclinando gen-
 tes ad amorem dei, et ad amandum celestia. **N**on
 autem doctrina mortalium tota est poetarum, danatorum,
 quomodo poterit aliquem salvare. **T**alis doctrina
 aures tangit nubibus atris, sed non convertit
 corda. **D**octrina celestis et evangelica habet oppo-
 situm, non habet illas cadentias doctrine poetarum, scilicet
 doctrina evangelica frangit et penetrat corda,
 et illuminat intellectum, et inflammat voluntatem. **D**e
 exemplum de aqua que ascendit naturaliter tantum
 quantum descendit. **S**i homo procedit a principio infi-
 mo non potest ascendere. **I**ta est de doctrina evan-
 gelica, que ab altissimo principio procedit, ab illo
 fonte de quo **E**ccl. i. **F**ons sapientie verbum dei in
 excelsis. **N**on facit ascendere personam devote predi-
 cantem et ipsam observantem usque ad celum. **S**ed
 aqua doctrine poetarum procedit a principio et fonte
 terreni humani intellectus, quomodo faciet te ad celum ascen-
 dere. **P**ropter hoc dicebat christus. **N**is qui bibit ex
 aqua hac, scilicet doctrine phariseorum intellectum alle-
 goricum, sitiet iterum. **Q**ui autem biberit ex aqua qua

ego dabo ei, non sitiet in eternum. **J**oh. iij. **E**t
 quod beatus philippus predicabat doctrinam evan-
 gelicam et celestem, et disputabat sine forma phie-
 simplicitate dicendo verba fidei, gentes credebant et
 convertebant, quod hec promiserat eis christus dicens.
Ego dabo vobis os et sapientiam, cui non poterunt
 resistere et contradicere omnes adversarii vestri. **L**u-
 ca. xi. **S**ecunda ratio est, quod apostoli habebant vi-
 tam spirituale, non curabant de bonis huius mundi,
 imo dicebant gentes. **Q**uid vult iste homo, vult
 pecunias vel dignitates. **R**espondebat alij non.
Ergo quid vult dicebat alij, nihil aliud vult
 nisi honorem dei et salutem animarum. **M**eiunabant
 faciebant magnas penitentias et afflictiones in
 suis personis, vitabant familiaritates. **N**os ho-
 mo nescimus predicare nisi per vanitatem ut videamur
 et laudemur, vel per pecunias acquirere dis-
 vel per familiaritates habere. **N**on est ista vi-
 ta spiritualis, quod in mala hora intrastis religio-
 nem, quod licet littera regis vel pape sit optime ordi-
 nata, et colore rethorico falerata, si homo non ha-
 bet sigillum non creditis aliquid. **I**ta sermo re-
 thoricus et optime ordinatus est ut littera regis christi
 vel pape, scilicet quando ille qui predicat caret sigil-
 lo bone vite, non credit sibi. **I**ta est causa que
 modo non convertunt infideles nec peccato-
 res. **A**postoli autem habebant vitam spiritualem, et si-
 cut dicebant ore, ita servabant opere. **I**deo cre-
 debat eis. **I**deo apostolus. **N**on audeo aliquid
 loqui eorum, que per me non efficit christus. ad Roma.
 xv. **T**ertia ratio, non solum habebant do-
 ctrinam celestem et vitam spiritualem, sed habebant
 opera divina, scilicet in miraculis que faciebant,
 quia quando predicabant de articulis fidei, ut
 de trinitate, de incarnatione christi, et passione
 resurrectione, et ascensione, probabant hoc non
 solum auctoritatibus sacre scripture, sed etiam
 per demonstrationes evidentes, seu potissimas.
 scilicet per miraculum. **I**deo neque mirum si converte-
 bantur gentes. **I**deo dicit de apostolis. **A**-
 lii autem predicaverunt ubique domino cooperante et
 sermonem confirmante sequentibus signis. **M**ar-
 ci ultimo. **D**icam vobis unum singulare de bea-
 to philippo, qui predicando per sychiam venit
 ad quamdam civitatem, ubi erat quidam draco
 terribilis, qui emittebat anhelitum ut furnus
 de calce emittebat fumum, et corrumperebat omnes
 de illa civitate, et interficiebat multos. **Q**ui-
 bus dixit philippus. **C**redite mihi et statim
 istam confringite et in loco eius crucem domini
 adorare, ut infirmi vestri curent et sanentur, et
 mortui suscitentur. **E**t inceptum clamare dicendo

De sancto philippo et iacobo apostolis

Tantum fac ut sanemur / et hunc martem pertinens
costringem? Tunc sanctus philippus draconi
precepit ut in locum desertum iret et nulli noceret.
Qui statim recessit et ulterius non comparuit. Tunc
sanctus philippus omnes sanavit et tribus mortuis
is ex dracone beneficium vite impetrauit. Sicque
vniuersis credentibus eis presbiteros et diaconos
ordinauit. Nota moraliter draconem corruptum
communitatem notabilis persona viues in mala
vita / quod eius exemplo omnes corrumpunt. Si in aliquo
loco est aliquis clericus vel religiosus concubina
rius talis draco est draconem corruptum et occidens
omnes / audiendo missam suam etc. Sed habetis duo
remedia. scilicet primum intimare plato / secundum quod re-
ctores faciat ordinationem / quod omnes male mulie-
res sint in lupanari etc. et sic draconem exhibet de
vobis / et infirmi et mortui ex peccatis suscitabun-
tur etc. Deo dicit scriptura. Nescitis quod modi-
cum fermentum totam massam corrumpit. Expur-
gate veterum fermentum ut sitis noua / dispersio si-
cut estis asini. Et enim pascha nostrum immolatum
est christus. Itaque epulemur non in fermento veteri
neque in fermento malicie et nequicie. sed in azi-
mis sinceritatis et veritatis. Et sequitur. Au-
ferre malum ex vobis metipsis. i. Cor. v. Vide
ibi pulchra. Quantum ad tertium signum diuine
filiationis est eius passio martyrialis. Pro christo
sustinuit martyrium. Unde cum predicasset et multos
populos conuertisset et erat iam annorum octuagin-
ta septem. Post hec infideles eum tenuerunt et cru-
ci ad instar magistri sui. scilicet christi ihesu quem predicabat
affixerunt et crucifixus etiam lapidauerunt eum / et
sic ad deum migravit / et feliciter vitam compleuit.
Moraliter ita nos velimus mori in cruce pe-
nitentie quia sicut crux fuit christo afflictio / sed in
ea voluit mori. Ita pena est afflictio / et in illa
oportet nos mori si volumus saluari. Non apo-
stolus. Qui christi sunt carnem suam crucifixerunt
cum vicibus et percussione / ad Gal. v. Do-
do videamus de vita beati iacobi que est / sed eam
dicam breuiter in decem conclusionibus. Prima
conclusio que dicitur iacobi minoris ad differen-
tiam iacobi zebedei fratris iohannis euangeliste
qui dicitur maior. eo quod prior fuit apostolus christi.
Unde consuetudo in religionibus obseruat ut ille
qui ingreditur prior maior vocetur / et ille qui posterior
minor / licet sit prior etate aut sanctitate vel di-
gnitate. Non dicebat apostolus de se. Ego sum mi-
nimum apostolorum. prima ad Corinthios. xv. cum tamen
sit de maioribus in dignitate et sanctitate. Sed
quod vltimum fuit vocatus ad apostolatum / dicit.
Ego sum minimum etc. Secunda conclusio que di-

cebat iacobi iustus propter meritum excellentissimum
sanctitatis. Nam secundum Hieronymum tante re-
uerentie sanctitatis fuit quod vinum et sinceram non bi-
bit / carnes nunquam manducauit. Tertia con-
clusio que dicebat iacobi fratrem domini. sed quod
certum est quod homo maria non peperit nisi christum
ihesum / quod ergo dicit frater domini cum non esset nisi
consanguineus germanus filius marie cleophae.
Sed dicebat frater domini. quia similitudinem sibi fuisse
prohibet / intantum ut plerique in eorum specie fallerent.
Unde cum iudei ad capiendum christum pergerent
a iuda que christum a iacobo tanquam eorum fami-
liaris optime discernere signum osculi ac-
ceperunt dicente iuda. Quod cum osculatus fuero
ipse et tenere eum etc. Math. xxvi. Tanta erat
similitudo eorum quod sanctus ignacius que erat in an-
tiochia et nunquam viderat christum in epistola ad bea-
tum iohannem dicit. Si licitum est mihi apud te
ad hierosolymam partes volo accedere ut videam
illum venerabilem iacobum qui cognominatus iu-
stus / quem referunt christo ihesu similitudinem facie / vita
et modo conuersationis / ac si eiusdem veteri frat-
re gemellus. Quod dicitur si video / video et ipsum
iesum christum secundum omnia corporis eius lineamenta
Quarta conclusio que erat magne orationis
et deuotionis. Toties in oratione genua fle-
tebat ut callos in genibus sicut in calcaneis
videret habere. Dic solus inter apostolos pro-
pter nimiam sanctitatem suam permittebat intrare in
sanctis sanctorum / non quidem causa immolationis
sed orationis. Quinta conclusio que mortuo
domino in die veneris sancta / votum vouit se
non comesturum donec videret dominum a mortuis
surrexisse / sicut dicitur Hieronymus et iose-
phus in libro de viris illustribus. In ipsa autem
die resurrectionis cum videret ad diem illam non gres-
sisset eadem dominus apparuit ac eis qui cum eo
erat et dixit. Ponite mesam et panem / deinde
panem accipiens benedixit et dedit iacobo di-
cens. Surge frater mi comede quia filius ho-
minis a mortuis surrexit. Sexta conclusio
que primum inter apostolos missam celebrauit
Nam propter excellentiam sue sanctitatis sibi hunc
honorem apostoli fecerunt. In antiochia petrus missam
celebrauit. Mare in alexandria. iacobus in hierosolyma. Non apostoli debebant incipere ad
predicandum per mundum tenuerunt / sicut quod eorum
esset episcopus hierosolyma / et fuit conclusum quod iacobus.
Qualis honor in ciuitate vbi ince-
pit christianitas / vbi christus passus est. Apostoli
autem omnes erant sacerdotes et epi ordinati a
christo / sed non ut in certis ciuitatibus essent epi

Sermo

Septima conclusio. qz habuit singularē pa-
tentiā. **U**n cū septimo anno epas⁹ et apli ad
diē pasce puenissent. interrogate eos Jaco-
bo. qnta p eos fecisset dñs. corā ppo refere-
bāt. intm vt iā ppe esset q baptisari vellēt. re-
pente quidā tēplū ingrediēs clamare icēpit.
D viri israelite qd facitis. cur ab istis magis
vos decipi pmittitis. **I**ntm aut psm cōci-
tauit vt aplos lapidare vellet. **A**scēdit autē
hō iste sup grad⁹ vbi Jacobo pdicabat. z ipm
pcepit auit deorsum. z extūc claudicauit. cuz
alios infirmos sanaret. noluit seipm sanare.
sz ppter honore ihu xpi illā diuisā voluit por-
tare vt bon⁹ miles. **O**ctaua conclusio qz fuit
martyr glōsus. **I**n anno em epas⁹ octauo.
vidētes iudei q nō possent occidere paulū.
eo q cesarē appellasset. z romā missus fuit. p-
secutiōis sue rabiē in Jacobū puerterūt. cō-
tra eū occasiōē qrites. **N**ō ad eū puenērūt
dicētes. **O**ramus te vt reuoces psm. qz ipse
errat in ihu. putās q ipse sit xps. depcamur g
te vt suadeas oibz pueniētibz in die pasce de
ihu. **T**ibi em obtēperabim⁹ oēs. z de tetam-
nos q pplus testimoniū ferim⁹. qz iust⁹ es. z
psonā null⁹ accipis. **S**tauerunt illū g sup
pinnā tēplū. z voce magna clamātes dixerūt.
Uiroz iustissime cui oēs obtēmpare dēm⁹.
annūcia nob qd tibi videt de ihu. **T**ūc Ja-
cobz cū ingēti voce rēdit. **Q**uid me interro-
gatis de filio hoīs. **E**cce ipse sedet i celis a dex-
tris dei. ventur⁹ iudicare viuos z mortuos.
Doc audietes xpiani gauisi sūt valde. **P**ha-
risei aut z scribe dixerunt. **V**ale fecim⁹ tale
testimoniū p stare ihu. **A**scēdam⁹ et pcepitem⁹
m⁹ eū deorsū. z clamauerūt dicētes. o. o. z in-
stus errauit. z pcepitauerūt eū z lapidibz ob-
ruebāt eū dicētes. **L**apidem⁹ Jacobū iustū
Qui dilect⁹ nō solū mori nō potuit. sz puer-
sus et sup genua pēbens orabat di. **R**ogo
dñe dimitte eis. qz nesciūt qd faciūt. **T**ūc vn⁹
ex ipis particā fullonis arripēs. valido lectu
caput ei⁹ ipertit. z cerebrū excussit. taliqz mar-
tyrio migravit ad dñm. **M**ona conclusio qz
refert Josephua qz p pētū mortis Jacobi
iusti factū ē excidiū hierlm z dispō iudeoz.
sz nō solū ob mortē Jacobi. sz etiā ob mortē
dñi. pēpue h destructio facta ē fm q dñs dī
in enāgelio. **L**u. xix. **N**ō relinquet i te lapidē
sup lapidē. eo q nō cogueris sps visitatiōis
tue. **T**ūc em fil⁹ vespasiani impatoris hie-
rusalē cepit. z captā subuertit. tēplūz fundi-
tus destruxit. **E**t sic iudei xpm. xxx. denarijs

emerūt. sic z ipse vno denario. xxx. iudeos ve-
didit. vt narrat Joseph⁹. **M**onaginta septē mi-
lia iudeoz vediti sūt. z vndecies centena mi-
lia fame z gladio perierūt.

De inuētiōe sancte crucis Sermo.

Ibi absit gloria/

Mri nisi i cruce dñi nri ihu xpi. **V**er-
bū istud habet textualit⁹ Gal. vi. **E**t
officiat in epla hodierna. **S**olēnitās ista et
festū pñs dī inuētiō scē crucis. qz brā Dele-
na mī Lōstātini impatoris. cū mltis mira-
culis inuenit crucē dñi nri ihu xpi. quā iudei
abscōderūt. **D**e h etiā erit fmo nri. **S**i placet
deo habebim⁹ bonas doctrias ad intellectu
illumiatiōē. vite ordinatiōz. z aiāz nraz cō-
solatiōez. sz pmo salutē ego maria. **I**n pñtē
fmōe intēdo ptractare sbū positū tripliciter.

Primo in psona xpi in cruce patiētis.

Secūdo in psona beate Helene crucem
requirentis.

Tertio i psona cuiuslibz hoīs se credētis.

De pmo ptractādo sbū in psona xpi i cruce
patiētis dicē ipse xps. **I**bi absit. f. qz veniam
ad gloriā resurrectiōis corpis nisi p crucem.

Inuenit ei clare i sacra scēptura qz xps mlti-
ciēs fuit in piculo mortis int iudeos. z diuer-

simode fuit ei⁹ mors intētata. sz null⁹ ali⁹ mo-
dus moriēdi placuit sibi nisi in cruce. alios

modos moriēdi vitauit fugiēdo. vl alit⁹. **S**z
ad mortē crucis venit gñs ipemet d galilea

in hierlm. **P**rio quidē fuit in piculo mori-
endi statū qñ fuit nat⁹. **T**ūc em regebat De-

rodes alienigena. **Q**ui fauore ipator⁹ roma-
ni obtinuit regimē iudeoz. qz audiēs natiui-

tatē regis iudeoz a regibz oriētis. z locū nati-
uitatis a rabinis iudeoz. voluit xpm occide-

re. p qd misit hoies armoz vt occideret omēs
pueros ciuitat⁹ bethleē. z ei⁹ attinētis. et ita

factū est. **S**z angel⁹ dñi apparuit Joseph. dī-
cēs qz fugeret in egyptū. lēu pūero z mfe ei⁹. z

sic euasit xps. et fuit ppleta pphā Job. j. **P**ue-
ros pcusserūt gladio. z euasit ego sol. **Q**uerit⁹

qre ista mors nō placuit sibi. **R**ūsiō moral⁹. ad
instruēdū nos vt vitē⁹ mortē gladiū spūalis

sz excōicatiōis. **L**egit qz i passiōe sol⁹ Petr⁹
portabat gladiū. **S**ymon petr⁹ hñs gladiū

eduxit eū. z pcussit pōtificis seruū. z abscidit
auriculā ei⁹ dextrā. **J**o. xvij. **R**ō qre sol⁹ san-

ctus Petr⁹ portabat gladiū. quia sol⁹ papa
vel platus habet gladiū sine excōmunicatio-

nis. **I**ste gladi⁹ multū est timēd⁹ z cauēd⁹.

De inuentione sancte crucis

Sicut enim gladius materialis scindendo diuidit membrum a corpore, ita gladius excoriationis diuidit et scindit hominem qui est membrum mysticum ecclesie a corpore ecclesie, inquam si in ecclesia daretur mihi optio quod uelle amplius, uel perdere digitum, uel stare in excoriatione, potius uelle perdere digitum etiam manus et pedes, quam esse excoriatum per membra horum, xj. q. iij. ois. Nihil dicitur formidare christi animum, quam separari a corpore christi. Si enim separatus a corpore eius, non est membrum eius, et si non est membrum eius, non vegetatur spiritu eius. Uide ibi pulchra. c. absit. de excoriatione. Dicatur miraculum de arboris nucum. Ecce ratio quare christus noluit mori de gladio, ut nos uitam gladium spiritualis, quam ferit quando dicitur, denunciamus, tale excoriatum esse, et fugite erga faciem gladium, quam uultus iniquitatis est gladius. Job. xix. Fugit homo faciem gladium, quando ponit se in ratione, quia statim homo inuenit absolutionem. Nullus dicat, ita bene comedo, bibo, et dormio sic ante excoriationem, comedo panem, sed non comedit animam, quod est per. Secundo christus fuit in periculo moriendi precipitatus, ut recitat Luce. iij. Christus enim natus fuit in ciuitate bethleem, et fuit nutritus in ciuitate nazareth. Ido dicitur ihesus de nazareth. Et incepit predicare et miracula facere in ciuitate capharnaum. Tunc iudei dixerunt, Quanta audiuimus de te facta in capharnaum, fac et hic in patria tua. Luce. iij. Respondit eis christus in fine, quod non merebantur, quia non credebant in eum, imo despiciebant eum, dicens, Nonne hic est filius fabri, et illius mulieris marie. Et repleti sunt omnis ira, et surrexerunt, et elecerunt eum extra ciuitatem, et duxerunt eum usque ad suppelium montis, super quem ciuitas illa erat edificata, ut precipitarent eum. Ipse homo reddidit se inuisibilem eis, qui dicebant perquirendo eum, et ubi est. Ihesus autem transiens per medium illorum ibat. Lu. iij. Quare noluit sic mori, quia si uoluisset per istam mortem etiam saluasset totum mundum. Ratio quare noluit sic mori, ut daret nobis instructionem uitae, mori precipitatus, qui sit ex peccato superbie. Quia enim demon uult aliquem precipitare in inferno, primo facit eum ascendere in suppelium montis superbie. Uerbi gratia, primo de religiosus, quando enim religiosus uiuit de uote in claustro, seruando regulam et constitutiones, talis uia plana uadit ad paradysum, sed dyabolus uolens ipsum precipitare in inferno, ponit in corde suo hanc imaginationem dicens, Quare tu non uadis ad studium, et forte esses magister in theologia, et post professor regis, deinde episcopus. Sic dimittit deuotionem et obseruantias, et Et quando est alte in suppelium montis precipitatus in

fernū, de quo dicit David dyabolo, Defecisti eos dum alleuarent, ps. lxxij. Idem de simplici clerico, quando habet paruam beneficium, non curat de concubina, quia non posset uidere sibi et filiis, nec dat amicis. Dicit dyabolus, Ego faciem te ascendere, ponit in corde suo ut ponat se cum magnis dominis, ut cum eis habeat beneficia, et et quando sunt alte precipitant a dyabolo. Defecisti eos, et Idem de uobis laicis, quando mechanicus uel laborator uiuit simpliciter de suo labore, uel officio, uadit recte ad paradysum per uiam planam, sed dyabolus ponit se in corde suo dicens, quare tu non es in consilio, et in officio uille, ut talis, et quando sunt tunc nihil aliud querunt quam lucrum temporale. Defecisti eos, et Idem de mulieribus, quando enim mulier uiuit simpliciter, curat de domo de filiis, diligit uirum suum, et obedit ei in omnibus licitis et honestis, talis mulier recte uadit ad paradysum, sed dyabolus ponit in corde suo, ut sit domina, quomodo possit supeditare uirum, et quod nihil faciat nisi ipsa ordinet, dicens, quare ego non faciam, ut talis facit, et quare non ibo, ut talis sic induta, et Quot moriunt precipitari, Ido dicit Job in persona precipitatus dyabolo, Eleuasti me, et quasi super uentum ponens elisisti me, ualide scio, quod morti trades me. Job. xxx. Ecce ratio quare christus noluit mori precipitatus. Tertio fuit in periculo moriendi lapidatus, ut narrat a Iohanne euangelista, iij. c. ca. Luz enim christus predicaret iudeis de sua diuinitate dicens, Amen dico uobis, Si quis sermone meum fuerit, si legem euangelicam, mori non uidebit in eternum. Joh. viij. Qui dixerunt tu dei, Quae te ipsum facis, Numquid tu maior es patre nostro abraha, qui mortuus est, et ipse mortui sunt, et tu dicitis, Si quis sermonem meum, et Respondit ihesus, Amen dico uobis, antequam abraha fieret ego sum, Tunc iudei dixerunt, moriati fuerunt lapides, ut iacerent in eum, dicit Iohannes, Ihesus autem abscondit se, et exiit de templo, Quare noluit mori ista morte, Respondeo, quod ad instructionem nostram ex peccato auaricie. Auarus enim est, ut lapis durus et frigidus, nullam habens pietatem, primo indiget. De auaro dicit Job, Cor eius indurabit quasi lapis. Job. xlj. Auari ergo moriuntur lapidati. Tot lapidibus percuntur, qui sunt modi auaricie. Primum lapis est primus modus auaricie, qui dicitur rapina. Isti lapide percuntur domini temporales a dyabolo, quando non sunt contenti de suis redditibus, quia non sufficiunt, tot sunt uanitates, quas faciunt, et perquirent modos uarios, et suos uasallos. Secundus lapis dicitur symonia. Isti lapide percuntur prelati, clerici, et

Sermo

religiosus. q̄ nes. iū dare bñficia nec ministrare
sacra nisi cū pecunijs r̄ totū oportet emere
Tertio lapis d̄ vsura. Antiqui soli iudei la-
pidabant isto lapide. s̄z mō r̄ xpiani si p̄sent
aliqd̄ alicui. statim dicūt. vos dabit̄ mibi tm̄.
vsura est r̄ dānatio. q̄ p̄ p̄stare nec etiā papa
posset aliqd̄ recipe sine pctō. **Quo** lapidant̄
isto lapide. **De** si hñt aliqd̄ v̄dere ad sperā
volūt ampli. p̄ expectatiōz vsura ē. **De**z si
p̄stāt sup̄ possessiōes recipiūt fruce. vsura ē.
Dez si p̄ mutuo obligāt libertatē alteri. ad
cauandū v̄l molendū in suo molēdino. **Si**
vis censualia. sit p̄a emptio r̄ p̄a v̄ditio. r̄ p̄
cū sit iustū. **Ali** autē quouis mō q̄s capiat
pecuniā vel aliqd̄ equalēs vltra sortē. vsura
est r̄ aiaz dānatio. vt p̄. r̄iij. q̄. iij. putāt. imo
sola spes vsurariū facit. r̄iij. q̄. iij. si mutuo.
Quare lapis ē fraus male vendendo vel
male emēdo. **Isto** lapide lapidant̄ mercato-
res. tabernarij. hospitalarij r̄ h̄mōi. **Qui**
tus lapis ē calūnia. **Isto** lapide lapidant̄ iu-
riste. aduocati. iudices. p̄curatores. r̄ notarij
q̄ calūniose dilatāt q̄stioes. faciūt q̄ durāt li-
tes q̄d̄ in sentiūt pecunias r̄. **Sextus** la-
pis ē q̄ d̄ d̄erctio. **Isto** lapide lapidant̄ q̄ de-
tinēt sibi solidatā seruoz ancillaz decimas r̄
p̄mitias et legata defunctorz. nō cōplēdo te-
stamētā. **Ite** illi q̄ d̄erinet̄ illud q̄d̄ intinēst.
Ecce q̄t lapides p̄icit̄ dyabol⁹ s̄ hoies. **Jo**
s̄ps noluit mori lapidat⁹. **Jo** d̄r̄ scriptura. **In**
via ruine. s̄. auaricie nō eas et nō offēdes in
lapides. nec credas te v̄le laboriose ne ponel
aie tue scandalū. **Eccl̄. xxiij.** **Quarto** fuit i
p̄iculo moriēdi itoricat⁹ seu potionat⁹. **Ipe**
em̄ venit paup̄ in h̄ m̄do. iuxta p̄phiaz Zach.
iij. **Exulta** satis filia syon. iubilā filia hierl̄m.
Ecce rex tu⁹ venit tibi iustus r̄ saluator. **Ipe**
paup̄. **Et** intm̄ tenuit vitā pauperē in h̄ m̄do.
q̄ nō hebat domū nec camerā post sermonē.
s̄z inuitabat̄ ab aliq̄ r̄. **Iudei** s̄o inimici sui.
vidētes q̄ eū nō poterāt occidere nec p̄cipi-
tādo. nec lapidādo voluerūt ip̄m potionare
secrete. r̄ inuitabāt eū ad prandiū. r̄ potestis
cogitare si faciebāt sibi salsam de arsenico s̄b
limato potionādo vinū vel aliud. **De** h̄ pro-
pheta i p̄sona xp̄i dicit. **Tu** d̄ne demonstrasti
mibi r̄ cognouisti. tu oñdisti mibi studia eozū.
cogitauerūt s̄ me cōsilia dicētes. **Wittam⁹**
lignū in panē ei⁹. **Et** eradam⁹ eū de tra vine.
r̄ nomē ei⁹ nō memoret̄ ampli. **Diere. xi.**
Sz xp̄s q̄ oia sciebat nolēbat comedere d̄ ci-
bo venenato. **Ite** noluit mori ista morte r̄.

Ratio ad instruēdū nos vt vitē mōrtē potē
onata ex peccato luxurie. **Qui** em̄ vult aliuz
potionare cōiter ponit venenū in cibo dulci
r̄ delectabili. **Ite** facit demon. **Liby** dulcis r̄
delectabilis videt luxuria r̄. s̄z ibi ē venenū
peccati. q̄d̄ aiaz occidit. **Liby** ē venenat⁹. nisi
fiet int̄ virū r̄ vxorē suando modū r̄. **Job.**
Nūquid poterit aliq̄s gustare q̄d̄ gustatum
affert mortē. **Job. vi. q. d. nō.** **Null⁹** quātūcū
q̄ esuriret vel sitiret comederet cibū quē sci-
ret venenatū ē. **Jo** d̄ic. nūqd̄ poterit r̄. **Et**
tu luxuriose comedis d̄ illo cibo quē scis ve-
nenatū veneno pcti mortalis. nisi sis infide-
lis. **Quito** fuit i p̄iculo moriēdi p̄ crucem
seu crucifix⁹. **Sz** iste mod⁹ moriēdi placuit
sibi r̄ acceptauit. **Uidētes** iudei q̄ nō poterāt
ip̄m occidere p̄cipitar⁹. lapidat⁹. nec potio-
nat⁹. dixerūt. moriat̄ crucifix⁹ vel crucifica-
tus. r̄ parauerūt crucē. **Et** tūc xp̄s p̄dicabat
in illa puincia. s̄. galilee r̄ scies q̄ iā iudei pa-
rauerūt crucē. dixit discipul⁹ suis. **Ecce** ascē-
dim⁹ hierosolymā r̄ fili⁹ hois tradet̄ p̄ncipi-
bus sacerdotū. r̄ p̄demnabunt eū morte r̄.
Bath. xx. **Ite** q̄ nō violēter s̄z gratis venit
ad mortē crucis. **Et** data snia a Pylato. nō
appellauit. nec se excusauit. s̄z d̄ic̄ **Job. q. ba-**
tulans sibi crucē extitit in eū q̄ d̄r̄ caluarie lo-
cus. **Job. xxiij.** **Quare** iste mod⁹ moriēdi pre-
alijs placuit sibi. **Rūdeo.** iā scitis q̄ totū ma-
lū tam aiaz vt pctm̄ ignorātie. inclinātiōes
male. s̄z etiā cozpoz vt infirmitates. dolores
labores et finalit̄ mors. totū h̄ venit ex pctō
ade r̄ eue. quare pctm̄ venit ex receptiōe illi⁹
fruce⁹ vetiti. **Christ⁹** q̄ venit ad reparandū
oia mala tam aiaz q̄ cozpoz. **Ipe** em̄ est ille
fruce⁹ de q̄ d̄r̄ s̄gini **Marie.** **Bñdic⁹** fruce⁹
v̄tris tui. reuersus est fruce⁹ ad arborē. q̄re
dicūt historie grecorū antiq̄. q̄ arbor crucis
erat de illo met ligno. de q̄ adā recepit fructū.
Jo q̄n xp̄s fuit in arborē crucis. tūc fructus
fuit in arborē restituit⁹. et repauit oia mala q̄
ex pctō ade fuerāt secuta seruādo ordinē. q̄a
sic mala aie venerūt p̄mo. deinde mala coz-
poris. **Sic** xp̄s repando prio recupauit ma-
la aiaz dādo remedia p̄ baptismū ex q̄ remit-
tunt oia pctā. r̄ repauit sciam denūciādo no-
bis gl̄iā paradisi. **Quā** autē redibit cito r̄ bñ cito
ad iudiciū generale r̄ tūc repabit mala coz-
porū. q̄ tūc resurgem⁹ impassibiles r̄ imorta-
les r̄. **Ecce** r̄dem q̄re voluit mori i cruce. **Et**
de h̄ habet figura. **Aume. xxiij.** de serpēte eneo
sup̄p̄so i patibulo. q̄d̄ totū figura fuit passio.

De inuentione sancte crucis

nis xpi ex q̄ nos sum⁹ saluati. Ergo dicit in euāgelio. Sic moyses exaltauit serpentē in deserto. ita exaltari oportet filiū hoīs. s. in cruce. vbi oīs q̄ credit in ip̄m nō peccat; habeat vitā eternā. **Joh. iij.** **Jō dixit ap̄lus.** **Dibi ab sit gliari nisi in cruce dñi nri ihu xpi in q̄ est sal⁹ vita z resurrectio.** **Quātū ad secundū** **H** verbū ptractabit in p̄sona de scā Helena crucē req̄rētis. **Nā** post xpi passionē resurrectiōē z ascēsiōē sancta crux faciebat in finīta miracula. ex q̄b mlti p̄uertebāt ad fidē xpi. **D**ixerunt iudei. **I**sta crux destrueret nos. tō abscondat ne a xpianis inueniat. et foderūt in mōte caluarie q̄si. xx. passus sub terra. z ibi abscondērūt sanctā crucē. vbi fuit abscondita pannos. cc. et vltra. quousq; illa sc̄ta mulier Helena m̄ Cōstāntini impatoris ip̄am inuenit. q̄ non it̄ fuit ad fidē p̄uersa ex multis miraculis sibi factis. p̄pter qd̄ illa sancta mulier venit hierlm̄ ad inq̄rendū crucē xpi. q̄ oēs iudeos sapientes corā se vocauit. **Lū** aut̄ regina interrogasset de cruce z de loco vbi fuerat domin⁹ crucifix⁹. z illi nullaten⁹ indicare vellēt. iussit oēs igne cremari. **Ac** illi timētes traderūt iudā dicētes. **Hic** oia q̄ queris indicabit tibi. **Iste** em̄ totū scit. **Ad** quē regina ait. **Per** crucifixū fame te p̄imā. nisi mihi dixeris veritatē. **Ipm** igit̄ in puteū siccū iussit p̄ici. z ibidē molestia famis cruciari. **Lū** ḡ die septima inde extract⁹. z ad locū vbi sc̄ta crux erat venisset z orasset. loc⁹ subito cōmouet. z fum⁹ aromātū miri odoris sentit. **I**ta vt miraret iudas. z diceret manib⁹ iunctis. **I**n veritate xpe tu es saluator mūdi. **E**t p̄cings se virilit̄ icēpit fodere. et. xx. passus fodiens tres cruces absconditas reperit. **Cum** aut̄ crucē ab alijs discernere nescirēt. posuerūt eas i medio ciuitatis. z cū circa horā nonā qdā inuenis morit⁹ deferret. iudas feretrū tenuit et p̄mā z secundā crucē sup̄ corpus defuncti posuit. s; nequaquā ille surrexit. apponēs aut̄ tertīā. defunct⁹ redijt ad vitā. **E**t multa alia miracula circa infirmos fuerunt ibidem facta. **D**yaabol⁹ aut̄ i aere vociferādo clamabat di. **D**iuda qd̄ fecisti. **I**ude meo fr̄ia opat⁹ es. **Nā** ille me suadēte fecit pditiōez. z tu me renuēte crucē xpi inuenisti. **P**er illū multoz lucrast̄ sū aīas. p̄ te videoz pdere iam lucratas. **P**er illū regnabā in p̄lo. p̄ te iā expelloz a regno. **R**ūdicit iudas. **X**ps te dānet in abyssum ignis eterni. **E**t baptisat⁹ ē. **E**t mlti iudeoz visis tot miraculis p̄uersi sunt. z baptisati in

gloriā dei. **De** ista inuētiōe fit hodie festū. et potuit t̄c̄ dicere brā Helena. **D**ibi aut̄ ab sit gliari nisi i cruce dñi nri ihu xpi. **D**icat h̄ quāta fuerit virt⁹ crucis ad curandū oīs infirmitates. z hodierna die est. nisi obstat q̄ sanitas corpis eēt aīe nociua. qz de⁹ nō ē oc casio pcti. **V**ult⁹ est meli⁹ p̄ aīa q̄ sint infirmi. q̄ si essent sani. **Nō** ḡ recurrat⁹ ad demones v̄l ad p̄iuratores. s; ponat⁹ sup̄ infirmitatē emplastrū crucis xpi. cū noīe ihu cū calore deuotiōis z suauitatis. tāta est virt⁹ crucis xpi q̄ habebis sanitatē. **Jō** cantat mō. **S**alue crux sancta. salue mōi glia. vera spes nra. vera ferēa gaudia. signū salutis. sal⁹ i p̄iculis. **V**irt⁹ crucis etiā apud infideles maxie per oia cōprobat. **Nā** refert Breg⁹. in li. iij. dyalogoz. q̄ quadā die quidā iude⁹ romā venies. z declinata eēt iā dies. z vbi remanere posset mīme repisset. in quodā tēplo idoloz ad doz miēdū se stulit. **Q**ui ip̄i loci sacrilegiū p̄t̄ melcēs. quis fidē xpi nō h̄zet. cū signo crucis se munire curauit. **N**octe at̄ media euigilās. vidit malignoz spiritū multitudine. et factā thāā sedentē. z oēs ei assistētes. **E**t venies vn⁹ de malignis spiritib⁹ adorauit euz. **C**ul ille. **U**n̄ venis. **E**t ille. **I**n tali p̄uincia fui. et bella plurima cōcitauit. **N**ota bñ in legenda vsq; ibi. **V**as vacuū s; signatū. **A**d hāc vocē illa malignoz turba dispuit. **I**ude⁹ autē ad ep̄m venit. z ei oia p̄ ordinē enarrauit. z baptisatū suscepit. **Q**uātū ad tertīū. **p̄bū** post tū ptractabit i p̄sona cuiuslibz hoīs se credētis. **Nā** glia quā nos speram⁹ i celo bēn⁹ p̄ xpi crucē. qz in illa passus ē. iō null⁹ aī xpi passionē intrauit celū. s; ibat vel ad infernū vel ad locū purgādoz. vel ad locū p̄uloz. si ue lymbū vel sinū p̄factorū q̄ d̄r sin⁹ abrahe. **D**icat quō infern⁹ ē in corde tre vbi sunt domūcule vt i corde pomi. **I**n sinu ḡ abrahe ibāt aīe sc̄toz. p̄ma fuit Abel zc. z ibi expectabāt xpm q̄ extraxit eos inde qñ surrexit a mortuis. **De** h̄p̄pha Zach. ii. **Tu** q̄si i sanguie testa mēti tui eduxisti vinctos d̄ lacu in q̄ nō erat aq̄. **D**ō aut̄ ex quo xpian⁹ sit credēs in xpm. z est ei obediēs qñ morit̄ iā inuenit portā paradisi aptā in p̄tute crucis. **C**ruce xpi clauis est paradisi dicit Raban⁹. s; requirit credentia z obediētia. z sic vadim⁹ ad gliam paradisi. quā p̄ crucē habem⁹. **Jō** dicimus mō. **N**os aut̄ gloriari oportet in cruce dñi nri ihu xpi. in quo est salus vita z resurrectio nra. p̄ que saluati z liberati sumus.

Sermo

De sancta cruce iterum sermo.

Euacuatum est scan-

dalū crucis. ad Gal. v. Dic declarat qd est scādaluū vulgare. Scādaluū em̄ est vocabulū grecū. z in lingua nra vulgari idē est qd īpingere. v. ledere. v. cade re. v. verbi gr̄a. qn̄ aliq̄s vadit p̄ suā viā. z nō aufando se īpingit in lapide. vel alio ligno. s̄ d̄z scādaluū. Un̄ dicit beatus Thō. scōda scōde. q. xliij. ar. j. q. scādaluū est dictū. vel factū p̄bēs alteri occasiōez ruine. Et s̄ ibidē pulchre declarat p̄ similitudinē obiectis. vide ibidē. Idē spūalr̄ qn̄ aliq̄s inceptit bonā vitā. vel i religioe. vel i militia. vel i statu clericali. vel i statu seculari. cauet ne īpingatis p̄ familiaritates. vel als. q̄t hoies q̄t mlieres q̄t viduez. vadūt deuo. te ad paradisum p̄ viā bone vite. s̄ post modū cū īpingūt frāgūt sibi collū peccādo mortali. Idē dicit scriptura. In via ruine. i. piculo. sa in occasiōe peccādi. nō eas. z nō offendes i lapides. nec credas te vie laboriose ne ponas aie tue scādaluū. Eccl̄. xxxij. Mō ad ppositū. In sacra scriptura inuenit̄ triplex scādaluū. siue occasiō peccandi. s̄ cruce xp̄i. Primū est d̄i scipuloz adherentiū. z s̄ veniebat ex igno. rantia. Secūduū est hoim delinquentiū. z hoc veniebat ex malicia. Tertiū est psonaz non credentiū. z s̄ veit ex cordis duricia. s̄ q̄dli bz istoz fuit euacuatiū. Primū fuit euacuatiū. per xp̄i gl̄iosam resurrectionē. Secūduū fuit euacuatiū p̄ celi lumiosam apitionē. Tertiū p̄ crucis xp̄i miraculosā inuentionē. Idē dicit thēma. Euacuatiū ē scādaluū crucis p̄mū se. cūduū z tertiū. Dico p̄mo q̄ p̄mū scādaluū seu occasiō eadēdi in pctm̄ ē discipuloz ad. berentiū. s. ap̄loz z alioz. z s̄ veniebat ex igno. rātia. An̄ xp̄i passionē z resurrectionē omes discipuli valde scādalisabant̄ de cruce xp̄i. in m̄ q̄ nō possent patiēt̄ audire. nec credere. q̄ xp̄s obiret in cruce. Un̄ cum sc̄l xp̄s dice. ret eis q̄ oportebat eū ire hierl̄m̄. z ibi multa pati a senioribz. z scribis. z p̄ncipibz sacerdo. tū. z occidi in cruce. z tertia die resurgere. qn̄ discipuli audierūt talia scādalisati sūt. intm̄. y. Pet̄r̄ assumēs ihm̄. cepit increpare eū di. Absit a te dñe nō erit tibi s̄. Qui ouersus di. cit Petro. Uade post me sathana. scādaluū mihi es. q̄a nō sapis ea q̄ dei sūt. s̄ ea q̄ hoim. Bath. xvij. Hora. Uade post me sathana. i. aduersari. scādaluū mihi es. qz nō sapis ea. supple. p̄silia. q̄ dei sūt. sed ea q̄ hoim. Pro

hui⁹ declaratiōe nota similitudinē qn̄ aliq̄ ciui. tas ab inimicis obsessa. cui⁹ rex ē potētissim⁹ ab hoibz ciuitatē dat⁹ p̄siliū regi. vt p̄ potētā z violentiā liberaret ciuitatē. dicēdo. ex quo vos dñe estis potēs liberate ciuitatē z gentē vestrā p̄ potētā. ecce p̄siliū hoim. s̄ p̄siliū d̄i est ad oppositū. Ita s̄ xp̄s ver⁹ rex et messias esset sūme potens. ad liberandū ciuitatē gen. neris hūanū p̄ potētā z violentiā. tñ noluit s̄z p̄ hūilitatē. z patiaz z iusticiā satisfaciēdo p̄i. voluit libare z ip̄az redimere. Itud ē p̄siliū dei. De h̄ p̄ph̄ia. Nō em̄ cogitatiōes mee cogitatiōes v̄re. neqz vie mee vie v̄re. dicit dñs. Quia sic exaltant celi a terra. sic exaltate sūt vie mee a v̄is v̄ris. z cogitatiōes mee a cogitatiōibz v̄ris. Isa. lv. qz s̄ pet̄r̄ z alij apli nesciebāt p̄siliū dei s̄ hoim. s̄ errabāt. p̄pter qd dixit xp̄s Petro. Relcis ea q̄ dei sūt. Ideo scādaluū ap̄loz. ventebat ex igno. rātia. Idē dicit eis xp̄s i nocte passiōis. De vos scādaluū patiēmi in mei ista nocte. Bath. xxvj. Et s̄ qz om̄s fugerūt qn̄ iuxta p̄siliū dei. xp̄s p̄misit se capi z ligari. z p̄ hūilitatē. patien. tiam. z iusticiā. voluit mōm liberare. Idē qn̄ discipuli videbāt crucē. maledicebāt eā. dicē. do. o maledicta crux. s̄ s̄ scādaluū fuit euacuatiū p̄ gl̄iosam xp̄i resurrectionē. qn̄ xp̄s ap. paruit eis. z aperuit illis sensum. vt intellige. rent scripturas. Lu. vlc. Et intellexerūt fruce⁹ pueniētes ex cruce. Prim⁹ qz xp̄s ex passio. ne crucis. assecut⁹ est gl̄ia corpis. i. impassibi. litatē. claritatē. agilitatē. z subtilitatē. Se. cūduū fructus de liberatiōe sanctorū patrū de inferno. qd̄ intelligētes apli tūc b̄ndice. bāt deo. Terti⁹ fruct⁹ de vniuersali redē. ptiōe. qz soluit pctū supabūdans p̄ oibz. mlti nolūt exire captiuitatē. culpa est eoz. z nō do. mini q̄ soluit. Quart⁹ fruct⁹ ē. qz ex passioe xp̄i i cruce. porta paradisi fuit apta oibz. credēti. bus. q̄ ante fuerat clausa oibz. generalit̄. vltra qn̄qz millia ānos. Postqz aut̄ apli intellexerūt s̄ clare sicut in die veneris sancta et sabbato. scādalisati maledicebāt crucē in mōte calua. rie fixā. s̄ in die resurrectionis illuminati supli. citer eā adorabāt dicētes. Tūc crucē adora. mus dñe. tuā gl̄iosam recolim⁹ passionem. Hora s̄ moralit̄ de adoratiōe z b̄ndictiōe crucis. Secūduū scādaluū crucis fuit hoim delinquentiū. z s̄ veniebat ex malicia. Antiq̄. t̄ em̄ crux erat supplicii et patibulū malefa. ctorū sicut mō furca. vñ nimirū si malefacto. res scādalisabant̄ maledicēdo crucē. sic mō

De inuentione sancte crucis

latrones. homicide. et p̄ditores maledicunt
furcā. et q̄ eā fecerūt ex malicia. q̄ p̄seuerāt in
peccatis suis. et timēt suspendi. Ita erat tunc de
cruce q̄n eā videbāt. Boni autē nō timebant
scandalū. **Nō** dauid. Pax multa diligentibz
legē tuā. et nō est illis scādalu. **ps. cxviii.** **Sz**
scādalu fuit euacuātū per celi luminosam
ap̄itionē. Post xp̄i passiōē p. ccc. annos. in
roma erat quidā impator. s. **Cōstantin⁹** ante
p̄uersionē em̄ erat infidel. et idolatra. tūc ep̄is
p̄fida rebellauit p̄ romanū imperiū. et p̄gre/
gata ē iuxta danubiū flumiū mltitudo innu/
merabilis barbaroz. volētes flumiū trāsire. et
oēs regiōes vsqz ad occidentem suo dominio
subiugare. **Nō** vt **Cōstantin⁹** impator cōpe/
rit. castra mouit. et p̄ danubiū se cū suo exerci/
tu collocauit. Barbaroz autē crescēte multi/
tudine. et iā flumiū trāsēūte. **Cōstantin⁹** nimio
terrore cōcutit. qz nō poterat fugere. nec bñ
i tāta mltitudine p̄liare. **Sequēti** igit nocte
ab angelo excitat. et vt sursum respiciat admo/
net. Qui in celū aspiciēs. vidit signū crucis
ex clarissimo lumine. et hūc titulū l̄ris aureis
scriptū. **In** h̄ signo uincēs. **Quis** celesti uisio
ne p̄fortat. **similitudinē** crucis fecit. et ip̄am aū
suis exercitiū ferri iussit. irruensqz in hostes.
ip̄os in fugā vertit. et multitudinē maxima
interfecit. **Tūc** **Cōstantin⁹** oēs tēploz ponti/
fices cōnocauit. et cui⁹ h̄ signū esset diligēt⁹
requisiuit. Quibz se nescire dicētibz. quidā xp̄i/
ani aduenerūt. et ei scē crucis mysteriū. et fidē
trinitatis plen⁹ enarrarūt. **Quidēs** ḡ impa/
tor q̄ uirtute scē crucis talem habuit uictoriā.
dixit. qz tā mirabile signū nō debebat eē sup/
pliciiū malefactoroz. **Tūc** fecit legē p̄ totū mū/
dū. qz signū crucis nō esset suppliciiū. s̄z refu/
giū delinquētū. **Propt̄** h̄ de cetero crux xp̄i
fuit dilecta a delinquentibz. et malefactoribz. et ho/
norata. et mādauit fieri furcas ad supplicium
malefactoroz. **Ecce** quōd fuit euacuātū secūdu
scandalū crucis. et de cetero si malefactores
poterāt fugere ad tēplū dei. et tenere se ad cru/
cē liberabāt. **Nō** aug⁹. **Cruis** q̄ erat suppliciiū
latronū. iā trāsijt ad frontes impatoz. **Ho.**
hic moralit̄ de p̄fidētia n̄ra i infirmitatibz. et
p̄tra picula i cruce ponēda. qz si impatori in
fideli uictoriā cōtulit. q̄nto magis xp̄ianis si
habem⁹ in deo deuotionē salutē impetrabit.
Unde signare iuxta p̄phiaz. **Cañ. viij.** Sub
arboze malo suscitauit te. **Ubi** corrupta ē ma/
ter tua. **Ubi** violata est genitrix tua. **Pone**
me vt signaculū sup cor tuū. vt signaculum

sup brachiū tuū. **Et** loquit̄ ecclie xp̄iane. q̄ ē
filia synagoge. qz et discipuli xp̄i q̄ ecclia p̄mi/
tiua in ceperūt filij erāt synagoge. **Nō** deus
pos salomonis dic̄ ecclie. **Sub** arboze ma/
li. s. crucis. q̄ fecit vnū pomū albū et rubicū/
dū. s. xp̄m. suscitauit te. s. ecclia xp̄iana. q̄a tūc
in cepit. **Ubi**. s. in xp̄i passiōe cor̄npra est mat/
ter tua. s. synagoga. crucifigēdo messia. **Nō** tu
pone me vt signaculū sup cor tuū. vt signacu/
lū sup brachiū tuū. **Quidit** modū signādi ec/
clesie xp̄iane. s̄z aliq̄ faciūt oppositū signātes
se sup ventrē. faciētes crucē beati Petri. que
nemine saluat. **Fac** sup brachiū. s. de scapu/
la ad scapulā isto mō. **Si** cū deuotiōe faci⁹
cruce ip̄a liberabit uos ab oibz piculis. **Nō**
dic̄ ecclia. **Salue** crux sc̄ta. salue mūdi glia.
Tertiu scandalū est p̄sonaz nō credentiū
Et istud uenit ex cordis duricia. **In**credulū
em̄ vt iudei agarenī. et pagani scādalisant. au/
diētes qz de⁹ fuit i cruce insp̄sus. cū tñ iudei
habeāt clare i suis libris. et p̄phetis. qz messi/
as debebat i cruce pati. vt p̄z in ps. **Hely** he/
ly. i. deus de⁹ me⁹ respice. **In** q̄ dauid. p̄lice
loquit̄ de xp̄i passiōe. **Itē** **Isa. liij.** **Dñe** quis
credidit auditui n̄ro. et brachiū dñi cui reue/
latū est. **Et** ascēder sic uirgultū corā eo. et sic
radix de tra sitiētī. **Nō** ē sp̄s ei neqz decozē
q̄ sequūt. **Et** loquit̄ de messiaz. de passiōe zē.
Hec de alijs pōt exponi nisi de eo. **Im** qz etiā
iudei de eo exponūt. **Itē** moyses de captiui/
tate iudeoz dixit. **Et** erit uita tua q̄si pendēs
aū te. **Timebis** nocte et die. et non credēs uite
tue. s. messie. **Iudei** ḡ nō possūt se excusare ex
igrātia. s̄z ex duricia. dicēdo. **Dēs** p̄ntes n̄r
mortui sunt iudei zē. **Hec** agarenī poterūt se
excusare ex ignorātia. qz machomet⁹ dic̄ i al/
chorano qz credāt euāgelis xp̄i. q̄ dicūt xp̄m
crucifixū fuisse in q̄stū hō. s̄z allegant duriciā
dicēdo. ducam ad mortē patrē mesi. **De** isto
scādalo dic̄ ap̄lus. **Nos** p̄dicam⁹ xp̄m cruci/
fixū. iudeis qdē. suple est scandalū. gentibz.
aūc stulticia. **Cor. i. zē.** **Sz** scandalū euacua/
tum est a multis iudeis. qui tūc erāt i hierl̄m
p̄ miraculosā crucis inuētiōē. **Dicat** de in/
uētiōe miraculosa scē crucis p̄ sanctā **De**
lenā impatricē **Cōstantini** impatoris matrē
q̄ uenit hierl̄m ad q̄rendū crucē dñi. **Intel**/
ligētes iudei. qz p̄pter h̄ uenerat. tenuerūt p̄si/
lium. determinando ne aliqd sibi diceret de
hac materia. **Que** uocauit om̄s sapiētes zē.
Nota de historia. sic em̄ euacuātū est scanda/
lū crucis. dimissa duricia. uisis tot miracul

Sermo

Et in das q̄ crucē inuenit baptisat. Quiri-
acus appellat. ⁊ hierosolymis defuncto ep̄o.
ibide in ep̄m ordinat. Deinde p̄ x̄po marty-
effec̄ est a iuliano apostata. **L**ouersi aut̄ ad
fide x̄pi cantabāt dicētes. Nos aut̄ gliari oz
in cruce dñi n̄i ihu x̄pi in q̄ est sal^o vita ⁊ re-
surrectio n̄ra. p̄ quē saluati ⁊ liberati sumus.
Bozalie dicat h̄ de medicina cruce ad h̄
bēda p̄ infirmitates dicēdo ih̄s cū signo cru-
cis. **U**n̄ diē Greg^o. Si nosse desideras cru-
cis virtutē. crux est infirmoz virtus. egrotā-
tium medicina.

De corona domini.

Coronā de spinis

Ciposuerūt capiti ei^o **Joh. xix.** Sic
sancta m̄r eccl̄ia heri fecit festū et
solēnitatē de sc̄ta cruce dñi n̄i ihu x̄pi. eo q̄
i ea fuit pass^o. ita hodie ordo n̄r frat̄z p̄dica-
toz facit vbiq̄ p̄ totū mūdū festū de corona
dñi. de q̄ fuit coronat^o i sua passiōe i die vene-
ris sc̄ta. Et de ista materia erit etiā sermo n̄r.
Salutē etiā h̄go maria rē. **P**ro introducti-
one materie p̄dicandē sciēdū q̄ int̄ alias ma-
gnas reuelatiōes q̄s x̄ps fecit b̄to Johi enā-
geliste in apoc̄ fuit vna valde clara de mate-
ria hodierna. de q̄ ip̄e dic̄. **V**idi celū aptū. et
ecce equ^o albu^o q̄ sedebat sup̄ eū vocabat̄ si-
delis ⁊ verax. ⁊ cū iusticia iudicat ⁊ pugnat.
Deli aut̄ ei^o sic flama ignis. ⁊ i capite ei^o dya-
demata m̄tra. **A**poē. xix. **H**ic sūt sex clausule
⁊ b̄n̄ notādē. **P**rima ibi. **V**idi celū aptū. **I**sta
ap̄tura siḡt̄ incarnatiōz x̄pi. q̄n̄ de celo voluit
venire i vtero v̄ginali. **L**ūc em̄ d̄r celū fuisse
aptū. sic q̄n̄ aliq̄s dñs dat aliq̄s donū d̄r h̄re
bursam aptā. **I**ta etiā d̄r de illo maris dono
filij dei. quē d̄r p̄r donauit p̄ n̄ra redēptione.
q̄n̄ misit ip̄m in hūc mūdū. **J**ō d̄r celū fuisse
aptū. **S**c̄da ibi. **E**t ecce equ^o albu^o. **E**cce h̄ cō-
uersatio x̄pi. **E**qu^o albu^o fuit ei^o gloriōsissimū
corp^o. q̄ sic regit a milite freno ⁊ calcaribus
amoris ⁊ timoris eq̄tans sup̄ sellā. **S**ic cor-
pus x̄pi fuit a sp̄s̄ctō gubernatū freno t̄pan-
tie ⁊ calcaribz amoris ⁊ timoris filialis v̄l re-
uerēcialis. sedēs i sella v̄ginitatis vel purita-
tis. **T**alis em̄ decebat vt esset nob̄ p̄ntifex sā-
ctus innocēs. impollut^o. segregat^o a peccōri-
bus. ad **Heb. viij.** **T**ertia ibi. ⁊ vocabat̄ fidel-
⁊ verax. s̄. in doctrina euāgelice p̄dicatiōis.
Fidelis. s̄. ad cōplendū oēs p̄missiōes factas
i veteri testamēto. **V**erax. q̄ doctrina euāge-
lica quā p̄dicauit. purā ⁊ v̄rā et certā p̄inet

veritate. **Q**uarta ibi. ⁊ euz iusticia iudicat et
pu. et h̄ in hūani generis redēptiōe. q̄m vo-
luit facere sine violētia ⁊ potētia. s̄. eū hūili-
tate patia ⁊ iusticia satisfecit p̄ri. pugnādo p̄
nob̄ in die vener^o. **Q**uina ibi. **O**culi aut̄ eius
sic flama ignis. s̄. in ei^o gliosa resurrectiōe. **R**ō-
q̄ sic flama. dicitas. aia. et corp^o s̄. ascēderūt
gliose resurgēdo. **S**exta ibi. ⁊ i capite ei^o dya-
demata multa. **E**go q̄siui amore v̄ri i sacra-
sc̄ptura. x̄ps q̄ coronas habuit. **E**t inuenio
q̄ ad similitudinē pape v̄l impatoris habuit
tres coronas.

Prima fuit de sapia diuinali.

Secūda fuit de p̄nia corpali.

Tertia fuit de p̄sidentia generali.

De sc̄da aut̄ loq̄t̄ t̄bema. **C**oronā d̄ spinis rē.

Et d̄ ista sic solēnitās hodierna. **D**ico p̄rio

q̄ rex n̄r ih̄s x̄ps fuit coronat^o in h̄ mūdō de

corona d̄ sapia diuinali. **P**ro cui^o declaratiōe

sciēdū q̄ sapia recte d̄r corona triplici rōne.

Prima q̄ corona i capite portat. qui aliūde

portaret non diceret coronat^o. **S**ic sapia ad

instar corone i capite residet. **J**ō d̄r vulgarit̄

de p̄sona sapiente. **O** quō h̄z bonū caput vel

bonā testam. **D**e ista d̄r. corona aurea sup̄ ca-

put ei^o exp̄ssa signo sanctitat̄. **E**ccl̄. xlv. **N**o.

exp̄ssa signo sanctitat̄. **A**liq̄ h̄nt coronate sapi-

entie i capite. q̄ sūt apti i aliqua facultate v̄l

theologie v̄l iuris rē. ad legendū. disputādū.

p̄dicandū. s̄. nō est exp̄ssa signo sanctitat̄. s̄.

vanitat̄. q̄ sc̄cia ⁊ eoz vita nō p̄cordat cum

diuina sapia. s̄. q̄n̄ vita p̄cordat cum sapia. tūc

corona sapie ē exp̄ssa signo sc̄titat̄. q̄ h̄nt ma-

gnā sc̄ciaz ⁊ deuotiōz ⁊ bonā sc̄ciaz. **S**c̄da

rō est. q̄ corona caret terminis. s̄. sinez p̄ncipio.

Jō d̄r dyadema q̄si duo demēs. sine. s̄. p̄nci-

piū. **H**abet em̄ figurā circularē ⁊ nō q̄dran-

gularē. **I**ta sapia diuina caret sine et p̄ncipio

vt de^o. **S**ic em̄ i figura circulari finis vn̄t̄

p̄ncipio. ita p̄sona sapiēs q̄c̄d facit. facit ad

laudē dei. ⁊ nō ad vanā gl̄iā seu lucrū. vel p̄p̄-

hones seu dignitates mūdanas acq̄rēdo.

Sec^o de multis q̄ h̄nt sc̄ciaz s̄. nō diuinā. q̄ si-

nis eozū nō vn̄t̄ p̄ncipio. s̄. deo. **V**erbi gr̄a.

Multi sūt sapiētes i legibz q̄ laborauerūt in

studio. p̄ncipiu ē a deo. q̄ ois sapia a deo est.

s̄. videam^o d̄ sine v̄tz sit ad deū v̄l mōm. **S**i

em̄ finis eoz ē mūdā^o ⁊ nō diuin^o. p̄ncipiu

est a deo. finis s̄o nō. **S**i em̄ h̄o int̄rogaret

studētes. dicēdo. q̄re studes. q̄ est int̄ctio tua.

oēs r̄nderēt. vt postq̄z fuero baccalarius vel

doctor. vadā ad patriā et ducam vxorē. ero

De spinea corona domini

aduocat^o et congregabo etc. **E**cce quis finis. cum tunc finis debeat esse. dicendo. ego studeo. ut sciam deum et iura regum primo personam meam. deinde civitatem etc. **M**odum de canonistis. quia cum per dignitatem obtinendis principium est a deo. et finis non concordat. **S**ed si diceret. **D**eus dedit canones et leges. ut ecclesia et mundus eis gubernetur. **N**on volo studere ut sciam me regere et ecclesiam deitalis finis est bonum. si post dat vobis beneficium vel dignitatem. bene venerit. **I**dem de theologia. **N**on solum pauperes curat de theologia. cuius principium est a deo. sed finis multorum est ad mundum. scilicet ut videantur laudentur. ut habeant possessiones familiaritates. cameras vel episcopatum etc. talis finis non vult principio. sed theologus dicit studere ut cognoscat deum. et eum cognoscendo diligat. et faciat ipsum alios cognoscere et amare. predicando vel legendo. et sic lucratur coronam glorie quam multi perdunt. quia eorum finis est solum ad illam mundam et transitoriam. **U**nus Jacobus apostolus dicebat. **N**on est ista sapientia de sursum descendens a preluce. id est divina. sed terrena. animalis. dyabolica. **J**acobi. **T**ercia ratio quia corona quibusdam floribus eminet. fulget et ornatur. scilicet quattuor. secundum de garlada seu crinali. quod est simplex. **I**sta corona sapientie eminet quattuor floribus. ante et retro. a dextris et a sinistris. **F**los qui ante eminet est cognitio dei. qui est creator et gubernator omnium creaturarum. simplex in essentia. et triplex in personis. promotor bonorum. et punitor malorum. **F**los retro est cognitio creaturarum. quod sunt in triplici gradu. quidam sunt pure spirituales. ut angeli et anime. quedam pure corporales. ut elementa et iumenta. quedam spirituales et corporales. ut homines. **F**los a dextris est cognitio bonorum operum. que facere tenemur et glorie sperande. **F**los a sinistris est cognitio peccatorum. ut caveantur. et penam inferni ut vitentur. **E**cce triplex ratio que sapientia divina dicitur corona. **I**dem salomon loquitur de sapientia divina dicitur. **S**apientia dabit capiti tuo augmenta gratiarum. et corona inclinata preget te. **P**roverbia. **D**ico quod de ista corona que est sapientia divina. christus fuit coronatus. **N**ec corona fuit posita christo homini in die incarnationis. quia virgo Maria dixit angelo. **E**cce ancilla domini etc. **D**icunt theologici quod in instanti conceptionis anime christi habuit tantam sapientiam. quanta habet nunc in celo. **H**abuit enim hec corona christi quattuor flores eminentes. **A**nte quod habuit sapientiam de deo. cognitionem de trinitate. etc. cum tamen corpus eius gloriosissimum non esset ita magnum ut formica. et iam illa anima videbat essentiam divinam clare. et trinitatem personarum etc. **R**etro.

quia in instanti sue conceptionis habuit cognitionem omnium creaturarum et proprietatum earum. **S**tellarum. volucrum. piscium. animalium. metallorum. gemmarum et omnium factorum. et fiendorum. et factibilium de die iudicii. et de omnibus cogitationibus cordium humanorum. **A** dextris quod habuit cognitionem omnium angelorum et omnium predestinatorum. **D**eus propter quod ostendit sibi librum predestinationis divine in quo vidit omnes salvandos per christum. **A** sinistris quod habuit cognitionem de inferno. de omnibus penis. et de omnibus damnandis. et causis et rationibus eorum damnationis. quod imperatores quod reges etc. essent in mundo. et de illis tot damnarentur ex iniusticia. **I**tem quot plati et tot damnarentur ex symonia. quod religiosi ex inobedientia. quod clerici ex luxuria. quod de matrimonio ex mala vita. quod vidue. quod moniales. quod puellae. omnia cognovit subito. **D**e ista corona auctas. **E**gredimini filie syon et videte regem salomonem in dyademate quod coronavit illum mater sua in die desponsationis illius. et in die leticie cordis eius. **C**ant. **E**gredimini filie syon. id est anime devote et prelativae. et videte regem salomonem. id est christum. **R**egula est et vera doctorum theologorum christianorum. et etiam iudeorum. ut vbi in isto libro dicitur salomoni spiritus vel dilectio et scientia intelligit christus. et vbi ponit sponsa vel concubina intelligit et exponit de ecclesia. vel de virginem maria seu de anima devota. **N**ec est expositio in nos. sed iudei exponunt de synagoga. **I**n dyademate quod coronavit eum mater sua. **I**nde. **G**ene deus habet matrem. **G**ene conceptus et natus de muliere. **G**ene homo. est argumentum et insolubile. **S**ynagoga autem non genuit nec concepit nec peperit eum. **S**ed que dicitur quod coronavit eum mater sua. et non de patre. quia christus in quantum homo non habet patrem boiem. sed solum matrem virginem. **S**ic in quantum deus habet patrem sine matre. **N**ota. in die desponsationis. **S**ic in die desponsationis vir et vxor sunt una caro. **E**rit duo in carne una. ita quod iam non sunt duo sed una caro. **D**at. **I**ta unio humanitatis et divinitatis in christo non sunt due persone sed una. **N**on incarnatio illa dicitur desponsatio. **E**t in die leticie cordis eius. id est virginis marie. quod illud fuit primum gaudium et leticia cordis eius. **D**icunt quod gaudium fuit virginis marie quoniam sciuit se esse matrem dei. reginam celi etc. **D**e prima corona habent sufficiens. **D**ico secundo. quod fuit coronatus in primo mundo de corona de penia corporali. de qua loquitur thema. **C**orona de spinis imposuerunt capiti eius. **I**pe enim predicabat et affirmabat se esse regem messiam. promissum in lege. propter hoc dixerunt iudei. et milites pylati. **S**i rex est. ergo coronetur. **T**unc milites plectentes coronam de spinis

Sermo

Imposuerunt capiti eius. Et sequitur. Exiit glie
sus portas coronam spinam et purpureum vesti-
mentum. Vestimentum tunc fuit purpureum. i. san-
guinis guttis et corona distillatibus rubricata.
Joh. xix. Rō qre voluit de spinis corona-
ri est qz nos ex pctō ade. z ex nris incurrim⁹
duo magna mala z dāna. Primū. qz eram⁹
pdenatiz obligati ad furcā infernū in q̄ suspē-
dunt pctōres igne supposito nec possūt mori.
Secūdū est qz pdidim⁹ paradisi regni coronā
quā ex grā hēz debebam⁹. ppter h̄ xps voluit
in cruce suspēdi vt sibi credētes z obediētes
liberarent a suspēdio infernalis patibuli. di-
cens patri. ego sol⁹ suspēdar zc. Ita etiā vo-
luit corona spinea coronari. vt sibi credētibz
z obediētibz daret corona regni celestis. Jo-
cātat ecclia. Coronat regē oim corona cōtu-
melie. cui⁹ nob opprobriū coronā pferit glie.
Doralit si volum⁹ obtinere coronā glie i
paradiso nobis a xpo pmissa oportet nos i hoc
mūdo hēz in capite coronā spinaz. q̄r tuor ge-
nera spinaz p̄tinēt. Anter⁹ memoriā pec-
catorū q̄ cōmissim⁹ amare cōterēdo. Cōtritiō
em̄ est spina q̄ pungit sciz. Ita faciebat rex
Ezechias dices. Recogitabo tibi oēs ānos
meos i amaritudine aie mee. Dñe si sic viuif
z in talibz vita spūs mei. Corripies me z vi-
uificabis me. ecce in pace amaritudo mea
amarissima. Tu aut̄ eruisti aiam meā vt nō
periret. picisti post tergū tuū oia pctā mea.
Quia nō infern⁹ p̄siteribz tibi neqz mors lau-
dabit te. z nō expectabūt q̄ descēdūt in lacū
veritate tuā. Viuēs viuēs ip̄e p̄siteribz tibi si-
cut z ego hodie. pater filijs notā faciet verita-
te tuā. Dñe saluū me fac. Isa. xxxviii. Poste-
rius cogitare penas in inferno q̄s meruim⁹
Prope h̄ dic̄ xps de iuda. Bonū erat ei si na-
tus nō fuisset hō ille. Math. xxv. Dextrosū
cogitādo bona q̄ peccādo pdidim⁹. t̄pus p-
ditū z merita pdicta z p̄mia. iste spine pungit
sciz. Sinistrosūz cogitādo iudiciū ge-
nerale. In quo xps dicit. Ecce qd feci p te
ōndens vulnera. qd fecisti p me. Si nō po-
testis oñdere aliqua bona. qd dixeris. Dico
vobis q̄ dānati vellēt esse tūc in pfundo in-
ferni ne viderēt illā diē terribilē. Nota hic
miraculū de illo iuvene scutifero male vite.
iurator. blasphemator. lusor. leno fuit. z cum
in quadaz noctē dormiret. somnauit q̄ fuit
tract⁹ ad iudiciū dei. vbi videbat xpm z s̄gi-
nem. Mariā matrē z sanctos. z corā xpo du-
cebant aie. Et xps dicebat cuilibet quid fe-

cisti p me. z alique q̄ tenuerūt hic bonā vitam.
oñdebāt aliq̄ bona z aliqua mala. et xps da-
bat sniam bonā. vt irēt ad paradysum et gloriā.
Alie aut̄ erāt q̄ nullū bonū habebāt. s̄z impe-
nitētes decesserāt. istis dabit sniam dānati-
onis eterne. z crudeliter subito reiciebant
a demonibz. z ducebant ad infernū. Iuuenis
h̄ videns valde timebat dicens. Miser qd
dicā qñ interrogabit me. qz nullū bonū feci.
z post pauca fuit vocat⁹ corā iudice. Cui di-
xit iuder. Quis es tu. redde rōnem vite tue.
Tūc iuuenis ad h̄ s̄bū iudicis fuit excitat⁹.
z fuit tot⁹ can⁹ sine albz z tot⁹ rugat⁹. et quid
erit de veritate. qz toto somnio ille fuit alte-
rat⁹. Tūc ille iuuenis dimisit oēs vanitates.
recepit ciliciū z multa ieiunia. cōfitebat sepe
z sic fuit p̄uersus. z sanct⁹ effect⁹. Iste fuit co-
ronat⁹ corona spinaz. Personis q̄ de hac co-
rona se coronāt dic̄ de. Sic liliū in spinas.
sic amica mea inter filias. vt habet Cant. ij.
Dico tertio q̄ fuit coronat⁹ de corona de
psidētia generali. Xps em̄ dñs p suā passiōez
nō solū nobis s̄z sibi meruit. i. coronā vniuer-
salis psidētie. et dominū vniuersale sup oēs
creaturas. h̄ maxie apparebit i iudicio gene-
rali. De hoc dauid ps. viij. z apl⁹ ad Heb.
ij. dicū. Dinuisti eū paulomin⁹ ab angel.
glia z honore coronasti eū. z p̄stituisti eū sup
opa manū tuaz. Dia subiecisti sub pedibz
eius. oues z boues vniuersas insup z pecora
campi. Volucres celi z pisces maris. q̄ p̄nt
bulāt semitas maris. Et loquūt patri de fi-
lio suo ihu xpo inquātū hō dicētes. Dinu-
isti eū paulo min⁹. i. min⁹ paulo. i. modicum
ab angelis. s̄z qre d̄z hoc. cū xps etiā inquātū
homo eēt maior angelis in scia. honore. z di-
gnitate z excellētiō. Hoc d̄z. qz xps inquātū
hō modicū fuit minor angel. i. i h̄ q̄ fuit passi-
bilis. ppter h̄ glia z honore coronasti eū dñe.
z p̄stituisti eū sup opa manū tuaz. Hō
ista psidētia z dñum xpi nō videt nec p̄ci-
pit nisi a xpianis p fidē. s̄z in generali iudicio
qñ veniet i maiestate. z nō i hūilitate. vt i p-
mo aduētū. z stabit in aere sedēs i throno iu-
diciali. z gregabūt ad eū oēs gētes. Quis
p̄ditōes ponunt a dauid. P̄tia cū dic̄ oues
et sunt p̄sone que habuerunt cōditōes ouis.
Quis em̄ nō nocet dētibz vt canis. nec corni-
bus vt bos. nec pedibz vt equ⁹ vl̄ mul⁹. Sic
p̄sone simplices sūt oues. q̄ nō mordēt disfa-
mando. et qualis morsus est disfamatio. nec
cornibz potētie vel scie pcutiunt. nec pedibz

De sancto Iohanne euāgelista

despiciēdo aliquē nec pculcāt. **I**te ouis ē be-
nēfica dās lanā z lac. **I**te ouis nō ē vindica-
tiua vt canis. **I**te est obediēs pastori suo q̄
habebūt dditionēs ouis i iudicio erūt a dex-
tris. **S**tatuēt q̄dē oues a dextris. **M**ath. xxv.
Scda dditio est. cū dic̄ bonēs q̄ signāt p̄so-
nas d̄ vita aplica triplici rōe. **P**ria qz bos est
maior oue. ita p̄sona de vita aplica ē maior
p̄fectōnis. **S**cda qz hnt̄ cornua. Ita p̄sone
de vita aplica hnt̄ duo cornua. **P**̄mū bone vi-
tescōm sē doctrine. **T**ertia bos non portat
on̄. s̄z trahit arat̄z colēdo trā. ita p̄sone d̄ vi-
ta aplica nō debēt portare on̄. p̄prietat̄. s̄z tra-
bere arat̄rū p̄nie colēdo trā p̄p̄riū corp̄is. **N**o.
cū d̄z. boues vniuersas i feminino. cū debe-
ret dici i masculino. ad innuendū qz p̄sone d̄
vita aplica debēt esse vt vacce. hnt̄es vbera
doctrinaz lactādo dulcē p̄los. z eos nutritē
do i deuotiōe z p̄nia. trahendo eos ad deum.
Tales i iudicio erūt cū xp̄o cōiudices. **A**mē
amē dico vob̄ qz vos q̄ reliq̄st̄ oia i regenera-
tiōe cū sederit fili⁹ hoīs i sede maiestatis sue.
sederit̄ z vos sup̄ sedes duodeci iudicātes.
xij. trib̄ isrl̄. **M**at. xix. **T**ertia dditio ē. z peco-
ra cāpi. **I**sti sūt q̄ in h̄ m̄do tenuerūt vitā be-
stiale comedēdo. bibēdo. luxuriādo sic bestie
sine freno regūt̄ sensualitate. **Q**uā asin⁹ videt
asinā. equ⁹ equā zc. ita homies bestiales sine
freno rōnis z timoris dei sequūt̄ sensualitate
peccādo hita oportunitate. **Q**uarta dditio ē
volucres celi. **I**sti sūt sci angeli q̄ i iudicio
sepabūt bonos a malis. **Q**uinta dditio est. z pi-
sces maris. **I**sti sūt demones q̄ vt pisces la-
titāt z vadūt p̄ mare. ita z demones p̄ mūdū
Isti stabūt i gula inferni pati ad recipiendū
malos z secū portādū. sup̄ oēs aut̄ xp̄s habz
dominiū vniuersale merito sue passiois.
De sancto Iohē euāgelista. q̄ d̄z sanctus
Iohānes añ portā latinā. **S**ermo.

Hic est discipulus
ille quē diligebat ih̄s. **J**o. xxi. **S**an-
cta m̄r eccl̄ia hodie festū facit z ma-
gnā solēnitatē de sc̄o Iohē euāgelista. q̄ d̄z s̄c̄a
ctus Iohēs añ portā latinā. **B**is i anno ec-
clesia facit festū de sc̄o Iohē euāgelista. **P**̄mū
festū z mai⁹ ē circa festū natiuitat̄ d̄ni. sc̄dm̄
est hodiernū. z de isto ego habeo vob̄ p̄dica-
re. **E**t si placet deo hēbim⁹ bonas speculatio-
nes z morales instructiōes. sed p̄mo salutē
ego **M**aria zc. **N**oc s̄bū loq̄t de sc̄o Iohē
euāgelista. **D**ic̄ ē discipul⁹ ille quē dili. zc.

Et loq̄t de amore ih̄s xp̄i ad beatū Iohē.
Ite ego hēo mortuū z rōnez p̄dicādi z decla-
rādi mā q̄t̄ grad⁹ amoris z dilectōis. q̄s de
bz ad suas creaturas. **E**t amore v̄ri ego q̄s
ui i sacra sc̄pta z iueni qz sūt tres ḡd⁹ amoris.
Prim⁹ est de amore generali.
Secūdus de amore speciali.
Tertius de amore singulari.
In p̄mo gradu de⁹ diligit oēs creaturas ge-
neraliter sine exceptiōe. **I**n sc̄do diligit solū
bonas p̄sonas p̄ deuotiōe. **I**n tertio gra-
du diligebat Iohē euāgelistā. **E**t d̄ tertio
gradu dic̄t bema. **N**ic̄ ē discipul⁹ ille quē di-
ligebat ih̄s. s̄. amore singulari. **E**cce h̄ in s̄c̄o
ma tota materia p̄dicāda. **P**rim⁹ gradus
diuine dilectōis est. qz de⁹ diligit oēs creatu-
ras generalit̄ sine exceptiōe. qz nulla creatu-
ra eximit̄. **N**ō solū de⁹ eximie diligit angelos
sanctos z hoies. s̄z etiā aialia. arbores. lapi-
des zc. **R**ō. p̄z ad oculū. **N**ā q̄libet artifex bo-
nus seu mgr̄ diligit oia opa sua quātūcūqz
modica. int̄m qz moleste gerit si eis aliqd̄ de-
trahit. **V**erbi gr̄a. si artifex domoz cū omni
sapia sua fecit v̄nā pulchrā optime dispositā
z ordinatā domū. si de illa dicat̄ malū. z de-
trahat̄ displicebit mgr̄o. nec in h̄ hēbit patie-
tiā cū velit i suis opibz laudari et cōmēdari.
sic etiā de⁹ a p̄ncipio fecit domū h̄ m̄di sapi-
enter dispositā z ordinatā. sup̄ i celo sūt ca-
mere. s̄. māiones padisi in q̄bz habitāt nobi-
les z barones amici regis ih̄s xp̄i. fenestre s̄c̄e
sol z luna et stelle. **N**os aut̄ sum⁹ h̄ inferi⁹ in
stabulo cū bestiis. **D**e ista domo dicit̄ p̄p̄a.
Israel q̄ magna ē gl̄ia dom⁹ dei. z ingens
id ē inextimabilis loc⁹ possessiōis ei⁹. magn⁹
z nō h̄ns finē. sup̄le i duratiōe. excelsus z im-
mēsus. **B**aruch. iij. **H**āc fecit de⁹ cū magna
sapia mēsurā z decore. **U**n̄ david. **Q**uā ma-
gnificata sūt opa tua d̄ne. oia in sapia fecisti.
Ps. cii. **Q**uia ḡ oēs creature sūt opa dei. idēo
oīs creaturas diligit generalit̄. **N**ec habet
patiam si aliquis dic̄ malū de suis creaturis
quātūcūqz modicis. imo in eis vult cōmēda-
ri. **I**deo q̄n tu videbis serpentē vel bufonē.
siue aliqd̄ aliud turpe aial. non maledicas ei
qz magnū peccatū est. sed dicas. **B**ndictus
deus. z qd̄ animal. siue qualē creaturā fecit.
Recitatur hic miraculū de sancto **A**ulagne
rio episcopo. qui cum descenderet i mari de
vno loco. indignatus de magno vento. ma-
ledixit vento. p̄pter quod de hoc h̄ns magna
cōscientiā. inclusit se in quadam cella. et fecit

Sermo

picere clauē maris mittēs se nūq̄ inde exi-
re quōq̄ illa clauis inueniret/ et in h̄ cogsceret
se remissione habuisse pctō. Post annū hō
quidā piscator p̄tauit sibi piscē vnū in cui⁹
v̄tre inuēta ē clauis cū aperiret. **Et ecce qd̄**
pctm̄ ē maledicere creaturas q̄s de⁹ diligit.
De isto gradu amoris diuini dicē sapiēs. Di-
ligis oīa q̄ sūt/ et nihil odisti eoz que fecisti.
Nec ei odiēs aliqd̄ p̄stitisti aut fecisti. Sa-
piētie. r. Ho. diligis oīa q̄ sūt. Ecce amor ge-
neralis/ et nihil odisti eoz q̄ fecisti. Ecce sine
exceptiōe. Et assignat rōem di. nec em̄ odiēs
aliqd̄ fecisti. S3 ponit amor. Ecce p̄m⁹ gra-
du. Hō veniūt h̄ due q̄stioēs p̄tiles oī-
bua. P̄ia. an sit pctm̄ destruere vel occidere
creaturas. Si pctm̄ sit eis maledicere. videt
q̄ mal⁹ pctm̄ sit ipas destruere. qz mal⁹ pctm̄
est hoiez occidere q̄ ipm̄ maledicere. dicēdo
maledicē sis tu. vl̄ hm̄ōi. Idē etiā videt de
alijs creaturis q̄ nō deberem⁹ occidere pul-
ces. pediculos. ciniphes. et silia. Et ista rōne
fuerūt aliq̄ q̄ hēbant p̄sciaz occidēdi pulices
et dicēt. Qz creature dei sūt. S3 nō hūt
p̄sciaz occidēdi p̄dices. gallinas. lepores.
p̄sces et hm̄ōi. Pro declaratiōe h̄ q̄stiois
sciēdū. q̄ de⁹ fecit oēs creaturas duplici si-
ne. P̄io p̄ honore et gl̄ia diuina. Sc̄do pro
utilitate hūana. Cauēdū est. ne illud qd̄ hō
dic̄ seu facit creaturis. sit p̄ honore dei et utili-
tate hūana. al̄s p̄t hō vti creaturis et come-
dere et occide. qz sūt. p̄n̄a utilitate. Nō occi-
dere p̄dices et gallinas. mutones et hm̄ōi. nō
est pctm̄ de se. imo p̄cordat cū sine p̄pter que
facite sūt. qz p̄ n̄a utilitate. Etiā p̄t hō occide
pulices et. qz faciūt p̄ nostrā utilitatē. nec ei
p̄mittūt nos dormire. nō est pctm̄. imo meri-
tū. et oppositū esset stulticia seu error. Ideo
possum⁹ occidere lupos. vulpes et silia. qz dā-
nificāt nos. Secūd⁹ finis p̄ncipalis q̄re de⁹
fecit creaturas ē. p̄ honore et gl̄ia diuina. vt in
eis de⁹ laudet et b̄ndicat. Et iste est p̄ncipal
finis. Nō magnū pctm̄ est maledicere creatu-
ras. qz in eis maledicet etiā creator. Nō est q̄i
pctm̄ blasphemie. qz repugnat huic fini p̄n-
cipali. Et idō dicebat Daniel. B̄ndicite oīa
opa dñi dño. laudate et superalate eū in sc̄la
Daniel. ii. Si dicat. et quō formice et musce
possunt deū b̄ndicare. Intelligit sic. B̄ndici-
te. s. vos hoies ex oīb; creatur; dñi dño. lau-
date et. Ad argumētū. si d̄. Si pctm̄ ē
creaturis maledicere. videt q̄ mal⁹ pctm̄ esse
cas destruere et. R̄sio. si maledictio et de-

structio sumat vniformit̄. Dico q̄ mal⁹ pec-

catū est creaturas destruere. q̄ maledicere.
Dal⁹ pctm̄ em̄ est. hoiem occidere. qz sibi di-
cere. maledicē sis tu et. Si aut̄ sumat diffor-
mit̄. sic qz destruere referat ad creaturā. et ma-
ledicere ad creatorē. mal⁹ pctm̄ ē maledicere
qz destruere. qz sapit blasphemā. Iō apl⁹s.
B̄ndicite et nolite maledicere. Gaudete euz
gaudētib; flete cū flētib; Ro. xij. Et hoc de
p̄ma q̄stioe. Sc̄da q̄stio quā vos possētis
mibi facere. Vos frat̄ dicitis. qz de⁹ diligit
oēs creaturas et. Querit. Si h̄ amore de⁹
diligit pctōres. et dānatos. et demones. Nec
q̄stio est p̄m plures interrogatiōnes. vt dicūt
logici. ac si diceret. vl̄ dicat. Frat̄ mel et felē
dulce et amari. Due q̄stioēs sūt vna. Ita etiā
cū d̄. Vtrū de⁹ diligit pctōres et dānatos vl̄
ne. qz peccator duo dicit. s. naturā seu substā-
tiā hois. et culpā seu peccatū q̄ est in eo. Cū q̄
querit vtrū de⁹ diligit pctōres vel ne. Quia
peccator duo dicit. s. naturā et culpā. oportet
respōdere cū distinctiōne. dicēdo qz de⁹ dili-
git naturā. qz opus suū est. sed nō diligit cul-
pā seu peccatū. qz non est opus suū. Nota
ad hoc. positū. pulchrā similitudinē de p̄ctore
q̄ diligit imaginē quā ip̄e depinxit. s. si ē de-
turpata nō diligit maculam et. Ita de deo.
imaginē quā de⁹ depinxit est aīa ad imaginē
et similitudinē suam. Intm̄. qz si aīa posset vi-
deri a nobis absq; macula. nolletis comede-
re et. S3 pctōr sup̄inducit maculā seu turpi-
tudinē peccati. imo. p̄pter illā punit peccatorē.
eo qz maculauit imaginē dei. Similit̄ odio
sūt deo impi⁹ et impietas ei⁹. Sap. xij. Ho-
ta. similit̄. qz deus odit impietate. et p̄pter eaz
odit etiā impiū. ita qz eadē rōe odit et vtrōb;.
Quid de dānatis ad idē. Quid vult dicere.
dānatū esse duo dicit. s. creaturā dei. vl̄ cul-
pam obstinatā irrepabile. rōne cui⁹ dat sibi
pena seu punitio. dicēdo dānatis. dabo tibi
penam. qz tu maculasti et deturpasti imagi-
nē meā. Ita qz de⁹ diligit naturā s3 nō culpā.
Nō auisētis vos et caueatis a maculis pctōz
scz superbie. auaricie. luxurie. si app̄ximare
voluerit; creatori. Nō vult qz hostia in q̄ ip̄e
est dicitis verbis sit mūda et vinū etiā mūdū
et purū et corpalia et alia. Nā p̄pter imundiciā
fuit reprobatū sacrificiū veteris testamenti.
Auctoritas. Nō est volūtas mea i vobis de
dñs. et mun⁹ nō suscipiā de manu v̄ra. Da-
lach. j. Fiat ergo ratio. si inanimata et irrōna
billia vult de⁹ qz sint sine macula. eo quia sibi

De sancto Iohanne euāgelista

appropriant, quanto magis vult aīas nras rōna
les esse mūdās cū luxuria istī pñse. s. triticiōis,
pessiois. z satisfactiois. Ergo lauamī. mūdī
estote. auferre maluz cogitationū ab oculis
meis. Quiescite agere puerse discite bñface
re. *Ista. j. Et h de pmo gradu.* **Secūdus**
grad^o diuine dilectiois ē q de^o diligit d amo
re spālī nō oēs creaturas generalit. s. solū bo
nas ppter eaz deuotiois. *Rō. q. licz bon^o hō vl*
bona mulier diligit oēs p̄imos amore ge
nerali. diligit tñ pentes. et amicos z vicinos
amore spālī. eis loqndo. puerfando. comedē
do. dādo iuuādo zc. *Ista em sūt signa amo
ris spēalis.* **Sic etiā de^o licz diligit oēs crea
turas generalit. tñ solū bonos diligit spālī**
cū eis loquēdo. puerfando zc. **Dic^o Ihs.** in
li. de sūmo bono. q qñ q̄s orat loquit cū deo
dicēdo. *Pz n̄ r̄c̄et cū p̄igine ma. qñ d̄t. Aue
maria.* *Et de^o loquit sibi r̄ndendo. qñ in ora
tioe dat solatōes aliq̄s z illuminatōes. qz iste
sunt dei locutioes.* *Et nūqd qñ tu orasti de
mane deuote. vel dixisti matutinas. vl missā
sentis i aīa singlarē solatiois.* **De^o loquit te
cū qñ legis. vel studes i bono libro.** **Liber ei**
est os dei. **Secūdo** puerfando. qñ duo stāt sil
d̄z eis. illi sil sunt vna res. cū tñ distēt. **Da
gis. p̄e ē de^o illis q̄s diligit singularit. qz itra
eos est sp. puerfāt z stat cū eis.** **Auctas.** **De^o**
charitas est. z q̄ manet i charitate in deo ma
net z de^o in eo. *J. i. iij.* **Tertio** comedendo.
qz p̄sone bone z deuote sepe debent cōicare.
tūc em hō comedit cū x̄po in mēsa sua. bñ est
amic^o regis. q̄ comedit cū eo. **Quarto** dādo.
x̄ps em dilectis suis spēali amore mittit do
na. vni donū hūilitat. alteri donū liberalita
tis. alteri donū castitat. vel patie zc. *Et iō sic*
amic^o regratiat amico de donis. ita etiā x̄po
regratiādū est. dicēdo. **Grates** vob dñe. ego
psueui eē supb. s. vos misistis mibi donū hūi
litat. zc. **Idē** etiā de donis corp̄alib. s. sa
nitatis z hmōt. vl ep̄alib. q̄buscūqz a deo da
tis. **De isto** amore spēali dicē scriptura. **Remi
nē** diligit de^o nisi eū qui cū sapia inhabitat.
Sap. vii. **Nota.** nisi eū q̄ cū sapia inhabitat
Quia isto amore spēali nō diligit de^o stultos
s. solū sapiētes. **Dō** videam^o q̄ sūt stulti z q̄
sapiētes. **Dō** si ab hinc vsqz ad talē locū eēt
vna via a dextris aspera sine tabernis. tñ est
secura. z a sinistris est alia via plana delicio
sa cū tabernis. de vno miliari ad aliud cū ar
boribz z volucribz cantatibz. tñ est ibi vn^o pas
sus piculosus. in q̄ oēs trāsēuntes occidunt.

z dep̄dant. z sup turrim esset aliq̄s respiciē
ambas vias. z clamādo diceret viatoribz. ad
dextrā respiciatis z nō ad sinistra. qz oēibz
dep̄dant zc. **Nū**quid nolētes credere clamā
ti. dicēdo. ip̄e velle q̄ dimittam^o bonā viā z
deliciosam. z q̄ vadam^o p viā asperā zc. repu
tabunt fatui. z credētes sibi sapiētes. imo vi
nā inter vos nō sint multi stulti. **Ecce** ab hic
vsqz ad aliū mūdū sunt due vie. a dextris est
via p̄tiosa z spūalis. a sinistris est alia. s. via
vicioza z carnalis. **Prima** est via p̄nie. aspe
ra est. asperū est p̄teri. p̄fiteri. satisfacere. s. est
secura. **Iō** x̄ps optime monet di. **Penitētiā**
agite. appropinq̄bit ei regnū celozū. **Par.**
i. ij. **Alia** via a sinistris est deliciosa et carna
lis. s. comedere. bibere. dormire. luxuriari. se
vindicare zc. **Sed** in passu piculoso. s. mo
tis. omnes denudant. z dep̄dant z occidunt.
Si dicat etiā in alia via ē passus piculosus
mortis. verū est. sed nō dep̄dant. qz secū por
tant thesaurz meritorz z bonoz opez. **Videt**
ergo vobis magna stulticia velle ire p viam
sinistrā. quam scitis que ducit ad infernum.
Sciūt se esse supbos. auaros. luxuriosos zc.
Et hec via quo rēdit. **Si** dicatis q̄ ad pad
sum. hereticus etiā estis. qz via spūalis est pa
radisi. **Ecce** quare dicit. **Reminē** diligit de^o
nisi eū qui cū sapia inhabitat. q̄ scz sapien
ter eligit viam securā. licz asperā. talibus di
cit x̄ps. **Sicut** dilexit me pater. s. amore spe
ciali. z ego dilexi vos. **Manete** in dilectione
mea. s. nō dimittēdo viā bonā. **Si** dicatur.
Dñe z quō manebim^o i dilectione v̄za. **R̄ndet**
dicēs. **Si** p̄cepta mea. p̄aueritis. q̄ in hoc
psistūt. vt homo declinet a malo z faciat bo
nū. manebitis in dilectione mea. **Sic** ego p̄
cepta p̄ris mei seruauī. z maneo i ei^o dilectioe
Joh. xv. **Par.** **secūd^o gradu.** **Tert^o gradu**
diuine dilectiois est de amore singulari. quo
dilexit **Iohem** euāgelistā. ppter suā p̄ditio
nem. **Nō** solū em x̄ps dilexit **Iohem** amore
generali z speciali. sed etiā amore singulari.
Doc declarat sic. **Quilibet** dñs z pater fami
lias domus diligit domū suam. z quicquid est
in ea amore generali. **Non** solū enim diligit
uxorem. filios. z famulos. sed etiā in iumēra.
Deinde amore speciali diligit filium sibi ma
gis similem pulchrū. humilē. obediētē. **Ma
etiam** in domo hui^o mūdī. **deus** vt pater fa
miliās diligit omnes creaturas generaliter
z bonas specialiter. s. inter oēs habebat vnū
filium sibi similem. pulchrū. **Iohannē** virgine

Sermo

humile obedientē. **S**ec^o de alijs aplis q̄ ha
buerūt vxores. **S**3 Johes sp̄ fuit pulcher. p̄
mo i ore nō loquēdo de illa materia. in oculis
aspectibz. i auribz nolēs audire turpia. i ma
nibz a malis tactibz. in corde a malis deside
rijs z cogitatioibz. ppter qd̄ xps z xgo maria
diligebat ipm̄ singulari amore. **U**n̄ cū xps i
passiōe existēs i cruce z vidisset ibi matrē tri
stē desolatā. volēs ipam p̄solari. scies q̄ xgo
maria singulari amore diligebat Johem. di
xit xgini matri q̄ recipet Johem i filiū. **E**c
ce amor singularis ex sua pulchritudine xgi
nitatis. **Q**ntū deberem^o laborare. vt cēm^o
pulchri z casti. vir z vxor fuātes modū sunt
pulchri. magis pulchri sūt tñ illi q̄ viuūt p̄
neter. s3 sup oēs pulchriores sūt xgines. illes
em̄ singularit̄ diligunt a xpo. vt pr̄ de beato
Johē. de cur^o dilectōe dicit h̄ma. **D**icē disci
puli. **Q**uē diligebat ihs. dicit h̄ gio. **B**ede.
Diligebat Johem ihs nō exceptis ceteris sin
gularit̄. s3 p̄ ceteris quos diligebat familiarit̄
vnū. quē specialis rogatiua castitatis ampli
ori dilectiōe fecerat dignū. **F**lota hui^o sin
gularis dilectiōis signū. **E**x euāgelio hodi
erno z historia h̄ festi de dolio seruētis olei.
Dicit euāgelii q̄ xps volēs ostēdere Petro
martyriū. qd̄ debebat pati. p xpo dixit sibi. cū
esses iunior cingebas te. z ābulabas vbi vo
lebas. cū aut̄ tenueris extrēdes man^o tuas. s3
i cruce. z al^o te cinget. s. in cruce ligādo. z du
cet te quo nō vis. s. ad mortē. **J**ō veni seque
re me. **S**ic ego moriar in cruce. etiam et tu.
Petr^o p̄o vidēs Johem. volēdo scire si mo
reret p̄ martyriū dixit xpo. **D**ñe hic aut̄ qd̄. i.
quō moriet^o. **R**ndit ihs. **S**ic eū volo manere
donec veniā. **Q**uid ad te tu me sequere. **E**x
hapli opinati sūt q̄ Johes nō moreret vsq̄
ad diē iudicij. cū d̄. donec veniā. sed ipemet
Johes annullat illā opinionē dicens. **E**t nō
dixit ihs. qz nō moriet. sed sic volo eū manere
donec veniā. **F**lota. sic eū volo manere. s. ne
moriet p̄ martyriū. qz licz multoties fuerit i
tormēto. **Q**uē cū ipm̄ p̄suauit quousq̄ fuit
sciz. annoz. tūc xps venit ad eū dicens. **V**eni
dilecte mi zc. **E**cce q̄re diē. **S**ic eū volo ma
nere. s. sanū viuū z incolumē. donec veniam
supple ad eū. **R**ecte xps oñdit Johāni amo
rē quē oñdit xgini matri ad quā venit in fine
dicēs. **V**eni colūba mea zc. **E**t xgo sine do
lore emisit sp̄m̄. **P**ta etiaz de Johē. **E**cce rō
q̄re nō fuit mortu^o. cū a Domiciano impato
re fuisset missus in dolio seruētis olei. in ro

ma ante portā latinā. eo qz d̄ detreta ipm̄ im
peratoris pdicabat xpi fidez. **D**icat historia
breuiter. z fuit cōpleta. p̄bia. **I**sa. q̄ recte vi
det fuisse de beato Johē. dicēte xpo Johāni.
Cū ambulaueris i igne nō cōbureris. et flama
nō ardebit i te. qz ego dñs de^o tu^o sanct^o ihs
saluator tu^o. **E**x q̄ honorabilis fact^o es i ocu
lis meis z gloriosus. et ego dilexi te. **I**sa. xliij.
Multi efficiunt honorabiles in oculis gen
tiū siue hoim̄. s3 nō in oculis dei. **A**liq̄ p̄ oppo
sitū in oculis dei s3 nō hoim̄. **A**liq̄ nec in oculis
dei nec hoim̄. **A**liq̄ at̄ sūt honorabiles i ocu
lis dei z i oculis hoim̄. **S**tud ē meli^o. **P**rim^o
sūt p̄sone hypocrite facie et palliate. ad extra
ostendētes magnā hūilitatē. int^o aut̄ sūt ple
ni supbia. vana gl̄ia. p̄sumptiōe zc. **T**ales in
oculis dei. q̄ videt corda nō sunt honorabi
les. **S**ecūdi p̄o q̄ sunt honorabiles in ocu
lis dei s3 nō hoim̄. sunt p̄sone deuote q̄ orant
z faciūt p̄niam. sed aliquoties forte faciunt
aliq̄ bona intentiōe. **T**ū gentes scādalisant.
talibz dicit apl^o. **P**rouidētes bona. nō im̄ cor
rā deo s3 etiā corā hoibz. **R**oz. xij. **T**ertij quē
nec i oculis dei nec hoim̄ sūt honorabiles. sed
abomiabiles sunt publici z notorij pctōres.
vt cōcubinarij z meretrices z lufores zc. **D**e
q̄bz dicit sc̄ptura. **R**etant̄ cū male fecerunt z ex
ultant in rebz pessimis. quoz vie puerse z in
fames gressus eoz. **P**rouer. ij. **Q**uarti q̄ sūt
honorabiles i oculis dei z hoim̄. sunt illi quē
talit̄ viuunt z talē intentiōe hnt̄ in factis. q̄
qcqd̄ dicūt vl̄ faciūt p̄ honore dei z saluatōe
aiāz. cauēt ne in aliquo scādalizet̄ gētes. **U**n̄
apl^o de se dicebat. **S**i esca scādalizat frēm
meū. nō māducabo carnes i eternū. ne frēm
meū scādalizet̄. j. ad **L**oz. viij. **D**e isto gradu
dicit sc̄ptura de thobia z cognatiōe sua. **D**ia
aut̄ cognatio ei^o z ois generatio eius i bona
vita et i sc̄tā p̄uerfatiōe p̄māsit. ita vt accepti
essent tā deo qz hoibz. z cūctis habitātibz trā.
Thob. xij. **I**n isto gradu fuit beatus Johes
euāgelista. **J**ō sibi dixit xps. **E**go dilexi te zc
De beato Barnaba.

Erat uir bon^o ple
nus spū sancto et fide. **V**erbū istud
habet in actibz apl^oz. c. xj. **S**am sci
tis q̄ festū z solenitas p̄ns tota est beati Bar
nabe apli. ita erit z sermo noster. **E**t si placet
deo de sua sanctitate vite poterim^o recipe ex
emplū gubernādi vitā nostrā. vt ad paradysū
pueniam^o. z vt ita sit salutes xgo **M**aria zc.

De sancto Barnaba apostolo

Pro introductione materie predicade posset h
 quere aliqd simplex et ignoras. Un est h q be
 atus Barnabas dicat apls cu apli sint. xij. et
 ipe no sic de numero illoz. **E**tricta autem solu
 fut apli illi qd xps i vita sua elegit et misit pdi
 care. qz apls ide est qd missus. et soluz fuerut
 electi. xij. **A**uctas Uocauit discipulos suos et
 elegit. xij. ex ipis qd et aplos nomiauit. vt ha
 bet **2n. vj. c.** et noiant sic. **I**de dixit xps. **N**o
 ne duodecim hore fut diei. **S**i qd ambula
 uerit i die no offendit. qz luce huius modi videt.
Si aut ambula uerit i nocte. offendit. qz lux
 no est i eo. vt habet **Joh. xj.** **N**o loquebat de
 die naturali. qz viginti quatuor horas hz. nec de
 vsuali. qz aliquoties hz plures horas. aliqti
 ens min. hz loquit de se qd e dies ille. de quo
David. **B**elior e dies vna in atrijs tuis sup
 milia. **D**uodecim hore huius diei sunt xij. apli.
 qui fuerut clari i sanctitate et sil cu xpo. **I**sto
 mo. nec beatus Barnabas. nec Paulus sunt de
 duodecim aplis. **S**ed beatus **B**arnabas fuit d
 numero illoz. qz hz i vita xpi no fuerit d nu
 mero aploz. tñ successit inde. et ia xps i corde
 suo elegerat ipm qm dixit. **A**me ame dico vo
 bis. qd vos qd secuti estis me. in regeneratione
 cu sederit fili hois i sede maiestatis sue. sede
 bitis et vos sup sedes duodecim iudicantes.
xij. trib. israel. **B**arn. xij. **I**n dicra auctate
 no loquebat de iuda. s; de beato **B**arnabia et
 successore. que iam in corde suo elegerat. **S**i
 autem largo mo volum. loq de aplis. non solu
 illi duodecim qd p xpm i vita sua fuerut ele
 cti fut apli. s; etia illi qd post xpi ascensionem fue
 runt electi sunt apli. et sic fut. xiiij. **B**eatus paulus
 maximus aploz. que elegit cu iret damascum ad
 psequendu xpianos. **D**ices. **U**as electiois mi
 hi est iste. vt portet nome meu cora gentib; et
 regib; et filiis israel. **A**ctu. ix. **E**t ista ronei
 bullis papalib; in sigillo plubeo Paulus po
 nit ad dextram. **P**etrus ad sinistra. als bulla
 eet falsa. **R**o. qz. b. petrus fuit electus a xpo i sini
 stra. s. i hac vita mortali qd p sinistra designat.
Paulus autem electus fuerat a xpo i dextra glie.
 qz ia xps erat i glia impassibilis et immortalis.
Etia beatus Barnabas fuit electus a xpo i dex
 tra glie. **D**e ista electione auctas. **I**eiunantibus
 autem discipulis dixit illis spūsanctus. **S**egre
 gate mihi paulum et Barnabam in opus ad quod
 assumpsi eos. **T**unc ieiunantes et orantes impo
 nentes eis manus dimiserunt illos. **E**t ipi quide
 missi a spūsancto abierunt. **A**ct. xij. **P**at; qd
 beatus Barnabas est verus aplos xpilic; no

elegit eum in vita. **S**i autem dicat. **D**e oib; disci
 pulis que beatus Barnabas fuit electus i aplim
 et no alij. **R**o assignat in themate dices. **E**rat
 vir bonus. **N**ota. erat vir. no dicit. erat ho. qd
 multi fut hoies qd sunt magni peccatores. **S**ed
 dicitur vir a virtute. qz erat fruosus et bonus. **P**at;
 thema in qd subtiliter onduunt quatuor excellen
 tie de beato Barnaba aplo.

Prima qd fuit alte fruosus. qz erat vir.
Secunda qd fuit plene pius. qz erat bonus.
Tertia qd fuit se gnosus. qz plenus spūsanctus.
Quarta qd fuit dignus gliosus. qz plenus fidei.
Dico pmo qd beatus Barnabas fuit alte fruo
 sus. qz erat vir. i. fruosus. **Q**uid e fruo
 sum e. **D**ico qd qm intellectus. memoria. et vo
 luntas et opa fut fm deum et ei mandata. no cu
 rant qd dicunt gētes qd debet fieri fm deum.
 talis est fruosus et fortis. **S**icut enim dicitur de il
 lo qui leuiter cadit modico vento vel impetu
 no habet frutem. no est fortis. ecce qd liter cadit
Sed qm stat fortiter. dicit. o frute habet. for
 tis est. **I**ta spūsanctus iste mundus e plenus
 ventis qd sunt teptationes demonum. **S**pūs. i.
 ventus gradus et fortis subuertens montes et pre
 rens petras. **iij. Re. xij.** **M**ontes alti fuerut
 adam. eua. samson. david. salomon. tñ sber
 si fuerut vento teptationis no erant fortes. qz
 statim ceciderunt. **J**o fruosus et fortis sunt qd
 no pmittunt se cadere quacumq; teptatione. **S**e
 cundo qm quis portat onus fortis. dicit fruo
 tem habet. iste fortis est. secus si cu onere cadit.
Ita qliber nostrum portat magnum onus carnis.
Sap. ix. **C**orpus qd corripit aggrauat aiam
Qui g pmittit se cadere potere malaz in cli
 nationu carnis no est fruosus nec fortis. sed
 ille qui tenet se fortis est fruosus. **T**ertio p
 sens vita no est nisi quedam via arenosa. tot
 sunt occasiones peccadi. s. audiendo. videndo.
 opando. et oportunitates male qd ille qui no
 cadit est fortis et fruosus. **Q**uarto in h mun
 do habemus multas erumnas tribulationu.
 dolor. et infirmitatu. paupertatu. psecutionu.
Ita qd multi cadunt p impatientiam. **S**ed qd scit
 se tenere fortiter contra ventu teptationu. pra
 onus malaz inclinationu. s. arenam occasionu
 et pra impetrib; tribulationu. talis est fruosus
Autoritas de illo sancto **J**ob qd in his quatu
 or fuit fortis. **I**deo dicitur de eo. **Uir. i.** fruosus
Erat in terra hus noie **J**ob. **E**t vir ille erat
 simplex. qz cu haberet corpus et aiam solu leq
 batur aiam qd regebat et rectus non pmittit
 se cadere. ac timens deum qz dyaboli teptationib;

Sermo

nō cecidit. Et recedēs g malo. s. vitando car
nis inclinatioēs malas. **Job. i.** Tal' fuit bñs
barnabas. Erat vir. i. fr̄tuosus, qz despectis
cūctis tēpalibz bonis fr̄tuose appetebat cele/
stia z eterna. **Act. vi.** Hora quō fuit de cypzo. d. ciuita
te in cassia. de genere aaron de tribu leui hñs
domū z possessioēs. z erat l̄r̄at' in lege moyli.
q̄ audita fama fr̄tū. miraculoz. z doctrine
aploz volebat videre z audire. z veit hierlm
z vidit aplos. z audiebat fr̄mones eoz. et erat
tor' actronie. Et qz ipse erat magn' clericus. z
cognoscebat tps aduē' messie cōpletū. cum
mag' reuerētia z attēōe audiebat fr̄mōes apo
stoloz. **Act. xiii.** Hora cū q̄nta dili
gētia est audiēd' fr̄mo. Deinde dixit intra se.
Act. xiii. q̄ audiuī doctrinā istoz hoīm. volo vide
re eoz vitā. (qz multi p̄dicāt bñ q̄ tñ viuunt
male) z vidit qz vinebāt cōiter. null' habebat
nec portabat pecunias p̄ticularit' nisi rectores
hoīm z muliez. Et fuit multū p̄cēt' de eoz vi
ta. Deinde respexit miracula eoz q̄ curabāt ce
cos. surdos. zc. **Act. xiii.** Dixit beat' barnabas. Et
qz possit ista facere nisi de' **Act. xiii.** Holo aliā p̄batō
nem. z reuerfus ē cypz z vēdidit oīa bōa sua.
z recepto gērio ab amicis venit ad aplos. di
cens eis. **Act. xiii.** Cū erat de q̄ genere z tribu. z illumi
nat' p̄dicatioibz supplicauit eis vt ipm recipē
rēt in societate. z fuit recept' z baptizat'. Bar
nabas. qd idē est qd fili' p̄solatōis. qz apli sue
runt valde solati d. eo. z p̄ciū bonoz t̄paliuz
posuit ad pedes aploz vt distribueret paupi
bus. **Act. xiii.** Erat g' vir. iō t̄ps sibi apparuit in orōne
dicēs. **Act. xiii.** Cōstans. i. fr̄tuosus esto barnaba. qz p̄
mia eterna p̄cipies. **Act. xiii.** Q̄ntis permutatio dare
terrena z accipe celestia. **Act. xiii.** De oībz q̄ dixi auētāf
de biblia. in q̄ maxie vita beati barnabe hēt.
Act. xiii. Joseph aut' q̄ cognōiat' est barsabas ab apo
stolis. qd est interpretat' fili' p̄solatōis. lenites
cypzus genere. cū h̄zet agz vēdidit eū. z attu
lit p̄ciū z posuit ad pedes aploz. **Act. xiii.** Cū
Iō possum' dicere de eo. **Act. xiii.** Haaman princeps
militie regis syrie erat vir magn' apud dñm
suū z honorat'. Per illū em̄ dedit dñs salutē
syrie. **Act. xiii.** Erat aut' vir fortis z diues. **Act. xiii.** Reg. v.
Act. xiii. Moralit' p nob. Si vos de mūdo nō ha
betis tantā fr̄tū dimitteōi oīa p deo. nec te
nemi. Hos religiosi tenemur ex voto. sed di
mittere tenemini oīa de malo iusto. de vsura
furto. rapina. z calumnia. solidata. d. decimis
defunctoz. de alijs. s. male emendo. vt vendē
do. z restituere de illis de bono iusto. potestis
p̄gregare p vobis z filijs. **Act. xiii.** P̄cē tenemi ad re/

stitutionē de dānis dat' z multū nō faciūt si
bi p̄sciam. **Act. xiii.** Si ex negligētia v̄ra. vel scienter
oues v̄re intrarūt campū vel vineā alterius.
licet curia nō cogat vos tenemini satisfacere.
Act. xiii. Idē d' notarj̄s q̄ in testamētis faciūt muta
re volūtate testatoris. **Act. xiii.** Idē si rex papa. vt dñs
volebat dare alicui officiū vel bñficiū. z vos
impediistis. tenemini. **Act. xiii.** Idē de falsis testibz. in iu
dicio in damñū primis. **Act. xiii.** Idē si aliqs displicu
it vob. z vos odio tollat' sibi vineā vel ortūz
arbores. z hmōi. tenemini. z null' curat'. **Act. xiii.** Idē
de iudicibz. aduocat'z. notarj̄s. pcuratoribz.
nō potest' saluari nisi restituat'. **Act. xiii.** Idē ille
sanct' p̄tarcha iacob laban socero suo. **Act. xiii.** Ego
omē damñū reddebā. q̄cqd furtim peribat a
me exigebas. **Act. xiii.** Sēcda excellentia
beati barnabe ē qz fuit plene p̄. qz erat bon'
Prope esse bonū est. qñ nō solūz p̄sona curat
de bono sui. s. etiā pcurat bonū primū sui. qz
als nō esset bon'. si solū curaret d se. **Act. xiii.** Antas
De' mādauit vniciūz d p̄rio suo. **Act. xiii.** Act. xiii.
Idē die Dionisi. Bonū est qd est cōmunica
tiū vel diffusiuū suū p̄. s. ad vtilitatē alioz.
Act. xiii. Idē dixit rex achis ad dauid. **Act. xiii.** Scio qz bonus
estu in oculis meis sicut angel' dei. **Act. xiii.** Reg. v.
Act. xiii. Angel' em̄ dei licet nō possit p̄dere gl̄iaz
nec ipam augmētare essentialiter. expedit tū
qz alios ad bonū instiget. z a malo reuocet. zc.
Act. xiii. Patet g' qz esse bonū est curare nō solū de bo
no suo. s. etiā alteri'. **Act. xiii.** Sic beat' barnabas fu
it nō solū bon' de bono suo. s. alteri'. **Act. xiii.** Lupie
bat em̄ saluare totū mōm. q̄re incepit ire p̄di
cando de villa in villā. de ciuitate in ciuitatē.
nolebat h̄re villā. ciuitatē nec domū. ppriam
erat vir bon'. **Act. xiii.** Singulariter dicā vob vnā
bonitatē quā fecit. qñ Paul' fuit p̄uersus in
via dū iret damascū. redijt hierlm. qui volu
it sociari xpianis. oēs fugiebāt. sciebāt ipsum
psecutorez. **Act. xiii.** Beat' barnabas sol' se sibi associa
uit. z ipm ad aplos duxit. **Act. xiii.** Cū aut' paulus ve
nisset hierlm tēpauit se iūgere discipulis. et
oēs cauebāt eū. nō credētes qz esset discipul'.
Act. xiii. Barnabas aut' apprehensum illum duxit ad
aplos. z narrauit illis quō i via vidisset dñm.
z qz locut' est ei. z quō in damasco fiducialit'
egerit i noīe Jhu. **Act. xiii.** Act. xiii. Hora q̄le festum z
gaudiū fuit factū d ei' p̄uersiōe mirabili. **Act. xiii.** Act. xiii.
Act. xiii. nota quō pie recōciliauit sibi sociuz Johem
marci. vocatū q̄ dimiserat eū cū fuisset in pe
riculo mort'. **Act. xiii.** Act. xiii. z. xv. c. Bñ g' possu
mus sibi dicere. **Act. xiii.** Bonus estu. z in bonitate
tua doce me iustificationes tuas. **Act. xiii.** Act. xiii.

De sancto Johanne baptista

Moralit̄ etiā nos dē m̄ hāc bonitatē b̄re / nō solū pcurādo bonū n̄ m̄. s̄ etiā p̄m̄. **A**c / cidit aliq̄tiens i domo q̄ vir erit bon⁹ z duo / tus / z vxor erit mala in deuota. leprosa seu la / minera. p̄bosa nō sufficit viro dicere. n̄ cura / sufficit q̄ saluē aiaz meā. s̄ optet q̄ bonis mo / diaz z p̄bis dulcibz iducat eā ad bonū. **E**t p / oppositū si mulier est bona z vir sit malus / iu / rator. raptor. lator. zc. z vxor sit bona z deu / ta / optet q̄ vir erit i bonis q̄ ip̄a dulcit̄ idu / cat eū ad bonū. **D**icēdo. **O** marit̄. q̄re nō p̄fi / temi zc. **N**ō de parētibz erga filios / nō suffic / h̄re z tenere filios pastos z indutos / s̄ q̄ sint / b̄n̄ nutriti. nō iurēt nec mētiant̄ nec furēt. zc. **N**ota q̄liter m̄res tenent̄ eis oñdere vt signēt / se. oret zc. **M**anez sero / z si filij sunt mali cul / pa est zc. **P**arentū. q̄ licet de se sint boni. t̄n̄ erunt / dānari ex mala cura filioz. q̄ sic arbor tenuis / p̄ot adaptari. z si nō fit. est culpe ortulani. ita / zc. **O**rtulani i orto xp̄i sunt illi de m̄rimonio / q̄ plātāt arbores. s̄ filios. **S**i q̄ q̄z sunt tortu / osi z male vite z ribaldi. zc. culpa est parentū / **S**i q̄s suoz z marie domesticoz curā nō h̄z / fidē negauit. z est infideli deterior. j. **T**hy. v. **N**ō h̄z aliq̄d officū vel regimē ciuitat̄ v̄ / cōitatis. **D**eber̄ pcurare bonū nō soluz sibi. s̄ / tot⁹ cōitatis corrigēdo pctā. **T**ertia excel / lentia fuit p̄e graciosus. q̄ plen⁹ sp̄ūctō sciē / dum q̄ gra gratū faciēs. nō est nisi q̄ p̄sona / habeat sp̄m̄ s̄m̄. q̄ simul stāt z simul p̄dūtur / q̄n̄ hō peccat. **S**z bea⁹ barnabas habebat / simul sp̄m̄ s̄m̄ z grām gratū faciēti. **N**ō di / co q̄ erat p̄e graciosus in oibz dictis z factis / suis. **N**ota quō fuit p̄ annū in ciuitate an / thiochie. z magnā turbā z uertit. z ibi ip̄e mu / tauit nomē. **X**p̄iani em̄. t̄n̄ dicebant̄ discip̄li / **D**oc nomē discipul⁹ est correlatiuū. s̄ ad apo / stolos q̄z erāt discipuli. **E**t dixit bea⁹ barna / bas. meli⁹ est q̄ relatio. cognominatio siue di / rinatio fiat ad xp̄m. **J**ō ordinauit q̄ discip̄li / vocarent̄ xp̄iani. vt patet. **A**ct. xj. **E**t fuit cō / pletaphetia **I**saie dicēs. **S**eruos suos vo / cauit noīe alio. **I**n q̄ q̄ b̄ndicē est sup̄ terram / b̄ndicet̄ in deo amē. **I**sa. lxx. **H**ē q̄liter recu / sauit diuinos honores sibi oblatos. zc. **A**ctu / um. xiiij. **P**lenitudo sp̄ūctō repellēbat ab eo / sp̄m̄ inanis gl̄ie / s̄ oīa referēbat̄ i deum. **J**ō / poterat dicere. **S**p̄ūs tu⁹ bon⁹ deducet me i / terrā rectā. ps. cclij. **M**oralit̄. habetis hic / doctrinā q̄ in oibz factis z dictis v̄ris dētis / honore deo. q̄ multa bona opa p̄duntur. q̄ / honoz nō dat̄ deo. **O**m̄e q̄d cūq̄ facit̄ i p̄bo

aut ope. oīa i noīe dñi ihu xp̄i facite. **Cor. iij.**
Quarta excellētia ē. q̄ fuit digne gl̄iosus / q̄ plen⁹ fide. q̄ p̄t plenitudinē fidei fuit glo / rificat⁹. q̄ fides xp̄iana h̄z tantā p̄tē q̄ qui / eā tenet in corde sine errore vel falsa opione / de⁹ facit̄ ip̄m gl̄iosum i miracul̄ in h̄ mūdo z / in alio p̄ gl̄am eternā. **J**ō q̄n̄ curabat aliquē / dicebat. **F**ides tua te saluū fecit. **N**ō dixit. hu / militas tua v̄l patia tua zc. **A**uctas. **A**cessit̄ / habem⁹ p̄ fidē i grām istā in q̄ stam⁹. s̄ faciēdi / miracula. z gl̄iamur i spe gl̄ie filioz dei. **Ro.** / v. **J**ō bea⁹ barnabas ex fide firma quaz ha / bebat p̄dicabat ore. curabat oēm infirmitatē / **N**ō legi⁹ q̄ portaret aliū libz nisi euangeliuz / b̄ti mathei. q̄d mag⁹ large ponit vitā xp̄i. **E**t / q̄n̄ portabat sibi infirm⁹ ad curādū ponebat / illud euageliū sup̄ eū in noīe **J**hu. zc. z cura / bat. **E**cce q̄lit̄ fuit i h̄ mūdo gl̄iosus in mira / culis z signis. z i alio in p̄m̄is. zc. **N**ota hic / e⁹ martiriū. **M**oralit̄ nota q̄ ex quo fides / xp̄iana h̄z tantā p̄tē. p̄sulo vt sciāt̄ eam. q̄ / tota p̄tinet̄ in credo i deū. z dicat̄. mane z se / ro cū p̄tētatōe. **D**e rō de cādela accēsa. q̄ ex / tinguit nisi respiret. **J**ō dō. **C**redidi. s̄ in cor / de p̄pter q̄d locut⁹ sum. s̄ i ore. z q̄lit̄. ego autēz / humiliat⁹ sum nimis. ps. cxv.

De sancto Johanne baptista. vel in eius vigilia. Sermo.

Antequā exires de
vulua sanctificami te. **H**abet̄ verbuz / istō textualit̄ i libro hierem̄ p̄he. c. i. / z recitat̄ i eplā hodierna d̄ vigilia zc. **S**a / luter⁹ p̄go maria. zc. **P**ro itroductōe materie / p̄dicāde z declaratōe themat̄ sciendū. q̄ ille / magn⁹ p̄pha z amic⁹ dei **H**ieremias i eplā ho / dierna recitat̄ magnas grās q̄s de⁹ fecit̄ sibi di / cens. **F**actū est p̄bū dñi ad me dicēs. **P**ro q̄z / te formare i vtero noui te. **E**t añq̄z exires d̄ / vulua sanctificami te. z p̄pham i gētibz dedi te / **H**iere. j. **I**n his p̄bis narrat̄ quatuor mag⁹ / grās q̄s de⁹ fecit̄ sibi
Prima familiaris colloctio
Secūda eternalis p̄destinatio
Tertia specialis sanctificatio.
Quarta p̄pheticalis illuminatio
De p̄ma. s̄ familiaris colloctio. q̄ cū **H**iere / mias esset adhuc puer de⁹ sibi loq̄bat̄ famili / arit̄. **L**egit̄ de abraā cui p̄ singlarī grā de⁹ vo / luit loq̄sed in q̄ etate nō q̄n̄ erat puer v̄l iuue / nis. sed q̄n̄ fuit. lxx. annoz. **S**en. xij. **S**z hic / re. fuit locutus cum adhuc esset puer. **E**cce

are dicit. Factum est sibi dñi ad me dices. **De**
 scda. qz essentialit de pdestinavit eū vt esset
 sanctus in h mūdo. r gliosus i padiso. r h reue
 lauit sibi qsi vt aperiret sibi libz pdestinatōis
 in q nullus legit nisi dñs. **Si** vultis intelligere istā
 gram cogitate illō sibi. **Hemo** scit vtz odio
 vt amore dignus sit. **Eccl. ii. S3** Hieremias
 sciuit qz de sibi dixit. **Pñ** qz te formare i vte
 ro noni te. nō solū scia speculatiōis. s3 scia ap/
 probatiōis. **De** tertia. s. sanctificatiōe speciali.
Partia grāq an fuisse sanctus qz nat. **Hoc** ha
 buit p singulari grā qn fuit qn gētoz annoz.
 qz tūc fuit a dō sanctificatus. **S3** hieremias iā
 in vtero mris. **Antē** exires de vulua sanctifi
 eant. **De** qzta. s. illuminatione pphali. qz de
 fecit eū pphaliū suū r secretariū. renclādo sibi
 vctura. **Jō** dixit. **Et** ppham i gētibz dedi te.
Ista vba r iste qz tuoz grē pprie r historice di
 cunt de hieremia pphā. s3 appropate r allego
 rice recitāt de brō Jōhe bap. hodie i eccia. qz
 sibi etiā de fecit istas qz tuoz grās. r fuit in vte
 ro sanctificatus. **Jō** appropate dicit tbeā. **Antē**
 exires de vulua. **Quē** sibi amore vti quot
 iū modi qz de tenet ad sanctificadū pctōre.
 r qz sūt. **Et** iueni qz sūt qz qz. r de qzto mō lo/
 quit tbeā. **Antē** exires de vulua rē. **Et** sūt
 modi isti q sequuntur

- Primus** est finalis pccitio
- Secū** dus pccialis pversio
- Tertio** martyrialis afflictio
- Quartus** baptismalis ablutio.
- Quintus** spēialis pventio.

Dico pmo qz vnus modus que de tenet sanctifi
 cadi pctōre ē finalis pccitio qn psona vixit diu
 in pctis r mala vita sine timore dei r pecun
 dia gentiū. nec curat d deo. imo forte nō cre
 dit. **S3** finalit qn d3 mori dō apit sibi fontē
 tūc dās sibi pccitōz de pctis ex q purificat et
 sanctificat aia. **S3** istud non facit quotidie.
 qz in tota sacra scriptura nō legit q aliqz su
 erit sanctificatus nisi vnus. s. latro. de q dicit **Leo**
 papa qz sp fuit male vite r nunqz fecit aliqd bo
 nū in vita sua. et p suis criminibz captus r sen
 tentiat fuit. r ad latrō xpi suspēsus. r subito xps
 aperuit sibi fontē mie. r flumē pccitōis venit
 ad eū. r dixit xpo cū magnis singultibz et su
 spirijs. **Dñe** memēro mei dū veneris i regnū
 tuū. **Lu. xxiij. Et** xps sibi rñdēs dixit. **Amen**
 dico tibi. hodie mecū eris in padiso. r fuit san
 ctificatus ab oibz suis pctis. **S3** posset qri ab
 aliq. cū duo legant latrones fuisse cū xpo su
 spēsi. qre vnus fuit sanctificatus et alius non. **Rū**

lio q a scis doctoribz assignat est ista. **Dicit**
 euāgeliste qz xps expiraui hora nona r tunc
 sol est alte r icipit declinari ad occasum. r ym
 bra brachij xpi tetigit latronē q fuit tate p ru
 tis qz puerit eū. **Neqz** mirū qz legit in actibz
 aploz. qz ymbra bti petri sanabat infirmos.
Actu. v. Dicit quō ponebat infirmi i gbaris
 p vicos. vt ymbra petri tangeret eos. **Quid**
 mirū si ymbra xpi puerit pctōre. **De** nul
 lo alio legit qz habuerit malā vitā r bonuz si
 nē nisi de latrone. **De** isto mō sanctificatiōis
 pphā. **Lō**grega eos qsi gregē ad victimā. et
 sanctifica eos i die occisionis. **Hierem. xij.**
Hoc dicebat ppha orādo. **Jō** qlibet nrm
 sic vellz sanctificari. viuere ad libitū r hze bo
 nū finē. **Jō** vsurarij r lenones r meretrices
 qn iurāt dicit. si de me potabit ad bonū si
 nē. bonū erit. s3 ipi nolūt hze bonā vitā. iō nō
 habebūt bonū finē. **Jō** nō expectetis finē. sed
 p tpe dimittat malā vitā r pctā r veniat ad
 deū. qz in fine tot sunt dolores. qz nō pnt hze
 deuotōz nec pccitōz. nec recordant de pctis.
Nullus dicat. **Eya** de q latroni pepcit. parcer
 mibi. **Lō**fidere d dei mia sine pnia stulticia ē
Jō mō p tpe redite ad bonā vitā r pnia. r sic
 eritis scificati a pctis. **Jō** dixit aplo qz bus dā
 pctōribz postqz redierit ad bonā vitā. **Libera**
 ti aut a pctō. fui facti estis iusticie. **Dumanuz**
 dico ppter infirmitatē carnis vze. **Sic** ei ex
 hibuistis mēbra vza fuisse immūdicte r iniq
 tati ad iniquitatē. ita nūc exhibete mēbra vza f
 uire iusticie i sanctificatiōz. **Lū** emi fui essetis
 pcti. liberi fuisistis iusticie. **Quē** fructū ha
 buistis tūc i illis in qbz nūc erubescit. **Nā** si
 nis illoz mors ē. **Nūc** vō liberati a pctō. fui
 aut facti deo habetis fructū vīm i scificatiōz.
 finē vō vitā eternā. **Ro. vj. Secū** d modus
 sanctificatiōis est vt habet p penitentiāle cō
 fessione. qn psona q fecit plura pctā supbie et
 vanitatis. auaricie r cupiditatis. luxurie r car
 nalitatis. r sic de alijs. nō expectat finem. qz
 iuuenis nō expectat senectutē. nec sanus infir
 mitatem. s3 de bona hora redit ad deum. do
 let d pctis. r pponit abstinere. pfitet. acceptat
 pniām. satisficit. pccit inimicis. fuit festa. cō
 municat deuote. **Isto** mō multi sanctificant.
 ille est secū dari modus. **Isto** mō magdalea fu
 it sanctificata. vt habet **Lu. viij. q** in iuuentu
 te cecidit nesciens se cauere. **Intm** qz ita fuit
 diffamata qz pdidit nom. r dicebat peccatrix.
 sed qd fecit. nō expectauit senectutē nec finē.
 sed auditis sermonibus xpi dicitis. **Pniām**

De sancto Iohanne baptista

agite. **zē.** **D**ixit ip̄a. ad huc poterō saluari si
faciā p̄niam. **z** venit ad pedes x̄pi. **z** lacrimis
rigauit pedes ei⁹. **z** recepit se i magnā p̄niam
ieiunia. orōes. **z** alia. **intm̄.** q. xxx. annis fuit in
deserto solitaria. que nihil comedit nec bibit
dormiebat sup lapidē. **zē.** Iste mod⁹ ē melior
q̄ p̄m. **De isto dicitur David.** Fluminis impet⁹
lenificat ciuitatē dei. sanctificauit tabernacu
lum suū altissim⁹. **ps. clv.** **Nota.** Sumis ipe
tus. i. pcutiēs. q̄ruoz flumia se pcutiūt i ala
pctōris penitētiā. **Flumē olei.** Flumē mell
Flumē aq̄. **Flumē sanguis.** **Et de q̄libz isto
rum dicitur flumis impet⁹.** **De p̄mo.** De cathe
dra dei pcedit flumē olei. mie. significarum p
oleū qd̄ est medicinale. **z** curat vulnera intel
lect⁹. **z** errores **z** falsas opiones. **z** volūtatis p̄
odia. rācores. **z** memorie p̄ dei b̄nificiōz ob
liuiones. **Curat em̄ vulnera cordis.** p̄ malas
cogitātiōes. orōis p̄ mēdacia **z** falsa piuria. **zē.**
oculoz a mal̄ aspectibz. auriiū ab auditu ma
loz. **z** p̄boz. **Dan⁹** a furtis rapinis. pcutiōibz
tactibz imūdis. **z** cetera. finalit̄ toti⁹ corpis. **z**
p̄ vulnera luxurie tāq̄ bon⁹ medicus mittit
flumē sue mie yngēs vulnera pctōz. **Ecce q̄
re dicitur Flumis ipe.** q. subito venit. **De se
cūdo etiā mittit flumē mellis sp̄sūcti.** **z** h̄ q̄n
p̄sona recipit spem venie. dīcedo. **vez ē q̄ suz
pctōz.** **z** feci multa mala. **z** de cetero emenda
bo vitā meā. **z** sui sup̄b. **van⁹.** **z** de cetero volo
humiliari. **z** sic de alijs. **De tertio flumine
aq̄ est q̄n p̄sona penitēs lacrimat p̄ peccatis.
dīcēs.** **D** miser qd̄ erit de mō. **Si dicat.** non
est flumē. **z** distillatio aliquaz lacrimaz. **Di
co q̄ imo.** q. maiorē p̄tutē h̄z vna gutta lacri
marum q̄ totū mare ad abluendū peccata.
**De q̄rto flumē sanguis est q̄n ex peccatis
hō disciplinat se.** **Ista p̄nia ē p̄pria homicidij
z oibz q̄ tractāt z p̄sentit in mortē alicuius.
p̄m illud.** **Quicunq̄ effuderit hūanū sangui
nē.** fundet sanguis ill⁹. **Ben̄. ix.** **Ecce q̄re dīc
Fluminē impet⁹.** **Nota.** lenificat ciuitatē dei.
q. gaudiū est angelis dei in celo sup vno pec
catore p̄niam agēte. **Lu. xv.** **S**anctificauit ta
bernaculū suū altissim⁹. **q̄d̄m hō est in pctis
est stabulū porcorū.** **z** postq̄ flumis imperius
mūdauit cū efficit camera **z** habitaculuz dei
**Terti⁹ mod⁹ est melior. s. martirialis affli
ctio.** q̄n aliq̄s p̄ fide catholica vel p̄ aliqua p̄
tute manūtenēda morit⁹ p̄ x̄po. **martyr efficit
z sanc⁹.** **vt si captiu⁹ pmitteret se occidēre aū
q̄ fidem catholicā vellet abnegare.** **martyr ē
z in numero sc̄toz. martyz cōputat.** **Dem d̄**

muliere captiua si pmitteret se interficere aū
q̄ p̄sentiret pctō. esset martyr cū brā katheri
na. **z** tē int̄ xpianos si mererit p̄uertat **z** post
p̄uersionē cogit p̄ aliquē. **z** ista p̄tradicere. tā
dem ab illo occidit. **martyr efficit.** **De de ser
uitore cui p̄cipit fieri aliq̄d a d̄no. z non vult
facere. z occidit a d̄no. martyr est.** **De de mu
liere nolēte p̄sentire viro aliq̄d inhonestum z
occidit a viro. martyr efficit.** **De de illo qui
manuteneat cōitatē. si p̄p̄t occidit. martyr est.**
**Bri q̄ p̄secutōz patiunt p̄ iusticiā. q̄m ip̄oz
est regnū celoz.** **Dat. v.** **De isto mō sanctifi
catōis dicit p̄pha.** **Preparauit d̄ns hostiā. sanctifi
cauit vocatos suos.** **Sophonie. j.** **Quar
tus mod⁹ est baptismal̄ ablutio.** **Iste mod⁹
est leuis. p̄ quē modū nō solū p̄ueri sanctificā
tur ab originali pctō.** **Dicat qd̄ est q. aia d̄ se
inquantū est ad imaginē dei est pulcrior sole.**
**Nulla creatura corp̄alis est ita pulcra. intm̄.
q. si posset videri. zē. s. maculat q̄n infundit.**
**Sic si ego mitterē velū albū in concham de
tincha siue incausto. Ita de aia si moriat aū
baptismū nō intrat paradysum. licet posset ve
nire ad portā petēs in gressum.** **S. d̄z sibi a
x̄po. respicias te quō es turpis.** **Nō quō sta
res cū istis. zē. Rūder aia. D̄ne ego nullū pec
catū feci zē. Et x̄ps. z iō nō dabo tibi penā cū
illis de inferno. z remittit eā ad lymbuz pue
roz. vbi nō est ignis nec demones z ibi stant
delectabiliter z disputāt inter se. zē. Non in
trabit in ea aliq̄d coīnq̄natū. **Apoc. xxi.** **Isto
mō etiā ablutū sanctificā. nō solū ab origina
li. sed etiā ab oibz actualibz. intm̄ q. si moriat
aūq̄ peccat subito euolat recta viā. etiā si aū
habuisset oia pctā. ex q̄ nō sicte accedit ad ba
ptismū. **Nota.** p̄ venias dicētes q. aia pue
ri nouiter baptizati q̄n morit̄ trāsit purgato
rium ex dolore m̄is. **zē. Non credatis. quia
error est.** **Sic sanctificat̄ dicit ap̄lus. Pctōres
aliq̄n fuitis. s. ablutū estis. s. sanctificati estis
sed iustificati estis in noīe d̄ni nostri ih̄u x̄pi.
p̄ma Cor. vj.** **Quint⁹ mod⁹ est excellēti⁹
sc̄z specialis p̄uentio.** **Isto modo solū tres p̄
sone fuerūt sanctificate iam in vtero matris
sine meritis ip̄e creature p̄cedētibz. Isto mō
legit̄ mariā fuisse sanctificatā in vtero matris
z sic decebat. q. mater dei esse debuit. zē. Et
am legit̄ de Hieremia p̄pha q̄ etiā i vtero ma
tris fuit sanctificat⁹. q. debebat de x̄po p̄p̄be
tisare. **Terti⁹ z vltim⁹ fuit beatus Iohes bap
tista. quia debebat x̄pm baptizare. Non legit̄
q. beatus Iohes euāgelista fuerit sanctificat⁹.********

Sermo

nec petrus nec paulus. Sed dicitur Jobe legitur quod per
tergo maria concepit filium dei iuit ad visitandum
elizabeth sanguinea sua qua gabriel reuelatione
sciuit esse guida. ut patet Lu. 1. Et tergo maria
trauit domum salutauit elizabeth. et ut au-
diuit salutatio marie. exultauit infans in utero
matris. Tunc elizabeth a spiritu sancto sciuit quod tergo
maria erat guida de filio dei. et dicit. Benedicta
tu in mulieribus. et benedictus fructus uterui tui. Ecce
enim uerba facta sunt uox salutatiois tue in auribus
meis. exultauit in gaudio infans in utero meo.
Lu. 1. Et amplexantes se mutuo et osculantes
tata sanctitas exiit de tergo. et sanctificauit
Jobem in utero matris existentem. et Johannes
cognouit patrem filii dei. quod dicitur scilicet Tho. q.
vltus liberi arbitrii fuit in eo acceleratus. Ecce
quod liter beatus Jobes fuit sanctificatus in porta
angeli reuelatione. Spiritus sancto replebitur ad-
huc ex utero matris sue. Lu. 1. Jobi appropria-
tate dicitur thema. Anus exires dicitur uolua sancti-
ficauit te etc.

De sancto Jobe baptista.

Elizabeth impletus

est tempus pariedi. etc. Lu. 1. Ab isto the-
mate ego recipio motum predicandi
de fine mundi qui erit et breuis. Sed in presenti sermo-
ne uolo uobis declarare per aliquas similitudines
palpabiles et morales. quomodo finis mundi instat
de pinquo. nullus enim scit tempus determinate. et an-
num mensem uel diem. Credo quod erit materia
tiosa et acceptabilis et nobis proficua et meritoria
Salute tergo Maria. etc. Anus uenit ad ma-
teria predicanda oportet declarare duo moti-
ua. scilicet quod est ista elizabeth. et quod est tempus parien-
di. Hoc nomen Elizabeth est compositum ex tri-
bus uerbis hebraicis. scilicet hebraicis. El. id est deus.
I. id est. zabeth. id est septima. Elizabeth. id est.
dei mei septima. Sed secundum istam interpretationem si-
gnat generationem. id est durationem humanam que est
tam septima. quod sicut in homine que secundum cursus na-
ture uiuit computantur septem etates. Prima est in-
fancia. id est non fantia. a for farris. Sed prima etas
mundi fuit infantia. scilicet ab adam usque ad noe. quod
tunc nesciebant loqui de deo. non habebant reuelationes
nec libros. nec magistros. nec doctores.
Secunda etas uobis dicitur puericia. a puritate. a
septem annis usque ad. xliij. In ista etate fuit mundus
duplex a noe usque ad abraam. tunc enim fuit mundus
aquis diluuii purificatus. Tercia est adulescentia. id est
a. xliij. annis usque ad. xxxv. annos
In ista etate fuit mundus ab abraam usque ad moy-

sen. quod creuerunt in dei cognitione. Quarta est in-
uentus a. xxxv. annis usque ad. xxxv. uel. xl. In
ista fuit mundus a moyses usque ad. d. Quinta
uirilitas a. xl. annis usque ad. lx. In ista fuit mun-
dus a transmigratioe babilonis usque ad. xpm.
Septima est decrepitus. id est deficientis. a. lx. annis
usque ad finem mundi. Propter hoc dicebant apostoli.
Nos sumus in quos fines seculorum deuenerunt. per
ma. Loz. r. Ecce ergo elizabeth. id est dei mei septima
scilicet etas nature humane. et duratio eius usque
ad finem mundi. Sed uideamus quod intelligendum
est per tempus pariedi istius Elizabeth uetule. Dico
quod finis mundi erit cito et breuiter. quod finis potest
dici parte ex quatuor similitudinibus que habet cum
muliere parturiente. De quo dauid. Ipsi uidentur
sic admirati sunt. turbati sunt. commoti sunt.
tremor apprehendit eos. Ibi dolores ut parturientis.
ps. xlvij. In muliere grauida que est in
tra partum inuenio quatuor conditiones. Prima quod
computat tempus. et aliquoties errat in computo. et
subito ueniunt dolores in partu. Ita multi er-
rant circa computationem finis mundi. dicendo. non erit
ita cito. primo erit hoc et hoc. etc. Quot erunt dece-
pti in computatione. quod quoniam ipsi non credunt subito uen-
erit. Sed dicit. Ipsi uidentes sic. scilicet subuersionem mundi.
admirati sunt. Secunda conditio est. quia mu-
lier quoniam uenit sibi signa partus turbatur. et mittit
pro obstetrice. et per tali et tali. etc. Ita in fine mun-
di turbabuntur gentes. unde dicitur. O miser uelle
profiteri. etc. Dicit alius usurarius. uidistis tales
et quod uultis. uelle sibi restituere. Sed faciatis
quod tunc non erit hora. quod tunc quecquid est in mundo
debet incinerari. Sed dicit illi. quod modo noluit pro-
cere. tunc perquireret inimicos ut faciat pacem.
Sed de religiosis que modo non curant suare regu-
lam. tunc ibunt ad sacrificia ut uideant reglam etc.
Ecce que tunc non erit hora. Sed de illis que modo
non curant suare penam. Sed dicit. turbati
sunt. Tercia conditio est. quod mulier in partu a ca-
pite usque ad pedes habet dolores. Ita in fine
mundi quoniam gentes uidebunt flagrationem ignis.
dicitur unde. O miser quod faciam ego habeo tot ca-
stra. etc. et modo comburent. dicit alius. O miser.
ego habeo tot florenos in taxa. et alius dicit
et ego tot capita gregum. Sedem de mulieribus
quoniam ornant se crinibus. etc. Ignis omnia consumet. imo
etiam corpus. Sed dicit. commoti sunt. Quarta con-
ditio est. quod mulier quoniam parit timet ne moriatur.
uel ne creatura posset exire. Ita tunc gentes
tremebunt uidentes mortem in gutture. Sed
dicit. Tremor apprehendit eos. Ibi scilicet in fine
mundi dolores ut parturientis. Ecce quare

De sancto Johanne baptista

finis mundi dicitur pariter. **B**n g dicitur thea. Elizabeth
scilicet duratio generatiois humane quam tenemur im-
pletum est tempus pariendo. scilicet de propter inquit. **N**oc volo
modo declarare palpabilem scilicet quod manifeste potest
cognosci finis diei ex recessu radioz solis.

Ab imis torrentibus.

A planis vallibus

Ab elevatis costis

Ab excelsis collibus.

Et a summis montibus

Dicitur finis diei est quoniam radij solares non illumina-
nt torrentes et valles, costas, colles, et montes.
Item sol est tempus auctas. **D**icitur vobis timere
bus nomen meum sol iusticie, non dicitur sol nature.
Balach. iij. **I**tem in nouo testamento quoniam lau-
damus virginem in matris inis dicitur sibi. **F**elix na-
ques sacra pro maria, et omni laude dignissima,
quia ex te ortus est sol iusticie, christus deus noster

Dico videamus si radij claritatis huius solis
illuminant torrentes vel valles, et sic poterimus
dicere et cognoscere si dies mundi est ad finem.

Torrentes dicuntur laboratores mechanici.

Ratio quod torrentes sunt asperi ad ambulandum et
petrosi. Ita vita laboratorum est aspera in pa-
ne, vino, indumentis, domo, lecto, et laboribus
multis. **I**tem torrentes aliquando abundant aquis
aliquando non quod una formica potest transire

Ita laboratores aliquando abundant in pane
vino, et aliquoties veniunt siccitates, grando,
pruina quod nihil colligunt. **T**ertio torrentes sunt
plus basse. Ita laboratores pariter appreciatur
et tamen tam plati quod reges omnes vivimus cum eis

de eorum laboribus. **E**t his tribus rationibus laborato-
res dicuntur torrentes. **A**uctas. **Q**ui prout dicitur
laboratores. **I**mmunus sumus domine plus quod
omnes gentes, sumusque omnes humiles in uni-
versa terra. **D**an. iij. **D**ico videamus si isti tor-
rentes illuminant et calefiunt a radijs solis in-
iusticie. **N**am illuminatio est per sapientiam, calefactio per

deuotionem. **D**ico quod nec illuminant nec calefi-
unt. **A**ntiquus quod quicumque laborator esset vel
fuisse grossus simplex vel piscator, ad minus
habebat quatuor que sunt necessaria ad sciendum
cuiuslibet. **P**rimo sciebant se signare, et modo
nihil nisi circulum in chorea, et sibi et. **S**ecundo
sciebant credo in deum, quod dicitur sciri per quod per nos
et quod petitiones petinet septem, et modo nihil bene
sciunt nisi iuraciones et sortilegia. **Q**uarto
sciebant Ave maria, et qualiter regina celi est
salutanda, modo nihil, sed bene sciunt quod dena-
rii sunt in vno floreno. **I**tem sol recessit a torren-
tibus. **A**ntiquus erat calidi in deuotione, quod quilibet

bet postquam surrexerat de mane antequam aliquid
faceret, genibus flexis faciebat suam orationem. **V**ir in
vno angulo domus, et vxor in alio, et filij in alijs

Dico vos quilibet oratis quoniam recipitis camissam et.
Item sol nec illuminat nec calefacit. **I**tem antequam
quilibet die audiebatur missam in auroa, deinde
ibant ad sua negocia, et deo dirigebat eos in oi-
bus. **D**ico nec in dominica voluit missam audire.

Sunt in platea vel taberna, et quoniam pulsatur per
corpe christi veniunt ut porci ad stabulum, vel si va-
dunt ad missam non veniunt per tempus, et quoniam sunt in-
tus non faciunt nisi loqui de negocijs, et post com-
munionem statim recedunt. **I**tem sol recessit. **I**tem
comcabatur et proferbant quilibet die dominico, venie-
bant ad comunionem duos et duo, et post dabatur sibi pa-
cem osculantes se. **I**tem faciebatur mulieres. **D**ico
nec se in anno voluit proferri in. **N**ec comcare in
pasca licet obligat ex preceptis penalibus sub pe-
na damnationis anime, et sine sepultura corporis, ut patet
extra de penitentia et re. **D**is utriusque sexus. **I**tem an-

tiquitur si aliquid deficiebat in ecclesia, erat benig-
nter in parochianos et curatum, quod quilibet
volebat illud facere, dicebat pro se, nos potest
bimus domus dei, ut ipse videat nostris. **D**ico com-

tendunt ad oppositum. **D**icitur rector, vos debetis fa-
cere, quod vos fuit, dicitur pro se, imo vos deberetis
facere quod recipitis redditum, totum est christum, ab hu-

iusmodi enim torrentibus iam videtur retraxisse radi-
os suos, vel sol iusticie christus deus noster. **E**t iam est
completa propheta David. **N**escierunt neque intel-
lexerunt, in tenebris ambulat, mouebunt omnia
fundamenta terre. **P**s. lxxij. **N**ota, nescierunt, si

se signare, nec credo in deum, nec per nos, neque
intellexerunt, si quod debet facere de spiritualibus, in
tenebris ambulat. **S**ecundo videamus si illu-
minant valles, quod quoniam sol retrahit suos radios
a torrentibus, adhuc tamen illuminat valles. **N**at-

les dicuntur ciues burgenfes, mercatores, et pro-
sone diuites. **R**atio, quod sicut valles abundant fru-
mento, vino, fructibus, et hominibus, Ita predicti ab-
undant diuitijs. **I**tem per valles homo ambulat
delectabiliter. Ita isti viuunt delectabiliter.

Dabent pulcras domos et magnas, bonos le-
ctos et cortinas, vasa aurea et argentea, escas
et. **E**t de istis dicit auctas David. **P**s. lxxij.

Valles abundant frumeto, clamabunt, quod
tum ad primum, et tamen hymnum dicet, quod tamen ad secu-
dum, delectabiliter viuendo et cum leticia. **D**ico
videamus si illuminant a sole. **D**ico quod non, iam

retraxit radios suos. **A**ntiquus quoniam vniuersus merca-
tor ciuis vel burgenfis perdidit bona sua in terra
vel mari, vel per ignem statim alij congregabant se

Sermo

dicēdo. tal' p'didit oīa sua. et iā h' posset cuili/
ber euenire. iō inueni' eū. ego do t'm. zc. **S**z
mō si vn' potest auferre oculū alteri. totū est
ex inuidiā z maliciā. **A**ntiq' qm vnus diues
ibat extra villā. si videbat campū incultū vel
vineā. petebat inq'redo cur' esset qm dicebat
sibi de tali. statim ibat ad illuz dicens. **Q**uare
vineā v'zā vel camp' est incult'. q're nō semia
tis. de q' viuitis. **D**icebat ille. **D**ñe nō habeo
tumera nec semē. zc. dicebat diues. **D**ō tene
atis bladū vl' pecunias recipiat. bestias me
as. zc. z nō dicat' alicui. **D**ō si veniret pau
per laborator ad diuitē petēs ab eo decē flo
renos ad p'standū vt posset semiare. zc. dice
ret diues. placet mihi. s'z qm venit notari' di
cetis q' sunt. xij. z ita ponet in carta. z ita iura
bitis. int'm q' dānabit ipse laborator. p' falsū
iuramentuz. z notari' z testes. z g' sol iusticie
occidit eis. **A**ntiq' qm videbāt viduā iuue
nem vel puellā paupculā discalcariā zc. dice
bāt. cur' est. dicebat eis. filia est tal'. z vocabāt
p'em dicēdo sibi. z q're nō maritat'. istam. ne
scitis q' piculū est tenere puellas mag's. **R**ū/
dit p'z. q'z multi vellēt eā q'z ipa est bona. s'z nō
habet dorē. **D**icebat diues. **E**cce ego do vo
bis t'm. nihil dicatis. z des' sibi viz. **D**icebat
mulier. z ego do sibi vnū lectū. **S**z modo
qm diues videt iuuenulā paupculā. mittit
ad eam vnū ruffianū dicens. q' si vellēt loq' se
cum daret sibi tunicā z facit eam meretricē. **E**t g'
Et nūqd scimus qd est illud colloquū. **E**t g'
illis foris est sol. **A**ntiquit' si aliq's vendebat
aliqd alicui mercatori. dicebat q'stum valerz
Un' d' Aug'. q' quidā vendidit vnā rem pe
tens p'ea mediū florenuz. o dixit mercator. q'
emptur'. erat rē illā. **V**os essetis deceptus. q'
illa res valet decē florenos. z iō dabo vob' no
uem. vt z ego q' sum mercator. lucrer aliquid
vobiscū. **S**z mō statim vnusquisq' decipiet
aliam. **N**ā venditor vult decipe emptorez. z
ecōuerso. **A**ntiq' si vn' mercator vendebat
vicin' su' nō vendebat. qm p'fecerat veditiōnē
suam. dicebat emere volentib'. **E**go iā v'edi
di bodie. s'z ille nō vendidit. q' h'z ita bonū pā
num. vel zc. vt ego. vadatis ad eū. s'z modo ē
inter eos tāta inuidiā. q' null' facit alteri qd
sibi fieri vellēt. **A**ntiquus iurati vel rectores
cōitatis nolebat aliqd recipe de cōmunitate.
nisi salariū iā eis taratū. **N**am aut volūt plus
recipe. **D**idinatōes em' eoz sunt vt tela ara/
nec q' solū retinet muscā. non timent deū. **N**ā
ergo a puallib' sol iusticie retraxit radios su

os. zc. z videt cōpleta. **P**ropt' xpi dicētis. quia
qm abūdant iniquitas refrigescit caritas ml
toz. **B**atb. xxiij. **T**ertio videam' si illu
minat costas. q' sunt sacerdotes. **R**ō. q'z costē
sunt eleuate z altiores vallib'. **I**ta sacerdotē
z mistri altaris sup alios sunt eleuati ad ful
endū xpo z mistranduz. **I**ō d' de ipis. **S**e
parauit vos de ab oī p'lo z iunxit sibi vt ser
uiretis ei i cultu tabernaculi. z staretis coraz
frequētia ppli z ministraretis ei. **N**umeri. xxiij
Sed dico q' iā sol iusticie ab eis retraxit ra
dios suos. i. sapie z deuotiōis. **A**ntiquit' autē
habebāt tantā deuotionē. q' etiā i vna parua
parrochia. vbi nō erat nisi vn' cleric'. surge
bat de nocte ad matutinas. z tāgebāt campā
nā. z est bñ factū. vt licet gētes nō surgerent.
tū qm audirēt cāpanā dixerūt. **B**ñdixit' sit dō
Deinde corā altari accēso lumine dicebat su
as matutinas deuote z distincte. intantū q'
multe gētes veniebāt ad eccliam vt audirēt
sed mō vel nō pulsant' campāne. vl' si pulsant'
tur ibi. nō surgūt. **S**z cāpane dicūt matuti
nas de nocte. ipi autē dicūt matutinas rube
as vel albas in orto. vel platea. vel in fenestra
indenote. zc. **C**ū tū de qlibet l'ra et dictione
habeam' reddere cōputū in iudicio dei. **A**n
tiquit' parabāt se ad missam. cōfitebant' z ce
lebrabāt q'si quidie cū magna deuotiōne. sed
mō si nō hnt denarios nō curāt celebrare. s'z
si sunt pecunie tūc celebrāt. **A**ntiq' sacerdo
tes p'siderātes. q' eoz lingua erat clauis para
disi. vt dicit Gregori'. cauebant a iuramentis
a mendacijs. p'seruabāt man' a ludis z tacti
bus. **D**ō aut iurare. renegare pl' iuenit' eis
q' in latronib'. s'z dicere mendacia. z i ludo
ipi sunt p'mi. **I**tem p'seruabant corp'. qd est
monumentū xpi. p'ius z veri' q' sepulcrum
in hierl'm. sed mō p'iciunt se in latrina luxu
rietenendo concubinas. ergo sol occidit eis
Et nūqd videt vobis paruuz pctm'. **N**am
vn' p'sbyter' p'cubinari' damnat totū pplum
p'pter scandalū z d'ractionē. **E**t pl' peccat
mulier cū clerico semel. q' cū plurib' homi
nib' laicis. **I**deo fiat statutū p'tra ista in syno
do sancta. zc. **A**ntiquitus etiā sacerdotes da
bant exempluz bone vite. q' quādo sacerdos
ex aliqua necessitate intrabat villam vl' ciui
tatem. z transibat per vicum. omnes surge
bant. z se orationibus eius commendabant.
osculando sibi manus vel vestes. zc. **E**t mo
do dicunt. **O** sacerdos noster vadit ad il
lam zc. **P**eius dicunt q' de iudeis. ex malo
k 4

De sancto Johanne baptista

exēplo vite qđ videt̃ g̃ iā sol retraxit radios
 suos a torrentib; a puallib; z colib;. **T**ā cōple
 ta est pphētia **Ezech.** dicēs in psona dei **Sa**
 cerdotes ptempserūt legē meā z polluerūt san
 ctuaria mea. **I**nē sanctū z pphanū nō habue
 rūt dīstātiā. **I**nē pollutū z mūdū nō intellexe
 rūt z a sabbat; meis auerterūt oculos suos z
 cōinābar in medio eoz. **Ezech. xxi.** **Q**uaz
 to videam; si sol illuminat colles. **H**am colles
 dicunt religiosi. triplici rōe. **P**ria qz p colles
 trāscunt merces de vna terra ad aliā. sic p re
 ligiosos trāseūt merces paradisi ad terrā istam.
Secda qz colles dant gaudiū z leticiā ex alte
 rius p̃ciez templatōe. **S**ic religiosi p̃teplan
 tur patriā ad quā redim; z ciuitatē paradisi
 quā q̃rim;. qz nō habem; h̃ manentē ciuita
 tem. s; futurā inq̃rimus. **Heb. vi.** **T**ertis qz
 cōit in collib; via ē arda z aspera. sic vita reli
 giosoz ē stricta z aspa. **H**ā de ipis dī. pingue
 scunt. s. in deuotōe. speciosa de p̃. z exultatōe
 colles accingēt. **ps. lxiij.** **E**t ponit̃ tibi predi
 cte tres p̃ditōes. **I**n his em̃ nō apparet splen
 dor solar; sic antiquus q̃ seruabāt castitatez
 angelicale. habebāt cor castū. statim expelle
 bant malas cogitatōes. **E**t os clauerunt ab
 illis locutionib;. oculos. aures. z man;. et to
 tum corp;. s; mō pauci sunt q̃n velint habere
 speciales sibi dilectas. z incipiūt a **C**redo in
 deū. z finiūt in carnis resurrectōz. s; nō intra
 bunt i vitā eternā. **D**eli; esset illis h̃e gene
 rales q̃ spēales. qz p̃mēt boies q̃ deū. di
 cendo. si nō viuis caste tñ caute. **A**ntiquus
 seruabāt illā pauptatē aplicam. qz secū porta
 bant oia q̃n eribāt de cella. s; mō h̃nt pulcras
 cellas. zc. qz eos oportet h̃e plures clauēs q̃
 si esset mercator. **A**ntiqui; f̃uabāt obediē
 tiam generalē ad oia quātūcūq; dura aspa z
 difficilia. z cor statim obediebāt plato. **H**ic
 nota obediētiam fratris minoris q̃ nudus
 fuit ad p̃dicandū ex p̃cepto beati **F**rancisci.
Vitē de sancto **B**auro q̃ ex obediētia intra
 nit flumen vt extraheret puez q̃ submergeba
 tur. **I**tē in vitasparz de illo q̃ dimisit literā
 o impfectā. zc. **S**; mō obediētia pua est. **O**z
 si platus p̃cipit aliqđ d̃tra cor. statim appellāt
 zc. **D**e cerimonijs aut̃ nihil seruāt. sed quill
 bet vult viuere ad libitū suū. g̃ iā sol retraxit
 radios. **I**deo de religiosis dicit **H**ieremias
 in spū p̃phie dicēs. **E**cce mag; hi simul frege
 rūt iugū. s. vota essentialiū. ruperūt vincula.
 scz cerimoniaz. **H**iere. v. **Q**uinto videam;
 mus si sol illuminat mōtes. **M**ōtes alti sūt p;

lati ecclie z dñi tpales rōe duplici. **P**rima est
 qz vt mōtes eminent in altitudine dominū et
 dignitatis. **S**ecdo qz in mōtib; vox resonat
 int̃m qz si hō clamat vident; due voces. **S**ic
 p̃cepta z ordinatōes eoz resonāt p mūdum.
Resonat d̃ altis montib; echo. i. vocis reuer
 beratō. **Sap. xvij.** **A**b istis mōtib; iā recessit
 sol iusticie z charitatis. **A**ntiq; plati coacti
 intrabāt plationē cogitātes piculum. **S**; si
 mō sum in anxietate qualē computū dabo d̃
 aia mea. **C**ito magis est reddere cōputum de
 tot aiab;. s; mō laborāt cū rege. zc. z cū symo
 nia intrāt. **A**ntiquus q̃n erat int̃ cōputabāt
 hoc modo. **H**ā valet ep̃a; meus sex milia flo
 renoz. z resinebat duo milia p vita p̃propiaz
 duo milia dabat in opib; ecclie siue eccliarū
 z duo milia in elemosynis. **E**t modo omnia
 sex milia nō sufficiūt. tot sunt pōpe z vanita
 tes. imo oportet inuenire non os modos extoz
 quēdi pecunias. **A**ntiqui; plati p̃dicabāt
 vt **Augustin;** **Ambrosi;** **B**regon;. zc. **S**ed
 mō totū est vanitas z pōpa. zc. **J**ā cōpletum
 est p̃bū apli dicitis. **O**mnes q̃ sua sunt q̃runt
 nō que ihu xpi. ad **ph. l. ij.** **D**e dñis aut̃ tpa
 lib; iaz cōpleta est pphētia **Isaie.** **P**rincipes tui
 infideles socij suz. **O**mnes diligunt munera.
 sequunt̃ retributiones. **P**upillo nō indicat̃
 causa vidue nō ingredit̃ ad eos. **Isaie primo.**
Nota **P**rincipes tui infideles ex fauore inoz
 dinato quē dāt infidelib;. s. iudeis z agarenis
 d̃tra legē. qz dñt esse sep̃ati. z sic de alijs. **S**e
 cūdo socij suz. omnes iudei sunt fures. qz vsu
 ra furtū est. s; iudei fundāt se in illa autorita
 te. **N**ō seneraber; fratri tuo ad vsurā. **D**eute.
 xxij. **D**oc dixit moyses nō vt daret licentiaz
 s; vt vitarēt ma; p̃ctm. quē ad modum dixit
Loth de filiab; suis illis sodomitis. ac si ego
 dicerē cuidā luxurioso. **D**ribalde quare pec
 cas cū vxore alteri;. vadas ad lupanar. non
 q̃ dem tibi licētiā esidi. qz g̃ dñi recipiūt a iu
 deis. s; dicūt socij suz. om̃s diligūt munera.
 zc. **N**ō corrigūt p̃ctā notoria. sec; de occultis
Fiat g̃ rō final; q̃n sol natural; iā retraxit ra
 dios suos a torrentib; a collib;. a puallib;. et a
 montib;. tūc dī. factū est. dies trāsiuit. **E**t iaz
 ad oculū videt̃. qz sol iusticie mō nō illuminat
 vel splendet in torrentib; nec puallib;. **Q**uid
 ergo dicitis. nisi qz finis mundi erit citoz bñ
 citoz breuiter. **I**deo bonum est confiteri. cō
 teri. restituere. remittere iniurias. zc. **E**cce q̃
 redicit̃ thema. **E**lizabeth impletum est tem
 pus parienti.

Sermo

De sancto Iohanne baptista. Ser. ij.

Man^o domini erat

cū illo. **H**ec s̄ s̄bū textualit̄ Luc. j. officialit̄ in euāgelio. **T**ota solēnitas hodierna ē illi^o gliosiz sc̄i p̄iarche p̄phe. martiris. z amici dei Iohannis bap. **S**ilr z sermo n̄r erit de eodē. **S**i placet dō habebim^o mltas bonas instructōes ad n̄r az aiaz p̄solacionē. z vite correctōz. **S**z p̄mo salutes virgo Maria. z **V**erbū istud p̄positū p̄t̄beate. z fundamēto toti^o n̄ri f̄monis. d̄r de brō Iohāne q̄ man^o d̄ni erat cū eo. **P**ro h̄o s̄bū maiori declaratiōe z materie p̄dicāde introductōe sciendū q̄ i sacra sc̄ptura tā in vet̄i testam̄to s̄b̄ i nono testamēto inuenit̄ q̄ p̄ manū dei intelligit̄ s̄r̄ dei infinita p̄ quā cūcta opat̄. **S**i cur nos manū facim^o opa z sic man^o hominis v̄l mulieris h̄z q̄nq̄ digitos q̄b̄ opat̄. s̄o s̄tus dei h̄z q̄nq̄ attributa. q̄i q̄nq̄ digitos q̄bus d̄e cūcta opat̄ est. **P**rimū est potētia. **S**c̄dm sapia. **T**ertiū mia. **Q**uartū gr̄a. **Q**uintū iusticia. **P**rimū attributū s̄tus dei d̄r potētia q̄ est q̄i pollex. **I**sta d̄e fec̄ opa creatiōis celū cū stellis. elemēta cū p̄rietatibz z p̄t̄s. et elemētata. s̄. hoies. iumēta. arbores. mōres. z valles. z **S**c̄dm ē sapia q̄i index. **I**sto gubernat̄ vniuersa. celū. solē. lunā. **T**ertiū attributū est misericōdia. q̄i digit^o med^o q̄ lōgior ē alijs. sic misericōdia dei sup̄ oia opa ei^o. **D**s̄. **D**iscretiōes ei^o sup̄ oia opa ei^o. **I**sto opat̄ est opat̄ n̄r redēptiōis. q̄ maria mia fuit velle hūilia r̄i. **V**t ei credētes z obediētes exaltaret. **E**tiaz voluit suspēdi in ligno crucis ne sui suspēderent in furca inferni. **Q**uartū est gr̄a q̄i medicus tāgens venaz cordis ip̄m illuminādo ad cognoscēdū petā z uerēdū z p̄f̄itēdū. zc̄. **I**sto opat̄ est opa iustificatiōis p̄cōz. **V**t sūt seprem sac̄ra eccl̄iastica. **Q**uintū est iusticia q̄ si auricular^o. q̄ minor alijs apparet nūc. q̄ in s̄ mūdo mali nō puniunt. nec boni remunerant. **I**sto opat̄ ē opa retributiōis. **E**cce q̄nq̄ digit^o s̄tus dei cū q̄b̄ d̄e cūcta creauit **A**uctas. **Q**uis ignorat q̄ s̄ oia man^o d̄ni fecerit. in cui^o manu aia ois uiuētis. z sp̄s vniuerse carnis hoies. **J**ob. xij. **P**tz q̄ man^o dei d̄r ei^o s̄tus infinita. q̄ oia corpalia z spirituaalia. corruptibilia z incorruptibilia fabricat̄ est. **C**ū s̄ s̄tus diuina opata sūt mirabilia z magnas excellēcias in brō Iohanne baptista. **J**do d̄r̄ thēma. **D**an^o d̄ni erat cū illo. **I**nuenio man^o p̄tus dei opata ē in brō Iohanne bapti-

q̄nq̄ mirabilia alta z singularia. s̄.

Primū annūciatio gloriosa

Sc̄dm generatio virtuosa

Tertiū sanctificatio gratiosa.

Quartū manifestatio gaudiosa

Quintū notatio miraculosa

Ex his d̄r̄ thēma. **D**an^o d̄ni erat cū eo. **D**i-

co p̄mo q̄ man^o s̄tus dei opata ē in brō Iohāne baptista annūciationē gliosam. q̄ anq̄s

fuisse genit^o vel in vtero m̄ris p̄cept^o fuit m̄-

rabilit̄ nūciat^o. **I**lle met̄ archangel^o gabriel q̄ s̄gini marie annūciauit filij dei miraculo-

sam incarnationē nūciauit etiā zacharie p̄f̄i-

br̄i Iohannis natiuitatē. **A**d p̄cticā. **Z**acharias p̄z beati Iohannis z elizabēth eius m̄r̄ stete-

runt multis annis in suo m̄rimonio. z nūq̄s

habuerūt fructū plis. **L**ū aut̄ fuisse iam se-

nes z antiq̄. in t̄m q̄ d̄ic̄ Nicola^o de lyra. q̄ iā

dimiserāt orōem quā s̄uenerāt facere vt dō

daret eis fructū de suo m̄rimonio p̄pter eorū

antiquitatē. **Z**acharias aut̄ cū ess̄ sacerdos

magn^o semel intrauit tēplū dei vt orar̄. **N**ō

vt obtineret plē. vt d̄r̄ m̄ḡ Nicola^o de lyra.

sed orabat deū vt mitteret m̄ssiam eis p̄mil-

sum. mūdi saluatorem. q̄ videbat iā tempus

cōpletū z p̄phas. z orabat quasi veller dicere

Postq̄ nō sui dign^o h̄r̄ plē. ad minus d̄ne

mitte m̄ssia. zc̄. **E**t ip̄o sic orante. ecce appa-

ruit sibi archangel^o Gabriel resplendēs z clā-

rus. in t̄m q̄ zacharias tremēs timuit. q̄ con-

ditio est sp̄s sine boni sive mali terrere z in-

cutere terrore q̄n̄ apparet. **R**o. q̄ ex fragilita-

te carnis nō possum^o sustinere v̄sionē sp̄s.

Jo d̄ic̄ beatus Lucas de virgine maria. **E**t

turbata est in s̄mone eius. **L**uc. j. **T**ū angel^o

bonus statim dat p̄solationem. **I**deo statim

sibi dixit. **N**e timeas zacharia. q̄m exaudira

est oratio tua. quia m̄ssias veniet ilico. et tū

videbis eum. zc̄. **E**tia annūcio tibi q̄ Eliza-

beth vxor tua p̄cipiet z pariet filij z vocabi-

tur nomen ei^o Iohannes. z erit gaudiū tibi et ex-

ultatio. z multi in natiuitate ei^o gaudebunt.

Erit em̄ magn^o corā d̄no. **P**riō erit magnū

in asperitate vite. q̄ nō bibz vinū nec aliq̄

liquorem quo posset inebriari. nec comedet

panem. nec carnes. nec pisces. nec fruct^o. **S**z

cibus eius erit mel siluestre et locuste. **N**est

erit nōn de auro serico lana nec de linō. s̄z de

pellis camelorum. nō dormiet in lecto. s̄z iter-

ra. nō morabit̄ in ciuitatibz. sed i desertis. **S**e-

cūdo erit magn^o corā d̄no in sanctitate vite.

quonia ante eius natiuitatē iam erit sanct^o.

De sancto Iohanne baptista

Spiritus sancto replebit adhuc ex vto mris
sue. **Lu.** Tertio erit magn^o corā dño do in
magna utilitate. qz mltos filioz israel puetz
ad dñm deum. z ad fidem messie. z ad pñiam.
Quarto erit magn^o corā dñi dignitate. qz p/
cedet añ eū in pñtute z spū helye. qz sic helyas
est vctur^o añ iudiciū generale ad pñdicādūz dñm
antixpm. sic iste veniet añ saluatorz aduētum
ipm notificādo mūdo. z oñdendo. **De ist^o no**
uis Zacharias hūit gaudiū singulare. **Sz** cō
siderata sua senectute vidēs man^o suas ruga
tas. cogitata senectute vxoris z ei^o sterilitate
dubitauit. **Hic** defecit. **Et dixit** angelo. **Un^o h**
sciam. **Ego** em sum sener. z vxor mea pcessit
in dieb^o suis. **Lu. 1.** Rñdit angel^o ad modum
psone in dignitate. **Dubiū** ponis i pñbis me/
is q̄ mēiri nō possum. qz angel^o bon^o nō pōt
mentiri. nec decipere. z dixit. **In h^o cognosces**
pñtatē quā tibi nūciaui. **Ecce** em eris tacēs.
z nō poteris loq̄ vsqz ad diē natiuitatē ei^o. p eo
qz nō credidisti pñbis meis. **Et** angel^o recessit.
z zacharias remāsit mut^o. **Ecce** h^o ei^o nuncia
tionem gloriofam. quia manus domini. zc.
Dozaliter h^o cū dñz zacharias dubitauit.
in q̄ errauit. **Sic** est de multis q̄ de secretis fi
dei z veritatib^o diuis q̄s de^o denūciauit non
solū p pphas. sz p anglos z p seipsum in car/
natū. sz multi dicūt cū zacharia. **Un^o h** sciam.
volētēs disputare quō pōt h^o fieri. qz xps tam
magnus sit in tā pua hostia cōsecrata. **Item**
quō hostia frāgit. quō nō frangit xps. **Argu**
menta sunt naturalia. **Un^o h** sciam. **Wagnū**
pccñ est. matie qz de h^o habetis iam exēplum
in natura. s. in speculo. zc. **Jo Ambrosi^o** Tol
le argumēta vbi fides q̄ritur. **Si** dicat. **Et**
nū qd Augustin^o. z Thomas z alij doctores q̄
fierunt argumēta. **Dico** qz rōes z argumēta
bona sunt p pfortatione intelligētē. sz non p
pfortatione credētē. nec p fundamēto credē
tē. **Si** fuisset dicitū tūc beato Augustino. q̄
re credis tres psonas in trinitate z vnū deū.
certe nō rñdisset ex tali argumēto vl^o rōes. sz di
xisset. qz ita pñdicauit z docuit xps verus de^o
z homo. z apli etiā determinauerūt. **Qui** ergo
nūc querūt argumēta z rōes p fundamento
fidei. tales cū zacharia efficiēt muti tpe an
tixpi. **Quia** illi statim cadēt qz faciēt ratiōes
infinitas z argumēta. **Sz** psone obedien
tes z simplices stabūt firmiter z secure dicen
tes mltis antixpi. **Placēt** nob^o noua nostra.
qz fides mea nō fundat in argumentis. sed in
obedientia. **Ideo** apl^ous. **Sermo** me^o z pñdi

catio mea nō in pñsuabilib^o humane sapiētē
pñbis. sz in oñsione spūs z pñtutis. vt fides ve
stra nō sit in sapia hoīm. sz in pñtute dei. **pma**
Loz. ij. **Nota.** pmo me^o. zc. i. nō facio funda
mentū in argumētis logicalib^o seu pñsific^o. sz
in pñtute dei. p fidem z simplicem credētiam.
Et h^o de pmo mirabili. zc. **Dico** secūdo. qz
man^o pñtutis dei opata est in beato Iohāne
generationē pñtuosam. qz a parētib^o genit^o fu
it pñtuose z miraculose. qz nō sufficiebat pñtus
patris ad generandū. nec matris ad pñcipien
dum. sed pñtus dei suppleuit dans vim patri
ad generandū. z mri ad pñcipiendū. **Nota**
ad practicā. **Iste** bon^o homo zacharias facta
sua orōne redijt ad domū. **Erat** em de nobi
liozib^o hierlm. z etiā Elizabeth vxor sua. **Et**
ex senectute diuiserūt iam lectos. q̄libet dor
miebat seorsum sol^o in sua camera. **Istaz** ho
nestatē sanctā seruabāt antiq̄ sancti. quia nō
curabāt de copula carnali nisi rōe plis. **Jo**
qñ mulier erat granida. diuidebāt lectū statū
quousqz creatura erat ablactata. **Idem** qñ
erat senes. **Hoc** habet ex textu bible. **Genes**
ixij. **Dixit** sara vetula z Abrahā sener qñ de^o
pmisit sibi filium. **Postqz** pñenui. z dñs meus
vetulus est. voluptati operā dabo. **Zachari**
as ḡ veniēs de orōe mut^o intrauit domū suā
z nō potuit loq̄ vxori. nec petere debitū pñbo
sed signis. **Et** admirans Elizabeth dicebat
huy huy huy dñe bñdictus deus qd habet.
qd accidit vobis. nihil sciens de annūciatōe
angeli. z cepit eū inter brachia. **Cogitate** q̄li
ter Elizabeth antiq̄ mirabat. sz finalit^o vidēs
voluntatē viri sui pñsentit. **Nota** hic qz ex q̄
sunt in matrimonio vn^o debet alteris pñsentire
siue sint iuuenes siue senes. nec d^o se alter ex
cusare aliq̄ ficta deuotōe. als dñat se z aliū.
Jo apl^o. **Uxor** viri debitū reddat. s. r̄ aut et
vxor viro. **Mulier** sui corpis pñtatē nō habet
sed vir. **S. r̄** vir sui corpis pñtatē nō habet.
sed mulier. **Nolite** fraudare inuicē. nisi forte
ex pñsensu ad tps vt vacetis orōni. j. **Loz. viij.**
Nota hic de illa muliere dñota qñ vir ex
igebat ab ea debitū. sp̄ inueniebat excusatio
nes. **Si** in dñica. huy sancta mater dñi hodie
que est dies resurrectionis dñi vult^o talia fa
cere. **Si** die lune dicebat. huy hodie debet
homo rogare p mortuis. **Si** die martis. ho
die ecclesia facit p angelis. **Si** feria q̄rta. ho
die xps fuit venditus. **Si** feria quinta. huy
domine quia hodie xpus ascendit in celum.
Si feria sexta. hodie quia xpus fuit passus

Sermo

pro nobis. Si sabbato dicebat. hodie q̄ dies est
v̄sio Marie. q̄ tali die i ipsa sola remasit si-
des. **U**ides vir. q̄ ipsa sp̄ iueniebat excusatio-
nes. vocavit ancillā. **D**e sero venias ad me
dominas mecum. **R**ūdit. **L**ibent̄ mi dñe. **Q**uō-
d̄ vides m̄lier voluit se ponere i lecto. r̄ vir no-
luit. **H**ō dñā. oret̄ p̄ nobis pct̄oribz. r̄ nū̄ q̄ ex-
tūc voluit vxorē cognoscere ita abhorruit eā
sz ad amavit captivā. **S**p̄ peccabat mortalit̄
r̄ damnabat se ex culpa vxoris. **I**ō sc̄tā Eli-
zabeth licet esset deuota. sc̄tā. r̄ antiq̄. ex q̄ re-
quirebat a viro sentent̄. r̄ cepit ab eo trāfact̄
tribz mētibz v̄teritumuit. r̄ dicebat ipsa. **M**i-
sera. qd̄ est h̄. nū̄ qd̄ essem hypocrita. finali-
ter cognouit q̄ erat gūida. **S**c̄tā Elizabeth
multū verecū dabat. ī intm̄ q̄ dicit Lucas. q̄
occultauit se mētibz q̄nq̄. **C**ogito ego q̄ fecit
sibi amplas hopulādas sine vestes. vt absco-
deret p̄tū. timēs ne gētes dicerēt. **E**cce licet
sit deuota. tñ̄ adhuc vacat libidini. r̄. **E**cce
h̄ generatio p̄tiosa b̄ti Johis. q̄ man̄ dñi r̄
Doralit̄ h̄ p̄ se q̄ntiā. **S**i Elizabeth ita
verecū dabat de h̄ q̄ aliq̄s p̄sumeret q̄ ipsa cū
viro suo v̄terit m̄imonio. **Q**uanta peccūdia
d̄ esse mulieribz v̄l vir̄ q̄ curat de alijs. p̄di-
tores sūt tales. **E**t si mulier esset fortis posset
affigere capū viro p̄ditori. **I**ō ap̄t̄. **H**onora-
bile p̄nubiū in oibz. r̄ tho. **I**macular̄. **F**orni-
catores em̄ r̄ adulteros indicabit de. **D**eb̄.
Dico tertio q̄ man̄ p̄tutis dei opata ē
in b̄tō Johē sanctificatōz ḡtiosam. q̄ adhuc
ep̄tis v̄tero m̄ris sue. **L**u. j. nō solū fuit plen̄
sp̄sc̄tō. sz replet̄. **H**ō audite modum ipsi.
quō fuit sanctificat̄. **D**ic̄ **L**hyf. q̄ beat̄ Jo-
hānes in v̄tero m̄ris sue p̄ q̄nq̄ mētes. r̄ p̄ ali-
quos dies d̄ sexto mēse sterit cū pct̄o origiali.
sz in sero mēse fuit sanctificat̄. **I**n sero etiaz
mēse sue p̄ceptōis missus ē gabriel ad ḡginē
maria. q̄ cepit tūc filiū dei. r̄ dixit tūc āgelus
ḡgini. quō Elizabeth sterilis p̄ceperat filiūz.
Prop̄ qd̄ ego Maria iuit ad visitādum eli-
zabeth. **E**t cū intrasset domū fuit dictū Eli-
zabeth q̄ Maria venerat. de q̄ Elizabeth ga-
uisa ex̄tes ei obuiā salutauit eā. **T**ūc ego ma-
ria dixit sibi. **O** mea b̄ndicta cognata pficiat
vobis. q̄ filiū p̄cepistis. **I**sta s̄ba fuerūt t̄ate
p̄tutis. sic p̄bū sacerdot̄. in baptisimo. v̄tute
p̄tutis. sic pficiat aīam baptizati. sic illud p̄bum
p̄tutis. sic pficiat filij dei in ea incarnati. r̄ i ea ex-
p̄tutis sanctificauit Johē baptistā. **S**an-
ctificat em̄ creatura p̄bū dei. j. **T**hymo. iij.
Dic̄ beat̄ **T**ho. in. iij. m̄iaz. d̄. vj. in. l̄alibz

q̄ tūc fuit accelerat̄ vsus rōis i Johē. r̄ h̄iū
vsūm liberi arbitrij. r̄ exultauit i v̄tero. **S**ic
letaret miles si rex daret sibi mille florenos.
castz vnū de sp̄ali ḡra. **S**ic tūc b̄tūs iohēs
fuit tot̄ let̄ r̄ gaudiosus. **B**erū. vocat illud
gaudiū tripudiū. **T**ūc Elizabeth sp̄sc̄tō spi-
rata. cognoscēs q̄ ego maria p̄ceperat filiū dei
voce maḡ dixit. **B**ndicta tu i mulieribz. r̄ b̄n-
dicit̄ fruct̄ v̄tris tui. **E**t v̄n̄ h̄ mibi q̄ mater
dñi mei veniat ad me. **L**u. j. **R**ogo vos p̄tem-
plate h̄ modicū. **S**acta Elizabeth erat antiq̄.
ego aut̄ maria erat tūc iuuenis. x̄iij. annorū.
r̄ amplexātes r̄ osculātes se. v̄ter Elizabeth se
eminebat sup̄ v̄trē ḡgis. **I**ō Johēs erat alti-
or̄ x̄p̄o. **P**rop̄ h̄ iohēs retraxit se i v̄tero ma-
tris d̄as filio dei honorē. sic faceret miles re-
ḡ in eodē sc̄ano sedere volēt. q̄ miles statim
h̄ceret se ad terrā. **E**cce h̄ sanctificatio ḡtiosa
Doralit̄. beat̄ iohēs oñdit nob̄ quātā re-
uerentiā deberem̄ facere altari x̄pi r̄ m̄stris
suis. **V**irgo maria erat tūc altare in quo erat
corp̄ x̄pi. r̄ q̄n̄ iohēs accessit ad x̄pm p̄ ample-
xus m̄ris. beat̄ iohēs retraxit se h̄iūlit̄ incli-
nādo. **M**ulti errāt in h̄ sc̄ate. p̄ altare. etiā
desup̄ ap̄odiati. **D**iroz q̄ n̄ interficiūt ab
angel̄ q̄ sunt ibi p̄ntes. vt d̄t beat̄ Gregorius
Antiq̄ vt h̄t̄. **H**ū. j. c. **N**ō nisi d̄ genere aa-
ron si accesserit ad altare meū morte moriat̄.
tñ̄ in illo nō sc̄rificabat̄ corp̄ x̄pi. sz aialia. q̄n-
to ḡ maḡ d̄z h̄i i maiori reuerentiā altare i q̄
offerit̄ filiū dei. **C**ogitate etiā qd̄ faciet de cle-
ric̄ luxuriosis i m̄de cū tractātes. **D**avid tā
maḡ rex r̄ sanct̄ cū maḡ reuerentiā veiebat
ad r̄plū dei. dic̄ ip̄e met̄. **E**go aut̄ i multitu-
dine m̄ie tue introibo i domū tuā. adorabo
ad templū sc̄m̄ tuū i timore tuo. **P**s. v. **D**ic̄at̄
de h̄is q̄ min̄ iuste sūt in eccl̄is r̄. **D**ico
q̄nto q̄ man̄ p̄tutis dei opata fuit i b̄tō iohē
manifestationē gaudiosam. q̄ in p̄tū gaudio
se fuit manifestat̄. q̄ in p̄tū nō potuit latere.
Secrete p̄nt̄ p̄cipe. sz nō sine clamoribz pere-
Et q̄ Zacharias r̄ Elizabeth erant nobiles.
iō ab om̄ibz cognoscebant̄. r̄ dicebāt gentes
Sc̄itis noua. r̄ qd̄ est. **I**lla nobil̄ mulier Eli-
zabeth pepit vnū filiū. r̄ alij r̄ debāt. nob̄ vi-
detur q̄ non erat gūida. r̄ etiā q̄ erat nimis
antiqua. sz alij ec̄ouerso dixerūt. imo p̄ certo
sz abscondebatur. **T**ūc amici ei. r̄ cognati ve-
niebāt ad eā. r̄ gratulabāt ei dicētes. **D**cer-
te bene videt̄ q̄ de⁹ diligit vos. q̄ in tanta se-
nectute dedit vobis heredem. **E**cce quō mā-
nus dñi erat cū eo i manifestationē gaudiosa.

De sancto petro apostolo

Dozaliter ostendit nobis h. quod dē^o gaude
re de psona sterili i bonis opibz z antiquata
in pctis z mala vita qm parit fructū bonoz
opez z meritoz. **V**t elizabeth pgratularātur
amici ei. **N**ota qd nomē elizabeth ē cōpo
sitū ex tribz noibz. **E**li. de. z J. i. me. et sa
beth. i. septima. **J**o elizabeth. i. dei mei septima.
H est interpretatio b^o nois elizabeth. **N**ō vide
am^o q est ista dei mei septima. **R**ūdeo z dico
q ista dei mei septima ē creatura hūana. oia
q de fecit vadūt de septē in septē. **S**eptē em
sunt creature pncipales qz de fecit terra. aq
aer. ignis. qnra essentia. s. celi. sexta est natura
angelica. septima natura humana. **E**cce dei
mei septima. s. multoties creatura senescit et
antiq̄t sterilis sine fructu bonoz opez z fru
tū. **Q**uē religiosi z p̄s byteri z hoies z mulie
res sunt i mūdo steriles. qz nūq̄ fecerūt fructū
boni opis. s. qm pponūt pctā z malā vitā z vo
lunt redire ad deū. pponendo facere illa ad q̄
tenent fm suū statū. tūc p̄cipiūt. **P**ariūt autē
qm faciūt bona opa. qm religiosus fuit suam
reglam. vota z cerimonias tūc parit. **D**ē de
alijs. **T**ūc oēs amici ei. z vicini dūt gaudere
z gratulari. z regratiādo dō dicere. **D**ō istō
bndictio. mō i sua senectute dedit se deo. **S**z
hodie sit totū oppositū in mūdo. **S**i est aliq̄
religiosus dissolut^o z ribald^o. null^o dūt sibi ali
qd. imo oīs cōmēdant z laudāt eū. s. si vult
suare suā reglam z viuere fm qd̄ vouit. stati
psequit ab alijs. **D**ē de clerico. **D**ē d̄ laico
hoie z muliere yana si vult dimittere vanita
tes. z p̄t dicere. **C**ōgratulamī mihi oēs. quia
inueni ouē. i. aiām quā pdiderā. **L**u. xv. **E**t
tū intm ille psequit ab alijs q̄s q̄ faciāt eū p
dere aiām cū alijs. **D**ico q̄nto q man^o dñi
fuit opata in brō Johē baptista noiationem
miraculosam. fuit em̄ mirabilē noiat^o. **P**ost
ei^o natiuitatē. s. octaua die fm legē moyli cir
cūcidebāt pueros. z sic nūc i baptismo nos i
ponim^o noia. ita tūc i circūcisiōe iponebant
Tū autē rabin^o teneret iā illā pelliculā. z c. q̄ si
uit a m̄re quō vocaret. dixerūt circūstantes.
vocef vt p̄t su^o zacharias. **S**z m̄ reuelatiōe
spūsc̄i d̄ dixit. **A**equaq̄. s. vocabit^o Johannes.
Illi dō admirātes de tali noie. dixerūt ad illā.
qz nemo est i cognatōe tua q̄ vocef s̄ nomē.
Tūc iuerūt ad p̄zem suū. z inuebāt p̄t̄ eius
quē vellz vocari eū. ad huc autē p̄t̄ ei^o erat mu
tus. **E**t dicit^o glo. q̄ etiā erat surd^o. id̄ innue
bāt ei p̄ sc̄pturā quō vocaret. q̄ postulans pu
gillare sc̄psit dicēs. **J**ohes ē nomē ei^o. q. d. n̄

impono ego sibi s̄ nomē. s. dñs. **T**ūc p̄t̄ sibi
to recupauit loq̄lā dicēs. **B**ndict^o dñs dō ill
rael. z c. **E**cce h̄ quō fuit ei^o noiatio miraculo
sa. **D**ozaliter nota z itrabim^o p̄ q̄stionem.
Qd nomē est meli^o. zacharias v̄t iohes. z vi
det q̄ iohes. qz dixit m̄. **A**equaq̄ vocabit^o Za
charias. s. Johes. **R**ūdeo. Zacharias fm in
terp̄tationē hebraicā interpretat memorās de
um. **I**llō nomē Johes i decē ḡdibz excellit s̄
nomē zacharias. **N**ā si aliq̄ psona sit i pctis
vult dimittere pctā cupiens saluari grā dei.
optet q̄ tal psona sit p̄mo zacharias. s. memo
rans deū quē offendit. z q̄ hēat p̄tritionē de
pctis. **S**c̄do q̄ hēat p̄positū nō redeundi ad
pctā. z c. **D**icūt q̄ nouē sunt opa p̄nialia. nec
tū in nono ope est Johes s. zacharias. s. i de
cimo ope. s. in cōicatiōe sacramentali. qz tūc bz
donū grē. vel i q̄ est grā. z tūc ē Johes. **E**cce
rōem q̄re d̄t. neq̄q̄ vocabit^o zacharias. s. Jo
hānes. z c. ad inuendū q̄ est p̄fect^o in p̄nā et
grā dei. **J**o. **I**sa. xlii. **D**ñs ab vtero vocauit
me. z d̄ v̄tre m̄ris mee recordat^o ē nois mei.
Et d̄ i psona b̄ti iohis. qz fm grām z p̄fectō
nē quā de^o debuit sibi dare iposuit sibi nomē
Ergo man^o dñi erat. z c.

De sancto petro ap̄lo

Beatus Simon
bariona. **B**ath. xvi. **F**estū z solēni
tas hodierna ē duoz ap̄loz maioz
z pncipū alioz. q̄ eodē die mart̄yrisati sunt p̄
x̄po. z in eadē ciuitate. s. ro me. sub eodem im
peratore. s. Nerone. **E**t tāta est dignitas cu
iussibet ipoz. q̄ eccia hodie fac̄ festū de beato
petro. z cras d̄ beato paulo. **I**dē faciā ego.
qz hodie erit fmo de beato petro. z cras d̄ be
ato paulo. qz hodie nō sufficeret de ambobz
p̄dicare. **S**z vt fmo p̄ns sit in laudē z reuer
entiā. z c. **S**alutē s̄go maria. z c. **E**t resumat
thema. **V**erbū p̄positū p̄ themeate z fundamē
to n̄ri fmonis. requirit aliquā l̄fale declaratiōe
Dio q̄ sciendū. q̄ pet̄^o añq̄ est x̄pi discipu
lus. ap̄l̄s. z papa vniuersalis. vocabat^o symō.
s. postq̄ fuit discipul^o x̄pi z ap̄l̄s. x̄ps̄ constituit
eum papā z vicariū suū vniuersalē. z impo
suit sibi nomē pet̄^o. **S**iē f̄t etiā mō qm pap̄
eligit. mutat sibi nomen. z quasi mutat in al
terz v̄z. z nonā creaturā. ita fecit x̄ps̄. **D**arē.
iū. **E**t imposuit symoni nomen pet̄^o. **P**ater
dō beati pet̄ri vocabat^o Johes. z aliquoties
grosso modo dicebatur Johāna. z aliquoties
diminutiue Johānet. aliquoties vt cōit d̄t.

Sermo

Johā, Sic nos cōit facim⁹ i nro vulgari de
aliq⁹ pprio noie ita iudei vocabāt pzem Petri
Et ita etiā xps ipm noiauit. Aliq⁹tiēs vt cōit
d⁹ Jobes vt ibi. simō iohis. i. fili⁹ iohis. dili
gis me Jo. vi. Aliq⁹tiēs grosso moyt ibi. Tu
es simō fili⁹ ioha. Jo. i. Aliq⁹tiēs diminutiue.
vt ibi. Btūs es simō bariona. i. fili⁹ iohanna
i. iohānet. **P**ez thema fm expositōz i salem. z
sū i materia p⁹dicāda i thēate. **P**etr⁹ vocat bi
nomi⁹. z ponūt ibi duo noia. s. simon z bario
na. Et qdlibet nomē bz dhas interpretōes.
in qb⁹ ostēdūt q⁹tuor⁹ p⁹ntes i Petro. p⁹ q⁹ ē
btūs i celo. s. p⁹mp⁹ta obediētia. asp⁹ p⁹ntā. re
cta intērio. dura passio. **Q**uārtū ad p⁹mā p⁹
tutē p⁹ quā. b. **P**etr⁹ ē btūs. d⁹ p⁹mp⁹ta obediē
tia. q⁹ notat h⁹ cū d⁹z. simon. qd⁹ inter p⁹rat obedi
ens. qm⁹ em⁹ p⁹sona audit z obedit p⁹bis z māda
tis dei. z sine aliq⁹ excusatōe iplet volūtate dei
vt f⁹ fidel⁹ volūtate d⁹ni sui obediēs ēz meret⁹
salarū. s. solui i sine fuitū. **S**ic q⁹ in h⁹ mūdo
fuit p⁹mp⁹te z obedit p⁹bis z mādat⁹ dei qm⁹ ser
uierit fuitū. s. i morte iuste hēbit retrib⁹ utōz
z b⁹ritudinē p⁹ salario. **J**o Lu. iij. **B**eatū q⁹ au
diūt. deiz custo. **H**ac obediētia habuit
Petr⁹. vt pater. **M**at. iij. **A**mbulās **J**hs iu
tra mare galylee vidit duos frēs. simonē qui
vocat **P**etr⁹ z andrea frēm ei⁹. mittētes rete i
mare. z ait ill⁹. **V**enite p⁹ me faciā vos fieri pi
scatores hoim. **A**t illi p⁹tinuo relic⁹ retib⁹ et
naui secuti sunt eū. **A**d p⁹cticā. **B**tūs petr⁹
an⁹q⁹ ēēt discipul⁹ xpi erat piscator paup⁹ itm
q⁹ ipsez frat⁹ su⁹. b. andreas habebāt solū vnā
barcāz vnū rete. z vnebat sic d⁹ suis laborib⁹.
Sic piscādo qdā die ipso existēte i stagno. s.
mari galylee. intra lit⁹ dicti maris seu stagni
tūc ipse xps vidit **P**etr⁹ z andrea. q⁹ dicit. **O**
bōni hoies z qd⁹ ibi facitis. **R**ūderūt. **D**ñe vo
lum⁹ pisces cape. **S**ciēs xpus q⁹ alibi pl⁹ p⁹fi
cerēt q⁹ ibi. dixit eis. **V**enite p⁹ me faciā vos
fieri piscatores hoim. **E**go em⁹ docebo vos
piscari reges. p⁹ncipes. dūces. comites z mul
taz gentiū generatōes. **I**n his verbis. veni
te p⁹ me z. sūt duo p⁹mo dat⁹ intelligi. q⁹ ecclā
xpiana ē sicut nauis triū coopturaz. **P**rima
cooptura bassa siue inferior ē religiosoz z se
humiliariū. **E**t sic cooptura inferior ē secre
ta. sic religiosus debet eē secret⁹ i claustro in
cella nō ire p⁹vias vel plateas tractādo nego
cia sc⁹laria. **S**ecda cooptura signat statū pre
sbyteroz. q⁹ debēt ministrare sacra ecclie. cōiter
in media cooptura stant bone merces z ma
g⁹ni valoris. **S**ic in manu p⁹b⁹oz z posse co

rū stāt merces padisi. s. sacra ppter q⁹ habem⁹
vitā eterna. **T**ercia cooptura ē stat⁹ laicoz. q⁹
vadūt hinc inde p⁹ mūdū sicut mercatores. et
illi de nauī q⁹ vadūt p⁹ coopturā exercēdo la
borē nauis. **D**e ista dicebat **S**alomon. **F**a
cta ē q⁹si nauis institoris. i. mercatoris. p⁹ lon
ge portās panē suū. i. mercantiā. **H**ē etiam bo
nā **P**rouer. vi. **S**ecdm⁹ secretū ē cū dicit. **F**a
ciā vos fieri piscatores hoim. q⁹ sunt p⁹dicato
res. **P**redicatio ē vt rete. q⁹ sic rete ē totū col
ligatū z vna corda trahit. sic p⁹dicatio euāgeli
ca ē de diuersis cordis. s. auctib⁹. rōnib⁹. para
bol. z oia sunt colligata. **S**i p⁹dicatio sit bñ
ordinata. z trabunt vna corda. s. thēmate qd⁹
ē fundamētum fmonis. **P**redicatores illos
mittit de⁹ **D**iere. xvi. **P**ropterea ecce dies ve
niūt mittā eis piscatores z piscabuntur eos.
Multos piscatores misit. q⁹ ap⁹lōs. marty
res. p⁹fessores. et nos. q⁹ dicit. **L**axate retia
v⁹za in capturā. **N**ō dicit plicate. **S**illos qui
habēt magnā sciam. z tenēt plicate. z nolunt
se disponere ad p⁹dicandū ad capiendū pi
sces. **E**cce q⁹re dicit. **V**enite p⁹ me zc. ac si di
ceret. **D**imitte illā barcā quā cū qua mō ca
pit⁹ pisces. z ponā vos i magna nauī ecclesie
triū coopturaz. **D**imitte retia illa z habebi
tis doctrinā euāgelicā. **D**imitte illud ma
re. z ponā vos piscatores hoim. regū. militū.
z alioz. **N**ec oia intellexit **P**etr⁹ p⁹ntē diuina
qm⁹ xps ore suo dixit. **V**enite p⁹ me zc. **E**t co
gnouit ipm⁹ vey. **D**essyāz. **E**t g. b. **P**etr⁹ ha
beret loco retis doctrinā euāgelicā. z pos
set i nauī ecclie p⁹ mōm piscari hoies. p⁹mp⁹te
obediuit. **N**ā dicit euang⁹. **R**elict⁹ retib⁹z na
ui secuti sūt eū in p⁹rinēri **P**etr⁹ z andreas. **B**e
at⁹ g. **P**etr⁹ flexis genib⁹ dicit corā xpo i corde
suo. **N**olo rete nec nauē ex q⁹ vos posuist⁹ i cor
de meo affectōem piscādi i mari hui⁹ m⁹dicū
nauī ecclie z doctrinā euāgelica incorrupti
bilitē. z subito iuit cū xpo. **E**cce p⁹mp⁹ta obe
diētia **P**etri. **D**icat hic d⁹ defectū hui⁹ mundi
Nā oēs vocamur a xpo. s. xpiani. iudei. agare
ni. et nos nolunt ire. **V**ocat em⁹ nos illumi
nādo corda n⁹ra. dās cognitōes d⁹ p⁹ctis. et
statim deberem⁹ ipm⁹ seq⁹. sed accidit nobis
vt samueli q⁹ vocabat a deo. z ipse ibat ad he
ly. **M**ota bystoria. j. **R**e. iij. **N**ō sic fecit **J**ob q⁹
dic. **V**ocabis me z ego rūdebo tibi. nō hely.
Job. xiiij. **C**ōtra tales dic⁹ xps. **V**ocauit re
nuist⁹. **E**x tēdi man⁹ meaz nō fuit q⁹ aspiceret.
Prouer. j. **M**oralit⁹ cū dicit. faciā vos fie
ri piscatores hoim. **M**otēt h⁹ religiosi z ali⁹ q⁹

De sancto Petro apostolo

hnt pdicadi officiu qz oēs sūt piscatores. rete
ē pdicatio euāgelica. Ego mō extēdo rete. et
cū aliq̄s audiēs pdicatōez pponit dimittere
petāz vicia. r bz redēdi ppositū ad deū. tunc
predicator pōt dicere vñū piscē cepi. Qñ no-
bil vñ miles p̄t pdicatōem dimittit pōpā.
odiū vñ ran corē inimico suo. cepim⁹ vñū del-
phinū. **O** tales pisces r piscatores q̄tū pla-
cēt dō. **I**de d nobili dñā dimissio vanitatibz
ornamēz r h mōi. r p̄fitef. r pponit bñ vñet. tūc
pōt dici q̄ cepim⁹ vñā tonymā. **Q**ñ autē i pre-
dicatōez uertit agricola aut simplex hō. capif
sūdū. **I**de d mliere paup̄. capif vna sardia.
Et i die iudicij dicet x̄ps pdicatoribz. **V**e-
nite nūc r p̄adete. **E**t qñ ipsi dicent. d q̄ dñe.
Tūc ipse rñdet. **A**fferte d piscibz q̄s p̄e. **J**o.
xxi. **O** qd erit d isto predicatorē. q̄ dicet. **D**ñe
ego nō sū piscar nisi alquāz r brofā. s. pecunias
raupas. comeras. familiaritaf. famā. **N**ō amo-
re dei laborem⁹ vt capiam⁹ aias. **H**ā i iudicio
q̄libet venit cū aia b q̄s p̄uertit dicēdo. **E**cce
duos pisces q̄s ego p̄endidi. **Q**nt pisces q̄t
aia s dicit. b. petr⁹ secū q̄ i p̄ma pdicatōe cō-
uertit tria milia aniaz r hoim. **V**ide Act. ij. r.
Iij. c. **Q**uātū ad scdā b̄ritē p̄ quā. b. petr⁹
ē beat⁹ i padiso. ē a spa p̄nia. qd oñdit cū d̄. si.
mō. qd scdō mō iñp̄erat. ponens tristitiā. s.
p̄nie. **D**e q̄ apls d̄. **Q**ue s̄m deū tristitia est:
p̄niam in salutē stabile opatij. **C**oz. vij. **N**o-
ta. q̄ s̄m deū. i. qñ displicet hōi d̄ offēsis factz
deo. tal b̄ritudinē m̄ret. qz verā p̄niam facit.
Uñ. **S**ci q̄ lugēt. qm̄ ip. d̄. s. i b̄ritudine cele-
sti. **D**ō arēdat ad p̄niaz. b. petri. **I**n q̄bz ei
fecit p̄niam. i comedēdo. i potādō. i vestiēdo.
In comedēdo sciat q̄ sel fuit iñrogat⁹ quā
vitā ducebat. **R**ñdit. **L**ibz q̄tidian⁹ est panis
cū oliuis. r raro cū oleribz. qz solū i magnis
festiuitatibz. **E**cce vita sua licet eēt papa. **S**z
q̄rit. vñde q̄ exiuerūt tot capones. galline. fay-
sans. false d̄ diuerf maneris. q̄ tā sūt in mēsa
prelatoz. **D**icat truffatine q̄ ille oliue. b. pe-
tri erant quide. r pepererunt capones r alia
predicta. **I**te fuit iñrogat⁹ d̄ vestitu. r rñdit.
Vestimēta mea tunica quā vides. cū mātello
tā i byeme q̄ i estate. **E**cce p̄ma vestis p̄mi vi-
carij x̄pi. **S**ed q̄rat. vñ q̄ exiuerūt tot supruo-
se vestes. qz p̄orat prelat⁹. tot foderature.
Dicat q̄ mantell⁹ petri pepit eas. **I**te vita
sua fuit tal q̄ d̄ ocul⁹ fec̄ fontē lacrimaz recor-
dans d̄ renegatōe. p̄ q̄ q̄ diu vixit lacrimat⁹ ē
r vixit p̄ x̄pi ascēsiōe. xxxvij. annis. vt in li. d̄
vñz illustribz d̄c. s. **M**icroscōp̄ flebat q̄ bēbat

q̄si adustam ex caliditate lacrimaz. **N**ota
p̄niam de renegatōe. **I**psē peccat⁹ p̄ os ch̄i-
stū r enegando nō fecit p̄niam p̄ os nō come-
dēs nisi panēz oliuas. q. d. qz peccasti. iō leu-
nat. **S**cdō renegavit ch̄istū calefaciēdo cor
pus suū vt d̄t Joh. iō fecit p̄niam in corpe so-
lū portans tunicā cū mantello. **T**ercio sic fa-
cies sua nō fuit p̄cūdata ch̄istū negare. iō
fleuit. **I**sti sūt fruct⁹ digni p̄nie. **L**u. ij. **F**aci-
te fruct⁹ dignos p̄nie. vt p̄ q̄ q̄s peccat p̄ bec-
z p̄niam agat. **M**oraliter h. b. petr⁹ p̄ trina
x̄pi abnegatōe. qz ex timore mortis abnegavit
x̄pm. r in fecit. xxxvij. ānis oēs d̄ p̄nia. **Q**uid
erit d̄ ill⁹ renegatoribz. q̄ nō solū ter. sed mille-
sies iñdie renegant p̄vna mīma revl pua oc-
casiōe iurando maḡ iuramēta blasphemā-
do ch̄istū. **O** maledicte renegator. qd erit d̄
aia tua. **S**i. b. Petr⁹ p̄ trina negatōe t̄m fec-
z. qd deberes tu facere. q̄ nō timore mortis
sed mala p̄suetudine iñras. **I**te. b. Petr⁹ nō
dicit. nō cognosco eū. **C**ogita qd erit de aia
tua. **A**more dei adhibeant modi. q̄ ista d̄ete-
stabilia iuramēta cessent. **E**go dabo vob̄ tria
remedia. **P**rimū. q̄ vos m̄lieres q̄ habetis fil-
os puos iñstruatis ne iurēt nisi p̄ aduerbia.
Scdōs mod⁹ q̄ quilibet iurator poneret sibi
ista legē. s. solvere certū qd p̄ q̄libet iuramēto
r dare paup̄ibz in die d̄n̄icaz sic corriget.
Tercio mod⁹ corrigēdi p̄inet ad rectores pa-
trie. q̄ p̄ statutū debēt ordinare. q̄ q̄ iurant d̄
deo punient tali modo. r nulli p̄cere i hō
q̄ tangūt ch̄istū honore. **S**ed qz rectores nō
corrigūt. q̄ritur de d̄icēdo. **D**ñatores p̄t
mei iñiq̄ agūt dicit d̄ns. r iugit̄ tota die nō
mē meū blasphemaf. **P**ropt̄ h̄ sciet p̄pls me⁹
nomē meū in die illa. qz ego ipse q̄ loq̄bar ec-
ce assum. s. puniēdo. **I**sa. l.ij. **E**cce de scdā b̄ri-
te in h̄ q̄ dicit simō. i. ponēs tristitiā. **Q**uā-
tū ad terciā b̄ritē p̄ quam. b. petr⁹ d̄ b̄ritis. ē
recta iñtētiō. s. in omibz q̄ faciebat. pdican-
do. celebrando. r alia opa s̄ruosa exercēdo. s.
respiciebat honore dei. qd notat in hoc q̄ d̄
bariona. qd iñp̄erat fil⁹ simplicitatē. nō d̄i-
ct duplicitatis. **Q**ñ em̄ aliquis aspicit mū-
dū. r ad honores. r nō ad deū. ē duplicitas.
Accidit talibz vt gallo. qui cū vno oculo res-
picit celūz cū alio granū. **B**eat⁹ autē Petr⁹ in
omibz habebat rectā iñtētiōem ad deū. **U**ñ
in ps. **N**ō nobis d̄ne nō nobis. sed nomi tuo
da gliam. **E**cce simplicitas. r isti merent̄ b̄ri-
tudine. **U**nde **B**at. v. **S**ci mūdo corde. qm̄
ipsi deū videbūt. bic p̄ contemplatiōe. r i alio

Sermo

sclo p eterna possessione. **S**i habuit ista p tu
re. b. petr. q. licet eet papa vicari. xpi. z bzet
tantā scitātē q sanaret oēs ifirmos. etiā ym/
bra sua tangēs ifirmos curabāt. **D**icat quō
qñ sciebāt ipsū transituz p aliquē vicū. pone
bāt ifirmos vt ymbra tāgeret eos z sanarēt.
Acc. v. **S**ed cū toto h tantā hēbat simplici/
tātē q nullā hēbat hypocrisiā seu vanā glām
aut psumptōz. **H**ab simplici. rexit z correxit se/
paret q erat fili simplicitat. poterat dicere
Scio de me. q tu pbas corda z simplicitatē
diligas. vñ et ego i simplicitate cordis mei
le. **O**bruli vniuersa h. j. pal. vl. **T**u pbas cor/
da creature si fuit bñ z recta intētiō. z si ē sim/
plex diliges eū. **E**t iō i simplicitate cordis mei
dilexi te z fui i tibi q corde. **M**ozalr h ē sci/
endū q pñū qd respicit de. in opibz nris ē in/
tētiō. **N**ā si vn. faceret oia bona mōi d gene/
re bonoz z nō fierēt recta intētiō. nihil vale/
rēt meritorie. **V**erbi grā ad pcticā. **M**agnū
op. meritoriu est religionē intrare. intm q d t
b. **T**ho. h. ij. q. lxxxix. arti. iij. ad terciū. q votū
religiōis si recta intētiō fiat. cū sit pperuū. est
ma. q votū pegrinatōis terre scē. qd ē tpale.
Sic alexader. iij. dt. et hz extra de voto z vo.
red. i. c. l. pture. **E**t postea subiūgit **T**ho. ibi
de. q rōnabilē dici pōt. q aliq. psequēt re/
missionē pctōz oim p ingressum religionis.
q vtilior ē q pegrinatio terre scē. qñ ad p/
motionē i bonū. q pōderat absolutōi a pe/
na. **T**ho. ibidē. z in lra pulcra de h ibidē.
Sed istud op. puerit. i. ingressus religionis.
z p dicit qñ intētiō ē pueriaz tpalis. vtputa qz
speratis qz fili. vñ erit abbas vel mgr i theolo
gia aut eps. z iō inducit eū ad religionē. z ni
si h sparetis. ipse nunq. religionē ingrederet.
qz tal intētiō nō ē ad deū. sed ad mūdū. z p/
dit meritū. vl si intrat vt viuat in rege nō ser/
uādo religionē. **I**sta intētiō ē pueria. **N**ām
mel. eet religioso q eet latro qz religiosus nō
suādo qd. **I**tē p dicitare bñ dei ē magnū me/
ritū. qz ē magnū op. si intētiō sit recta. sed qñ
aliq. p dicitat. p vanā glām seu famā. vl ppter
pecunias habēs intētiōnē ad mūdāna. totū
p dicit z damnatur. **Q**uare. b. **T**ho. qd libeto. v
q. xij. ar. ij. in corpe. **S**i p pñiam p t qd recu/
pare aureolam q digne p dicitati pmissa ē. si p
vanā glām eā pdiderit. z dicit q nō. qz non
fuit lucrāt. ipsam iuxta sniam dñi. **A**mē dico
vobis. receperit mercedē suā. **P**ōt tñ acqre/
re grām dei si emēdatur. vl p bonā p dicitatōz
aliā d nouo pōt lucrari aureolā. **S**ed p dicitat

nullaten. pōt recuperari. **I**tē in bello iusto illi q
vadit magnū op. faciūt si habēt rectā intēti
tionē. **B**eati sūt q moriūt ppter iusticiā. vl de/
fensionē reipublice. int. martyres sūt gliōsi.
licet ecclia nō faciat festū. sed si faciūt. ppter vā
nitatē vt multi. dicētes. amore dñi meiz. **D**
fatue. in tali casu optet pponere amorē z re/
spectū diuinū z verā iusticiā dicendo. **f**aciām.
h amore z zelo iusticiē. **I**deo vel cenabim. in
tabernacul. inimicoz. nroz p victoriā quātm
habebim. vel cū deo in paradiso etq. defendi
m. iusticiā. **S**ed qñ habes intētiōnē fatuam
totū bonū op. p dicit. **S**ilr remittere iurias.
pcere inimic. magnū op. ē si fiat. p dcoz amo
re xpi. sed qñ fit nō ob dei reuerēciā seu amo
rē. sed intētiōnē psonaz. totū meritū p dicit.
Dicatur pctice. **S**i papa vel rex rogaret te
q remitteres. forsitan remitteres. z tamē p
xpo nō remittis. **D**icatur quō i iudicio xps
ostēdēs vulnera dicit. **E**cce qd feci ego p te.
videam. qd fecisti tu p me. si remisisti amore
sui dabit tibi paradisum. si nō remisisti amore
pape vel reg. vl alioz. dicit tibi. **V**adas ad il
los q vt dent tibi paradisum. q habebūt satisfā
cere de seipsis. **S**i remittis pura intētiōnē p
honore xpi. tūc xps accipiet te p manū dices.
Euge fue bonez fidel. **D**at. xxx. **Q**uifemi
vt in omibz ad deū dirigatis intētiōz. **I**n oi/
bus honorificetur de. p. **I**hm xpm. cui ē glā
z imperiū in scēla scēloz amē. j. **P**e. iij. **Q**uā
tū ad qrtā p rure q ē dura passio. cū dicit bario
na. qd p m scēdam intētiōnē vult dicere si
li. colūbe. **E**cce h martyriū sū. **D**icat qñ do
sacerdotes veteris testamēti offerebant dco
colūbā. pmo deplumabant. **I**tē fregerūt sibi
alas. **I**tē fregerūt collūz inclinabāt sibi ca
put. **E**t tale sacrificiū multū erat deo acce/
ptabile. vt dicit **L**enit. j. **H**olocautū ēz oblatō
suauissimi odoris dño. **Q**x. b. petr. fuerit fili
colūbe. patet i ei. martyrio ppter patriam quaz
habuit p eterna britudine. **S**i qd patimī
ppter iusticiā beati. j. **P**e. iij. **D**icatur quō. b.
petr. postq. p dicitat p multas ciuitates z vil
las. z suerterat ples gētes i antiochiaz alibi
venit romā. z ipso ibi p dicitatē d mādātū. **A**e
ronis impatoris. q pcepit fidē xpi nō p dicitat
re. fuit capt. **X**piani aut volētes eū liberare.
dicebāt sibi. o p. nos liberabim. vos. fugite
de istis. **T**andem acqescens eis fugit. **Q**uo
egrediente d ciuitate. apparuit sibi xps cum
cruce in humer. **Q**uē videns Petrus dixit.
Dñe q vadis. q. d. ego egredior de ciuitate. et

De commemoracione sancti Pauli

tu ingrederis / Rndit xps. Venio roma itez
crucifigi / di. sel sui crucifig in hierlm. h volo
itez crucifigi. / Uolebat xps dicere q postq
fuerat i hierlm crucifig i psona pria q in pso
na Petri debebat rome crucifigi. / Qd Petrus
intelligens statim reuersus e i ciuitate. / xps
ad celu. / Et dicit Petrus amicis suis xpianis ci
uitat qno sibi apparuerat xps. / Sed qno erat
deo acceptabilis gtiou. / Ipse aut tuit reuer
sus ad captione impator. / Venerunt ministri z
habuit sniam crucifigedi in cruce. / Quia ipse
adorauit dicens mistris. / Pro gra peto q non
crucifigat me cu capite sursum vt xps mgr me.
sed caput ponite deorsu. / Dixit mistri. / Pa
lus tormetu erit sibi. / coplaceam sibi i h. / Du
aut eet i cruce. no cessabat pdicare stantib in
circuitu ei. / Ostedit h nobis doctrina q no
debem cessare a pdicatioibz frigore. nec calo
re nec laboribz. sed conari i persione aiaru.
/ Et ipso sic state. xps misit angelu cu coronis
violaz. / xps appuit ibi. libz tenes i manu. / i
q. b. petri legebat. / z postea dicit. / Dne ihu xpe
gras tibi ago. q me portasti ad fine optatum.
/ Dne recomedo tibi istos xpianos filios gene
ratos i vtero spose tue. s. in ecclia p baptismu.
z sic tradidit deo spm. / que angeli dei portau
erunt ad glia. / **H**oralie. hec crux Petri no
erat tal sicut crux xpi. sed reperio q etia poni
tis spem vram in cruce. b. petri. q nullu pt sal
uare. nec etia. s. petrus nisi dote xpi. / **U**n. / Si
bi absit gloriari nisi in cruce dni nri ihu xpi.
/ **Gal. vi.** / immo qd forti e. aliq ponit de facto
licet no mere spem i signo diaboli. qd e circu
lus. / Na sicut boni religiosi i pncipio horaru
inuocant deu signo crucis dicendo. / **De** i adiu
toriu. / ipsi faciunt circulu. quia i circuitu impij
ambulant. / **Recita** tota peticar defectu illoz. q
no bn se signat i introitu ecclie. / i mesa. / mlier
pones filiu i lecto. / **De** in psbns bndicendo
aqua. pane. z qd detent. e. sup corp xpi faciunt
rotulu. / **O**stede h quo debet signare. / **Hoc** i
signu nullu stet piculu. / **In**struite etiam vos
vros. / **De** hoc signo crucis. pphetia. / **Cañ. viij.**
Sub arboze mali suscitauit tponere me signa
culu sup cor. tuuz brachiū tuuz.

De commemoracione beati Pauli.

Nostu uobis facio

euageliu. / **Gal. i.** / Et recitat i epla ho
dierna. / Sic totu officiu e. b. Pauli
itar fmoze. / **Salute** dgo. / **Variare.** / Et re
sumat theaz. / **Questio** solet fieri d istz duobz

aplis. / **Petro** z paulo. / **qs** eoz sit maior z excelle
tio. / **Quic** qoni optet rndere cu distinctione
Et e tal rnsio. / q isti duo bndicti et gliosi apli
Petrus z paulus pnt psiderari tribz modis.

Secdm pditione aplicam

Secdm prelacione ecclasticam

Secdm predicatione euangelica.

Si ppare volum fm pditoz aplicā. / **R**ideo
q vn no e maior alioz vl excellenoz. sed eqles.
qz ita bn vn sic alt e apls ihu xpi. sic oes pre
sbri fm psecratione eucharistie. eqles snt. / **Pe**
trus z paulus. sed prius fuit electus in aplm petrus. z
ultimo paulus. / **Et** d hac pditoe applica de m
vni qstū alteri dat. / **qsi** dices xps. / **Petro.** volo
huic nouissimo. s. paulo. dare sic et tibi. s. de
aplica pditoe. / **Mat. xx.** / **Ecce** pma distinctio

Secdo si fm pldoem ecclasticā loqmur. / **ma**
ior e Petrus qz paulus. / qz papa maior est legato.

Beat petrus fuit apls xpi z papa vniuersalis. z
christi vicari. / cui dixit christus. / **Tu** es simo si
li iohis. / tu vocaberis cephas. / **Jo. i.** / **Cephas**
grece. i. capitaneus. vel maior alioz. / **Beat** pau
lus fuit christi apls z legatus a latere. / q p totuz
mōm poterat epōs facere z bnficia alia dare.
/ **Jo. di.** / **Legatoe** fugimur tanqz deo exhorta
te p nos. / **Loz. v.** / **Si** g fm prelatoem eccl
asticā. / **Petrus** fuit papa. et paulus legatus a latere.

apparet Petrus fore maiorē. / **Tercio** si loqmur
fm predicatione euagelica. / **paulus** fuit excelle
tior z abudatior. / **Petro** i ardenti predicatione. et

etia aplis alijs. / **Jo** in psona ipsi p excellentia
pōt dices thema. / **Notū** vobis facio euageliu

Hoc excellenti pntinet ad eu. qz maior in predi
catione euagelica. / **Patet** thea. / **Repi** iuxta the
ma. q predicatione euangelica. b. pauli habuit
sup predicatione alioz excelleniam in tribz.

Primo. qz fuit pl amplaz copiosa.

Secdo fuit pl claraz luminosa.

Tercio fuit magis longaz et vnoza

Ergo bn pntinet ad eu thea. / **Notū** vob facio
euageliu. / **Prio** dico q predicatione euagelica. i.

pauli fuit sup alios aplos pl amplaz copio
sa. / **Quilibet** alioz aploz p receptoz spūsci i

die pētecostes accepit vna portōem vl regio
ne p mōm ad predicadū euageliu. / **Petrus** iuit

in iudeaz antiochia. / **Beat** iohes i frigiam.

Mathe in ethiopia. / **Jacobo** maior i hispa
niam. / **Limitatā** predicatione predicare ha
bebat. / **sed** b. paulus no accepit regione limita

tam. / **sed** p totū mūdū vniuersū ibat. / **vt** dicit
Hieron. i li. de viris illustribz. / **q. xxxvii.** / **annis**
iuit d ciuitate i ciuitate. de tra i tra pdicando

Sermo

nō cessabat. Ecce quō fuit pl' amplaz copio
sa qz nō iuit i terrā certā vl' regione. sed gene
ralr discurrebat. Idē dicim' ei' collecta De
us qvniuersū mōm. b. pauli p'dicatōe docuit
sibi. Uñ nota magnūz mirabile q' oēs apli. pe
tr' iohesaz bartholome' zc. qñ veniebāt p'dica
re i alijs ciuitatibz fide xpū recipiebāt p'uilio
nē a ciuitate vl' a pbis hoibz qz xpū dixerat
Luce. x. Dign' ē operari' mercede suā. sed de
paulo d't text'. Act. xvij. Erat ars cenofacto
rie. Dicit glo. cenos. i. tēdar corda. dic' g' qsci
ebat facere cordas z suere. z de h' sibi. puidē/
bat qz certō tpe opabat cū aliq' d' illo officio:
vt puidēret sibi. z cetero tpe p'dicabat. z cete
ro orabat. Jō d't. Argētū aut aur' aut vestem
null' v'm cupiui. sic vos scit' qz ad ea q' mi/
bi op'erat' z bis q' mecū sūt m'itraue'nt man'
iste. Act. xvij. Itē q' p'dicabat xp'm d' mandatu
impatoris Heronis. s'berabāt ipsū p'villā. sed
p'pter h' nec dimittebat p'dicatōez. Alia die
lapidabant eū. nec p'pter h' dimittebat. Qd vi
dētēs m'istri impatoris ita forte posuerūt ip
sum i campo clauso ad leones. sed i nullo sibi
nocuerūt. imo labebant sibi pedes. Et sic ab
infidelibz passus ē mltas iniurias z vitupati
ones p' xpō z p'dicatōe. Vidēz g' vobis quō
fuit sua p'dicatio amplaz copiosa sup omīs
ap'los. Recte tenuit' Paul' sup alios xp'i p'ce
ptū. q' qñ debuit i celū ascēdere: dixit aplis z
mādauit. Eūtes i mōm vniuersū predi. euā.
oi crea. Bar. vi. Dozalr. h' ponūt tres clau
sule i d'bz ondit' p'dicatoribz s'bi dei qd ager
debeat. Pria cū d't. Eūtes i mōm vniuersūz.
Ad d't q' sim' i vna ciuitate seu villa. sed i mū
di vniuersū. Hā si sol staret i vna pte securus
nō calefaceret mōm. tūc vna ps ēēt s'bulsta. z
alia frigidaz alia infructuosa. sed sol discurs
rit p' totū mōm z illuminat z calefacit z fac' fru
ctificare. Sic boni religiosi vite aplice debēt
ire p' mōz. Cauēat ne eos retineat voluptas
sed discurrāt p' mōm illuminādo i fide catho
lica. calefaciēdo i caritatez dei dilectōe. z fa
cere fructificare in opibz p'is misericordiez meri
torijs. qz qstū vna esca ē mag' p'ciosaz excellēs/
tm est necessariū q' voluat i olla ne adhereat
olle ab intra. sic p'tz d' cucurbit'. Sic si aliq's
ē delicat' i deuotōez excellēs i sciaz p'ciosus i
p'dicatōe. necesse ē sibi q' faciat mutationē.
sic nō adherebit. qz si recipiet familiaritates
alicui' spūal' vl' aliq'z psonaz. iā p'det de/
uotionē. vel cogitabit. et q' h' habeo manere.
indigeo camera p' tenēdo vinū. gnūz c. Et sic

acqret familiaritates. z adherebit q'si ollē. ēē
pburet se zc. qz amorē quē deberet h'ie ad deū
ponit i creatur'. sed qñ mouet se discurredo. p'
dicādo. nō p'gregat pecunias. neqz b'mōi. qā
secū portaret mortē. nec curat d' familiaritatibz
nec camer'. Ecce q're d't. Eūtes in mōm vni
uersū. Uñ p'pha. D' see d't figuratiue. Effraym
fact' ē q'si panis subcinerici. q' nō reuerfatur.
Comedit alieni robur ei' z ipse nesciuit. sed
z cani effusi sunt i eoz ipse ignorauit. Op. vij.
Nota. Effraym. i. p'sona alta vl' crescēs. vt p'lo
na crescēs in scia deuotōe vl' excellēti p'dicati
one. Dicit q' est facta sic panis coc' i tēcine
res q' nō reuerfāt d' vna p'te. z ē destruct' sine
adust' z ex alia crud'. Sic ē de p'sona q' nō re
uerfāt. z h'z excellentē vitā. calefacit se in amo
re mōi refrigerās se d' deo. Et qd se q't. Alie
ni comederūt robur ei'. Adhuc habuit men
samz incepit dimittere deū. deuotōez z lacri
mas p'p'uctōis. z d' modico i modicū vadit i
tērrā. Ideo d't. Nō ē ill' p'mutatio. Ratio qz
mō satisfacio q'stū d' dicēti. Quare mutant se
frēs q'libet anno de p'ueru ad p'uentū. qz opret
cū baculo platōnis agitare. z mouet istos sic
cucurbitas vl' aliū cibū delicatū ne adhereāt
capiēdo familiaritates. S' d't. d't. p'dicāte
euāgelii. nō dicit. Quidū vl' p'gillū vl' oraciū.
sed p'dicāte euāgelii. Totā scptura ē euāgeli
um figuratiuū vl' figuratūz clarū. Uñ. Rota
erat i medio rote. Ezech. j. Scit' q're p'cepit
p'dicare euāgelii. qz alie doctrine nō habēt fi
nē seu terminū ad p'ncipiū. Sic de sōte q' nō
pōt ascēdere naturalr p' canale alti. qz sit fōs.
qz cāret s'p'ite ad pl'. Ita d' doctrina poetaz.
vidēam' vñ exit. nunq'd de intellectibz hoim.
imo. ideo nō pōt facere vt aliq's ascēdat in ce
lū. Et tu q' p'dicas tm eas. semp' eris terren'.
Sed doctrina euāgelica q' exiuit d' celo. d' il
lo loco q' exiuit facit ascēdere p'sonā q' ipsaz p'
dicat' suat. Jō xp's Joh. iij. Aq' quā ego da
bo fiet i eo fons aq' salientis i vitā eternā. Jō
p'dicāte euāgelii. qz p'dicare s'ba damnatoz
dānatio ē. Dicit g' Hiero. q' Aristoteles z pla
to i inferno sūt. Accipe g' doctrinā xp'i q' duc
ad vitā. vt ē biblia. q' liber vite d't. Libri s'bo poe
taz dicunt libri mort'. Tercio d't. oi creature
sez hincinde. nō dicit solū i vna ciuitate. nec
dicit magnis d'nis sed etiā agricol'. Nō solū
diuitibz sed etiā paupibz z alijs. qz oi creature
dic' mgr' Vincēt' qd dolet. Hā repit i lom
bardia. it. valles hereticoz. p't defectū p'dica
toz. Dixit sibi vn' de ill' vallibz. Frat. xxx. an.
13

De commemoratione sancti Pauli

ni sūt q̄ null⁹ frat⁹ venit buc nec cleric⁹ ad in-
struēdū nos ī fide sed veniūt heretici d̄ ptib⁹
lōginq̄oz p̄dicant nobis suos errores q̄s eni
tarem⁹ si habuissē doctrinā euāgelicā / ideo
d̄t. oi creature. z in oi loco. supple. **Jō** Hiere. i
spū vidēs b̄nc defectū d̄t / Paruuli petierunt
panēz nō erat q̄ frāgeret eis / **Tren. iij.** puuli
. i. rustici. simplices. paupes z ignorātes. z he
retici petierunt doctrinā euāgelicāz nemo
mistravit eis / sed. b. Paul⁹ vniuersaliter exten
dit doctrinā euāgelicā. ideo dicit. **Actū** vo
bis facio euā. **Dico** sc̄bo q̄ p̄dicatio euan
gelij. b. Pauli fuit sup oēs alios p̄ claraz lu
minosa. **Audite bene.** Oēs alij apli p̄dicabāt
doctnas q̄s a x̄po audierāt sed nō viderant
sed. b. Paul⁹ p̄dicabat illud qd̄ viderat qz re
aliter fuit rapt⁹ in celū. **Joh̄** c̄so fm spūm **Jō**
dicit. **Euāgelij** qd̄ euāgelizatiū ē a me nō est
fm hoīem. supple puz. nec ego ab hoīe. s. pu
ro. accepi illud z didici. sed p̄ reuelatōem ih̄u
x̄pi **Bar.** **Nota.** non habui ab hoīe. s. morali
sed immediate a x̄po deoz hoīe habui / quē vi
di in sua gl̄iaz diuinitate cū tota curia celesti
Jō si dicat tibi / vbi didicit Paul⁹. potes di
cere q̄ i celo empyreali ī scola angeloz in tri
bus dieb⁹ studuit / et sc̄uit p̄ q̄s **Salomon**
nec oēs phi i tota vita sua. **In** libro vite et ne
cito effici hō m̄gi / **Nec** mirū si qñ agricole.
rustici v̄l rudes ignorantes v̄l pui hodie nati
baptisatiz mortui sicut intrāt scolā angelozū
apto libro vite p̄ deūz sibi ostēso maiorē sciē
tiā habēt in p̄cto q̄s d̄go **Maria** nec sc̄ti do
ctozes habuerūt in h̄ mūdo v̄nq̄. **Jō** bone
gētes laborez ire ad istud studiū / qz ī illo mo
mēto ē illuminat⁹ om̄i sc̄ia / nec opret legere p̄
caplā seu distinctōnes. **Hic** liber solū habet
duas cartas. s. humanitatē et diuinitatē. **Et**
x̄ps ē liber vite / **Cogita** ḡ si infans v̄l rustic⁹
intrās paradisiū habet ī p̄cto tantā sc̄iaz / qd̄
de. b. Paulo q̄ trib⁹ dieb⁹ fuit rapt⁹ p̄ potētiā
dei / z aīa ei⁹ trib⁹ dieb⁹z noctib⁹ studuit ibidē /
Quantā sciētiā debuit addiscere. bñ pote
rat clare. veraciter lumiose p̄dicare. **Et** vt me
li⁹ intelligatiz ponaz ī p̄ctiav̄t veniam⁹ ad
moralitatē. **Un̄** si v̄n⁹ diues hō edificasset do
mū q̄ consterisset. x. milia florenoz / z veniret
amic⁹ ei⁹ de v̄ltra mare. quē inuitasset iam sibi
ostēderz totā domū: dicēdo amico. **Flouerit**
amice q̄ etq̄ nō fuistis h̄ edificauī istā domū
z ista ē camera vbi dormio ego / z ista filiū mei
z in ista sc̄uriferi / **Ecce** coq̄nā. stabulū. cellari
um. **Sic** etiā fecit x̄ps q̄ ostēdit sibi totā do

mū paradisi / **Q̄s** pulcra est illa. Certe q̄ solum
posset ponere caput p̄ aliquā fenestrā ad vi
dendū domū paradisi / tāta ē illa pulcritudo
corpali q̄ staret hō centum annis sine cibo z
potu. z eēt mirabilis solat⁹ / etiā si non vide
ret christū. nec cōginē **Maria**. solū ex pulcritu
dine corpali celi. **Jō** d̄t. **D**ist⁹ q̄ magna ē do
mus dei z ingēs. i. inestimabil. loc⁹ possessōis
ei⁹ / **Magn⁹** z nō habens finē. supple in dura
tione. **Baruth. iij.** **Tot⁹** mūd⁹ est q̄ si v̄n⁹ p̄cti⁹
respectu illi⁹ dom⁹ paradisi / cui⁹ mima camera ē
maior. x. regnis / necq̄ mix. qz vna stella ē ma
ior tota hispania. **Ecce** quō ostēdit sibi pala
ciū regni. **Joseph** ter rapuit eūz ostēdit sibi
nouē ordines angeloz ī celo / z nūq̄ homies
sc̄uerūt aliqd̄ de eis donec Paul⁹ reuelauit
eis. **Primo** ostēdit sibi p̄mū ordinē. s. angelo
rū hūano mō loq̄ndo / vbi ē rector seu capiti
nē. s. **Raphael** / **Et** cū vidit Paul⁹ illā pulcri
tudinē dixit. **Quō** ē beatus q̄ huc venit
z vt poterat loq̄ ita stetit attonit⁹ de illa gl̄io
sa habitatōe quā viderat / **Ad** quē x̄pus dixit
Paulē sc̄is q̄s habitabat cū istis. **Dixit** pau
lus. **Nescio**. **Rūdit** x̄pus. **Oēs** illi q̄ post p̄ctū
fecerūt rigorosam p̄niam / q̄ nō solū fuāt te
iunia ecclie. sed ampl⁹ faciūt. z fitent sepe. cō
municāz / **Dixit** Paul⁹. **Quā** bñdici erūt q̄
de suis p̄ctis egerint p̄niam. **Sc̄bo.** ostēdit
sibi sc̄m ordinē. s. arch̄geloz vbi ē capitane
us. s. **Gabriel** / **Lū.** Paul⁹ vidit istā gl̄iam fuit
tot⁹ stupefact⁹ z interrogauit christū di. **Quē**
z q̄s stabit hic / **Rūdit** x̄pus. **Personē** spūales
deuote. **Nā** sicut aīa ē nobilior corpe. sic de
uotio q̄ in aīa z̄sistit est maior p̄niam. **Quē**
uit Paul⁹. **Quē** in q̄b⁹ repiet / **Rūdit** christ⁹.
In p̄sonis q̄ semp faciūt orōem die ac nocte
q̄ audiūt missas deuoterē / **Et** apls. **D.** ī tā
bono p̄cto p̄ illis q̄ faciūt deuotā orōem z̄
Tercio. ostēdit sibi terciū ordinē. s. p̄ncipa
tū. vbi ē capitane⁹ sanct⁹ **Michael** / **In** isto
loco vadūt p̄sonē misericordes. **Un̄.** Bñ mi
sericordes z̄. **Quarto** ostēdit sibi ordinē po
testatū. in q̄ vadūt q̄ in aduersitatib⁹ habent
patientiā. **Jō** apls. **Patiā** vobis necessaria ē
supple ad habēdū istā gl̄iam / vt faciētes volū
tatē dei reportet. p̄missione. **Deb̄z.** **Quinto.**
ostēdit sibi ordinē p̄ctū. in q̄ collocabunt q̄
habebūt cordiā tpalē. **Ideo** dicit apls post
q̄ descēdit. **Pacē** habete cū om̄ib⁹ / **Non** vos
defendētes. i. vindicātes. charissimi. sed da
te locū ire. **Sc̄ptū** ē em̄. **Vbi** vindicātam. z
ego retribuā. **Rom. xij.** **Sexto** ostēdit ordi

Bermo

nē dñationū. in q̄ collocabunt plati bone vi/
 te. q̄ intrauerūt p̄ portā. q̄ habent gubernare
 aias. p̄ curātes de aiab q̄ de redditib. **Itē**
 dñi r̄pales. **Septimo** thronos. vbi colloca
 bunt q̄ p̄ xpo fuerūt paup̄tate. terrena p̄
 p̄ter xpm̄ dimittētes. **Octauo** cherubinoz q̄
 inter p̄tā plenitudo scie. vbi collocabunt do
 ctiores deuoti. **Un̄** talibz dicit **Daniel**. Qui
 docti fuerint fulgebūt tanq̄ splendor firma
 mēti. q̄ ad iusticiā erudiūt multos. q̄ si stelle i
 p̄petuas eternitates. **Dan̄. xij.** **Hono** seraphi
 noz. z ibi ibūt q̄ habebūt sup̄nalē charitatē.
Un̄ maior horū est charitas. **i. Coz. xij.** **Et**
 q̄ tales cogitāt de deo. totaliter liquiūt sicut
 candela ad ignē. **Ieiuniū** ē eis refectio. vigi
 lia dormire. p̄secutio cōsolatio. tota aduersi
 tas amore xpi ē eis p̄solatio. habēt feruentē
 affectōem. **Si** xps diceret eis. adhuc vsq̄ ad
 an̄ū veniet. ad merz. r̄nderēt. **O** dñe ann̄. xij
 mēses habet. z debem̄ tā diu p̄uari illa clari
 tate. **Nō** Paul̄ postq̄ vidit oīa ista. tunc vi
 dit vnā p̄ciosam cathedrā in q̄ stabat xps su
 per oēs ordines angeloz. z ad lat̄ aliā. z di
 cit. **Dñez** q̄s erit h̄. **Respōdit** xps. sup̄ oēs or
 dines angeloz erit m̄ me. et i ista cathedra
 collocabit. **O** tā bñ videt gl̄iosa. cur̄ p̄cibz to
 tus mūd̄ sustinet. **I**deo cātat eccl̄ia. **Exalta**
 ta es scā dei genitrix sup̄ choros angeloz ad
 celestia regna. **Deinde** vidit diuinā eēntiā. **ut**
 dicit **Aug.** in li. de videndo deū. z in libro ad
 Paulinū. **Et** etiā. **i. Tho.** in p̄ma p̄te. z i sc̄da
 sc̄da. **q̄. clxxv. ar. ij.** dicit. q̄ vidit diuinā eēnti
 am. **Et** q̄ reuersus fuit. apli crediderunt q̄
 studuerat in studio celesti. **Et** dixerunt sibi.
Un̄ venis. **Respōdit**. Scio hoīem i christo
 ante annos. xij. siue in corpe siue extra cor
 pus. nescio. de sc̄o. raptū h̄mōi vsq̄ ad terci
 um celū. z audiuit archana s̄ba q̄ nō licet hoī
 loq̄. **i. Coz. xij.** **Nota**. ego scio hoīem in xpo
 ihu q̄ fuit. rapt̄ vsq̄ ad terciū celū. **Septu**
 ra sc̄tā nō fecit mētionē nisi de tribz cel̄. **Pri**
 mo de firmamēto. **Sc̄do** de cristallino seu
 aqueo. de q̄ ps. **B̄q̄** sup̄ celos s̄t̄z. **Terci**
 um ē celū empirreū. **Ergo** clarior fuit sua do
 ctrina. q̄ x̄p̄is ocul̄ vidit omnia q̄ p̄dicauit
Jōs. i. **Notū** vobis facio euangeliū. **Ter**
 cio dico q̄ doctrinā p̄dicatio. **b. Pauli** fuit
 p̄longa z p̄tiosa. **Declarat** sic. **Dēs** alij apli
 finiuerūt suā p̄dicationē in morte. sed Paul̄
 in vita. **xxxvij.** annis p̄dicauit ante mortē. et
 p̄ mortē p̄dicauit. **Jōs. i.** p̄longa z p̄tiosa. **Di**
 cō p̄ctice q̄ndo p̄dicauit. **xxxvij.** annis. **Hero**

impator roman̄ captiuauit ipsū ad mortem.
Et q̄ p̄dicauit xpm̄ p̄ ordinatōem z volūtātē
 neronis. **Hero** mādauit ipsum capi. et dedit
 sniam capitalē p̄ eū. q̄ erat nobil̄. z p̄uilegio
 romanoz gaudebat. **Dicat** quō fuit ductus
 ad decapitationē. **Et** facta orōne lictor deca
 pitauit eū. de cui⁹ collo exiuit lac. deinde san
 guis. **Ac** ostēdit suā puritatē. q̄ sp̄ fuit vir/
 go. **Deinde** venit tanta claritas de celo. q̄ sa
 cili⁹ aspiceret hō solē q̄ illā claritatē. z statim
 aia. **b. Pauli** egressa venit ad **Heronē** in pala
 cio q̄ loquebat cū p̄his di. **Oz** tā magnū mi
 raculū est istud. z aia intrauit. quā vidēs **He**
 ro fuit territ⁹. z nō mir. q̄ si sanctas p̄sonas
 terret bon⁹ sp̄s. licet postea p̄solēt eas. mul
 to magis terret malas. **Et** dixit **Heroni**. **Ve**
 nio ad te. si vis ad xpm̄ p̄ueri. porta paradisi ē
 tibi apta. **Ego** fui mortu⁹ de mandato tuo. z
 viuo in eternuz. **Sic** poteris tu si volueris.
Ecce quō p̄dicauit post mortē. **Nō** legit h̄
 de alto sc̄o. **Patet** ḡ quō sua p̄dicatio fuit lō
 gestuosa. **Statim** **Hero** soluit oēs xp̄ianos
 q̄s tenebat captos. sed nō fecit se xp̄ianū. sed
 p̄māsit in suo pctō. **Nā** ipse **Paulus** p̄phetaue
 rat hoc. quia dixerat. **M**agnificabit xps in
 corpe meo. siue p̄ vitā siue p̄ mortē. **ad Phil. i.**
Itē in morte p̄dicauit. **Etiā** dicat de capite
 quō fecit tres salt⁹. z in quolibet dixit **Ihs**. et
 eribat in quolibet saltu vn̄ fons. **Tres** p̄dica
 tiones fecit in quolibet. **i. Ihs** **ihs** **ihs**. **Dul**
 tā materiā habebat ad predicandū. **Hic** ē se
 cretū **Iesus**. **Ego** dico q̄ istud nomē **ihs** ha
 bet tres p̄tutes sup̄ omne nomē. **Un̄**. dedit il
 li nomē **deus**. q̄d est sup̄ omne nomē. **Phil.**
ij. z Lu. ij. **Vocatū** est nomen ei⁹ **Iesus**. **Chri**
stus cognomen est. et als̄ etiam tribus vici
 bus propter tres virtutes quas habet prin
 cipaliter.

Primo p̄tra defectus sp̄iales
Sc̄do p̄tra malicias corpales.
Tercio p̄ picula seu mala tp̄alia.
Defect⁹ sp̄iales sunt pctā. **Si** aliquis ē q̄ nō
 habeat contritiōnē de peccatis suis. z habet
 cor lapideū. et nō scis quid d̄. **Matth. xxvij.**
 q̄ **Iesu** christo. in cruce pendente petre scisse
 sunt. et monumenta aperta sunt. z mortui re
 surrexerunt. **Si** vis contritiōnē habere po
 nas te coraz crucifixo genibus flectis deuote/
 dic **ihs** faciendo signum crucis iuxta cor. et
 mollietur ad penitentiam. z monumentum
 aperietur. **s. os** per confessionem. et mortuus
 sc̄z spiritus resuscitabitur. sc̄z ad statū gratie

De sancta Margaretha

Nō ē si aliq̄s i desiderio vindicte ponat se co-
ra crucifixo dicēdo Jhszc. cogitās quō xps
pep̄cit crucifixoribz. Et imediate veniet ad te
vna dulcedo de illo fano mell' paradisi. z intra-
bit cor tuū. q̄ i memoriā passionis xpi remit-
tes iniuriā. **U**n̄. ois q̄cūqz iuocauerit nomē
dñi salu' erit. Nota iuocauerit. i. int' i corde
Rom. x. Nomē dñi. i. ihs. de' dabit tibi tri-
tionē pctōz. **N**ō h̄ nomē Jhs z defect' spūa-
les facit tria. s. mollificat cor. facit p̄fiteri re-
suscitat aiam. **S**cdo dico q̄ Jhs ē z mali-
cias spūales. Si deuotionē haberem? medi-
ci paz lucrarent nobiscū. Nā oēs p̄tutes scō-
rū z angeloz sunt i h̄ noie Jhs. Et iō n̄ Jpo-
cras vel Salien' Jhs postqz pcurauit salutē
aiabz n̄ris p redemptionē voluit etiā pcura-
rez dimittere medicinā. qm̄ debuit recedere p
ascensionē. ordinauit anforismū dicēdo. Si
gna eosq̄ crediderint. nō dicit. q̄ sancti fue-
rint. hec sequent'. In noie meo demonia ei-
ciē. linguis loquent' nouis. sp̄tes tollēt. et si
mortifex qd̄ biberint. nō eos nocebit. super-
egros man' imponēt bz habebūt. **Bar. xvi**
Si haberem? deuotionē ad istud nomē sed
nullā habem? nisi ad vanitates z sortilegia et
iuratos. **U**n̄ d̄ ps. Noiesz iumēta salua-
bis dñerē. **U**n̄ si doles caput. fac signū crucis
leo dicēdo. Jhszc. Si fide habes. z sanitas
corpis nō sit nociua aie. sine dubio curaberis.
Nō si habes filiū infirmū. si scit loq̄. ipe met
signādo dicat Jhszc. al's facias tuz. **N**ō si
at subito. sed cū deuotōe. qz emplastr' suauit
ponit' cū caliditate deuotōis. **I**dē vos mu-
lieres q̄ cupitis p̄cipe facite i vtero Jhs. qz p̄-
tus h̄ noie Jhs dabit vobis plē si vult. **I**dē
qm̄ ē pregnāsvt de' p̄fuet. plē i vtero. qz ml-
tescipiūt q̄ non p̄nt portare. **I**dē d̄ ml̄ieribz
qm̄ debēt parere faciāt signū crucis. dicēdo
Jhs vbi sentiūt dolores. qz meli' ē dicere ihs
q̄ clamare vt capra. **E**cce scōabz. z malicias
corpales. In h̄ ḡ noie habeatis deuotōez. qz
nō est aliud nomē datū homibz sub celo i q̄
optet nos saluos fieri. nec ē in aliq̄ alio salus
Act. iij. Et loquit' de sanitate de vno cōtra-
cto quē sanct' Petr' curauerat. **I**llud ḡ no-
mē iuocate nō aliud. **T**ercio z picula tpa-
liavalet h̄ nomē ihs. Tu hō bellie' sis i bel-
lo iusto dic ielus. z non deficient tibi vires.
Secus de bello iniusto. qz nescit diuina iu-
sticia. patrociniū dare criminibz. **S**il' si esses
i deserto. z in circuitu tuo eēt inimici tui.
vel animalia tu liberaberis. **I**te z tempesta-

tem fac crucē cū noie iesuz nō nocebit. **Cō-**
tra oia picula est medela. **U**n̄. Turris for-
tissima o nomē dñi. ad ipsam p̄fugiet iustus
z exaltabit. **P**rouer. xvij. Nomē dñi. i. iesus.
Uocatū est nomē ei' iesus. **L**u. ij. **P**atz secre-
tū. cum tribz vicibz caput. b. Pauli saltauit. si
gnificās virtutē p̄ra predictos tres defectus.
Ecce quō. b. Paulus non solū invita. sed in
morte z p̄ mortē predicauit. **E**rgo conclusio
tercia clara est. s. quomō sua predicatio fuit
magis longaz virtuosa. **E**rgo thema. **N**ōcū
vobis faciorē.

De sancta Margaretha. Sermo

Quenta una pre-

ciosa margarita abijt. **Barth. xij**

Cogitāti mibi magnā deuotōez z

scitātē. b. margarethe. inuenio. v. p̄tutes ea

in q̄bz stat tota p̄fectio sanctitatis

Prima est vera humilitas.

Scda sancta charitas.

Tercia firma stabilitas.

Quarta pura claritas.

Quinta plena felicitas.

Et subtilit' iste. v. p̄tutes notant in. v. verbis

themat'is. in p̄ma dictōe. s. inuēta oñ dit' p̄ma

virt'. z i scda scda. z i tercia tercia zc. **D**ico

p̄mo q̄. b. margaretha fuit ornata de magna

p̄tute q̄ ē h̄a hūilitas. q̄ notat' i p̄mo h̄o thēa-

tis cū d̄. **I**nuēta. **R**atio. **I**nuētio toti' h̄a-

ne p̄ditionis fuit supbia. **D**icatur qm̄ homo

vult facere ad libitū suū. nec vult obedire

mādat'is diuini hec ē supbia. **D**icat quō luci-

fery voluit parificari deo. **E**cce sua p̄ditio p̄ su-

pbiā z sibi p̄sententiū. noluit stare sub regula

sibi a deo data. noluit hūiliare se dei volūtati

sed voluit stare fm̄ suā inclinātōez. **E**cce pec-

catūz p̄ditio sua. **I**te de Adā cui p̄cepit de' i

signū dominij. ne comederet de ligno vetito

sed de alijs. si tenuisset regulā bonū fuisset si

biz nobis. qz nullā miserā nec tribulationez

nec mortē incurrissem'. qz oia ista habem'. ex

suo pctō. sed noluit. z mulier incepit malum

dicēs. z qre nō comedem'. z ipse comedit. z ec-

ce h̄ sua p̄ditio. z p̄sequēter n̄ra. ex supbia. **I**do

d̄. **S**upbia nūq̄s i tuo sensu aut in tuo p̄bo

dñari p̄mittas. **Rō. in ipsa em̄ initiū sumpsit**

ois p̄ditio. s. angeloz z hoiz. **T**hob. iij. **S**i ḡ

p̄ supbiā p̄dit' creata. qz non vult viuere iuxta

regulā sibi a deo datā. p̄ oppositū. s. qm̄ nō vult

facere iuxta suā volūtātē seu ieliātōz. s. iuxta

dei ordinātōz iuenit'. p̄bi ḡra. qm̄ d̄c. dñe ego

Sermo

si inclinatur ad superbia. popa. vanitatez sed da
vos dñe p̄cipit̄ oppositū. iō volo hūiliari. **D**o
dicat d̄ alijs pctis. iurta auditorz facultatem
Jo d̄: inuēta. **D**icat hystoria breuit̄ d̄ pasto/
re hūite cētū oues. r̄ pdidit̄ vnā. q̄ inuēta let̄
dicit. **C**ōgratulami mibi oēs. qz̄ inuē. o. quā
p̄di. **L**u. xij. **I**ste pastor ē xp̄s. cētū oues sue
sūt hūiles. r̄ obediētes suis p̄ceptis. **R**ō. qz̄ oia
mādata legis i s̄ma sunt. r̄ decies decē ml̄
r̄plicādo sūt cētū. r̄ s̄gt̄ p̄fectiōz. r̄ mādatozū
sup se. r̄ p̄di vnā ouis. q̄n̄ erit̄ d̄ gregē. **E**t co
medēdo vadit̄ de herba i herbā. **S**ic p̄ditur
xp̄ian̄ ouis xp̄i. cuī ouis clausura ē obediē
tia. r̄ mādatozū. q̄ q̄n̄ p̄terit̄ ouis d̄: p̄dita. et
p̄d̄ dicere cū d̄. **E**rrauit̄ sic ouis q̄ perierat.
reque suū. qz̄ mandata tua nō sūt oblitus.
Ps. cxvij. **Q**uerit̄ ouis a xp̄o q̄n̄ dat̄ sibi cog
nitōz d̄ pctis. r̄ iuenit̄ eā q̄n̄ dat̄ sibi. r̄ tritōem
d̄ pctis. r̄ portat̄ i humeris p̄ suā passionē di
cēs angel̄ amicis suis. **C**ōgratulami mibi oēs
r̄. **E**cce q̄re d̄: inuēta. **D**ō videam̄ quō. b.
Margaretha habuit̄ veraz hūilitatē. **D**icat̄
cū eēt filia p̄iarche antiochie cinitat̄. sed pa
rētes eī erāt infideles. n̄ habuit̄ nutrice xp̄i
anā. **C**ū autē. b. **M**argaretha eēt. vij. vl̄. viij.
annoz. nutrit̄ p̄dicabat̄ sibi q̄libet̄ die xp̄m. r̄
p̄ginē mariā. int̄m̄ q̄ secrete. b. **M**argaretha
fuit̄ baptisata. r̄ fecit̄ votū castitat̄. **H**oc p̄o
scieas p̄ habuit̄ eā exosam. eā flagellando. nec
p̄p̄ voluit̄ adorare ydola. p̄pter qd̄ p̄ voluit̄
eā interficere. sed m̄ d̄ dicebat̄. **Q**ua mortua
p̄ d̄ixit̄ sibi. vel q̄ abnegaret̄ christū. vel pa
trē. r̄ ipsa voluit̄ pot̄ abnegare p̄zem q̄s̄ christi.
Et potuit̄ dicere cū **D**auīd. **P**̄s meus r̄
m̄ mea dereliquerūt me. d̄ns autē assumpsit̄
me. **P**s. cxvij. **E**t dimissis ornāmētis r̄ vestimē
tis recessit̄ de domo p̄ris. r̄ iuit̄ ad domū nu
triciis paup̄ime q̄ habebat. xx. vel. xxx. oues
quas omisit̄ margarethe custodiēdas. dicēs
sibi q̄ caueret̄ a nemozibz loc̄ sepat̄. ne ho
mines eā inuenirēt solitariam r̄ sibi nocerent.
Sed iurta viāz in p̄ris pasceret̄ oues. **D**icat̄
h̄ pastorē q̄ sūt cū puell̄ stant̄ i nemozibz r̄
Dicat̄ pctice quō. b. **M**argaretha custodie
bat oues. **E**t p̄siderate h̄c suā magnā humi
litarē. **C**ū ḡ eēt induta de auro. r̄ ornata mar
garitis. p̄ xp̄o hūiliāuit̄ se t̄m̄ induēdo se sim
plicī panno. **I**st̄ p̄mo erat̄ i palacio. nūc̄ i he
remo. **I**st̄ autē comedebat̄ gallinas. mō panē
cū caseo. **A**nte dormiebat̄ in magno lectorē.
nūc̄ autē cū illa paup̄e nutricez. videt̄ ḡ rob̄
si fuit̄ humil̄. **S**i ḡ hūilitas facit̄ inuenire p

sonam. **E**t. b. **M**argaretha fuit̄ ita hūilis vt
audiuist̄. bñ ḡ d̄: t̄bema. **I**nuēta r̄. **H**o
ralit̄. cū volum̄ humiliari. si nō possum̄. vt. b.
Margaretha q̄ d̄. misit̄ oia. ad min̄. fili q̄ va
dūt nimis pompose in habitu vltra statū su
um seu p̄ditōez dimittant. qz̄ illud nō ē vtus
Ad de clericis q̄ nō vadūt in habitu clerica
li. sed seclari. dimittant. **A**d de religios̄ q̄
nō portant̄ habitū suū iurta suam regulam.
Jo dicebat̄ christ̄. **D**iscite a me qz̄ mī sum
sc̄z̄ in vītaz r̄ uersatōne. r̄ humil̄ corde. **M**ar
t̄. **D**ico sc̄do. qz̄ habuit̄ sanctā charitatē. q̄
ostendit̄ cū d̄. vna. **D**eclarat̄ sic. **C**haritas p̄
prie ē amor dei ardētissim̄. q̄n̄ p̄sona chari
tatiua oia q̄ dicit. cogitat. r̄ opat̄. ordinat̄ ad
deū. **J**o d̄: vna. **R**ō. charitas r̄ cupiditas sūt
opposita. qz̄ cupiditas spargit̄ cor in rebz mū
danis. sed charitas vnitz cōgregat̄ cor. nihil
aliud volēs nisi deū. **D**icat̄ h̄c exemplū d̄ du
abz sorozibz. **M**argdalena r̄ martha. ad q̄rū
domū cū xp̄s sel̄ venisset lassus r̄ fessus. mar
tha fatigabat se in exercitio charitatis. p̄pter
christū r̄. **M**argdalena de istis nō curās po
suit se ad pedes christi. dicēdo. **D**ñe dicatis
mibi aliq̄ bonū p̄bū. vel de q̄ predicatis. ho
die. **C**idēs **M**artha qz̄ soroz sua sederet. di
xit. **D**ñe. nō est tibi cure. qz̄ soroz mea reliquit
me solā m̄strare. dic̄ ḡ illi vt me adiunct. **L**ul
r̄ndit̄ xp̄s di. **M**artha martha sollicita es. et
turbaris erga pl̄ima. **P**ozro vnū ē necessariū
sc̄z̄ vnitas cordis ad deū. **L**u. x. **P**tz̄ ḡ qz̄ cha
ritas ostēdit̄ cū d̄: vna. **D**icat̄ quō. b. **M**arga
retha habuit̄ istā vtute. **C**ū cū sel̄ iurta viam
pasceret̄ oues. r̄ eēt. xij. vel. xiiij. annoz. deco
ra valde i corpe. sed pulcrior in aia. **I**nde trā
sivit̄ **O**libi. p̄fect̄ p̄sc̄q̄ns xp̄ianos. q̄ vidēs
tā pulcrā puellā. admirans stetit̄ di. **S**i
ista puella est generosa. ducam eā in vxorem.
Si autē ducam eā in cubinam. r̄ fecit̄ eam
venire coram se. **A**qua quesit̄ tria. **P**rimo
nomen suū. **S**ecūdo genus suū. **T**ercio cō
ditionē. **I**psa autē humiliter respōdit dicens.
Egoyoco. **M**argaretha. i. perla. **D**ixit̄ p̄se
ctus. **P**ropriū nomen habet̄ pulcr̄. **S**ecū
do de genere nobili. filia suz patriarche. **T**er
cio de cōditione. christiana sum. **R**espōdit̄
p̄fes. **P**rima duo sunt puenientia. sed ter
ciū nō. qz̄ stulticia est adorare hominē cruci
fixū. traditū a discipulis. r̄ mortuum i cruce.
Respōdit̄ **M**argaretha. **E**t quomodo sci
tis vos qz̄ christ̄ sit mortū in cruce. **R**ndit̄. qz̄
ita legi in libris xp̄ianoz. **E**t **M**argaretha

De sancta Margaretha

In eisdē libris inuenit̄ q̄ xp̄s ē de⁹ r̄ hō. volu-
it pati i cruce. ne sibi credētesz obediētes pa-
tiāt i inferno. Et volēs margaretha ex cā puo-
care ip̄m ad irāy eā odiret ne pderet̄ ygitatē
dixit. **S**tulticia ē d̄ eisdē libris recipevñz nō
aliud. Et ipse indigē⁹ posuit eā i carcere tene-
broso. **E**cce caritatē quā hūit. nō curās d̄ p̄si-
de. nec d̄ honore seu pmissiōibz sibi factis. q̄a
noluit nisi deū. z poterat dicere. **U**nā petij a
dño hāc req̄rā vt inha. i do. dñi. oi. di. vi. mee
ps. xxvi. **B**ozalr. h̄ vos d̄ mdo isto habetis
exemplū vt vniat̄ vos. q̄ habet̄ cor displū i cā-
pis. vineis. aialibz. sed ad min⁹ die dñica
optet vos recolligere. **D**icat q̄ si fuatis festa
vt fieri d̄z. recolligēdo cor i die festo. ne cogi-
tet. de negocijs vanis. z os ne loq̄tur de mū-
danis. sed audire optet missā. p̄pletāz cū silē-
tio. z de⁹ dabit vobis abūdātiāz oia v̄za pl⁹ p-
ficiēt̄ fūādo sic festa q̄z ex oibz cur̄ v̄zis. z de-
us custodiet vos a siccitate. mortalitate. fa-
mezē. **D**ico terciō q̄ habuit firmā stabilita-
tē. q̄ ostēdit cū d̄z. p̄ciōsa. **T**ūc p̄sona ē p̄ciōsa
corā deo. q̄n̄ ē stabil̄ z firmā i seruitio dei. et
nulla occasione dimittit bonā vitā inceptā.
Bō d̄z de martyribz q̄ añ eligebāt morē q̄z di-
mitterēt bonā vitā. **P**reciōsa i p̄spectu domi-
mors san. et p̄ stabilitatē quā hēban. **D**i-
catur h̄ quō. b. margaretha fuit p̄stās z firma
q̄z de carcere educta corā p̄side audact̄ p̄fire-
bat̄ xp̄m. **A**d quā p̄ses dixit. q̄ abnegaret fidē
xp̄i. z faceret eam magnā dñam als eā interfi-
ceret. **R**ndit. fac q̄d potes. q̄z q̄d dicit ego nō
faciā. **D**icat h̄ quō p̄ses dedit margarethe. v-
tormenta. **P**riō denudauit eā. **M**agnū tormē-
tū ē mlieri p̄cūde. sed ipse fecit vt videret suā
pulcritudinē. z cū h̄go verēcundaret. dicebat
intra se xp̄o. **D**omie talē verēcundā sustinui-
stis vos. p̄ me. q̄n̄ fuistis denudat̄ i mōte cal-
uariēz. **S**cdo. fuit flagellata. z libēterz pati-
enter sustinuit. cogitans q̄ xp̄s etiā fuit fla-
gellatus. **T**ercio fuit lacerata de ferro. caro
ei⁹ cardata. z gentes i circuitu flebant dicen-
do. q̄ misereret̄ sue pulcritudini. **I**psa r̄ndit
d̄ mali cōsiliatores. nūq̄d p̄ sanitate corp̄is
debeo nocere aie mee peccando. **Q**uarto
lamie ferree ignite fuerūt ei⁹ lateribz applica-
te. ipsa dicente. **N**ō sunt digne passionēs h̄
epis ad futurā gl̄iam. q̄ reuelabit̄ i nobis. pa-
tient̄ sustinuit. **Q**uinto. piccit eā i aquā vt ibi
submergeret̄. sed ipsa signauit se signo crucis
z secus est terremot⁹ magn⁹. ex q̄. xij. milia gē-
tū p̄uersi sunt. **E**cce quō fuit firma. **U**o

ralit̄ nota ē illos q̄ incipiūt p̄niam vel alia
bona. z p̄ statim dimittūt. **E**t dicatur de ill-
q̄ p̄seuerāt in p̄niam. quō anima poterit dicere
xp̄o in iudicio. **F**eci iudiciū z iusticiā. nō tra-
das me calumniātibz me. ps. cxviii. **D**ico
quarto q̄. b. Margaretha habuit purā cla-
ritatē. dū d̄z. Margaretha. **E**rat em̄ clara in
mente ad cognoscendū secreta dei. z purita-
tē vite. **D**at. xij. **S**ile est regnū celoz homi-
negociatorū querētī bonas margaritas. **D**i-
catur quō. b. Margaretha habuit claritates
scientiez puritatē vite. **N**ā cū fuisset reducta
ad carcerē. diabol⁹ volens eā terrere vt sic ter-
rita p̄sentiret p̄sidi. intrauit ad eā in forma in-
gentis draconis. fingens vt eā abforberet. s̄
ipsa dicendo. **I**hs. signauit se. z draco crepu-
it z recessit. **D**icatur h̄ de virtute signi crucis. ē
omne piculū. z ostēde quō pl⁹ se debet signa-
re. **I**ō dicit ecclia. **C**ōtra h̄ signū nullū stet pic-
culū. **S**cdo diabol⁹ itez intrauit carcerē in
forma doctoris antiq̄. dicens se xp̄ianū eē. vo-
lens ei p̄suadere vt p̄sidi p̄sentiret. **N**ā si esset
sua. multa bona posset facere xp̄ianos. **I**psa
h̄o orauit d̄i. Domine. q̄s est iste talia perlua-
densz. z sp̄s qui habitabat in ea dixit sibi.
Margaretha diabol⁹. **T**ūc ipsa arripies ip-
sū p̄ barbā. piccit eū ad terrā. z posuit pedē su-
per ei⁹ colluz. **D**i. Quare venisti p̄ditoz. **R**ndit
q̄ ad decipiendū eā. **E**t itez q̄ finit ab eo. **H**re
p̄sequeris sic xp̄ianos. **R**ndit ego nō p̄sequor
eos. sed ipsi mer p̄sequunt̄ se p̄ inuidias suas
z malas volūtates. licet ego de h̄ iniuste sim
diffamat⁹. **E**cce claritatē quam. b. Margaretha
habuit ad cognoscendū ipsuz malignū
sp̄m. **I**stam claritatē debem⁹ nos habere. co-
gnoscendo sp̄m quādo venit ad nos transfi-
gurans se in angelū lucis. **I**ō d̄z. **J**ohes. **L**a-
rissimi. nolite credere oī sp̄i. sed p̄bate sp̄s
si ex deo sint. j. **J**o. iiii. **E**t p̄bant̄ dupl̄. p̄mo
ex pte n̄ra. dicens. **E**t q̄s sum ego cū sim ias
peccatorz. sed in h̄ multi decipiūtur. creden-
tes de aliq̄ illusione. q̄ sit angel⁹ bon⁹. xp̄s vel
h̄go. **M**ariaz. **S**cdo. p̄bat̄ ex pte diaboli. s̄.
respiendo q̄d dicit. q̄ si dicit p̄tra dei man-
data. sine dubio diabol⁹ est. **V**erbi gr̄a. si di-
cit. interficiatis vos p̄ deo. q̄ multū sibi pla-
cet. **H**ez de penitentis indiscretis. ad diabo-
lo sunt talia. **I**ō p̄bate vt. b. Margaretha
que noluit credere diabolo dicere sibi. q̄ du-
ceret virū. q̄ p̄tra votū q̄d fecerat castitatis
p̄suadebat. **D**ico q̄nto q̄. b. Margaretha
habuit plenā felicitatē. cum dicit̄. abiq̄. s̄. ad

Sermo

gliam. **D**icat h' e' martiriū. **D**ñ ples fecit eā
venire corā se vidēs eā curatā a plagis. **D**icat
margaretha mag' est patia deoz. **D**icat
e' passio. q' dicta pōt dici auctas. **N**ō est vir i
domo sua. s. spūs i domo carnis. **A**h' r' via lō
gissima. s. ad celū. sacculū pecunie. s. meritorū
z bonoz. secū tulit. in die plene lune. s. in die
iudicij reuersus ē in domū suā. s. carnē pverā
resurrectōz. puer. vij. qz tūc oēs resurgemus.

De sancta **M**aria magdalena.

Manū suā aperuit
inopi. **H**z b'ū istud originalis i li. p
uer. vl. **E**t sic tota solēnitaz officij
hodie ē. b. magdalene. ita etiā et fmo n' **S**i
placet deo h' b'ū materias bonas z specta/
tinas. p illuminatōe intellect' z morales p re/
formatōe vite. **S**alutē ego **D**a. z refumat
thēa. **I**ntellec' h' p'bi f'm quē ego volo ptra/
ctare thēa ē. q' r'ps apuit manū suā. b. marie
magd. pauprime. s. grē deiz p' tūc aū suā puer/
sionē. **P**ro e' declaratiōe sciēdū q' in septura
scā mia dei quā hz circa pctōres d' manū.
Ad h' ē rōz auctas. **R**ō ē ista. **E**xpl. nē talis vi/
des q' si aliq' p'ona cadit in luto. aq' vl' igne. si
ab aliq' subleuet daf sibi manū. **D**e qñ aliq's
cadit in trā p avariciā. vl' in aliq' pctō alio.
z. vl' in luto p luxuriā. vl' in aliq' pctō alio.
r'ps q' ē iuxta eū erecte vl' recte stās. qz nunq's
cecidit p pctm' extēdit manū. s. miam suā p/
sonā eleuans. **A**uctas **D**at. r'ij. **X**ps exiit
in mari sup aq's tanq's dñs oim creaturaz. ad
quē dixit petr'. **S**i tu es iube me venire sup
aq's. **E**t ipse ait. **V**eni. **E**t descendēs petr' de
nauic'la incepit veire. **C**ū aut' vidisset rētū va/
lidū timuit. **E**t cum cepisset mergi clamauit.
Dñe saluū me fac. **E**z tinuo ihs extēdēs ma/
nū suā apprehēdit eūz ait illi. **M**odice fidei q'
re dubitasti. **E**t q' loq'tur de manu innuit q'
p'ona q' cadit incipit mergi i pctis. si debet
subleuari opter vt p manū mie dei eleuetur.
Nē de dō postq's peccauit cū **B**erfabear oc/
cidit viz suū. s. viā. z cupiēs subleuari dixit
Fiat man' tua vt saluet me. q. d. cecidi. **P**at'z
q' q' mia dei d' man'. **C**ū g' **M**aria magd. in
sua iuuentute pmo caderet in terra p amo/
rē terrenoz. nō curans diligerē celestia ceci/
dit in luto p luxuriā. **E**ccidit etiā in supbi/
am in q'stū volēs se clarificare sup oēs p suam
pulcritudinē. sed **I**hs r'ps manu sue mie eaz
eleuauit. **I**ō d' thēma. **M**anū suam aperu/
it inopi. **N**ūc patet thēa. **N**otandū ē h' cū d'.

apuit manum. **I**n man' aprione qñq' digiti
ostēdunt q' b' lapsus erigitur. **I**ta de manu
mie dei xpi ihu. in q' apuit **M**arie magdalene
qñq' digitos eam eleuando.

- P**rim' digit' ē longa expectatio
- S**ec' benigna puerio
- T**erc' alta p' motio
- Q**uart' spūalis affectio
- Q**uint' celestialis fructio

Dico pmo q' christ' ostēdit marie magd. q' ce/
ciderat i pctō longā expectatōz. qz diu eaz ex/
pectauit ad pniā. noluit eā dānare p' p'mū
pctm' nec p' scōm. **C**redit em' q. xij. ānis vixit
in pctis. **P**rinne addēdo pctā pctis. **E**t r'pus
expectabat ouē pditā. q. d. adhuc etiā erit s'ā
ctaz bona. **A**d pcticā dicat q'io erat d' gene/
re regio nobil' z generosa. p'z e' erat nobil' ba/
roz magn' dñs vni' p'ria h'rl'm. **Q**uādiu vice/
rūt p'z m' ei' custodiebāt eā bñ sic debent fa/
cere boni p'zes z m'fes. ne filie visitent z truf/
sent cū hoibz. scurifer' seu militibz. **S**z mor/
tuis parētibz. lazar'. magdalēnaz martha di/
uiferit sibi hereditatē. **Q**ñ em' magdalena vi/
dit se liberāz dñam baronie d' magdalo. ne/
minē timuit. z scurifer' z milites iceperit eā vi/
sitare. z sic paulatī ipsa fuit philocapta d' vno
secrete. z secrete peccauit cum eo. cogitans. h'
erit secretū. **S**ed ille tractans illud cū socijs
suis dicebat. **C**erte ego habui pulcriorē do/
micellāz. **D**ixit aliq. postq's chorea ē ince/
pta videam' q' sit pulcrior' z veniebāt ad eā dī/
cēdo. **C**erte nisi mihi p'seriat' ego reuelaborē.
Et ex q' p'ma vice ml'ier pdidit' p'ccūdiā. tūc fa/
ctū ē. nō em' hz facit resistēdi. **N**ō ml'ieres resi/
stite i pncipio. qz postq's p'ccūdiā ē pdita d' pec/
cato i pctm' ruet'. intm' q' magdalena pdidit
nomē. p' q' dicebat' vulgarit' peccatrix. ipsa
tū ignorantē. qz null' sibi dixit. **D**icebant tū/
gētes. **Q**id erit d' ista peccatrice publicazē.
Sed de' iam expectauit eaz ad pniā. **N**ō **I**sa.
xxx. d'z. **P**ropterea expectat dñs vt misereat'
vū. **M**oral'. h' cogitate q'sta ē mia dei. expe/
ctans pctōzē n' statī damnat eū. **D**icat de la/
trone de q' fact' ē iam p'cessusaz data ē snia. h'
executō n' sit. qz expectat rex vt puerat' z p'ca'
sibi. z ille adhuc adūc'it z mltiplicat furta. z si
rex adhuc expectaret. stult' magis q'z miseri/
corz iudicaret. **A**n' r'pus h' faciēs nō reputat'
stult'. sed sūme misericor'z. **N**ā postq's hō peccat
statim fit p'cessus. et scribit' in libro dei. **A**u/
ctoritas dō. **I**mpfectū meū videt' ocl' cul' et
i li. tuo oēs scribēt'. i ps. cxxxvij. z snia ē data

De sancta Maria magdalena

Mia q̄ peccauerit ipsa morietur. **Eze. xviii.** **U**i de miam dei q̄t anni sūt q̄ tu iccepisti peccar. p̄cessus fuit factus et snia data. tñ executō suspēdit. **D**icūt angeli x̄po. **D**ñe iste p̄tinue addit malū mal' et multiplicat peccatā. **D**ic̄ x̄pus. **E**xpectem' eū adhuc. **I**do **H**iere. dic̄. **M**ia dñi q̄ nō sum' p̄sūpti' q̄ nō defecerūt miseratōes ei'. **T**ren. iij. **I**ta grām nō fecit de' angel'. **N**ā doctores theologici p̄cordit dicūt q̄ lucifer q̄ tūcerat sāctior michaele. et angeli mali tūc zc. erāt sc̄ti. postq̄ peccauerāt de' nō expecta uit eos p̄ annū. nec p̄ mēsem. sed statim ex ecutio fuit facta. et p̄iecti sūt i infernū irruo cabilit' intm̄ q̄ nec x̄pi passio. nec incarnatō. nec aliq̄ op' x̄pi eis p̄fuit. **D**e q̄ dicit x̄pus. **U**idebā sathanā sic fulgur d̄ celo cadere. **L**uce. x. q̄ sic fulguri p̄ucto inflamātōis pcti ce ciderūt d̄ celo. et nos q̄ sum' p̄mes deus expe ctat. **U**idef ne uobis maria mia. imo p̄ certo **E**t sic p̄z p̄m' digit'. **S**c̄dm̄ digitū oñdit de' i sc̄do ope. b. **M**agdalene. si benigna cō uersioe. **P**ostq̄ em̄ diu expectauit x̄ps. tunc p̄uertit eā. q. d. x̄ps. optet q̄ trabā eā. et q̄ rele uē manu mea. **A**d p̄cticā quā tāgit euāgelii hodiernū cū glōsis d̄. qñ x̄ps p̄dicabat. tūc ipsa erat peccatrix. et x̄ps uenit p̄dicare ad lo cū ubi erat. et cū oēs gētes uenirēt ad f̄monē dicebāt. **O** p̄pha **I**hs d̄z p̄dicare. uadam' ad eū audicēdū. ipsa etiā uenit. et credat'. q̄ uide rel' iō uenit. et ornata tota. **S**ed cū x̄ps p̄dica ret. uidēs eā sagittauit i corde incipiēs p̄dica re. **L**uxuriā dicēs. q̄ p̄ tā modica delectatōe matia ē pena. s. sp̄ p̄buri i inferno. **I**tē sup̄ biā. **E**t maria magd. stebat collū respiciēdo hinc inde. et qñ audiuit sic x̄pm̄ p̄dicantē ince pit inclinare caput. et flere. et x̄ps p̄tinuabat p̄ dicatōz. **E**t x̄po ordināte q̄dā inuitauit x̄pm̄ sc̄z **S**imō leprosus. cui' dom' erat circa do mū **M**agdalene. et x̄ps uoluit **M**agdalena b̄zet maiorē occasionē uideēdi. uoluit ut comederēt circa ianuā dom' ianuis apt'. **E**t x̄ps uoluit tenere dorlū ad ianuā. ne ip̄a p̄cederet ita re. **M**agdalena aut̄ reuerfa de f̄mone ad do mū suā. incepit deponere uanitates et ornām ta. iuit simplr cū mātelloz capite nudo. sc̄ta p̄z domo ubi x̄ps comedebat uenit ad x̄pm̄. **C**ogitate quō sui sc̄tiferi uoluerūt eā associ are. sed nō p̄miserūt. **C**ogito ego. q̄ qñ intrauit domū simō leprosus dixit sibi. q̄d uult' uos h̄ sed facto signo a x̄po sibi. tacuit simō. et **M**ag dalena uenit retro ad pedes x̄pi osculās et yn gēto yngēs. clamās i corde suoz flēs. dicēdo.

Mia dñe. mia dñe. mia dñe. q̄ p̄ pctōz. libe muliere nasci uoluxisti. o dñez mō detis mibi indulgētiā delictoz. **E**go sū ouis et uenio ad pastore. infirma ad medicū. imūda ad fontē mierz grāz. et sic lacrimis lauabat pedes x̄pi. capill' tergebatur. **S**imō incepit mala cogita re intra se di. **D**ic si eēt. p̄pha sciret. et q̄z q̄ lis ē mulier q̄ tāgit eū. q̄ peccatrix ē. **E**t mag dalena uidēs q̄ x̄ps sibi nō loq̄bat. dixit i cor de. **D**ñe nūq̄d p̄ctis mibi. **T**ūc x̄ps respexit si monē di. **U**ides hanc mulierē. remittunt' ei pctā multa. **E**t nūq̄d nō oia. **E**t x̄ps dixit si bi. remittunt' tibi pctā tuā. **S**ed itēz potuit dubitare. si remittebat sibi penā. **E**t x̄ps tūc dixit sibi. **F**ides tua te saluā fecit. q̄ si tūc fu isset mortua. p̄pter pctm̄ nullū habuissz pur gatorū. **I**tē adhuc potuit dubitare cū esset i uenias. si adhuc caderet in pctā. **T**ūc x̄ps dixit. **U**ade i pace. q. d. **E**go dabo tibi bonā p̄seuerantiā. **E**cce infinita mia. **D**e ista mia d̄ **B**reg. i omel. hodierna. **Q**uid miramī fra tres **M**aria uenientē an dñm̄ suscipientē. tra xit eā corda mie. quā corde suo alligauit i p̄di catōe. **M**oralit' h̄ dicat q̄ dimittant pctā. et emplo magdalene. uadāt ad x̄pm̄ i p̄fessione. q̄ p̄fessor tenet locū x̄pi. **I**do d̄. p̄pha in p̄fona pctōris. **N**isi q̄ dñs adiunxit me. paulomin' habi. i infer. aia m. **I**do dicit' thema. **D**anū suā apuit inopi. **T**ercio digit' ē alta p̄morō q̄ ē digit' iōgiōz. x̄ps nō nullū despicit. si uero corde redit ad eū. imo honorat dans grās et dignitates. **F**lora. v. officia. q̄ x̄ps dedit. b. magdalene. ḡdatim p̄ suā p̄uersionē. **I**zio se cit' thesaurariā suaz. magnū officiū ē. qñ x̄ps ibat p̄dicatōz. nō portabat pecuniās. s. di cit' **M**ar. q̄ p̄ sermonē circūspectis omnibz glōsa. si q̄s eū inuitaret ad prandiū. **H**oc sci ens. b. **M**agdalena ditissima seq̄bat' christū audies sermōes. **I**psa dicebat hospitalariis **P**aret' prandiū. p̄ **I**hu x̄por suis. et inuitate eū. ego soluā uobis. et sic exēq̄bat' officiū the saurarie. **A**nc̄tas de hoc. **I**ter faciebat ihs p̄ ciuitates et castella p̄dicatōz euangelizās re gnū dei. et duodecim cum illo. et mulieres ali que. et **M**aria q̄ uocat' magdalena. q̄ mīstra bat ei de facultatibz suis. **L**u. viij. **S**ecū do nō deponēdo eam a p̄mo officio. fecit eaz secretariam suam. **L**u. x. **M**aria sedebat sec' pedes dñi **I**hu. et audiebat uerbū illius. **E**t isto textu habetur q̄ est secretaria. **N**on em̄ le gitur. q̄ in isto parlamento fuisset apostol' li nec aliq̄. sed solus cū sola. nec uerbū quod

Sermo

ipsi sibi dixit fuit scitu, qz null' euangelistarū
ipm ponit. **Sed cogito ego, q ipsa petebat a**
ipso audire de ordinatōe z glā scōz. Et rps
dixit, quō in celo sunt tres hierarchie nouē
ordines angloz. Itē quō aīe collocāt in illis
ordinibz, quō in pmo ordine collocāt penitē
tes. zc. sup oēs aūt ibit mī mea. Credo, q ipsa
petijt de se, in q ordine collocaret, z forte fuit
dicitū a rpo, q cū seraphinis ex ardēte carita-
te. Itē petijt de penis inferni z d purgatorio,
z de limbo pueroz z rps sibi dixit totū. Ec-
ce quō fuit secretaria. Tertiu officiū fuit qz
fecit eā familiā suā z sociā mris sue. s. p̄gis
marie, q licet esset purior sole dedit sibi istaz
in sociā, nec desperit eā, sic multe caste supbe
despiciūt pctōzes. Et tū rps fecit eā familia-
rē z sociā mris sue. Rō. qz rps ordinauit duas
vias ad paradysum. Prima est innocētē sue d in
nocētia pura, q recte vadit ad glām. Un dic-
td. Dñs nō puabit bonis eos q ambulāt i
innocētia. in. p̄. lxxiij. Alia via ē digna peni-
tētia, qz si de nō ordinasset nisi viam innocē-
tie, desperare possem' nos. Itē ordinauit scōz
pnie. di. Pnam agite ap̄o. em̄ regnū celozū
Bat. iij. Per istas duas vias d̄s elegit du-
as marias, p̄ma q̄ inuit p viā innocētē fuit p̄-
go maria, z ipam sequunt omēs innocentes,
ipa portat vexillū. Prima p̄sona q̄ pmo inuit p
viā pnie fuit brā Maria magdalena i nouo
testamēto, ipa em̄ fuit capitanea. Itē hodie
cātat ecclia. Laudem' op' deli Maria geni-
trice. s. virgine. Laudemus in maria pecca-
trice. s. penitēte. Illa est spec̄m innocētē. ma-
ria bec est exēplū pnie. Quartū officiū fuit
qz fecit eā apothecariā z medicā suam. Ba-
gnū officiū est esse medicū vel apothecariū z
regis vel pape, qz i eoz manibz ponit vitā su-
am. Hoc officiū exercuit brā maria magda-
lena, qn̄ rpo fatigato ex itinere vixit man' et
pedes z caput. Itē Jo. r. d. Maria h̄ erat q̄
vixit dñm vnguēto, z extersit pedes eius ca-
pillis suis. Quintū officiū et mar' est qz eaz
fecit apostolā, qd̄ est alt' officiū z pncipale
Auctas. Nos ipi p̄mitias spūs habentel. ad
Ro. viij. Glo. qz rpe p̄us. z ceteri abundāt.
Petr' paul' z alij fuerūt apli. i. missi ad pecca-
toza. s. maria magdalena aploz apostola. s.
missa ad p̄uertēdos aplos dubios de xpi re-
surrectiōe. Auctas. Vade ad frēs meos z dic
eis. Ascēdo ad p̄zem meū z p̄zem vestz. deū
meū z deū v̄m. Venit q̄ maria magdalena
annūcians discipul. qz vidi dñm, z bec dixit

mibi. **Jo. r. Itē cātat ecclia. Om̄di lāpaz**
margarita p̄fulgida q̄ resurrectōz xpi nūcian-
do aploz apla fieri meruisti. Quart' digi-
tus man' mie dei fuit spūal' affectio sine p̄fe-
ctio, q̄ p̄sistit in h̄ qd̄ dic rps. Si vis p̄fectus
esse, vade z v̄de oia q̄ habes z da paupibz, et
habebis thesaurz i celo. z veni seq̄re me. Da
thei. xij. Sic ponit duo p̄icta. s. vendere oia
Ecce paup̄tas spūal' scōz seq̄re me. Ecce h̄
doctrina euāgelical'. In his duobz p̄sistit p̄fe-
ctio spūal'. Ita duo habuit excellēter beata
maria magdalena. Hā p̄ xpi ascēsiōe. q̄a iā
p̄ rpo nō indigebat pecunijs vendidit q̄cqd̄
habuit z dedit pauperibz. s. posuit ad pedes
aploz iuxta xpi p̄siliū. Si vis p̄fect' eē zc. z re-
trahit se in pua domo z vinebat manibz labo-
rādo, q̄libet die audira missa z s̄mone ab ali-
q̄ aploz. silabat lanāz linū. Auto. i epla hodi-
erna. Quesiuit lanā z linū z opata est cōsilio
manū suaz. Et seq̄t. Danum suā misit ad
fortia. s. laborādo z digiti ei' p̄prehēderūt su-
sum. Et seq̄t. Panē ociosa nō comedit. Pro-
uer. vlc. Nulla q̄ mulier dicat, oz me ipaz tra-
dere alicui, vt p̄uideat mibi. Itē de moniali-
bus dicētibz. oz me h̄z spēalē, vt p̄uideat mī-
h̄, qz p̄uent' nō suffic' zc. qz brā maria magda-
lena z etiā p̄go maria, p̄uidebāt sibi filio suoz
ioseph manibz suis septē annis exul i egypto
filādo, texēdo, z suendo. Scōz seq̄bat ipsum
p̄dicādo. Dicat de p̄secutiōe xpianoz i hieru-
salem p̄ xpi ascēsiōe aliq̄s occidēdo, exulā-
do. Et quia magdalena, z martha z lazarus
erāt nobiles noluerūt publice eos occidere,
s. miserūt eos in quadā barcha sine p̄uisione
aliq̄, sine velo, sine remis, vt sic submergeren-
tur. S. z brā magdalena facto signo crucis p̄
arbore dicēdo. In noīe p̄ris. zc. z subito de
portu Jaffa venerūt ad portū marsilie, z ince-
perūt p̄dicare p̄ puinciā. Et habuit tantam
grām in labijs suis p̄pter h̄ qz tot vicibz oscu-
lata fuit xpi man' z pedes qz p̄uertit ad xpm
totā puinciā. Ecce spūalis deuotio, dic' Egi
sūpnus doctor antiqu' qz brā magdalena p̄
p̄uersionē nūqz respexit homies in facie nisi
xpm. Et interrogata de causa q̄re. R̄ndit qz
p̄pter aspectuz hoim fecerat tot pctā. Dicat h̄
p̄ mulieres, q̄ qn̄ sentiūt trāsire eq̄s statim sa-
ciunt se ad fenestras. zc. Quint' digit' est
celestialis fructio. Dicat, quō post p̄uersionē
puincie cogitauit quō posset p̄templari, z in
ciuitate aquensi orauit dicēs. Dñe Jhu xpe
recozdoz qz in domo marthe, ipsa satagebat.

De sancto Jacobo apostolo

et ego contemplabar ad pedes tuos. et tu promissisti mihi. **V**aria optima parte elegit que non auferat ab ea placeat tunc maiestati hanc gratiam mihi dare statim angeli venerunt et portauerunt ipsam ad aquas usque ad balinam et die noctuque ibi contemplabatur et non habebat sibi aquam. vinum. panem. neque herbas et ibi stetit ultra. xxxij. annos que nihil comedit. **D**e moyse reputatur ad multum quod xl. diebus in monte nihil comedit. **S**i dicatur de quibus viuebat magdalena. dico quod de cibo celesti. **A**d septem horas canonicas. scilicet in matutinis. et angelus veniebat et in quolibet hora cantantibus vocibus corpora libere eleuabat eam quolibet eleuatio valebat unum bonum prandium et sic septem vicibus edebat septem carmina. **E**t dicit beatus Thomas in. j. parte theologie. q. cvij. ar. j. et Gregorius super Job. quod locutio angelorum est secundum rem ad quam se applicat. et canis iste angelorum est laudare deum de factis gratias magdalene et reperierunt ista carmina in hymnis hodiernis. **C**um ipsa surgebat in media nocte de rupe ubi dormiendo faciebat prius primo flectebat genua et signabat se. quod crux est clavis que aperit celum. et incipiebat dicere. **E**redo in deum. et per primum. **Q**ue maria. et per primum matutinas contemplando in suo spiritu cogitans hac hora christus fuit captus. ligatus. et ductus ad domum anne. et finaliter cogitabat de christi opprobriis. **T**unc descenderunt angeli et eleuabat eam in aere cantantes. **L**auda in ecclesia lauda christi clementiam que septem purgat vicia per septiformem gratiam et quando tenebatur ipsam in altum remittebatur eam ibidem. **E**cce quilibet cibo angelico viuebat. **S**ecundo hora prima incipiebat orare et postea contemplari. **C**ogitabat enim hora prima dicitur est ihesus ad pylatum traditus gentibus multum accusatum. in collo percussit manibus ligatum. vulgum dei spiritum lumem celi gratum. **E**t super peressuebat de la crimine. **E**t angeli ipsam eleuantes cantabant. **V**aria soror lazari que tot commisit crimina ab ipsa fatice tartari redit ad vite limina. scilicet ad portas. **I**psa soror lazari de porta inferni venit ad portam paradisi. **H**ora tertia orans et contemplans. **C**rucifige clamitant hora tertia. et. **H**ec sententia fuit data de christo ut in latrones crucifigeret et Johannes annunciat uicem gini marie. quam ego consolata fui. **C**ogitare quod deficiebat. **E**t tunc angeli eam eleuantes cantabant. **P**rofluxe carnis scanda. sit ex lebetes fiala in vas translata glie de vase contumelie. **P**ost scanda carnis de caldario inferni factum est vas glie et paradisi. **H**ora sexta orabat contemplando quod videbat christum in cruce suspensum. et petrus potum. et quod in fem commisit Jobi

In cogitans quoniam quod iam deficiebat angelus veniebat eleuando eam cantabant. **E**gra currit ad medicum. **V**as ferens aromaticum et a morbo multiplici ei pro curat medicum. **H**ora nona cogitabat. quod christus expirauit. et hely di. clamauit. in hac hora petre rupte sunt. **E**t cum quasi defecisset angelus veniebat et eleuabat eam et cantando dicebant. **S**urgente cum victoria ihesus videt ab inferis prima meret gaudia que plene ardebat ceteris. **Q**uod christus resurrexit victorioso ista vidit eum primo. et loquitur ardentior et amado. **H**ora vespertina cogitabat quod christum deposuerunt de cruce. et sic ab angelis eleuabat cantando. **I**n thesauro ipso sita regis est dragma perdita gemas lucis inclita de luto luci reddita. **E**cce que prandia habebat. et vos potestis habere cogitando in mysterijs christi passionis. **H**ec enim sic transissent. xxxij. anni. angelus nunciauerunt sibi suam mortem. et tunc ipsa petrus gratia a christo ut angeli portaret eam ad sanctum maximinum. et de manibus beati maximini comitavit. **E**t quoniam vidit hostiam secretam. dicit. **D**ne ihesu christe ego credo quod sic fuisset in vtero. **Q**uis est in celo deus verus et hostia etiam in hac hostia. et si fide ista recipio vnum gloriosissimum corpus. **E**t per contemplationem vitam suam. et sua aia sanctissima ad christum est ducta. **C**ogitate si ista tunc excellens creatura et gloriosissima sancta super omnes alias excepta regie marie. noluit mori quousque comitavit. **S**cietis quare. quare recordabatur de pro christi dicit. **A**me ame dico vobis nisi manducaueritis carnem filij hominis et biberitis eius sanguinem non habebitis vitam in vobis. **Q**ui manducat carnem meam et bibit meum sanguinem habet vitam eternam. **J**o. vi. **N**on fuit secunda quousque comitaretur. **S**ed quod debet esse diligentes ad comitandum quilibet anno. cum sit expressus preceptum quod libet anno in paschate comitare. sed de bono consilio etiam in magnis festiuitatibus. **D**icendum est quod glie solus qui dicit ad vitam eternam. **A**lic per quod christus manum sue mie aperuit iopi. **P**laceat ei quod sanctissimis orationibus habeamus h remissioz pctorum et i fuituro glam eternam.

De sancto Jacobo aplo

Crescit in templum
scilicet in domino. ad Eph. ij. **R**ecitatur
autem in epla hodierna. et pro breui
declaratōe hōi in introductōe materie hre
sciendū quod inuenit in sacra scriptura facte clare
ista differētia in vitam bonoz iustoz et ma
loz. quod vita iustoz bonoz se crescit et augmē
tat. maloz pro decrescit et minuitur. **D**icit et
textus. **I**ustorum autem semita. id est. stricte.

Sermo

via pnie timor? dei z deuotiois. qñ lux splēdēt
pcedit. z crescit vsq; ad pfectā diē. **Uia ipio/
rū tenebrosa nesciūt vbi coruāt. Prouer. iij**
¶ Hora qñ lux splēdens pcedit. Nā ex q̄ erit. cō
tinue ascēdit. z magis clarescit hora p̄me q̄ in
aurora. z hora tertiē q̄ prime. z sic deinceps.
¶ Ita ē de vita iustoz. p̄tinue crescit. Rō b̄ d̄ze
bonoz. s. z maloz. ē qz p̄sone iuste sūt i grā dī.
Ecce h̄ lnr. Et q̄cqd opant deliberāt sine sint
cogitatōes cordia sine locutōes oris. sine ope
ratōes corp̄is. imo qd̄ pl̄ ē opa nafalia sunt
eis meritoria. De cogitatōibz z alijs nō ē du
bitū erq̄ sunt i grā. s. z de opibz nafalibz. vt co
medere vt possint fuisse dō. Nō de dormiti
one. etiā risus vt p̄ possit flere. totū ē merito
riū. intm̄ qz vna bona p̄sona sp̄ ascēdit. melior
est hodie q̄ heri. z cras q̄ hodie. Nō apl̄s al
signās rōz cū d̄t. Scim̄ qm̄ diligētibz deum
om. coope. in bo. Ro. viij. etiā p̄terita p̄ctā vt
d̄t glo. Rō. qz qñ cogitat p̄ctā p̄missa. p̄sona
insta fit hūilior. Nō s̄runt sic ad meritū occa
sionalit. Nō p̄ctōres n̄ ascēdūt. imo d̄scēdūt
de p̄ctō in p̄ctm̄. Grego. P̄ctm̄ qd̄ p̄ p̄nias n̄
diluit. mox suo p̄dēre ad aliud trahit. Ecce
d̄za int̄ bonos z malos. Nō volēs vob̄ oñde
re vitā scām. z p̄fectā b̄ti iacob̄i. recepi thēa d̄
crescētia. quō. s. viuebat i h̄ mō dī. Crescit i
replū scām in d̄no. Pz thēa. Et sū mō i mat̄ia
p̄dicāda. Et inuenio qz beat̄ Jacob̄i creuit i
tribz gradibz
¶ Primo creuit i discipulū apostolicale
¶ Secūdo creuit i legatū euangelicalem
¶ Tertio in habitatorē celestiale
¶ Tres salū q̄s fec̄ vsq; ad celū subtilit̄ rāgunē
in themate. p̄mū rāgit in p̄mo s̄bo. secūdū in
sec̄do. tertū i tertio. Dico p̄mo qz b. Jacob̄i
creuit in discipulū apostolicale. cū als̄ fuisset
multū sanc̄. z h̄ rāgit cū d̄t. Crescit in replū.
¶ Nā doctrina est theologice qz p̄sona existēs i
bona vita est templū dei. qz sp̄s̄s̄ctūs h̄itat i
eo. z nō est maior honor z vtilior tenere regē
z papā ih̄m. De h̄ d̄t apl̄s. Rescit. qz templū
dei estis vos. z sp̄s̄s̄ dei habitat in vob̄. j. ad
Loz. iij. Nō audite qm̄ beat̄ iacob̄i. alce
dit vt esset discipulū apostolicale. Dicat quō
erat frater Joh̄is. z filiū Zebedei. q̄ cū sel̄ esset
ad mare galilee. p̄ps̄ inde transiens. vocauit
eos dicēs. Juuenes venite seq̄mi me. Et tā
ta fuit s̄p̄s̄ s̄bi. qz fuerūt illuminati i intellectu.
z calefacti in corde. z stati relicti. reit̄ et p̄re
secuti sūt eū. Dat. iij. Ecce quō creuit d̄ pi
scatoze i apl̄m xpi. Moralit. Jacob̄i veniēs

ad xpm̄ dimisit rethia z p̄zem. h̄ dat exemplū
nob̄ religiosi marie q̄ dem̄ se q̄ x̄p̄z qz dimittit
tam̄ rethia. i. retinētia s̄m̄ etimologia. sicut
sunt negocia z occupatiōes mūdane q̄ r̄tinēt
religiosos clericos z laicos q̄ nō p̄nt ad xpm̄
venire. Verbi grā de religio. Maior laq̄ui
quē h̄z diabol̄ ad illaq̄andū religiosos sūt ne
gocia. vt ponat ip̄os i negocijs. vt dimittant
p̄dicatiōē sub aliq̄ colore. vt tractādi p̄cezes
vel tractādi m̄rimonia. s̄pi ponit se ibi. vt vi
sitant vt habeāt familiaritates. vt ambasia
tas d̄noz. Multū cū magno seruoze incipiūt
sanctā vitā z p̄dicatiōē bona int̄tione. sed
diabol̄ in p̄dictis illaqueat eos. z cū licz sint
bona tñ dimittūt optimū. s̄ p̄ licationem. qd̄
est officlū p̄cipuū in ecclia dei. vt d̄t decretal̄
Cū ex iniuncto z Ab istis cauebat apl̄s q̄
p̄dicabat infidelibz vt baptizarent. q̄ p̄pter de
uotionē volebāt ab eo baptizari. Nā videtis
baptizare qd̄ bonū est. tñ dixit. Nō me misit
x̄ps̄ baptizare sed euangelizare. Gratias ago
deo meo qz neminē vestz baptizauit. j. Loz. j.
ac si di. Gratias ago deo meo qz neminē occidi
Item dixerūt apl̄i. Non est equū nos relinq̄
re verbum dei. z ministrare mensis. Actū. vi.
Et tu religiose ponis te i negocijs. z dimittit
tantū rethia. zc. Et recordat scriptura dicēs
religiosus. Fili ne in multis sint ac̄ tui. et si
dines fueris. p̄tra votū paup̄tatis. nō eris im
munis a delicto. Eccl̄i. xj. Hora. ne in multis
sint ac̄ tui. Multa sunt tria. q̄tuoze. vt zc. et
duo nō sunt multa. Duo h̄z facere religiosus
celebrare z p̄dicare. Ita duo oñdit d̄. ps̄.
cxv. Et sacrificet sacrificiū laudis. Ecce mis
sa q̄ ineludit officlū totū septe horaz̄ canoni
caz. Et annūciēt opa ei. Ecce p̄dicatiōem
in exultatiōe. que quidē p̄dicatio ineludit stu
diū. Si dicat religiosus. Ergo non pote
ro h̄ze pecunias. R̄ndet. qz si dines fueris. nō
eris immunis a delicto. Item de clericis.
qz multi sunt illaqueati in negocijs. alij po
nunt se in negocijs in domibz d̄noz. alij faci
unt se p̄curatozes. alij sunt scutiferi z associāt
milites. zc. alij mercatozes. alij sunt vsurarij.
zc. Ideo apl̄s s̄tales d̄t. Nemo militās deo
implicat se negocijs secularibz. vt ei placeat
cū se probauit. ij. Thymo. ij. Tria negocia
potest cleric̄ exercere. i. celebrare. sacramēta
ministrare. p̄dicare. vel p̄cepta p̄lati serua
re. Item laici sunt multi illaqueati. quia sūt
multi mercatozes. qz si non haberent partem
in omnibus societatibus. nihil esset. Adens

De sancto Iacobo apostolo

etiā de iuristis q̄ d̄ oībo litigīs intrōmittūt se
q̄n̄ d̄ de mercatore. o n̄hil sit sine eo. **De de**
tali ciue vl̄ iurista. q̄ lz vos secl̄ares habeat̄
negocia. t̄n̄ sūt negocia q̄ p̄tinet̄ ad domū. z
ad p̄uidendū domū. z dimitte negocia super
sua. **Dicat̄ historia** d̄ illo magno thretrato
re subtili z illaq̄to in ml̄tis negocijs. cui di
xit de. **In** ml̄titudine negociatōis tue reple
ta sunt interiora tua iniquitate. z peccasti. z eie
ci te de mōte dei. z pdidi te o cherub. **Ezech.**
xxviii. Ibi incipit̄ structio. **D** cherub. i. ple
nitudo scie ad negociandū. **zē.** **Jō** exēplo b̄i
iacobi dimitat̄ rechia. al̄o ecce qd̄ dicit̄ x̄ps
Attēdite vob̄ ne ḡuent̄ corda v̄ra i crapula z
ebrietate z cur̄ h̄ vite. z sup̄ueniat in vos re
p̄tina dies illa **Lu. xxi.** **S**c̄do dimitte d̄ est
p̄. s. ille de q̄ dicit̄ **Jhs** x̄pus iudeis. **Vos** ex
p̄ze diabolo est̄. **Jo. viii.** **D**icat̄ quō generat
filios de mala vxore quā duxit a p̄ncipio. s.
de inobediētia. **D**icat̄ quō erat creat̄ i mag
dignitate. z t̄nc erat sanctior michaels. sed qz
fuit inobediēs volēs deo parificari t̄nc duxit
illā vxore. z eadē die de dicta vxore genuit vl̄
tra mille milia de filijs. s. demōes sibi i pctō
obediētes z p̄sentētes. **Deinde** de eadē vxore
generavit adā z enā. z hodie cōtinue gene
rat. q̄n̄. s. rēptat hoīes q̄ faciāt̄ d̄ dei p̄cepta.
Eū talia senserit̄ statī ire p̄ x̄pm. z poteritis
dicere cū d̄s. **P̄** me. z m̄ mea dereliquerūt
me. d̄ns aut̄ assūpsit me. **ps. xxvi.** **D**ico se
cūdo q̄ beat̄ Iacoby creuit d̄ discip̄lo i lega
tū euāgelicā. qd̄ oñdit̄ cū d̄. **Creuit** in tem
plū sanctū. qz lz oēs canonizati sunt sc̄i. p̄. t̄n̄
z excellēt̄ apl̄i. **Sophonie. i.** **S**anctificavit
vocat̄ suos. s. apostolos. quos p̄ncipaliter
vocat̄ p̄. **D**icat̄ q̄n̄ x̄ps debuit ascendere
in celū in die ascensionis. vocat̄ apl̄is fec̄ eos
legatos euāgelicales d̄. **Eūtes** in mundum
vniuersum p̄dicare euāgelīū omni creature.
Mar. vi. **Nō** q̄s fuit p̄m̄ apl̄oz q̄ hanc le
gationē exēq̄bat̄ eūdo p̄ m̄m. nō Petr̄. nec
andreas nec Ioh̄es. zē. lz Iacoby iste. **Unde**
existēt̄ in hierl̄m v̄gine maria z apl̄is. **bea**
tus Iacoby recepto ab eis licētia venit in hy
spaniā p̄dicās x̄pm. qz x̄ps dixit eis. **Eris** mi
hi testes i hierl̄m z i om̄i iudeaz samaria z vl̄
q̄ ad vltimū terre. **Act. i.** **Jō** beat̄ Iacoby ve
nit ip̄m testificari a finib̄ terre. **P̄** q̄ sua lega
tio euāgelicā. **D**iceret̄ h̄ aliq̄s. **vez** est q̄ p̄
mo venit i hyspaniā. s. paz bonū ibi fec̄. qz so
lum. s. discip̄los ibi d̄uertit. **D**icat̄ q̄ sic x̄ps
d̄uertit. x̄j. apl̄os q̄ fuerunt. x̄j. granatrici ad

fructificādū. qz totū mūdū d̄uertit. ita bea
tus Iacoby. **Nā** illi nouē discip̄li fuerunt. i.
ḡna fructificācia q̄ torā hyspaniā d̄uertit.
In h̄ tenuit̄ p̄siliū x̄pi dicit̄. **In** h̄ clarificat̄
est p̄ me. **vt** plurimū fructū afferat̄. z efficiā
mini mei discip̄li. **Jo. xxi.** **S**c̄do rediit̄ i hie
rusalē vbi adhuc iuenit̄ alios discip̄los siue
ap̄los. **gregatos.** z incepit̄ ibi disputare. **z** iu
deos. z hermogenē in cātatorē. q̄ surrexerūt
eū d̄cedo. **disputem** cū eo. ip̄e nūq̄ studuit.
z vult p̄dicare. **D**icat̄ quō beat̄ Iacoby p̄
dicabat̄ d̄ trinitate quō erat vn̄ de. i. essentia
z trin̄ in p̄sonis. zē. p̄bās h̄ oībo z autorita
tib̄ z miracul̄. **S**z iudei z doctores h̄ eū d̄
cebāt deridēdo. **B̄n** videt̄ q̄ vos est̄ piscator.
Et nūq̄ d̄t̄ scriptura. **Audi** isrl̄ d̄ns de. **tuis**
vn̄ est. **Deut. vi.** **D**icat̄ quō r̄ndebat̄ eis. **dan**
do sil̄itudinē d̄ sole vno. vbi ē p̄ generās. s.
suba. z fil̄. s. rad. genit̄. z sp̄s sc̄tus. s. calor.
Ite i dicta auētate ponūt̄ tria vocabula. s. z
d̄ns. qd̄ ē nomē potētie. q̄ p̄i attribuit̄. **due**
nomē sapie. q̄ filio approp̄at̄. **tu** nomē boni
tatis. q̄ sp̄s sc̄to attribuit̄. **S**c̄do p̄dicant̄ q̄
x̄ps est de. z h̄o. **Et** iudei h̄. qz ist̄ est̄ illud
scripture ps. **lxv.** **Isrl̄** si me audier̄. nō erit̄ i te
de. **recēs.** necq̄ adorabis deū alienū. **R̄ndeo.**
qz licz x̄ps incepit̄ esse h̄o recēs. nō t̄n̄ incepit̄ ei
se de. **recēs.** **D**icat̄ sil̄itudo de filio reḡ. vl̄ i
peratoris triginta annoz q̄n̄ sit miles nō t̄n̄
sit nouit̄ fil̄ reḡ. zē. **Tertio** q̄n̄ p̄dicant̄ de
x̄pi passiōe t̄nc iudei h̄. z q̄re h̄. cū **Boyle** d̄
cat. **D̄ns** q̄s vir pugnator. oipotēs nomē ē.
Ero. xv. **Et** p̄terea si de. **fuisse** oipotēs quid
oportebat̄ pati z mori. nōne potuit remittēre
om̄ib̄. d̄cedo. **sim** amici de cetero. **R̄ndeo**
q̄ i d̄o cēntialit̄ sūt mia z iusticia. qz sua essen
tia. in nobis h̄o accidētalit̄. **Et** ḡ sicut de. nō
potest dimittere suā essentia. ita nec suā miā
z iusticiā. **Si** oībo peccisset vbi esset sua iusti
cia. **Si** om̄s d̄nasset rigore sue iusticie. vbi
fuisse sua miā. **Jō** voluit fuare modū. **vt** sit
oñderet̄ sua infinita miā z sua iusticia. **Di**
sericordia fuit oñsa. qz voluit pati innocens
z sine culpa. **Iusticia** h̄o solūēs p̄ciū sufficiē
tissimū. zē. **Uere** lāguores n̄fos ip̄e portauit̄
z dolores n̄fos ip̄e tulit̄. **Isa. liii.** **Quarto** q̄n̄
p̄dicabat̄ de sacramento altaris. zē. **Et** iudei
contra. vos dicitis q̄ gentes veniāt ad v̄m̄
sacrificiū. z facitis eos adorare panē z vinū.
cum t̄n̄ scriptura dicat. **D̄m** deū tuum ado
rabis. **Deut. viii.** **R̄ndeo.** q̄ a p̄ncipio mundi
vsq̄ in finem deus voluit in forma corpāl̄

Sermo

adorari, cū dō i sua suba n̄ possit videri, vt tē-
pore moysi i archa i nube, zc. z mō i figura pa-
nis panis dat vitā. Et d̄ ista adoratio dicit
dō. Exaltate dñm deū vrm (h̄ d̄ clericis), et
adorate scabellū pedū ei⁹. i. hostiā secreta. h̄
d̄ tori p̄p̄o. Sic iudei n̄ poterāt d̄dicere sibi
imo vicit eos b. iacobū, z fuit p̄phetia xpi
di. Ego dabo vob os. s. eloq̄ntiā z sapientiā
cui nō poterēt resistere z d̄dicere oēs aduersa-
riū vri. Lu. xij. **Tertio dico q̄ creuit i ha-
bitatore celestiale, qd̄ ondit cū d̄. creuit i do-
mino. Quis sillis cui p̄p̄e me q̄ saluar̄ i dño.**
**Deut. xxxij. Hoc sp̄alit̄ d̄r apl̄is. Sic b̄tus
Jacobus fuit p̄m̄ apl̄s q̄ exercuit legationem
euāgelicā, ita fuit p̄m̄ d̄ apl̄is q̄ intravit padī-
sum. Et poss̄ h̄ fieri tal̄ p̄leq̄ntia, qz sic d̄r ia-
cobus maior, qz p̄mo fuit discipul⁹ xpi q̄ alter
iacobus, z alter ess̄z antiq̄or diez. Ita etiā p̄mo
intrauit padīsum, z p̄r d̄ici maior alijs apl̄is.
Dicat ei⁹ martiriū. Vidētes iudei q̄ nō po-
terāt eū sup̄are disputatōib⁹, recurrerūt ad he-
rodē regē nouit̄ veniētē q̄ cupiēs placere iu-
deis dedit sniaz decapitatōis d̄ b̄tū iacobū.
Dicat dū duceret̄ ad martiriū quō curauit
vnū h̄ydropicū. zc.**

De sancta anna m̄re b̄te marie v̄ginis
H̄betis fructū ue-
strū i sanctificatōe. Verbū istd̄ ha-
bet originalit̄ ad Ro. vi. z recitative
In ep̄la current̄ d̄nice. Festū z solēntas ho-
dierna est illi b̄ndicte z sc̄e m̄ris v̄ginis ma-
rie b̄te anne. Et sic officiiū miss̄e fit de ea. ita
erit z sermo n̄r. Et si placet dō de vita sua ha-
beim⁹ multas bonas doctrinas ad pctōrū
correctionē z aiaz n̄faz instructōz, z bonam
informatōez. S̄z p̄mo salutē filia sua v̄go
maria. Verbū p̄positū p̄sento ego beate ane
dices. Vos beata anna habetis fructū vest̄z
sc̄z v̄ginē mariā i sanctificatōz vest̄z. Pro
eū declaratōe sciendū, q̄ qd̄ est int̄ multas
p̄sonas q̄re sc̄ta m̄r eccl̄ia z p̄p̄s xpian⁹. nō fa-
cit festū de p̄re v̄ginis marie sancto et iusto.
vocalo Joachim, sic de m̄re ei⁹ b̄tā anna. Rū-
deo. q̄ licet Joachim fuisset sanct⁹ b̄ndict⁹ z
amic⁹ dei, t̄n̄ maioris sanctitat̄ fuit b̄tā anna
Ro. qz maiorē p̄cipatōz habuit cū v̄gie ma-
ria filia sua. S̄z v̄o modicū p̄cipat̄ cū filijs,
s̄z m̄r q̄ nouē mēses portat, z post natiuitatez
lactat, nutrit, dormit cū ea. z osculat. Quia ḡ
b̄tā anna habuit maiorē p̄cipatōz cū v̄gine
maria filia sua fonte totū sanctitat̄, q̄ tā i yte.

ro m̄ris eccl̄is erat sc̄ta. Cogitate ḡ q̄nta san-
ctitas remāsit in b̄tā Anna q̄ ip̄am portauit,
nutriuit, dādo sibi illa q̄ habebat. v̄go maria
dabat matri sanctitatē. Nō fuit sanctior, p̄fe-
ctior, z sp̄ualior Joachim viro suo. Nota sū
militudinem ad h̄ de rosa q̄ colligit ab vno z
dat alteri, z ille eā portat z tenet i manu clauī
sami, in q̄ ḡ remanet p̄ de odore illi⁹ rose vel
pomi in dāte, v̄l in recipiēte. Tertū est q̄ i re-
cipiente. Ita rosa padisi z pomū p̄tutū v̄go
maria p̄ Joachim fuit data b̄te anne p̄ gene-
rationē z b̄tā anna recepit portauit, nutritiē
in trib⁹ annis lactauit, p̄ ḡ remāsit in ea de
odore sanctitat̄. Ita est rō q̄re fit festū d̄ b̄tā
anna z nō d̄ Joachim. Et ecce auctas q̄ b̄n̄ fa-
cit ad p̄positū. Terami iusti i dño. s. vos xpian⁹,
ni. z p̄fitemi memorie sc̄tificatōis. i. sanctitat̄
b̄te anne. ps. xcvi. **Ista rōz tāgit thema dicēs**
**Habetis fructū v̄m i sanctificatōz v̄ram. mā-
iore q̄ p̄r ei⁹ Joachim. P̄z thea. Inuenio q̄
b̄tā anna habuit fructū suū. s. virginē mariā
m̄rem dñi n̄ri Ihu xpi.**

Desiderando longe

Sp̄erando certe

Conseruando digne

Dico p̄mo q̄ b̄tā Anna habuit fructū suū
sc̄z v̄ginē mariā desiderādo lōge. Dic̄ beatus
Diero. Beat⁹ Joachim nobil̄ hō ex ciuitate
nazareth. Et anna nobil̄ de genere dō. ex ci-
uitate berthee fecerit m̄rimoniū, z fuerunt. xx.
annis sine fructu m̄rimoniū nō h̄ntes p̄lem.
Rō erat ex p̄te anne q̄ erat steril̄ z infecunda.
Ita erat frigida q̄ sua cōplexio refutabat ne
p̄cipet, p̄r qd̄ sat̄ tristabat. Rō. qz ad p̄creatō-
nem p̄lis m̄rimoniū est ordinatū, qz totū ali-
ud n̄ valz vnū denariū. Videntes ḡ q̄ p̄tute
naturali nō poterāt obtinere pl̄ tenuerūt q̄-
tuor modos vt p̄tute dei obtinerēt.

Primo p̄ deuotas orōnes

Secōdo p̄ largas elemosynas.

Tertio p̄ multa ieiunia.

Quarto p̄ votū z p̄missionem

Pro p̄mo ibāt frequēter ad templū orare. vt
de daret eis fructū m̄rimoniū, qz ille est finis.
qz ideo arbores plantant̄ i orto vt faciāt fru-
ctum. Et dixerūt. Ita dñe vos posuist̄ nos
in orto m̄rimoniū zc. Et plorātes petebāt p̄-
lem. Vñ cū semel b̄tā anna i orto videret ni-
dum cuiusdā auicule, b̄tā anna fies dixit dō.
Dñe huic auicule dedisti tot̄ filios ḡb̄ cū
magno labore p̄ouideri. Domine da mihi p̄-
lem aliquā. Ecce p̄mum modū recurrere ad

De sancta Anna

deū orādo qz null' ali' pōt dare filiū vl' filiaz
qz reqrit ibi creatio. **H**ā de' format corpus i
vtero m'ris. ac si tu de tra vel luto formares
imaginē. deinde creat aiām d' nihilo. **H**oc sci
ens **J**ob dixit. **D**an' tue dñe fecerunt me z
plasmauerunt me. z nō p' nec m' totum in cir
cuitu. **M**emento q'so. q' sic lutū feceris me. z
i puluere r' dices me. **N**ōne sic lac multisti me.
z sic caseū me coag. zc. **J**ob. r. **N**ō habes co
gnoscere qd' pctm' ē m'ltorū q' qm' nō pnt h'zē p
lem d' suo m'fimonio. recurrūt ad diuinos. sor
tilegos. zc. iō penitenti z p'fiteamī z peratis a
deo. qz infallibilis si fruct' m'fimonij sit vtilis
aie v'zē dabit vob' **A**uctas d' h' xpi. **A**mē amē
dico vob'. si qd' petierit' p'zem i noie meo da
bit vob'. **J**o. r. **N**ota i noie meo. qd' est ihs.
id est. saluator. **P**et' ē in noie saluatoris qm'
hō pet'it rē vtilē ad saluatōz z nō ad dānatōz
Secō ioachim z anna petebāt plē a dō p
elemosynas. qz dixit angel' i hōbie. **B**ona est
orō cū ieiunio. z elemosyna. **T**hob. xij. **E**t qā
īpi erāt diuites n' de vsur'. s'z de suis possessi
onib'. **E**t d' Hieronim' q' faciebāt tres ptes
de suis bonis. **P**rimā dabāt dō. scōdam pegri
nis orphanis z paupib'. **T**ertiā retinebāt sibi
z familie dom'. **N**ota quō diuidebāt suū fru
mentū. **P**rimā prez mittebāt tēplo. **S**ecūdā
appozabāt paupib'. **T**ertiā p se. **N**ō de viuo.
oleo. z alijs. **I**sto mō orō iuuat elemosynis. z
ecōuerso. **J**ō d' septura. **E**t suba tua fac ele
mosynā. z noli auerte faciē tuā ab vllō paupē.
Ita em' fiet vt nec a te auertat faciēs domini
Thobie. iij. **D**ozalit' habet h' doctria q'
si nō potest' facere tātas elemosynas vt tene
mini. nec cor suffic. soluat' ad min' decimas
z p'mittas. **S**ūt aliq' qui dicūt. **O** dabo ego
bona mea mal' clericis z cubinarijs. non certe
Dicat' q' dō dat' z nō eis. **S**i aut' deus tenet
malos clericos ipē castigabit eos. s'z ex h' non
debes sibi auferre ius suū. **O**z si rex tenz ma
los scutiferos nō ex h' auferūt sibi reddit'. qā
al's recipet sibi in cōmissum. **I**ta z de'. qz dō
mini est terra z plenitudo ei'. orbis terrarū z
vniuersi q' habitāt i eo. zc. **E**t ipam nob' p'ces
sūt cēsu annuali. z i signū dñij r'innit sibi de
cimā. s'z ipē nō comedit. s'z dat suis p'itorib'.
Et qm' soluit' bñ. custodit z p'uat. als totū p'
dit. **D**ñ vos credit' h'zē bladū vl' vinum. nō
d' de'. qz male mibi soluit' totū vastabo. **J**ō
veniūt tēpestates. grādines. zc. **J**ō **M**alach
ij. d' de'. **U**os p'figitis me i decimis z primi
cis. z in penuria vos maledicti est'. z me vos

p'figitis gēs tota. **R**emediū ē est. **I**n ferte om
nē decimā in horreū meū vt sit cibus i domo
mea. z p'bate me d' dñe. **S**i nō aperuerō vo
bis catharactas celi. z effundero vobis bñdicti
onē vsqz ad abūdantiā. z increpabo pro vobis
deuorante. **N**ota. inferte. **N**ō d' q' dimittat' i
vineis. cāpis. vt comedāt bestie. porci zc. **P**re
si nō potest' facere tātas elemosynas vt brā
anna. ad min' restituat' furta. vsuras. rapias
solidatas. dāna. **J**ō **J**acob ait. **E**go omē dā
nū reddēbā. z q'qd' furtim peribat a me exi
gebas. **B**en. xxxj. **T**ertio petebant cū ieiū
nijs. licz essent nobiles z delicati. tñ oia ieiū
niā p'cepta fuabāt. z etiā alia dicēdo. **U**t de
carne nra exeat fruct' m'fimonij faciam' fru
ctū ieiuniorū. **E**t potat' dicere vterq'. **D**ūll'
abā in ieiunio aiaz meā. z orō mea i sinu meo
p'uertet. **P**s. xxxiij. **D**ozalit' habet h' doctri
nam vt seruet' ieiunia ecclie. **A**d h' marie te
nent' illi. q' pnt h'zē vnā bonā refectōz. **A**liqui
laboratores excusant se a ieiunio ecclie. q' tñ
nō excusant' si nō audiūt missam ieiunij. **P**rez
ne bibāt in tabernis in loco vbi habetis do
mū. **J**ō ap'ls. **N**ūqd' domos nō habet' ad mā
ducandū z bibēdū. **S** illos q' bibūt i tabernis
aut eccliam dei. p'temnitis. cōtra illos q' non
veniunt ieiunij ad missam. **J**. **C**oz. r. **Q**uar
to petebāt plēni a deo p' p'missiones. qz simul
Joachim z anna fecerūt votū. q' si de' daret
eis fructū matrimonij. q' seruiret deo in tem
plo. sic si vos mō p'mitteret' q' esset' religios'.
vel religiosā. **S**z multi dānant' ex p'missioni
bus z votis. faciētes vota z nō curāt cōplere.
Maius pctm' est fractio voti aliq' mō qz bo
micidiū. qz est infidelitas. **E**rgo ait sapiens
Eccl's. v. **S**i qd' vouisti deo. ne moreris red
dere. **D**isplicet em' ei infidelis. z stulta promif
sio. **S**z qd' cūqz voueris redde. **N**ulto me
l' est nō vouere qz post votū. p'missa nō redde
re. **H**ec **E**ccl's. v. **Q**ñ sunt iuuenes faciūt ali
qd' votū vel eūdī ad scm' **J**acobū zc. z transe
unt de anno ad annū. z nō curāt complere.
qñ sunt senes petūt dispensatōz i voto. **Q**ñ
ponit certū tps infra illud debet cōplere. **S**i
aut' nō ponit tps determinatū. intelligitur q'
statim cōpleant. **E**t qz sunt multi q' nō curāt
de deo. ideo damnant'. **J**ō cauendū est a vo
tis. **P**z q' quō fruct' b'tē anne fuit i sanctifica
tionē longe desiderādo. **D**ico scōdo q' bea
ta anna habuit fructū suū. s. r'ginem mariaz.
Sperando certe. qñ fuit certificata p' angelum.
quē de' sibi misit. **P**zo q' nota hic h'istoriam.

Sermo

quo Joachim & anna venerunt de nazareth i
hierlm ad tēplū vt offerret fm̄ p̄suetudinem
q̄n̄ iochim q̄ erat nobil̄ baro voluit offerre
sacerdos respexit eū dicens. **Et** q̄s estis vos
R̄ndit. **P̄** ego sum Joachim fuitoz v̄z q̄ ve
ni offerre. **Et** sacerdos. **Certe** n̄ recipiā obla
tionē v̄z am̄ q̄ vos estis maledict⁹ a dō q̄ nō
habetis p̄tē. **Signū** ḡ est q̄ aliq̄d p̄ctm̄ secre
tū est i vobis. **Et** ait illi Joachim. **P̄** nescio
in me aliq̄d magnū p̄ctm̄. **lz** nō possim excu
sari a p̄ctio q̄ nō habeo p̄tē. **lz** bene displicet
mibi. **Et** ait ei sacerdos. **Recedat** a tēplo. **Et**
Joachim r̄ndit. **P̄** nō faciat mibi hāc vere
cundia. **Et** ait sacerdos. **Certe** nisi recesserit
ego nō faciā officii nec sacrificiū. **Tunc** Jo
achim cū maḡ verecūdia exiuit de tēplo. **Si**
ita vellet mō facere sacerdos. **sz** expellere ali
quē de ecclia de nobilibz. **statim** diceret scuti
ter. **Per** corp⁹ meū tal̄ moriet. **zē** ego inueni
am eū. **sz** iochim patient̄ recessit. **z** n̄ iuit
ad domū ex verecūdia vicinorū. **sz** iuit ad pa
tores suos ad siluā. **z** ibi flēs orādo dicebat.
D dñe qd̄ p̄ctm̄ est meū q̄ ita suz maledict⁹
zē. **Et** or̄ aut̄ e⁹ anna q̄ erat in tēplo q̄n̄ audi
uit q̄ sacerdos ita p̄tendebat cū viro suo. **vi**
dens q̄ vir su⁹ recesserat de tēplo. **statim** vxor
v̄p̄soraret v̄z suū z refrenaret eū ne noce
ret sacerdoti exiuit de tēplo z iuit ad domūz
Dich̄nt̄ exēplū mulieres quō debēt p̄solari
viros suos q̄ ex negocijs tristāt. **z** q̄n̄ veniūt
ad domū vxores debēt eos p̄solari. **sz** sunt
aliquē q̄ nō p̄solant̄ eos. **sz** maḡ tristāt. **D**ñ
ait beata anna fuit in domo z nō inuenit ibi
v̄z suū. **tūc** transiuit sibi corū desiderium d̄
creaturis. **Et** flexis genibz orauit p̄ viro suo
sancto z iusto vt de⁹ eū p̄seruaret. **Ecce** san
cta vxor. **D**ñ aut̄ Joachim sic orando fletet i
deserto apparuit sibi archangel⁹ Gabriel. **et**
Joachim timuit q̄ ista est d̄ditio spirit⁹. **q̄**
caro nō pōt sustinere p̄tiam spūs. **sz** cōditio
boni spūs est statim p̄solari. **dicēs** sibi. **Ecce**
orōnes tue sunt exaudite. **ex** illa patiētia quā
habuisti deus mittit me ad te vt nunciē tibi
q̄ tu de vxore tua habebis vnam filiā. nō fili
um q̄ erit melior cunctis filijs. **z** erit m̄ regē
messie. regis celi. **zē**. **Et** in signum hui⁹ vade
in hierlm̄ z in porta deaurata inuenies An
nam vxorē tuā q̄ ego ista etiāz nūciabo sibi
Et angelus recessit z apparuit anne in domo
fienti. q̄ nihil sciebat de viro. **B**ñ poterat di
cere angel⁹ illud. **Vos** tristabimini. **sz** tristi
cia v̄za vertet̄ in gaudiū. **Joh. xvi. 1.** **V**oz

liter. **fm̄** q̄ d̄cti in p̄ma pte Joachim & anna
steterūt. **xx.** annis orātes. **elemosynā** dantes
ieiunātes. **z** vouētes. **z** cū toto h̄ nō obtinue
rūt plem. **Et** q̄ i ista verecūdia a sacerdote si
bi facta habuit patiam. **statim** h̄nt̄ p̄missionē d̄
ple. **Et** q̄ sequit̄ q̄ melior ē patia q̄ orōes. **ele**
mosyne. **ieiunia.** **vl.** p̄missiones corā deo. **D**ñ
cogitate h̄. **q̄** si vultis h̄re patiam in iniurijs l̄
factis. **ista** v̄rus valet p̄ apud deū ad obtinē
dum illud q̄ indigeris i h̄ mūdo. **z** saluatōz in
alio q̄ aliq̄d aliud. **D**ñ c̄t̄ cite foras rancorē
odia. **z** malas volūtates. **D**ñ d̄t̄ scriptura sc̄t̄a.
Patiētia vobis necessaria ē vt volūtates deī
faciētes. **reporretis.** p̄missionē. **ad** **Hebr̄eos. x.**
Ecce q̄liter beata anna habuit fructū suū in
sanctificatiōe. **sperādo** certe. **D**ico **tertio** zē
p̄seruando digne. **sz** tripli. **P**rimo in vtero in
quo formato corpe z creato sp̄i a deo. **i** cadēz
die z hora fuit sanctificata. **Novem** mensibz
fuit in vtero matris sancta z b̄ndicta. **Et** m̄
eius beata anna cauebat q̄ nō eq̄tabat hinc
inde vt viri cauebat a tripudijs. **quia** ex his
multe mulieres p̄dunt thesaur̄ eis p̄missum
Scd̄o p̄seruauit post natiuitatē ipam lactan
do. **Ita** faciebāt sancte mulieres antiquitus
sz mō statim dicit viro vxor. **habeat** nutrice
z h̄ facit vt ipa possit oñdere vbera. **zē**. **Mo**
lunt dare lac filio. **z** dant canicule. **z** malefa
ciūt. **q̄** sicut vter⁹ est camera plis. **sic** vbera cel
lariū ip̄ d̄nt esse. **sz** br̄a anna ipsamet vo
luit lactare v̄ginē mariā. **q̄** filij z filie recipiūt
bonā cōplexionē a matre. **sz** p̄dūt eā multoti
ens ex malo lacte. **V**oz hic exēplū de il
lo nobili in lombardia. q̄ habuit nutrice m̄
lio suo. q̄ p̄dito lacte lactauit filium de lacte
cuiusdā porce. **ne** p̄deret bonā p̄uisionē z sala
rium. q̄ fuit z vixit sicut porc⁹. **Ecce** q̄lit̄ de
struit p̄plexio. **D**ñ de captiuis q̄ lactat filios
d̄noz. **Tertio** p̄seruauit eā in tēplo. **Post** q̄m
br̄a Anna ablactauit v̄ginem. **dic̄t** viro suo.
Dñe nō recordamī de voto. **R̄ndit.** imo. **D**ñ
cōpleam⁹ votū. **R̄o** dixerūt. **Expectemus** q̄
habeat. **x.** annos. **vt** multi. **vel** q̄n̄ sunt pulcre
tūc dicūt. **dabim⁹** sibi aliā gibbosam. **vel** mo
noculā. **zē**. **Et** statim Joachim z Anna p̄sen
tauerūt deo filiam suā in templo. **vbi** fuit de
cem annis p̄tinuis in gr̄a dei. **D**ñ possum⁹ di
cere beate Anne. **Habetis** fructū in sanctifi
cationem. **p̄seruando** digne. **V**oz alit̄. **ha**
betis hic exēplū standi in templo dei. **in** di
ebus dominicis z festiuis audien do missam
z sermonez. **Qui** b̄n vult seruare festa. **debet**

De sancta Martha

facere q̄nq̄. **P**ri^o cessare ab opibz t̄palibz. nō facere barbitonfurā. nec aliō op^o fūile. **R**atō qz in dñica x̄ps cessauit ab oibz negocijs z laboribz resurgēdo. **S**o vult qz xp̄iani repñtan tes illā resurrectōz z q̄etē q̄escāt in diebz dñi cis. **D**e d̄ sc̄ris. qz illa die q̄euerūt in q̄ete gle. **Q**ui aut nō vult q̄escere sp̄ laborabit i infer/ nō. **S**c̄do qz ieiuni audiat missam. **D**icatur rō. **N**ec taberna d̄z ap̄iri aū missam in die se sto. **T**ertio qz sit p̄ tpe in missa. **N**ā i p̄ncipio debet esse. s. in p̄fessōe. q̄ sit p̄ vob. **Q**uarto esse in missa q̄usqz dat b̄ndictio a sacerdote. **Q**uinto qz nō loq̄mi dū missa d̄z. s. hodie abu sus est. qz nō faciūt nisi loq̄ de vanis rebz sub missa zc. **M**emēto q̄ vt diē sabbati sc̄rifices. **S**z ill q̄ f̄uat ista q̄nqz p̄t dici. **H**er̄ fructuz scz bonoz opoz i sanctificatōz v̄zam

De sancta Martha

Martha. Martha
solicita es. **L**u. x. Octauo die a fe sto b̄tē marie magdalene fit festū beate marthe soroz sue. qz octauo die p̄ bea tam magdalena ascēdit in celū. **I**ō d̄ ea volo nūc vob p̄dicare. **S**alutes pus h̄go **M**aria **T**hemā positū est s̄bū xp̄i ad beatā marthā. **I**n q̄ oñdit x̄ps sūmarie vitā quā tenuit brā martha. s. actiua. maxime qz iste due sorozes. maria magdalena z martha diuiserūt sibi du as vitas sp̄uales. **B**tā maria magdalena de dit se vite p̄tēplatiue. **M**aria sedēs secus pe des dñi audiebat s̄bū illi. **L**u. x. **M**artha aut elegit vitā actiua. dans se laboribz p̄ xp̄o cum d̄r. **M**artha martha sollicita es. i. anxia **N**ota cū d̄r dupl̄r martha martha qz vitā cō templatiua si bona est. nō solū curat d̄ corpo ribz. s. de aiabz dans bona p̄silia. zc. **D**atz qz sūmarie x̄ps oñdit vitā b̄tē marthe. **S**z sub tilie volēs vob p̄dicare de isto s̄bo inuenio. qz in eo oñdunt tres excellētie b̄tē marthe q̄s habuit in hac vita

Prima est puritas h̄ginalis

Sc̄da est pietas p̄rimalis

Tertiu est dignitas p̄sonalis

Prima oñdit eū d̄r. martha. **S**c̄da cum d̄r. martha. **T**ertia cū d̄r. sollicita es. **D**ico p̄ri mo. zc. **N**ā istud nomē martha i lingua s̄ria. ca. idē est qz dominās. **I**n h̄ oñdit puritas h̄ ginalis. q̄ nō est nisi dñium qd̄ p̄sona recipit sup̄ sensualitatē corpis. nec cogitādo. nec lo quēdo. nec opando aliquam corruptionem luxurie. z dñat q̄nqz sensibz eos custodiendo

Dicat de qlibet ab illa corruptione carnis q̄ modo brā **M**artha p̄suabat se in puritate h̄ ginali. **I**ō d̄r martha. i. dñans vel p̄ncipans qz sicut p̄nceps nō h̄z supra se aliquem dñm inquantū talis nec puritas h̄ginalis h̄z supra se maiore gradū castitatis. **I**deo dicit **S**c̄da **B**ona est castitas p̄ngalis. melior cōtinētia vidualis. s. optima p̄fectio h̄ginalis. **E**cce p̄ncipat. s. z cū pauci sint q̄ habeāt istā puritates h̄ginales. qz q̄si nulli nisi pueri parui. **E**t illi etiā iam inclinant ad malū. **D**icat quō ludic zc. **P**ctm luxurie. **I**ō x̄ps faciēs d̄ h̄ plāctuz cum **J**ohē d̄r. **H**abes pauca noīna in sardis que nō coinquinauerūt vestimenta sua. z ambulabunt mecū in albis. qz digni sūt. **A**poc. iij. **N**ota in sardis. **S**ardis iuxta hebraicam interpretationē. i. pulcritudo principatus. q̄a magna pulcritudo est. q̄n illi de matrimonio seruant sibi fidē castitatis. pulchrius d̄ viduis castitatē seruanti. s. maximū q̄n est p̄ncipatus h̄ginitatis. **S**z qz sint pauci dicatur h̄istoria de demone in corpe cuiusdam nolente extirpe nisi dicerent tres misse a tribus clerici h̄ginibz. zc. **I**ō d̄r p̄ncipiū euāgelij. **M**ulier quedā martha noīe. i. dñans suo corpo. **R**excepit x̄pm in domo sua. s. p̄ p̄tutis imitatio nem. qz sp̄ fuit h̄go. **Q**uestio est h̄. que fuit rō qz **M**artha p̄suauit h̄ginitatē. cum beata maria magdalena soroz sua fuerit ita in bona sta in sua iuuentute. cum essent pulcre equalit̄ z diuites. z nō timētes aliquē post mortē p̄arentū. **Q**uare q̄ fuit tanta diuersitas. zc. **R**ā deo p̄supposita diuina ordinatione q̄ ē causa oim̄ rez. **N**ō inuenio aliā rōem p̄ticularē nisi infirmitatem quam passa est brā **M**artha. **J**am audiuit̄ h̄istoriā de muliere h̄ite suorum sanguis. xij. annis. q̄ habet **M**artha. **D**ic̄ **A**mb. exp̄s̄ qz ista mulier fuit brā martha. **Q**ue infirmitas fac̄ tria. **P**ri^o fac̄ p̄dere colorē. **S**c̄do fac̄ ip̄am fastidiosaz z cediōsaz sine graue. **T**ertio fac̄ ip̄am fetidā. **Q**uam infirmitatē habuit immediate p̄ mortē parēum. **I**ō nulli miles nec scutifer curauit d̄ ea. **O**p̄positū fuit de magdalena iuvene pulcra leta z solaciōsa. que visitabat a militibz z scutifer. **D**icat h̄z mulieres q̄ osculant hoīes iuuenes dicētes. **O** tu es amicus meus. **O** benedicta i firmitas p̄seruans a p̄ctis. **I**ō **E**ccl̄. xj. **D**alicia vni^o hore obliuionē fac̄ luxurie magnē. **N**ota. malicia. i. infirmitas. q̄ inicitū habuit a malicia diaboli. vni^o hore. quia tempus p̄ter sens respectu eternitatis. nō est nisi vna hora

Sermo

Doralte hēm? h̄ exēplū recipiēdi patient in
firmitates. q̄s d̄s nō daret nisi p̄ salute aie. q̄t
p̄tā vitā rōe infirmitatis. **N**ā q̄n mulier est
clauda v̄l h̄z perlā in ocl̄o. nō curat detripu
d̄ns. vanitatibz. **D**icat h̄ historia d̄ petro/
nella filia b̄ti petri apl̄i pulcerra. n̄ videbat
filia piscatorz. s̄z ipatorz. **E**t q̄dā comes vole
bat eā in vxore. **A**d quā mittebat milites zc.
D̄s sentiens b. petr̄ rogauit x̄pm vt mitteret
sibi febrē. **E**cce rō gre martha fuit p̄go et
nō maria magdalēa. **J**ō d̄s. **D**ū appropiāt su
per me nocētes vt edāt carnes meas. **Q**ui tri
bulāt me inimici mei. s̄. rēptatōes ip̄i infirma
n̄ sūt z cecidē. ps. xxvj. **E**ccl̄. xxxj. **I**nfirmi/
v̄s ḡuis sobriā fac̄ aiām. **D**ico sc̄do q̄ sc̄da
excellētia ē pietas. p̄mal. s̄. i. elemosynis cor
poralibz. s̄ sp̄ualibz. q̄ rāḡit cū d̄r sc̄do martha.
id ē. puocās seu irritās. s̄m iterptatōz hebrai
cam. s̄. incitās ad bellū. q̄d fit p̄ pietatē p̄ma
lem. sic q̄n aliq̄s cū ense icitat aliū. irritat euz.
Ita cū opibz pietat̄. dādo panē. vinū. pecuni
as paup̄ibz. h̄o icitat d̄yabolum. sic faciebat
martha. i. irritās. **I**deo d̄ ista pietate dicebat
ap̄ls ad discipl̄m suū thimotheū. **E**xerce tel
ip̄m ad pietatē. **N**ā corp̄al̄ exercitatio ad mo
dicū vtil̄ est. **P**ietas at̄ ad oīa vtil̄ est. p̄missi
onē h̄ns vite q̄ nūc ē z fute. i. **T**hy. iij. **E**xer
citatio corp̄al̄ fit p̄ ieiunia. vigiliis. ciliciāz.
s̄ respectu op̄ez pietat̄. ad modicū vtil̄is est.
q̄ solū sibi p̄dest. gubnādo corp̄is. s̄z opa p̄iera
tis. z q̄b̄ dāt. h̄ns p̄missionē vite q̄ nūc est z
fute. **J**ō iuxta h̄ p̄siliū apl̄i b̄tā martha dedit
se opibz pietat̄. ad x̄pm z ad discipulos suos
in domo sua recipiēdo. **D**icat historia quō in
dic̄ ramioz. postq̄ x̄ps p̄dicauit circūspectis
oibz. cū iā vespa ess̄z hora regressus ē betha
niā cū discipul̄ ad prandiū in domo marthe
Bar. vj. **J**ō martha dicebat hospita christi
Dicat quō p̄ x̄pi afectionē v̄didit oīa. ponēs
p̄cium ad pedes ap̄loz. vt diuiderēt x̄pianis
paup̄ibz. **E**cce opa pietat̄. corp̄alia. **D**e sp̄ua
libz aut̄ dicat. cū p̄t̄ exiliū veniss̄z ad puincia
quō p̄dicabat. dās puisione z aiabz de coq̄na
sp̄uifici. eis m̄strās escas sp̄uales. int̄m q̄ ip̄a
ex vna p̄te. z b̄tā magdalena ex alia p̄dicabāt
z p̄dicādo p̄uererūt totā puincia. **D**icat quō
p̄dicabat de articul̄ fidei. vt d̄ trinitate. icar
natione. zc. z p̄babāt h̄ miracul̄. curando in
firmos. zc. **J**ō p̄uertebāt. **I**ste pietates maio
res erāt q̄ corp̄ales. **D**icat h̄ cum recederz d̄
territorio aquēsi. vt iret auinione trāsinit per
tbarascū vbi erat ingēs draco maior balena.

z erat semipiscis. z semiaial. **J**ō vivebat i aq̄
z in terra. **E**t in aq̄ rodani subuertebat na
ues trāsētes vt comederet hoīes. **S**uper q̄
gētes illi terre scientes suā sanctitatē. s̄. beate
marthe. recurrēt ad eā vt p̄videret de h̄. **D**i
cat quō b̄tā martha cū aqua b̄ndicta z cruce
int̄ p̄ draconē. **C**ōmedēt h̄ p̄tus aq̄ b̄ndicte.
Et cū draco vellet eā inuadere. b̄tā martha
subito cū seuro erues dixit. **E**cce crucem d̄ni
fuge. zc. z ligauit eū. **E**t draco seq̄bat eam vt
ouis pastorē. z iterfecit eū. **E**t in memoriaz
h̄ miraculi d̄r mō loē tarascū. cuz ali diceret
nerluc. i. niger luc. **S**z q̄ ille draco dicebat
tarascū. id loē d̄r mō tarascū. **P**̄ h̄ iuit auini
onem. z cū p̄dicass̄z ibi in q̄dā magna platea
vbi nūc est. uent̄ p̄dicatoz. q̄dā iuuenis in
fidel̄ volēs venire ad p̄monē. sine nauī natā
do. voluit trāsire rodanū. z submersus fuit. z
post triduū inuent̄ est. **B**̄tā martha suscita
uit eū. deuote orādo. **J**h̄m x̄pm q̄ sic ip̄e vo
luit suscitare Lazaz fr̄em suū q̄ vellz suscita
re illū inuenē. **E**cce quō exercebat opa p̄iera
tis. **J**ō d̄r martha. i. irritās demonē p̄ opa pi
etatis corp̄alia z sp̄ualia. **J**ō d̄r euangelium.
Martha aut̄ satagebat circa frequēs mini
steriū. tā corp̄ale. q̄ sp̄uale. **D**icat similitudo
de duobz militibz. q̄z vn̄ custodit castz regi
z alī nō solū custodit castz. s̄z acquir̄ multa
alia castra ab inimicis. cui magis tenebit rex.
Aunq̄d magis tenebit illi q̄ custodit z acqui
rit alia. imo. **I**ta de cūlibet nostrz commisit
castz. s̄. corpus. id̄ custodiāt ab inimicis ne i
trens. **D**ebet t̄n̄ quilibet nō esse cōtētus de
seipso. sed multa alia debet acq̄rere p̄dicādo.
expellēdo demones. q̄d fit q̄n sup̄bz humilia
tur. auar̄ restituit. **I** d̄e de septē p̄ctis. **D** curz
quanta d̄ligētia p̄dicatores deberent facere
istas p̄questas. maxime m̄gr̄i qui h̄nt sciam.
Ideo **M**artha nō solū custodiuit castrū su
um. s̄z multa alia x̄po acq̄siuit. **J**ō x̄ps dicit.
Qui aut̄ fecerit z docuerit. h̄ magn̄ vocabi
tur in regno celoꝝ. **M**at. v. **D**ocere z nō face
re bonā vitā nihil valet. **J**ō apl̄s. **A**tende t̄i
bi. s̄. castz tuū custodiēdo. z lectioni exhorta
tioni z doctrine. **N**oli negligere gratiā que
te est. z que data est tibi. i. ad **T**hy. iij. **D**i
co tertio q̄ tangitur dignitas personalis. cū
d̄r. sollicita es. i. anxia. **N**am p̄sone in dignita
te existentes debēt esse sollicite. ad **R**oma. xij.
Qui p̄est in sollicitudine. sup̄ple. p̄sist. **I**deo
cum dicit sollicita es. ostendit dignitas perso
nalis. **D**icatur postq̄m diu p̄dicauit. q̄ modo

Ad uincula Petri

fecit unum monasterium monialium atarasco / et multas
te regies ibi intravit. et non habebat redditus / sed suis
manibus opabatur. Et quicquid lucrabatur ponebat in
coeli. Non comedebat carnes nec pinguedines
aliquas. id modicum expendebat. **D**icas et moni-
ales quod nihil faciunt. sed otiose et vagantes va-
dunt proventum respiciendo hinc inde. **D**ica-
tur. per septem dies ante suum obitum vidit celos aper-
tos. et multitudinem angelorum a se magdalen-
ne sororis sue secum portante. **T**unc Christus sibi reve-
lauit quod octava die ipsa etiam veniret ad gloriam
paradisum. **D**icas quod in nocte quam debuit ad dominum
migrare. in camera sua fecit accendi magnam lumina-
riam. et dum dormiret omnes qui erant in camera nisi ipsa ve-
nerunt demones et extinguerunt omnia lumina. et ipsa
oravit. **D**omine. et sic dimittes me in tenebris.
Tunc descendit beata magdalena soror sua cum lu-
mine. et accendit omnia lumina. **I**ste fecit sibi legere
passionem secundum lucam. quia habuerat multam ab ore beate
marie virginis. **E**t sic obiit. **D**icas et miraculum sancti
frontonis. id est miraculo ostendit gloria beate magdale-
ne et beate marthe. quia Christus in bitu epali. et beatus
fronon episcopus fecerunt exequas ipsius corporis. **E**t cum
posuissent corpus in sepulchro. dixit Christus. In me-
moriam eterna erit iusta hospita mea. **I**n hoc
cognouit Christum ipsum esse. **E**t de nullo seculo nec secula le-
gisti nisi de ista et de virginis marie. quia Christus fuit in
exequis virginis marie. **M**oraliter nota si volueris
dimittes peccata et fuisse deo honorabit nos. i. re. **q**
Quicunque honorificauerit me glorificabo eum

Sermo beati Petri ad vincula

Dominus eripuit
me de manu herodis. **I**bi istud habet origi-
nalis in actibus apostolorum. c. xij. et scitativue
septima hodierna. **S**olenitas et festum hodiernum
est beati petri ad vincula. **T**ria festa sunt de beato
petro apostolo iano. **P**rimum quoniam fuit liberatus a ca-
ptivitate miraculose. et istud sit hodie. **S**ecundum quoniam fu-
it exaltatus in cathedra honorabiliter. **I**n fine fe-
buarum. **T**ertium quoniam in celo fuit coronatus glorie et
istud sit in fine iunii. **N**on habeo vobis predicare de
primo. scilicet quod fuit liberatus. **S**ed primo la. v. ma. et
resumat the. **D**e maria et festo hodierno b. **P**e-
tri volo predicare vobis dare tres declarationes
Prima erit historica seu realis.
Secunda erit allegorica et figurata
Tertia erit tropologica et moralis.
Et per quilibet potest bene dici thea. **D**ominus eripuit. etc.
Maxime prima de petro quoniam fuit educus de carcere per
angelum. ut patet in textu. **P**ro secunda dicitur aia beata
quoniam intrat paradisum. **D**ominus eripuit me de manu he-

rodus. id est diaboli. **D**e tertia. persona que exiit de pec-
catu et mala vita et rediit ad statum gratie potest dicere
Dominus eripuit me de manu herodis. id est petri. **D**e
co primo quod prima declaratio erit historica et fra-
lis. **S**icut quod legitur in textu biblie Act. xij. **I**lle ma-
lus rex herodes non ille qui interfecit innocentes. **q**
ille dicebat herodes ascalonia. et iste qui cepit
petrum vocabatur agrippa. qui venit nonis constitutus
rex super indeam ab imperatore romano. **E**t is qui in
dei ipsum bene reciperet. sciens quod iudei habebant pe-
trum erosum qui tunc predicabat et convertebat mul-
tos in deos. volens eis placere. herodes cepit
petrum et posuit in carcerem ligatum cum duabus cathe-
nis. de prelo manibus et pedibus. et ultra hinc in
carcere fecit stare duos homines armos. **E**t is qui in
carcerem erat ferrea. **E**t cogitavit herodes. **I**ste
petrus qui suscitavit mortuos. si vellet posset su-
gere. **p**er hunc extra ad portam carceris posuit. **x**
homines armos. **H**oc est textus cum de. trades eum
quattuor quaternionibus militum ad custodiendum eum
Quaternio dicitur capitaneus quattuor hominum armos
rum. **I**ste de textu. **T**ransientes primas secundas vigilia
Et sic tenebat petrum captum ut sic placere iudicibus
Ista ratio assignat in textu cum de. **A**ides autem quod pla-
ceret iudeis apposuit apprehendere et petrum. **E**cce
hinc tota corruptio iudicium. quoniam dominus iudicium
ces et assessores cupiunt magis complacere gentibus
quam deo destrui iustitiam. **I**sto modo iudicium christi
it peruersum per pilatum. quia nullam causam mori iunc-
nit in christo. tamen ut placeret iudeis dimisit ipsum vo-
luntati eorum ut crucifigeretur. **I**sto modo etiam fuit
peruersum iudicium vicarii sui beati petri per herodem
Ista de causa danant multi iudices volentes ma-
gis complacere populo quam deo. **I**ste de dicit. **D**ominus di-
spernit ossa eorum que hominibus placet. **p**ro fusi sunt. **q**
de spernit eos per. **l**ij. **I**ste ad Gal. i. **N**on quero
hominibus placere. si adhuc hominibus placere seruus
christi non essem. **I**sta ossa sunt diuitie. possessiones
officia. seu dignitates. sunt enim fortalicia quibus
homines sustentant. scilicet mundani. **R**om. sic in corpore hominis
ossa sunt fortiora. et sustentant corpus et carnes. ita
fortalicia in quibus homines mundi sustentantur.
sunt diuitie. dignitates. parates. **D**e quibus dicit
deus. **D**eus dissipavit ossa. scilicet in hoc mundo. et in alio
quod erit. **R**under. **p**ro fusi sunt. scilicet in iudicio dei. **R**om
quoniam deus spernit eos. quia precium sanguinis christi in fi-
niti valoris. non valebit ad salvandum tales.
Iste deus et iudices assessores et rectores commu-
nitatum auisericio vos in sententis dandis potius
habeat respectum ad deum et ad iustitiam. quam ad
homines. **I**n iudicio iudex non debet cognoscere
re patrem. matrem. fratrem. filium. nec amicum

cū. s. deū & purā iusticiā. **N**o herodes volens
 placere iudeis. dānauit se tali incēdō. tenen/
 do petrū captū. s. de puidit. **N**ā dicitur. **P**e/
 trus qdē suabat in carcere. orō autē fiebat si/
 ne intermissiōe ab ecclia ad deū. **A**ct. xij.
Dicat quō apli orabāt p liberatōe b. petri flē/
 tes di. **D**ne ihu xpi libera vicariū capitane/
 um & pastore nrm. **E**t alia pre orabāt p eo s/
 go maria cū alijs mlieribz dicēdo. **D**ne z ita/
 cito moriet vicariū vī. **D**ic hēm doctrinām
 quō tor ppls dz orare p suo plato i tribulatō
 ne posito. vtpūta p papa. epō. dño tre. **N**de p
 rege. **T**al' orō multū placet dō. qz tāgit totaz
 cōitatē eoz malū. qz sic bonū vel malū caput
 est bonū vel malū oīm mēbroz. **I**ta d' plato
 qd est caput bonū vl malū xpianoz. **N**deo dic
 apte. **O**bscuro igif p mū oīm fieri obsecratio
 nes. orōes. postulatōes. grāzactōes. p oīmibz
 hoibz. pregibz. z oibz q in sublimitate pstituit
 sūt. vt qdē z trāquillā vitā agam' in oī pieta
 te z castitate. **H**oc em bonū z acceptū est co
 ram deo z saluatore nro dō. q vult oēs hoies
 saluos fieri. i. **T**hy. ij. **N**ō videam' quō
 d' andiuit orōes ipoz. **N**ā in noctep' quaz
 noctē beat' petr' debebat tradi iudeis vt mō
 reres. dñi petr' dormiret vinc' in illos duos
 hoies armoz. **A**ngel' dñi cū magno splēdo
 re veit z illumiauit totū carcerē z terruit il
 los duos hoies armoz. pculsoqz latere petri
 excitauit eū di. **S**urge velocit' **E**t fracte sūt
 cathene. **E**t dixit ei angel' **P**recinge z calcia
 re z circūda tibi vestimētū tuū z seqre me. **A**n
 gel' recipies petr' p manū extraxit eū d' carce
 re. **C**ustodes at' qsi mortui nihil sentiebt. **E**t i
 stimabat autē se visum vidē. s. qn fuerūt extra
 palatiū in qdā vico angel' disparuit z petrus
 inuenit se liberatū. z dixit. **C**erū est h' q ego
 sum liberat'. z n' est somniū. **E**t dixit. **H**unc
 scio sē qz misit dñs anglm suū. z eripuit me
 de manu herodis. z d' oī expectatōe plebis iu
 deoz. **E**cce declaratio hystorica z lrālis. **E**t
 ista de cā respectu psonē libate. qz pape. z re/
 spectu orōis respectu miraculū z vtilitat' xpi
 anitat'. z respectu miraculū cathenaz bti pe
 tri fuit istd festū hodiernū institutū. z scā ē ec
 clesia i roma. z d' seti petri ad vincula. **E**t vi
 det' ppleta pphā fuisse dō i psona bti petri di
 cet'. **D**irupisti vincula mea. tibi sacrifi. hostiā
 laudis. z nomē dñi iuocabo. s. festum. ecclia.
Ecce qre d' beat' petr' i thēate. **D**ñs eripuit
 me. zc. **D**ici q scda declaratio erit allegori
 ca seu figurā. z sūt i dicta liberatōe bti petri

qttuoz pūcta significātia secreta. **P**rimo qd
 sūt carcer. **S**ecdo qd signat illi duo milites
 inc' q's beat' petr' erat vinc'. **T**ertio qd signat
 ille due cathene. **Q**uarto qd signat qttuoz q/
 terniones militū. **D**ico pmo q carcer sūt
 statū pcti mortal'. **R**ō. qz carcer hz septē diti
 ones repntates septē pctā mortalia. **P**rima
 pditio carcer' q' ē tenebrosus. z sūt pctm su
 perbie qd puenit ex modica claritate. qā nō
 cognoscat suā miserā nec pctā. **S**ecundo
 carcer ē subterrane' basse inferi'. **E**cce auari
 cia. qz auari i infimo terre stāt nec curāt de ce
 lestibz. **T**ertio carcer fetet. qz ibi faciūt nego
 cia. **E**cce h' pctm luxurie. qz fetidā fac' psonaz
 luxuriosam p malā famā. qz gētes loquunt' d'
 ipa vi. **D** de isto ribaldo vl' ribalda seu purā
 nā. **Q**uarto carcer ē loc' solitari'. **E**cce h' pctm
 inuidie. qz psona inuida sola veller h'z bonū z
 tristat' d' bono alteri. **Q**uinto carcer ē humi
 dus. **E**cce h' pctm gulae. qz gulosi sūt humidi
 in cibo z potu inordinato. zc. **S**exto i carce
 re est desperatio. **E**cce h' pctm ire. **S**eptimo
 in carcere nihil opat'. **E**cce h' pctm accidie in
 bonis opibz meritoz. **D**e scdo d' dormies
 inc' duos milites. **Q**uid isti duo milites signē
Hora petr' dormies sūt pctōzē i carcere pcti
 dormientē inc' duos milites. s. anglm bonū.
 z anglm malū. **A**ngel' bon' iducit ad bonū.
Nūq' audis vos s'ba sua qn loq' imaginā
 tioni di. **T**u peccasti z fecisti h' z h' ad vad' ad
 p'fendū. **E**t angel' mal' ad aliū lat' respōdz.
Ue qd oz mō p'fiteri suffic' in qdragesima. **D**i
 cerēt gētes q' es hypocrita. **N**ē qn d' angel'
 bon' imaginatōi loq'ns. **T**u es vsurari'. vel
 furat' fuiti h' z retines legata d' mortuis. vel
 solidatā fuoz zc. **N**ō vade sat' fac. als' damna
 beris. **R**ūdet ali' a sinistris. ve suffic' dimitte
 re iu testamento. zc. **N**ē dic' bon' miles. ecce
 tu habes inimicos remitte. z de' dimittēz tibi
 pctā tua. **N**ā nihil meli' ad obtinendū remis
 sionem peccatoz. dicit ali' mal'. ve dicet po
 stea q' es iude'. **E**cce peccator quō dormit i
 ter duos milites. vnus celestis. ali' infernal'.
Propter h' dicit ap'us. **S**urge q' dormis et
 erurge a mortuis. z illuminabit te christ'. ad
 Ephe'. **D**e tertio dico qd significant due
 cathene que tenent peccatozē vincitū. **D**ico
 q' prima est longa cōsuetudo. secunda mala
 societas. **Q**uor' sunt vincēti istis duabus ca
 thenis. primo iuratores qui quando respben
 duntur a confessoribus. dicunt. cōsuetudo
 est. **N**tem apot' becarū. incisorēs. barbitōsorēs

Ad uincula Petri

q̄ in dñicis in festiuitatib; hñt opatoria aper
 ta allegates s̄uetudines ius diuini. **Ite** de
 fabris z alijs officijs. s̄ volo dicere q̄ ista ca
 thena estis ligati. cū qua ad infernū trahemi
 ni nisi corrigatis vos de futuro. z faciat; pe
 nitentiā de p̄terito. **Ite** de diuitib; q̄ mutuat
 ad vsurā. z q̄ p̄fitet. z de ista materia interro
 gant. **Rūdent.** nō pater nō facio vsurā. dicit
 p̄fessor. est vsura mutuarē decē. z recipe unde
 cim. **Rūdent.** dñe nō. q̄ s̄uetudo est. z eccle
 sia p̄mittit. **Dicat** q̄ ecclesia p̄mittit multa. q̄a
 tñ potest corrigere. s̄ nec papa. nec beat⁹ Pe
 trus si uiuere posset in vsura disp̄sare. **Len**
 sualia bona sunt duab; cōditionib; seruatis.
Prima q̄ sit p̄a emptio vel venditiō. **Secū**
da q̄ p̄ciū sit iustū. **Ite** de mercatorib; q̄ ven
 dunt ad spem p̄ qua recipiūt p̄. dicentes q̄
 s̄uetudo est. **Ite** de mulierib; z vanis orna
 mentis ear; de caridīs. **Dñ** dendo carnes
 nudas. dicēdo. s̄uetudo est. **Ista** cathena q̄
 ducunt ad infernū. **Ite** de religiosīs carnes
 comedentib; dicēdo. s̄uetudo est. **Cōtra** il
 los tales dicebat **Ieremias.** Si mutare p̄
 ethyops pellē suā. aut pardus varietates su
 as. z vos poteritis bñ facere cum didiceritis
 malum. q. d. non. **Iere. xij.** **Secūda** cathena
 est mala societas. **Quot** damnat etiam ista
 multi irēt ad paradysum nisi p̄pter malā socie
 tatem seducerent. **Dicat** p̄tra malos hoies q̄
 despectis vxorib; viduis. vel alijs habētibus
 p̄curatores vel magistros. z iam incipiūt lu
 dere. z. foras. **Item** de clericis cōcubinarijs
 foras. quātūcūq; societas sit vobis cara. si est
 causa peccati. foras. **Doc** nō solū est doctrīa
 p̄pi sed poete. **Que** nocitura tenes. q̄uis sint
 cara relique. **Ecce** quare dicit. **Vinctus** ca
 thenis duab;. **De** quarto quattuor quaterni
 ones militū significat q̄ aīa ad portā. s. mor
 tem obseruat a multitudine demonū. **Bo**
 lum ego maria p̄ singulari grā obtinuit q̄ n̄
 fuissent demones in eius morte. z d̄ alijs ho
 minib; quātūcūq; sanctis null⁹ est exempt⁹.
Iō David. **In**habitabūt et abscondent. ip̄i
 calcaneū meū obseruabūt. **ps. lv.** **In**habita
 bunt. s. demones. in camera vbi homo mori
 tur. z abscondēt se. **supple.** q̄ nō vidēt nisi ali
 quoties a sanctis p̄sonis. **Et** calcaneū. que ē
 vltima ps corpis ligē mortē. obseruabūt. **Ec**
 ce q̄terniones militū custodiētes. **Sz** reme
 diam q̄ dē. dat nob; est q̄n hō penitet de pec
 catis fuit p̄fessus z lat; fecit zponit abstinere.
 sic q̄n aīa exiit a corpe in grā dē mittit anglm

suū s̄mpmissionē a deo factā. **Ego. xxiij.** **Ec**
 ce ego mitto angelū meū q̄ p̄cedat te z custodiat
 te in via. z introducat in locū quē parauit
Quantū ad tertium dixi q̄ tertia declaratio
 esset tropologica z moral. **Pro** q̄ notauit octo
 p̄cta i liberatōe b̄ti petri. significātia octo q̄
 d̄ facit volēs liberare pctōrē a carcere z vult
 ip̄m reducere ad bonā vitā
Primo angel⁹ illuminauit carcerem
Secūdo p̄cussit in latere pctrum
Tertio pct⁹ erexit se
Quarto ceciderunt cathene
Quinto petrus p̄cepit se
Sexto calciauit se
Septimo circūdedit sibi vestimētum.
Octauo secutus est angelum.
Primum op⁹ q̄ dē. facit in liberatōe pctōris
 est illuminatio carceris. **Pctōr** enīz stat i car
 cere tenebroso. s̄ cognoscit pericula nec p̄ce
 cata in q̄b; stat. q̄ d̄ amittit z amittit in dies. p̄
 p̄ter pctā q̄ incurrit. **Sz** venit lux et refulset
 in habitaculo carceris. **Sic** optet primo q̄
 radi⁹ lumis diuini seu diuine grē illuminet.
Tūc ad talē illuminationē dic̄ religiosus cle
 ricus vel secularis. **Q** miser q̄d est de me. tot
 anni sunt q̄ sum in mala vita. z. **Istō** lume
 petebat david. postq̄ peccauit dicēs. **Alu**
 mina oculos meos ne vnq̄s obdormiā i mor
 te. ne q̄n dicat inimic⁹ me⁹ p̄ualui aduersus
 eū. **ps. xij.** **Nō** loquit de oculis corpis. q̄ nō
 legit ip̄m fuisse cecū. s̄ de ocul⁹ aīe. **Secūdo**
 p̄cussioq; latere petri exercitauit eū. **Ecce** h̄ se
 cundū op⁹ q̄ p̄sonā quā dē. vult ad se cōuer
 tere p̄cussit dādo. s. cordis compunctiones. z
 cordis cōmōtiones. q̄ a deo sunt. **Ezech. vi.**
Ego p̄trini cor eoz. **Nūq̄d** vos sentitis mē
 toriens istas cōpunctiones. imo. **Tertio** **Pe**
 trus erexit se fricando oculos credens q̄ esset
 somnium. **Ecce** p̄positū nō redētū ad pctm
 tunc homo stat recte z circa deū. **Iō** David.
Surgite postq̄ sederitis q̄ manducatis pa
 nem doloris. **ps. cxxvi.** **Quarto.** ceciderūt ca
 thene. **Ecce** confessio. **Quot** peccata mora
 lia habet hō. tot cathenis est ligatus. z q̄n hō
 p̄fitetur z p̄fessor eleuans manū dic̄. **Ego** se
 absoluo. omēs rumpunt. **Magnū** mirabile
 est. quia omēs hoies mūdi cū cultellis nō pos
 sent soluere vnā cathenā. **Sz** tāta est p̄ con
 fessoris q̄ statim omēs rumpunt. **Dicatur** h̄
 miraculū breuiter. de illo magno pctōrē i om
 ni specie peccator; q̄ inductione aliquarū
 deuoraz p̄sonaz iuit ad eccliam vt cōfiteret.

Sermo

Cum fuisset ad portam ecclesie quedam sancta p/sona vidit septem demones ipsum hominem cum catenis trahentes ne intraret ecclesiam. **S**i dicat ab aliquo, quare non retinebat eum cum sint ita potentes. **R**espondeo quod propter liberum arbitrium quod non potest cogere etc. **N**on apostolus. **U**ltimus est sermo dei et efficitur et penetrabilior omni gladio accipitur. ad **Heb. iii.** **Q**uoniam cum dixit angelus. **P**rocinge te. hic subtiliter ostendit restitutionem. **N**am ille qui tenet bona aliorum et non restituit. quod vult ire ample in pompis vanitatibus multis scutiferis etc. **E**t quoniam a professoribus dicitur eis quod restituat et quod stringat se. **R**espondeo. **O**portet me minuire de statu etc. **E**cce quare dicitur. **P**rocinge te peccator. non faciendum vanitates de bonis alterius. sed restituere oportet et procingere se etc. **I**deo **Luce. xii.** **S**icut lumbi vestri percincti. scilicet vivendo de bono iusto. **E**t lucerne ardentes in manibus vestris. id est opera meritoria. **S**exto calcia re. **E**cce hic remissio iniuriarum. **D**iscalciatus homo est iniuriatus et sentit. quod sunt impatientes et vindictarii qui sentiunt iniurias. dicens. non pro corpore ego me vindicabo. **C**alcia sunt patientes in dextro pede per amorem dei. **I**n sinistro per timorem inferni non sentiunt iniurias propter quoniam tunc magnas. **N**ullus sic discalciatus potest intrare in paradysum. **S**tate ergo calcia in propria ratione evangelii pacis. ad **Eph. vi.** **S**eptimo circunda tibi vestimentum tuum. scilicet mantellum tuum. **H**oc significat honestam conversationem. **M**antellus cooperit alia indumenta. ita honesta conversatio operit peccata. **I**deo conversamur honeste coram deo. a parte ante per devota orationem et per ieiunia a parte post. a dextris per elemosinam. a sinistris per patientiam. **S**ic enim circumdat vestimentum. **I**deo dicit **Iohannes. Beatus** qui vigilat et custodit vestimenta sua. ne nudus ambulet. et videant turpitudinem suam. **A**postolus. **Primo.** **Q**uoniam cum dicitur. sequere me. ostendit communio. quia sancta scriptura vocat sacerdotem angelum. **Malach. ii.** **L**abia sacerdotis custodiunt scientiam et legem requirunt de ore eius. quia angelus domini exercituum est. **N**otate hic quate sanctitatis debet esse. **E**pyloga hic dicitur. et dicitur postquam habuisti cognitionem de peccatis contritionem et propositum non redeundi etc. **S**econdo quoniam angelus et communica. **I**deo christus dicit. **Q**ui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem habet vitam eternam etc. **Ioh. vi.** **T**unc peccator potest dicere. **D**ominus eripuit me de manu herodis. id est peccato.

De sancto Laurentio martyre.

Habetis fructum vestrum in sanctificatione. **V**erbum istud habet originaliter ad **Ro. vi.** et recitatur in epistola currens festivitatis. **S**icut totum festum et solennitas hodierna est beati Laurentii militis christi. ita erit et sermo noster. maxime quod de eius vita gloriosa et morte et passione dolorosa poterimus recipere bonas doctrinas etc. **S**alutem primum pro ego maria. **P**ro declaratione huius probi et introductione materie predicandi de sciendum quod in sacra scriptura bona opera virtuosum et meritoria que homo facit in hac vita dicitur fructus vite humane. **R**atio est. **N**am principale ultimum et finale quod homo expectat de arbore est fructus. **N**am si in ortu suo habet quilibet pulchram arborem non erit contentus de radicibus vel de ramis. floribus vel de foliis. sed de fructibus. quia est illud quod sperat. **I**dem est de domo ihesu christi qui habet ortum pulcherrimum. scilicet ecclesiam militantem. clausam preceptis et consiliis. plenam arboribus et quilibet christianus est vna arbor. **U**ltimo dicit **Barci. viii.** **V**ideo homines velut arbores ambulantes et plantati in die baptismi. et rigati aqua baptismi. **D**e istis arboribus principale vult deus fructum dulcem. **I**deo dicit ecclesia domino ihesu christo. **V**eniat dilectus meus in ortum suum ut comedat fructus pomorum suorum. **L**antico. **ru. v.** **N**on enim contentus christus quod mittamur radices magnas in terram. scilicet parentes. amicos etc. **D**e talibus enim dicitur qui habent magnam gloriam vulgariter. ille habet magnas radices. **N**ec etiam contentus christus de trunco sine de ramo forti et grosso qui est persona iuuenis pulchre et fortis. **N**ec de ramis. scilicet possessionibus. vinearum. villarum. et castorum. **N**ec contentus de floribus. id est de bona fama honoribus. **N**ec de foliis. scilicet bonis verbis. scilicet ratiocinando. advocando. iudicando. predicando disputando. **N**ec contentus de umbra plantationum. dignitatum. dominij. officiorum. sub cuius umbra multi se ponunt. **S**ed vult fructus dulces et sapidos bonorum operum. intantum quod si aliquis persona haberet omnia predicta. scilicet radices etc. et non haberet fructum bonorum operum talis esset ira dei. **E**cce quod dicit christus. **N**is arbor que non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittitur. **M**atth. **li. et. viii.** **P**ater ergo ratione quod bona opera in hac vita per nos facta dicuntur fructus. **D**e hoc auertis christi dicit. **E**go elegi vos ut eatis et fructum afferatis et fructus vester maneat. **Ioh. xv.** **E**go elegi vos. **S**icut homo eligit arborem de nemore et plantat in suo orto. ita deus eligit christianos

De sancto Laurentio martire

De nemore infidelium, et platur in orto ecclesie.
No. ut eatis. s. de frute i frute pficiendo. **L**u
b. beat^o Laurenti^o i vita sua abudauerit i fru
ctib^o bonoz ope^oz, et p seuerauerit vsq^z in fine
possum^o sibi dicere thema. Beate Laurenti
habebis fructu^o v^om in sanctificatio^oz. **H**z the
ma. **N**o inuenio in beato Laurentio q^o h^uit
tres fruct^o sanctificatio^oz bonoz operu.
Prim^o est de abstinētia psonali.
Secundus est de misericōdia pximali.
Tertio fruct^o est de patia martyriali.
Et p qlibet possum^o dicere thema mō pposi
tū. **H**abet^o fructū ve. zc. **D**ico pmo q^o bea
tus Laurenti^o sic arbor bona i orto scē ecclie
platurata fecit fructū de abstinētia psonali, qz
sp abstinuit a vicijs et pctia a vanitatib^o mū
di, in trib^o loc^o. **P**rimo i ciuitate ostba. **S**ecūdo
in cesarangusta. **T**ertio i roma. **D**e pmo
sciendū ē q^o ipse fuit de ostba natus d magno
genere multū dilect^oz, et licz i domib^o magno
rū fuisset nutrit^o. **T**ū. b. Laurenti^o abstinuit a
ludis pueroz qz iā incipiebat timere deū, ca
nebat a mēdacijs a iuramēto, et orabat deū
quidie. **D**icat h^o mod^o viuēdi. **R**ecte fuit com
pletū i eo illud p^obi Salomonis. **P**uer erā
ingeniosus. et sortit^o sū aiaz bonā. **S**ap. viij.
Si em videbat aliquē scutiferū victosuz in
domo p^oris sui vitabat illū, qz magnū picu
lū est pueris si in puericia dāt se alicui pctō,
qz qn sūt magni, vix pnt se ab illo cauere. **N**o
legit de alexādro magno, q^o dū esset puer, p^o
er^o cōmisit ipm vni mg^o q^o oñdit sibi aliqua
magna vicia. **E**t qn fuit magn^o volebat ab
stinere et nō poterat. **E**t displicebat sibi, ppter
q^o occidit mg^om suū vocatū Leonidē, et iur
ta nomē suū dedit ipm leoni viuū. **N**o ml^oū
debēt cauere a societate mala, et p^oba. **I**ta fe
cit beat^o Laurenti^o, et videt in eo fuisse ppletū
verbū sacre scripture. **B**onū est viro cū porta
uerit iugū dñi ab adolescētia sua. **T**reno. iij.
Nota iugū. s. bone instructio^o. **S**ecūdo absti
nuit in cesarangusta, qz qn habuit discretio
nem, dimissa domo patris iuit ad cesarau
gustā ad studendū. **N**o iam scitis studētes
quātas stulticias faciunt et dissolutioēs, sed
beat^o Laurenti^o abstinuit ab oib^o p^ofitēbat se
pe et cōicabat, et studebat pl^o i die qz ali^o i vna
bebdomada, domabat carnē suā, et sic serua
bat se i p^oginitate, intm q^o odor bone fame sue
redolebat etiā vsqz romā, et fuit in eo verifica
tū p^obi sacre scripture dicētis. **D**emēto crea
toris tui in dieb^o inuētus, tuq^o aūq^o veniat tē

pus afflictio^ois tue. i. senectutis. **E**ccl. iij. **L**er
tio iuit romā. **E**t ecce sanct^o. **S**icut^o pap^o va
dēs ad celebrādū p^oliū toletanū, fecit trās
tū p cesarangustā, et audita fama. b. Laurē
tū vocauit eū, et scita sua sanctitate duxit eū
secū. **Q**uē habuit ita carū et dilectū, q^o papa
nolebat missā celebrare sine eo. **I**te qn pap^o
cōicabat pl^om. **D**icat quō p^osecrabat multas
hostias zc. **T**ūc adhuc dabat etiā de sāguie
xp̄i cōicatio^oz, et cōmisit. b. Laurentio dñi tā
guinis dispēatio^oz, s^o postmodū fuit statutū
q^o nō daret sāguis p^olo cōmuni, p^o p^ocula
q^o pnt sequi et scādala, qz etiā iā in hostia p^o
crata ē sāguis xp̄i ex naturalib^o cōmūtatio^oz.
Deinde pap^o fecit eū diaconū cardinalē, s^o
diceret, s^o p^o obediētia acceptauit. **B**eat^o ste
phan^o et laureti^o fuerūt diaconi cardinales.
Et officū istō nōdū noīabat istō noīe cardi
nales, s^o nō credat^o q^o ex h^o ipse mutauerit sta
tū vel suū modū viuēdi, s^o vixit sic p^o i cibo
potu, et vestitu, et abstinētijs. **E**cce quō beat^o
Laurenti^o fecit fruct^o de abstinētia psonali, et
possum^o sibi dicere thema. **H**abetis fructū
ve. zc. **E**t p^ocordat auctas Pauli di. **D**eceit
volūtas dei sanctificatio v^oa, et abstinētijs
vos a fornicatioē, ut sciat vnusq^o q^o vas suū
possidere i sanctificatioē et i honore, nō in pas
sione desiderij, sicut et gentes q^o ignorāt deū.
i. ad thes. iij. **S**ecūdo beat^o Laurenti^o fecit
fructū de misericōdia pximali, qz ita erat miseri
coris, q^o nihil sibi retinebat, s^o totū dabat pau
perib^o xp̄i. **H**am tūc ipis erat in roma impe
rator quidā xp̄ian^o noīe Philipp^o, q^o d^o fuisse
puer sus a b^oto Laurentio. **S**z post fuit impe
rator quidā tyrann^o noīe Deci^o, marim^o p^o
cutor xp̄ianoz, q^o sciens q^o su^o p^odecessor dēde
rat ecclie totū suū thesaurū voluit repetere
violenter dictū thesaurū. **H**oc sciēs. b. Lau
renti^o distribuit totū thesaurū, et pquirebat
romā q^o tūc erat maria, et vbi inueniebat xp̄ia
nos absconditos metu impatoris dabat eis
elemosynā. **P**rimo in aīa eos p^ofortādo in aī
de, secūdo corpa eoz reficiēdo de illo thesau
ro. **N**ota ex legenda sua quō curauit illā vi
duā q^o habebat in domo sua ml^oos xp̄ianos
absconditos, et dedit eis largas elemosynas,
et p^ofortauit eos, et dixit, q^o miles nō pōt mel^o
mori q^o in iusto bello, et illuminauit cecos, et
sic distribuit totū thesaurū i p^ois causis. **N**o
cantat ecclia Laurenti^o bonū op^o opa^o, q^o
p^o signū cruc^o, cecos illuminauit, et thesaurū ec
clesie dedit paupib^o. **E**cce fruct^o. b. Laurenti^o

Sermo

de misericordia primali. **M**oralit. b. laureti de/
dic in h. exemplū diuitibus et potentibus quilibet se de/
bet h. e. i. pecunijs. **H**ā cogitauit. b. Laurēt?
q. nō posset illū thesaurū retinere i. pecunijs. **I**mperatorē.
Iso p. man? pauperū misit in celū.
p. ter h. dixit impatori. thesaurū q. rēti. **F**acul/
tates ecclie q. s. req. ris. man? pauperū in celū
deportauerūt. **U**idet q. man? pauperū sint
mēse cāp. soz. **E**t dico q. sic. z. p. xpm sūt asse/
curate. ecce instm. securitatē. et septura. **D**a/
curate. z. hēbis thesaurū in celo. **B**ath. xix.
Nihil pōt. p. di. **D**ō audite. oēs scim? q. non
possumus diu retinere nec possidere diuiti/
as h. mōi. q. bodie v. cras o. eas dimittere.
Sz. si vults. ne p. dan. det. in man? pauperū.
Nū. q. d. eēt. mag. stulticia diuiti. piculosū. pas/
sū. trāsire. in. q. oēs. dep. dan. si. secū. vellet. por/
tare. pecunias. nū. q. d. esset. mel. dare. in. mēsa.
cāp. soz. z. c. **V**ult. sūt. i. hac. stulticia. **D**ēs.
hēn. trāsire. passū. mori. piculosū. vbi. oēs. de/
p. dan. **F**ures. sūt. v. cor. z. filij. z. scutiferi. **N**az.
q. n. medic? d. i. c. factū. ē. d. i. c. v. cor. **P**er. virginē.
maria. cista. cū. pecunia. erit. mea. **S**cutiferi.
z. p. tes. rapiūt. z. aia. nudavād. ad. iudiciū.
Ad. quā. d. x. p. s. **E**t. quō. venis. ita. **E**t. si. r. n. d. z.
Dñe. sui. dep. data. **T**ūc. x. p. s. d. i. c. e. t. **Q**uare. nō.
dedisti. pecuniam. meā. ad. mensā. z. ego. veniēs.
cū. v. s. u. r. i. s. i. c. r. e. s. c. e. r. i. s. v. t. i. q. s. e. x. e. g. i. s. s. e. z. i. l. l. ā. **L**u.
xi. **Q**uō. ille. se. poterit. excusare. n. l. k. o. m. o. n. i. s. i.
d. i. c. a. t. **D**ñe. sui. stult. **E**t. x. p. s. d. i. c. e. t. **I**ō. v. a. d. a. s.
ad. hospitale. stultoz. z. remittit. eū. ad. ifernū.
Iō. recipiaris. exemplū. a. b. **L**au. z. habebis.
thesaurū. in. celo. **N**lle. diligit. pecunias. q. eas.
custodit. eternalit. z. nō. ille. q. dep. dat. **B**ñd. i.
v. est. q. nō. dimittit. filio. on. restitutiōis. **I**ō.
Jac. ii. **Q**ue. de. sur. sū. ē. sapia. est. bonis. p. sen/
tēs. plena. mia. z. fructib. bonis. **T**ertio. se.
cit. fructū. de. pacia. martyriali. **I**n. uenio. q. su.
stinuit. decē. tormētū. et. in. oib. hūit. patiētiā.
Primū. **H**ā. vidēs. impator. q. nō. poterat. ha.
bere. thesauros. opposuit. sibi. titulū. xpianita.
tis. p. ter. q. d. fuit. cap. z. in. tenebroso. z. fetido.
carcere. corp. detinebat. s. z. aia. p. tēplabat. trā.
siens. p. choros. angeloz. z. sic. solabat. ibi. et.
pōt. dici. de. eo. **D**ñm. in. hac. pegrinatōne. solo.
corpe. cōstituit. cogitatiōe. z. auditate. in. illa.
etna. patria. puerfat. **S**cōm. tormētū. fuit.
Hā. post. mult. dieb. fuit. i. carcere. sine. cibo.
z. potu. cogitauit. **D**eci? q. eēt. debilitat. z. se.
cit. ipm. venire. corā. se. di. **U**el. habes. dñs. sa.
crificare. vel. mori. **E**t. ait. **L**aurēt? **O** stulte.
z. quō. d. i. c. s. q. d. i. m. i. t. t. ā. d. e. ū. z. a. d. o. r. e. i. d. o. l. a. **I**n.

dignat? **D**eci? fecit eū pcutere fortit eū bacu
lis. z. in quilibet ictu dicebat ihs. et sic pariter
sustinuit. **T**ertū tormētū fuit. q. posie? i. ecu
leo. z. scorpiōib. celsus di. **A**bnega xpm. r. n. d. i. t.
In. felix. has. epulas. ego. sp. oprati. **Q**uartū
tormētū fuit. de. laminis. ferreis. ignit. et? la.
terib. appositis. q. cū. sentiret. maximū. dolorē.
dixit. **I**gne. me. examiasti. z. nō. est. inuēta. i. me.
iniqtas. **Q**uitū tormētū fuit. q. **D**eci? iussit.
eū. plūbatis. durissime. cedi. et. miraculū. ē. q.
tantū. viuebat. **I**stud. tormētū. fuit. a. spez. in.
tātū. q. clamauit. b. **L**au. di. **D**ñe. ihu. accipe.
spm. meū. **I**n. instāti. vox. venit. ipō. **D**ecio. au.
diēte. di. **A**dhuc. m. l. ta. certam. i. tibi. debent.
Sextū. fuit. eū. pectinib. ferris. z. **T**ūc. af.
fuit. angel? dei. cū. lintheo. tergēs. et? vulnera.
Et. tūc. miles. q. d. a. roman? nomie. credidit. in.
xpm. **E**t. clamauit. ad. beatū. **L**au. di. **U**ideo.
an. te. iuuenē. pulcherrimū. stantē. z. lintheo. ter.
gentē. vulnera. tua. z. baptisat? fuit. a. b. **L**au.
Septimū. tormētū. q. ne. sic. moreret. fuit. po.
sit? in. alio. carcere. sine. cibo. z. potu. z. solati.
one. aliq. s. z. poterat. ipse. dicere. cum. ap. lo. **A**ra.
puerfatio. i. celis. ē. ad. **P**hil. ii. **O** cranū. tor.
mentū. fuit. de. craticula. q. **D**eci? fecit. eū. ve.
nire. coram. se. z. ait. sacrificia. dñs. sin. aut. nox.
ista. i. tuis. expēdet. supplicis. **E**t. q. sacrificia.
re. nollet. mistri. exutū. sup. cratā. ferreā. posue.
rūt. z. extēderūt. p. runis. suppositis. cogitate. tor.
mentū. **N**onū. fuit. de. furc. ferreis. q. b. eū. cō.
p. s. s. e. r. ū. t. v. t. d. i. u. t. i. n. s. a. s. s. a. r. e. t. **I**pe. aut. letissimo.
vultu. respexit. ad. impatorē. di. **E**cce. miser.
assasti. vna. p. tē. gira. aliā. z. māduca. q. iam. vi.
deo. q. d. diu. desideratū. **D**ecimū. fuit. de. sale. i.
igne. posito. **E**t. tunc. orauit. b. **L**au. di. **B**ias.
ago. tibi. dñe. q. cū. patia. dedisti. mihi. victoriā.
z. tradidit. spm. **E**t. ecce. quō. fact? ē. mō. gl'io.
sus. z. fecit. fructū. de. patia. martyriali. **E**t. pōt.
de. cōp. s. i. f. i. c. a. r. i. p. h. i. a. in. ps. cxxx. **I**n. i. m. i. c. o. s. e. i.
s. z. **D**eciū. z. mistros. eius. induā. p. fusioē. sup.
ipm. aut. effloret. sanctificatio. mea. p. ter. fru.
ctū. martyrialis. patiētie. g. beate. **L**aurēti. ha.
betis. fructū. v. m. in. sanctificationē.

De beato Dominico.

Vs estis sal terre
Bath. v. originaliter z. in euange
lio hodierno recitatur scribit ver
bū istō. **S**icut totū officiū z. solēnitas pñtis
dici ē gl'iosissimi pñis z. dñi nri pessor. beati
Dñici. ita et fmo nri. **S**i placet deo hēbim?
m. l. ras. bonas. docctias. z. c. **S**z. p. salutē. h. go.

De sancto Dominico

maria **P**ro aliq̄ declaratiōe h̄ vbi z itro/
 ductōe materie pdicāde sciēdū q̄ oēs creatu
 re corpales visibiles q̄ sūt in h̄ mōdo h̄nt vnū
 officiū i generalī. s. repñtare et significare res
 spūales z invisibiles. Et ista ē vna rō de pñci/
 palioribz q̄re de^o creauit mōm qz ad spñtādū
 res invisibiles z spūales. Rō est. qz q̄s diu viui
 m^o z sum^o mortales i hac vita. nō possumus
 vide res spūales nisi p figuras z repñtatiōes
 siles. Defect^o h̄ ē ex pte carnis q̄ impedit qz n̄
 pōt vide nisi corpalia. sic ille q̄ corā oclis te
 neret berillos virides. vl̄ rubeas q̄cqd videt
 eet viride vl̄ rubeū. defect^o nō ē ex pte oclorū
 s̄ de vitr̄ sine berillis. nescientes repñtare ni
 si sub colore suo. Ita ē de nob. Oclī aie h̄nt
 corp^o sic berillos. Nō n̄ pñt vide nisi corpalia
 s̄ dimissis berill. s. carnes statī videt spūalia.
 angelos aīas. Ecce defect^o. vñ ē q̄ i hac vita
 nō videm^o res spūales. Et ista ē cōis doctria
 in phia in. iij. de aīa. z in theologia. Dicit em̄
 phus. impossibile ē nos itelligere nisi p fanta/
 mata. i. sicutudies. in theologia etiā dī diony
 si^o. Impossibile ē nob aliē lucere diuinū lu
 mē nisi yelamine figuraz fuerit circūuelatū.
Prope h̄ sciēs de^o q̄ spūalia a nob in h̄ mōdo
 nō pñt videri. creauit mōm in q̄ q̄libz crea
 quātūcūqz mima repñtat et figurat spūalia.
 Verbi gr̄a. null^o vīm vidit vnq̄z i hoc mōdo
 xpm. nec h̄ginē mariā. nec aliq̄e aplozū. Nō
 subtil^o pictoz pingit imagies. nō ad adorādū
 s̄ ad repñtādū xpm. h̄ginē mariā. z alios san
 ctos. Nō de^o subtilissim^o depiguit istū mūdū
 tanq̄ rotabulū plenū. imagibz ad repñtādū.
 Nō dī apl̄s. Inuisibilia deīa creaīa mūdi p
 ea q̄ facta sūt intellecta spiciūt sempitēna q̄z h̄
 e^o z diuinitas. ita vt sint iexcusabiles. ad Ro. i.
Pz q̄ doctria ista p rōem z auctatē q̄ oēs cre
 ature corpales h̄nt idē officiū generale. Nō
 illa iuisibil^o z spūal^o pfectio aploz. z illoz tenē
 tiū vitā aplicā voluit xps vt p vnā creaturā
 corpale figuraret. s. p sal. Nō dixit xps apl̄iaz
 vitā aplicā tenētibz. z singlarit. b. Dñico pzi
 n̄fo. Vos estis sal t̄re. Nō pz the. Et ego sū i
 materia pdicāda. quā volo vob pdicare. No
 tauī ego tres pprietates i sale. p q̄s fecat mibi
 aplos. z singlarit. b. Dñicū patrē n̄m.
Primo sal emūdat de infectiōe.
Secdo sal p̄seruat a corruptiōe.
Tertio delectat i refectiōe.
 Ex istia tribz cōditiōibz sal repñtat. b. dñicū.
 Nō sibi singlarit dī. Vos estis sal t̄re. Dico
 pmo q̄ sal emūdat d̄ infectiōe. de h̄. iij. Reg.

ij. die tert^o q̄ ille sanct^o ppha z amic^o dei. Veli
 te. veit ad ciuitatē hiericho. z pcceres z recto/
 res ciuitatē. venerit ad eū dicētes sibi. q̄ illa ci
 uitas erat nobil^o z pulchra. h̄ns bonū trito/
 riū s̄ h̄z defectū. qz aq̄ s̄ infecte. z faciūt terrā
 sterilē. z inflāt psonas q̄ bibūt d̄ illa aq̄. Nō p̄
 vos q̄ estis ita sanct^o z amic^o dī. possēt i h̄ p̄
 dere z dare remediū. Rñdit ppha. placet mi
 hi. Afferte mibi vas nouū. Cūqz attulisset
 vas dixit. mō habeā sal. qd cū attulisset spar
 sit sup aq̄s. Hoc factō dixit. Dec dī dñs de^o.
 Sanauī has aq̄s. Sanate sūt q̄ aq̄ i die h̄c
 iuxta p̄bū Helisei. qd locutus ē. iij. Regū. ij.
Tercio sūt q̄ttuor secreta declarāda. **P**rimo q̄
 est ciuitas hiericho. scdo q̄ sūt iste aq̄ infecte.
 tertio qd ē vas nouū. q̄rto qd sal sanās z pu
 rificās aquas. Ciuitas hiericho sigt ecclīa.
 Hiericho fm̄ hebraicā iterptatiōz interpretat
 luna. Ecce xpianitas vniuersal. s. ecclīa q̄ re
 cte facit cursū lune. Haz in luna inuenio septe
 dūas sen stat^o. **P**rimo ē noua. scdo est crelca.
 tertio plena. q̄to minues. q̄nto ē girās. sexto
 est eclipsans. septio erit pfecta. **D**e de ecclīa
Primo fuit vt luna noua tpe aploz. qz tunc
 p̄rio apparuit xpianitas z stricta. z tūc simplr
 ibāt xpiani. nō hēbāt tot supbias nec vanita
 tes i platis sic mō. **S**ecdo post fuit crescē
 tpe martyriū. qz ex miraclis q̄ siebāt tūc ml̄ti
 duertebant. z sic ecclīa augmētābat. **T**er
 tio fuit plena tpe scdoz doctoz. qz ex eoz p̄di
 catiōibz z doctrinis z exēplis sanctitat. totū
 mūdūz illuminauerūt. qz tpe Augustini tota
 affrica erat xpianoz. **Q**uarto fuit minues
 scz tpe q̄ religiōes pdicator z minoz incepe
 rūt. qz tūc ppter pctā citoz subito p̄sissent. Nō
 ad corrigēdū illa pctā venerūt iste religiōes.
Quinto mō est girans. qn̄ luna girat nō vi
 det p duos vl̄ tres dies. Ita mō q̄si nlla obe
 dientia exhibet pape. dicētibz q̄bn̄sdā. q̄ pa
 pa sit sup p̄siliū. aliq̄ ecōuerfo. **S**exto ecli
 psabit. z h̄ tpe antixpi. qz tūc q̄si mortua appa
 rebit. Sic dicūt simplices. qn̄ luna eclipsa
 bit dicūt q̄ morit. z tota apparet sanguinea.
 Talis erit tpe antixpi p̄ sanguis xpianozū
 effusione. **S**eptio p̄ mortē antixpi erit p
 secta. qz tūc oēs ad fidem xpi reuertēt. Ecce
 curs^o ecclīe. Nō ecclīa significat p hiericho. i.
 lunā. z de vlcio statu dī dō. Sic luna pfecta
 in eternū. z testis in celo fidelis. i. ps. lxxvij.
Secdo videndū est q̄ sūt aq̄ infecte h̄ ciui
 tatē. Ilte aque sūt vicia. pctā. z malī modi vi
 uendi xpianozū. qz ante aduētū beati Dñicī

Sermo

Omnes gentes erant infecte. Fides obliuiscēbat. **Plures erant iam fastidium.** de **Apoc. viij.** **Mul-**
ti boies mortui sunt de aq̄s. qz amare facte sūt.
Si dixit helise. habeat vas nouū. **Ecce ordo**
pdicatorū dicitur vas. qz cōtinēt ples frēs. dicitur no-
 uū z verū pl^o q̄ oēs. **Si volum^o loq̄ q̄tū ad**
vota cēntialia. q̄ sūt. s. castitas angelical. pau-
 ptas ap̄ticalis siue enāgelicalis. et obediētia
 general. **Et q̄tū ad officiū pdicatoris.** qd̄ ē p
 mōm discurrere. nō cameras edificare. **Ista**
est religio. b. Dñici q̄tū ad cēntialia. totū h
 iā xps ordinauit. **Prim^o por sūt xps.** qz dicit. s.
Tho. in scōa scōe. q. lxxxviii. ar. iij. ad tertiū.
p̄ apli relinquētes oia p̄ xpm vouerūt p̄ti-
nētia ad p̄fectiōis statū. **Ex q̄ elicif q̄ ista vo-**
uerūt. s. castitatē. paupertatē. z obediētia z xpo.
Ite de officio pdicatoris p̄cepit eia. di. Eun-
tes i mūdū vniuersū pdicate enāgelicū oi cre-
ature. **Mar. vi.** **Ecce h religio xpi.** **Istamet**
est. b. Dñi. **Hēam^o ḡ et teneam^o sup nos tria**
vota. s. castitatē angelicalē. paupertatē enāgeli-
calē. obediētia generalē. als caueat sibi q̄libz
de ordie isto. **Ite ire ad pdicādū n̄ ponere se**
in vno loco. **Iō dicit historia. b. dñici.** **Logitauit**
istituere ordies q̄ s̄m pdicatorū diceret z eēt.
Ecce ḡ quō ē religio antiq̄. Et bon^o religios^o
ista s̄nās i iudicio generalī q̄n reges z magni
plati stabūt in tra cū alijs. ipe stabit cū aplis
alte cū iudice. s. cū xpo. **Quis honor erit iste**
Dicitur de vni q̄stioi litigiōse q̄ ē int clericos
z religiosos. **Dicitur clericis q̄ ipsi fuerūt ante q̄**
religiosi. qd̄ nō ē. **Hā nō fuerūt clerici vsq̄ i diē**
cene. z tū p̄s fuerūt religiosi. s. apli q̄ pdicta
vouerūt. s. religio. b. dñici dicitur vas nouū q̄tū
ad cerimonias. **vt. s. portem^o capā nigrā. et**
scapulare albū. z c. **Ite q̄ comedat in refecto-**
rio z s̄tia. **q̄tū ad istas cerimonias ē vas no-**
uū. **De isto vase possū^o dicere qd̄ xps dixit. d.**
Paulo q̄ sūt p̄m^o i officio pdicatoris. p̄m^o. i.
p̄ncipal^o z vlti^o q̄tū ad vocatiōez ad aplatū.
Vas electiōis ē mibi iste. s. ordo pdicatorū. vt
portet nomē meū corā gētibz regibz. Act. ix.
Quarto vidēdū ē. qd̄ ē sal i vase. **Ecce h. b.**
Dñic^o in vase ordinis. z ex p̄ma p̄prietate. qz
sal emūdat d̄ infectiōe. **Sic. b. Dñic^o posuit i**
vase nouo emūdat infectiōes pctōz b^o mōi.
Hā tot^o mūd^o erat infect^o d̄ maḡ inuidia ad in-
uicē. s. venit. b. dñic^o pdicās charitatē dei et
primū. z h figurauit de^o. Hā m̄ ei^o vidit i sō-
nis se gestare catulū. accessā in ore faculā ba-
lulante. q̄ egressus ex vtero totū mūdū ince-
dere videbat. **De q̄ m̄ admirans illum iata**

fuit a deo di. q̄ fili^o su^o eēt canis magn^o d̄ out
 li xpi. q̄ lacrarēt d̄ lupos iserni. ignis i ore ei^o.
 qz debuit mōm inflamare i amore dei z pri-
 mi. **Ite ab infectiōe luxurie.** qz añ aduētū. b.
 dñici tāta erat infectio b^o pcti. q̄ q̄si null^o erat
 mūd^o. s. veit. b. dñic^o pdicādo castitatē. z pu-
 ritatē. ad q̄s gētes habuerūt deuotiōz. **Hoc**
sā añ figurauit d̄s. qz m̄i sp̄iali vis^o ē. b. dñi.
 puer q̄si stellā h̄ns i frōre q̄ totā terrā suo lu-
 mine plustrabat. **Que stupefacta m̄i ei^o cuz**
ingēti gaudio qd̄ viderat nūciauit. **In quo**
innuit. q̄ sic stellā ē pura z clara. sic ipe debe-
 bat inducere gētes ad claritatē z puritatē ca-
 stitatis. **Ite to^o mūd^o erat infect^o supbia. p̄o**
pa. z vanitate. **Sz ad pdicatoris z doctrinā z**
exēplū. b. dñici m̄te p̄sone h̄siliabant dimie
tēdo vanitates ornāmētoz. s. cutiferoz. eq̄rū
vasoz auri z argēti z s̄tia. **Hoc ondit de^o qz**
cū eēt delicate nutritus puer forte vni^o anni
dep̄hensus ē frequēter lecto relicto sup terrā
accūbere ondes hūilitatē. **Ite mūd^o erat in-**
fect^o d̄ gula. **Jam vix q̄dragesima coḡsēbat**
nec ieiunia q̄tuor tpm. nec vigilia sc̄toz. **Sz**
b. Dñic^o emūdauit ab ista infectiōe. qd̄ ondit
q̄n ipe decēnio abstinuit a vno. ieiunabat se
pei pane z aq̄. **Ite mūd^o erat infect^o de auar-**
icia. de vsur. furtis. rapinis. deceptiōibus.
Sz. b. Dñic^o pdicādo. z p̄ exēplū emūdauit.
Hoc significauit ope. dū eēt in valentia vbi
erat fames maḡ et paupes moriebant fame.
diuites dicebāt. custodiam^o bona n̄ra p nob
z filijs n̄ris. qz istd̄ nescim^o q̄tū durabit. **Sz**
b. Dñic^o vendidit libros z suppellectilia z c.
oia dedit paupibz. p̄ qd̄ diuites puocati ei^o
exemplo fecerūt elemosynas. **Ite de pctō ire**
qz gētes nolebāt dimitte seu remitte iniuri-
as. s. desiderabāt vindictā. **Sz venit. b. dñi**
cus pdicās patiaz z faciebāt pacē. **Hoc ostē**
dit ope. qz q̄n pdicabat in quaquarsona vbi
erāt multi heretici. et faciebāt sibi multa vi-
tuperia. lutū z alia p̄ciebāt in eū. et sustine-
bat patient^o. **Ite mūd^o erat ociosus in bonis**
sp̄ialibz. null^o curabat facere p̄nias. **Sz. b.**
dñic^o eam ostendit p̄bo z exēplo. qz ter in die
disciplinabat se cū cathena ferrea. **P̄t qz. b.**
dñic^o vt sal positū i vase nouo sanauit z emū-
dauit aquas pctōz. **Iō de. b. dñico pōt intel-**
ligi verbū Augustini in ome^o. Aquis pctōz
quozū vdiendis extinguedisq̄ fetozibz apo-
stolicū salē dñs misit. **Dico qz sc̄da condi-**
tiō salis est qz p̄seruat de corruptiōe. **Hō m̄**
corruptiōe factā curat z emūdaūmo etiaz

De sancto Dominico

pservat. **N**oc p3 qz qñ hō vult pservare car/ nes vñ pisces ponit hō in eis sal qd restringit hūiditates. **N**oc licz sit claz in auctas de Thobia. **Q**ui cepit vnū piscē de q̄ comede/ rūt pte cetera salierūt q̄ sufficerēt eis i via q̄ usqz puenirēt i rages ciuitatē medoz. **T**hob vi. **I**ta de b. dñico. **N**ā inuenio q̄ iste mūd⁹ debuit corrūpi et finiri. bñ sūt ducēti anni et vltra elapsi. **S**z hgo maria volēs mōm ad huc psuare posuit salē. s. b. dñicū z saluauit mōm. **N**ā legi in floribz scōz i vita. b. dñic⁹ etiā in duobz locis visionē quā vidit. b. dñic⁹ et. b. frācisc⁹ z aliq̄ qñ erāt i roma laborātes p psirmatiōe ordinū suoz. de q̄ papa et cardinales reddebāt se difficiles de re tā noua. q̄a petebāt psirmatiōez stat⁹ pl⁹ alte et pl⁹ basse. **A**lce p̄ vitā p̄templatiuā in studio z actiuā. **N**ā opa spūalia exercēdo. celebrādo p̄dicando. vbi satiant famelici p̄bo del. ignorātes i fide instruūt. **E**t mortui i. p̄ctōres sepeliūt i vulneribz xpi. **I**tē captiui dyaboli redimūt. **E**xercitat militia. qz demones vincunt. **Q**ñ castra. i. p̄ctōres ex p̄dicatiōe subūciūt xpo. **S**cdō tā basse. qz despectū nimis qz mēdicātes. idō papa nolebat psfirmare qz nō erāt reddituati. **C**ūqz vna nocte beat⁹ dñic⁹ eet in quadā ecclia orās. z beat⁹ frāciscus i alia. visus ē eis xps cū tribz lāceis volēs mūdum destruere. **D**ū autē isti sancti dicerēt intra se. **E**t si null⁹ sanct⁹ erit i celo q̄ reuocet istā irā. **Q**z subito venit hgo Maria. sic ventret mulier festina ad eripiendū filiū a lupis deuorā dū. dicens. **D** fili mō portat lāceas q̄ psueni stis portare clauos in manibz vris p mūdū. **R**ndit xps audieribz sanct⁹ dñico z frācisco. **M**ater mea z ampl⁹ qd debeo facere cū tot grās fecerim mō. nisi patriarchas z p̄phas z illos occiderūt. z finalit egometui z. **D**icā historia. vsqz. mō nō parcā. **I**ste tres lācee mūdi destructiue sūt tres magne tribulatiōes mūdo in breui vcture. **P**rima ē tribulatioz p̄secutio antixpi. lancea pōt dici. qz totū mūdū pforabit. **S**cdā erit conflagratio mūdi p ignē. tot⁹ mūd⁹ cōburet. **T**ertia ē snia xpi iudicialis. **D**e his tribz lanceis auctoritas allegorice. ij. Re. viij. de Absolon filio David p̄ditore et rebeli. s. interfec⁹ fuit tribz lāceis a Joab pncipe militie. **D**icā historia. **T**ulit ḡ Joab tres lāceas i manu sua z infixit eas i corde Absolon. ij. Regū. viij. **Q**uare voluit de⁹ vt tribz lanceis Absolon occideret cū vna fuit sufficiēs maxie homini

suspēso z figura fuit. **N**ā fili⁹ p̄ditore deo p̄t est tot⁹ mūd⁹. **I**ste facies d̄ dei mādata expel/ lēs patrē suū. s. deū de mōo q̄tū pōt. **S**z p̄nceps militie. s. xps interficiet eos tribz p̄dict⁹ lāceis. z iam tpe beati dñici mūd⁹ debebat a xpo destrui z corrūpi. s. hgo maria posuit salē z dñicū obtinēs vna progatiō. **E**ogitate mō h quō totus mūd⁹ est in vna progatione z nō habem⁹ sp̄us certū s. dicit p̄ditionalit. **S**i p̄uertit. bene. sin aut. nō parcā a mōdo. **D**ō p̄template si mūdus sit correct⁹ in his regionibz. **C**redo qz nunqz fuit tanta pompa nec vanitas zc. sicut mō est. nec tanta luxuria nisi tpe Noe. **N**am hospitia sūt plena z velle etiam sunt plene meretricibz. **D**isce poma corrupta cū bonis in breui oia erunt corrupta. **I**tē de auaricia z vsuris. qz mutāt noia vsuras vocāt false censualia. qz qñ intētiō nō est emēdi nec vendēdi s. mutuādi vsura est. **I**tē nec p̄ciū iustū q̄qd recipitis vltra forē est vsura z dānatio. **I**tē de symonia i cleric⁹ oia sacramēta finalit habet. emere aliq̄ mō. **I**tē de inuidia. si aliq̄s inter religiosos habet aliq̄ā excellentiā p̄uersandi vel de scientia vel p̄dicandi aliq̄ inuidēt. **I**tē de clericis z laicis de gula. **I**ā videtis qz nec h̄ dragast/ ma seruat nec vigilie aploz. nec q̄truoze p̄pō rū seruant zc. **D**e ira iā videtis. imo qd p̄t est h̄ deū z rōnem. **S**i aliq̄s facit aliq̄ā iniuriā z nō possunt bre illū. interficiūt aliq̄ē amicū ill⁹ innocentē z ius diuinū. qz est cōtra iudiciū diuinū z hūanū q̄ innocēs occidat. **D**e accidia. **N**ā ad hoc venit mūdus qz oīs reputant ociosi nisi sit negociator. sed si vacāt aliq̄ fuitio dei z oioni dicunt ociosi sed in sero apparebit q̄ fuerit ociosus. **E**t q̄a mūdus nō est correct⁹. imo qd veteri⁹ ē religiones q̄ erāt dare ad corrigendū mūdū iaz sunt destructe. **C**ū si mō veniret. b. dñic⁹ vel francisc⁹ nō inuenirēt suū ordinē. **C**ū ergo mūdus nō sit correct⁹ qd sequit. nisi q̄ i breui corrūpet ante venturū iudiciū diē. **E**t sic b̄ aliq̄s obiectionibz rñde zc. **E**cce sal. s. b. dñic⁹ p̄pter h̄ laudem⁹ deū dicēdo. **B**ndict⁹ redemptor omnīū q̄ salutē puidēs hoīm mūdū de dit sanctū Dominicū. **D**ico tertio q̄ alia cōditio salis est. q̄ delectat in refectiōe dāne elcis saporem. **L**icē sit clarū auctas. **Q**z si sal euauerit. i. defecerit. in q̄ saliet. s. cibz. **B**at. thei. v. ad nihilū valet vltra. s. cibz nisi vt mitat foras z cōculcet ab hoībz. **C**ibz animaz sunt opa bona et spūalia. **A**uctas. **D** p̄aminē

90

Sermo. I.

hō cibū q̄ perit s̄ q̄ p̄manet in vitā eternā.
Joh. vi. Nō dixit x̄ps / Ego cibū habeo mā/
ducare quē vos nescitis / **Joh. iiii.** Cibū x̄pi de
q̄ ipse satiat sūt opa s̄tuosa / **Sz** iste cibū erat
insipid⁹ añ aduentū. b. dñici / **Hā** dñi t̄pales
dimissa s̄tute iusticie dabāt se ad tyrannias /
Sz venit. b. dñic⁹ ponēs sal reducēs eos ad
s̄tute iusticie / **st̄ti** de suis redditib⁹ z̄ **itez**
de cibis platorū insipidis / qz pl⁹ curabāt de
redditis q̄ de aiab⁹ / **Sz** b. dñic⁹ posuit sal
sue doctrine / quō pl⁹ de aiab⁹ q̄ de redditib⁹
debeant curare / **Quot** religiosi erāt de vita
dissoluta. nihil s̄uantes de religioe. sed beat⁹
dñicus reducebat eos ad religiois observā
tiā / **Quot** clerici indevoti nō dicētes officii
nisi. a. e. i. o. v. z̄ q̄si om̄s cōcubinarij. venato
res p̄tabernas. reducti sunt z̄ **Quot** merca
tores vsurarij ementes min⁹ p̄parata pecu
nia. vel vendētes p̄ expectādo. **Quot** ciues
crudeles p̄mittētes pauperes mori fame. re
ducit ad pietatem. misericordiā. z̄ liberalita
tē. **Quot** mulieres luxuriosas sua p̄dicatioe
reducit ad castitatē z̄ **Finaliter** dixit deus.
Q̄ istud sal ego volo q̄ ponat in mensa mea
Ecce quō **D**icat quō apparuit sibi x̄ps in
uitās eū ad suā gloriā / **Tūc** beat⁹ dñicus vo
cauit. x̄ij. fr̄es in p̄uentu bononie. z̄ ibi coraz
eis cōdidit testamētū tale vt decebat eum / **d**i
mittēs fratrib⁹ firmā hūilitatē. s. q̄ non p̄pter
sanctitatē nec sciētā sup̄birēt / **S**c̄do dimi
sit fratrib⁹ thesaur⁹ paup̄taz̄ q̄ emitt regnū ce
loz̄. **Beati** paupes spū. qm̄ ipoz̄ est regnum
celoz̄. **Bath. vi.** **T**ercio dimisit charitatem
fraternālē. z̄ osculat⁹ ē fr̄es. z̄ receptis sacra
mētis obū / **D**icat de gl̄ia quā de⁹ sibi oñdit
z̄ h̄go maria alter⁹ z̄ **E**t ipse corona aurea
coronatus intrauit gl̄iam / **S**i dicat. quare
duas scalas / **Nū**quid vna sufficeret / **R**espō
sio ad innuendū q̄ religio predicatorū non
solum per vnam scalam. scz vite contempla
tiue mittit fr̄es. sed per aliam. scz vite acti
ue coartans / **Celestini** z̄ similes solum ascē
dunt p̄ scalam cōtemplatiōis / **M**ilites san
cti **Johānis.** sancti **Jacobi.** sancti **Georgij.**
z̄ fr̄es de mercede ascendūt p̄ aliam scalā
scz vite actiue / **F**ratres aut̄ beati **Dñici** per
duas. s. cōtemplatiuā studendo. et p̄ actiuam
p̄dicando / **H**abete in vobis sal. z̄ pacem ha
bete inter vos. **Barci. ii.**
Intra octauas beati **Dominici** p̄is no
str̄i de decē p̄ceptis legis **Sermo** p̄m⁹.

Non veni soluere
legē s̄ adimplere / **Bath. v.** Et in
euāgelio p̄ncipiū octauaz̄ b̄ti dñici /
n̄sic volo incipe materiā valde necessariā. s. d
obseruantia x̄pi. z̄ decē mādatorū. q̄ ē via plana
recta z̄ regal eūdi ad paradisū. **Jō** d̄r x̄ps. **S**i
vis ad vitā ingre. sua mā. **Bath. xix.** **S**alu
tel. s. **Da.** z̄ resumaf̄ thema / **I**st̄d ē s̄bū x̄pi
dicētis. **E**go nō veni in h̄m̄o. soluere leges
s̄ suare z̄ implere p̄ opa / **Nō** nouerit. q̄ to
ta lex dei sūmarie p̄sistit in decē p̄ceptis / z̄ si
gnāter de⁹ voluit cōprehēdere totā legē i de
cē p̄ceptis siue in numero denario vt meli⁹ re
cordaremur eoz̄ / **Q**uia sic dedit nob̄ decem
digitos i manu. cū potuisset p̄les seu paucio
res dedisse q̄b̄ opamur. **I**ta voluit dare de
cē p̄cepta z̄ nō pl̄a q̄b̄ opemur meritorie. et
qz man⁹ s̄st̄ p̄tes maḡ visibiles h̄ntes decēz
digitos. iō dedit decē p̄cepta vt recordare
mur q̄ i decē tenemur / **S**i eēt possibile q̄ in
vngula cuiuslibet digiti scriberet̄ vnum p̄ce
ptū de l̄sa indelibili. **Jō** ait **Joh.** **D**e⁹ i ma
nu oīm hoim̄ s̄gt̄. i. signū dat vt nouerit sin
guli opa sua. i. decē p̄cepta. **Joh. xxxij.** **Sz**
licz̄ sint decem t̄m̄ non n̄z̄ declinū p̄ceptū co
incidit. qz ambo dicūt. nō p̄cupisces. iō q̄si
p̄ vno reputant. **E**t sic sunt nouē ad signan
dū q̄ q̄ suat ea ibit in vñū d̄ nouē ordinib⁹
angeloz̄ / **E**t sunt ita ordinata ista p̄cepta
q̄ p̄ma tria p̄cepta ordināt creaturā circa
deū. alia tria circa primū. alia tria circa vi
tam p̄riam gubernandā. **E**t qz x̄ps suauit
omnia ista p̄cepta. **Jō** d̄c̄ thema. **N**on veni
soluere legē s̄ adimplere / **D**e p̄mo ternario
mādatorū erit p̄mo hodiern⁹. de sc̄do crasti
no. z̄ de tertio post cras. de quolibet p̄cepto
declarabit p̄mo q̄re fuit datū. sc̄do quomō a
x̄po fuit p̄seruatū. tertio quō a nobis d̄z̄ eēt p̄
dicatū / **D**e p̄mis trib⁹ p̄ceptis norādūz̄ q̄ illa
cor hoīs ordināt ad deū. **R**atio. qz om̄ia opa
n̄ra bona vel mala p̄cedūt a corde tanq̄ a p̄
mo p̄ncipio seu fonte. **Jō** dicit sc̄ptura. **O**m
nī custodia serua cor tuū. quia ex ipso vita p̄
cedit. si bene custodiat. sin̄ autem ab ipso p̄
cedit mors. **P**rouer. iij. **I**ō x̄ps volens
nos ordinare circa se primo ordinat cor no
strum. s. vt simus sibi fideles. **Q**uia sicut mī
les qui habet inimicos capitales. z̄ vult ha
bere scutiferū. p̄mū q̄b̄ vult de eo est q̄ p̄mit
tat sibi fidez cordis. **I**ta de⁹ q̄ habet multos
inimicos mortales. s. demones quos possit

Infra Octa. sancti Dominici

annihilare si vellet supportat eos, dās nob
 exēplū supportādī inimicos n̄ros. Et qñ ali
 q̄s vult stare cū xp̄o. tūc p̄ductio fit i baptis
 mo. z p̄ductor ē sacerdos qm̄ ad portā dom̄
 dñi an̄q̄s itres int̄. d̄r. **Quid petis z tu r̄ndes**
Fidē xp̄i. Et sacerdos. Et fides xp̄i qd̄ da
bit tibi. R̄ndes. vitā etnā. et sacerdos. Ergo
abrenūcia sathane. z r̄ndes. abrenūcio. et tūc
hō baptisat. Ecce p̄ductio z iuramētū fideli
tas. qd̄ hō facit dño. Nō de⁹ dat p̄mū p̄ceptū
ne cū inimicis suis hō hēat plamētū seu p̄siliū
di. Ego sū dñs de⁹ tu⁹. Nō hēbis deos alie
nos corā me. Exo. xx. Dñi alieni z falsi sūt de
monea. volētes honorē diuinū. vt sacrificia z
bm̄oi. q̄ soli dō debent. z eis adherētes dicūt
diuini z p̄ditores. qz fregērūt fidē xp̄o p̄missā
in baptismo. N̄ta ē rō p̄mi p̄cepti i se q̄re fuit
datū. Nō vidēdū ē exp̄im̄talr̄ q̄lr̄ a xp̄o fuit
obfuatū cū dicat i thēate. Nō veni sol. le. sed
ad impl̄. Dicat q̄ cū xp̄o p̄dicar̄z p̄ iudēā dī.
se ēē messia z saluatorē in lege p̄missū. missū a
deo. iudei nō credēbāt sibi. Rō. qz ip̄i expecta
bāt z etiā adhuc expectāt q̄ messias ē vētur⁹
cū maḡ potētiaz ē. z qz xp̄s ibat ita paup̄ime
despexērūt eū. imo qñ. b. iohes bap. oñdit eū
dī. Ecce ag. del. zē. dīxērūt iudei. Nolum⁹ hūc
regre sup nos. Lu. xij. Dicat quō demones
in cordibz obseſoz clamādo affirmabāt. D
ihu fili dī. tu es messias z saluator m̄di. D
di gerūt iudei magis credētes dyabolio. q̄ xp̄o
Messias dz ēē iste. Et xp̄s nō sinebat ea loq̄
Auctas. Exibāt at̄ demonia a ml̄tis clamā
ria z dicētia. qz tu es fili⁹ dei. Et increpās nō
sinebat ea loq̄. qm̄ sciebāt ip̄m ēē xp̄m. Lu. iij.
Et h̄ qd̄ q̄re xp̄s nō sinebat ea loq̄. Maxime
cū dicerēt f̄itate. z forte oēs iudei fuissent cō
uersi. R̄nsio. q̄ rō q̄re nō sinebat ea loq̄ fuit. vt
fuaret lege. qz p̄ saluatōe hoim̄ xp̄s noluit vti
auxilio demonū. Nō vidēdū ē quō z q̄liter
istud p̄ceptū ē a nob̄ p̄ticadū vel fuādū. q̄a
p̄ n̄lla necessitate m̄di. p̄ op̄ dyaboli ē p̄curā
da sanitas. nec ad dyabolos seu ad diuinos re
currēdū. vt p̄z exēplo xp̄i p̄dicto. N̄ic p̄z stul
ticia z pctm̄ illoz. q̄ p̄ sanitate obtinēda r̄cur
rūt ad eos. z dicūt. nō hēm⁹ medicos. N̄ic
dicat q̄ recurrāt ad nomē ih̄s. si aliquā medici
nā corpalē n̄ poter̄ h̄re ista sufficit. Def mo
duz quō sup̄ morbū cū siḡ cruc̄ dz dicit ih̄s.
N̄re dicat. qd̄ pctm̄ ē illoz. q̄ p̄ scieda f̄itate. l̄
vt inueniāt rem p̄ditā recurrūt ad eos. cū eēt
meli⁹ sustinere destructionē z p̄ditionē ton⁹
quā dicit mortē q̄ ire ad eos. Nō dīc̄ sc̄ptura.

Ne declines ad magos. nec ab artoſis aliq̄
 sciscitemi. vt polluami p̄ eos. Ego dñs deū
 v̄. **Leui. xij. Nō. ne polluami. s. p̄ p̄ditionē.**
Nā illi mala fama ē p̄ditio. Ita q̄libz xp̄i
an⁹ dz p̄ditōz recurrēs ad diuinos. Nō dīc̄. ne
polluami. s. p̄ talē famā. s. z recurratis ad deū.
Ronez ip̄s affligit dī. Ego sū dñs de⁹ om̄po
tēs. Si dicat. D̄ frat. forte nō r̄nderet nob̄
aliq̄ f̄itate scieda. vel de re p̄dita inueniēda.
vel de sanitate obtinēda. Dicat. q̄ imo. si f̄i
tas sit necessaria. vel res p̄dita. vel sanitas sit
aie. p̄ficua de⁹ audiet te. dās qd̄ petis. als̄ nisi
sint aie. p̄ficua nō gr̄as. Nō do tales diuini zē.
notoriū. qñ gentes p̄cessionāl̄r vadūt ad eos
extirpent p̄ dños z rectores cōitatum. Ecce
p̄ceptū dei. **Leui. xij. Vir sine ml̄ier in q̄bus**
phibitōne. vt diuinationis fuerit sp̄s. morte
morianā. Si dicat. dñe z q̄ morte. suspēsus
vel submersus zē. R̄ndet. lapsidibz obuenit
eos. s. oēs ppl̄i. Rō. qz oibz de p̄lo nocet. Si
dicat. dñe erit pctm̄ occidere eos sic. R̄ndet.
S̄agus coz sit sup̄ illos. Sc̄dm̄ p̄ceptū
ordinat os p̄ reuerētia dei. Jam scis q̄ p̄m̄
n̄ficius manifestās illa q̄ sunt in corde est os
Nō dīc̄ sc̄ptura. Ex abūdantia cordis os lo
quit. Bonus bono d̄ bono thesauro cordis
pfert bona. Et mal⁹ homo de malo thesauro
ro. pfert mala. Math. xij. Nō ex q̄ dñs ordina
uit coz p̄ p̄m̄ p̄ceptū ordinat statim os dī.
Nō assumes nomē dñi dei tui inuanū. nec
habebit infontē. id est innocentēz impunitū
dñs eū q̄ assumpserit nomen dñi dei sui fru
stra. Exo. xx. Jam scis q̄ qñ hō loquit de p̄lo
na honorabili nomini suo iūgim⁹ aliquam
dictionē honoris. vt dñs. Petr⁹. vel m̄gr⁹. Pe
trus zē. Nō null⁹ dñs honorabilior deo ē.
Nō vult vt cū reuerētiāz honore sui hō loq̄t
de eo. Nō iurare inuanū. Inuanū iuratur
quando sine necessitate vel vtilitate homo
iurat. Necessitas iurandi est quando homo
per superiorē cogitur i iudicio vel als̄. Ut
litas quando pro bono pacis aliquozū ho
minū iurat. Bene illi qui scit veritatē. D̄ q̄t
luramenta fiunt quolibet die inuanū. dicen
do. per deū sic vel sic. sine necessitate et vtili
tate. Dicunt aliqui. Ego dico verū. idō pos
sum iurare. nō sufficit dicere verū. sed aliud
requirit. s. vt fiat propter necessitatē z vtili
tatē. Nōdo. fiat conclusio si iurare inuanū
sit tantū peccatum quando iuratur false. vt
faciunt emptores z venditores dicendo. per
deum viuente tantū constat me res ista. Et

Sermo. I.

quāto magis iurādo enormitē p caput vlt cor/
 puzē. Et qnto pl⁹ iurare ad respectū vlt zē.
 aut blasphemādo zē. **Jō** dicit nec em̄ infontē.
 p̄z rō p̄cepti h⁹ scō. **Dō** videā⁹ exp̄ientā in
 xpo cū dicit. **Nō** veni solvere legē s̄z adimple
 re. **Dico** duo. **P̄**rio q̄ nūq̄ iurabat nisi p ad/
 uerbia dīcedo. amē. i. certē. z si volebat magis
 affirmare duplicabat dīcedo. Amē amen. vt
 dīcē **Johēs** euāgelista sol⁹. **Tali** mō vos mu/
 lieres debet̄ instruere filios v̄ros vt iuret p
 aduerbia. **Vos** possēt corrigere defectū iu/
 rādi meli⁹ q̄ reges. **ex** q̄ a puericia erūt sic nu/
 tri. **Si** forte iuret corrigant bñ. **Scdm** qd
 dico de xpo ē qd recitat a duobz euāgelistis.
Barth. xxvj. z **Lu.** xxij. q̄ i nocte passiōis qū
 xps a p̄ncipe sacerdotū interrogabat si ip̄e eēt
 messias. z si eēt fili⁹ dei. **Xps** sc̄les iudiciū ca/
 lūniāntiū tacebat z nihil eis r̄debat. **Tādē**
 p̄nceps dicit adiuro te p deū viuū. vt dicas
 nob si tu es xps fili⁹ dei. **Tūc** sciēs xps. q̄ ma/
 lū eēt sibi de affirmatiōe. **tū** q̄ adiurat. p̄pter
 reuerentiā noīs dei. **sensit** veritatē di. **Ego**
 sum. **Verū** tū dico vob. **Amodo** videbit̄ si/
 lū hōis sedere a dextris s̄ctis dei zē. **Tunc**
 oēs surreperūt z eū. **Videat̄** ḡ q̄nta reueren/
 tia xpi ad nomē di. **Ex** eplū h̄ctis h̄ q̄ si aliq̄s
 v̄m sit capē. p aliq̄ crimie. z iudex cū iuramē
 to petit a te veritatē si fecisti h̄. qd debes face
 re. **Si** nō dicis v̄itatē forte euadit corp⁹. sed
 danabit̄ aia. **Si** dicis. fiet iusticia d te. z mo/
 rieris. qd facies. **Dicat** q̄ exq̄ p iuramētū stri/
 ctus es. debes dicere iudici. **Dñe** lz pl⁹ dill/
 gā vitā meā q̄ aliqd tū pl⁹ dilligā honorē dei
 z noīs sui. **verū** est q̄ feci. **Ex** h̄ forte de libe/
 rabite. vt ad min⁹ si fiat iusticia eris salu⁹ in
 paradiso. **Nō** tū debz iudex iuramēto quēcūq̄
 astringere. s̄z fm allegata z pbata iuste iudi/
 care. **Dic** apparet. si p vita ppria nō dz fieri fal/
 sum iuramētū. qd pctm̄ est illoz q̄ p aliq̄ pri/
 mi v̄litate. aut a dāno p̄seruādo iurāt false.
 cū p toto mūdo p̄seruādo nō dz fieri falsum
 iuramentū. **Jō** xps in ozone quā fecit de p̄
 n̄. p̄ma petitio ē. sc̄tificet nomē tuū. **Ter/
 tiū** p̄ceptū ordinat op⁹. **Ecce** optia ordina/
 tio. p̄mu ordinat cor. **scdm** os. tertii opus.
Scit em̄ q̄ q̄libet dñs q̄ hz fuitores in do/
 mo qd puidet de oibz necessarijs. vult de eis
 aliqd fuitiū. **Jdē** dñs de⁹ de nob fuitiū qd
 vult est. q̄ exq̄ laborast̄ feria secūda z tertia.
 zē. q̄ in die dñica fuitatis sibi. de septē diebz
 hebdomade dabit̄ sibi vnū. **Jō** dīc. **Demē**
 to vt die sabbati sanctifico. **Exo.** xx. **Hora** in

nullo p̄cepto dī. memēto. nisi i isto. ad innuē
 dū q̄ exq̄ laborast̄ die lune. die mart̄ zē. die
 memēto q̄ sanctifices die requie. **Sanctifi**
 cat em̄ cessando ab opibz tpalibz. **Rō** hui⁹ p̄
 cepti est. qz xps triginta tribz annis laborauit
 p n̄ra redēptiōe. z i die resurrectionis quieuit.
Hoc significam⁹ suādo dñicā. vt ps de ple.
 dī. iij. p̄dicandū. **Dicat** quō xps maria ince/
 pit suare dñicā. dīcedo filio in die resurrecti
 onis. **De** cetero fili sanctificabo istā diē cum
 antea sabbatū sanctificaret. sed in memoriā
 v̄re resurrectionis sc̄tificabo die dñicā. **Dō**
 videam⁹ exp̄ientā in xpo. q̄ dīc. **Nō** veni sol/
 uere legē s̄z adimplere. **Dicat** quō xps nō so/
 lū cū fuisset magn⁹ s̄z etiā puer parv⁹ cū vir/
 gine m̄re sua ibat ad templū d nazareth vsq̄
 ad hierl̄m. **Auctas.** **Cū** esset ihs annoz. xij.
 ascendētibz pentibz hierosolymā fm p̄suetu/
 dinē diei festi. remāsit puer ihs in hierl̄m. zē.
Lu. ij. **Dicat** p̄tēplatio. si fuisset dicitū x̄ginē.
 in medio vie ambulāti cū magno frigore vt
 pluuia seu niue. **Virgo** b̄ndicta q̄ itis. **Re**
 spōdisset. vado ad templū in hierl̄m. **Si** die
 ca. o x̄go z nūquid vos estis tēplū. **Domus**
 pudici pectoris templū repete sit dei zē. **Et**
 xps etiā fili⁹ v̄z est tēplū. **Hoc** aut dicebat de
 templo corporis sui. **Joh.** ij. **Rū** dīsser x̄go ma/
 ria cū filio. **Hoc** facim⁹ exēplo xpianoz. qm̄
 audiēt q̄ ego cū tanto labore ibā ad templū.
 ip̄i vadāt zē. **Ecce** quō xps suauit p̄ceptum
 qd ip̄e dederat. **Jō** nō tangam⁹ diē dñi. **Di**
 cat. **In** dñica sunt. xxiij. hore. xxiij. sint p no/
 bis ad dormiendū. comedendū. nō ad taxil/
 los zē. **Detis** vnā horā deo. s̄. in missa audie
 daq̄ cōiter durat p horā. lz sint multi clerici
 q̄ in vna hora dicerēt tres vel q̄stuo. missas.
Audiat missa deuote z cū silentio. **Jō** in in/
 troitu ecclie recipit aqua benedicta in fron/
 te vt claudat intellect⁹ ne cogitet in negocijs
 tpalibz. **Jtē** ore. p̄pter silentiū. z in corde. p̄pter
 malas cogitatiōes vitādas. **Benedicē** est q̄
 istud fuitiū diei dñice nō facit deo. **Q** quot
 pctm̄ est illoz q̄ istā horā nolūt dare dō. **Di**
 cat quō oia bona z possessiōes. p̄ficiūt pl⁹ ex
 illa hora q̄ dat deo. q̄ p oibz laboribz. vestris.
Dicat h̄ pabola d̄ rege. q̄ tpe famis habebat
 vnā solā gallinā ad comedendū. q̄ diuisa cū
 suis solum caput retinuit. s̄z surrepro capite
 galline dederunt canibz. **Iste** rex est de⁹ h̄ns
 solū vnā gallinā. s̄. septimanā. p quā totū tē/
 pus currit. **Et** ne moriamur fame. eā diuisit
 nobiscum dando nobis sex ferias. s̄z feriam

Infra octa. sancti Dominici

secū dā tertiā q̄rtā q̄ntā z sextāz sabbatū. **S**o-
lū sibi retinuit caput. s. dñicā. z nos qd faci-
dam? ipm canibz inferni. **P**ro mulieres dāt
ipm cani vocato Leniathā. q̄ tēprat de sup-
bia. ornando z pingēdo se zc. in die dñicā vt
videant iuuenes. **I**te iuuenes q̄ tali die va-
dūt ad lupanar. dāt a modico p̄ncipi luxurie.
Lufozes dāt ipm māmone p̄ auariciā. **I**tez
inuidi q̄ iudicat trāseūtes. **D**e q̄bz dō in ps.
diē. **A**dversū me loq̄bant q̄ sedebāt zc. dant
ipm beelzebub q̄ tēprat de inuidiā. **I**te gulo-
si dāt ipm beelphégor. qz tūc sūt excessus ci-
bi z pot? zc. **I**te iracūdi dāt ipm baalberith.
qz in dñicā recipiūt gladios p̄cutiēdo se. **I**te
accidiosi dāt ipm astaroth. qz nesciūt opari
spūaliē. **I**ō diē de. **S**abbata mea custodi-
te z scriuāriū meū metuite. **E**go dñs. **Leui. xij.**
Sermo secūd⁹ infra easdē octauas.

Non ueni soluere

Non ueni soluere. **D**ath. v. **S**er-
mo n̄ erit de sc̄do ternario māda-
toz dei q̄ ordināt nos circa p̄rim. ex q̄ iā heri
declarauī p̄ma p̄cepta q̄ ordinant circa deū.
Sz salutes p̄us s̄go **M**aria. **S**ecūm q̄ heri
tetigi. **O**bseruātia p̄ceptoz dei est uia plana
z recta vsqz ad paradisū. **D**e q̄ **I**sa. xxx. **D**ec est
uia ambulatē i ea. nec declinetis ad dexterā
neqz ad sinistrā. **M**ora. neqz ad dexterā neqz
ad sinistrā. **N**ā duplicē sit d̄ dei p̄cepta. **A**li-
qui trāsgrediūt dei p̄cepta. vt acq̄rāt aliquā
p̄spitātē dignitatē seu honore. **I**sti declināt
ad dexterā. q̄ s̄gr̄ p̄spitātē. **A**liq̄ faciunt d̄ dei
p̄cepta timore alicui⁹ damni seu piculi. z ta-
les declināt ad sinistrā. **S**ic q̄ uia mādatozū
est plana. **E**t tot sūt diete q̄ sūt p̄cepta. **T**ria
p̄ma p̄cepta de q̄bz p̄dicauī heri. sunt p̄ncipa-
lia z maiorā. **D**e q̄bz allegorice dixerat moy-
ses **E**xo. ij. et. v. **I**bin⁹ uia triū dierū in soli-
tudine. **M**ora q̄ tria p̄cepta p̄ma solitaria di-
cunt. qz solū habēt respectū ad deū. **E**t sacri-
ficabim⁹ dño deo n̄ro. **P**er p̄mū p̄ceptū sacri-
ficam⁹ deo cor. p̄ fidelitates. **P**er secūdū lin-
guā p̄ reuerētiā. **P**er tertiu. cor. p̄ diligentia.
Sz de his dicitū ē in p̄cedēti s̄mone. **I**do mō
est dicendū de alijs tribz diebz siue p̄ceptis.
Primū ordinat circa amicos p̄ncipalit. **S**e-
cūdū circa inimicos singularit. **T**ertiu. circa
oēs p̄rimos generalit. **D**ico p̄mo q̄ p̄nci-
pales amici q̄s hēm⁹ inter oēs p̄rios sūt pa-
rentes. **I**ō de. ponit eos p̄mo loco di. **H**o-
nora patrē tuū z matrē tuā. vt sis lōgen⁹ sup

terrā. **E**xo. xv. **Q**ue est rō h⁹ p̄cepti. **D**ico q̄
triplex est rō. **P**rima ē p̄pter p̄ncipalitatē. **S**e-
cūda est p̄pter utilitatē. **T**ertia ē p̄pter antiq̄-
tate. **D**e p̄ma. iā scitis q̄ parētes circa filios
hāt rōem cause seu p̄ncipiū. **E**t in s̄ sūt filies
deo. q̄ est cā z p̄ncipiū oim rerū. z ex s̄ vult
honore z reuerētiā a nobis sibi exhiberi. **I**ō
ait dō. **A**fferre dño gl̄iā z honore. **A**fferre dño
gloriā noi ei⁹. **ps. xxvij.** **E**adē rōne vult de⁹
q̄ honorem parētes. qz sūt cā z p̄ncipiū filio-
rū. **D**e sc̄da rōne. s. p̄pter utilitatē. **I**ā scitis q̄
p̄sona utilis z p̄ficua alicui. p̄ illū valde ho-
norat. **H**ō etiā scitis quō parētes sūt utiles
z p̄ficui filijs. cum p̄ tot labores eis p̄vident.
Pater cū quāto labore portat filiū i vtero.
z lactat de sanguie. qz lac nō est nisi sanguis.
q̄ p̄ nimia decoctionē dealbat. z quō pascit fil-
liū masticādo zc. qm nō potes tibi ipsi p̄uide-
re. **I**ō qm ipi sunt senes vel paupes. tu debes
p̄uidere eis. **I**tas duas rōnes ponit sc̄ptu-
ra di. **H**onora p̄res tuū. z gemit⁹ m̄ris tue nō
obliuiscar. **R**emēto qm nisi p̄ illos natus
nō fuisses. **E**ccl. vij. **E**cce p̄ma rō. z tribue il-
lis quō z illi tibi. **E**cce sc̄da. **D**e tertia ratiōne
notandū q̄ rō dicitur iuueni vt honoret anti-
quū. imo etiā de s̄ est p̄ceptū di. **C**orā capite
cano surge. z honora p̄sonā senis. **Leui. xij.**
Cū q̄ qlibet pater z m̄ respectu filij sūt iu-
niores. z p̄pter senectutē aliq̄s sit honorād⁹.
multo q̄ plus parētes. **N**ō sufficit honore de
capicio. s. s̄bz z factis honore oz exhibere.
Hō videam⁹ exp̄ientia h⁹ p̄cepti in p̄p̄o. **D**i-
co q̄ nūqz fuit filij q̄ tantū honora uerit ma-
trē vt xps s̄ginēz p̄zem putatiū. s. **J**oseph.
nō solū s̄bo s. etiā ope seruiedo. **D**icat cū vir-
go z fili⁹ ei⁹ i bāstaret in nazareth cū **J**oseph
nō legif q̄ in ei⁹ domo h̄ret ancillā seu capti-
uā ad seruiedū. et iā scitis q̄ in domo vbi sūt
tres p̄sone requirit aliq̄d seruiciū. **H**ōdo
oportet dicere q̄ illud faciebat s̄go vel **J**o-
seph. vel xps. **H**ōdo interroget **L**ucas q̄s
illuc faciebat. z diē q̄ xps. **D**escendit cū illis
z venit in nazareth. z erat subdit⁹ illis. **L**uce
ij. **C**lare diē q̄ xps faciebat i domo. imo etiā
ipemet diē. **F**ilius homis non uenit m̄stra-
ris sed ministrare. **D**ath. xx. **E**uz s̄ xps esset
decē vel duodecim annoz faciebat in domo
singularit. dicā vobis vñ seruiciū. qd dicit
magister historiāz scolasticarū. q̄ christus d̄
fonte nazareth portabat aquam. **P**onat in
p̄ctica vt sentiat deuotio. **S**i tunc fuisset
quesitū a christo. **D**omine ihu. vos portat

Sermo. II.

tis aqua. que non facit Michael vel aliquis an-
 gelorum. rindisset. **N**oc facio ut qui christiani sunt au-
 diet discant fuisse pentibus. **I**o dicit. erat subditus
 illis. **E**xemplo ergo christi quilibet vestrum fuit et hono-
 ret parentes et pariter fuit. **S**ed est hanc ratio que
 videtur dei precepta de honore parentum. **L**uz
 ipse predicasset selet mlti sequebant eum. et ipse dicens
 se ad illos dicit. **Q**uid vultis vos. **R**esponderunt.
 Dne volumus ire post vos. **V**t audiamus. **F**mo/
 nes vestros et beatam indulgentias. **Q**uibus dixit
Si quis venit ad me et non odit patrem suum et ma-
 trem et uxorem filios et fratres et sorores. **A**d huc et
 aiaz sua. non potest esse meus discipulus. **L**uz. **U**i
 det ergo in ista auctoritate de vult que homo odiat pa-
 rentes. **R**atio est ista si parentes solum diligat car-
 naliter filios et pariter curat de aiaz tunc non de-
 bet eos diligere. **V**t. si eos sequatur. **Q**uoniam dicit ergo odi-
 re patrem intelligit. **S**i in his que sunt dei. **V**erbi
 gratia. **S**i pater dicit filio. **Q**uod vindicet eum de aliquo iniu-
 ria vel que fuerit. **N**on dicit obedire patris. **S**ed odire
 eum in hoc quod est dei. **T**ali modo etiam odire matrem
 et fratrem et sororem etiam aiaz. **V**ita. **S**i sensualiter ad
 malum inclinante. **E**t sic dicta auctoritas intelli-
 git. **I**o dicit scriptura. **F**ilii obedite parentibus vestris
 in dno. **H**ec in ista est. **H**onora patrem tuum et ma-
 trem tuam. **Q**uod est mandatum primum in promissione. **V**t bene
 sit tibi. **S**i. **Q**uoniam ad abundantiam bonorum temporalium
 et his locum super terram. **A**d **E**ph. **v**i. **P**romittit
 hunc duo que homines conciter appetunt. **A**bundan-
 tiam bonorum temporalium et longam vitam. **P**er oppositum
 que non honorat parentes erit pauper. et pauper vivet
 et malum sine faciet. **S**ecundum preceptum ordi-
 nat circa inimicos singulariter. **C**um dicit. **N**on oc-
 cides. **E**ro. **x**i. **S**olum loquitur de principali in-
 iuria. **S**i non occides. **I**n que omnes alie iniurie inclu-
 dunt. **I**stud preceptum non extendit ad dominos seu
 ad indices terre. **Q**uoniam ipsi debent occidere ma-
 lesatores. **S**im fornam iuris. **S**i autem amore
 vel favore vel pecunia liberet aliquem malefa-
 ctorem a furca. **P**rodeant seipsum ad furcam infer-
 ni. **N**am per iustitiam preservant civitates. **I**o **E**ro.
vi. **M**aleficos non patieris vivere. **S**ed istud
 preceptum intelligit de sex mortibus iniustis que sunt.
Prima. non occides. **S**i. **P**er vindictam. **S**i sit hodie
 in mundo. non solum occidendo iniurantem et no-
 centem. **S**ed ignoratam et innocentem. **I**o dicit scriptura
Filius non portabit iniquitatem patris. **E**t pater non por-
 tabit iniquitatem filii. **E**zech. **xviii**. **S**ecunda. non
 occides. **S**i. **P**er impatientiam. **N**am multi sunt que ha-
 bent malas uxores. **E**t non debent occidere
 nec desiderare mortem eius. **P**er oppositum etiam
 de uxore. **N**on occidere nec desiderare debent

mortem viri. **T**ertio. non debent occidere per auar-
 ricias. **V**t latrones in via. **P**ropter pecunias. **N**ec
 aliter. **P**ropter hereditatem. **P**rosequenda. **Q**uarto. non
 occidere per negligentiam. **V**t oppressores dormien-
 do negligenter. **V**el lactando mulieres que habent
 grossa vera suffocant filios. **I**o cum duobus di-
 gitis teneat gladium. **Q**uito. non occidere per in-
 solentiam. **V**t mulieres gravide debent cavere
 ut non coriscent. **N**ec aliter gravide laboret. **Q**uod post
 quod sentit se gravidam. **S**i dicit esse masculum. **A**. **E**t. **d**ie
 habet aiaz. **S**i femina. **lxx**. **d**ie. **S**exto. non oc-
 cidere propter verecundiam. **V**t peccatum occultet. **V**t si
 mulier maritata puella vidua vel monacha
 gravide. **S**tatim interficiunt. **P**lem. **V**nus peccatum
 trahunt in aliud. **V**t in **D**o. **Q**uod propter luxuriam fecerit
 etiam homicidium in via. **D**icat hanc miraculum de
 quadam gravida ex adulterio. **Q**uod cum esset iuxta
 confusionem oravit virginem mariam. **E**t in oratione ob-
 dormiuit et peperit. **E**t ergo recepit filium et comi-
 sit vni mulieri nutriendum. **E**t sic illa mulier
 evasit confusionem. **V**irgo eaz inuit. **E**t. **Q**uod posuit
 non occidere plerumque. **P**arum est peccatum occidere
 plerumque. **C**itius deberet eligere mori. **E**t peccat omnes que
 presentiunt. **M**edicus. **A**pothecarius. **E**t. **M**edicus/
 na optima quam dedit quidam medicus cuidam monia-
 li. **Q**uerenti quid esset bonum ne gravidaret. **R**espondit.
 caueatis a viro. **P**ropter hoc preceptum in se que dicit non
 occides. **N**on videndum est si christus suavit hanc pre-
 ceptum. **D**ico que christus non solum non interfecit aliquem.
 imo non permisit que aliquis faceret vindictam de ini-
 iurijs sibi factis. **D**icat historia que habet **L**uz. **ix**.
Cum vna diez iret versus hierusalem. **V**enerunt ap-
 pli eius in civitate samaritanorum. **V**t pararet illi. **E**t
 non receperunt eum cum suis. **N**ec voluerunt vende-
 re panem nec vinum. **E**cce quale iniuria sibi fe-
 cerunt. **Q**uanta iniuria esset regi declinanti ad aliam
 quam villam si sui nollent ipsum recipere. **N**ec vendere
 escas quod mereretur. **P**ropter quod cum iacobus et iohannes di-
 xisset christo. **D**ne vis dicam. **V**t ignis descenderet
 de celo et consumat illos. **S**i. **H**elyas fecit. **T**unc
 christus increpavit eos. **D**i. **N**escitis cuius spiritus estis.
Filius enim hominis non venit aiaz hominum perdere sed
 salvare. **E**t abierunt in aliam castellum. **I**te quoniam in die
 passionis sue fuit crucifixus et elevarius in cruce cum
 imensis doloribus. **V**idens patrem cum lancea in facie
 paratum ad recipiendum vindictam de crucifixoribus
 si christus voluisset. **S**ed dixit. **P**ater ignosce illis. **Q**uia
 nesciunt quid faciunt. **E**t quod nulli simpliciter
 habuerunt contritionem. **Q**uod dicit beatus **L**uz. **q**uod
 reuertebant contritiones pectora sua. **P**ropter hoc quod
 nos christi exemplo debemus peccare et remittere iniu-
 rias nostras. **E**t dico que nihil proprius est ad

Infra octa. sancti Dominici

obtinendū remissionē peccatorū a deo quā parceret inimicis. **D**icat historia de illis duobus quā tpe indulgentie vnus voluit ire romā p indulgentiis lucrādis, et inuitabat aliū vt ireret pariter. **A**lter rēdit. In tali via tā longa sūt magna picula. **E**go vadam. xl. passus ad domū talis quā interfecit patrē meū. et parca illi et habebat indulgentiā. **N**ō dixit alter, quia ista indulgentia est data p bullā pape Clemētis. **R**ēdit iste. et ista remissio ē data p bullā et papā ihm. **N**otariū fuit beatus **B**attheus. **D**icit em̄ bulla. **S**i dimiseritis hominibus peccata eorum dimittet et vobis pater meus celestis delicta vstra. **S**i autē nō dimiseritis hominibus, nec pater vester dimittet vobis peccata vstra. **B**atth. vi. **E**rgo remittatis. **S**ed sūt aliq̄ dyabolici quā nō solū non volūt remittere, imo ipediūt alios ne remittant. **D**icēdo. **V**e dicet quod vos estis in deus etc. **D**e istis homicidis dicit **S**eneca. **I**n quibus effuderit hūanū sanguinē fundet sanguis illius. **I**n iudicio dei vel alit̄ p pñiam disciplinarū, quā ē p̄pria pñia homicidarū. **C**ertū pceptū est circa oēs p̄rimos generalit̄. quādo dicit. **N**on facies furtū. **R**ō huius pcepti est. **N**am quilibet homo in domo sua vult habere quod quilibet filius vel seruator p̄tentet de pte sibi data p eum, nec habet paciētia si vnus seruaret partē alteri, ita vult deus. **N**ā totus mūdus ē domus dei. **I**srael quā magna est domus dei, et ingēs locus possessiōis eius. **B**aruth. iij. **E**t ipse diuisit et tibi dedit magnā domū possessiōes, red ditus, et illi dedit vnā domūculā luteam etc. **T**ibi dedit magnā nauem, et illi vnā barchā et sic de alijs. **I**ta diuisit ipse quā scit quā est necessariū cuiilibet. **I**deo non debetis tangere partē alteri. **N**am anteq̄ ipse diuisisset quilibet poterat recipe ad libitum, vt ait. **Q**ui potest capere capiat. **B**atth. xix. **V**erbi grā. pisces maris adhuc nō sunt diuisi. **I**deo qui pōt capere capiat. **S**ed capti p vnū nō tangunt p aliū. **I**ta de mūdo a p̄ncipio anteq̄ esset diuisus quilibet poterat recipe, sed mō facta diuisione, quilibet sit cōtēns de parte sua. **I**stud pceptum mirabiliter fuanit x̄ps qui non solū non recepit aliquid ab aliquo, imo p restitutiōe cuiusdam furti voluit potius mori i cruce quā aliter, p herodem decollatus, vel lapidatus. **D**icat pabolice quō erāt vir et vxor nobiles. **E**t vxor respiciēs in pomerio cuiusdā orti vicini voluit furtiue vnū h̄re de pomis. **V**ir p̄sensit nec p̄ satisfecit, et licet fuerunt sancti, tñ post eorum mortē quā

voluerūt intrare paradysum fuit eis dictum. **P**omū nō est restitutum. **I**dem dicebat filijs eorum, et si fuissent sancti et amici dei, ad portam paradysi dicebat, pomū quōd parētes v̄ri sunt furati nō est restitutum, quousq̄ venit quidā diues. **I** x̄ps quā satisfecit. **D**icunt historie grecorū quod de eodem ligno fuit crux x̄pi, de qua **E**ua recepit pomū. **I**dem quā x̄ps fuit suspensus in cruce, tūc pomū fuit restitutum pomerio. **S**icut malus i pomū inter ligna siluarū sic dilectus meus inter filios. **C**an. ij. **E**t facta restitutiōe, statim **A**dā et filij sui habuerūt gloriā. **P**ater quā quō x̄ps habuit furtū exorsus. **D**icat hic p̄ illos quā dicūt quod furari fructus nō sūt peccatū, cū tñ totū malū generi hūano ex furto fructus euenerit. **S**i ergo furtū fructus tantū peccatū, quāto magis furari flores p̄ furta secreta, vel vsuras, vel retinēdo solida, testamēta, vel nolētes reddere quod mutuo acceperūt, imo minant eis, vel diffamāt eos. **I**stis dicit scriptura. **Q**ui furabatur iam nō furat, magis autē laborat opando manibus suis quōd bonū est, vt habeat unde tribuat necessitatē patienti. **A**d **E**p̄th. iij.

Sermo tercius infra eadē octauas.

Quā ueni soluere legem s̄ adimplere. **B**atth. v. **V**erbum istud mō oportet dare cōplementū materie pceptorū dei, de quibus restant tria declaranda, quā ordinant p̄onas in se ad tenendū bonā vitam. **S**ed vt gratia et b̄ndictiō diuina sit nobiscū. **S**alutem virgo **M**aria, et resumatur thema. **P**ro declaratiōe huius p̄bi quōd h̄z difficultate in theologia sciēdiū, quā int̄ alias magnas differētiās inter pcepta hūana et diuina ē ista. **Q**uia pcepta hūana quā dicunt positua nō vocant̄ p̄prie iusticia substantiue, sed possunt vocari iusta adiectiue. **R**atio quia oia pcepta iuris positui sunt mensurata et limitata regula iuris intellectus humani. **I**deo dicunt iusta, sicut due res equales nō se extendētes, s̄ mīme dicunt iusticie. **I**sta pcepta humana et intellectus equalia sūt. **I**deo dicunt iusta. **I**uxta h̄ dicit deus. **P**er me reges regnant, et legū cōditores iusta decernūt. **P**rouer. viij. **S**icut snia dicit iusta quā cōcordat cū p̄cessu, ita pcepta humana dicunt iusta quā cōcordat cū rōne et intellectu, sed nō p̄nt vocari iusticia substantiue, quia nō regulant totā nostrā vitā. **E**t pcepta diuina p̄nt

Sermo

vocari iusta, qz mēsurā intellectū dīnino. et
nō humano, imo intellectū hūanū multoties ad
mirat. di. Quare h̄ r̄. Et etiā dicūt iusticia
Ratō qz sunt ratō mensura. z reglā totū vite
n̄. **Primo** sūt rō mēsurā. z reglā intellectus.
quō d̄z se regere ad credēdū. **Itē** voluntatis
quō se debeat h̄re ad desiderādū. **Itē** memo
rie ad nō memorādū iniurias nec vindican
dū. **Itē** cordis ad nō occupandū. **Itē** qnqz
sensus ad vitā gubernādū. **Itē** d̄r scriptura.
Dea time z mādata ei⁹ obserua. h̄ est ois hō.
Eccl̄. vi. Nota. h̄ est ois hō. ablatini. scz esse
gre z veritatis. **Patet** ḡ differētia int̄ p̄cepta
humana z diuina. qz humana dicunt iusta.
diuina iusticia. **Itē** dicit apl̄us ad Roma. vi
Exhibete mēbra v̄ra seruire iusticie. i. p̄ceptis
dei. in sanctificatiōe. **Tria** mēbra p̄ncipalia
sunt in nobis q̄ debem⁹ exhibere ad seruien
dum iusticie. **Primū** corp⁹. p̄ honestā z uerfa
tionē. **Secundū** linguā p̄ veracē locutionem
Tertiū cor. p̄ mēsuratā affectiōem. **Itē** dicit
paul⁹. **Exhibete** mēbra v̄ra zc. **Dico** p̄mo
qz dēn⁹ exhibere corp⁹ seruire iusticie. i. p̄cep
tis. p̄ honestā z uerfationē. **Itē** d̄r. **Nō** mecha
beris. **Nā** opinio fuit falsa aliquoz qz isto so
lum p̄ceptū phiberet adulteriū z nō simplicē
fornicationē. **Imo** dicūt. z qd̄ pctm̄ est pec
care cū muliere soluta. z nō feci sibi violētiā.
ego h̄n solui sibi. placuit z mihi. cui feci ego
iniuriā. **Modo** nota rōem hui⁹ p̄cepti. z sunt
due a p̄ncipio mūdi vsqz ad xpi incarnatiōz.
Et tres ab incarnatione vsqz ad finē mūdi.
Ideo sunt qnqz rationes p̄bantes qz simplex
fornicatio est pctm̄ mortale. nec vnqz aliqz
sine speciali dei dispensatione poterit facere
illum actū sine v̄rore absqz peccato mortali.
Prima rō est quantū ad aiām p̄ creationem
Secda q̄tū ad corp⁹ p̄ formationem. **Et** iste
due rōes iam a p̄ncipio mūdi durāt vsqz ad
finē mūdi. **Prima** ḡ rō q̄tū ad aiām. **Iam**
scitis qz aiā hois facta est ad imaginem di.
z p̄ciosissima est p̄ qz capilli virginis vl̄ lac.
seu sacrum. nec aliqz corpale. mō si tā magnū
pctm̄ esset p̄ncere capillos virginis. vel lac vl̄
crucem xpi in sterquilino. eo qz saper infide
litatem z heresim. quāto magis de aiā qn̄ p̄
citur in latrina luxurie est magis peccatum.
z dicit. cui facio iniuriā. **Quāqd** creatori tuo
qui tibi cōmisit aiā z reliquiā tā p̄ciosam. **Itē**
dicit apl̄s. **Dec** est volūtas dei sanctificatio
vestra. vt abstineat⁹ vos a fornicatiōe. n̄ soluz
ab adulterio. vt sciat vnusqz vsqz v̄m vas suū.

id est. corp⁹ vas aie. possidere in sanctificatio
ne z honore. i. ad **Thes. iij.** **Secda** rō q̄ tāgit
corp⁹ est. **Nā** si aliqz deturpat vasa figuli que
fecit pulcherrima ad comedendū. z si h̄mōi ad
viles vsus applicādo dices. cui sit iniuria. **Nō**
ne figulo cui⁹ sunt vasa vt supponit. **Idem** d̄
deo. **Nā** corpa n̄ra sunt vasa lutea a deo sc̄ta.
vt seruiāt in mensa dei i celo. **Si** ḡ tu detur
pas vas dei. dicit. **Cui** facio iniuriā. **Quāqd**
deo. **Itē** dicit scriptura. **Undamini** q̄ ser
tis vasa d̄ni. **Isa. liij.** **Ultra** p̄dictas duas ra
tiones addunt tres post incarnationem xpi
Prima est adoptio sp̄nalis. **Nā** si rex h̄nō fili
as ḡgines seu viduas. z vos q̄ nō habet⁹ v̄ro
res peccatis cū aliqua illaz. z sibi placuit. et
dicit. **Cui** feci iniuriā. **Quāqd** regi d̄no tuo
fecisti p̄ditionē. **Itē** omēs mulieres filie sunt
xpi de sua sp̄sa. i. eccl̄ia geniti p̄ baptismum.
Et dicit. **Cui** facio iniuriā. **Quāqd** xpo p̄ri
eaz. qz nisi cui eas dat in v̄rorez. non vult qz
aliquis tāgat filias suas. **De** ista materia p̄
phetando d̄r p̄pheta. **Abominatio** facta est i
israel. i. laycis. z in hierlm̄. i. clericis. quia filli
am dei habuerūt alieni. i. q̄ nō erāt viri. **Disp**
det d̄ns v̄z q̄ fecerit h̄. **Malach. ij.** **Secun**
da rō est p̄secrationē baptismale. **Nā** q̄ sciet
deturpat calicē vel corpa p̄secrata. magnā
iniuriā facit deo. **Itē** qd̄ est p̄secratur
corpus xp̄iani vel calix. claz est qz corp⁹ xp̄ia
ni. qz habet recipe intra se corp⁹ z sanguinem
xpi cōmunicādo. **Itē** p̄ncere ipm̄ i latrinā
luxurie. magnū pctm̄ est. **Ideo** d̄r ap̄stol⁹.
Fugite fornicationē. **Omne** pctm̄ qd̄cūqz fe
cerit homo extra corp⁹ est. i. in aiā. **Qui** autē
fornicat in corp⁹ suum peccat. **An** nescitis. q̄
niam mēbra v̄ra templū sunt sp̄s sancti q̄ in
vobis est. i. p̄ p̄secrationē. **Cor. vi.** **Ter**
tia rō p̄ p̄secrationē z similitudinē quā cū
xpo habem⁹. qz ab eadē carne specifica quasi
de eadē pecia panni induit. **Itē** magnā iniu
riam facim⁹ xpo. deturpādo carnis sue simili
tudinē. **Itē** d̄r **Leo** papa. **Agnosce** o xp̄iane
dignitatē tuā. z diuine sp̄s face nature no
li in veterē vilitatē degeneri z uerfatiōe redi
re. **Patet** error multoz stultoz dicentiū sim
plicē fornicationē nō esse pctm̄. **Nā** h̄ asserere
est heresis. **Itē** videam⁹ quō xps h̄ p̄ceptuz
seruauit. **Quæstio** fit in theologia. **Utrū** xps
potuerit naturā humanā assumere in v̄ro
vidue sicut in ḡgine. **Dicit** qz sic. **Sz** lingu
larit̄ elegit ḡginē. z ip̄e fuit sp̄ virgo. **Ira** paz
ip̄e sc̄it exp̄imētaliē illū actū. sic ego scio q̄. **am**

In octa. sancti Dominici

sapore bz ferrū. nō p̄ timorē alicui⁹ s; vt no-
bis daret exēplū cauēdi ab illo pctō. **Jo** dicit
scriptura. **Mal** decebat vt ess; nob pōtiser. san-
ctus. innocēs. ipollut⁹. segregat⁹ a pctōrib;. et
excelsior cel factus. **Deb. viij.** In ista auctate
vitat qnq; ḡd⁹ luxurie. **Aliq** faciūt luxuriam
cordis. i. cogitādo i illa delectatōe. **S;** timo-
re vt p̄fusiōe vel alter⁹ rei cā nō faciūt ope. et
h̄ pdit sanctitas. **Cōtra** istū gradū de xp̄o dicit
sanct⁹. q̄ nūq; habuit talia desideria. **Secūdo.**
q̄ aliq sunt ita mali i corde p̄ talia desideria.
q̄ nesciūt loq̄ nisi de mulierib;. **Cōtra** q̄s apo-
stol⁹. **Corrūpūt** bonos mores colloq̄a pua.
p̄ma **Coz. xv.** Hieronim⁹ ad rusticū mona-
chum. De spēb; mulier; nūq; disputēs. **Et** qz
xp̄s nūq; de tali materia loquebat̄ dicit innocēs
Tercio impollut⁹. **S;** illos q̄ pcurāt sibi mol-
liciem. **Quarto** segregat⁹ a pctōrib;. contra il-
los q̄ peccāt cū alijs de facto. **Quinto** excel-
sior celis factus. **S;** mulieres q̄ sustinent oscu-
la. **Amplex⁹.** dicēdo. amic⁹ me⁹ est. zc. z sequun-
tur multe impuritates. **Bō** auisent illi d̄ ma-
trimonio vt seruēt modū. z q̄ nō sunt de ma-
trimonio debēt nullo mō curare d̄ illo actu.
ne faciāt̄ hoc p̄ceptū quis mō. **Ecce** q̄re d̄t
ap̄ls. **Exhibete** mēbra v̄ra. zc. **Dico** sc̄do.
q̄ dēm exhibere linguā ad f̄uandū iusticiā.
p̄ veracē locutōz. **Jo** d̄t. **Nō** loq̄ris̄ primū
tuū falsum testimoniū. **Ero. xx.** **Rōb⁹** p̄cepti
est. qz officii lingue est loq̄ veritatē. **Si** ḡre ea q̄
sunt in corde. imaginatōes z intētōes cordis
Math. xij. **Ex** abundantia cordis os loq̄tur.
Et p̄hs. **Voces** sūt note. i. siḡ earū q̄ sūt i aia
passionū. **Officiū** oculi est vidēz oñdere res
s̄m colores z q̄ntitates. **Officiū** aurii audire
Tibiaz ambulare. **Bō** sicut officii oclorū
impediret p̄ perlā i oculo. z aurii p̄ surditatē.
ita officii lingue ipedit z inordinat p̄ mēda-
cium. qd̄ aufert sibi officii. qz mētiri est dice-
re. **S;** illud qd̄ tenes in corde deprimō. **Jo** de
p̄cepti. **Ero. xx.** **Nō** loqueris̄ primū tuum
falsum testimoniū. **Nā** omne mendaciū est cō-
tra primū. **vel** contra aliū. **vel** contra se. dicēdo qd̄
nō est ita in corde tuo. **Bō** omne mendaciū est
pctm̄ mortale vel veniale. **Ep̄s** fuauit h̄ p̄ce-
ptum. **Nā** ait ip̄e. q̄ est veritas p̄ma et eterna.
Joh. iij. **Ego** sum via veritas z vita. **Non**
solū n̄ dixit falsū. imo n̄ p̄mittebat corā se da-
re aliqd̄ falsum testimoniū. **S;** viuos nec mor-
tuos. **Cōtra** viuos dicit̄ historia euangelij.
qū fuit in bethania. z magdalena vidēs eum
falsū cū p̄ciosissimo yuguēto vnxit. **stacim**

indas z aliq̄ eam inceperit dare falsum testi-
monii. di. vt qd̄ pditio h̄z. **Q** illa fatua. z si-
milia s̄ba. **Et** xp̄s q̄ de absentib;. faciebat se
aduocatū dixit. **Quid** molesti est; huic muli-
eri. **Bonū** em̄ op⁹ opata est i me. **Math. xxvj.**
D b̄ndict⁹ ē ille q̄ in absentia manutener dis-
famatiū. **Idē** de mortuis. **Dicit** aliq̄. quādo
obloquunt̄ de mortuis. mortu⁹ est. **Idē** non
pōt lingua mea sibi nocere. **Dico** q̄ imo pōt
sibi nocere dupl̄. **Nā** licet sit mortu⁹ corpe.
viuit t̄n in cordib; multoz p̄ bonā famam. **Et**
qū tu diffamas eū. aufers sibi illā vitā. **De**
cundū malū qd̄ in iudicio dei lingue oblo-
quētiū nocet aie. **Hō** firmat̄ miraculo de relē-
gioso mortuo. q̄ licet fuaret vota nō t̄n sua.
bat cerimonias. z in multis defecerat. **Cū**q;
frēs q̄ dicebat̄ psalteriū corā corpe incepisset
ip̄m iudicare. **D** dicebat vn⁹. b̄n̄ portabat. et
alter ita. z sine aqua. z sic de talib;. **S**ubito
frater surrexit dicēs. **Parcat** vob de fratre
qz in magno piculo me posuist; i iudicio. **ubi**
accusabar a demonib; z iudicabar a vob. **ne**
sciebam q̄b; pus ruderem. zc. **Jo** xp̄s defert
debat mortuos. vt patz **Luc. xij.** **Duo** casus
acciderūt tpe xp̄i dū ip̄e pdicaret. **M**ulti sur-
gebāt dicētes se esse messiam. **In** ceteros in-
vas galile⁹. z qz multi sequebant̄ eū. **Plac⁹**
iugulauit om̄s eos. **Cū**q; h̄ referret xp̄o aliq̄
dixerunt. **D** mali boies erant. **Ep̄s** stacim se
cit se aduocatū. z dixit. **Putatis** q̄ bi gali-
lei p̄ omnib; galileis peccatores fuerūt. **da** ta-
lia passi sunt. **Non** dico vobis. sed nisi p̄nias
egeritis. om̄s simul pibitis. **Luc. xij.** **Item**
turris syloe q̄ cecidit z oppressit. **xvij.** **boies**
de quib; loquētes coram xp̄o dicebat̄. **Bar-**
li z magni pctōres erant. quia ita eis accidit.
Et xp̄s dixit. **Putatis** qz z ip̄i debitores fue-
rint p̄ter om̄es habitātes in hierl̄m. **Non** di-
co vob. s; si nō p̄niam egeritis om̄s s̄l̄r pibi-
tis. **Dicat** qz plures dānant p̄ diffamationē
q̄ p̄ furtū. **Rō.** qz furtū qū videt̄ dat̄ pctōz
cordis. z finalit̄ restituit. **Sed** s̄ba etq̄ dicta
sunt transeūt. zc. z tradunt̄ obliuioni. z sic nō
restituit̄ fama. **Item** manus furtū est fame q̄
pecunie. **Prover. xxij.** **Beli⁹** est nome bonū
q̄ diuitie multe. zc. **Dicat** de restitutōe fame
verbo vel scripto fienda. **s̄l̄s** nō possūt salua-
ri. **Ideo** tencam⁹. **s̄l̄iū** ap̄li. **Deponētes** mē-
daciū. loquim̄ veritatē vnusq; s; cū p̄cio
suo. **Rō.** qm̄ sum⁹ inuicem mēbra. **Ep̄he. iij.**
Dico tertio qz debemus exhibere cor. ad f̄-
uendum iusticie per mensuratā affectionē.

Sic p̄m̄i p̄ceptū ordinat corp̄ ita nonū et
 decimū q̄ coincidunt ordināt cor̄. Rō b̄ p̄ce
 pri ē q̄ cupiditas ē radix oim maloz. j. Thy.
 Radix oim maloz ē cupiditas quā q̄dam
 appetētes errauerūt a fide. z inferuerūt se dolori
 b̄ m̄l̄. Tu āt hō dei h̄ fuge. Rōz affligit apl̄s
 di. Hā q̄ volūt diuites fieri icidunt i tēptatōz
 z in laqueū diaboli. z desideria m̄tra inutilia
 z nocua q̄ mergūt hoies i interitū z pditiōz.
 Ibidē. Dicat q̄ exq̄ doctor v̄l mercator. ci/
 uis v̄l dñs apponit i corde. ego volo ditari. fa/
 ctū est. pdic̄ ē. S̄z d̄z facere q̄d i se ē sub tiorē
 dei. Et si d̄s sibi dat diuitias d̄ bono iusto re
 cipiat. alit̄ nō q̄ret. Nō d̄s cui libz volēs pui/
 dere dixit. Hōz cupiscēs domuz p̄ri tui. nec
 desiderēs v̄pore ei. nō seruū. n̄ ancillā. nō bo
 nē. nō alinū. nec oīa q̄ illi s̄t. Ero. xx. Jitō p̄
 p̄ri suabat r̄ps q̄ n̄ optebat. cupiscere. quia
 d̄n̄ ē terra. z t̄mo n̄ sustiebat cupidos hoies
 in sua societate. Dicat h̄istoria d̄ illo doctore
 cupido q̄ dixit. Maḡ se q̄r te q̄cūq̄ ier. Da
 thei. viij. Dic̄ h̄ glo. q̄ fictē veniebat ad xpm̄.
 z cupiditate duct̄. q̄n̄ vidit mirac̄a q̄ xpus
 faciebat. Dixit ip̄e. ego sociabo me illi. z p̄
 t̄ sciūero facere talia. lucrabor infinitas pe/
 cunias. Nō xps q̄ nō solū vidit os s̄z corda. pi
 rit sibi. Culpes foueas h̄nt. z volucres celi
 nidōs. Fili. q̄ at hoīs nō h̄z vbi caput suū reclī
 ner. Dat. viij. Nō vt diligamur a xpoz velle
 nos h̄ in suā grām recipere z postea i glām. nō
 soluam̄ legē. s̄z impleam̄ vt fec̄ xps q̄ est in se
 cula b̄ndict̄. Amen.

In octaua beati Dominici
Uero uigila.

In omnibz labora. H̄c s̄bū ist̄ d̄ ori
 ginalit̄. j. Thy. iij. Doc̄ th̄ea dat
 mibi motū p̄dicādū d̄ q̄dā s̄rute ad saluatō
 nē aīaz m̄l̄ū necessaria. s̄. de s̄rute uigilie cir
 ca fuitiū dei. S̄z p̄mo salutē s̄. ma. Hoc s̄
 b̄ū est apl̄i ad filiū suū sp̄ualē thymo. di. Tu
 hō uigila zē. Rō āt q̄re sibi dixit h̄ s̄bū est. q̄a
 videbat i h̄ m̄do m̄ltos negligētes circa fuitiū
 ei. s̄z eētē valde diligētes circa fuitiū
 h̄ianū ad gregādū diuitias. hōres. zē. s̄z n̄ d̄
 lucro sp̄ualit̄. z p̄ h̄ apl̄s dicebat discip̄lo suo
 thymo. Tu hō uigi. zē. Pro c̄ declaratōe in
 uenio q̄ diligēt uigilat hoies mūdani ex q̄tu
 or rationibz. s̄.

- Propter amorē lucri tp̄alis
- Propter timorē piculi mūdialis
- Propter dolorē afflictōis corp̄alis

Propter clamorē voc̄ v̄l rei sensualis.
 Et ex q̄libz istoz dēm̄ nos uigilare sp̄ualit̄.
 Jō d̄c̄ th̄ea cui libz n̄m. Tu hō vi. zē. Dico
 p̄mo q̄ uigilat aliq̄ i h̄ mūdō p̄ amorē lucri
 tp̄alis. s̄c̄ mechanici. s̄. fabri ferrarij. sartores. zē.
 Et illi q̄ cū lumie p̄nt opari i nocte uigilat d̄
 sero z surgūt de mane. s̄tant laborādo. q̄s q̄
 iā lucrati s̄nt vitā illi diei. z tunc cū gaudio
 bibūt de mane. De h̄ s̄pture auto. s̄z sit claz
 Dis faber z architect̄. noctē tāq̄ diē trāligit.
 z uigilia sua pficit op̄. Eccl̄. xxxviij. Hoc mō
 tenet q̄libet uigilare sp̄ualit̄. p̄ lucro sp̄uali.
 Singularit̄ tenet ad h̄ m̄ p̄sone sp̄uales. s̄c̄
 religiosi clerici. z oēs eccl̄iastici. Hō ei debet
 in lecto expectare ortū sol̄. s̄z surgere d̄ mane
 ad matutias. z dicere eas distincte z attente.
 Ita q̄ q̄n̄ ortū sol̄ q̄ tūc fecerint officiū suum.
 Tal̄ em̄ let̄ p̄t eē q̄z iā lucrati est p̄andū illi
 diei. Qui āt nō surgūt. anīa eoz trist̄ manet.
 q̄z nihil ē lucrata. Propt̄ea d̄t eccl̄ia. Non sit
 vob̄ vanū mane surgere aū lucē. q̄z p̄misit de
 us coronā uigilatibz. Nota. p̄misit de. n̄. xij.
 denarios. s̄z coronā gl̄e. q̄ pl̄ ualeat q̄s corona
 papat̄ vel iperij. Si ḡ artifices cū tāto labo
 re uigilat. vt lucrēt. xij. denarios v̄l duos. q̄n̄
 to maḡ nos uigilare dēm̄ dulcit. vt coronaz
 padis possim̄ lucrari. Nota h̄ mirac̄m de
 uict̄spatz. Liber est aut̄ct̄ ex decreto gelasij
 pape. s̄firmat̄. d̄ illo sc̄tō heremita q̄ uidit ca
 thedrā in celo. z septē coronas discipulo suo
 patas q̄s fuit lucrata vna nocte ex uigilia. q̄a
 diabol̄ eū septies tēptauerat d̄ somno. z ipse
 restitit z uigilās p̄māsit. z septē coronas acq̄
 s̄uit. Ecce q̄re eccl̄ia d̄t p̄sonis sp̄ualibz. Non
 sit vob̄ vanū mane surgere aū lucez. zē. Pro
 vob̄ āt laic̄ q̄ nō potest ita uigilare surgēdo
 ad matutias zē. Notate q̄ p̄ns vita ē obscura
 respectu uite gl̄e. s̄z nob̄ videat dies clara. s̄c̄
 noctue nor videt clara. cū tū nor sit obscura
 respectu claritat̄ diei. Ita ē de nob̄. nō sum̄
 nisi noctue. s̄z q̄n̄ aīa trāsit d̄ h̄ m̄dor vidz cla
 ritatē gl̄e tūc d̄t. Not̄ p̄cessit dies aūt appro
 pinquit. Roz. xij. Nō vos de mūdō surgatis
 a somno p̄c̄t in nocte h̄ vite vt laboretis. et
 lucremi merita apud deuz aīq̄s ueniat dies
 alteri vite. Si dicat. Jā ego laboro sodiēdo
 suendo. zē. Dico q̄ totū h̄ remanet h̄ inferi.
 Si ḡ nihil lucrati in alio mūdō. de q̄ uiue
 tis in alio mūdō. q̄z possessiōes z diuitie h̄ re
 manēt. Nō laboretis in opibz sp̄ualibz. orādo
 q̄libet die deuote zē. Seruate festa. audiat̄
 missam z sermones. Et frequenter debetis

In octa. sancti Dominici

d'iteri z cōicare qz de ill' optet vivere ibide/
 al' remittit aīa ad hospitale miseror. **Jo** de
 scriptura **Sapiēs cor suū tradet ad vigilan-**
dū diluculo ad deū q̄ fec̄ illū / z i p̄spectu altis
simi dēp̄cabit / Eccl̄. xxxiij. **Nota.** dē ad deū.
 nō dē ad mūdū **Dico sc̄do q̄ vigilāt aliq̄ n̄**
amore lucri t̄p̄alis / s̄ timore piculi t̄p̄alis / vt
naute. z marie ille q̄ regit gubernaculuz. / z q̄
respicit timorē maris / Om̄s illi vigilāt timo-
re piculi maris. vt vēti v̄ terre / An̄ ast̄ sc̄ptura
Qui nauigāt mare enarrāt picula ei' / Eccl̄.
xlviij. **Vigilāt etiā custodes piculo inimicorū**
z sic etiā nos dēm' vigilare / Nā iste mūd' est
tāq̄ mare / An̄ ait dauid. ps̄. ciiij. **Hoc mare**
magnū z sp̄ciosum manib' / illic reptilia q̄z
nō est numer' / Aīalia pusilla cū magnis. illic
naues p̄ranfibūt / Ibi dicit dauid q̄ iste mun-
dus sit mare / Jo in eo sūt multa picula. An̄
ait Bern' / Periculū h' mūdi p̄bat trāseuntū
raritas z p̄cūtiū pluralitas / Sic em̄ in mari
maris ille vix de q̄ttuor nauib' vna reuenit / sic
de q̄ttuor aiab' vix vna ad portū salut' pue-
niēt / v̄tinam decima pars gērium salua-
ret / Nā nauis in mari marie timet piculū de
vēto / z piculū de aq̄ / z piculū de rupe / Sic z
nos timere optet / Nā vēti sūt diaboli tēpta-
tiones / z q̄n aliq̄s vadit p̄ mare h' mūdi cum
deuotōe z bona vita / talis vētus ducit nauē
ad portā paradisi / s̄ q̄nq̄ venit aq̄lo. s̄ dyaboli
tēptatio / q̄ p̄cūt nauē sursum. eleuādo i su-
perbia. vana gl̄ia. auaricia. luxuria. zc̄ / Et ita
nauis. s̄. p̄scia z aīa perit / Dagn' ventus d̄z
q̄n eradicat arbores / qz nō legit q̄ vent' di-
ruerit mōtes / Sed vēt' tēptatōis dyaboli.
nō solū eradicat arbores. s̄. p̄sonas simplices
sed diruit mōtes. s̄. p̄sonas sp̄iales / An̄ de h'
ait scriptura / Ecce sp̄s grandis z fortis. sc̄z
demon vel vētus tēptatōis subuertēs mō-
tes z t̄terens petras. iij. Regū. xij. / Nunquid
erant mōtes Adam / Samson. Dauid. Sa-
lomō / z t̄n diaboli tēptatio oēs illos s̄buertit
Jo nos miseri q̄d faciem' nisi vigilare i peri-
culo hui' vēti / Sc̄dm piculū q̄d timet na-
uis in aqua est aqua / Nā aliquotiens vnda
maris intrat nauē / sic z nobis q̄nq̄s accidit.
Nam vnde maris sūt tēptatōes z incli-
nationes carnis / vt cū p̄sona est incolumis. s̄.
q̄n caro nō mouet. nec cogitando nec loquē-
do de quacūq̄ materia carnali / tunc q̄nq̄s su-
bīto veniūt mor' illiciti z cupiscentie prane
Et iō tūc optet caute vigilare. De h' dō ait.
Virabiles elationes maris / id est. carnis.

Tertiu' piculū est mar' / s̄. q̄n nauis impin-
git in rupe. Jo vigilāt nante diligēter / Sic
z nos facere dēm' / Nā z h' contingit q̄n p̄sona n̄
curat de familiaritatib' / tūc em̄ nauigat in p̄-
fundo pelagi ad portū paradisi / s̄ q̄n contrahit
familiaritates. tūc impingit i rupe / Q̄n mul-
er audit de aliquo clerico vel religioso / q̄ est
bon' z deuot' / z dicit. cū isto habebō familiari-
tatē / Lane ne impingas. ex h' ei multe naues
id est. p̄sona onerate. s̄. p̄ciosis mercib' meri-
toz z p̄tutuz impingētes sic fuerūt p̄dite / Jo
dauid ait / Ne forte offendas ad lapidē. s̄. fami-
liaritatib'. pedē. s̄. affectionis. ps̄. xc. **Si ḡ tot**
sunt picula in mari magno h' mūdi / nob na-
uigantib' necessaria est vigilātia / ne vento tē-
ptationis vel vnda inclinationis nec rupe af-
fectionis p̄damus viaticū. Jo vigilē / Nā
h' s̄ hiliū dedit x̄ps discipulis suis dicens / Vi-
gilate ne interitis in tēptationē / Sp̄s q̄
dēm. p̄mptus est. caro aut̄ infirma. Mat̄h.
xxvi. **Secūda similitudo q̄re vigilāt aliq̄**
timore piculi tēptalis. est q̄n homo timet in-
imicos suos tempe guerre vel latrones / quā-
do hō se p̄munit ad custodiendū villā / vel ca-
stra ne capiant / Hoc etiā modo optet nos la-
borare z vigilare / Jo x̄ps ait. Illud aut̄ sc̄ito
te / q̄m si sc̄iret p̄familias q̄ hora fur vēturus
esset / vigilaret vtiq̄ z nō s̄ineret p̄fodi domū
suam. Mat̄h. xxiiij. **Nota / p̄fodi. i. sub' fodi.**
p̄pter h' etiā nos dēm' vigilare vt dixi. **Pro**
q̄ sciendū q̄ quattuor capitanei latronū sūt
modo in breui venturi certissime / z nescimus
si hodie vel cras / Et ḡ oportet diligēte vigi-
lare / Primus capitane' est mor'. q̄ totum du-
cit secū / nihil dimittit quātūcūq̄ sit' diuites
in morte in vno lintheamine remanebit / Qz
dicit dauid / Hō cū interierit nō sumet om̄ia
neq̄z descēdet euz eo gloria domus eius. ps̄.
xlviij. **Secūdus capitane' est antix̄pus q̄ to-**
tum ducit secūz paucis deuotis de xp̄ianis
demptis / Jo vigilare oportet in p̄nā / q̄a ci-
to veniet z ducet secū om̄es / q̄ dormiūt i pec-
catis / Jo dicit ap̄l's ad Eph. v. Surge qui
dormis. z exurge a mortuis. z illuminabit t̄-
bi x̄ps / Tertius capitane' ē post mortē antix̄pi.
quia tunc erit flagratio mūdi / q̄ nihil dimie-
ter de elementis / Et iste ignis veniet aq̄z
dñs veniet ad iudiciū. Ideo ait dō. Ignis
ante ip̄m p̄cedet. z inflammabit in circuitu
inimicos eius. ps̄. cxviij. **Et fm̄ q̄ inuenitur i**
sacra scriptura / tunc ille ignis veniet trāfacē
quadragintaquinq̄ diebus post mortē.

Sermo

Quartus capitaneus et principalis erit dies iudicii. **Si** ergo per familias vigilat qui scit latrones discurrere, quanto magis nos miseri. **Non** enim dormiamus in peccatis ne accidat vobis ut fatuus vir ginibus. de quo **prophetas** **Dat. xxv. dicit** quod quidam nobiliter dominus fecit in monium cum quidam nobili domicellam inuenerit decem domicellas. quibus quibus dixerunt. **Vultum** tardabit dominus venire. scilicet spiritus. **Ideo** dormiamus in peccatis. **Alie** quibus dixerunt. **Uere** spiritus non dedit nobis certum tempus sui aduentus. ideo paramus nos ut simus parati. **Et** iste ornauerunt se. **Media** autem nocte clamor factus est. **Ecce** spiritus venit. pulsans et dicit. **Estis** parati. **Tunc** dixerunt iste quibus. **ita** nos quibus sumus parate. **Alie** autem quibus voluerunt se preparare. **scilicet** spiritus cum illis quibus intravit palatium suum. et clausa est ianua. **De** inde venerunt alie quibus dicentes. **Domine** domine apertum nobis. **Quibus** ipse respondit. **Amene** dico vobis. nescio vos. **Vigilate** itaque. **et** sic nos omnes sumus invitati ad nuptias regni celorum. **Ergo** o vos vigilate. quod dicit **Batth. xxv. Vigilate** quod nescitis quando dominus veniet. **Et** **Lu. xij. dicit** Sint lumbi vestri circumdacti et lucerne ardentes in manibus vestris. **vos** sicut homines expectatis dominum suum quando fuerit. **Et** a nuptiis. **ut** cum venerit et pulsauerit cõfessum aperiat ei. **Et** sunt qui illi. **quibus** cum venerit dominus inuenerit vigilantes. **scilicet** per bonorum operum exercitatos. **quod** isti secum intrabunt ad nuptias. **scilicet** quando quibus febre vel alia infirmitate pulsabit ad ianuam. **si** non eritis parati non intrabitis. **Propter** hoc parate parare se o vos et peccatis iniurias remittere et cõdicare et satisfacere. **Sic** homo ornatus se cum speculo pueri ut mulier in speculo. **in** quo videtur macula vel defectus in facie. **scilicet** defectus lauandi sunt aqua lacrimarum. **Ubi** corona capitis est interior recta. **Annuli** sunt continentia. **Torques** sunt abstinentie. **Idem** claudit **prophetas** **Vigilate** ergo quod nescitis diem neque horam. **Dico** tertio quod vigilat aliqui. non amore lucris nec periculis. **scilicet** per dolore afflictionis corporalis. **sicut** infirmi de febre. **de** dolore. **et** quod non possunt dormire. **scilicet** plangunt. **Si** eis dicitur. **dormiamus**. **Respondent**. **Non** possumus. **De** re. **et** sic etiam nos vigilare debemus ex dolore peccatorum propter peccata et tribulatione infernalium tormentorum. **Si** ex dolore alio quo vni parue spine vel etiam vni pulicis. **non** potes dormire cum anima sit ita vulnerata mortali. **In** capite vulnera superbie. **In** corde vulnera auaricie. **In** renibus luxurie. **In** gutture gula. **In** facie inuidie. **et** sic suspirare dolere et plangere nos debemus ad instar infirmi. **ut** religiosi clerici et layci. **Et** tunc quilibet sic vigilans ex peccatorum contritione potest dicere cum dauid

A voce gemitus mei adhesit os meus carni mee. **Subdit**. **Sitis** factus sum pellicano solitudinis. **factus** sum sicut nocticorax in domicilio. **Vigilauit** factus sum sicut passer solitarius in tecto. **Tota** die exprobrabant mihi inimici mei. **et** qui laudabant me aduersum me iurabant. **quod** cineretis panem manducabam. **et** poculum meum cum fletu miscbam. **ps. cxi. Nota**. **A** voce gemitus mei. **et** **Nota** quod homo ridet. caro dilatat. **scilicet** quod plorat stringit. **Nota** sitis factus sum pellicano solitudinis. **Qui** quando videt filios a serpente venenatos. **naturaliter** cognoscit quod non possunt vivere sine sanguine sui effusione. **et** tunc vulnerat se in pectore. **et** illum calidum sanguinem effudit super eos. **et** sic reuiuiscunt. **ut** dicitur in glo. ordinaria. **super** istum versum. **et** **Nota** de operibus nostris a serpente inferni venenatis. **Factus** sum sicut nocticorax. **quod** non videtur sed sentitur. **Nota** dicitur homo abscondi in domicilio studij vel orationis. **Idem** ait **David**. **Vigilauit** factus sum sicut passer solitarius in tecto. **Saltat** enim passer de loco ad locum cantando. **Nota** peccator debet saltare de peccato ad peccatum. **plangendo** et dolendo de quolibet. **Item** captus ex criminibus non potest dormire. **scilicet** vigilat. **aniam** expectat dicens. **Dixerit** quod erit de me. **Nota** etiam nos ex hoc vigilare debemus. **Certum** est quod omnes sumus criminosi. **et** peccatus est iam factus. **Ezech. xvij. Aia** quod peccauerit ipsa morietur. **Filius** autem non portabit iniquitatem patris. **et** pater non portabit iniquitatem filij. **Iusticia** iusti super eum erit. **et** impietas impij erit super eum. **Si** autem impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis quod operatus est. **et** custodierit omnia precepta mea. **et** fecerit iudicium et iusticiam. **vita** viuet et non morietur. **Ezech. xvij. Et** spiritus noster captus est in fetido carcere corporis expectans iudicium. **Dicitur** ergo quod possumus dormire in peccatis. **Sed** quod non cito propter malos profertur sententia. **absque** villo timore filij hominum perpetrata mala. **ut** dicit **Eccl. vij. Vbi** semper cogitare debemus quod hic per peccatis dignam possumus agere penitentiam. **scilicet** ben quasi omnes penitentiam vsque ad finem vite differunt. **cogitantes** tunc agere penitentiam. **cum** homo tunc vix sit possibile. **ut** dicit **Augustinus**. **in** quodam sermone de penitentia. **Et** allegat in. **iii. Iniaz. dis. xx. ca. j. Dicit** enim sic **ibidem** **Augustinus**. **Si** quis in vltima necessitate posuerit voluerit accipere penitentiam. **et** accipit. **in** ore reconciliabitur et hinc vadit. **fateor** vobis non illi negamus quod peccatis. **scilicet** non presumimus quod hinc bene erit. **Si** securus hinc erit nescio. **penitentiam** possumus dare. **securitatem** vero non. **Nullum** quid dico damnabitur. **sed** nec dico libera

De assumptione beate marie uirginis

tur. **V**is g a dubio liberari, age pñiam duz san^o es. **S**i sic agis, dico tibi qz secur^o es. qd pñiaz egisti eo tpe q peccare potuisti. **S**i vis agere pñiam qñ iā peccare nō potes, pctā te dimiserūt. nō tu illa. **D**ec Aug^o. **E**t hēt etiāz idē de pe. di. vii. **S**i qst^o p^o q fatue faciūt q iā in pctis dormiūt. z nolūt vigilare i pñia sed vsqz ad mortē tardāt. **E**t iā multa faciūt p corpe. z nihil faciūt p aia. cū tñ xpūs dicat. **Q**uid pdest hois i vniuersum mōm lucretur seipm aut pdat. z aie sue detrimentum faciat. **F**ili^o aut hois vctur^o est in glā pñis sui cū angelis suis, z tūc reddet vnicuiqz fm opā sua. **M**atth. xvi. **E**rgo optet diligent^o vigilare z pctā pterita plāgere. z illa pterita itez nō cōmittere. **U**n dō dñs Lu. xii. **B**ñ fui illi qz cū venerit dñs inuenerit vigilātes. **D**ico qz to q vigilāt aliq nō ppē lucrū tpale. nec ppter piculū mūdiale. nec zc. s. ppter clamorē vocis. seu alteri^o rei sensibil^o. zc. **E**t hēt etiā nos vigilare dēm. **N**ū auribz nñis em pñue dz audiri illa vox tube. **S**urgite mortui venite ad iudiciū. q nō pmitter nos dormire. **U**n **D**ieronym^o audiebat istā tubam dicēs. **S**ine comedā siue bibā sp videt mibi q audia illā vocem. **S**urgite mortui venite ad iudiciū. **S**z nos hēm^o aures opilatas. **I**ō nō sentim^o eaz. **I**te dēm^o audire vocē tube diuie pdicatiois q dz nos excitare ne dormiam^o in pctis. **I**ō pñcipit de pdicatori dicēs. **C**lama ne cesses. qñ tuba exalta vocē tuā. z annūcia plo meo scelera eoz. **I**sa. lviij. **H**ic vocē audiebat hie remias q de se dō. **S**ensus cordis mei turba ti sunt i me. **N**ō tacebo. qñ vocē buccine au diuit aia mea clamorē plij. **D**iere. iij. **N**ota. **S**ensus cordis qz sensus corpis nodū sentiūt clamorē plij. **N**ō dō solarij. q non ita excitant hoiem sicut plij q mouēt sanguinē. non solū hoim. s. etiā equoz qñ tube clangūt fortiter. **I**ta etiā de tuba plij iudicij generalis. vbi oia pctā crūt manifesta oi plo. s. toti mū do. **E**t ista bonis cedēt ad glām eo q hēgerint pñiam. malis aut ad ofusionē ppetuam. qz ppetua pena punient. ppter volūtatē eoz. malā quā hē habuerūt z vsqz ad mortē pñtinauerūt. **U**n ait Greg^o. z hēt de pe. di. i. **V**olūtissent iniqui sine fine viuere vt sine fine potuissent peccare. z oñdunt q peccare sp cupiūt. qz dū viuūt nūqz peccare cessant. **A**d magnā ergo iusticiā iudicātis pñet vt nūqz careāt supplicio. qui nunqz dū viuerent voluerūt eē sine peccato. **D**ec ille ibidē. **I**deo vigilate in

bona vita. **E**cce quare dicit thema. **T**u fō vigila. in omnibz labora. **E**t sic vigila vitē sanctus noster. **C**onclude legendam.

De assumptione beate Marie.

Sermo pñus

O **P**rimā partem elegit sibi maria. **L**u. r. **S**ic pñs festuz z solēmitas est assumptiois vginis Marie beatissime. **E**t h festū est finis z clausura toti^o vite vginis Marie. **N**ō de eius vita est dicēdū. **E**t habebim^o nō solū speculatioes intellectuales. s. etiā instructioes morales. **S**z si i alijs fmōibz recurrim^o ad virgī nem p impetratōe grē multo magis modo recurrendū est ad eā qz de ea habebim^o pdicāre vt sentiam^o deuotionē. **S**alutē vgo Maria. zc. **E**t resumāt thema. **P**ro breui declaratioe z introductioe materie est sciendū q vita humana hois siue mulieris hz tres pces ascendēdo gdatim. s. pma est bona. secūda est melior. tertia est optima. **P**rima est via nate z ista est tpalis bona. **S**ecda est via grē z ista est spūalis melior. **T**ercia est vita glie. z ista ē celestialis z optima. **E**t quia vgo Maria nō fuit cōtenta vt haberet vitā nature z grē. sed etiam glie. **I**deo de ea dicē thema. **O**ptimā partem elegit sibi maria. **P**rima ps vite humane dō vitā nature. q est qdū aia est essentialiter corpis iuncta. z ista est bona. quia effectiua z creatura dei est. quia ois creatura dei bona z nihil reijciendū ab ea. vt dō pma **T**hymo. iij. **S**ecūda est vitā grē. z ista est melior. z est pñiunctionē seu vnionē grē dei cum anima. **Q**uādiū em grā dei est cum creatura alluminat eius intellectū ad credendū veraciter. **I**nflamat voluntatē ad diligendū sinceritē. **G**ubernat offiā membra corpis ad opandū vtiliter. **E**t de ista dicit **D**avid in ps. **D**eus de^o me^o. **Q**ñ melior est misericordia tua sup vitas. labia mea laudabūt te. **L**abia mea. hincipit constructio. qñ melior ē misericordia tua. s. grā pueniens seu iustificās q dō h misericordia. **R**ō est. qz nō dat merit^o creature s. sola dei miā. **A**lie aut grē subsequētes vel cooperātes acqñunt pñis merit^o. s. grā pueniens nō. **I**ō dō. **M**elior est misericordia tua. s. grā pueniens seu iustificās. **T**ercia vitā est optima. z ista est vitā glē. **S**i querat. grē dicitur optima. **R**ūdet qz prima vitā. s. nature depdit p mortē. **I**tez vitā grē potest depdig

Sermo

peccatū mortale; vita glie nō qz ex q̄ aia in-
trat paradīsum est ita p̄firmata q̄ est ipecca-
bilis. ḡ ista vita est optima. Ergo Paul⁹ ait.
Optimū est em̄ gr̄a stabilire cor. ad Heb. vl.
Ecce tres ptes vite humane. Virgo autē ma-
ria habuit vitā nature corpale; qz fm̄ aliquos
doctores. l. annis vixit. Epiphani⁹ dicit qz vi-
xit. lxxij. Habuit etiā vitā gr̄e spūalis sup om-
nes creaturas; s; nō fuit p̄tera de bia. s; quori-
die petebat vitā glie; r̄ desiderabat esse cum fi-
lio in vita glie; ad quā hodie assumpta ē. Et
de illa vita dicitur thema. Optimā pte. r̄. Bonā
vitā tenuit. meliōrē custodivit; s; optimā ele-
git. **Dō** audite. qz p̄ vnā q̄stionē quā vos
facitis volo cōphendere materiā p̄dicadam
quā q̄ritis. quō est adpositū thema seu euāge-
liū hodiernū ad p̄ginē Mariā; cū nō loquat
nisi de br̄a maria magdalena r̄ martha; ḡ vi-
des imprimēs r̄ iproprie dictū hodie. **S; r̄**
dēdo ad istā q̄stionē videbitis qz erit tota ma-
teria hodierna in isto euāgelio. **Dico** em̄ qz si
volum⁹ recipe euāgelium hodiernū fm̄ intelle-
ctum l̄ale nō est adpositū. s; si volum⁹ ipsuz
recipe iuxta intellectū allegoricā; fm̄ quem
ipm̄ recipit ecclia. hodie nō est euāgelium ma-
rie; p̄riū p̄ginē marie i tota biblia. qz tota vi-
ta p̄ginis marie in eo cōphēdit. **Hā** sc̄m̄ euan-
gelium ad istam d̄t tria de sc̄a Martha. i. de vi-
ta actua sua; r̄ de alia tria de maria magdale-
na de vita p̄templatiua; s; iuxta intellectū al-
legoricū tāgit sex p̄tutes p̄gis Marie glorio-
sissime. **Primū** qd̄ euāgelium tāgit de br̄a mar-
tha r̄ d̄t. **Intrauit** Ihs in quōdā castellum; r̄
mulier quedā martha noie excepit illū in do-
mū suā. **Ecce** p̄mū op⁹ vite actiue br̄e Mar-
the circa xpm̄. **S; allegorice.** **Ecce** cōceptio
filiū dei. qz tūc intrauit Ihs castellū h̄mūdi
rebellis. ad sibi illud subiugandū. **Et** muli-
er quedam Martha. i. d̄na; r̄ q̄ est maior do-
mina q̄ Ihs; qz Ihs; que accepit eū i domū
suā. i. in vtero virginali. **Tria** sunt declaran-
da r̄ notanda.

Primū quare iste mūdus d̄t castrum
sc̄m̄ que mulier recepit xpm̄.

Tertiū in qua domo ipm̄ recepit

De p̄mo notandū qz mūdus iste d̄t castrū; p̄-
pter p̄ditiones r̄ q̄litates castri inexpugnabi-
lia. q̄ sunt septē; oia ista erāt in castro rebelli-
bū mūdi. **P̄rio** optet qz castrū sit i alto situa-
tū. **Sic** iste mūd⁹ alte situat⁹ est p̄ supbiā ma-
rimā. **Iō** david loquēs de habitatorib; hui⁹
castrū d̄t. **Supbia** corū q̄ te oderūt ascēdit sp̄

Secūdo qz sit i circuitu b̄ni muratū. **Sic** castrū
hui⁹ mūdi erat muratū p̄ avariciā; muro de
terra; qz avari nō appetūt nisi terrena. **Tertio**
qz sit b̄ni vallatū. sic castrū mūdi erat vallatū;
in circuitu p̄ luxuriā; qz sicut in valle profunda
p̄gregant immūdicie; sic de pctō luxurie mul-
te corruptiōes p̄gregant. r̄. p̄pt qd̄ d̄t Aug⁹.
Vides de tantā labē corruptiōis i humana
natura; qz fere. i. p̄ modicū desuiit incarnari.
Quarto qz de victualib; sit bene p̄uisum; sic
castrū mundi erat bene p̄uisum p̄ gula; **Ad**
Phil. iij. Quoz de venter est r̄. **Quinto** qz
sit b̄ni situatū in colle petrosa inexpugnabili.
Sic castrū mundi erat bene situatū; qz etiā
erat inaccessible p̄ inuidiam; qz si aliquis re-
quirat de pace; dicit. cū quo faciā pacē; p̄ cor-
pus meū ego dabo sibi. i. meo inimico innue-
re qz tantū valet gen⁹ meū vt suū r̄. **Ecce** ca-
strum altū. **Un** ait sapiēs. **Cōtemplat⁹** sup la-
bores hoīm. r̄ industrias animaduerti pate-
re inuidie p̄ximū. **Eccl. iij.** **Sexto** qz sit b̄ni or-
dinatū de armaturis ad defendendū; **Sic**
mūd⁹ de armaturis p̄ iram. **Septimo** qz sit
possessum a p̄sonis fidelib;. **Sed** erat oppo-
situm; qz nolebāt moueri in opib; penitentialib;
r̄ merito; h̄s. **Vides** de rebellionē hui⁹ castri.
Dicitur **Opportet** qz ego p̄sonaliter vadam ad fa-
ciendū bellū. **Et** in die incarnatiōis intrauit
iesus i quoddā castellū. i. mūdū. r̄. **De** isto
castro allegorice dixit Ihs discipulis suis.
Ite in castellū. i. expugnate eū cū bombardis
p̄dicationis; qz; vos est. **Mat. xxj.** **Et** mul-
lier quedā martha noie. **Martha** interpretat̄
d̄na. **Nulla** est d̄na celi r̄ terre nisi regina an-
geloz; Ihs; qz excepit illū in domū suā
sc̄z in vtero p̄ginali. **De** ista domo cantat ec-
clesia. **Dom⁹** pudici pector⁹ tēplū repente fit
dei. intacta nesciēs viz; p̄bo; cepit filiū. qn̄. s.
dixit. **Ecce** ancilla d̄ni. **Lu. i.** **Tūc** recepit il-
lum in domo suā. **Pater** ḡ quō p̄ma ps euan-
gelij facit p̄ virginē maria. **Moraliter** hic
nota. **Nam** magna excellētia fuit p̄gis Ma-
rie; qz in domo ei⁹ recepit filiū dei. **In** h̄ sibi
assimilant q̄ hodie cōicant; qz sicut ip̄e venit
in vtero p̄ginali. ita p̄prie venit in hostia cō-
secrata; r̄ p̄fect⁹ recipim⁹ nos ipm̄ qz Ihs; ma-
ria; quia ip̄e recepit eū mortale r̄ passibilem;
r̄ nos immortale r̄ impassibile. ipsa solū seml̄
nos autem sepe. **Dicatur** hic p̄ informatō-
ne populi; quō debet hō eligere decem v̄l du-
odecim festa principalia ad communicandū;
Unde contra illos qui nō cōmunicāt; r̄ non

De assumptione beate marie uirginis

recipiunt eum. **Sz** Inppria uerit z sui eu nō re-
ceperit. Quorū at rece. eu. dedit eis pote. fili.
dei fieri. his q̄ cre. in noie ei. **No. i.** **Secūdu**
op^o uite active b. marthe oñdit cū dī euāgeli-
um. **Martha** autē satagebat circa frequens
misteriū. **Nā** qñ xps fuit i domo **Marthe** tē
in p̄tinenti martha currēdo p domū ait ancill^z
z fuitoribz. **date panē z uinū. z cetera necessa-**
ria pfectōe. z tū uolebat dño fūire. **Sz** di-
ceret aliq̄s. **Doc** nihil fac ad ppositū p ūgine
maria. **Rūdeo.** uerē ē nō lralit. s. imo ml tū p/
prie allegorice. qz sic p̄mū op^o marthe facit p
ūgine. q̄tū ad incarnatōz. ita scdm op^o facit p
ūgine **Maria** respectu sue puerlatōis ad fili-
um dei postq̄ ipm pepit. **Dicat** quō ūgo ma-
ria in etate. xv. ānoz ipm pepit. z nō habebat
lac. **Dicit** em̄ mediciz bñ. q̄ de eadē radice p-
cedūt ples z lac. **Et** ml̄ier q̄ nō coguit hoīem
nō hz lac. **D**ixit **Joseph** ad **Mariam.** **Ego**
wadā ad aliquā mulierē. ut det lac puero. z c.
Sz ūgo **Maria** noluit. s. flexis genibz. r̄di-
cunt deuoti doctores. orādo dicebat. **Pat** et
dñe om̄ipotēs. q̄ hūc filiū mibi dedisti. uosq̄
om̄ibz rebz mīstrat. p̄uisionē. aīalibus i terra
piscibz i mari. **date** mibi lac p filio v̄zo. z i p̄-
nēti dē p̄z de celo mīsit sibi lac. **De** h̄ ē ecclie
Auctas q̄ cātat. **Al**sciēs mī ūgo uiz pepit si-
ne dolore saluatorē secl̄oz. ipm regē angloz
solū ūgo lactabat. v̄bere d̄ celo pleno. **Ecce** q̄
modo ipa satagebat ut finiret xpo. **Itē** serui-
uit sibi etiā in alijs multz. **Nā** scitia q̄ta serui-
tia faciūt m̄res filijs inuestiēdo z silibz. z qz n̄
poterat bñ calefieri. p̄ter frīg. p̄posuit in prese-
pio. ut ab aīalibz calefere. **Itē** pectinare. la-
uare. qñ fuit exul in egypto. **Itē** uēdo. p̄uī-
debat sibi filio z **Joseph** senior. **Itē** qñ xps
ibat ad p̄dicandū. ūgo **Maria** sequebat ser-
mones suos. z cū erāt in aliq̄ loco. ipa pabat
filio refectōz. **Ecce** ḡ **Martha.** i. dñā satage-
bat circa frequēs misteriū. **Itē** cancat hodie
eccia in p̄sona ūgis **Marie.** **In** habitatione
sc̄tā corā ip̄o mīstrauit. **Eccl̄. xxiiij. 7.** **Dora-**
liter nota. **Nō**ne uidet vob maḡ excellētia re-
cipere xpm i domo z mīstrare sibi. **Itā** gr̄az
potest h̄ze p̄ similitudinē p̄p̄riā. qz qñ amoret
honore xpi recipit. paupes z p̄sonas bone vi-
te. potest dicere q̄ recepistis xpm i domo v̄ra.
z qñ dat. z mīstrat paupi. potest dicere. ego
mīstrauit xpo. **De** h̄ ē auctas xpi. **Amen** dico
vob. qd̄ vni ex mīmis meis fecistis. mibi feci-
stis. i. paupibz. **Dat.** xxv. z i die iudicij quan-
do xps laudabit misericordes. **Esuriūt**

z dedit mibi māducare. z **Rūdebit.** **Dñe**
qñ vidim^o te esurientē. **Et** r̄idebit. **Amē** di-
co vobis. q̄s diu fecistis vni. z **Et** dare negati-
uam paupi. est dare negatiuā xpo. **Sz** ibides
qñ dicer xps mal^o in die iudicij. **Discedite** a
me maledicti. z **Rūdebit.** **Dñe** qñ te vidim^o
esurientē. z **Rūdebit** ill^o di. **Amē** dico vobis
q̄s diu nō fecistis vni d̄ minoribz his. **nec** mibi
fecistis. **Et** ibūt hi i supplicij eternū. **Marth.**
xxv. **Tertiu** op^o uite active b̄te marthe oñdit
cū dī. **Martha** martha sollicita es. z turbas
erga pl̄ima. **Ad** lram. **Brā** **Martha** erat m̄-
tum sollicita d̄ fuitio xpi. videbat sibi ei q̄ oēs
de domo n̄ fuissent sufficientes. ḡ sollicitabat
ancillas. famulos. z famulas. z **Allegorice.**
illō est p̄prie p̄p̄riū ūgi marie. qz sic p̄mū op^o
b̄te marthe fac̄ ūgi marie p̄ incarnatōe. z sc̄oz
puerlatōe. **Ita** istō tertiu in xpi passiōe. in q̄
martha. i. dñā fuit sollicita. **Q̄s** posset expi-
mere sollicitudinē ei. z turbatōz quā habuit
in filij passiōe. **P̄**io ūgo **Maria** fuit sollicita
de saluatōe hūani generis. s. qz sciebat n̄ alio
mō facturā nisi p̄ mortē ignominiosam filij
sui. turbabat ex maternali cōpassiōe. z erat q̄
si int̄ duas molas. qñ vicz ipsa cogitabat. q̄
null^o hō potat solui a vinclo p̄tōz. nec a ca-
thenis diaboli. nisi filij sui. ligaret a iudiciz. z c.
Ecce turbatō. **Itē** sciebat nullū hoīem posse
euade illā durā sniaz dānatōis etnē. q̄ dabit
in iudicio. **Discedite** a me male. z c. nisi filij sui
us xps fuisset morti sniat. **Itē** turbabat. **Itē**
erat sollicita ne aliq̄s suspēdet i furca inferni. s.
qz n̄ potat fieri nisi p̄ filij sui. suspēdet i furca lig-
ni. z c. iō turbabat. **Itē** erat sollicita. qz nullū
potat separi a societate diaboli. s. n̄ potat fie-
ri nisi p̄ filij sui. associaret latronibz. **Et** ecce
turbatio. **Itē** erat sollicita ut hoīes exules a
padiso celesti possent itrare. s. ecce turbatio.
qz n̄ poterat fieri nisi p̄ filij sui. exularet d̄ bie-
rusalē. z c. **Itē** erat sollicita. qz hoīes h̄nt coro-
nā gl̄e. s. ecce turbatio. qz filij sui. p̄erat d̄ spinis
coronā d̄. **Itē** erat sollicita. qz hoīes n̄ poterāt
b̄ze vitā etnā. s. ecce turbatio. qz vt ea h̄ent.
optuit filij sui mori. **P̄**z ḡ q̄re d̄t. **Martha.**
martha. i. dñā dñā. sol. z c. **7.** **Doralit** iā au-
dimistis sollicitudinē z turbatōz ūgis **Marie.**
In h̄ ipm imitari dēm. qd̄ fit p̄pniam. in q̄
hō hz sollicitudinē z turbatōz. sollicitudinē.
qz p̄pniam acq̄rit gl̄a etnā. s. turbatōz. qñ et
ieiunio v̄l cilicio dolz caput v̄l stōachū. **Itē**
sollicitudo i disciplinis l̄ alijs penis h̄b̄cua.
dit disciplinas z penas inferni. s. turbatio seq̄t.

Sermo

quasi sentit in corpore plagas et dicitur disciplina
in p[er]ni q[ui]de[m] videt no[n] esse gaudij s[ed] meror[um] po-
sita aut fructu[m] pacatissim[um] exercitat[ur] p[er] eam
redder. Heb. xij. Disciplina d[omi]ni o[mn]is p[er]na. P[er]z
h[oc] tota vita activa s[an]ctis **Marie** **Do** videam[us]
m[od]o de vita p[re]lativa s[an]ctis marie qua habu-
it p[er]fectissime. et lig[ur] p[er] magdalena[m] de qua dicit
evangelij hodiernu[m] tria. **Primu[m]** **Marie** se-
dens sec[un]d[u]m pedes d[omi]ni audiebat s[er]m[on]e[m] illi[us]. **Ecce**
vita p[re]lativa. **Do** videam[us] ista si faciunt p[er]
s[an]ctis **Marie**. **Dicit** h[oc] quod s[an]ctis **Marie** scie-
bat q[uo]d **Ihs** filius su[us] ab instat[ur]ceptio[n]e habuit
tanta[m] sciam q[ua]nta h[ab]et n[un]c i[n] celo. **Et** ista est do-
ctrina general[is] o[mn]i[um] docto[rum] i[n] theologia. **Cogi-**
tate q[ui] q[ui] p[ro]p[ri]e fuit ser[mo] v[er]b[um] sept[em] a[n]no[rum] q[ui] no[n] s[an]ctis **Marie**
maria faciebat ip[s]u[m] sedere i[n] aliq[ua] cathedra v[er]b[um]
dicit aliq[ui] singlares doctores. et matie deuo-
ti b[ea]te s[an]ctis **Marie** i[n] ipsa ponebat se ad eius pedes.
Credat q[uo]d p[ro]p[ri]e dicebat sibi q[uo]d poneret se i[n]
ita e[st] s[ed] ip[s]a ex h[um]ilitate noluit. **Finalit[er]** dice-
bat sibi. **Fili** mi dicatis mibi aliq[ui] **R[es]p[on]debat.**
Do placet mibi. **Quid** vult q[uo]d dica[m] vobis
Et s[an]ctis **Marie** ait. **Fili** mi desidero scire gl[ori]am aiaz
b[ea]te q[uo]d stabu[n]t p[er] v[er]am ascensionem. **Si** erunt
ad dextera[m] v[er]am i[n] celo v[er]b[um] ad sinistra[m] **Item** si
erunt infra a[n]g[el]os v[er]b[um] sup[er] **Et** ihus r[es]p[on]dit. **Do**
mea nec sic erit nec sic s[ed] o[mn]i[um] fiet vna p[er]gre-
gatio q[ui] t[un]c v[er]nu[m] ouile et vna p[er]asto. **Dicatur**
quo[m] p[ro]p[ri]e dixit s[an]ctis **Marie** q[uo]d s[un]t. ix. ordines sine. ix.
platee. s[un]t **Jo. apoc. xvij. P[er] platea** ascenden-
do e[st] a[n]g[el]o[rum] et i[n] isto ordie collocabu[n]t penite[n]-
tes q[ui] de p[er]ctis suis p[er] opa p[er]nialia. **Sec[un]d[u]s**
ordo e[st] a[n]g[el]o[rum] q[ui] p[ri]nceps e[st] gabriel ille
m[er]ita mea q[ui] n[un]ciauit vob me[um] incarnato[rum] et i[n]
isto habitabu[n]t misericordie deuote persone.
Dixit s[an]ctis **Marie** maria q[ui] i[n] bono p[er]fecto s[un]t nati
q[ui] faciunt miam. **Tertia** platea e[st] p[ri]ncipatu[m] et
lic de alijs. **Respice** i[n] s[er]mone o[mn]i[um] s[er]m[on]u[m] q[ui] inci-
pit. **Perces** v[er]ba. **Cogitate** et r[ati]onabilite[m] q[uo]d
s[an]ctis **Marie** voluit scire i[n] q[ui] ordie collocaret. **Et** r[ati]o-
dit s[an]ctis **Marie** mea q[ui] vos sup[er] o[mn]es estis digni-
or[um] sup[er] o[mn]es eritis collocata ad la[m]p[er] me[um] et o[mn]es
ta[n]t[um] a[n]g[el]i v[er]o obedi[un]t impio. **Jo** cantat
ecclesia hodie pluries. **Exaltata** es s[an]ctis dei ge-
nitrix. **Alia** die p[er]ijt a filio d[omi]ni pena scire da-
nato[rum] et societate qua[m] h[ab]ent cu[m] demonib[us]. **Et** ie-
sus r[es]p[on]dit. **Do** mea sic s[un]t i[n] celo. ix. ordines an-
g[el]o[rum] ita s[un]t i[n] inferno. ix. carceres d[omi]nato[rum].
Et q[ui] ma[gn]a p[er]cti[m] fuit i[n] ordine seraphino[rum] no[n]
illi q[ui] cecideru[n]t de illo ordie s[un]t i[n] p[er]fundiori car-
cere et h[ab]ent ma[gn]a torm[en]tu[m] inc[er]sum et i[n] ita car-
cere vadunt blasphematores dei. **Sec[un]d[u]s** car-

cer ascendendo est illo[rum] a[n]g[el]o[rum] de ordie che-
rubin[um] et i[n] illo vadu[n]t infideles et xp[ist]iani i[n] fide
dubitantes et p[re]sumptuosi i[n]tellect[us]. **terc[us]**
carcer est throno[rum] ibi collocat[ur] q[ui] vsurpat ec-
clesiastica b[en]eficia p[er] symonias. **quart[us]** est
d[omi]natorum ibi vadu[n]t mali d[omi]ni et iniusti re-
ctores co[n]siliat[ur]. **Quit[us]** est p[er]tutu[m] ibi vadu[n]t
vindicatiui. **Sext[us]** e[st] p[er]tutu[m] ibi vadu[n]t ipa-
tientes i[n] infirmitatib[us] v[er]b[um] als. et recipiunt mali-
cia[m] d[omi]ni. **Septim[us]** e[st] p[ri]ncipatu[m] ibi vadu[n]t
crudeles vsurarij et latrones et b[ea]ta mortuo[rum]
retinete[m]. **Octau[us]** e[st] a[n]g[el]o[rum] ibi vadu[n]t
indeuot[us] q[ui] noluit audire missam nec s[er]mone[m]
Non[us] e[st] a[n]g[el]o[rum] ibi vadu[n]t ipenitentes. **Ecce**
quo[m] ihs declarauit m[er]ita sue ea q[ui] s[un]t i[n] alio
m[un]do. **Quis** ena[ge]liu[m] h[oc] no[n] dicat t[ame]n crededu[m]
est pie. **Marie** s[ed] sedes sec[un]d[u]m pedes d[omi]ni et d[omi]ni
alijs fuisset i[n] illo plam[en]to q[ui] s[er]uolatio ei fuisset.
Et alia die dixit s[an]ctis **Marie** maria. **Fili** mi. ex q[ui]
mibi declarasti gl[ori]am b[ea]te et pena[m] d[omi]nato[rum]
n[un]c dices aliq[ui] d[omi]ni purgatorio. **Et** ihs. **Imo**
m[er]ita mea ex q[ui] vult scire purgatorium h[ab]et tres
carceres s[un]t tres p[er]ditio[n]es p[er]sona[rum] ibi p[er]niam
co[m]plentiu[m]. **Vide** i[n] s[er]mone defuncto[rum] **Item** alia
die dixit de pueris sine circ[um]cisio[n]e decedentib[us]
et mo[n] sine bap[ti]simo. **Ecce** vita p[re]lativa
audire s[er]m[on]e[m] dei. **Ego** mo[n] p[re]dicado teneo vita[m]
actiuam et d[omi]ni studeba[m] p[re]latiuam. **Et** vos q[ui]
deuote auditis s[er]mone[m] facitis vitam p[re]latiuam. **S**
Beati q[ui] audiu[n]t s[er]m[on]e[m] dei et custodiunt illu[m]. **Lu-**
ce. xj. **Sec[un]d[u]m** op[er]a vite p[re]latiue beate ma-
gdalene est. q[ui] q[ui] martha erat sollicita de xp[ist]i
seruitio dicebat martha sorori sue. in uel[is] me-
et magdalena fecit aure[m] sua[m] surda[m]. **Do** dixit
xp[ist]o no[n] ex impatientia s[ed] di. glo. q[ui] videbatur
martha q[uo]d o[mn]es de domo no[n] fuissent sufficie[n]-
tes ad xp[ist]i fuitiu[m]. **S**ed b[ea]ta magdalena dimit-
tebat actiuam opa[m] vt vacaret p[re]lati[n]i. **Sic**
s[an]ctis **Marie** i[n] xp[ist]i ascensione q[ui] vidit filiu[m] ele-
uari a terra et sentiebat aias sancto[rum] rogauit
filiu[m] vt ascenderet cu[m] eo. **Et** xp[ist]o sibi dixit. **Do**
mea vos p[er] aliq[ui]d p[ro]p[ri]e tenebitis locu[m] meu[m] p[ro]sola-
bitis fratres meos apostolos qui i[n] dubijs
ad vos recurrent. **Et** illa die vita b[ea]te **Ma-**
rie fuit p[re]lativa. **isto** mo[n]o. **Na[m]** q[ui]lib[et] die vt
sitabat loca s[an]cti p[ri]mo nazareth i[n] camera vbi
filium dei co[n]cepit cogitando quomodo fuit
ab angelo salutata et contemplanado similia
f[er]ebat. **De**inde ibat bethleem vbi ip[s]e pepit
vbi venerunt reges orientis. **De**inde ad tem-
plum vbi xl. die obtulit eu[m]. **De**inde ad locu[m]
bap[ti]sini. **De**inde ad desertu[m] vbi ieiunauit

De assumptione beate marie uirginis

Deinde ad locū passionis et sepulchri. Duodecim
annis uixit p̄ xpi ascensionem. fm̄ alios. xxiij. et q̄li-
bet die uisitabat ista loca. **Questio** ē h̄c tra-
ista uisitatoz. qz d̄t b. amb. qz b̄ta maria n̄ erat
vagabūda. neqz ad publicū ueniēs s̄z queta
domi. amās secū bitare. **Doc** i li. d̄ h̄ginibus
Quo ḡ d̄t historia qz uisitabat predicta loca
Concordātia b̄da est ista sustinendo utrūqz qz
ista uisitatio erat q̄libz die ut d̄t historia. sed
erat spūal̄ et p̄tēplatiua et n̄ recedebat d̄ domo
ut d̄t b. Amb. s̄z ibat spū. **O** b̄ndicta pegrina-
tio et sine piclo. **De** q̄ d̄t ap̄ls ad Gal. v. **Si**
spū uiuim̄. spū et abule. **Dicat** d̄ hoies et mu-
lieres. qz pegrinādo frāgūt sibi collū. et efficiūt
tur peiores. qz aliq̄tēs uadūt h̄gies fortez ca-
ste. redeūt meretrices. **Dicat** d̄ mulieribz eū
sibi romā tpe indulgētē. et dormiētibz oibz si-
mul i stramibz. **Ute** corrupunt et uolūt. ut
dixit hospira m̄ḡo uicētio. **Et** iā ultra picla
corpalia. m̄ta sūt picla aiaz religioz et clericoz
eūtibz hierlm̄. q̄ n̄ p̄t dicere offm̄ nec missaz.
Jo spūalē fiat illa pegrinatio. **Hodie** et q̄libz
die potest ire nazareth ad camerā ubi fili d̄i
fuit icarnat̄. et sic d̄ alijs loca. **Tertiu** op̄ uire
p̄tēplatiē b̄tē magdalene ē illd̄ qd̄ d̄t the. **Et**
optimā p̄tē elegit sibi maria. **Ecce** h̄ historiaz
hodiernā. **Dicat** quō p̄ qz trāstier. xij. āni. fm̄
aliq̄s. xxiij. h̄go sel̄ orabat. d̄. **O** fili rot anni
sūt qz sū int̄ iudeos. et apli sūt p̄ m̄dm̄ dispersi.
Jo recipiat me uobiscuz. et flebat. **Dic** xpus
dat desiderāti padisū. **Exēplū** in m̄re sua. q̄a
uult qz padisus ardēt desiderēt. **Hā** statū appa-
ruit sibi āgel̄ gabriel salutās eam. et portās ra-
mū palme. et tāta erat claritas āgl̄i. qz h̄go eū
subito n̄ coguit. **Jo** petiūt ei nōm̄. **Ram** ille
sigbat uictoriā quā h̄go h̄uit d̄ m̄do p̄ h̄uilita-
tē d̄ diabolo p̄ paup̄tatē d̄ carne p̄ purissimā
h̄ginitatē. **Dicat** quō petiūt duo. **Primum** ut
ap̄li eēt i sua sepulchra. **Secūm** qz null̄ diabo-
lus esset i suo obitu. **Hō** credat qz eos timeret.
s̄z p̄t horrozē h̄ fec̄. qz tāta mala faciūt. sic de
rege q̄ n̄ p̄mittit qz h̄o criminosus ueniat coram
eo. nō qz eū timeat. s̄z eū abhorret. **Et** h̄go ma-
ria obtinuit qz oēs apli ibi p̄gregabāt uirtute
diuina. **Dicat** quō p̄ls admirabat qz apli ab
eoz aspectibz amouebāt p̄ nubē. et inueniēt se
oēs ad portā h̄gis. dicētes ad inuicēz. **Quare**
p̄gregauit nos d̄ns. **Hora** h̄ b̄n̄ legēdam. **Et**
Johes q̄ p̄m̄ uenerat dixit eis rōz. qz p̄t obi-
tū h̄gis Marie. **Et** paul̄ et Dionis̄ fuerūt ibi.
ut d̄t Dionis̄ et ierobe. **Dicat** quō p̄cessiona-
liter biniz bini exhibuerūt h̄gini reuerētiam. p̄

mo Pet̄ et adreas. et. **Et** h̄go Maria cū ma-
gnalericia sc̄p̄tebat eos. dicēs cuilibz p̄uici-
um qd̄ fecerat xpo filio suo. et penas qz pass-
erat. sp̄alr. b. paulo dicebat. **O** paulē i cali lo-
co fuit cap̄. p̄ filio meo. et. **Et** dū sic loq̄re-
tur h̄go. adest xps salutās m̄re. d̄. **Que** b̄ndi-
cta q̄ uita p̄cepisti. et gl̄az iuenisti. **Ad** quē h̄go
Paratū cor meū de. patū cor meū. **In** capite
libri. s̄. p̄destinatōis. sc̄ptū ē de me. ut facerem
uolūtātē dei meū. **Dicat** quō salutabat a sc̄is
angel̄ et b̄tis q̄ cū xpo uenerat. ut dicūt qd̄az
Et qd̄ est. si istd̄ gaudiū est maī alijs gaudijs
Hā magnū gaudiū fuit ānūciatōis. in q̄ sc̄tā
fuit m̄re dei. et natiuitatē. et apparitōis. et resur-
rectōis. et. **Rūdeat** p̄ similitudinē d̄ pulchra pu-
ella sine domicella. q̄ m̄tū gaudet qz tracta-
tur d̄ ea ut beat̄ uiz. s̄z p̄ gaudet qz desp̄sat
et p̄ qz iā desp̄sata a suo p̄socio uisitat̄ et plus
qz sp̄sus mittit sibi iocalia p̄siosa. maḡ qz
sp̄so dat magnū officiū i domo reḡ. sup̄ om-
nia gaudebit p̄. et sup̄ oia i die p̄uictōis. **De**
q̄ multū etiā gauisa fuit h̄go Maria. **Hā** d̄
desp̄satiōe tractabat in die annūciatōis. si-
ue p̄ceptōis filij dei. et i die natiuitatē. manife-
stata fuit. **Sp̄salia** h̄o i die apparitōis. in p̄-
tia triū regū. **Sp̄sus** suū uisitauit sp̄saz ma-
trē suā in die resurrectōis. **Acceptit** officiū in
curia celi empirei i die ascensionis. **Uit** p̄ci-
osissima iocalia i die pent̄. **S̄z** hodie ē dies
nuptiaz. qz sine dolorez pena tradidit aiam
suā i manibz filij. **Et** mistri. i. angli p̄salentes
p̄cedebāt. sic ducta ē ad domū sp̄si. ad gl̄az
padisi. nō solū. i aia. s̄z xps p̄ eā suscitauit. et in
corpe et in aia uiuūt regnat in eternū. **Ergo**
optimā p̄tē elegit sibi Maria. **Dicat** h̄ moza-
lic. quō q̄libet d̄z desiderare istā gl̄am. **Hō** si-
m̄ ut bestie. q̄ respiciunt solū terrā. s̄z de p̄fecit
nos rectos ut padisū desiderem. **Jo** d̄o ait
Quēadmodū desiderat. et.

De assumptione beate marie. Sermo. ij.
In ciuitate sanctifi-
cata s̄l̄r redēni. **Ec̄i.** xxiij. **Potest** h̄
h̄bū dicere aia qz itrat padisum. **In**
ciuitate sanctificata s̄l̄r redēni. et marie Ma-
ria. **Pro** introductōez uenēdi ad materiā p̄-
dicandā. oꝝ declarare q̄ est ista ciuitas sc̄ifi-
cata. **Et** dico qz est gl̄ia padisi. **Rō** aut̄ qz gl̄a
dicat ciuitas ē ista. qz recte ē edificata ad mo-
dū nobilissime ciuitatis hierlm̄ tpe salomōis
in qua erant tres clausure ascēdendo. **Intra**
p̄mam altiozem morabantur laboratores. et

De assumptione beate marie uirginis

p̄rem. nec eō uerso. Tres sunt. p̄fiteri. eōica. re. z vngi. qz ī his hō sacrificat se deo. Ne forte accidat nob̄ pestis aut fames ignis scz in ferni z dānatio aut gladi. i. purgatorij pena. Et tūc aia beata q̄ sic fecit p̄t̄ dicere in ciuitate sanctificata. zc. **S**ecūda similitudo seu p̄ditio q̄ fuit in h̄gis assumptione qz omnes apl̄i et multi aliq̄ sc̄i z sc̄e fuerāt in obitu h̄gis. **M**arie gregati. legētes in circuitu psalterij. q̄re h̄. cū h̄go nō indigebat istis. **R**ūdeo q̄ ad exēplū nostr̄. qz q̄n̄ p̄sona laborat ī extremis. debet h̄re circa se bonas z sanctas p̄sonas q̄ legant psalteriuz z xp̄i passiōē. vt p̄fortēt spiritum reducendo ad memoriā xp̄i passiōē. z tūc necessarie multe aie in illo passu p̄dunt. maxime ex p̄ntia carnaliū amīcoz. s. filioz. zc. qz venit vxor plorando. z retrahit animaz a deo. **I**dē de filiis dīcēs. **O** miserī qd̄ faciem⁹ zc. Et tātus est amor p̄ris seu matris ad filios q̄ tūc cogitabit infirm⁹ qd̄ erit de ipsis. s. filiis. **N**ō est bona p̄suetudo. ne sint presentel qz multi licet fuerint bonē vite. tū sunt ex h̄i piculo. Et p̄ oppositū multi fuerūt male vite. q̄ in fine ex p̄ntia sanctaz p̄sonaz saluantur. **P**ater h̄ moralit̄ q̄re beata h̄go voluit p̄ntiā sanctaz p̄sonaz ad exēplū nostr̄. qz p̄ se nō indigebat. **I**deo dicit scriptura. **I**n requie mortui req̄scere fac memoriā ei⁹. z p̄solare illum in exitu sp̄s sui. **E**c̄c̄i. xxxviii. **N**ota. re. quiescere fac memoriā ei⁹. s. q̄re p̄ dicit de memoria q̄ de alijs potētis. **R**ūtio. qz p̄ncipalis tēptatio diaboli est tūc inducere ad desperatōz. z p̄ntat pctā memoriē dicēdo. quōtu potes credere q̄ tā grauiā pctā tibi remittant. z saluent. **S**i nos tā nobiles creature p̄ vno solo pctō sup̄bie dānauit eternalit̄ deus. qd̄ faciet vob̄p̄ multis. **N**ō tu q̄ fecisti h̄ et h̄. qd̄ erit de te. **N**ō est necessaria passio xp̄i siue memoria passiōis xp̄i. z p̄fortatio spirit⁹. dicendo. recordamī qm̄ de⁹ misericors est. zc. z q̄n̄ talis ania intrat paradysum. p̄t̄ dicere. **I**n ciuitate. zc. **T**ertia similitudo seu cōditio fuit q̄ in obitu h̄ginis marie xp̄s p̄sonalit̄ descendit de celo cum omni multitudine angeloz z sanctoroz ip̄m z matrem suā associantiū. **S**i dicat. z quō poterāt recipi in camera h̄ginis. **D**icat. quō angeli z beati p̄tente gl̄ie habent posse occupādi z replēdi vnam domuz. ciuitatem seu regnū. incm̄ q̄ nihil aliud poterit ibi recipi. tanta est eoz h̄tus z potestas. s̄ em̄ sunt circūscriptiue in loco. **E**t q̄n̄ fuerūt ī camera. xp̄s inuitauit matrē vt vos inuitat

filios vestros zc. dicens ei. **V**eni electa mea z ponā in te thronū meū. qz p̄cupiuit rex sp̄ciem tuā. **T**ūc h̄go sicut sine corruptiōe concepit. z sine dolore pepit. etiā sine dolore animā in manib⁹ filij tradidit. qz dicit **Albert⁹** in collecta hodierna cantat. **N**ec tū mortis nexib⁹ dep̄mi potuit q̄ filiū tuū dñm nostrū de se genuit. **E**t nex⁹ ibi ponit p̄ dolore mortis. vt dicit ad longū **albertus** sup̄ **D**issus ē. **E**t angeli inceperūt cantare. **H**ec ē filia hierusalem. **S**imiliter de anima sancta fit. licet nō in tāto honore. **S**emp̄ em̄ in obitu sancte z deuote p̄sonę de celo venit xp̄s oñdens se anime bonę. q. d. **V**enite ad me om̄es q̄ laboratis z onerati estis. z ego reficiā vos. **M**athej. xij. **I**ta qz xp̄s semp̄ venit in morte. aliq̄ modo de p̄dictis **A**uctas. **S**i abiero z p̄parauero vobis locū. itez venio z recipiāz vos ad me ipsum. z vbi sum ego z vos sitis. **I**oh. xiiij. **Q**uāta humilitas est ipsi⁹ xp̄i. **N**am rex renus rex p̄mittit coquinariū ad paradysum. sed rex celī ip̄emet voluit p̄cedere ad paradysum nobis locum. **E**t post itez veniā. gl̄osa scz in morte. **I**tem veniūt angeli etiā p̄ntem tes z filij parui. **D**icat q̄n̄ laborāt ī extremis anime angel⁹ bon⁹ subito ad eā venit vt eam ad celū ducat. vnde tūc magnū est gaudium in celo. z quilibz desiderat itez adducere animam illā iuxta illud. **E**cce ego dñe mitte me. **E**t dixit. vade. **I**sa. vi. **I**dē de filiis p̄uis. qui sunt in celo q̄n̄ p̄cipiunt q̄ eoz pater vel mater sunt in extremis petunt a xp̄o vt possint associare aiām illā. zc. **E**t vos ploratis ī eoz morte. cū esset magis gaudendū. q̄a xp̄s rex recipit filiū vestz. z regina maria filiā vestram. **D**icat de quadā muliere ad quā descendit om̄s filij. z adduxerūt eā alijs āge lis aiām matris eius in celū. **D**e ista sociera te dicit scriptura. **E**cce quō cōputati sunt iter filios dei. z inf̄ sanctos sors illoz est. **S**ap. v. **E**t sic aia potest dicere. **I**n ciuitate sanctificata. zc. **Q**uarta p̄ditio quam notauit in h̄ginis assumptione est. q̄ in suo ascensu demones fugerunt. z eam tenere nō potuerunt. **N**ā magna via est h̄inc vsq̄ ad celum. z ibi periculosus passus. **D**icat quō demones ceciderunt de celo. aliqui z pauci descendit ad infernū ad cruciandū animas. **A**liqui sunt iter nos ad temprandū. sed tot⁹ cum ul⁹ remansit in aere. vbi stabunt vsq̄ ad diem iudicij. z sunt tot⁹ vt athomi. **N**ā beatus **Antonius** vidit ire uelatōē. qz multe aime volentes intrare celum

Sermo

siue ascendere sibi rapiebant et ad infernū ducebant sed quā viderūt demōes tantā societate et rēpm aīa mōginis portante fugierūt. Et ad h̄ facit p̄phā Dō. **Exurgat deus et dissipent inimici eius et fugiat quod oderūt eū a facie eius.** ps. lxvij. zc. vsq; i leticia. **Silr.** nō dico eq̄liter d̄ aīa deuota. **Nā** dicere demones potuerunt postq̄ ego **Daria** trāsīuit. **Isti** nō potuim⁹ resistere sed cetero videbim⁹ q̄s trāsibit sed quā aīa brā ascendit cū societate angeloz. parē tūz amicoz demōes fugiūt et aīa cogit eos q̄cā tētauerūt et dicet forte. **Traditor Leui** quibā tu tētaasti me de sup̄bia sed grā dei me inuitz feci p̄niam. **Et tu** pditor **Dāmona** d̄ vsura. furto. rapinaz et **Medez** de **Almodeo**. q̄ tentat de luxuria. **Et Beelzebub** de inuidia **Beelphigor** de gula. **Baalberith** d̄ ira. **Alta** rob̄ de accidia. **Et** sic aīa trāsītz portatur ab angel. **Auctas** ad h̄. **Factū** ē vt moreret̄ mēdi⁹ et portaret̄ ab angel nō dicit ab angelo in singulari in sinū **Abrae** Lu. xvj. **Et** potest dicere anima. **In** ciuitate sanctificata zc. **Quinta** silitudo seu pditio ē solēnitas q̄ **Regni** **Darie** fuit facta intrādo celū empiriū in qualibet hierarchia z i quolibet ordie angeloz. **Nā** videtis q̄ magnū festū sit regibus nouiter venientib; in regnū suū z nihil ē respectu honoris in celo nec possit lingua explicari sed intellectualiter p̄teplare. **Ideo** cārat ecclesia. **Exaltata** es sancta dei genitrix super choros angeloz ad celestia regna. **Silr** nō eq̄liter dico de aīa brā quā intrat celū empiriū sancti angeli cū magna leticia recipiūt eā angeli z sancti respiciūt p̄ fenestras et ibi sunt palacia corporalia de materia celesti et salutant aīam gaudēt quā aīa intrat qz pauca intrāt. **Et** sicut sp̄sa in die nuptiaz vadit rotaverecūda ad eccliam et sicut bñ placet sibi illa verecūdia. **Ita** tūc aīa sancta. **Et** i quolibet hierarchia cantat̄ yna melodia cuiusdā cātilene p̄tinētis tres s̄culos. **fm** q̄ ania facit tria vt saluet. **I** **Primū** quā dimittit pctā z malas societates. **I** **stud** ē p̄ncipiū bone vite p̄pter h̄ in p̄ma hierarchia cantat̄ aīe transeūti. **Felix** dies. **felix** hora. **felix** tps. **felix** mora in qua pctā dimisisti. **Et** aīa facit omnib; reuerentiā di. **Nō** nobis dñe non nobis sed noi tuo da gl̄iam. **I** **Scōm** opus. postq̄ dimittit pctā accedēdo ad rēpm. **psitendo** pctā. cōicando. audiēdo missas. **fmōes** p̄pter hoc cantat̄ sibi in scōa hierarchia scōs s̄sus. **Fe**lix dies. **felix** hora. **felix** tps. **felix** mora in qua

rēpm adhesisti. **I** **Tercii** op⁹ ē p̄seuerare finali ter in bona vita qz alis nihil valeret inciperē. **I** **deo** i terciā hierarchia cātat. **Felix** dies. **felix** hora. **felix** tps. **felix** mora in q̄ cursū p̄pleuisti. **Et** sic vadit vsq; ad cathedrā christi q̄ de manu sua coronat eā. **Auctas** **I** **usti** i p̄petuū viuēt et apud dñm ē merces eoz et cogitatio eoz apud altissimū. **I** **ō** accipiet regnū decoris et dyadema speciei de māu dñi. **Sap.** v. **Cogitate** si gaudiū ē i celo sup̄ vno pctōre p̄niam agēt. **Multo** magis p̄niam complēte. **Lu. xv.** **Et** pōt dicere aīa. **In** ciuitate sc̄ifi cata silr. **Regni** **Darie**. requieui.

I **De** sancto **Bartholomeo**

Deus aīa mei estis **Joh. xv.** **Sicut** totū officii z solēnitas hodierna ē. **b.** **Bartholomei** ita etiā erit sermo. **Et** si placet deo habebimus multas doctrinas ad instructiōem vite n̄rēz informatiōem aīarū. **Sed** p̄ salute s̄go **Daria**. **Cōiter** ostendit in ecclesia z declarat q̄ inter oēs sc̄tōs q̄ fuerūt a p̄ncipio mōdi sunt et erūt excellētiores et maiores in sc̄itate. z magis illuminati fuerūt ipsi apli. **Et** est bona rō. q̄ est ista. **Quilibet** xp̄ian⁹ indubie credit qz xps est p̄ncipiū fontale totū sanctitatis z p̄fectionis. **I** **deo** quāto sancti sine p̄cedentes xpm sine sequētes fuerūt rēpm primiores tanto fuerūt sanctiores. digniores z excellētiores qz erāt iuxta p̄ncipiū fontale totū sc̄itatis. **Et** qz apli simul fuerūt cū eo stantes. cōmedentes zc. **I** **deo** maiorē sanctitatem habuerūt. **Dicat** h̄ ordiatio mūdi. **fm** digitos manus qz medi⁹ est longior. **Cogitetis** qz digit⁹ longior sit plenitudo r̄pis in quo de⁹ misit filius suū zc. ad **Gal. iij.** qz tunc credit mūdū fuisse pleniorē homib; q̄ vnq; fuerit. **Et** in p̄ncipio mūdi fuerūt p̄iarche sc̄ti et p̄fecti. **De** inde p̄phete. **Et** qz erant iā rēpm p̄p̄ndores. iō sanctiores. **intm** qz dixit deus. **Ego** deus q̄ apparui **Abraā**. **Isaac** z **Jacob** z nomē meuz **Adonay** nō indicaui eis. s. patriarchis. **Exo. vi.** **Nota** nomē meū adonay. i. eēt̄iez. **puidē** sit. **Et** inter p̄phetas iohānes fuit sanctior et fuit circa p̄ncipiū fontale. s. christū. **quē** digit⁹ ostendit. z ipsum baptisauit. **intm** qz de eo dixit christus. **Inter** natos muliez nō surrexit maior iohāne bap. **Mat. xj.** **Lu. vij.** **Et** loquit de p̄iarchis sanctis. **Nō** credat qz maior sit aplis. sed p̄phetis z sanctis veteris testamēti quib; a christo p̄p̄at quādo dixit. **Int** na-

De sancto Bartholomeo

tos muli. rē ppter hō: **Iu. vii.** Dico em vob
 maior int natos muliez ppha **Johāne** bapti
 sta nemo ē. **Pater** qz pabat p̄mis factis. **De**
 inde venit p̄ncipiū fontale toti sc̄tatis **Jhs**
 xps. **Et** illi q̄ cū eo fuerūt comedētes rē. rece/
 perūt maiore dignitatē z illuminationē. **Jō**
 apls **Rōm. viii.** Nos ipsi p̄mitias spūs habē
 tes. **Glo. s. tpe p̄n.** z ceteris abūdātius. **Dein**
 devenerūt martyres sanctiz b̄ndicti. **sed** nec
 itāta sanctitate vt apli. **Deinde** s̄fessores. **Ex**
 ista rōne **Johes** q̄ antiq̄s sanctis xpo fuit p̄i
 quior. z p̄sc̄nter sanctior. fuit singularit̄ amī
 cus xpi. **Joh. iij.** Amic⁹ sponsi. **Joh. q̄** stat z
 audit cū gaudio. gaudet p̄ter vocē sp̄si. **Et**
 apli q̄ de donis sanctitatis fuerūt p̄mi. z siml
 cū xpo fuerūt sanctiores. z magis amici xpi.
Dicit p̄hs qz amic⁹ est alter ipse. **Jō** dicit
 xps ad aplos thema. **Nos** amici mei estis.
Pater thēa. **Nō** restringēdo istā materiam
 vniuersalē de omnibz aplis ad. **b. Bartholo**
meū. inuenio qz ppter tria habuit amicitiam
 dei. q̄ tria si volum⁹ h̄re erim⁹ sibi siles. nō di/
 co equales. **Nā** in eo fuit
Primo sp̄ialis oratio
Secdo vniuersalis subiectio
Tercio martyrialis afflictio
Propter qd̄ dicit xpus. **b. Bartholomeo** sin
 gulariter. z nobis generalit̄. **Nos** amici mei
 estis. **Dico** p̄mo qz. **b. Bartholome⁹** habu
 it amicitia sp̄alē cū xpo p̄ sp̄ialē orōnem. **Rō**
Nā respiciēdo. colloquēdo. z uersando. amī
 ciaz amor generat̄ inter duas p̄sonas. **Ista**
 tria sūt i deuoraz sp̄iali orōne. in qua p̄mo re/
 spiciūt p̄templat̄ xps a capite vsqz ad pedes.
Primo quō caput spinis coronatum fuit. au
 res q̄ audierūt vitupiaz blasphemias. z sic de
 alijs. **Et** sic amor diuin⁹ intrat in cor recogit
 rādo tantā pulcritudinē nostrī amore sic de
 turpatā. **Secdo** colloquēdo. ratiocinādo
 dicēdo. **Domine** parcat̄is mibi. ego sum i ra
 li peccato seu defectu. ideo dñe iunet̄ me. **Et**
 sic intrat amor. **Tercio** cognoscēdo. cōtem
 plādo. quō xps sedet i mensa eternitat̄. do/
 mit cū eo. z p̄templādo requiē xpi. **Isto** mō ha
 bet amicitia cū xpo. **De** s̄ scriptura. **Qui** dili
 git cordis mūdiciā. ppter grām labioz suoz
 habebit amicū regē. **Prover. xii.** **Mūdicia**
 cordis est. separi a mūdānis negocijs. z orō
 nē z p̄templatōnē vacare. **Ita** fecit. **b. Bartho**
lomens. **Audite** singularia de eo. qd̄ de nul
 lo alio legit. **Nā** ita erat deuor⁹ qz dicit hysto
 ria qz orabat cēties flexis genibz p̄ diē. z cen/
 ties p̄ noctē. **Si** ex orōne p̄sc̄ntur xpi amī
 cicia q̄s. igitur. **b. Bartholomeus.** **Sed** quō
 intelligitur qz centies in diē. **Dico** qz sic in
 telligitur. **Nam** decem excellētie leguntur de
 deo. qui est vn⁹ i substāciā z trinus i personis
 z. s. **Potentia.** **Sapientia.** **Bonitas.** **Creatō**
Subernatio. **Redemptio.** **Glorificatio.** **Co**
demnatio. **Purificatio.** z **Judicatio.** **Et** que
 libet istaz excellētiarum habet. r. effectus. **Et**
 decē decies sunt centū. z ppter ista centies in
 diē flectebat genua. **Picatur** practica quō p̄
 us signabat se signo crucis. z ostēde quō se si
 gnare debēt. assignādo rōes. **Deinde** p̄tēpla
 batur p̄mū effectū potētie dei. torum mun
 dum sustinētis. **Et** post dicebat orōem a xpi
 sto ordinatā. s. **Pater** n̄r. z surgebat. **Deinde**
 iteruz flectebat genua. z signabat se. qz crux
 xpi clavis ē padisi. vt ait **Rabanus.** **Et** sicut
 q̄ vult camerā intrare optet apirezē. **Grā** d̄ ce
 lo. z cogitabat qz omnes creature sunt nihil re
 spectu diuine maiestatis. **Et** post dicebat **Pa**
ter noster. z sic de alijs. **Ecce** quare hystoria
 dicit. **Cēties** flectit genua i diē. z nocte etiā
 toties. **Si** ex orōne sp̄iali creatura potest
 assequi xpi amicitia. z et. **b. Bartholomeus** zc.
Possumus dicere qz est amic⁹ dei. reco: dās d̄
 xpi verbo. **Luc. xviii.** **Oportet.** s. qui vult esse
 amicus dei. semp orare. s. manet sero. et non
 deficere. **Oportet** nos centies in diē. **Do**
raliter. **Nō** oportet nos orare centies in diē.
 sed decies q̄qz de diē. z decies q̄qz de no/
 cte. nō curādo de effectibz illis. sed p̄templā
 do illas decē excellētiās. **Primo** signādo se z
 purificādo cor. cogitādo potētiā dei qui de
 nibilo cūcta creauit. z quādo senties cordis
 dulcedine. dicas **Pater** noster. **Secdo** co
 gitando ei sc̄ciētiam. quō omnia scit. z videt. et
 nihil latet eum. nec abscondet ab eo. z sic vi
 cat scdm̄ **P̄** noster. **Tercio** de bonitate. q̄
 quicqd̄ fecit amore hoim fecit. qz ipse nō in
 digebat celoz terra. z sic d̄ alijs. **Quarto** cre
 ationē oim in diuersis generibz. gradibz. zc.
Quinto gubernatōem. quō p̄uidet omibz d̄ vi
 ctu. vestitu. zc. nec deficit nec superest in capite
 anniz. **Sexto** redemptionē. qz ne aliq̄s sibi
 credēs. obedies suspendat i inferno. voluit
 suspendi. **Septimo** glorificatōem in ani
 ma. z corpe. beatis in diē iudicij. **Octauo** con
 demnationē. cū quāto rigore damnat impio
 nitentes. z ex h̄yent timor cordis. **Nono**
 purificationē. cū quāto rigore damnat impio
 nitentes. z ex h̄yent timor cordis. **Decimo** in
 dicationē iudicij generalis. in q̄ erūt boni ad

de terra. mali ad sinistra. **Ecce** q̄re de san-
 ctis pdicant. **Cruciat** ut recipiant in exemplis.
Ideo ait d̄s in ps. lxx. **B̄ndict̄** de⁹ qui nō
 amouit ordē meamz misericōdīam suam a me.
S̄lo. Aug. Nō amouebatur a te ozo tua. z nō
 amouebitur a te misericōdīa diuina. **Dico** se-
 cūdo q̄. b. **Bartholome⁹** habuit amicitiam
 dei p̄niuersalē subiectōem. quia omnib⁹ p̄ce-
 ptis dei fuit obediēs. **Ideo** xp̄us ait. **Vos**
 amici mei estis. **Si** feceritis ea q̄ ego p̄cipio vo-
 bis. **Jo. xv.** **Si** dicat q̄ fuit obediēs. r. p̄-
 ceptis nō est magna laus. qz omēs tenemur
 obedire. **Responsio.** Ipse fuit obediēs p̄ce-
 ptis. r. z p̄siliat̄ etiā mandatis ap̄licis. qz om-
 nia seruauit que p̄cepit xp̄ist⁹ ap̄lis di. **Eun-
 tes** in mundū vniuersum. **predicāte** euange-
 lium om̄i creature. **Barciuitimo.** **Ubi** xp̄i-
 stus ostēdit locū vbi est predicandū. **si** mun-
 dum vniuersum. nō solum in vna villa. ciui-
 tate. seu puincia. **Recte** dedit eis modū quē
 tenet sol. qui q̄n erit. illuminat. calefacit. z fa-
 cit fructificare totū mundū. nō quiescit in vno
 loco. **Secūdo** ostēdit materiā predicandaz.
 cū dicit euangeliū. nō aut̄ **Virgiliū** seu **Qui-
 dum** qz poēte damnati sunt. **Ideo** eoz do-
 ctine neminē saluāt. licet aurib⁹ placeant. zc.
Si dicat. **Et** nūq̄d possum⁹ pdicare. **ter-
 tiam** qz dicit. pdicare euageliū. **R̄s̄io**
 q̄ d̄ pdicat bibliā. nō pdicat nisi euageliū.
 q̄ uer⁹ testamentū nihil aliud ē nisi euageli-
 um figuratū. z in nouo testamēto exp̄satum.
Et ista sunt vba dei q̄ uertūt gētes z tangūt
 corda. **Ideo** ap̄ls Rom̄. i. **Nō** erubescō pdi-
 care euangeliū. s. figuratū v̄l exp̄satum. **Vir-
 tus** em̄ dei est in salutē om̄i credēt. **Tercio**
 ostēdit quib⁹ p̄sonis ē pdicandū. qz om̄i crea-
 ture. nō solū xp̄ianis ad solandū anias. sed
 p̄uersis. iudeis. agarenis. qz virt⁹ dei est i salu-
 tē om̄i credēt. **Istud** p̄ceptū optime seruauit
 b. **Bartholomeus.** **Dicat** quō post receptio-
 nē sp̄s sancti incepit pdicare in hierl̄m. vbi
 multos p̄uertit. **Deinde** p̄iudeam. z sic pdi-
 cando iuit q̄sqz puenit ad vltimā indiā. **Se-
 cūdo** p̄ceptū xp̄i ad ap̄los fuit d̄ bello. **D**
 in quali bello ibant ap̄li. **Moderni** pdicato-
 res veniūt in tpe pacis pdicare int xp̄ianos.
 sed ap̄li inter infideles z phos pdicabant do-
 ctinam altissimāz nouā. **Sicut** de trinita-
 te. incarnatōe. de xp̄isti passione. d̄ sacramē-
 to altaris. disputātes cū phis. **Militabāt**
 p̄ naturā q̄ dat infirmitates. d̄ demones. z
 mortem. suscitādo mortuos. curando infir-

mos. expellēdo demones. **Lucas.** **Dos** dū
 odecim misit **Ihs** p̄cipiēs eis z dices. **Eūtes**
 aut̄ pdicāte dicētes. qz appropinquabit regnū
 celoz. **Infirmos** curate. mortuos suscite.
 leprosos mūdare. demones eijcite. **Barth. r.**
Ad practicā d̄ bello. b. **Bartholomei.** **Ho-**
 ta q̄ postq̄s predicauit de trinitate. s. q̄ eyn⁹
 de iēntia. z trin⁹ in p̄sonis. **Statim** phi cō-
 tra arguebāt. **Multiplicatis** suppositis. i. in-
 diuiduis. necesse est vt eēntie multiplicētur.
Beat⁹ **Bartholome⁹** r̄ndebat. **Docere** ē
 in creaturis. sed non in creator. **Ad** quē phi
 nō p̄uenērūt. **Et** ad p̄bandū suscitabat vni
 mortuū di. **Sicut** tres p̄sone diuine sūt vn⁹
 deus. ita animaz corpus z vita sūt vnū i te-
 surgas. **Et** mortu⁹ surgebat. **Idem** postq̄s p̄-
 dicauerat de incarnatiōe. **Phi** dixerūt con-
 tra. **Finitū** ad infinitū nō est p̄portio eqlita-
 tis. vel mēsurabilitatis. s. p̄ mēsurā vel equa-
 litatē. sed ē p̄portio causalitatis. **Et** h̄ ē neces-
 se. qz p̄mū p̄ncipiū infinitū ē cā finitiz. **Ad** p̄-
 bandū istā veritatē curabat leprosum vel sur-
 dū. **Idem** de passione xp̄i. ne sibi credētes
 z obediētes suspenderētur in furca inferni.
Et phi d̄ arguebant di. **Frustra** fit p̄ plura
 qd̄ pōt fieri p̄ pauciora. **Lū ḡ** de solozbo po-
 test saluare. qd̄ oportuit eū patiz. **R̄ndeo** qz
 regula habet vey qd̄ frustra fit. si ita b̄n̄ si-
 ar. **Et** ad p̄bandū h̄ curabat mutū. **Idē** de
 sacramēto altaris. qd̄ fuit magne difficulta-
 tis ad credendū. **phis** dicētib⁹. **Loc⁹** z loca-
 tū debēt p̄portionari. vt patet i. iij. **phis** corū.
R̄ndeo ait **Bartholome⁹.** **H̄** est vey naturalit̄
 sed istud ē supnaturalit̄. ad p̄bandū curabat
 infirmū. **Patent** bella q̄ tangit xp̄s i dicta
 auctoritate. **Barth. r.** **Dos** misit xp̄ist⁹ zc.
Tercū p̄ceptū xp̄i quod dedit ap̄lis fuit
 de paup̄tate. **Barth. r.** **Nolite** possidere au-
 rum neqz argentū neqz pecuniā in zonis ve-
 stris. neqz perā. neqz duas tunicas. neqz cal-
 ciamēta. neqz h̄gā. cū ista paup̄tate uertebāt
 gētes. **Dicebāt** em̄ gētes. **Quid** volūnt isti a
 nobis. **Et** aliq̄d iterūt. salutē nr̄am q̄rūt. nō
 pecuniā. **Dicat** hic miraculū. qd̄ fecit in In-
 dia de curatōe filie regis a demonio. **et** quō
 rex misit sibi tot pecunias. z nihil inde volu-
 it recipē. **Dicat** quō p̄uertit regēz oēs d̄ illa ci-
 uitate. **Ecce** bellū suū. **Ita** si nos mō essem⁹
 boniz nō diligerem⁹ tm̄ bona tēpalia. nō solū
 xp̄iani sed infideles p̄uertēret. **sed** qz sum⁹ male-
 vite. nō solū infideles nō p̄uertūt. **sed** xp̄iani p̄-
 dūt fidē. **Dico** tercio. q̄. b. **bartholome⁹** ha-

De sancto augustino

buit amicitia xpi p martyrialē afflictōz. Per
martiriū em̄ hō acqrit amicitiam dei. **P**r̄ n̄
abraā tērat̄ ēz p multas tribulāōes. p̄batus
amic⁹ dei effect⁹ ē. **J**udith. viij. **H**ora q̄ctu
oz martyria. b. Bartholomei q̄ ponūt a q̄ctu
oz autēticiis doctoribz. **D**icat̄ p̄mo q̄uo post
puerionē Polemij regis. altrages frater pole
mij misit mille hoīes armoz ad capiendū. b.
Bartholomeū. **P**rimū tormentū qd̄ sibi de/
dit fuit sustiū cesio. adeo fortit̄ q̄ miraculum
erat qz non moriebat̄. z in quibet̄ ictu dicebat
ih̄s. optima medicina ē ista. **I**stud tormentū
ponit. b. Ambrosi. **S**c̄dm̄ tormentū ad ma
iorē sui penā fuit. qz crucifit̄ p̄ his pedibz i al
tu. **E**t istud ponit Dorothē m̄gr̄. **T**ercium
postq̄ fuit a cruce deposit⁹ fuit excoziat⁹. **C**o
gitate penā. **I**stud tormentum ponit The/
odor. **I**nt̄m̄ dicunt aliq̄ q̄ cū pelle i collo p̄di
cabat. **Q**uartū tormentū ē q̄ fuit decapitat⁹.
Istud tormentū ponit hystoria. **S**i ḡ ex mar
tyriali afflictōe qd̄ efficit̄ amic⁹ dei. **I**git̄ maxie
b. Bartholomei. **D**ozalr̄ s̄volum̄ intra
re paradisu. optet q̄ i his q̄ttuoz tormētis sinis
siles. b. Bartholomei. **P**rimo vt̄ sim⁹ sustibz
cessit. **N**ā qm̄ aliq̄s i aliq̄ statu malo diu viciet̄
emēdat se. statim p oblocutiōibz sustibz cedit.
Dicat̄ de quolibet. qm̄ aliq̄s puertit̄ ad deū. z
incipit̄ bonā vitā. statim veniūt sustiū cesioz.
De h̄ait̄ ap̄ls. **O**ēs q̄ pie volūt̄ vivere in xpo
ih̄s. p̄secutiōem patient̄. **T**hi. iij. **S**c̄do op
ter vt̄ sim⁹ crucifit̄. **C**rut̄ s̄ ḡ p̄niam quā de
bem⁹ sustinere. **S**al. v. **Q**ui xpi sunt carnē suā
crucifiterūt̄. **T**ercio oportet vt̄ sim⁹ excoziati.
Si h̄ētis pellē leoninā sup̄biez vanitat̄. hūi
liem̄. **I**dē d̄ auar̄. **S**i h̄ētis pellē vulpinā. op
ter excoziari restitūēdo vsuras. z ill̄ dolo ē. s̄z
optet restitūere vsuras. **J**ob. ij. **P**elle. s̄. ma
levite vsure. luxurie. z p̄ pelle. s̄. anie. z cūcta q̄
bz hō dabit̄ p̄ aia suā. **Q**uarto optet deca
pitari. **C**aput̄ v̄n̄ venit̄ om̄e malū est sup̄biaz
p̄sūptio. qm̄ hō sup̄biez p̄sumit̄ d̄ vanitate sua
scia vel ingenio. ḡ optet decapitari. qm̄ in iū
dis pcti est sup̄bia. **E**ccl̄. x.

De sancto Augustino

Lucerne ardentes
in manibz v̄ris. **V**erbū istud habet
textualiter **L**u. xij. **E**t officialiter in
enāgelio p̄ntis solēnitatis. **S**icut̄ scitis ho
die p̄ totū m̄dm̄ in eccl̄ia dei fit festū illi⁹ ma
gni et gl̄iosissimi doctoris. b. Augustini ep̄i.
etiā de eo erit̄ s̄mo n̄ p̄ns. maxie qz si placet̄ i

suavita inuenim⁹ mltas bonas materias spe
culatiuas z morales. **S**ed vt̄ de⁹ det nob̄ suā
grām abūdātissime. salutes ego **D**a. **P**ro
breui declaratiōe b̄bi positi z materie p̄dicā
de introductiōe sciendū. q̄ i sacra sc̄pturā vir
tutes infuse quibz de⁹ d̄ator virtutū sanctifi
cat aias humanas. dicunt̄ lucerne ardentes
Rō. qz sicut camera obscura z tenebrosa illu
minat̄ z pulcrificat lucernis ardentibz. **S**ic
camera p̄scie būane illuminat̄ z pulcrificat̄.
tenebras turpitudines pctōz. **F**rutibz a deo
infusis. **Q**uādiu aut̄ hō est in pctiāz in mala
vita. dom⁹ p̄scie ē obscura z tenebrosa. sed qm̄
de⁹ accēdit̄ i ea lucernas frutū. efficit̄ clara et
pulcra. z tūc de⁹ eam vult inhabitare. **U**nde
ait. **D**elicie mee eē cū filiis hoim̄. s̄. i p̄scitijs
illuminat̄. **P**rouer. viij. **S**icut̄ b̄bi ḡra. **L**ō
scia p̄sone yanēz pomposēz sup̄be. tenebrosa
ēz habitatio demonū. **S**ed qm̄ placet̄ crea
tori q̄ illuminat̄ lucerna frutis cordialis di
mittēdo pompas z vanitates. z tūc ē pulcra
z clara. z est habitatio dei. **P**̄tē p̄sone auara
camerā p̄scie habet obscurā plenā pulcra.
qz non curat nisi de terrenis bonis. sed qm̄ a
deo accēdit̄ i ea lucerna frutis paup̄at̄. p̄
alis efficit̄ clara z pulcra. qz licet habeat̄ mal
tas pecunias de bono iusto. nō tñ ponit in
eis spem nec cor. sed man⁹ recipiēdo necessa
ria. alia distribuit egenis. **I**dē d̄ p̄sone luxu
riosa. camera ei⁹ p̄scie nō ē nisi dom⁹ porcorū.
sed qm̄ a deo accēdit̄ lucerna frutis castitatis
corpalis. ē clara z pulcra. **I**dē de p̄sone in
uidiosa vt̄ habeat̄ officii regimē. z ei⁹ p̄scia ē
camera dyaboli. qz inuidia dyaboli morā in
trauit̄ i orbē terrarū. sed qm̄ accēdit̄ lucerna
frutis dilectiōis fraternalis. efficit̄ pulcra z
clara. **I**dē de p̄sone gulosa. excessiue comedē
dor z bibēdo. ieiunia eccl̄ie frāgendo. s̄. p̄zā
si missam audiēdo. **S**ed qm̄ accēdit̄ lucer
na frutis abstinentie frutis. etiā tūc efficit̄ cla
ra. **I**dē de p̄sone iracūda. qm̄ nō vult remitte
re iniurias. sed tenet̄ i corde cū desiderio vi
dicte. **S**ed qm̄ accēdit̄ frutis lucerna paciētia
camera p̄scie efficit̄ clara z pulcra. qz sicut d̄ns
n̄z rex. **I**hs xps fuit paciēs remittēdoz. qm̄
to maḡ nos q̄ sum⁹ v̄mes. **I**dē de p̄sone
accidiosa. licet em̄ laborēt̄ ad p̄gregādū bo
na sp̄ualia. s̄. frutes z merita. accidiosi estis.
Sed mō illi qui laborāt̄ p̄ bonis terrenis cō
gregādīs. diligētes dicunt̄. **Q**ui aut̄ i bonis
sp̄ualibz dicunt̄ negligētes. sed i fine parēbit̄
qm̄ tales veniūt̄ corā xpo. z nullū lucz portāt̄

Bermo

mittit p rōm ad hospitale miserorū ad infer
 nū Sed qñ accēdit lucerna p̄tutū diligēter c̄
 p̄ rōe q̄tutes infuse q̄b̄ iustificat aie di
 cunt lucerne ardētes. **Auctas** quā allegoricē
 dicit de p̄ filio suo **Ihu xpo.** **Facies** lucer
 nas. vij. z pones eas sup cādelabz vt luceāt
 ex aduerso. **Exo. xxxv.** **Ad** istam fuit dictū mo
 ysi allegoricē xpo. **Septē** lucerne sunt. vij. p̄
 tutes p̄dicte. **Nota.** facies lucernas. i. p̄tutes
 vij. qz ipse xps facit eas in aia p̄ infusōz. **Nō**
 d̄ vocat xpm dñm p̄tutū. **p̄s. xxij.** **Dñs** x̄p̄u
 tū ipse ē rex gl̄ie. qz p̄ p̄ctm supbie. s̄. ex opposi
 to illumiat lucerna humilitatē. **Cōtra** p̄ctm
 auaricie. lucerna spūal̄ paup̄tatē. **Cōtra** pec
 catū luxurie. lucerna castitatis. **Cōtra** p̄ctm
 inuidie. lucerna caritatis. **Cōtra** p̄ctm gule.
 lucerna abstinentie. **Cōtra** p̄ctm ire. lucer
 na patientie. **Cōtra** p̄ctm accidie. lucerna di
 ligētie. **De** h̄mōi p̄tutib̄ loqr̄ ego in themate
 b̄o Aug. di. **Beate** Augustine. lucerne ardē
 tes. s̄. sunt i manibz v̄ris. **Nō** d̄t solū i ocul̄ nec
 in auribz nec i ore. sed etiā in manibz qz mul
 ti habēt p̄dicatōes solū in ocul̄ legendo
 p̄tutes qz sunt ap̄t̄z sciētes. sed eoz vita ē vi
 ciosa. **Alij** habēt p̄tutes solū in labijs p̄dicā
 do. legēdo. disputādo de p̄tutibz. sed eoz vi
 ta ē scādaloza. **De** istis dicit **Lucerne** arden
 tes in ocul̄ v̄ris vel in labijs v̄ris. **Alij** habēt
 p̄tutes solū in auribz vt nos mō. z illi q̄ audi
 unt s̄mōnes. sed audito s̄mōne nihil ponūt
 in ope. **Istis** d̄. **Lucerne** ardētes i auribus
 v̄ris. **Nō** sufficit h̄z p̄tutes in oculis nec la
 bijs seu auribz. sed i manibz. vt. s̄. sicut legunt.
 audire vt p̄dicat. qz ita fuēt̄z faciunt ope. **Et**
 qz ita fecit. **b. Aug.** **H**ideo itez possuz sibi di
 cere. **Lucerne** ardētes. i. p̄tutes aīam puleri
 ficātes. in manibz v̄ris. nō solū in ocul̄ p̄tem
 piādo. speculādo. nec in auribz audiēdo. nec
 in labijs p̄dicādo. sed in manibz ope seruādo.
Et p̄r verificari de covna p̄phia **Zacharie.**
ques angel̄ suscitauit a somno d̄i. **Quid** tu
 vides. **Et** dixit. **Vidi.** z ecce cādelabz aureū
 torū z lampas ei sup caput ipsi. z. vij. lucer
 ne sup eū. **Zacha. iij.** **Nota.** **Cādelabz** au
 reū torū est. **b. Aug.** **Alij** doctores dicunt lu
 cerne. **Nemo** accēdit lucernāz in abscondito
 ponit neqz sub modio. **Et** ad istam xpus vo
 cat quēlibet doctore lucernā. sed sup cādelā
 b̄ū. s̄. b̄m Aug. qz andeo dicere qz om̄s do
 ctorez q̄ venerūt post eū sustentant sup eius
 doctrinā sanctā. purā catholicā auri purissi
 m̄ sine errore falsaz opinionū. **Et** quibet do

ctor ē p̄t̄r ad pbādū dictū suū. si p̄t̄t̄ habere
 vnā auctē. **b. Augustini.** **Nota.** z lapas ei. s̄. s̄.
 sapie. sup caput ei. z. vij. lucerne ei. i. vij. p̄
 tutes q̄s habuit. vij. p̄ctā mortalia. **De** q̄b̄
 nūc volo vobis p̄dicare. **Prima** ei p̄tus ē
 hūilitas. q̄ i eo fuit maria p̄tus qz dicit apl̄s
 q̄ scia inflat. **Exo. viij.** **Dñ** in aliq̄ villa vel
 cōitate ē aliq̄s doctor famosus cor̄ ē inflatus
 vento supbie. sed. **b. Aug.** in toto orbe famo
 sissim̄ z maxim̄ oim̄ sciuit se humiliare. **Cū**
 aut̄ adhuc eēt puer. fuit ita subtil̄ z ingenio
 sus. qz p̄ se sine m̄ḡo didicit. vij. artes libera
 les. **Pro** quibz mō vn̄ h̄o indigeret. vij. annis
 ad sciendū. tamē cū toto h̄ēbat cor̄ humile
 neminē despiciēbat. nec disputādo aliquem
 p̄fundebat. **Ex** ista hūilitatez ozoibz matris
 fuit p̄uersus. qz p̄. xxx. annos fuit i errore ma
 nicheoz. **Post** p̄uersionē nolebat habitare i
 ciuitatibz nec villis. qz erat ita famosus qz ti
 mebat vanā gl̄iam. **Sed** stabat in domo ex
 tra ciuitatē z possessionibz suis. **Unde** can
 tat ecclia. **Post** mortē m̄ris reuersus ē Aug.
 ad agros p̄rios. vbi cū amicis. **Valerius**
 aut̄ eps yponēti. audita ei fama cōp̄iebat ip
 sū h̄z in sua ecclia. **Eodē** tpe in ciuitate ypo
 nēsi erat qdā magn̄ dines vsurari. z malvi
 te. q̄ misit ad Augustinū qz ad eū accederet.
 z p̄bū ex ore suo audiret. et seculo renūciaret.
Propter qd̄ Aug. illuc statim iuit. **Doc** sci
 ens **Valeri** eps retinuit eū. z licet inuitū i p̄
 sb̄m ordinauit ad tantū officū se indignū re
 putabat d̄i. **Omiser.** z nūqd̄ os meū edignū
 ap̄ire celū. z man̄ mee tractare xpm dñm me
 um. nec corp̄ vt sit xpi sepulcr̄. **Si** hodie or
 dinātūz iuuenes q̄ nec habēt etatē nec sciam
 nec p̄tutes. nec p̄sciam nec deuotionē. sed ri
 baldi. luxuriosi zc. z volūt ordinari. **Ant̄qz.** **b.**
Francisc voluit ordinari. ex q̄ fuit diaconus.
 sed dixit. sufficit ex q̄ sū diaconus. nō reputo
 me dignū ad officū sacerdotij. cūz sū fuisset
 sc̄tissim̄. **Idē** de. **b. Laurentioz** **Vincencio**
Unde statim postqz fuit cleric̄. monasteriū
 clericoz instituit. z cepit viuere s̄m regulam
 sub sanctis apl̄is p̄stituta. **Et** **Valerius** eps
 p̄tātē Augustino tribuit vt p̄ morē orientā ec
 clesie corā se in ecclia p̄dicaret. **Un** cū multi
 ep̄i de h̄ murmuraret. **Valeri** de h̄ nō cura
 bat. dūmodo p̄ eū fieret qd̄ p̄ se fieri nō vale
 bat. **Cepit** aut̄. **b. Valeri** de h̄ formidare. ne
 sibi Aug. tollerēt. z ab alia ciuitate i ep̄m pe
 teretur. z impetrauit ab archiepo vt ipse cede
 ret. z Augustinū yponēsi ecclie in ep̄m p̄mo
 p̄ 3

De sancto augustino

ueret. Sed cū h̄ Aug. oīno recusaret, cōpul-
sus tñz coact⁹ succubuit, r̄ ep̄at⁹ curā suscepit.
Rō excusatiois ē qz antiq̄ sc̄i ep̄i p̄ curabāt
de aiab⁹ q̄ reddidit. **D**ō ē oppositū, qz nō
p̄siderāt piculū aniescā pōpā mōr̄z vanitatē.
Nō sic aug. q̄ optime recordabat̄ d̄ illa auēce
Iudiciū durissimū i his q̄ p̄sūt fiet. Exiguo
p̄cedit̄ mia, potētes aut̄ potēt̄ torm̄ta patiēt̄.
Sap. vi. Ecce p̄m̄at̄. **S**cd̄at̄ fuit pau-
ptas sp̄ual̄. **L**icet em̄ ep̄at⁹ eēt magn⁹ paz̄ tñ
expēdebat p̄ se, nō curabat̄ d̄ illa p̄dica reglā
q̄ d̄t̄ qz d̄ redditib⁹ ep̄at⁹ debēt fieri tres p̄tes,
p̄ma p̄ eccl̄ijs repandis, sc̄da p̄ paup̄ib⁹ suste-
tādis, t̄rcia p̄ se, imo d̄ cētū p̄tib⁹, aug. vij. re-
tinebat̄ ynā p̄ se, qz simpl̄r erat indur⁹. **D**eli-
dūit̄ mōv̄n̄ simpl̄r b̄n̄ficiat̄ qz tūc yn̄ ep̄us.
Et si aliq̄n̄ ciues faciebāt sibi vestē p̄ciosā, re-
cipiebat̄ eāz postea v̄debat̄, r̄ faciebat̄ sibi ali-
am rudē, et alias pecunias dabat paup̄ibus.
Mp̄se em̄ dixisse legit̄. Fateor d̄ p̄ciosā vestē
erubescor, r̄ iō cū dāt̄ mibi v̄do eā, vt qz vest̄
cōis eē nō p̄ p̄ciū sit cōe. **M**tē nolebat̄ h̄zē va-
sa aurea, n̄ argētea, nisi coclearia, vt d̄t̄ histo.
Quid ḡ faciebat̄ de alijs redditib⁹, d̄t̄ histo-
ria qz distribuebat paup̄ib⁹, viduis, orphanis
captiuis, p̄ deb̄it̄z. **E**t qñ nō sufficiebat̄ red-
dit̄, recipiebat̄ calices sup̄fluos. **D**ic̄ histo-
ria De vass̄ d̄n̄icis p̄t̄ paupes, qz captiuis iube-
bat̄ frāḡiz p̄flagrar̄z indigentib⁹ dispensari.
Mō aut̄ paupes mortūf̄ fame, r̄ captiui ab-
negāt̄ fidē ih̄u xp̄i, qz tot̄ sūt vanitates r̄ sup̄-
fluitates qz nō sufficiūt, qz tū expēdūt m̄liceres
i ornāmēt̄, caudis, manic̄z, cam̄l̄ijs. **M**tē qz
tū expēdūt hoies i vantis ornāmēt̄. **M**tē d̄ su-
p̄fluitatib⁹ q̄ sūt i eccl̄ijs i opib⁹, r̄ locatib⁹.
P̄ gaudet de d̄ sacerdotib⁹ d̄t̄ uof̄, qz d̄ edifi-
cijs sup̄tuoſ. **N**ō aug. nō p̄mittebat̄ qz i sua se-
de fierēt edificia nimis sup̄tuoſa, nec b̄n̄ficia
d̄ vsur̄. **Q**uerebat̄ si ille hēbat̄ amicos paupe-
res, et si sic, ill̄ dimittebat̄ hereditatē, sed mō
sit oppositū. **E**cce paup̄tas sp̄ual̄ sc̄iēs regulā
xp̄i d̄i. **V**ideter̄ cauere ab oī auaricia. **L**uce
xiij. **N**ō ab oī ḡ a rapia, vsura, furto secreto, a
retētōe decimaz̄. **T**ercia b̄ fuit castitas.
Et q̄ fuit p̄uersus p̄sb̄r̄ ep̄s fact⁹, non p̄misit
qz soror sua sc̄az deuota, nec nep̄tes sue q̄ deo
parit̄ f̄niebat̄ intrarēt palaciū ei⁹. **D**icebat̄ em̄
qz si d̄ sorore v̄l nep̄tib⁹ nulla poss̄ mala oziri
susp̄itio, tñ qz tales p̄sone sine alijs sine varijs
eē nō possent, r̄ ad eas alie aduenirēt, de q̄b⁹
posset oziri susp̄itio. **N**ūqz cū muliere sol̄ loq̄
volebat̄ diligēs famā suā, r̄ dādo alijs bonū

exēplū. **I**ō ait **D**iero. ad rusticū monachū.
Mulierē quā b̄n̄ p̄uersatē vider̄, m̄te dilige
nō corpali fr̄gnatōe. **T**ra d̄z facere q̄libet q̄
vult caste vinere, honeste. **U**n̄ ait ap̄ls. **O**p̄-
tet em̄ ep̄m̄ testimoniū h̄zē bonū ab his q̄ fo-
ris sūt, vt nō i opprobriū icidat̄ i laqueū dyā-
boli. **J**. **T**hi. iij. **N**ota. i opprobriū. **S**. laicoz. r̄ i
laqueū diaboli. qz sic aues capiūt laq̄n̄ra lai-
ci capiūt i mala vita eccl̄iasticoz. **Q**uarta b̄
t̄ns fuit caritas, qz ita erat inflamat̄ caritate
erga deū, qz qñ celebrabat̄ sp̄ flebat̄, r̄ sic cera
ad ignē liq̄scit, ita ei⁹ aia liq̄sciebat̄. **M**tē circa p̄-
rimū, visitabat̄ diligēt̄ ep̄atū forte bis v̄l ter
i anno, iabat̄ p̄dicādo r̄ p̄uertebat̄ pctōres ad
p̄niam, infideles, iudeos, agarenos r̄ pagāos
ad fidē catholicā. **T**ata erat i corde ei⁹ ebari-
tas, qz oēs volebat̄ fuare, sc̄iēs ill̄d̄ verbū ap̄li.
Orovt caritas v̄za maḡ, ac maḡ ab̄ d̄t̄ i oī
sc̄iaz i oī sensu, vt p̄bet̄ potiora, vt sc̄iēs sine
resz sine offensa i diē xp̄i, repleti fructu iusti-
cie p̄ ih̄m xp̄m i gl̄iam r̄ laudē dei. ad **P**hil. i.
Quinta b̄ fuit abstinētia. **N**ā vitā xp̄i re-
nūc. nō comedebat̄ carnes, r̄ solū sel̄ i die co-
medebat̄, sp̄ fuit sibi t̄ps q̄dragētime. **D**ic̄ b̄
storia. **D**ese frugalit̄ vsus ē, r̄ in̄t̄ oleraz̄ legu-
mia, p̄t̄ firmos r̄ hospites plerūqz carnes hē-
bat̄. **N**ō d̄t̄ qz comedebat̄ i ipsa mēsa, r̄ magis
lectōz, r̄ disputatōz diligēs qz epulatōz. **T**ria
a. b. **A**mbrosio se didicisse ait. **P**rimū qz v̄ro-
rē nūqz cuiqz peteret. **R**ō. ne illi in̄t̄ se nō p̄-
nirēt̄ sibi maledicerēt. **S**cd̄o qz militare vo-
lēt̄ ad h̄ nō m̄daret̄. **R**ō. ne militatēs calū-
niā exerceat̄, r̄ i cū aliq̄ culpā refuderēt. **T**er-
ciū qz ad p̄uina inuitat̄ nō iret̄. **R**ō. ne forte tē-
perat̄ie modū p̄deret̄. **R**ecte tenebat̄ p̄silium
xp̄i dicēt̄. **A**ttēdit̄ vobis, ne forte ḡuēt̄ corda
ve. i. cra. r̄ ebri. **L**u. xxi. **Q**uare hodie sūt tam
malī clerici, religiosi r̄ laici, qz nō amāt̄ t̄ntē
tp̄antē, sed comedūt̄ bibūt̄. **S**exta b̄ fuit
fuit patia i iniurijs r̄ derisionib⁹ sibi factis. **E**t
a suis clericis ip̄m iudicat̄ de ypocrissia. **E**t
licet posset eos icarcerare, tñ noluit, imo pati-
ent̄ sustinuit, qz xp̄us d̄t̄. **I**n patia v̄za. possi-
gias v̄zas. **L**u. xxi. **S**eptima fuit diligētia.
Totū t̄ps expēdebat̄ i bonis opib⁹, d̄ nocte
paz̄ dormiebat̄, sed custodiēdo, ozando, scri-
bēdo, r̄ p̄plādo p̄noctabat̄, d̄ die celebrādo
p̄dicādo. **E**t p̄t̄ h̄ de fecit sibi magnā grām i
miracul̄ faciēdis. **N**ota aliq̄ miracula ex legē-
da. **Q**n̄ aut̄ fuit tener. **L**xxvi. annoz, nunqz di-
mittebat̄ p̄dicatōnē, imo d̄t̄ nonū r̄ sororū
Verbū dei vsqz ad ipsam egritudinē in p̄ter-

missa. alacritate fortiter sana mente sanoque consilio
 in sancta ecclesia predicavit. Febribus autem laborans in-
telligens dissolutos sui corporis imminere. vij. psal-
mos penitiales sibi scribi fecit. ipsosque in lecto
pariete posito lecto decubens legebat. **V**idi
ca. Et nesciebat cordere. **A**imo etiam psalterium
et forte totam bibliam. sed quando preplado et plorado
eos legebat. tunc post stabat in vno psalmo quoniam ali-
quod in vij. psalmis. **N**on vult recordare de sequenti psal-
mo scribi fecit. et vult deo vacare liberum. et in te-
ntio a nullo impediri posset. **A**nte. x. autem dies
sui exiti. nullum ad se ingredi precepit. nisi tunc tamen
quod medici ingrediebant. vel cum ei refectio offer-
retur. **D**einde de secessu de paucis partibus. recepit
deuotionissime sacrum comunionis et extreme unctionis
et recepto valet a canonicis et clericis mi-
gravit in pace. **E**t anima illa sanctissima col-
locata est in celo. **E**cce quare dicitur thea. **L**ucerne
ardentes. i. fructus. in manibus vestris

De decollatione sancti Iohannis baptiste.

Decollauit hero

des Iohem in carcere. Verbum
 istud habet originaliter Bar. vij. et re-
 citatine in euangelio hodierno. Hodie sic scitis
est festum solennitas. b. iohannis baptiste. s. mar-
tyrii. quod per honore dei fuit in carcere singula-
tus. **I**ta etiam de hoc erit sermo noster. **S**ed vult i-
psius sermone de hoc det nobis suam copiosam gra-
tiam ad vite meliorationem et animarum solationem salu-
tem. **E**go mariaz. **S**ancta mater ecclesia facit in
anno tribus vicibus. magna solennitatez memo-
riam de sancto Iohanne baptiste. quoniam ipse habuit
tres excellencias et perfectiones singulares. **P**ri-
ma festum est natiuitatis. quod singulare factum fuit
in quo non legitur de alio sancto noui testamenti. nisi
de domino nostro Iesu christo per virginem maria. quod fuerit
natus sanctus. nisi de Iohanne baptiste. **N**on de nullo
alio sancto fuit festum natiuitatis. nisi de christo. et
virgine Maria. et de Iohanne baptiste. quod iam antequam fu-
isset natus erat factus. **H**oc reuelauit Gabriel
ipsi suo zacharie dicens. **S**piritus sanctus replebit adhuc
ex vtero matris sue. et multi in natiuitate eius
gaudebunt. **L**u. i. **E**cce prima excellencia. **S**e-
cundum festum excellencia est de sua vita. quia te-
nuit singulare super omnes in magna asperitatez
penitentia. quod solum erat. v. annorum quando fugit de
domo patris. et intrauit desertum plenum leoni-
buz et viciis. in quo stetit. xxv. annis. et lace-
ratissimis quibus secus duxerat. quando inueniebat
pelles camelorum mortuorum. de pilis illorum facie-
bat sibi cilicium quod induebat. **C**omedebat locu-

stas siluestres amotis alis et cruribus. bibe-
 bat aquam solam. dormiebat super terram. cassinum
 suum erat durum lapide. Et talis vita non legitur de
alio sancto. **D**e hoc ecclesia facit solennitatem in
duobus dominicis aduentibus. **I**sta perfectione vite. b.
Iohannis reuelauit etiam Gabriel zacharie patri
suo dicens. **E**rit magnus coram domino. non coram mundo
immo absconditum mundo. **V**inum siceram non
bibet. **L**u. i. **T**ercium festum est solennitas est ho-
die de suo fine et martyrio. qualiter pro amore
dei sustinuit martyrium. et fuit per Herodem ingir-
larum. **P**ropter istud festum dicitur decollatio sancti Jo-
hannis. **E**t de hoc festo predicabo ego modo. quod de
istud dicitur thema. **D**ecollauit Herodes iohannem
in carcere. **D**e isto martyrio. b. Iohannis
declarabo tria puncta. de quibus poterim recipere
bonas doctrinas pro animarum solatione
et peccatorum correctione.

Primum punctum erit de sua captione carcerali
Secundo de sua morte et passione martyrii.

Tercium de sua sepultura corporali
Iohannis tribus punctis stat tota hystoria hodie
nat scimus euangelium. **D**ico primo quod punctum erit
punctum de sua captione carcerali. **P**ro quo notan-
duum quod ista captio. b. Iohannis facta per Hero-
dem propter ad christum. tunc habet altam uenientiam
si pro competur ad Herodem. habet magnam
maliciam et iniusticiam. **P**ro primo nota quod christus
in sacra scriptura dicitur sol. **R**atio est ista. quod sicut
sol quando oritur expandit radios suos. illux-
minat mundum et calefacit ipsum. et facit ipsum
fructificare. et arbores et animalia. et ita mundus
seruat. **I**ta christus quando oritur fuit sicut huius
modi et expandit radios celestium doctrinarum
in suis predicationibus illuminauit mundum.
Ita quod nullus sibi credens et obediens remansit
in errore dubitatione seu falsa opinione. **D**e
cundo inflamauit et calefecit corda gentium in
amore dei et deuotione. cum antea essent frigi-
da seu frigide gentes. **T**ercio fecit fructifi-
care in operibus bonis et meritoribus. quod ante non
fructificabant meritoze. ut. s. p. illo tpe intra-
ret paradysum. **E**cce ratio quare christus dicitur sol. **D**e hoc
auctas quod confirmat credentiam. **M**alachias lo-
quens in persona dei patris dicit. **V**obis tamen
tibus nomen meum. orietur sol iusticie. non dicit sol
nature. **M**alach. iij. **I**tem ecclesia dicit vir-
ginem Maria. **F**elix natus es sacra virgo Ma-
ria. et omni laude dignissima. quod ex te oritur sol
iusticie christus deus noster. **E**t beatus Iohannes di-
citur lucifer siue stella matutina. **R**atio quod si-
cut lucifer precedit solem et est maior et clarior

De decollatione Johannis bap.

alijs stell. vt videt nobis. Ita iohes baptista
 p̄cessit xp̄m veniens añ eū maiorz factior alijs.
 Vñe natos muliez nō surrexit maior iohāne
 bap. **Dat. ij.** Nō qñ p̄fone sc̄tē. vt zacharias
 p̄z iohis / z elysaber. s̄ymēōz annaz alie. vide
 rūt miraculū sine mirabilē natiuitatē. b. Jo-
 hānis q̄si luciferi / dixerūt. **D** cito veniet xp̄s
 cito oriatur sol iusticie. **D** e isto lucifero fecit
 de q̄dem Job di. **A**ūqd p̄ducis lucifer i tpe
 suo Job. xxxvii. **D**icit glo. Gregorij. Lucife-
 rū. i. iohem baptistā. **E**t sicut oriēte sole. luci-
 fer abscondit / q̄a nobis nō videt / sic p̄ueniēs
 q̄ppe erat vt sole iusticie iā effundēte suos ra-
 dios doctrine / r̄tutū sup terrā. lucifer occul-
 taretur i secreto. **N**ō voluit xp̄s vt iohes esset
 cap̄t. **E**cce hic altā p̄ueniētiā respectu xp̄i.
De h̄ auctas. **E**t q̄ xp̄s incepit p̄dicare z mi-
 racula facere / dixerūt gētes. **D** magis sapiūt
 f̄mones isti / q̄z iohis. **N**ō dimisso iohē seq̄bā-
 tur xp̄m. **P**ropter qd̄ discipuli iohis nondū
 instr̄pti plene inuidētes xp̄o / q̄z iohes eoz
 mgr̄ p̄debat samā p̄dicatōis. dixerūt iohāni.
Rabi. q̄ erat tecū trās iordanē / cui testimoni-
 um p̄hibuisti / ecce hic baptisat. z oēs veniunt
 ad eū. **Joh. iij.** Quibz r̄ndens iohes dixit.
In h̄ gaudiū meū impletū est / illū optet cre-
 scere. me aut̄ minui. **I**bidē. **E**t tāgit. b. iohā-
 nes dictā rōem di. **I**n h̄ gaudiū meū imple-
 tū ē. illū optet. **Q**z doctrina mea nō illumi-
 nat illos p̄ infusionē vt doctrina xp̄i / nec ba-
 ptism̄ me cōfert remissionē peccōz vt baptis-
 mus xp̄i. **S**i aut̄ volū loq̄ de captōe Jo-
 hānis respectu Herodis / dico q̄ fuit maria
 maliciāz iniusticia. **I**niustū f̄o fuit nimis ca-
 pere hoīem tā sc̄tm̄z iustū / maxie attenta cā-
 de q̄ loq̄tur euangeliū hodiernū. **H**erodes
 misit ac tenuit iohem / z vinxit eū i carcerē p̄-
 pter herodiadē vxorē fris sui. **H**erodias aut̄
 insidiabat iohi. **H**erodes aut̄ metuit iohem
 sciēs eū viz iustūz sc̄tm̄z / z libenter eū audie-
 bat. **I**ste Herodes erat rex habebat vxorē /
 sed nō ita pulcrāz gratā vt erat vxor fris sui
 philippi. **E**t qz erat luxuriosus. nō fuit p̄t̄-
 tus de vxore sua / p̄ appetēs pulcritudinē q̄z
 bonitatē mulieris / vt sūt multi. **N**ō pulcritu-
 do muliez facit eis mltā mala. **N**ec philip-
 pus suspicabat malū de fr̄e suo. **F**inalit̄ **H**e-
 rodes dixit. **D** cognata si vellet / venire mecum
 ego sū rex vos esset / regina. **R**ūdit illa. **D**e-
 liē mibi vt sim vxor vni nobil̄ q̄z cubina re-
 gis / vos iā habetis vxorē. **S**ed si vult / expel-
 lere vxorē / z am̄ radā / vobiscū. **E**t sic vxorē ab

stulit fr̄i suo philippo. **S**tatim fama b̄ facti
 diuulgata fuit. **D**ixit iohes / si h̄ pctm̄ susti-
 netur / tota patria corrūperur / qz ita poterūt
 etiā aliū facere. nec aliq̄s audebat h̄ redargu-
 ere / nec corrigere. **P**ropt̄ qd̄ iohes venit ad
 Herodē. **E**t qz pctm̄ erat notoriū / publice eū
 corrigēdo redarguit di. **N**ō licet h̄ie tibi vxorē
 fr̄is tui. nō ē bñ factū q̄ tu teneas istā me-
 retricē. **C**ogitate q̄lit̄ ipsa fuit indignata /
 b. iohem q̄ se reginā reputabat. dices itra se.
Si iste iohes viuūt / ego sū p̄dita. **P**ropt̄ qd̄
 om̄i die instabat apd̄ herodē / vt occideret iohē
 hannē d̄ maner̄ d̄ sero. **N**ā tal̄ ē mod̄ mulie-
 rū. **D**icebat sibi Herodes. **D** malū eēt / quō
 potero ego occidere istū tā sc̄tm̄ hoīem / z p̄-
 phetā / quē seq̄tur tot̄ mūd̄. **E**t illa. **B**ñ. vili-
 git̄ me sic. **F**inalit̄ aut̄ qz Herodes erat ita
 luxuriosus / z carnali amore cecar̄ dixit. **Q**uō
 fiet ne sit cum illi p̄lo. **E**t illa ait. **C**apiat̄
 p̄mor / videbitis qd̄ faciet p̄ls / si h̄ poterit su-
 stinere / deinde fiat aliud. **T**ūc Herodes dū
 iohes p̄dicaret / misit hoīes vt caperēt iohēz
 De h̄ **Dat. xiiij.** z **Dat. vj.** **E**cce q̄liter ca-
 ptio. b. iohānis fuit ex pte Herodis ex mali-
 ciaz iniusticia. **T**ercia h̄ic habetis tres
 doctrinas / vna tangit hoīes / sc̄da mulieres
 tertia / munitates z rectores. **P**rima. qualit̄
 Herodes ad hoc devenit / vt secum duceret
 cognatā. **D**ui mali p̄ncipiū fuerūt oculi. ex
 pulcritudinē respiciēdo. **D**einde ex ocul̄ ve-
 niūt cogitatōes in corde. **D**einde locutiōes
 in ore. **D** si possem̄ loq̄ truffandoz. **D**einde
 tact̄ de truffis. de tactu ad oscula. **N**ō q̄ vult
 viuere caste / debet custodire portas oculoꝝ / z
 nō respicere. qz als cadet. **N**ō Hieremias lo-
 quēs in p̄sona iuuenū q̄ respiciūt libenē mu-
 lieres d̄. **O**cul̄ me d̄p̄dat̄ est animā meāz.
Quia si haberetis oia merita p̄riarchaz / p̄-
 phetaz / z in p̄scto q̄ respicitis mulierē con-
 cupiscendo eam / p̄dūtur om̄ia. quia peccatis
 mortalit̄. **D**odo aut̄ iuuenes et sc̄tise /
 r̄ixbi deberent acquirere merita z remissio-
 nē peccatoꝝ / perdunt merita z augmentant
 peccata / eundo ad ecclesias. sermones et ad
 loca vbi sciūt / fluere mulieres ad vidēdū. **E**r-
 go ait Gregorius. **N**ō decet intueri / qd̄ nō li-
 cet / cupisci. **D**ui h̄z pulcrā vxorē potest intu-
 eri eāz / cupiscere / sed ab illa quam non licet
 concupiscere auerte oculos tuos / ne videant
 vanitatē. ait David in psalmo. **S**ecunda
 doctrina tāgit mulieres / qz ille nō debent su-
 stinere oscula. tactus. z visitatōes suspectas.

Sermo

quod si faciunt peccat. id errat. Et quod licet vbi est con-
suetudo cognata possit cognatum osculari. tamen
piculosum est. Nam vterque statim icallescunt. Non mu-
lieres caueat vobis. Dicitur mulieres si aliqui
vir est zelotipus. Dico. Uxor mea que osculata
est illi hominem. Rndet. O dñe ipse est cognata
tus me? et a nullo putaretur paritela. Sed si homo
sit senex. Quis sit cognatus? et tamen noluit ipse oscu-
lari. etiam si sit germanus. Non auisest vos. quod vbi
est maritum. ubi maior dyaboli teratio. Non
apostolus ait. Fugite fornicatos. j. Loz. vj. et Eph.
iij. Nolite locum dare dyabolo. Tercia doctrina. ta-
bolo truffando. tagedo. Tercia doctrina. ta-
git rectores civitatis. Nam quod diu peccavit He-
rodes secrete. Iohes non curavit corrigere.
et quod de peccatis occultis non puniet civitas. Sed
quod fuit notorium tunc corripit. ne corrumpet totam
civitatem. Dic habet exemplum et doctri-
nam rectores civitatis. et corrigant peccata publica
et notoria. aliter ira dei est supervilla vel civitatem.
Peccata secreta non cadunt in iudicio hominum. nec ex-
punit civitas. Verbi gratia. Si aliquis secre-
te peccat cum aliqua muliere. deo dabitur ipse. et
quod est notorium. quod nulla potest tergere. fatore cela-
ri nisi corrigat. tota civitas puniet. Ecce que
b. Iohes. qui erat tunc rector et placuit voluit cor-
rigere illud peccatum. Fiat ordinatio ipsius. et
publica peccata. Et sic tenebitur. et illud quod dedit
apostolus illi magne civitati Corinthiorum. de quod
peccatorio. rone cuius civitas patiebat mor-
talitates. siccitates. et alia mala. Et Paulus qui
ad huc vivebat sepe eis vni habebat illa ma-
la. et Dominus. i. notorie. audis in vos forni-
catis. et talis fornicatio quibus nec inter gentes. ita
vixit. et peccatis sui aliquis beatus. Tollat de medio
vini. et hoc fecit. Rescit. quod modicum fermentum
totam massam corrumpit. Auferte malum ex vobis
ipsis. j. Loz. v. Dicitur scdo. quod scdo. pueri esset
de sua morte martyrii. de quod dicit thea. Decol-
lavit Herodes Iohem in carcere. Nota peti-
ca. Et quo. b. Iohes fuit captus. illa iniqua mu-
lier non deuit. Dicitur fugiet de captione. vel libe-
rabit a populo. et clamabit in me. Non non descam
donec sit mortuus. Et ipsa cum Herode tracta-
bat morte sua. Herodes non audebat eum occi-
dere. quod timebat populum. sed in se tractaverit se-
crete. dicit herodes. Talis die est festum meum nati-
vitas. Nota quod facere festum natiuitatis. nisi de sa-
tis est stulticia. et tunc ego inuitabo barodes et ma-
iores regni. et tenebitur modum quod isti presentiet in
morte Iohis. et quod isti sint mecum. bene querabimur
populum. et in fine pradij intrabit puellarum. Et de-

quod petierit sibi daturam iuramento firmabo. et ip-
sa petet caput Iohis. et de iuramento facto me-
piscari simulabo. Quod enim hac stulticia silati-
one habuerit. videtur innui in hystorijs scolasticis.
vbi sic dicit. Credibile est quod Herodes cum uxore de-
nece iuravit. ut occasione inueniret occidere.
Ordinato igitur convivio. illa mittit filiam que optie-
sciebat tripudare. quod matri sibi ostendit. quod ma-
tres citius ostendit filiam modum ornadit. tripu-
diad. et non nisi vel que maria. Distri autem sa-
ciebat sibi iam sonum quod veniebat ad saltandum. que
coram omnibus saltavit. et placuit cunctis iam ebrijs.
Rex autem ostendens magnam gaudium. vocavit eam
di. Pete quod vis. et dabo tibi. Et iuravit illi. et
quod quod petierit. dabo tibi. et dimidium regni mei.
Et illa dñe peto. quod de his possim petere sine que
rere. filium a matre quod petam. quod alibi comedebat.
Que cum crisset dixit matri sue. Quid petam. At il-
la dixit. Caput Iohis baptiste. Sed dicas
regi coram omnibus. quod quod regis iuramento robo-
ratum irrevocabile est. Tunc introisset statim cum
festinatione ad regem petiit di. Volovt primum
des mibi in disco. caput Iohis baptiste. Audi-
ens Herodes sepe tristatam silavit. Tristicia
preferbat in facie. cum leticia hiet in matre. Et illa
ait. Dñe rex attendatis quod non iuramento pmi-
sistis. Tunc maiores et barones iam ebrii dice-
runt regi. Dñe detis sibi. et non est magnam quod
dare sibi caput vni heremite paupis. faciat.
Et ait rex. Dicitis vos ita. Et illi. Ita do-
mine. Tunc rex misit speculatore cum disco. in
quo portaret caput Iohis. Iohes autem vi-
dens hominem credens quod sibi portaret prandium.
quod vidit cisorium dixit. Ubi est cibum. Et ille. Non
porto tibi cibum. imo caput tuum erit cibum. Au-
dens Iohes quod mori debebat. alta voce clama-
bat di. Dñe de me. in manus tuas commendo
spiritum meum. Tunc caput Iohis prescinditur.
puelle datur. et a puella matri adultere presentatur.
Et ecce quod b. Iohes. scola. et fructus. magisterium
vite. scitatis. forma. norma. iusticie. et ginitatis.
speculum. pudicie. titulus. castitatis. exemplum.
pnievia. peccatorum. venia. fidei. disciplina. Ioha-
nes maior. hoie. par. angel. leg. summa. euange-
lij. sanctio. aploz. vox. silicium. pphetaz. lucerna
mundi. pcursoz. iudicis. coram. medi. trinitatis.
Et hic tantus datur incestuose. tradit adul-
tere. addicitur saltatrici. Moraliter. Ioha-
nes hic dicitur esse martyr. unde de eo ca-
tat ecclesia. Prepotens martyr. heremique cultor.
Tamen non pro fide mortuus est. quod Herodes non
faciebat sibi questionem de fide. sed quod corrigebat

De natiuitate beate Marie uirginis

eū de pctō luxurie. **N**ota g̃ q̃ non solū p̃fide xp̃i sed q̃ morit̃ p̃tute aliq̃ māutenēda martỹr efficit. **S**i q̃s occiditur a blasphematore quē rep̃bēdit/martỹr efficit cū. b. **J**oh̃e. licet eēt magn⁹ maiore rōem habet martỹrū q̃ rep̃bēdit blasphemū q̃ luxuriosū/q̃ mar̃ pctm̃ ē blasphemia q̃ luxuria. **I**ncōpabilē maius pctm̃ eēt semel dicere malas grates q̃ int̃ficere centū hoies. **Q**uot martyres possēt eē mō si vellēt rē. **I**deo rectores p̃uideāt ne iurēt gētes deū enormiter. **S**i aliquis notorie diceret malū de rege nō sustineret/ r̃ de deo q̃ libet p̃t loq̃ ac libitū/ immo ponit in truffa q̃n sciūt aliq̃ iuratore vt rideāt/ puocat eū vt iuret. r̃ sic de alijs pctis. **I**deo x̃ps q̃n fuit locutus de meritoz p̃mio martỹr. dixit. **D**at. v. **B**ri q̃ p̃secutoz patiūt p̃ iusticia m̃ nō dixit solū p̃rer fidē/ q̃ fides ē vna s̃r̃ theological/ sed iusticia ē general̃ p̃ om̃i ṽtute/ tā humilitatis. abstinētie/ castitatis. **U**ñ si mulier d̃dicēdo ribaldis occidit/martỹr efficit. **N**ota de. b. **E**dulia g̃ginez martỹr/ de q̃ i kalendis natiuitatis d̃ni. **P**ropter h̃ dicebat sanct⁹ Petrus. **N**emo ṽm̃ patiāt q̃si homici da aut fur aut maledic/ aut alienoz appetitoz. **S**i aut̃ vt xp̃ian⁹ ñ crubescat/ gl̃ificet at̃ deum in isto noie. **S**ed si q̃d parim̃ p̃ iusticia b̃ri. j. **P**e. iij. **T**ercio restat nūc videre de sua sepultura corp̃ali. **I**nuenio q̃. b. **J**oh̃anes habuit tres sepulturas p̃rias/ vna fuit corp̃is/ alia capitis. alia anie. **P**rima fuit corp̃is. **C**orp̃ aut̃ ei⁹ sine capite habuit honorabile sepulturā. **D**icit euāgelis. q̃ discipuli ei⁹ audita ei⁹ morte venerūt r̃ tulerūt ei⁹ corp̃ r̃ posuerūt i monumēto. **S**c̃da fuit capitis. **E**t istā fecit ista mala mulier/ q̃ presentari sibi capite a filia/ timens ne p̃bera resurgeret si cū corp̃e caput sepultū fuisset/ ideo caute i pariete palacij fodit. r̃ ibi caput posuit/ r̃ sepe caput volebat videre/ timēs ne resurgeret. sed b̃ri fuit p̃soluta. **U**ñ cū semel caput ioh̃anis in manib⁹ teneret/ r̃ eidem gaudēs plurimū insultaret. di. **D**e **J**oh̃anes vos voluistis me separare ab Herode/ sed ego abstulit vob̃ vitam r̃ caput a corp̃e. **E**t diuino nutu caput ipsum i ei⁹ facie insufflauit. **E**t illa misera prin⁹ expirauit/ r̃ demones ei⁹ aiām ad infernū duxerunt. **F**ilia ṽo ei⁹ cū sup̃ glaciē tripudiar̃ sub ea glaciēs resoluit/ et ipsa in aq̃s continuo submersit/ r̃ mō tripudiat cū demonib⁹ in inferno. **H**erodes aut̃ in exilium missus ab imperatore/ r̃ ibidē miserabilē vitā finiuit. **E**c-

ce q̃liter p̃soluti fuerūt. **T**ercia sepultura fuit aie. **E**t ista fuit i lyombo inferni. **N**ō credatis q̃ aia **J**oh̃is statim ascēdit in celū. **Q**uia nō dū christ⁹ p̃ suā mortē passionē apuit ianuā celi/ sed descēdit ad lyombū cū sanctis p̃ib⁹ q̃ lyombo est i corde terre/ ibi eēt infer⁹ est infernus damnatoz. **D**einde lyombo pueroz. **T**ercio loc⁹ purgādoz. **Q**uarto sup̃ erat loc⁹ patz̃ sanctoz. **D**ō p̃emplate hic. q̃n sancti p̃res viderūt animā **J**oh̃anis dixerūt. **E**t q̃s es tu. **E**t ille. **E**t nō cognoscitis vos illū de quo dixit **I**sa. **V**ox clamantis in deserto. **E**t gauisi sunt sancti p̃res. **E**t narrauit eis q̃m xp̃m baptisauit. r̃ mūdo ostēdit r̃. **D**e ista sepultura **D**ō dixit. **Q**uis ē hō q̃ uiuet r̃ nō vi/ debet morte/ r̃ eruct aiām suā de manu inferi q̃. d. nullus. in ps. lxxvij. r̃. **M**oralit̃ habem⁹ h̃ doctrinā magne p̃solatois. **B**eat⁹ p̃o. h̃anes cum tanta sanctitate/ r̃ vite aspirate/ descendit ad infernū/ r̃ mō si creatura morit̃ p̃ baptisimū anteq̃ peccet/ statim euolat ad celum. **I**dē ē iudiciū de quocunq̃ alio infidelū nō sicte uenire ad baptisimū. **E**cce mō quale gr̃am habem⁹. **I**dē si facim⁹ cōdignā p̃niam de peccatis. **I**deo x̃pus. **P**nia magite. appropinquabit eīm regnū celoz. **D**at. iij.

In festo natiuitatis uirginis Marie.

Sermo primus.

Ego quasi uitis fructificauit. **U**erbū istud habet textualit̃ **E**ccli. xxij. r̃ officiat̃ in epla boderna. **P**ro declaratoe b̃ri p̃positi r̃ introductione materie p̃dicande sciendū q̃ x̃ps inter alias bonas compationes r̃ p̃prias quas dedit de suis sanctis apl̃is et discipulis fuit ista. **E**go sum uitis vera/ et vos palmites. **Q**ui manet in me/ hic fert fructus multū/ q̃ sine me nihil potestis facere. s̃. meritoz. **J**oh. xv. **E**cce q̃ christ⁹ in ista auēte uocat se uitē/ r̃ discipulos r̃ in p̃sona eoz omnes nos uocat palmites. **E**t ponit duas ratiōes. vna affirmatiua/ alia negatiua. **A**ffirmatiua est/ quia sicut palmes manēs in uite ab ea recipiens humorem fructificat/ al̃s non. **I**ta christ⁹ est uite r̃ radix sine r̃ abaca omnū bonoz/ r̃ uirtutum r̃ influētiarū. **Q**ui ergo manet i hac uite. s̃. p̃ ueram fidem/ ab q̃s errore. dubitatione/ r̃ falsa credentia/ et per deuotam r̃ promptā obedientiā faciendi suam uoluntatez/ suandi sua p̃cepta/ talis recipit ab eo humiditate gratie/ et facit eos abundare.

Sermo

fructificare. **P**rio i intellectu fructu prepla
tois. **I**n memoria fructu bone recordatois. **I**n
voluntate fructu amoris et dilectiois. **I**n ore fru
ctu oratiois. **I**n oculis fructu lacrimatiois. **I**n au
ribus fructu diuinoz auditois. **I**n manibus fru
ctu elynaz largitiois. **I**n toto corpore fructu
afflictois. **E**cce ro affirmatiua qlie qd diu pal
mes manet i vite p credentiāz obediētiā fructi
ficat. **I**o dr **E**go sū vitis et vos palmites. q ma
ner i me ego i eo h fert fru. mul. **S**cda rō ē
negatiua quā tāgit cū dicit. **D**e sine me nihil po
testi facere. qz palmes a vite scisus nullū fac
fructū. nihil valet nisi ad hburēdū i igne. **S**ic
xpian a vite. i. a xpo scisus gladio peti mortal.
qz dubitat i fide si ē sic. **E**t nūqd dz qd dubi
tare i his q de dicit. **A**bsit. **A**dhuc si habeat
fide firmāz tenet malā vitā. tū scisus ē. z nul
lū facit fructū meritorū. qz sine me. i. gra z in
fluētia. nihil po. fa. **I**o dr ibidē. **S**ic palmes
nō p̄t facere fructū a semetipso nisi mālerit in
vite. sic nō vos nisi i me mālerit. **E**x his rōi
bus p̄t qz dñs ihs xps d se ppe dr. **E**go sū vitis
z. **E**cce excellētia xpi. **V**irgo at maria nō hz
eqlē excellētiā cū xpo. qz ipse ē creator z ipa cre
atura. z iō ipa nō eqpat se xpo. s; t pando hū si
bi affilando se dr. **E**go q̄i vitis. nolo ei eqpari
v̄l eq̄r sed affilari. fructificauit. **I**llo fructifi
cari. p̄ncipiū p̄m̄ūz tāqz cā p̄ncipal. oim. ego
p̄cū nō eqlē v̄t vitis sed sic. qd notat similitudinē
p̄z thea. **D**e ista materia inueni q̄ttuor fru
ctū. **I**n q̄b; dgo **M**aria fructificauit q̄i vitis
p̄m̄ū de p̄nūciatione angelicali.
Scda de sanctificatiōe spūali.
Tercia de p̄sentatione corporali seu tpali.
Quartā de magnificentia spūali.
In his ḡ maria dgo fructificauit q̄i vitis. p̄p̄t
qd dr. **E**go q̄i vitis fruct. **D**ico p̄mo rō. **P**rio
p̄p̄t fructificauit i fructu de p̄nūciatiōe ange
licali. qz aq̄z fuisse p̄ceptū fuit angelice p̄nū
ciat. **I**a scitia qlie angelus **G**abriel tor lucid
nūciat i h̄ginē **M**arie qz ēēt m̄r filij dei. **I**o
dr euan. **I**n **D**issus ē angelus **G**abriel a deo i
ciuitatē galylee cui nomē nazareth ad h̄ginē
desponsatā viro cui nomē erat **J**oseph. d̄ do
mo **D**z. z nomē h̄ginis **M**aria. **L**uc. i. **E**cce
p̄nūciatio angelica. dulcis fructus ē p̄templā
di. **I**llo dgo **M**aria q̄i vitis. nō eqlē v̄t vitis
fructificauit. **A**q̄z fuit p̄cepta fuit p̄nūciata.
Ille magnus doctor **H**iero. affirmat. qz **J**oa
chim pater h̄ginis **M**arie. z **B**. **A**nnā ei ma
rer. xx. annis fuerunt in m̄rimonio qz nō ha
buerūt matrimonij fructū. **C**ulpa erat ipsi

us **A**nnē que erat cōplexionis frigide. ideo
erat sterilis. **S**ed qd fecerūt. nō recurrerunt
ad diuinos vel sortilegos. sed ad deū. qz nul
lus pōt dare nisi deus. **I**deo cū deuotione.
orōnib; ieiunijaz elemosynis. vigilijaz pegr
nationib; recurrerūt ad deū. v̄nētes qz fide
us daret eis fructū. qz darēt deo. **E**t cū se
mel **J**oachi steret ex vna p̄te. z **A**nnā ex altera.
apparuit eis angelus **G**abriel p̄fortans eos. di
cēs qz orōes az alia bona erāt deo accepta. z qz
haberēt vna filiā. nō filiū sed filiā. qz ēēt sancta
a q̄z nata. qz p̄cipet mirabiliter. qz de supna
turaliter iuuit op̄m̄ m̄rimoniū i sua generatiōe.
z **A**nnā p̄cepit. **E**cce qliter fuit angelo p̄nū
ciata v̄t xps. **I**o dicit. **E**go q̄i vitis fructifica
ui suauitate odoris. z flores mei fructus hono
ris z honestatis. **E**ccl. xxiij. **F**lores vocat h̄
ba qz dicit angelus parentibus suis. **F**ructus hono
ris fuit dgo **M**aria. **E**t honestatis. qz nō le
git qz v̄nēz **J**oachim cognouerit aliā nisi vxo
rem suā. **I**ta est honestas m̄rimoniū. **H**o. cō
tra illos qui frangūt honestatē. z legē m̄rimo
niū. **E**cce quot peccata concurrūt. **P**̄m̄ū ē
luxurie abominabilitas. quia de nō vult qz il
lud opus fiat nisi inter virum z vxorem i ma
trimonio. **E**t iā si homo haberet moriet di
ceret medicus qz faceret illud. al̄s mortuus ē. z ci
ti debet mori. nisi habeat vxorem. et medicus est
excōicat. dando p̄siliū tali qz nō est de m̄rimo
nio. **I**ta est dēmnatū h̄ p̄ctm̄ qz nullo mō ē
licitū illud. nisi in statu m̄rimoniū. **I**o dr hōe
stat. **E**t recordat apl̄s di. **H**onorabile nubū
um in om̄ib; z chor̄ immaculat. **F**ornica
tores em̄z adulteros iudicabit de **H**eb. vi.
Scdm̄ est de rapina et de furto iniusticia.
qz si ego do tibi campū meū. z postqz tu eā pos
sedisti aufero eā tibi. z do alteri. rapinam fa
cio. **R**apina maior est. quādo homo qz dedit
corp̄ suū vxori. deinde ipse dat alteri. furtū z
iniusticiā facit. qz corp̄ viri vxoris est. z econ
uerso. **I**deo apl̄s. **M**ulier sui corp̄is p̄atez
nō habet sed vir. **V**ir z vir sui corp̄is p̄atez
nō hz sed mulier. **E**rgo nolite fraudari inui
cē. j. **L**oz. vii. **T**ercij p̄ctm̄ est ma. i. p̄ditio
nis. qz si vn̄ miles dat fidē alteri militi qz erūt
socij in p̄lio. **S**i frangit sibi fidē corp̄is. pōt
ipm̄ redarguere de fide siue p̄ditione. z dare
sibi campū duelli. **I**ta in m̄rimonio. vir dat
fidem corp̄is vxori. et econuerso. **I**deo qui
frangit proditor est. **E**t si vxor esset fortis.
posset assignare viro proditori campum co
raz reges. sed qz sunt debiles. recurrūt ad deū

De natiuitate beate Marie uirginis

ad linguā. ⁊ ad oculos plorādo. De talibꝫ dicit
apls. **S**i q̄s suoz ⁊ maxime domesticoz cu/
rā nō bz. fidē negauit. ⁊ est infideli deterior. i.
ad Thim. v. Nullꝫ ē magis domesticꝫ q̄s vroz
Quartū peccatū māiꝫ est sacrilegiū. Scitis q̄
re deꝫ ordinauit m̄rimoniū. qd̄ est vnū de. vii
ecclie sacris. ad signandū q̄ x̄ps duxit ecclesi
am in sp̄sām suā quā nūq̄s dimittet p̄pter ali
am. cui ē fidei. **Q**n̄ ḡ frāgis m̄rimoniū tu es
falsator sacramenti. Et sicut sacerdos eēt fal
sator sacramēti. si q̄n̄ debet eleuare hostiam
p̄secratā eleuaret hostiā papiri. Sac̄m̄ hoc
magñū ē. Ego autē dico in x̄poz in ecclia. ad
Eph. v. **S**ec̄ds fructꝫ christi fuit fructifica
tio sp̄ualis. Nā in c̄ceptione dñi ihu x̄pi siml
i instāti p̄currerūt quattuor. s. corpis forma
tio. anime creatio. vtriusq̄ sanctificatio. pas
sive q̄sum ad humanitatē. q̄ vt fons totius
sanctificationis in summa sanctificatiōe cre
ata est sup̄ omnē purā creaturā. Quarto hu
manitatis ⁊ diuinitatis vnio. De hoc dixit an
gelꝫ v̄gini Marie. **Q**d̄ em̄ ex te nasceit sanctū
uocabit filꝫ dei. **L**uc. i. **S**illr virgo fecit fru
ctū sanctificationis. nō dico equalit. nec ip̄a
dicit. sed dicit. Ego q̄si vitis. s. q̄ nō i instāti
eiꝫ corpꝫ fuit formatū. sed q̄n̄ eiꝫ corpus fuit
formatū. ⁊ aia creatar in fusa. q̄ ista d̄ conce
ptio germinis q̄ est p̄fecta. q̄ c̄ceptio semis
imp̄fecta. nō expectauit deꝫ. ix. menses. nec
vnū. nec etiā hebdomadā vnā. immo credit
q̄ eadē diez hora fuit sanctificata sup̄ om̄es
sanctos ⁊ sanctas ⁊ etiā angelos. **A**uctas d̄ h̄
David in ps. xlv. **F**lumis imperꝫ letificat ci
uitatē dei. sanctificauit tabernaculū suū altis
simꝫ. **D**e i medio eiꝫ nō cōmouebit. adiuuabit
eā de mane diluculo. **I**n quo psalmo q̄ttuor
ponunt de eiꝫ sanctificatione.

Primo quantitas.

Secūdo dignitas.

Tercio firmitas.

Quarto primitas.

Primo ostēdit q̄ntitas sc̄ritatis v̄ginis ma
rie cū d̄. **F**lumis imperꝫ. q̄ totū flumē diuina
rū gr̄az effusum ē sup̄ eā in sanctificatiōe. **I**n
sanctificatiōe alioꝝ sanctorꝫ infunditur vna
gutta gr̄e diuine. q̄ vnꝫ sanctꝫ habuit vnā gut
tam gr̄e. alꝫ aliāz. **Q** in v̄gine Marie flumi
nis impetus. **B**erū. **C**eteris p̄ partes dat gr̄a
marie v̄o totā se infudit plenitudo gratiarū.
p̄pter qd̄ dicit. letificat ciuitatē dei. **Q**uādo h̄
go fuit sanctificata nullꝫ homo sciuit. sed an
geli sciuerūt. **Q** quale gaudiū fecerūt. **R**atio

q̄ dixit x̄ps. q̄ gaudiū est angelis dei i celo su
per vno peccatōe p̄niam agente. ergo. q̄nto ma
gis sup̄ v̄gine Marie q̄ nunq̄s peccauit. **E**c
ce quare dicit. **F**luminis imperꝫ letificat ci
uitatē dei. **S**ec̄do declarat sua dignitas. cuiꝫ
dicit. sanctificauit tabernaculū suū altis
simꝫ. **S**i camere militū sunt optime ornate.
dignuz est q̄ camera regis sit magis ornata.
Video dignū fuit vt tabernaculū suū. s. came
ra in qua filiꝫ dei debuerat nouē mēsis h̄ba
bitare. q̄ fuisse sup̄ om̄es sanctificata. **B**erū.
Ego puto q̄ ⁊ copiosior sanctificatiōis b̄ndi
ctio q̄ in alijs sanctis in v̄tero sanctificatis i
eā descēderit. q̄ non solū ipsius ortū. sed et vi
tā eiꝫ ab omni peccatōe deinceps immunē cōser
uaret. **T**ercio declarat sua firmitas. cum d̄.
De i medio eiꝫ nō cōmouebit. qui. s. habi
tat in ea p̄ gr̄am. **D**ifferentia est inter cadere
⁊ cōmoueri. **C**adit h̄o p̄ peccatū mortale. **J**o
apls. **Q**ui se existimat stare. s. in gr̄a dei. vide
at ne cadat. i. ad **L**oz. i. **E**t cōmouet quis p̄
peccatum veniale. **N**unq̄s fuit aliq̄s sanctus
nec sancta q̄n̄ ceciderit vel cōmouit. fuerit nisi
x̄pus ⁊ v̄go maria. qui christus iā in hac vita
habuit p̄uilegiū sanctorꝫ qui sunt in celo qui
nō possunt cadere nec cōmoueri. **D**avid i ps.
cxliij. **N**ō cōmouebitur qui habitat in ieru
salem. **S**ic virgo Marie quia nunq̄s pecca
uit mortaliter nec venialiter. nec corde cogi
tandoz. **I**psa em̄ fuit illa mulier fortis de q̄
Salomon quesuit a suis doctoribꝫ dicens
Mulierem fortem quis inueniet. **P**rouerb.
ultimo. **N**ullꝫ doctor sciuit respondere. ⁊ sp̄s
sanctꝫ sibi respōdit di. **P**roculz de v̄ltimis fi
nibus. quia in v̄ltima etate debuit esse. **H**ora
q̄ ista questio **M**ulierē fortemz. incipit per
aleph. quod interpretat mille. q̄ tot anni flu
xerunt a Salomone vsq̄ ad virginē Mariā
Quarto declarat primitas. cum d̄. adiuua
bit eā de mane diluculo. **E**t loq̄tur d̄ sanctifi
catione v̄ginis Marie. **I**nuenio sex horas i
quibus sanctificauit creaturas aliquas. s. ho
ra completorū. hora vesperarum. terciā hora
meridiei. quarta hora terciarū. q̄nta hora pri
me. sexta in auroz. **H**ora cōpletorū vt scitis
est in solis occasu. **I**sta hora sanctificant eti
am illi q̄ vixerūt i peccatis ⁊ malis. plorant et
petunt misericordiam. ⁊ deus dat eis p̄tritōem. ta
les sanctificant p̄ p̄tritōem cordialem. **S**ed
i tota sacra sc̄ptura nō legitur q̄ aliq̄s fuerit
sic sanctificatꝫ nisi d̄ vno. s. de latrone. de quo
Leo papa. q̄ nō legit q̄ vnq̄s fecerit. aliquod

Sermo

bonū. s̄p̄ fuit mal⁹ ⁊ vlcioſua. Et hora cōple/
torū qñ fuit in dicar⁹ ad mortē hūit tantā cō/
tritiōz de pctis q̄ vit potuit formare ſ̄ba di.
Demēto mei dñe dū vener⁹ i reg. tuū. Qui
ſps. Amē dico tibi. hodie mecū eris i paradiso
**Null⁹ ſit ita ſtult⁹. q̄ dicat. qz de⁹ ita miſere/
bit mibi ſic latroni. qz mal⁹ miraculū eſſet q̄**
male viuētes facerent bonū ſinē q̄ ſuſcitare
mortuos. De iſta ſanctificatiōe dicit hieremias
Aggrega eos q̄ ſi gregē ad victimā ⁊ ſanctifi
ca eos i die occiſiōis. Hiere. xij. Alij ſanctifi
cant hora vesp̄az. vt illi q̄ nō ſpectat finē ſz
an redeunt ad deū ſf̄rent. faciūt afflictiones.
Tales ſanctificant p̄ pn̄iaz ſacramētalē. tali
bus dicit apl⁹ poſtq̄ fecerūt pn̄iaz. Nūc liber
rati a pctis. ſ. p̄ pn̄iaz. ſerui aut facti deo. hēt
fructū v̄m in ſanctificatiōez. ad Ro. vi. Alij
ſanctificat i meridie qñ ſeruet calor. ſic mar
tyres q̄ ſeruoze ſpūs occidebāt. p̄ honore xpi.
Iſti ſanctificabant p̄ paſſiōz martyrialē. De
q̄bz dicit ſcriptura. Preparuit de⁹ hoſtiā. ſ. coz⁹
ſuū. ſeu martyres ex ſeruoze ſpūs. ſanctifica
uit vocatos ſuos. Sophonie. Alij ſancti
ficanſ hora tertie. vt infantes p̄ ablutionem
bap̄timalē. De iſta dicit apl⁹ nouitē baptiſat
petores aut aliqñ fuiſtis. ſz abluti eſtis. ſz ſā
ctificati eſtis. ſz iuſtificati eſtis i noīe ihu xpi
dñi nr̄i ⁊ i ſpū dei nr̄i. ad Coz. vi. Alij hora
p̄mei orto ſolis fuerūt ſanctificati. q̄ in vtero
nr̄is anq̄z naſcerent effecti ſūt ſcti. vt Hiere
mias ⁊ Jobes. De hieremia. Anteq̄ exires
de vulua ſctificauit te. Iſta auctas non cogit
ad erendū. niſi q̄ qñ debuit naſci fuit a dō
ſanctificat. De de beato Jobe bap. Luc. j.
Spūs ſancto replebit̄ adhuc ex vtero matr
is. S̄z ſgo maria i auroza fuit ſanctificata.
nō expectauit de⁹ nouē mēſes. nec vnū zc. ſed
leo de die ⁊ eadē hora. Ecce q̄re dicit. Adinua
bit eā de mane diluculo. nō hora cōpletozū
nec vesp̄az. zc. ſz mane i auroza. Ecce eius
fruct⁹ ſanctificatiōis. Nō poſſum⁹ dicere in
laudē xpi ⁊ ſginis gl̄ioſe illud dō. Dñs da
bit benignitatē. ſ. in incarnationē. et fra nr̄a. ſ.
virgo Maria. dabit fructū ſuū. ps. lxxvij.
Tertius fruct⁹ xpi fuit de p̄ntatione tpali.
Na poſt ſui natiuitatē fuit p̄ntat⁹ in templo
dñi. Lu. ij. Poſtq̄ cōpleti ſūt dies purgatiōis
Marie ſm legē moyſi tulerūt illū in hierl̄m
vt ſiſterēt eū dño. ſicut ſc̄ptū eſt in legē moy
ſi. Quia om̄e masculinū adaperiēs vuluam
ſanctū dño vocabit. Et vt darēt hoſtiā p̄ eo
par turtuz. aut duos pullos colūbaz. S̄z

z beata ſgo. nō dico eq̄liter. ſz poſt natiuita/
tē ex vtero m̄ris ⁊ ablactatiōz ſuā. fuit deno/
tiſſime in tēplo dñi p̄ntata. Hora h̄iſtorīā bre
uiter ſpeculādo de aſcēſu virgis p. xv. grad⁹
in templū dei. Na illa aſcēſio fuit miniſterio
angeloz facta eā ducentiū. Lū dicit Grego⁹. j.
dyalo. In h̄ mūdo viſibili. nihil niſi p̄ creatu
rā inuiſibile diſponit. Qd̄ pōt intelligi ⁊ de
clarari ad modū ſponſaz i dienuptiaz. que
vſqz ad eccl̄iā ducunt p̄ parētes eaz. et extric
aſſumūt a ſanguineis ſpōſi. Iſte aſcēſ⁹. xv.
graduū. ſcabat aliqd̄ myſteriu futurū. ⁊ p̄ma
ximū de br̄a ſgine vt tāgit Hiero. ſ. q̄ ſup. ix.
ordines angeloz archangeloz zc. Nō cātaſ.
Exaltata eſt ſcā dī genitrix ſup choroz ange
loz ad celeſtia regna ⁊ ſup ſex grad⁹ ſctoz. ſz
ſginū. ſſeſoz. martyriū. apl̄oz. p̄phaz ⁊ p̄i/
archaz erat ſublimāda. Multe filie cōgre
gauerūt diuitias. tu ſupgreſſa eſt vninerſas.
Prover. vii. Moralit̄ notaſ h̄ ſup h̄ q̄ pa
rētes ſginis diligētes fuerūt ad cōplendū et
faciendū votū. S̄z vouētes ⁊ nō cōplentes. q̄a
licz dicāt doctores. q̄ maius meritū ē qñ me
diātē voto hō fuit caſtitatē. paup̄tatē. et obe
dientia q̄ ſine voto ceteris paribus. ſz eſt m̄
piculū ⁊ pctm̄ fractio voti. qz mal⁹ pctm̄ eſt
q̄ homicidiū. Dicūt theologo q̄ mal⁹ pctm̄
eſt falſum iuramētū q̄ homicidiū. Et beat⁹
Tho. dicit q̄ mal⁹ pctm̄ eſt fractio voti. Nota ſ
clericos ignorātes. dicētes. q̄ pctm̄ luxurie
nō eſt mal⁹ pctm̄. Neqz eſt in laicis. ſz ſufficit
ad d̄natiōz. In clericis aut ⁊ religioſis eſt de
maioribz p̄pter votū. Laueatis ſ̄a votis niſi
cōpleat. dicit em̄ ſcriptura. Si qd̄ vouiſti deo
ne moreris reddere. Diſplicet em̄ ei infidelis
z ſtulta p̄miſſio. Eccl̄s. v. No. ne moreris red
dere. Si facis votū infra certū t̄ps̄ cōplendū.
debes illud cōplere infra illud t̄ps̄. al̄s pl⁹
peccas. q̄ ſi occideres hoīem. Si aut nō ſta
tuiſti certū t̄ps̄. debes cōplere ſtatiz habita
oportunitate. Nō dicit. ne moreris. No. cōtra
illos q̄ nūqz inueniūt t̄ps̄ oportunū. ⁊ qñ ſūt
ſenes pctūt diſp̄ſatiōez. Diſplicet em̄ ei infi
delis ⁊ ſtulta p̄miſſio. q̄ nō complet. Stulta
p̄miſſio eſt ei qñ ſit ſine deliberatiōe. Primo
ex denotiōe aliq̄ ſubito faciunt votū. Secūdo
ex indignatiōe qñ eis ſit diſp̄ſicētia aliqua
ſubito faciūt votū. vel nō intrādi domū illi.
vel nō ludendū cum eo. ⁊ h̄mōi cōtrarietatū
z vouēdo frangūt votū qd̄ nō d̄z ſuar. Ter
tio ex tribulatiōe. ſ. doloris ⁊ infirmitat. vel
in p̄tu mulierū. ⁊ poſt nihil faciunt q̄ ſi velint

De natiuitate beate Marie uirginis.

Dei decipere nota filios & pmitunt filios ad seruitium dei in religione vel sacerdotio / et p nihil faciunt nec curant expectantes filium gibbosum vel filiam ut illa dent etc. Ecce que dicitur. **Si quid uouisti etc.** **Quare fructus christi est vel fuit & magnificatio de ueritate spirituali / quibus christus fuit xxx. annorum ita uixit / quod non reputabat magnus / imo reputabat faber lignarius / sed in baptismo fuit magnificatus / quoniam Johannes ipsum baptisauit / celi apertus sunt super eum / et descendit spiritus sanctus in specie colube super eum / et uox patris intonuit. **Hic est filius meus dilectus.** **Matth. iij. / Luc. iij.** **Tunc apud homines fuit ita magnificatus / intantum quod fugit in deserto.** **Sicut ergo maria non equaliter / et ecce quoniam / Ex quo ergo maria fuit presentata in templo / in quo stetit decem annis cum alijs uirginibus quasi essent montales / ita faciebant antiquitas. **Nota est consuetudine de uel / lis non ueniunt ad ecclesiam. **Nota de historia / de deo uenerunt / et qualiter spiritus sanctus descendit in specie colube super uirginem suam / Ioseph / quem admodum super christum in baptismo / et sic ergo fuit ualde magnificata. **De isto fructu dicit salomon in persona uirginis / Sub umbra illius que desideraueram sedi / sicut uel sit mihi in patre / et spiritus / et fructus eius dulcis gutturi meo. **Lam. iij. **Moraliter nota habet super hoc quod ergo fuit desponsata per uerba de pueri / Quoniam enim sit per uerba de pueri / uerum matrimonium est / etiam si non sequatur copula carnalis / nec potest separari nisi per ingressum religionis / si non fuit secuta copula / sine publice sine clandestine contraxerunt / Si clandestine / excoicati sunt / nec potest separari / Sed que clandestine / post propter timorem parentum / uel odium ipsa ducit alium / ipsa est putana / Et primus est uir / et etiam si ipse contrahit cum alia / leno est / Quod sunt multi qui credunt habere uxorem / et non habent / Item sunt alia multa impedimenta / Quos non creditis aliquid facere in baptismo / uel confirmatione / quia omnes uultis esse copatres et comatres / et ita quod si estis patris de aliquo uel aliqua / etiam uxor legitima est patrina eius / et e converso / etiam si non sit pater / et nunquam aliquid filius uel potest contrahere cum illa / sed papa potest dispensare / Item si clericus qui baptisat habet filios non potest contrahere cum illis / quod ipse baptisauit / Et que sunt in hoc casu / Item si contraxeritis cum aliqua sanguinea / infra quartum gradum non est matrimonium / Item dicitur / antequam habuissetis istam uxorem peccastis primo cum matre eius / ita ergo non est uxor uestra. **Item papa potest dispensare / nisi in aliquibus gradibus / non tamen in omnibus / quia non cum sorore uel****************

uxore fratris / quia est contra legem diuinam / **Nullus potest habere matrem / et filiam / Item de si peccastis cum sorore sua / et e converso si uxor peccauit cum patre uiri etc. / Si sunt in tertio uel quarto gradu / papa potest dispensare / Item deo est optima consuetudo / quoniam debet desponsari / quod sacerdos proclamet / si est aliquid quod sciat impedimentum quod reuelat / et si aliquid scit impedimentum secreta / tamen reuelat sacerdoti. **Et modo in multis locis non faciunt istas proclamationes / et male. **Item sunt aliqui postquam contraxerunt / et discouenerunt / procurant sibi separationem cum falsis testibus etc. / non possunt separari / nec papa nec etiam Petrus apostolus potest dispensare / nullo modo possunt separari nisi per ingressum religionis ante copulam / Item deo apostolus. **Hic qui in matrimonio iuncti sunt / precipio / non ego sed deus / uxorē a viro non discedere / et uir uxorē non dimittat / sicut ad Cor. vij. **Et sic ut Joachim et Anna uita eterna promerebitis / Quod uobis prestat re dignetur pater et filius / et spiritus sanctus. Amen.**********

De natiuitate beate Marie uirginis. Sermo secundus.

Memoria mea in generatione seculorum. **Eccli. xliij. / et reclaratum est statim in epistola hodierna. **Secundum quod scitis / hodie est festus / et solennitas beate dicte natiuitatis uirginis Marie / quoniam nata fuit de utero matris sue benedite Anne. **Si placet deo habebimus bonas doctrinas / scientias / et instructiones morales / sed ut uerba sint ad honorem dei / salutem ergo Maria etc. **Item studium uerbum dicitur in persona uirginis. **Memoria / sicut natiuitatis. **Sciendum quod in summa generaliter sunt duo secula / primum est creaturarum spiritualium / et incorruptibilium / secundum est creaturarum corporaliu / et corruptibilium. **Primum est celum empyreum / de quo Strabo ait super Ben. / **Celum empyreum / mox ut creatum est / angelis est repletum. **Secundum est terra / de qua iam uulgariter dicitur per seculum / quia licet terra sit permanens tamen creature corporales sunt corruptibiles. **Item salomon ait / Generatio preterit / et generatio aduenit. terra autem ieternum stat. **Eccli. **Dico quod creatio istorum duorum seculorum potest dici generatio / **Item generatio alicuius creature est eius principium / Item philosophus diffinitio generationis dicit / **Generatio est progressio de non esse ad esse / et quod ista duo secula / scilicet celum et terra habuerunt principium per creationem / quia ante creationem celi / et terre / nulla erat creatura / nisi solus deus / trinitas ipsa. **Si dicat ab aliquo simpliciter. **Et********************************

Sermo

deus tūc vbi habitabat. **D**icat q̄ camera sue
eternitatis. **A**uctas dñs excelsus et sublimis
inhabitās eternitatē. **I**sa. lviij. s̄ creavit celū
et t̄ra p̄ vob. **E**t q̄ tūc habuerit p̄ncipiū essen
di. iō p̄t dici generatio. **E**t p̄cordat moyses
di. **I**ste sūt generatiōes celi et t̄re q̄n create sūt
in die q̄ fecit de^o celū et t̄rā. **Gen. ij.** **D**icit ḡ
ḡgo maria. **M**emoria mea i generatiōe. s. ce
li et t̄re figurata fuit et declarata et demonstra
ta. **P̄** thema. **M**emoria mea i generatiōe se
culoz. **E**t ḡ ḡgo ma. remittit nos ad genera
tiōe seculoz. **V**ideam⁹ qd̄ dicit de h̄ scriptura.
Dicit em̄. **I**n p̄ncipio creavit de^o celū et t̄rā.
Terra aut̄ erat inanis et vacua et tenebre erāt
sup̄ factē abyssi. et spūs dñi ferebat sup̄ aqs.
Dicit q̄ de^o. **F**iat lux. **E**t facta est lux. **E**t vi
dit de^o lucē q̄ eēt bona. et dirigit lucē a tene
bris. **A**ppellavit q̄ lucē diē. et tenebras noctē.
Faciū q̄ ē vespe et mane dies vñ. **Gen. i.** **M**ic
sunt decē clausule p̄tinētes totam festiuitatē
hodiernā. p̄pter qd̄ dicit ḡgo maria. **M**emo
ria mea i generatiōe seculoz. **P**rima clausula
est cū dicit. **I**n p̄ncipio creavit de^o celū et t̄rā
simul. **I**ta similitas creatiōis celi et t̄re figu
rabat similitatē p̄iūctiōis m̄rimoniū Joachi
et Anne. **J**oachim dicit celū. **Rō.** q̄ tota sua vi
ta fuit celestis. s̄ eēt nobilis et poterat dicere
sua cōuersatio i celis est. **ad Phil. ij.** **A**nna
dicit t̄rā. q̄ fructifera s̄m influentiā quam
recipit a celo. et p̄t exponi d̄ ea illud ps. lxxx
ij. **B**ndixisti dñe t̄rā tuā. q̄ p̄mo erat steri
lis. **E**t sequit̄. **D**ñs dabit benignitatē. et ter
ra n̄ra. s. b̄ta Anna. n̄ra p̄pter vtilitatē quā ex
ea habuim⁹. dabit fructū suū. s. ḡginē mariā.
Paret ḡ quō memoria ḡginis q̄tū ad paren
tū p̄iūctiōne exp̄ssat et figurat cum dicit. **I**n
p̄ncipio creavit de^o celū et t̄rā. **S**i dicat d̄
aliquo. **F**rater s̄. q̄ nō videt bona expositio
q̄ Joachim dicat celū. et Anna sanctior Jo
achim dicat t̄rā. **J**ō ecclia festinat de ea et
nō de eo. **R**ō. q̄ rō hui⁹ sanctitatis fuit. q̄
Anna habuit maiorē p̄cipiatiōne cū ḡgine
Maria q̄ p̄. q̄ patres p̄t negociū t̄gale pa
rū curāt de pueris paruis. sed matres. **E**t ḡ
notandū q̄ sic ram⁹ violaz vel rosaz p̄ re
dolet i illo q̄n diu portat. q̄ i eo q̄ solū tāgit.
Sic est inposito. q̄ facit p̄t in generatione
filii. ac si daret ramū violariū matri. et recedit.
sed m̄ portat i vtero. et post natiuitatē lactat.
tenet in brachijs. osculat̄ et. **I**deo Joachim
parū fecit. **E**t cū Anna terra dicit. et Joachi
celum. **Rō.** q̄ mulier quātūcūq̄ sit sancta et

virtuosa d̄ esse sub viro. et vir d̄ esse dñs. et
maior in domo. q̄ sic t̄ra nō est nisi p̄ct⁹ re
spectu celi. a q̄ recipit influentiā. q̄ alio t̄ra nō
fructificaret. **I**ta vxor respectu viri a q̄ regit
et. q̄ ḡ Joachim erat vir beate Anne. ideo
habebat maioritatē et p̄mitatē et influentiā in
domo. q̄ ad nutū virozū debent esse vxores.
Puncte vxores tam maiorū q̄ minorū dese
rant maritis suis honorē. **De ster. i.** **L**et fuit
Assueri impatoris. **P**ropter hoc Joachim
dicit celū. et Anna terra. **M**oralit̄ instrui
untur h̄ mulieres. ne intrent i caput eozū. vt
velint h̄re dominiū. dicendo. **E**go ero dñā
domus. pro certo gallina cantabit et q̄a na
tura et leges diuinales et pontificales et im
periales dant viro q̄ sit dñs. **J**ō auisest vos
Et si in p̄ma hebdomada q̄n estis noue. vir
dissimulat aliq̄. post nō sustinebit. imo cum
baculo vadit p̄ domū. q̄ vir d̄ esse celū do
minando. et vxor terra subūciendo. **I**deo d̄
scriptura. **M**ulieres viris suis subdite sint vt
dño. q̄ vir caput est mulieris sicut est xp̄us
caput ecclie. **S**ed sicut ecclia subiecta ē xp̄o
ita et mulieres viris suis in om̄ib. s. licitis et
honest. **V**iri diligite vxores vestras sicut et
xp̄s dilexit eccliam. et seipsum tradidit pro ea
vt eam sanctificaret. **ad Eph. v.** **E**cce quare
dicit ḡgo maria. **M**emoria mea et. **S**ecūda
clausula est cū dicit. **T**erra aut̄ erat inanis et va
cua. **M**ic ostendit cōditio beate Anne. quia
licet esset in statu m̄rimoniū cū nobili viro suo
Joachim. t̄n erat sterilis et infecunda. q̄ ita
erat frigide cōplexiōis q̄ naturalit̄ nō pote
rat cōcipere. **J**ō d̄ q̄ erat inanis. nō de vanita
te et vacuitate p̄pola. s̄ q̄ nō attingebat fi
nē matrimoniū et. qui est h̄re liberos. **J**ō d̄
inanis et vacua. s. in vtero p̄pter infecūditatē.
Et dicit beatus Hiero. q̄ Joachim nobilis de
ciuitate nazareth. et traiecit cū Anna nobili de
genere Dauid de ciuitate bebleem. et. xx. an
nis fuerūt sine liberis. q̄ terra erat inanis et
vacua. sed ecce modū quē tenuerūt. q̄nq̄ me
dicinas receperūt vt daret de eis prole. **S**i
vos de m̄rimonio vultis filios. faciat̄s idem.
Primo em̄ faciebant magnas elemosynas.
de pane. vino. et fructib. et oib. alijs faciebāt
tres partes. **P**rimā dabāt deo. et seruitorib.
suis i templo. **S**ecūda ad h̄ venit mūdus q̄ no
lunt nec decimā dare. **S**ecundā dabāt pe
grinis et paupib. **T**ercia retinebāt p̄ se et fa
milia dom⁹ sue. **S**ecūda q̄ faciebant orōnes
deuotas et cū lacrymis dicebāt. **O** dñe ex q̄

De natiuitate beate Marie uirginis.

placuit vobis quod simus in matrimonio. deus nobis
placet quod aliter modicum valet. quod auibus et animalibus
datis filios. id est. **Tertio** peregrinati sunt de na
zareth usque hierusalem sepe et frequenter discalcia
ti. **Quarto** portabant offertoria et presentabant
ea in templo. **Quinto** fecerunt votum dando ad ser
uitium dei. plene si deus daret eis. **Et sic** xx. annis
terra erat inanis et vacua. **Et concordat** scriptu
ra dei. **Aspici** terram et ecce vacua erat. **Diere.**
iiii. **Doraliter** hinc nota per mulieribus de matri
monio que desiderant plures et est bonum deside
rium. quod non vadant ad demones diuinos. fornicato
res et quod nullus potest dare plures nisi deus. quod requi
rit creatio ibi. scilicet. et si cum diuinis obtinet ut
habeat filios. malum sine facit et. **Sz** recur
rat ad deum cum elemosinis orationibus et. **Ido**
dicit scriptura. **Anima**. i. creatura rationalis que de
clinauerit ad magos et ariolos et fornicata
fuerit cum eis. ponam faciem meam contra eam et interficiam
illam in medio populi sui. **Leui. xx.** **Tertia** clau
sula est. **Et tenebre** erant super faciem abyssi. i. in
principio antequam deus creauit lucem. **Abyssus** dicitur
profunditas in qua non videtur claritas solis neque
lune. **Ita** corda hominum dicuntur abyssus. quod non
possunt sciri. seu videri nisi a deo. **Cor** hominis
inscrutabile est quod cognoscet illud. **Ego** dominus
scrutans corda. **Diere. xvij.** **Abyssus** gerat
cor Joachim et Anne ex tristitia. quod non habe
bant plures sed ut persone humiles abscondebant tri
sticiam in corde. **Sz** tenebre venerunt super faciem
abyssi. quoniam Joachim recepit tantam magnam verecun
diam in templo a sacerdote nolente recipere suam ob
lationem. sed repulsam habuit. et expulsus fuit
de templo confusibiliter. cum tamen esset de maiori
bus. sed quod sterilis et infecundus iuxta legem
Deutro. viij. **Non** erit apud te sterilis vtriusque
sexus. tam in hominibus quam gregibus tuis. **Di**
cat quod beata Anna exiit templum et iuit ad
domum ut consolaretur virum suum de tanta tristitia
sed non inuenit. quod Joachim per verecundiam iuit
ad pastores. et ipse flebat ex vna parte. et beata
Anna ex alia. et timebat de viro suo. et tenebre
erant super faciem abyssi. **Doraliter** hinc instruunt
homines et mulieres. **Homines** habent hinc do
ctrinam patientie. **Si** sacerdos modo expelleret
nobilem de ecclesia. et excommunicaret quod diceret
tis. **Certe** pecciterent sacerdote dicendo. **Ta**
cetu clerice. alius lues. **Non** sic Joachim. sed
patienter recessit seruans consilium scripture. **Non**
vos defendentes charissimi. sed date locum
ire. ad **Ro. xij.** **Mulieres** etiam instruunt quoniam
videt virum tristem. quod aliquoties ex negociis

magnis tristans debet virum consolari. sed sunt
aliqui viros rabide que augent tristitiam viris de
omnibus dantes culpam viro. **Ido** auiseric vos
qua mulier data est in adiutorium viri. **Gen. ij.**
Non est bonum hominem esse solus. faciamus ei adiu
torium sicut sibi. **Quarta** clausula est. **Spiritus**
domini ferebat super aquas. **Ecce** hic promissio de
virgine maria ad Joachim. cum esset cum pastoribus
et fletet. **Domine** si ista sterilitas venit ex
peccato meo. indica mihi et. **Idem** de Anna.
Super istas aquas lachrymarum ferebat spiritus
dei. i. angelus. **Qui** facit angelos suos spiritus.
ps. ciiij. et ad **Heb. ij.** qui venit ad Joachim. que
timuit. quod caro non potest sustinere visionem spiritus
sed timet. **vt** agnus que videt leonem. **Dicat** quod re
uelauit sibi de filia habenda. **Idem** dixit Anne.
In cuius signum dixit quod inueniret se ad portam au
ream in hierusalem. **Doraliter** instruimur
hinc patientiam Joachim et Anne. xx. annis fue
runt sine plebe et faciebant elynas orationes et non
obtinuerunt. **Sz** quod habuerunt patientiam in verecun
dia sibi facta a sacerdote. statim habuerunt pro
missionem et obtinuerunt hinc plebem. **Sz** quod vult
aliquid obtinere a deo. siue sanitate siue remissio
ne peccatorum. siue plures. plures valet patientia. quam alius
Joachim enim poterat se vindicare de sacer
dote. sed noluit. **Ita** vos debetis facere. **Et**
quanto maior est iniuria remittendo. tanto facili
us obtinebit quod optat. **Idem** apostolus ait. **Patientia**
vobis necessaria est. scilicet. ad obtinendum quod peti
tur. **vt** voluntatem dei facientes reportetis pro
missionem. ad **Heb. x.** **Quinta** clausula est.
Dixit deus. fiat lux. **Ecce** preceptio virginis marie.
Dicat quod creditur. **Anna** et vir eius separauerunt se a thoro. **qua** antiqui sancti non vere
bant matrimonio nisi ratione filiorum. et quoniam sen
tiebant viros gravidam separabant se usque post
ablacionem filij. qui lactabat tribus annis. et
matres nutriebant eos. et ipsemet matres vo
lebant eos lactare. quod ideo dedit deus verba mu
lieri non ad ostendendum hominibus. **Sz** sic vterque viro
ris est camera filij. ita verba sunt cellarium.
Et Anna et Joachim videtes. quod non poterant
habere plures. credo quod separauerunt se a lecto. pro
quod dicit. **Fiat** lux. **Lux** dicitur illa benedicta genera
tio virginis marie. quod sine tenebra culpe facta est.
Non autem in generatione filiorum sunt multe tene
bre. propter intentionem carnalem et corruptam pa
rentium. **Sz** generatio virginis Marie fuit ve
lux. **De** ista luce habet. **ij.** **Reg. xiiij.** **Sic** lux
aurore oriente sole mane absque nubibus rutilat.
Sic ista purificatio Joachim et Anna lumen.

Sermo

nosa fuit. **D**oraliter instruit h illi de mri/
 monio q in filijs pccadis debet hie incetio/
 ne pdicatoris. q p semine sibi dei generat filii/
 os deo de filijs dyaboli. qz illos q fuerit fi/
 lii dyaboli p supbia facit filios dei p huilita/
 te. z ita de alijs. **T**alis debet esse intentio fa/
 cientiu matrimoniu vt generet ples deo ad
 seruitiu. al's iudicant adulteri cora deo. **S**i
 cur de pdicatore q non curat de fructu. sed de
 vana glia laudis seu familiaritatis adulter
 vocat. qz plus curat de salario qz de fructu i
 plo. **I**deo apl'us ait. ij. **C**oz. ij. Non sumus
 sicut plurimi. **N**ota. plurimi. adulterates s/
 bu dei q in pdicatione no spualez fructu que/
 runt. sed fauore humanu. **E**rgo in filijs ha/
 bendis ordinatis intentione vestra ad deuz/
 qz als dyabolus habet in eis potestatem. **A**uto/
 ritas. **O**stenda tibi qui sunt quibz potest pre/
 nalere demoniu. **N**i naqz qui coniugium ita
 suscipiunt vt deuz a se z a sua mete excludant. z
 sue libidini ita vacat. sicut equus z mul' qbz
 no est intellectus. in hos habet potestatem de/
 moniu. **T**hob. vj. **S**exta clausula est. **E**t
 facta est lux. **E**cce sanctificatio virginis ma/
 rieno credatis q fuerit sicut de nobis qui in
 peccatis cocipimur. et nascimur. z nutrimur.
 quia si ante baptismu fuisset mortui dam/
 naremur. in limbo intellige. **S**ed statim post
 qz corpus fuit formatu et anima creata tunc
 fuit sanctificata. **I**deo sic festu de eius con/
 ceptione. quia facta est lux. s. sanctificationis
 in ea. z statim angeli in celo fecerunt festu con/
 ceptionis. **I**deo David dicit. **L**ux orta est
 in isto. scz christus. vt sit mater eius. et rectis
 corde. s. angelis qui no possunt inclinari ad
 peccatu. nec ad dexteram p prosperitatez. nec ad
 sinistram p aduersitatez. nec ante p affectio/
 nes. nec retro p francores. **I**deo dicit rectis
 corde leticia. **L**etamini iusti in domino z co/
 fitemini memorie sanctificationis eius. **P**sal.
 lxxvj. **S**eptima clausula est. **E**t vidit deus
 lucem q esset bona. **E**cce natiuitas virginis
Marie. **N**ota. vidit. i. videre fecit. quia ipse
 eam sciebat sed videre fecit q esset bona. **N**a
 bona erat angelis. quia p eam reparant eoz
 catbedre. bona hominibz. quia p ipsam ha/
 bent redemptorez. bona peccatoribz. quia per
 eam cosequunt veniam. bona iustis. quia p
 eam cosequunt pseuerantia in bonis opibus.
 z augmentu gre in meritis. z glie introducti/
 onis. bona sanctis patribz. qz p eaz adepti sut
 liberatione. bona animabz de purgatorio. qz

p eam habet suffragiu. bona nauigantibz. qz p
 eam pueniunt ad portu salutis. bona labora/
 ribus i terra. quia p ipsam cosequunt requie.
Dicat quomodo festu natiuitatis virginis ve/
 nit in cognitione hominu p illum sanctu ho/
 mine. vt habet in legenda Lombardica. De
 hac natiuitate potest exponi allegorice. illud
 Dester. viij. **N**ona lux oriri visa est iudeis.
Octava clausula est. **E**t diuisit lucem a te/
 nebris. **E**t hoc qn fuit in templo presentata.
Tenebre dicunt gentes mudane ex munda/
 nis negocijs. **E**cce tenebre operient terram
 z caligo populos. **I**saie. lx. **A**b istis tenebris
 deus sepauit lucem sginē maria. **D**icatur o
 presentatione virginis marie per parentes ad
 templu. **P**ostqz habuit tres annos comple/
 tos. votu qd fecerant exoluerunt. **S**tabant
 em puelle in templo vt in monasterio virgi/
 nes. **D**icat quomodo ascendit qndecim gradus
 adiuta ab amicis sponso. qn debz ecclesia in/
 trare. quasi dicendo. ista iam est nra. **I**ta fece/
 runt angeli de sagine maria. **T**angit h Die/
 ronym' in qndecim gradibz. quod ego debe/
 bat esse tante sanctitatis. q ascenderet in celuz
 sup nouem ordines angeloz. z ipa etia ascē/
 deret sup sex ordines sanctoru. **N**oc figura/
 bant qndecim gradus ante templu Salo/
 monis z fuit completa pphetia Salomonis
 dicentis. **B**ite filie. s. creature angelice z hu/
 mane. congregauerunt diuitias. tu supgressa
 es vnuerfas. **P**rouer. vltimo. **D**oraliter
 dicat h contra illos q no curat complere
 vota. **N**am multi sunt qui in tribulatione vo/
 uent. z post non curant implere. hoc est velle
 deuz decipere. **Q**uot sut mercatores. quot
 marinaru quibz ipsa virgo dat auxilium. et iu/
 uat eos in necessitatibz. z tamen no curant co/
 plere vota. **I**tem quot sunt q no possunt ha/
 bere proles. pmittunt qz dabunt ad seruitiu
 dei si habeant. et postqz habent non curant.
Si qd rouisti deo. ne moreris reddere. **D**i/
 plicet em ei infidelis z stulta pmissio. **E**cce.
 quinto. **N**ota. ne moreris reddere. **S**i infra
 certu spuz pmissisti. comple illud circa tem/
 pus. **S**i no assignasti tempus. tu c intelligit
 statim esse soluendum. **N**ona clausula est
Apellauitqz lucem diem et tenebras noctem.
Pro isto intellectu sciendu q antiquit' nobi
 les presentabant filias suas in templo. et ibi
 nutriebantur sub aliqua sancta muliere. **E**c
 alie domicelle respectu virginis dicebantur
 nox. **R**o qz eaz intentio z cor erat ad mudana

De natiuitate beate Marie uirginis.

Loz autē hōginis marie ad spūalia. **D**icat enī
virgo maria fuisse. x. annis in tēplo. fuit tūc
etatis. xiiij. annoz. qñ sacerdos iuxta morem
dicit q̄ oēs puelle q̄tuordecim anno x̄rent
ad domos parentū ad p̄hendū rē. **D**ēs puel
le hōgine dempra hñtes cor ad mūdāna gauī
se sūt dicēdo. **D** grās deo. mō ero dñā dom.
z potero facere h̄ z illa. **E**cce vanitates. z p̄
h̄ dicunt tenebre. **V**irgo autē maria vt lux
clara surrexit. de q̄ erat iam maria fama san/
ctitat. z sepe videbat angelos. dicēs se fecisse
votū hōginitatis. qz a parētibz et voto dedica
ta fuerat p̄ seruitio dei. nō erat vana vt cete/
re. **J**ō d̄. **A**pellauitqz lucē diem. **Q**uestio
moralis est h̄. **I**n isto tpe nō erāt monasteria
montaliū. nec hōgo poterat ampli⁹ in templo
remanere. **U**bi h̄ intendebat habitare suan
do hōginitate. **D**icat q̄ in domo parentū. **E**t
hoc mō tunc seruabāt licz pauce virginitate.
Et h̄ p̄siliuz dat apl⁹us di. **D**e virginibz autē
p̄ceptū dñi nō habeo. cōsiliū autē do tanq̄
misericordiā p̄secut⁹ a deo. vt sim fidelis. **E**t
istimo em̄ h̄ bonū esse p̄pter instantē necessi/
tate. qm̄ bonū est homī sic esse. **A**lligatus es
v̄rozi. noli querere solutionē. **S**olut⁹ es ab
v̄roze. noli querere v̄roze. **S**i autē acceperis
v̄roze nō peccasti. **E**t si nupserit hōgo nō pec/
cauit. **T**ribulationē tñ carnis hēbunt h̄mōi.
Ego autē vob̄ parco. **H**oc itaqz dico fratres
Tempus breue est. **R**eliquū est vt qui habēt
v̄rozes. tanq̄ nō habētes sint. j. ad **L**oz. viij.
Et nō recipiebant familiaritatē cū aliq̄ hoīe
masculo. z sic custodiebat tūc pl⁹ q̄ modo ī
monasterijs ip̄a hōginitas. **A**uisent puelle et
mulieres deuote. cauere a nimia familiarita
te. qz inclināt hominē ad malū. **D**ecima
clausula est. **E**t factuz est vespe et mane dies
vñ. **V**esper d̄z finis diei. **E**cce **J**oseph an/
tiquus. et mane. virgo **M**aria iuuenis. xiiij.
annoz. dies vñ. p̄ desponsationē. **A**d practi
cam dicat quō sacerdos rñdit v̄rgini marie
di. **I**ste mod⁹ est incōsuet⁹ zē. **S**z hōgo pru
denter replicauit dicēs. **P**f̄ vos allegat⁹ cō
suetudinē humanalē. z nūquid ē maior auto
ritas diuinalis di. **C**louete z reddite dño deo
vt ait **D**s. **D**icat quō sacerdos p̄posuit in p̄
silio. in q̄ fuit cōclusum. vt de⁹ p̄sulere in re tā
noua. **Q**ui oñdit de sancta sanctorz sacerdo
ti. q̄ sua volūtas erat. q̄ illa hōgo h̄et sp̄sum
de genere **D**avid. **J**ō q̄ fieret p̄conisatio vt
oīs cōportarent hōgas z ponerent ad altare.
Nota in legenda lombardica dicebāt iuue

nes carnales de q̄ hōgine. **D**e illa maria tā pul
chra. **D** bñdicit⁹ erit q̄ illā tā pulchrā. et diui
tem vnica parentū habebit. **D**icat quō qui
libet eoz parabat se zē. **N**ō opus ē sollo cym
balū suspendere collo. **J**oseph h̄o cogitauit
licz sim de genere **D**avid. in qz sum senex. et
qz sum paup̄. z hōgo iuuenis z diues zē. **D**ec
z similia cogitando non curauit portare vir/
gam dicēdo. **I**uuenes dicerēt de me. **D**ille
senex. dicebat q̄ tu esses deuotus et iā venis
recipere v̄roze. **D**icat quō nullū signum fuit
ostensū. **E**t sacerdos itez orauit zē. **A**d quē
de⁹ dixit. q̄ ille cui debet virgo non portauit
virgā. **D**icat quō iterū venerūt oēs cū hōgis.
sed hōga **J**oseph floruit. z fructificauit amis
dala. et spū sanctus in specie colūbe descen
dit sup̄ eam. **D**icat quō virgo maria orauit.
vt de⁹ daret sibi sponsū aliquem pbm. vt
esset sibi in patrē z nō iuuenē carnalē. qñ fuit
sibi dictū. q̄ talis senex erat su⁹ sp̄sus multū
gauisa est. **S**ed mō si vni puelle. p̄ponitur. se
nex. dicit. **D** qd̄ facerē cum illo. nolo. **S**z nō
sic fecit virgo maria. **E**cce quō facta ē vespe
z mane dies vnus. **D**avid. **M**elior est dies
vna. s. istius matrimonij. in atrijs tuis super
milia. **E**t fuit cōpleta p̄phetia **I**saie. xj. **E**gre
dicitur virga. scz absisa p̄ **J**oseph. de radice
yessē. qz **J**oseph fuit de genere **D**avid. et flos
de radice eius ascendet.

De natiuitate beate Marie uirginis. vt
de septem gaudijs z septem tristitijs.

Sermo tertius.

Ego mater pulcre
dilectiois z timor. **E**cce. xiiij. **I**sta
materia credo q̄ erit deo et beatissi
me hōgini marie glorioza. et nobis p̄ficuosa.
Salutē hōgo maria. **N**otādū q̄ tria ista. scz
Experientia sensualis.
Euidencia naturalis.
Prouidencia diuinalis.
Manifeste ostendūt. q̄ gaudia z leticie hū
mundi. tristitijs et doloribz sunt admira. et
null⁹ potest hic h̄re gaudiū purū. **P**rimo
hoc docet experientia sensualis. **N**am ī ma
gnis festiuitatibz qñ fiūt leticie zē. dolet mi
nistri in maxillis p̄pter alapas zē. p̄s b̄ri atte
diant in canticis. et dolet caput z guttur zē.
Alij dolent in tibijs ex tripudio. **P**rem ī ma
gnis cōuiujs z nuprijz comedendo. biben
do. ridendo. statim sequit aliqd̄ de aliqua re
vel tristitia zē. **S**ecō h̄ docet euidencia

Quintus quo q̄t gñm hōz ē m̄
p̄ z m̄ p̄cluso pulc̄ d̄li
fendū d̄ r̄ pu m̄ pulc̄ d̄li
zō d̄m h̄m̄ m̄ d̄ et hōz h̄
d̄m q̄m̄ p̄f̄d̄m i et agnitiō
zō d̄ ad sp̄andū d̄ et p̄ sp̄

Sermo

filio si erit suspensus vlt cobuist / r cū mag timo
 re debet stare marie ne i furca iferni sit suspē
 sus p̄ malū nutrimentū qd̄ dat̄ eis / **Pascit̄**
 em̄ eos cibo corporali r nō spūali. q̄ est melior /
In q̄libet mane etiā r sero oñdat̄ filio. p̄z n̄
Dicat̄ mod⁹ quō m̄ d̄z dicere filio de mane
 Fili mi scias q̄ ē vna regia i celo / et oñdat̄ se
 s̄ḡre r orare. i sero cū tiore dicat̄ m̄ filio / **Fi**
 li mi mō de nocte vadūt demōēs / r illi q̄ po
 nūt se i lecto sine orōne. hos molestāt rē / **Sz**
 vos oñdit̄ eis vanitates. vt vadāt cū gladio
 rē / **Pr̄es** oñdit̄ puellis quō debēt chorisa
 re. **Et** debet̄ eē cū maḡ tiore / qz̄ bēt̄ reddere
 rōem deo de filijs. **Jō** ait sc̄ptura / **Ne** iocūde
 ris i filijs impijs si mltiplicent̄ / nec oblecter̄
 sup̄ ip̄os si nō est timor dei i illis / **Vel**ior est
 em̄ vn⁹ timēs deū q̄z̄ mille filij ip̄ij / **Et** subdit̄
 Utile est mori sine filijs q̄z̄ relin. filios ip̄ios.
Ec̄i. xvi. **Tertiu** gaudiū ḡginis **Marie**
 fuit i die apparitōis qn̄ venerūt reges or̄ētis.
Q̄le gaudiū fuit illd̄ / **Virgo** stabat cū filio
 vt dicit̄ doctores adhuc i illo loco vbi pepit̄
 r subito magn⁹ rumor fuit i ciuitate berbleē.
Nā potest̄ cogitare q̄ eāz̄ homies i aduētū
 triū regū faciūt magnū rumōrē / r venerūt ad
 locū vbi erat / **Et** ioseph nō erat cū ḡgine vt
 dicit̄ text⁹ / **In** uenerūt puerū cū maria matre
 e⁹ / r nō aliū. dicit̄ glo. **Et** qn̄ ḡgo sensit̄ e⁹tes
 cogito ego q̄ ip̄a abscondit̄ filiū r posuit i pse
 pio. r posuit se ad laborē / **Qn̄** ḡgo audiuit re
 ges mirātes de stella q̄ stetit sup̄ vbi erat pu
 er / **ḡgo** gaudia est p̄ illā p̄betiā / **Hic. xxiij.**
Quis stella ex Jacob / et p̄surget ḡga de isrl.
 r p̄cutiet duces moab / **Reges** admirātes vlt
 admirādo dicebāt / **Et** qd̄ est h̄ / qz̄ stella non
 p̄uenit stare nisi hora p̄ādij r q̄ētis / r mō stat
 r dabat mirabiles radios / **Poterāt** dicere re
 ges / **Nō** est h̄ palaciū. **Nos** regēnatū p̄quiri
 mus rē / **Et** venerāt ad portā vbi erat ḡgo / r
 eleuata modicū staciata. dixerūt ḡgini / **Sci**
 tis vos vbi ē q̄ nat⁹ ē rex iudeoz rē / **Et** r̄ndit̄
 ḡgo / **Dñi** h̄ debēt scire magni rabini / **Et** dū
 ḡgo loq̄ret̄ corda regū calefiebat̄ / respiciētes
 semutuo / **Deinde** interrogauerūt ḡginē si h̄ret
 filiū / **Et** ḡgo r̄ndit̄ q̄ sic / **Pr̄e** interrogauerūt d̄
 die natiuitat̄ / **R̄ndit̄** q̄ erat. xij. dies / **Item**
 quō vocabat̄. **R̄ndit̄** ḡgo maria. **Ihs** / **Audi**
 to h̄ noie p̄cidētes adorauerūt ihm̄ / quē ḡgo
 eis oñdit̄. r adorādo dicebāt / **D**ñe creator
 celi r tre. r tanta ē hūilitas v̄za dimittēdo ce
 lū / r venire i istā miserā. p̄saluatiōe n̄ra / **De**
 inde adorauerūt matrē. r dicebāt sibi / **D**ca /

mera filij dei. tēplū sc̄tm̄ dñi. regia celi. r dñā
 m̄di / **Et** ap̄tis thesaur̄ suis obtulerūt. **Ecce**
 gaudiū / **De** isto gaudio p̄phauit **Isaias** di.
Tūc videbis r afflues. r mirabis r dilatabit̄
 cor tuū qn̄ p̄uersa fuerit ad te multitudo ma
 ris. s. infidelitatis / qz̄ illi reges infideles erāt r
 nō indei / fortitudo gentiū venerit tibi. **Isaie**
lx. **Sz** sequit̄ statim salsa doloris et tristicie /
 qz̄ post recessum regū. **Herodes** vidēs se de
 lūsi a regibz̄ cogitauit occidere oēs pueros
 berbleē rē / **Propter** qd̄ angel⁹ dñi apparuit i
 somnis **Ioseph** di. **Surge** r accipe puerū r
 matrē e⁹ r fuge i egyptū / r esto ibi vsqz̄ dunt
 dicā tibi / **Futurū** est em̄ vt herodes q̄rat pu
 erū ad p̄dendū eū / **Dath. ij. c.** **Stati** ioseph
 ibat ad camerā virginis q̄ orabat iuxta illud
David / **Media** nocte surgebam rē / **Ioseph**
 pulsauit ad ianuam / de q̄ ḡgo admirata. cū
 aperuisset vidit **Ioseph** stentē / **Et** ait. **Dñe** d̄
 quo ploratis cū sit gaudendū / qz̄ hēm⁹ filij
 dei nobiscū. de q̄ vos estis nutritor / **Et** **Jō**
seph / **O** bñdicta cito recedam⁹ / qz̄ herodes
 vult interficere filiū v̄m / **Cogitate** tristicia
 ḡginis / **Primo** timore filij / **Secūdo** ex fuga /
Tertio ad egyptū ad terrā infidelij / **Dicat̄**
 quādo exibat ciuitatē. r virgo sentiebat ali
 quid / videbat sibi q̄ essz̄ **Herodes** r timebat
 summe abscondēs filiū i gremio / **Et** equitās
 sup̄ afinaz fugerunt in egyptū. vbi sepe an
 nis fuit tanqz̄ exul rē / **Ecce** q̄re gloriosissima
 ḡgo maria diē. **Ego** mater pulchre dilectio
 nis r timoris. / **Moraliter** instrui mur hic.
Nam gaudiū ḡginis p̄ reges or̄ētis venit / r
 etiā dolor r tristicia p̄ regē herodē / **Nic** ostē
 dit̄ q̄ si aliqz̄ ē in amicitia seu familiaritate
 regis caueat r timeat / qz̄ tales vt cōmuniter
 a regibz̄ interficiunt̄. vel exheredant̄. **Jō** de
 bēt timere / **Si** hō eq̄taret in leone / licz̄ time
 ret ab alijs. nō rōne sui s̄z̄ rōne leonis. pl⁹ de
 bet ip̄e timere ne eo cū vno pede interficiat
 eū rē / **Ita** de rege q̄ est leo. in q̄ equitat̄ q̄ i eo
 cōfidit̄ rē / **Propt̄** hoc si habetis amorē seu fa
 uorē regis vel platorū nulli displiceat̄. nō fa
 ciatis oia q̄ voluerit̄ / **Jō** dicit̄ **D** in ps. **No**
 lite p̄fidere in p̄ncipibz̄. in filijs hoim̄ in q̄bz̄
 nō est sal⁹ / **Ratio** / **Exibit** spūs ei⁹. s. regis per
 mortē corporalē / r reuertet̄ in terrā suā. q̄stū ad
 corpus in illa die p̄ibunt om̄s cogitationes
 eoz. s. qui in rege p̄fidebant. cogitātes mul
 tas vanitates. **Quartū** gaudiū ḡginis ma
 rie fuit de gloriosa resurrectione filij sui. qn̄
 sibi primo apparuit / vt dicit̄ **Ambro.** in libro

De natiuitate beate Marie uirginis.

De virginibus. **M**ultis intelligere illud gaudium sciendū q̄ post xp̄i passionē mortē. z sepultu-
rā. **E**go certissima fuit de resurrectione filij sui
i tertia die. qz xp̄s h̄ pdixerat. qz nisi certa fu-
isset crepuissz. sz nesciebat horā resurrectionis.
qz nō dixerat sibi xp̄s. **P**ropt̄ h̄ ego maria in
vigilia pasce cogitās de resurrectione. cogitās
in q̄ hora eēt. qz nō legit q̄ ei dixisset horā sed
diē. **E**t intra se ego maria ait. **S**ine dubio
p̄ me dāuid q̄ p̄ alijs locū. ē de passiōe z re-
surrectione filij mei ponit horā. z sine dubio ip̄
sa legit psalteriū. z clare inuenit legēdo in ps.
Exurge glia mea. exurge psalteriū z cythara.
z est h̄bū p̄is ad filiū. **R**ndit filiū. exurgā di-
luculo. ps. lvi. **N**ota. exurge glia mea. p̄ vo-
cat filiū glia mea. **S**cdō mō vocat eū psalte-
riū. **T**ertio cytharā. p̄pter tria q̄ xp̄us fecit in
hac vita. **P**riō in oibz dictis z factis suis dili-
gēter procurabat honorē z glia p̄is. **J**ō dixit
ipe. **E**go glia meā nō q̄ro. **E**st q̄ q̄rat z iudi-
cet. **J**o. viij. **I**te in fine qm̄ dixit. **P**̄i manife-
stauit nomē tuū hoibz. qz gētes nesciebāt qd
eēt p̄i. neqz filiū. nec sp̄ū sanc̄. sz xp̄s reuela-
uit hoibz. **J**o. xviij. **J**ō d̄t d̄e p̄i. **E**xurge glia
mea. **S**cdō vocat ip̄m psalteriū. qd̄ ē instru-
mētū cātoris secretū. z s̄igt legē moysi datam
soli vni pplō. **P**salteriū h̄z solū decē cordas.
qz xp̄s fuit obediēs decē p̄ceptis. **D**ath. v.
Non veni sol. legē. sz adimple. **E**t p̄pter obe-
dientia suā. vocat a p̄e psalteriū. **T**ertio vo-
cat cytharā. q̄ h̄z sonū acutū z audibile. z s̄igt
legē nouā q̄ p̄ totū mundū fuit audita. iuxta
xp̄i p̄ceptū. **D**ar. vlt. **E**ūtes in mūdūz vni-
uersum. **D**ñ̄ ego sc̄iuit horam resurrectionis
fuit valde leta. z respexit p̄ fenestrā. si erat au-
roza. zc. **E**t qz nōdū erat alba. p̄tinuauit psal-
teriū vsqz ad psalmū. cvij. f. **D**aratū cor meū
de. z ibi iterū inuenit eundē ps̄m. **E**xurge
glia mea zc. **D**ixit ego. **N**az habeo duplex
testimoniū. **E**t v̄iso q̄ adhuc non erat alba.
voluit videre si aliū p̄p̄he dicerēt aliqd̄ de ho-
ra. z finalit̄ inuenit in libro **D**zee ca. vi. **U**bi
sic habet. **U**iuificabit nos post duos dies.
in die tertia suscitabit nos. z vinem. **E**t seq̄-
tur. **Q**uasi diluculū preparatus est egressus
ei. **S**ufficit dixit ego maria. **I**n ore duorū
vel triū testiū stat om̄e verbū. **D**icat quō pa-
rauit cathedrā vbi sederet filiū suus ih̄s. re-
spiciendo sepe. qm̄ apparet auroza alba. **E**t
qm̄ incepit claritas auroze dixit ego **M**aria
D filiū meū est resuscitat. et flexis genibz oia
bat dices. **D** fili mi. velitis me consolari di-

Exurge i occursum meū z vide. **C**ogitate quō
in xp̄i resurrectione erāt multi angeli dicentes
xp̄o. **E**cce ego dñe. mitte me. s. ad m̄res tuam
Isa. vi. **S**z xp̄s misit gabrielē. q̄ cuz magno
splēdore intravit camerā z saluauit virginē. z
fuit reuelatū brō Gregorio di. **R**egina celi le-
tare alla. qz quē meruisti portare alla. **R**esur-
rexit sic dixit alla. **E**cclia addit. **O**ra p̄ nob
deum alla. **D** q̄le gaudiū habuit ego maria
audis̄ his rumoribz. **E**t statim post venit xp̄s
cū oibz sanctis patribz z angelis. clar. z glorio-
sus dicēdo virgini. **P**ax vobis. **E**t ego flexis
genibz. z p̄e gaudio lachrymādo osculabat̄
xp̄i vulnera resp̄lendentia. dicēdo. **D** vulnera
b̄s̄dicta q̄ seria sexta tantū dolorē mihi intu-
listis. **E**t xp̄s oscular. est eaz in ore. qz nunq̄
aliq̄s filiū tantū dilexit matrē suā. dicēdo si-
bi. **D**at̄ mea sitis leta. qz de cetero de me nō
habebis nisi gaudiū z leticiā. z sedētes loque-
bant. **D** si q̄s fuissz i illo plamēto. **V**irgo pe-
tebat quō fuit sibi. **E**t xp̄s sibi dixit qd̄ fecit i
inferno. **E**t ibi secuz habuit q̄s liberauit de
inferno oēs sanctos zc. q̄ oēs fecerūt sibi re-
uerentia. **C**ogitate qm̄ **A**dā et **E**ua viderūt
eā dixerūt. **D** dñā vos estis illa filia n̄ra de q̄
dixit dñs. **I**nmicicias ponaz inter te z mu-
liere. **G**en. iij. **D**ixit **E**ua. **E**go clausi ostium
paradisi. sz vos dñā aperuistis. **D**icebat p̄p̄he
q̄libet seorsū. **B**ndicta ego p̄p̄hetani de vo-
bis. z salutando eam dixerūt. **T**u glia hieru-
salem. tu leticia israel. tu honorificētia popu-
li nostri. **J**udith. v. **E**t ego humiliter resalu-
tans ip̄os dixit. **V**os estis gen. electū. regar-
le sacerdotū. gens sancta. plus acq̄sitionis
f. **P**etri. ij. **D**einde angeli salutādo eā dixerūt
Regina celi letare. vt supra. **E**t virgo. **V**os
estis administratozū sp̄ūs. i ministeriū missi
p̄pter eos qui hereditatē capiunt salutis. **A**d
Debreos. **S**i dicatur. quomodo sancti et
angeli poterāt ibi recipi i illa camera. **D**ica-
tur eoz conditio. qz non circūscribunt loco.
Tūc dixit virgo filio. vsqz mō fili mi seruauit
sabbatū. sed modo colam diē dñicam i me-
morā vestre resurrectionis. **D**ixit xp̄us. **M**ater.
bene placet mihi. z ista est intētio mea.
qz de cetero a xp̄ianis fuet dñica z nō sabbatū.
Dicatur p̄ apothecarios. barbitōzores.
fabros z alios nō fuātes dñicam. **E**cce gau-
diū virginis. **E**t poterat dicere ego. **G**audēs
gaudebo in dñō. et exultabit aia mea in deo
meo. **Q**uia iduit me vestimet. salut. **I**sa. lxi.
Sz statim seq̄. **S**alsa tristitie z doloris. **P**ostq̄

Sermo

rps recesserat ab eis vt duceret sc̄os p̄ces ad
 paradisu terrestrē. **C**ogitate quō h̄go ex chari-
 tate voluit p̄uere ap̄los q̄ pdiderāt fidē et
 vocauit eos dicēs eis. quō fili? su? apparuerat
 sibi zc. et nihil credebāt. s̄z nolebāt sibi i faciē
 d̄dicere. qz hēbant eā in maḡ reuerētia s̄z di-
 cebāt sibi. **B̄n̄ d̄na. z sp̄alit̄ beatus Tho. di-**
cēs retro. B̄n̄ d̄ic̄ p̄ filio suo. Q̄n̄ h̄go vide-
bat eos ita duos z incredulos. tristabat cō-
patiēdo eis. z rogabat filiū suū vt eis appare-
ret ne d̄anarēt. Jo. Bar. vii. Recubētib. xi.
discipulis apparuit illis ih̄s. z exprobrauit in-
credulitatē illorū. qz his q̄ viderant eū resur-
rexisse a mortuis nō crediderūt. vt h̄gini ma-
rie z magdalene zc. **Horalit̄ nos instrui-**
mur h̄. qz h̄go s̄z leta eēt de x̄pi resurrectione.
tristabat t̄m de ap̄lorū dubitatione. Ita d̄ no-
bis. **Si aliq̄s v̄m̄ ēlet? qz credit se b̄n̄ eē cū**
deo. nō de h̄ d̄z eē totalit̄ let? z tūc poterit di-
cere. Neqz iniquitas mea neqz pct̄m̄ meū. **Sal-**
uatiō primi nō ē despiciēda. s̄z q̄libet d̄z labo-
rare de saluatione alteri? **Verbi gr̄a. **S**i in**
vna domo vir sit bon? z deuot? z vxor rabi-
da. vir dulcit̄ p̄uertat eā si p̄r. Et p̄ oppositū.
****S**i vxor sit bona z vir mal? z puerus zc. sed**
dulcit̄ bono modo vxor dicat sibi. vt audiat
missā. p̄fiteat̄ zc. als̄ dabit sibi cū pugno. **Ite**
p̄ filiū e? z frater frat̄. vicin? vicinū. **Opus**
suū p̄bet vnusq̄sqz. z sic i semetip̄o tātū gl̄iaz
hēbit. z nō i altero. ad Gal. vi. **Quātū gau-**
dii fuit i die ascēsiōis q̄n̄ fili? ei? in celū ascen-
dit. **Sed vt intelligatis istud gaudiū sciēdū.**
qz a x̄pi resurrectione vsqz ad ei? ascēsiōnē trāsi-
uerūt. xl. dies. in q̄b̄ x̄ps sepe apparuit h̄gini
et apostolis. sed i die ascēsiōis bis apparuit
ap̄li. **Prio d̄n̄ comederēt dicēs eis. **U**ada-**
tis ad matrē meā. z vos sil̄ veniat̄ ad montē
oliueti. qz hodie volo a vob̄ recedere. et celū
ascēdere. ex q̄ cōpleuerā op̄ redēptiōis. **Qd**
audiētes ap̄li i ceperūt flere. **Et x̄ps ait. **S**i**
diligereis me. gauderet̄ vtiqz. qz vado ad pa-
trē. **Jo. xiiij. et ap̄li. **D**ñe gaudem? d̄ honore.**
sed tristamur. qz d̄mittis nos orphanos. **Et**
nō poterāt comedere. p̄ qd̄ x̄ps vt ip̄i come-
derent comedit eū eis. **Stati p̄ pr̄adiū ap̄li**
iuerūt ad domū h̄gini. q̄ comedebat cū ma-
gdalena z alijs. **Que cū videret ap̄los flētes**
inrogauit de carē. **Cū audisset incepit flere**
cū eis. z surrexit d̄ mēsa z p̄cessionalit̄ iuerūt
ad mōtē oliueti. **Erāt em̄ vt d̄ic̄ Lucas fere**
centū viginti. **Et x̄ps apparuit eis itez. z po-**
suit se i medio eorū salutās matrē z discipulos

dicēs. **P**ax vob̄. **E**t h̄go dixit̄ sibi. **F**ili mi ee
 vults recedere. **E**t x̄ps. **I**ta m̄r mea. ex q̄ p̄fe-
 ci op̄ redēptiōis. **U**a p̄dicani z dedi legē no-
 uā quā p̄firmaui mira culis. et sui suspēsus i
 cruce ne aliq̄s mibi credēs et obediēs suspē-
 deret̄ in furca inferni. **N**ō mō volo redire ad
 p̄ces. **E**t h̄go z oēs aliū flebāt ex vna p̄te p̄ gau-
 dio d̄ honore suo. z ex alia p̄te tristabant. **E**t
 h̄go osculabatur man? z pedes ei? di. **O** fili mi
 q̄re ego nō ascēdo vobiscū. z cū sc̄tis qz p̄sen-
 tia h̄go sentiebat. **A**d quā x̄ps ait. **A**d mēa.
 vos remanebit̄ loco meo. z ap̄li recurrēt ad
 vos. **N**ō cantat̄. **G**aude h̄go maria cunctas
 hereses sola interemisti i vn̄iuerso mōdo. **D**i-
 cat quō ascēdit cū magno festo sic rex victo-
 riosus rediēs de plio. z fuerit angeli clamā-
 tes. viuat. viuat. fili? h̄gini marie. alijs clan-
 gētib̄ tubis zc. **D**aud̄ ait. **A**scēdit de? in iu-
 bilatiōe. z d̄ns i voce tube. **C**ogitate gaudiū
 h̄gini marie. int̄m qz d̄t Lucas. **R**ecessit ab
 eis. z ferebat̄ in celū. **E**t ip̄i adorātes regressi
 sunt i hierl̄m cū gaudio magno. **L**u. vii. **E**t
 statim sequit̄ salsa tristit̄ez doloris. **C**ū h̄go
 fuit i domo. videbat̄ loca vbi fuerat fili? eius
 z steterat. z cogitās de cetero nō videbo ip̄m
 flebat. **D**uodeci annis vixit post x̄pi ascēsiō-
 nē. vel. xliij. fm̄ alios. z tantū dilexit̄ filiū suū.
 qz si oēs amores matrū ad filios essent i vna
 muliere adhuc amor h̄gini ad x̄pm eēt ma-
 ior. **E**t pquirebat̄ oī die loca natiuitat̄. appa-
 ritiōis. baptisimī zc. **D**e h̄pheta uerat̄ **S**alō-
 mon di. **A**diuro vos filie hierl̄m. i. creature
 angelice. **S**i inuenist̄ dilectū meū. vt annū-
 cietis ei qz amore lāguco. **C**an. v. **H**ora-
 liter instrumur h̄ qz nos xp̄iani gaudētes d̄
 xp̄i honore i celo regnātia etiā tristari debe-
 mus de absentia sua. z eum desiderare sicut
 marinarij desiderāt portū. **I**ta de nobis na-
 uigantib̄ in ista nauī p̄forata. in quas intrat
 aqua pct̄orū. z cū magnis piculis transimus.
Jō desiderare debem? portū salutis dicēdo.
D d̄n̄ic̄ et q̄n̄ ero vobiscū. **D**e hoc **E**pp̄rian? **A**it
 in. vi. ep̄istola de mortalitate. **P**atriā no-
 stram paradisum zc. **S**extum gaudium
 fuit in die penthecostes q̄n̄ virgo **V**aria cū
 ap̄lis recepit̄ spiritū sanctū. **C**ults̄ intellige-
 re istud gaudiū. **X̄ps** dixerat multoties apo-
 stolis. **E**xpedi vobis vt ego vadā. **S**i ei nō
 abiero paraclit̄ nō veniet ad vos. **S**i autēz
 abiero mittā eum ad vos. **E**t cū venerit ille
 arguet mundū de zc. **J**ohannis. xviij. **I**tem
Actū p̄mo. **J**ohes quidē baptisauit aqua

De natiuitate beate Marie uirginis.

Nos autē baptisabimi spūctō nō post mltos
hos dies. Apli q̄ post ascēsiōē xp̄i recordā/
tes d̄ xp̄i p̄missiōē nesciebāt tū diē certū mis/
siōis spūsancti. **Nō** in crastinū ascēsiōis spe/
ctātes dicebāt. **Hodie** t̄c̄. **Nō** dē in sabbato qz
nō venit siue misit. apli inceperūt in se loq̄.
Dixit vn̄ ap̄loz. **Nō** dubitētis qz cras q̄ erit
diēs dñica mittet qz tali diē formauit lumē
z diuisit a tenebris. **Nō** rōnabilē i diē dñica
d̄ in nos mittere lumē spūsancti. z nō venit
Dixit ali⁹. **In** diē lune mittet qz tali diē fecit
etiā firmamētū z diuisit aq̄s. **Nō** tali diē mit/
tet ad nos vt nos fortificet z diuidat ab aq̄s
petōz. nec misit. **Dixit ali⁹** nō. in diē martis
mittet qz tali diē mittet vt possim⁹ plantare
fidē catholicā vt faciat flores. **Dixit ali⁹** diē
mercurij mittet. **Rō.** qz tali diē de⁹ formauit
solem lunā z planetas. **Dixit ali⁹** feria q̄nta
mittet qz tali diē ascēdit zc̄. **Dixit ali⁹** nō. fe/
ria sexta qz tali diē doluim⁹ de sua passione.
Nō in tali diē mittet nob̄ sp̄m solatiōis. **Di/
xit ali⁹** sabbato mittet qz in sabbato post pas/
siōē suam disp̄sita q̄ vn̄ nō remāsit cū al/
tero. **Nō** vt adunemur mittet. s̄z nō venit. **Fi/
naliter** diē penthecostes oēs apli z discipuli
q̄ erāt gregari i eadē domo p̄t̄ mētū iudeo/
rū. **venerūt** ad portā h̄ginis Marie. **Dicat**
quō ip̄a surgebat in media nocte ad orandū.
Iuxta illud Dō. **Media** nocte surgebā zc̄.
Et q̄n̄ exiit camerā vidit oēs sc̄tōs z factas
cōgregatos z st̄tes. **Virgo** dixit. **De** q̄ st̄tis
Nūqd̄ fili⁹ me⁹ regnat i celis. **Rūderūt** apli.
Virgo b̄ndicta. fili⁹ v̄z z m̄gr̄ n̄ p̄misit nob̄
sp̄m sc̄m̄ di. q̄ n̄ dimitteret nos orphanos. z
hodie sūt decē dies q̄ ascēdit. z nō misit. **Rū/
dit** h̄go. **Nō** dubitētis qz fili⁹ me⁹ nō h̄z d̄dit/
ōnes hoim̄ mūdanoz. q̄ in paup̄tate cogno/
scūt amicos. **S̄z** q̄n̄ sūt i honore z p̄sp̄rita/
te nō curāt de eis. nō sic de filio meo. s̄z nescit
vos q̄ q̄n̄ extraxit p̄lm̄ de egypto in. l. diē de/
scendit vt daret legē. **Illud** fuit figura. **Do/
die** est. l. diēs a resurrectione filij mei. iō hodie
mittet sp̄m sanctū. **Nō** ponatis vos in ōzone
qz q̄ a deo sūt ordinata sunt. **Et** petrus z ali⁹
ap̄li dicebāt. z q̄libet orādo. **Cor** mūdū crea/
i me de⁹. z sp̄m rectū in noua i viscerib̄ meis
ps̄. l. **Lazar⁹** z ali⁹ discipuli septuaginta oran/
do dicebāt. **Sensu**z tuū q̄s sciet nisi tu de/
deris sapiētā. z miseris sp̄m sanctū tuū d̄ al/
tissimis. **Sap̄. ix. c.** **Maria** magdalēa z aliē
sancte mulieres orādo dicēdo. **Redde** mihi
leticiā salutar̄ tuū z sp̄m p̄ncipali z firma me,

Et dixerūt h̄gini marie. **Virgo** b̄ndicta oie/
tis vos etiā qz filius v̄z statim exaudiet vos.
tūc h̄go maria flexis genib̄ orauit di. **Emit/
te** sp̄m tuū z creabunt. s. frutes z p̄fectiones.
z renouabis faciē t̄re. s. p̄dicatiōē. **Et** subi/
to faci⁹ ē de celo son⁹. z fuit q̄si vox respōsiua
h̄gini. z q̄si vent⁹ subit⁹ q̄ descendit de celo. z
repleuit totā domū igne nō cōburētēs illu/
mināte ad modū linguaz zc̄. **Et** repleti sunt
oēs spūctō z ceperūt loq̄. q̄si dicerēt. **Q̄** bo/
nus z suavis ē dñe spūctō in oib̄. **Sap̄. xij.**
Cogitate h̄ qz multi sancti de vna gutta mel/
lis spūsancti sūt inebriati. quāto maḡ apli
q̄ totā st̄tutē spūsancti receperūt. **S̄z** statim
sequit̄ salsa doloris z tristicie. **Dicat** quomō
ap̄li statim inceperūt p̄dicare. z statim fuerūt ple/
cuti. vt p̄z **Actū. iij.** **Et** venit nūc⁹ ad h̄gi/
nem q̄ **Petrus** z **Johes** erant capti. **Itē** q̄
por. s. **beat⁹ Stephan⁹** fuerat lapidat⁹. **Itē**
ali⁹ q̄ **beat⁹ Jacobo** nepos h̄ginis marie erat
interfect⁹. **Ecce** tristicia. **Ideo** ait christus.
Amen amē dico vob̄ qz plorabitis z flebitis
vos zc̄. **Joh. xvi.** **Moraliter** instrumur
hic. **Nam** sicut virgo maria z apli postq̄ re/
ceperūt sp̄m statim p̄sequebant. **Ista** etiā ho/
dierna diē p̄tingit. **Verbi** gr̄a. **Si** aliquis i
aliquo monasterio recepit sp̄m sanctū. z po/
suerit suare regulam obedientiā paup̄tate.
castitatem zc̄. z nō curat suare vitā alioz. cū/
tium ad infernum statim p̄sequunt̄ ip̄m ali⁹
cū multis vituperijs. **Nō** optet paciētia h̄re
vt virgo **Maria** z apli. **Idem** de clericis et
scolarib̄ ac etiā mulierib̄. **Ideo** dixit ap̄lus
Dñs q̄ pie volūt viuere in xp̄o ih̄u p̄secuti/
ōne paciēt̄. s. linguaz. vel infirmitatū. vel t̄/
ptationū dyaboli. ij. ad **Thy. iij.** **Septi/
mū** gaudij z vltimū fuit in sua b̄ndicta as/
sumptione. **Non** q̄n̄ aīa fuit separata a corpo/
re. qz tūc iam nō fuisset gaudij h̄ mūd̄i. sed
alter⁹. s̄z q̄n̄ fili⁹ suus misit sibi angelū **Ba/
brielem** cū ramo palme di. **Suscipe** euz qui
mandat salutes **Jacob.** **Nā** ab hinc ad tres
dies ibis ad silium tuū. qui iā parauit cathē/
dram zc̄. **Vide** in sermone assumptionis. p̄lice
de isto gaudio p̄missio virgini. **Et** dixit virgo
filio suo. **Factū** est mihi verbū tuū i gaudij
z leticiā cordis mei. **Niere. xv.** **S̄z** imediare
sequit̄ doloris et tristicie salsa. ex compassiōe
ap̄loz z sc̄tōz z sanctoz in h̄ mūd̄o remane/
tū. in iudeos z inter infideles i tantis tribu/
lationib̄. **Unde** q̄n̄ apli fuerūt ad virginem
cōgregati z mirarent. **virgo** maria dixit eis

Sermo

Ego obtinui vt esset h, qz ego debeo ascēde
re in celū. **z apli in ceperūt flere dicēdo. D**
bndicta si vults recedere qd faciem⁹ nos. Idē
dicebāt h̄gies q̄s h̄go nutriuerat. Et h̄go mā
ria flebat cū eis dicēs. Nō dubites, qz nō tra
dam vos obliuioni. qz recordabor de vobis.
qz occasiōe pctōz facta sum mī dei. Et pote
rat dicere h̄go. Flebā quondā sup eo q̄ affli
ctus erat. z cōpatiebat ania mea paup. Job
xxx. Doctrie instrumur h. qz sic h̄go mā
ria gaudēbat d̄ honore sibi p̄missō. tristabat
tū ex cōpassiōe. Ita d̄ esse de lectis p̄sonis. q̄ li
cet gaudeāt de sua bona vita. nō tū debēt de
spicere pctōres. s̄ cōpati eis dicēdo. Dñe si
vos dimississet. me peior essem ego. nō dñe iu
uētis eos. z sic cōpati non indignari debetis.
Itē si estis diuites. z videris vel scis aliquē pau
perē nō despicias. eū. s̄ cōpatimī z iuuetis euz.
Itē si estis san. debetis cōpati infirmis. Si
iuenis cōpati debetis senib⁹ dicēdo. Ita
possem ego fieri paup infirm⁹ vel senex. et sic
tenebim⁹ p̄siliū septuagē. Deus vnanimis i ora
tione estote cōpatiētes. j. Pe. iij.

De exaltatione sancte crucis.

Hisctus est pro no
bis obediēs vsqz ad mortē. mortem
aut crucis. ad Phil. ij. **S**acra mī ec
clesia facit hodie festū de exaltatōe scē crucis.
de qua bis in anno festiuat. **P**rimo in mense
māi de inuētione. **S**ecōdo hodie de exaltatio
ne. **R**ō. qz postq̄s fuit inuēta ab helena sancta
crux. venit in possessionē infidelitū q̄ despecti
ue tenebāt eam. s̄ eracl⁹ imparoz romanus
p̄pianissim⁹ extraxit eam d̄ possessionē infide
litū. z honorifice eā exaltauit. z hodie fit fe
stum illi exaltatōis. **S**z vt p̄ba sint fructuo
sa. salutē virgo maria. **D**octrina est cōmu
nis. z catholica in sancta theologia. qz h̄ x̄ps
habuisset alios innumerabiles modos redi
mendi z saluādi humanū gen⁹. in p̄ cruce eaz
saluare elegit et redimere sibi credētes z obe
dientes. **U**t d̄t sanct⁹ **T**ho. iij. pte. q. xlvj. ar.
iij. **E**t ibi assignat septē rōes quare h̄ fuit cō
ueniens. **Q**uārū vnā. s̄. secūda p̄ introductōe
vobis dicā. **E**st igit ista rō quia qñ aliqua sa
tisfactio debet fieri de aliquo pctō. rōnabile
est qz satisfactio respondeat pctō. **V**erbi gr̄a.
Si aliquis peccauit d̄ deū vel primū. corde
male cogitādo. vl̄ ore male loquēdo. aut ope
male opando. si talis vult digne satisfacere.
debet recipere de isto peccato dolorē in corde.

z pcutere cor. **S**i ore diffamando vl̄ iurādo.
ppria satisfactio est nō solū ore p̄ficere. s̄ ozare
z petere veniam a deo z primo. si ipm offen
dit. **I**deo si p̄ oculos peccasti respiciendo. zc
propria satisfactio est flere. zc. **I**tem si peccasti
p̄ aures audiendo malap̄rimi. **E**menda ē au
dire missam. s̄ mones. zc. **S**i per gulā frāgē
do ieiunia ecclie. zc. abstinere. z sic satisfactō
correspondet offense. **S**i p̄ manus peccasti.
extende in oratione. **S**i effudisti sanguinem
ppria penitentia est effundere sanguinem pp
um cū disciplinis. **U**nde dicit **B**en. iij. **Q**ui
cūqz effuderit sanguinē humanū. effundetur
sanguis ill⁹. **S**i peccasti corpe p̄ carnalita
tes. debes recipere ciliciū. **E**cce quō fit satisfac
tio ppria. qñ pena correspondet offense. **A**u
toritas de h̄ qz dixerat x̄ps **L**uce. iij. **F**acite
fruct⁹ dignos p̄nie. **D**igni fruct⁹ p̄nie sunt. qñ
correspondēt offense. **N**ō videam⁹ quō fuit
facta offensa deo. ex qua venit tota perditio.
z totū malū generis humani. ex qua sum⁹ exu
les in hac valle lacrimaz. nunqd̄ ex furto cui
iusdam pomi. tra exp̄sum mandatū. immo.
Ergo restitutio. reparatio. seu emenda debu
it fieri vt fruct⁹ restitueret arbori. **I**deo x̄pus
redemptoz oīm fruct⁹ noster. de q̄ dicit h̄gini
Bndict⁹ fruct⁹ ventris tui. elegit arborē cru
cis. vt fruct⁹ infiniti valoris restitueret arbo
ri. **D**icit historie grecoz atique q̄ lignū cru
cis fuit de illa arborē de qua adā recepit fru
ctus. **I**ō qñ x̄ps fuit in cruce positi⁹. fruct⁹ fu
it arbori restitutus. **D**e h̄ **D**avid in p̄sona x̄pi
dicit. **C**onfortati sunt q̄ p̄secuti sunt me inimi
ci mei iniuste. que nō rapui tunc exsoluebam.
Ps. lxxv. **H**ora hic tangunt duo in illo ver
su **d**avid. s̄. intētio mala iudeoz inimicoz x̄pi.
qui nō intendebāt ad satisfactionem. sed ad
x̄pi p̄secutionē. **I**deo dicit. **C**onfortati sunt
qui p̄secuti sunt me inimici mei iniuste. **S**e
cundo tangit x̄pi intentio. s̄. satisfaciendi. **I**ō
dicit. que nō rapui. **P**atet ḡ doctrina qz licz
x̄ps haberet alios modos redimendi. tñ iste
p̄ cruce fuit p̄p̄rius. in quo satisfactio fuit of
fense correspondēs. **H**oc tangit sancta mat̄
ecclie in p̄fatione dicēs. **Q**ui salutes huma
ni generis. i ligno crucis p̄stituit. vt vñ mors
oriebatur. inde vita resurgeret. z q̄ p̄ lignum
vincebat. p̄ lignū qz vinceret. p̄ x̄pm dñm no
strum. **P**atet ḡ qz pprius modus n̄re redem
ptionis fuit p̄ cruce. **I**deo dicit thema. **S**a
ctus est p̄ nobis. nō p̄ se. obediēs n̄ solū patri
s̄ iudicibus z crucifixorib⁹. vsqz ad mortē zc

De exaltatione sancte crucis

Patet thema / Ego sum in materia predicanda /
et quia thema dicit. **F**actus obediens usque ad
mortem. **E**t replicat. mortem autem crucis non ad
aliam mortem. **I**nuenio quod quod fuit christus in
periculo mortis. **E**t nullam voluit acceptare nisi
crucis.

Primo enim fuit in periculo mortis. scilicet inter
fectionis gladii

Secundo in periculo precipitationis

Tertio in periculo lapidationis.

Quarto in periculo intoxicationis

Quinto in periculo crucifixionis

Et hanc elegit. de qua dicitur thema. **F**actus est pro nobis
obediens usque ad mortem. mortem autem crucis.

Dico primo. **z** c. **H** statim quoniam fuit natus per
rodere regem. **q**uoniam quod audiret signa et mirabilia christi
natiuitate. **d**e angelis cantantibus. **g**loria in excelsis
deo. **d**e claritate noctis. **d**e aduentu pastorum.
de adoracione a filiis. **d**e stellis aduentu trium
regum. **z** c. **E**t propheticam Anne et symeonis sancti.

quoniam ille erat verus messias. **H**erodes cogitavit
illum occidere. ne perderet regnum. **q**uia erat ali
enigena. **z** timebat ne vna die iudei insurge
rent contra eum. **J**oh. **z** c. **P**ropter quod misit homines
armos in ciuitate bertheleem ut interficerent om
nes pueros. **q**uia nesciebat quod esset ihesus. **S**ed
ipsus voluit fugere in egyptum. **z** c. **D**e prophetia
Job in persona christi dicitur. **P**ueros percusserunt gla
dio. **z** euasi ego solus. **J**oh. **i.**

Questio est hic
quare ipse noluit mori ista morte. **D**icitur si volu
isset etiam alia mors fuisset in saluationem credenti
um sibi. **z** obedientium. **R**atio rationalis iam dicta est
quod satisfactio debet correspondere offensi. **i**dem noluit
mori sic in cruce. **R**atio moralis est. **v**t instru
eret nos. **v**t fugiamus mortem gladii beati petri.

de qua **J**oh. **xviii.** **S**ymon petrus habens gla
dium eduxit eum. **z** percussit pontificis seruus
z abscidit auriculam eius dexteram. **I**ste gladius
est signa excorcionis. **q**uia scindit a corpore ecclesie.
quia perfertur aliquando. **E**t sicut membrum abscisus
a corpore nullam recipit influentiam. **s**ic nullus ex
comunicatus in opibus diuinis que in ecclesia sunt ha
bet aliquam partem. **z** c. **S**ic. **z** tribus. **cap. se.**

Ecce quod fugienda est ista mors. **c**irca vellem
mori que per horam. **n**on dico per annum excomunica
ri. **q**uia nihil peius membrum que abscidi a corpore.
Dicitur hic miraculum de illa arbore excomuni
cata. **z** arefacta propter breuiarium. **z** c. **N**ota cum
dicitur. **S**imon petrus habens gladium. **i**nnuit quod sen
tentia excorcionis non potest dari nisi a plato.
quia petrus platus fuit. **S**ecundo cum dicitur. **e**duxit eum.
innuit quod signa non debet dari nisi a plato. **q**uia vti

brado gladium dicitur. **L**auet eum per trinam monitionem.
quia aliter nihil valeret. **n**isi non faceret ieiunium.

Tertio cum dicitur. **z** percussit pontificis seruus. **i**nnuit
quod platus solum in suos subditos potest perferre ex
comunicacionem. **q**uia episcopus non potest excomunicare in alia
diocesi. **z** c. **h.** **ep.** **z.** **xvi.** **q.** **ii.** **v.** **z** c. **Quar**
to cum dicitur. **z** abscidit auriculam eius dexteram.

Dextera signat spiritualia. **s**inistra temporalia. **I**nnuit
quod signa excorcionis non debet dari nisi contra
inobedientiam rerum spiritualium. **v**t si vxor vel vxor
non vult stare cum eo vel cum ea nisi legitima habeat
rationem. **p**latus potest excomunicare. **z** sic de aliis.

Iste gladius percussit ita fortiter. **q**uia animam iter
ficat morte eterna. **F**ugite ergo a facie gladii. **J**oh. **xviii.**
niam vltro iniquitatum est gladius. **J**oh. **xviii.**

Dico secundo. **q**uia ipse fuit in periculo precipitacionis.
vt habet **L**u. **iiij.** **D**icitur quod ipse habitabat
in nazareth. **v**bi vixit sanctissime. **n**ec cognoscebat.
Dicitur **N**icolaus de lyra. **q**uia vtebatur
arte patris putatiui **J**oseph. **q**uia erat faber lignari.
Et post inuit capbarnau. **v**bi predicauit
z fecit multa miracula. **z** post rediit nazareth
z rectores **z** iurati ciuitatis dixerunt sibi. **Q**uia
ta audiuimus facta in capbarnau. **s**ic **z** hic in
patria tua. **L**u. **iiij.** **R**espondit **J**hesus insinuans
ex eorum incredulitate **z** derisione. **q**uia triffabat
de eo dicendo. **v**t habet **M**arc. **vj.** **N**one hic
est fabri filius. **m**arie frater **J**acobi **z** **J**oseph **z**
Jude **z** **S**ymonis. **n**one **z** sorores eius. **n**obiscum
sunt. **E**cce predicat **z** tamen non studuit. **J**oh. **ostendit**
quia non erant digni. **q**uia miracula requirunt disposi
tionem **z** deuotionem **z** non vanam gloriam. **p**ropter
quod **M**arci. **vj.** **d**icitur. **n**on poterat ibi virtutes illas
facere. **n**isi paucos infirmos impositis manibus curauit.

Dicitur quod illi indignati cum tu
multum duxerunt eum ad supercilium montis. **z** vo
luerunt eum precipitare. **J**hesus autem transiens per me
dium illorum ibat. **C**ogitate hic de virgine ma
ria que erat in ciuitate presens quoniam videbat filium suum
duci ad precipitium. **q**uia doloorem habuit. **Q**ue
stio est que noluit sic mori. **z** c. **q**uia si voluisset.

Ratio rationalis dicta est. **R**atio moralis est. **v**t cauere
ne moriamur per precipitium. **a**scendendo in mon
tem supbie. **N**am diabolus videns quod vadunt sim
pliciter **z** humiliter. **r**ecte vadunt ad paradysum.

Dicitur demon. **E**go faciam ascendere in altum
omnes. **V**erbi gratia. **R**eligiosus qui viuunt sim
pliciter **z** vna sua reglam in votis. **c**erimonis
talibus vadit via plana ad paradysum. **z** vti dia
bolus loquens imaginationi dicens. **S**i tu
velles sic viuere. **n**unquam ascenderes. **q**uia tu non la
boras **v**t sis magnus. **a**dbuc posses esse cofessor.

Sermo

regi, vt eps, z qñ est alt' p dicit tota deuotioez z subito cadit z morit' z precipitat i infernū. **I**de de clerico simplici, z diabolo instigate. ascen dit. **I**de d' laics vt ascēdāt faciunt vsuras, zc. **I**te vt sic iurat' ligat se cū alijs directe l' indi recte, qz pecunie cōitars bñ sapiūt, z qñ sunt i officio furāt. faciūt hz illa, vt possint se manu tenere i officio. **Q**z sunt decepti isto ascensu. **D**e h' d' dicit diabolo, **P**ropt' dolos, s. tuos. posuisti eis, s. hāc imaginatōz ascēdēdi, **d**eici cisti eos dñi alleuarēt. ps. lxxij. **I**de de mulie ribo simpl'r viuētibus, de domo, d' filijs z fami lia curātibz, ites recte p viā planā vadunt ad padisum. **S**z d' demō. **T**u tñ portasti viro tuo vt tal' g' qre tu nō radis vt illa, zc. da sibi malū prandiu z cenā. **I**te sic tal' ē dñi do mus qre zc. **L**auete g' z vadat' simpl'r z plāe qz qsto de altiori loco cadit hō, rāto casus est valde piculosis. **I**o Job in psona pctōris lo quēs diabolo dicebat, **E**leuasti me z qñ sup ventū ponēs allisisti me valis. **S**cio qz mor ti me trades. **J**ob xxx. **D**ico tertio q' fuit i piculo moriēdi lapidatois, vt p3 Johis, viij. **D**ñi pps pdicaret iudeis, z declararet eis suā diuinitatē dicēs, **A**mē amē dico vobis, si q's pmonē meū fuauerit, mortē n̄ videbit i eter nus. **D**ixerūt iudei, **A**braā z pphē mortui sūt. quē teipm facis, xps loquebat' d' morte infer mali, z iudei intelligebāt de corpali. **E**t xpus clar' loquēs de diuinitate dixit, **A**mē dico vo bis, anqz abraā fieret ego sum. **S**ū est nomē diuinitatē. **E**go sum q' sum. **E**xod. iij. **I**udei audiētes, q' ipse dicebat se esse deū, voluerunt lapidare. **D**ic' tēx' q' xps abscondit se, i. in uisibile se eis oñdit, z p'qrebat eum dicentes **A**bi est. **S**z ego **M**ariat' apli vidētes euz sequebāt. **Q**uestio qre nec sic voluit mori, qz etiā zc. **R**ō moral' est, caueam' a morte lapidationis ex pctō auaricie, qz auar' est dur' vt lapis z frigid'. **D**ur', qz nullū dulcorē oñdit debitoribz suis, s3 dure z aspere repetit debi tum z vsuras, zc. **F**rigid', qz sine igne chari tati. **V**idēs paupes mori fame nō curat sub/ venire eis, z tenet flore, z i carcerati z captiui, z puelle nō pñt aliqd' emolimentū h̄re zc. **J**ob moralit' loqns d' auaro dicit, **L**orei' idu/ rabit qñ lapis, z stringet qñ malleator' icus. **J**ob. xli. **L**apides auaricie sūt spēs auaricie. **A**n' lapis est q' d' rapina, z isto lapide percutit caput dñoz. **A**n' d' symonia platorz, dādo bñficia vt sacra p pecunijs, iste lapis ferit in corde. **A**n' lapis d' vsura, q' frāgit brachia, s.

laboratores. **D**icat' d' rōem auaroz dicentiū **S**i illa psona vt cōitas tenet meā pecuniaz, qre ego nō possum recipe aliqd', p' carentiā. **I**sta rō includit errozē, nō solū in psequēte s3 in añcedente qñ dicit, mea pecunia, falsum dē, qz dñs nō tenet alteri reddere cōputū, z tu te neris, imo xpo, qz dñi est terra z plenitudo e' zc. **D**iuites solū sūt admistratores. **S**ic nos existimet hō vt mistros xpi, z dispensatores. **p**ma **L**oz. iij. **X**ps tenet modū regū faciens r' b'aurarios, vt mistrent pmo in suis neces sitatibz, z nō i vanitatibz. **S**cdo i paupibus dādo vel mutuādo, qz ita vult dē. **A**lter, si dispēsant' s' voluntatē dñi ipse sciet castigare. **I**ntēctusio est erronea dicēdo q' vsura non sit pctm mortale. **A**lia spēs emēdo p paratā pecunia p minori p'cio, vt vēdere pl' rōe ex pectatiōis, qz vsura est. **A**lia est retētio d' sala rijs fuitozū, zc. furta secreta. **D**icat' d' illos q' credūt q' furtū secretū fructuū nō sit pctm. **I**te de vsura volūtatis, vel de molēdina, zc. **N**e offendas ad lapidē pedē tuū. ps. cx. **I**te z **I**n via ruine nō eas, z nō offendes i lapides **E**ccl. xxxij. **D**ico q' rto q' fuit i piculo mor tis intoxicatiōis. **E**uāgeliste nō ponūt clare h' s3 est ad h' rō z pphā. **R**ō est ista, qz dñi xps iret pdicādo, nō pdicabat pecunias, s3 post p dicatōz circūspect' oibz, s3 null' eū inuitauit, z reuersus fuit vsqz bethaniā, vt d' **D**ar' c. ij. **D**ic' glo, q' respiciebat si aliq's inuitaret eū ad prandiu dicēdo, **D**ñe exq' dedisti bonū pran diū nob' spūale, venite z dabim' vob' pradiū zc. **N**ō hō q' hebat tot inimicos vt xps reci piebat totu iuia etiā inimicorū. **C**ogitate q' ponebāt potioēs, z h' rō dicitat. **D**e h' est pphā **T**u dñe demōstrasti mihi z cognoui, tu ostē disti mihi studia eoz, z ego qñ agn' māfuer' q' portat' ad victimā. **C**ogitauerūt sup me p'li lia dicētes, mittam' lignū in panē ei' z erada mus eū de terra viuentiū, z nomē ei' non me moret ampl'. **V**iere. xj. **E**t loquit' ppha in p/ sona xpi, s3 xps noluit sic mori. **D**icat' p'ctice, qñ comedebat pmo dabāt sibi fruct' vt sic, z potioēs ponūt in cibis dulcibz, vt i bonis vinis, z ipse nō comedebat suādo modos, eti am si comedisset n̄ nocuiss' sibi. **Q**uare noluit sic mori, qz etiā illa mora fuisset sufficiēs p redemptōe. **R**ō moral' vt nos vitē' mortēz potiois luxurie. **N**ā sicut potio ponit in cibo dulci, ita etiā diabol' fac' q' cibi luxurie q' no bis videt' dulcis, z tñ in illo est venenū pecca ti mortali. **N**ā vir z mulier i m'fimonio p'ucti

De exaltatione sancte crucis

nō peccat suādo modū. zc. s; in oib; alijs q; modocūq; fiat luxuria ē pctm mortale. z seqt dānatio. **C**redif q; maior ps dānatorū sit ex pctō luxurie. **J**ō cauere o; a tali morte. et re/frenare corp; p abstinētiā; mortificādo icli/natiōes; cauēdo ab occasionib; z orare. **A**li; as dē beat; Bern. q; ma; miraculū est; vine/re caste q; suscitare mortuos. **J**ō tor; mūdus est corrupt;. **O**mīs declinauerūt simul. iuiles facti sunt. nō est q; faciat bonū. s. castitat;. nō ē vsq; ad vnū. s. de adult;. zc. **J**ō sapiēs ait. **N**e intuear; vinū qn̄ flauescit cū splēdnerit i vi/tro color ei;. ingredit; blande. s; in nouissimo mordebit vt coluber. z sic regul; venena dis/funder. **P**rouerb. xxiij. **E**t declarat cū sequit; **O**culi tui videbūt extraneas. q; licet bñ vxo/res p;rias videre. z cor tuū loquet; puerua. **N**ota ḡ q; nō intelligit; de colore vini. s; mu/liēris pulcre. i vitro in corpe vitro debilius. **R**ō. q; ingredit; blāde. s. cogitat; mal;. dicen/do. **Q**stū solatiū est; zc. i fine. s. qn̄ hōspen/tit. mordebit vt coluber. z qn̄ regul; q; oculo z visu venenat;. zc. non sic de alijs serpentibus. **E**cce pctm luxurie. q; solo aspectu mulieris interficit. **I**sto veneno dauid fuit potionat; z mortu;. s; de suscitauit eū p pniaz. **J**ō Job vi. **N**ūqd poterit aliq; gustare qd gustanz affert mortē. **N**ull; qstūcūq; famelic; come/deret cibū quē sciret esse pocionatū. imo citi/us pmitteret se mori naturalit;. q; tūc nō iter/ficeret se. nec biberet portū venenatū qstūcū q; sitiret. ita nec luxuriosus d; gustare. q; ni/si sit infidel; scit q; ille cib; venenat; ē ad mor/tem. **D**ico qnto q; fuit i piculo moriedi cru/cifixionis. **E**t istā mortē elegit. **U**n̄ dixerunt iudei i psilio. **I**ste hō Jhs nō potuit mori gla/dio. nec p;cipitar;. nec zc. **N**ō videam; si pote/rim; eū occidere i cruce. **E**t cū Jhs ess; i gali/lea. iudei parauerūt crucē in hierlm. **A**ps h; scies vocatis discipulis secrete. ait illis. **E**cce ascēdin; hierosolymā. z fil; hoīs tradet; pnci/pib; sacerdotū. z tradet; eū gētib; ad illuden/dum. flagellandū. z crucifigēdū. **D**atth. xx. alias mortēs fugit. **S**; ad istā sponte venit. z in orto iuit iudeis obulā dicēs. **Q**uē queri/tis. qsi dicat;. **R**ecipiat; me. q; ista mors pla/cet mihi. **N**ē qn̄ fuit data snia vt crucifigere tur baiulans sibi crucē exiuit. **J**oh. xix. q. d. nō appello. imo placet ista mors mihi. **E**t re/cepit crucē. **D**icat; quōd erat obediēs in mōte caluarie. qn̄ fuit sibi dictū q; exueret se. **E**t sic de alijs. **E**cce amor ad mortē crucis. qsi dice/

ret. **S**ibi absit gloriari nisi in cruce dñi. ad **Gal. vi.** **R**ō falsis qre istā mortem elegit. di/cta est in introductōe. **S**; rō moralis est ista. **A**lie mortēs q; rps fugit significant malas mortēs q; dēm; fugere. s; ista mors crucis si gnificat bonā mortē quaz debemus eligere. **D**olor inextimabilis rpi in cruce pēdentis si gnificat; tritionē quā dēm; h̄ie de pctō. in/clinādo caput in p̄fessioē q; d; fieri inclinatio capite; z nō facie ad facie. **D**icat; quōd discop/tus d; esse p̄fessus. z p̄fessor coopl; ppter vere cundia z piculū p̄fessoris mulierē respiciētis iuuenē. **M**an; dextera p̄forata sigt; q; de bo no iusto facias elemosynas. **S**inistra ad re/stitnendū vsuras furta zc. **D**uo pedes claua ti signant duos pedes q; ambulamus z su/stantamur. **D**exter est cōio spūalis. **S**inister ci/bus corp̄alis. **D**exter clauat; deuotiōē. **S**inister abstinētiā. **A**pertio lateris signat; apertionem cordis ad remittendū iniurias. z parcēdū in imiciis z peccatib; in te. **E**cce rō moralis qre voluit mori in cruce. **J**ō ait apl;us. **Q**ui rpi sūt carnē suā crucifixerunt cū vicij; z p̄cipi/scentijs. ad **Gal. v.** **E**t q; sit h̄ necessarii;. par; q; d; rps. q; nō baiulat suā crucē. q; d; a cruci/ando. **E**cce pnia. z venit post me. nō pōt; me esse discipulus. **L**u. xiiij. **E**cce qre dicit; h̄ma. **F**act; est p nobis. s. nostra redēptiōē z mora/li instructōē. obediēs vsq; ad mortē. n̄ gladiū nō p̄cipicij; nec lapidatōis. nec potōis. s; mor/tem crucis.

De sancto **D**atheo aplo z euāgelista

Non ueni uocare
Iustos s; pctōres. **D**at. ix. **T**ertius
liter i euāgelio statim lecto officiali
ter habet; s; bñ istud. **F**estū hodiernū est ma/gnum si vultis cogitare psonā. q; apl; z euā/gelista p̄m; z martyr gl'iosus. q; de aplo p se
fit festū. z de euāgelista p se. z de martyre p se.
Ergo iste tres cause sūt p̄iuncte magnū festū
faciūt. **I**ta etiam d; eo erit sermo n̄. **S**alure
tur rgo **D**aria. zc. **V**erbum ppositū est dñi
nri **J**hu rpi dicēti. **N**ō ueni uocare zc. **N**ō
p̄ma facie iā potestis videre q; istud s; bñ ha/bet difficultatē q; rps q; pl; diligit bonos z iu/ptos q; malos z pctōres di;. **N**ō ueni uocare
zc. **I**deo indiget declaratione. z sic intrabi/mus declarādo materiā p̄dicandā. **N**ō ait
dite. **T**ale differentia inuenio inter iustum z
pctōrem. sicut int; esse ppe vel circa deū. z lon/gea deo. **I**ust; bon; z timēs deū. ita est ppe deo

Sermo

quod nihil creatum est sibi iniquum. non tunica nec
camisia nec pell. magis prole est deus. Et quantum
ad intellectum. quod sic aer in meridie est prope lumē
quod totus est illuminatus a sole. Ita deus est prope intel
lectum iusti et boni per illustratōem ipsius illuminan
do. quod totus est plenus diuinitate nec dimittit ibi te
nebram errorum. nec usuram falsam opinionum. intā
tum quod non solum iusti dicuntur luminoși sed lux. Era
tis aliqui tenebre. nunc aut lux in domino. Ephe. v.
Ite **Bath. v.** Vos estis lux mundi. Ite est prope
voluntate per dilectionem caritativam. quod sic videtur
igne circa ferrum ignitum. ita voluntas iusti est in
flamata diuinitate ad diligendum deum super omnia.
et primo sicut seipsum. De caritas est. et quod manet
in caritate in deo manet et deus in eo. Jo. iiii.
Item est deus prope iustum quantum ad vitam per honesta
pueritatem. quod sicut pannus coloratur est prope tunicam
seu colore. ita persona iusta est tincta seu
colorata sanctitate coram deo. oculi humi
lib. in auribus audiendo que dei sunt. in manibus
credendo in ore et in gutturo per temperantiam
in corde ipsum affligendo. in memoria passionis
prope. Propter quod persona iusta tincta est. et cetera. Tu in no
bis es domine et nomen sanctum tuum inuocatum est
super nos. **Diere. xiiii.** Ecce quomodo persona iusta est
prope deum. **Jo. dō. die.** Prope est dominus omnibus in
uocantibus eum. omnibus inuocantibus eum in veritate.
Ps. cxliii. Sed persona peccatrix et iniusta est lo
gea deo. non distans a deo. quod si sic statim persona
annihilaretur. sed deus distans a peccatore deus forma
li. quod sic deus de duobus panibus etiam piunctis. si vnus
sit in brutum et alter sit rudis. illi dicuntur distans. non
localiter sed formaliter. Sic est deus et peccatore. pro
pter differentiam in tantam sanctitatem et tantam
iniquitatem. **Jo. dō. ps. cxviii.** Loge a peccatoribus
solus. **Jo. dō.** Iustificationes eius. sanctitates
tuas non exquirunt. Propter quod iusti sunt prope deum.
et peccatores distantes a deo. **Jo. dō.** clary est quod est
prope non vocatur. sed ille qui distat vocatur. Propter hoc
dicebat christus. **Jo. dō.** Non veni vocare iustos. sed quod iam
sunt mecum. sed venerit eos saluare si perseuerant. sed
peccatores veni. sed pervertant. Propter hoc thema
generale appropando beato matheo apostolo. et cetera. i.
venio quod beatus matheus euangelista ante suam puer
sionem erat loge a deo. quod erat iniustus et magnus
peccator. **Jo. dō.** fuit vocatus a deo di. **Veni sequere me**
Circa eius vocatōem de beato matheo declarada
hinc quattuor

- P**rimo sua vocatio gratiosa
- S**ecundo inuitatio fructuosa
- T**ertio operatio fructuosa
- Q**uarto perfectio gloriosa

Quantum ad primum **Jo. dō.** Inuersionem vo
cationis fuit gratiosa. **Quasi** quod officia ha
bebat beatus **Bath.** Et inueni quod tria offi
cia habebat mala in hoc mundo. **Officiū** peri
culosum. **Officiū** criminofum. **Officiū** odi
ofum. **Officiū** piculosum est officium sene
ratoris. quod ipse habebat. Nam in ciuitate ca
pharnaū quod est maritima tenebat tabulaz siue
mesam cambii. **Officiū** est anime piculosum
tractare tātas pecunias. quod sic quod tractat oleum
carbones vel picem inquinat ab eis. Ita quod
tractat pecunias. **Ex** propter hoc dicit scriptura.
Qui tetigerit picem inquinabit ab ea. **Eccl.**
xix. **Dixit** moneta. **Rō.** quod multas nigredies
dimittit in aia tractantium pecuniam. **Primo** i
cogitatione. **S**ecundo in temporis perditōe et negocio
rum occupatiōe. **In** signum huius moneta siue
sit aurea siue argentea quando tractat dimittit
maculas nigras in manu hominis. quia raro
est quod feneratorum faciant fraudes. et cetera. **Se**
cundū erat criminofum. quod erat usurarius. Ita
dicit **Beda.** quod post inuersionem distribuit propria
qui rapere solebat aliena. sed per usura. **Dicitur**
quod mutuabat. et per. **Et** sic de alijs speciebus
usure. **fm** quod requiritur. scilicet emere plus et vendere
propter expectationem minus. **Primo** mutuado su
per possessiones. recipiendo fructus. sic faciunt
multi. et excusant se dicendo false quod ecclesia per
mittit. et cetera. **I**stud est diuina ordinationem quod
vult quod omnes creature libere ministrēt et com
municent illa quod deus comunicat eis. **vt** patet de so
le quod comunicat lumē a deo sibi comunicatur
et tenebras. et calorem frigus. et influentiaz ad
fructificandum. **Primo** de igne quod comunicat suam claritatem
et caliditatem. **Primo** de aere ad respirandum
et de aqua ad lauandum et pisces capiendum. ter
ra plantas. et cetera. **Si** ergo creature irrationales com
municat. quanto magis nos. **Jo** magnū peccatum
est in usurarijs. **Ecce** officium criminofum.
Sed ille qui libere et sine usura accomodat. iu
stus est vt dicit propheta. **Vir** qui ad usuram non acco
modauerit iustus est. **Ezech. xviii.** **Tertium**
officiū erat odiosum et tediolum. quod erat teo
lonarius in ciuitate capharnaū. colligens iu
ra impatoris. **Jo** dicit teolonarius. i. publica
nus. quod tenebat officium publicum teolonarij
Istud officium est tediolum et odiosum. quod ali
quoties tales faciunt magnas iniurias ex po
testate quam habent. **Ex** ista rōne Johannes
baptista ad quem venerunt publicani dicentes
Quid faciemus vt salui simus. **Respondit** be
atus Johannes. **Nihil** aliud quam quod costu

De sancto Mattheo

tutū est vob faciat. **Lu. iij.** Ex his tribus officiis beatus Mattheus distabat a deo per tres magister dietas, sed audite quod fuit vocatus et fuit sextus, quia iam habebat quatuor alios vocatos. **Lu. 3.** Christus transiit iuxta mare galilee et beatus Mattheus se deret ad mensam cambij in domo sua magister quam habebat coram mari in negociis occupatus. **Di-** **cat** practice de negociis campsoy pecunias colligentium, et Christus stetit et vidit publicanum nomine leui involutum in negociis, etc. quod nec de deo nec de anima sua poterat cogitare. **Et** Christus vidit. i. arte te respicit. **Et** beatus Mattheus dei ordinatione elevatus oculi vidit Christum coram se quem non cognoscebat. **Et** tanta erat reverentia et maiestas suae civitatis quod Mattheus admirando respiciebat eum. **Ad** quod Christus ait. **Veni et sequere me.** **Subito** potestate divina sic Christus protulit ista verba radi claritatis illuminavit eius mentem, et cognovit Christum vere messiam esse, et cor ad primum perterritum. **Di.** **Ecce** ego dominus qui vocasti me. **Re. iij.** **Subito** relictis omnibus secutus est eum, dimittens libros et computum etc. **Ro** dictat quod dixit Christo. **Domine** regrator vobis quod vultis me in discipulum etc. **Potestis** credere quod Christus dixit. **Vade et fac** rationem de te. **Redderonem** et computum dominis, et habeas diffinitionem, et recipe quod mutuasti sine usuris, nullo modo recipias nisi sorore principalem, debet credere quod fecit pronizari, si tenebat alicui quodcumque per usuram vel iniustitiam quod satisfaceret omnibus. **Iste** est modus satisfaciendi usurarioz publico, scilicet de secretis quod secrete dunt restitueret. **Qui** vult intrare paradisum oportet sic satisfacere. **Non** enim dimittit peccatum nisi restituat ablatum. **Regula** est iuristarum, etc. **Si** res, et theologorum. **Non** decipiamini dicendo. **Ego** ponam in testamentum etc. **Dicat** illos qui dicunt. **Si** restitueret oporteret me minuire de statu etc. **De** quod hereditare filios, etc. **Non** oportet servare pecunias ut poma vel malogranata que respiciunt ne sint maculata et putrida, etc. **Ista** debetis vos facere quam recipitis florenum vel alia bona debetis respicere eum, dicendo, videamus si est huius vermis usure vel macula de furto, et proficiatur restituendo, aliter corrumpet alias, etc. **Et** non dubitetis, quia nihil deficiet vobis. **Ideo** dixit **Deo.** **Iunior** fui et enim senium, et non vidi iustum derelictum, nec semine eius quirens panem. **Sed** de usurario dicit ibidem. **Vidi** impium super altatum et elevatum sic cedros libani. **Et** transiit et ecce non erat, quasi eum et non est inveniendus locus eius. **Ps. xxxviij.** **Quantum** ad secundum, de invitatio fructuosa. **Dicat** quod postquam omnia restituit, remansit sibi

domus et aliam moneta de bono iustis, et voluit facere Christo magnam convivium ut faceret flagitiosum quam intrat ordinem etc. **De** isto convivio habet **Lu. ce. v.** **Et** fecit convivium magnum levi in domo sua. **Cognomen** beati mathei erat levi. **Dicat** peccata istius convivii. **Dicit** textus **Lu. v.** **Et** erat turba multa publicanorum et aliorum qui cum illis erant discumbentes. **Interior** beati mathei fuit ut illi etiam pertereret. **Ista** rationem ponit beatus Hieronymus. **Cogitabat** beatus Mattheus. **Si** me pertereret qui erant ita involutus, etiam pertereret istos. **Dicat** quod ordinatum fuit a Christo ut ianue essent apertae apostoli sederent circa portas. **Et** Christus in publicanos dixit. **Sum.** **Oculi** omnium etc. et posuit se ad mensam cum eis. **Tunc** fuit completa illa prophetia **Isai. iij.** **Sic** malus, i. pomum, in ligno silvarum, infructuosa, sic dilectus meus in filiis. **Et** factum intervallo in cibum et cibum, ut sit in magnis convivii, Christus quasi per modum lectiois dicebat. **Domine** audite quantum deberem deum laudare quod tanta fecit ad fructum hominum, omnia animalia et omnes fructus. **Et** illic peccatores attendebat, et cum primo rideret, incipiebant flere etc. **De** postquam comederunt cibum assatum dixit Christus. **Domine** cogitate si iste esca corruptibiles dant tantum saporis etc. quod debet esse de cibis incorruptibilibus celi, quia quam rex datur suis fuit omnibus, et saporitas escas, quales sunt illic esca quas ipse retinet per se. **Ista** de deo, et de illis publicanis perterebant multi et flebant. **Idem** postquam comederunt coctum in aqua. **Intantum** quod credit quod omnes illi fuerunt perterti. **Tanta** erat heredes perterti. **Et** cum iam essent quasi sine prandio, videtes pharisei quod postea erant aperte, et dicebant discipulis eius, quod comedebat circa portas. **Quare** maleducatur magister vestrum cum publicanis et peccatoribus, ac si diceret, huius patet qualis ipse est. **Dicas** mihi cum quod vadis, et dicam tibi quod facis. **Hoc** audies Christus vocavit eos ad se. **Et** ipsi inflati fuerunt coram eo dicentes. **Quid** vultis dixit Christus. **Dicas** mihi quam in aliqua civitate sunt multi sani et multi infirmi, qui indigent medico sani vel infirmi. **Et** illi intelligentes noluerunt respondere. **Et** Christus. **Non** vultis respondere, ego dicas vobis. **Non** oportet est valentibus medicis, sed male habentibus. **Iste** erat infirmus per superbiam, et modo curatur est, et ille per avaritiam. **Et** sic de aliis. **Idem** ait Augustinus. **Magister** de celo ad nos venit mendicus, quia magnus per totum mundum iacebat egrotus. **Tunc** dixit. **Non** veni vocare iustos, sed peccatores. **Et** iudei perterti recesserunt. **Patet** et invitatio fructuosa, quia ex quo ipse fuit conerius, laboravit ut pertereret alios. **Horatius** beatus

Sermo

hic doctrinā quō quilibet nrm debz curare. **S**i
est in via saluationis de familia de ancill. vir
de vxore. z ecouerso. De familia vt piteat et
comunicet in pasca. vt audiat missas. sermo
nes. ne opent in dieb. festiuis. **S**i qd suorū
z maxime domesticorū curā nō bz. fide nega
uit. z est infideli deterior. pma **Thymoth. v.**
Quantū ad tertiu. s. actū virtuosū sine ope
rationem p̄uolam. s. de opib. q̄ fecit postqm̄
fuit puerus. Dicit quō p̄ xp̄i resurrectionē
ascensionē. z sp̄s sancti missionē. apl̄i diuiserūt
sibi mundū ad p̄dicandū z p̄uertendū hoīes
zē. Et beatus Matheus iuit in ethyopiam p̄
dicando z miracula faciēdo. illuminādo ce
cos. Et sic de alijs. Et multas gentes cōuer
tebat ad xp̄m. Ecce actus p̄uolus sine opatio
virtuosa. Dicit quō semel dum ip̄e p̄dicaret
fuit factus magnus cumulus z planctus in populo
de morte filij regis vnigeniti. zē. Et dum se
pultura pararet q̄dam xp̄ianus. s. ille eunuchus
quē Philippus baptizauit. vt habet Actū.
vi. iuit ad regē dicēs sibi q̄ vnus sanctus vir
erat in ciuitate qui posset resuscitare. zē. Di
catur miraculū vt habet in historia. z fuit cō
plera p̄phetia. Anū vocauit eum. z b̄ndixi ei.
z multiplicauit eū. Isa. l. Si vis dicere mo
raliter p̄ questionē que fuit causa q̄ beatus ma
th̄us p̄uertit tantā gentē. s. totā ethyopiaz
z egyptum. z cū modo sint tot predicatorēs.
que est causa q̄ non p̄uertim̄ paucos inde
os. q̄ hic sunt nobiscū. zē. Dicit quō aposto
li habuerūt sanctā vitam z bonā doctrinam.
z nihil aliud voluerūt nisi honorē dei z salu
tem animaz. Ideo dicebat apl̄s. Habētes
alimenta z q̄bus regamur his p̄tenti sumus
p̄ma ad Thimo. vi. Nō deficim̄ in vita. qz
nolunt quolibet die audire homīes miracula
sanctorū. zē. nec bonā doctrinā. nisi tm̄ poeta
rum. zē. nec curam de salute animaz. nisi de
rebus z familiarib. zē. Idem de clericis ven
dentib. sacramenta. Iō nō solū infideles nō
puertunt. imo fideles puertunt z p̄dūt fides.
Ideo apl̄s. Omnes que sua sunt q̄runt. nō q̄
Th̄u xp̄i. ad Phil. ij. Quantū ad quartū
scz de p̄fectione glorioza. Nam martyrisatus
fuit p̄ defensione cuiusdā monialis. Primū
monasterium qd̄ ego legi fuit istud qd̄ bea
tus Matheus instituit. Dicit quō postq̄ con
uerit illā terrā mortuus fuit rex quē ip̄e cōuer
terat. cuius filia noīe Ep̄higenia fuerat cū ali
is virginib. sacro velamine dō dedicata. Et
rex patri succedens alienigena. voluit illā in

vxorem habere. **D**icat historia. z quomodo
fuit dictū regi q̄ ip̄e nūq̄ h̄ret eaz nisi p̄ apo
stolum matheū. q̄ ille erat p̄or earū. p̄ter qd̄
rex vocauit eū dicēs. q̄ induceret eā ad ma
trimoniū. **T**unc beatus Matheus cogitauit. **S**i
ego dico mō sibi zc. interficiet me. z meū ma
tyrū nō erit notoriū. zc. **I**ō dixit regi q̄ i do
minica sequēti esset i officio z ip̄e cōmēdaret
ibi matrimoniū. **I**ta z factū est. **I**n dñica se
quēti apl̄s dixit quō matrimoniū erat sc̄m.
z a deo institutū in paradiso terrestri. **S**ecun
do fuit honoratū p̄ xp̄m in p̄mordijē mira
culorū. **T**ertio qz ex eo implēt cathedre. zc. s.
celi. **Q**uarto est p̄seruatiū humane nature.
Itē xp̄s voluit vt mater sua h̄ret sp̄sūm. zc.
Sz dixit post. qz sicut esset p̄ditor q̄ sponsaz
regis vellet in vxore. **H**ora hic b̄n in legēda
z ex h̄ beatus Matheus fuit laicea p̄cussus z mar
tyrizatus. **D**icat qd̄ peccatū est cū moniali
bus z clericis p̄ter sacrilegium. **D**icat simi
litudo de sancto sepulcro si p̄iceretur i latri
nam esset maius p̄ctm̄ q̄ si oia sepulcra san
ctorū p̄icerent.

De sancto Michaelē archangelo.

Sermo

Adete ne cōtem

Unatis vnū ex his. **M**atth. xvij. te
xtualiter z in euangelio hodierno.
officialiter scribitur verbuz istud. **S**c̄m q̄
festum p̄sens z solennitas est beati michaelis
archangeli z omniū angelorum. ita erit z ser
mo. **S**i placet deo habebimus multas bo
nas doctrinas specularinas p̄ nostra cōsola
tione. z bonas informationes p̄ nostra infor
matione. **S**ed p̄mo saluet ego **M**aria zc.
Solennitas z festum hodiernū habz nomē
z titulum speciale. et habet officium genera
le. quia dicitur sancti **M**ichaelis. **R**atio est.
quia inter omnes sanctos angelos celi q̄ de
scendunt in hunc mundum ad procurādūz
nostrum bonū z saluationem maior est **M**i
chael. **N**on q̄ sit maior omnibus angelis ce
li. quia sunt plus q̄ mille milia maiores. **N**ā
ipse est de tertio ordine. et habet supra se por
testates. virtutes. et dominationes. thronos.
cherubin. z seraphin. qui non mittuntur ad
nos. **Q**uia dicit sanctus **T**homas prima p̄
te. questione. cxij. articulo. ij. q̄ non omnes
angeli mittuntur. quia dicit. simpliciter di
cendum est q̄ superiores angeli nunq̄ ad ex
terius ministerium mittuntur. s̄ vt ibidem

De sancto Michael

dicē solū de tribus ordinibus inferioribus. scilicet angelo-
rum ad procurandum bonum cuiuslibet persone in particu-
lari. Archangelorum ad procurandum bonum civitatis.
Hanc quilibet villa. civitas. castro. habet unum in custo-
dia. De tertio ordine. scilicet principum mittunt ad pro-
curandum bonum regnorum. provinciarum. et regionum. quod
quodlibet regnum. provincia seu regio habet unum. et de
istis michael est maior. Propter hoc dico. quod est illis
quod ad nos mittunt ipse est maior et princeps. Au-
toritas. Ecce michael unus de principibus primis
venit in adiutorium meum. Dan. x. Verbum est ec-
clesie. Propter hoc dico. quod istud festum habet titulum et
nomen speciale. scilicet habet officium generale. quod sic de om-
nibus sanctis fit festum generale prima die novembri-
um hodie fit festum et solennitas omnium sanctorum ange-
lorum. quod habet non omnes descendunt hinc ad nos. tamen omnes
procurant nobis famam salutem. Omnes sunt administra-
torum spiritus in ministerium missi. propter eos quod heredita-
tem capiunt salutem. ad Heb. i. Nota. administra-
torum. scilicet honorum dei. in ministerium missi. Dicitur ali-
quod omnes mittunt. Dico quod sic isto modo. quod quoniam
deus vult nobis aliquid revelare seu intimare. primo
revelat illud cherubinibus. et illi revelat illud ser-
aphinibus. et illi thronibus. et illi dominatibus. et illi ser-
vantibus. et illi potestatibus. et sic omnes mittunt. scilicet non
omnes veniunt in hunc mundum. licet habeat nomen
et titulum speciale. habet tamen officium generale. Antiquitas
quod hodie in modum cantilene cantatur in ecclesia. Col-
laudamus venerabiles omnes celi milites. scilicet preci-
pue primates celestis exercitus. Michael est in vir-
tute preteritum zabalon. id est diabolus. propter quod dicit
thema. Videte ne contemnatum unum ex his. scilicet se-
gregando ab officio ecclesie. quod dicitur in scriptura. et pla-
tis clericis et religiosis et secularibus. Videte ne
contemnatum. scilicet thema. et sunt in materia predicanda.
Inveni in sacra scriptura quod sex utilitates habentur
a sanctis angelis. Non est aliquid expellendum ab offi-
cio ecclesie. Hanc in hunc mundo
Per angelos sumus demones defensati.
Per angelos sumus in temptationibus consolati.
Per angelos sumus ad veram patriam provocati.
Per angelos sumus in fide christiana confortati.
Per angelos sumus coram deo advocati.
Per angelos sumus in celo festiviati.
Per angelos erimus ad gloriam portati.
Dico primo quod per sanctos angelos sumus in hunc mundo
per demones defensati. Hunc est nobis necessarium
Rationem. quod nos non possumus videre demones ini-
micos nostros. quia velum carnis impedit. quo-
ammodo videntur ab anima. et miratur. Sed ipsi inimi-
ci vident nos. stant in domibus. in visis. et ceteris. Et
nisi haberemus angelos defensores destruerent

nos. statim quoniam creatura nascitur ab eis suffoca-
retur ne haberet baptismum. Unde quoniam peccat
ne faceret patriam. sed angelus bonus defendit.
Unde quoniam creatura facit aliquod bonum. ut orare
missam celebrare. predicare. et similia. destrueret
creaturam statim. nisi boni angeli nos defende-
rent quod in omnibus operibus et visis nos protegunt. Hanc
dicit beatus Thomas. in prima parte. quod ceteris. articulo. primo. in corpore
tibi querit. ut visus homines impugnet a demonibus
quod demones impugnat homines. et est continuum
bellum inter homines et demones. Iuxta illud apostoli
ad Ephesios. vi. Non est nobis colluctatio ad car-
nis carnem et sanguinem. sed adversus principes
potestates. adversus mundi rectores tenebra-
rum hanc. et spiritualia nequicie in celestibus. Unde
circa impugnationem illam duo oportet considerare. et
est ibidem. primo ipsam impugnationem. scilicet
impugnationis ordinem. Impugnatio quidem
ipsa ex demonum malicia procedit. quod propter invidia
perfectum hominem impedire nituntur. et propter superbiam
am similitudinem divine potestatis sibi usurpant.
deputando sibi ministros determinatos ad ho-
minum impugnationem. sicut angeli deo ministrant
in determinatis officiis ad hominum salutem. Sed
ordo impugnationis ipsius est a deo quod ordinare
novit malis uti ad bona ea ordinando. Sed
etiam angelorum tam ipsa custodia quam ordo cultus.
die reducitur ad deum. sic ad primum auctorem.
Nec ille ibidem. Et sic quis permittat nos de-
temptari. tamen prebet auxilium angelorum. et ideo re-
cte facit deus ut dominus vel pastor quod habet multas
oves in nemore ad custodiendum. quod dicitur per pa-
stores et canes ne a lupis devorentur. Ita fecit
christus quod dicit. Ego sum pastor bonus et cognosco
oves meas. et cognoscunt me mee. et ceteris. Job. i.
Nos deo sumus oves pascetes in nemore huius
mundi. et devoraremur a lupis inferni nisi christus
mitteret ad nos pastores. scilicet sanctos angelos
qui custodiunt regna. provincias. civitates. vil-
las. castra. et quamlibet personam in particulari. Unde
ait David. Angelis suis mandavit de te ut cu-
stodiatur te in omnibus visis tuis. psalmus. xc. Dicatur
practice. quod deus precipit angelis quoniam mulier de-
bet parere christus quod omnia videt vocat unum angelum
suo proprio nomine. ut ait David. omnibus eis nomina
vocas. Nos nescimus nisi tria nomina angelorum.
scilicet Michael. Gabriel. Raphael. Cui dicitur. Ec-
ce vides talem mulierem tali hora pariet. com-
mitto tibi filium vel filiam. et ceteris. Et angelus responde-
dit. Domine reputo mihi ad maximam gratiam et hono-
nozem quod committitis mihi creaturam ad imagi-
nem et similitudinem vestram factam. vestro

Sermo

sanguine redempta. et si humano modo dicendo est in
telligendum. Et quoniam nascitur creatura. cito venit in
manibus angelorum obstetric. Et si sequitur correlari
um. quod nunquam aliquid mulier parit sine obstetrice. scilicet
angelus quod nunquam deserit creaturam illam quousque est in
paradisus. vel in inferno aut purgatorio. Non di-
co quod sit pater cum creatura. tamen spiritus est pater ad adi-
uandum creaturam respiciendo creaturam de celo
quod facit vadit. Et ut dicitur. Thoma. i. p. q. cxxij.
ar. vi. Angelus custos dicitur quousque deserere eum que
custodit in gestu punitur quod subdat alicui tri-
bulatio. nunquam tamen totaliter eum dimittit. Et sic in-
telligitur angelus suis. Et dicit Hieronymus. qui declarat
do ista auctoritate. Magis est dignitas animarum ut
magis habeat ab ortu natiuitatis angelum bo-
num sibi in custodia deputatum et delegatum. Nota
Magis est dignitas animarum. Pastor multis ouibus
dat unum pastorem ad custodiendum. et non cuiuslibet
unius. sed reus cuiuslibet persone dat unum angelum. et
cuiuslibet ciuitatis. et dicitur si rex habet oues ut
antiquus reges presumerent habere oues et vocare du-
os barones et milites ut irerent ad nemus custodi-
re oues. et quomodo indignaretur maiores. duces.
comites. et barones. et tamen maiores sunt maiores
angeli celi que maiores reges terre. et tamen non repu-
tat sibi ad iniuriam venire in nemore habundantiam. imo
reputat sibi honorem. Videt ergo vobis si demum fa-
cere festum de eis. imo certe. Idem videte ne pretem-
narum de custodia angelorum. Nota finis. Thoma. i. p.
te. q. cxxij. p. totum quod habet. viij. ar. Dico secundum
in nris temptatibus per sanctos angelos in temptatibus
solamur quoniam aliquis demon temptat aliquem de ali-
quo peccato. angelus videtur de celo subito per quod
anima descendit. tamen cogit creaturam ut faciat bo-
num nec malum. sed dimittit in libertate arbitrii. sed
psalmus. Si dicat aliquis. ego non audio. et dicitur. Dica-
tur quod alia est locutio angelorum. et alia hominum. et de-
clarat. b. Thoma. i. p. q. cxxij. ar. i. quod ex hoc quod vnus
angelus ex sua voluntate ordiat suum preceptum ad
manifestandum alteri. et ei manifestat. tunc dicitur ei loqui
sine formatione phorum. ut ibidem ad locum declarat
Et idem ait apostolus. Si linguis hominum loquar et age-
lorum. et lo. cxxij. Voies loquuntur phibus formati in
aere. non loquuntur sic angeli nisi aliquotiens
ex miraculo. ut virgini Marie fuit locus. Ba-
riel et Danieli et thobie. sed loquuntur ceteris. non
ad hominem. sed ad aures. sed intra hominem. sed ad ima-
ginatio. quod illa potest imutare. ut declarat beatus
Thoma. i. pte. q. cxxj. ar. iij. Ecce angelus qui loquitur
in me. non dicit ad me. Zach. i. r. ij. c. Verbi gratia.
quoniam angelus malus dicit tibi. Tu posses congregare
magis diuitias si velles mutare. x. florenos

p. xij. Ista est locutio dyaboli. et si aure cordis
attendas. statim angelus bonus dicit. O si feceris esset
ysura. et danaberis. quod ysura non intrat paradysum.
Et malus angelus. Pones in testamento. Et bonus.
Interim tu ibis ad infernum. quod tu non habes pro
positum satisfaciendi. et dicitur. Ois est cogitatio bona que
resistit peccato est locutio boni angeli intra imagina-
tionem. Auctas. Precedet te angelus meus. an scilicet
quod cadas. Obfusa eum et audi vocem eius. quod di-
cet tibi nec peccatum putes. scilicet peccato. quod non
dimittit te cum peccaueris. testis nomen meum in illo.
Ero. cxxij. Cogitate quomodo angelus malus est ad si-
nistram ut te daret. bonus vero ad dexteram ut sal-
uet. sed quomodo in nris temptatibus per angelos su-
mus solari. ergo videte ne peccetis. et dicitur. Dico
tertio quod per sanctos angelos ad veram penitentiam sumus
puocari et puocamur. Donat quod homo magis ve-
lit in temptacione sentire diabolo que angelo. sic
multoties fit. Cogitate quoniam hec uicidia est angelo
bono. ac si viros bonis pulchris viri iuuenes et bo-
ni. et temptaret coram viro ab ethiopia nigro et
turpi. et viros sentiret ei. dicitur viro. Uada-
tis. quod magis volo istum. quoniam sensio esse viro. ma-
ior despectus fit angelo quoniam homo sentit dyabolo.
et dicitur. quod nullus dominus nec etiam rex est aliquid respectu eius.
Na christus volens laudare Jobem baptista dixit. In-
ter natos mundi non super maiorem Jobe baptista. Verum quod
minor est in regno celorum. maior est illo. Da-
thel. i. et Lu. viij. Ecce quoniam excellencia. Cogita-
te ergo quoniam ipso despecto homo facit peccatum. dicitur. O quod fa-
cia de isto ribaldo. et redit ad celum. vixit enim ex hoc
non deserit. imo est pater bonifacere. et dicitur. sed per peccatum
commissum luxurie vindicte vel alia redit. q. d.
videbo si potero eum inclinare ad penitentiam. et loquitur
imaginatiori dicitur. peccasti. id est sentire. lana ani-
ma tua fac penitentiam. De hoc figura legitur. iij. Re-
vir. de helya ambulante per viam desertam bestias ple-
na. et dormiuit sub ymbra inniperi. et angelus
domini tetigit eum et dixit illi. Surge comede. Ho-
ta bene textum ibidem. quod pulchra est historia. Na he-
lyas dormiens in via piculosa est peccator. Pius
vita nihil aliud est que via. vnus vadit. scilicet per mor-
tem. et alius venit. scilicet per natiuitatem. id est ibi moritur vnus
fener. et illic nascitur vnus puer. Ubi sunt qui erant ante
mille annos. et Na pleuerunt via. et via est pe-
riculosa. Et nunquam piculosum esset mare in quo
de quibus nauibus vit euaderet vna. et dicitur. Et pec-
cator dormit non cogitans offensam factam deo nec
piculum in quo est. sed riddo. catado. et saltado. va-
dit ad infernum. Sed quod facit angelus excitat
eum per copunctionem. et dicitur. Inducens ad penitentiam
am. pritionem. confessionem. satisfactionem. et

De sancto Michaeli

remissionē iniuriarū. ut de ei remittat. **Nota** pmo tetigit āgel⁹ helyā. i. pctōrē. s. per cōpū
ctionē nō ei expectat infirmitatē. **Secūdo** co
medit helyas. i. pctōrē edere dz. s. p eukaristie
cōione qz sic cibū corpal⁹ pfortat ad ābulādū
in hac vita. ita cibū spūal⁹. **Tertio** ābulauit
pfastifactorz. z male societatis vitatorz. **Et** i his
tribus pncipl⁹ pstitit pnia. **Quōdo** p anglm puoce
mur ad pniaz auctas. **Et** ruerfus ē angel⁹. q
scz recesserat ppter pctm. q loq̄bat in me z susci
tauit me q̄si viz q̄ suscitaf de somno. **g** videte
ne. **z** **Dico** q̄rto q̄ p scōs anglōs i fido xpī
ana sum⁹ informati. **Fides** ei xpiana est tāte
sbilitas. altitudis z pfūditar. q̄ intellect⁹ hu
man⁹ p se nō p̄r attingere ad itelligendū. **Cre**
dētia indeoz z phoz p intellectū naturalē pōt
oñdī. q̄ ē vn⁹ de⁹ vnū p̄mū pncipiū. z p̄ma
cā. z p̄m⁹ motor. **Sz** q̄ ille vn⁹ de⁹ sit p̄r gene
rās. z fili⁹ genit⁹. z spūscūs spirat⁹. vt exēplifi
cat in sole. h nō pōt sciri i intellectu naturali.
Itē q̄ de p̄uideat oibz creatur⁹ z aialibz. h in
tellect⁹ p̄t itelligere. **Sz** q̄ de⁹ z bō det se ad mā
ducandū i hostia p̄secrata. n̄ sufficit itellectus
n̄. **Itē** q̄ rēgrif q̄ a maiori intellectu iunet. quē
admodū intellect⁹ n̄ iunat ab angel⁹ q̄ clare
vidēt secretū trinitat⁹. **Intellect⁹ em̄** n̄ est vt
lux p̄ue cādele. q̄ nō sufficit ad legēdū p̄mam
l̄am. **Sz** q̄ iunat lumie magni cerei videt op
time. z legit l̄ra p̄ma. s. mysterij trinitat⁹ z alio
rū articuloz fidei. q̄ lum̄ intellect⁹ n̄ iunat
lumie intellect⁹ āgelici. **Sic** fuit d̄ p̄gie **Ma**
ria q̄ lz crederz anglo. tū dixit. **Quō** fiet istd.
z itellec⁹ āgelic⁹ itellec⁹ marie applicat⁹. di
cebat. **Spūscūs** supueniet i te. **Nota**. ob
umbrabit tibi. **Alie** ml̄heres p̄cipiūt ad ardo
rē sol⁹. carnal⁹ p̄cupie. **Sz** p̄go **Maria** p̄cepit si
ne p̄cupiscētia. qz sicut gnū format itra auel
lanā. **z** **Et** p̄go illuminata dixit. **Ecce** ancilla
dñi. **z** **De** ista illuminatōe auctas. **In** ipa no
cte. s. cognitōis n̄ ē obscure. **Ecce** angel⁹ dñi
astitit. s. illuminando. z lumen resulsit i habita
culo. q̄ hō itelligit di. **Q̄** gres deo. mō itelli
go. **Act. xij.** **Itē** videte ne. **z** **Dico** q̄nto q̄
p scōs anglōs sum⁹ corā dō aduocati. q̄ sūt
n̄ p̄curatores. **Nā** q̄n aliq̄ mag⁹ qō deducit
corā rege vel in curia reg⁹. s̄ aliquē miserabi
lem p̄sonā. rex puidit illi miserabili p̄sone de
notabili aduocato. **Ira** facit xps. **Alte** in cu
ria xpī deducit litigū nos. z xps puidz dās
nobis aduocatos z p̄curatores scōs anglōs
ne coronā regni pdam. **Aduocāt** em̄ z p̄cu
rāt p nob p̄ntando bona q̄ facim⁹. vt orōes.

ieiunia. z alias asperitates p̄niales. q̄ multū
placēt dō. **Thob. xij.** **Quō** orabas cū lacrimis
z sepeliebas mortuos z derelinq̄bas p̄adisi.
ego obruli orōz tuā dñi. **Itē** alit aduocāt p
nob qz si ex n̄ris pctis meremur punitiones
dicūt dñi xps. **Et** dñe spectet⁹ adhuc. **z** **De**
h nota pabolā xpī. **Lu. xij.** **Sz** cultore vinee lo
quēte p̄ficulnea. **Vinea** vl̄ or⁹ xpī xpī p̄p̄g
in q̄ plantat arbor seu hō in die baptisat⁹. **z**
In p̄mo āno. s. puericie. dñs q̄rit fructus. vt
sciāt se ligē. z dicere p̄r n̄. **Que** ma. z credo.
sz nō inuenit. qz vos male nutritis filios. **In**
scō āno a. xv. anno vsqz ad. xl. q̄ dz ann⁹ iuue
nt⁹. q̄rit dñs fructū bone vite z p̄niet⁹ n̄. **z** **Nota** ē
nē nisi folia vanitat⁹ i ornāmēt⁹. **z** **Nota** ē
inuenit fructū bone vite. **In** tertio āno hō scz
senectut⁹ nō inuenit nisi folia. non p̄nt facere
pniam ieiunādo. **z** **Et** xps tūc vocat orula
nū. i. anglm custodē di. **Scinde** eā vt q̄ d̄ ter
rā occupat. z mittat i ignē. **Et** illerndens d̄.
Dñe dimitte illā. z h anno vsqz dū sodiā cir
ca illā z mittā stercoza. **Fodit** em̄ q̄n dat p̄p̄
ctiōes. **Et** mittit stercoza q̄n redit p̄ctā ad
memoriā. **Rigat** q̄n ex p̄ctiōe fundit lacric.
Ecce q̄le aduocātū hē. **Itē** videte ne p̄rem
nat⁹. **z** **Sexta** vilitas ē. qz p̄ eos sum⁹ in
celo festiuati. **Ex** amore quē hnt ad nos faci
unt festū de nob. q̄n facim⁹ aliq̄ bonū opus
gaudēt z tripudiāt. **Auto. Lu. xv.** **Dico** vob
gaudius est angel⁹ dei i celis sup vno pctōre
pniam agēte. **Nota**. gaudiū est in celis. **Tri**
plex est grad⁹ bonoz. **Prim⁹** grad⁹ est bonoz
pnie. que p̄ficiūt p̄sone p̄culari. vt ieiunare.
orare. **z** **De** isto fit gaudiū in ordine angeloz.
qz quātūcūqz fiat secrete. angeli scitēt vidēt
torū. z dicunt ad inuicē. **Vides** illū qui ieiū
nat vel orat. vel se disciplinat. **z** **gaudēt** om
nes. **Secūd⁹** grad⁹ bonoz q̄ non solū p̄si
ciūt p̄sone p̄culari. s̄ bono tot⁹ cōitatis. vt
q̄n rectores curāt magis de bono cōitatis
de p̄rio. **De** h fit festū in ordine archangloz
q̄n vident q̄ corrigūt p̄ctā notoria. **Tert**
us grad⁹ bonoz est. q̄ non solū respiciūt bōa
p̄cularis cōitatis. sed tot⁹ regni. q̄n reges z
consiliarij faciūt sanctas z iustas ordinatio
nes. **z** **De** h fit festū in ordine p̄ncipatum.
Ecce quare dicit. **Gaudium** est angelis. **z**
Nota de opposito **Isaie. xxxij.** **Ecce** vidē
tes. s. peccata nostra. clamabunt. foris. angeli
pacis amare flebunt. **De** restationem illā vo
cat fletum. **Septima** vilitas est. qz p̄
sanctos angelos ad gloriā. sumus portati.

Dicat quō qñ psona q̄ tenuit bonā vitā mo-
 ritē existere i articulo mortis angel⁹ diuinitus
 missus p̄cedit exitū p̄t demones aduenien-
 tes ⁊ ascēdentē custodit int̄ aereas ptates ⁊ et
 tandē secure introducit i celū. Ero. xxij. Ec
ce ego mittā angelū meū q̄ p̄cedat te ⁊ custo
diet te i via ⁊ introducat i locū quē preparau
ī. Nota exemplū Lu. xvi. Factū est vt morere
tur medic⁹ ⁊ portaret ab angel⁹ in sinū abrahe
Sec⁹ si morit̄ ipenitēs. H̄z q̄ quomō est sic /
dū festū de eis. Nō. videte ne zc. Nō do vob
vñ bonū s̄ illū. Credo q̄ qlibet vīm h̄z ali
quē sanctū in deuotōe cui fac̄ orōem. ⁊ aliq̄ti
ens curāt paz de vob p̄t pctā vīa. s̄ angel⁹
custos nūq̄ deserit. Nō esset bonū qlibet ma
ne ⁊ sero genib⁹ flexis dicere. Angele q̄ meus
es custos pietate sup̄na. De tibi commissum
Ena. s̄ a mal⁹ inclinātōib⁹. defende. s̄ a cunctis
impugnātōib⁹. guberna. s̄ in bonis opatōib⁹
Et sic eos festiuādo ⁊ orādo ip̄i cū dei adiu
torio p̄curabūt bonū n̄m. Et habebim⁹ hic
dei grām. ⁊ i futuro glām. Amen.

De beato Francisco
Lucerna fulgoris

Lillumiabit te. Lu. x. ⁊ recitatū ē stati
im euangelio hodierno. Sermo n̄
erit de vita ill⁹ gloriofissimi p̄fessoris ⁊ amici
dei b̄i Francisci. Et habebim⁹ de vita sua
bonas doctrinas. zc. Salutes v̄go Maria.
Pro breui declarātōe h̄z v̄bi ⁊ veniēdi ad p̄
positū. sciendū q̄ i scriptura ita i veteri testa
mēto sic in nouo ser̄i dei dicūt lucerna. Rō. qz
sicut i lucerna sūt tria. cera fragil⁹ q̄ liq̄scit sta
tim ad ignē. sc̄do lignē albū. tertio lux clara.
Ita qlibet psona sc̄a h̄z ista tria. corp⁹ fragile
q̄d igne deuotōis liq̄scit in lacrimis. Sc̄do i
tus h̄nt aiām albā. clarā. innocētē. purificatā
a mal⁹ cogitatōib⁹ q̄s expellūt. nō h̄nt odium.
nec maliciā s̄ primū. Tertio h̄nt lucē gr̄e dei
sine q̄ nō essent sc̄ti. q̄ clarificat intellectuz ad
cognoscendū deū ⁊ se i miseria h̄ mundi. ad
calesaciendū in bonis opib⁹. Ecce rō q̄re p̄so
na sancta d̄ lucerna. Quētas. De em̄ pat lo
quēs filio suo de Jobe bap. dixit. Parauit lu
cernā. s̄. Jobem baptistā. xpo meo. Et iā xps
sic vocauit eū Joh. v. Ille erat lucerna ardēs
⁊ lucēs. i. illuminās. H̄z gr̄e ⁊ auctate q̄ sc̄a
p̄sona d̄ lucerna. ⁊ i isto intellectu posui the
ma. Lucerna fulgoris illuminabit te. ⁊ loq̄t
cūlibet p̄sone. religioso. clerico. vel layco de
uoto dicens. Lucerna ful. ⁊ Hora i ip̄o qñ

q̄ radios claritat⁹ ⁊ q̄b⁹ possum⁹ illuminari.
 Et sunt isti. s.
 Paup̄tas apostolicalis.
 Asperitas penitentialis.
 Humilitas cordialis.
 Charitas diuinalia
 Firmitas p̄petualis
 Dico p̄mo q̄ beat⁹ Fr̄cisc⁹ dedit h̄ntē m̄dō
 radiū paup̄tat⁹ ap̄lice. q̄ in h̄ consistit vt hō oīa
 relinquat. vt i euāgelio discipuli dixerūt. Ec
ce nos reliquim⁹ oīa ⁊ secuti sum⁹ te. Mat. h̄z
diceres. Si nō habebāt oīa qz pau
peres erāt. quō q̄ reliquerūt oīa. Hora. reliq̄
runt oīa. s̄. habita ⁊ habēda. q̄tū ad desiri
um habēdi. Tu dimittis regnū ⁊ pl̄tōem.
quā forte nunq̄s habuisses. qñ dimittis desi
deriū h̄ndi. Nō religiosus licet non habuerit
yp̄ore nec filios. tñ reliquit p̄ xpo. qz potuit
h̄re. Nō qz petr⁹ ⁊ alij apli dimiserūt oīa ha
bita ⁊ desiriū. zc. Jō d̄t. Ecce nos reliqui
mus. ⁊ Dō audite quō b. Francisc⁹ reliq̄t
oīa. Dicat quō qñ erat iuuenis erat mercator
⁊ subtilis. ⁊ qñ fuit q̄si. xx. annoz. dū sic nego
ciaret intrauit quandā eccliam. h̄ bonū ha
bebat. Nō p̄ nullo negocio d̄z p̄sona dimitte
re allquā orōnem. qz de p̄fundo abyssi extra
bit petōres. Jō ait Dō. B̄ndict⁹ d̄ qui n̄ amo
uit orōem meā. ⁊ misericōiam tuā a me. ps. lxxv.
Blosa Augustini. Nunq̄s amoueat a te orō
tua. ⁊ nunq̄s amouebit a te misericordia diui
na. Ergo ad bonū finē p̄ducit. Propter h̄ be
atus Francisc⁹ orabat. Tui crucifix⁹ coraz q̄
orabat locut⁹ fuit dicēs. Ecclia mea cadit. re
para eā. Cogitate qualē timores debuit h̄re.
Et intelligēs q̄ loq̄ret de illa ecclia. vertit se
⁊ vidit q̄ minabat̄ ruinā. Et redidit om̄ia q̄
habebat. ⁊ portauit pecunias curato vt eam
reparat. Et xpus loquebat̄ de ecclia vniuer
sali q̄ tota cadebat. Dñi t̄pales p̄ iusticiā. pla
ti p̄ negligentia. religiosi p̄ in deuotionē. cle
rici p̄ inhonestatem. Et h̄ p̄ncipalit̄ intellige
bat xps vt reparat. H̄z b. Francisc⁹ adhuc n̄
intelligebat. qz ista fuit p̄ma reuelatio. Qui
tñ de cetero fuit ardentissim⁹ amator pauper
tatis. dimittes oīa. ⁊ recepit saccū. non indi
gebat sartore. ⁊ cum corda cingebat se. nec in
ducebat alia veste. dicit historia. q̄ de die erat
vestis. ⁊ d̄ nocte stratiū. pediculis plenū. pau
p̄rtatem vocabat dñam suam. Hic dat exē
plum religiosi. clerici. ⁊ laycis. qui denote
se obligarunt ad paup̄tatē ap̄licā. q̄ nihil pos
sideant tanq̄ p̄rium. vt possint dicere eum

De sancto Francisco

bñ petror alijs. Ecce nos reliam⁹ oia z secu
ti sum⁹ te. Sed nos mō suam⁹ paupertē sine
 defectu bñ pasti. induti. z si aliqd nob defici
 at murmuram⁹. Jō pdem⁹ pmissionē factaz
nob a xpo di. Amē dico vob. q vos q secuti
 estis me. in regeneratōe cū sederit fili⁹ hoīs in
 sede maiestatis. sine sedebit. z vos sup sedes. xij
 indicātes. xij. trib⁹ isrl. Dat. xij. Clerici etiā
 hñt exemplū. q exq habēt suos reddit⁹. nō cō
 gregēt supfluos thesauros. iuxta xpbū xpi. No
 lite thesaurisare. pgregādo i cistas. zc. No so
lum hñt cauere ab vsuris. zc. z symonij. sed
ab auaricia. Et qd oportet facere cisternā in
domo vbi est fons emanās. Bern. O clerice
 qd qd pter victū z vestitū simplicem retines.
 furtū facis. sacrilegiū cōmittis. Vine ē qd dicit
xyj. q. Clerici qstū ad res ecclie cū pauperz
 sint alienare nō pnt. Layci etiā hñt exemplū.
No optet oia dimittere vt b. Francisc⁹. sz re
 cognoscat domū. taciā. bursam. z si est ibi ali
 qd de vsura. furto. rapina. dimittat. restituē
 do. al's corrūpent oia alia. Exemplū d' pomo
corrūpto qd oia alia corrūpet. Ita d' florenis
Jō apl's. Reddite oib⁹ debita. Et nemi qe
qz debeat. nisi vt iniuce diligat. zc. Ro. xij.
Ecce p m⁹ rad⁹. Jō d' t' bema. Lucerna. zc.
Secū d' rad⁹ est de asperitate penitētiāli
hiz est q tantā asperitatē faciebat. Dicant
tur aliqua. Primo non portabat nisi illū sac
cum in hyeme. z statim intellexit illud euan
gelicū ad lram. neqz duas tunicas habeatis
dormiebat sup terrā. Si aliqñ fieret sibi ali
qua scutella de bono cibo. ponebat cineres
vel aquā frigidā. Dicat de temptatōe vt ha
beret vrore z filios. zc. demū fecit z piccit se in
niue. ibat discalcia. Dic dat nob exempluz
vt faciam⁹ aliqua asperitatez pnialem. Dicūt
aliq stulti z ignorātes. Ve z qd optet facere
asperitatē. z qd pdest deo zc. Rñdeo q d' aspe
ritate quā nos facim⁹ d' bz honorē z nos vt
litatez. qz sicut rex q habet vnū castz rebel
le. z miles subijcit castz. regl est honor. et mil
les habebit inde salariū. z Sic corp⁹ nostz
rebelle est deo. Sesus em z cogitatio hūani
cordis in malū pna sunt ab adolescentia sua.
Ben. vij. Sz subijcit deo p asperitatē ieiū
nādo. zc. Jō si est bon⁹ miles subijciat ipm
deo. qz honor est di. vtilitas aut vza. Nā de
seruat istū modū pctōib⁹. q si in h mūdo fa
ciūt iusticiā de se. ipe in alio mūdo non faciet
iusticiā de pctis. Iusticiā p pctis fit p penitē
tiales asperitates. Et qñ ania taliū venit ad

iudiciū vbi accusat a diabolo. dicit xps. Quid
dicis tu aia. Rñdet. Dñe vez est q ego feci il
la. tñ dñe feci iusticiā. qz si aliqñ fui superbus
hūiliauit me. z sic d' alijs. Feci iudiciū. s. pñre/
do. z iusticiā. nō tradas me calūniātibus me.
ps. cxvij. Dic xps. Ego sup tēpus. Ecce vtili
tas. Jō xps. Dico vob q nisi pñiam habueri
tis omīs simul pibitis. Lu. xij. Ceter⁹ ra
d⁹ est de hūilitate cordiali. Erat em ita hūil
q reputabat se viliorē oib⁹ z magis pctōrem
Dicat quō socio orātī fuit visa in celo pulcra
rima cathedra cū corona. z di. O bñ dicit illā
q in illa collocabit. Rñdit xps. Cathedra illā
pdidit vn⁹ pnceps de ordine seraphin ex sua
supbia. z refuat hūili francisc⁹. Nñ cū semel
ille soci⁹ qreret a bñ francisc⁹. Pñ quale est
mationē habet de vobismet. Rñdit. Nō cre
do esse hoīem magz pctōrem in mūdo q ego
Et soci⁹. Quō habere potest talē imaginati
onem d' vob cū tot grās recipiat a dō. Rñdit
Tot grās recipio q si al⁹ recipet. hūilior me
fieret. z mai⁹ bonū faceret. Dicat similitudo.
Sint duo hoīes. z vn⁹ bz pñcas possessio
nes z pecunias tñ trāsit. Al⁹ pō recepit mi
tuo magnū thesaur⁹ de q annuatim bz face
re certā pensionē sub pena mortis. Itē habet
reddē totū illū thesaur⁹ dño certo die sub pēa
mortis obligata z reddere. zc. magnū oī⁹ re
net supra se. Al⁹ aut licet nō habeat tm. trāsit
lete z sine illa obligatōe. Ita inposito. Deris
mibi vnū sanctū. Nihil aliud vult dicere. qz
recepisse a xpo diuite mutuo magnū thesau
rum sub pena. zc. z q certo tpe reddat sibi ra
tionem. Et quia sanct⁹ cogitat. O de pñ m
hi tantā grām de scientia vel eloquētia v' fa
ciendi miracula. cum dolore z tristitia z ma
gna humilitate debet viuere. Et ist⁹ cogitat
qgo Maria humiliabat. q sciuit se esse mīez
dei z esse virginē. reginā celi. Nā qstō psona
sancta excellentior. tanto esse debet humilior
Eccl. ij. Quanto magnus es. i. in sanctitate
humilia te in omnib⁹. z corā deo inuenies q
tiam. s. vltiorē. Quoniam magna poten
tia dei solius. que dat gratiam. z ab humil
bns honorat. Persona aut que a deo non re
cipit tot gratias. potest viuere lete. quia nō ē
ita obligata. z cito reddet computum suum.
Sicut em diues habet reddere cōputum d'
quolibet floreno. ita sanct⁹ de qualib⁹ gratia.
Propter hoc sancti dñ magis honorabatur
plus humiliabant. Ideo xps. Domini autē
cui multum datū est. multum queret ab eo.

Et cui smēdāuerūt multū pl⁹petent ab eo.
Luc. xij. **Ista de causa.** b. Francisc⁹ humilia
 bat. recordās intra se illi⁹ **Quāto magn⁹**
 es. i. diuitijs. dignitate. platōe. scitaterē. hu
 milia te in om̄ib⁹. **Eccli. iij.** **Quart⁹ grad⁹**
 ē de charitate diuinali. Nam incim erat infla
 mar⁹ in amore deit⁹. p⁹mi. q⁹ volebat q⁹ om̄s
 saluarent. Et in signū hui⁹ fundauit ordinez
 fratru⁹ minor⁹. quo fundato fuit sibi dictū. q⁹
 regula erat. multū fortis. nec posset fuari. q⁹
 temperaret. **Rūdit.** Ego scpsi qd⁹ xps ore suo
 ordinauit. Ideo nihil mutabo. q⁹ seru⁹ i lsa
 dñi nihil pōt mutare. Qui illā regulā seruat
 sanc⁹ est. z qñ morit⁹. posset canonisari. sed de
 mille vñ⁹ seruat. Deinde dixit. Et nunq⁹ eti
 am mulieres debēt fuare. **Rūdit.** Et nunq⁹
 xps de muliere voluit nasci. Ideo p⁹ saluatio
 ne muliez fecit aliū ordinē. Ecce qnta chari
 tas. Deinde vt de statu infimōn⁹ possent fa
 cil⁹ seruari. fecit terciā regulā. Et q⁹ ita erat
 ardeō in charitate apparuit qñ seraph. Et su
 bito ac si a balista emitteret. clau⁹ quidā de
 neruo p⁹cutit. manū dextrā. deinde sinistram.
 Etia in pedib⁹ habuit plagas. intm q⁹ pote
 rat dicere. Ego stigmata dñi Jhu in corpe
 meo porto. **Bal. vi.** Dicat quō ex humilitate.
 abscodebat plagas vt vitaret vanam gloriāz.
 D⁹prime fuabat illud pceptū. Charitas vza
 magis ac magis abūdet. **Phil. j.** Hic babe
 mus exemplū nos religiosi. q⁹ nō possumus
 tantā hze caritate vt. b. Franciscus. ad min⁹
 babeam⁹ istā formā seruādi regulā. non vna
 mus sicut aliū viuūt. sed sicut vouim⁹ vt dicit
 ap⁹s. Quicūq⁹ em̄ in lege peccauerūt. p⁹ legē
 iudicabūtur. **Rom. ij.** **Lex religiosoz ē regu
 la.** Dicatur p⁹ctica de examine i capitulo cul
 paz. in iudicio xpi ad portā paradisi. cum mira
 culo illi⁹ fratris minoris. qd⁹ legit i vita. b. frā
 cisci. **Posita a. xij. sochis.** Si vellet se religio
 sus excusare di. Dñe nō seruauit. q⁹ aliū nō ser
 uabāt. Ideo vadas cū eis ad infernū. Dicit
 aliq⁹. prelat⁹ dispensat. **Nota dñtia inter di
 spensatōem z dissipatiōē.** Dispensatio ē rela
 tio inris cōis. p⁹ locoz tpe. p⁹ loco qñ cum
 rege habet comedere. **Tempore.** s. pestilencie.
 vel venit de foris lassuz. sed indifferēter co
 medere carnes nō ē dispensatio sed dissipatio.
Et q⁹ dispensat isto modo q⁹ vtit⁹ peccāt. Reli
 giosus em̄ debet respicere regulā vt mlter vā
 na speculū. **Caritas** ho laicoz sacerdotū cō
 sistit in duob⁹. **Primovt** dicat offic iū diuinū
 distincte. **Secō vt** viuant honeste ppter il

lud sacramentū qd⁹ tractatē. Charitas lai
 coz vt seruet dñicā ipsi. filij famuli z anialia
 q⁹ magis pficiūt campi z vineez alia ex missa
 q⁹ ex vzo labore. Ideo. **i. Eoz. xvj.** Dia opera
 vza fiant i charitate. **Quint⁹ grad⁹** ē firmi
 tas ppetualis. q⁹ in tota vita sua pseuerauit
 in scitaterē bona vita. **Sexti** incipiūt serui
 re deo seruēter. vt religiosus i nouitiatu. sed
 exq⁹ fecerūt p⁹essionē. dicit vñ. ego sum in
 bil⁹. ego mgi. **Ad** dicit vñ. vsq⁹ ad inbileū
 vel ad magisteriū. sed vsq⁹ ad mortē. **Idē** de
 cleric⁹ deuote incipit. sed paulatim dimic
 tātē. **Idē** de laicis vt aq⁹ calida q⁹ paulatim
 frigescit. **Ad** sic fecit. b. Francisc⁹. sed firmiter
 pseuerauerat. **Propter** h⁹ de⁹ sibi reuelauit di
 em sui obit⁹. **Di. Tali** die venies ad paradisum.
 z reuelauit fratrib⁹ suis. z i die obit⁹ fecit por
 tare cineres z ciliciū. z posuit se ibi nud⁹ pe
 tēs habitū sibi accōmodari a gardiano qñ
 q⁹ obijisset. **In** obitu autē ania ei⁹ sanctissima
 clara vt luna visa est celū ascendere. **Idē** p⁹ri
 nuem⁹ i bona vita. **Idē** ē cogitādoz dicen
 do intra se. **Videam⁹** ē ann⁹ vbi ego eram. z
 quō vadit mō. si inuenit se meliorē bñ stat. si
 gnū ē q⁹ ambulastis. **Ad** credatis q⁹ p⁹fectio
 scitatis p⁹stat solū i additiōe bonoz operū.
 sed p⁹stat i additiōe bonoz ope⁹z cū augmēto
 deuotōis. **Ita** fecit. b. Francisc⁹. **Idē** thēa.
 Lucerna fulgoris illuminabit te.

De sancto Luca euangelista.

Dign⁹ est operari

Dign⁹ est operari. **Luc. v.** Intellect⁹
 hui⁹ sibi fm intellectū quē volo per
 tractare est iste. **Beat⁹ Lucas** bon⁹ opari⁹
 gn⁹ fuit de mercede sua. s. de glia sua. **Idē** p⁹
 tractādo istud verbū inuenio in sacra scptu
 ra. q⁹ p⁹ quattuor stutes singularit⁹ meremur
 gliam paradisi. s.

- Per** generalem obedientiā.
  - Per** liberalem misericordiam.
  - Per** diuinalem sapientiam.
  - Per** virtuales p⁹niām.
- Ecce** h⁹ quattuor stutes p⁹ q⁹ in sacra scptura
 clare oñdit⁹ q⁹ possum⁹ acq⁹re salariū glie ce
 lestis. **Et** q⁹. b. Lucas habuit istas quattuor i
 generaliz quālibet in p⁹iculari. ideo possum
 de eo peludere thema. **Dign⁹ est opari⁹** merce
 de sua. **Idē** dicam⁹ de quilibet. **Dico** p⁹mo
 zē. **General** obedientia ē obedire omnib⁹ p⁹ce
 ptis dei. p⁹ nullo honore seu utilitate habēda
 facere s⁹ dei p⁹cepta. talis est dign⁹ salario glie

De sancto Luca euangelista

Sed volovos auisare h. **N**ō credas, paliq̄
obediētia vel sancta vita debeat hēre gliam
ex debito, sed ex diuina ordinatōe pmissiōe,
qz ipse ita pmissit. **N**ō dicere debet. **D**ñe de-
tis mihi gliam quā mihi debetis, qz fui in vo-
bis, sed dicere oportet. **D**ñe ego obediui serui-
m vo bis, idēqz mihi gliam, qz ita pmissistis.
Declare exemplo captiui obediētis pceptis
dñi, si ex h̄ peteret salariū; diceret sibi dñs,
Et tu petis salariū, z nūq̄ es captiuus mens
fuias mihi bñ, z sis mihi obediēs, qz pmitto
tibi qz p quibet ope dabo tibi salariū z heredi-
tatē meā. **T**ūc captiuus possent petere salariū
nō ex debito sed ex pmissione dñi. **I**ta de no-
bis nullus reputet sibi ad iniuriā, qz oēs sumus
captiui xp̄i, iusto p̄cio emp̄ti, s. sanguine suo.
In mēsa em̄ cambij, s. crucis, solues p̄zi, ap̄iēs
bursam corp̄is sui, i capite p̄ coronā, spineā, z
sic de alijs. **I**do oēs sumus captiui sui, z nō bo-
norē. **I**do b. **A**garba dicebat. **S**umma inge-
nuitas, i. nobilitas, ēi qua xp̄i seruitus p̄roba-
tur, iō fuisse me oñdo p̄sonā. **N**ō em̄ estis v̄t.
Emp̄ti estis p̄cio magno, glificatē portate
deū in corpore v̄o. **j. Coz. vj.** **I**git licet dñi fuis-
mus obediamus p̄ceptis dei, ex debito nō pos-
sumus petere paradysum. **S**i anima alicuius s̄a/
eti ad portā paradisi allegaret. **D**etis mihi pa-
disum, qz ego fui in vobis. **N**ō est bona rō
qz posset r̄ndere xp̄s. **F**ecisti qd̄ debuisti, al̄s
zē. **A**uctas. **L**uz feceritis oia q̄ p̄cepta sunt
vobis, dicite. **S**erui inutiles sumus, qd̄ face-
re debuim⁹ fecim⁹. **Lu. xvij.** **E**rgo q̄ iure po-
terō petere gliam. **D**ico qz sic. **D**ñe detis mi-
hi gliam quā pmissistis illis q̄ obedirent vo-
bis, instrumentū recepit. **Q**ui fecerit volūta-
tem patris mei q̄ in celis, ipse intrabit in re-
gnū celoz. **Dat. vij.** **C**ui dicit xp̄us. **V**eni
intra in gaudiū dñi tui. **E**cce quō intelligit
obediētia generalis. **D**a mercedē dñe sustinen-
tibz te, s. sup se tenētibz mādata tua, vt p̄phe-
te tui fideles inuentiant. **Eccl. xxxvj.** **D**ico qz
isto modo. **b. Lucas** acq̄siuit mercedē glorie.
Fuit em̄ obediēs nō solū p̄ceptis sed etiā cō-
silijs, qz dicit. **b. Hiero.** qz nūq̄ peccauit mor-
taliter, qz sp̄ sine crimie fuit. **S**equitur ergo qz
nūq̄ fecit p̄cepta diuina, nec p̄ supbiā, licet
h̄ret sciam que inflat, qz erat medic⁹ ap̄tissi-
mus. **D**icat quō in qualibet facultate quāto
aliq̄s est excellentior, tanto est magis supbus,
qz scia inflat in corde. **j. Coz. vij.** **S**ed b̄tus
Lucas taliter se gubernauit, qz ex supbia nō
fecit p̄ceptū, in studio non despiciēbat

aliquē, nec supbiebat legendo seu disputan-
do, nec repetitōe quā fecit reuerfus de stu-
dio. **I**te nec p̄ p̄ctm̄ auaricie. **D**edicē ei pe-
rit multa p̄t̄ q̄gregare, magni dñi recurrūt
ad eozē. **Sed. b. Lucas** a diuitibz recipie-
bat, a paup̄ibus nihil, immo aliquoties eme-
bat medicinas eis necessarias. **I**te nec p̄ lu-
ruriā, imo vt d̄t **Hiero.** nūq̄ habuit vxorem
nec filios. **D**icat h̄ p̄ctice quō amici tracta-
bāt dare sibi vxorē postq̄ fuit reuerfus d̄ stu-
dio. **N**ec p̄ inuidiā, q̄ cōter ē inter medicos
sed. **b. Lucas** semp̄ p̄mendabat alios, nec de-
spiciebat, immo quō amici infirmi vel infirmo-
rū dicebāt, nos sumus p̄cti de vobis, dicebat.
Immo teneatis talē, qz bonā sciam habet zē.
Nec p̄ gulā. **D**icit **Hiero.** qz virgo p̄generauit
semp̄. **N**ō v̄ginitas nō p̄t̄ bñ custodiri, de
quolibz statu dic, qz p̄sona gulosa necessario
erit luxuriosa. **Ratlo.** qz ille p̄es vicine sunt
z v̄n̄ innitat aliū sicut soci⁹ sociū. **I**deo qui
vult viuere caste in mala societate cū pleno
v̄tre dicit **Bern̄.** qz eēt mar⁹ miraculū q̄ susci-
tare mortuos. **N**ec ex peccato ire. **V**tinā oēs
religiosi eēt ita patientes, nūq̄ ex aliq̄ iniu-
ria abstulit verbū alicui. **D**icat p̄tra viciū mu-
liē. **I**te p̄mo ibat ad petendū veniā, licet fu-
isset iniuriatus. **N**ec p̄ accidiā, qz sicut oñū
est plenū, ita tps. **b. Lucē.** **D** quoz p̄mittit p̄-
dere tps, z qz nō fecit p̄tra mandatū dei, pos-
sum⁹ dicere qz habuit obediētiā generalem.
Tozū hoc dicit. **b. Hiero.** in p̄logo sup **Lucā**
Lucas antheocēnoie, natōe syr⁹ apud an-
thiocchiā medicine artis egregij sine crimine
fuit, neqz vxorē nūq̄ habuit, neqz filios, in p̄-
ginitate p̄manēs domino maluit deseruire.
Ergo possum⁹ dicere. **D**ign⁹ est opari⁹ mer-
cede sua. **D**oraliter hic est notādū nobis qz
ad min⁹ habeam⁹ obediētiā ad. r. mādata.
Ideo dedit de⁹ decē digitos in man⁹ cōclu-
dendo p̄ illud. **S**i vis ad vitā ingredi serua
mādata dei. **Dat. xij.** **D**ico sc̄ozē. **L**ibe-
ralis misericōdia est, quādo de bonis t̄galibz vel
sp̄ualibz hō dat idigētī, tal̄ meret salariū glo-
rie. **Rō.** **Q**uilibet em̄ thesaurari⁹ dispensans
bonā dñi s̄m voluntatē dñi sui meret salari-
um. **M**odo quilibet diues est dispensator z
miser illi⁹ magni regis **I**hu xp̄i. **N**ō credatis
vos eē dominos, nec talis stulticia intret in
cordibz diuitū, qz q̄ domin⁹ ē nulli tenet red-
dere p̄putū, vos autē de oñibz oportet redde-
re rōem quō acquisististis, expendistis zē, p̄s/
qz ad vltimū quadratē habetis dare cōputū

Sermo

tpo. **Iste error:** dicēdo. de meis pecunijs zc. nūq̄d potero recipe aliqd̄ inesse. fac̄ multos dānare. **Rō** ēv furarioz. sed realit̄ tps̄ ē dñs. Dñi ē terra zc. vos diuites estis solū mīstri et dispēsatores. **Sic** nos existimet hō vt mīnīstros xp̄i z dispēsatores. j. **Loz. iij.** Si ḡ dispēsatis fm̄ volūtātē suā: digni est̄ mercede. **Volūtas** suā ē vt dispēsatis p̄mo ī domo v̄ia ī v̄is necessitatibz nō ī vanitatibz. qz als̄ p̄nirer̄ vos. **Sec̄do** recepta nēcitate det̄ paupe ribz vel mutueris sine vsura. **Ecce** qd̄ dicit in s̄m̄ p̄missionis. **Tu** diues non fenerabis fratri tuo ad vsura pecunia. nec fruges nec quālibet aliā rē. **Fratri** aut̄ tuo illud q̄ indiget p̄modabis. vt bñdicat tibi dñs de tu in omni ope tuo. **Deut. xxij.** Proditor eēt dispēsator regis si de pecunia regis diceret. **Hun** qd̄ de mea moneta potero recipe emolimēta. **Dñi** aut̄ diuitis liberal̄ aia vadit ad portā paradisi. **Et** d̄t t̄pus. qd̄ fecisti. **Rñdet.** Dñe dispēsauī bona v̄ia fm̄ volūtātē v̄iaz. recepta nēcitate: dedi zc. **Et** mutuaui sine vsura. mercedē gl̄ie recipit. **Auctas.** Quicūqz potū det̄ r̄vni et mīmis istis. calicem aque frigide t̄m̄. **Isto** magis q̄ dat vinū zc. in noīe discipuli. amē dico vobis nō p̄det mercedem suam. **Dat. i.** **Ite** **Luc. vi.** **Butrū** dantes nihil īde sperātes. z erit merces v̄ia multa. **Quia** si de vsura deberet recipe centū florenos z nō facit. **De** dabit sibi. cc. h̄ic z gl̄iam ī paradiso. **Pater** ḡ quō ex miscōdia acq̄rit gl̄ia paradisi. **Dicatur** h̄ic de miscōdia. b. **Luca.** **Dñi** em̄ au diuit̄ famā. xij. ap̄loz quasi. xij. medicoz curātes oēs īfirmitates. surdos. cecos zc. admīrās qz ars ī medicina non sufficit ad h̄. voluit īrē videre ap̄los cū adhuc eēt īfidel̄. et venit ad Hierl̄m ad. b. **Petr̄** dicens. **Audiui** famā de curis vestris quas facitis. tamē video q̄ estis paupes. **Et. b.** **Petr̄** dixit sibi. q̄nō q̄dam magn̄ medic̄ venerat de celo. z ostendit eis artē q̄ sine purgātōe sanarēt zc. **Finaliter** p̄dicauit sibi fidē xp̄i quā firmavit miraculis. **Propter** qd̄. b. **Lucas** baptisabat. z pet̄t̄ a. b. **Petro** vt diceret sibi si habebat aliqd̄ facere. **Et** **Petr̄** dixit. **Si** vis p̄fect̄ eēva det̄ vende oīa q̄ habes z da paup̄ibz. z habebis thesaur̄ in celo. **Dicatur** quō fuit reuersus antiochia z v̄edidit domū. possessiones z q̄cquid habebat. **Do**do dixit iste optet q̄ distribuat paup̄ibz. sed quibz. qz aliq̄ sūt paupes q̄ vadūt ad tabernazc. **Isti** nō habēt nisi vnicā rōem vt hō det̄ eis. qz sūt ad ima

ginē dei. **Alij** sūt paupes bone vite q̄ seruiunt xp̄o. ideo illis dabo. portauit saccū pecunie et posuit ad pedes ap̄loz vt distribuerēt paup̄ibz. **Doc** extrahit ab illo textu **Act. iij.** **Nota** textū ibidē. qz dicit. quorū em̄. **Nota** vniuersaliter loq̄tur. possessores agrozū aut domoz erāt. vendētes afferebāt p̄cia eozū q̄ vendebāt. z ponebant ante pedes ap̄loz. **Di**uidebat aut̄ singulis prout vnicūqz op̄erat. **Ergo** si ex liberali miscōdia hō meret̄ regnuz celoz. qd̄ dicem̄ de. b. **Luca.** **Dign̄** ē opari zc. **Moralit̄** h̄ic dico vobis. q̄ tenem̄ ad h̄. q̄ si ī domo vel bursa v̄ia habetis aliqd̄ de malo iusto distribuatis restituēdo. als̄ corrūpet q̄cquid habetis. vt pomū corruptū corrumpit alia. ita floren̄ corruptus. **Sicut** p̄ūctur ḡ pomū. p̄iciatis restituēdo. z sic p̄seruan̄ bona. **Si** habetis aliqd̄ de mortuis. d̄ hospitalibz vel de ecclia. z de seruitozibz. d̄ laboratozibz. de vsuris. furtis. reddatis ne corrumpāt alia. **Reddite** omnibz debita. **Rōm. iij.** **Dico** terciō zc. **Di**uina sapia ē scire gubernare p̄sonā suā iuxta dei volūtātē īnstru ribz bonis opibz. z vltra hoc attrahere bonis modis alios ad deū. **Sic** si rex p̄mitteret vñū castrū vñi militi. dicens. **Scias** bene defendere istud castrū ab inimic̄. si iste miles sit strenū z valēs. z nō solū custodit illud castrū fidelit̄. sed faciendo pugnas inimic̄ regis acquirat regi. x. vel. xv. aut. xxx. castra. nū quid tūc meret̄ magis salariū. immo. **Ita** de nobis. q̄libet n̄rm̄ habet vñū castrū sibi p̄missum. s̄. semetipsū a rege xp̄o. q̄ p̄ d̄iligit vñuz castrū de istis q̄ rex regnū. dicens ī instrumētō p̄missionis. **Custodi** temetipsum z aiam tuā sollicit̄. **Deut. iij.** **In** fine q̄n̄ dicit regi xp̄o. **Ecce** dñe aiam quā p̄seruauit zc. meret̄ salariū zc. **Sed** quādo nō solū custodit castrū p̄ vitā. sed vltra h̄ lucrat̄ de castris inimicoz p̄ onā vitā seu doctrinā. **Castra** inimicoz sūt p̄sona malez p̄ctōres. **Persona** sup̄ba ē castrū possessum a diabolo leuiathan. z sic de alijs vñj. **Et** expugnātur p̄ vitā sanctā et doctrinā bonā p̄dicādo. q̄n̄ p̄uertit̄ sup̄bz humiliatur subijcit̄ xp̄o. z sic de alijs. **Un̄** q̄ p̄ctōres conuertit̄ vñū p̄dicatoz. tot castra acq̄rit. talis magnū salariū meret̄. **Auctas.** z fuit d̄ictū victorioso **Abrae** ī p̄sona p̄dicatoz. **Noli** timere **Abraam.** s̄. p̄dicatoz. ego p̄ctoz t̄n̄ sum. z merces tua magna nimis. **Deñ. xv.** **Nota.** noli timere. qz p̄dicatoz ml̄tos habet īmicos. **Primo** demones. **Sec̄do** detractozes īnuī

De sancto Simone et Iuda

dosz. **S**eminati iusticia merces fidel. **Pro**
uer. xi. **S**eminator iusticie i agris sciencie est
predicator. **I**sta sapiamz fructu habuit. b. Lu-
cas excellēter. q. xxxvii. annis pdicauit p mū
dū cū. b. Paulo. **S**ocius fuit. ibat de villa i
villaz. **Q**uē castra acqsiuit xpo. **N**ō recede-
bat ab aplo. intm q dicit apls. **I**n pma de-
fensione mea nemo mihi affuit. sed omnes me
dereliquerūt. **L**ucas ē mecū sol. **I**mmo.
iij. immo etiā hodie qlibet die bellat z acqui-
rit castra ex suo deuotoz magis plecto euā-
gelio q̄ alioz. z cū actibz aploz. **M**ulta ei
dicit q̄ alij tacuerūt. sicut de pceptōz natiui-
tate beati Johānis baptiste. de annūciatiōe
p̄ginis Lucas hoc dicit. **I**te de natiuitate
xpi in porticu. et de angelis cantantibz solus
Lucas de h dicit. **I**te de pastoribz adoranti-
bus sol. **L**ucas dicit. **I**te de circūcisiōe et
templi p̄natiōe. **I**te de vita xpi et. xij. annis
vsqz ad. xxx. sol. dicit Lucas. **E**rat subdit. **I**ll.
Dicit **L**uca q̄ iuuabat **J**osephz. **E**t. b. Lu-
cas ista habuit a p̄gine **M**aria. q̄ multū eum
diligebat. qz erat virgo. z ipse etiā diligebat p̄-
ginē. **I**deo eā depinxit fecit veronicā. **V**e-
niebat em̄ ad virginē di. **V**irgo benedictaz.
Matthe. z **M**arc. nō dicūt aliqd de annun-
ciatiōe. natiuitate. ideoz. **I**te de passione di-
xit. b̄ndicta. **A**lij euāgeliste nihil ponunt nec
dicūt. nisi q̄ dixit **H**ely hely. dicat. mibi que
alia p̄ba dixit. **E**t virgo **M**aria incepit flere
dicēs. **O** **L**uca. h̄cēt renouare dolorē. **E**t lu-
cas. **E** p̄go gloriosa. bonū est q̄ xpiani sciant
p̄pter deuotionē. **N**ō p̄go **M**ariaz. **A**d que
ait virgo. **I**n die veneris sancta. qm̄ **J**ohes ve-
nit ad me dicēs. q̄ fili. me. ducebat ad cru-
cifigendū. erini domū z obuiani filio meoz.
Vidi mulieres flētes retro eū. z fili. meus ver-
tēs se ad eas dixit. **F**ilie hierlm nolite flere
sup me. sed sup vosmetipsas flete z sup filios
vros. **E**t p̄go **M**aria z **L**ucas ambo flebāt.
Sol. **L**ucas sc̄psit hoc verbū. sicut habuit
a p̄gine **M**aria. **I**te alia die **L**ucas q̄siuit a
p̄gine. **S**i qm̄ fuit in cruce dixit aliqd verbū.
Vidit p̄go **M**aria. z tā magn. dolorē. **P**a-
ter dimitte illis. **I**te quesim̄ de vltimo p̄-
boz. **I**n man. tuaz. **I**ta q̄ euāgelistū **L**u-
ce est magis p̄pletum. intm q. b. **M**archa ex
his deuotionibz in suo obitu solū istud euan-
gelium **L**uce voluit vt sibi legeret. **E**t a p̄nci-
pio legebatur p̄ oēs ecclesias. **D**isim. fratre
nostrū. **G**lo. **L**uca. cui. laus est in euāgelio
p̄ omnes ecclesias. **L**oz. viij. **F**iat ergo

rō. **P**i et diuina sapientia aliqs meret salari-
um glorie. z. b. **L**ucas. **D**ico quarto. z.
Pnia. **R**ualis est ieiunare. disciplinare se. vel
portare ciliciū. vt faciebant sancti. **D**ñicus
Franciscus. **B**enedict. z. ex bis meretur sa-
lariū glie. **A**uctoritas. **B**eati q̄ nūc eluritis.
Ecce ieiunia. qz saturabimini. **B**eati q̄ nūc
fletis. qz ridebitis. z. sequitur. **G**audete z ex-
ultate. ecce em̄ merces vestra copiosa est i ce-
lo. **L**u. vi. **D**iceret hic aliqs ignorans. **Q**uid
oportet facere aliud. **N**ā xps qm̄ r̄ndit querē-
ti. dñe. qd boni faciā vt habeā vitā eternā. di-
xit xps. **S**i vis ad vitā ingredi serua mādata
dei. z non dixit. fac p̄niam. **I**git. **R**ūdeo. q̄ ad
seruandū bonā vitā in futurū sufficit seruare
mandata. s. decē p̄cepta. sed p̄ p̄ctis p̄teritis ē
p̄nia. **E**t xps hoc p̄cepit dicēs. **P**niā agite
appropinquabit em̄ regnū celoz. **M**atth. iij.
Et nisi hoc faciāt. ecce qd dicit. **D**ico vobis
q̄ nisi p̄niā habueritis oēs siml̄r peribit.
Lu. xij. **I**sta fecit. b. **L**ucas. q. xxxvii. annis
laborauit cum **P**aulo inter infideles vt fuis-
set martyr. sed nullus voluit eū occidere. sed
ipse seipsum mortificauit fm̄ consiliū aposto-
li. **M**ortificate mēbra v̄a que sunt sup terrā
Lol. iij. **M**ortificat corp. suū. qui p̄niaz fru-
alem facit. ideo ecclia in collecta sua d̄. **D**ñe
sanct. tu. **L**ucas euāgelista crucis mortifica-
tionē iugiter in suo corpe p̄ tui nois amore
portauit. **D**eo gr̄as.

De apostolis Simone et Iuda

Conformes ima-
ginis filij dei. **H**abet p̄bū istud re-
ctualit. **R**om. viij. **I**n epla hodi-
erna tota festinitas. solēntas z officii hodi-
ernū est duoz sc̄toz aploz. **S**imōis z **J**u-
de. nō illi. p̄ditōis. quia de illo xpiani nō fa-
ciunt festum. sed demones in inferno. **S**ed
iste d̄. **J**udas thade. sanct. bon. z aplus **J**e-
su xpi. **D**e his etiā erit sermo noster. **S**i pla-
cet deo de eozū vita z sanctitate recipiē. in
structionē vite. **S**alutetur p̄go **M**aria. **I**stud
verbū d̄ in epla hodierna loquēs de his du-
obus apls. dicit q̄ isti duo apli fuerūt p̄for-
mes. i. filies imaginis filij dei. **P**ro cui. intel-
lectu oportet declarare qd est imago filij dei
Pro q̄ sciendū q̄ imago p̄pria filij dei est vita
sancta. b̄ndictaz p̄fecta xpi. **R**ō. qz qui stricte
vult cogitare vitā strictissimā xpi. s. ei. in car-
nationē. natiuitatē. p̄uersationē. passionem.
resurrectōem. z ei. ascensionē. inueniet q̄ erat

Sermo

p̄ia imago filij dei. Nō solū filij ḡginis. **S**i
 cut em̄ imago sc̄i alicui⁹ vt ḡginis vl. b. Pe-
 triz. rep̄ntat sc̄m̄ vel sc̄tām. Ita vita xp̄i de
 uore ḡtēplata rep̄ntat nobis q̄ ē filij dei eter-
 nū. **P**rimo in ei⁹ incarnatōe. q̄ sine hoīei ma-
 tre ḡgine fuit. **R**ecept⁹. **I**tē q̄ nat⁹ de m̄re virgi-
 ne sine dolore parietē. **I**tē de noctis clarita-
 te. q̄ de corpe xp̄i p̄cedebat claritas pl⁹ q̄ a
 sole. **I**tē de angel cantātib⁹ tripudiatib⁹ et
 cantilenā cantātib⁹. **G**loria in excelsis deozē.
Itē q̄ a boue⁹ asino in p̄sepio adorat⁹ etiā a
 pastorib⁹. **I**tē de stella oriētis ⁊ trib⁹ regibus
Itē miracula q̄ fecit i vita. **I**tez in baptismo
 celū fuit ap̄tū. ⁊ spūssanct⁹ i specie colūbevi-
 sus est. ⁊ vox p̄ris intonuit. dicēs. **H**ic est fili-
 us me⁹ dilectus. **I**tē resurrectio ⁊ ascensio
 oia ista ostēdebāt. **I**hm̄ xp̄m̄ eē filiū dei eter-
 nū. **P**atet ḡ q̄ vita xp̄i est imago p̄ria filij dei.
Ideo dicit apls̄ in p̄sona xp̄ianoꝝ bone vite
 Nos oēs reuelata facie. nō cooperta facie vt
 iudei. gl̄iam dñi speculātes in eandē imagi-
 nē transformamur. **L**oz. iij. **N**ota. trāsfor-
 mamur. **S**icut em̄ pictores qñ volunt extra
 dere aliquā imaginē ponūt illā corā se ⁊ illā
 p̄emplādo depingūt. Ita sc̄i corā se pone-
 bāt imaginē filij dei. i. vitā xp̄i. ad cui⁹ silitu-
 dinē ordinabant suā vitā. p̄mo respiciēdo vi-
 tā xp̄i. s. incarnatōem. in qua ostēdit in finitaz
 humilitatē. q̄ voluit de illo palacio descen-
 dere ad carcerē hui⁹ mūdi. **E**t dicebāt. **M** q̄
 tum ego debeo humiliari q̄ sum ḡmis puri-
 duozē. **I**tē cū eēt dñs oim̄ voluit fieri paup.
 ideo vitabāt auariciā. **I**tē potuit eligere ali-
 am matrē. sed noluit nisi ḡginē. ideo vitabāt
 luxuriā. **I**tē cū nulluz haberet pctm̄. voluit
 facere tantā abstinētiā. q̄ xl. dieb⁹ ⁊ noctib⁹
 ieiunauit nihil comedēs. nunq̄ fuit talis q̄.
 dragesima. tota ei alia vita xp̄i erat q̄ dragesi-
 ma. nō comedebat nisi semel i die. **E**t isto s̄
 cti depingebant vitā suā vitando gulā. **I**tem
 habuit maximā patiā. ideo sancti nō por-
 tabāt malā volūtatē. nec volebāt de iniurijs
 vindictā. **I**tē xp̄s habuit magnā diligentīā
 q̄i protā noctē p̄noctabat orādo. **C**ogitate
 q̄ cū lacrimis ⁊ genib⁹ flexis. totū h̄ p̄ nobis
 fecit. q̄ p̄ se nō indigebat. ibat cū labore p̄re-
 dicādozē. **A**b ista imaginē. s. vitā xp̄i xp̄iani
 debēt recipere exēplar. eoz vitā depingēdo in
 bonis opib⁹. **E**cce quare dicit. **N**os reuela-
 ta facie speculantes. **P**atet ḡ q̄ imago filij
 dei ē vita xp̄i. **N**ō thēma ē claz cū dicit de
 bis duob⁹ sanctis aplis. **C**oformes. i. similes

imaginis filij dei. i. vite xp̄i. **N**ō videamus i
 quib⁹ fuerūt siles vite xp̄i. **E**t inuenio q̄ i sex
 fuerūt siles. s.

Primo in corpe materiali.

Secdo in aīa rationali.

Tercio in ope ḡruali.

Quarto in p̄uersatōe spūali

Quinto in predicatōe enangelicali

Sexto in passione martyriali.

In his sex fuerūt xp̄o siles. **I**deo dicit thēa.

Conformes imaginis. **D**ico p̄mo. in

corpe materiali. sed q̄re mag⁹ isti duo q̄ ali⁹

q̄ isti fuerūt filij Marie cleophe sororis vir-

ginis sc̄de genite. **D**icat quō. b. Anna mater

ḡginis Marie nunq̄ habuit filios. sed ha-

buit tres filias. **P**rima fuit ḡgo Maria geni-

trix dei. **S**ecda Maria cleophe mater istorū

ap̄loꝝ symonis ⁊ iude. **T**ercia Maria fuit sa-

lome mater Jobānis euāgelistoz ⁊ iacobi ma-

ioris. **P**ropinq̄ores erāt isti duo simonz ⁊ iu-

das xp̄o q̄ ali⁹. q̄ filij sc̄de genite. **Q**ual ho-

nor est iste. **S**icut si rex vestiret se de capite

optime pecie pāni. et diceret duob⁹ militib⁹.

Induatis vos de fine. magnū honorem et

maiorē dilectionē ostēderet illis q̄ de medio

induerent pecia pāni. **I**ta p̄ciosa scarleta fu-

it. b. Anna m̄ ḡginis. **D**e ista pecia caput fu-

it ḡgo Maria. de qua xp̄s induit⁹ est veste hu-

manitatis. **M**edia em̄ fuit Maria cleophe

de qua induti fuerūt isti duo. **F**inis pecie fu-

it Maria salome. de qua induti fuerūt iohā-

nes ⁊ iacobi. **E**cce quō fuerūt p̄formes xp̄o i

corpe materiali. **E**t ista p̄formitate nō soluz

scriptura dicit ipsos p̄ sanguineos xp̄i. sed fra-

tres p̄pter p̄mitatē. **N**ōne mater ei⁹ d̄z ma-

ria. ⁊ fratres ei⁹ symonz ⁊ iudas. **D**at. xij. **C**o-

formes imaginis filij dei. s. i corpe materia-

li. **M**oraliter. istā vel silem conformitatē

possum⁹ nos h̄re cum xp̄o i corpe ḡrualiter. et

erit melior q̄ istorū duoz. **I**sta em̄ fuit car-

nalis. sed nostra erit virtualis que est melior.

Ista est p̄nia de qua xp̄s erat indut⁹. int̄m̄

q̄ cum fuisset. xxx. annoꝝ videbatur. xl. vel. l.

Joh. viij. dicit glo. q̄ ex ieiunijs ⁊ laborib⁹

afflictōib⁹ videbatur. l. annoꝝ. **S**i ḡ volum⁹

eē ei⁹ p̄formes. nō curē q̄ nō sum⁹ filij ma. cle-

ophe. sed alteri⁹ sororis ḡginis Marie q̄ p̄ri-

or erat q̄ Maria cleophe. s. p̄nia. q̄ quando

ḡgo Maria fuit triū annoꝝ. inceptit p̄niam

facere. s. i templozē. **I**st⁹ ḡ sum⁹ filij. q̄ licet

symonz ⁊ iudas fuissent filij Marie cleophe ⁊

p̄ sanguinei germa hi xp̄i nisi fuissent filij pe-

De sancto Simone et Iuda

nitētie p bonā vitā: damnati fuissent. **D**ag
sunt sancti z saluati qz sunt filij pnie qz qz sūt
filij **M**arie cleophe. **I**ta ē de nobis si facim?
pniam. de quibus dicit ap[osto]l[us]. **N**ō pfunditur
fratres eos vocare. s. illos q faciūt pniam. ad
Heb. 2. **A**liq valde fugiunt istā parentelam
xp̄i elongātes se a pnia. **P**rimo a ieiunijs vi/
giltaz z quadragesime. nolūt audire missam
ieiuni. **S**i em aliq̄s habet loqui regi vel pa/
pe. cauet sibi ne habeat anbelitū fetidum. sic
quādo ozo sit in ieiunio est quasi incensum.
z potest dicere. **D**irigatur oratio mea sic in/
censum ī spectu tuoz. **A**lii ieiunāt p totā di/
em z collatione frangūt ieiuniū comedētes
panē p̄ ordinatōez ecclie. z volēdo se excusare
dicūt. **M**aiore p̄fortationē dāt p̄fectōes q̄s
comedūt prelati. **D**icatur similitudo d̄ du/
obus. quoz vn̄ i quadragesima comedit bo/
nū piscēz cū bono salsamēto. et alter de pane
vn̄i modicū frustū cū caseo antiquo. q̄s isto
rū fregit ieiuniū vel q̄dragesimā. nō q̄ come/
dit piscē. licet daret maiore p̄fortatōez. qz nō
fecit p̄ determinatōez ecclie. **D**icūt doctozes
sp̄aliter **B**er̄ de palude in q̄rto. di. xv. ar. iij.
q̄nibū debem̄ comedere in collatōe d̄ quo
fiat cū p̄radio vel cena. **O**live licet sint cō/
fecte nō debēt comedi i collatōe. qz loco cibi
sumunt i p̄radio. **D**actili. pepones. auellane.
amigdalā. coriandz. et oia silia frāgunt ieiun/
nia nisi sint p̄fecte. **A**ssimilemur ḡ xp̄o p̄ pen/
tentiā. **I**ō ap[osto]l[us]. **S**emp mortificatōz ihu in
corpe nro circūferētes. vtz vita ihu in corpi
bus nris manifestet. ij. **C**oz. iij. **D**ico sc̄do
zē. i aīa rōnali. hoc ē plus. **N**ō videamus.
Nā xp̄s habebat corpus. aīam z diuinitatem.
Aīa aut̄ i p̄ncipio creatōis sue habuit tantā
sciētiā qz sc̄nit oīa p̄terita. p̄ntia z futura.
Iō **D**avid loquens xp̄o dicit. **E**cce dñe tu
cognouisti oīa nouissimaz antiq̄. ps. cxxvij.
In h̄ isti duo sancti ap[osto]l[us] fuerūt siles xp̄o qui
fuerūt multū illuminati. sciētes nō solū p̄teri/
ta. sed futura multa. **D**icat q̄no post p̄theco/
sten iuerūt ad p̄dicandū in p̄sida. z rex p̄sidez
indie habebāt guerrā. **D**icat q̄no rex p̄si/
de mitrebat vn̄i ducē capitaneū p̄tra regem
indie ad bellandū. q̄ ab ydol̄ suis nullū potu/
it habere responsuz qd̄ eēt de bello. **D**icatur
hystoria. z q̄no ap[osto]l[us] denūciauerūt duci d̄ pa/
ce futurazē. **M**oralit̄. belluz parat nobis
fortē in h̄ mūdo. de aīa cū diabolo z in iudi/
cio vbi mille demones eā inuadēt z accusant.
qz aīa añq̄s intret padisum q̄strūcūḡ sc̄tā vel

malā venit ad iudiciū. z dicūt demones si sit
mala. **D**ñe fiat iusticia. **T**u dñe dānasti nos
vno pctō irrenocabiliter. z ista aīa fecit hoc
p̄ supbiā. anariciā zē. **Q**uid tunc dicetis. **R**e/
mediū est ḡ p̄fiteri pctā p̄fessor. q̄ est mediū in/
ter deū z animā. **E**t tūc ania sic portat in stru/
mentū absolutionis i fronte sc̄ptū. z respon/
det xp̄o dicēs. **F**eci iudiciū. s. in p̄fessionez iu/
sticia in pnia. nō tradas merzē. **I**ō **B**oyles
ait. **U**tinā saperēt z intelligerēt ac nouissima
p̄viderēt. **D**eu. xxxij. **D**ico terciore. **O**p̄
xp̄i patet. i. **J**oh. iij. **I**n hoc apparuit fil̄ d̄ci
vt dissoluat opa diaboli q̄ sunt pctā. tentati/
ones. guerre. diuisiones zē. **E**t ista dissoluit
xp̄s. **I**n hoc fuerūt siles xp̄o isti duo sancti
ap[osto]l[us]. **D**icatur q̄no inuenerunt in p̄sida duos
incātores **Z**aroen z arphaxat. ad q̄s omēs
gētes recurrebāt p̄ sanitate obtinēda. vt p̄o/
re pdita inueniēda. vel p̄ filijs zē. **E**t q̄n inuo/
cabāt demones. dicēdo. faciatis h̄ vel h̄. quā/
doqz p̄missione diuina fuit factū. **N**ā ipi de/
mones neminē p̄nt curare nisi a lesione ces/
sando. ac si ego essem inuisibilis z cū acu vel
als infligerē vobis dolorē in naribz vel denti/
bus zē. **I**ta faciūt demones q̄ ex peccato pos/
sunt dare dolores pctōi. deo nō p̄tradente
vt recurrāt ad eos p̄ sanitate. z dent fidem i
eis vt tandē damnen. **S**ed ap[osto]l[us] coram rege
infideli. cū istis habuerūt magnū conflictū.
Dicatur de serpentibz zē. **E**t de uersione re/
gis ex miracul̄. **E**rgo fuerūt p̄formes imagi/
nōz zē. **M**oralit̄. bodie sūt i mūdo opa di/
aboli. z multi nō credūt facere. certū est qd̄ de/
fecit nos. et nō ipsi nos. **D**ō op̄ diaboli est
q̄n hō vult adaptare illud qd̄ de bene fecit vt
faciūt mulieres pingendo serz. **S**ciatis quat
iniuria sit deo. ac si melior pictor mūdi fecit.
ser vnā pulcrā imaginē. z tu q̄ nescis dep̄ige/
re velles illā adaptare. **I**ta de deo. **L**ogita qz
de sc̄iuit dep̄ingeret. quare ḡ vos vultis
facere vos. **N**ā de dedit vobis mulieribz vbe/
ra grossa. quare ḡ vos ita p̄stringitis ea. **I**dē
de oculis. **D**e dedit vobis oculos p̄ arnos z
vos facitis zē. **I**dē si fecit capillos nigros. z
vos vultis rubeos de cauda bouis zē. **I**dē
q̄n oratis xp̄s abscondit faciē suam a vobis. qz
habetis faciē diaboli nō suā. **S**i dicat. **D**o/
mine. ego sū creatura vestrā. **R**ñ debīt. me/
tiris. **D**icatur q̄no mulier maritata p̄t se la/
uare mundā tenere. ne sit turpis. z vir habe/
at displicentiā. **N**ē camisiā suam p̄t tenere
mundā ne vir sentiat malū odo. q̄ne habeat

Sermo

fastidii. nec viri debent eis sentire vt depin-
 gar se. sed debet dicere qz vlt h facit p me vlt p
 alio. nō p me qz nō in domo. sed qn vadis ex-
 traze. Ideo dicit scriptura virz etia parentibz
 Nolite cōicare opibz infructuosis. s. picturis
 vroz. tenebraz. magis aut redarguite **Eph.**
Dico qz torz. Xps em pauprime voluit
 puerari in h mūdo amore vzi. Scitis gram
 dñi nostri ihu xpi. qm ppter nos egen factus
 est cū eēt diues. vt illi inopia nos diuites ef-
 femus. **ij. Coz. viij.** In h isti duo sancti apli
 fuerūt sibi pformes. qz postqz puerterūt regē
 plder babilonie et tot mille xpianos. abant
 pauprime induti. **Dixit rex.** tales hoies nō
 debent sic incedere. obtulit eis magna dona
 sua seu dona thesauriz. **Apli aut vt stercoza**
despiciētes dixerūt. Nihil terrenū vel carna-
 le. sed solū volum? dei honorē aiaz saluatio-
 nē. z de illis pecunijs edificauerūt ecclesias.
 hospitaliaz. **Ecce qūo in puerfatōe fuerunt**
pō siles. **Moraliter.** h rāgit religiofos. cle-
 ricos etia laicos. **Religiosi em de bēt hē so-**
lam strictā necessitatez vitē nihil ampl? reci-
pere. etia si vellēt dare. qz h destruxit ordines
 qz pncipio inceperunt cū tanta pauprate qz
 b. **Bernard? de solijs fagi comedeat. vt rē sed**
 post reges pncipes philocapti de eis. edifi-
 cauerunt eis magna monasteria. dantes eis
 villas. castraz. in qz tota religio est p dita.
 nō sunt nisi porci grossi. **Propter h. b. Domi-**
cus? Francisc? instituerūt suos ordines sine
reddito vt essemus mendicantes. et incepit
deuotio gentiū. z edificauerunt magnas do-
mos eis. etia totū est perditū. Nē de here-
mitis qui incipiūt stricte. sed post edificāt z
paupras apostolicas est ita custodiēda. si-
cut puella suā pginatā. quia multi philoca-
pti mittūt sibi iocalia. si recipit erit putana.
Idem de religiosis. Sed sicut mulier qvult
 caste viuere nō vult recipere dona. si ē pauper
 mittit sibi elemosyna. illā pōt recipere p necessi-
 rate. **Ideo seruam? bñ deo. qz nihil deficiet**
nobis de necessarijs. **Idē de clericis. caueāt**
a symonia. z dicāt benez deuore suū officiu.
 qz deus. pvidebit eis. **Item laici caueant ne**
 recipiant aliquid p surā. nec als qualitercū
 qz iniuste. **Si nō potestis seruare tantā pau-**
peratē quantā apli. ad min? nihil recipiatis
iniuste. nec etiā fructus. Qui furabaf iā non
suretur. magis aut laboret operādo manibz
uis qd bonum est. vt habeat z. ad Eph. iij.
Dico quinto z. Xps predicauit gentibus

pniam. Postqz dixerat aliqua secreta theolo-
 gie de alio mūdo statim reducebat se ad mo-
 ralitates. **Venit Ihs pdicās euāgelii regni**
dei dicens. Penitemini z credite euāgelio.
Marci. i. In hoc apli fuerūt sibi siles. **Dica-**
tur qūo postqz puerterant multas gētes qdā
puella philocapta de quodā paulatim vene-
rūt de vrbis ad tact? z. Ab illo fuit impregna-
ta ipsa coopuit. sed in ptu clamando z. fuit
discoopta. z volēs celare illū iuuenē quē dili-
gebat. diffamauit vñū diaconū discipulum
istoz aploz. virginē sanctū z deuotū. Dica-
qūo fuit liberatus a sanctis aplis miraculo-
se p loquelā pueri nouiter nati. z voluerūt p-
dere nocentē. vt pater in legē daz. Patz qūo
fuerūt siles xpo pdicando euāgelii z penitē-
tiā nolētes pdere illū vt posset pniam facere.
z nolo mortē pctōis. sed vt magis puerat z
vinat. Ezech. xviij. Moraliter habemus
hic duas doctrinas. Prima p puellis. vt ca-
ueant a carnali amore. Dica? p suetudinem
puellaz nō euntū ad missam. qz tūc fit totū
malū. Scda doctrina est. non diffamare ali-
quem. vt illa que credo ē. vel sit damnata. qā
nō renouant. sicut ē necessariū restituere ab-
latū. Magis necessariū ē restitutio fame cū
sit mal? furto. Prover. xij. Beli? est nomen
bonū qz diuitie multerz. Aug? Non pigeat
ex ipō ore pferre medicamētā vñ facta sūt vul-
nera. Dico sexto z. Xps mori voluit vt ho-
mines ad eū traheret. Xps semel p pctis no-
stris mortu? ē. iust? p iniustis. vt nos offerret
deo. i. Pe. iij. Ita apli p pdicatōe car trahen-
do gētes de errore mortui sunt i ciuitate san-
nyz. vbi adorabaf sol. cui fecerant ydoli. di-
cendo qz nihil pulcri? nec clari? in mundo. qz
illuminabat. calefaciebat. z faciebat fructifi-
care. z illud ydoli adorabāt. Cū aut apli pdi-
carēt p istū errozē. clare ostendēdo. qz nec sol
nec luna nec stelle sunt adorande. Ratio. qz si
habem? lumē z calorē a sole seu astris. nec gra-
tes eis nec grās sed xpo. qz nō cereo ardenti
regratiandū ē sed ipso illuminati. vlti rex da-
ret vobis monetā in cypho argēteo. nō eēt re-
gratiandū cypho s3 regi dāti. Sō magnū pec-
catū facit qz soli vel lune facit reuerentiaz vel
ozōem. qz erroneū ē z hereticū. Dica? p illos
qz qū vidēt lunā nonā. dicūt lune. Dñā lu-
na z. vel amouēt caputiū z. Et qz apli predi-
cabant p illū errozē. fuerunt capti z duci
ad templū solis vt adoraret ydolum solis z c.
In quo diabolus loquebat dās respōsaz. c.

De omnibus sanctis

Vdicat eoz martyriū. **D**icat moralit̄ ne adoret nisi illū de q̄ dicit eccliaſgini **M**arie. **E**x te or̄ e solz nec lunā nisi ſgine. de q̄ dicit **D**auid. **S**icut luna pfecta in eternū. **D**e h̄ dicit **M**oyſes **D**eut. iij. **C**ave ne forte ocul̄ eleuat̄ ad celū videas solē lunāz astra celi. **E**rroze decept̄ adores ear̄ coles que creauit domin̄ de tū i mysteriū cūctis gentib̄ q̄ sub celo sunt. **D**eut. iij.

De omnib̄ sanctis **S**ermo primus.

Laudate dominū
In sanctis ei. **H**abeb̄ b̄ iſtud ori ginalit̄ in libro ſoliloquiorū **D**auid ps. cl. **H**odie p totū mundū int̄ xpianos fit feſtūz ſolēnitaz de oib̄ ſctis in generali. **I**n fra annū facim̄ feſtū i particulari. **M**ō de vno. **M**ō de alio. tū tot ſunt ſancti i paradiso q̄ non ſufficerēt dies. **I**nmo dicit **H**iero. q̄ iſta pputauit multū b̄n̄ q̄ ſolū de martyrib̄ non cōputando p̄iarchas nec p̄phetas nec ap̄loſz cō nō ſufficerēt dies. etiā ſi quolibet die fieret feſtū de v. milibus. **H**deo ſancti m̄ ecclia hodie facit feſtū de omnib̄. **E**t e magna ratio. **E**t q̄ ipſi faciūt feſtū de nobis in celis q̄ tenem̄ bonā vitāz deuotā. **R**atio eſt vt nos faciam̄ feſtū in terris de eoz gl̄ia. **H**deo ſicut totū officiū hodiernū e de omnib̄ ſctis. ita erit ſermo. **S**alutē ſgo **M**aria zc. **L**audate b̄n̄. **L**audate zc. recte p̄cipit nobis feſtū hodiernū. **Q**uaſi dicit. licet infra annū feſtiuetis modo de vno. **M**ō de alio. **H**ō tū in ſim̄ laudate dñm zc. **R**ō hui⁹ verbū e q̄ aliq̄s magiſter opis facit aliq̄d op̄ mltū mirabile i oculis oim̄. **E**t illo ope mltū laudat̄ ille magiſter de ſapia. ſubtilitate. ingenio. dicendo. **E**cce quid fecit. z quale op̄ eſt illud zc. **S**ed ſi ille magiſter faceret op̄ nō ſolū mirabile ſed vtile. tū talis magiſter laudaret̄ nō ſolū de ſubtilitate ſed de bonitate dicendo. **O** b̄ndicatur ipſe. z tā vtile. op̄ opat̄ eſt nobis. **D**ec̄lareſ hoc p̄caſum de magiſtro faciente nauē que ſine periculo nauigaret̄ i qua nō oportet timere v̄tum. aquā nec inimicos. et q̄ eſt onerata p̄ ſe ſine nautis z ſine puiſione ciborūz iret ad portū vltra marez rediret. bene op̄ mirabile eēt. **O** ſi aliq̄s magiſter ſc̄iret facere talē nauem. z quō laudaret̄ z m̄daret̄ dicendo. **Q**ualis magiſter q̄ fecit op̄ tam mirabile z tā vtilez ſine exp̄ſis. z ſine p̄culis nauis vadit. **D**ico q̄ talis magiſter eſt xp̄s i ſuis ſanctis. **H**anis triū coopturaz eſt quolibet ania cui uſi

bet ſancti. **N**ia em̄ a ſolo deo creat. **I**n q̄ ſūt tres potētē quali tres coopure. ſ. memoria preteritorū. intelligētia p̄ſentū. z volūtas futurorū. **Q**ualis magiſter. **E**t i iſtā ſit iſta nauis aie. **E**t q̄ eſt onerata de mercib̄ p̄cioſis virtutū. ſctōz ope z meritōz miſcōdiez deuotionis. patiet̄ i morte recedit de pte bui⁹ m̄. di. z ſine nauis nauigat vſqz ad portū paradisi. z ibi exonerat̄ oſtēdit opa q̄ facit. **E**t licz xp̄s. iā ſciat. tū interrogat̄ vnde uenit zc. **R**ō debet domine. de tali monaſterio. villa vel ciuitate zc. **D**einde honorat̄ de honore gl̄ie. ſicut iſta iocūditatisz leticiez poſt redibit. ſ. in iudicio generali q̄ reſurgēt ad recipiēdū q̄libet ſuū corp̄ p̄p̄iū clariuz ſolecū quatuor doctib̄. z poſt cum xp̄o. rediet̄ in celū. **E**cce q̄ ſo **I**h̄s xp̄s e bon̄ magiſter. ideo laudād̄ e de opere tam mirabili. de ſapia. ſubtilitate. bonitate z vtilitate n̄ra. **H**deo **D**auid tangēs iſtā rōem dicit. **M**irabil̄ de⁹ in ſanctis ſuis. hic laudatur de bonitate. de iſt̄ ipſe dabit̄ fructū. **E**cce on̄ nauis. z fortitudinē plebi ſue. **P**ra p̄p̄iū cula maris z inimicorū. **B**enedict̄ deus. q̄ ſ. tale opus fecit. **H**deo ſicut **D**auid de b̄ lau dabat̄ deū. dicit nobis q̄ etiā de hoc laudamus eū dicens. **L**audate dñm in ſanctis ei. **P**atet thema. **S**i diceret aliq̄s. **E**t q̄ vos **D**auid dicitis q̄ laudem̄ deū. oſtēdat̄is nobis quō eſt laudand̄ i ſanctis. p̄pter h̄ **D**auid i dicto pſalmo oſtēdit modū de clarādo particulariter. dicens. **L**audate eū in firmamento ſtutis ei. zc. vſqz in finē. **V**bi ponit. **T**. grad̄ ſa ctoz i q̄b̄ laudād̄ e deus. **I**n p̄mo gradu eſt altiori eſt ſgo **M**aria. **O** q̄ dicit. **L**audate dominū i firmamento ſtutis ei. **S**c̄ōs e ſanctoz angeloz. **I**m ordinē ipſis. z de iſto d̄. **L**audate eū in ſtutib̄ eius. **T**erc̄ eſt p̄iarchaz. et ſic de alijs. **P**rim̄ e grad̄ eſt virginis **M**arie. de q̄ dicit. **L**audate eū in firmamento virtutis ei. **F**irmamentū ſtutis dei e ſgo **M**aria. qz ita ſuit firmata a deo in ſua ſanctificatione. qz anteqz nāſceret̄ iam erat ſctā. **I**n tū q̄ nunqz peccauit nec corde cogitādo nec ore loquēdo. nec ope operādo. mortalit̄ nec venialit̄. **H**unqz ſuit ſanct̄ nec ſacta quip̄ mortalit̄ v̄ venialit̄ peccaret̄ niſi ſgo **M**aria. xp̄s i h̄s fili⁹ ei. **F**irmamentū ſuit ſtutis. ſ. ſanctificationis. **D**auid. **F**undauit tabernaculū ſuū altiffim̄. ſ. ſgine ma. qz ſic miles q̄ vadit ad bellū h̄z clipeū. ſic xp̄s q̄ debuit irare campū h̄ m̄di ad bellādū p nobis poſuit irā clipeū ſuū. ſ. virginē **M**ariā p incarnationēz

Sermo. I.

Dei medio ei non mouebit non dicit non prostratur
prostratur propter mortale sed non mouebitur propter
propter mortale. Quis sanctus fuit vel sancta que non
fuerit mortalis prostratur propter mortale ecce
prostratur propter mortale. Non columna est firmamentum ve-
ritatis. i. Thim. iij. Non laudate dominum singula-
riter hodie in firmamento crucis eius. Quomodo
istud firmamentum fuit forte in christi passione quoniam
magna castra et turres siue montane. s. apli
cecidit. fide pro dedit. Non laudem deum non
solum ore dicendo sed ope faciendo. Et si ince-
pit bonam vitam et sanctam in quis statu firmare
quodlibet se debet in illo cum tamen dicat aliquid inconstan-
tes. Quod melius est sic vel sic. Dicat quod antequam homo
eligat statum viuendum homo debet petere consilium a
spiritualibus personis sed pro electione statum pro firma-
re se. quasi dicendo cum David. Nec requies mea.
sed iste modus vel statum viuendum in seculo scilicet hic
habitabo quoniam elegi eam. Sed aliquid cum vero in-
cipitur cum vento dimittitur. Sed quoniam homo stat
firmiter tunc laudatur ergo Maria firmamen-
tum crucis non solum corde cogitando vel ore lau-
dando sed ope se firmado. Secundo gradus est
sanctorum de quibus dicit. Laudate eum in fructibus
eius. Sancti angeli dicuntur fructus dei. Ratio est
ista philosophia quod est media inter subam et actum pro-
quas res producit suam operationem. Verbi gratia de
sole. Substantia enim solis habet multas opa-
rationes in mundo et tamen substantia sol non descendit
dit hic sed ad istas operationes seu actus venit pro-
lumine ad illuminandum calefaciendum fructifican-
du. Non virtus lucis est caliditas materie in substantia
substantia solis operationem. De de igne que habet mul-
tas operationes et calor est virtus media inter substantia
tiam ignis et operationem. Quododo videam deus
pro quas creaturas operatur in hoc mundo quod il-
le dicuntur eius fructus quod mediantibus angelis san-
ctis deus quod deus mouet celum et verum est quod mouet
ab angelo que a philosophis vocatur intelligentia. De de
motu solis. Quelibet enim stella
habet suum angelum quodlibet homo. Alie autem creatu-
re non habent angelum. Unum enim angelus curat de
bobus alius de equis alius de asinis et alius ut det
abundantiam alius siccitatem alius pluiam omnia
enim opera corporalia que facit deus facit per ange-
los. Gregorius in primo dyalo. In hoc mundo visi-
bili nihil nisi per creaturam inuisibilem. s. angelum
respondit deus. Si ergo virtus deus illud per quod
reseruit in operationem et deus per angelos operatur.
Ergo angeli proprie dicuntur fructus dei. Aucto-
ritas christi loquens de signis futuris ante diem iu-
dicij dicit. Erunt signa in sole et cetera. Et sequitur.

Virutes celorum mouebuntur. Luc. xij. Dicit
hic Gregorius. Quid dominus fructus celorum nisi ange-
los et archangelos appellat. Et laudate deum in fructu-
tibus eius. nec tradant oblivioni. Horali-
ter Laudate est deus non solum cogitando vel loquen-
do. sed imitando quod sicut angeli faciunt officium
deorum. Ita faciamus nos clerici in officio et
vos laici in audiendo et interessendo in dominicis
et festis. audire missam completam cum silentio.
Sic laudatur deus in angelis. et deus et angeli
curabunt de negociis nostris. de agris vine-
is. gregibus alijs. Dicatur pro consuetudine puel-
larum non venientium ad ecclesiam et cetera. Tercio gra-
duus est sanctorum patriarcharum secundum ordinem temporis.
Postquam Adama peccauit. deus noluit totaliter dese-
rere mundum. sed misit aliquas sanctas perso-
nas. s. patriarchas. a patre archos quod est princeps
.i. principium patrum. De istis dicit David. Lauda-
te eum secundum multitudinem magnitudinis eius. Ma-
gnitudo dei deus eius misericordia eius magna quod di-
cit David. Misericordia domini ab eterno et usque in
eternum. Patriarche autem fuerunt valde misericor-
des. intimam quod exibat hora prandij ad vias si vi-
deret pauperes peregrinos ut duceret ad domos
suas sperantes salariam a deo. De faciebant de
sero hora que geres veniunt ad hospitia. et laua-
bant eius pedes et cetera. credit quod inuani habuerunt
paradisum. dabant eis cibum. potum. et in crastinum
pro expensis prius. Ecce multitudo misericor-
die eius. Laudemus viros gloriosos et parentes
nostros in generatione sua. Multa gloriam fe-
cit dominus. magnificencia sua a seculo. Eccl. xliij.
Horali- Laudandi sunt non solum cogitati-
one et locutione ut modo ego laudo. sed operatione
seu imitatione in operibus misericordie liberet concitare pau-
peribus bona via et deus abundanter dabit vobis
omnia. Pater huius est magnus propter multum illoz qui non
solum non datur imo furatur. Dicatur pro furtum
fructuum vel de ortis et cetera. dicendo. non est propter multum et
non quod intrabitis paradisum nisi restituerit. qua-
nquam dimittit peccatum nisi restituerit ablatum.
Regula est iuristarum et theologorum. Ido apostolus.
Qui furabatur iam non furetur. magis autem laboret
operando manibus suis quod bonum est ut habeat
vnum tribuat necessitate patienti. Eph. iij. Quar-
tus est prophetarum que fuerunt filij patriarcharum que mi-
sit deus. prophetizare quod prophetia. i. procul sans. qua
fide quam modo tenemus ipsi prophetauerunt. de-
nunciantes christi incarnationem. natiuitatem. predi-
cationem. passionem. resurrectionem et cetera. De istis dicit
David. Laudate dominum in sono tube. Predica-
tio enim prophetarum deus sonus tube triplici ratione.

De omnibus sanctis

Tubā qz tuba nō ē recta sed curua / z ē vna i se
z nō triplex. Ita p̄dicatio p̄phaz erat de vno
deo i eētia. s. trino i p̄sonis. Itē de xp̄o vna
p̄sona. sed aliq̄tēs de diuinitate. aliq̄tēs de ei⁹
hūanitate p̄dicabāt. **S**c̄da rō. qz tuba ē stri
cta circa sonatē sed lata circa aliud caput. ita
p̄dicatio p̄phaz arca erat circa eos p̄ p̄niam.
z ita illumiabāt reuelatōib⁹. **A**lijs autē erat la
ta et clara. **T**ercia rō ē. qz tuba nō ē vt fistula
pua. qz op̄ret qz tuba manib⁹ tāgatur sonādo.
Tal̄ erat p̄dicatio p̄phaz. p̄r̄ tāgebāt. s. faciē
do ope qd̄ alijs p̄dicabāt fiendū. **N**ō sic mō.
qz p̄dicam⁹ alijs. z nos nihil suam⁹. **S**i em̄
p̄phē p̄dicabāt sup̄biā. ipsi erāt hūiles z sic d̄
alijs. **E**cce q̄re eoz p̄dicatio d̄r tuba **A**uctas
Lama ne cesses. q̄si tuba exalta vocē tuam z
annūcia p̄lo meo scelera eoz z domui iacob
p̄ctā eoz. **I**sa. lviij. **T**ō d̄r. **L**audate d̄m i so
no tube. **D**ozalr̄ **L**audet̄ de i p̄phis. nō so
lū cordez ore sed ope imitādo. **L**audādo de
um cauere debem⁹ a falsi iurament⁹. **B**lasphe
mijz. **M**aledicta ē dom⁹ z villa vbi s̄ fuit.
Vis cogscere qd̄ p̄ctm̄ ē ac si p̄ regē ense ena
giato iresz. **E**x isto p̄ctō venit totū malū. ec
si nō eēt nisi vn⁹ blasphem⁹ tota villa pateret.
Si dicat̄ z in q̄ demeruerūt alijs. **D**icat̄ qz
sicut lupū intratē villā om̄s clamaret. **I**ta z
forti clamandū ē q̄n de blasphemā. et b̄ndi
cē ē q̄ p̄t dicere cū d̄. **B**ndicā d̄m in om̄i
tpe. s. p̄ laus ei⁹ ore meoz. **Q**uī d̄dus ē
ap̄loz q̄ licet sint maiores. p̄putant̄ t̄m fm̄ oz
dinē. de q̄b⁹ d̄r. **L**audate eū i psalterio et cy
thara. **A**p̄li dicūt psalteriū z cythara. **R**ō ē qz
psalteriū ē son⁹ camere q̄ fit cū x. cordis. **C**y
thara em̄ h̄z vocē altā z acutā. **A**p̄li autē ex bo
naz sc̄tā vitaz ob̄uātia. x. p̄ceptoz dei dicūt
psalteriū. **D**icunt̄ etiā cythara ex eoz p̄dica
tiōe altissimaz acutissima. qz in oēm terram
exiuit son⁹ eoz rōne p̄dicatōis. **E**t psalteriū
dicūt ex vita. **C**ythara ex doctrina. **I**do lau
datedeū in psalterio z cythara. **D**ozalr̄.
nō sufficit solū corde vel ore laudare. sed eti
am imitatione seruātes. x. p̄cepta. **E**t in do
ctrina sc̄ire. **T**redoz. **H**ic dicat̄ p̄ ludū taxil
loz. in q̄ de blasphemā. z aie interficiūt. **L**ō
sitemi d̄no in cythara. z psalterio decē cor
daz psallite illi. ps. xxxij. **S**ext⁹ ē mart̄yrū
de quib⁹ d̄r. **L**audate eū i tympanoz choro.
Tympanū significat̄ in vulgari. die p̄uecken.
Tchor⁹ autē in vulgari significat̄ parvā fistulā
z significat̄ martyres. qui p̄cutiebant̄ i mar
tyrioz varijs cruciatib⁹. sicut tympanū. z cla

mabāt vt fistula pua dicēdo. xp̄ian⁹ sum. z in
quolibet ictu p̄fitebant̄. **J**esum eē filiū dei et
redemptorē mūdi. nolētes fidē abnegare. **E**t
go dicit̄ Paul⁹. **S**ācti. i. martyres. p̄ fidē. vi.
cerūt regnā. **D**ebz. xj. **E**t angeli tripudiabāt
ad istū sonū. **E**cce q̄re dicit̄. **L**audate eū in
zē. **D**icebāt em̄. **M**aledicimur z b̄ndicimus.
p̄secutionē patimur z sustinem⁹. **B**lasphe
mur z obsecram⁹. itaq̄ purgamēta mūdi hui⁹
facti sum⁹. j. **L**oz. iij. **D**ozalr̄. nō solū
ore vel corde sed ope imitādo laudand⁹ de⁹
martyrib⁹ p̄ paciam in aduersitatib⁹ z i iura
illud ap̄li. **P**acia vobis necessaria ē. **D**ebz. x.
Septim⁹ grad⁹ est sc̄toz doctoz. **R**emigū
Lyrilli. **D**ylarū. **H**ieronimi. z etiā alioz. de
q̄b⁹ **D**avid. **L**audate eū i cordis et organo.
Ecce vita doctoz q̄ nō solū p̄dicāt seu p̄di
cabāt sed etiā libros scribebāt. **I**deo dicit̄ in
str̄m cordaz z organū. **I**nstrumentū em̄ cor
daz vt cythara est de ligno arido. **C**uz cordis
tractis cū clauilla. **I**ta eoz vita erat arida p̄
p̄niam. **C**orde sunt auctoritates tracte cum
clauilla intellectu. vt facerent melodiar⁹ p̄cor
dantiā cū articulis fidei. cū determinatōe ec
clesiaz cū textu anteriori z posteriori. **D**icunt̄
etiā organū. p̄pter eoz p̄dicationē. **D**icat̄ d̄r
dinatōe organū. z quō cū v̄to pulsant̄. z sunt
ibi multez diuerse voces. **I**ta de p̄dicatione
doctoz q̄ cū v̄to aeris loquēdo siebat̄. z cū
vocib⁹ diuersis p̄lati charitatē z diligentia
ad aias dabat. **R**eligiosos ad obseruantiaz
regulez votoz aiabat. dabat insup clericib⁹
nestatē castitatē. **M**ercatorib⁹ veritatē. di
uitib⁹ liberalitatem. qz sine v̄sura mutuentē.
Mulierib⁹ ad viros fidelitatē. **E**cce q̄re di
cit̄. **L**audate eū in cordis z organo. **D**ozalr̄.
liter. imitemur p̄dicando gentib⁹ penitentia
exemplo eoz. **I**deo xp̄us ait. **D**ico vobis qz
nisi p̄niam egeritis oēs simul p̄bitis. **L**u. xij.
Decim⁹ grad⁹ est sanctoz p̄fessoroz qui non
scripserūt libros. vt b̄tus **D**nic⁹. **F**rācisc⁹. **A**n
thoni⁹. **P**aul⁹. prim⁹ heremita. **I**ō nō dicunt̄
doctores. **D**e istis dicit̄ **D**avid. **L**audate eū
in cymbalis b̄n sonatib⁹. **D**uo cymbala sunt
vet⁹ z nouū testamentū. **I**nfer⁹ est vet⁹ testamē
tū p̄mittēs solū tp̄alia terrena z nō cele
stia. **S**up̄r̄ ē nouū testamentū p̄mittēs cele
stia. **E**t tāgun̄ ad inuicē quādo exponit̄ rōe
clarā auctas veteris z noui testamēti. **I**deo
xp̄s. **O**m̄is scriba doct⁹ in regno celoꝝ. s. scri
ptura sacra. filius est homi p̄fisa militas qui p̄
fert de thesauro suo noua z vetera. **D**at. xij.

Sermo. II.

Doraliter quoniam nos sagimur cymbala predicati
onis debemus ordinare vitam nostram, dicat ordi
natio cuiuslibet diei. **S**olare de nocte mane et
sero. **Q**libet hebdomada, audire missam propter
eum silentio in dominica, quilibet mense confiteri, et quo
libet anno coicare in pascha, aliter dicit christus
Ame ame dico vobis nisi manducaueritis car
nem filij hominis biberitis eius sanguinem, non habe
bitis vitam in vobis etc. **J**oh. vi. **N**on est gignitum quod
nunc nec corde desiderado, nec ore loquedo,
nec ope curarunt de carnalitate, sed profuauerit
se in puritate spirituali. **D**e istis dicit. **L**audate
eum in cymbalis subilationis. **N**ota hic dicitur
inter cymbala bene sonantur cymbalum in
bilationis. **C**ymbala bene sonantia sunt veritas et
nouum testamentum ut dicitur. **S**ed cymbalum in
bilationis quod est sonus secretus, sunt caro et anima.
Qui enim vult suare virginitate, oportet animam
castigare carnem. **E**t sic tanguntur ista cym
bala. **D**icit apostolus de se. **E**go autem sic pugno non
quasi aere verberas, sed castigo corpus meum et
fuit redigo. **1**. **C**or. ix. **I**ta faciebant virgi
nes pueri, sanctitate et abstinencia, subingendo
carne anime. **I**deo laudate eum in cymbal etc.
Doraliter imitemur, si non sumus virginis,
quod solum pueri modo sunt virginis, quod de adultis dicit
David. **C**orrupti sunt et abominabiles facti
sunt, non est quod faciat bonum, scilicet castitatis, non est
quod ad vnum, scilicet de adultis, ps. li. **E**rgo ad min
imum castitate quilibet in suo statu. **U**ir et vir
or in matrimonio seruantes modum castitate ser
uati, quod non faciunt luxuria quod sit peccatum, sed quod
quod aliter vult habere delectationes per illas partes, luxu
ria est damnatio. **H**onorabile nubium est, scilicet ser
uado modum in omnibus, et tunc in maculatus.
Fornicatores et adulteros indicabit deus. **D**e
bre. vi. **D**ecim gradus est omnium aliorum electorum
et innocentium, penitentium, continentium et abstinenti
um. **D**e quibus dicit **D**avid. **D**is spiritus laudet dominum.
In mundo sunt multa officia, in celo solum est
vnum officium. **D**e quo dicit **ps**. lxxviii. **D**e
beati quod habitabit in domo tua dominus, in secula seculorum
laudabunt te. **D**iceret aliquis, quod tedium debent
habere, quod hic clerici quando diu cantant attendant
Ratio. **U**erum est in mundo, sed in paradiso non atten
dant, imo sic famelicus quam comedit delectatur
et magis incopabiliter delectant sancti in lau
de diuina. **D**oraliter assillemur. **I**n celo non
solum magni sancti, sed etiam minores laudant deum.
Ita debet esse in mundo, magni et parui debent
deum laudare. **M**aiores debent taliter nutrire
pueros ut quilibet die quoniam petunt panem, dicant

Aue maria etc. **I**te quoniam sunt. v. xl. vi. annorum
confiteantur, quod dicit. **1**. **B**reg. q. puer. v. annorum
fuit damnatus, quod sic audiebat iurare iurabat.
Nam tota illa etas plena est deliciis, etc. **U**t dicit illa
decretal de deliciis puerorum. **I**te quod dicitur eos
ad missam. **Q**uolibet anno in pascha debet coi
care quoniam erunt. x. vel. xj. annorum, quod illa est etas di
cretoris. **D**icit. **b**. **T**ho. in. iij. scilicet. di. xj. ar. v.
q. iij. in corpore quoniam aliquid signa demeroris in eis ap
paruerunt. **L**icet aliquid clerici ex ignorantia di
cant, quod non debet coicare quoniam sunt. xx. annorum
Dicat quod curat de scribere quod proficit et coicant
etc. **J**o ap. **N**olite ad iracundiam, supple dei.
puocare filios vestros, sed educate illos in disci
plina et correptione. **E**ph. vi. **S**ic ergo si hic deus
laudauerim in sanctis suis, ipse largietur nobis
gratiam, et in futuro gloriam.

De omnibus sanctis. **S**ermo. ij.

Qui turbam ma
gnam quam dinumerare nemo pote
rat. **V**erbum istud habet originaliter
Apod. vii. et recitatum est statim in epistola hodierna
Pria solennitas est omnium seculorum. **R**odem vide in panti
fomone. **S**ed quod inuenit in sacra scriptura sin
gulariter in libro reuelationum. **1**. **A**pod. **J**oh
nes seipsum existens in oratione subito fuit raptus. **C**ui
de ostendit totam gloriam paradisi sicut amicus ami
co domum quam edificauit. **E**t finita reuelatione
ac si fuisset interrogatus quod vidit in paradiso. **R**u
dit. **V**idi turbam magnam quam dinumerare ne
mo poterat, ex omnibus gentibus tribubus populis et li
guis stantes ante thronum et in prospectu agni amici
cti stolis albis et palme in manibus eorum. **E**t cla
mabant voce magna dicentes. **S**al deo nostro quod
sedet super thronum agno. **A**pod. vii. **N**ota quod te
nebant palmas in signum victoriae, id est diabolo per
humilitate, de carne per castitate, et de mundo per
paupertate. **D**e tota ista reuelatione epistole hodie
ne ego solum recepi per themate. **V**idi turbam ma
gnam quam dinumerare nemo poterat. **D**e ista
magnitudine seu quantitate seculorum volo modo de
clarare duo puncta. **P**rimo enim declarabo eo
rum magnitudine seu quantitate innumerabile.
Secundo magnitudine seu quantitate finale.
Pro primo dicit **J**ohannes in themate. **V**i
di turbam magnam. **S**ed statim arguo contra
hunc. **N**am christus loquens de predestinatis dicit
Multi sunt vocati, pauci vero electi. **M**at
th. xx. **M**odo est questio. **C**um **J**ohan
nes dicat eos esse innumerabiles, christus ve
ro dicit, pauci sunt electi. **D**icitur **J**ohannes

De omnibus sanctis

Ratio. nō q̄r̄ba sunt xp̄i reuelata Jobi. nec
xp̄s p̄t̄ m̄t̄r̄i nec falli. **C**ōcordat h̄ difficul/
tas theologica. q̄m̄ de sc̄tis possum̄ loq̄ du/
p̄l̄r̄. s̄ absolute respectiue seu cōpatiue. **P**ri/
mo mō sunt m̄lt̄z q̄si innumerabiles nobis.
z̄ fm̄ istū modū loq̄tur Jobes di. **U**idi tur/
bā z̄. **S**c̄do mō sunt pauci. z̄ fm̄ istū modū
loq̄tur xp̄s. **D**icat silitudo de arena in litto/
re maris. z̄ de illa quā teneo i manu. **S**i em̄
querat. si teneo multa grana arene in manu.
Rūdeo. absolute infinita sunt. sed respectiue
sp̄ando ad illa q̄ sunt i littoze maris pauca q̄
na sunt in manu. ita ē de sanctis. **S**i loqui/
mur de eis absolute sunt innumerabiles. **J**ō
Jobes ait. **U**idi turbā magnā. **I**stud mari/
me patebit in iudicio generali. q̄m̄ ad dextrā
recipient boni. erit magna turbā q̄si innūe/
rabilis. sed sp̄ando eos dānatis q̄ erūt ad sini/
strā. pauci erūt saluati. **V**erbi gr̄a. **A**n̄ xp̄i ad
uentū trāsiuerūt quasi. v. milia annoz. z̄ illo
tpe null̄ saluabat. demp̄t̄ paucis de abraā q̄
in limbo referuabātur vsq̄ ad xp̄i aduentū.
q̄ debebat collocare eos in paradiso. om̄s aut̄
aliq̄ damnabātur. **E**t q̄ aut̄ venit xp̄s lex euā/
gelica p̄ ap̄los fuit p̄ mundū publicata. nul/
lus p̄t̄ salū fieri. nisi xp̄iani. **J**ō om̄es iudei
agarenti. tartariz turci. canarij. pigmei. hereti/
ci. mali xp̄iani. scismatici. inobediētes. z̄ qui
moriunt̄ in pctō mortali. om̄s isti dānant. qz
null̄ saluat nisi q̄ tenet legē xp̄i. z̄ moriunt̄ si
ne pctō mortali. z̄ isti sunt valde pauci. **J**ō
xp̄s. **D**ulti sunt vocati. pauci s̄o electi. p̄pa/
t̄iue. **U**n̄ de ista materia dicit **I**sa. vnā p̄pa/
t̄ione vel silitudine. **Q**uomō si pauce oliue q̄
remāserūt excutiant̄ ex olea. z̄ racemi cū fue/
rit finita vindemia. **N**i lenabūt suā vocē at/
q̄ laudabūt cū gl̄ificat̄ fuerit dñs. **I**sa. xliij.
Ite alia silitudo. qz multi sunt lapides p̄ci/
osi in mūdo absolute. sed respectiue p̄paran/
do ad alios lapides pauci sunt. **I**ta de sc̄tis
absolute multi sunt. **Q**uis posset p̄putare q̄
fuerūt p̄iarche. licet tres fuerint p̄ncipales
sc̄z **A**braā. **I**saac. z̄ **J**acob. tñ oēs sancti q̄ fu/
erūt an̄ p̄phetas dicunt̄ p̄iarche. **I**te q̄t fue/
rūt p̄p̄ete. quot sancti sacerdotes. q̄t reges.
q̄t penitētes sunt i nouo testamēto. q̄t tenu/
erūt vitā apostolicā. q̄s posset p̄putare. **I**te
q̄t martires q̄ p̄ xp̄o passi fuerūt. z̄ iā sic festū
innumerabiliū martyz. q̄t doctores. q̄t p̄fes/
sores deuote celebrādo. z̄ sacramēta sine s̄q̄
monia ministrādo. q̄t p̄gines q̄ cū abstinentijs
se p̄seruauerūt. q̄t innocētes. q̄t penitētes. q̄t

ptinētes. q̄t de m̄rimonio sibi multo fidem
seruātes. quot deuoti clerici. religiosi. heremi/
te. **P**atet qz sancti absoluti multi sunt. **I**deo
Jobes ait. **U**idi turbā magnā. **P**atet p̄ri/
ma p̄t̄. **Q**uantū ad sc̄dm punctū op̄ret
declarare de magnitudine seu quātitate s̄a
croz. **I**te uall. que in tribz. p̄sistit.

In potentia excellenti

In scientia relucenti.

In clementia diligenti

Dico qz p̄ma conclusio ē theologie qz oīs sc̄tis
magn̄ vel p̄t̄ ē oipotēs sue uolūtatis. **N**ā q̄
libet ē potēs facere q̄cqd̄ uult. **D**e em̄ simpl̄r.
z̄ sine restrictōe ē oipotēs. sed sancti s̄c̄t̄ o/
ipotēs sue uolūtatis sub dco. qz in paradiso
nulla est tristitia. **I**deo si aliq̄s sancti s̄c̄t̄
aliq̄d q̄ nō posset facere vel habere. tristitiā
haberēt. **S**ed qz ibi nulla est tristi/
cia nec p̄t̄ eē. **I**deo q̄cquid uult habet. **S**i
cū. **E**rat em̄ potēs samson. **D**icant̄ aliq̄ de
sua potentia. z̄ p̄ncipaliter de diruptōe tem/
pli. tñ potētia ipsi. nihil est respectu potētie
sc̄t̄oz. qz aīa minoris sancti paradisi. si uellet di/
ruere vnū magnū montem. z̄ p̄icere in mari
posset. **I**te potens eēt rex cū mille milibz. vi/
ris armoz. tñ potētior est vna aīa br̄a. q̄ si uel/
let posset regē alios mille milia hoim̄ armō/
rū occidere. **I**ta potētia habet sancti par/
t̄im ex gr̄a. p̄t̄m̄ ex merito. qz licet i hoc mū/
do habuissent liberū arbitriū boniz mali. tñ
suā uoluntatē restringebāt cū diuina uolūta/
te nihil facieudo nisi q̄ de uolebat. **J**ō mō
habet p̄t̄tē faciēdi q̄cqd̄ uolūt. **D**ū em̄ hic vi/
uerēt. habebāt ita libez arbitriū sicut z̄ nos.
faciēdi sup̄bias. pompas. z̄ uanitates. s̄z re/
stringebāt se gubernādo fm̄ dei uoluntatē.
nō fm̄ suā inclinātōem. dicēdo. **D**ñe. nolo fa/
cere h̄ q̄d̄ possum. sed uolo facere fm̄ vram uo/
luntatē. **I**de de auaricia. luxuria. z̄ sic d̄ alijs
ideo sunt oipotēs sue uolūtatis. **S**icut
em̄ xp̄s oipotēs noluit in hoc mūdo p̄uicā
doyti oipotētia sua. sed humiliant̄ se ad pas/
sionē. habuit tñ oipotētia sup̄ oēs creaturas
De h̄ figura **B**en. xliij. **N**ota bystoria de
Jacob quādo debuit mori benedixit filijs. **I**o
seph. i. **D**anasses. z̄ **E**ffraym. **I**sti duo signifi/
cabāt duos p̄plos **D**anasses. i. obliuio figu/
rabat p̄lm̄ iudeoz q̄ fuit anteq̄ popul̄ xp̄ia/
nus. **D**e ista obliuione **D**iere. ij. **E**t p̄plo me/
oblitus est mei diebz innumeris. **E**ffraym. i.
augmentū figurabat p̄lm̄ xp̄ianū. qz fuerūt
tot iudei q̄t xp̄iani. **S**c̄do de sc̄ta sanctoz

De omnibus sanctis

autē adherere deo p deuotionē spūalem. **hō** nū est. ponere in dño deo spem meā. ps. lxxij.
Tertiu et excellenti⁹ est pncipatū. **In** hō
habitat aīe sanctaz psonaz q̄ vltra afflictōez
penitētiāle z deuotionē spūalē dederūt se ad
miserationē fraternālē. nō miserabilē s; co
piose z abūdantē q̄ magis delectant i clynas
dando. q̄ auar⁹ i pgregādo. **Beati** misericor
des. qm̄ ipi misericordiā psequēt. **Dath. v.**
Quartū mai⁹ ē potestati. **In** hō stat patie
tes q̄ vltra afflictionē deuotionē z misera
tiōē habuerūt paciētiā pūalē. qz ex nlla tribu
latiōe seu aduersitate recipiūt amaritudines
cordis q̄ deū. s; dulcit se pformāt diuine vo
lūtatē. nō murmurāt. s; deum laudāt. **Jō** ait
ap̄lus. **Paciētiā** vob necessaria est. vt volū
tatē dei faciētes reportetis repromissiōez. **ad**
Deb. x. **Quintū** est virtuti. **In** isto stant
psone q̄ vltra p̄dicta hnt p̄cordatiā p̄malē.
ex nulla iniuriā recipiūt desideriu v̄dicte.
nec auferūt p̄bū bonū. q̄ sui ex v̄dicte ne
minē odiūt. **Jō** dicit scriptura. **Cū** oib; hoib;
pacē hntes. nō vos defendētes charissimi. i.
v̄dicantes. sed date locū ire. **ad** Roma. xij.
Sextū ē dñationū. maius z nobili⁹. **Ibi**
collocant q̄ habēt p̄sidentia humanalē. s. im
peratores. reges. duces. comites zc. z p̄loz
rectores q̄ habēt dominiū iustū. z bono titū
lo. z seruāt iusticiā. nō faciūt rapinā. nec ali
cui faciūt iniuriā. sunt p̄tenti de suis reddi
tib; ministrāt iusticiā tā p̄uis q̄ magnis fm̄
ordine iuris z p̄suetudine. **Idē** de p̄latiis qui
intrāt p̄ portā. z q̄ sunt intus bñ gubernant
se. de redditi; faciūt tres p̄tes. vnā dant ec
clesijs z hospitalib; aliā paupib; tertiā reti
nent sibi. magis curāt de aīab; q̄ de redditi
bus. tales q̄ moriunt cū magno honore in
isto sexto ordine collocant. q̄ trāscunt por
dine fit eis magnū festū. **Dicūt** angeli. facia
mus magnū festū. qz tot anni sunt q̄ nullus
huc venit de istis. **Jō** dicit scriptura. **Si** de
lectamini in sedib; z sceptris. **O** reges popu
li diligitē sapiam vt i p̄peruū regnetis. **Sa**
piētiē. vj. **Septimū** est thronoz q̄ quies
cunt in p̄templatiōe glie. **In** hō vadunt illi q̄
in hoc mūdo tenuerūt paupratē ap̄licālē. di
mittētes p̄ xpo oīa hita et habēda et etiā de
sideriū habēdi vt habeāt cor liberū. s; tū di
uites sunt p̄tenti zc. **Talib;** dicit xps. **Amen**
dico vobis q̄ vos q̄ reliquistis oīa et secuti
estis me. in regeneratiōe cū sederit fili⁹ hoīs

in sede maiestatis sue. **sedebitis** z vos sup se
des. xij. iudicātes. xij. trib; israel. **Dath. xij.**
et **Luce. xxij.** dicit sedebitis super thronos.
Octauū est cherubinozū. i. plenitudo sa
piētiē. **In** isto stabūt illi q̄ dant se ad scias di
uinale. studēdo z p̄teplādo. hnt tantā clarita
tē intellectus q̄ alios etiā illumināt. **De** istis
dicit scriptura. **Qui** docti fuerint fulgebūt q̄si
splēdor firmamēt. et qui ad iusticiā erudiūt
multos. q̄si stelle i p̄peruas eternitates **Dath.**
xij. **Nonū** est seraphinoz q̄ sunt maiorēz
excellētiōez oib; alijs. **In** isto sūt psone de
charitate supnali. qz maior hoz est charitas
i. **Luce. xij.** qz sic lucerna stat i ignē liq̄scit
sicutales sūt ita ardētes i dei amore. qz statim
q̄ cogitāt de eo liquefiūt i lachrymis. sūt i
nent oēs labores p̄ deo. **Tales** q̄ moriunt
collocant in isto ordine cū magna solēnitāte
sic sponsa ducit cū honore. z collocat a xpo.
Jō dicit ap̄ls. **Sup** oīa charitatē habere q̄
est vinculū p̄fectiōis. **ad** Col. iij. **Ex** ista de
claratiōe p̄ q̄ licz celū empireale non sūt nisi
vnū. loquēdo cōiter. s; tū distinctū i nouē or
dinib; sunt plures celi. **Et** fm̄ hō dicit xps oib;
sanctis. **Merces** v̄a copiosa est in celis. q̄
nō oīs sancti sunt in vno ordine. s; aliq̄ cu
angelis. aliq̄ cū archangelis zc. **Sic** p̄tēt
de eoz glia excellēt. qz in celis. **Quātum**
ad secūdu vidēdu est de numero sanctorū
trāscēdi an sint multi. qz de multitudine
serōz dicit thema. **Copiosa** est. intm̄ q̄ beatus
Johes euāgelista dicit de oīdē glia vt ami
cus oīdē amico domū suā. et vidit beatitu
dinē multoz. de qua dicit in epla hodierna.
Vidi turbā magnā quā dī numerare nemo
poterat. **Apoc. viij.** **Sz** est hō questio bona et
intricata. **Diceret** aliq̄s. **Virū** est q̄ **Johā**
nes dicat esse turbā magnā z quasi innume
rabile. **Et** nūquid dicit xps. **Multi** sūt vo
cati. pauci sō electi. **Dath. xx.** **Dec** difficul
tas theologica p̄cordat sic qz de sanctis pos
sum⁹ loq̄ dupliciē. s. absolute vel respectiue.
Primo sancti sunt multi q̄si innumerabiles a
nobis. z fm̄ istū modū loquit **Johes** q̄ dicit
Vidi turbā magnā zc. **Secūdo** loquēdo sunt
pauci electi. z fm̄ istū modū loquit xps. **Et**
ti sunt vocati. **Nota** similitudinē de pu
gillo arene absolute loquēdo. in quo sūt q̄si
infinita grana. **Sz** cōparatiue loquēdo re
spectu mōtaneē arene pauca grana sunt. **Ita**
etiā natura hūana est quedā mōtaneā arene.
Multiplicabo semē tuū. velut arenā que est

Sermo. I.

in litore maris. Gen. xxi. Hoc fuit dictum
abrae. s. multo magis potuit dici ad eum. De ista
mōanea arene. s. hūane nature recepit deus
manū plenā. Iustoz aie i manu dī s. Sap.
iiij. De ista materia vide illo s. mone omniū
sanctoz. Vidi turbā magnā zc. Quātum
ad tertiū de statu sanctoz puenienti. Ex quo
vidim⁹ de gloria sanctoz excellenti. z de nu-
mero sanctoz transcendentī. nūc viden-
dū est de statu scōz cōnienti. de quo dicit
Perces vza Salariū est qd. s. habuerūt ex
bonis opibz q̄ hic fecerūt. Gloria istā sancto
rū possum vobis declarare triplicit. s.

Primo p potentia excellentē.

Secundo p sciam resplendentē.

Tertio p benignitā diligentē.

De ista materia vide in sermone ibi. Vidi
turbam magnā zc.

In die animaz sermo primus.

Et cogitatio pro

defunctis exorare. ij. libro Bacha
beoz. xij. c. Tota solēnitā z officiu
plēnis diei est p defunctis exorare omniū si
delitū defunctor. Sicut sancta mat ecclesia
berificat festū de sanctis aiabz q̄ iam sunt in
paradiso. que ibidē sunt cū certitudine. Sz
hodie fit de animabz que sunt in purgatorio.
operātes ad paradisu puenire. ppter hoc etiā
orat ecclia vt cito ad gloriā iroducant. Jō
volens me ordinatiōi ecclie z formare. volo
nunc vobis pdicare de animabz purgatorij.
Sed pus salutē virgo Maria zc. Pro
fundamēto sciendū q̄ q̄ deus creauit mun
dū magnā differentia fecit inter creationem
creaturaz corporaliū vitam habentiū z ho
minē. qz de creaturis corporalibz vitā habē
tibus aliq̄e habēt solum animā vegetatiuā
vt plāte. que possunt augmētari. Aliq̄e autē
habēt animā vegetatiuā z sensitīuā vt aīalia
irōnabilia. Sed homo habet animā vege
ratīuā et sensitīuā et intellectīuā. Et est talis
differentia inter creaturas corporales z ho
minē. quia in creaturis vitā habentibz ani
ma vegetatiua z sensitīua educunt de potē
tia materie. Et quando creatura morit ani
ma vegetatiua z sensitīua morit z desinūt ec
nō sic de aīa intellectīua homis. qz nō educit
de potentia materie. nec habet fundamentū
nec aliquod sustentamētū actīue. imo ipsa
sustinet corpus. z totū esse corpis est ab ani
ma. z ipsa a solo deo creatur in vtero matris.

Ideo mortuo hoīe aīa remanet i suo esse. q̄a
nihil hz a corpe. Jō dicit de⁹. Om̄s aīe mee
sunt. vt aīa p̄sita z aīa filij mea est. Ezech.
xiij. Aīa que peccauerit ipsa moriet. ibidē.
Quō hō peccat mortalit morit aīa. qz pdit dī
uinā grāz. s. nō pdit esse essentialē. Jō mor
tuo corpe aīa intellectīua rmanet i suo essen
tiali esse z ppetuali. Jō dicit deus a pncipio.
Faciā hōiem ad imaginē z similitudinē no
strā. z p̄sit piscibz maris et volatibz celiet be
stijs terre. vniuersęz creature. Gen. i. No. ad
imaginē z similitudinē nostrā. qz sic deus vn⁹ ē
in toto mūdo z in qlibet ei⁹ pte. z regit et gu
bernat mūdū. tñ nihil recipit s. dat sibi esse.
Et si mūdus corrūperet ex hoc nō corrūpe
ret de⁹. qz nihil habet ab eo. Ita de aīa intel
lectīua vna in toto corpe z in qlibet eius pte
zc. Jō corrupto corpe non corrūpit aīa. In
ista excellētia homo p̄sident piscibz maris. vni
uersęz creature. qz in illis aīa totū esse habet
a corpe. z ip̄is corruptis corrūpit aīa. Nota
herozē saduceoz. q̄ recitat a tribz euāgelistz
Mat. xxiij. Mar. xij. z Lu. xx. q̄ credebāt q̄
sic in alijs creaturis corrūpit simul corpe et
aīa. q̄ etiā in hoīe. Quibz dixit xps. Erratis
nesciētes sc̄pturas. neqz virtutē dī. De mortuis
aūt nūquid legistis in libro Moyi qñ dixit
illi de⁹. Ego sum de⁹ Abraa z deus Isaac z
de⁹ Jacob. Nō est de⁹ mortuoz sed viuētū
vos ergo multū erratis. Nota. erratis nesciē
tes sc̄pturas. q̄ dicūt oppositū. Neqz virtutē
dei. q̄ creat animā de nihilo. Vos ḡ multuz
erratis. qz error q̄ maxime z multū nocet ho
mini est nō credere aīe ppetuitatē. qz ex h̄ sta
tim pdit spem glie quā nō desiderat. z pdit ti
more penarū inferni q̄s nō vitat. His amo
tis oīa pctā. veniūt sibi in p̄mpto. quia nō ti
met diuinū iudiciū. Propter h̄ dyabol⁹ sub
tilis singularitē tēprat gentes de isto errore. q̄
admisso gētes facilliter peccant. Talibz acci
dit vt asino. q̄ oculis clausis circūit tamba z
Sic dyabol⁹ clausis gentiū oculis anime. s.
spei z timoria. circūit bona t̄paliaz in fine in
ueniūt se deceptos. Jō dicit xps. multū erra
tis. Cōtra hunc errozē sancta m̄ ecclia fecit
berī solēnitatē de sanctis aiabz q̄ viuūt in pa
radiso. z hodie d̄ illis q̄ viuūt in purgatorio.
Jō dicit thema. Est cogitatio. s. ecclie vniuer
salis. p defunctis. s. q̄ sunt in purgatorio exo
rare. Patet thema. Nota. pro defunctis. non
dicit p̄ oibz vniuersaliū. s. p defunctis p̄icu
laritē seu indiffinitē. Nam defuncti sunt in

In die animarum

triplici gradu seu differentia fm Augustinū
in libro de cura p mortuis agenda.

Quidā sunt ita boni z pfecti q nris orati
onibz non indigent.

Quidā sunt ita mali z pueri q oꝛones et
suffragia nostra nihil eis pficiūt.

Quidā sunt mediocres q de nris oꝛonibz
z suffragiis magnū pfectū sentiūt.

Et de istis tertijs dicit thema. Est cogitatio
zē. **Q**uātū ad p̄mū. sic sunt illi q̄tā sūt bñ
ī paradiso q̄ nō indigēt nro suffragio, imo nos
indigem⁹ eoz. **Rō.** qz in instāti in q̄ aia inno/
cētis vel cōdigne penitētis intrat paradysum,
statim recipit salariū sil totū de oibz bonis q̄
fecit, siue corde cogitādo seu ore loq̄ndo l' ope
faciēdo. s. dare aquā frigidā si nō pōt dare
aliud, p̄ illo hēbit salariū in paradiso. **Auctas.**

Quicūqz dederit potū vni ex minimis istis ca
licē aq̄ frigidē tm̄ in noie discipuli. **Amē** dico
vobis nō p̄det mercedē suā. **Bath. r.** **Q**uā
to ḡ magis ex magnis opibz. **Hā** fua de mo
dū aliquoz dñoz. q̄ fuitozibz suis nō soluit
modicū. s. simul. intm̄ qz grad⁹ glie essentia
lis nunqz post augmētā. **Jō** dicit **Job.** **Cō**sti
tuisti terminos ei⁹. s. glie essentialis. q̄ p̄teriri
nō poterūt. **Dicūt** p̄bi z signant medici qz au
gmentū essentialē hois cōiter termiat in ter/
tio septenario. q̄zuis etiā vlti⁹ delectatōibz
valeat z pinguedine dilatari. **I**ta etiā de aia
q̄n intrat paradysū. statim attingit vltimū gra
dū sue glie eēntialis, vltra quē nō ē ascēsus.
Dilatata tñ qz gaudet de bonis opibz q̄ faciūt
p̄pter dei honorē z p̄pter vtilitatē n̄am, z hoc
vocat glia accidētalis. **S**z glia eēntialis q̄ ē
visio. z dilectio z fructio nō augmētā. **E**cce
q̄re dicit. **Cō**stituisti terminos ei⁹. s. hois. s. au
gmentū corporalis z glie essentialis q̄ p̄teriri nō
poterūt. **Jō** nō oram⁹ p̄ istis vt eoz gloria
augmētet. s. oram⁹ eos vt ipi oꝛent p̄ nobis
dicēdo. **O**rate p̄ nobis oēs sancti dei vt di/
gni efficiamur p̄missōibz xpi.

Quātuz ad
secūdū nota. quidā sūt ita mali z pueri sic qz
nre oꝛones nō p̄nt eis valere. **S**ic sūt pecca
tores q̄ sciūt se stare z viuere in pctis et mala
vitāz nō p̄uertunt. **D**e ordinavit viā hūili/
tatis ad paradysum. z ipi volūt ire p̄ viā sup̄bie
z sic de alijs. nec p̄stent nisi p̄pter verecūdiā
mūdi. z tunc sicte. **T**ales q̄n moriunt statim
descendūt ad infernū. **D**ucūt in bonis dies
suos. z in puncto ad inferna descendūt. **Jō**
p̄. **N**ota in p̄ucto. s. onere pctōzū. vt si mola
caderet de aere subito ī mari. **H**oc declara

uit **Johes** q̄ vidit angelū euz magno lapide
molari. **A**d quez **Johes.** **Q**uid est h. **R**ūdit
angel⁹. **H**oc impetu mittet babilon. i. p̄fusio/
sic sūt illi q̄ nullū ordinē seruāt ī vita sua. mit
tent in p̄fundū inferni. **A**poc. xvij. **I**stis at
nō pficiūt oꝛones. nec suffragia. **Rō.** qz sicut
mēbro absciso z mortuo vitalia cibaria non
pficiūt nec medicine. **S**ic nec dānat⁹ ī infer
no. q̄bz tāqz mēbris mortuis z a corpore ecclie
totalit abscisis. vitalia cibaria ecclie. s. corp⁹
z sanguis ihu xpi z oꝛones z bona opa nihil
eis pficiūt. intm̄ qz si oēs misse diceret p̄ vna
aia dānata. nō pficeret sibi ī q̄cūqz. nec etiā
medicine ecclie nec sacra eis p̄nt pficere. nec
p̄fortatis sc̄arū doctrinarū. **M**ortuo homie
impio nulla erit vltra spes. **P**rouer. x. **N**ota
Mortuo impio. nō dicit hoie pctōzū. qz pctōz
est hō impi⁹. qz impi⁹ ē pctōz ipentēs. **E**cce
q̄lē impietate facit. ac si h̄iet filiā pulchrā et
gratā q̄ caderet in puteo. z nollet eā ī de ex/
trahere vel in igne seu in luto vel in aq̄. **S**ic
q̄libet pctōz h̄z vna filiā legitimā pulchrā et
gratā. s. aiam. z vidēs qz cadit ī luto sup̄bie et
tu posses eā retinere p̄ hūilitatē. et nō curas.

Ite in igne auaricie dimittis cadere. dicit p̄
certo. ego p̄gregabo pecunias. z tu posses eā
extrahere p̄ restitutōz. z nō curas. **I**te cadit
in flumie p̄ decursum luxurie. z posses retine
re p̄ castitatē z p̄ abstinentiam. qz venter z ille
ptes vicine sūt zē. **T**alis dicit impi⁹. q̄a nō cu
rat de sua filia. imo veri⁹ de filia xpi. **Jō** dicit
Mortuo homie impio nulla erit vltra spes
nec alieniādi nec deponendi penarū inferni
nec exēdi. **E**t h̄ extirpat error aliq̄rū dicens/
tū qz licz suffragia nō possent eos ex trahere
de inferno. tñ dant eis aliquā alienationem
z p̄solationē. **H**oc est error. **E**t dāt exēplū s
famulo q̄ portat on⁹. cui dāt ad comedendū
z bibendū. licz nō deponat on⁹ penaz. qz licz
nō possint onus deponere tñ sentiūt refrige
rium zē. **E**rror est imo augmentat eis penā.

Qn̄ hō orat p̄ aliq̄ qui est dānat⁹. q̄zuis h̄ ne
sciat. non solū tñ non valet sibi ad exēdum.
s. etiā sibi penā auget. **D**ecletet p̄ similitudinē
de milite captiuo ī barbaria. cui mittit p̄ciū
s. p̄dit ī mari. q̄ q̄n scit p̄ciū p̄ditū nō solū nō
exit de captiuitate nec refrigerat. imo crucia
tur q̄n scit qz p̄ciū est p̄ditū. **S**ic etiā p̄ciū
de aiabz z suffragiū misse. oꝛones zē. q̄ q̄n vi
dent qz nō p̄nt eis pficere cruciant⁹ z maledi
cunt se z diē natiuitat⁹. **Jō** p̄ eis nō oramus
qz licz indigēat suffragijs nō tñ possunt eis

Sermo. II.

pficere nec valere. **Aug. St.** Si scire aiaz pa-
tris mei i inferno cōsciaz haberē orare p illo.
Iō orat ecclia dī. Quia i inferno nlla ē redē/
ptio. misere mei de⁹ ⁊ salua me. **Quartū ad**
tertiū. qdā sūt mediocres qd nris suffragiis
⁊ oronibz hnt magnū placitū sic sūt aie pctō/
rū. qz fecerūt mlta pctā. tñ p tpe cōuertunt
ad deū ⁊ p̄itent. s; nō cū tāta contritiōe vt ma-
ria magdalena. cui de⁹ remisit pctā q̄suz ad
culpā ⁊ penā. tales qū decedūt vadūt ad pur-
gatoriu. qz lz culpe remittant i p̄fessioe. tñ ad
hoc remanēt siue restāt pene ad solnēdū. vel
h v̄l in purgatorio in q est ignis clar⁹. **Sec⁹**
de illo d inferno. q est obcur⁹. Ille at ignis
ē instrū diuie iusticie. qz ala flama corporalis
nō posset agere i aiaz spūale. Sic p̄ba corpa-
lia sacerdotis nō possent trāssubstāiare nisi
in quātū sūt instrū dei. Ita de illo igne. in q
aliq stant solū p momentū subito transeunt
vt sagitta. aliq stant p horā. aliq p diē. vsqz
ad diē iudiciū fm q deo placet. Et quātūcū/
qz ibi parū stent videt eis stetit p centū an-
nos. ita pena ē dura ⁊ aspa. Quibz purifica-
tio p bonū angelū inde extrahunt ⁊ ad padī-
sū deducunt. Sic em bon⁹ argētari⁹ q vult
facere pulchrū op⁹ auri l argēti nō ponit au-
rū vel argentū in ope q̄suz i furnello ē puri-
ficatū. Ita xps optim⁹ argētari⁹ purifica-
uit aiaz q dicunt aurū ex charitatiua p̄scia.
⁊ argentū ex clara credētia i furnello purga-
torij. **Auctas.** In igne pbat. i. purgat auz et
argentū. homines p̄o receptibiles in camino
būllitiōis. **Eccī. i.** S; ecce h p̄solatio. quia
spus eis a deo taxatū p suffragia orationum.
elemosynaz missaz ieiunioz. et hmōi pōt mi-
nū. qz iam i tali p̄ditōe de⁹ taxauit eis spūs
dicēs. Tu stabis h p diē vel horā vel annū.
tñ tā bonū adiutoriu posses h̄re zē. et p istis
oram⁹. Est cogitatio. s. ecclie vniuersalis p
defunct⁹ exorare. **Rō.** qz sic rex si teneret mili-
tem incarceratū sub terra aliq crimie i pane
⁊ aqua. nec aliq̄s pōt loq̄ cū eo. talis non pōt
se iuuare. sed optet eū ibi cōplere spūs a rege
taxatū. nisi amici sui ⁊ fuitores regis iuuet eū.
qz p̄gregati vadūt ad regē dicēdo. Dñe talis
amic⁹ n̄ est capt⁹. ⁊ bñ meret ipse. s; ecce dñe
nos sum⁹ fuitores v̄zi zē. p̄sentam⁹ vob istā
cupā auri. vel mille florenos. Dein vadūt ad
reginā rogātes eaz vt intercedat p illo apud
regē. cui p̄sentāt centū plas d̄ p̄ciosis. Dein
de ad p̄siliarios ⁊ secretarios regis ⁊ vsqz ad
stabularios dāt dona. Qñ regina ⁊ om̄s ro-

gant p illo ⁊ rex scit de muneribz factis dicit.
Dō ipse debebat stare p qnqz vel sex annos.
volo qz stet nisi p mēsez. ⁊ qz def sibi ad come-
dendū zē. v̄l exeat statū. Ita sit hodie de ami-
cis nris de qbz cogitam⁹ qz sint i purgatorio
in illa dura captione. p̄pter h̄ hodie p̄gregati
vadim⁹ ad regē xpm i domo sua. s. ecclia su-
plicādo cōiter ⁊ generalit̄ p oibz. **Aic⁹** em sum⁹
pctōres. tñ serui sui sum⁹. ⁊ p̄sentam⁹ sibi cu-
pā auri. s. hostiā p̄secratā in q est xps ver⁹ de⁹
⁊ ver⁹ hō. vt fuit in vtero p̄ginis marie. q pl⁹
placet sibi qz si regi p̄ntarent mille milia flo-
renoz. si cleric⁹ sit bon⁹. qz aliter dicit **Brego.**
Lū is q displicet ad intercedēdū mittit irati
anim⁹ ad deteriora puocat. **Deinde** ad regi-
nā p̄ginē mariā p̄sentādo sibi. **Aue maria.** ge-
nibz flexis dicendo. **Aue maria.** ⁊ ego maria
orate pro patre meo. vel matre meaz. **Plus**
placet sibi qz margarite vnqz placuerūt regi-
ne. **Deinde** ad p̄siliarios. s. patriarchas. p̄sen-
tando eis florenos. s. p̄ n̄ zē. vsqz stabulari-
os. s. p̄ paupes q vadūt p terrā. **Et** factio ope
debet deo offerri. **Et** tūc rex xps pius ⁊ bent-
gnus q nō mutat intentionē offerētis alleui-
at penā. vel extrahit de purgatorio. **Si** pos-
sit videri p̄cessio q hodie erit de purgatorio
sanctaz animaz. **Sancta** ḡ ⁊ salubris ē co-
gitatio p defunctis exorare vt a pctis soluat̄
q. **Dachab. xij.** Nota sancta. qz placet deo.
⁊ salubris. qz liberat aiaz a penis purgatorij
⁊ pficit amicis offerētibz.

De omnibz animabus.

Sermo secundus.

Omnēs qui in mo-
numētis sunt audient vocē filij dei
Uerbū istd̄ habet originalit̄. **Joh.**
quinto. et recitatiue in euangelio hodierno.
Sicut heri fecimus memoriā ⁊ solēnitates
omniū sanctoz q iam sunt in paradiso i glo-
ria celesti. Ita hodie fit officium de omnibz
animabz q sunt in purgatorio. **Et** conuenit
multū bene. qz nos non sum⁹ sufficientes ex-
trahere animas de purgatorio iungim⁹ no-
bis om̄s sanctos. **Ideo** modo volo predica-
re de statu ⁊ p̄ditionibz animaz. **Materia** ē
de qua null⁹ q̄sū p̄dicat. et est tñ materia vti-
lis ⁊ necessaria. **Salute** p̄us ego maria zē.
Notandū est igit q articul⁹ est fidei xpiane ⁊
veritas clara. q in fine mūdi omnes gentes
scz boni ⁊ mali magni ⁊ parui fideles et infi-
deles habem⁹ resurgere in iudicio. et in ad-

In die animarum

uentu xpi ad iudiciū. Et hoc dicit s. Tho. iij. scđ. dif. xliij. q. i. ar. i. q. ij. Et rō ē. qz aia separā a corpe ē qsi impfecta. nō vt vltimā pfectionē habeat itez aia corpi pūget. vt dic ibidē doctoz. Et fiet i resurrectionē. Est tñ etiā alia rō ad h. qz certū est q bona vl mala q fecim⁹ nō solū fecim⁹ cū aia s; sil cū aiaz cū corpe. Prio ci fiūt ab aia cogitādo. deliberādo. dīderādo. z ordinādo. s; in executionē corpi associat aie. Et ex ista rōne de pmo dat aiab glia. vel penā qz corporib; anime emi scđoz iam sunt in gloria. z corpa eoz adhuc sunt in terra. Et g vult deus. qz aia q pus habuit meritū etiā habeat gloriā. s; qz finaliter in executione opia corpi opatū est partē suā. vult de⁹ vt corpora resurgant z simul cū animab; habeant gloriā. Adē de malis opib;. pus aia ordinādo cogitādo zc. habuit suū pccm sic desiderādo z ordinādo. s; in executionē corpi opat. Corpus emi cū aia facit homicidiū ex vindictā. vel furat vel luxuriat. Nō deus pmo dat penā aiab. Ubi sunt mō aie inde et macho. meri. i. inferno. qz pus demeruerūt g pus puniunt aie qz corpora. Et qz corpa i executionē coopata sūt. nō vult de⁹ vt suscitent i iudicio. vt sil cū aiab habeāt damnatiōz. Ista est rō qre boni z mali resurgēt. vt corpa sil cū aiab recipiat glia vel penā. De h est auctas Athana s; q dicit in symbolo. Ad cui⁹ aduentū oēs hoies resurgere hnt cū corpi; suis. Et redituri sunt de fact; ppijs rōnem. Et q bona egerūt ibunt in vitā eternā. Qui sō mala in ignē eternū. Ista resurrectio non fiet p posse nature vel alicui⁹ creature. vt dic. s. Tho. in iij. dif. xliij. q. i. ar. i. q. ij. vbi dicit q simplr loquēdo resurrectio ē miraculosa. non naturalis nisi fm qd. vt ibidē ad longū declarat qz licz creature possint occidere viuos. non tñ pnt suscitare mortuos. Sol⁹ emi creator q de nihilo cūcta creauit solo s; bo cūcta creauit. nō vt mgf de are laborādo zc. s; verbo. dicēdo. fiat celū. fiant lumina. z statim ipse dixit et facta sunt. vt ait dō. Tāta ē p̄tus ei⁹ s; b; qd q de nihilo fecit creaturas. suscitabit sui s; b; imperio. Quid est pl⁹. creare de nihilo vl restituere illud qd iam fuit. Certū est q pl⁹ est creare qd est de nihilo aliqd facere qz illd qd est facere aliqd ex p̄supposito. qz argentarius de puluerib; argēti facit ciphū vt erat prius qm de nihilo nō posset facere ciphū argenteū. Nō est g mirū si sūm⁹ argētar⁹ deus de puluerib; corporū restituit integra corpora.

qñ in iudicio p̄cipiet venire oēs mortuos. d. Surgite mortui zc. De ista voce loquit i bema. d. Des q i monumētis sūt zc. De ista voce dicit dō. Ecce dabit voci sue vocē virtus. Glosa. suscitādi mortuos. Pz thema. Sunt h due q̄stiones subtiles. Pz ia sup p̄mā clausulā thematis. s. Des q in monumētis sūt. Ge cūda sup secūda cū dicit. audient vocē filij dei. In p̄mā clausula xps r̄ndet tacite q̄stioni. q̄i esset sibi dictū. q̄ suscitabunt i iudicio. r̄ndet. Des q in monumētis sunt. Est higit q̄stio. Quid erit de illis q nō sūt. nec vnq̄ fuerunt sepulti in monumētis. sic sunt illi q moriunt in desertis. z comedunt a bestijs. Itē de submersis q comedunt a bestijs. Itē de suspensis in aere q comedunt ab auib;. Itē de combustis z sūt cineres. Et sic de silib; q nunq̄ habuerūt monumētū vel sepulcrū. qd ergo erit de istis. Nota p̄ illo dubio duas r̄sides. p̄mā est l̄ralis. secūda moralis. Pro p̄mā l̄ra. li dico q impossibile est aliq̄ mori q̄ occidit. qz qn sepeliet in monumento. Et h declarat sic. Nā de fecit q̄tuor monumēta generalia. p̄ oim hoim corpi; z null⁹ est qn i aliq̄ istoz sepeliet. z ista monumēta sūt q̄tuor elemēta terra. aq̄. aer. z ignis. Terra est monumētū cōmune. s; aqua nobili⁹ monumētū sit qz terra. s; qz nō est p̄suetū. iō raro ibidē sepeliunt hoies. nisi p̄ delictis puniant. z isti comeduntur a piscib;. sed q sepeliunt in terra a s; mib; z serpētib;. Nobili⁹ autē est comedia piscib;. qz a serpētib; vel vermib;. Tertiu monumētū. s. aer est nobili⁹. in q sepeliunt suspēsi. s; comedunt ab auib;. Alij sepeliunt in igne. s. illi q cōburunt. Nō em aliqd est corpi⁹ hois. nec fuit. nec erit qn in aliq̄ istoz monumēto rū sit sepultū vel in omnib;. qz sicut corpi⁹ est mixtū z cōpositū ex q̄tuor elemētis. i illis resoluūt. g vbi cū q vadat i monumētis sepeliet. Iō dicit xps. Om̄s q in monumētis sunt zc. Qz aut elemēta dicant necessario sepulcra l̄ monumēta h patet ex scriptura dō. ps. xlvij. Sepulcra eoz. s. hoim. dom⁹ eoz. s. corpoz in eternū. Nō nec monumēta papen⁹ regū nec xpi durabūt in eternū. qz ignis cōflagrationis destruet etiā aurū z argētū. qz purgabit totū mūdū z remouebit oēm impfectiōz ex culpa relictāz impuritatē cōmixtionis. z erit dispositio ad glie pfectionē. vt dic sanct⁹ Tho. ad longū. iij. dif. xlvij. q. ij. ar. i. q. ij. Et etiā totus mūd⁹ innouabit. vt dic in. iij. dif. xlvij. q. ij. arti. i. Ergo necessario auctoritas

Sermo. II.

intelligit de elementis. qz nihil elementatū re-
manebit. Et de elementis intelligit cū dicit
thema. **O**mnes qui in monumentis sunt **z** **S**e-
cūda ratio est moralis ad bonā instructionē
nostrā. Inuenit i sacra scriptura qz psona ma-
le vite dicunt sepulcra. Et ad hoc est ratio **z**
auctoritas. Ratio est qz cōmuniter monumē-
ta marie diuini de foris sunt ornata **z** picta
sed int^o plena corruptiōibz cadauerū. Tales
sunt psona male vite **z** peccatores qz extra sūt
ornate **z** picte. s; int^o plene pctis. Verbi grā.
qñ videtis regē corā quo portat ensis qz rep-
sentat iusticiā quā ipse facere deberet omibz.
z tñ forte attingit qz ipse erit iniustus. talis se-
pulcrū est **z** **A**dem de malo plato papa vel
cardinali epō **z** **N**az videtis extra quō sunt
ornati **z** s; si sit male vite porcus p luxuriā
symoniae **z** pulchrū monumētū est ad ex-
tra sed int^o caue ab eo qz plen^o peccatis. **A**dē
de p̄dicatore qz ad extra portat habitū nigrū qz
signat honestatē. albū puritatē. sed si sit ma-
le vite **z** **A**dem de clerico qz iam portat co-
ronā regalē **z** pulchrū suppelliciu. s; si intus
sit corrupte. sepulcrū est. **A**dē de vicarijs **z** d
baulis qz extra portat baculū s; si int^o sūt re-
pleti crimibz **z** delictis. sepulcra dicunt. **A**dē
de mulieribz qz cōiter incedūt ornate **z** picte.
sed int^o secrete erit putana. plena odijs **z** ma-
lis volūtātibz **z** desiderijs. sepulcra sunt. **E**x
ista ratione scriptura vocat malas psonas se-
pulcra. Talibz dicebat xps. **N**e vobis scri-
be **z** pharisei hypocrite. qz similes estis sepul-
cris dealbatis que a foris apparēt hominibz
speciosa. intus vō sunt plena ossibz mortuoz
z omni spurcicia. Sic **z** vos quidē a foris qz
dem apparetis hominibz iusti. intus autē ple-
ni estis hypocrisi **z** iniquitate. **M**athei. xxiij.
Ecce quare male psona dicunt monumēta.
Lū ergo dicit xps in themate. **O**mnes qui
in monumentis sunt **z** qz si dicat. nō solū bo-
ni de quibz nunqz fuit dubiū. qz ex qz nō ha-
buerūt remuneratōē alibi habebūt in ce-
lo. **N**ā nō dicitur. vt illic remunerent. **D**e ma-
lis autē fuit dubiū. ex illo vbo dō. **N**on re-
surgēt impij in iudicio. neqz peccatores i cō-
cilio iustoz. **E**t hoc opinati sūt aliqui qz pec-
catores nō resurgent. sed dicit. imo. qz omis
qui in monumentis sunt **z** **N**on solum loq-
tur de bonis. sed etiam de malis. vt patet ex
dictis. **A**d auctoritatez **D**avid dicit. qz in iu-
dicio boni nō resurgent vt iudicent. s; vt iu-
dicent. maxime illi qui tenuerūt vitā aposto-

licā. qz dicit sanct^o **T**ho. iij. dist. xlviij. q. j. ar.
ij. q. ij. qz iudicialia potestas paupertati debet.
ppter tria. **P**rima rō. quia ppter decem omnia
derelinquūt. **z** soli christo inherent. **z** idō nō
est eis aliquid qd coz iudiciū a iusticia desle-
ctat. **U**nde **z** idonei ad indicandū reddunt.
Secūda ratio est ppter humilitatē. cui corre-
spondet exaltatio. sed nihil ita despectū facit
hominē in hoc mūdo vt paupertas. ergo me-
rito exaltant vt alios iudicent. **T**ercia ratio
quia paupertas est dispositio ad p̄dictam po-
testatē. vt declarat ibidē. **E**t qz nō omibz pau-
peribz repromittit. sed illis qui relinquentes
omnia sequunt xpm fm p̄fectionē vite. **N**ec
ille ibidem. **I**n illa g die xpo **M**aria apli et
alij sancti de vita aplica erunt cōiudicantes
cū xpo. **z** totus mūdus erit subtus inferius
a dextris **z** a sinistris. **E**t xpus dicit virgini.
Mater mea qd vobis videt. nō qz xps indi-
cat p̄silio s; ppter honorē virgis **z** sanctoz.
S; pctōres nō sic resurgūt vt iudicēt sed vt
iudicent. **N**eqz pctōres in cōcilio. i. cōgrega-
tiōe iustoz seu sanctoz. sed inferi^o erūt a sini-
stris. **A**dco xps p̄ dubiū illoz dicit. **O**mnes qz
in monumentis sunt. **P**atet g qz clara est p̄-
ma questio. **S**ecūda questio est sup clausu-
lam secūda. i. audiet vocē filij dei. **C**ontra est
hic questio. qz certū ē qz in monumentis quo-
cūqz mō sumat. in eo nō sunt nisi corpa putri-
da **z** resoluta. talia ei corpa nō p̄nt audire. qz
nō est ibi aia. qre g dicit. **O**ēs qz in monumentis
sunt audiet vocē filij dei. si nō habent aures
nec animā. **R**atio est qz sicut deus ordinauit
quattuor monumēta corpoz. ita etiā qua-
tuor aiabz. **z** nō est aliqua aia bona siue mala
qñ in aliqz istoz q̄tuor collocat. **z** ista monu-
mēta dicunt receptacula. qz cōueniēter aiabz
post mortē assignant vt dicit sanctus **T**ho. in
iij. dist. xlvi. ar. j. q. j. et in illis aie collocantur
vt in monumentis. **M**onumētū igit.

Primū est infern^o damnatoz.

Secūdū est lymbus pueroz.

Tertiū est locus purgandoz.

Quartū est locus beatoz.

Omnes aie vadūt in aliqz istoz quattuor lo-
coz. sicut corpa in aliquo. quādo ergo di-
cit christus. **O**mnes qui in monumentis sūt.
intelligit de animabz. quādo ad quattuor
ptes mūdi clamabitur. **S**urgite mortui **z**.
Ista vox audiet in inferno dānatoz. i. lym-
bopueroz in purgatorio. et in celo. **z** statim
quelibet aia in p̄tate dei inueniet suū corp^o.

In die animarum

quod cognoscet sic tu de mane surgis delecto
et cognoscis tunicam quam expoliat fuisse in sero. **De**
istis monum. ista potest intelligi illud **Dat. xxij.**
Mittet angelos suos cum tuba et voce magna
et congregabunt electos eius a quattuor veteris a summis
celorum usque ad terminos eorum. **Nota.** a summis
celorum. scilicet non ordinibus angelorum in quibus aie sa-
ctorum sunt collocatae et oes audient illam vocem usque
ad terminos eorum. **Terminus** est illud quod plus distat
quod oes qui sunt ibi audient etiam illam vocem tubae. **Ad**
intelligat. quod sic ibi tuba materialis sed quod illa
vox christi resurrectionis impantis et dicentis. **Sur**
gite mortui. venite ad iudicium. **Vel** est vox an-
geli qui est dicitur. **Tho. iij. dis. xliij. q. j. ar. iij. q. ij.**
in corpore erit terribilis sonus copat voci tube. qui est
vox terroris. **In primo monumeto.** scilicet in inferno
dantorum. ibi est ignis quasi flama de sulphure quod
dicitur. **Tho. iij. dis. l. q. ij. ar. iij. q. iij.** quod locus
inferni talis erit ut competat miserie dantorum.
Ubi secundum hoc sunt ibi lux et tenebra. prout marie
spectat ad miseriam dantorum. **Ipsa** autem visio est
delectabilis secundum se. ut habet in principio meta-
physice. **Sensus** oculorum est marie diligibilis
eo quod per ipsum plura cognoscimus. **Et** paccis pri-
git visionem esse afflictivam. **In** quantum videmus ali-
qua nobis nociva vel repugnancia voluntati. et ideo
in inferno habet esse locum dispositum ad vide-
dum secundum lucem et tenebras. quod ibi nihil prospicui vi-
deat. **Et** solum illa sub quadam ambrositate vide-
antur quasi afflictio cordi ingerere potest. **Ubi** simpli-
ter loquendo. **locus** est tenebrosus. **Et** in etiam divina
dispositio est ibi aliquid luminis quantum sufficit ad
videndum illa que torquentur potest. **Et** ad hoc satisfactio na-
turalis sit loci. quod in medio terre ubi infernum po-
nitur ubi non potest esse nisi ignis feruletur et turbidus et
quasi fumosus. **Nec** ille ibi dicitur non tamen sunt ibi ne-
cessaria ligna. quod durat per divinam voluntatem. ibi
sepeliuntur aie illorum qui tenentur mala vitam. ut reli-
giosi clerici et alij. et nolunt corrigi nec facere
penitentiam. quoniam tales mortui. aie sepeliuntur in inferno.
Auctas christi de quodam luxurioso diuite guloso
populo etc. **Mortui** est diuites et sepulchrum est in inferno.
Lu. xvi. Ergo infernum dicitur sepultura sive mo-
numentum. **Et** per istud non est intentio ecclesie facere ali-
quod bonum. quod eis non possent eo quod sunt dantati.
Si omnia bona que hodie sunt in mundo et vniuersum fue-
runt facta essent per vnam aiam dantata. non extraheret
eam de inferno. quod ibi nulla est redemptio. nec crediti
nec penam alleviant. **Quod** ostendit de illo diuite
qui quoniam fuit in tormentis et in illo igne. eleuatis oculis in
celum. dixit. **Domine** abraham. **Et** continue petiit illam gut-

ta aquam. nec vniuersum obtinuit nec obtinebit. **Et** hoc
sicut quod nullum refrigerium potest habere. **Auctas** de hoc.
Mortuo homine ipso nulla erit ultra spes de eo.
Prover. xj. Non modo auisem nos faciamus penitentiam.
si vna anima de illis posset exire et facere penitentiam. **Quod**
quod penitentiam faceret. **Et** nos miseri non curamus. **Et**
peractina. ac si eorum certi de vita. **posito** diu-
vini. **Ad** dicitur scriptura. **An** obitu tuum opare
iusticiam. id est penitentiam. quoniam non est apud inferos inue-
nire cibum. id est refrigerium. **Eccl. xij.** Ergo non eli-
gamus ibi sepultura vel monumentum. **In** secundo
loco. scilicet in limbo puerorum. ibi sepeliuntur pueri non
baptisati. **Iste** locus est circa infernum dantorum.
scilicet non est ibi ignis. non sunt ibi demones. nec tormen-
ta. nec dolores. **Et** non habent lumem gratie nec clarita-
tem glorie. **Et** habeant plus de scientia naturali quam habuerint
erint in hoc mundo per se et apostolice. **Et** non habuerint
scientiam aliquam quod caro ipedit. **Sic** si ego tenerem
cristallum absconditum sub cappa. **Et** extra cappam
ad lucem solis resplenderet. **Ita** de anima illorum pue-
rorum. **Ibi** sunt filij christianorum iudeorum agarenorum
et aliorum infidelium in solo originali decedentes.
et disputant. letantur. et gaudent ad invicem. **Et** non debent
deum. **Et** ille locus dicitur eorum monumentum. **Et**
quod dicitur in scriptura. **Quid** tu habes autem quasi quod habes
excidisti tibi hoc sepulchrum. **Isa. xxij.** **Et** loquitur pue-
ro in originali decedenti. **Ter** dicitur de tribus locis
fecit mentionem. primo de vtero matris in quo fuit con-
ceptus. **Quid** tu habes. **supple** et rapisti quoniam ha-
bes paradysum. et rident potest. nihil feci nisi in con-
trari originali. **Secundo** de mundo in quo est natus.
dicitur. **Aut** quasi quod habes. quod fecisti peccatum. et respondere
potest. **Ter** de limbo. dicitur quod excidisti tibi
hic. scilicet in limbo sepulchrum. **Et** quod non habet tormentum
aliquid peccatum in mundo. **Idem** non habet tormentum
scilicet sunt immundi ex illa carnali generatione
quod non potest lauari nisi per baptismum. ideo remit-
tunt ad limbum. de quo dixit christus. **Amen** amen
dico vobis nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu
non potest intrare in regnum dei. **Joh. iij.** **Nec** per istud
potest. quod non potest inde exire. **Ter** locus est
purgatorij. **Et** est in corde terre circa locum pue-
rorum. **Et** ibi est ignis qui durabit usque ad diem iudi-
cij. **Solum** est ibi in magna latitudine et profunditate.
Ibi enim sunt anime penitentium qui hic non
perfecerunt penitentiam. nec de peccatis habuerunt
tantam correctionem quam habuit magdalena. **Et**
tenuerunt penitentiam datam a confessore. **Et** addendo
cum proposito non redeundi ad peccata. **Et** sic
quando moriuntur non vadunt ad infernum.
nec statim ad paradysum. quod oportet complere
penitentiam. **Et** ad purgatorij ubi statim secundum christum

Sermo. I.

a deo ordinatū. aliq̄ p̄ diē. aliq̄ p̄ mēsez annū
v̄l ānos v̄l circa iuncta p̄ctā purgāda rē. **Iste**
loc⁹ d̄r etiā sepulcrū aīaz. **Auctas allegorice.**
Emerūt illis agz̄ sigulī sepulcrā p̄grino
rū. **Dat. xxvii. No.** emerūt. s. p̄nia eis data a
p̄fessore. agz̄. nō carcerē iferni. s. purgatorū
vbi sūt flores vt i agro grāz̄ z̄ oīonū. licz̄ nō
meritoz̄. dicētē. **Dñe** ponat̄ i corde filij mei
vel amicoz̄ z̄ manumissoz̄ vt i pleat̄ volūta/
tē tuā rē. **Qñ** sō sūt negligētes nec curāt ad/
implere p̄rūt a deo iusticiā s̄ illos. **Sō** auisēnt
māumissores z̄ heredes. qz̄ de⁹ faciet illis iu
sticiā q̄ sūt i maiori pena q̄ si h̄ cū corpe z̄ aīa
conburerēt. qz̄ ille ignis ē maioris actinita
tis. **De h̄ d̄r** septura. **Alīqd̄** de⁹ faciet vidiciā
electoz̄ suoz̄ clamatiū ad se. **Lu. xviii. Et** qz̄
multi sūt i purgatorio q̄ nō fecerūt testamē/
tū. vel nō hebant vñ. v̄l qz̄ subito mortui sūt.
vel si fecerūt nō cōplef. **Sō** ecclia ordianit p̄
oibz̄ istis hodie orare. **Sūt** tñ int̄ oīa tria p̄/
cipua q̄ defuncti. p̄ sūt. vt dic̄. s. **Tho. iii.**
iiij. di. xl. q. ij. ar. ij. q. i. s. ozo. sacrificiū alta/
ris. z̄ elemosyna. **Un̄** dic̄ sic in corpe. **Suf**/
fragia viuoz̄ p̄sunt defunctis fm̄ q̄ vniunt̄
viuentibz̄ charitate. z̄ fm̄ q̄ intētio viuoz̄ re/
fert̄ i mortuos. z̄ iō illa opa p̄cipue nata sunt
mortuis suffragari q̄ marie ad p̄iūctiōz̄ cha/
ritatē p̄tinēt. v̄l ad directiōz̄ intētiōis i altez̄.
Ad charitatē autē sac̄m̄ eucharistie p̄cipue
p̄tinēt cū sic sac̄m̄ eccliaſtice vniōis. p̄tinēs
illū i q̄ tota ecclia vniēt̄ z̄ solidat̄. s. xpm̄. **Un̄**
eucharistia ē q̄si charitatē origo siue vinculū
z̄ int̄ charitatē effect⁹ p̄cipuū ē elemosyna op⁹
z̄ ita ista duo ex pte charitatē p̄cipue mortu/
is suffragant̄. s. sacrificiū ecclie z̄ elemosyne.
Sz̄ ex pte intētiōis directe in mortuos p̄ci/
pue valet ozo. qz̄ ozo fm̄ suā rōem nō solū d̄r
respectū ad orantē sic z̄ cetera opa. s. directi⁹
ad id p̄ quo orat̄. z̄ iō ista tria ponunt̄ q̄si p̄ci/
pua mortuoz̄ subsidia. q̄suis q̄cūqz̄ alia bo/
na q̄ ex charitate fiāt. p̄ defunctis. eis valere cre
denda sint. **Hec** ille ibidē. **Si** haberet̄ focu/
los claros videret̄ quō aīe hodie exeunt de
purgatorio. p̄ccionalit̄ intrāt ad nuptias
p̄adisi. **Nā** p̄at̄ p̄adiū. mō p̄ eis de illis escis
teoz̄ruptilibz̄ q̄ nō p̄nt declarari. q̄b̄ dixit
xps̄. **Ego** dispono vob. **Lu. xxiij. Qñ** mense
sunt iā ibi pate. p̄ refectiōe aīaz q̄ ieiunarūt i
purgatorio. **Sō** dicunt̄ tot misse p̄ mōm. tot
oīones sūt z̄ elemosyne. **Sō** faciat̄ vt bñ cō
sueuisti. **Quart⁹** locus ē beatoz̄ i celo em
pirreo. **In** illo sanctissimo sepulcro vadunt

hoīes z̄ mulieres q̄ in h̄ mūdo tenuerūt vitā
p̄fectā. q̄ lz̄ peccauerūt tñ p̄tpe cōuerterūt se
ad deū. **Sz̄** rēdo. p̄ponēdo. de cetero abstine/
re a p̄ctis. fecerūt p̄dignā p̄niaz̄. in q̄ bōa
excedūt p̄ctā q̄ fecerūt. tales qñ moriūt̄ statū
ab angelis portant̄ corā xpo. q̄b̄ dic̄ xps̄. **La**
borastis. iō mō q̄escire. ieiunastis. iō mō come/
dite. **De h̄ dic̄ xps̄. Factū** est vt moreret̄ mē
dicus z̄ portaret̄ ab angel in sinū abrae. **Lu.**
xvij. qz̄ iam habuerat h̄ purgatorū p̄ p̄niaz̄ z̄
p̄tiaz̄. **De** isto monimēto auctas anagogi/
ce. **Quasi** effodiētēs thesaurū. gaudēt̄qz̄ vehe
mētē cū inuenerint sepulcrū. **Job. iij. Dicat̄**
quō illi q̄ fodiūt̄ p̄ inueniēdo thesaurū gau/
dēt̄ qñ inuenerit. licz̄ laborauerit fodiēdo. ita
q̄s delectat̄ faciēdo p̄niaz̄. qz̄ expectat̄ thesau/
rū p̄adisi. **Et** p̄ istis nō oram⁹. qz̄ nihil indi/
gent a nobis. licz̄ gaudeāt d̄ bonis q̄ facim⁹.
Respiciūt em̄ nos p̄ fenestras gaudētēs. **Di**
co vobis q̄ gaudiū est angelis in celis. **Luc.**
xx. Ideo heri festiuauimus de omnibz̄ san/
ctis vt nos inuent hodie de mortuis in pur
gatorio existētibz̄ vt habeant gloriā.

De sancto Martino sermo primus.

Cognouit eū in be
nedictionibz̄ suis. **Habet** originalit̄
Eccl. xliij. recitariue in epla hodie
na. **Sicut** festū z̄ solēntas hodierna p̄ntis
diei. est illi⁹ glōsissimi cōfessoris b̄ti martini
amici dei. **Ita** de eodē erit n̄r fmo. **Et** d̄ sua
vita z̄ p̄fectiōe sp̄iali. nos poterimus extra
here exēplū z̄ instructionē ad saluatōez̄ aīaz
nostraz̄ z̄ informatiōez̄ vite. **Salutes** p̄stus
s̄go **Maria. Ego** p̄posui istud thema v̄stre
denotioni sub tali intellectu. q̄ de⁹ cognouit
scz̄ approbādo z̄ acceptādo beatū **Martinū**
in suis b̄ndictiōibz̄. **Pro** cui⁹ intellectu z̄ de/
claratiōe sciēdū q̄ vtutes z̄ bona opa sancta
z̄ meritoria p̄ q̄s hō acq̄rit gloriā celi dicunt̄
benedictiōes. **Rō.** z̄ fundat̄ in quadā regula
phie dicētis. **A** sine denomiāt res. **Et** cui⁹ si
nis bon⁹ est ipm̄ q̄z̄ bonum est. **Et** cui⁹ si
mal⁹ est ipm̄ q̄z̄ malū est. **Mō** ista regula de/
claref̄ in theologia. **Videam⁹** p̄ctā q̄ hō facit̄
p̄tra deū z̄ sua p̄cepta. ad quē sine ducūt. ad
mortē. **Finis** illoz̄. s. peccatoz̄. mors est. ad
Roma. vij. Quia mala opa z̄ peccata que ho
mo facit̄ auferūt vitam animē. **Et** auferunt
vitam glorie. **Et** ab isto sine dicunt̄ peccata
mortalia. p̄ regulā. quia a sine denomiāt res.
Ita p̄ oppositū. seruire deo in bonis opibz̄.

De sancto Martino

In pñsa. in sancta vita vinēdo fm ei⁹ volūta
 tē. z nō fm sensualitate/ talia opa ad quē sinez
 ducūt/ diē scriptura sc̄ta. ad vitā etnā. **Serui**
 aut facti deo hētis fructū vīm in sanctifica
 tionē. sine hō vitā etnā. ad Ro. vi. **Nō** opa
 q̄ fiūt in grā dicunt vīna/ qz finalit ducūt ad
 vitam etnā faciētes. **Nō** videam⁹ frutes
 ad quē finē ducūt. sic sunt frutes theologi
 cales. s. fides. spes. z charitas. **Et** cardinales
 siue morales. vt prudētia. t̄pantia. iusticia. z
 fortitudo/ z frutes spūssancti. vt sūt scia. in
 tellect⁹. p̄siliū. **Iste** frutes ducūt ad finē di
 uinā bñdictionē i die iudiciū/ qñ xps sedebit
 iudicādo/ et pctōib⁹ dabit maledictionē dī.
Discedite a me maledicti in ignē eternū/ qui
 patus est dyabolo z angelis ei⁹. **Dath. xxv.**
Sz psonis bonis z fructuosus dabit bñdiciōz
 dī. **Venite** bñdicti p̄ris mei possidete patum
 vobis regnū a p̄stitutiōe mūdi. **Dath. xxv.**
Si ḡa sine denoiat res/ z frutes ducūt bo
 minē ad illā finalē bñdiciōez. **Nō** frutes di
 cunt beatitudines. **Auctas.** **Etenī** bñdicio
 nem dabit legislator/ ibūt de frute in frutem
 videbit⁹ deus deozū. i. angloz. in syon. **Le**
 gislator est xps. **Rō.** qz nulla bona lex datur
 nisi p eū. **Ipe** em dedit legē Moysi in mōte
 synai indur⁹ veste ignis. **Ille** idē z nō ali⁹ in
 dutus veste hūanitatē q̄ est pulchrior igne
 dedit legē euāgelicā dulcē z benignā suauē
Iste legislator dat bñdictionē. **Et** declarat
 eū dicit. ibūt de frute in virtutē. s. de bono in
 meli⁹. **Patet** ergo q̄ frutes dicit bñdicio
 nes. **Cū** ergo beatus Martin⁹ fuerit plenus
 virtutib⁹ z valde fructuosus/ bñdicit thema de
 eo. **Cognouit** eū. s. dñs in benedictionib⁹. i.
 in virtutib⁹ suis. **Patet** thema. **Si** oēs eius
 frutes vellē vobis declarare nō sufficeret tē
 pus. **Sz** de pñti declarabo qñq̄ de q̄b⁹ po
 terim⁹ h̄re bonā instructionē zc̄.
Prima est fidelitas mētis.
Secūda hūilitas cordis.
Tertia pietas operis.
Quarta asperitas corpis.
Quinta firmitas vite.
Et de istis dicit thema. **Cognouit** eū in bñ
 dictionib⁹ suis. **Dico** p̄mo q̄ beatus Mar
 tin⁹ fuit multū p̄ct⁹ in fidelitate mētis. s. in
 fide catholica/ nō solū qñ fuit adult⁹. sz etiaz
 puer octo vel nouē annoz prudēter sciuit el
 gere de credētijs q̄ tunc erāt in mūdo melio
 rem/ nec voluit dimittere credentiā electam/
 nec p̄pter mīnas patris. nec aliter. **Ipe** enim

suo erāt in mūdo tres credētie seu leges ge
 nerales. **Paganica.** **Mosaica.** **Euāgelica.**
Pagani em adorabāt idola d̄ auro z argento
 lapide seu ligno/ intra q̄ erat demon. dās eis
 respōsa qñ recurrebāt ad ea. **Volētes** scire q̄s
 fecit furtū/ dicētes. **De** q̄s furat⁹ est. **Di**
 cebāt vt inuarēt zc̄. **Isti** secte erant parētes
 beati Martini/ sz eēt valde generosi fm mū
 dū. **Secūda** erat lex mosaica vel iudaica.
 quam tenent multi. **Tertia** est lex euāgelica
 quā xps ore p̄prio pmulgauit. **Secta** autem
 saracēnica nōdū erat/ qz nōdū sunt octingēti
 anni pagareni inceperūt/ nec sunt nisi xp̄ia/
 ni renegati. **Parētes** autē beati Martini vo
 lebāt eū facere idola adorare. **Et** ipse nolebat
Cogitate qd dicebat sibi pater. **Et** iam adora
 deū meū. **Sz** dicebat beatus Martinus. **Nō**
 ego adoro illū q̄ me fecit/ qz illa que vos ado
 ratis opera sunt hoīm arte humana fabrica
 ta. **Ad** quē p̄f. **Et** nūquid vides q̄ loquunt⁹
 z rudent ad interrogata. **Et** puer. **Illi** sūt de
 mones q̄ loquūt⁹/ qz de⁹ nō est nisi vn⁹ imū
 do. **Sicut** est vn⁹ rex in vno regno. **Sz** vñ dī
 multi vident esse. **Finalit** beatus Martinus
 puer octo vel nouē annoz/ voluit pquirere le
 gem verā. ex q̄ lex p̄ris nō sibi placebat. **Ideo**
 iuit ad synagogā iudeoz ad rabinos dicens
 eis. **Quid** adoratis vos. **Rūderunt.** **Nōs** nō
 adoram⁹ opa manū hoīm. sz adoram⁹ deū
 creatorē celi z terre/ nō adoram⁹ idola vt pa
 gani. nec imagines vt xp̄iani. **Et** beatus Mar
 tin⁹. qd pmittit vobis ille deus. **Rūdit** rabi
 nus. **Promittit** nob panē z vinū z oīa terre/
 na. z t̄palia/ qz dīc p̄. **Ista.** in. i. c. **Si** voluerit⁹
 z audierit⁹ me bona terre comedet. **Et** mar
 tin⁹. **Et** in alia vita pmittit aliqd. **Rabinus**
 tacuit/ qz in tota lege moysi non pmittit vita
 eterna. **Et** martin⁹. **Uestra** credentiā videt
 mibi bona p̄ isto mūdo/ sz qz habem⁹ mori et
 dimittere istū mōm z ire ad aliū/ z lex v̄a ni
 hil dīc de alio/ v̄a credētia d̄ vno deo videt
 bona/ sz spes v̄a vana. iō nō placet mibi lex
 v̄a. **Nō** rep̄bata lege paganica z mosaica p̄
 p̄ter spē vanā/ venit ad eccl̄iā xp̄ianoz petēs
 ep̄m vl curatū q̄ erat/ valde ap̄t⁹/ z bñ fuit ne
 cessariū/ q̄ qñ vidit nobilēz tā gratiosū gant
 sus est/ sc̄ies sui gener⁹ nobilitatē dicēs. qd
 vult⁹ fili mi. **Rūdit.** b. martin⁹. **Vellē** cogno
 scere creatorē/ qz lex p̄ris mei z iudeoz n̄ pla
 cet mibi/ iō vellē scire vos xp̄iani/ qd adoratis/
Rūit ep̄s. d. **Nōs** xp̄iani credim⁹ z adoram⁹
 vnū deū creatorē celi z t̄re z oīz rez corpaliū

Sermo. I.

et spūaliū. Qui licet sit vnus i essentia/est tñ tres
 psona. s. p. filius et spū sanctus. Rñdit beat⁹ mar
 tin⁹. **P**r. h. nō possum intelligere q. vn⁹ deus
 sit tres psona. **E**p⁹ declarauit q. sic in sole
 vno s. tria. suba. radi⁹. et calor. Ita i deo vno
 est p. filius et spū sanctus. **S**ic nos xpiani intel
 ligimus trinitatē psonaz. **N**ō cogitet⁹ q. sint
 tres psona vt tres reges. sed sic est de sole. **E**t
 nūquid de⁹ ē maioris stutis q. sol. idē rō. **R**e
 spōdit beat⁹ martin⁹. **B**n placet mihi hoc. s.
 est vnū d. lege v. p. q. d. ego abhorreo eā. qz
 adoratis imagines. vt parentes mei idola.
Adoratis em̄ imaginē vn⁹ hominis crucifixi.
Cui ait ep⁹. **F**ili nos nō adoram⁹ nisi deū
 creatorē. **S**ed fili vos debet⁹ scire. q. ex pctō
 inobediētie p. mox parētū et ex alijs pctis p.
 factis. bēs hoies erāt d. d. enati ad infernū. **E**t
 martin⁹ ait. **B**n credo. sic q. facit d. volūtatē
 impatoris. **E**t ep⁹. **P**ropt⁹ q. d. filius dei nō p.
 nec spū sanctus. **A**ssumpsit naturā humanā in
 vtero cuiusdā puelle p. ginis. quē admodū ra
 dius solis trāsies p. vitreā coloratā. radi⁹ re
 cipit illū colorē. et nō suba solis nec calor. **E**t
 sic filius dei facit⁹ ē hō et de⁹. **D**icēs patri. **C**ōpa
 nō q. tot suspēdant in furca inferni. **N**ō pat
 ego solus suspendar in furca. ne aliquis mi
 hi credēs et obediēs suspēdat. **E**t placuit pa
 tri. **E**t ne tantū bñficiū q. d. nobis fecit trada
 tur obliuioi a xpianis. si memoriā tāci bñficiū
 tenem⁹. **C**rucē et imaginē suā. quō fuit passus.
 et imaginē m̄ris. nō vt adorem⁹. s. ne obliui
 oni tradam⁹. **E**t ait martin⁹. **M**agna rō ē
 ista et placet mihi. **I**dē de imaginib⁹ sctōz. p.
 memoria et. **I**dē de hostia. **N**os nō adora
 mus panē. qz dictis p. bis a xpo ordinatis nō
 remanebit ibi panis. s. infra cortinā albā est
 xps. ver⁹ de⁹ et ver⁹ hō. **I**stud sacrificiū insti
 tuit nob⁹ q. d. debuit recedere vt xpiani adorēt
 eū et nō idola. **N**ūquid vidistis vos impatorē
 infra cortinas in tēplo q. vadatis cuz patre
 v. rō. et adorāt a militib⁹. licet nō videat ab eis
Idē de xpo. **E**t ait martin⁹. **N**ō videam⁹
 q. d. p. mittit nobis lex v. r. **R**ñdit ep⁹. **N**ihil
 tē pale. diuitias honores. nec dignitates seu
 delectatōes. imo dicit q. despiciam⁹ oīa mū
 dana. s. p. mittit nob⁹ pctōz remissionē i hoc
 mūdo. et ppter h. ordinauit baptisimū. **E**t si p.
 homo peccat ordinauit sacrm p. nie. s. conteri
 de pctis et p. siteri. **E**t in alio mūdo promittit
 sibi obediētib⁹ gloriā eternā. qz om̄s aie san
 ctaz psonaz statim q. d. recedunt a corpib⁹ p.
 mortē. ab angelis portant ad gloriāz post in

iudicio resurgēt simul cū corpib⁹ habebūt
 gloriā ppetuā. **E**t ait martin⁹. **P**r multū
 placet mihi lex v. r. **R**ogo vos detis mihi in
 sctis fidē vestrā. **E**t dedit sibi i sctis. **C**re
 do in deū. et infra paucos dies sciuit cordete
 nus. **Q**uā fidē dicebat q. libet die mane et se
 ro flexis genib⁹ d. articulo ad articulū. **E**cce
 beat⁹ martin⁹ quō habuit fidelitatē mentis.
Si dicat. **F**rater. vn⁹ habuistis ista. **D**ico q.
 d. historia. s. breuit. **D**icit em̄ historia. **M**ar
 tin⁹ ex nobilib⁹ gētib⁹ nat⁹. cū eēt annoz. xij.
 inuitis parētib⁹ ad ecclīā cōfugit. scqz cathe
 cuminū. i. in lege instructū fieri postulauit.
Cathezizare idē est q. d. instruere. cathecumī
 nus. i. instruct⁹. **C**ōmunicet autē is q. cathezi
 zat s. hō ei q. se cathezizat in omib⁹ bonis. ad
 Gal. vj. **M**oralit. in hac stute imitemur
 beatū Martinū addiscēdo et q. libet die dicē
 do. **C**redo in deū. qz als magnū piculū est.
 marie tpe anti xpi rē. **N**ō apls ait. **C**orde cre
 dit⁹ ad iusticiā. ore autē p. fessio fit ad salutem.
Ro. x. **S**ecda h. b. n. martin⁹ fuit hūilitas
 cordis. qz intm̄ erat hūilis. q. nihil p. sumebat
 de se. licet eēt filius tribuni. **T**ribun⁹ em̄ idē est
 q. d. capitane⁹ mille hoim armorū. sic ceterio
 de centū. **P**r b. n. martin⁹ ducebat sub pāne
 rio suo mille hoies armorū. **E**t beat⁹ marti
 nus nō se exaltauit de h. imo q. n. p. fuit senex.
 impator voluit vt filius suus sanct⁹ martin⁹
 teneret locū p. ris. q. tūc erat. xvij. ānoz et no
 luit. s. coact⁹ fact⁹ fuit miles. **Q**ui dixit intra
 se. **S**olo noie militabo. s. ope tenebo vitam
 heremite. **P**r e. i. uerat cū mille et ipse vno scu
 tifero erat p. tent⁹. p. em̄ hēbat sellā deauratā.
 et ipse nihil horū hēbat. **P**otestis cogitare. quō
 iuxta malā s. uetudinē m. d. q. q. n. aliq. vult
 p. deo hūiliari quō deridebat. **S**z. b. marti
 n⁹ nō curabat d. derisōib⁹. s. vt placeret deo.
H fecit. qz hūilitas sp. placuit deo. **Q**ui vult
 attēdere ad s. ba obloquētiū. nūquid faciet ali
 q. d. boni. certe nō. **N**ō beat⁹ martin⁹ nō cura
 bat. q. n. dicebat ecce quō vadit in vituperiū
 generis sui. **P**otat dicere cū aplo. **S**i hoib⁹
 placerē xpi su⁹ nō esse. ad Gal. i. **N**te d. scutife
 ro. credit⁹ q. vellet futiū ab eo. imo idē mi
 strabat scutifero. **D**icē histo. **F**act⁹ g. miles vno
 solo suo comite p. tē. erat. cui p. a vice a deo
 p. niebat. vt ei plerūqz calciamēta d. traheret et
 ipa detergeret. **A**d p. tē. dicat q. n. lauabāt se
 d. mae. **I**dē i p. radio dabat sibi aqm ad man⁹
 suēbat sibi i mēsa. et i fero discalcia bat. **D**icē
 te scutife. qz ait xps. n. v. i. m. strari s. m. strare

De sancto Martino

Ecce quanta humilitas cordis / Et nos inflati sumus de nihilo. int. n. q. nihil valemus. **N**o xps dicit. Quicumque voluerit int. vos maior fieri sit vt mister zc. **B**atth. xx. **E**t p. ut h. humilitatis curauit leproios. **D**icat. quomodo semel obiit cuiusdam leproso parisi corrupto q. omnia fugiebant. **E**t beatus Martinus preplacit est eum. dicens intra se. **T**ale facie ihu xps habuit in die passionis sue inflata ex alapia z turpe vestite. nec cognoscebat vt iste. q. dixit **I**sa. **U**idim eum z no erat aspectus. reputauimus eum quasi leprosum. **I**sa. liij. **E**t beatus Martinus amplectatur eum z osculatur z subito leprosus fuit curat. **I**n q. ostendit xps. quatuor sibi placebat humilitas beati martini. **I**o attendatis ne superbia inflat cor vrm. **D**es in uice humilitate insinuante. q. dñs superbis resistit. humilibus autem dat gratiam. i. **P**et. v. **T**ertia pars beati martini erat pietas opis. **N**am ita erat pius erga xpi pauperes q. dicitur historia. opem ferebat miseris. alebat egentes. vestiebat nudos. **N**ihil autem sibi expensum pendens militie pter quotidianum victum referuas. o crastino no cogitabat. **N**o expendebar in vanitatibus. ornamentis zc. **N**o opus est follo cymbalum suspedere collo. s. i. pauperibus viduis puellis. orphanis. hospitalibus. z captiuis zc. **A**d practica nota. postquam dederat pecunias. dicebat scutifer. **E**ras quid comedem. **R**nde bar beatus martinus. **M**odice fidelis. **E**t auis aliqua q. qm se ponit ad dormiendum de sero fecerit puisionem. no. z. in de. in crastinum puidet sibi. q. qm facit suum officium. sc. cantare z volare in q. benedicit deum. **I**uxta illud **D**an. iij. **B**enedicite oes volucres celi dno zc. **Q**uelibz enim auis laudat deum fm psueram naturam. z fm breuiarium sibi a deo datum. **A**lic philomena. **A**lic oreneta. **A**lic galadra. faciamus nos ista duo. laudemus deum mane z sero genibus flexis zc. **V**olemus. **V**olatus noster est labor. **I**uxta illud. **N**o nascit ad laborem z auis ad volandum. **J**oh. v. **Q**ui facit ista duo i. quocumq. statu sit. nuq. deficit sibi aliquid. nec morietur fame. **D**icat de elemosyna. quam dedit pauperi nudo de premaxilla. **I**n nocte cum oraret vidit celos apertos z xpm indutum illo medio mactello. z angeli sibi dicebant. quomodo sic erat indutus. **R**ndit xps. **M**artinus hac veste me contexit. **I**o amore sui portio. ostendens in h. quatuor placuit sibi pietas beati martini. **Q**uomodo deberem esse pius ad pauperes. **H**omo credit dare pauperi z dat xpo. **I**o in iudicio dicit xps. **V**enite benedicti patris mei. possidere patrum vobis regnum a constitutione mundi. **E**surium

em z dedistis mihi manducare. **S**itui et destitisti mihi bibere. **H**ospes eras et collegisti me. **A**nd. z operuistis me. **I**nfirmus z visita stis me. **E**t dicit. **D**ne vbi vidimus te esurientem z pauperem te. **D**icit. **Q**uod vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. **B**atth. xxv. **Q**uarta virtus fuit aspirans corporis. **T**ic alio esset p. sibi erat crudelis. **I**ntem q. mirum erat q. potat vivere. **R**esignata militia posuit se cum heremitis. **I**nt. q. faciebat aspirantes magna. **M**o in lecto stricto. culcitra. plume erat cines. **L**intheamina cilicium. ceruicale lapis. **N**ihil pter q. tunicam z cilicium induebat. **E**t vici. **Q**uidianus erat panis et aqua. **N**isi i. festiuitatibus pasce z natalis zc. **Q**uod tunc comedebar caules. **E**rat valde macer. **S**ic pseruabat feginitatem semp fuit fegog. **M**irgitas enim no pseruat cum delectamentis zc. **S**z zc. **E**t intem placuit do q. fegines beata katherina z beata Lucia. **D**escendebat de celo ad loquendum cum eo in cella. **E**t qm diuina reuelatione fuit factus epus. **T**urone. in fracia. no mutauit modum vivere. **D**inec statum. imo dicit scriptura. **F**actus archiepus turone. idem pstantissime pseruabat q. p. fuerat. **E**adem in corde humilitas. **I**n vestitu vilitas. **A**rc. ita implebat epi dignitate vt possit monachi no desereret. **T**ripem quam habuit in cella cathedra epale fecit. **E**redo q. p. sua psona de redditibus epatus no expendebar de ecclesie florenos in anno. totum dabat in ecclesie zc. **D**icat cum senex semel visitaret epatum equitatis in asino p necessitate vt xps zc. **O**biuit duo bus equis. **D**icat historia quomodo equi fugiebant z milites ceciderunt. **E**t indignati ptra beati martini. quem no cognoscebat z pcutiebant eum. **I**po nihil dicere zc. **E**t ista pariter aspirante corporis deo fecit sibi graz i. mortuis suscitandis. **A**cti a somno eos excitaret. **M**oraliter notate iuxta illud apli. **H**ortificate me. **B**ra via q. s. i. sup terra zc. **A**d **L**ol. iij. **Q**uia p. fuit firmitas vite. quia plenerunt in his asperitatibus z p. vltis in fine. **V**icit enim circa centum annos. z in fine deo misit sibi angelum nuncians ei die obit sui. **E**t ipse reuelauit suis discipulis. qui dixerunt. **C**ur nos pariter deseris. aut cui nos desolatos relinquis. **I**nuadet enim gregem tuum lupi rapaces. **R**ogabant eum. vt rogaret deum vt amplius viveret. **Q**ui copatiens eis orauit dicens. **D**ne si ad huc p. tuo sum necessarius zc. **M**edici autem qui visitabant eum dixerunt sibi. q. mutare letitiam zc. q. noluit. dicens q. vbi vixerat volebat

Sermo. II.

mori. Hoc erat miraculū qz si aliq̄s mō vellz
facere eēt stulticia qz si asin⁹ onerat⁹ cadit: op
ret deponere on⁹ z ē. z iacebat i dorso vt p̄qn
dā trapā seu fenestrā respiceret celuz. Et fuit
sibi dictū vt p̄teret se. Rūdit. **S**inite me celū
videre: spūs d̄rigat ad dñm. Finalit⁹ venit
diabol⁹ ad eū. **A**uisate vos. qz q̄tūcūqz hō sit
sanc⁹ i fine veniūt demones. **V**irgo **M**aria
obtinuit p̄ gratia. ne i fine videret demones.
Martin⁹ autē rep̄bendēs eū dixit. **Q**uid hic
stas cruenta bestia. **N**ihil i me funestū repies.
sed sinus **A**brae me suscipies. **D**i cōiter. qz q̄n
Martin⁹ erat puer. v. annoz. inuenit vnum
obolū quē recepit. z nō restituit. z diabol⁹ ha
bebat istud pecm̄ i sepi. **E**t. b. **M**artin⁹ non
recoꝛdabat. sed orauit deū. z dñs sibi reuela
uit. z statim p̄fessus ē. z restituit. **S** d̄. q̄uis tñ
petā oīa i baptisimo remittant. **E**t ḡh nō est
verisile qz denariū subtraxerit. tñ possibile ē.
Nō cogitate hic si tā modica p̄ tā sc̄m viz
diabol⁹ habuit. qd̄ faciet de te raptoꝛe q̄ tot
milia florenoz rapuisti. qñ dicit. et centū vel
mille florenos de vsura. furto vel rapina tuli
sti. z vos iudices q̄ de snia iniusta habuisti. tot
z. z tu latro. **I**deo mō de bona hora respici
atis domū z bursam z restituatis. etiā si om̄ia
deberet. v̄deret. **D**icat quō tradidit aīaz san
ctissimā in manib⁹ angeloz. et fuerūt auditi
canē angeloz. **D**icat miraculū qd̄ factū fuit.
cū corp⁹ honozifice portaret ad sepulcrū. de
duob⁹ paupib⁹ ceco. s. z claudo. **L**ec⁹ em̄ por
tabat claudū. z claud⁹ dirigebat cecoviam. z
gētes vidētes tantā charitatē. dabāt eis lar
gas elemosinas. **Q**ñ ḡ audiebāt miracula q̄
corp⁹. b. **M**artini faciebat. nolentes curari
ne questum amitterēt. voluerūt diuertere ne
obuiarēt sacro corp⁹. cui tñ p̄ter intētōem ob
uiauerūt. et curati sunt. **I**n q̄ inuuit magna
sc̄ritas. cū tñ in miracul⁹ requirāt fides z deu
otio patientis. **D**e x̄po legit. qz fecit pauca
miracula i nazareth. p̄pter eoz in deuotioz zc̄.
Iō p̄seuerate in bona vita. qz x̄ps dicit. **Q**ui
p̄seuerauerit vsqz in finē hic salu⁹ erit.

De sancto **M**artino. Sermo sc̄s.

In dieb⁹ suis pla

cut deo **E**c̄ci. xliiij. **I**n oīa p̄ciosa q̄
nobis de⁹ dedit i h̄ mūdo. ē t̄ps z di
es q̄b⁹ viuim⁹. qz in h̄ solo t̄pe pōt hō penitere.
p̄fiteri. z amozē dei ac gl̄iam eternā acquirere.
In alio autē t̄pe nō. **A**uctas. **D**e optet opa
ri opa ei⁹ q̄ misit me donec dies ē. veniet nox

qñ nemo pōt opari **J**o. ix. **H**oc significat sta
tū post mortē i inferno. vbi sunt tenebre ex
teriores. vbi nemo pōt opari. sed recipere qd̄
opat⁹ ē. **I**deo **L**huif. **L**ū viuia. fac si qd̄ factū
rus es. qz vltra neqz fides ē. neqz labores. ne
qz p̄nia. **I**ō salomon d̄t. **N**ōcūqz. s. boni. pōt
sa. man⁹ tua instā. opare. **B**lo. dū dies ē. dūz
t̄ps habes. sequit⁹. qz nec op⁹. nec rō. nec sciētia
nec sapia erūt apd̄ inferos. **B**lo. i. valebūt ti
bi p̄ mortē. q̄ tu p̄peras **E**c̄ci. ix. **E**t ḡ t̄ps mē
tū p̄ciolū. **A**ug⁹. **N**ihil p̄ciolū t̄pe. **S**ed heu
hodie nihil vili⁹ reputat. **I**ō apls. **E**cce nūc
t̄ps acceptabile. ecce nūc dies saluti⁹. **L**oz.
v. **Q**ui igit⁹ dies suos bñ expēdit. tal⁹ placet
deo. z de q̄libet tali dicūt q̄ba p̄missa. **I**n di
eb⁹ suis placuit deo. **Q**ueqz ba ad laudem et
gl̄iam. s. **M**artini applicādo sciendū. qz rēpio
q̄nqz dies. in q̄b⁹ ipse deo placuit. z nos exē
plo suo etiā placere debemus.

Prim⁹ ē innocentie z puritatis.

Sc̄s ē adoleſcētie z agilitatis.

Terc⁹ ē iuuetutis z integritatis.

Quart⁹ est senectutis z antiq̄tatis.

Quin⁹ ē decrepitudinis z debilitatis.

Isti q̄nqz dies sunt. v. etates i quib⁹ iste gl̄i
ofus sanc⁹ placuit deo. **P**rim⁹ ē innocen
tie z puritatis. qz innocentia z puericia valde
placet deo. **N**ō patz p̄mo ex x̄pi laudatione.

Mā i euāgelio legit. qz postqz x̄pus intrauit
hierl̄m i die palmarū. venit i tēplo vbi erant
pueri. q̄ clamabāt dicētes. **M**anna filio **D**ō

Vidētes autē p̄ncipes sacerdotum z scribe et
p̄harisei indignati sunt. z dixerūt. **A**udis qd̄
isti dicūt. **I**hs autē dixit eis. **V**icqz. **M**ūqz le
gistis. qz ex ore infantū z lactentūz p̄feciſti
laudem. **D**at. xij. **S**c̄do p̄tz ex familiari con
uersatōe. nā i euāgelio legit. qz oblati sūt x̄po
puuli. vt man⁹ eis imponeret z oraret. **D**isci
puli autē p̄minabant offerētib⁹ increpabant
eos. nō qz nollēt qz bñdicerent a x̄po. sed qz
nondū habebāt plenā fidē. putabāt qz x̄ps
lassaret p̄ importunitatē eoz. z etiā p̄pter x̄pi
dignitatē p̄hibebāt. **Q**uos cum videret **I**hs
indigne tulit. z ait ill. **S**inite puulos venire
ad me. z nolite p̄hibere eos. **T**alium em̄ ē re
gnū celoz. **E**t p̄plexas eos. et imponēs ma
nus sup̄ illos. bñ dicebat. **D**at. xij. z **M**ar.

Tercio ex p̄formitate. qz x̄ps fuit sillis eis.

qz voluit nasci puer. **S**ed v̄z est. qz nisi pue
ri ad x̄pm veniāt z ipm laudent. nō placēt x̄po.

Ideo ista duo requirunt. s. qz ad eū veniant. z

qz ipm laudēt. **Q**ue p̄fecte fuerūt i. b. **M**arti

De sancto Martino

no. q. venit ad rōmā laudauit rōmā q. iuxta
 legendā suā Martinus fuit fabrie pānonioꝝ
 opido oriūduꝝ. sed intra italiā papie alitus.
 Et p̄ q̄ erat tribunus militū. sub Costantino et
 Julio cesare. et m̄ sua adorabāt ydola. et vt
 moris erat ducebāt eū ad templū ydoloꝝ. s̄
 cū eēt. x. annoꝝ. noluit ire ad templū. nec vo
 lebat adorare ydola. s̄berabat a p̄ter matre.
 nec p̄ter hoc faciebat. Dicebat em̄ eis p̄ in
 spiratōem spūsscti. Vos estis bene fatui. q̄ il
 las statuas adoratis. et creditis q̄ sint dū. et
 q̄ fecerūt mundū. nō loquunt. nec audiunt.
 ¶ **Uñ dicit xp̄iani.** Dēs dñ gēcium demonia
 dñs autē celos fecit. ps. lxxv. Et alibi. Siles
 illi fuit q̄ fa. ca. z oēs q̄ p̄. i. eis. ps. cxlii. z. cxlii.
 tū. Mellis eēt tal. Arte credo q̄ nō s̄ q̄o
 sūt dū. nō ibo. nec credā in eis. Et veniebat i
 eccliam xp̄ianoꝝ. z vidēs ibi crucifixū yma
 ginē yginis Marie tenentē filiū i manibꝝ. et
 sacerdotes hostias eleuātes. interrogabat sa
 cerdotes di. Dñe. de crucifixo. qd ē h. z qd est
 h de ymaginē yginis Marie. sunt isti dū vñ.
 estis ita fatui sic alij. Et sacerdos discretus ad
 plenū ei oia indicauit. Primo dē yginē Ma
 ria. q̄o filiꝝ dei venit incarnari ea ad redimē
 dū nos. qz oportebat q̄ eēt deus. s̄debebat
 nos redimere. z hōyt possēt pati et portare
 mortē quā meruimꝝ. Et pueniēs fuit q̄ de y
 gine nascere rē. Et iste ymagines fili nō sūt
 dū. sed p̄ eas memoramur. nec eas adoramꝝ.
 sed illos q̄s repñtāt. h̄ sit p̄ rudes z. Pu
 er autē factus fuit valde p̄tē. z interrogauit de
 hostia. Rñdit q̄ erat ibi de sub illa albedine.
 p̄ platōz aliquoꝝ. h̄oꝝ sic rex infra cortinā. z
 h̄ pōt de facere q̄ mūdū d̄ p̄bilo creauit. Di
 cit puer. Ego sum de p̄tē. z sic p̄tē. rē.
 dū ad domū. z totū narrauit p̄tē m̄. p̄ter
 qd fuit acriter berat. Tandē inuitis parēti
 bus ad eccliam p̄fugit. z cathecuminū se fie
 ri postulauit. i. informari. z didicit. h̄ noster.
 Aue maria. z articulos fidei. i. Credo. z q̄tidie
 deuote ea dicebat. Sic d̄ eo pōt dici illd̄ sa
 piētis. Phinees filiꝝ eleazari bonitate z ala
 critate aie sue placuit deo. Eccl. lvi. Phinees
 interpretat ore regeuit. Eleazar interpretat de
 me adiutor. z signat. b. Martinū. q̄ fuit filiꝝ
 dei p̄ orōem. in q̄b in iunētute q̄secebat. pro
 p̄ter qd placuit deo. ¶ **Doralie.** ita debent
 doceri pueri. vt sciāt. h̄ n̄. Aue maria. z cre
 do. vadāt ad eccliam. z s̄. iā docetis eos
 cātilenā. z choreas. z. h̄. s̄. Filij q̄ nascēt.
 exurgēt. z narrabūt filiis suis. Ut ponāt in eo

spem suā. z nō obliuiscāt opē dei. z mādara
 ei. exgrāt. Ne fiat sicut p̄tes eoz generatio. p̄
 uaz exasperās. ps. lxxv. Blo. xp̄iani q̄ nascū
 tur ex aq̄ et spūsancto. Debent docere filios
 suos ponere spem suā i deo. p̄ oꝝdes deuotas
 z fidēt suare mādara deirē. Et nō fiat sicut
 p̄tes eoz. i. sicut paganiz iudei. p̄ choreas et
 cātilenas. z. Diere. xlii. Si et hiops poterit
 mutare pellē suā. q. d. nō. Nota de puero dā
 nato. de quo Grego. **Secūda dies est adole
 scētie. z agilitatis. qz adolecētia etiā bñ placz
 deo.** Inter omia autē p̄ter q̄ adolecēs placet
 deo. ē humilitas. z pietas. p̄cipue i adolecētia.
 qz ista sunt q̄ ornāt puritatē z innocentia.
 qz sine hūilitate nō placet pulcritudo. nec pu
 ericia sine pietate. qz tales vult nos eē xp̄i. q̄
 lis ipse fuit i illa etate. Ipse em̄ fuit humil
 cēs discipulꝝ suis. Discite a me. qz mitꝝ sum. z
 humilꝝ corde. Dat. xli. Fuit etiā p̄. z miseri
 cors. Uñ Grego. De cui p̄tē ē misereri sem
 perz p̄cere. Fuit etiā sobriꝝ. qz. xl. diebꝝ ieiūa
 uit. Dat. liij. Tal etiā fuit iste gl̄iosus sc̄us
 Martinus. Nota q̄ vincit. z cathenat. facit
 miles. z ex p̄cepto cesaris. p̄ patre militabat.
 Sed vult audire humilitatē ei. ipse p̄tē
 erat vno suo. cui p̄ vice adeo fuit. vt ei
 plerūqz calciamēta detergeret. et abstraberet
 ¶ **Nota de ei pietate.** quō ambigant i porta cū
 nihil p̄ter armaz vestē h̄et. mediā vestē alge
 ti paup̄i nudo tribuit. et in nocte vidit xp̄m
 loq̄ntē angel. et dicentē. Martinus adhuc ca
 thecuminus. hac me veste cōterit. Nota etiam
 quō oia q̄ erāt i mēsa dabat. z de crastino nō
 cogitabat. Nota de ei sobrietate. qz tante fuit
 sobrietat. vt iā nō miles sed monachꝝ putare
 tur. p̄ qd z miliones eū miro venerabāt af
 fectu. ¶ **Doralie.** tales deberēt eē adolecē
 tes. i. humiles. misericordes. z sobriꝝ. s̄. hodie
 totū est p̄trariū. vt p̄z in habitu. ruffioz co
 mesarōibꝝ. z. Anctas. Nemo adolecētia tu
 am p̄tē. sed exemplū esto fidelij i verbo
 in p̄uersatōe. in charitate. in fide. in castitate.
 i. Thymo. liij. z. s̄. Pe. v. Adolecētes subdi
 ti estote senioribꝝ. Dēs autē inuicē humilitatē
 insinuate. qz dñs supbis resistit. humilibꝝ
 autē dat grām. Tales nō sunt hodie adolecē
 tes. immo timeo ne simꝝ in fine mūdi iuxta p̄
 phetiā apli dicētis. Doc scito qz i nouissimis
 diebus instabūt tpa picnosa. z erūt hoies se
 ipsos amātes. cupidi. elati. supbi. blasphemij.
 parentibus nō obediētes. ingrati. scelesti. se
 ne affectōe habētes spēm qdē pietatis. Deute

Sermo

aut abnegates. **Thym. iij.** Deo oia ho-
 die i adolescentibus patet ad oculū. **Tercio** di-
 es ē iuuentutis integritas. **z** incipit i. xxv. anno
 vsq; ad. xl. In hac etate xps baptizari volu-
 it. qz i. xxx. anno vbi audita ē vox p̄ris. **Dic** ē
 filli me dilecti. **Et** statim p̄ductus ē i desertū
 a sp̄sctō. vbi ieiunauit. xl. diebz noctibz. c.
 postea p̄dicauit miracula fecit. z mltos cō-
 uertit. **Sic** etiā iste. s. martinus. Nā cū esset
 annoz. xx. ad baptismū uolauit. Post h̄ sere
 p̄ bienniū licet solo noie militauit ad preces
 tribuni sui. q̄ p̄mittebat se renūciatuz seculo
 z sic ad heremū uolauit induēs ciliciū m̄z.
Postea uisitauit. s. Hylariū pictauiens. ep̄m. z
 ab eo est acolit̄ ordinatus. vbi mones a dño
 p̄ soporem parētes uisitare. vbi incidit i latro-
 nes quos uertit. **Nota** quō diabolus ei
 apparuit querēs quo iret. **Rūdit.** q̄ dñs cum
 uocauit. Qui ait. Quocūq; ieris diabolus tibi
 aduersabit. **Rūdit.** Dñs mihi adiutor. nō tū-
 meborz. **Itaq;** matrē uertit. p̄z i errore p̄-
 manere. **Cū** rediisset pictauiā. qdā cathecu-
 minus mortuus est quē p̄ orōem resuscitauit. **eci-**
 am aliū qui suspensus fuerat resuscitauit. **Do-**
 stea aut tū placuit deo z hoibz. q̄ factus ē ep̄s
 thuronensis. ita ut de eo dici posset illud. **Dile-**
 ctus deoz hoibz. cuius memoria in benedictōe ē.
Quar- tū illū fecit in gl̄ia scōz. **Eccl. xl. v.** **Nota.**
dilectus qz suauis z mitis sup oēs hoies. **Quar-**
tus dies ē senectutis z antiquitatis i quo placuit
 deo. qz postq; fuit ep̄s. nō p̄pter h̄ mutauit sta-
 tū. qz eadē erat i corde humilitas. eadē in vi-
 ctu p̄citas. qz sciebat dictū apl̄i dicentis.
Propter ep̄m irrefrensibile ē. sobriū. pruden-
 tē. ornatū. pudicū. hospitalē. doctoz. nō uio-
 lentū. nō p̄cissoz. sed modestū. nō litigiosuz.
 non cupidū. **Thym. iij.** **Et** alibi. optet ep̄m
 siue crimine eē sic dei disp̄satorē. nō supbū.
 nō iracundū. sed hospitalē. benignū. sobri-
 um. iustū. sanctū. prinentē. amplectentē eū q̄
 fm doctrinā est fidelē f̄monē. ut potēs sit ex-
 hortari i doctrina sana. z eos q̄ d̄dicūt argu-
 ere. **Tytū. i.** **Tūc** aut multū se armauit d̄ pa-
 tiētia. **Nota** d̄ impatore q̄ noluit eū p̄mittere
 intrare domū suā. **Nota** quō sanauit vaccā a
 demonio. **Alide** legēda. **Horaliē.** ista pa-
 tiētia ē senibz necessaria. **Un** apl̄s. **Patiētia**
vobis necaria ē. ut uolūtate dei faciētes. repoz-
 tetis p̄missione. **Adbuc** em̄ modicū aliq̄stulū
 q̄ v̄etur. **uenietz** nō tardabit. **ius** aut me-
 ex fide uiuit. **Qd** si subtraxerit se nō placebit
 aie mee. **Nos** aut n̄ sumus subtractōis filij. in p̄-

ditionē. sed fidei i acq̄sitōz aie. **Deb. r.** **Et** d̄s
 vsq; ad senectāz senū de ne derelinqs me
 ps. lxx. zc. **Quintus** dies ē debilitas z decre-
 pitatis. in q̄ hō d̄z p̄seuerare i bonis opibz. qz
 h̄ facit placere deo. **Auctas.** Qui p̄seueraue-
 rit vsq; in finē h̄ic salu' erit. **Dat. xliij. sic. s.**
Martinus. **Nota** quō dixit fratribz dissoluti-
 onē sui corpis imineret quō flebāt. tāta vi se-
 brū positus ē in loco vbi i cilicio iacebat. **Nota.**
qñ frēs parabāt sibi lectūz. dixit. **Nō** decet
 xp̄ianū nisi in cinerez cilicio mori. **Ego** si all-
 ud uobis ostendo ipse peccauit. **Nota** quō vi-
 dit demonē. cui dixit. **Quid** h̄ stat mala be-
 stiaz. **Nota** quō dicebat. **Dñe** si ad huc p̄lo-
 tuo sū necessarius zc. **Tādē** aia portata ab an-
 gel' ē in paradī. **Nota** quō. s. **Seuerinus** ep̄s in
 colonia audiuit angelos cantātes i aere zc.
 et **Ambrosius** in mediolanoz. **Rogem** igitur
 dñm ut possim' ei placere. Amen.

De sc̄ta Cecilia uirgine z martyre Sermo.

Liberasti me do-

mine de p̄ditione. **Eccl. vi.** **Recitatū**
 est i epla hodierna. **Hodie** in eccl̄a
 fit solēnitaz officij vni' gl̄iosissime uirginis z
 martyris. b. **Cecilię** de qua erit f̄mo noster.
Sed p̄mo salutē f̄go maria. **Uerbū** istō in-
 telligo in p̄sona. b. **Cecilię** uirginis. q̄ regratiās
 deodicit. **Domine** liberasti me a p̄ditione.
Nō ego inuenio in sc̄ptura. q̄ in h̄ mundo
 sunt. v. p̄ditiones hoimz muliez ex p̄ctis ex q̄-
 bus de' liberauit. b. **Ceciliam.**

- Prima** p̄ditio est aie ex p̄ctō supbie.
  - Secda** est corpis ex p̄ctō luxurie.
  - Tercia** ē tp̄is ex peccato accidie.
  - Quarta** ē diuitiaz ex p̄ctō auaricie.
  - Quinta** est gl̄ie ex peccato inconstātie.
- Dico** q̄ p̄ma p̄ditio ē aie. z ista uenit ex p̄ctō
 supbie. **Nā** scit' q̄ būana aia h̄z istā excellētā
 sup aias iumētoz. aialit'z uolucz. qz h̄z rōem
 discretionē. intelligētā. sed p̄ctm supbie fac̄
 pdere aiam. qz aufert sibi rōem. discretionēz
 intelligentiā. **Recte** em̄ supbia ē ut frenesis.
 q̄ facit ridere. cātare infirmū cū sit in puncto
 mortis. uel sicut sniat' ad furcā. **Si** qñ aliq̄s
 ducit ad furcā iret cantādo. stult' iudicaret
 ab omibz. **Ita** recte est de supbis. **Certū** ē. q̄
 oēs uadim' ad mortē. ex snia a deo iudice da-
 ta. tam diuitibz q̄ paupibz. om̄s tā hoies q̄
 mulieres. pui z magni moriunt'. **Statutū** ē
 hoibz sel' mori. **Deb. i. iij.** quādo supbz uadit
 ornat' p̄p̄ose. stult' p̄t reputari. qz cantādo z

De sancta Cecilia

ridēdo vadit ad mortē cū deberet flere qz ad mortē redit. De ista pditōe p̄hibuit Thobias filiū suū dī. **S**upbia nūqz i tuo sensu aut in tuo p̄bo domiari p̄mittas, in ipsa em̄ in sciuz sumplit oīs pditio. **T**hob. iij. **U**tinā instrueris vos filios v̄ros: vocādo eos z docendo diceretis eis fili caue. **H**ora. oīs pditio. s. au geloz z boim. **A**ngeloz qz postqz creauit de⁹ angelos i celo. maior oīm erat Lucifer. vt dicit Grego. **L**ui de⁹ dedit maioritatē sup oēs creaturas z nō fuit p̄ter⁹. voluit deo parificari z renelauit alijs. z aliq̄ adulādo approbaue rūt. **E**cce hic pditio Luciferiz alioz approbatiū sibi. **S**c̄da pditio fuit boim. **H**az de⁹ ab iuitio creauit Adāz. **E**uā cū tāta scia qz dicūt doctores qz vsqz nūc nō fuit p̄ba. nec doctoz q̄ tū sciret. sed nō p̄tēti voluerunt scire vt de⁹ bonūz malū. **I**deo expulsi fuerūt de paradiso z fuissent damnati. nisi qz p̄nia iuit eos. **E**cce p̄tima pditio. **S**ed ab ista fuit liberata. **b. Cecilia** qz i tāta hūilitate p̄fauit se. qz nūqz habuit supbiā i sua mēte. **T**ria sunt em̄ q̄ cōmuni dāt supbiā mulieribz puellis. **s.**
Primū pulcritudo corporis
Sc̄dm diuitie i ornamentis
Terciu nobilitas generis
Illa q̄ habet ista. z quātū vētū supbie habet. certe magnū. **I**ta tria habuit. **b. Cecilia** sed armauit se p̄uentū supbie. **H**ā cū eēt pulcri or oibz domicell romanis. ne supbiret recipiebat ieiuniūz abstinētiā vt eēt discolorata. **N**odonō solū nō diminuūt de pulcritudie imo augmētāt sibi colorē. **v**edicat. ego sū pulcrior. **E**t brā Cecilia dicebat. **O** misera si er mea pulcritudine aliq̄s caderet p̄cupiscētiā qd dicerē deo. **I**deo affligebat se biduanis aut triduanis ieiunijs orās. dño suā pudiciā p̄mēdabat vt cātāt ecclia. **S**c̄dm qd dāt mulieri supbiā est copia ornamentoz. **v**estīū. coronaz. anulozū z iocaliū. qz licet sic pulcra. si nō sit ornata erit humil. sed qn̄ siml p̄currūt pulcritudo z ornat. tūc insurgit supbia. **S**ed. **b. Cecilia** ne supbiret in vestimentis sericis z deauratis z ornamentis. qz habebat p̄zem generosum z diuitē. nec legit aliam habuisse plem. ornabant eā. **N**ec ex toto audebat parentibz dīcere in hoc. sed ad carnē induebat cilicio. z ex ei⁹ afflictōe stabat humil. **N**ō cātāt ecclia. **C**ilicio cecilia carnē suāz domabat. de sup deauratis vestibz tegebatur. **T**erciu ē nobilitas generis. qn̄ hōvel mulier cogitat. ego sum de genere regali. **S**ed p̄tra

b. Cecilia cū etiā fuisset de maiorz nobilitate romanoz. dicebat intra se. ego habeo duos p̄res. p̄ carnal est iste. sed post i baptismo recepi xpm in p̄zem eccliam in matre. **E**t qz sciebat legere habuit euangeliū xpi. in q̄ legebat vel de xpi humilitate vel paup̄tate. **E**t sic hūiliabat. **I**so dicit ecclia. **V**irgo gliosa euangeliū xpi gerebat i pectore. nō diebz neqz noctibz vacabat a colloquijs diuis z orōe. **I**n lectione em̄ recipiebat deuorōem. z post p̄templabat. z sic p̄seruabat se in hūilitate. ne supbiret de pulcritudine nec ornamentis nec generis nobilitate. **R**ecte videt qz **Dauid** p̄p̄betauit de ei⁹ humilitate dicens. **E**go autē cū mihi molesti eēt. supple parentes vt ornaret me. induebat cilicio. **S** ornamenta corporis hūiliabā in ieiunio sicut meā. **S** pulcritudine corporis. z orō mea i sinu meo p̄uertet. **S** nobilitate generis. **E**cce q̄no fuit liberata a p̄ma pditōe. **I**so regratiādo deo dicit. **L**iberasti me a pditōe. **S**c̄da pditio q̄re multi pdāt in h̄ mūdo est pditio corporis ex luxuria. **D**ent. due p̄sone eq̄lis p̄plexionis. quax vna sit casta. z alia luxuriosa. licet sint ei⁹ idē p̄plexionis. cast⁹ viuet naturaliter. **xx**. annis p̄ q̄ la curtosus. **H**ā luxuria ē vt ignis q̄ totū p̄burit. **D**icat parabola de quodam diuitē q̄ p̄gregauit oia bona sua p̄ciosā in qdā camera. z subtus inferi⁹ posuit ignē in paleas. z p̄bullit z p̄didit q̄cqd p̄gregauerat. **I**ta est de p̄sona luxuriosa hōie vel muliere. **C**orp⁹ em̄ ē vt dom⁹ inferi⁹. z ē sensualitas q̄ est plena paleis. **I**ta. **cl. Clama**. z qd clamabo. oīs caro senū. **S**u perit⁹ p̄scia vbi sunt oia bona meritoz. qz q̄ vult calefieri p̄ luxuriā. q̄ nō est nisi ignis. tūc oia merita p̄burunt. **E**t in signū burū. q̄ calefit luxuriosus rubescit in facie. z tandem p̄burit. **tur** z pdunt om̄ia bona meritoria. etiā si haberet tot⁹ vt p̄go **Daria**. **O** z quot sunt q̄ pdunt tot⁹ t̄saur⁹ meritoz. p̄pter modicū solatiū z viuūt paz. **D**icit **Auerrois** qz p̄so p̄seres ira paz viuunt. qz sunt valde luxuriosi. **I**ohes euāgelista vixit p̄ q̄ alij apli. qz semp fuit p̄go. **I**deo qdā sanc⁹ regratiās deo dicebat. **A**diutor z p̄ctor. fact⁹ es mihi. z liberasti corp⁹ meū a pditōe. **S**equitur. **A** p̄fflura flame que circūdedit me. z in medio ignis nō sū estuatus. **E**ccl. **l. Ignis** em̄ luxurie dupliciter accedit. **P**rimo naturalit ex carnis iclinatōe. **S**c̄do ex diaboli tentatione. sed deus iuuat bonos. **I**so dicit. adiutor z p̄ctor fact⁹ es mihi. dādo volūtātē ieiunādi. et ab

Sermo

stinendi. Nota a p̄ssura flame. s. luxurie q̄ cir/
cū dedit me. s. sensualitatē. Ab ista p̄ditōe fu/
it liberata. b. cecilia. **D**icat. q̄ cū eēt circa eta/
rū xvj. annoz. parētes sui voluerūt duceret
vix. Sed ipsa secrete vouerat h̄ginitatē. r̄ ex/
cusabat se multipl̄. q̄z erat nimis iuuenis. r̄
nesciret regere domū. Sed ex infestatōe pa/
rentū habuit p̄sentirext ipsa h̄zet sponsū.
Et cogitauit. q̄ sicut h̄go Maria habuit sp̄o
sum. r̄ cū seruauit h̄ginitatē. ita cogitās q̄ me/
diatē dei gr̄a ipsa induceret sp̄osum ad casti/
tatē. r̄ fuit desp̄sata cū quodā milite voca/
to Valeriano. qui festinabat vt fierēt nuptie.
sed. b. Cecilia orabat vt p̄seruaretur in virgi/
nitate. In die autē nuptiaz dicit ecclia. q̄ cā/
tātibz organis Cecilia virgo i corde suo soli/
dño decātabat dicēs. Fiat dñe cor meum r̄
corp̄ meū immaculatū vt nō p̄fundat. **D**ica/
tur quō i nocte qñ fuerūt i camera nō posuit
se in lecto. sed qñ fuerūt soli. dixit Cecilia sp̄o
suo. Unū secretū vellē vobis dicere. qd̄ nū/
q̄ dixi alicui. nec p̄zi nec matri r̄c. Qui iura/
uit secretū tenere. Tūc dixit sibi. Haueritis
q̄ est quidā angel̄ amator meus. q̄ si videt q̄
vos tangatis me: interficiet vos. Et ille q̄ vt
lup̄ veniebat ad ouē. dixit. Vos forte dili/
gitis aliū. q̄z vir cum vxore p̄t vt i matrimo/
nio. R̄ndit Cecilia. Ego dico h̄ ad indicādū
q̄ angeluz dei habeo amatōrē. q̄ nimio zelo
custodit corp̄ meū. Et sp̄osus incepit time/
re dicēs. Nisi mihi ostēdatis nō credā. Tūc
br̄a Cecilia orauit. r̄ ecce subito apparuit an/
gel̄ cum duabz coronis d̄ rosiaz lilijs celi. di/
cēs. Ex parte dei portauit istas coronas. Et
sicut buculqz p̄seruastis h̄ginitatē. etiā de ce/
tero p̄seruetis. Et posuit coronas in capit̄
bus eoz. que nō marcescēt nec p̄dēt odorem.
Tūc ambo simul fecerūt votū h̄ginitatē. q̄ vi/
uerēt vt Marta h̄gor Joseph. Ecce quō fuit
liberata ab ista p̄ditione nō solum ipsa. sed r̄
sp̄osus. **M**oraliter hic habem̄ exemplū et
doctrinā. q̄. b. Ceciliaz etiā sp̄osus erat vir/
gines. qñ venerūt ad m̄rimoniū. Virum ē
de sponso cum eēt iuuenis. xv. annoz. tā no/
billis diues r̄c. cum modo nō inueniāt puer
xv. annoz. q̄ sit h̄go. Nam p̄pleta ē p̄ph̄ia Da/
uid. Corrupti sunt abominabiles facti sūt:
nō est q̄ faciat bonū. nō est vsqz ad vnū r̄c. s. de
adultis. Aliq̄ sunt nō p̄tenti de vxore sua. va/
dūt ad altas. Aliq̄ ad lupanar. Quid dicem̄
deo q̄ taz male gubernam̄ nos. volum̄ em̄
equū aut asinū eē castū. r̄ nos non sum̄. Au

dite. Paz viuimus. r̄ iā mortalitates regnāt
in mūdo. q̄ antiquit̄ erāt inaudite. Sed ex/
quo dam̄ nos corruptōibz. r̄ de mittit cor/
ruptiōes. Nō seruem̄ castitatē. **D**ic̄ pulcra ē
casta generatio cum charitate. Nota multi
sunt casti timore. s. p̄fusiōis r̄c. Nihil valet. sed
castitas cum amore dei ista est pulcra. **T**er/
cia p̄ditio est t̄pis ex p̄ctō accidie. De dat no/
bis t̄pis. vni dat t̄pis. x. annos. alteri. xx. alteri
xxx. ad faciendū bona opa. vt in h̄ mūdo ac/
quiram̄ paradisū. Ipse em̄ liberauit nos a ca/
thenis inferni p̄ passionē suam. r̄ aperuit no/
bis ianuā celi p̄ baptisum. **R**estat ḡ vt nos
vadam̄ p̄ bona opa. q̄z ex quo cap̄ est solut̄
a vincul̄. r̄ p̄ciū solutiōis est solutiū. restat vt ca/
ptin̄ vadat. **I**deo. ait David. **I**būt de p̄tute
in virtutē. videbit̄ de deoz i syon. Sed qd̄
facit accidia. Illa facit hominē stare in vno
loco. immo facit redire retro. **Q**ñ em̄ h̄o in/
cipit h̄ze discretionēz cognoscit se tūc homo
incipit ambulare. **M**odo dicatis mihi quā/
tū ambulastis r̄c. **D**ñe ego sum p̄cise sicut fui
ante. x. annos. r̄ vtinā nō peior. **S**i em̄ nauis
staret. xx. annis i vno loco nō faciendū viam.
oēs mirarent̄. Ita oēs nos trāsfretam̄ ad ce/
lū. r̄ quot anni sunt q̄ incepim̄. r̄ stamus in
vno loco. immo redim̄ retro. Quia i via dei
nō p̄gredi. retrogredi ē. ait Bern̄. **V**erbi gr̄a.
Si querat̄ a religioso. q̄r annos habetis in
ordine. x. vel. xx. r̄c. Et nouit̄ eram deuotus.
sed modo nihil. **I**dē de clericis q̄ in primo
anno sunt deuot̄ r̄c. **I**dē de laicis si querat̄.
Modo sunt. x. anni eras deuot̄. Ita parū. r̄
modo nihil. Ecce p̄ditio t̄pis. **B**ndic̄ est q̄
p̄t dicere. **M**odo sum deuotior q̄ heri. r̄ si
placet deo cras r̄c. **C**ontra istam p̄ditōez di/
cit sc̄ptura. **H**os nō sim̄ subtractōis filij in
p̄ditionē. sed fidei in acq̄sitōem aie. **Deb̄. x.**
Nota q̄ ociositatē vocat subtractōez. **S**ub/
tractio est quādo de bona vita incepta et de
orationibz homo dimittit modo vnū. modo
aliud dicēs. **N** nimis eēt toties ieiunare vel
tot oīes dicere. r̄ sic de similibz. **I**deo di/
cit. nos non sim̄ r̄c. **A**b ista p̄ditōe se custo/
dinit̄ liberauit. b. Cecilia. **S**i em̄ vult̄ sci/
re in quo exp̄debat t̄pis. dicat vobis. **D**icat
quō dormiebat sepatim cū domicell̄ i vna ca/
mera. r̄ sponsus in alia. r̄ surgebat in media
nocte. fm̄ illud David. **M**edia nocte surge/
bam r̄c. **E**rvlqz ad aurorā ipsa exp̄debat il/
lud tempus. **P**rimo i deuota oratione. **S**e/
cundo in euāgelica lectiōe. **T**ercio i deuota

De sancta Cecilia

Contemplatōe. In aurora autē audiebat missas
deuote z cū silentio z p^o parabat carnes vl le
gumina xpianis capti a tyrānizōz z pfora
bat eos i corpez i aia z circa meridiē tota ses
sa ipsa p^odebat. nō carnesz. Post dicebat
vespas z p^o hibat ad predicanduz infidelibz
ciuitatis. intm qvna die p^ouertit. ecce. infide
les ad fidē xpī qualibet dñica p^ostebat z cōi
cabat. iuxta antiquā p^osuetudinē. Ecce qñō i
opibz miscōie expēdebat spūs nō erat ociosa
Moraliter habetis hic exemplū orādī. qñ
bet manez sero recipe certā oratōem z p^otinu
are. discendo deuote genibz flexis ac si videre
tis deū signādo vos p^omo. deinde dicere cre
dorē z de^o erit vobiscū i omibz negocijs. Et
si in quibet die nō potestis audire missas i au
roraz vt antiquus. ad minus tñ omī die dñica
audiatiss missam p^opletāz cū silentioz. Et si i
qualibet dñica nō potestis p^omunicare. ad mi
nus in pasca cōicetis. Itaqz fratres mei dile
cti stabiles estote z immobiles. abūdātes in
omī opedñi sempsciētes q labor vester nō ē
inanis in dño. j. **Loz. xv.** **Quarta p^oditio ē**
auari/credūt em amare pecuniā. vel pecuni
as p^ogregādoz custodiēdoz. z illud facit eos p^o
dere. De hoc dabo similitudinē ad oculum. de
duobz hoibz q volūt se ad aliā ciuitatē trāsfer
re. z oibz vēdit. tenēt pecuniā. Et est sic. q in
via p quā habēt trāsire sunt latrones. q dep
danē eos. Et dicunt. Quid faciem^o de pecu
niā portada. Dicit vnus. Bonū remediū ē p
cābiū. Dicit alter auar^o. Absit. pecunia mea
libit me. nō sepabo me. z finalit depdatur z
morit fame. Alter p^o recepto i cābio lfaxit
lete p^o z epulabat. Ita in p^oposito. Omnes nos
optet trāsferre ad aliā ciuitatē. Nō habem^o
hic manentē ciuitatē. Heb. xij. In transi
tu autē est passus piculosus plen^o latronibus.
in q oēs depdant pape. reges. cardinales. zc.
sez i passu mortis. Sed qd facit prudens. po
nit certe i mēsa numularioz. q sūt man^o pau
pez. i bi ponit pecuniā suā asscuratā p regē
xpī. **Ecce clausula. Da paupibz. z habebis**
thesaurū in celo. Dat. xij. In deo p^osone mise
ricordes q hic faciūt largas elemosynas. dā
do vestes. bladū. vinū zc. dāt z ponūt i mensa
cambij. z in paradiso inuenient securitatē. **Alia**
portat lfam cambij i fronte scriptā. Sed dic
auarus. Nō debet hō se spoliare q nō possz
tenere statū di. Ego dimittā in testamētoz.
O stultez nescis passum periculosum. Quidē
tur qvobis. si auaricia facit p^odere pecuniam

Cū ait scptura. Perde pecuniā. ppter frēm z
amicū. z nō abscondas illā sub lapide in pdi
tionē. Eccl. xxiij. **Mora. pde pecuniā. Aliq qñ**
dāt elynā. credūt q illud pdat. sed tal p^oditio
bona est. Etiā seminatoz videt p^odere grana.
sed bona p^oditio ēz fructuosa. Nō dicit p^odere
zc. Et nō abscondas illā sub lapide. nro auar
icie in p^oditōem. Ideo. b. Cecilia qñ incepit
p^osecutio z xpianos cogitauit se cito mortu
rā. Nō añ qv venisset ad passū piculosum fecit
cambiūz posuit i mēsa. i. i manibz paupēz pe
cuniā. Vocat. domicell suis qv nutruerat
ad fuitiū dei. ill q voluerūt viuere in p^oginta
te. dimisit aliqd vt possent viuere etiā cum la
boribz eaz. nec ēnt ociosos. Aliā pecuniā vero
dedit viduis. orphantis z captiuis. z solā do
mū sibi retinuit. Nō Urban^o papa dixit d ea.
Cecilia famula tua dñe. quasi apis argumē
tosa tibi defuit. recipiēs flores ab exēplis sā
ctoꝝ patꝝ. z faciēs fruct^o scitatis. Moraliter
imitemi eam. qz de certo qd qd retinetis i
passu erit depdatū. q de qv viuet i alio mūdo.
Stem p^oista materia modicaz miserabiliti
ta z incerta tñ laboratis. nūqd p illavita be
ata ppetuaz. Dicitur qñ i aliqd vñ viuas.
Cū xps. Beati misericordes. qñ ipsi mīaz
psequunt. Dat. v. **Quinta p^oditio est glie**
ex incōstātia. z est qñ hō incipit bonaz scam
vitā. vel in religione. vel in sacerdotio. i mī
monio. hō vadit ad paradysum rectaria. Sed
si illa bona vita dimittit p^odit glia. Dicitur
tudo de cursozibz incipiētibus ardētē cur
rere ad brauiū. ppter spinas dimittūt cursum
z aliū pcedūt z lucrant. Ita accidit mult^o q
qñ sunt religiosi. q ardētē inceperūt currere
ad xpī. q in capite cursus tenēt coronam. et
animādo clamar dicēs. Venite ad me omēs
q laboratis z onerati estis. et ego reficiā vos.
Dat. xij. **Sed caueat de spinis. Spine sūt**
derisionez z truffe qv mali faciūt de bonis z
deuotis. Sibo ille timēs diceret. O miser.
oēs truffant de me. z dimittit bonā vitam. z
p^odit sic coronā glie. Alij autē plimi hoīes di
mittunt. ppter modicā infirmitatē capitis. vel
stomachi. vel tētardēs diaboli. vel occasiōes
mūdi. dicēs. O miser ego nō consueui ista
hēre. Nō dimittit bonā vitā z. De his q p^odi
derūt sustinētā. et q dereliquit vias rectas.
z diuerterūt in vias p^oauas. Et qd faciet cū
inspicere cepit dñs. i. in iudicio particulā
ri. vl generali. Eccl. iij. **Sed. b. Cecilia i vita**
sanctaz virtuosa quam incepit. p^otinuauit de

Sermo

bono i meli⁹ vsq; i fine⁹ tūc habuit coronā p
martyriū. Postq; em p̄ses occidit sp̄sūz suū.
vocaui eā. q̄res de suas dītōe. Que r̄ndit d.
Stulte q̄ris. q̄z vel q̄ris dītōe sp̄iali. De
ista dico. q̄ sum xp̄iana. vel queris de carnali.
De ista dico q̄ sum nobil⁹. Si dicat. Quare
r̄ndit cū iniuria. q̄z ipse erat luxuriosus. et tū
maic. Ido puocauit ipm ad irā. q̄z tūc amor
puerit. Et ait iudex. Tu es sortilegar dece/
ptrix. q̄z puerit corda gētiū. vt pz i viro tuo q̄
mortu⁹ ē. q̄ adorauit boiem crucifixū. R̄ndit
ipsa. Nō suz deceptrix. sed op⁹ sp̄sūcti. Tūc
iudex dedit sniam vt pbureret vt deceptrix.
sed vt penā h̄ret. fecit eā poni i balneo siccoz
ignito. in q̄ stetit p̄nā dīez noctēz orauit d.
q̄ pata erat mori. sed veller prius distribuere
domū suā. z exaudita fuit a dño. z nō fuit in
balneo mortua. Et erat magna rō. q̄a ignis
lucurie illud corp⁹ nō pbussit. Ido nec ignis
material⁹. Et h̄ miraclo multi p̄uertebantur
Tūc iudex p̄cepit eā decapitari. q̄ ter pcussa
nō fuit mortua. z erat lex romanor. q̄ i deca/
pitōe nō darent vltra tres ictū. Tūc amici
repperūt eā dicētes. Quid est. Que ait. Tri/
duanal a dño poposci iducias vt domū meā
dño eccliam p̄secraret. Duo facto expirauit. z
fuit coronata. Ideo ei⁹ exemplo p̄tinate in
bona vita.

Sermo beati Clementis.

Quisputas est si
del⁹ z prudēs. Habet⁹ b̄ū istō tex/
tuali⁹. Dat. xxiij. z officialit⁹ i euā
gelio hodierno. Sic officiūz solēntas p̄ntē
diei. evni⁹ gliosiz mirabilis martyris. b. Cle/
mētis. Ita etiā erit fmo noster. Et habebi/
mus multas bonas doctrinas speculatiuas
ad illuminatōem intellectuū. et mōrales ad
correctiōem viciōrum. et informatōem virtutū.
Sed p̄mo salutē p̄go. Variat⁹. Verbi p̄po/
siti⁹ fm intellectū quē volo p̄tractare indiget
declaratōe. Pro q̄ est sciendū. q̄ regular⁹ do/
ctrina vniuersal⁹ in theologia ē. q̄ de⁹ datz di/
stribuit gl̄iam celestē padisi. fm bonā vitam
quā hō tenuit in h̄ mūdo. q̄z quāto p̄sona fu/
it melioris vite i h̄ mūdo. tanto habz maiorē
gl̄iam in alio. Rō hui⁹. nō credatis q̄ veniat
ex aliq̄ obligatōe necessaria ex pte dei. q̄ de⁹
nō obligat creature. sed ex grōsa z volūtaria
p̄missiōe sua. q̄z ita ipse p̄misit. De h̄o abovo
bis vñā silicudine quā ipse tangit. Si em ali/
q̄s dñs bz captiuos q̄ fuit sibi. obligat dñs

dare salariū captiuis p̄ fuitio vel dare eis hē
reditatē suā. certū est q̄ nō. q̄z tā ex debito ca/
ptiuū tenent fuitio dño suo. sed si dñs p̄ter q̄/
tiose p̄misit captiuis dare salariū p̄ quolibet
ope. tūc tenet. nō ex obligatōe necessaria. sed
ex obligatōe volūtaria. Ita ē de nobis. Cer/
tū est. q̄ oēs sum⁹ seruit⁹ captiuū xp̄i. Auctas.
Empti estis p̄cio magno. j. Loz. vi. Preciū
fuit sanguis xp̄i. Auctas. Nō corruptibilis
auro vl⁹ argēto redempti estis de vana vza cō/
uersatione paterne traditōis. sed p̄cioso san/
guine agni immaculati. Ihu xp̄i. De. j. Erq̄
empti sumus. captiuū sum⁹. Honor est eē ca
ptiuū tantū dñi. cui necessaria gratiosa p̄mis
sio. Si aut⁹ veller. diceret. Et nūquid estis
mei captiuū. seruiistis mihi. fecistis qd̄ de/
buis. als posuissē vōs in carcere inferni.
Ecce de hoc auctas. Nūquid gr̄am habet
seruo illi. q̄z fecit q̄ ei impauerat. non puto.
Sic vōs cū feceritis oīa. q̄ p̄cepta sunt vō/
bis. dicite. Serui inutilis sumus. qd̄ debui/
mus facere fecim⁹. Luc. xviij. Dic tāgit xp̄s
qd̄ vobis dixi. sed ex sua p̄ssima ordinati/
one volūtariaz grōsa non vult. q̄ sine salario
seruiam⁹ sibi. immo p̄q̄libet bono ope q̄stū/
cūq; modico amore sui factoz vult dare salari/
um. Et q̄sto sūt meliora z maiora. tanto dat
mai⁹ salariū. Ecce auctas. Notat⁹ fuit bt̄s
Matthe⁹ de tota exceptōe. Fil⁹ hois veter⁹
ē in gl̄ia p̄ris sui cū angel suis. z tunc reddet
vnicuiq; fm opa ei⁹. Dat. xvj. Ecce vñ ve/
nit retributio. Lū. g. b. Clemēs martyr gl̄io
sus in h̄ mūdo fecerit multa opa p̄tuosaz me
ritoziaz fuit i vita aplica. ideo possum⁹ co
gitare q̄ habuit magnā remuneratōem i pa
diso. De h̄ q̄rit thema. qd̄ ē interrogatō ad
miratiua. d̄ maximo p̄mio gl̄ie. b. Clemētis
p̄pter egregia merita vite sue. Quisputas mō
ē i gl̄ia fidel⁹ z prudēs ex p̄dicta regla. Bt̄s
Clemēs q̄ in h̄ mūdo fuit xp̄i fidel⁹ seruus z
prudēs. patet thema. Thema tāgit tres ma
gnas vtutes z excellentias.

Prima ē credulitas diuinal⁹. q̄z fidel⁹.

Secda hūilitas cordial⁹. q̄z seruus.

Tercia sagacitas vtual⁹. q̄z prudēs.

Ideo admiratiue dicit thema. Quisputas ē
fidel⁹ z prudēs. Dico p̄mo q̄. b. Clemēs
habuit credulitatē diuinalē. q̄z fidel⁹. Ille dē
fidel⁹ deo. q̄z firmē credit vtates fidei p̄ deum
icarnatū reuelatas. fm q̄z fides xp̄iana tenet
z p̄fitef. vt. b. Clemēs. Nota q̄liter venit ad
istā credulitatē. Dicit bystoria q̄ tpe ap̄torū

De sancto Clemente

beatus Clemens erat in roma quae tunc florebat. filius
magni domini sed nunquam viderat parentes suos. de
quibus audiebat multa a narrancibus. et desideraba-
bat eos videre. et desiderabat scire si erat alia
vita. vel si quando moriebatur corpus et anima. et quando solu-
debat per negatiua recedebat tristis. quando autem ali-
quo argumento insolubili concludebat per affir-
mativa. quod si erat alia vita in qua aie viuebatur. erat
multum letus. **Adhuc videbo parentes meos**
Ad predictam tunc temporis in roma erant. v. scole princi-
pales. scilicet tres philosophorum. et due theologorum. In scol-
legum non curat de immortalitate anime. de scolis
theologorum habet Act. xvij.
Prima scola erat epicuriorum.
Secunda stoicorum.
Tercia paripatheticorum.
Quarta iudeorum.
Quinta erat christianorum.
Prima ergo scola erat epicuriorum. dicta ab eorum
magistro vocato epicuro. Isti tenebant quod felici-
tas hominis consistit in delectationibus carnis. scilicet come-
dere. bibere. dormire. luxuriam facere. Isti non
credebant aliam vitam. Et sumebant suadamentum ab
auente illius magni philosophi Salomonis. quod in libro
Ecclis dicit. Dixi in corde meo de filiis hominum.
ut probaret eos deus et ostenderet siles esse bestias.
Idcirco vult interire de hominibus iumentorum. et vtri-
usque equa conditio. Sic moritur homo. sicut illa mo-
riunt. Sicut spirant omnia. et nihil habet homo am-
plius iumento. Lucta subiacet vanitati. et omnia
pergit ad vnum locum. De terra facta sunt. et inter-
ram pariter reuertuntur. Quis nouit si spiritus filiorum
Adam ascendat sursum. et si spiritus iumentorum descen-
dat deorsum. Et deprehendi nihil esse melius quam
letari hominem in ope suo. et hanc esse partem illius. Ec-
clis. iij. Fortis auctas est. nisi bene intelligat. et
multi errant. Hoc vult etiam Salomon dicit istam
auentem. Sed ipsemet in dicto libro declarat
quomodo intelligit dicens in multis locis dicti libri.
Vidi cuncta quae sunt sub sole. anima autem rationalis non
fit sub sole. virtute solus. nec influentia nature
ut anima iumentorum. quia non est effectus solis. nec ce-
litz. sed fit super sole. scilicet fructus dei. quae eam creat. et
Salomon autem solus loquitur de sensualitate. et de
his quae habent esse sub sole. Et iste est intellectus ve-
rus dicte auentis. Beatus autem Clemens audiens
opinionem illorum. tristis recedebat. Secunda
scola erat stoicorum. quae totam felicitatem humanam
ponebat in honestate naturali. Isti erant aliqui-
liter meliores. viuebant discreti. iustiter. prude-
ter. temperate. fortiter contra inclinationes car-
nis. Sed aliqui eorum dicebant. quod anima mo-

riebatur cum corpore simul. et sequenter quod tota fe-
licitas erat in hoc mundo viuendo fructuose. mo-
raliter et bene. **Decipiebant enim in hoc. quia quando ali-**
quis moriebatur. non videbatur aliquid exire de cor-
pore hominis. Sicut nec de corpore bestie. quod tunc
cumque obfuarer. Sed ecce hic deceptio eorum.
quia anima quod diu est in corpore non potest videre nisi
corpalia. Ratio. quia velum carnis impedit. Cler-
bi gratia. Si ego tenerem vitreas rubeas ante
oculos. quicquid viderem esset illi coloris. quia in-
dicat sicut illum colorum. Idem si esset alteri colo-
ris. Ita est etiam de anima. quod diu est in corpore. non
potest videre nisi corpalia. sed dimissa carne. sta-
tim videt spiritus. angelos bonorum et malorum. et ani-
mas. infernum. purgatorium. celum etc. Non apertus.
Videmus nunc per speculum in enigmate. tunc au-
tem facie ad faciem. I. Cor. xij. Alii autem dice-
bant quod erant de illa scola. melius. quod est alia vita
ut Seneca. Diogenes. Aristoteles. et multi
alii. faciendo istam rationem. Certum est. quod dominus potest
et sapiens. et iustus suis bonis seruitoribus dat re-
muneracionem. malis autem seruitoribus dat puni-
tionem. iudeorum. Cuius ergo boni in hoc mundo non
remunerentur. immo multi boni habent multas
miserias et desolaciones. nec mali puniuntur.
immo habent hic multas desolaciones. Ergo di-
cebant ipsi. Oportet dicere. quod est alia vita in qua
boni promerentur. et mali puniantur. quoniam b. Clementis
audiebat ista desolabat. sperans videre paren-
tes. Tercia scola erat paripatheticorum. quae po-
nebat felicitatem humanam in veritate intellectu-
ali. De ista erat Aristoteles. Plato. Socra-
tes. Anaxagoras etc. quae semper studebant ad co-
gnoscendum veritatem. Isti tenebant. quod erat alia vi-
ta in qua aie viuebatur. faciendo vnam rationem. quae
tangit philosophus in li. de aia. scilicet quod suba spiritualis. quae
est anima rationalis. non accepit esse suum. nec viuere
nec duracionem a re corpali. immo ipsa communi-
cat rei corpali esse viuere. et cum anima rationalis sit
suba spiritualis. per intellectum eleuat super omnia cor-
poralia. et nihil recipit a corpore. immo dat esse
corpore. Animate autem iumentorum recipiunt suum esse a
corpore. ideo morientibus corpore. desinunt esse
sed non sic de anima rationali. Ista ratio conso-
labatur multum beati Clementem. quia isti erant
maiores philosophi. sed non erant christiani. Quar-
ta scola erat iudeorum. in qua inuenit duas
opinionem. scilicet quod erant due secte iudeorum. scilicet
saduceorum. et phariseorum. Saducei non cre-
debant aliam vitam dicentes. quod Moyles non fuit lo-
cutus de alia vita. promittere gloriam bonorum. pena
malorum. sed omnes promissiones sunt in hac vita. in si

Sermo

gnū q̄ nō est alia vita. **S**ed errabāt i hoc. qz
ler. **M**oyſi ſolū fuit ordinata ad finem regis.
Beſſie. q̄ fuit finis termin⁹ illi⁹ legis. **I**deo
nihil p̄mittebat in alio mūdo. qz hoc specta
bat ad **B**eſſyā. **I**deo **M**oyſes nō fuit locu
tus de alio mūdo. **D**ix̄ est q̄ **M**oyſes fuit
locut⁹ de creatione iumentoz. z nihil dixit d̄
creatione angeloz. **R**ō. qz loquebat̄ p̄lo ru
di. **P**ſidēs q̄ rex **B**eſſyas declararet ea que
ſunt alter⁹ mundi. **E**cce quare ſaducei erra
bāt. **I**deo dixit x̄ps. **E**rratis neſciētes ſc̄ptu
ras neqz p̄tute dei. **M**arc. xii. **A**lia ſecta erat
p̄bariſeoz. z iſti credebat̄ alia vita. **Q**uin
ta ſcola erat xp̄ianoꝝ. **P**rimus qui legit ebe
logiā in Roma fuit. b. **B**arnabas. z poſt le
gebant̄ ibi. **P**etr⁹ z **P**aul⁹ qui clare dicebat̄.
p̄dicabant z declarabāt. q̄ eſt alia vita in qua
boni a deo p̄miant. z mali puniunt in mari
mis tormentis. **D**icebat. b. **C**lemens. **I**ſti
bñ dicūt. ſed male probāt. **E**t illi. **N**os proba
mus. expecta modicū. poſtqz p̄dicauerunt d̄
alia vita. in ſignū. p̄bationis ſuſcitabant ali
que mortuū eis portatū. **f**aciētes redire aiā
de alio mundo. **E**cce ratio argumentū in
ſolubile. **C**ogitate quomō. b. **C**lemens. int̄
rogabat ſuſcitatum vnde veniebat. z que in
alio mundo viderat. z illuminat⁹ ex doctrina
bui⁹ ſcole credidit firmiter. z baptizat⁹ e. **E**c
ce q̄no. b. **C**lemens fidelis fuit ad credulita
tem diuinale. quia fidelis. z poteſt dici. **D**ic
ſe. **R**ome. iā. querit̄ inter diſpenſatores vt fi
delis q̄s inueniat. **j. Loz. iiii. Hora. inter di**
ſpenſatores. ſ. p̄hos q̄ diſpenſant ſcientiam.
Vozaliter habem⁹ hic doctrinā. **E**t q̄ ha
bem⁹ certitudinē infallibilē. q̄ eſt alia vita
bonis glorioſa. z malis doloroſa. inſtruimur
vt hanc vitā recipiam⁹ tanqz viā p̄ quā trāſe
unt. **A**liqui intrant p̄ portam natiuitatis. z
aliqui exeunt p̄ portam mortis. **U**bi ſunt ho
mines z mulieres qui erant. modo ſunt mille
anni. z q̄s bñ ergo debem⁹ nos hic p̄parare.
Ideo dicit ſc̄ptura. **I**uſtoꝝ anime i māu dei
ſunt. z nō tanger illos tormentū malicie ſiue
mortis. **C**uſi ſunt ocul⁹ inſipientiū mori. illi
autē ſunt in pace. **S**ap. iiii. **E**rgo ſtulte noli
eē incredul⁹. ſed fidelis. **J**oh. xx. **D**ico ſc̄do
q̄. b. **C**lemēs habuit humilitatē cordiale. q̄a
ſeruus. **D**oc nomē ſerui eſt nomē humilita
tis. **C**uſtis cognoscere ſuā humilitatē. ſcien
dū q̄ poſtqz **P**etr⁹ apl⁹ p̄dicauit circa. xxx.
vii. annos poſt xp̄i aſcenſionē. **d**eus reuelā
uit ſibi mortē. **Q**ui p̄gregatis xp̄ianis i Ro

ma dixit. **C**er⁹ ſum q̄ velox eſt de poſitio ta
bernaculi mei. **f**m q̄ dñs noſter **J**hs chriſt⁹
ſignificauit mihi. **i. Pe. j. I**deo vellem tene
re modum quem x̄ps tenuit ante ſuam paſſi
onē. qui ordinauit d̄ me ſucceſſore ſuo. ita vo
lo ego facere. notificabo vobis quem reputo
ad hoc ſufficientē. z nominauit. b. **C**lementē.
p̄pter eminentiā ſapientie z potentie ad faciē
dum miracula. **E**t. b. **C**lemens totus humi
lis cepit ſe totis virib⁹ excuſare. **N**ō norate
hic magnā ſanctitatē beati **C**lementis. qz quā
do. b. **P**etr⁹ dixit iſta verba adhuc viuebat̄
aliqui apli. vt. b. **J**ohānez z **J**acob⁹ minor z
multi diſcipuloꝝ. vt **L**ucas. z nullum no
minauit niſi. b. **C**lementē. in quo concludit̄
maxima ſanctitas vitē excellentia beati **C**le
mentis. ſed ipſe excuſauit ſe humiliter. magis
voluit eē ſeru⁹ q̄ dñs. iuxta conſiliū xp̄i. **Q**ui
cunqz voluerit inter vos maior fieri. ſit veſter
miniſter. **E**t q̄cunqz voluerit inter vos prim⁹
eē erit veſter ſeru⁹. **S**icut fili⁹ hominis nō ve
nit miſtrari ſed miſtrare. z dare aiā ſuam
in redemptionē p̄ multis. **M**atth. xx. **M**or
tuo igit. b. **P**etro. xp̄iani p̄lati z epi p̄gregaue
runt ſe ad eligendū. **E**t licet nondū noiaren
tur hoc nomine cardinales. iā tunc habebāt
officiū. **E**t vn⁹ poſuit q̄no vicari⁹ xp̄i. b. **P**etr⁹
obierat. z ecclia erat ſine paſtoꝝ capite. z iō
q̄ eligerent. **D**ixit alius. **O**m̄. b. **P**etr⁹ iā no
bis declarauit z nominauit ſucceſſore ſuum
ſanctū **C**lementē. ideo p̄ p̄munē ſpirationē
eligam⁹ eū. **B**eat⁹ autē **C**lemēs volēs hoc im
pedire ſurrexit dicēs. **D**ñi verum eſt q̄. b. **P**e
tr⁹ me noiāuit. ſed nō me fecit papā. nec ex
pedit ecclie aliquo mō q̄ ego ſim. **R**ō. qz ſi ex
nominatione. b. **P**etri vos me eligitis. in tra
bit p̄ſuetudo in ecclia dei q̄ papa añqz mori
atur eliget ſibi ſucceſſore. z paulatim veniet
corruptio q̄ fiet p̄ ſucceſſore carnalē. qz papa
eligerz noiabit nepotē ſuū. vel filiū. **N**ō r̄nde
rūt oēs. **B**ñ dicit. **E**t fuit determinatū q̄ nō
eligeret. ſed q̄ eligeret **L**inū. quē. b. **P**etr⁹ nō
noiauerat. **I**te mortuo **L**ino p̄gregati ſunt
ad eligendū etiā **C**lementē. q̄ vicit eadē rōne.
z elegerūt **C**letum. **Q**uo mortuo congregati
ad electionē elegerūt **C**lementē. dicēdo. **P**ro
certo expedit ſatiſfacere voluntati beati **P**e
tri. nec valuit excuſatio. quia iam duo tranſi
uerant. z factus fuit papa. **S**i modo t̄m face
rent ſe rogare. nō eſſet vnqz ſciſma in ecclia.
potius eligebat̄ vt eſſet omniū ſeru⁹ q̄s pon
tiſex ſummus. bñ tenebat̄ p̄ſiliū xp̄i dicentis

De sancta Katherina

Quanto magnus in sciencia vel potentia scitaterum
humilia te in oibus. **Eccl. iij.** Moraliter in
struunt hic clericus laici, clericus ne curet de pre
latore. **Rō. quare non ingerunt se oēs. qz non psi
derat piculū. nec onus ut antiq̄ sancti. sed ho
norē reddūt. Opositū de antiq̄s sancti. qz
dicit scriptura. Judiciū durissimū in his q̄
sunt fiet. Exiguo em̄ pcedit misericordia. poten
tes aut potēter tormēta patientē. Sapie. vi**

Nota. iudiciū durissimū fiet eis de corpore du
ri de opibus psonalibus. durissimū de oibus sue
dyocēsi. **Itē** laici etiā habēt hic doctrinam.
Ad q̄libet se pmouet ad habēdū regimen
cōitatis. z sūt multi q̄ nesciūt regere suā psonā
nec domū suā. z tū volūt regere cōitatē totā.
cū tū eēt fugiendū. sed nō p̄siderāt onus nec pi
culū sed honorē. qz oēs dicēt ei dñe. z vadunt
ad infernū. **Jo. v. b.** Clemēs humiliamī sub
potēti manu dei. **vos exaltet i tpe visitatio
nis. j. Pe. v.** Dico tertio. q̄ habuit saga
citatē p̄nalē. qz prudēs. Nam prudētia s̄m
p̄m. vi. et b̄c stat i ordinādo pueniēter res i
debitū finē. Patronus siue nauta d̄r prudēs. q̄
nō obstātē fortuna maris. **Ad** dicitō v̄etoz du
cit nauē ad portū. ad quē tēdit. sic etiā de no
bis. **Finis** n̄r p̄ter quē finalit̄ sumus creati. ē
h̄c eternā gl̄iam. talit̄r q̄ debem⁹ vitā n̄ram
gubernare. vt ad illā pueniam⁹ non obstātibus
inclinatōibus carnis. occasionibus mūdi. z tēta
tionibus diaboli. **Un̄** ordinātibus res ad seipos.
ad bursa. **vl̄** domū d̄r. **Ue** q̄ sapiētes estis i
ocul⁹ vestris. z corā vobismetipsis prudentes.
Isa. vi. Dicit. cognoscitis talē. qd vobis vide
tur. dicit. z quō ē prudēs. sciuit congregare
Ego vidi p̄zem suuz nihil habentē. **Nota**
quō. **b.** Clemēs vitāz doctrinā suāz mortem.
etiā ordinauit in grām dei. **Nota** exiliūz
passionē p̄ x̄po. **Ecce** q̄lit̄ sciuit navigare. te
nes. **psalm. b.** Petri dicētis. **Dim** aut̄ finis ap
propinquabit. **Estote** itaqz prudentes z vigila
te in oionibus. ante omnia aut̄ mutūā i vo
bismetipsis charitatē p̄tinuaz habētes. quia
charitas operit multitudinē peccatoruz. **j.**
Pe. iij. Moraliter instruimur hic vt or
dinem⁹ vitam nostram z opera. quia nescim⁹
diem neqz horam.

De sancta Katherina s̄ginez martyre.

Profert de thesau
Pro suo noua z vetera. **Matth. xij.**
Scdm q̄ tota solēntas hodiernaz
officiū est. **b.** Katherina. ita erit z sermo. **Et**

habebim⁹ magnas speculatiōes intellectuā
les. z bonas instructiōes morales. **Salutes**
p̄i. s̄go. **Maria.** **Pro** declaratiōe p̄bi. et in
troducōe materie p̄dicandē sciendū. qz p̄p̄vo
lēs dare modūz doctrinā discipul⁹ suis quō
deberēt p̄dicare. p̄ mundūz disputare. dedit
eis talē regulā. **Dis** scriba doct⁹ i regno ce
loz. **s̄lis** est homi p̄familias. q̄ p̄fert de the
sauro suo noua z vetera. **Matth. xij.** **Scriba**
est nomē equiuocū. qz d̄r vel ex officio scribē
di. vel a noticia scripturē. **Et** in isto mō sumit
hic. **Dis** scriba doct⁹ z. **Regnū** celoꝝ d̄r scri
ptura sancta. **Rō.** Sic em̄ celū empyreū p̄i
net secreta fidei. q̄ nos hic credim⁹. p̄t de no
bis reuelauit. z ad extra videm⁹. solē lunam z
stellas. licet nō videam⁹ secreta interiora. s̄. in
tellect⁹ allegorice. z figurales. tropologica.
les. z morales. anagogice. z sup̄naturales.
isti nō vident. **Ideo** d̄r celū. **Aucto.** **Sille** est
regnū celoꝝ thesauro abscondito in agro. quē
q̄ inuenit hō abscondit. **Mat. xij.** **Ager** ē sa
cta scriptura. **Laboratores** isti agri fuerūt san
cti apostoli. martyres. cōfessores. **In**fra cu
ius thesaur⁹ est secretū diuine cognitiōis. quē
q̄ inuenit abscondit. s̄. in corde. et emit agrū
illū. v̄dendo oia q̄ habet. **vl̄** dimittēdo vt te
neat vitā aplicā. qz aliter iste thesaurus sacre
scripturē nō pōt h̄i. **Ideo** videt̄ h̄ in religiosis
qz q̄ sunt paupes p̄dicant gratissime. q̄n̄ hō
abundant p̄dunt grām. **Ideo** oportet vende
re oia. nolle aliqd de mūdo vt hō possit eme
re thesaur⁹ sacre scripturē. **Ideo** dicit. **Omnis**
scriba doct⁹ in regno celoꝝ. i. in sacra scriptu
ra. **s̄lis** ē homi patrifamilias. genitiui casus
est numeri singularis s̄m grecā declinatōem.
Quis est iste paterfamilias nisi x̄ps qui ē pa
ter vniuersalis. **Aliq̄** dicunt p̄res p̄ticulares.
vt genitor vel p̄fessor. vel etiā patron⁹. sed pa
ter vniuersalis est x̄ps. q̄ creat aiām. z format
corp⁹. baptizat. z audit p̄fessionē generalem.
Patrē. s̄. vniuersales. nolite vocare vobis sup
terrā. **Un⁹** est em̄ p̄ v̄z q̄ in celis est zc. **Mat.**
xij. **Hic** p̄i p̄dicator debet eē s̄lis. s̄. p̄di
cando doctrinas noui et veteris testamenti.
Licet vetus testamētū nō obliget nos. tamē
oia sunt figura noui testamenti. **Omnia** em̄ i
figura contingebant illis. **j.** **Loz. x.** **Et** **Lañ.**
vij. loquit̄ sp̄s s̄ctūs x̄po homi. **Oia** poma. i.
auctes z doctrinas. noua z vetera dilecte mi
seruauit tibi. **Sicut** q̄ x̄ps in suis predicatio
nibus disputatōnibus cū iudeis seruauit regnū
lam. quia cum doctrinis noui testamenti ita

Sermo

ois scriba doct^r **I**sta regulā tenuit. b. katherina q̄ fuit i magnis subtilibz disputatōibz pdicatoribz cū auctibz nouis veterz testamenti. **I**ō d ea dic. pferit d thesauro. **I**nuenio q. b. katheria fuit i magnis strictz tribz disputatōibz i oibz de dedit sibi victoriā. **P**rima fuit domestica secreta. **S**ecda fuit philosophica faciēde. **T**ercia fuit tyānica terribiliter. **S**ed ipsa cū auctibz nouis veterz testamenti habuit victoriā. **I**ō dicit. pferit d thesauro suo nouaz vetera. **D**ico pmo zc. **P**rimo ei disputauit eū mīe sua. **S**ecdo cū qdā scō he remita. **T**ercio cū p̄gine **M**aria. **E**t. b. katherina habuit q̄tuoꝝ excellentias. **P**rima nobilitas generis q̄ filia regis cipri. **S**ecda ē pulcritudo maxima corpis. **T**ercia ē sapia intellectus q̄ p̄ voluit vt ad disceret artes liberales. i q̄b̄ t̄m p̄fecit q̄ nullus audebat cū ea disputare habebat em̄ intellectū valde clarū. **Q**uarta q̄ erat ditissima. q̄ cū eēt. xvij. annoz. obiit ei p̄z ipsa remā sit heres. **E**t ex istis quatuor fama sua extēdebat p̄ oz bē. int̄m q̄ filiū impatoris romē voluit eā in vxore. z misit nūcios sup̄ h̄ ad matrem. de q̄b̄ fuit mī multū gauisa. q̄ mūdāna erat. q̄ filia sua eēt impatris. **E**t nunciāuit filie. **Q**ue r̄ndit. **D**ī mea placet mihi p̄ bono p̄muni. regni mei h̄ē viz vt dicitis. **S**ed si cut dicitis fama est de prudētia mea. iō nullo mō ducā viz nisi prius eū videā. q̄ sc̄ierat viri z vxoris nō est vni diei. sed ad semper. **E**t mater replicauit. **E**t nunqd̄ est licitū vos ire romā vel ipm̄ huc venire ad videndū. **A**bsit. **I**deo r̄ndit mī. **D**ate vos scitis q̄ multi sunt defectuosi. q̄ sunt fatui vel infirmi. **I**do nūq̄ ducā viz nisi videā prius. **E**t mī. **A**unq̄ fuit q̄ mulier respiciat viz. **R**ndit. **U**bi est sapientia mea. **S**apientia dat vt homo sciat se regere z gubernare. **N**ā nullū emit aliqd̄ in sacco. **E**t ait mī. **F**ilia qd̄ ḡ r̄ndebim̄ impatoris. q̄les excusationes. **R**ndit. sicut vobis placuerit. q̄ lego nullo mō cōsentirem. **E**cce disputatio domestica. **D**ī h̄o antia. cogitauit vt p̄ quendā sanctū heremita eā ad mīmoniu induceret. p̄pter qd̄. b. katherina z heremita locuti sunt. **D**ixit em̄ sibi heremita. **A**u diu q̄ filiū impatoris vult vos in vxore. **H**erit magnū bonū. nō solū vobis sed regno vestro. **R**ndit. **S**icut dixi matri mee ita etiam dico vobis. q̄ placet mihi matrimoniū. sed optet me videre viz. quē recipiā. al̄s nō faciā. **T**ūc

sanct^r heremita a deo inspirat^r cogitauit tractare aliud mīmoniu. **N**ā tunc. b. katheria erat infidelis. **E**t heremita dixit sibi quō ipse fuit vn̄ dño nobilissimo. qui d̄ x̄ps **I**hs. q̄ est tāte potētie. sapiētie z pulcritudis. q̄ sol z luna mirant. habet matrē virginē. **V**elle tis istū in sponsum. **R**espondit. b. katheria. q̄ p̄mo vellet eum videre. **T**ūc ait heremita. **E**rgo ista nocte dormiatis sola i camera vestra sine cameraria. z ozabitur genibz flexis dicens. **V**irgo **M**aria ex v̄za miscōia oūdatis mihi filiū v̄m. **E**t ego ex alia p̄te rogabo vt vobis ostēdat. **E**t ipsa tā tota philocapta de **I**hu. recessit ab heremita. expectās noctez cū desiderio. z ornauit camerā suā. licet camera filie regis semp̄ sit ornata. z accēdit cereos z posuit se i ozōnez. **R**ogādo virginē vt ostēderet sibi filiū. quē t̄m heremita sibi laudauerat. **D**icat quō h̄go sibi cū immeso lumine apparuit. angelis z p̄ginibz associata. **C**ogitate dilectōem z admiratiōem. b. katherine. tota distracta de tanta pulcritudine. **E**d quam ait h̄go **M**aria. **Q**uare vocastis me. qd̄ vultis. **R**espondit. vt ostendatis mihi filiū vestrum. **E**t ait h̄go. **P**lacet mihi. **E**t eleuato matello ostēdit sibi filiū etatis. xij. annoz. vel. xv. di. **E**cce vultis eū. **T**ūc. b. katherina tota ignita amore. **O** benedicta. nō sum digna vt sim ei^r sponsa sed ancillaz. **E**t ait h̄go ad filium. **E**t vos fili vultis eā. **R**ndit. nō. quia turpis ē. **E**t subito tota visio disparuit. z ipsa remā sit tota desolata de verbo x̄pi. cū reputaret pulcriorē de mūdo. **E**t i crastinū de mane inuit ad heremita. narrās sibi om̄ia p̄ ordinē. **E**t heremita cepit q̄si ridere. **D**icitatē dixit vobis. **V**os ei filia i corpe estis pulcriorē de mūdo. sed nō in aia. **S**ciat^r filia. q̄ aia ē facta ad imaginē dei. q̄ est vna h̄is tres potētiās seu virtutes. z declarauit sibi mysteriū trinitatis. **S**ed q̄ in ytero creata est recepit maculā. **S**ic si imago imergere i pelue de luto deturparet. z macularet tota. **I**ta ē aia. **E**t cū aia vestra sit adhuc maculata. **I**do x̄ps q̄ videt nō solū cor pus sed z aiam. ḡ dixit q̄ estis turpis. **E**t katherina. **O** pater est aliq̄ medicina vt possem lauari. **R**ndit heremita. **I**ta. baptisim^r qui a x̄po p̄pter hec est ordinatus. **E**t instruxit eā i fide catholica. **E**t ipsa requirente baptizauit eam. **E**t dixit sibi. q̄ iterum oraret in nocte sequenti. **E**t faceret sicut in p̄cedenti nocte. z ita fecit. **E**t h̄go sibi apparuit itez vt prius. **E**t quū dixit h̄go filio. placet vobis. **R**espondit. ita

De sancta Katherina

q: modo est pulcra. **Tunc** potuit sibi dicere. **Tota** pulcra es amica, tota pulcra es, et macula nō est i te. **Cap. iij.** **Tunc** virgo **Maria** tradidit anulū. b. **Katherine**, et desponsauit eā cū filio suo. **Ecce** hic victoria p̄me disputationis, qz fuit sponsa xpi. **De** nulla alia sancta legit sile. **Licet** em̄ oēs h̄gines honeste, et oēs aie sancte sint sponse xpi, nō tñ cū tali solenitate vidēdo xpm, nec cum anulo. **Et** poterat tūc dicere. b. **Katherine**. **Hāc** amaui et exq̄siui a iuuetute mea, z que siui sp̄sam mihi eā assumere, z amator factus sum forme illi. **Sap. viij.** **Moralit̄** hic p̄ mulieribz. **Cogitate** hic rōnabiliter, p̄ virgo **Maria** postqz de sponsauit eos, dedit sponse filij sui doctrinā z modū quō se gubernaret vocalit̄ vel mētalit̄, vt sibi placuit, dans sibi. v. doctrinas, vt esset digna venire ad nuptias gl̄ie celestis, z se p̄seruaret in amore sponsi sui. **Prima**, qz eēt humilis, sicut sponsus semp voluit eē humil̄ in hoc mūdo. **Ideo** filia foris deponatis oz namētayana, coronas z iocalia, monilia z alia zē. **Quāto** em̄ eritis humilior, tanto magis placebitis sponso v̄o. **Sponsus** em̄ vester habet p̄trarias p̄ditōes dñoz z hoim mūdatorum, q̄ in suis sponsis volūt pompā zē. **Nō** sic fili⁹ meus. **Secūda**, qz sitis misericors, vt sp̄sus vester, q̄ semp fuit misericors, dans om̄ia aurum z argentū, nihil sibi retinuit, sic placebitis sibi. **Tercia**, qz caueatis a mala societate di. **Honeritis** filia mea qz fili⁹ me⁹ est valde zelotipus, quia sicut semp fuit virgo, z voluit nasci de me virgine, diligit singulariter h̄ginitatē, non curetis ducere sp̄alem, nolite respicere hoies, qz de vno aspectu possētis infici, in curia vestra habeatis hoies z mulieres senes. **Quarta**, noueritis filia qz fili⁹ meus fuit magne abstinerie, tm̄ semel comedebat in die, nō carnes zc. **Ideo** vos filia dimittat, capones p̄dices zc. **Nā** h̄ginitas sine abstineria nō potest p̄seruari. **Quinta**, sponsus vester fuit semp diligēs orando, z p̄dicando. **Ita** vos filia oretis z legatis, nō in libris gentiliū philosophoz, sed in euangelijs, z sic p̄seruabitis vos i amore sponsi v̄i, z in breui faciem⁹ nuptias i celo. **Recte** poterat dicere virgo **Maria**, **Emuloz** em̄ vos dei emulatōe. **Despōdi** em̄ vos vni viro, h̄ ad **Corinth. ij.** **Promitto** vobis, qz b. **Katherina** optime seruauit ista p̄silia, ex quo sciuit p̄ditiones sp̄si. **Ideo** de ea potest intelligi illud, **Mulier** in nupta et virgo cogitat que dei sūt, vt sit sancta corpo-

rez sp̄i. j. **Cor. vij.** **Secūda** disputatio fuit philosophica facunde. **Dicatur** quō tūc temporis erat qdam impator **Maxenci⁹** nomine, non tamē roman⁹, sed vltra mare occupauerat sibi totum mundū, z morabat in ciuitate **Alexādrice**, p̄sequēbatur xp̄ianos vt adoraret ydola, vel qz morerent. **Qui** i templo sacrificabat ydolis, **Beata Katherina** tota ardens in amore sponsi sui accessit ad eum, z intrepidē dixit impatori. **Impator**, de bona rōe debui tibi exhibere reuerentiā, sed nō feci, quia nō facis reuerentiā creatori tuo, q̄ est in celo, sed adoras ydola i quibz demones habitant, quō tu potes credere, q̄ illi sint dñi, cum nec ibi sit aliqd̄ diuinitatis. **Eleva** oculos tuos, et cognosce, qz ille q̄ creauit celū z terrā est deus solus. **Vide** ordinē sol, lunę z stellarū in zodiaco. **Et** ip̄a mirabiliter sciebat istā artē dices. **Cogita** p̄uidentiā diuinā, que toti mūdo p̄uidet. **Quō** ḡ potes adorare ydola q̄ arte humana sunt facta. **De** hoc impator indignat⁹ cepit eā, z in carceri iussit. b. **Katherinā**, z voluit h̄zē siliū qd̄ eēt de ea sciendū. **Et** fuit sibi dictū, quō erat sapientissima, z si p̄ rōez possz vinci, esset maior victoria qz si p̄ tormenta, et multi xp̄iani sequerent eaz. **Et** placuit impatori, z misit p̄ vniuersas puicias, z vocauit l. rethores i omni facultate acutissimos, nescientes causas eozū vocationis. **Cūqz** imperator dixisset, qz erat vna nobilis domicella que dixerat qz dñi nostri sunt demones, z qz non est nisi vn⁹ deus creator celi et terre. **Et** licet possem eā superare tormentis, sed magis volui p̄rōem vincat. **Ideo** p̄mitto vobis magna donaria, si eādem rōne superare potestis. **Un⁹** autem eozū in supbiam elatus dixit, **Magnū** impatoris p̄siliū, vt hac de causa tot sapientissimos inuitaret. **Et** alter dixit, **Veni**at puella, qz qñ videbit, cognosceat qz nūqz vidit nec audiuit sapiētes nisi modo, hic est em̄ flos scie tot⁹ mundi seu orbis. **Angel⁹** autem dñi i nocte apparuit beate **Katherine**, et parte sponsi sui p̄fortans eam, z reuelauit sibi de disputatōe in crastinū fienda. **Tota** ciuitas voluit interesse disputatōi. **Dicat**, quō in crastinū p̄uenerūt omnes rethores i aula impatoris. **Et** impator fecit venire bt̄am **Katherinā** i medio eozum. **Cum** aut̄ om̄s tacerēt, dixit impator, **Quare** nō dicitis aliquid. **Et** vn⁹ rethoz dixit, **Nos** venim⁹ ad docēdū. **Ideo** ponas p̄clusiones. **Ad** quam impator **Illud** qd̄ dudū dixisti de dñs, dicas hic mō

Sermo

Rndit. b. katherina. Impator male ordiasti bellū. tot sapiētes vna puellam. z eis fecisti magnas pmissiones si me superēt. z mihi ni bil pmittē. sed nolo aliqd a vobis. sed a dño ie su xpo. **E**t statim vn⁹ rethor supbe dixit. **E**c ce de q loqr. de quodā boie crucifixo tradito ab vno discipulo suo. **H**os sperabam? q dice ret altissima de astrologia. **R**ndit. b. katheri na. **E**go incepti loq de illo q ē pncipiū omniū opoz. qz de poribz por ē speculatio. **L**ū g xps sit pncipiū oim rex. **E**t pbs cū indigna tōez ira voluit rñdere. **S**ed dixit. b. katheri na. **N**ō cū impetuz ira optet loq. **I**ra em̄ im pedit aim ne possit discernere verū. **E**t pbs ait impatori. **E**cce dñe. qz iā est in p̄dictione. qz dicit xpiani. q ille hō Jhs habuit pncipiū in quadā muliere. qūo ē pncipiū oim rerum. **R**ndit. b. katherina. **D**ico q dñs me⁹ Jesus xps ē hō ver⁹ vt ali⁹ nat⁹ d. **M**aria hō gine spūs sc̄i opoz habuit pncipiū eēndi hōiem. nō tñ essendi dēū. qz iā erat de⁹ eternalit. **S**icut d te pbs. si rex vel impator faceret te milite. mō tu incipēs eē miles. licet nō incipēs mō esse hō. **D**ixit impator. **I**sta ē magna ratio. **E**t pbs obmutuit. **A**li⁹ pbs arguit di. **P**robo q cecidistis in errore p̄m p̄biam. **R**egula ē p̄hic. q finit ad infinitū nulla ē portio. **C**ertū est q hō ē finit⁹. de⁹ aut ē infinit⁹. g nō pōt esse p portio. **I**git artēdati qd dicit. z reuocate qd dixistis. **R**ndit. b. katherina. **U**ez est q fini ti ad infinitū nulla ē portio mēsuratiua. licz causatiua bñ. vel p̄tētiua. **I**ta qz i xpo deo et boie nō est ibi portio hūanitatē ad diuini tatē mēsuratiua. sed causatiua. qz diuinitas ē cā humanitatē. z p̄tētiua. qz suppositū diui nū p̄tinet humanitatē. **I**ste rōnez argumē ta tāgunt i eius vera hystoria seu legēda. **E**t pbs nō potuit replicare. **E**t declinato capi te ali⁹ pbs ait. **V**os dicit. **J**hs voluit incar nari. nasciz pati p saluatiōe hoiz. **C**ōtra. fru stra fit p plura. qd pōt fieri p pauciora. **C**er tū ē q si ille Jhs erat de⁹. solo vellet p̄bo po terat saluare. qd g oportuit eū tot pati. **R**ndit. b. katherina. **P**he qū d. frustra fit. **U**ez rñ ē. si ita bñ fiat. sed aliqua sunt q cū magno labore sūt. q subito nō ita bñ fierēt. **C**ertū ē q in deo nulla est qualitas. sed sua miscōiaz iusticia. sunt sua eēntia. **E**t in om̄ibz opibus suis oñdit sil suā miscōiam z suā iusticiā. qz si cut nō p̄t dimittere se. sic nō pōt dimittere su am miscōiam nec iusticiā. **S**i em̄ solo verbo saluaret oēs. maria mia fuisset. sed vbi eēt sua

iusticia. **S**i hō dānasset oēs. fuisset maxim⁹ rigor iusticie. sed vbi fuisset sua miscōia. **I**do voluit incarnari. nasciz pati. vt sil appareret sua mia. vt ipse amore nri pateret q in nullo demeruit. z sua iusticia solues p̄cū iustū. s. s. a guinē suū. p nra redēptōe. **E**t pbs nō habuit replica. **A**li⁹ dixit. vos dicit. ex vna pte. q est vn⁹ de⁹. z ex alia dicitis q sūt tres p̄sone. **E**c ce hic p̄dictio manifesta. qz q̄t sunt supposita. tot sūt eēntie. **R**ndit. b. katherina. q sit vn⁹ de⁹. nō ē dubiū. sed q sint tres p̄sone p̄. sil. **E**t spūs sc̄us. ostēdo ad oculū. **S**ole. vbi ē p̄z gene rās. qz q̄ generat p̄z pōt dici. **E**cce suba solis q̄ de se generat radiū. **E**t radi⁹ genit⁹ pōt dici fil⁹. **E**t substāciar radi⁹ spirāt calorē. **S**pi rat em̄ spūs sc̄us pōt dici. **I**dē in deo. **A**li⁹ di xit. **I**sta puella ē loqr. z nescit qd dicit. **N**az credo q stultior gēs mūdi sunt xpiani. p̄mo qz adorāt panē. z comedit illū quē dicit de um eē. **E**cce stulticia. nec mūd⁹ dz sustinere h. **R**ndit. b. katherina. **H**os nō adoram⁹ pa nē. sed xpm infra hostiā. qz dicitis p̄bis a xpo ordinatis. **H**ute diuina non remanet ibi pa nis. sed corp⁹ xpi p̄tinet infra illā cortinā al bā. quēadmodū impator i tēplo stat infra cor tinas. z adorāt a militibz. licet non videat. tñ credit ibi eē. ita z nos. **I**te qñ fragil hostia in tribz p̄tibz. quēadmodū i passione hūanitas fuit diuisa i tres p̄tes. s. sanguis. corpiar aie. nō fragil xps. vt si fragil speculū. nō frangit imago. **D**icebāt milites. **M**agnā rōem hz ista domicella. **I**te xps nō est ibi cū q̄ in sto macho corpiar recipiat in digestionē. sed i me moriā ignee caritatē. **A**li⁹ dixit ipatori. **D**ñe ista rep̄bēdit vos qz adorāt idola. z ipsi xpia ni etiā adorāt idola. seu imagines. **I**ō. **R**ndit b. katherina. **H**os nō adoram⁹ imagines sic n̄ tu adoras lras. s. qz qre tu tenes lras. **R**ndit. vt reducat mibi ad mēoriā. z rep̄ntet facta p̄ terita. **E**t. b. katherina ait. **E**t. p̄tētiā nos te nem⁹ imagines. ad rep̄ntandūz redncēdū ad mēoriā. **Q**ñ em̄ videm⁹ crucē. rep̄ntat nobis passio xpi. **E**t reducim⁹ ad mēoriā illud tñ bñficiū. **S**icut notabile op⁹ impatoris de pingit vel scribit vt memoret. **T**ūc fuit verifi cata in. b. katherina illa p̄bia xpi dicens. **E**go dabo vobis os z sapiam. cui non pote r̄tē resistere z tradicere oēs aduersarij v̄i. **L**uc. xxi. **R**ethores em̄ tacebant vt mui. **E**t impator iratus dixit. **E**t nunquid diceba tis. q vnus discipulus vester minimus fuisset sufficiens. quare vocaui vos tot sapiētes.

De sancta Katherina

Tūc surrexit vn̄ de p̄ncipalibz dicens impa-
tori. *Nūq̄ aliquis ausus fuit se nobis p̄pare.*
nec nobiscū disputare, sed ex q̄ spūsc̄tus loq̄t
i ore istū d̄omicelle. nisi sectā deoz pbabilio-
rē ostēderis, ecce oēs p̄uertimur ad xp̄m, z fle-
xis genibz ad pedes. b. katherine p̄fitebantur
xp̄m v̄ez deūz hoīemz mūdi saluatorez. Et fu-
it p̄pleta p̄ph̄a *Diere. xv. Si sepaneris p̄cio-
sū. s. fidē xp̄ianā a vili. s. a secta paganica qua-
sios meū eris. p̄uertēt ipsi ad te. z tu nō p̄uer-
teris ad eos.* Tūc impator vt rabid⁹ sic debu-
it. *prulit iniam s. l. rethores vt p̄burerēt stati-
m. Qui dixerunt. b. katherine. erit piculū si sine
baptismo mortamur.* R̄ndit. ex q̄ nō potest re-
cipe sc̄m̄ baptisma. martyriū supplebitz erit
vobis i baptisimū. *Dicat miraculū quō fue-
rūt illesi ab igne. q̄ nec vestes nec capillos ca-
pit p̄bussit. nec senserūt dolore i morte. sed sic
sine dolore hō spirat anhelitū. sic tradiderūt
aias suas i manibz angeloz. Ecce victoriadi
sputatōis p̄hice. Et possum⁹ dicere. b. kathe-
rine. Diffusa ē gr̄a i labijs tuis. Diē. b. Gre-
go. q̄ bonavita ostēdit q̄dz quō d̄z hō loquit.*
Tercia disputatioz fortior fuit tyrannica
terribilit. *Nā vidēs impator q̄ multi p̄uerte-
bātur ex miraclo. cū blādis h̄bis aggreditur
eā. dicendo. Tu decepisti istos p̄hos cū tua
eloq̄ntiaz sciaz mereris mortem. Sed si vis
adorare ydola remittā tibi mortē. z eris vroz
mea. z factā tibi ymaginē. Vidēs q̄ nihil fa-
ciebat sic. fecit q̄tuor argumēta s̄ ipsam.*
Primū fuit p̄ locū a dolore. sed ipsa respō-
dit p̄ paciēciam.
Secūm fuit p̄ locū ab horrore. sed respon-
dit p̄ p̄sidentiam.
Tercū fuit p̄ locū a terrore. sed respondit
p̄ constantiam.
Quartū fuit p̄ locū a timore. sed respon-
dit p̄ p̄suerantiam.
Primū fuit q̄ nuda fuit posita in eculeo. et
cū scorpionibz p̄cussa. *Dicat p̄ctica quō riuī
sanguis decurrebāt. z ipsa r̄ndit p̄ patiaz. di-
cēdo. Jhs ihs. Non sunt digne passiōes h̄
tp̄is ad futurā gl̄iam. Rom. viij. Secūm fu-
it quādo posita fuit i carcere tenebrosor feti-
do vt terreretur. z q̄ nō daret sibi cibz nec po-
tus. xij. diebz vt ibi moreretur fame. sed r̄ndit
p̄ p̄sidentia. Et venerūt angeliz illuminauerūt
carcerē. z in noie Jhu curarūt vulneraz pla-
gas. z q̄libet die portabāt sibi cibz. Os vidē-
tes regina z p̄osphiri p̄uerterūt se cū ducenti-
sio milicibz. z poterat dicere. b. katherina cuz*

David. Dñs regit me z nihil mihi deerit: i lo-
co pascue ibi me collocauit. *Tercū fuit p̄ lo-
cū a terrore. Impator credens q̄ eēt mortua
q̄n vidit eā dixit. Quis dedit sibi cibz. z volu-
it occidere custodes. s̄ ipsa p̄hibuit. di. q̄ nō
custodes sed xp̄us p̄uidit sibi. Impator autē
spumās cogitās q̄le tormentū sibi daret. di-
xerūt sibi aliq̄ q̄ faceret duas rotas voluētes
seyna s̄ aliā vt terreretur. non solū. b. kathe-
rina. sed z aliā xp̄ianiz. Quic argumēto r̄n-
dit p̄ p̄stantia. di. Ecce em̄ de adiuuat me.
z dñs susceptor est aie meē. Quartū fuit p̄ lo-
cū a timore. Dicit p̄hs q̄ vltimū terribilium
terribilissimū ē mors. Quādo em̄ impator vi-
dit q̄ oēs p̄uertebātur visis tot miraculz. z de
occisione gentiliū a rotis. p̄cepit sibi caput
amputari. Tūc. b. katherina respondit p̄ p̄se-
uerantia. z flexis genibz orauit. regratias deo
de castitate in q̄ p̄seruauit eā. z de victoria. ce-
de p̄seuerantia finali. z orauit p̄ sui memo-
riā agentibz. Et statim vox de celo dixit. *Ce-
ni electa mea. Ecce tibi beatitudinis ianua
aperitur. Dis hō qui passionē tuam celebra-
bunt. opē de celis p̄mittō. Et mox decollata
est. fluxitq̄ lac p̄ sanguine in signū. s̄ gignitaz.
Accedētes autē angeli. visibilis corp⁹ et ca-
put p̄ aera detulerūt in montē synai. z ibi sa-
bricato sepulcro angelicis manibz. honorifi-
ce sepelierūt. vbi inter innumera miracula q̄
fiūt ibidem. vnū est insigne. q̄ de sepulcro ip-
s⁹ oleū d̄ incessanter emanare. Et possumus
dicere sibi. Ecce angeli accesserūt z ministra-
bant ei. Matth. iij. c.**

Diuini verbi interpretis z p̄dicatoris im-
marcescibilis sacre q̄ theologie p̄fessoris cri-
m̄i sancti Vincentij confessoris diuī ordi-
nis p̄dicatoz. Sermones subtilissimi d̄ san-
ctis p̄ tot⁹ anni circulū finiūt. Impressi Ar-
gentine Anno dñi. M. cccc. lxxxvij. Cōple-
ti feria sexta ante festū Purificationis sancte
Marie virginis.

DE S. M. A. A. A. A.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

A B C D E F G H I J K L M N